

KOMPLEKSOWA UMOWA GOSPODARCZO-HANDLOWA (CETA)
między Kanadą, z jednej strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej
strony

KANADA,

z jednej strony, oraz

UNIA EUROPEJSKA,

KRÓLESTWEM BELGII,

REPUBLIKĄ BUŁGARII,

REPUBLIKĄ CZESKĄ,

KRÓLESTWEM DANII,

REPUBLIKĄ FEDERALNĄ NIEMIEC,

REPUBLIKĄ ESTOŃSKĄ,

IRLANDIĄ,

REPUBLIKĄ GRECKĄ,

KRÓLESTWEM HISZPANII,

REPUBLIKĄ FRANCUSKĄ

REPUBLIKĄ CHORWACJI,

REPUBLIKĄ WŁOSKĄ,

REPUBLIKĄ CYPRYJSKĄ,

REPUBLIKĄ ŁOTEWSKĄ,

REPUBLIKĄ LITEWSKĄ,

WIELKIM KSIĘSTWEM LUKSEMBURGA,

WĘGRAMI,

REPUBLIKĄ MALTY,

KRÓLESTWEM NIDERLANDÓW,

REPUBLIKĄ AUSTRII,

RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ,

REPUBLIKĄ PORTUGALSKĄ,

RUMUNIĄ,

REPUBLIKĄ SŁOWENII,

REPUBLIKĄ SŁOWACKĄ,

REPUBLIKĄ FINLANDII,

KRÓLESTWEM SZWECJI,

oraz

ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWEM WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

z drugiej strony,

zwanymi dalej łącznie „Stronami”,

które postanawiają:

DAŻYĆ do dalszego zacieśniania swoich bliskich stosunków gospodarczych i opierać się na przysługujących im odpowiednich prawach i obowiązkach określonych w *Porozumieniu z Marrakeszu ustanawiającym Światową Organizację Handlu*, sporządzonym w dniu 15 kwietnia 1994 r., oraz na innych wielostronnych i dwustronnych instrumentach współpracy;

STWORZYĆ rozszerzony i bezpieczny rynek dla oferowanych przez siebie towarów i usług przez ograniczenie lub wyeliminowanie barier handlowych i inwestycyjnych;

USTANOWIĆ jasne, przejrzyste, przewidywalne i wzajemnie korzystne zasady regulujące ich wymianę handlową i inwestycje;

ORAZ

POTWIERDZAJĄC swoje silne przywiązanie do demokracji i praw podstawowych określonych w *Powszechnej deklaracji praw człowieka* sporządzonej w Paryżu w dniu 10 grudnia 1948 r. i podzielając pogląd, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego;

UZNAJĄC znaczenie bezpieczeństwa międzynarodowego, demokracji, praw człowieka i praworządności w odniesieniu do rozwoju handlu międzynarodowego i współpracy gospodarczej;

UZNAJĄC, że postanowienia niniejszej Umowy chronią prawo Stron do wprowadzania regulacji na swoim terytorium oraz elastyczność Stron w zakresie osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak zdrowie publiczne, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, moralność publiczna oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej;

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania jako Stron *Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego* sporządzonej w Paryżu w dniu 20 października 2005 r. oraz uznając, że państwa mają prawo do ochrony, rozwoju i realizacji własnych polityk kulturalnych, aby wspierać swoje sektory kultury w celu wzmocnienia różnorodności form wyrazu kulturowego oraz w celu ochrony swojej tożsamości kulturowej, w tym przez stosowanie środków regulacyjnych i wsparcie finansowe;

UZNAJĄC, że postanowienia niniejszej Umowy chronią inwestycje i inwestorów w odniesieniu do ich inwestycji oraz mają pobudzić wzajemnie korzystną działalność gospodarczą, nie naruszając przy tym prawa Stron do wprowadzania regulacji w interesie publicznym na swoim terytorium;

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do promowania zrównoważonego rozwoju i rozwoju handlu międzynarodowego w taki sposób, aby przyczynić się do trwałego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym;

ZACHEĆAJĄC przedsiębiorstwa prowadzące działalność na ich terytorium lub podlegające ich jurysdykcji do przestrzegania uznanych w skali międzynarodowej wytycznych i zasad w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w tym Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, oraz do stosowania najlepszych praktyk dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej;

REALIZUJĄC niniejszą Umowę w sposób zgodny z egzekwowaniem odpowiednich przepisów z zakresu prawa pracy i ochrony środowiska oraz w sposób przyczyniający się do wzrostu poziomów ochrony pracy i środowiska oraz opierając się na zobowiązaniach międzynarodowych dotyczących kwestii związanych z pracą i środowiskiem;

UZNAJĄC silny związek między innowacją a handlem oraz znaczenie innowacji dla przyszłego wzrostu gospodarczego, a także potwierdzając swoje zobowiązanie do wspierania rozszerzania współpracy w zakresie innowacji oraz w powiązanych obszarach badań i rozwoju oraz nauki i technologii, a także do promowania zaangażowania właściwych podmiotów sektora publicznego i prywatnego;

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Ogólne definicje i postanowienia wstępne

Sekcja A

Ogólne definicje

Artykuł 1.1

Definicje o zastosowaniu ogólnym

Do celów niniejszej Umowy, jeżeli nie określono inaczej:

zarządzenie administracyjne o powszechnym zastosowaniu oznacza zarządzenie administracyjne lub interpretację mającą zastosowanie do wszystkich osób i faktycznych sytuacji, które zasadniczo wchodzą w jej zakres, oraz ustanawiającą normę postępowania, ale nieobejmującą:

- a) ustalenia lub orzeczenia wydane w ramach postępowania administracyjnego lub quasi-sądowego mających zastosowanie do konkretnej osoby, towaru lub usługi pochodzących z terytorium drugiej Strony, w określonym przypadku; lub
- b) orzeczenia wydanego w odniesieniu do konkretnego działania lub praktyki;

Porozumienie w sprawie rolnictwa oznacza *Porozumienie w sprawie rolnictwa* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

produkt rolny oznacza produkt wskazany w załączniku 1 do Porozumienia w sprawie rolnictwa;

Porozumienie antydumpingowe oznacza *Porozumienie o stosowaniu artykułu VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

punkty kontaktowe ds. CETA oznaczają punkty kontaktowe ustanowione na mocy art. 26.5 (punkty kontaktowe ds. CETA);

Wspólny Komitet CETA oznacza Wspólny Komitet CETA ustanowiony na mocy art. 26.1 (Wspólny Komitet CETA);

CPC oznacza tymczasową centralną klasyfikację produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, *CPC prov.*, 1991 r.

sektory kultury oznaczają osoby zaangażowane w:

- a) publikację, dystrybucję lub sprzedaż książek, magazynów, czasopism lub gazet w formie drukowanej lub w formie nadającej się do przetwarzania automatycznego, z wyjątkiem przypadku, gdy druk lub skład wspomnianych tekstów jest jedyną działalnością;
- b) produkcję, dystrybucję, sprzedaż lub projekcję filmu lub nagrań wideo;
- c) produkcję, dystrybucję, sprzedaż lub projekcję nagrań muzycznych audio lub wideo;
- d) publikację, dystrybucję lub sprzedaż muzyki w formie drukowanej lub w formie nadającej się do przetwarzania automatycznego; lub
- e) łączność radiową, w ramach której transmisje są przeznaczone do bezpośredniego odbioru publicznego, oraz wszelką działalność związaną z radiofonią, przekazami telewizyjnymi i kablowymi oraz wszelkie usługi z zakresu programowania satelitarnego i sieci radiodifuzyjnej;

należności celne oznaczają cło lub wszelkiego rodzaju należności nałożone na przywóz towarów lub z nim związane, w tym wszelkiego rodzaju podatki wyrównawcze lub opłaty dodatkowe nałożone na taki przywóz lub z nim związane, ale nieobejmujące:

- a) należności odpowiadających podatkom wewnętrznym, nałożonych zgodnie z art. 2.3 (Traktowanie narodowe);
- b) środka zastosowanego zgodnie z postanowieniami art. VI lub XIX GATT 1994, Porozumieniem antydumpingowym, Porozumieniem w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, Porozumieniem w sprawie środków ochronnych lub art. 22 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzygnięcie sporów; ani
- c) opłat lub innych należności nałożonych zgodnie z art. VIII GATT 1994;

Porozumienie w sprawie ustalania wartości celnej oznacza *Porozumienie w sprawie stosowania artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

dni oznaczają dni kalendarzowe, w tym weekendy i dni ustawowo wolne od pracy;

DSU oznacza *Uzgodnienie w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów* zawarte w załączniku 2 do Porozumienia WTO;

przedsiębiorstwo oznacza podmiot ustanowiony lub utworzony zgodnie z obowiązującym prawem, działający w celu osiągnięcia zysku lub nie, będący własnością prywatną lub publiczną lub podlegający kontroli podmiotów prywatnych lub publicznych, w tym spółkę kapitałową, fundusz powierniczy, spółkę osobową, jednoosobową działalność gospodarczą, wspólne przedsięwzięcie lub inne stowarzyszenie;

istniejący oznacza mający zastosowanie w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;

GATS oznacza *Układ ogólny w sprawie handlu usługami* zawarty w załączniku 1B do Porozumienia WTO;

GATT 1994 oznacza *Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu 1994* zawarty w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

towary Strony oznaczają produkty krajowe w rozumieniu GATT 1994 lub takie towary, o których Strony mogą zdecydować, oraz obejmują towary pochodzące z terytorium danej Strony;

System Zharmonizowany (HS) oznacza *Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów*, w tym jego ogólne reguły interpretacji, uwagi do sekcji, uwagi do działów i uwagi do podpozycji;

pozycja oznacza czterocyfrowy numer lub pierwsze cztery cyfry numeru stosowane w nomenklaturze HS;

środek obejmuje ustawę, rozporządzenie, regulę, procedurę, decyzję, przepis administracyjny, wymóg, praktykę lub każdą inną formę środka stosowanego przez Stronę;

”obywatel lub stały rezydent” oznacza osobę fizyczną, która jest obywatelem w rozumieniu art. 1.2 lub jest stałym rezydentem Strony;

pochodzący oznacza kwalifikujący się na podstawie reguł pochodzenia określonych w Protokole w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia;

Strony oznaczają z, jednej strony, Unię Europejską lub jej państwa członkowskie albo Unię Europejską i jej państwa członkowskie, w ich właściwych obszarach kompetencji określonych w Traktacie o Unii Europejskiej i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane dalej „Stroną UE”), a z drugiej strony, Kanadę;

osoba oznacza osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo;

osoba pochodząca z terytorium Strony oznacza obywatela lub stałego rezydenta albo przedsiębiorstwo Strony;

preferencyjne traktowanie taryfowe oznacza stosowanie stawek celnych na podstawie niniejszej Umowy w odniesieniu do towaru pochodzącego, zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł;

Porozumienie w sprawie środków ochronnych oznacza *Porozumienie w sprawie środków ochronnych* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

środek sanitarny lub fitosanitarny oznacza środek, o którym mowa w pkt 1 załącznika A Porozumienia SPS;

Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych oznacza *Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

usługodawca oznacza osobę, która świadczy usługę lub zamierza świadczyć usługę;

Porozumienie SPS oznacza *Porozumienie w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

przedsiębiorstwo państwowe oznacza przedsiębiorstwo należące do Strony lub kontrolowane przez nią;

podpozycja oznacza sześciocyfrowy numer lub pierwsze sześć cyfr numeru stosowane w nomenklaturze HS;

klasyfikacja taryfowa oznacza zaklasyfikowanie towaru lub materiału do działu, pozycji lub podpozycji HS;

harmonogram znoszenia ceł oznacza załącznik 2-A (Znoszenie ceł);

Porozumienie TBT oznacza *Porozumienie w sprawie barier technicznych w handlu* zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

terytorium oznacza terytorium, na którym obowiązuje niniejsza Umowa, jak określono w art. 1.3;

państwo trzecie oznacza państwo lub terytorium nieobjęte geograficznym zakresem stosowania niniejszej Umowy;

Porozumienie TRIPS oznacza *Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej*, zawarte w załączniku 1C do Porozumienia WTO;

Konwencja wiedeńska o prawie traktatów oznacza *Konwencję wiedeńską o prawie traktatów* sporządzoną w Wiedniu w dniu 23 maja 1969 r.;

WTO oznacza Światową Organizację Handlu; oraz

Porozumienie WTO oznacza *Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu*, sporządzone w dniu 15 kwietnia 1994 r.

Artykuł 1.2

Definicje dotyczące poszczególnych Stron

Jeżeli nie określono inaczej, do celów niniejszej Umowy:

obywatel oznacza:

- a) w przypadku Kanady – osobę fizyczną będącą obywatelem Kanady na mocy prawa kanadyjskiego;
- b) w przypadku Strony UE – osobę fizyczną mającą obywatelstwo państwa członkowskiego; oraz

instytucje rządowe na szczeblu centralnym oznaczają:

- a) w przypadku Kanady – rząd Kanady; oraz
- b) w przypadku Strony UE – Unię Europejską lub krajowe instytucje rządowe jej państw członkowskich;

Artykuł 1.3

Geograficzny zakres stosowania

Jeżeli nie określono inaczej, niniejsza Umowa obowiązuje:

- a) w przypadku Kanady:
  - (i) na terytorium lądowym, w przestrzeni powietrznej, na wodach wewnętrznych i na morzu terytorialnym Kanady;
  - (ii) w wyłącznej strefie ekonomicznej Kanady, jak określono w kanadyjskich przepisach krajowych, zgodnie z częścią V *Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza* sporządzonej w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r. („UNCLOS”); oraz
  - (iii) na szelfie kontynentalnym Kanady, jak określono w kanadyjskich przepisach krajowych, zgodnie z częścią VI UNCLOS;
- b) w przypadku Unii Europejskiej – na terytoriach, na których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i na warunkach określonych w tych traktatach. W odniesieniu do postanowień dotyczących traktowania taryfowego towarów niniejsza Umowa ma również zastosowanie do obszaru celnego Unii Europejskiej nieobjętego zdaniem pierwszym niniejszej litery.

Sekcja B

Postanowienia wstępne

Artykuł 1.4

Ustanowienie strefy wolnego handlu

Strony niniejszym ustanawiają strefę wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV GATT 1994 i art. V GATS.

*Artykuł 1.5***Związek z Porozumieniem WTO i z innymi porozumieniami**

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki względem siebie istniejące na mocy Porozumienia WTO i innych porozumień, których są stronami.

*Artykuł 1.6***Odniesienie do innych porozumień**

W przypadku gdy w niniejszej Umowie występuje odesłanie do innych porozumień lub instrumentów prawnych, w całości lub w części, lub następuje włączenie ich do Umowy na zasadzie wskazania materialnoprawnego, odesłania te obejmują:

- a) odnośne załączniki, protokoły, przypisy, noty interpretacyjne i noty wyjaśniające; oraz
- b) umowy zastępujące, w których Strony są stronami, lub zmiany, które są wiążące dla stron, z wyjątkiem przypadków gdy odniesienie potwierdza istniejące przepisy.

*Artykuł 1.7***Odesłania do przepisów**

Przypadki odesłania w niniejszej Umowie do przepisów, w sposób ogólny albo przez odesłanie do konkretnego statutu, rozporządzenia lub dyrektywy, dotyczą przepisów z ewentualnymi późniejszymi zmianami, o ile nie wskazano inaczej.

*Artykuł 1.8***Zakres zobowiązań**

1. Każda ze Stron ponosi pełną odpowiedzialność za przestrzeganie wszystkich postanowień niniejszej Umowy.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby zostały podjęte wszelkie niezbędne działania w celu wprowadzenia w życie postanowień niniejszej Umowy, w tym ich przestrzegania na wszystkich szczeblach instytucji rządowych.

*Artykuł 1.9***Prawa i obowiązki związane z wodą**

1. Strony uznają, że woda w stanie naturalnym, w tym woda w jeziorach, rzekach, zbiornikach, warstwach wodonośnych i dorzeczach, nie jest towarem ani produktem. W związku z tym jedynie rozdział dwudziesty drugi (Handel i zrównoważony rozwój) i dwudziesty czwarty (Handel i środowisko) mają zastosowanie do takich wód.
2. Każda ze Stron ma prawo do ochrony i zachowania swoich naturalnych zasobów wodnych. Żadne postanowienie niniejszej Umowy nie zobowiązuje Strony do zezwolenia na komercyjne wykorzystanie wody w jakimkolwiek celu, w tym do hurtowego poboru wody lub przekierowania biegu w celu wywozu wody.
3. Jeżeli Strona zezwala na komercyjne wykorzystanie konkretnego źródła wody, dokonuje tego w sposób zgodny z niniejszą Umową.

*Artykuł 1.10***Osoby wykonujące przekazaną władzę publiczną**

O ile nie wskazano inaczej w niniejszej Umowie, każda ze Stron zapewnia, aby osoba, której Strona przekazała władzę regulacyjną, administracyjną lub inny rodzaj władzy publicznej na jakimkolwiek szczeblu instytucji rządowych, działała zgodnie z obowiązkami Strony określonymi na mocy niniejszej Umowy w zakresie wykonywania tej władzy.

ROZDZIAŁ DRUGI

Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku

Artykuł 2.1

Cel

Strony stopniowo liberalizują handel towarami, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, w okresie przejściowym rozpoczynającym się z wejściem w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 2.2

Zakres

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do handlu towarami Strony, jak określono w rozdziale 1 (Ogólne definicje i postanowienia wstępne), o ile nie przewidziano inaczej w niniejszej Umowie.

Artykuł 2.3

Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994. W tym celu art. III GATT 1994 jest włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część.
2. Ust. 1 oznacza – w odniesieniu do rządu w Kanadzie, innego niż na poziomie federalnym, lub rządu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej – traktowanie nie mniej korzystne niż to przyznane przez ten rząd podobnym, bezpośrednio konkurencyjnym lub substytucyjnym towarom odpowiednio z Kanady lub państw członkowskich.
3. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do środka, w tym do dalszego stosowania, szybkiego przedłużenia lub zmiany środka, dotyczącego akcyz kanadyjskich od alkoholu bezwodnego, wymienionego w pozycji taryfowej 2207.10.90 w kanadyjskim wykazie koncesji (załącznik V) załączonym do *Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu* 1994 sporządzonego w dniu 15 kwietnia 1994 r. („protokół z Marrakeszu”), stosowanego w produkcji zgodnie z prawem z 2001 r. dotyczącym podatku akcyzowego (*Excise Act*), S.C. 2002, c. 22.

Artykuł 2.4

Obniżenie i zniesienie należności celnych przywozowych

1. Każda ze Stron obniża lub znosi swoje należności celne nakładane na towary pochodzące z terytorium którejkolwiek Strony zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł ustalonym w załączniku 2-A. Do celów niniejszego rozdziału termin „pochodzący” oznacza pochodzący z terytorium którejkolwiek Strony na podstawie reguł pochodzenia określonych w Protokole w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia.
2. W odniesieniu do każdego towaru podstawowa stawka należności celnych, do której zastosowanie mają kolejne obniżki zgodnie z ust. 1, jest wskazana w załączniku 2-A.
3. W odniesieniu do towarów podlegających preferencjom taryfowym, wymienionych w harmonogramie znoszenia ceł Strony w załączniku 2-A, każda ze Stron stosuje w odniesieniu do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony niższe należności celne wynikające z porównania stawki obliczanej zgodnie z harmonogramem Strony ze stawką należności celnych stosowaną względem kraju najbardziej uprzywilejowanego („KNU”).

4. Na wniosek jednej ze Stron Strony mogą konsultować się, aby rozważyć możliwość przyspieszenia i poszerzenia zakresu znoszenia przywózowych należności celnych między Stronami. Decyzja podjęta przez Wspólny Komitet CETA w sprawie przyspieszenia lub zniesienia należności celnej nałożonej na towar powoduje zastąpienie stawki celnej lub kategorii znoszenia ceł określonej dla tego towaru zgodnie z harmonogramami Stron zawartymi w załączniku 2-A, jeżeli zostanie zatwierdzona przez każdą ze Stron, zgodnie z jej obowiązującymi procedurami prawnymi.

Artykuł 2.5

Ograniczenia dotyczące programów z zakresu zwrotu ceł, odroczenia płatności cła i zawieszenia jego poboru

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, Strona nie zwraca, nie odracza ani nie zawiesza należności celnych zapłaconych lub należnych, nałożonych na towar przywożony na jej terytorium, niebędący towarem pochodzącym, pod wyraźnym warunkiem, że towar lub identyczny, ekwiwalentny lub podobny towar substytucyjny jest wykorzystywany jako materiał w produkcji innego towaru, który jest następnie wywożony na terytorium drugiej Strony w ramach preferencyjnego traktowania taryfowego, zgodnie z niniejszą Umową.
2. Ustęp 1 nie ma zastosowania do systemu Strony dotyczącego stałego lub tymczasowego obniżenia, zawieszenia lub umorzenia taryf, jeżeli obniżenie, zawieszenie lub umorzenie nie jest wyraźnie uzależnione od wywozu towaru.
3. Ustęp 1 stosuje się po upływie trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 2.6

Cła, podatki lub inne opłaty i należności wywozowe

Strona nie może przyjąć ani utrzymywać ceł, podatków ani innych opłat i należności nałożonych na wywóz towaru, lub związanych z wywozem towaru, do drugiej Strony, ani żadnych wewnętrznych podatków lub opłat i należności nałożonych na towar wywożony na terytorium drugiej Strony, które przekraczają podatki, opłaty i należności, jakie byłyby nałożone na te towary, gdyby były one przeznaczone do sprzedaży wewnętrznej.

Artykuł 2.7

Zakaz ustanawiania nowych ceł i podwyższania istniejących

1. Po wejściu w życie niniejszej Umowy Strona nie może podwyższyć należności celnych obowiązujących w dniu wejścia w życie Umowy, ani nie może przyjąć nowych należności celnych w odniesieniu do towaru pochodzącego z terytoriów Stron.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1, Strona może:
  - a) zmienić taryfę nieobjętą zakresem niniejszej Umowy, dotyczącą towaru, w odniesieniu do którego nie wnioskowano o żadną preferencję taryfową w ramach niniejszej Umowy;
  - b) po jednostronnej obniżce, podwyższyć należności celne do poziomu wskazanego w swoim harmonogramie zawartym w załączniku 2-A; lub
  - c) utrzymać lub podwyższyć należności celne zgodnie z niniejszą Umową lub jakąkolwiek umową w ramach Porozumienia WTO.
3. Niezależnie od postanowień ust. 1 i 2, wyłącznie Kanada może stosować specjalny środek ochronny, zgodnie z art. 5 Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa. Specjalny środek ochronny można stosować wyłącznie w odniesieniu do towarów objętych pozycjami, które są oznakowane „SSG” w kanadyjskim harmonogramie zawartym w załączniku 2-A. Zastosowanie tego specjalnego środka ochronnego jest ograniczone do przywozów niepodlegających preferencji taryfowej oraz, w przypadku przywozów podlegających kontyngentom taryfowym, do przywozów przekraczających zobowiązania w zakresie dostępu.

Artykuł 2.8

Czasowe zawieszenie preferencyjnego traktowania taryfowego

1. Strona może okresowo zawiesić, zgodnie z ust. 2–5, preferencyjne traktowanie taryfowe na podstawie niniejszej Umowy w odniesieniu do towaru wywożonego lub produkowanego przez osobę pochodzącą z terytorium drugiej Strony, jeżeli Strona ta:

- a) w wyniku dochodzenia opartego na obiektywnych, ważnych i możliwych do zweryfikowania informacjach, ustali, że dana osoba pochodząca z terytorium drugiej Strony dopuszczała się systematycznych naruszeń przepisów celnych w celu uzyskania preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie niniejszej Umowy; lub
- b) ustaliła, że druga Strona systematycznie i bez uzasadnienia odmawiała współpracy w zakresie dochodzenia w sprawie naruszenia przepisów celnych na podstawie art. 6.13 ust. 4 (Współpraca), a Strona zwracająca się o współpracę ma uzasadnione podstawy oparte na obiektywnych, ważnych i możliwych do zweryfikowania informacjach, aby twierdzić, że dana osoba pochodząca z terytorium drugiej Strony dopuszczała się systematycznych naruszeń przepisów celnych w celu uzyskania preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie niniejszej Umowy.

2. Strona, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 1:

- a) powiadamia organy celne drugiej Strony oraz dostarcza informacje i dowody, na których oparła ustalenie;
- b) prowadzi konsultacje z organami drugiej Strony, aby znaleźć rozwiązanie zadowalające dla obu stron i rozwiązujące kwestie, które były podstawą tego ustalenia; oraz
- c) przekazuje osobie pochodzącej z terytorium drugiej Strony pisemne zawiadomienie zawierające informacje stanowiące podstawę tego ustalenia.

3. Jeżeli po upływie 30 dni organy nie znajdą rozwiązania zadowalającego obie strony, Strona, która dokonała ustalenia, kieruje sprawę do Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej.

4. Jeżeli Wspólny Komitet Współpracy Celnej nie rozstrzygnął danej kwestii po upływie 60 dni, Strona, która dokonała ustalenia, może tymczasowo zawiesić preferencyjne traktowanie taryfowe na podstawie niniejszej Umowy w odniesieniu do towaru danej osoby pochodzącej z terytorium drugiej Strony. Czasowe zawieszenie nie ma zastosowania do towaru, który jest już przemieszczany w ramach tranzytu między Stronami w dniu wejścia w życie czasowego zawieszenia.

5. Strona stosująca czasowe zawieszenie na podstawie ust. 1 stosuje je jedynie przez okres współmierny z wpływem na interes finansowy tej Strony, wynikający z sytuacji będącej podstawą ustalenia dokonanego zgodnie z ust. 1, czyli przez okres nie dłuższy niż 90 dni. Jeżeli Strona ma uzasadnione podstawy oparte na obiektywnych, ważnych i możliwych do zweryfikowania informacjach, świadczące o tym, że warunki, które doprowadziły do wstępnego zawieszenia, nie zmieniły się po upływie 90 dni, Strona może przedłużyć zawieszenie na kolejny okres nie dłuższy niż 90 dni. Pierwotne zawieszenie i każde przedłużone zawieszenie jest przedmiotem okresowych konsultacji w ramach Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej.

Artykuł 2.9

Opłaty i inne należności

1. Zgodnie z art. VIII GATT 1994 Strona nie może przyjmować lub utrzymywać opłat ani należności nałożonych na przywóz lub wywóz bądź związanych z przywozem lub wywozem towarów Strony, które nie są współmierne z kosztem świadczonych usług lub które stanowią pośrednią ochronę towarów krajowych lub też opodatkowania przywozu lub wywozu do celów fiskalnych.

2. Dla większej pewności, ust. 1 nie uniemożliwia Stronie nakładania należności celnych lub należności określonych w art. 1.1 lit. a)–c) w definicji należności celnych (Definicje o zastosowaniu ogólnym).

Artykuł 2.10

Towary ponownie wprowadzone po ich naprawie lub modyfikacji

1. Do celów niniejszego artykułu naprawa lub modyfikacja oznaczają wszelkie działania związane z przetwarzaniem, przeprowadzone na towarach, zapobiegające uszkodzeniom eksploatacyjnym lub szkodom materialnym oraz obejmujące przywrócenie towarom ich pierwotnej funkcji lub zapewniające zgodność z wymogami technicznymi dotyczącymi ich stosowania, bez których towary nie mogłyby być nadal używane w zwykły sposób do celów, do których są przeznaczone. Naprawa lub modyfikacja towarów obejmuje odnowę i konserwację, ale nie obejmuje działań ani procesów, które:

- a) prowadzą do pozbawienia towaru jego zasadniczych właściwości, lub powstania nowego towaru lub towaru o odmiennych cechach handlowych;
- b) przyczyniają się do przekształcenia wyrobu niegotowego w wyrób gotowy; lub
- c) są stosowane, aby w znaczący sposób zmienić funkcję towaru.

2. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w przypisie 1, Strona nie stosuje należności celnych w odniesieniu do towaru, niezależnie od jego pochodzenia, który powraca na jej terytorium po tymczasowym wywiezieniu na terytorium drugiej Strony w celu naprawy lub modyfikacji, niezależnie od tego, czy taka naprawa lub modyfikacja mogłaby zostać przeprowadzona na terytorium Strony, z którego towar został wywieziony w celu naprawy lub modyfikacji ⁽¹⁾, ⁽²⁾.

3. Ustęp 2 nie ma zastosowania do towarów przywożonych pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub na podobnych zasadach, które są następnie wywożone w celu naprawy i nie są ponownie przywożone pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych, lub na podobnych zasadach.

4. Strona nie stosuje należności celnych w stosunku do towaru czasowo przywiezionego z terytorium drugiej Strony w celu naprawy lub modyfikacji, niezależnie od jego pochodzenia ⁽³⁾.

Artykuł 2.11

Ograniczenia w przywozie i wywozie

1. O ile w niniejszej Umowie nie określono inaczej, Strona nie może przyjmować lub utrzymywać zakazów ani ograniczeń dotyczących przywozu towarów z terytorium drugiej Strony ani wywozu lub sprzedaży towarów przeznaczonych na eksport na terytorium drugiej Strony, z wyjątkiem sytuacji przewidzianej w art. XI GATT 1994. W tym celu art. XI GATT 1994 jest włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część.

2. Jeżeli Strona przyjmie lub będzie utrzymywać zakaz lub ograniczenie dotyczące przywozu towaru z państwa trzeciego lub wywozu towaru do państwa trzeciego, Strona ta może:

- a) ograniczyć przywóz towaru tego państwa trzeciego z terytorium drugiej Strony lub może go zakazać; lub
- b) ograniczyć wywóz towaru do tego państwa trzeciego przez terytorium drugiej Strony lub może go zakazać.

3. Jeżeli Strona przyjmie lub będzie utrzymywać zakaz lub ograniczenie nałożone na przywóz towaru z państwa trzeciego, Strony – na wniosek tej drugiej Strony – przystąpią do rozmów w celu zapobieżenia nadmiernej ingerencji lub zakłóceniom dotyczącym w zakresie uzgodnień dotyczących cen, wprowadzania do obrotu lub dystrybucji na terytorium drugiej Strony.

⁽¹⁾ W odniesieniu do następujących dóbr objętych działem 89 HS, niezależnie od ich pochodzenia, które powróciły na terytorium Kanady z terytorium Unii Europejskiej oraz są zarejestrowane zgodnie z *kanadyjskim prawem z 2001 r. dotyczącym żeglugi* (Canada Shipping Act), Kanada może stosować w odniesieniu do wartości naprawy lub modyfikacji takich towarów stawkę należności celnych zgodnie z harmonogramem zawartym w załączniku 2-A (Znoszenie ceł): 8901.10.10, 8901.10.90, 8901.30.00, 8901.90.10, 8901.90.91, 8901.90.99, 8904.00.00, 8905.20.19, 8905.20.20, 8905.90.19, 8905.90.90, 8906.90.19, 8906.90.91, 8906.90.99.

⁽²⁾ Unia Europejska wdroży postanowienia niniejszego ustępu w ramach procedury uszlachetniania biernego, o której mowa w rozporządzeniu (UE) nr 952/2013, w sposób spójny z niniejszym ustępem.

⁽³⁾ Unia Europejska wdroży postanowienia niniejszego ustępu w ramach procedury uszlachetniania czynnego, o której mowa w rozporządzeniu (UE) nr 952/2013, w sposób spójny z niniejszym ustępem.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do środka, w tym do jego dalszego stosowania, szybkiego przedłużenia lub zmiany, w odniesieniu do:
- wywozu kłód drzew każdego gatunku. Jeżeli Strona przestaje wymagać pozwoleń na wywóz kłód przeznaczonych dla państwa trzeciego, Strona ta zaprzestanie na stałe wymagania pozwoleń na wywóz kłód przeznaczonych na terytorium drugiej Strony;
  - wywozu nieprzetworzonych ryb przez okres trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Nowej Fundlandii i Labradorze;
  - akcyz kanadyjskich od alkoholu bezwodnego, wymienionego w pozycji taryfowej 2207.10.90 w kanadyjskim wykazie koncesji załączonym do protokołu z Marrakeszu (załącznik V), stosowanego w produkcji zgodnie z przepisami Excise Act z 2001 r., S.C. 2002, c. 22; oraz
  - przywozu do Kanady używanych pojazdów, które nie odpowiadają kanadyjskim wymaganiom dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony środowiska.

Artykuł 2.12

Inne postanowienia związane z handlem towarami

Każda ze Stron dokłada starań w celu zapewnienia, aby towar pochodzący z terytorium drugiej Strony, który został przywieziony i sprzedany lub wystawiony na sprzedaż zgodnie z prawem w dowolnym miejscu na terytorium Strony dokonującej przywozu, mógł być również sprzedawany lub wystawiany na sprzedaż na terytorium Strony dokonującej przywozu.

Artykuł 2.13

Komitet ds. Handlu Towarami

- Funkcje Komitetu ds. Handlu Towarami ustanowionego na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. a) (Specjalne komitety) obejmują:
  - promowanie handlu towarami między Stronami, w tym poprzez konsultacje dotyczące przyspieszenia znoszenia cel w ramach niniejszej Umowy i, w stosownych przypadkach, innych kwestii;
  - zalecanie Wspólnemu Komitetowi CETA zmiany postanowień niniejszej Umowy dotyczących Systemu Zharmonizowanego lub dodania nowych postanowień w tym zakresie; oraz
  - szybkie rozwiązywanie kwestii związanych z przemieszczaniem towarów przez porty wejścia na terytorium Stron.
- Komitet ds. Handlu Towarami może przedstawiać Wspólnemu Komitetowi CETA projekty decyzji dotyczących przyspieszenia lub zniesienia należności celnych nakładanych na towary.
- Komitet ds. Rolnictwa ustanowiony na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. a) (Specjalne komitety):
  - odbywa posiedzenie w ciągu 90 dni od dnia otrzymania wniosku Strony;
  - zapewnia forum umożliwiające Stronom omawianie kwestii związanych z produktami rolnymi objętymi niniejszą Umową; oraz
  - kieruje do Komitetu ds. Handlu Towarami wszelkie nierozstrzygnięte kwestie, o których mowa w lit. b).
- Strony odnotowują współpracę i wymianę informacji dotyczących kwestii związanych z rolnictwem w ramach corocznego dialogu w zakresie rolnictwa między Kanadą a Unią Europejską ustanowionego w formie wymiany listów w dniu 14 lipca 2008 r. W stosownych przypadkach dialog w zakresie rolnictwa może być wykorzystywany do celów ust. 3.

ROZDZIAŁ TRZECI

Środki ochrony handlu

Sekcja A

Środki antydumpingowe i wyrównawcze

Artykuł 3.1

Postanowienia ogólne dotyczące środków antydumpingowych i wyrównawczych

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki określone w art. VI GATT 1994, w Porozumieniu antydumpingowym i Porozumieniu w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych.
2. Protokół w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia nie ma zastosowania do środków antydumpingowych i wyrównawczych.

Artykuł 3.2

Przejrzystość

1. Każda ze Stron stosuje środki antydumpingowe i wyrównawcze zgodnie z odpowiednimi wymogami WTO oraz zgodnie z uczciwą i przejrzystą procedurą.
2. Strona zapewnia, po wprowadzeniu środków tymczasowych i, w każdym przypadku, przed dokonaniem ostatecznych ustaleń, pełne i właściwe ujawnienie wszystkich zasadniczych faktów, które stanowią podstawę dla decyzji o zastosowaniu środków ostatecznych. Postanowienie to nie narusza postanowień art. 6 ust. 5 Porozumienia antydumpingowego i art. 12.4 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych.
3. Jeżeli nie opóźnia to niepotrzebnie przebiegu dochodzenia, każda zainteresowana strona biorąca udział w dochodzeniu antydumpingowym lub dochodzeniu w sprawie środków wyrównawczych⁽¹⁾ ma zapewnioną pełną możliwość obrony własnych interesów.

Artykuł 3.3

Uwzględnienie interesu publicznego i zasady niższego cła

1. Organy każdej ze Stron analizują informacje dostarczone zgodnie z przepisami Strony, aby ustalić, czy nakładanie cła antydumpingowego lub wyrównawczego nie leżałoby w interesie publicznym.
2. Po uwzględnieniu informacji, o których mowa w ust. 1, organy Strony mogą rozważyć, czy kwota cła antydumpingowego lub wyrównawczego, które ma zostać nałożone, powinna być równa kwocie pełnego marginesu dumpingu, kwocie subsydium, czy też niższa, zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi na terytorium Strony.

Sekcja B

Ogólne środki ochronne

Artykuł 3.4

Postanowienia ogólne dotyczące ogólnych środków ochronnych

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki dotyczące ogólnych środków ochronnych, określone w art. XIX GATT 1994 i w Porozumieniu w sprawie środków ochronnych.
2. Protokół w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia nie ma zastosowania do ogólnych środków ochronnych.

⁽¹⁾ Do celów niniejszego artykułu **zainteresowane strony** są rozumiane zgodnie z art. 6.11 Porozumienia antydumpingowego i art. 12.9 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych.

Artykuł 3.5

Przejrzystość

1. Na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie środków ochronnych lub dążąca do przyjęcia tymczasowych lub ostatecznych ogólnych środków ochronnych niezwłocznie dostarcza:
  - a) informacje, o których mowa w art. 12 ust. 2 Porozumienia w sprawie środków ochronnych, w formie określonej przez Komitet WTO ds. Środków Ochronnych;
  - b) ogólnodostępną wersję skargi wniesionej przez przemysł krajowy – w stosownych przypadkach; oraz
  - c) ogólnodostępne sprawozdanie, w którym przedstawiono ustalenia i uzasadnione wnioski dotyczące wszelkich istotnych kwestii faktycznych i prawnych będących przedmiotem dochodzenia w sprawie środków ochronnych. Ogólnodostępne sprawozdanie musi obejmować analizę wykazującą powiązanie pomiędzy szkodą a powodującymi ją czynnikami oraz opisywać metodę zastosowaną w celu określenia ogólnych środków ochronnych.
2. W przypadku przekazywania informacji na podstawie niniejszego artykułu Strona dokonująca przywozu oferuje przeprowadzenie konsultacji ze Stroną dokonującą wywozu w celu przeanalizowania dostarczonych informacji.

Artykuł 3.6

Wprowadzenie środków ostatecznych

1. Strona przyjmująca ogólne środki ochronne dokłada starań w celu wprowadzenia ich w sposób, który w jak najmniejszym stopniu wpływa na dwustronną wymianę handlową.
2. Strona dokonująca przywozu oferuje przeprowadzenie konsultacji ze Stroną dokonującą wywozu w celu rozpatrzenia kwestii, o której mowa w ust. 1. Strona dokonująca przywozu nie przyjmuje środków przed upływem 30 dni od dnia, w którym zaoferowała przeprowadzenie konsultacji.

Sekcja C

Postanowienia ogólne

Artykuł 3.7

Wyłączenie z rozstrzygania sporów

Niniejszy rozdział nie podlega zakresowi stosowania rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzyganie sporów).

ROZDZIAŁ CZWARTY

Bariery techniczne w handlu

Artykuł 4.1

Zakres stosowania i definicje

1. Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się do opracowania, przyjęcia i stosowania przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności, które mogą wpływać na handel towarami między Stronami.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:
  - a) specyfikacji zakupów opracowanych przez organy rządowe i dotyczących ich wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji; lub
  - b) środków sanitarnych lub fitosanitarnych określonych w załączniku A do Porozumienia SPS.

3. Z wyjątkiem przypadków, gdy w niniejszej Umowie, w tym w postanowieniach Porozumienia TBT włączonych do niej na mocy art. 4.2, definiuje się pojęcie lub nadaje mu znaczenie, ogólne pojęcia dotyczące normalizacji i procedur oceny zgodności mają zwykle znaczenie nadane im w definicji przyjętej w ramach systemu Narodów Zjednoczonych i przez międzynarodowe organy normalizacyjne, przy uwzględnieniu ich kontekstu oraz w świetle celu i przedmiotu niniejszego rozdziału.

4. W niniejszym rozdziale odniesienia do przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności obejmują ich zmiany oraz uzupełnienia do przepisów lub zakresu produktów nimi objętych, z wyjątkiem nieistotnych zmian i uzupełnień.

5. Artykuł 1.8 ust. 2 (Zakres zobowiązań) nie ma zastosowania do art. 3, 4, 7, 8 i 9 Porozumienia TBT włączonych do niniejszej Umowy.

Artykuł 4.2

Włączenie postanowień Porozumienia TBT

1. Następujące postanowienia Porozumienia TBT zostają niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część:

- a) Artykuł 2 (Przygotowywanie, przyjmowanie i stosowanie przepisów technicznych przez centralne jednostki rządowe);
- b) Artykuł 3 (Przygotowywanie, przyjmowanie i stosowanie przepisów technicznych przez jednostki władz lokalnych i jednostki pozarządowe);
- c) Artykuł 4 (Przygotowywanie, przyjmowanie i stosowanie norm);
- d) Artykuł 5 (Procedury oceny zgodności przez centralne jednostki rządowe);
- e) Artykuł 6 (Uznanie oceny zgodności przez centralne jednostki rządowe), bez ograniczania praw lub obowiązków Strony określonych w Protokole w sprawie wzajemnej akceptacji wyników oceny zgodności oraz Protokołu w sprawie wzajemnego uznawania programu zgodności i egzekwowania przepisów w odniesieniu do dobrych praktyk produkcji produktów leczniczych;
- f) Artykuł 7 (Procedury oceny zgodności przez jednostki władz lokalnych);
- g) Artykuł 8 (Procedury oceny zgodności przez jednostki pozarządowe);
- h) Artykuł 9 (Systemy międzynarodowe i regionalne);
- i) Załącznik 1 (Terminy i ich definicje dla celów niniejszego Porozumienia); oraz
- j) Załącznik 3 (Kodeks właściwego postępowania przy przygotowywaniu, przyjmowaniu i stosowaniu norm).

2. Pojęcie „Członkowie” występujące we włączonych postanowieniach ma w niniejszej Umowie takie samo znaczenie jak w Porozumieniu TBT.

3. W odniesieniu do art. 3, 4, 7, 8 i 9 Porozumienia TBT, w przypadku gdy Strona uważa, że druga Strona nie osiągnęła zadowalających wyników na podstawie tych artykułów, a jej interesy handlowe są poważnie zagrożone, można powołać się na rozdział dwudziesty dziewiąty (Rozstrzygnięcie sporów). W tym zakresie takie wyniki są równoważne z wynikami, jakie zostałyby osiągnięte, gdyby przedmiotowym organem była Strona.

Artykuł 4.3

Współpraca

Strony wzmacniają współpracę w obszarach przepisów technicznych, norm, metrologii, procedur oceny zgodności, nadzoru lub monitorowania rynku oraz egzekwowania prawa w celu ułatwienia wymiany handlowej między Stronami, jak określono w rozdziale dwudziestym pierwszym (Współpraca regulacyjna). Współpraca ta może obejmować promowanie współpracy między odpowiednimi publicznymi lub prywatnymi organizacjami Stron odpowiedzialnymi za metrologię, normalizację, testowanie, certyfikację i akredytację, nadzór lub monitorowanie rynku i egzekwowanie prawa oraz zachęcanie do prowadzenia takiej współpracy; a w szczególności zachęcanie organów odpowiedzialnych za akredytację i przeprowadzanie oceny zgodności do uczestnictwa w uzgodnieniach dotyczących współpracy promujących akceptację wyników oceny zgodności.

Artykuł 4.4

Przepisy techniczne

1. Strony zobowiązują się do prowadzenia współpracy w możliwie największym zakresie, aby zapewnić wzajemną zgodność swoich przepisów technicznych. W tym celu, jeżeli Strona wyraża zainteresowanie opracowaniem przepisów technicznych o zakresie równoważnym lub podobnym do przepisów obowiązujących na terytorium drugiej Strony lub opracowywanych przez drugą Stronę, ta druga Strona dostarcza na wniosek Stronie, na ile to możliwe, odpowiednie informacje, analizy i dane, z których korzystała przy pracy nad już przyjętymi przepisami technicznymi lub przepisami będącymi w trakcie opracowywania. Strony uznają, że może być niezbędne doprecyzowanie i uzgodnienie zakresu konkretnego wniosku oraz że poufne informacje mogą pozostać nieujawnione.
2. Strona, która opracowała przepis techniczny uznany przez nią za równoważny z przepisem technicznym drugiej Strony, posiadającym zgodny cel i zakres produktu, może zwrócić się do drugiej Strony o uznanie tego przepisu technicznego za przepis równoważny. Strona składa pisemny wniosek i szczegółowo określa powody, dla których przepis techniczny należy uznać za równoważny, w tym powody dotyczące zakresu produktu. Strona, która nie zgadza się na uznanie przepisu technicznego za równoważny, przedstawia drugiej Stronie – na jej wniosek – powody swojej decyzji.

Artykuł 4.5

Ocena zgodności

Strony przestrzegają postanowień Protokołu w sprawie wzajemnej akceptacji wyników oceny zgodności oraz Protokołu w sprawie wzajemnego uznawania programu zgodności i egzekwowania przepisów w odniesieniu do dobrych praktyk produkcji produktów leczniczych.

Artykuł 4.6

Przejrzystość

1. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury dotyczące przejrzystości odnoszące się do opracowywania przepisów technicznych i procedur oceny zgodności pozwalały zainteresowanym osobom pochodzącym z terytorium Stron na uczestnictwo na wczesnym, odpowiednim etapie, gdy możliwe jest jeszcze wprowadzanie zmian i uwzględnianie uwag, z wyjątkiem przypadków wystąpienia lub groźby wystąpienia nagłych problemów związanych z bezpieczeństwem, zdrowiem, ochroną środowiska lub bezpieczeństwem narodowym. W przypadku gdy proces konsultacji dotyczących opracowywania przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności ma charakter otwarty każda ze Stron pozwala osobom pochodzącym z terytorium drugiej Strony na uczestnictwo na warunkach nie mniej korzystnych niż te uzgodnione w odniesieniu do osób pochodzących z ich własnego terytorium.
2. Strony promują ściślejszą współpracę między organami normalizacyjnymi znajdującymi się na ich odpowiednich terytoriach w celu ułatwienia, między innymi, wymiany informacji dotyczących prowadzonych przez nie odpowiednich działań, a także w celu harmonizacji norm w oparciu o wspólny interes i wzajemność, zgodnie z zasadami, które zostaną uzgodnione przez odpowiednie organy normalizacyjne.
3. Każda ze Stron stara się przewidzieć okres co najmniej 60 dni po przekazaniu do centralnego rejestru powiadomień WTO proponowanych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, aby umożliwić drugiej Stronie złożenie pisemnych uwag, z wyjątkiem przypadków wystąpienia lub groźby wystąpienia nagłych problemów związanych z bezpieczeństwem, zdrowiem, ochroną środowiska lub bezpieczeństwem narodowym. Strona powinna rozpatrzyć pozytywnie uzasadniony wniosek o przedłużenie okresu na składanie uwag.
4. Jeżeli Strona otrzyma od drugiej Strony uwagi dotyczące proponowanych przez nią przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności, jest zobowiązana udzielić pisemnej odpowiedzi na te uwagi przed przyjęciem przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności.
5. Każda ze Stron publikuje lub udostępnia w inny sposób, w formie drukowanej lub elektronicznej, swoje odpowiedzi lub streszczenie swoich odpowiedzi na otrzymane istotne uwagi nie później niż w dniu opublikowania przez nią przyjętych przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności.

6. Każda ze Stron dostarcza na wniosek drugiej Strony informacje dotyczące celów, podstawy prawnej i powodów wprowadzenia przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności, które Strona przyjęła lub których przyjęcie proponuje.
7. Strona powinna rozpatrzyć pozytywnie uzasadniony wniosek otrzymany od drugiej Strony przed upływem terminu na składanie uwag, po przekazaniu proponowanych przepisów technicznych, dotyczący ustalenia lub przedłużenia okresu między przyjęciem przepisów technicznych a dniem, od którego zaczynają one obowiązywać, z wyjątkiem przypadków, gdy okres ten nie będzie skutecznym sposobem osiągnięcia zamierzonych, uzasadnionych celów.
8. Każda ze Stron zapewnia, aby przyjęte przez nią przepisy techniczne i procedury oceny zgodności były publicznie dostępne na oficjalnych stronach internetowych.
9. Jeżeli Strona zatrzyma w porcie wejścia towar przywieziony z terytorium drugiej Strony, uznając, że towar nie jest zgodny z przepisem technicznym, bez zbędnej zwłoki zawiadamia importera o powodach zatrzymania towaru.

Artykuł 4.7

Zarządzanie wdrażaniem postanowień rozdziału

1. Strony współpracują w zakresie kwestii objętych niniejszym rozdziałem. Strony uzgadniają, że Komitet ds. Handlu Towarami ustanowiony na mocy z art. 26.2 ust. 1 lit. a):
  - a) zarządza wdrażaniem postanowień niniejszego rozdziału;
  - b) niezwłocznie zajmuje się każdą kwestią podnoszoną przez Stronę w związku z opracowywaniem, przyjmowaniem lub stosowaniem norm, przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności;
  - c) na wniosek Strony ułatwia dyskusję dotyczącą oceny ryzyka lub zagrożenia przeprowadzaną przez drugą Stronę;
  - d) promuje współpracę między organami normalizacyjnymi a organami Stron odpowiedzialnymi za ocenę zgodności;
  - e) prowadzi wymianę informacji dotyczących norm, przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności, w tym tych należących do osób trzecich lub organów międzynarodowych, jeżeli leży to we wspólnym interesie;
  - f) dokonuje przeglądu niniejszego rozdziału w świetle zmian, które zaszły, przed Komitetem WTO ds. Barrier Technicznych w Handlu lub w ramach Porozumienia TBT oraz, w razie takiej konieczności, opracowuje zalecenia dotyczące zmiany niniejszego rozdziału do rozpatrzenia przez Wspólny Komitet CETA;
  - g) podejmuje inne działania, które według Stron pomogą im we wdrożeniu postanowień niniejszego rozdziału i Porozumienia TBT oraz ułatwią wymianę handlową między Stronami; oraz
  - h) w stosownych przypadkach przedkłada Wspólnemu Komitetowi CETA sprawozdania z wdrażania postanowień niniejszego rozdziału.
2. Jeżeli Strony nie są w stanie rozstrzygnąć kwestii objętej niniejszym rozdziałem za pośrednictwem Komitetu ds. Handlu Towarami, Wspólny Komitet CETA może – na wniosek Strony – ustanowić techniczną grupę roboczą *ad hoc*, aby określić rozwiązania ułatwiające wymianę handlową. Jeżeli Strona nie zgadza się z wnioskiem w sprawie ustanowienia technicznej grupy roboczej otrzymanym od drugiej Strony, jest zobowiązana wyjaśnić – na jej żądanie – powody swojej decyzji. Strony wspólnie prowadzą techniczną grupę roboczą.
3. W przypadku gdy Strona zwróciła się o dostarczenie informacji druga Strona przekazuje te informacje, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału, w formie drukowanej lub elektronicznej w rozsądnym terminie. Strona dokłada starań, aby odpowiedzieć na każdy wniosek o udzielenie informacji w ciągu 60 dni.

ROZDZIAŁ PIĄTY

Środki sanitarne i fitosanitarne

Artykuł 5.1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:
  - a) definicje zawarte w załączniku A do Porozumienia SPS;
  - b) definicje przyjęte pod auspicjami Komisji Kodeksu Żywnościowego („Codex”);
  - c) definicje przyjęte pod auspicjami Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt;
  - d) definicje przyjęte w ramach *Międzynarodowej konwencji ochrony roślin* („IPPC”);
  - e) strefa chroniona przed określonym organizmem szkodliwym podlegającym regulacjom oznacza oficjalnie określony obszar geograficzny w Unii Europejskiej, w którym organizmy te nie są usadowione pomimo warunków temu sprzyjających i pomimo faktu, że występują w innych częściach Unii Europejskiej; oraz
  - f) właściwy organ Strony oznacza organ wskazany w załączniku 5-A.
2. W uzupełnieniu do ust. 1, definicje określone w Porozumieniu SPS są nadrzędne w zakresie, w jakim występują rozbieżności między tymi definicjami a definicjami przyjętymi pod auspicjami Codex'u, Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt lub w ramach IPPC.

Artykuł 5.2

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

- a) ochrona życia lub zdrowia ludzi, zwierząt i roślin przy jednoczesnym ułatwianiu wymiany handlowej;
- b) zapewnienie, aby środki sanitarne i fitosanitarne Stron nie tworzyły nieuzasadnionych barier w handlu; oraz
- c) przyczynienie się do wdrażania postanowień Porozumienia SPS.

Artykuł 5.3

Zakres

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków sanitarnych i fitosanitarnych, które pośrednio lub bezpośrednio mogą wpływać na handel między Stronami.

Artykuł 5.4

Prawa i obowiązki

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki określone w Porozumieniu SPS.

Artykuł 5.5

Przystosowanie do warunków regionalnych

1. W odniesieniu do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego:
  - a) Strony uznają koncepcję podziału na strefy i zdecydowały o zastosowaniu tej koncepcji do chorób wskazanych w załączniku 5-B;
  - b) w przypadku gdy Strony postanowią o zasadach i wytycznych w celu uwzględnienia warunków regionalnych, określają je w załączniku 5-C;

- c) do celów lit. a) Strona dokonująca przywozu opiera swoje środki sanitarne mające zastosowanie do Strony dokonującej wywozu, której terytorium jest dotknięte chorobą wskazaną w załączniku 5-B, na decyzji o podziale na strefy podjętej przez Stronę dokonującą wywozu, pod warunkiem że Strona dokonująca przywozu jest przekonana, że decyzja Strony dokonującej wywozu o podziale na strefy jest zgodna z zasadami i wytycznymi określonymi przez Strony w załączniku 5-C oraz jest oparta na odpowiednich normach, wytycznych i zaleceniach międzynarodowych. Strona dokonująca przywozu może stosować wszelkie dodatkowe środki, aby osiągnąć odpowiedni poziom ochrony sanitarnej;
- d) jeżeli Strona uważa, że posiada szczególny status w odniesieniu do choroby, która nie jest wskazana w załączniku 5-B, może zażądać uznania tego statusu. Strona dokonująca przywozu może zwrócić się o dodatkowe gwarancje w zakresie przywozu żywych zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, odpowiadające uzgodnionemu statusowi uznanemu przez Stronę dokonującą przywozu, w tym warunkom szczególnym określonym w załączniku 5-E; oraz
- e) Strony uznają koncepcję podziału na przedziały i zgadzają się współpracować w tej kwestii.
2. W odniesieniu do roślin i produktów roślinnych:
- a) jeżeli Strona dokonująca przywozu ustanawia lub utrzymuje środek fitosanitarny, bierze pod uwagę między innymi status organizmu szkodliwego na danym obszarze, takim jak obszar wolny od agrofaga, miejsce produkcji wolne od agrofaga, zakład produkcyjny wolny od agrofaga, obszar niewielkiego rozpowszechnienia organizmów szkodliwych i strefa chroniona, którą ustanowiła Strona dokonująca wywozu; oraz
- b) w przypadku gdy Strony postanowią o zasadach i wytycznych w celu uwzględnienia warunków regionalnych, określają je w załączniku 5-C.

Artykuł 5.6

Równoważność

1. Strona dokonująca przywozu akceptuje środek sanitarny i fitosanitarny Strony dokonującej wywozu jako równoważne ze swoim środkiem, jeżeli Strona dokonująca wywozu obiektywnie wykáže Stronie dokonującej przywozu, że środek ten prowadzi do osiągnięcia poziomu ochrony sanitarnej i fitosanitarnej wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu.
2. W załączniku 5-D określono zasady i wytyczne w celu określenia, uznania i utrzymania równoważności.
3. W załączniku 5-E określono:
- a) obszar, w odniesieniu do którego Strona dokonująca przywozu uznaje, że środek sanitarny i fitosanitarny Strony dokonującej wywozu jest równoważny z jej własnym; oraz
- b) obszar, w odniesieniu do którego Strona dokonująca przywozu uznaje, że spełnienie określonego warunku szczególnego w połączeniu ze środkiem sanitarnym i fitosanitarnym Strony dokonującej wywozu pozwala osiągnąć odpowiedni poziom ochrony sanitarnej i fitosanitarnej Strony dokonującej przywozu.
4. Do celów niniejszego rozdziału zastosowanie ma Artykuł 1.7 (Odesłania do przepisów), z zastrzeżeniem niniejszego artykułu, załącznika 5-D oraz uwag ogólnych zawartych w załączniku 5-E.

Artykuł 5.7

Warunki handlowe

1. Strona dokonująca przywozu udostępnia swoje ogólne przywozowe wymogi sanitarne i fitosanitarne w odniesieniu do wszystkich towarów. Jeżeli Strony wspólnie określą dany towar jako priorytetowy, Strona dokonująca przywozu ustanawia szczegółowe przywozowe wymogi sanitarne i fitosanitarne w odniesieniu do tego towaru, o ile Strony nie zdecydują inaczej. Przy określaniu priorytetowych towarów Strony współpracują ze sobą, aby zapewnić skuteczne zarządzanie dostępnymi zasobami. Szczegółowe wymogi przywozowe powinny mieć zastosowanie na całym terytorium Strony dokonującej wywozu.
2. Zgodnie z ust. 1 Strona dokonująca przywozu przeprowadza, bez zbędnej zwłoki, proces konieczny do ustanowienia szczegółowych przywozowych wymogów sanitarnych i fitosanitarnych w odniesieniu do towaru, który określono jako priorytetowy. Po ustanowieniu tych szczegółowych wymogów przywozowych Strona dokonująca przywozu podejmuje niezbędne działania, bez zbędnej zwłoki, aby umożliwić handel na podstawie tych wymogów przywozowych.

3. W celu ustanowienia szczegółowych przywozowych wymogów sanitarnych i fitosanitarnych Strona dokonująca wywozu, na wniosek Strony dokonującej przywozu:
  - a) dostarcza wszelkie istotne informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu; oraz
  - b) zapewnia Stronie dokonującej przywozu odpowiedni dostęp umożliwiający przeprowadzanie inspekcji, badań, audytów i innych odpowiednich procedur.
4. Jeżeli Strona dokonująca przywozu prowadzi wykaz zatwierdzonych zakładów lub jednostek zajmujących się przywozem towaru, zatwierdza zakład lub jednostkę znajdujące się na terytorium Strony dokonującej wywozu bez wcześniejszego przeprowadzenia inspekcji tego zakładu lub jednostki w przypadku, gdy:
  - a) Strona dokonująca wywozu zwróciła się o takie zatwierdzenie w odniesieniu do zakładu lub jednostki, przedstawiając odpowiednie gwarancje; oraz
  - b) spełniono warunki i procedury określone w załączniku 5-F.
5. W uzupełnieniu do ust. 4, Strona dokonująca przywozu udostępnia do publicznej wiadomości swój wykaz zatwierdzonych zakładów lub jednostek.
6. Strona zasadniczo akceptuje przesyłkę towaru podlegającego regulacjom bez wstępnej kontroli celnej towaru w przesyłkach, o ile Strony nie zdecydowały inaczej.
7. Strona dokonująca przywozu może wymagać, aby odpowiedni właściwy organ Strony dokonującej wywozu wykazał w sposób obiektywny, zadowalający Stronę dokonującą przywozu, że wymogi przywozowe mogą zostać spełnione lub zostały spełnione.
8. Strony powinny przestrzegać procedury w zakresie szczegółowych wymogów przywozowych dotyczących zdrowia roślin, określonej w załączniku 5-G.

Artykuł 5.8

Audyt i weryfikacja

1. W celu utrzymania zaufania w kwestii wdrażania postanowień niniejszego rozdziału Strona może przeprowadzić audyt lub weryfikację, lub obie te czynności, w odniesieniu do całego lub części programu kontroli właściwego organu drugiej Strony. Strona pokrywa we własnym zakresie swoje koszty związane z audytem lub weryfikacją.
2. W przypadku gdy Strony postanowią o zasadach i wytycznych dotyczących przeprowadzenia audytu lub weryfikacji określają je w załączniku 5-H. Jeżeli Strona prowadzi audyt lub weryfikację, przeprowadza je zgodnie ze wszystkimi zasadami i wytycznymi zawartymi w załączniku 5-H.

Artykuł 5.9

Świadectwo wywozowe

1. W przypadku gdy wymagane jest oficjalne świadectwo zdrowia, aby przywieźć przesyłkę żywych zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego oraz jeżeli Strona dokonująca przywozu uznała środek sanitarny lub fitosanitarny Strony dokonującej wywozu za równoważny z własnym środkiem w odniesieniu do tych zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego, Strony stosują model poświadczenia zdrowia określony w załączniku 5-I w odniesieniu do takiego świadectwa, o ile Strony nie zdecydowały inaczej. Strony mogą również zastosować wzór poświadczenia w odniesieniu do innych produktów, jeżeli podejmą taką decyzję.
2. W załączniku 5-I określono zasady i wytyczne dotyczące świadectwa wywozowego, w tym certyfikacji elektronicznej, wycofania lub zastąpienia świadectw, wersji językowych i wzorów poświadczeń.

Artykuł 5.10

Kontrole przywozu i opłaty przywozowe

1. W załączniku 5-J określono zasady i wytyczne dotyczące kontroli przywozu i opłat przywozowych obejmujące wskaźnik częstotliwości kontroli przywozu.

2. Jeżeli kontrole przywozowe wykazują brak zgodności z odpowiednimi wymogami przywozowymi, działania podejmowane przez Stronę dokonującą przywozu muszą opierać się na ocenie ryzyka i nie mogą ograniczać handlu w większym stopniu niż jest to wymagane, aby osiągnąć odpowiedni poziom ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej Strony.
3. W miarę możliwości Strona dokonująca przywozu powiadamia importera o niezgodnej przesyłce lub jego przedstawiciela o powodach braku zgodności i zapewnia im możliwość przeprowadzenia kontroli tej decyzji. Strona dokonująca przywozu uwzględnia wszelkie istotne informacje przekazane na potrzeby takiej kontroli.
4. Strona może pobierać opłaty z tytułu kosztów poniesionych na prowadzenie kontroli granicznych, które nie powinny przekraczać poziomu zwrotu kosztów.

Artykuł 5.11

Powiadomienie i wymiana informacji

1. Strona powiadamia drugą Stronę, bez zbędnej zwłoki, o:
  - a) znaczących zmianach statusu organizmów szkodliwych lub choroby, takich jak obecność i rozwój chorób wskazanych w załączniku 5-B;
  - b) wnioskach o znaczeniu epidemiologicznym dotyczących chorób zwierząt, których nie wskazano w załączniku 5-B lub które są nowymi chorobami; oraz
  - c) istotnych problemach dotyczących bezpieczeństwa żywności związanych z produktem będącym przedmiotem wymiany handlowej między Stronami.
2. Strony dążą do wymiany informacji dotyczących innych istotnych kwestii, w tym:
  - a) zmiany środka sanitarnego i fitosanitarного Strony;
  - b) wszelkich znaczących zmian w strukturze lub organizacji właściwego organu Strony;
  - c) na wniosek, wyników oficjalnej kontroli przeprowadzonej przez Stronę i jej oficjalnego sprawozdania dotyczącego wyników tej kontroli;
  - d) wyników kontroli przywozowych przewidzianych w art. 5.10 w przypadku odrzuconej lub niezgodnej przesyłki; oraz
  - e) na wniosek, analizy ryzyka lub opinii naukowej wydanej przez Stronę, które są istotne w kontekście niniejszego rozdziału.
3. O ile Wspólny Komitet Zarządzający nie zdecyduje inaczej, w przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1 lub 2, zostały udostępnione przez powiadomienie w ramach centralnego rejestru powiadomień WTO lub powiadomienie właściwego międzynarodowego organu określającego normy, zgodnie ze jego odpowiednimi przepisami, uznaje się, że wymogi określone w ust. 1 i 2 mające zastosowanie do tych informacji są spełnione.

Artykuł 5.12

Konsultacje techniczne

Jeżeli Strona ma poważne zastrzeżenia w odniesieniu do bezpieczeństwa żywności, zdrowia roślin, zdrowia zwierząt lub środka sanitarnego lub fitosanitarного, który druga Strona zaproponowała lub wdrożyła, Strona ta może zwrócić się o przeprowadzenie konsultacji technicznych z drugą Stroną. Strona będąca adresatem tego wniosku powinna odpowiedzieć na niego bez zbędnej zwłoki. Każda ze Stron dokłada starań w celu dostarczenia informacji niezbędnych, aby uniknąć zakłóceń w handlu lub, w zależności od przypadku, aby znaleźć rozwiązanie akceptowalne dla obu Stron.

Artykuł 5.13

Nadzwyczajne środki sanitarne i fitosanitarne

1. Strona powiadamia drugą Stronę o nadzwyczajnym środku sanitarnym i fitosanitarnym w ciągu 24 godzin od podjęcia decyzji o jego wdrożeniu. Jeżeli Strona wymaga konsultacji technicznych w celu rozpatrzenia nadzwyczajnego środka sanitarnego i fitosanitarного, konsultacje techniczne muszą się odbyć w ciągu 10 dni od dnia powiadomienia o nadzwyczajnym środku sanitarnym i fitosanitarnym. Strony uwzględniają wszelkie informacje uzyskane za pośrednictwem konsultacji technicznych.

2. Strona dokonująca przywozu uwzględnia informacje przekazane odpowiednio wcześniej przez Stronę dokonującą wywozu w czasie podejmowania przez nią decyzji dotyczącej przesyłki, która w chwili przyjęcia nadzwyczajnego środka sanitarnego i fitosanitarnego była transportowana między Stronami.

Artykuł 5.14

Wspólny Komitet Zarządzający ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych

1. W skład Wspólnego Komitetu Zarządzającego ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych („Wspólny Komitet Zarządzający”) ustanowionego na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. d) wchodzi przedstawiciele organów regulacyjnych i przedstawiciele ds. handlu każdej ze Stron odpowiedzialni za środki sanitarne i fitosanitarne.
2. Funkcje Wspólnego Komitetu Zarządzającego obejmują:
  - a) monitorowanie wdrażania postanowień niniejszego rozdziału, rozpatrywanie wszelkich zagadnień związanych z niniejszym rozdziałem oraz badanie wszystkich kwestii, jakie mogą wynikać w związku z ich wdrażaniem;
  - b) przedstawianie wytycznych dotyczących identyfikacji problemów, ustalania ich rangi, zarządzania nimi i ich rozwiązywania;
  - c) rozpatrywanie wszelkich wniosków Strony o wprowadzenie zmian w kontrolach przywozowych;
  - d) przeprowadzanie co najmniej raz w roku przeglądu załączników do niniejszego rozdziału, w szczególności w świetle postępów poczynionych w ramach konsultacji przewidzianych w niniejszej Umowie. Po dokonaniu przeglądu załączników do niniejszego rozdziału Wspólny Komitet Zarządzający może decydować o ich zmianie. Strony mogą zatwierdzić decyzję wspólnego Komitetu Zarządzającego, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami niezbędnymi do tego, aby zmiana weszła w życie. Decyzja ta wchodzi w życie w terminie uzgodnionym przez Strony;
  - e) monitorowanie wykonania decyzji, o której mowa w lit. d) powyżej, a także działania środków, o których mowa w lit. d) powyżej;
  - f) zapewnianie regularnego forum wymiany informacji związanych z systemem regulacyjnym każdej ze Stron, w tym na temat podstaw oceny naukowej i oceny ryzyka środka sanitarnego i fitosanitarnego; oraz
  - g) opracowywanie i prowadzenie dokumentacji określającej szczegółowo stan rozmów między Stronami dotyczących ich prac nad uznaniem równoważności konkretnych środków sanitarnych i fitosanitarnych.
3. Wspólny Komitet Zarządzający może między innymi:
  - a) identyfikować możliwości większego zaangażowania dwustronnego, w tym wzmocnionych relacji, które mogą obejmować wymianę urzędników;
  - b) omawiać na wczesnym etapie zmianę lub propozycję zmiany rozważanego środka sanitarnego i fitosanitarnego;
  - c) przyczyniać się do lepszego porozumienia między Stronami w kwestii wdrażania postanowień Porozumienia SPS oraz promować współpracę między Stronami w zakresie kwestii sanitarnych i fitosanitarnych omawianych na wielostronnych forach, w tym – w stosownych przypadkach – na forum Komitetu WTO ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych i międzynarodowych organów określających normy; lub
  - d) identyfikować i omawiać na wczesnym etapie inicjatywy obejmujące aspekty sanitarne i fitosanitarne, które zyskałyby dzięki współpracy.
4. Wspólny Komitet Zarządzający może ustanowić grupy robocze składające się z przedstawicieli Stron będących ekspertami, które zajmowałyby się konkretnymi kwestiami sanitarnymi i fitosanitarnymi.
5. Strona może skierować dowolną kwestię sanitarną i fitosanitarną do Wspólnego Komitetu Zarządzającego. Wspólny Komitet Zarządzający powinien rozważyć taką kwestię możliwie jak najszybciej.
6. Jeżeli Wspólny Komitet Zarządzający nie jest w stanie szybko rozstrzygnąć danej kwestii, na wniosek Strony zgłasza to bezzwłocznie Wspólnemu Komitetowi CETA.

7. O ile Strony nie zdecydują inaczej, Wspólny Komitet Zarządzający odbywa posiedzenie i uchwała swój program prac nie później niż 180 dni po wejściu w życie niniejszej Umowy oraz ustanawia swój regulamin wewnętrzny nie później niż rok po wejściu w życie niniejszej Umowy.
8. Po odbyciu pierwszego posiedzenia Wspólny Komitet Zarządzający zbiera się w zależności od potrzeb, zwykle raz w roku. Wspólny Komitet Zarządzający może podjąć decyzję o odbyciu posiedzenia za pośrednictwem wideokonferencji lub telekonferencji oraz może dokonywać rozstrzygnięć także bez odbywania posiedzenia, drogą korespondencyjną.
9. Wspólny Komitet Zarządzający przedkłada Wspólnemu Komitetowi CETA coroczne sprawozdania na temat swojej działalności i programu prac.
10. Po wejściu w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy do celów koordynacji programu działań Wspólnego Komitetu Zarządzającego oraz ułatwiania komunikacji w zakresie kwestii sanitarnych i fitosanitarnych i informuje o nim na piśmie drugą Stronę.

ROZDZIAŁ SZÓSTY

Ułatwienia celne i handlowe

Artykuł 6.1

Cele i zasady

1. Strony uznają znaczenie ułatwień celnych i handlowych w zmieniających się globalnych warunkach handlu.
2. Strony, w miarę możliwości, współpracują ze sobą i wymieniają informacje, w tym informacje dotyczące najlepszych praktyk, w celu promowania stosowania środków ułatwiających handel określonych w niniejszej Umowie i przestrzegania tych środków.
3. Środki mające na celu ułatwienie handlu nie mogą utrudniać mechanizmów ochrony osób poprzez skuteczne egzekwowanie przepisów Strony i ich przestrzeganie.
4. Wymogi i procedury dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu nie mogą zwiększać obciążenia administracyjnego ani ograniczać wymiany handlowej w większym stopniu niż jest to konieczne, aby osiągnąć uzasadniony cel.
5. Istniejące międzynarodowe instrumenty i normy handlowe i celne stanowią podstawę wymogów i procedur w zakresie przywozu, wywozu i tranzytu, z wyjątkiem przypadku, gdy te instrumenty i normy byłyby nieodpowiednim lub nieskutecznym sposobem na osiągnięcie zamierzonego, uzasadnionego celu.

Artykuł 6.2

Przejrzystość

1. Każda ze Stron publikuje lub w inny sposób udostępnia, w tym przy wykorzystaniu środków elektronicznych, swoje przepisy, regulacje, orzeczenia sądowe i zasady polityki administracyjnej odnoszące się do wymogów dotyczących przywozu lub wywozu towarów.
2. Każda ze Stron dokłada starań, aby upublicznić, w tym w internecie, proponowane regulacje i zasady polityki administracyjnej związane z kwestiami celnymi oraz zapewnić zainteresowanym osobom możliwość przedstawienia uwag przed ich przyjęciem.
3. Każda ze Stron wyznacza lub utrzymuje co najmniej jeden punkt kontaktowy, który udziela odpowiedzi na pytania zainteresowanych osób dotyczące spraw celnych oraz udostępnia w internecie informacje na temat procedur dotyczących składania takich zapytań.

Artykuł 6.3

Zwolnienie towarów

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje uproszczone procedury celne w celu sprawnego zwalniania towarów, aby ułatwić wymianę handlową między Stronami i ograniczyć koszty dla importerów i eksporterów.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby te uproszczone procedury:
  - a) umożliwiały zwolnienie towarów w terminie nie dłuższym niż okres wymagany do zapewnienia zgodności z przepisami;
  - b) umożliwiały, aby towary oraz, w miarę możliwości, towary objęte kontrolą lub podlegające regulacjom były zwalniane w pierwszym punkcie przybycia;
  - c) przyczyniały się do umożliwienia szybkiego zwalniania towarów wymagających odprawy celnej;
  - d) pozwalały importerom lub ich przedstawicielom na usunięcie towarów spod dozoru celnego przed ostatecznym określeniem i płatnością należności celnych, podatków i opłat. Przed zwolnieniem towarów Strona może zażądać, aby importer dostarczył odpowiednie zabezpieczenie w formie gwarancji, depozytu lub innego odpowiedniego instrumentu; oraz
  - e) przewidywały, zgodnie z przepisami Strony, uproszczone wymogi dotyczące dokumentacji w przypadku wprowadzenia towarów o niskiej wartości, zgodnie z ustaleniami każdej ze Stron.
3. Każda ze Stron może wymagać w ramach swoich uproszczonych procedur, aby przedstawiono więcej informacji w ramach procedury rozliczeń i weryfikacji po wprowadzeniu towarów, w zależności od przypadku.
4. Każda ze Stron dopuszcza przyspieszone zwalnianie towarów oraz, w możliwym zakresie i w stosownych przypadkach:
  - a) zapewnia dostarczanie i przetwarzanie informacji w formie elektronicznej z wyprzedzeniem, przed fizycznym przybyciem towarów, aby umożliwić ich zwolnienie od razu po przybyciu, o ile nie stwierdzono żadnego ryzyka i jeśli nie jest przeprowadzana kontrola wyrywkowa; oraz
  - b) przewiduje minimalną dokumentację na potrzeby odprawy celnej niektórych towarów.
5. Każda ze Stron zapewnia, w możliwym zakresie, aby jej organy i agencje zajmujące się kontrolami na granicach oraz innymi kontrolami przywozowymi i wywozowymi prowadziły współpracę i koordynację w celu ułatwienia handlu m.in. poprzez zbliżenie wymogów dotyczących danych i dokumentów przywozowych i wywozowych oraz wyznaczenie jednej lokalizacji na potrzeby jednorazowej weryfikacji dokumentów i weryfikacji fizycznej przesyłek.
6. Każda ze Stron zapewnia w miarę możliwości, aby jej wymogi w zakresie przywozu i wywozu towarów podlegały koordynacji w celu ułatwienia handlu, niezależnie od tego, czy wymogami tymi zarządza agencja czy też administracja celna w jej imieniu.

Artykuł 6.4

Ustalanie wartości celnej

1. Porozumienie w sprawie ustalania wartości celnej reguluje wartość celną stosowaną w ramach wzajemnego handlu między Stronami.
2. Strony współpracują w celu wypracowania wspólnego podejścia do kwestii dotyczących ustalania wartości celnej.

Artykuł 6.5

Klasyfikacja towarów

Klasyfikacja towarów w handlu między Stronami na podstawie niniejszej Umowy jest określona w nomenklaturze taryfowej każdej ze Stron, zgodnie z Systemem Zharmonizowanym.

Artykuł 6.6

Opłaty i należności

Każda ze Stron publikuje lub w inny sposób udostępnia, w tym za pomocą środków elektronicznych, informacje o opłatach i należnościach nakładanych przez administrację celną danej Strony. Informacje te obejmują opłaty lub należności, które mają zastosowanie, podstawę nałożenia danej opłaty lub należności, nazwę odpowiedzialnego organu oraz wymagany termin i sposób dokonania płatności. Strona nie może nałożyć nowych lub zmienionych opłat i należności przed opublikowaniem lub udostępnieniem w inny sposób tych informacji.

*Artykuł 6.7***Zarządzanie ryzykiem**

1. Każda ze Stron opiera swoje procedury kontroli i zwalniania towarów oraz procedury kontroli po wprowadzeniu towarów na zasadach oceny ryzyka, nie wymagając kompleksowej kontroli każdej wprowadzanej przesyłki pod kątem zgodności z wymogami przywozowymi.
2. Każda ze Stron przyjmuje i stosuje wymogi dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu oraz procedury dotyczące towarów, które opierają się na zasadach zarządzania ryzykiem, a stosując środki zapewniania zgodności, skupia się na transakcjach zasługujących na szczególną uwagę.
3. Postanowienia ust. 1 i 2 nie uniemożliwiają Stronie prowadzenia kontroli jakości i przeglądów zgodności, które mogą wymagać bardziej szczegółowych kontroli.

*Artykuł 6.8***Automatyzacja**

1. Każda ze Stron wykorzystuje technologie informacyjne, które przyspieszają jej procedury dotyczące zwalniania towarów, aby ułatwić handel, w tym handel między Stronami.
2. Każda ze Stron:
  - a) dokłada starań, aby udostępnić za pomocą środków elektronicznych formularze celne wymagane w przypadku przywozu lub wywozu towarów;
  - b) zezwala, z zastrzeżeniem swoich przepisów, na składanie tych formularzy celnych w formie elektronicznej; oraz
  - c) w miarę możliwości, zapewnia elektroniczną wymianę informacji ze swoimi podmiotami handlowymi za pośrednictwem swojej administracji celnej.
3. Każda ze Stron dokłada starań, aby:
  - a) ustanowić lub utrzymać wzajemnie połączony system punktów kompleksowej obsługi w celu ułatwienia jednorazowego, elektronicznego przedkładania informacji wymaganych na podstawie przepisów celnych i innych przepisów dotyczących transgranicznego przepływu towarów; oraz
  - b) opracować zestaw elementów danych i procesów dotyczących danych odpowiadających modelowi danych Światowej Organizacji Celnej oraz powiązanym zaleceniom i wytycznym Światowej Organizacji Celnej.
4. Strony dbają o współpracę przy opracowywaniu interoperacyjnych systemów elektronicznych, w tym w zakresie uwzględniania prac na poziomie Światowej Organizacji Celnej, aby ułatwić handel między Stronami.

*Artykuł 6.9***Interpretacje indywidualne**

1. Każda ze Stron wydaje, na pisemny wniosek, interpretacje indywidualne dotyczące klasyfikacji taryfowej, zgodnie ze swoimi przepisami.
2. Z zastrzeżeniem wymogów poufności, każda ze Stron publikuje, np. w internecie, informacje dotyczące indywidualnych interpretacji klasyfikacji taryfowej, które są istotne dla zrozumienia i stosowania zasad klasyfikacji taryfowej.
3. Aby ułatwić wymianę handlową, Strony regularnie przekazują sobie informacje o aktualnych zmianach w swoich odpowiednich przepisach i środkach wykonawczych dotyczących kwestii, o których mowa w ust. 1 i 2, w ramach prowadzonego przez nie dwustronnego dialogu.

*Artykuł 6.10***Kontrola i odwołanie**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby działanie administracyjne lub oficjalna decyzja podjęta w odniesieniu do przywozu towarów mogły być niezwłocznie skontrolowane przez sąd powszechny, sąd arbitrażowy lub sąd administracyjny, lub w ramach procedur administracyjnych.

2. Sąd lub urzędnik działający zgodnie z odnośnymi procedurami administracyjnymi musi być niezależny od urzędnika lub urzędu wydającego decyzję i posiadać kompetencje, aby utrzymać, zmienić lub cofnąć ustalenia zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi na terytorium Strony.
3. Zanim dana osoba będzie zmuszona dochodzić roszczeń na wyższym szczeblu lub na drodze sądowej, każda ze Stron zapewnia jej możliwość odwołania się lub przeprowadzenia kontroli na szczeblu administracyjnym, niezależnym od urzędnika lub urzędu odpowiedzialnego za sporne działanie lub sporną decyzję.
4. W przypadku ustaleń zawartych w indywidualnych interpretacjach wydawanych przez jej administrację celną każda ze Stron przyznaje osobie, która otrzymała indywidualną interpretację zgodnie z art. 6.9, zasadniczo takie samo prawo do kontroli i odwołania jak prawo, które przyznaje importerom na swoim terytorium.

Artykuł 6.11

Kary

Każda ze Stron zapewnia, aby jej przepisy celne przewidywały, że kary nałożone za naruszenie tych przepisów będą proporcjonalne i niedyskryminujące oraz że stosowanie tych kar nie będzie skutkowało nieuzasadnionymi opóźnieniami.

Artykuł 6.12

Poufność

1. Każda ze Stron, zgodnie ze swoimi przepisami, traktuje jako ściśle poufne wszystkie informacje uzyskane na podstawie niniejszego rozdziału, które mają charakter poufny lub są przekazywane z zastrzeżeniem poufności, oraz chroni te informacje przed ujawnieniem, które mogłyby zaszkodzić pozycji konkurencyjnej osoby je przekazującej.
2. Jeżeli Strona otrzymująca lub uzyskująca informacje, o których mowa w ust. 1, jest zobowiązana przez obowiązujące na jej terytorium przepisy do ujawnienia tych informacji, Strona ta zawiadamia Stronę lub osobę, która dostarczyła te informacje.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje poufne zgromadzone na podstawie niniejszego rozdziału nie były wykorzystywane do celów innych niż administracja celna i egzekwowanie przepisów w sprawach celnych, chyba że Strona lub osoba, która dostarczyła te poufne informacje, wyrażą na to zgodę.
4. Strona może zezwolić na wykorzystanie informacji zgromadzonych na podstawie niniejszego rozdziału w postępowaniu administracyjnym, sądowym lub quasi-sądowym wszczętym w związku z nieprzestrzeganiem przepisów celnych wdrażających postanowienia niniejszego rozdziału. Strona z wyprzedzeniem powiadamia o takim wykorzystaniu informacji Stronę lub osobę, która je dostarczyła.

Artykuł 6.13

Współpraca

1. Strony kontynuują współpracę w ramach *forów* międzynarodowych, takich jak Światowa Organizacja Celna, aby osiągnąć wzajemnie uznawane cele, w tym cele określone w Ramach Norm Światowej Organizacji Celnej na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego.
2. Strony regularnie dokonują przeglądu istotnych międzynarodowych inicjatyw dotyczących ułatwiania handlu, w tym kompendium zaleceń dotyczących ułatwiania handlu (*Compendium of Trade Facilitation Recommendations*) opracowanego przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju oraz Europejską Komisję Gospodarczą ONZ, aby określić obszary, w których dalsze wspólne działania ułatwiłyby handel między Stronami, oraz promować wspólne wielostronne cele.
3. Strony współpracują ze sobą zgodnie z Umową między Kanadą a Wspólnotą Europejską o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych sporządzoną w Ottawie w dniu 4 grudnia 1997 r. („umowa w sprawie współpracy celnej między Kanadą a UE”).

4. Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy w sprawach celnych, zgodnie z umową w sprawie współpracy celnej między Kanadą a UE, w tym w sprawach związanych z podejrzeniem naruszenia przepisów celnych Strony, jak określono w tej umowie, oraz w celu wdrożenia postanowień niniejszej Umowy.

Artykuł 6.14

Wspólny Komitet Współpracy Celnej

1. Wspólny Komitet Współpracy Celnej, który jest upoważniony do działania w ramach Wspólnego Komitetu CETA jako komitet specjalny, zgodnie z art. 26.2 ust. 1 lit. c) (Specjalne komitety), zapewnia prawidłowe działanie postanowień niniejszego rozdziału i Protokołu w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia, a także art. 20.43 (Zakres środków stosowanych przy kontroli granicznej) i art. 2.8 (Czasowe zawieszenie preferencyjnego traktowania taryfowego). Wspólny Komitet Współpracy Celnej bada kwestie wynikające z ich stosowania zgodnie z celami określonymi w niniejszej Umowie.
2. Aby rozpatrywać kwestie objęte niniejszą Umową, w skład Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej wchodzi przedstawiciele organów celnych, handlowych lub innych właściwych organów, które każda ze Stron uznaje za odpowiednie.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przedstawiciele biorący udział w posiedzeniach Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej posiadali wiedzę fachową z zakresu spraw znajdujących się w porządku obrad. Wspólny Komitet Współpracy Celnej może odbywać posiedzenia w specjalnym składzie dysponującym wiedzą fachową, aby rozstrzygać kwestie dotyczące reguł pochodzenia lub procedur pochodzenia, jako Wspólny Komitet Współpracy Celnej – reguły pochodzenia albo jako Wspólny Komitet Współpracy Celnej – procedury dotyczące pochodzenia.
4. Wspólny Komitet Współpracy Celnej może przygotowywać uchwały, zalecenia lub opinie oraz przedstawiać Wspólnemu Komitetowi CETA projekty decyzji, które uznaje za niezbędne do osiągnięcia wspólnych celów oraz prawidłowego funkcjonowania mechanizmów określonych w niniejszym rozdziale i w Protokole w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia, a także w art. 20.43 (Zakres środków stosowanych przy kontroli granicznej) i art. 2.8 (Czasowe zawieszenie preferencyjnego traktowania taryfowego).

ROZDZIAŁ SIÓDMY

Subsydia

Artykuł 7.1

Definicja subsydium

1. Do celów niniejszej Umowy **subsydium** oznacza środek związany z handlem towarami, który spełnia warunki określone w art. 1.1 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych.
2. Subsydium podlega postanowieniom niniejszego rozdziału tylko wówczas, gdy jest ono specyficzne w rozumieniu art. 2 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych.

Artykuł 7.2

Przejrzystość

1. Co dwa lata każda ze Stron powiadamia drugą Stronę o następujących kwestiach w odniesieniu do każdego subsydium udzielonego lub utrzymanego na jej terytorium:
  - a) podstawie prawnej subsydium;
  - b) formie subsydium; oraz
  - c) kwocie subsydium lub kwocie przeznaczanej w budżecie na subsydium.

2. Powiadomienia przekazane WTO na podstawie art. 25.1 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych uznaje się za spełniające wymogi określone w ust. 1.
3. Strona, na wniosek drugiej Strony, niezwłocznie dostarcza informacje i udziela odpowiedzi na pytania dotyczące poszczególnych przypadków wsparcia rządowego związanego z handlem usługami udzielonego na jej terytorium.

Artykuł 7.3

Konsultacje dotyczące subsydiów i wsparcia rządowego w sektorach innych niż sektor rolnictwa i rybołówstwa

1. Jeżeli Strona uzna, że subsydlum lub konkretny przypadek wsparcia rządowego związanego z handlem usługami, udzielonego przez drugą Stronę ma lub może mieć niekorzystny wpływ na jej interesy, Strona ta może przedstawić swoje zastrzeżenia drugiej Stronie i zwrócić się o przeprowadzenie konsultacji w tej kwestii. Strona odpowiadająca rozpatruje ten wniosek uważnie i ze zrozumieniem dla stanowiska Strony wnioskującej.
2. Podczas konsultacji Strona może zwrócić się o dodatkowe informacje dotyczące subsydiów lub konkretnego przypadku wsparcia rządowego związanego z handlem usługami, udzielonego przez drugą Stronę, w tym informacje dotyczące powiązanego celu polityki, kwoty takiego subsydiów lub wsparcia rządowego i wszelkich środków podjętych w celu ograniczenia ewentualnych zakłóceń handlu.
3. W oparciu o te konsultacje Strona odpowiadająca dokłada starań, aby usunąć lub zminimalizować niekorzystny wpływ subsydiów lub danego wsparcia rządowego związanego z handlem usługami na interesy Strony wnioskującej.
4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do subsydiów związanych z produktami rolnymi i produktami rybołówstwa i nie narusza postanowień art. 7.4 ani art. 7.5.

Artykuł 7.4

Konsultacje dotyczące subsydiów związanych z produktami rolnymi i produktami rybołówstwa

1. Strony dzielą cel, którym jest wspólna praca na rzecz osiągnięcia porozumienia, aby:
  - a) dalej ulepszać wielostronne zasady i przepisy dotyczące handlu produktami rolnymi w ramach WTO; oraz
  - b) pomóc opracować globalne, wielostronne rozwiązanie dotyczące subsydiów w dziedzinie rybołówstwa.
2. Jeżeli Strona uzna, że udzielenie subsydiów lub wsparcia rządowego przez drugą Stronę ma lub może mieć niekorzystny wpływ na jej interesy związane z produktami rolnymi lub produktami rybołówstwa, Strona ta może przedstawić swoje zastrzeżenia drugiej Stronie i zwrócić się o przeprowadzenie konsultacji w tej kwestii.
3. Strona odpowiadająca rozpatruje ten wniosek uważnie i ze zrozumieniem dla stanowiska drugiej Strony oraz dokłada wszelkich starań, aby usunąć lub zminimalizować niekorzystny wpływ subsydiów lub udzielenia wsparcia rządowego na interesy Strony wnioskującej związane z produktami rolnymi i produktami rybołówstwa.

Artykuł 7.5

Rolne subsydlia wywozowe

1. Do celów niniejszego artykułu:
  - a) **subsydlum wywozowe** oznacza subsydlum eksportowe określone w art. 1 lit. e) Porozumienia w sprawie rolnictwa; oraz
  - b) **całkowite zniesienie** ceł oznacza, w przypadku obowiązywania kontyngentów taryfowych, zniesienie ceł w ramach kontyngentu lub powyżej kontyngentu.

2. Strona nie może przyjmować lub utrzymywać subsydium wywozowego w odniesieniu do produktu rolnego, który podlega wywozowi na terytorium drugiej Strony lub jest zawarty w produkcie podlegającym takiemu wywozowi, po całkowitym zniesieniu przez drugą Stronę – niezwłocznie lub po okresie przejściowym – ceł na ten produkt rolny, zgodnie z załącznikiem 2-A (Znoszenie ceł), w tym ich taryf celnych.

Artykuł 7.6

Poufność

Przekazując informacje, o których mowa w niniejszym rozdziale, Strona nie jest zobowiązana do ujawniania informacji poufnych.

Artykuł 7.7

Wyłączenie subsydiów i wsparcia rządowego w odniesieniu do usług audiowizualnych i sektorów kultury

Żadne postanowienie niniejszej Umowy nie ma zastosowania do subsydiów lub wsparcia rządowego w odniesieniu do usług audiowizualnych w przypadku Unii Europejskiej i w odniesieniu do sektorów kultury w przypadku Kanady.

Artykuł 7.8

Powiązania z Porozumieniem WTO

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki określone w art. VI GATT 1994, w Porozumieniu w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych i Porozumieniu w sprawie rolnictwa.

Artykuł 7.9

Rozstrzygnięcie sporów

Artykuły 7.3 i 7.4 niniejszego rozdziału nie podlegają postanowieniom niniejszej Umowy dotyczącym rozstrzygnięcia sporów.

ROZDZIAŁ ÓSMY

Inwestycje

Sekcja A

Definicje i zakres stosowania

Artykuł 8.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

działalność prowadzona w związku z wykonywaniem władzy publicznej oznacza działalność, która nie jest prowadzona na zasadach komercyjnych ani w warunkach konkurencji z co najmniej jednym podmiotem gospodarczym;

usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego oznaczają działania podjęte w odniesieniu do statku powietrznego lub jego części w chwili, gdy jest on wycofany z eksploatacji, i nie obejmują tzw. obsługi liniowej;

usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego oznaczają eksploatację infrastruktury portu lotniczego, w tym terminalami, drogami startowymi, drogami kołowania i płytami postojowymi oraz obiektami parkingowymi i systemami transportu wewnątrzlotniskowego, lub zarządzanie tą infrastrukturą, prowadzone na zlecenie. Dla większej pewności, usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego nie obejmują prawa własności portu lotniczego lub gruntów portu lotniczego ani inwestycji w port lotniczy lub grunty portu lotniczego, ani żadnych funkcji pełnionych przez zarząd. Usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego nie obejmują służb żeglugi powietrznej;

zajęcie oznacza zajęcie mienia strony sporu w celu zabezpieczenia wykonania orzeczenia;

usługi komputerowego systemu rezerwacji oznaczają świadczenie usługi przy użyciu systemów komputerowych zawierających informacje o rozkładach lotów statków powietrznych i ich dostępności oraz o opłatach i zasadach pobierania opłat, za pomocą których można dokonywać rezerwacji lub wystawiać bilety;

informacje poufne lub chronione oznaczają:

- a) poufne informacje handlowe; lub
- b) informacje chronione przed publicznym ujawnieniem;
  - (i) w przypadku informacji pozwanego – zgodnie z prawem właściwym dla pozwanego;
  - (ii) w przypadku innych informacji – w rozumieniu prawa lub przepisów uznanych przez Trybunał za mające zastosowanie do ujawnienia takich informacji;

inwestycja objęta niniejszą Umową oznacza, w odniesieniu do Strony, inwestycję:

- a) na jej terytorium;
- b) dokonaną zgodnie z przepisami obowiązującymi w czasie dokonywania inwestycji;
- c) bezpośrednio lub pośrednio należąca do inwestora drugiej Strony lub podlegająca jego bezpośredniej lub pośredniej kontroli; oraz
- d) istniejącą w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub dokonaną lub nabytą po tym dniu;

strona sporu oznacza inwestora, który wszczyna postępowanie zgodnie z sekcją F, lub pozwanego. Do celów sekcji F i nie naruszając postanowień art. 8.14, inwestor nie oznacza Strony;

strony sporu oznaczają inwestora i pozwanego;

zakaz oznacza postanowienie zakazujące pewnego działania;

przedsiębiorstwo oznacza przedsiębiorstwo określone w art. 1.1 (Definicje o zastosowaniu ogólnym) i oddział lub przedstawicielstwo przedsiębiorstwa;

obsługa naziemna oznacza świadczenie na zlecenie usługi w zakresie: administracji naziemnej i nadzoru naziemnego, w tym kontroli załadunku i komunikacji; obsługi pasażerów; obsługi bagażu; obsługi towarów i przesyłek; obsługi ramp i obsługi statku powietrznego; obsługi w zakresie zaopatrzenia w paliwo i smary; obsługi liniowej statków powietrznych, operacji lotniczych i czynności administracyjnych związanych z załogą; transportu naziemnego; lub usług gastronomicznych. Obsługa naziemna nie obejmuje usług w zakresie ochrony ani eksploatacji scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego, takiej jak systemy obsługi bagażu, urządzenia odladzające, systemy dystrybucji paliwa, lub zarządzania tą infrastrukturą, ani systemów transportu wewnątrzlotniskowego;

ICSID oznacza Międzynarodowe Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych;

zasady dotyczące dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID oznaczają *zasady regulujące dodatkowy mechanizm służący zarządzaniu postępowaniami przez sekretariat Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych*;

konwencja ICSID oznacza *Konwencję w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw* sporządzoną w Waszyngtonie w dniu 18 marca 1965 r.;

prawo własności intelektualnej oznacza prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa do znaków towarowych, prawa dotyczące oznaczeń geograficznych, prawa do wzorów przemysłowych, prawa patentowe, prawo do wzorów schematów układów scalonych, prawa związane z ochroną informacji niejawnych oraz prawa hodowców roślin; oraz, jeżeli takie prawa wynikają z przepisów obowiązujących na terytorium Strony, prawa do wzorów użytkowych. Wspólny Komitet CETA może w drodze decyzji dodać do tej definicji inne kategorie własności intelektualnej;

inwestycja oznacza każdy rodzaj aktywów należących do inwestora lub kontrolowanych przez niego, bezpośrednio lub pośrednio, który posiada cechy charakterystyczne inwestycji obejmujące określony czas trwania oraz inne cechy, takie jak zaangażowanie kapitału lub innych zasobów, oczekiwanie zysków lub korzyści, lub założenie ryzyka. Inwestycja może przyjąć między innymi następujące formy:

- a) przedsiębiorstwo;
- b) udziały, akcje i inne formy udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwie;
- c) obligacje, skrypty dłużne i inne instrumenty dłużne przedsiębiorstwa;
- d) pożyczka lub kredyt udzielone na rzecz przedsiębiorstwa;
- e) każdy inny rodzaj udziału w przedsiębiorstwie;
- f) udział wynikający z:
  - (i) koncesji nadanej zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi na terytorium Strony lub w ramach umowy, w tym w celu poszukiwania, utrzymania, wydobycia lub eksploatacji zasobów naturalnych;
  - (ii) umowy dotyczącej projektów „pod klucz”, budowy, produkcji lub podziału dochodów; lub
  - (iii) innych podobnych umów;
- g) prawa własności intelektualnej;
- h) inne materialne lub niematerialne ruchomości lub nieruchomości i prawa pokrewne;
- i) roszczenia pieniężne lub roszczenia dotyczące wykonania zobowiązań umownych.

Dla większej pewności, **roszczenia pieniężne** nie obejmują:

- a) roszczeń pieniężnych wynikających wyłącznie z komercyjnych umów sprzedaży towarów lub usług przez osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo na terytorium Strony na rzecz osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony;
- b) finansowania takich umów ze środków krajowych; lub
- c) żadnego postanowienia, wyroku ani orzeczenia arbitrażowego odnoszącego się do lit. a) lub b).

Dochody, które są inwestowane, są traktowane jako inwestycje. Jakkolwiek zmiana formy inwestowania lub reinwestowania aktywów nie ma wpływu na zakwalifikowanie ich jako inwestycji;

inwestor oznacza Stronę, osobę fizyczną lub przedsiębiorstwo Strony, niebędące oddziałem ani przedstawicielstwem, które zamierza dokonać, dokonuje lub dokonało inwestycji na terytorium drugiej Strony;

Do celów tej definicji **przedsiębiorstwo Strony** oznacza:

- a) przedsiębiorstwo ustanowione lub utworzone zgodnie z przepisami obowiązującymi na terytorium danej Strony i prowadzące istotną działalność gospodarczą na terytorium tej Strony; lub
- b) przedsiębiorstwo ustanowione lub utworzone zgodnie z przepisami obowiązującymi na terytorium danej Strony, które bezpośrednio lub pośrednio należy do osoby fizycznej pochodzącej z terytorium danej Strony lub przedsiębiorstwa określonego w lit. a) albo podlega ich bezpośredniej lub pośredniej kontroli;

lokalne przedsiębiorstwo oznacza osobę prawną ustanowioną lub utworzoną zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do pozwanego, która bezpośrednio lub pośrednio należy do inwestora drugiej Strony lub podlega jego bezpośredniej lub pośredniej kontroli;

osoba fizyczna oznacza:

- a) w przypadku Kanady – osobę fizyczną będącą obywatelem lub stałym rezydentem Kanady; oraz
- b) w przypadku Strony UE – osobę fizyczną mającą obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z ich odpowiednim ustawodawstwem, a w przypadku Łotwy – również osobę fizyczną mającą stałe miejsce zamieszkania w Republice Łotewskiej, która nie jest obywatelem Republiki Łotewskiej ani innego państwa, ale jest uprawniona, na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Łotewskiej, do otrzymania paszportu dla osób niebędących obywatelami.

Osobę fizyczną będącą obywatelem Kanady i mającą jednocześnie obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej uznaje się wyłącznie za osobę fizyczną tej Strony, z którą osobę tę łączy dominująca, efektywna więź.

Osobę fizyczną, która ma obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej albo jest obywatelem Kanady i jest jednocześnie stałym rezydentem drugiej Strony, uznaje się wyłącznie za osobę fizyczną tej Strony, której obywatelstwo, osoba ta posiada;

konwencja nowojorska oznacza *Konwencję Narodów Zjednoczonych o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych*, sporządzoną w Nowym Jorku w dniu 10 czerwca 1958 r.;

Strona niebędąca stroną sporu oznacza Kanadę, jeżeli pozwanym jest Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, albo Unię Europejską, jeżeli pozwanym jest Kanada;

pozwany oznacza Kanadę albo, w przypadku Unii Europejskiej, państwo członkowskie Unii Europejskiej lub Unię Europejską, zgodnie z art. 8.21;

dochody oznaczają wszelkie kwoty uzyskane z inwestycji lub reinwestycji, w tym zyski, opłaty licencyjne i odsetki lub inne opłaty i świadczenia w miejsce wykonania;

sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego oznaczają możliwość swobodnej sprzedaży i swobodnego wprowadzania do obrotu własnych usług z zakresu transportu lotniczego przez danego przewoźnika lotniczego, które obejmują wszystkie aspekty marketingu, takie jak badanie rynku, reklama i dystrybucja, lecz nie obejmują wyceny usług transportu lotniczego ani mających zastosowanie warunków;

finansowanie przez osobę trzecią oznacza wszelkie finansowanie zapewnione przez osobę fizyczną lub prawną, która sama nie jest stroną sporu, ale która zawiera umowę ze stroną sporu w celu pokrycia części lub całości kosztów postępowania w drodze darowizny albo dotacji bądź za wynagrodzeniem zależnym od rozstrzygnięcia sporu;

Trybunał oznacza trybunał ustanowiony na podstawie art. 8.27;

regulamin arbitrażowy UNCITRAL oznacza regulamin arbitrażowy Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego; oraz

zasady przejrzystości UNCITRAL oznaczają *zasady UNCITRAL dotyczące przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem*;

Artykuł 8.2

Zakres

1. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę na jej terytorium ⁽¹⁾, który odnosi się do:

- a) inwestora drugiej Strony;
- b) inwestycji objętej niniejszą Umową; oraz
- c) w odniesieniu do art. 8.5 – wszelkich inwestycji dokonywanych na jej terytorium.

2. W odniesieniu do ustanowienia lub nabycia inwestycji objętej niniejszą Umową ⁽²⁾ postanowienia sekcji B i C nie mają zastosowania do środka dotyczącego:

- a) przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze i innych usług świadczonych za pośrednictwem transportu lotniczego ⁽³⁾, innych niż:
  - (i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego;
  - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

⁽¹⁾ Dla większej pewności, zobowiązania określone w niniejszym rozdziale mają zastosowanie do wyłącznych stref ekonomicznych i szelfów kontynentalnych, zgodnie z *Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza* sporządzoną w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r.:

- a) Kanady, jak określono w art. 1.3 lit. a) (Geograficzny zakres stosowania); oraz
- b) do których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak określono w art. 1.3 lit. b) (Geograficzny zakres stosowania).

⁽²⁾ Dla większej pewności, Strony mogą utrzymywać środki na potrzeby ustanowienia lub nabycia inwestycji objętej niniejszą Umową oraz kontynuować stosowanie takich środków w odniesieniu do tej inwestycji po jej ustanowieniu lub nabyciu.

⁽³⁾ Do usług tych należą usługi świadczone w czasie, gdy statek powietrzny jest wykorzystywany do celów realizacji wyspecjalizowanych działań w sektorach takich, jak: rolnictwo, budownictwo, fotografia, miernictwo, tworzenie map, leśnictwo, obserwacja i patrolowanie lub reklama, jeżeli wyspecjalizowane działanie jest wykonywane przez osobę, która ponosi odpowiedzialność za eksploatację statku powietrznego.

- (iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR);
  - (iv) obsługa naziemna;
  - (v) usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego; lub
- b) działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej.
3. W przypadku Strony UE postanowienia sekcji B i C nie mają zastosowania do środka dotyczącego usług audiowizualnych. W przypadku Kanady postanowienia sekcji B i C nie mają zastosowania do środka dotyczącego sektorów kultury.
4. Wnioski mogą być składane przez inwestora na podstawie niniejszego rozdziału jedynie zgodnie z art. 8.18 oraz z innymi procedurami określonymi w sekcji F. Wnioski dotyczące obowiązku określonego w sekcji B są wyłączone z zakresu stosowania sekcji F. Wnioski objęte sekcją C dotyczące ustanowienia lub nabycia inwestycji objętej niniejszą Umową są wyłączone z zakresu stosowania sekcji F. Postanowienia sekcji D mają zastosowanie jedynie do inwestycji objętej niniejszą Umową oraz do inwestorów w odniesieniu do ich inwestycji objętej niniejszą Umową.
5. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z *Umowy o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi* sporządzonej w Brukseli dnia 17 grudnia 2009 r. i w Ottawie dnia 18 grudnia 2009 r.

Artykuł 8.3

Powiązania z innymi rozdziałami

1. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w zakresie, w jakim środki te mają zastosowanie do inwestorów lub do ich inwestycji objętych rozdziałem trzynastym (Usługi finansowe).
2. Wymóg Strony, zgodnie z którym usługodawca pochodzący z terytorium drugiej Strony składa depozyt lub inną formę zabezpieczenia pieniężnego jako warunek świadczenia usług na jej terytorium, nie wpływa sam w sobie na zastosowanie niniejszego rozdziału do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę w zakresie świadczenia tych usług transgranicznych. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę dotyczących przekazanej kaucji lub zabezpieczenia pieniężnego w zakresie, w jakim taka kaucja lub zabezpieczenia pieniężne stanowią inwestycję objętą niniejszą Umową.

Sekcja B

Ustanowienie inwestycji

Artykuł 8.4

Dostęp do rynku

1. Strona nie może przyjmować ani utrzymywać, w odniesieniu do dostępu do rynku w drodze ustanowienia przez inwestora drugiej Strony – na obszarze całego terytorium Strony albo na terytorium podlegającym jej krajowemu, prowincjonalnemu, terytorialnemu, regionalnemu lub lokalnemu szczeblowi instytucji rządowych – środka, który:
  - a) nakłada ograniczenia odnoszące się do:
    - (i) liczby przedsiębiorstw, które mogą prowadzić określoną działalność gospodarczą, czy to w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, dostawców na zasadzie wyłączności, czy też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
    - (ii) całkowitej wartości transakcji lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
    - (iii) całkowitej liczby transakcji lub całkowitej wielkości produkcji wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Ustęp 1 lit. a) ppkt (i), (ii) oraz (iii) nie obejmuje środków wprowadzonych w celu ograniczenia produkcji produktów rolnych.

- (iv) udziału kapitału zagranicznego, w postaci górnego progu procentowego ograniczającego udziały zagranicznych podmiotów albo całkowitą wartość inwestycji zagranicznych w ujęciu indywidualnym lub zbiorczym; lub
  - (v) całkowitej liczby osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze lub które przedsiębiorstwo może zatrudniać i które są niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i bezpośrednio związane z jej prowadzeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; lub
- b) ogranicza lub nakłada wymogi na konkretne rodzaje osób prawnych lub wspólne przedsięwzięcia, poprzez które przedsiębiorstwo może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Dla większej pewności, następujące elementy są zgodne z ust. 1:
- a) środek dotyczący zagospodarowania przestrzennego i przepisy w zakresie planowania przestrzennego wpływające na zagospodarowanie lub wykorzystanie terenu lub inny analogiczny środek;
  - b) środek wymagający oddzielenia własności infrastruktury od własności towarów dostarczanych lub usług świadczonych w ramach tej infrastruktury, aby zapewnić uczciwą konkurencję, np. w dziedzinie energii, transportu i telekomunikacji;
  - c) środek ograniczający koncentrację własności w celu zapewnienia uczciwej konkurencji;
  - d) środek mający na celu zapewnienie ochrony zasobów naturalnych i środowiska, w tym ograniczenie dostępności, liczby i zakresu udzielanych koncesji, oraz ogłoszenie moratorium lub wprowadzenie zakazu;
  - e) środek ograniczający liczbę udzielanych zezwoleń z powodu ograniczeń technicznych lub fizycznych np. dotyczących widma i częstotliwości na potrzeby telekomunikacji; lub
  - f) środek wymagający, aby określony odsetek udziałowców, właścicieli, partnerów lub dyrektorów przedsiębiorstwa posiadał określone kwalifikacje zawodowe lub wykonywał określony zawód, np. zawód prawnika lub księgowego.

Artykuł 8.5

Wymogi dotyczące wyników inwestycji

1. Strona nie nakłada i nie egzekwuje następujących wymogów, ani też nie egzekwuje zobowiązań, podjętych w związku z ustanowieniem, nabyciem, rozwojem, prowadzeniem, funkcjonowaniem inwestycji i zarządzaniem inwestycjami na jej terytorium, dotyczących:
- a) wywozu określonego poziomu lub odsetka towarów lub usług;
  - b) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka udziału lokalnego w towarze lub usłudze;
  - c) nabycia lub wykorzystania towarów produkowanych lub usług świadczonych na terytorium Strony lub przyznania preferencji względem takich towarów lub usług, lub też nabycia towarów lub usług od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na terytorium Strony;
  - d) powiązania wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z tą inwestycją;
  - e) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone w ramach inwestycji, poprzez powiązanie tej sprzedaży z wolumenem lub wartością jej wywozu lub z przychodami w walucie obcej;
  - f) przekazania technologii, procesu produkcji lub innej prawnie zastrzeżonej wiedzy na rzecz osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa na terytorium Strony; lub
  - g) wymogu, aby dostaw towarów produkowanych lub usług świadczonych w ramach inwestycji dokonywano na określony rynek regionalny lub światowy wyłącznie z terytorium Strony.

2. Strona nie uzależnia otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści, które są związane z ustanowieniem, nabyciem, rozwojem, prowadzeniem lub funkcjonowaniem wszelkich inwestycji na jej terytorium i zarządzaniem tymi inwestycjami, od wywiązania się z któregokolwiek z poniższych wymogów:

- a) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka udziału lokalnego;
- b) nabycia lub wykorzystania towarów produkowanych na terytorium Strony lub przyznania preferencji względem takich towarów, lub też nabycia towarów od producenta na jej terytorium;
- c) powiązania wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z tą inwestycją; lub
- d) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone w ramach inwestycji, poprzez powiązanie tej sprzedaży z wolumenem lub wartością jej wywozu lub z przychodami w walucie obcej.

3. Postanowienia ust. 2 nie uniemożliwiają Stronie uzależnienia otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści związanych z inwestycją na jej terytorium od wywiązania się z wymogu ulokowania produkcji, świadczenia usług, szkolenia lub zatrudnienia pracowników, budowy lub rozbudowy poszczególnych zakładów lub prowadzenia prac badawczo-rozwojowych na terytorium Strony.

4. Postanowienia ust. 1 lit. f) nie mają zastosowania, jeżeli wymóg został nałożony, a zobowiązanie zostało wyegzekwowane przez sąd, trybunał administracyjny lub urząd ds. konkurencji, aby zaradzić naruszeniu prawa konkurencji.

5. Postanowienia:

- a) ustępu 1 lit. a), b) i c) oraz ust. 2 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów dotyczących kwalifikacji w odniesieniu do towarów lub usług w zakresie udziału w promowaniu wywozu i w zagranicznych programach pomocy;
- b) niniejszy artykuł nie ma zastosowania do zamówień Strony dotyczących towaru lub usługi nabywanych do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania przy dostawie towarów lub przy świadczeniu usług do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy przedmiotowe zamówienie jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową” w rozumieniu art. 19.2 (Zakres obowiązywania i zastosowania);

6. Dla większej pewności, ust. 2 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów nałożonych przez Stronę dokonującą przywozu, dotyczących składu towarów wymaganego, aby towar ten kwalifikował się do objęcia go taryfą preferencyjną lub kontyngentem preferencyjnym.

7. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Strony wobec Światowej Organizacji Handlu.

Sekcja C

Niedyskryminujące traktowanie

Artykuł 8.6

Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom drugiej Strony i inwestycjom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach, własnym inwestorom i ich inwestycjom w odniesieniu do ustanowienia, nabycia, rozwoju, prowadzenia, funkcjonowania, utrzymywania, sprzedaży ich inwestycji oraz zarządzania nimi, korzystania z nich lub innego rozporządzania tymi inwestycjami na jej terytorium.

2. Traktowanie przyznane przez Stronę zgodnie z ust. 1 oznacza – w odniesieniu do rządu w Kanadzie, innego niż na poziomie federalnym, traktowanie nie mniej korzystne niż najbardziej korzystne traktowanie przyznawane przez ten rząd inwestorom Kanady na jej terytorium oraz inwestycjom tych inwestorów, w podobnych sytuacjach.

3. Traktowanie przyznane przez Stronę zgodnie z ust. 1 oznacza, w odniesieniu do rządu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej, traktowanie nie mniej korzystne niż najbardziej korzystne traktowanie przyznawane przez ten rząd inwestorom UE na jej terytorium oraz inwestycjom tych inwestorów, w podobnych sytuacjach.

*Artykuł 8.7***Najwyższe uprzywilejowanie**

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom drugiej Strony i inwestycjom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje inwestorom państwa trzeciego i ich inwestycjom w odniesieniu do ustanowienia, nabycia, rozwoju, prowadzenia, funkcjonowania, utrzymywania, sprzedaży ich inwestycji oraz zarządzania nimi, korzystania z nich lub innego rozporządzania tymi inwestycjami na jej terytorium.
2. Dla większej pewności, traktowanie przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 oznacza – w odniesieniu do rządu w Kanadzie, innego niż na poziomie federalnym, lub w odniesieniu do rządu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej – traktowanie przyznawane przez ten rząd na swoim terytorium inwestorom państwa trzeciego oraz inwestycjom tych inwestorów, w podobnych sytuacjach.
3. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do traktowania przyznanego przez Stronę, przewidującego uznanie (w tym poprzez uzgodnienie lub umowę z państwem trzecim, na podstawie których uznawana jest akredytacja usług z zakresu badań i analizy oraz usługodawców świadczących takie usługi), akredytację usług z zakresu napraw i konserwacji oraz usługodawców świadczących takie usługi, a także certyfikację kwalifikacji lub wyników prac wykonanych w ramach wspomnianych akredytowanych usług, lub wykonanych przez wspomnianych akredytowanych usługodawców.
4. Dla większej pewności, „traktowanie”, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie obejmuje procedur dotyczących rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami przewidzianych w innych międzynarodowych umowach inwestycyjnych i innych umowach handlowych. Wymogi materialne zawarte w innych międzynarodowych umowach inwestycyjnych i innych umowach handlowych same w sobie nie stanowią „traktowania” i w związku z tym nie dają podstawy do naruszenia postanowień niniejszego artykułu, w przypadku braku środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę zgodnie z tymi zobowiązaniami.

*Artykuł 8.8***Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd**

Strona nie wymaga, aby przedsiębiorstwo pochodzące z terytorium tej Strony, stanowiące jednocześnie inwestycję objętą niniejszą Umową, powoływało na stanowiska w kadrze kierowniczej wyższego szczebla lub w zarządzie osoby fizyczne posiadające określone obywatelstwo.

*Sekcja D***Ochrona inwestycji***Artykuł 8.9***Środki dotyczące inwestycji i środki regulacyjne**

1. Do celów niniejszego rozdziału, Strony potwierdzają przysługujące im prawo do wprowadzania regulacji na swoim terytorium w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, moralność publiczna, ochrona społeczna i ochrona konsumentów oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.
2. Dla większej pewności, sam fakt wprowadzania przez Stronę regulacji, w tym poprzez zmianę jej przepisów, w sposób mający niekorzystny wpływ na inwestycję lub niezgodny z oczekiwaniami inwestora, w tym jego oczekiwaniami dotyczącymi zysków, nie stanowi naruszenia obowiązku na podstawie niniejszej sekcji.
3. Dla większej pewności, decyzja Strony o nieudzielaniu, nieodnowieniu lub nieutrzymaniu subsydium:
  - a) w przypadku braku konkretnych zobowiązań prawnych lub umownych dotyczących udzielenia, odnowienia lub utrzymania takiego subsydium; lub
  - b) zgodnie z warunkami, od których zależało udzielenie, odnowienie lub utrzymanie subsydium;nie stanowi naruszenia postanowień niniejszej sekcji.

4. Dla większej pewności żadnego z postanowień niniejszej sekcji nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej Stronie zaprzestanie udzielania subsydium ⁽¹⁾ lub zwrócenie się o jego zwrot, w przypadku gdy środek ten jest niezbędny, aby wypełnić zobowiązania międzynarodowe między Stronami, lub gdy środek ten został nakazany przez właściwy sąd, trybunał administracyjny lub inny właściwy organ ⁽²⁾, ani też jako wymóg, zgodnie z którym Strona powinna wypłacić inwestorowi z tego tytułu rekompensatę.

Artykuł 8.10

Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową

1. Każda ze Stron zapewnia na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji drugiej Strony objętych niniejszą Umową i inwestorów w odniesieniu do ich inwestycji objętych niniejszą Umową, a także zapewnia im pełną ochronę i bezpieczeństwo, zgodnie z ust. 2–7.
2. Strona nie wywiązuje się z obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania, o którym mowa w ust. 1, jeżeli środek lub szereg środków stanowi:
  - a) odmowę ochrony prawnej w postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym;
  - b) rażące naruszenie zasad sprawiedliwości proceduralnej, w tym rażące naruszenie przejrzystości, w postępowaniu sądowym i administracyjnym;
  - c) oczywistą arbitralność;
  - d) ukierunkowaną, dyskryminację z uwagi na oczywiście bezprawne kryteria, tj. dyskryminację ze względu na płeć, rasę lub wyznanie;
  - e) nadużycie wobec inwestorów, w tym wymuszenie, przymus i nękanie; lub
  - f) naruszenie wszelkich innych elementów obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania przyjętego przez Stronę zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu.
3. Strony dokonują, regularnie lub na wniosek Strony, przeglądu treści obowiązku, aby zapewnić sprawiedliwe i równe traktowanie. Komitet ds. Usług i Inwestycji ustanowiony na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. b) (Specjalne komitety) może opracować zalecenia dotyczące tej kwestii i przedstawić je Wspólnemu Komitetowi CETA w celu rozpatrzenia.
4. Stosując wyżej wspomniany wymóg sprawiedliwego i równego traktowania, Trybunał może uwzględnić, czy Strona złożyła określone oświadczenia wobec inwestora, aby nakłonić go do inwestycji objętej niniejszą Umową, które przyczyniły się do powstania uzasadnionych oczekiwań i na których opierał się inwestor przy podejmowaniu decyzji o dokonaniu lub utrzymaniu inwestycji objętej niniejszą Umową, ale których to oczekiwań Strona nie spełniła.
5. Dla większej pewności, sformułowanie „pełna ochrona i bezpieczeństwo” odnosi się do obowiązków Strony dotyczących bezpieczeństwa fizycznego inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową.
6. Dla większej pewności, naruszenie innych postanowień niniejszej Umowy lub odrębnej umowy międzynarodowej nie oznacza naruszenia postanowień niniejszego artykułu.
7. Dla większej pewności, fakt, że środek narusza prawo krajowe nie stanowi sam w sobie naruszenia niniejszego artykułu. Aby ustalić, czy dany środek narusza niniejszy artykuł, Trybunał musi rozstrzygnąć, czy Strona nie przestrzegła obowiązków, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 8.11

Rekompensaty z tytułu strat

Niezależnie od postanowień art. 8.15 ust. 5 lit. b) każda ze Stron zapewnia inwestorom drugiej Strony, którzy ponieśli straty z tytułu inwestycji objętych niniejszą Umową z powodu konfliktów zbrojnych, zamieszek, stanu wyjątkowego lub klęski żywiołowej na terytorium Strony, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, które zapewnia własnym inwestorom lub inwestorom państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze dla danego inwestora, w zakresie zwrotu mienia, odszkodowań, kompensaty lub innego uregulowania.

⁽¹⁾ W przypadku Unii Europejskiej „subsydium” obejmuje „pomoc państwa” zgodnie z definicją zawartą w przepisach unijnych.

⁽²⁾ W przypadku Unii Europejskiej „właściwym organem” jest Komisja Europejska zgodnie z art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 8.12

Wywłaszczenie

1. Strona nie może znacjonalizować ani wywłaszczyć inwestycji objętej niniejszą Umową, bezpośrednio lub pośrednio, tzn. za pomocą środków mających skutki równoważne z nacjonalizacją lub wywłaszczeniem, („wywłaszczenie”), chyba że następuje to:

- a) w celach publicznych;
- b) zgodnie z zasadami sprawiedliwości proceduralnej;
- c) w sposób niedyskryminujący; oraz
- d) za niezwłocznym, odpowiednim i skutecznym odszkodowaniem.

Dla większej pewności, postanowienia niniejszego ustępu należy interpretować zgodnie z załącznikiem 8-A.

2. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, powinno odpowiadać godziwej wartości rynkowej inwestycji według stanu bezpośrednio przed ogłoszeniem wywłaszczenia lub jego zapowiedzią, w zależności od tego, co nastąpiło wcześniej. Kryteria wyceny obejmują wartość inwestycji przy założeniu jej kontynuowania, wartość aktywów, w tym zadeklarowaną wartość podatkową rzeczowych aktywów trwałych, oraz, w stosownych przypadkach, inne kryteria służące określeniu godziwej wartości rynkowej.

3. Odszkodowanie obejmuje również odsetki według stopy przyjętej na rynku komercyjnym, za okres od dnia wywłaszczenia do dnia wypłaty odszkodowania, oraz – aby zapewnić jego skuteczność wobec inwestora – jest wypłacane i może być niezwłocznie transferowane do wskazanego przez inwestora państwa, w walucie państwa, którego obywatelem lub stałym rezydentem jest inwestor, lub w innej, w pełni wymiennej walucie zaakceptowanej przez inwestora.

4. Przepisy obowiązujące na terytorium wywłaszczającej Strony dają poszkodowanemu inwestorowi prawo do szybkiego rozpatrzenia jego roszczenia i do dokonania wyceny jego inwestycji przez organ sądowy lub inny niezależny organ tej Strony, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym artykule.

5. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do wydawania obowiązkowych licencji przyznawanych w związku z prawami własności intelektualnej, w zakresie, w jakim takie wydawanie jest zgodne z Porozumieniem TRIPS.

6. Dla większej pewności, cofnięcie, ograniczenie lub utworzenie praw własności intelektualnej nie stanowią wywłaszczenia, w zakresie, w jakim środki te są zgodne z postanowieniami Porozumienia TRIPS i rozdziału dwudziestego (Własność intelektualna). Ponadto, samo ustalenie, że środki te są niezgodne z postanowieniami Porozumienia TRIPS lub rozdziału dwudziestego (Własność intelektualna) nie powoduje stwierdzenia istnienia wywłaszczenia.

Artykuł 8.13

Transfery

1. Każda ze Stron pozwala, by wszelkie transfery odnoszące się do inwestycji objętej niniejszą Umową były wykonywane bez ograniczeń lub opóźnień, w walucie w pełni wymiennej oraz po rynkowym kursie walutowym obowiązującym w dniu transferu. Takie transfery obejmują:

- a) wkłady kapitałowe, takie jak środki podstawowe i dodatkowe na utrzymanie, rozwój lub zwiększenie inwestycji;
- b) zyski, dywidendy, odsetki, zyski kapitałowe, tantiemy, opłaty za zarządzanie, opłaty za pomoc techniczną oraz inne opłaty lub inne formy dochodów lub sumy uzyskane z inwestycji objętej niniejszą Umową;
- c) przychody ze sprzedaży lub likwidacji całej lub części inwestycji objętej niniejszą Umową;
- d) płatności dokonane w ramach umowy, której stroną jest inwestor lub inwestycja objęta niniejszą Umową, w tym płatności dokonane na podstawie umowy pożyczki;

- e) płatności dokonywane zgodnie z art. 8.11 i 8.12;
  - f) zarobki i inne wynagrodzenia personelu zagranicznego pracującego przy inwestycji; oraz
  - g) wypłaty odszkodowań na mocy orzeczenia wydanego na podstawie sekcji F.
2. Strona nie nakłada na swoich inwestorów obowiązku dokonania transferu ani kary za niedokonanie transferu dochodów, przychodów, zysku lub innych kwot uzyskanych z inwestycji na terytorium drugiej Strony lub związanych z takimi inwestycjami.
3. Żadnego z postanowień niniejszego artykułu nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej Stronie stosowanie, w sposób równy i niedyskryminacyjny oraz niestanowiący ukrytych ograniczeń dotyczących transferów, swoich przepisów dotyczących:
- a) upadłości, niewypłacalności lub ochrony praw kredytodawców;
  - b) emisji papierów wartościowych oraz handlu lub obrotu tymi papierami;
  - c) przestępstw kryminalnych lub podlegających karze;
  - d) sprawozdawczości finansowej lub przechowywania zapisów dotyczących transferów, w przypadku gdy są one wymagane przez organy ścigania lub finansowe organy regulacyjne; oraz
  - e) wykonania wyroku wydanego w postępowaniu rozstrzygającym spór.

Artykuł 8.14

Subrogacja

Jeżeli Strona lub agencja Strony dokonuje płatności w ramach zabezpieczenia, gwarancji lub umowy ubezpieczenia zawartych przez nią w odniesieniu do inwestycji dokonanej przez jednego ze swoich inwestorów na terytorium drugiej Strony, druga Strona uznaje, że Stronie lub jej agencji przysługują we wszelkich okolicznościach takie same prawa, jakie przysługują inwestorowi w odniesieniu do inwestycji. Takie prawa mogą być egzekwowane przez Stronę lub agencję Strony lub przez inwestora, jeżeli Strona lub agencja Strony na to zezwoli.

Sekcja E

Zastrzeżenia i wyjątki

Artykuł 8.15

Zastrzeżenia i wyjątki

1. Artykuły 8.4–8.8 nie mają zastosowania do:
- a) istniejącego środka niespełniającego wymogów, utrzymywanego przez Stronę na poziomie:
    - (i) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika I;
    - (ii) rządu krajowego, zgodnie ze wskazaniem danej Strony w jej wykazie do załącznika I;
    - (iii) rządu na szczeblu prowincjonalnym, terytorialnym lub regionalnym, zgodnie ze wskazaniem danej Strony w jej wykazie do załącznika I; lub
    - (iv) władz lokalnych;
  - b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a); lub
  - c) zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z postanowieniami art. 8.4–8.8 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed wprowadzeniem zmiany.
2. Artykuły 8.4–8.8 nie mają zastosowania do środka przyjętego lub utrzymywanego przez Stronę w odniesieniu do sektora, podsektora lub działania, jak określono w wykazie danej Strony do załącznika II.

3. Nie naruszając postanowień art. 8.10 i 8.12, Strona nie przyjmuje po dacie wejścia w życie niniejszej Umowy środka lub szeregu środków objętych wykazem danej Strony do załącznika II, które wymagałyby, w sposób bezpośredni lub pośredni, aby inwestor drugiej Strony ze względu na swoją przynależność państwową sprzedał lub zbył w inny sposób inwestycję istniejącą w chwili, gdy ten środek lub szereg środków wchodzi w życie.

4. W odniesieniu do praw własności intelektualnej Strona może odstąpić od stosowania przepisów art. 8.5 ust. 1 lit. f), art. 8.6 i 8.7, jeżeli jest to zgodne z postanowieniami Porozumienia TRIPS, w tym ze wszystkimi zmianami do Porozumienia TRIPS obowiązującymi wobec obu Stron, oraz ze zwolnieniami ze stosowania Porozumienia TRIPS przyjętymi na podstawie art. IX Porozumienia WTO.

5. Artykuły 8.4, 8.6, 8.7 i 8.8 nie mają zastosowania do:

- a) zamówień Strony na towary lub usługi nabywane do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania na potrzeby dostawy towaru lub świadczenia usługi do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy przedmiotowe zamówienie jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową” w rozumieniu art. 19.2 (Zakres obowiązywania i zastosowania; lub
- b) subsydiów lub wsparcia rządowego w zakresie handlu usługami udzielonych przez Stronę.

Artykuł 8.16

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, inwestorowi drugiej Strony będącemu przedsiębiorstwem tej Strony oraz na rzecz inwestycji tego inwestora, jeżeli:

- a) przedsiębiorstwo należy do inwestora państwa trzeciego lub jest przez niego kontrolowane; oraz
- b) Strona odmawiająca przyjmie lub utrzyma środek odnoszący się do wspomnianego państwa trzeciego, który:
  - (i) dotyczy utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa; oraz
  - (ii) zakazuje prowadzenia transakcji z tym przedsiębiorstwem lub doszłoby do jego naruszenia lub obejścia, gdyby korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, zostały przyznane na rzecz tego przedsiębiorstwa lub jego inwestycji.

Artykuł 8.17

Wymogi formalne

Niezależnie od postanowień art. 8.6 i 8.7, Strona może zażądać od inwestora drugiej Strony lub w odniesieniu do jego inwestycji objętej niniejszą Umową, aby przekazano jej rutynowe informacje dotyczące tej inwestycji, wyłącznie do celów informacyjnych lub statystycznych, pod warunkiem że niniejsze żądania są racjonalne i nie są nadmiernie uciążliwe. Strona chroni informacje poufne lub chronione przed jakimkolwiek ujawnieniem, które mogłoby zaszkodzić pozycji konkurencyjnej inwestora lub inwestycji objętej niniejszą Umową. Postanowienia niniejszego akapitu nie uniemożliwiają Stronie uzyskania lub ujawnienia informacji w inny sposób, w związku ze stosowaniem swoich przepisów w sposób równy i w dobrej wierze.

Sekcja F

Rozstrzygnięcie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami

Artykuł 8.18

Zakres

1. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z postanowień rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzygnięcie sporów), inwestor Strony może skierować do Trybunału ustanowionego na mocy niniejszej sekcji skargę w sprawie naruszenia przez drugą Stronę obowiązku wynikającego z postanowień:

- a) sekcji C w odniesieniu do rozwoju, prowadzenia, funkcjonowania swojej inwestycji objętej niniejszą Umową, a także zarządzania nią, utrzymywania jej, korzystania z niej oraz jej sprzedaży lub rozporządzania nią; lub

b) sekcji D,

w przypadku gdy inwestor twierdzi, że poniósł stratę lub szkodę w wyniku domniemanego naruszenia.

2. Skargi na podstawie ust. 1 lit. a) dotyczące rozwoju inwestycji objętej niniejszą Umową można składać jedynie w zakresie, w jakim dany środek dotyczy istniejącej działalności gospodarczej prowadzonej w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową oraz gdy inwestor poniósł skutek tego środka stratę lub szkodę w odniesieniu do inwestycji objętej niniejszą Umową.

3. Dla większej pewności, inwestor nie może przedłożyć skargi na podstawie niniejszej sekcji, jeżeli inwestycji dokonano poprzez świadome wprowadzenie w błąd, zatajenie, korupcję lub działanie stanowiące nadużycie prawa procesowego.

4. Skargi dotyczące restrukturyzacji długu Strony można składać jedynie w zakresie określonym w niniejszej sekcji, zgodnie z zasadami wyrażonymi w załączniku 8_B..

5. Trybunał ustanowiony na mocy niniejszej sekcji nie rozstrzyga skarg wykraczających poza zakres niniejszego artykułu.

Artykuł 8.19

Konsultacje

1. Spór należy rozstrzygnąć w miarę możliwości polubownie. Takie rozstrzygnięcie sporu może zostać uzgodnione na każdym etapie, w tym po złożeniu skargi na podstawie art. 8.23. Jeżeli strony sporu nie uzgodnią dłuższego terminu, konsultacje należy przeprowadzić w ciągu 60 dni od przedłożenia wniosku o konsultacje na podstawie ust. 4.

2. Jeżeli strony sporu nie uzgodnią inaczej, miejscem konsultacji jest:

a) Ottawa, jeżeli przedmiotem sporu są środki Kanady;

b) Bruksela, jeżeli środki będące przedmiotem sporu obejmują środek Unii Europejskiej; lub

c) stolica państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli środki będące przedmiotem sporu są wyłącznie środkami tego państwa członkowskiego.

3. Strony sporu mogą przeprowadzać konsultacje w drodze wideokonferencji lub, w stosownych przypadkach, za pomocą innych środków, np. w przypadku, gdy inwestor jest małym lub średnim przedsiębiorstwem.

4. Inwestor przedkłada drugiej Stronie wniosek o konsultacje, w którym wskazuje:

a) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres inwestora oraz – w przypadku gdy wniosek jest przedkładany w imieniu lokalnego przedsiębiorstwa – nazwę i adres oraz miejsce uzyskania zdolności prawnej lokalnego przedsiębiorstwa;

b) w przypadku więcej niż jednego inwestora – imię i nazwisko lub nazwę oraz adres każdego inwestora, a także – w przypadku więcej niż jednego lokalnego przedsiębiorstwa – nazwę i adres oraz miejsce uzyskania zdolności prawnej każdego lokalnego przedsiębiorstwa;

c) postanowienia niniejszej Umowy, które stanowią rzekomo naruszenie;

d) podstawę prawną i merytoryczną skargi, w tym sporne środki; oraz

e) żądania ze skargi oraz szacowaną kwotę dochodzonego odszkodowania.

Wniosek o konsultacje zawiera dowód stwierdzający, że inwestor jest inwestorem drugiej Strony i że posiada lub kontroluje inwestycję oraz, w stosownych przypadkach, posiada lub kontroluje lokalne przedsiębiorstwo, w imieniu którego składa wniosek.

5. Określone w ust. 4 wymogi dotyczące wniosku o konsultacje należy spełnić w wystarczająco szczegółowy sposób, aby umożliwić pozwanemu skuteczny udział w konsultacjach oraz przygotowanie swojej obrony.

6. Wniosek o konsultacje należy złożyć w terminie:
  - a) trzech lat od dnia, w którym inwestor lub, w odpowiednim przypadku, lokalne przedsiębiorstwo po raz pierwszy dowiedzieli się lub powinni byli dowiedzieć się o domniemanym naruszeniu oraz o tym, że inwestor lub, w odpowiednim przypadku, lokalne przedsiębiorstwo ponieśli w związku z nim stratę lub szkodę; lub
  - b) dwóch lat od czasu, gdy inwestor lub, w odpowiednim przypadku, lokalne przedsiębiorstwo zrezygnują z dochodzenia roszczeń lub z prowadzenia postępowania przed trybunałem lub sądem na mocy prawa Strony, lub gdy takie postępowanie zakończyło się w inny sposób, ale w każdym przypadku nie później niż 10 lat od dnia, w którym inwestor lub, w odpowiednim przypadku, lokalne przedsiębiorstwo po raz pierwszy dowiedzieli się lub powinni się byli dowiedzieć o domniemanym naruszeniu oraz o tym, że inwestor poniósł w związku z nim stratę lub szkodę.
7. Wniosek o konsultacje dotyczący domniemanego naruszenia, którego dopuściła się Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, przesyła się do Unii Europejskiej.
8. W przypadku gdy inwestor nie przedłożył skargi na podstawie art. 8.23 w ciągu 18 miesięcy od przedłożenia wniosku o konsultacje, uznaje się, że inwestor wycofał swój wniosek o konsultacje oraz, w stosownych przypadkach, swój wniosek o ustalenie pozwanego, i nie może złożyć skargi na podstawie niniejszej sekcji w odniesieniu do tych samych środków. Okres ten można wydłużyć za porozumieniem stron sporu.

Artykuł 8.20

Mediacja

1. Strony sporu mogą w każdej chwili uzgodnić przystąpienie do mediacji.
2. Skorzystanie z mediacji pozostaje bez uszczerbku dla sytuacji prawnej lub praw każdej ze stron sporu wynikających z niniejszego rozdziału i podlega zasadom uzgodnionym przez strony sporu, w tym zasadom dotyczącym mediacji przyjętym przez Komitet ds. Usług i Inwestycji na podstawie art. 8.44 ust. 3 lit. c), o ile są one dostępne.
3. Mediatora powołuje się za porozumieniem stron sporu. Strony sporu mogą również zwrócić się do Sekretarza Generalnego ICSID o powołanie mediatora.
4. Strony sporu dokładają starań, by rozstrzygnąć spór w ciągu 60 dni od powołania mediatora.
5. W przypadku gdy strony sporu uzgodnią przystąpienie do mediacji, art. 8.19 ust. 6 i art. 8.19 ust. 8 nie mają zastosowania od dnia, w którym strony sporu uzgodniły przystąpienie do mediacji, do dnia, w którym jedna ze stron sporu zdecyduje się zakończyć mediację. Podjętą przez stronę sporu decyzję o zakończeniu mediacji przesyła się mediatorowi i drugiej stronie sporu w drodze pisma.

Artykuł 8.21

Ustalanie pozwanego w sporach z Unią Europejską lub jej państwami członkowskimi

1. Jeżeli sporu nie można rozstrzygnąć w terminie 90 dni od przedłożenia wniosku o konsultacje, wniosek dotyczy domniemanego naruszenia postanowień niniejszej Umowy przez Unię Europejską lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, a inwestor zamierza złożyć skargę na podstawie art. 8.23, inwestor przekazuje Unii Europejskiej wniosek o ustalenie pozwanego.
2. We wniosku przekazanym na podstawie ust. 1 wskazuje się środki, w odniesieniu do których inwestor zamierza złożyć skargę.
3. Po ustaleniu pozwanego Unia Europejska informuje inwestora o tym, czy jest nim Unia Europejska, czy też państwo członkowskie Unii Europejskiej.

4. W przypadku gdy inwestor nie został poinformowany o ustaleniu pozwanego w terminie 50 dni od przekazania wniosku o takie ustalenie:
  - a) jeżeli środki wskazane we wniosku są wyłącznie środkami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pozwanym jest państwo członkowskie Unii Europejskiej;
  - b) jeżeli środki wskazane we wniosku obejmują środki Unii Europejskiej, pozwanym jest Unia Europejska.
5. Inwestor może przedłożyć skargę na podstawie art. 8.23 w oparciu o ustalenie dokonane na podstawie ust. 3, a jeżeli nie powiadomiono inwestora o żadnym takim ustaleniu, przy zastosowaniu ust. 4.
6. Jeżeli pozwanym jest Unia Europejska lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, zgodnie z ust. 3 lub 4, Unia Europejska ani państwo członkowskie Unii Europejskiej nie może przedstawiać twierdzenia o niedopuszczalności skargi, braku właściwości Trybunału ani w inny sposób sprzeciwiać się skardze lub orzeczeniu w oparciu o argument, że pozwany nie został prawidłowo ustalony zgodnie z ust. 3 lub prawidłowo wskazany przy zastosowaniu ust. 4.
7. Wiążące dla Trybunału jest ustalenie dokonane na podstawie ust. 3, a jeżeli inwestor nie został powiadomiony o takim ustaleniu – wynik zastosowania postanowień ust. 4.

Artykuł 8.22

Wymogi proceduralne i inne wymogi dotyczące wnoszenia skargi do Trybunału

1. Inwestor może złożyć skargę na podstawie art. 8.23 tylko wtedy, gdy inwestor:
  - a) wraz z przedłożeniem skargi przekaze pozwanemu swoją zgodę na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej sekcji;
  - b) pozwoli, by upłynęło co najmniej 180 dni od złożenia wniosku o konsultacje i, w stosownych przypadkach, by upłynęło co najmniej 90 dni od złożenia wniosku o ustalenie pozwanego;
  - c) spełnił wymogi określone we wniosku o ustalenie pozwanego;
  - d) spełnił wymogi dotyczące wniosku o konsultacje;
  - e) w swojej skardze nie wskaże środka, który nie był wskazany w przedłożonym przez niego wniosku o konsultacje;
  - f) wycofa lub umorzy wszelkie postępowania aktualnie prowadzone przez trybunał lub sąd na mocy prawa krajowego lub międzynarodowego w odniesieniu do środka rzekomo stanowiącego naruszenie, o którym mowa w złożonej przez niego skardze; oraz
  - g) zrezygnuje z prawa do wniesienia skargi do trybunału lub sądu albo wszczęcia postępowania przed trybunałem lub sądem na mocy prawa krajowego lub międzynarodowego, w odniesieniu do środka rzekomo stanowiącego naruszenie, o którym mowa w złożonej przez niego skardze.
2. Jeżeli skarga złożona na podstawie art. 8.23 dotyczy straty lub szkody poniesionej przez lokalne przedsiębiorstwo należące do inwestora lub kontrolowane przez niego, w sposób bezpośredni lub pośredni, lub odnoszącej się do udziału w takim lokalnym przedsiębiorstwie, wymogi określone w ust. 1 lit. f) i g) mają zastosowanie zarówno do inwestora, jak i do lokalnego przedsiębiorstwa.
3. Wymogi określone w ust. 1 lit. f) i g) oraz w ust. 2 nie mają zastosowania wobec lokalnego przedsiębiorstwa, jeżeli pozwany lub państwo przyjmujące inwestora pozbawili inwestora kontroli nad lokalnym przedsiębiorstwem lub w inny sposób uniemożliwili lokalnemu przedsiębiorstwu spełnienie tych wymogów.
4. Na wniosek pozwanego Trybunał odmawia jurysdykcji, jeżeli inwestor lub, odpowiednio, lokalne przedsiębiorstwo nie spełnią któregośkolwiek z wymogów określonych w ust. 1 i 2.
5. Rezygnacja z prawa przewidziana odpowiednio w ust. 1 lit. g) lub w ust. 2 przestaje obowiązywać:
  - a) jeżeli Trybunał odrzuci skargę w związku z niespełnieniem wymogów określonych w ust. 1 lub 2 lub na innej podstawie proceduralnej lub dotyczącej właściwości;

- b) jeżeli Trybunał odrzuci skargę na podstawie art. 8.32 lub 8.33; lub
- c) jeżeli inwestor wycofa swoją skargę zgodnie z obowiązującymi zasadami, o których mowa w art. 8.23 ust. 2, w ciągu 12 miesięcy od ustanowienia wydziału Trybunału.

Artykuł 8.23

Wniesienie skargi do Trybunału

1. Jeżeli spór nie został rozwiązany w drodze konsultacji, na podstawie niniejszej sekcji skargę może wnieść:
  - a) inwestor Strony w swoim własnym imieniu; lub
  - b) inwestor Strony w imieniu lokalnego przedsiębiorstwa, które posiada lub kontroluje w sposób bezpośredni lub pośredni.
2. Skargę można wnieść na podstawie następujących zasad:
  - a) konwencji ICSID i Regulaminu postępowania arbitrażowego;
  - b) zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID, jeżeli warunki dotyczące postępowań zgodnie z lit. a) nie mają zastosowania;
  - c) regulaminu arbitrażowego UNCITRAL; lub
  - d) jakichkolwiek innych zasad dotyczących porozumienia stron sporu.
3. W przypadku gdy inwestor zaproponuje zasady na podstawie ust. 2 lit. d), pozwany udziela odpowiedzi na wniosek inwestora w ciągu 20 dni od jego otrzymania. Jeżeli strony sporu nie osiągną porozumienia w sprawie takich zasad w terminie 30 dni od otrzymania wniosku, inwestor może złożyć skargę na podstawie zasad przewidzianych w ust. 2 lit. a), b) lub c).
4. Dla większej pewności, skarga wniesiona na podstawie ust. 1 lit. b) musi spełniać wymogi określone w art. 25 ust. 1 konwencji ICSID.
5. Wnosząc skargę, inwestor może zaproponować, by rozpatrzył ją jeden członek Trybunału. Pozwany rozpatruje ten wniosek ze zrozumieniem dla stanowiska inwestora, w szczególności gdy inwestor jest małym lub średnim przedsiębiorstwem lub gdy rekompensata lub odszkodowanie wnioskowane w skardze są stosunkowo niskie.
6. Zasady mające zastosowanie na podstawie ust. 2 są zasadami obowiązującymi w dniu przedłożenia skargi lub skarg do Trybunału na podstawie niniejszej sekcji, z zastrzeżeniem szczegółowych zasad określonych w niniejszej sekcji oraz są uzupełniane zasadami przyjętymi na podstawie art. 8.44 ust. 3 lit. b).
7. Skargę kieruje się na drogę rozstrzygnięcia sporu na podstawie niniejszej sekcji, gdy:
  - a) Sekretarz Generalny ICSID otrzyma wniosek wystosowany na podstawie art. 36 ust. 1 konwencji ICSID;
  - b) Sekretariat ICSID otrzyma wniosek wystosowany na podstawie art. 2 załącznika C do zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID;
  - c) pozwany otrzyma zawiadomienie wystosowane na podstawie art. 3 regulaminu arbitrażowego UNCITRAL; lub
  - d) pozwany otrzyma wniosek lub zawiadomienie o wszczęciu postępowania zgodnie z zasadami uzgodnionymi na podstawie ust. 2 lit. d).
8. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę o miejscu dostarczenia przez inwestorów zawiadomień i innych dokumentów wystosowanych na podstawie niniejszej sekcji. Każda ze Stron zapewnia upublicznienie tych informacji.

Artykuł 8.24

Postępowania w ramach innej umowy międzynarodowej

W przypadku wniesienia skargi na podstawie niniejszej sekcji i innej umowy międzynarodowej oraz gdy:

- a) istnieje możliwość pokrywania się odszkodowań; lub
- b) skarga międzynarodowa mogłaby mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie skargi wniesionej na podstawie niniejszej sekcji,

Trybunał – najszybciej jak to możliwe po przesłuchaniu stron sporu – zawieszając prowadzone przez siebie postępowanie lub w inny sposób zapewnia uwzględnienie postępowania wniesionego na podstawie innej umowy międzynarodowej w swojej decyzji, postanowieniu lub orzeczeniu.

Artykuł 8.25

Zgoda na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał

1. Pozwany wyraża zgodę na rozstrzygnięcie sporu przez Trybunał zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej sekcji.
2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, oraz wniesienie skargi do Trybunału na podstawie niniejszej sekcji spełniają wymogi:
  - a) art. 25 konwencji ICSID i rozdziału II Załącznika C do zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID w zakresie pisemnej zgody stron sporu; oraz
  - b) artykułu II konwencji nowojorskiej w zakresie pisemnego porozumienia.

Artykuł 8.26

Finansowanie przez osoby trzecie

1. W przypadku finansowania przez osoby trzecie strona sporu, która otrzymuje finansowanie, przekazuje drugiej stronie sporu i Trybunałowi nazwę lub imię i nazwisko oraz adres osoby trzeciej udzielającej finansowania.
2. Informacje te należy przekazać w chwili złożenia skargi lub – gdy umowę finansowania zawarto albo darowiznę lub dotację przekazano po złożeniu skargi – bezzwłocznie po zawarciu umowy finansowania lub przekazaniu darowizny lub dotacji.

Artykuł 8.27

Skład Trybunału

1. Trybunał ustanowiony na mocy niniejszej sekcji rozpatruje skargi złożone na podstawie art. 8.23.
2. Po wejściu w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet CETA powołuje piętnastu członków Trybunału. Pięciu członków Trybunału jest obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pięciu – obywatelami lub stałymi rezydentami Kanady ⁽¹⁾ i pięciu – obywatelami lub stałymi rezydentami państw trzecich.
3. Wspólny Komitet CETA może zdecydować o zwiększeniu lub zmniejszeniu liczby członków Trybunału o liczbę będącą wielokrotnością liczby trzy. Powołanie dodatkowych członków odbywa się na takich samych zasadach, jak określono w ust. 2.
4. Członkowie Trybunału posiadają kwalifikacje wymagane w swoich państwach do powołania na stanowisko sędziego lub są prawnikami o uznanej reputacji. Wykazują się wiedzą fachową w zakresie prawa międzynarodowego publicznego. Zaleca się, by członkowie Trybunału posiadali wiedzę fachową, w szczególności z zakresu międzynarodowego prawa inwestycyjnego, międzynarodowego prawa handlowego oraz rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi.

⁽¹⁾ Każda ze Stron może zamiast tego zaproponować powołanie maksymalnie pięciu członków Trybunału, którzy mogą mieć dowolne obywatelstwo. Takich członków Trybunału uznaje się wówczas za obywateli lub stałych rezydentów Strony, która zaproponowała ich powołanie do celów niniejszego artykułu.

5. Członkowie Trybunału wyznaczeni mianowani na podstawie niniejszej sekcji są powoływani na pięcioletnią kadencję, odnawialną jednokrotnie. Kadencje siedmiu spośród 15 osób powołanych niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej Umowy, które to siedem osób wskazuje się w drodze losowania, wydłuża się jednak do sześciu lat. Wakaty obsadza się w miarę ich powstawania. Osoba powołana, aby zastąpić członka Trybunału, którego kadencja nie dobiegła jeszcze końca, sprawuje urząd przez pozostały okres kadencji swojego poprzednika. Co do zasady, członek Trybunału, który w chwili upływu swojej kadencji pełni służbę w wydziale Trybunału, może kontynuować pełnienie służby sędziowskiej w tym wydziale do czasu wydania ostatecznego orzeczenia.
6. Trybunał rozpatruje sprawy w składzie trzech członków Trybunału, z których jeden jest obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeden – obywatelem lub stałym rezydentem Kanady i jeden – obywatelem lub stałym rezydentem państwa trzeciego. Wydziałowi przewodniczy członek Trybunału będący obywatelem państwa trzeciego.
7. W terminie 90 dni od złożenia skargi na podstawie art. 8.23 przewodniczący Trybunału powołuje członków Trybunału, którzy zasiadają w składzie Trybunału rozpatrującym sprawę w systemie rotacyjnym, zapewniając, by skład był losowy i niemożliwy do przewidzenia, dając jednocześnie wszystkim członkom Trybunału równą szansę pełnienia służby.
8. Przewodniczący i wiceprzewodniczący Trybunału odpowiadają za kwestie organizacyjne; są oni powoływani na dwuletnią kadencję drogą losowania spośród członków Trybunału będących obywatelami lub stałymi rezydentami państw trzecich. Pełnią oni służbę w systemie rotacyjnym, ustalonym w drodze losowania, które przeprowadza przewodniczący Wspólnego Komitetu CETA. W przypadku gdy przewodniczącego nie może sprawować swojej funkcji, zastępuje go wiceprzewodniczący.
9. Niezależnie od postanowień ust. 6, strony sporu mogą uzgodnić, że sprawa powinna być rozpatrywana przez jednego członka Trybunału, który zostanie wybrany losowo spośród obywateli lub stałych rezydentów państw trzecich. Wniosek skarżącego o rozpatrzenie sprawy przez jednego członka Trybunału jest rozpatrywany przez pozwanego ze zrozumieniem dla stanowiska skarżącego, w szczególności gdy skarżący jest małym lub średnim przedsiębiorstwem lub gdy rekompensata lub odszkodowanie wnioskowane w skardze są stosunkowo niskie. Wniosek taki składa się przed ustanowieniem wydziału Trybunału.
10. Trybunał może opracować własne procedury robocze.
11. Członkowie Trybunału zapewniają swoją dostępność i zdolność do pełnienia funkcji określonych w niniejszej sekcji.
12. W celu zapewnienia dostępności członków Trybunału wypłaca się im miesięczne wynagrodzenie za gotowość do służby, którego wysokość określa Wspólny Komitet CETA.
13. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 12, jest wypłacane w równych częściach przez obie Strony na rachunek zarządzany przez Sekretariat ICSID. W przypadku niedokonania przez jedną ze Stron wypłaty wynagrodzenia za gotowość do służby, druga Strona może postanowić wnieść tę płatność. Wszelkie takie zaległe płatności Strony pozostają należne, z naliczeniem odpowiednich odsetek.
14. O ile Wspólny Komitet CETA nie przyjmie decyzji na podstawie art. 15, kwotę wynagrodzeń i wydatków członków Trybunału wchodzących w skład wydziału ustanowionego w celu rozpatrzenia skargi, innych niż wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 12, określa się na podstawie postanowienia 14 ust. 1 rozporządzeń administracyjnych i finansowych konwencji ICSID obowiązujących w dniu złożenia skargi, i kwota ta jest dzielona przez Trybunał pomiędzy strony sporu zgodnie z postanowieniami art. 8.39 ust. 5.
15. Wspólny Komitet CETA może wydać decyzję o przekształceniu wynagrodzenia za gotowość do służby oraz innych wynagrodzeń i wydatków w stałe wynagrodzenie i określić stosowne zasady i warunki.
16. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału i zapewnia mu odpowiednie wsparcie.
17. Jeżeli Wspólny Komitet CETA nie powołał członków Trybunału zgodnie z ust. 2 w terminie 90 dni od daty skierowania skargi na drogę rozstrzygnięcia sporu, Sekretarz Generalny ICSID, na wniosek którejkolwiek ze stron sporu, powołuje wydział składający się z trzech członków Trybunału, chyba że strony sporu uzgodniły, że sprawę ma rozpatrzyć jeden członek Trybunału. Sekretarz Generalny ICSID dokonuje powołania, wybierając członków losowo spośród istniejących kandydatur. Sekretarz Generalny ICSID nie może powołać do pełnienia roli przewodniczącego obywatela lub stałego rezydenta Kanady ani państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

Artykuł 8.28

Trybunał Apelacyjny

1. Niniejszym ustanawia się Trybunał Apelacyjny w celu kontroli orzeczeń wydanych na podstawie niniejszej sekcji.
2. Trybunał Apelacyjny może podtrzymać, zmienić lub uchylić orzeczenie Trybunału ze względu na:
  - a) błędy w stosowaniu lub interpretacji prawa mającego zastosowanie;
  - b) oczywiste błędy w ocenie faktów, w tym w ocenie odpowiedniego prawa krajowego;
  - c) podstawy określone w art. 52 ust. 1 lit. a)–e) konwencji ICSID, w takim zakresie, w jakim nie są one objęte lit. a) i b).
3. Członkowie Trybunału Apelacyjnego są powoływani decyzją Wspólnego Komitetu CETA równocześnie z podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 7.
4. Członkowie Trybunału Apelacyjnego spełniają wymogi określone w art. 8.27 ust. 4 i stosują się do postanowień art. 8.30.
5. Wydział Trybunału Apelacyjnego ustanowiony w celu rozpatrzenia odwołania składa się z trzech losowo wybranych członków Trybunału Apelacyjnego.
6. Do postępowań toczących się przed Trybunałem Apelacyjnym zastosowanie mają art. 8.36 i 8.38.
7. Wspólny Komitet CETA niezwłocznie przyjmuje decyzję, w której reguluje następujące sprawy administracyjne i organizacyjne dotyczące funkcjonowania Trybunału Apelacyjnego:
  - a) wsparcie administracyjne;
  - b) procedury dotyczące wszczęcia i prowadzenia postępowania odwoławczego oraz, w stosownych przypadkach, procedury dotyczące odesłania sprawy do Trybunału do ponownego rozpatrzenia w celu zmiany orzeczenia;
  - c) procedury dotyczące obsadzania wakatów w Trybunale Apelacyjnym oraz w wydziale Trybunału Apelacyjnego ustanowionym na potrzeby rozpatrzenia sprawy;
  - d) wynagrodzenia członków Trybunału Apelacyjnego;
  - e) przepisy dotyczące kosztów postępowań odwoławczych;
  - f) liczba członków Trybunału Apelacyjnego; oraz
  - g) jakiegokolwiek inne kwestie uznane za niezbędne do skutecznego działania Trybunału Apelacyjnego.
8. Komitet ds. Usług i Inwestycji dokonuje okresowego przeglądu działania Trybunału Apelacyjnego i może przedkładać zalecenia Wspólnemu Komitetowi CETA. W razie potrzeby Wspólny Komitet CETA może zmienić decyzję, o której mowa w ust. 7.
9. Po przyjęciu decyzji, o której mowa w ust. 7:
  - a) strona sporu może wnieść do Trybunału Apelacyjnego odwołanie od orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji w terminie 90 dni od wydania orzeczenia;
  - b) strona sporu nie występuje o rewizję, uchylenie, unieważnienie lub zmianę orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji ani nie wszczyna innej podobnej procedury w odniesieniu do orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji;

- c) orzeczenia wydanego na podstawie art. 8.39 nie uznaje się za ostateczne i nie można wystąpić z wnioskiem o wykonanie orzeczenia do czasu, aż:
- (i) upłynęło 90 dni od wydania orzeczenia przez Trybunał, w którym to okresie nie wniesiono odwołania;
  - (ii) wniesione odwołanie zostało odrzucone lub wycofane; albo
  - (iii) upłynęło 90 dni od wydania orzeczenia przez Trybunał Apelacyjny, w którym to okresie Trybunał Apelacyjny nie odesłał sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Trybunał;
- d) ostateczne orzeczenie wydane przez Trybunał Apelacyjny uznaje się za ostateczne orzeczenie do celów art. 8.41; oraz
- e) art. 8.41 ust. 3 nie ma zastosowania.

Artykuł 8.29

Ustanowienie wielostronnego trybunału inwestycyjnego i mechanizmu odwoławczego

Strony dążą wraz z innymi partnerami handlowymi do ustanowienia wielostronnego trybunału inwestycyjnego i mechanizmu odwoławczego na potrzeby rozstrzygania sporów inwestycyjnych. Po ustanowieniu takiego wielostronnego mechanizmu Wspólny Komitet CETA przyjmuje decyzję stanowiącą, że spory inwestycyjne objęte niniejszą sekcją będą rozstrzygane w ramach mechanizmu wielostronnego i dokonuje odpowiednich ustaleń przejściowych.

Artykuł 8.30

Etyka

1. Członkowie Trybunału są niezależni. Nie są powiązani z żadnym rządem ⁽¹⁾. Nie przyjmują instrukcji od żadnej organizacji ani żadnego rządu w kwestiach związanych z danym sporem. Nie mogą uczestniczyć w rozstrzyganiu sporów, jeśli prowadziłoby to do wystąpienia bezpośredniego lub pośredniego konfliktu interesów. Postępują zgodnie z Wytycznymi Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników (IBA) dotyczącymi konfliktu interesów w arbitrażu międzynarodowym lub wszelkimi uzupełniającymi zasadami przyjętymi zgodnie z art. 8.44 ust. 2. Ponadto, po powołaniu wstrzymują się od działania w charakterze pełnomocnika czy też wyznaczonego przez stronę eksperta lub świadka w jakimkolwiek toczącym się lub nowym sporze inwestycyjnym związanym z niniejszą Umową lub inną umową międzynarodową.
2. Jeżeli strona sporu uważa, że członek Trybunału znajduje się w konflikcie interesów, może wezwać prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości do wydania decyzji w sprawie sprzeciwu wobec powołania tego członka. Zawiadomienie o sprzeciwie przesyła się do prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w terminie 15 dni od daty powiadomienia strony sporu o składzie wydziału Trybunału lub w terminie 15 dni od daty dowiedzenia się przez stronę sporu o faktach świadczących o konflikcie interesów, jeżeli fakty te nie mogły jej być znane w chwili ustalania składu wydziału. Zawiadomienie o sprzeciwie zawiera uzasadnienie sprzeciwu.
3. Jeżeli w ciągu 15 dni od dnia zawiadomienia o sprzeciwie członek Trybunału, którego sprzeciw dotyczy, podjął decyzję o nieskładaniu rezygnacji ze służby w wydziale, prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości może, po otrzymaniu oświadczeń od stron sporu i po umożliwieniu członkowi Trybunału przedłożenia uwag, wydać decyzję w sprawie sprzeciwu. Prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości dokłada starań, aby wydać decyzję i powiadomić o niej strony sporu i pozostałych członków wydziału w terminie 45 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o sprzeciwie. Wakat powstały w wyniku odsunięcia członka Trybunału od pełnienia funkcji lub jego rezygnacji jest obsadzany niezwłocznie.
4. Po wydaniu uzasadnionego zalecenia przez przewodniczącego Trybunału lub w ramach ich wspólnej inicjatywy Strony mogą, w drodze decyzji Wspólnego Komitetu CETA, wyłączyć członka z Trybunału, gdy jego zachowanie jest niezgodne z zobowiązaniami określonymi w ust. 1 i nie do pogodzenia z dalszym członkostwem tej osoby w Trybunale.

⁽¹⁾ Dla większej pewności, sam fakt otrzymywania przez osobę wynagrodzenia wypłacanego przez rząd nie sprawia, że dana osoba nie spełnia wymaganych warunków.

Artykuł 8.31

Obowiązujące prawo i interpretacja

1. Wydając decyzję, Trybunał ustanowiony na podstawie niniejszej sekcji stosuje niniejszą Umowę zgodnie z wykładnią Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów oraz innymi przepisami i zasadami prawa międzynarodowego obowiązującego Strony.
2. Trybunał nie jest właściwy do określania zgodności z prawem środka, który stanowi rzekomo naruszenie postanowień niniejszej Umowy, na podstawie prawa krajowego Strony. Dla większej pewności, przy określaniu zgodności środka z postanowieniami niniejszej Umowy Trybunał może rozważać, w stosownych przypadkach, prawo krajowe Strony jako element stanu faktycznego. Trybunał kieruje się przy tym aktualną wykładnią prawa krajowego dokonaną przez sądy lub organy tej Strony, a interpretacja prawa krajowego przez Trybunał nie jest wiążąca dla sądów lub organów tej Strony.
3. W przypadku pojawienia się poważnych wątpliwości dotyczących wykładni, która może mieć wpływ na inwestycję, Komitet ds. Usług i Inwestycji może zalecić, zgodnie z art. 8.44 ust. 3 lit. a), by Wspólny Komitet CETA przyjął wykładnię niniejszej Umowy. Wykładnia przyjęta przez Wspólny Komitet CETA jest wiążąca dla Trybunału ustanowionego na podstawie niniejszej sekcji. Wspólny Komitet CETA może zdecydować, że wykładnia ma moc wiążącą od określonej daty.

Artykuł 8.32

Skargi oczywiście bezzasadne z prawnego punktu widzenia

1. Pozwany może, nie później niż 30 dni po ustanowieniu wydziału Trybunału, a w każdym przypadku przed jego pierwszym posiedzeniem, wnieść sprzeciw wobec skargi z powodu jej oczywistej bezzasadności z prawnego punktu widzenia.
2. Wniesienie sprzeciwu na podstawie ust. 1 jest niemożliwe, jeżeli pozwany wniósł sprzeciw na podstawie art. 8.33.
3. Pozwany jak najdokładniej wskazuje podstawę sprzeciwu.
4. Po otrzymaniu sprzeciwu na podstawie niniejszego artykułu Trybunał zawiesza postępowanie dotyczące meritum sprawy i ustala harmonogram rozpatrzenia tego sprzeciwu, który jest zgodny z harmonogramem Trybunału dotyczącym rozpatrywania wszelkich innych kwestii wstępnych.
5. Po umożliwieniu stronom sporu przedstawienia swoich uwag Trybunał wydaje, na swoim pierwszym posiedzeniu lub wkrótce potem, decyzję lub orzeczenie z uzasadnieniem. Wydając decyzję lub orzeczenie, Trybunał uznaje domniemane fakty za prawdziwe.
6. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla kompetencji Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako kwestii wstępnej lub dla prawa pozwanego do wniesienia sprzeciwu wobec skargi z powodu jej oczywistej bezzasadności w trakcie postępowania.

Artykuł 8.33

Skargi pozbawione podstawy prawnej

1. Bez uszczerbku dla kompetencji Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako kwestii wstępnej lub dla prawa pozwanego do wniesienia takich sprzeciwów we właściwym czasie, Trybunał rozpatruje i rozstrzyga jako kwestię wstępną sprzeciw wniesiony przez pozwanego, zgodnie z którym skarga złożona na podstawie art. 8.23 lub jakakolwiek jej część, nie jest w świetle prawa skargą, w przypadku której możliwe jest wydanie orzeczenia na korzyść skarżącego na podstawie postanowień niniejszej sekcji, nawet gdyby domniemane okoliczności faktyczne zostały uznane za prawdziwe.

2. Sprzeciw na podstawie ust. 1 jest wnoszony do Trybunału nie później niż w dniu wyznaczonym przez Trybunał na przedłożenie odpowiedzi pozwanego na zarzuty.
3. W przypadku wniesienia sprzeciwu na podstawie art. 8.32 Trybunał może, uwzględniając okoliczności tego sprzeciwu, odmówić rozpatrzenia sprzeciwu wniesionego na podstawie ust. 1 zgodnie z procedurami ustanowionymi w tym artykule.
4. Po otrzymaniu sprzeciwu na podstawie ust. 1 i, w stosowanych przypadkach, po wydaniu decyzji na podstawie ust. 3 Trybunał zawiesza postępowanie dotyczące meritum sprawy, ustala harmonogram rozpatrzenia tego sprzeciwu, który jest zgodny z innymi ustanowionymi przez niego harmonogramami dotyczącymi rozpatrywania wszelkich innych kwestii wstępnych, oraz wydaje decyzję lub orzeczenie w sprawie sprzeciwu, z uzasadnieniem.

Artykuł 8.34

Tymczasowe środki ochrony

Trybunał może nakazać zastosowanie tymczasowego środka ochrony w celu zabezpieczenia praw strony sporu lub zapewnienia pełnej skuteczności właściwości Trybunału do rozstrzygania sporów, w tym zastosowanie nakazu zabezpieczenia dowodów posiadanych lub kontrolowanych przez stronę sporu lub też w celu ochrony właściwości Trybunału. Trybunał nie nakazuje zajęcia ani nie zakazuje stosowania środka rzekomo stanowiącego naruszenie, o którym mowa w art. 8.23. Do celów niniejszego artykułu nakaz lub zakaz obejmują zalecenie.

Artykuł 8.35

Umorzenie postępowania

Jeżeli po wniesieniu skargi na podstawie niniejszej sekcji inwestor nie podejmie żadnych działań w ramach postępowania w ciągu kolejnych 180 dni lub w takim okresie, jaki uzgodnią strony sporu, uznaje się, że inwestor wycofał swoją skargę i zaprzestał postępowania. Na wniosek pozwanego i po zawiadomieniu stron sporu Trybunał wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania. Po wydaniu takiego postanowienia wygasa kompetencja Trybunału do rozstrzygnięcia sporu.

Artykuł 8.36

Przejrzystość postępowań

1. W odniesieniu do postępowania prowadzonego na podstawie niniejszej sekcji zastosowanie mają zasady przejrzystości UNCITRAL, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszym rozdziałem.
2. Wykaz dokumentów, które należy udostępnić do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3 ust. 1 zasad przejrzystości UNCITRAL, obejmuje: wniosek o konsultacje, wniosek o ustalenie pozwanego, zawiadomienie o ustaleniu pozwanego, porozumienie w sprawie przystąpienia do mediacji, zawiadomienie o zamiarze wniesienia sprzeciwu wobec powołania członka Trybunału, decyzję w sprawie wniesienia sprzeciwu wobec powołania członka Trybunału oraz wniosek o połączenie skarg.
3. Wykaz dokumentów, które należy udostępnić do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3 ust. 2 zasad przejrzystości UNCITRAL, obejmuje dowody rzeczowe.
4. Niezależnie od postanowień art. 2 zasad przejrzystości UNCITRAL, przed utworzeniem Trybunału Kanada lub Unia Europejska, w zależności od przypadku, upublicznia w odpowiednim terminie właściwe dokumenty, zgodnie z ust. 2, z zastrzeżeniem ich zredagowania w celu usunięcia informacji poufnych lub chronionych. Takie dokumenty można udostępnić do publicznej wiadomości, przekazując je do repozytorium.

5. Rozprawy są jawne. Trybunał określa, w porozumieniu ze stronami sporu, odpowiednie ustalenia logistyczne służące zapewnieniu jawności takich rozpraw. Jeżeli Trybunał stwierdzi, że istnieje potrzeba ochrony informacji poufnych lub chronionych, dokonuje odpowiednich ustaleń w celu rozpoznawania kwestii wymagających takiej ochrony na posiedzeniu niejawnym.

6. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie wymaga od pozwanego niepodawania do publicznej wiadomości informacji, które ma on obowiązek ujawnić na mocy obowiązujących go przepisów. Przy stosowaniu tych przepisów pozwany powinien zwracać szczególną uwagę na ochronę przed ujawnieniem informacji, które wskazano jako informacje poufne lub chronione.

Artykuł 8.37

Wymiana informacji

1. Strona sporu może ujawnić innym osobom związanym z postępowaniem, w tym świadkom i biegłym, te dokumenty w wersji niezredagowanej (z których nie usunięto informacji poufnych lub chronionych), które uzna za konieczne w toku postępowania prowadzonego na podstawie niniejszej sekcji. Strona sporu zapewnia jednak, by wspomniane osoby chroniły informacje poufne lub chronione zawarte w tych dokumentach.

2. Niniejsza Umowa nie uniemożliwia pozwanemu ujawnienia urzędnikom odpowiednio Unii Europejskiej, państw członkowskich Unii Europejskiej i rządów na szczeblu niższym niż krajowy tych dokumentów w wersji niezredagowanej, które uzna za konieczne w toku postępowania prowadzonego na podstawie niniejszej sekcji. Pozwany zapewnia jednak, by wspomniani urzędnicy chronili poufne lub chronione informacje zawarte w tych dokumentach.

Artykuł 8.38

Strona niebędąca stroną sporu

1. W ciągu 30 dni od otrzymania informacji poufnych lub chronionych bądź natychmiast po rozstrzygnięciu sporu dotyczącego informacji poufnych lub chronionych pozwany przekazuje Stronie niebędącej stroną sporu:

- a) wniosek o konsultacje, wniosek o ustalenie pozwanego, zawiadomienie o ustaleniu pozwanego, skargę złożoną na podstawie art. 8.23, wniosek o połączenie skarg oraz wszelkie inne dokumenty dołączone do tych dokumentów;
- b) na wniosek:
  - (i) pisma procesowe, oświadczenia, streszczenia sprawy, wnioski i inne dokumenty przedłożone Trybunałowi przez stronę sporu;
  - (ii) pisma przedłożone Trybunałowi zgodnie z art. 4 zasad przejrzystości UNCITRAL;
  - (iii) protokoły z rozpraw Trybunału, jeżeli są dostępne; oraz
  - (iv) postanowienia, orzeczenia i decyzje Trybunału; oraz
- c) na wniosek i koszt Strony niebędącej stroną sporu – wszystkie lub niektóre dowody przekazane do Trybunału, chyba że wnioskowany dowód jest publicznie dostępny.

2. Trybunał przyjmuje pisemne lub ustne stanowiska w sprawie interpretacji niniejszej Umowy od Strony niebędącej stroną sporu lub, po konsultacji ze stronami sporu, może wezwać taką Stronę do ich złożenia. Strona niebędąca stroną sporu może uczestniczyć w rozprawie przeprowadzanej na podstawie niniejszej sekcji.

3. Trybunał nie wyciąga żadnych wniosków z faktu nieprzedłożenia stanowiska, o którym mowa w ust. 2.

4. Trybunał zapewnia stronom sporu odpowiednią możliwość przedstawienia swoich uwag w odniesieniu do stanowiska przekazanego przez Stronę niniejszej Umowy niebędącą stroną sporu.

Artykuł 8.39

Ostateczne orzeczenie

1. Jeżeli Trybunał wyda ostateczne orzeczenie przeciwko pozwanemu, Trybunał może zasądzić, osobno lub łącznie, jedynie:
  - a) odszkodowanie pieniężne i należne odsetki;
  - b) zwrot mienia, w którym to przypadku orzeczenie przewiduje, że w miejsce zwrotu mienia pozwany może wypłacić odszkodowanie pieniężne stanowiące godziwą wartość rynkową mienia według stanu bezpośrednio przed ogłoszeniem wyłączenia lub jego zapowiedzią, w zależności od tego, co nastąpiło wcześniej, i wszelkich należnych odsetek, określonych zgodnie z art. 8.12.
2. Z zastrzeżeniem ust. 1 i 5, jeżeli skargę złożono na podstawie art. 8.23 ust. 1 lit. b):
  - a) w orzeczeniu stwierdzającym przyznanie odszkodowania pieniężnego i wszelkich mających zastosowanie odsetek nakazuje się, aby sumy pieniężne wypłacono na rzecz lokalnego przedsiębiorstwa;
  - b) w orzeczeniu stwierdzającym zwrot mienia nakazuje się, aby mienie zwrócono lokalnemu przedsiębiorstwu;
  - c) w orzeczeniu, w którym zasądza się koszty na rzecz inwestora, nakazuje się, aby wypłacono je inwestorowi; oraz
  - d) w orzeczeniu stwierdza się, że zostało ono wydane bez uszczerbku dla prawa do odszkodowania pieniężnego lub mienia zasądzonych na podstawie prawa Strony, które może przysługiwać osobie innej niż osoba, która zrezygnowała z prawa do wniesienia skargi na podstawie art. 8.22.
3. Odszkodowanie pieniężne nie może przewyższać straty poniesionej przez inwestora lub, odpowiednio, lokalne przedsiębiorstwo, pomniejszonej o wszelkie odszkodowania lub rekompensaty, które zostały już wcześniej wypłacone. W celu obliczenia odszkodowania pieniężnego Trybunał powinien również pomniejszyć wysokość odszkodowania, by uwzględnić zwrot mienia albo uchylenie lub zmianę danego środka.
4. Trybunał nie rozstrzyga o odszkodowaniach o charakterze karnym.
5. Trybunał nakazuje, by koszty postępowania ponosiła strona sporu przegrywająca sprawę. W wyjątkowych przypadkach Trybunał może podzielić koszty między strony sporu, jeżeli ustali, że taki podział jest właściwy ze względu na okoliczności sporu. Inne uzasadnione koszty, w tym koszty reprezentacji i pomocy prawnej, są ponoszone przez przegrywającą stronę sporu, chyba że Trybunał ustali, że taki podział kosztów jest nieuzasadniony ze względu na okoliczności sporu. Jeżeli na korzyść strony sporu rozstrzygnięto tylko pewne części skargi, koszty są korygowane proporcjonalnie do liczby lub zakresu części skarg, które rozstrzygnięto na jej korzyść.
6. Wspólny Komitet CETA rozważa wprowadzenie dodatkowych zasad w celu zmniejszenia obciążenia finansowego skarżących będących osobami fizycznymi albo małymi lub średnimi przedsiębiorstwami. Takie dodatkowe zasady mogą uwzględniać w szczególności zasoby finansowe takich skarżących oraz wysokość wnioskowanego odszkodowania.
7. Trybunał i strony sporu podejmują wszelkie starania w celu zapewnienia, by proces rozstrzygania sporów przebiegał zgodnie z harmonogramem. Trybunał wydaje ostateczne orzeczenie w terminie 24 miesięcy od dnia wniesienia skargi na podstawie art. 8.23. Jeżeli Trybunał potrzebuje dodatkowego czasu na wydanie ostatecznego orzeczenia, przedstawia stronom sporu powody opóźnienia.

Artykuł 8.40

Odszkodowanie lub inna rekompensata

Pozwany nie wnosi, a Trybunał nie dopuszcza odpowiedzi na skargę, powództwa wzajemnego, tytułu do przeprowadzenia kompensat, ani innego podobnego twierdzenia, według którego inwestor lub, w stosownych przypadkach, lokalne przedsiębiorstwo otrzymali lub otrzymają odszkodowanie lub inną rekompensatę na podstawie umowy ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej w odniesieniu do całości lub części odszkodowania dochodzonego w ramach sporu wszczętego na podstawie niniejszej sekcji.

Artykuł 8.41

Wykonanie orzeczenia

1. Orzeczenie wydane zgodnie z niniejszą sekcją jest wiążące dla stron sporu i w odniesieniu do danej konkretnej sprawy.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, strona sporu niezwłocznie uznaje wydane orzeczenie i stosuje się do niego.
3. Strona sporu nie dąży do wykonania ostatecznego orzeczenia do czasu, aż:
  - a) w przypadku wydania ostatecznego orzeczenia na podstawie konwencji ICSID:
    - (i) upłynęło 120 dni od dnia wydania orzeczenia, w którym to okresie żadna ze stron sporu nie wystąpiła o zmianę lub unieważnienie orzeczenia; lub
    - (ii) zawieszono wykonanie orzeczenia lub zakończono postępowanie dotyczące jego kontroli lub unieważnienia;
  - b) w przypadku wydania ostatecznego orzeczenia na mocy zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID, regulaminu arbitrażowego UNCITRAL lub jakichkolwiek innych zasad mających zastosowanie zgodnie z art. 8.23 ust. 2 lit. d):
    - (i) upłynęło 90 dni od dnia wydania orzeczenia, w którym to okresie żadna ze stron sporu nie wszczęła postępowania w celu poddania orzeczenia kontroli albo jego uchylecia lub unieważnienia; lub
    - (ii) zawieszono wykonanie orzeczenia, a sąd odrzucił lub przyjął wniosek o poddanie orzeczenia kontroli albo jego uchylecia lub unieważnienie i nie wniesiono kolejnego odwołania.
4. Wykonanie orzeczenia podlega przepisom dotyczącym wykonania wyroków lub orzeczeń, które obowiązują w chwili wystąpienia o wykonanie orzeczenia.
5. Ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji jest orzeczeniem arbitrażowym, które uznaje się za odnoszące się do skarg wynikających ze stosunku handlowego lub transakcji handlowej do celów art. I konwencji nowojorskiej.
6. Dla większej pewności, jeżeli skargę przedłożono na podstawie art. 8.23 ust. 2 lit. a), ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji kwalifikuje się jako orzeczenie na podstawie rozdziału IV, sekcji 6 konwencji ICSID.

Artykuł 8.42

Rola Stron

1. Strona nie wnosi skargi międzynarodowej w odniesieniu do skargi wniesionej na podstawie art. 8.23, chyba że druga Strona nie zastosowała się do orzeczenia wydanego w tym sporze.
2. Postanowienia ust. 1 nie wykluczają możliwości rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzyganie sporów) w odniesieniu do środka o ogólnym zastosowaniu, nawet jeżeli taki środek rzekomo naruszył postanowienia niniejszej Umowy w zakresie konkretnej inwestycji, w stosunku do której przedłożono skargę na podstawie art. 8.23, oraz nie naruszają postanowień art. 8.38.
3. Postanowienia ust. 1 nie wykluczają przeprowadzania nieoficjalnej wymiany informacji wyłącznie do celów ułatwienia rozstrzygnięcia sporu.

Artykuł 8.43

Połączenie skarg

1. W przypadku gdy co najmniej dwie skargi wniesione odrębnie na podstawie art. 8.23 dotyczą tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz wynikają z takich samych wydarzeń lub okoliczności, jedna ze stron sporu może albo strony sporu wspólnie mogą wnieść o ustanowienie odrębnego wydziału Trybunału na podstawie niniejszego artykułu i zwrócić się do takiego wydziału o wydanie postanowienia o połączeniu skarg („wniosek o połączenie skarg”).

2. Strona sporu wnosząca o wydanie postanowienia o połączeniu skarg dostarcza najpierw zawiadomienie stronom sporu, które mają być objęte tym postanowieniem.
3. Jeżeli strony sporu powiadomione zgodnie z ust. 2 osiągnęły porozumienie w sprawie ubiegania się o wydanie postanowienia o połączeniu skarg, mogą one złożyć wspólny wniosek o ustanowienie odrębnego wydziału Trybunału i wydanie postanowienia o połączeniu skarg na podstawie niniejszego artykułu. Jeżeli strony sporu powiadomione zgodnie z ust. 2 nie osiągnęły porozumienia w sprawie ubiegania się o wydanie postanowienia o połączeniu skarg w terminie 30 dni od daty zawiadomienia, strona sporu może złożyć wniosek o ustanowienie odrębnego wydziału Trybunału i wydanie postanowienia o połączeniu skarg na podstawie niniejszego artykułu.
4. Wspomniany wniosek doręcza się w formie pisemnej przewodniczącemu Trybunału oraz wszystkim stronom sporu, które mają być objęte postanowieniem, i wskazuje się w nim:
  - a) imiona i nazwiska lub nazwy oraz adresy stron sporu, które mają być objęte postanowieniem;
  - b) skargi, lub ich części, które mają być objęte postanowieniem; oraz
  - c) podstawy wniesienia wniosku o wydanie postanowienia.
5. Złożenie wniosku o połączenie skarg obejmującego więcej niż jednego pozwanego wymaga uzyskania zgody wszystkich pozwanych.
6. W odniesieniu do postępowania wszczętego na podstawie niniejszego artykułu stosuje się następujące zasady:
  - a) jeżeli wszystkie skargi, które mają zostać objęte postanowieniem o połączeniu skarg, zostały wniesione celem poddania procedurze rozstrzygania sporów na podstawie tych samych zasad określonych w art. 8.23, zastosowanie mają te zasady;
  - b) jeżeli skargi, które mają zostać objęte postanowieniem o połączeniu skarg, nie zostały wniesione celem poddania procedurze rozstrzygania sporów zgodnie z tymi samymi zasadami:
    - (i) inwestorzy mogą wspólnie dojść do porozumienia w zakresie zasad, o których mowa w art. 8.23 ust. 2; lub
    - (ii) jeżeli inwestorzy nie mogą porozumieć się co do obowiązujących zasad w terminie 30 dni od dnia otrzymania przez przewodniczącego Trybunału wniosku o połączenie skarg, zastosowanie ma regulamin arbitrażowy UNCITRAL.
7. Po otrzymaniu wniosku o połączenie skarg i zgodnie z wymogami art. 8.27 ust. 7 przewodniczący Trybunału ustanawia nowy wydział („wydział konsolidacyjny”) Trybunału, który jest właściwy do rozstrzygania niektórych lub wszystkich skarg, w całości lub w części, będących przedmiotem wspólnego wniosku o połączenie skarg.
8. Jeżeli po wysłuchaniu stron sporu wydział konsolidacyjny jest przekonany, że skargi przedłożone na podstawie art. 8.23 dotyczą tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz powstały w wyniku takich samych wydarzeń lub okoliczności, a ich połączenie leżałoby w interesie sprawiedliwego i skutecznego rozstrzygnięcia skarg, w tym w interesie spójności orzeczeń, wydział konsolidacyjny Trybunału może, na mocy orzeczenia, stwierdzić swoją właściwość do rozstrzygania niektórych lub wszystkich skarg, w całości lub w części.
9. Jeżeli wydział konsolidacyjny Trybunału objął połączone skargi swoją właściwością na podstawie ust. 8, inwestor, który przedłożył skargę na podstawie art. 8.23 i którego skarga nie została połączona, może zwrócić się z pisemnym wnioskiem do Trybunału o włączenie jej do wydanego postanowienia, pod warunkiem że wniosek spełnia wymogi określone w ust. 4. Wydział konsolidacyjny Trybunału wydaje takie postanowienie, jeżeli ma pewność, że spełnione zostały warunki określone w ust. 8 oraz że wydanie takiego postanowienia nie spowoduje nadmiernego obciążenia lub niesprawiedliwego uszczerbku dla stron sporu lub nadmiernego zakłócenia postępowania. Przed wydaniem tego orzeczenia wydział konsolidacyjny Trybunału konsultuje się ze stronami sporu.
10. Na wniosek strony sporu wydział konsolidacyjny Trybunału ustanowiony na podstawie niniejszego artykułu może nakazać zawieszenie postępowania przed wydziałem Trybunału powołanym na podstawie art. 8.27 ust. 7 do czasu wydania decyzji na podstawie ust. 8, chyba że ten drugi wydział Trybunału wstrzymał już prowadzone przez siebie postępowanie.

11. Wydział Trybunału powołany na podstawie art. 8.27 ust. 7 przekazuje właściwość do rozpatrywania skarg lub ich części, które obejmuje swoją właściwością wydział konsolidacyjny Trybunału utworzony na podstawie niniejszego artykułu.

12. Orzeczenie wydziału konsolidacyjnego Trybunału utworzonego na podstawie niniejszego artykułu w sprawie skarg lub ich części, które objął swoją właściwością, jest wiążące dla wydziału Trybunału powołanego na podstawie art. 8.27 ust. 7 w odniesieniu do tych skarg lub ich części.

13. Inwestor może wycofać skargę wniesioną na podstawie niniejszej sekcji, która podlega połączeniu; w takim przypadku skarga ta nie może zostać ponownie wniesiona na podstawie art. 8.23. Jeżeli wycofa skargę nie później niż w ciągu 15 dni od otrzymania zawiadomienia o połączeniu, fakt wcześniejszego wniesienia przez niego skargi nie uniemożliwia inwestorowi skorzystania z innej procedury rozstrzygania sporów niż przewidziana w niniejszej sekcji.

14. Na wniosek inwestora wydział konsolidacyjny Trybunału może podjąć takie działania, jakie uzna za odpowiednie w celu ochrony informacji poufnych lub chronionych tego inwestora wobec innych inwestorów. Działania te mogą obejmować przedkładanie innym inwestorom dokumentów w wersji zredagowanej (po usunięciu informacji poufnych lub chronionych) lub uzgodnienia dotyczące rozpoznawania części kwestii na posiedzeniu niejawnym.

Artykuł 8.44

Komitet ds. Usług i Inwestycji

1. Komitet ds. Usług i Inwestycji stanowi forum konsultacyjne dla Stron w zakresie kwestii związanych z niniejszym rozdziałem, w tym:

- a) trudności, które mogą pojawić się w związku z wykonywaniem postanowień niniejszego rozdziału;
- b) wprowadzania ewentualnych zmian do postanowień niniejszego rozdziału, w szczególności w świetle doświadczeń i zmian w ramach innych międzynarodowych forów oraz celem zapewnienia zgodności z innymi umowami Stron;

2. Za zgodą Stron oraz po dopełnieniu ich odpowiednich wymogów i procedur wewnętrznych, Komitet ds. Usług i Inwestycji przyjmuje kodeks postępowania członków Trybunału mający zastosowanie przy rozstrzyganiu sporów związanych z niniejszym rozdziałem, który może zastąpić lub uzupełnić obowiązujące zasady oraz może dotyczyć takich kwestii, jak:

- a) obowiązki w zakresie ujawniania informacji;
- b) niezależność i bezstronność członków Trybunału; oraz
- c) poufność.

Strony dokładają wszelkich starań, by zapewnić przyjęcie kodeksu postępowania nie później niż pierwszego dnia tymczasowego stosowania lub wejścia w życie niniejszej Umowy, w zależności od przypadku, a w każdym razie nie później niż dwa lata po tym dniu.

3. Za zgodą Stron oraz po dopełnieniu odpowiednich wymogów i procedur wewnętrznych, Komitet ds. Usług i Inwestycji może:

- a) zalecić Wspólnemu Komitetowi CETA przyjęcie interpretacji niniejszej Umowy, na podstawie art. 8.31 ust. 3;
- b) przyjąć i zmienić zasady uzupełniające obowiązujące zasady rozstrzygania sporów i zmienić obowiązujące zasady dotyczące przejrzystości. Te zasady i zmiany są wiążące dla Trybunału ustanowionego na podstawie niniejszej sekcji;
- c) przyjąć zasady mediacji, które mają być stosowane przez strony sporu, zgodnie z art. 8.20;

- d) zalecić, by Wspólny Komitet CETA przyjął dodatkowe elementy zobowiązania do sprawiedliwego i równego traktowania zgodnie z art. 8.10 ust. 3; oraz
- e) przedkładać Wspólnemu Komitetowi CETA zalecenia dotyczące działania Trybunału Apelacyjnego, na podstawie art. 8.28 ust. 8.

Artykuł 8.45

Wyłączenie

Przepisy dotyczące rozstrzygania sporów zawarte w niniejszej sekcji i w rozdziale dwudziestym dziewiątym (Rozstrzygnięcie sporów) nie mają zastosowania do kwestii, o których mowa w załączniku 8-C.

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

Transgraniczny handel usługami

Artykuł 9.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego oznaczają działania podjęte w odniesieniu do statku powietrznego lub jego części w chwili, gdy jest on wycofany z eksploatacji, i nie obejmują tzw. obsługi liniowej;

usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego oznaczają eksploatację infrastruktury portu lotniczego, w tym terminalami, drogami startowymi, drogami kołowania i płytami postojowymi oraz obiektami parkingowymi i systemami transportu wewnątrzlotniskowego, lub zarządzanie tą infrastrukturą, prowadzone na zlecenie. Dla większej pewności, usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego nie obejmują prawa własności portu lotniczego lub gruntów portu lotniczego ani inwestycji w port lotniczy lub grunty portu lotniczego, ani żadnych funkcji pełnionych przez zarząd. Usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego nie obejmują służb żeglugi powietrznej;

usługi komputerowego systemu rezerwacji oznaczają świadczenie usługi przy użyciu systemów komputerowych zawierających informacje o rozkładach lotów statków powietrznych i ich dostępności oraz o opłatach i zasadach pobierania opłat, za pomocą których można dokonywać rezerwacji lub wystawiać bilety;

transgraniczny handel usługami lub **transgraniczne świadczenie usług** oznaczają świadczenie usługi:

- a) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub
- b) na terytorium jednej Strony na rzecz usługobiorcy pochodzącego z terytorium drugiej Strony,

lecz nie obejmuje świadczenia usługi na terytorium jednej Strony przez osobę pochodzącą z terytorium drugiej Strony;

obsługa naziemna oznacza świadczenie na zlecenie usługi w zakresie: administracji naziemnej i nadzoru naziemnego, w tym kontroli załadunku i komunikacji; obsługi pasażerów; obsługi bagażu; obsługi towarów i przesyłek; obsługi ramp i obsługi statku powietrznego; obsługi w zakresie zaopatrzenia w paliwo i smary; obsługi liniowej statków powietrznych, operacji lotniczych i czynności administracyjnych związanych z załogą; transportu naziemnego; lub usług gastronomicznych. Obsługa naziemna nie obejmuje usług w zakresie ochrony ani eksploatacji scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego, takiej jak systemy obsługi bagażu, urządzenia odladzające, systemy dystrybucji paliwa, lub zarządzania tą infrastrukturą, ani systemów transportu wewnątrzlotniskowego;

sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego oznaczają możliwość swobodnej sprzedaży i swobodnego wprowadzania do obrotu własnych usług z zakresu transportu lotniczego przez danego przewoźnika lotniczego, które obejmują wszystkie aspekty marketingu, takie jak badanie rynku, reklama i dystrybucja, lecz nie obejmują wyceny usług transportu lotniczego ani mających zastosowanie warunków; oraz

usługi świadczone w związku z wykonywaniem władzy publicznej oznaczają jakąkolwiek usługę, która nie jest świadczona na zasadach komercyjnych lub w warunkach konkurencji z co najmniej jednym usługodawcą.

Artykuł 9.2

Zakres

1. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymywanego przez Stronę, który ma wpływ na transgraniczny handel usługami przez usługodawcę pochodzącego z terytorium drugiej Strony, w tym do środka mającego wpływ na:

- a) produkcję, dystrybucję, marketing, sprzedaż i dostarczanie usługi;
- b) zakup usługi, korzystanie z niej lub jej opłacanie; oraz
- c) dostęp do usług, co do których istnieje ogólny wymóg oferowania ich publicznie, i korzystanie z tych usług, w związku ze świadczeniem usługi.

2. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do środka mającego wpływ na:

- a) usługi świadczone w związku z wykonywaniem władzy publicznej;
- b) w Unii Europejskiej – usługi audiowizualne;
- c) w przypadku Kanady – sektory kultury;
- d) usługi finansowe określone w art. 13.1 (Definicje);
- e) przewozy lotnicze, powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze i inne usługi świadczone za pośrednictwem transportu lotniczego ⁽¹⁾, inne niż:
  - (i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego;
  - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
  - (iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR);
  - (iv) obsługa naziemna;
  - (v) usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego;
- f) zamówienia Strony na towary lub usługi nabywane do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania na potrzeby dostawy towaru lub świadczenia usługi do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy przedmiotowe zamówienie jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową” w rozumieniu art. 19.2 ust. 2 (Zakres obowiązywania i zastosowania); lub
- g) subsydium lub inne wsparcie rządowe w zakresie transgranicznego handlu usługami udzielone przez Stronę.

3. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z *Umowy o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi* sporządzonej w Brukseli dnia 17 grudnia 2009 r. i w Ottawie dnia 18 grudnia 2009 r.

4. Postanowienia niniejszego rozdziału nie nakładają na Stronę obowiązku względem obywatela ani stałego rezydenta państwa drugiej Strony pragnącego uzyskać dostęp do jej rynku pracy lub stałe zatrudnienie na jej terytorium ani nie przyznają temu obywatelowi ani stałemu rezydentowi żadnych praw w zakresie takiego dostępu lub zatrudnienia.

Artykuł 9.3

Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje usługodawcom i usługom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje własnym usługodawcom i usługom w podobnych sytuacjach.

2. Dla większej pewności, traktowanie przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 oznacza – w odniesieniu do rządu w Kanadzie, innego niż na poziomie federalnym, lub w odniesieniu do rządu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej – traktowanie nie mniej korzystne niż najbardziej korzystne traktowanie przyznawane przez ten rząd własnym usługodawcom i usługom w podobnych sytuacjach.

⁽¹⁾ Do usług tych należą usługi świadczone w czasie, gdy statek powietrzny jest wykorzystywany do celów realizacji wyspecjalizowanych działań w sektorach takich, jak: rolnictwo, budownictwo, fotografia, miernictwo, tworzenie map, leśnictwo, obserwacja i patrolowanie lub reklama, jeżeli wyspecjalizowane działanie jest wykonywane przez osobę, która ponosi odpowiedzialność za eksploatację statku powietrznego.

*Artykuł 9.4***Wymogi formalne**

Postanowienia art. 9.3 nie uniemożliwiają Stronie przyjęcia lub utrzymania środka nakładającego formalne wymogi w związku ze świadczeniem usługi, o ile wymogi takie nie są stosowane w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację. Środki te obejmują następujące wymogi:

- a) wymóg uzyskania licencji, rejestracji, świadectwa lub zezwolenia pozwalających na świadczenie danej usługi lub wymóg przynależności do konkretnego zawodu, jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej lub w zbiorowych funduszach odszkodowawczych przeznaczonych dla członków organizacji zawodowych;
- b) wymóg posiadania przez usługodawcę lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub posiadania lokalnego adresu;
- c) wymóg znajomości języka danego państwa lub posiadania prawa jazdy; lub
- d) wymogi nakazujące usługodawcy:
  - (i) złożenie kaucji lub innej formy zabezpieczenia pieniężnego;
  - (ii) założenie rachunku powierniczego lub wpłacenie środków na rachunek powierniczy;
  - (iii) posiadanie ubezpieczenia określonego typu i na określoną kwotę;
  - (iv) przedstawienie innych podobnych gwarancji; lub
  - (v) zapewnienie dostępu do prowadzonej przez niego dokumentacji.

*Artykuł 9.5***Najwyższe uprzywilejowanie**

1. Każda ze Stron przyznaje usługodawcom i usługom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje w podobnych sytuacjach usługodawcom i usługom państwa trzeciego.
2. Dla większej pewności, traktowanie przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 oznacza – w odniesieniu do rządu w Kanadzie, innego niż na poziomie federalnym, lub w odniesieniu do rządu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej – traktowanie przyznawane przez ten rząd na swoim terytorium usługom lub usługodawcom państwa trzeciego, w podobnych sytuacjach.
3. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do traktowania przyznanego przez Stronę na podstawie istniejącego lub przyszłego środka przewidującego uznanie (w tym poprzez uzgodnienie lub umowę z państwem trzecim, na podstawie których uznawana jest akredytacja usług w zakresie badań i analizy oraz usługodawców świadczących takie usługi), akredytację usług z zakresu napraw i konserwacji oraz usługodawców świadczących takie usługi, a także certyfikację kwalifikacji lub wyników prac wykonanych w ramach wspomnianych akredytowanych usług, lub wykonanych przez wspomnianych akredytowanych usługodawców.

*Artykuł 9.6***Dostęp do rynku**

Strona nie może przyjmować lub utrzymywać, na obszarze całego swojego terytorium albo na krajowym, prowincjonalnym, terytorialnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu instytucji rządowych, środka nakładającego ograniczenia w zakresie:

- a) liczby usługodawców, czy to w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, usługodawców na zasadzie wyłączności, czy też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
- b) całkowitej wartości transakcji usługowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; lub
- c) całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitego wolumenu wykonanych usług wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych.

Artykuł 9.7

Zastrzeżenia

1. Artykuły 9.3, 9.5 i 9.6 nie mają zastosowania do:
  - a) istniejącego środka niespełniającego wymogów, utrzymywanego przez Stronę na poziomie:
    - (i) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika I;
    - (ii) rządu krajowego, zgodnie ze wskazaniem danej Strony w jej wykazie do załącznika I;
    - (iii) rządu na szczeblu prowincjonalnym, terytorialnym lub regionalnym, zgodnie ze wskazaniem danej Strony w jej wykazie do załącznika I; lub
    - (iv) władz lokalnych;
  - b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a); lub
  - c) zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z postanowieniami art. 9.3, 9.5 i 9.6 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed zmianą.
2. Artykuły 9.3, 9.5 i 9.6 nie mają zastosowania do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę w odniesieniu do sektora, podsektora lub działania, jak określono w wykazie danej Strony do załącznika II.

Artykuł 9.8

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, usługodawcy pochodzącemu z terytorium drugiej Strony będącemu przedsiębiorstwem tej Strony oraz na rzecz usług świadczonych przez tego usługodawcę, jeżeli:

- a) przedsiębiorstwo należy do usługodawcy państwa trzeciego lub jest przez niego kontrolowane; oraz
- b) Strona odmawiająca przyjmie lub utrzyma środek odnoszący się do wspomnianego państwa trzeciego, który:
  - (i) dotyczy utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa; oraz
  - (ii) zakazuje prowadzenia transakcji z tym przedsiębiorstwem lub doszłoby do jego naruszenia lub obejścia, gdyby korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, zostały przyznane na rzecz tego przedsiębiorstwa.

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY

Czasowy przyjazd i pobyt osób fizycznych odbywających wizyty służbowe

Artykuł 10.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

usługodawcy umowni oznaczają osoby fizyczne zatrudnione przez przedsiębiorstwo jednej ze Stron, które nie posiada zakładu na terytorium drugiej Strony i które w dobrej wierze zawarło umowę (inną niż poprzez agencję w rozumieniu definicji zawartej w CPC 872) o świadczenie usługi na rzecz konsumenta drugiej Strony, która wymaga tymczasowej obecności pracowników tego przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług;

przedsiębiorstwo oznacza „przedsiębiorstwo” w rozumieniu definicji zawartej w art. 8.1 (Definicje);

niezależni specjaliści oznaczają osoby fizyczne zajmujące się świadczeniem usługi i prowadzące działalność na terytorium Strony jako osoby samozatrudnione, które nie posiadają zakładu na terytorium drugiej Strony i które w dobrej wierze zawarły umowę (inną niż poprzez agencję w rozumieniu definicji zawartej w CPC 872) o świadczenie usługi na rzecz konsumenta drugiej Strony, która wymaga tymczasowej obecności tej osoby fizycznej na terytorium drugiej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług;

personel kluczowy oznacza osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, inwestorów lub osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa:

- a) **osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych** oznaczają osoby fizyczne pracujące na stanowisku kierowniczym lub jako specjaliści, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa, lecz które nie zajmują się bezpośrednio przeprowadzaniem transakcji z klientami indywidualnymi i nie otrzymują wynagrodzenia ze źródła zlokalizowanego na terytorium przyjmującej Strony;
- b) **inwestorzy** oznaczają osoby fizyczne ustanawiające i rozwijające inwestycje lub zarządzające nimi w ramach uprawnień nadzorczych lub wykonawczych, na który to cel osoby te lub przedsiębiorstwo je zatrudniające przeznaczyły znaczny kapitał lub są w trakcie jego przeznaczania; oraz
- c) **osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa** oznaczają osoby fizyczne, które zostały zatrudnione przez przedsiębiorstwo Strony lub są co najmniej od roku partnerami w przedsiębiorstwie Strony i które zostały tymczasowo przeniesione do przedsiębiorstwa znajdującego się na terytorium drugiej Strony (które może być jednostką zależną, oddziałem lub jednostką dominującą przedsiębiorstwa Strony). Ta osoba fizyczna musi należeć do jednej z wymienionych kategorii:
  - (i) **kadra zarządzająca wyższego szczebla** oznacza osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach kierowniczych w przedsiębiorstwie, które:
    - A) zajmują się głównie kierowaniem procesem zarządzania przedsiębiorstwem albo kierują przedsiębiorstwem, departamentem lub działem przedsiębiorstwa; oraz
    - B) korzystają z dużej swobody przy podejmowaniu decyzji, która może obejmować kompetencje do samodzielnego zatrudniania i zwalniania pracowników lub podejmowania innych działań dotyczących personelu (takich jak przyznawanie awansu lub zgody na urlop); oraz
      - (I) podlegają tylko ogólnemu nadzorowi, głównie ze strony kadry kierowniczej wyższego szczebla, zarządu lub udziałowców przedsiębiorstwa bądź osób im równoważnych, lub otrzymują od nich wyłącznie ogólne wytyczne; lub
      - (II) nadzorują i kontrolują pracę innych pracowników na stanowiskach nadzorczych, specjalistycznych lub kierowniczych i podejmują decyzje uznaniowe w sprawie bieżących operacji; lub
  - (ii) **specjaliści** oznaczają osoby fizyczne pracujące w przedsiębiorstwie, które posiadają:
    - A) szczególną wiedzę w zakresie produktów lub usług oferowanych przez przedsiębiorstwo oraz na temat jej zastosowania na rynkach międzynarodowych; lub
    - B) zaawansowany poziom wiedzy fachowej lub wiedzy w zakresie procesów i procedur przedsiębiorstwa, takich jak produkcja, sprzęt badawczy, techniki lub zarządzanie.Oceniając taką wiedzę, Strony biorą pod uwagę umiejętności, które są ponadprzeciętne i różnią się od tych, które posiadają zwykle przedstawiciele danej branży oraz których nie można łatwo przekazać innej osobie fizycznej w krótkim czasie. Umiejętności te nabywa się zazwyczaj poprzez określone kwalifikacje akademickie lub zgromadzenie dużego doświadczenia związanego z przedsiębiorstwem; lub
  - (iii) **absolwenci odbywający staż** oznaczają osoby fizyczne, które:
    - A) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych; oraz
    - B) zostały tymczasowo przeniesione do przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie metod lub technik biznesowych; oraz

osoby fizyczne odbywające wizyty służbowe oznaczają personel kluczowy, usługodawców umownych, niezależnych specjalistów lub osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe, które są obywatelami Strony.

Artykuł 10.2

Cele i zakres

1. Postanowienia niniejszego rozdziału odzwierciedlają relacje Stron w zakresie handlu preferencyjnego oraz wspólny cel, jakim jest ułatwienie handlu usługami i inwestowania poprzez umożliwienie osobom fizycznym odbywającym wizyty służbowe czasowego przyjazdu i pobytu oraz poprzez zapewnienie przejrzystości tego procesu.

2. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do przyjętych lub utrzymanych przez Stronę środków dotyczących czasowego przyjazdu i pobytu personelu kluczowego, usługodawców umownych, niezależnych specjalistów i osób odbywających krótkoterminowe wizyty służbowe na terytorium tej Strony. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków odnoszących się do osób fizycznych pragnących uzyskać dostęp do rynku pracy Strony, ani do środków dotyczących obywatelstwa, stałego pobytu lub stałego zatrudnienia.
3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub czasowy pobyt osób fizycznych na jej terytorium, w tym środków niezbędnych dla ochrony integralności granic i zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez jej granice, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści przypadające którejkolwiek Stronie na mocy postanowień niniejszego rozdziału. Samego faktu wymagania wizy od osób fizycznych pochodzących z niektórych państw, gdy w przypadku innych państw wiza nie jest wymagana, nie uznaje się za niweczący lub naruszający korzyści wynikające z postanowień niniejszego rozdziału.
4. W takim zakresie, w jakim postanowienia niniejszego rozdziału nie nakładają zobowiązań, zastosowanie mają w dalszym ciągu wszystkie inne wymogi zawarte w przepisach Stron, dotyczące przyjazdu i pobytu, w tym przepisy dotyczące okresu pobytu.
5. Niezależnie od postanowień niniejszego rozdziału, w dalszym ciągu zastosowanie mają wszystkie wymogi wynikające z przepisów Stron dotyczące środków w zakresie zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy dotyczące minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz układy zbiorowe dotyczące wynagrodzenia.
6. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do przypadków, w których celem lub skutkiem czasowego przyjazdu i pobytu jest ingerowanie lub wpłynięcie w inny sposób na wynik sporu zbiorowego albo negocjacji pracowniczych lub kierowniczych, lub w zatrudnienie osób fizycznych uczestniczących w takim sporze lub w takich negocjacjach.

Artykuł 10.3

Zobowiązania ogólne

1. Każda ze Stron umożliwia czasowy przyjazd osobom fizycznym odbywającym wizyty służbowe, pochodzącym z terytorium drugiej Strony, które stosują się do środków danej Strony w zakresie imigracji mających zastosowanie do czasowego przyjazdu, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału.
2. Każda ze Stron stosuje swoje środki dotyczące postanowień niniejszego rozdziału zgodnie z art. 10.2 ust. 1, a w szczególności stosuje te środki w celu uniknięcia niepotrzebnego zakłócenia lub opóźnienia handlu towarami lub usługami, lub prowadzenia działań inwestycyjnych na podstawie niniejszej Umowy.
3. Każda ze Stron zapewnia, by jakiegokolwiek opłaty z tytułu rozpatrywania wniosków o czasowy przyjazd były rozsądne i wspólnie do poniesionych kosztów.

Artykuł 10.4

Przekazywanie informacji

1. W uzupełnieniu do rozdziału dwudziestego siódmego (Przejrzystość) i uznając znaczenie, jakie ma dla Stron przejrzystość informacji dotyczących czasowego przyjazdu, każda ze Stron udostępnia drugiej Stronie, nie później niż po upływie 180 dni od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, materiały wyjaśniające dotyczące wymogów w zakresie czasowego przyjazdu na podstawie niniejszego rozdziału, umożliwiające przedsiębiorcom pochodzącym z terytorium drugiej Strony zapoznanie się z tymi wymogami.
2. Jeżeli Strona gromadzi i przechowuje dane dotyczące czasowego przyjazdu w podziale na kategorie przedsiębiorców na podstawie niniejszego rozdziału, Strona udostępnia te dane drugiej Stronie na jej żądanie, zgodnie z przepisami jej prawa w zakresie poszanowania prywatności i ochrony danych.

*Artykuł 10.5***Punkty kontaktowe**

1. Niniejszym Strony ustanawiają następujące punkty kontaktowe:
  - a) w przypadku Kanady:

Director

Temporary Resident Policy

Immigration Branch

Citizenship and Immigration Canada
  - b) w przypadku Unii Europejskiej:

Dyrektor Generalny

Dyrekcji Generalnej ds. Handlu

Komisji Europejskiej;
  - c) w przypadku państw członkowskich Unii Europejskiej wykaz punktów kontaktowych znajdujący się w załączniku 10-A lub organy będące ich następcami.
2. Punkty kontaktowe Kanady i Unii Europejskiej oraz, w stosownych przypadkach, punkty kontaktowe państw członkowskich Unii Europejskiej wymieniają informacje na podstawie art. 10.4 i zbierają się w zależności od potrzeb, by rozważyć kwestie dotyczące postanowień niniejszego rozdziału, takie jak:
  - a) wykonanie postanowień niniejszego rozdziału i zarządzanie nim, w tym praktyka Stron w zakresie umożliwiania czasowego przyjazdu;
  - b) opracowanie i przyjęcie wspólnych kryteriów oraz interpretacje do celów wykonania postanowień niniejszego rozdziału;
  - c) opracowanie środków służących dalszemu ułatwianiu czasowego przyjazdu przedsiębiorców; oraz
  - d) zalecenia dla Wspólnego Komitetu CETA dotyczące niniejszego rozdziału.

*Artykuł 10.6***Zobowiązania zawarte w innych rozdziałach**

1. Postanowienia niniejszej Umowy nie nakładają na Stronę zobowiązania dotyczącego środków w zakresie imigracji stosowanych przez tę Stronę, z wyjątkiem przypadków, gdy zostało to wyraźnie wskazane w niniejszym rozdziale i w rozdziale dwudziestym siódmym (Przejrzystość).
2. Bez uszczerbku dla jakiegokolwiek decyzji zezwalającej na czasowy przyjazd osobom fizycznym pochodzącym z terytorium drugiej Strony na warunkach określonych w niniejszym rozdziale, w tym dla długości pobytu dozwolonej na podstawie takiego zezwolenia:
  - a) Artykuły 9.3 (Traktowanie narodowe) i 9.6 (Dostęp do rynku), z zastrzeżeniem art. 9.4 (Wymogi formalne) i 9.2 (Zakres), lecz nie art. 9.2 ust. 2 lit. d), zostają włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część oraz mają zastosowanie do traktowania osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, znajdujących się na terytorium drugiej Strony, które należą do następujących kategorii:
    - (i) personel kluczowy; oraz
    - (ii) usługodawcy umowni i niezależni specjaliści wszystkich sektorów wskazanych w załączniku 10-E; oraz

b) Artykuł 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie), z zastrzeżeniem art. 9.4 (Wymogi formalne) i 9.2 (Zakres), z wyłączeniem art. 9.2 ust. 2 lit. d), zostaje włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część oraz ma zastosowanie do traktowania osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, znajdujących się na terytorium drugiej Strony, które należą do następujących kategorii:

- (i) personel kluczowy, usługodawcy umowni i niezależni specjaliści; oraz
- (ii) osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe, jak określono w art. 10.9.

3. Dla większej pewności, postanowienia ust. 2 mają zastosowanie do traktowania osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, które znajdują się na terytorium drugiej Strony i należą do odpowiednich kategorii oraz które świadczą usługi finansowe zgodnie z definicją zawartą w art. 13.1 (Definicje) rozdziału trzynastego (Usługi finansowe). Postanowienia ust. 2 nie mają zastosowania do środków dotyczących zezwolenia na czasowy przyjazd osób fizycznych pochodzących z terytorium Strony lub państwa trzeciego.

4. Jeżeli Strona wskazała zastrzeżenie w swoim wykazie do załączników I, II lub III, zastrzeżenie to stanowi również zastrzeżenie dotyczące postanowień ust. 2 w takim zakresie, w jakim środek wskazany lub dozwolony w zastrzeżeniu ma wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, które znajdują się na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 10.7

Personel kluczowy

1. Każda ze Stron zezwala na czasowy przyjazd i pobyt personelu kluczowego pochodzącego z terytorium drugiej Strony, z uwzględnieniem zastrzeżeń i wyjątków wskazanych w załączniku 10-B.
2. Żadna ze Stron nie może przyjmować lub utrzymywać ograniczeń dotyczących całkowitej liczby personelu kluczowego pochodzącego z terytorium drugiej Strony, który otrzymuje zezwolenie na czasowy przyjazd, w postaci ograniczenia liczbowego lub testu potrzeb ekonomicznych.
3. Każda ze Stron zezwala na czasowy przyjazd osób odbywających wizyty służbowe w celach inwestycyjnych, nie wymagając pozwolenia na pracę ani wcześniejszego poddania się innej procedurze o podobnym charakterze.
4. Każda ze Stron umożliwia czasowe zatrudnienie na swoim terytorium osobom przeniesionym wewnątrz przedsiębiorstwa i inwestorom drugiej Strony.
5. Dozwolona długość pobytu personelu kluczowego jest następująca:
  - a) osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa (specjaliści i kadra zarządzająca wyższego szczebla): trzy lata lub okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy, z możliwością przedłużenia o maksymalnie 18 miesięcy według uznania Strony udzielającej pozwolenia na czasowy przyjazd i pobyt ⁽¹⁾;
  - b) osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa (absolwenci odbywający staż): jeden rok lub okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy;
  - c) inwestorzy: jeden rok z możliwością przedłużenia według uznania Strony udzielającej pozwolenia na czasowy przyjazd i pobyt;
  - d) osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych: 90 dni w ciągu dowolnego okresu sześciu miesięcy ⁽²⁾.

Artykuł 10.8

Usługodawcy umowni i niezależni specjaliści

1. Zgodnie z załącznikiem 10-E każda ze Stron zezwala na czasowy przyjazd i pobyt usługodawców umownych pochodzących z terytorium drugiej Strony, z zastrzeżeniem następujących warunków:
  - a) osoby fizyczne muszą zajmować się tymczasowym świadczeniem usługi w charakterze pracowników przedsiębiorstwa, które zawarło umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy. Jeżeli okres obowiązywania umowy o świadczenie usług jest dłuższy niż 12 miesięcy, zobowiązania zawarte w niniejszym rozdziale mają zastosowanie wyłącznie do pierwszych 12 miesięcy obowiązywania tej umowy;
  - b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą świadczyć te usługi w charakterze pracowników przedsiębiorstwa, które świadczy te usługi przez okres co najmniej jednego roku bezpośrednio poprzedzającego datę złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, i osoby te muszą posiadać w chwili złożenia wniosku przynajmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe ⁽³⁾ w sektorze działalności będącym przedmiotem umowy;

⁽¹⁾ Długości pobytu dozwolonego na mocy postanowień niniejszego rozdziału nie można brać pod uwagę w kontekście ubiegania się o nadanie obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

⁽²⁾ Postanowienie to pozostaje bez uszczerbku dla przyznanych Kanadzie praw wynikających z dwustronnego zniesienia wiz przez państwa członkowskie Unii Europejskiej.

⁽³⁾ Doświadczenie zawodowe musiało zostać zdobyte po osiągnięciu pełnoletności.

- c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać:
- (i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje wykazujące posiadanie wiedzy na równoważnym poziomie ⁽¹⁾; oraz
  - (ii) kwalifikacje zawodowe, jeżeli są one niezbędne do prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawowymi lub z wymogami Strony, na terytorium której świadczona jest usługa;
- d) osoby fizyczne nie mogą otrzymywać z tytułu świadczenia usług innego wynagrodzenia niż wynagrodzenie wypłacane przez przedsiębiorstwo zatrudniające usługodawców umownych w trakcie ich pobytu na terytorium drugiej Strony;
- e) zezwolenie na czasowy przyjazd i pobyt przyznane na podstawie postanowień niniejszego artykułu dotyczy wyłącznie świadczenia usługi będącej przedmiotem umowy. Właściwy organ w rozumieniu art. 11.1 (Definicje) może przyznać w razie potrzeby, w ramach umowy o wzajemnym uznaniu lub w inny sposób, uprawnienie do korzystania z tytułu zawodowego Strony, na której terytorium świadczona jest usługa; oraz
- f) umowa o świadczenie usług musi być zgodna z przepisami ustawowymi oraz z innymi wymogami prawnymi Strony, na której terytorium wykonywana jest umowa ⁽²⁾.

2. Zgodnie z załącznikiem 10-E każda ze Stron zezwala na czasowy przyjazd i pobyt niezależnych specjalistów pochodzących z terytorium drugiej Strony, z zastrzeżeniem następujących warunków:

- a) osoby fizyczne muszą zajmować się czasowym świadczeniem usługi w charakterze osoby samozatrudnionej, prowadzącej działalność na terytorium drugiej Strony, oraz musiały zawrzeć umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy. Jeżeli okres obowiązywania umowy o świadczenie usług jest dłuższy niż 12 miesięcy, zobowiązania zawarte w niniejszym rozdziale mają zastosowanie wyłącznie do pierwszych 12 miesięcy obowiązywania tej umowy;
- b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać, w dniu złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, co najmniej sześciolateń doświadczenie zawodowe w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;
- c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać:
- (i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje wykazujące posiadanie wiedzy na równoważnym poziomie ⁽³⁾; oraz
  - (ii) kwalifikacje zawodowe, jeżeli są one niezbędne do prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawowymi lub z wymogami Strony, na terytorium której świadczona jest usługa;
- d) zezwolenie na czasowy przyjazd i pobyt przyznane na podstawie postanowień niniejszego artykułu dotyczy wyłącznie świadczenia usługi będącej przedmiotem umowy. Właściwy organ w rozumieniu art. 11.1 (Definicje) może przyznać w razie potrzeby, w ramach umowy o wzajemnym uznaniu lub w inny sposób, uprawnienie do korzystania z tytułu zawodowego Strony, na której terytorium świadczona jest usługa; oraz
- e) umowa o świadczenie usług musi być zgodna z przepisami ustawowymi oraz z innymi wymogami prawnymi Strony, na której terytorium wykonywana jest umowa.

3. Jeżeli w załączniku 10-E nie wskazano inaczej, Strona nie może przyjmować lub utrzymywać ograniczenia dotyczącego całkowitej liczby usługodawców umownych i niezależnych specjalistów pochodzących z terytorium drugiej Strony, którzy otrzymują zezwolenie na czasowy przyjazd, w postaci ograniczenia liczbowego czy testu potrzeb ekonomicznych.

⁽¹⁾ Jeżeli dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane w państwie Strony, w którym świadczona jest usługa, Strona ta może ocenić, czy są one równoważne dyplomowi ukończenia studiów wyższych wymaganemu na jej terytorium. Strony stosują postanowienia załącznika 10-C, z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załączniku 10-E, do celów oceny takiej równoważności.

⁽²⁾ Dla większej pewności, dana osoba fizyczna musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo do celów realizacji umowy o świadczenie usług, na podstawie której występuje się o wydanie zezwolenia na czasowy przyjazd.

⁽³⁾ Jeżeli dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane w państwie Strony, w którym świadczona jest usługa, Strona ta może ocenić, czy są one równoważne dyplomowi ukończenia studiów wyższych wymaganemu na jej terytorium. Strony stosują postanowienia załącznika 10-C, z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załączniku 10-E, do celów oceny takiej równoważności.

4. Łączna długość pobytu usługodawcy umownego lub niezależnych specjalistów nie może przekraczać 12 miesięcy, przy czym istnieje możliwość wydłużenia tego terminu według uznania Strony, w dowolnym okresie 24 miesięcy lub na okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy.

Artykuł 10.9

Osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe

1. Zgodnie z załącznikiem 10-B Strona zezwala na czasowy przyjazd i pobyt osób odbywających krótkoterminowe wizyty służbowe, pochodzących z terytorium drugiej Strony, w celu wykonania działań wskazanych w załączniku 10-D, pod warunkiem że osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe:

- a) nie biorą udziału w sprzedaży towaru lub usługi klientom indywidualnym;
- b) nie otrzymują we własnym imieniu wynagrodzenia ze źródła zlokalizowanego na terytorium Strony, gdzie przebywają czasowo osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe; oraz
- c) nie zajmują się świadczeniem usługi w ramach umowy zawartej między przedsiębiorstwem niemającym obecności handlowej na terytorium Strony, na którym przebywają czasowo osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe, a konsumentem na tym terytorium, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w załączniku 10-D.

2. Każda ze Stron zezwala na czasowy przyjazd osób odbywających krótkoterminowe wizyty służbowe, nie wymagając pozwolenia na pracę ani wcześniejszego poddania się innej procedurze o podobnym charakterze.

3. Maksymalna długość pobytu osób odbywających krótkoterminowe wizyty służbowe wynosi 90 dni w ciągu dowolnego okresu wynoszącego sześć miesięcy ⁽¹⁾.

Artykuł 10.10

Przegląd zobowiązań

W ciągu pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy Strony rozważają możliwość aktualizacji swoich odpowiednich zobowiązań wynikających z postanowień art. 10.7–10.9.

ROZDZIAŁ JEDENASTY

Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych

Artykuł 11.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

państwo oznacza terytorium Kanady, a także każdej z jej prowincji i każdego z jej terytoriów, lub terytorium każdego z państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie, w jakim niniejsza Umowa obowiązuje na tych terytoriach zgodnie z art. 1.3 (Geograficzny zakres stosowania);

podmiot prowadzący negocjacje oznacza osobę pochodzącą z terytorium Strony lub organ Strony, które są uprawnione lub upoważnione do negocjowania umowy o wzajemnym uznawaniu kwalifikacji zawodowych;

doświadczenie zawodowe oznacza rzeczywiste i zgodne z prawem wykonywanie usługi;

⁽¹⁾ Postanowienie to pozostaje bez uszczerbku dla praw przyznanych w związku z dwustronnym zniesieniem wiz przez państwa członkowskie Unii Europejskiej.

kwalifikacje zawodowe oznaczają kwalifikacje poświadczone dokumentami potwierdzającymi posiadanie kwalifikacji lub doświadczenie zawodowe;

właściwy organ oznacza urząd lub organ wyznaczone na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych do uznawania kwalifikacji i wydawania zezwolenia na wykonywanie zawodu w danym państwie; oraz

zawód regulowany oznacza usługę, której świadczenie, w tym używanie tytułu zawodowego, wymaga – na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych – posiadania specjalnych kwalifikacji.

Artykuł 11.2

Cele i zakres

1. W niniejszym rozdziale ustanowiono ramy prawne służące powstaniu sprawiedliwego, przejrzystego i spójnego systemu wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych przez Strony oraz wyznaczono ogólne warunki dotyczące negocjowania umów o wzajemnym uznaniu.
2. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do zawodów regulowanych na terytorium każdej ze Stron, w tym we wszystkich lub w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz we wszystkich lub w niektórych prowincjach i terytoriach Kanady.
3. Strona nie przyznaje uznania w sposób stanowiący środek dyskryminacji podczas stosowania przez Stronę kryteriów wydawania zezwoleń, licencjonowania lub certyfikowania usługodawcy lub ukryte ograniczenie w zakresie handlu usługami.
4. Umowa o wzajemnym uznaniu przyjęta zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału obowiązuje na całym terytorium Unii Europejskiej i Kanady.

Artykuł 11.3

Negocjacje umowy o wzajemnym uznaniu

1. Każda ze Stron zachęca swoje właściwe organy lub organizacje zawodowe, w zależności od przypadku, do opracowania wspólnych zaleceń dotyczących proponowanych umów o wzajemnym uznaniu i do przekazania ich Wspólnemu Komitetowi ds. Wzajemnego Uznawania Kwalifikacji Zawodowych („Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu”) ustanowionemu na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. b).
2. Zalecenie zawiera ocenę potencjalnej wartości umowy o wzajemnym uznaniu, przeprowadzoną w oparciu o takie kryteria, jak istniejący poziom otwartości rynku, potrzeby branży i możliwości rynkowe, na przykład liczba specjalistów, którzy najprawdopodobniej skorzystają z umowy o wzajemnym uznaniu, istnienie innych umów o wzajemnym uznaniu dotyczących sektora i oczekiwane korzyści pod względem rozwoju gospodarczego i rozwoju biznesu. Ponadto zalecenie zawiera ocenę zgodności systemów Stron dotyczących licencjonowania lub nadawania kwalifikacji oraz planowane podejście do negocjacji umowy o wzajemnym uznaniu.
3. Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu dokonuje w rozsądnym terminie przeglądu zalecenia w celu zapewnienia jego zgodności z wymogami przedstawionymi w niniejszym rozdziale. Jeżeli wymogi te zostały spełnione, Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu określa niezbędne etapy negocjacji, a każda ze Stron powiadamia swoje właściwe organy o tych etapach.
4. Następnie podmioty prowadzące negocjacje przeprowadzają negocjacje i przekazują projekt umowy o wzajemnym uznaniu Komitetowi ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu.
5. Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu dokonuje przeglądu projektu umowy o wzajemnym uznaniu w celu zapewnienia jej zgodności z postanowieniami niniejszej Umowy.
6. Jeżeli Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu stwierdzi, że umowa o wzajemnym uznaniu jest zgodna z niniejszą Umową, Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu przyjmuje umowę o wzajemnym uznaniu w drodze decyzji, której wejście w życie zależy od powiadomienia Komitetu ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu przez każdą ze Stron o spełnieniu jej odpowiednich wymogów wewnętrznych. Decyzja staje się wiążąca dla Stron po dokonaniu przez każdą ze Stron takiego powiadomienia wobec Komitetu ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu.

*Artykuł 11.4***Uznawanie**

1. Uznawanie kwalifikacji zawodowych zapewnione w umowie o wzajemnym uznaniu umożliwia usługodawcy wykonywanie działalności zawodowej w państwie przyjmującym na warunkach określonych w umowie o wzajemnym uznaniu.
2. Jeżeli druga Strona uznaje kwalifikacje zawodowe usługodawcy pochodzącego z terytorium danej Strony na podstawie umowy o wzajemnym uznaniu, właściwe organy państwa przyjmującego przyznają temu usługodawcy traktowanie nie mniej korzystne od tego, które w podobnych sytuacjach przyznaje się podobnym usługodawcom, których kwalifikacje zawodowe zostały certyfikowane lub poświadczone w państwie Strony.
3. Przyznanie uznania na podstawie umowy o wzajemnym uznaniu nie może zależeć od:
  - a) spełnienia przez usługodawcę wymogu dotyczącego obywatelstwa lub jakiegokolwiek formy pobytu; lub
  - b) zdobycia wykształcenia, doświadczenia lub odbycia szkolenia przez usługodawcę w państwie Strony.

*Artykuł 11.5***Wspólny Komitet ds. Wzajemnego Uznawania Kwalifikacji Zawodowych**

Komitet ds. Umowy o Wzajemnym Uznaniu odpowiedzialny za wykonanie postanowień art. 11.3:

- a) posiada członków i współprzewodniczących, którymi są przedstawiciele Kanady i Unii Europejskiej, inni niż właściwe organy lub organizacje zawodowe, o których mowa w art. 11.3 ust. 1; Wykaz tych przedstawicieli należy zatwierdzić w drodze wymiany listów;
- b) zbiera się po raz pierwszy w ciągu jednego roku od wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie w razie potrzeby lub zgodnie z decyzją;
- c) określa swój własny regulamin wewnętrzny;
- d) ułatwia wymianę informacji dotyczących przepisów ustawowych i wykonawczych, strategii politycznych i praktyk w zakresie norm lub kryteriów dotyczących wydawania zezwoleń, licencji lub świadectw upoważniających do wykonywania zawodów regulowanych;
- e) upublicznia informacje dotyczące negocjacji i wykonania umów o wzajemnym uznaniu;
- f) składa sprawozdania do Wspólnego Komitetu CETA w sprawie postępów w zakresie negocjacji i wykonania umów o wzajemnym uznaniu; oraz
- g) w stosownych przypadkach przekazuje informacje i uzupełnia wytyczne określone w załączniku 11-A.

*Artykuł 11.6***Wytyczne dotyczące negocjacji i zawierania umów o wzajemnym uznaniu**

W ramach dążenia do osiągnięcia wzajemnego uznawania kwalifikacji Strony określiły w załączniku 11-A niewiążące wytyczne dotyczące negocjacji i zawierania umów o wzajemnym uznaniu.

*Artykuł 11.7***Punkty kontaktowe**

Każda ze Stron ustanawia co najmniej jeden punkt kontaktowy na potrzeby zarządzania niniejszym rozdziałem.

ROZDZIAŁ DWUNASTY

Regulacje krajowe

Artykuł 12.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

zezwole oznacza udzielenie osobie pozwolenia na świadczenie usługi lub na wykonywanie jakiegokolwiek innej działalności gospodarczej;

właściwy organ oznacza jakikolwiek organ rządowy Strony wydający zezwolenie lub podmiot pozarządowy, który wydaje zezwolenie w ramach wykonywania uprawnień przekazanych mu przez organ rządowy Strony;

procedury licencjonowania oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, w tym dotyczące zmiany lub przedłużenia licencji, których należy przestrzegać w celu wykazania zgodności z wymogami w zakresie licencjonowania;

wymogi w zakresie licencjonowania oznaczają istotne wymogi, inne niż wymogi dotyczące kwalifikacji, które należy spełnić w celu uzyskania, zmiany lub przedłużenia zezwolenia;

procedury kwalifikacyjne oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, których należy przestrzegać w celu wykazania zgodności z wymogami dotyczącymi kwalifikacji; oraz

wymogi dotyczące kwalifikacji oznaczają istotne wymogi dotyczące kompetencji, które należy spełnić w celu uzyskania, zmiany lub przedłużenia zezwolenia;

Artykuł 12.2

Zakres

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę związanego z wymogami w zakresie licencjonowania, procedurami licencjonowania, wymogami dotyczącymi kwalifikacji lub procedurami kwalifikacyjnymi, które mają wpływ na:

- a) transgraniczne świadczenie usług określone w art. 9.1 (Definicje);
- b) świadczenie usługi lub wykonywanie jakiegokolwiek innej działalności gospodarczej poprzez obecność handlową na terytorium drugiej Strony, w tym poprzez ustanowienie takiej obecności handlowej; oraz
- c) świadczenie usługi poprzez obecność osoby fizycznej pochodzącej z terytorium drugiej Strony na terytorium Strony zgodnie z art. 10.6 ust. 2 (Zobowiązania zawarte w innych rozdziałach).

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do wymogów w zakresie licencjonowania, procedur licencjonowania, wymogów dotyczących kwalifikacji ani do procedur kwalifikacyjnych:

- a) zgodnych z istniejącym środkiem niespełniającym wymogów, który jest utrzymywany przez Stronę, jak określono w wykazie danej Strony do załącznika I; lub
- b) dotyczących jednego z następujących sektorów lub działań:
  - (i) w przypadku Kanady – sektorów kultury i, jak określono w wykazie Kanady do załącznika II, usług społecznych, spraw ludności rdzennej, spraw mniejszości, usług w zakresie gier hazardowych i zakładów oraz gromadzenia, oczyszczania i dystrybucji wody; oraz
  - (ii) w przypadku Strony UE – usług audiowizualnych i, jak określono w wykazie Unii Europejskiej do załącznika II, świadczeń zdrowotnych, usług w zakresie kształcenia i usług społecznych, usług w zakresie gier hazardowych i zakładów ⁽¹⁾ oraz gromadzenia, oczyszczania i dystrybucji wody.

⁽¹⁾ Wyjątek stanowi Malta.

Artykuł 12.3

Wymogi i procedury dotyczące licencjonowania i kwalifikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, by przyjmowane lub stosowane przez nią wymogi w zakresie licencjonowania, wymogi dotyczące kwalifikacji, procedury licencjonowania lub procedury kwalifikacyjne opierały się na kryteriach, które uniemożliwiają właściwym organom wykonywanie ich uprawnień w zakresie oceny w sposób arbitralny.
2. Kontrole, o których mowa w ust. 1, są:
  - a) jasne i przejrzyste;
  - b) obiektywne; oraz
  - c) zaplanowane z wyprzedzeniem i udostępnione do publicznej wiadomości.
3. Strony uznają, że wykonywanie ustawowo określonego zakresu uznania przyznanego ministrowi w odniesieniu do decyzji o wydaniu zezwolenia w interesie publicznym nie jest niezgodne z postanowieniami ust. 2 lit. c), pod warunkiem że wykonywanie tej swobody uznania jest zgodne z przedmiotem obowiązującej ustawy i nie jest arbitralne oraz nie jest niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy.
4. Postanowienia ust. 3 nie mają zastosowania do wymogów w zakresie licencjonowania lub wymogów dotyczących kwalifikacji w odniesieniu do usługi świadczonej w ramach wolnych zawodów.
5. Każda ze Stron zapewnia wydanie zezwolenia niezwłocznie po tym, jak właściwy organ stwierdzi, że spełnione zostały warunki uzyskania zezwolenia, a po jego wydaniu zezwolenie to wchodzi w życie bez zbędnej zwłoki, zgodnie z określonymi w nim warunkami.
6. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które zapewniają, na wniosek poszkodowanego inwestora, w rozumieniu art. 8.1 (Definicje) lub poszkodowanego usługodawcy, w rozumieniu art. 1.1 (Definicje o zastosowaniu ogólnym), niezwłoczną kontrolę decyzji administracyjnych mających wpływ na świadczenie usługi lub prowadzenie innej działalności gospodarczej oraz, w uzasadnionych przypadkach, odpowiednie środki zaradcze dotyczące tych decyzji. Jeżeli takie procedury nie są niezależne od organu, który wydaje takie decyzje administracyjne, każda ze Stron zapewnia stosowanie procedur w sposób zapewniający obiektywną i bezstronną kontrolę.
7. Każda ze Stron zapewnia, by przyjęte i utrzymywane przez nią procedury licencjonowania i procedury kwalifikacyjne były jak najprostsze i nie komplikowały nadmiernie ani nie opóźniały świadczenia usługi lub wykonywania jakiegokolwiek innej działalności gospodarczej.
8. Opłata za zezwolenie, jaką może ponieść wnioskodawca w związku ze złożonym przez siebie wnioskiem o wydanie zezwolenia, jest rozsądna i współmierna do poniesionych kosztów oraz nie ogranicza świadczenia usługi lub wykonywania jakiegokolwiek innej działalności gospodarczej.
9. Opłaty za zezwolenia nie obejmują płatności aukcyjnych, płatności z tytułu wykorzystania zasobów naturalnych, opłat licencyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji, ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.
10. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury licencjonowania lub procedury kwalifikacyjne stosowane przez właściwy organ i decyzje właściwego organu podejmowane w ramach procesu wydawania zezwoleń były bezstronne w odniesieniu do wszystkich wnioskodawców. Właściwy organ powinien podejmować decyzje w sposób niezależny, a w szczególności nie powinien być odpowiedzialny przed jakąkolwiek osobą świadczącą usługę lub wykonującą jakąkolwiek inną działalność gospodarczą, której świadczenie lub wykonywanie wymaga uzyskania zezwolenia.
11. Jeżeli ustalono konkretne terminy zatwierdzania wniosków, wnioskodawca ma możliwość złożenia wniosku w rozsądnym terminie. Właściwy organ rozpoczyna rozpatrywanie wniosku bez zbędnej zwłoki. Jeżeli jest to możliwe, wnioski powinny być akceptowane w formie elektronicznej, z zastrzeżeniem podobnych zasad dotyczących autentyczności jak w przypadku wniosków składanych w formie papierowej.
12. W przypadkach uznanych za stosowne należy akceptować uwierzytelnione kopie zamiast oryginałów dokumentów.

13. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrywanie wniosku o wydanie zezwolenia, w tym podjęcie ostatecznej decyzji, zostało ukończone w rozsądnym terminie od momentu złożenia kompletnego wniosku. Każda ze Stron powinna ustalić zwykły termin rozpatrzenia wniosku.

14. Na żądanie wnioskodawcy właściwy organ Strony bez zbędnej zwłoki przekazuje informacje dotyczące statusu wniosku.

15. Jeżeli wniosek zostanie uznany za niekompletny, właściwy organ Strony informuje o tym wnioskodawcę w rozsądnym terminie, wskazując dodatkowe informacje wymagane do uzupełnienia wniosku oraz umożliwiając wnioskodawcy skorygowanie braków.

16. Jeżeli właściwy organ Strony odrzuci wniosek, informuje o tym wnioskodawcę na piśmie bez zbędnej zwłoki. Na wniosek wnioskodawcy właściwy organ Strony informuje również wnioskodawcę o powodach odrzucenia wniosku i o terminach złożenia odwołania od decyzji lub wniosku o jej skontrolowanie. Należy umożliwić wnioskodawcy, w rozsądnym terminie, ponowne złożenie wniosku.

ROZDZIAŁ TRZYNASTY

Usługi finansowe

Artykuł 13.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

transgraniczny usługodawca finansowy Strony oznacza osobę pochodzącą z terytorium Strony, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usługi finansowej na terytorium tej Strony i zamierza świadczyć lub świadczy usługę finansową w ramach transgranicznego świadczenia tej usługi;

transgraniczne świadczenie usług finansowych lub **transgraniczny handel usługami finansowymi** oznacza świadczenie usługi finansowej:

- a) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub
- b) na terytorium jednej Strony przez osobę pochodzącą z terytorium tej Strony na rzecz osoby pochodzącej z terytorium drugiej Strony;

lecz nie obejmuje świadczenia usługi na terytorium jednej Strony poprzez inwestycję na tym terytorium;

instytucja finansowa oznacza dostawcę wykonującego jedną lub więcej operacji określonych jako usługi finansowe w niniejszym artykule, jeżeli w odniesieniu do świadczenia tych usług usługodawca podlega takiej regulacji lub takiemu nadzorowi jak instytucja finansowa w rozumieniu prawa Strony, na której terytorium się znajduje, w tym oddział znajdujący się na terytorium Strony tego usługodawcy finansowego, którego siedziba zarządu znajduje się na terytorium drugiej Strony;

instytucja finansowa drugiej Strony oznacza instytucję finansową, w tym oddział, znajdujący się na terytorium Strony i kontrolowany przez osobę pochodzącą z terytorium drugiej Strony;

usługa finansowa oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi ubezpieczeniowe oraz inne związane z ubezpieczeniami, usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) oraz usługi dodatkowe lub pomocnicze związane z usługą o charakterze finansowym. Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

- a) usługi ubezpieczeniowe oraz związane z ubezpieczeniami:
  - (i) ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):
    - A) na życie; lub
    - B) inne niż na życie;
  - (ii) reasekuracja i retrocesja;
  - (iii) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; lub
  - (iv) pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód; oraz

- b) usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):
- (i) przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;
  - (ii) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;
  - (iii) leasing finansowy;
  - (iv) wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, debetowe, чеки podróżne oraz чеки bankierskie;
  - (v) gwarancje i zobowiązania;
  - (vi) transakcje z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywane na giełdzie, poza rynkiem regulowanym lub w inny sposób, których przedmiotem są:
    - A) instrumenty rynku pieniężnego (w tym чеки, weksle lub certyfikaty depozytowe);
    - B) waluty obce;
    - C) instrumenty pochodne, w tym kontrakty terminowe typu future i opcje;
    - D) instrumenty pochodne oparte na stopach procentowych i kursach walutowych, w tym produkty takie jak swapy i kontrakty terminowe na stopę procentową;
    - E) zbywalne papiery wartościowe; lub
    - F) inne instrumenty zbywalne i aktywa finansowe, w tym kruszce;
  - (vii) uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym gwarantowanie emisji i jej plasowanie jako agent emisji (publiczny lub prywatny) oraz świadczenie usług z tym związanych;
  - (viii) pośrednictwo na rynku pieniężnym;
  - (ix) zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi, usługi powiernicze i usługi depozytariusza;
  - (x) usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;
  - (xi) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych oraz powiązane oprogramowanie; lub
  - (xii) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w zakresie wszystkich rodzajów działalności wymienionych w ppkt (i)–(xi), w tym informacje kredytowe i analizy kredytowe, badania i doradztwo w zakresie inwestycji i portfeli inwestycyjnych oraz doradztwo w zakresie przejęć oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;

usługodawca finansowy oznacza osobę pochodzącą z terytorium Strony, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usługi finansowej na terytorium tej Strony, z wyłączeniem podmiotów publicznych;

inwestycja oznacza „inwestycję” określoną w art. 8.1 (Definicje), z zastrzeżeniem, że do celów niniejszego rozdziału w odniesieniu do „pożyczki lub kredytu” oraz „instrumentów dłużnych”, o których mowa w tym artykule:

- a) pożyczka lub kredyt na rzecz instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez instytucję finansową stanowią inwestycję w tę instytucję finansową wyłącznie wtedy, gdy Strona, na której terytorium znajduje się instytucja finansowa, traktuje je jako kapitał regulacyjny; oraz
- b) pożyczka lub kredyt udzielone przez instytucję finansową lub instrument dłużny posiadany przez instytucję finansową, inne niż pożyczka lub kredyt na rzecz instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez instytucję finansową, o których mowa w lit. a), nie stanowią inwestycji;
dla większej pewności:
- c) postanowienia rozdziału ósmego (Inwestycje) mają zastosowanie do pożyczki lub kredytu albo do instrumentu dłużnego w takim zakresie, w jakim nie są one objęte postanowieniami niniejszego rozdziału; oraz
- d) pożyczka lub kredyt udzielone przez transgranicznego usługodawcę finansowego lub instrument dłużny posiadany przez transgranicznego usługodawcę finansowego, inne niż pożyczka lub kredyt na rzecz instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez instytucję finansową, stanowią inwestycję do celów rozdziału ósmego (Inwestycje), jeżeli wspomniana pożyczka lub kredyt bądź instrument dłużny spełniają kryteria dotyczące inwestycji określone w art. 8.1 (Definicje);

inwestor oznacza „inwestora” określonego w art. 8.1 (Definicje);

nowa usługa finansowa oznacza usługę finansową, która nie jest świadczona na terytorium Strony, lecz na terytorium drugiej Strony, i obejmuje nową formę świadczenia usługi finansowej lub sprzedaż produktu finansowego, który nie jest sprzedawany na terytorium Strony;

osoba pochodząca z terytorium Strony oznacza „osobę pochodzącą z terytorium Strony” w rozumieniu definicji w art. 1.1 (Definicje o zastosowaniu ogólnym) i, dla większej przejrzystości, nie obejmuje oddziału przedsiębiorstwa państwa trzeciego;

podmiot publiczny oznacza:

- a) rząd, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub jakikolwiek podmiot będący własnością Strony lub przez nią kontrolowany, który zajmuje się głównie wykonywaniem funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, z wyłączeniem podmiotów zajmujących się głównie świadczeniem usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub
- b) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną – w zakresie wykonywania tych zadań; oraz

organ samoregulacyjny oznacza organ pozarządowy, w tym wszelkie giełdy lub rynki, na których prowadzony jest obrót papierami wartościowymi lub kontraktami terminowymi typu future, izby rozliczeniowe oraz inne organizacje lub stowarzyszenia, które wykonują uprawnienia regulacyjne lub nadzorcze – własne lub przekazane im przez inne organy – wobec usługodawców finansowych lub instytucji finansowych.

Artykuł 13.2

Zakres

1. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę, który odnosi się do:

- a) instytucji finansowej drugiej Strony;
- b) inwestora drugiej Strony oraz inwestycji realizowanej przez tego inwestora w instytucji finansowej znajdującej się na terytorium Strony; oraz
- c) transgranicznego handlu usługami finansowymi.

2. Dla większej pewności, postanowienia rozdziału ósmego (Inwestycje) mają zastosowanie do:

- a) środka dotyczącego inwestora Strony oraz inwestycji realizowanej przez tego inwestora w usługodawcy finansowym niebędącym instytucją finansową; oraz
- b) środka, innego niż środek dotyczący świadczenia usług finansowych, dotyczącego inwestora Strony lub inwestycji realizowanej przez tego inwestora w instytucji finansowej.

3. Artykuły 8.10 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową), 8.11 (Rekompensaty z tytułu strat), 8.12 (Wywłaszczenie), 8.13 (Transfery), 8.14 (Subrogacja), 8.16 (Odmowa przyznania korzyści) i 8.17 (Wymogi formalne) zostają włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część.

4. Sekcja F rozdziału ósmego (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami) zostaje włączona do niniejszego rozdziału i stanowi jego część wyłącznie w odniesieniu do skarg, w których Stronie zarzuca się naruszenie art. 13.3 lub 13.4 w odniesieniu do rozwoju i prowadzenia instytucji finansowej, jej funkcjonowania, utrzymywania, wykorzystywania, sprzedaży, zbycia, zarządzania nią lub korzystania z niej lub inwestycji w instytucję finansową, lub art. 8.10 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową), 8.11 (Rekompensaty z tytułu strat), 8.12 (Wywłaszczenie), 8.13 (Transfery) lub 8.16 (Odmowa przyznania korzyści).

5. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę, który dotyczy:

- a) działań lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego; lub

- b) prowadzenia działań lub świadczenia usług na rachunek Strony, z gwarancją Strony lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych Strony, w tym jej podmiotów publicznych,

z zastrzeżeniem, że postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie w takim zakresie, w jakim Strona umożliwia wykonywanie działań lub świadczenie usług, o których mowa w lit. a) lub b), przez jej instytucje finansowe konkurujące z podmiotem publicznym lub instytucją finansową.

6. Rozdział dwunasty (Regulacje krajowe) zostaje włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część. Dla większej pewności, postanowienia art. 12.3 (Wymogi i procedury dotyczące licencjonowania i kwalifikacji) mają zastosowanie do wykonywania przez finansowe organy regulacyjne Stron ich ustawowo określonego zakresu swobody uznania.

7. Postanowienia rozdziału dwunastego (Regulacje krajowe) włączone do niniejszego rozdziału na mocy art. 6 nie mają zastosowania do wymogów w zakresie licencjonowania, procedur licencjonowania, wymogów dotyczących kwalifikacji ani do procedur kwalifikacyjnych:

- a) zgodnych ze środkiem niespełniającym wymogów utrzymywanych przez Kanadę, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika III-A;
- b) zgodnych ze środkiem niespełniającym wymogów utrzymywanych przez Unię Europejską, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika I, w takim zakresie, w jakim środek ten dotyczy usług finansowych; oraz
- c) określonych w art. 12.2 ust. 2 lit. b) (Zakres), w takim zakresie, w jakim środek ten dotyczy usług finansowych.

Artykuł 13.3

Traktowanie narodowe

1. Artykuł 8.6 (Traktowanie narodowe) zostaje włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część oraz ma zastosowanie do traktowania instytucji finansowych i inwestorów drugiej Strony oraz ich inwestycji w instytucje finansowe.
2. Traktowanie przyznane przez Stronę własnym inwestorom i inwestycjom własnych inwestorów na mocy art. 8.6 (Traktowanie narodowe) oznacza traktowanie przyznane własnym instytucjom finansowym i inwestycjom własnych inwestorów Strony w instytucje finansowe.

Artykuł 13.4

Najwyższe uprzywilejowanie

1. Artykuł 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie) zostaje włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część oraz ma zastosowanie do traktowania instytucji finansowych i inwestorów drugiej Strony oraz ich inwestycji w instytucje finansowe.
2. Traktowanie przyznane przez Stronę inwestorom państwa trzeciego i inwestycjom inwestorów państwa trzeciego na mocy art. 8.7 ust. 1 i 2 (Najwyższe uprzywilejowanie) oznacza traktowanie przyznane instytucjom finansowym państwa trzeciego i inwestycjom w instytucje finansowe dokonywanym przez inwestorów państwa trzeciego.

Artykuł 13.5

Uznawanie środków ostrożnościowych

1. Strona może uznać środek ostrożnościowy państwa trzeciego w drodze zastosowania środka objętego niniejszym rozdziałem. Uznanie to może być:
- a) przyznane jednostronnie;

b) osiągnięte poprzez harmonizację lub w inny sposób; lub

c) oparte na umowie lub uzgodnieniu z państwem trzecim.

2. Strona uznająca środek ostrożnościowy zapewnia drugiej Stronie odpowiednią możliwość wykazania występowania okoliczności, w których istnieją lub będą istniały równoważny akt prawny, nadzór, wdrożenie aktu prawnego i, w stosownych przypadkach, procedury dotyczące wymiany informacji między Stronami.

3. Jeżeli Strona uznaje środek ostrożnościowy na podstawie ust. 1 lit. c) i istnieją okoliczności opisane w ust. 2, Strona zapewnia drugiej Stronie odpowiednią możliwość negocjowania przystąpienia do umowy lub uzgodnienia, lub negocjowania porównywalnej umowy lub porównywalnego uzgodnienia.

Artykuł 13.6

Dostęp do rynku

1. Strona nie może przyjmować lub utrzymywać – w odniesieniu do instytucji finansowej drugiej Strony lub w odniesieniu do dostępu do rynku w drodze utworzenia instytucji finansowej przez inwestora drugiej Strony – na całym terytorium Strony lub na terytorium krajowego, prowincjonalnego, terytorialnego, regionalnego lub lokalnego szczebla instytucji rządowych, środka, który:

a) nakłada ograniczenia odnoszące się do:

- (i) liczby instytucji finansowych, czy to w postaci kontyngentów liczbowych, monopoli, wyłącznych usługodawców, czy też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
- (ii) całkowitej wartości transakcji usług finansowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
- (iii) całkowitej liczby operacji usług finansowych lub całkowitego wolumenu wykonanych usług finansowych wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
- (iv) udziału kapitału zagranicznego, w postaci górnego progu procentowego ograniczającego udziały zagranicznych podmiotów w instytucjach finansowych albo całkowitą wartość inwestycji zagranicznych w instytucje finansowe, w ujęciu indywidualnym lub zbiorczym; lub
- (v) całkowitej liczby osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze usług finansowych lub które instytucja finansowa może zatrudniać i które są niezbędne do świadczenia określonej usługi finansowej i bezpośrednio związane z jej świadczeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; lub

b) ogranicza lub nakłada wymogi na konkretne rodzaje osób prawnych lub wspólne przedsięwzięcia, poprzez które instytucja finansowa może prowadzić działalność gospodarczą.

2. Artykuł 8.4 ust. 2 (Dostęp do rynku) zostaje włączony do niniejszego artykułu i stanowi jego część.

3. Dla większej pewności:

- a) strona może nakładać warunki i procedury wydawania zezwoleń na ustanawianie i rozszerzanie obecności handlowej, pod warunkiem że nie obchodzą obowiązku Strony wynikającego z ust. 1 i są zgodne z innymi postanowieniami niniejszego rozdziału; oraz
- b) niniejszy artykuł nie uniemożliwia Stronie żądania od instytucji finansowej świadczenia pewnych usług finansowych przez odrębne podmioty prawne, jeżeli, według prawa Strony, zakres usług finansowych świadczonych przez instytucję finansową nie może być świadczony przez jeden podmiot.

Artykuł 13.7

Transgraniczne świadczenie usług finansowych

1. Artykuły 9.3 (Traktowanie narodowe), 9.4 (Wymogi formalne) i 9.6 (Dostęp do rynku) zostają włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część oraz mają zastosowanie do traktowania transgranicznych usługodawców finansowych świadczących usługi finansowe określone w załączniku 13-A.

2. Traktowanie przyznane przez Stronę własnym usługodawcom i usługom na mocy art. 9.3 ust. 2 (Traktowanie narodowe) oznacza traktowanie przyznane własnym usługodawcom finansowym i usługom finansowym Strony.
3. Środki, których Strona nie może przyjmować lub utrzymywać w odniesieniu do usługodawców i usług drugiej Strony na mocy art. 9.6 (Dostęp do rynku), oznaczają środki związane z transgranicznymi usługodawcami finansowymi drugiej Strony świadczącymi usługi finansowe.
4. Artykuł 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie) zostaje włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część oraz ma zastosowanie do traktowania transgranicznych usługodawców finansowych pochodzących z terytorium drugiej Strony.
5. Traktowanie przyznane przez Stronę usługodawcom i usługom państwa trzeciego na mocy art. 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie) oznacza traktowanie przyznane usługodawcom finansowym państwa trzeciego i usługom finansowym państwa trzeciego.
6. Każda ze Stron zezwala osobie znajdującej się na jej terytorium oraz jej obywatelowi lub stałemu rezydentowi, niezależnie od tego, gdzie się znajduje, na nabycie usługi finansowej od transgranicznego usługodawcy finansowego drugiej Strony znajdującego się na terytorium tej drugiej Strony. Obowiązek ten nie wymaga od Strony zezwalania tym dostawcom na prowadzenie działalności lub na sprzedaż bezpośrednią usług na jej terytorium. Każda ze Stron może określać „prowadzenie działalności” i „sprzedaż bezpośrednią usług” do celów niniejszego artykułu zgodnie z ust. 1.
7. W odniesieniu do usług finansowych określonych w załączniku 13-A każda ze Stron zezwala transgranicznemu usługodawcy finansowemu drugiej Strony, na wniosek lub po powiadomieniu właściwego organu regulacyjnego, jeżeli jest to wymagane, na świadczenie usługi finansowej w ramach nowej formy świadczenia lub na sprzedaż produktu finansowego, który nie jest sprzedawany na terytorium Strony, w przypadku gdy pierwsza Strona zezwala własnym usługodawcom finansowym na świadczenie takiej usługi lub na sprzedaż takiego produktu zgodnie z prawem Strony w podobnych sytuacjach.

Artykuł 13.8

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Strona nie wymaga powoływania przez instytucję finansową drugiej Strony na stanowiska w kadrze kierowniczej wyższego szczebla lub w zarządzie osób fizycznych posiadających określone obywatelstwo.

Artykuł 13.9

Wymogi dotyczące wyników inwestycji

1. Strony negocjują ograniczenia wymogów dotyczących wyników inwestycji, takie jak te, o których mowa w art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji) w odniesieniu do inwestycji w instytucje finansowe.
2. Jeżeli, po upływie trzech lat od wejścia w życie niniejszej Umowy, Strony nie doszły do porozumienia w sprawie takich ograniczeń, na wniosek Strony art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji) zostaje włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część oraz ma zastosowanie do inwestycji w instytucje finansowe. Do tego celu „inwestycja”, o której mowa w art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji), oznacza „inwestycję w instytucję finansową na jej terytorium”.
3. W terminie 180 dni po pomyślnym wynegocjowaniu przez Strony ograniczeń wymogów dotyczących wyników inwestycji zgodnie z ust. 1 lub na wniosek Strony o włączenie art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji) do niniejszego rozdziału na podstawie ust. 2, zależnie od przypadku, każda Strona może odpowiednio zmienić swój wykaz. Wszelkie zmiany należy ograniczyć do wykazania zastrzeżeń dotyczących istniejących środków, które nie są zgodne z wymogami dotyczącymi wyników inwestycji na podstawie niniejszego rozdziału, w przypadku Kanady – w sekcji A jej wykazu do załącznika III, a w przypadku Unii Europejskiej – w jej wykazie do załącznika I. Artykuł 13.10 ust. 1 ma zastosowanie do takich środków w zakresie ograniczeń wymogów dotyczących wyników inwestycji wynegocjowanych zgodnie z ust. 1 lub art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji) włączonym do niniejszego rozdziału zgodnie z ust. 2, zależnie od przypadku.

Artykuł 13.10

Zastrzeżenia i wyjątki

1. Artykuły 13.3, 13.4, 13.6 i 13.8 nie mają zastosowania do:
  - a) istniejącego środka niespełniającego wymogów, utrzymywanego przez Stronę na poziomie:
    - (i) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika I;
    - (ii) rządu krajowego, zgodnie ze wskazaniem Kanady w sekcji A jej wykazu do załącznika III lub wskazaniem Unii Europejskiej w jej wykazie do załącznika I;
    - (iii) instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu prowincjonalnym, terytorialnym lub regionalnym, zgodnie ze wskazaniem Kanady w sekcji A jej wykazu do załącznika III lub wskazaniem Unii Europejskiej w jej wykazie do załącznika I; lub
    - (iv) władz lokalnych;
  - b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a); lub
  - c) zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z postanowieniami art. 13.3, 13.4, 13.6 lub 13.8 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed zmianą.
2. Artykuł 13.7 nie ma zastosowania do:
  - a) istniejącego środka niespełniającego wymogów, utrzymywanego przez Stronę na poziomie:
    - (i) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika I;
    - (ii) rządu krajowego, zgodnie ze wskazaniem Kanady w sekcji A jej wykazu do załącznika III lub wskazaniem Unii Europejskiej w jej wykazie do załącznika I;
    - (iii) instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu prowincjonalnym, terytorialnym lub regionalnym, zgodnie ze wskazaniem Kanady w sekcji A jej wykazu do załącznika III lub wskazaniem Unii Europejskiej w jej wykazie do załącznika I; lub
    - (iv) władz lokalnych;
  - b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a); lub
  - c) zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z postanowieniami art. 13.7 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed wejściem w życie niniejszej Umowy.
3. Artykuły 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 i 13.8 nie mają zastosowania do środka przyjętego lub utrzymanego przez Kanadę w odniesieniu do usług finansowych określonych w sekcji B jej wykazu do załącznika III lub do środka przyjętego lub utrzymanego przez Unię Europejską w odniesieniu do usług finansowych określonych w jej wykazie do załącznika II.
4. Jeżeli Strona wskazała zastrzeżenie do art. 8.4 (Dostęp do rynku), 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji), 8.6 (Traktowanie narodowe), 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie), 8.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd), 9.3 (Traktowanie narodowe), 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie) lub 9.6 (Dostęp do rynku) w wykazie danej Strony do załączników I lub II, zastrzeżenie to stanowi także zastrzeżenie do art. 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 lub 13.8, lub do dowolnego ograniczenia wymogów dotyczących wyników inwestycji wynegocjowanych zgodnie z art. 13.9 ust. 1 lub włączonych do niniejszego rozdziału na mocy art. 13.9 ust. 2, zależnie od przypadku, w zakresie, w jakim środek, sektor, podsektor lub działanie wskazane w zastrzeżeniu są objęte niniejszym rozdziałem.
5. Strona nie przyjmuje po dacie wejścia w życie niniejszej Umowy środka lub szeregu środków objętych sekcją B wykazu Kanady do załącznika III lub wykazem Unii Europejskiej do załącznika II, które wymagałyby, w sposób bezpośredni lub pośredni, aby inwestor drugiej Strony ze względu na swoją przynależność państwową sprzedał lub zbył w inny sposób inwestycję istniejącą w chwili, gdy ten środek lub szereg środków wchodzi w życie.

6. W odniesieniu do praw własności intelektualnej Strona może odstąpić od stosowania postanowień art. 13.3 i 13.4 i od wszelkich ograniczeń transferu technologii w związku z wymogami dotyczącymi wyników inwestycji wynegocjowanych zgodnie z art. 13.9 ust. 1 lub włączonych do niniejszego rozdziału na mocy art. 13.9 ust. 2, zależnie od przypadku, jeżeli dane odstąpienie jest zgodne z postanowieniami Porozumienia TRIPS, w tym ze zwolnieniami ze stosowania Porozumienia TRIPS przyjętymi na podstawie art. IX Porozumienia WTO.

7. Artykuły 13.3, 13.4, 13.6, 13.7, 13.8 i 13.9 nie mają zastosowania do:

- a) zamówień Strony na towary lub usługi nabywane do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania na potrzeby dostawy towaru lub świadczenia usługi do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy przedmiotowe zamówienie jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową” w rozumieniu art. 19.2 (Zakres obowiązywania i zastosowania); lub
- b) subsydiów lub wsparcia rządowego w zakresie handlu usługami udzielonych przez Stronę.

Artykuł 13.11

Skuteczne i przejrzyste regulacje

1. Każda ze Stron zapewnia racjonalne, obiektywne i bezstronne stosowanie wszystkich środków o zastosowaniu ogólnym, do których ma zastosowanie niniejszy rozdział.

2. Każda ze Stron zapewnia bezzwłoczne publikowanie lub udostępnianie swoich przepisów ustawowych i wykonawczych, procedur i zarządzeń administracyjnych o powszechnym zastosowaniu w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych niniejszym rozdziałem w sposób umożliwiający zainteresowanej osobie i drugiej Stronie zapoznanie się z nimi. W miarę możliwości każda ze Stron:

- a) publikuje z wyprzedzeniem każdy środek, którego przyjęcie proponuje;
- b) zapewnia zainteresowanej osobie i drugiej Stronie odpowiednią możliwość przedstawienia uwag dotyczących proponowanych środków; oraz
- c) zapewnia odpowiedni czas między ostateczną publikacją środków a dniem, w którym stają się skuteczne.

Do celów niniejszego rozdziału wymogi te zastępują wymogi określone w art. 27.1 (Publikacja).

3. Każda Strona utrzymuje lub ustanawia odpowiednie mechanizmy reagowania w rozsądnym terminie na zapytanie zainteresowanej osoby dotyczące środków o zastosowaniu ogólnym objętych niniejszym rozdziałem.

4. Organ regulacyjny wydaje decyzję administracyjną dotyczącą świadczenia usług finansowych na podstawie kompletnego wniosku złożonego przez inwestora instytucji finansowej, transgranicznego usługodawcy finansowego lub instytucji finansowej drugiej Strony, w rozsądnym terminie, który jest uzasadniony z punktu widzenia złożoności wniosku i w świetle zwykłego terminu ustalonego na rozpatrzenie wniosku. W przypadku Kanady taki rozsądny termin wynosi 120 dni. Organ regulacyjny bezzwłocznie powiadamia wnioskodawcę o tej decyzji. Jeżeli wydanie decyzji w rozsądnym terminie nie jest możliwe, organ regulacyjny bezzwłocznie powiadamia wnioskodawcę i podejmuje starania w celu wydania decyzji najszybciej jak to możliwe. Dla większej pewności, wnioskodawca nie uznaje się za kompletny do czasu odbycia wszystkich stosownych wysłuchań i otrzymania przez organ regulacyjny wszystkich niezbędnych informacji.

Artykuł 13.12

Organy samoregulacyjne

Jeżeli Strona wymaga od instytucji finansowej lub transgranicznego usługodawcy finansowego drugiej Strony członkostwa lub uczestnictwa w organie samoregulacyjnym, lub dostępu do niego, w celu świadczenia usługi finansowej na terytorium danej Strony, lub przyznaje przywileje lub korzyści przy świadczeniu usługi finansowej za pośrednictwem organu samoregulacyjnego, Strona ustanawiająca wymóg zapewnia przestrzeganie przez organ samoregulacyjny zobowiązań określonych w niniejszym rozdziale.

*Artykuł 13.13***Systemy płatności i rozliczeń**

Na warunkach, zgodnie z którymi przyznaje się traktowanie narodowe, każda ze Stron przyznaje usługodawcy finansowemu pochodzącemu z terytorium drugiej Strony i mającemu siedzibę na jej terytorium dostęp do systemów płatności i rozliczeń, których operatorem jest Strona lub podmiot wykonujący władzę publiczną przekazaną mu przez Stronę, oraz dostęp do oficjalnych instrumentów finansowania i refinansowania dostępnych w ramach prowadzenia zwykłej działalności gospodarczej. Niniejszy artykuł nie przyznaje dostępu do instrumentów udostępnianych przez pożyczkodawcę ostatniej instancji danej Strony.

*Artykuł 13.14***Nowe usługi finansowe**

1. Każda Strona zezwala instytucji finansowej drugiej Strony na świadczenie dowolnej nowej usługi finansowej, na której świadczenie przez swoje instytucje finansowe zezwoliłaby pierwsza Strona w podobnych sytuacjach zgodnie ze swoim prawem, na wniosek lub po powiadomieniu właściwego organu regulacyjnego, jeżeli jest to wymagane.
2. Strona może ustalić formę prawną i instytucjonalną, poprzez którą nowa usługa finansowa może być świadczona, i może wymagać zezwolenia na świadczenie danej usługi. Jeżeli wymagane jest zezwolenie, decyzja w jego sprawie zostaje wydana w rozsądnym terminie, a udzielenia zezwolenia można odmówić jedynie ze względów ostrożnościowych.
3. Niniejszy artykuł nie uniemożliwia instytucji finansowej Strony wystąpienia do drugiej Strony z wnioskiem o rozważenie zezwolenia na świadczenie usługi finansowej, która nie jest świadczona na terytorium którejkolwiek ze Stron. Wniosek ten podlega prawu Strony otrzymującej wniosek i nie podlega zobowiązaniom określonym w niniejszym artykule.

*Artykuł 13.15***Przekazywanie i przetwarzanie informacji**

1. Każda ze Stron zezwala instytucji finansowej lub transgranicznemu usługodawcy finansowemu drugiej Strony na przekazywanie informacji w formie elektronicznej lub w innej formie, na i z jej terytorium, na potrzeby przetwarzania danych, w przypadku gdy takie przetwarzanie jest wymagane w ramach prowadzenia zwykłej działalności gospodarczej przez instytucję finansową lub transgranicznego usługodawcę finansowego.
2. Każda ze Stron utrzymuje odpowiednie zabezpieczenia służące ochronie prywatności, w szczególności w odniesieniu do przekazywania danych osobowych. Jeżeli przekazywane informacje finansowe zawierają dane osobowe, takie przekazywanie odbywa się zgodnie z przepisami regulującymi ochronę danych osobowych na terytorium Strony, z którego przekazuje się informacje.

*Artykuł 13.16***Wyłączenie ze względów ostrożnościowych**

1. Niniejsza Umowa nie uniemożliwia Stronie przyjmowania lub utrzymywania racjonalnych środków ze względów ostrożnościowych, w tym w celu:
  - a) ochrony inwestorów, deponentów, ubezpieczających lub osób, wobec których ma obowiązek powierniczy instytucja finansowa, transgraniczny usługodawca finansowy lub usługodawca finansowy;
  - b) zachowania bezpieczeństwa, stabilności, integralności lub odpowiedzialności finansowej instytucji finansowej, transgranicznego usługodawcy finansowego lub usługodawcy finansowego; lub
  - c) zapewnienia integralności i stabilności systemu finansowego Strony.

2. Bez uszczerbku dla innych środków służących regulacji ostrożnościowej transgranicznego handlu usługami finansowymi, Strona może wymagać rejestracji transgranicznych usługodawców finansowych pochodzących z terytorium drugiej Strony oraz instrumentów finansowych.

3. Z zastrzeżeniem art. 13.3 i 13.4, Strona może zakazać, ze względów ostrożnościowych, określonej usługi lub działalności finansowej. Taki zakaz nie może mieć zastosowania do wszystkich usług finansowych ani do całego podsektora usług finansowych, takiego jak bankowość.

Artykuł 13.17

Szczególne wyjątki

1. Niniejsza Umowa nie ma zastosowania do środków podejmowanych przez podmiot publiczny w ramach prowadzonej polityki pieniężnej lub kursowej. Niniejszy ustęp nie ma wpływu na obowiązki Strony wynikające z art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji), 8.13 (Transfery) lub 13.9.

2. Niniejsza Umowa nie wymaga od Strony dostarczania lub zapewniania dostępu do informacji odnoszących się do interesów i rachunków klientów indywidualnych, transgranicznych usługodawców finansowych, instytucji finansowych lub do informacji poufnych, których ujawnienie miałoby wpływ na określone kwestie regulacyjne, nadzorcze lub związane z egzekwowaniem prawa, lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym w innych aspektach lub naruszałoby uzasadnione interesy handlowe określonych przedsiębiorstw.

Artykuł 13.18

Komitet ds. Usług Finansowych

1. W skład Komitetu ds. Usług Finansowych ustanowionego na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. f) (Specjalne komitety) wchodzi przedstawiciele organów odpowiedzialnych za politykę usług finansowych posiadający wiedzę fachową w dziedzinie objętej niniejszym rozdziałem. W przypadku Kanady przedstawicielem Komitetu jest urzędnik Ministerstwa Finansów Kanady lub organu będącego jego następcą.

2. Komitet ds. Usług Finansowych podejmuje decyzje za obopólną zgodą.

3. Komitet ds. Usług Finansowych zbiera się co roku, chyba że Komitet postanowi inaczej, oraz:

- a) nadzoruje realizację postanowień niniejszego rozdziału;
- b) prowadzi dialog w kwestii regulacji sektora usług finansowych w celu poprawy obustronnej wiedzy dotyczącej systemu regulacyjnego Stron i współpracy na rzecz rozwoju międzynarodowych norm, co pokazuje uzgodnienie w sprawie dialogu dotyczącego regulacji sektora usług finansowych zawarte w załączniku 13-C; oraz
- c) wdraża art. 13.21.

Artykuł 13.19

Konsultacje

1. Strona może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną dotyczących każdej kwestii wynikającej z niniejszej Umowy, która ma wpływ na usługi finansowe. Druga Strona rozpatruje ten wniosek ze zrozumieniem dla stanowiska Strony.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku konsultacji prowadzonych na podstawie ust. 1 w skład jej delegacji wchodził urzędnicy mający odpowiednią wiedzę fachową w dziedzinie objętej niniejszym rozdziałem. W przypadku Kanady oznacza to urzędników Ministerstwa Finansów Kanady lub organu będącego jego następcą.

Artykuł 13.20

Rozstrzygnięcie sporów

1. Rozdział dwudziesty dziewiąty (Rozstrzygnięcie sporów) stosuje się, ze zmianami wprowadzonymi niniejszym artykułem, do rozstrzygnięcia sporów wynikających z niniejszego rozdziału.

2. Jeżeli Strony nie są w stanie uzgodnić składu organu arbitrażowego powołanego do celów rozstrzygania sporów wynikających z niniejszego rozdziału, zastosowanie ma art. 29.7 (Skład organu arbitrażowego). Wszystkie odniesienia do listy arbitrów sporządzonej na podstawie art. 29.8 (Lista arbitrów) należy jednak rozumieć jako odniesienia do listy arbitrów sporządzonej na podstawie niniejszego artykułu.

3. Wspólny Komitet CETA może sporządzić listę co najmniej 15 osób, wybranych w oparciu o obiektywność, wiarygodność i rzetelną ocenę, które chcą i są w stanie pełnić funkcję arbitrów. Lista ta obejmuje trzy podlisty: jedną podlistę dla każdej ze Stron oraz jedną podlistę osób niebędących obywatelami ani stałymi rezydentami żadnej ze Stron, które mogą pełnić funkcję przewodniczących. Na każdej podliście znajduje się co najmniej pięć osób. Wspólny Komitet CETA może dokonywać przeglądu listy w dowolnym momencie i zapewnia jej zgodność z niniejszym artykułem.

4. Arbitrzy umieszczeni na liście muszą posiadać wiedzę fachową lub doświadczenie w zakresie prawa usług finansowych lub regulacji tego sektora lub praktykę w tej dziedzinie, która może obejmować regulację działalności usługodawców finansowych. Arbitrzy pełniący funkcję przewodniczących muszą mieć ponadto doświadczenie w roli doradcy, członka zespołu ekspertów lub arbitra w ramach procedur rozstrzygania sporów. Arbitrzy są niezależni, działają w imieniu własnym i nie przyjmują instrukcji od żadnej organizacji ani żadnego rządu. Spełniają wymogi określone w kodeksie postępowania znajdującym się w załączniku 29-B (Kodeks postępowania).

5. Jeżeli organ arbitrażowy stwierdzi, że środek jest niezgodny z niniejszą Umową i ma wpływ:

- a) na sektor usług finansowych i na jakikolwiek inny sektor, Strona skarżąca może zawiesić korzyści w sektorze usług finansowych, które mają skutek równoważny ze skutkiem powodowanym przez ten środek w sektorze usług finansowych Strony; lub
- b) jedynie na sektor inny niż sektor usług finansowych, Strona skarżąca nie zawiesza korzyści w sektorze usług finansowych.

Artykuł 13.21

Spory inwestycyjne dotyczące usług finansowych

1. Sekcja F rozdziału ósmego (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami) ma zastosowanie, ze zmianami wprowadzonymi niniejszym artykułem i załącznikiem 13-B, do:

- a) sporów inwestycyjnych dotyczących środków, do których ma zastosowanie niniejszy rozdział i w których inwestor twierdzi, że Strona naruszyła art. 8.10 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową), 8.11 (Rekompensaty z tytułu strat), 8.12 (Wywłaszczenie), 8.13 (Transfery), 8.16 (Odmowa przyznania korzyści), 13.3 lub 13.4; lub
- b) sporów inwestycyjnych wszczętych zgodnie z sekcją F rozdziału ósmego (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami), w których powołano się na art. 13.16 ust. 1.

2. W przypadku sporu inwestycyjnego na podstawie ust. 1 lit. a), lub jeżeli pozwany powoła się na art. 13.16 ust. 1 w terminie 60 dni od wniesienia skargi do Trybunału na podstawie art. 8.23 (Wniesienie skargi do Trybunału), skład wydziału Trybunału powołuje się zgodnie z art. 8.27 ust. 7 (Skład Trybunału) z listy sporządzonej na podstawie art. 13.20 ust. 3. Jeżeli pozwany powoła się na art. 13.16 ust. 1 w terminie 60 dni od przedłożenia skargi, w odniesieniu do sporu inwestycyjnego innego niż ten, o którym mowa w ust. 1 lit. a), termin na ustalenie składu wydziału Trybunału na podstawie art. 8.27 ust. 7 (Skład Trybunału) rozpoczyna bieg w dniu, w którym pozwany powoła się na art. 13.16 ust. 1. Jeżeli Wspólny Komitet CETA nie dokonał powołań, o których mowa w art. 8.27 ust. 2 (Skład Trybunału) w terminie określonym w art. 8.27 ust. 17 (Skład Trybunału), każda ze stron sporu może zwrócić się do Sekretarza Generalnego Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych („ICSID”) z wnioskiem o wybór członków Trybunału z listy sporządzonej na podstawie art. 13.20. Jeżeli do dnia przedłożenia skargi na podstawie art. 8.23 (Wniesienie skargi do Trybunału) nie sporządzono listy zgodnie z art. 13.20, Sekretarz Generalny ICSID wybiera członków Trybunału spośród osób zaproponowanych przez jedną ze Stron lub obie Strony zgodnie z art. 13.20.

3. Pozwany może skierować pisemny wniosek w sprawie do Komitetu ds. Usług Finansowych w celu rozstrzygnięcia, czy i, ewentualnie, w jakim stopniu wyjątek, o którym mowa w art. 13.16 ust. 1, stanowi ważną odpowiedź na skargę. Wniosek o wydanie opinii przedkłada się nie później niż w dniu wyznaczonym przez Trybunał na przedłożenie odpowiedzi pozwanego na zarzuty. Jeżeli pozwany skieruje sprawę do Komitetu ds. Usług Finansowych na podstawie niniejszego ustępu, terminy lub postępowania, o których mowa w sekcji F rozdziału ósmego (Rozstrzygnięcie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami) zostają zawieszane.

4. We wniosku o wydanie opinii, o którym mowa w ust. 3, Komitet ds. Usług Finansowych lub Wspólny Komitet CETA, zależnie od przypadku, może dokonać wspólnego ustalenia, czy i w jakim stopniu art. 13.16 ust. 1 stanowi ważną odpowiedź na skargę. Komitet ds. Usług Finansowych lub Wspólny Komitet CETA, zależnie od przypadku, przekazuje kopię tego wspólnego ustalenia inwestorowi i Trybunałowi, jeżeli został ustanowiony. Jeżeli we wspólnym ustaleniu stwierdzono, że art. 13.16 ust. 1 stanowi ważną odpowiedź na wszystkie części skargi w całości, uznaje się, że inwestor wycofał swoją skargę i postępowanie zostaje umorzone zgodnie z art. 8.35 (Umorzenie postępowania). Jeżeli we wspólnym ustaleniu stwierdzono, że art. 13.16 ust. 1 stanowi ważną odpowiedź tylko na część skargi, wspólne ustalenie jest wiążące dla Trybunału w odniesieniu do tych części skargi. Zawieszenie terminów lub postępowania opisane w ust. 3 przestaje mieć wówczas zastosowanie, a inwestor może kontynuować postępowanie w odniesieniu do pozostałych części skargi.

5. Jeżeli Wspólny Komitet CETA nie podejmie wspólnego ustalenia w terminie trzech miesięcy od przedłożenia wniosku o wydanie opinii przez Komitet ds. Usług Finansowych, zawieszenie terminów lub postępowania, o których mowa w art. 3, przestaje mieć zastosowanie, a inwestor może kontynuować postępowanie dotyczące jego skargi.

6. Na wniosek pozwanego Trybunał decyduje na wstępie, czy i w jakim stopniu art. 13.16 ust. 1 stanowi ważną odpowiedź na skargę. Niewystąpienie przez pozwanego z takim wnioskiem nie narusza prawa pozwanego do powoływania się na art. 13.16 ust. 1 w odpowiedzi na skargę na późniejszym etapie postępowania. Trybunał nie wyciąga żadnych niekorzystnych wniosków z faktu, że Komitet ds. Usług Finansowych lub Wspólny Komitet CETA nie doszedł do porozumienia w sprawie wspólnego ustalenia zgodnie z załącznikiem 13-B.

ROZDZIAŁ CZTERNASTY

Usługi międzynarodowego transportu morskiego

Artykuł 14.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

usługi w zakresie odprawy celnej lub **usługi pośredników urzędów celnych** oznaczają przeprowadzanie na zlecenie formalności celnych dotyczących przywozu, wywozu lub przewozu ładunku, bez względu na to, czy usługi te stanowią główną czy drugorzędną działalność usługodawcy;

usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania oznaczają przechowywanie, zapełnianie, opróżnianie lub naprawę kontenerów i udostępnianie ich do załadunku, na terenie obszarów portowych lub na lądzie;

transport „od drzwi do drzwi” lub **transport multimodalny** oznacza przewóz ładunku odbywający się w ramach jednolitego dokumentu przewozowego, wykorzystujący więcej niż jeden rodzaj transportu i obejmujący międzynarodowy odcinek morski;

usługi dowozowe oznaczają morski przewóz ładunku międzynarodowego, przed jego przewozem lub po nim, w tym w kontenerach, przesyłek luzem oraz suchych lub płynnych przesyłek masowych, pomiędzy portami znajdującymi się na terytorium Strony. Dla większej pewności, w odniesieniu do Kanady, usługi dowozowe mogą obejmować przewóz między wodami morskimi i śródlądowymi, przy czym wody śródlądowe oznaczają wody określone w prawie celnym (*Customs Act*), R.S.C. 1985, c.1 (2nd Supp.);

ładunek międzynarodowy oznacza ładunek przewożony statkami morskimi między portem Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego, lub między portem jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej a portem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

usługi międzynarodowego transportu morskiego oznaczają przewóz osób lub ładunku statkiem morskim między portem jednej Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego, lub między portem jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej a portem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jak również bezpośrednie zawieranie umów z podmiotami świadczącymi inne usługi transportowe w celu zapewnienia transportu „od drzwi do drzwi” lub transportu multimodalnego, ale nie w celu świadczenia takich innych usług transportowych;

podmioty świadczące usługi międzynarodowego transportu morskiego oznaczają:

- a) przedsiębiorstwo Strony, zgodnie z definicją w art. 1.1 (Definicje o zastosowaniu ogólnym), i oddział takiego podmiotu; lub
- b) przedsiębiorstwo – w rozumieniu definicji w art. 1.1 (Definicje o zastosowaniu ogólnym) – państwa trzeciego należące do obywateli lub stałych rezydentów Strony lub przez nich kontrolowane, jeżeli jego statki są zarejestrowane zgodnie z przepisami tej Strony i pływają pod banderą tej Strony; lub
- c) oddział przedsiębiorstwa państwa trzeciego prowadzący znaczące operacje gospodarcze na terytorium Strony, zaangażowany w świadczenie usług międzynarodowego transportu morskiego. Dla większej pewności, rozdział ósmy (Inwestycje) nie ma zastosowania do takiego oddziału;

usługi agencji morskich oznaczają reprezentowanie, w charakterze agenta, na danym obszarze geograficznym, interesów linii żeglugi morskiej lub przedsiębiorstwa żeglugowego lub większej liczby takich linii lub przedsiębiorstw, do następujących celów:

- a) marketing i sprzedaż usług transportu morskiego i usług powiązanych, począwszy od kwotowania po fakturowanie, wystawianie konosamentów w imieniu przedsiębiorstw, nabywanie i odsprzedaż niezbędnych usług powiązanych, przygotowanie dokumentów i dostarczanie informacji handlowych; oraz
- b) działanie w imieniu przedsiębiorstw przy organizowaniu zawinięcia statku do portu lub przejmowaniu ładunku, w razie potrzeby;

morskie usługi pomocnicze oznaczają usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego, usługi w zakresie odprawy celnej, usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, usługi agencji morskich, usługi spedycji morskiej oraz usługi w zakresie przechowywania i składowania;

usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego oznaczają wykonywanie, organizację i nadzór:

- a) załadunku ładunku na statek lub jego wyładunku ze statku;
- b) mocowania lub odmocowania ładunku; oraz
- c) odbioru lub dostawy i przechowywania ładunku przed załadunkiem lub po rozładunku,

przez przedsiębiorstwa przeładunkowo-sztauerskie lub przez operatorów terminali portowych, jednak nie obejmują pracy wykonywanej przez pracowników portowych w przypadku, gdy nie są oni pracownikami przedsiębiorstw przeładunkowo-sztauerskich lub operatorów terminali portowych;

usługi spedycji morskiej oznaczają organizację i monitorowanie przesyłek w imieniu wysyłających, poprzez świadczenie takich usług, jak pomoc w zorganizowaniu transportu i usług powiązanych, konsolidacja i pakowanie ładunku, przygotowanie dokumentów i dostarczanie informacji handlowych;

usługi w zakresie przechowywania i składowania oznaczają usługi w zakresie przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych, usługi w zakresie przechowywania luzem płynów lub gazów oraz inne usługi w zakresie przechowywania lub składowania.

Artykuł 14.2

Zakres

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę, związanego ze świadczeniem usług międzynarodowego transportu morskiego⁽¹⁾. Dla większej pewności, taki środek podlega także zakresowi stosowania, odpowiednio, rozdziału ósmego (Inwestycje) i dziewiątego (Transgraniczny handel usługami).

⁽¹⁾ Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do statków rybackich w rozumieniu przepisów prawa Strony.

2. Dla większej pewności, w uzupełnieniu do art. 8.6 (Traktowanie narodowe), 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie), 9.3 (Traktowanie narodowe) i 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie), Strona nie może przyjmować lub utrzymywać środka w odniesieniu do:

- a) statku świadczącego usługi międzynarodowego transportu morskiego i pływającego pod banderą drugiej Strony ⁽¹⁾; lub
- b) podmiotu pochodzącego z terytorium drugiej Strony świadczącego usługi międzynarodowego transportu morskiego,

który przyznaje mniej korzystne traktowanie niż traktowanie przyznane przez daną Stronę w podobnych sytuacjach własnym statkom lub podmiotom świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego lub też statkom albo podmiotom państwa trzeciego świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego w zakresie:

- a) dostępu do portów;
- b) korzystania z infrastruktury i usług portowych, takich jak holowanie i pilotaż;
- c) korzystania z morskich usług pomocniczych, a także w zakresie nakładania związanych z tym prowizji i opłat;
- d) dostępu do infrastruktury celnej; lub
- e) wyznaczania miejsca do cumowania statku w porcie oraz sprzętu do załadunku i rozładunku ⁽²⁾.

Artykuł 14.3

Zobowiązania

1. Każda ze Stron zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na przemieszczanie między portami danej Strony należących do niej lub dzierzawionych przez nią kontenerów, które są przewożone w ramach pustych przebiegów bez wynagrodzenia.

2. Strona zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na świadczenie usług dowozowych między portami danej Strony.

3. Strona nie może przyjmować lub utrzymywać porozumienia dotyczącego podziału ładunku z państwem trzecim w odniesieniu do jakichkolwiek usług międzynarodowego transportu morskiego, w tym dotyczących suchych i płynnych towarów masowych oraz żeglugi liniowej.

4. Strona nie może przyjmować lub utrzymywać środka wymagającego, aby cały ładunek międzynarodowy lub jego część przewożono wyłącznie statkami zarejestrowanymi na terytorium danej Strony lub należącymi do obywateli danej Strony lub przez nich kontrolowanymi.

5. Strona nie może przyjmować lub utrzymywać środka, który uniemożliwia podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego bezpośrednio zawieranie z innymi podmiotami świadczącymi usługi transportowe umów odnoszących się do transportu „od drzwi do drzwi” lub transportu multimodalnego.

Artykuł 14.4

Zastrzeżenia

1. Artykuł 14.3 nie ma zastosowania do:

- a) istniejącego środka niespełniającego wymogów, utrzymywanego przez Stronę na poziomie:
  - (i) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony do załącznika I;
  - (ii) rządu krajowego, zgodnie ze wskazaniem danej Strony w jej wykazie do załącznika I;

⁽¹⁾ Do celów niniejszego rozdziału, w przypadku Unii Europejskiej pływanie pod banderą Strony oznacza pływanie pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

⁽²⁾ Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do statków lub podmiotów świadczących usługi międzynarodowego transportu morskiego podlegających Umowie o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieregulowanym połowom oraz ich powstrzymywaniu i eliminowaniu sporządzonej w Rzymie w dniu 22 listopada 2009 r.

- (iii) rządu na szczeblu prowincjonalnym, terytorialnym lub regionalnym, zgodnie ze wskazaniem danej Strony w jej wykazie do załącznika I; lub
  - (iv) władz lokalnych;
- b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a); lub
- c) zmiany środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a), w zakresie, w jakim zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z postanowieniami art. 14.3 w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed wprowadzeniem zmiany.
2. Artykuł 14.3 nie ma zastosowania do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub działań, jak określono w wykazie danej Strony do załącznika II.

ROZDZIAŁ PIĘTNASTY

Telekomunikacja

Artykuł 15.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

łącze współpracy oznacza łącze do transmisji dźwiękowych lub telewizyjnych sygnałów nadawczych do centrum produkcji programów;

uwzględniający koszty oznacza oparty na kosztach i mogący obejmować różne metodyki obliczania kosztów dla różnej infrastruktury i różnych usług;

przedsiębiorstwo oznacza „przedsiębiorstwo” w rozumieniu definicji zawartej w art. 8.1 (Definicje);

infrastruktura podstawowa oznacza infrastrukturę publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usługi telekomunikacyjnej, która:

- a) jest dostarczana wyłącznie lub głównie przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców; oraz
- b) z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie można jej łatwo zastąpić w celu świadczenia usługi;

wzajemne połączenie oznacza połączenie z dostawcami oferującymi publiczne sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usługi telekomunikacyjne celem umożliwienia użytkownikom jednego dostawcy komunikacji z użytkownikami innego dostawcy oraz dostępu do usług świadczonych przez innego dostawcę;

komunikacja w ramach przedsiębiorstwa oznacza przekazy telekomunikacyjne, za pośrednictwem których przedsiębiorstwo komunikuje się w ramach przedsiębiorstwa lub z jednostkami zależnymi, oddziałami i, stosownie do przepisów prawa Strony, jednostkami powiązanymi lub pomiędzy nimi, ale które nie obejmują usług handlowych i niehandlowych, które są świadczone na rzecz przedsiębiorstw, które nie są związanymi z nim jednostkami zależnymi, oddziałami lub jednostkami powiązanymi, lub których nie oferuje się klientom lub potencjalnym klientom. Do celów niniejszej definicji każda ze Stron określa definicje „jednostek zależnych”, „oddziałów” i, w stosownych przypadkach, „jednostek powiązanych”;

łącza dzierżawione oznaczają infrastrukturę telekomunikacyjną łączącą co najmniej dwa wyznaczone punkty, które przeznaczono do specjalnego wykorzystywania przez konkretnego klienta lub innych użytkowników wybranych przez klienta lub dla nich dostępne;

główny dostawca oznacza dostawcę publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, który może istotnie wpływać na warunki uczestnictwa w odniesieniu do cen i dostaw, na odpowiednim rynku publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych poprzez:

- a) kontrolowanie infrastruktury podstawowej lub
- b) wykorzystanie swojej pozycji rynkowej;

punkt końcowy sieci oznacza fizyczne miejsce, w którym użytkownik otrzymuje dostęp do publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego;

możliwość przeniesienia numeru oznacza możliwość zachowania przez użytkowników końcowych publicznych usług telekomunikacyjnych, w tym samym miejscu, istniejących numerów telefonu bez pogorszenia jakości, niezawodności lub łatwości korzystania przy zmianie pomiędzy dostawcami podobnych publicznych usług telekomunikacyjnych;

publiczna sieć przekazu telekomunikacyjnego oznacza publiczną infrastrukturę telekomunikacyjną, która umożliwia łączność pośród albo pomiędzy określonymi punktami końcowymi sieci;

publiczna usługa telekomunikacyjna oznacza usługę telekomunikacyjną, co do której Strona wymaga, wyraźnie lub faktycznie, aby była ona publicznie dostępna i która obejmuje przeważnie transmisję w czasie rzeczywistym informacji dostarczanych przez klienta pomiędzy co najmniej dwoma punktami, bez żadnej zmiany formy lub treści informacji klienta. Usługa ta może obejmować między innymi telefoniczne usługi głosowe, usługi przekazywania danych metodą komutacji pakietów, usługi przekazywania danych metodą komutacji łączy, usługi teleksowe, usługi telegraficzne, usługi świadczone za pośrednictwem faksu, usługi dotyczące prywatnych łączy dzierżawionych oraz komórkowe i osobiste usługi i systemy łączności;

organ regulacyjny oznacza organ odpowiedzialny za regulowanie działalności telekomunikacyjnej;

usługi telekomunikacyjne oznaczają wszelkie usługi polegające na nadawaniu i odbieraniu sygnałów za pomocą dowolnych środków elektromagnetycznych i nie obejmują działalności gospodarczej polegającej na dostarczaniu treści dzięki środkom telekomunikacyjnym; oraz

użytkownik oznacza przedsiębiorstwo lub osobę fizyczną korzystającą z publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub wnioskującą o udostępnienie takich usług.

Artykuł 15.2

Zakres

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę związanego z sieciami lub usługami telekomunikacyjnymi, z zastrzeżeniem prawa Strony do ograniczenia świadczenia usługi zgodnie z zastrzeżeniami Strony określonymi w wykazie Strony do załącznika I lub II.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środka Strony mającego wpływ na transmisję za pomocą dowolnych środków telekomunikacyjnych, w tym nadawanie i dystrybucję kablową, programów radiowych lub telewizyjnych przeznaczonych do odbioru publicznego. Dla większej pewności, niniejszy rozdział ma zastosowanie do łączy współpracy.
3. W niniejszym rozdziale nie wymaga się:
  - a) od Strony, aby zezwalała usługodawcy pochodzącego z terytorium drugiej Strony na ustanowienie, budowę, nabycie, dzierżawę, obsługę lub zapewnienie sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenie usług telekomunikacyjnych innych niż wyraźnie określone w niniejszej Umowie; lub
  - b) od Strony ustanowienia, budowy, nabycia, dzierżawy, obsługi lub zapewnienia sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenia usług telekomunikacyjnych, które nie są oferowane publicznie, ani nie wymaga się od Strony, aby zobowiązywała do tego usługodawcę.

Artykuł 15.3

Dostęp do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych oraz korzystanie z tych sieci i usług

1. Strona zapewnia przedsiębiorstwom drugiej Strony przyznanie dostępu do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z nich na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, w tym w zakresie jakości, norm i specyfikacji technicznych⁽¹⁾. Strony stosują to zobowiązanie, między innymi, jak określono w ust. 2–6.
2. Każda ze Stron zapewnia przedsiębiorstwom drugiej Strony dostęp do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych oferowanych na jej terytorium lub transgranicznie oraz korzystanie z nich, w tym prywatnych łączy dzierżawionych, i w tym celu zapewnia, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, zezwolenie tym przedsiębiorstwom na:
  - a) nabywanie lub dzierżawienie i przyłączanie urządzeń końcowych lub innego sprzętu łączącego się z publiczną siecią przekazu telekomunikacyjnego;
  - b) łączenie prywatnych łączy dzierżawionych lub własnych łączy z publicznymi sieciami przekazu telekomunikacyjnego lub usługami telekomunikacyjnymi danej Strony, lub z łącami dzierżawionymi lub własnymi innego przedsiębiorstwa;

⁽¹⁾ **niedyskryminacyjne** oznacza traktowanie nie mniej korzystne niż to przyznane każdemu innemu przedsiębiorstwu korzystającemu z podobnych publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych w podobnych sytuacjach.

c) korzystanie z protokołów operacyjnych własnego wyboru; oraz

d) przełączanie, przesyłanie danych i przetwarzanie.

3. Każda ze Stron zapewnia przedsiębiorstwom drugiej Strony możliwość korzystania z publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych w celu przekazywania informacji na jej terytorium lub transgranicznie, w tym do celów związanych z wewnętrzną komunikacją w ramach takich przedsiębiorstw oraz zapewnieniem dostępu do informacji zawartych w bazach danych lub przechowywanych w inny sposób w formie nadającej się do przetwarzania automatycznego na terytorium każdej ze Stron.

4. W uzupełnieniu do art. 28.3 (Wyjątki ogólne) i niezależnie od postanowień ust. 3, Strona podejmuje odpowiednie środki w celu ochrony:

a) bezpieczeństwa i poufności publicznych usług telekomunikacyjnych; oraz

b) prywatności użytkowników publicznych usług telekomunikacyjnych,

z zastrzeżeniem wymogu, że takie środki nie mogą być stosowane w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację lub ukryte ograniczenie handlu.

5. Każda ze Stron zapewnia nienakładanie warunków dotyczących dostępu do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z tych sieci i usług, innych niż warunki niezbędne dla:

a) zabezpieczenia wypełnienia zobowiązań w interesie publicznym powierzonych dostawcom publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych, w szczególności ich zdolności do publicznego udostępniania sieci i usług;

b) ochrony technicznej integralności publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych; lub

c) zapewnienia, aby usługodawcy pochodzący z terytorium drugiej Strony nie świadczyli usług ograniczonych zastrzeżeniami Strony określonymi w jej wykazie do załącznika I lub II.

6. Pod warunkiem że spełniono kryteria z ust. 5, warunki dostępu do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z nich mogą obejmować:

a) ograniczenia dotyczące odprzedaży lub wspólnego korzystania z takich usług;

b) wymóg stosowania określonych interfejsów technicznych, w tym protokołów interfejsów, do celów związanych z przyłączeniem do takich sieci lub korzystaniem z takich usług;

c) wymogi, w razie potrzeby, dotyczące interoperacyjności takich usług;

d) zatwierdzanie typu urządzeń końcowych lub innego sprzętu łączącego się z siecią i techniczne wymogi wiążące się z przyłączeniem takiego sprzętu do sieci;

e) ograniczenia dotyczące łączenia prywatnych łączy dzierżawionych lub własnych łączy z tymi sieciami lub usługami lub z łączy dzierżawionymi przez inne przedsiębiorstwo lub jego własnymi łączy; oraz

f) powiadamianie, rejestrację i licencjonowanie.

Artykuł 15.4

Środki ochronne w zakresie konkurencyjności stosowane wobec głównych dostawców

1. Każda Strona utrzymuje odpowiednie środki w celu zapobiegania podjęciu lub kontynuowaniu praktyk antykonkurencyjnych przez dostawców, którzy indywidualnie lub wspólnie są głównym dostawcą.

2. Praktyki antykonkurencyjne, o których mowa w ust. 1, obejmują:

a) uczestniczenie w antykonkurencyjnym subsydiowaniu skrośnym;

b) wykorzystywanie informacji uzyskanych od konkurentów w antykonkurencyjnych celach; oraz

c) nieudostępnianie w odpowiednim czasie innym usługodawcom informacji technicznych dotyczących infrastruktury podstawowej oraz informacji istotnych z handlowego punktu widzenia niezbędnych do świadczenia przez nich usług.

*Artykuł 15.5***Dostęp do infrastruktury podstawowej**

1. Każda ze Stron zapewnia udostępnianie przez głównego dostawcę na jej terytorium infrastruktury podstawowej, która może obejmować, między innymi, elementy sieci, systemy lub struktury wsparcia operacyjnego, na rzecz dostawców usług telekomunikacyjnych drugiej Strony, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach i zgodnie ze stawkami uwzględniającymi koszty.
2. Każda ze Stron może określać, zgodnie ze swoimi przepisami, infrastrukturę podstawową, która podlega obowiązkowi udostępnienia na jej terytorium.

*Artykuł 15.6***Wzajemne połączenia**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby główny dostawca na jej terytorium zapewniał wzajemne połączenia:
  - a) w dowolnym punkcie sieci, w którym jest to technicznie wykonalne;
  - b) na niedyskryminujących warunkach, w tym zgodnie z niedyskryminującymi normami i specyfikacjami technicznymi, na podstawie niedyskryminujących stawek;
  - c) przy zachowaniu jakości nie gorszej niż oferowana w przypadku własnych usług podobnych lub usług podobnych świadczonych przez usługodawców niepowiązanych lub przez jednostki zależne lub inne jednostki powiązane;
  - d) bez zbędnych opóźnień, na warunkach (włączając w to normy i specyfikacje techniczne) oraz zgodnie ze stawkami uwzględniającymi koszty, które są przejrzyste, rozsądne, uwzględniają możliwości ekonomiczne oraz są w wystarczającym stopniu rozdzielone, tak że dostawca nie musi płacić za elementy sieci lub infrastrukturę, której nie potrzebuje do świadczenia usługi; oraz
  - e) na żądanie, w punktach innych niż punkty zakończenia sieci oferowane większości użytkowników, z zastrzeżeniem opłat odzwierciedlających koszty budowy niezbędnej dodatkowej infrastruktury.
2. Dostawca upoważniony do świadczenia usług telekomunikacyjnych ma prawo negocjować nowe uzgodnienie dotyczące wzajemnych połączeń z innymi dostawcami publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy byli zobowiązani do przygotowania referencyjnej oferty dotyczącej wzajemnych połączeń lub do negocjowania uzgodnień dotyczących wzajemnych połączeń z innymi dostawcami sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych uzyskujący informacje od innego dostawcy podczas negocjowania uzgodnień dotyczących wzajemnych połączeń wykorzystywali takie informacje wyłącznie do celów, dla których zostały one dostarczone, i zawsze zachowywali w poufności przesłane lub przechowywane informacje.
4. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury mające zastosowanie do wzajemnych połączeń do głównego dostawcy podawano do wiadomości publicznej.
5. Każda ze Stron zapewnia, aby główny dostawca podawał do wiadomości publicznej swoje uzgodnienia dotyczące wzajemnych połączeń lub referencyjną ofertę dotyczącą wzajemnych połączeń, w stosownych przypadkach.

*Artykuł 15.7***Zezwolenie na świadczenie usług telekomunikacyjnych**

Każda Strona powinna zapewnić, aby zezwolenie na świadczenie usług telekomunikacyjnych, w miarę możliwości, opierało się na zwykłej procedurze powiadamiania.

*Artykuł 15.8***Usługa powszechna**

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki pragnie zachować.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby dowolny środek dotyczący usługi powszechnej, który Strona przyjmuje lub utrzymuje, był stosowany w sposób przejrzysty, obiektywny, niedyskryminacyjny i konkurencyjnie neutralny. Każda ze Stron zapewnia także, aby obowiązek świadczenia usługi powszechnej, który nakłada, nie był bardziej uciążliwy niż to jest konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonego przez daną Stronę.
3. Wszyscy dostawcy powinni kwalifikować się do zapewnienia usługi powszechnej. W przypadku wyznaczenia dostawcy na dostawcę usługi powszechnej Strona zapewnia wybór za pomocą skutecznego, przejrzystego i niedyskryminacyjnego mechanizmu.

*Artykuł 15.9***Ograniczone zasoby**

1. Każda ze Stron stosuje swoje procedury dotyczące rozmieszczenia i wykorzystywania ograniczonych zasobów, w tym częstotliwości, numerów i służebności przesyłu, w sposób obiektywny, terminowy, przejrzysty i niedyskryminujący.
2. Niezależnie od postanowień art. 8.4 (Dostęp do rynku) i 9.6 (Dostęp do rynku) Strona może przyjąć lub utrzymać środek służący przydzielaniu i przypisywaniu widma oraz zarządzaniu częstotliwościami. W związku z tym każda ze Stron zachowuje prawo do ustanawiania i stosowania swojej polityki zarządzania widmem i częstotliwością, która może ograniczać liczbę dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych. Każda ze Stron zachowuje również prawo do przydzielania pasm częstotliwości, uwzględniając obecne i przyszłe potrzeby.
3. Każda ze Stron podaje do wiadomości publicznej aktualny stan przydzielonych pasm częstotliwości, ale nie wymaga się od niej szczegółowej identyfikacji częstotliwości przyznanych na realizację określonych zadań rządowych.

*Artykuł 15.10***Możliwość przeniesienia numeru**

Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych na jej terytorium oferowali możliwość przeniesienia numeru na rozsądnych warunkach.

*Artykuł 15.11***Organ regulacyjny**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organ regulacyjny był prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek dostawcy sieci przekazu telekomunikacyjnego, usług telekomunikacyjnych lub sprzętu, w tym jeżeli Strona zachowuje własność lub kontrolę nad dostawcą sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych.
2. Każda ze Stron zapewnia bezstronność decyzji i procedur organu regulacyjnego w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku oraz stosowanie ich w przejrzysty i terminowy sposób.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby organ regulacyjny posiadał wystarczające uprawnienia do regulacji sektora, w tym uprawnienia do:
  - a) wymagania od dostawców sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych przedstawiania wszelkich informacji, które organ regulacyjny uzna za niezbędne do wykonywania swoich obowiązków; oraz

- b) egzekwowania swoich decyzji dotyczących obowiązków określonych w art. 15.3–15.6 poprzez odpowiednie sankcje, które mogą obejmować kary pieniężne, nakazy naprawcze albo zawieszenie lub cofnięcie licencji.

Artykuł 15.12

Rozstrzyganie sporów w zakresie telekomunikacji

Odwoływanie się do organów regulacyjnych

1. W uzupełnieniu do art. 27.3 (Postępowania administracyjne) i 27.4 (Kontrola i odwołanie) każda Strona zapewnia, aby:
  - a) przedsiębiorstwa mogły w odpowiednim czasie odwołać się do organu regulacyjnego w celu rozstrzygnięcia sporów z dostawcami publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych dotyczących kwestii objętych art. 15.3–15.6 oraz aby, zgodnie z przepisami prawa Strony, były objęte zakresem właściwości organu regulacyjnego. W stosownych przypadkach organ regulacyjny wydaje wiążącą decyzję w celu rozstrzygnięcia sporu w rozsądnym terminie; oraz
  - b) dostawcy sieci i usług telekomunikacyjnych pochodzący z terytorium drugiej Strony występujący z wnioskiem o dostęp do infrastruktury podstawowej lub wzajemnych połączeń z głównym dostawcą na terytorium Strony mogli, w rozsądnym i publicznie określonym terminie, odwołać się do organu regulacyjnego w celu rozstrzygnięcia sporów z tym głównym dostawcą dotyczących odpowiednich warunków i stawek w odniesieniu do wzajemnych połączeń lub dostępu.

Odwołanie od postanowień lub decyzji organu regulacyjnego i ich kontrola

2. Każda ze Stron zapewnia, aby przedsiębiorstwo, na którego interesy postanowienie lub decyzja organu regulacyjnego ma negatywny wpływ, mogło uzyskać kontrolę postanowienia lub decyzji przez bezstronny i niezależny organ sądowy, quasi-sądowy lub administracyjny, zgodnie z przepisami prawa Strony. Organ sądowy, quasi-sądowy lub administracyjny przedstawia przedsiębiorstwu pisemne uzasadnienie swojego postanowienia lub swojej decyzji. Każda ze Stron zapewnia wdrożenie takich postanowień lub decyzji przez organ regulacyjny, z zastrzeżeniem odwołania lub dalszej kontroli.
3. Wniosek o kontrolę sądową nie stanowi podstawy do niezastosowania się do postanowienia lub decyzji organu regulacyjnego, chyba że odpowiedni organ sądowy zawiesi dane postanowienie lub daną decyzję.

Artykuł 15.13

Przejrzystość

1. W uzupełnieniu do art. 27.1 (Publikacja) i 27.2 (Przekazywanie informacji) i dodatkowo do innych postanowień niniejszego rozdziału dotyczących publikowania informacji każda Strona upublicznia:
  - a) zadania organu regulacyjnego w łatwo dostępnym i zrozumiałym sposób, zwłaszcza gdy takie zadania są powierzone więcej niż jednemu organowi;
  - b) środki Strony odnoszące się do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych, w tym:
    - (i) regulacje organu regulacyjnego Strony wraz z ich podstawą;
    - (ii) taryfy i inne warunki związane z usługami;
    - (iii) specyfikacje interfejsów technicznych;
    - (iv) warunki przyłączania urządzenia końcowego lub innego sprzętu do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego;
    - (v) wymogi w zakresie powiadomień, pozwoleń, rejestracji lub licencjonowania, o ile występują; oraz
  - c) informacje dotyczące organów odpowiedzialnych za przygotowywanie, zmienianie i przyjmowanie środków związanych z normami.

*Artykuł 15.14***Zaniechanie stosowania regulacji**

Strony uznają znaczenie konkurencyjnego rynku dla osiągnięcia uzasadnionych celów porządku publicznego w odniesieniu do usług telekomunikacyjnych. W tym celu, i w zakresie przewidzianym w prawie Strony, każda Strona może powstrzymać się od stosowania regulacji w odniesieniu do usługi telekomunikacyjnej, w przypadku stwierdzenia, po przeprowadzeniu analizy rynku, że osiągnięto efektywną konkurencję.

*Artykuł 15.15***Powiązania z innymi rozdziałami**

W przypadku wystąpienia rozbieżności między niniejszym rozdziałem a innym rozdziałem, rozstrzygające w zakresie takich rozbieżności są postanowienia niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ SZESNASTY

Handel elektroniczny*Artykuł 16.1***Definicje**

Do celów niniejszego rozdziału:

treść oznacza program komputerowy, tekst, wideo, obraz, nagranie dźwiękowe lub inną kodowaną cyfrowo treść; oraz

handel elektroniczny oznacza handel prowadzony za pomocą telekomunikacji, niezależnie lub w połączeniu z innymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

*Artykuł 16.2***Cel i zakres stosowania**

1. Strony uznają, że handel elektroniczny zwiększa wzrost gospodarczy i możliwości handlowe w wielu sektorach i potwierdzają, że w odniesieniu do handlu elektronicznego mają zastosowanie zasady WTO. Strony postanawiają propagować rozwój handlu elektronicznego między sobą, w szczególności poprzez współpracę w kwestiach związanych z handlem elektronicznym poruszonych w postanowieniach niniejszego rozdziału.

2. Postanowienia niniejszego rozdziału nie nakładają na Stronę obowiązku dopuszczania przekazywania treści za pomocą środków elektronicznych z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w obowiązkach Strony na mocy innego postanowienia niniejszej Umowy.

*Artykuł 16.3***Należności celne nakładane na treści przekazywane elektronicznie**

1. Strona nie nakłada należności celnych, opłat ani należności na treści przekazywane za pomocą środków elektronicznych.

2. Dla większej pewności, ust. 1 nie uniemożliwia Stronie nakładania podatku wewnętrznego lub innej należności wewnętrznej na treści przekazywane za pomocą środków elektronicznych, pod warunkiem że taki podatek lub należność nałożono w sposób zgodny z niniejszą Umową.

*Artykuł 16.4***Zaufanie do handlu elektronicznego**

Każda ze Stron powinna przyjąć lub utrzymać przepisy ustawowe i wykonawcze lub środki administracyjne służące ochronie danych osobowych użytkowników uczestniczących w handlu elektronicznym i, w takim przypadku, odpowiednio uwzględnić międzynarodowe standardy ochrony danych odpowiednich organizacji międzynarodowych, których obie Strony są członkami.

*Artykuł 16.5***Postanowienia ogólne**

Uwzględniając potencjał handlu elektronicznego jako narzędzia społecznego i gospodarczego, Strony uznają znaczenie:

- a) jasności, przejrzystości i przewidywalności krajowych ram prawnych w zakresie ułatwiania, w jak największym stopniu, rozwoju handlu elektronicznego;
- b) interoperacyjności, innowacji i konkurencji w zakresie ułatwiania handlu elektronicznego; oraz
- c) ułatwiania stosowania handlu elektronicznego przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

*Artykuł 16.6***Dialog dotyczący handlu elektronicznego**

1. Uznając globalny charakter handlu elektronicznego, Strony zgadzają się prowadzić dialog dotyczący kwestii związanych z handlem elektronicznym, który będzie obejmował między innymi:

- a) uznawanie certyfikatów podpisów elektronicznych wydawanych użytkownikom oraz ułatwianie świadczenia transgranicznych usług certyfikacyjnych;
- b) odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami w zakresie przesyłania lub przechowywania informacji;
- c) traktowanie niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych; oraz
- d) ochronę danych osobowych oraz ochronę konsumentów i przedsiębiorstw przed nieuczciwymi i zwodniczymi praktykami handlowymi w obszarze handlu elektronicznego.

2. Dialog, o którym mowa w ust. 1, może przyjąć formę wymiany informacji na temat odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz innych środków Stron w tych kwestiach, a także wymiany doświadczeń w zakresie wdrażania takich przepisów ustawowych i wykonawczych i innych środków.

3. Uznając globalny charakter handlu elektronicznego, Strony potwierdzają znaczenie aktywnego uczestnictwa w forach wielostronnych w celu promowania rozwoju handlu elektronicznego.

*Artykuł 16.7***Powiązania z innymi rozdziałami**

W przypadku wystąpienia rozbieżności między niniejszym rozdziałem a innym rozdziałem niniejszej Umowy, rozstrzygające w zakresie takich rozbieżności są postanowienia innego rozdziału.

ROZDZIAŁ SIEDEMNASTY

Polityka konkurencji

Artykuł 17.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

antykonkurencyjne praktyki przedsiębiorstw oznaczają antykonkurencyjne porozumienia, uzgodnione praktyki lub uzgodnienia konkurentów, praktyki antykonkurencyjne przedsiębiorstwa, które dominuje na rynku, oraz przypadki łączenia przedsiębiorstw mające istotne antykonkurencyjne skutki; oraz

usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym oznacza, w przypadku Unii Europejskiej, usługę, której przedsiębiorstwo działające na zwykłych warunkach rynkowych nie jest w stanie świadczyć w sposób satysfakcjonujący i na warunkach – takich jak cena, obiektywne cechy jakościowe, ciągłość i dostęp do usługi – zgodnych z interesem publicznym. Zarządzanie usługą świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym musi zostać powierzone co najmniej jednemu przedsiębiorstwu przez państwo w drodze zobowiązania do świadczenia usługi publicznej, w ramach którego zdefiniowano zobowiązania odnośnych przedsiębiorstw i państwa.

Artykuł 17.2

Polityka konkurencji

1. Strony uznają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w swoich stosunkach handlowych. Strony potwierdzają, że antykonkurencyjne praktyki przedsiębiorstw mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu.
2. Strony podejmują odpowiednie środki w celu zakazania antykonkurencyjnych praktyk przedsiębiorstw, uznając że takie środki poprawią spełnianie celów niniejszej Umowy.
3. Strony współpracują w kwestiach związanych z wykluczeniem antykonkurencyjnych praktyk przedsiębiorstw w strefie wolnego handlu zgodnie z *Porozumieniem między Wspólnotami Europejskimi a Rządem Kanady dotyczącym stosowania ich prawa konkurencji* sporządzonym w Bonn w dniu 17 czerwca 1999 r.
4. Środki, o których mowa w ust. 2, są zgodne z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji i sprawiedliwości proceduralnej. Wyłączenia dotyczące stosowania prawa konkurencji są przejrzyste. Strona udostępnia drugiej Stronie publicznie dostępne informacje dotyczące takich wyłączeń przewidzianych w prawie konkurencji.

Artykuł 17.3

Zastosowanie polityki konkurencji do przedsiębiorstw

1. Strona zapewnia, aby środki, o których mowa w art. 17.2 ust. 2, miały zastosowanie do Stron w zakresie wymaganym jej prawem.
2. Dla większej pewności:
  - a) w Kanadzie *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34 jest wiążący i ma zastosowanie wobec przedstawiciela wszelkich jednostek lub podmiotów rządu federalnego Kanady lub prowincji będącego przedsiębiorstwem w zakresie działalności handlowej wykonywanej przez to przedsiębiorstwo w warunkach konkurencji, rzeczywistej lub potencjalnej, z innymi osobami, w zakresie, w jakim miałyby on zastosowanie, gdyby przedstawiciel ten nie był przedstawicielem jednostek lub podmiotów rządu. Takim przedstawicielem mogą być przedsiębiorstwa państwowe, monopole i przedsiębiorstwa, którym przyznano specjalne lub wyłączne prawa lub przywileje; oraz
  - b) w Unii Europejskiej przedsiębiorstwa państwowe, monopole i przedsiębiorstwa, którym przyznano specjalne prawa lub przywileje, podlegają regułom konkurencji Unii Europejskiej. Przedsiębiorstwa, którym powierzono zarządzanie usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub które mają charakter monopolu skarbowego, podlegają jednak tym regułom w zakresie, w jakim stosowanie tych reguł nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu powierzonych im zadań.

Artykuł 17.4

Rozstrzygnięcie sporów

Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie podlega którejkolwiek z procedur rozstrzygnięcia sporów przewidzianej w niniejszej Umowie.

ROZDZIAŁ OSIEMNASTY

Przedsiębiorstwa państwowe, monopole i przedsiębiorstwa, którym przyznano specjalne prawa lub przywileje

Artykuł 18.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

podmiot objęty niniejszą Umową oznacza:

- a) monopol;
- b) podmiot dostarczający towary lub świadczący usługi, jeżeli jest jednym z nielicznych podmiotów dostarczających towary lub świadczących usługi upoważnionych lub ustanowionych przez Stronę, formalnie lub praktycznie, a Strona znacząco ogranicza konkurencję między takimi podmiotami na swoim terytorium;
- c) każdy podmiot, któremu Strona przyznała, formalnie lub faktycznie, szczególne prawa lub przywileje w zakresie dostarczania towarów lub świadczenia usług, mające znaczny wpływ na zdolność każdego innego przedsiębiorstwa do dostarczania tych samych towarów lub świadczenia tych samych usług na tym samym obszarze geograficznym na warunkach w znacznym stopniu równoważnych i pozwalające podmiotowi uniknąć, całkowicie lub częściowo, presji konkurencyjnej lub ograniczeń rynkowych ⁽¹⁾; lub
- d) przedsiębiorstwo państwowe;

wyznaczać oznacza ustanawiać lub udzielać zezwolenia na monopol lub też rozszerzać zakres monopolu, aby objąć nim dodatkowy towar lub usługę;

zgodnie z praktykami biznesowymi oznacza zgodnie z powszechnie przyjętymi praktykami prowadzenia działalności gospodarczej przez prywatne przedsiębiorstwo w odpowiednim sektorze działalności gospodarczej lub przemysłu; oraz

niedyskryminujące traktowanie oznacza traktowanie narodowe i najwyższe uprzywilejowanie w rozumieniu niniejszej Umowy, w zależności od tego, które jest korzystniejsze.

Artykuł 18.2

Zakres

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki na mocy art. XVII ust. 1–3 GATT 1994, *Uzgodnienia w sprawie interpretacji Artykułu XVII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu* 1994 oraz art. VIII ust. 1 i 2 GATS, które są niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zamówień Strony na towary lub usługi nabywane do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania na potrzeby dostawy towaru lub świadczenia usługi do komercyjnej sprzedaży, niezależnie od tego, czy przedmiotowe zamówienie jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową” w rozumieniu art. 19.2 (Zakres obowiązywania i zastosowania).

⁽¹⁾ Dla większej pewności, udzielenie licencji ograniczonej liczbie przedsiębiorstw przy przydzielaniu ograniczonych zasobów poprzez zastosowanie obiektywnych, proporcjonalnych i niedyskryminujących kryteriów nie stanowi samo w sobie szczególnego prawa.

3. Artykuły 18.4 i 18.5 nie mają zastosowania do sektorów wskazanych w art. 8.2 (Zakres) i w art. 9.2 (Zakres).
4. Artykuły 18.4 i 18.5 nie mają zastosowania do środka podmiotu objętego niniejszą Umową, jeżeli zastrzeżenie Strony wniesione przeciwko obowiązkowi traktowania narodowego lub obowiązkowi dotyczącemu najwyższego uprzywilejowania zgodnie z wykazem tej Strony do załączników I, II lub III miałyby zastosowanie, gdyby ten sam środek został przyjęty lub utrzymany przez tę Stronę.

Artykuł 18.3

Przedsiębiorstwa państwowe, monopole i przedsiębiorstwa, którym przyznano specjalne prawa lub przywileje

1. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron na mocy niniejszej Umowy żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie stanowi przeszkody w wyznaczaniu lub prowadzeniu przedsiębiorstwa państwowego lub monopolu ani w udzielaniu przedsiębiorstwu specjalnych praw lub przywilejów.
2. Strona nie wymaga od podmiotu objętego niniejszą Umową działania w sposób niezgodny z niniejszą Umową ani nie zachęca go do takiego działania.

Artykuł 18.4

Niedyskryminujące traktowanie

1. Każda ze Stron zapewnia, aby na jej terytorium podmiot objęty niniejszą Umową gwarantował niedyskryminujące traktowanie w odniesieniu do inwestycji objętej niniejszą Umową, towaru drugiej Strony lub usługodawcy pochodzącego z terytorium drugiej Strony przy zakupie lub sprzedaży towaru bądź usługi.
2. Jeżeli podmiot objęty niniejszą Umową określony w definicji „podmiotu objętego niniejszą Umową” w art. 18.1 lit. b)–d) działa zgodnie z art. 18.5 ust. 1, uznaje się, że Strona, na której terytorium znajduje się podmiot objęty niniejszą Umową, spełnia obowiązki wskazane w ust. 1. w odniesieniu do tego podmiotu objętego niniejszą Umową.

Artykuł 18.5

Praktyki biznesowe

1. Każda ze Stron zapewnia, aby podmiot objęty niniejszą Umową na jej terytorium działał zgodnie z praktykami biznesowymi podczas kupna lub sprzedaży towarów, w tym w odniesieniu do ceny, jakości, dostępności, zbywalności, transportu i innych warunków kupna lub sprzedaży, a także podczas kupna lub świadczenia usług, w tym w przypadku gdy takie towary lub usługi są dostarczane na rzecz inwestycji inwestora drugiej Strony lub w ramach takiej inwestycji.
2. Jeżeli działanie podmiotu objętego niniejszą Umową jest zgodne z art. 18.4 i rozdziałem siedemnastym (Polityka konkurencji), obowiązek przewidziany w ust. 1 nie ma zastosowania:
  - a) w przypadku monopolu – do realizacji celu, dla którego utworzono monopol lub przyznano specjalne prawa lub przywileje, takiego jak obowiązek świadczenia usługi użyteczności publicznej lub rozwój regionalny; lub
  - b) w przypadku przedsiębiorstwa państwowego – do realizacji jego zadań publicznych.

ROZDZIAŁ DZIEWIĘTNASTY

Zamówienia publiczne

Artykuł 19.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

komercyjne towary lub usługi oznaczają towary lub usługi w rodzaju takich, jakie są zwykle sprzedawane lub oferowane do sprzedaży na rynku komercyjnym klientom niepublicznym i przez takich klientów zwykle nabywane do celów niepublicznych;

usługa budowlana oznacza usługę, której celem jest wykonanie wszelkimi środkami robót inżynierskich lub budowlanych zgodnie z działem 51 tymczasowej Centralnej Klasyfikacji Produktów ONZ (CPC);

aukcja elektroniczna oznacza powtarzalny proces, z wykorzystaniem środków elektronicznych, służący dostawcom do przedstawienia nowych cen lub nowych wartości wymiernych elementów oferty innych niż cena, które są związane z kryteriami oceny, w wyniku którego powstaje ranking ofert lub zmiana kolejności ofert w rankingu;

na piśmie lub **pisemne** oznacza wszelkie wyrażenie słowne lub liczbowe, które może zostać odczytane, zwielokrotnione, a następnie zakomunikowane. Może ono obejmować informacje przekazywane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;

przetarg bezpośredni oznacza metodę udzielenia zamówienia, w ramach której podmiot zamawiający kontaktuje się z wybranym dostawcą lub dostawcami;

środek oznacza wszelkie ustawy, rozporządzenia, procedury, wytyczne lub praktyki administracyjne bądź wszelkie działania podmiotu zamawiającego dotyczące zamówienia objętego niniejszą Umową;

wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania oznacza wykaz dostawców uznanych przez podmiot zamawiający za spełniających warunki wpisania do tego wykazu, z którego podmiot zamawiający zamierza skorzystać więcej niż jeden raz;

ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia oznacza ogłoszenie opublikowane przez podmiot zamawiający, w którym zaprasza on zainteresowanych dostawców do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału, oferty lub zarówno takiego wniosku jak i oferty;

zobowiązania offsetowe oznaczają wszelkie warunki lub zobowiązania, które wspierają rozwój lokalny lub poprawiają bilans płatniczy Strony, takie jak korzystanie z udziału lokalnego, licencje na technologię, inwestycje, handel wymienny i podobne działania lub wymóg;

przetarg otwarty oznacza metodę udzielenia zamówienia, zgodnie z którą ofertę mogą przedstawić wszyscy zainteresowani dostawcy;

osoba oznacza „osobę” w rozumieniu definicji w art. 1.1 (Definicje o zastosowaniu ogólnym);

podmiot zamawiający oznacza podmiot objęty załącznikami 19-1, 19-2 lub 19-3 do wykazu Strony dotyczącego dostępu do rynku w odniesieniu do niniejszego rozdziału;

kwalifikujący się dostawca oznacza dostawcę uznanego przez podmiot zamawiający za spełniającego warunki udziału;

przetarg ograniczony oznacza metodę udzielenia zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający zwraca się z prośbą o złożenie oferty jedynie do kwalifikujących się dostawców;

usługi obejmują usługi budowlane, o ile nie określono inaczej;

norma oznacza dokument zatwierdzony przez uznaną jednostkę, ustalający, do powszechnego i wielokrotnego stosowania, zasady, wytyczne lub cechy charakterystyczne towarów lub usług bądź związanych z nimi procesów i metod produkcji, których przestrzeganie nie jest obowiązkowe. Może on również zawierać wyłącznie terminologię, symbole, wymagania dotyczące opakowania, znakowania lub etykietowania odnoszące się do towaru, usługi, procesu lub metody produkcji bądź też może dotyczyć wyłącznie tych kwestii;

dostawca oznacza osobę lub grupę osób, które dostarczają lub mogą dostarczać towary lub usługi; oraz

specyfikacja techniczna oznacza wymóg procedury przetargowej, który:

- a) określa cechy charakterystyczne towaru lub usługi będących przedmiotem zamówienia, w tym jakość, wydajność, bezpieczeństwo i wymiary lub procedury i metody ich wytworzenia lub świadczenia; lub
- b) dotyczy wymagań dotyczących terminologii, symboli, opakowania, oznakowania lub etykietowania stosowanych wobec towaru lub usługi.

Artykuł 19.2

Zakres obowiązywania i zastosowania

Stosowanie niniejszego rozdziału

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową, bez względu na to, czy zamówienia te są realizowane wyłącznie albo częściowo za pomocą środków elektronicznych.

2. Do celów niniejszego rozdziału zamówienie objęte niniejszą Umową oznacza zamówienie udzielane dla celów rządowych:

- a) na towar, usługę lub jakiegokolwiek ich połączenie:
  - (i) określone w załącznikach każdej ze Stron do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku w odniesieniu do niniejszego rozdziału; oraz
  - (ii) zamawiane do celów innych niż komercyjna sprzedaż lub odsprzedaż albo wykorzystanie do produkcji lub dostawy towaru bądź usługi przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży lub odsprzedaży;
- b) realizowane za pomocą jakichkolwiek środków umownych, w tym: zakupu, dzierżawy, najmu lub leasingu z opcją zakupu lub bez tej opcji;
- c) którego wartość w chwili publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 19.6, oszacowana zgodnie z ust. 6–8, jest co najmniej równa odpowiedniemu progowi określonemu w załącznikach Strony do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku w odniesieniu do niniejszego rozdziału;
- d) złożone przez podmiot zamawiający; oraz
- e) którego nie wyłączono w inny sposób z zakresu stosowania w ust. 3 ani w załącznikach Strony do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku w odniesieniu do niniejszego rozdziału.

3. O ile nie przewidziano inaczej w załącznikach Strony do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku w odniesieniu do niniejszego rozdziału, niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

- a) nabycia lub dzierżawy gruntów, istniejących budynków lub innych nieruchomości albo praw do nich;
- b) porozumień pozaumownych lub innych form wsparcia, które zapewnia Strona, w tym porozumień o współpracy, dotacji, pożyczek, wkładów kapitałowych, gwarancji i zachęt podatkowych;
- c) zamówień na usługi agencji skarbowej lub depozytariusza, albo nabycia tego rodzaju usług, usługi w zakresie likwidacji regulowanych instytucji finansowych i zarządzania nimi bądź usługi związane ze sprzedażą, wykupem i dystrybucją długu publicznego, w tym pożyczek i obligacji skarbowych, bonów oraz innych papierów wartościowych;
- d) umów o pracę z funkcjonariuszami publicznymi;
- e) zamówień udzielanych:
  - (i) w celu zapewnienia międzynarodowego wsparcia, w tym pomocy rozwojowej;
  - (ii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami umowy międzynarodowej dotyczącej stacjonowania wojsk lub wspólnej realizacji projektu przez państwa-sygnatariuszy; lub
  - (iii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami organizacji międzynarodowej albo w ramach finansowania przez międzynarodowe dotacje, pożyczki lub inny rodzaj wsparcia, jeżeli stosowna procedura lub warunki byłyby niezgodne z niniejszym rozdziałem.

4. Zamówieniem podlegającym postanowieniom niniejszego rozdziału jest każde zamówienie objęte wykazami Kanady i Unii Europejskiej dotyczącymi dostępu do rynku, w których zobowiązania każdej ze Stron określono, jak następuje:

- a) w załączniku 19-1 – instytucje rządowe na szczeblu centralnym, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;
- b) w załączniku 19-2 – instytucje rządowe poniżej szczebla centralnego, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;
- c) w załączniku 19-3 – wszystkie pozostałe podmioty, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;
- d) w załączniku 19-4 – towary objęte niniejszym rozdziałem;
- e) w załączniku 19-5 – usługi, z wyjątkiem usług budowlanych, objęte niniejszym rozdziałem;
- f) w załączniku 19-6 – usługi budowlane objęte niniejszym rozdziałem;
- g) w załączniku 19-7 – wszelkie uwagi ogólne; oraz
- h) w załączniku 19-8 – środki publikacji wykorzystane dla niniejszego rozdziału.

5. Jeżeli podmiot zamawiający wymaga w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, aby osoba nieobjęta załącznikami Strony do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku w odniesieniu do niniejszego rozdziału dokonywała zakupów zgodnie z określonymi wymogami, do tego rodzaju wymogów stosuje się odpowiednio art. 19.4.

Szacowanie

6. Szacując wartość zamówienia w celu ustalenia, czy jest to zamówienie objęte niniejszą Umową, podmiot zamawiający:

- a) nie dzieli zamówienia na oddzielne zamówienia oraz nie wybiera ani nie stosuje szczególnej metody wyceny w celu oszacowania wartości zamówienia w taki sposób, by zostało całkowicie lub częściowo wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozdziału; oraz
- b) ujmuje szacunkową całkowitą maksymalną wartość zamówienia w całym okresie objętym zamówieniem, udzielonego jednemu lub wielu dostawcom, z uwzględnieniem wszystkich form wynagrodzenia, w tym:
  - (i) składek, opłat, prowizji i odsetek; oraz
  - (ii) w przypadku, gdy zamówienie przewiduje możliwość wprowadzenia opcji, łącznej wartości takich opcji.

7. W przypadku gdy dane zamówienie skutkuje zawarciem więcej niż jednej umowy lub udzieleniem zamówienia w częściach („zamówień powtarzających się”), podstawą obliczenia szacunkowej maksymalnej łącznej wartości zamówienia jest:

- a) wartość powtarzających się zamówień na towary lub usługi takiego samego typu udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub poprzedniego roku podatkowego podmiotu zamawiającego, w miarę możliwości skorygowana w celu uwzględnienia przewidywanych zmian w ilości lub w wartości zamawianych towarów lub usług w ciągu kolejnych 12 miesięcy; lub
- b) szacunkowa wartość powtarzających się zamówień na towary lub usługi takiego samego typu, które mają zostać udzielone w ciągu 12 miesięcy następujących po udzieleniu pierwotnego zamówienia lub w roku podatkowym podmiotu zamawiającego.

8. W przypadku zamówienia realizowanego w drodze dzierżawy, najmu lub leasingu z opcją zakupu towaru lub usługi, lub zamówienia, którego łącznej ceny nie określono, podstawę wyceny stanowią:

- a) w przypadku umowy zawieranej na czas określony:
  - (i) gdy termin realizacji umowy nie przekracza 12 miesięcy – łączna szacunkowa wartość maksymalna przez czas jej trwania; lub
  - (ii) gdy termin realizacji umowy przekracza 12 miesięcy – łączna szacunkowa wartość maksymalna, w tym wszelka szacunkowa wartość rezydualna;
- b) w przypadku gdy umowa zawierana jest na czas nieokreślony – szacunkowa miesięczna rata pomnożona przez 48; oraz
- c) gdy nie jest pewne, czy umowa będzie zawierana na czas określony, stosuje się postanowienia lit. b).

Artykuł 19.3

Bezpieczeństwo i ogólne wyjątki

1. Żadnego z postanowień niniejszego rozdziału nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej Stronie podejmowanie działań lub nieujawnianie informacji, które Strona ta uznaje za konieczne dla ochrony swoich podstawowych interesów bezpieczeństwa w zakresie zamówień na:

- a) broń, amunicję⁽¹⁾ lub materiały wojenne;
- b) lub w zakresie zamówień niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego; lub
- c) do celów obrony narodowej.

⁽¹⁾ Słowo „amunicja” w niniejszym artykule uznaje się za równoznaczne ze słowem „zaopatrzenie wojskowe”.

2. Pod warunkiem, że środki takie nie są stosowane w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację pomiędzy Stronami, na których terytorium panują te same warunki, lub ukryte ograniczenie handlu międzynarodowego, żadnego z postanowień niniejszego rozdziału nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej wprowadzenie lub stosowanie przez którąkolwiek ze Stron środków:

- a) niezbędnych do ochrony moralności, porządku lub bezpieczeństwa publicznego;
- b) niezbędnych dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;
- c) niezbędnych do ochrony własności intelektualnej; lub
- d) dotyczących towarów lub usług pochodzących z pracy osób niepełnosprawnych, instytucji charytatywnych lub pracy więźniów.

Artykuł 19.4

Zasady ogólne

Niedyskryminacja

1. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową każda ze Stron, w tym jej podmioty zamawiające, zapewnia – bezzwłocznie i bezwarunkowo – w odniesieniu do towarów i usług drugiej Strony oraz dostawców drugiej Strony oferujących takie towary lub usługi traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie Strona ta, w tym jej podmioty zamawiające, zapewnia własnym towarom, usługom i dostawcom. Dla większej pewności, traktowanie takie obejmuje:

- a) w Kanadzie – traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane przez prowincję lub terytorium, w tym ich podmioty zamawiające, w odniesieniu do towarów i usług tej prowincji lub terytorium i dostawców ulokowanych w tej prowincji lub terytorium; oraz
- b) w Unii Europejskiej – traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie zapewnione przez państwo członkowskie lub region państwa członkowskiego poniżej szczebla centralnego, w tym ich podmioty zamawiające, w odniesieniu do towarów i usług z tego państwa członkowskiego lub regionu i dostawców ulokowanych się w tym państwie członkowskim lub regionie, zależnie od przypadku.

2. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową Strona, w tym jej podmioty zamawiające:

- a) nie traktują żadnego miejscowego dostawcy mniej korzystnie niż innego miejscowego dostawcy ze względu na stopień przynależności lub własności zagranicznej; lub
- b) nie dyskryminuje miejscowego dostawcy w związku z tym, że towary lub usługi oferowane przez tego dostawcę przy konkretnym zamówieniu są towarami lub usługami drugiej Strony.

Wykorzystanie środków elektronicznych

3. W przypadku udzielania zamówienia objętego niniejszą Umową za pomocą środków elektronicznych podmiot zamawiający:

- a) zapewnia, aby procedura przetargowa była prowadzona z wykorzystaniem takich systemów i programów informatycznych – w tym dotyczących uwierzytelniania i szyfrowania informacji – które są powszechnie dostępne i interoperyacyjne z innymi powszechnie dostępnymi systemami i programami informatycznymi; oraz
- b) utrzymuje mechanizmy zapewniające integralność wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert, w tym określenie godziny wpływu, a także zapobieganie nieuprawnionemu dostępowi.

Sposób przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia

4. Podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objęte niniejszą Umową w sposób przejrzysty i bezstronny, który:

- a) jest zgodny z niniejszym rozdziałem, stosując metody takie jak przetarg otwarty, przetarg ograniczony i przetarg bezpośredni;
- b) pozwala uniknąć konfliktu interesów; oraz
- c) zapobiega praktykom korupcyjnym.

Reguły pochodzenia

5. Do celów zamówień objętych niniejszą Umową Strona nie może stosować w odniesieniu do towarów lub usług przywiezionych lub dostarczonych z terytorium drugiej Strony reguł pochodzenia różniących się od reguł pochodzenia, jakie Strona ta stosuje w tym samym czasie w ramach zwykłej wymiany handlowej wobec przywozu lub dostaw tych samych towarów i usług pochodzących od tej samej Strony.

Zobowiązania offsetowe

6. W odniesieniu do zamówienia objętego niniejszą Umową Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie dąży do, nie uwzględnia, nie narzuca ani nie egzekwuje żadnego zobowiązania offsetowego.

Środki które nie są specyficzne dla zamówień publicznych

7. Ustępów 1 i 2 nie stosuje się do: należności celnych oraz innych należności nakładanych na przywóz lub w związku z nim; metod nakładania takich ceł i należności; innych przepisów lub formalności związanych z przywozem oraz środków wpływających na handel usługami innymi niż środki regulujące udzielanie zamówień objęte niniejszą Umową.

Artykuł 19.5

Informacje na temat systemu udzielania zamówień

1. Każda ze Stron:

a) niezwłocznie publikuje wszelkie ustawy, rozporządzenia, orzeczenia sądowe, zarządzenia administracyjne o powszechnym zastosowaniu, standardowe klauzule umowne wymagane na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych oraz włączone na zasadzie wskazania materialnoprawnego do ogłoszeń lub dokumentacji przetargowej, a także procedury dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową, jak również wszelkie ich modyfikacje, w urzędowo wyznaczonych elektronicznych lub papierowych mediach, które są szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla odbiorców; oraz

b) na wniosek drugiej Strony udziela na ich temat wszelkich wyjaśnień.

2. Każda ze Stron wskazuje w załączniku 19-8 do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku:

a) media elektroniczne lub papierowe, w których Strona publikuje informacje opisane w ust. 1;

b) media elektroniczne lub papierowe, w których Strona publikuje ogłoszenia wymagane na mocy art. 19.6, art. 19.8 ust. 7 i art. 19.15 ust. 2; oraz

c) adres strony internetowej lub adresy stron internetowych, na których Strona publikuje:

(i) swoje statystyki dotyczące zamówień zgodnie z art. 19.15 ust. 5; lub

(ii) swoje ogłoszenia dotyczące udzielonych zamówień zgodnie z art. 19.15 ust. 6.

3. Każda ze Stron bezzwłocznie powiadamia Komitet ds. Zamówień Publicznych o wszelkich zmianach dotyczących informacji podanych przez Stronę, które są wskazane w załączniku 19-8.

Artykuł 19.6

Ogłoszenia

Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia

1. W przypadku każdego zamówienia objętego niniejszą Umową podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, z wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 19.12.

Wszystkie ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia są bezpośrednio dostępne drogą elektroniczną, bezpłatnie, w pojedynczym punkcie dostępu, z zastrzeżeniem ust. 2. Ogłoszenia można również publikować za pomocą właściwego papierowego środka przekazu, który jest szeroko rozpowszechniony, przy czym ogłoszenia te muszą pozostawać łatwo dostępne dla odbiorców przynajmniej do końca okresu podanego w ogłoszeniu.

Każda ze Stron wskazuje właściwy papierowy i elektroniczny środek przekazu w załączniku 19-8.

2. Strona może zastosować okres przejściowy, nieprzekraczający 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, wobec podmiotów objętych załącznikami 19-2 i 19-3, które nie są gotowe, aby uczestniczyć w pojedynczym punkcie dostępu, o którym mowa w ust. 1. Przez taki okres przejściowy podmioty te publikują swoje ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia w miarę dostępności za pomocą środków elektronicznych poprzez umieszczenie linków na elektronicznej stronie wejściowej, która jest dostępna bezpłatnie i którą wskazano w załączniku 19-8.

3. O ile nie wskazano inaczej w niniejszym rozdziale, każde ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia zawiera następujące informacje:

- a) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego i inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym oraz uzyskania wszelkich istotnych dokumentów związanych z zamówieniem, a także koszty i warunki płatności, jeżeli takie istnieją;
- b) opis zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których dotyczy zamówienie, lub – w przypadkach, gdy nie jest znana ilość – ilość szacowaną;
- c) w przypadku zamówień powtarzających się – szacunkowy harmonogram kolejnych ogłoszeń o planowanym zamówieniu, w miarę możliwości;
- d) opis wszelkich opcji;
- e) harmonogram dostawy towarów lub usług bądź czas trwania umowy;
- f) metodę udzielania zamówienia, która zostanie zastosowana, oraz informację, czy będzie ona wymagała negocjacji czy też przeprowadzenia aukcji elektronicznej;
- g) w stosownych przypadkach, adres i wszelkie terminy końcowe składania wniosków o udział w procedurze udzielenia zamówienia;
- h) adres i końcowy termin składania ofert;
- i) język lub języki, w których mogą być składane oferty lub wnioski o uczestnictwo, oraz informację, czy mogą być składane w języku innym niż urzędowy język Strony, która reprezentuje podmiot zamawiający;
- j) wykaz i krótki opis wszelkich warunków uczestnictwa dostawców, w tym wszelkie wymagania dotyczące szczególnych dokumentów lub zaświadczeń, które miałyby być dostarczone przez dostawców w związku z nimi, o ile takie wymogi nie zostały zawarte w dokumentacji przetargowej udostępnionej wszystkim zainteresowanym dostawcom w momencie publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia;
- k) jeżeli, zgodnie z art. 19.8, podmiot zamawiający zamierza wybrać ograniczoną liczbę kwalifikujących się dostawców, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert – kryteria stosowane w celu dokonania tego wyboru oraz, w stosownych przypadkach, wszelkie ograniczenia liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do składania ofert; oraz
- l) wskazanie, czy zamówienie to jest objęte niniejszym rozdziałem.

Skrócone ogłoszenie

4. W każdym przypadku, gdy podmiot zamawiający ma zamiar udzielić zamówienia, równocześnie z publikacją ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia publikuje on powszechnie dostępne, skrócone ogłoszenie w języku angielskim lub francuskim. Skrócone ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) przedmiot zamówienia;
- b) ostateczny termin składania ofert lub, w stosownych przypadkach, ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w procedurze przetargowej lub o wpisanie do wykazu przeznaczonych do wielokrotnego wykorzystania; oraz
- c) adres, pod który można zwrócić się o udostępnienie dokumentów dotyczących zamówienia.

Ogłoszenie o planowanych zamówieniach

5. Zachęca się podmioty zamawiające, by publikowały – możliwie jak najwcześniej w każdym roku podatkowym – za pomocą środków elektronicznych i, w miarę dostępności, papierowych środków przekazu wskazanych w załączniku 19-8 ogłoszenie dotyczące ich planów w zakresie przyszłych zamówień („ogłoszenie o planowanych zamówieniach”). Ogłoszenie o planowanych zamówieniach publikuje się również na stronie pojedynczego punktu dostępu wskazanej w załączniku 19-8, z zastrzeżeniem ust. 2. Ogłoszenie o planowanych zamówieniach powinno zawierać przedmiot zamówienia oraz planowaną datę publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia.

6. Podmiot zamawiający objęty załącznikiem 19-2 lub załącznikiem 19-3 może wykorzystać ogłoszenie o planowanych zamówieniach jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że ogłoszenie o planowanych zamówieniach zawiera wszystkie dostępne podmiotowi informacje określone w ust. 3 oraz oświadczenie, że zainteresowani dostawcy powinni poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem.

Artykuł 19.7

Warunki uczestnictwa

1. Podmiot zamawiający określa wyłącznie takie warunki uczestnictwa w procedurze przetargowej, które są niezbędne do zapewnienia, aby dostawca posiadał prawne i finansowe zdolności oraz handlowe i techniczne możliwości potrzebne do przyjęcia odnośnego zamówienia.

2. Ustalając warunki uczestnictwa, podmiot zamawiający:

- a) nie narzuca warunku, zgodnie z którym dostawca, aby mógł uczestniczyć w przetargu, musiał otrzymać w przeszłości jedno lub więcej zamówień od podmiotu zamawiającego jednej ze Stron;
- b) może wymagać odpowiedniego doświadczenia, gdy jest to niezbędne do spełnienia warunków zamówienia; oraz
- c) nie wymaga wcześniejszego doświadczenia uzyskanego na terytorium danej Strony jako warunku procedury przetargowej.

3. Oceniając, czy dostawca spełnia warunki uczestnictwa, podmiot zamawiający:

- a) ocenia zdolności finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne dostawcy na podstawie jego działalności gospodarczej na terytorium Strony podmiotu zamawiającego oraz poza jego granicami; oraz
- b) opiera swoją ocenę na warunkach, które wcześniej określił w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej.

4. W przypadku istnienia dowodów potwierdzających zaistnienie takiej sytuacji Strona, w tym jej podmioty zamawiające, może wykluczyć dostawcę z powodu:

- a) upadłości;
- b) fałszywych oświadczeń;
- c) poważnych lub uporczywych uchybień w wypełnianiu istotnych wymogów lub zobowiązań w ramach wcześniejszego zamówienia lub wcześniejszych zamówień;
- d) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za poważne przestępstwo lub inne poważne wykroczenie;
- e) wykroczenia zawodowego albo działań lub zaniechań, które świadczą o nierzetelności handlowej dostawcy; lub
- f) zaległości podatkowych.

Artykuł 19.8

Kwalifikacja dostawców

Systemy rejestracji i procedury kwalifikacyjne

1. Strona, w tym jej podmioty zamawiające, może utrzymywać system rejestracji dostawców, w którym zainteresowani dostawcy muszą się rejestrować i podawać określone informacje.

2. Każda ze Stron zapewnia, że:
  - a) jej podmioty zamawiające dokładają starań, by zminimalizować różnice między ich procedurami kwalifikacyjnymi; oraz
  - b) w przypadku gdy jej podmioty zamawiające utrzymują systemy rejestracji, podmioty dokładają starań, by zminimalizować różnice między ich systemami rejestracji.
3. Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie wprowadza ani nie stosuje systemów rejestracji ani procedur kwalifikacyjnych, które – w sposób zamierzony lub niezamierzony – utrudniają niepotrzebnie uczestnictwo dostawców pochodzących z terytorium drugiej Strony w jej procedurze zamówienia.

Procedura przetargu ograniczonego

4. W przypadku gdy podmiot zamawiający zamierza skorzystać z przetargu ograniczonego, podmiot ten:
  - a) zawiera w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia co najmniej informacje określone w art. 19.6 ust. 3 lit. a), b), f), g), j), k) oraz l) i zaprasza dostawców do składania wniosków o dopuszczenie do udziału; oraz
  - b) przed rozpoczęciem okresu przewidzianego na składanie ofert przekazuje kwalifikującym się dostawcom, których powiadamia zgodnie z art. 19.10 ust. 3 lit. b), co najmniej informacje określone w art. 19.6 ust. 3 lit. c), d), e), h) oraz i).
5. Podmiot zamawiający zezwala wszystkim kwalifikującym się dostawcom na uczestnictwo w danej procedurze udzielenia zamówienia, o ile podmiot zamawiający nie określi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia żadnych ograniczeń co do liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do złożenia oferty, oraz kryteriów wyboru ograniczonej liczby dostawców.
6. Jeżeli dokumentacja przetargowa nie jest publicznie dostępna od dnia publikacji ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4, podmiot zamawiający zapewnia, aby dokumenty te były równocześnie dostępne dla wszystkich kwalifikujących się dostawców wybranych zgodnie z ust. 5.

Wykazy przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania

7. Podmiot zamawiający może prowadzić wykaz dostawców przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania, pod warunkiem że ogłoszenie zapraszające zainteresowanych dostawców do składania wniosków o włączenie do tego wykazu jest:
  - a) publikowane corocznie; oraz
  - b) w przypadku ogłoszeń w formie elektronicznej – jest stale dostępneza pośrednictwem właściwego środka przekazu wskazanego w załączniku 19-8.
8. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, zawiera:
  - a) opis towarów lub usług, lub ich kategorii, do których wykaz się stosuje;
  - b) warunki dopuszczenia do udziału, które muszą spełniać dostawcy, by znaleźć się w wykazie, oraz metody, za pomocą których podmiot zamawiający sprawdzi, czy dostawca spełnia te warunki;
  - c) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego i inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym oraz uzyskania wszelkich istotnych dokumentów związanych z wykazem;
  - d) okres ważności wykazu oraz sposoby jego przedłużenia lub zakończenia albo, w przypadku gdy okres ważności nie został podany, informacje na temat sposobu powiadamiania o zakończeniu stosowania wykazu; oraz
  - e) informację, że wykaz może zostać wykorzystany do celów zamówienia objętego niniejszym rozdziałem.

9. Niezależnie od postanowień ust. 7, w przypadku gdy wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania obowiązuje przez trzy lata lub krócej, podmiot zamawiający może opublikować ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, tylko raz, na początku okresu obowiązywania wykazu, pod warunkiem, że:

- a) w ogłoszeniu podano okres jego obowiązywania oraz że nie będą publikowane kolejne ogłoszenia; oraz
- b) ogłoszenie jest publikowane za pomocą środków elektronicznych i jest stale dostępne przez okres jego obowiązywania.

10. Podmiot zamawiający umożliwia dostawcom złożenie w każdym momencie wniosku o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania oraz wpisuje do wykazu wszystkich kwalifikujących się dostawców możliwie jak najszybciej.

11. W przypadku gdy dostawca nieuwzględniony w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania składa wniosek o dopuszczenie do udziału w zamówieniu w oparciu o wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania i wszystkie wymagane dokumenty, podmiot zamawiający rozpatruje wniosek w przedziale czasu określonym w art. 19.10 ust. 2. Podmiot zamawiający nie może wykluczyć dostawcy z procesu wyboru, uzasadniając, że ma zbyt mało czasu na rozpatrzenie wniosku, chyba że, w wyjątkowych przypadkach, z powodu złożoności zamówienia podmiot nie jest w stanie zakończyć rozpatrywania wniosku w przedziale czasu przewidzianym na składanie ofert.

Podmioty zamawiające objęte załącznikiem 19-2 i załącznikiem 19-3

12. Podmiot zamawiający objęty załącznikami 19-2 lub 19-3 może wykorzystać skierowane do dostawców ogłoszenie o możliwości składania wniosków o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że:

- a) ogłoszenie jest publikowane zgodnie z ust. 7 i zawiera informacje wymagane zgodnie z ust. 8, wszystkie dostępne informacje wymagane zgodnie z art. 19.6 ust. 3 oraz oświadczenie, że stanowi ono ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub że wyłącznie dostawcy znajdujący się w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania otrzymają dalsze zawiadomienia o zamówieniu objętym wykazem przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania; oraz
- b) podmiot bezzwłocznie przekazuje dostawcom, którzy poinformowali go o swoim zainteresowaniu danym zamówieniem, wystarczające informacje umożliwiające im zweryfikowanie zainteresowania zamówieniem, w tym wszystkie pozostałe informacje wymagane zgodnie z art. 19.6 ust. 3, o ile informacje te są dostępne.

13. Podmiot zamawiający objęty załącznikami 19-2 lub 19-3 może wyrazić zgodę, aby dostawca, który zgodnie z ust. 10 złożył wniosek o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, złożył ofertę w ramach danej procedury przetargowej, jeżeli podmiot zamawiający będzie miał wystarczająco dużo czasu na ustalenie, czy dostawca spełnia warunki udziału.

Informacje dotyczące decyzji podejmowanych przez podmiot zamawiający

14. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje każdego dostawcę, który złożył wniosek o dopuszczenie do udziału w procedurze przetargowej lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, o swojej decyzji w sprawie wniosku.

15. W przypadku gdy podmiot zamawiający odrzuci wniosek dostawcy o dopuszczenie do udziału w procedurze przetargowej lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, przestanie uznawać dostawcę za kwalifikującego się lub usunie go z wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, podmiot ten bezzwłocznie informuje dostawcę o tym fakcie i na odpowiedni wniosek bezzwłocznie przekazuje dostawcy pisemne uzasadnienie swojej decyzji.

Artykuł 19.9

Specyfikacje techniczne i dokumentacja przetargowa

Specyfikacje techniczne

1. Podmiot zamawiający nie opracowuje, nie przyjmuje ani nie stosuje żadnych specyfikacji technicznych ani nie ustanawia żadnych procedur oceny zgodności, których celem jest powstanie niepotrzebnych utrudnień w handlu międzynarodowym lub które skutkują takimi utrudnieniami.

2. Ustanawiając specyfikacje techniczne dla zamawianych towarów lub usług, w stosownych przypadkach podmiot zamawiający:
- określa specyfikację techniczną raczej pod względem wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych, niż parametrów konstrukcyjnych, czy cech opisowych; oraz
  - opiera specyfikację techniczną na normach międzynarodowych, jeżeli takowe istnieją, a w pozostałych przypadkach na krajowych przepisach technicznych, uznanych normach krajowych lub przepisach budowlanych.
3. W przypadku gdy w specyfikacji technicznej określono parametry konstrukcyjne lub cechy opisowe podmiot zamawiający powinien wskazać w stosownych przypadkach, że uwzględni oferty dotyczące równoważnych towarów lub usług, które wyraźnie spełniają wymogi zamówienia, poprzez dodanie w dokumentacji przetargowej takich wyrażeń jak „lub równoważny”.
4. Podmiot zamawiający nie narzuca specyfikacji technicznych, które wymagają lub odwołują się do konkretnego znaku towarowego lub konkretnej nazwy handlowej, do patentu, prawa autorskiego, wzoru, typu, określonego pochodzenia, producenta lub dostawcy, chyba że nie istnieje żadna inna metoda wystarczająco dokładnego lub zrozumiałego opisu wymogów zamówienia i pod warunkiem że w takich przypadkach w dokumentacji przetargowej podmiot zamawiający dodał wyrażenie takie jak „lub równoważny”.
5. Podmiot zamawiający nie zleca ani nie przyjmuje – w sposób naruszający zasady konkurencji – porad, które mogłyby zostać wykorzystane podczas przygotowywania lub przyjmowania specyfikacji technicznych na potrzeby danego zamówienia, od osób mogących mieć interes gospodarczy związany z tym zamówieniem.
6. Dla większej pewności, Strona, w tym jej podmioty zamawiające, może przygotować, przyjąć lub zastosować specyfikacje techniczne wspierające ochronę zasobów naturalnych lub ochronę środowiska, pod warunkiem że uczyni to zgodnie z niniejszym artykułem.

Dokumentacja przetargowa

7. Podmiot zamawiający udostępnia dostawcom dokumentację przetargową zawierającą wszelkie informacje potrzebne im do przygotowania i złożenia odpowiedniej oferty. O ile w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia nie zawarto już takiego opisu, dokumentacja ta zawiera pełny opis:
- zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których ma dotyczyć zamówienie, lub – jeżeli ilość nie jest znana – szacowaną ilość i wszelkie wymogi, jakie muszą zostać spełnione, w tym wszelkie specyfikacje techniczne, zaświadczenia o ocenie zgodności, plany, rysunki lub materiały instruktażowe;
  - wszelkich warunków uczestnictwa, w tym wykaz informacji i dokumentów, których dostarczenia wymaga się od dostawców w związku z warunkami uczestnictwa;
  - wszelkich kryteriów oceny, które podmiot będzie stosował na etapie udzielania zamówienia, oraz – z wyjątkiem przypadków, gdy cena będzie wyłącznym kryterium – względnego znaczenia takich kryteriów;
  - jeżeli podmiot zamawiający przeprowadzi procedurę przetargową za pomocą środków elektronicznych – opis wszelkich wymogów dotyczących uwierzytelniania oraz szyfrowania lub innych wymogów związanych z przekazywaniem informacji za pomocą środków elektronicznych;
  - jeżeli podmiot zamawiający przeprowadzi aukcję elektroniczną – opis zasad, w tym identyfikację elementów przetargu związanych z kryteriami oceny, w oparciu o które aukcja zostanie przeprowadzona;
  - jeżeli odbędzie się publiczne otwarcie ofert – podanie daty, godziny oraz miejsca otwarcia oraz, w stosownych przypadkach, osób, które mają prawo być obecne podczas otwarcia ofert;
  - wszelkich innych warunków, w tym warunków płatności, oraz wszelkich ograniczeń odnośnie do środków, za pomocą których oferty mogą być składane – np. w formie dokumentów papierowych lub za pomocą środków elektronicznych; oraz
  - wszelkich terminów dostawy towarów lub realizacji usług.

8. Określając każdą datę dostawy zamawianych towarów lub świadczenia zamawianych usług, podmiot zamawiający uwzględni takie czynniki, jak stopień złożoności zamówienia, przewidywany zakres udziału podwykonawców oraz realistycznie określony czas konieczny do wytworzenia towarów, uruchomienia zapasów i przetransportowania z punktu dostawy towarów lub punktu realizacji usługi.

9. Kryteria oceny określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub w dokumentacji przetargowej mogą obejmować m.in. cenę i inne czynniki kosztowe, jakość, wartość techniczną, aspekty środowiskowe oraz warunki dostawy.

10. Podmiot zamawiający niezwłocznie:

- a) udostępnia dokumentację przetargową, aby zapewnić dostawcom wystarczająco dużo czasu na złożenie odpowiednich ofert;
- b) przekazuje, na wniosek, dokumentację przetargową każdemu zainteresowanemu dostawcy; oraz
- c) odpowiada na wszelkie uzasadnione wnioski o stosowne informacje złożone przez dowolnego zainteresowanego lub uczestniczącego dostawcę, pod warunkiem że takie informacje nie zapewniają temu dostawcy przewagi nad innymi.

Zmiany

11. W przypadku gdy przed udzieleniem zamówienia podmiot zamawiający zmieni kryteria lub wymogi określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub w dokumentacji przetargowej przekazanej dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej lub jeżeli wprowadzi zmiany do ogłoszenia lub do dokumentacji przetargowej bądź opublikuje je ponownie, musi on przekazać wszelkie tego rodzaju modyfikacje lub zmienione bądź ponownie opublikowane ogłoszenie lub dokumentację przetargową na piśmie:

- a) wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze w czasie wprowadzenia zmiany lub poprawki bądź ponownej publikacji, jeżeli tacy dostawcy są znani podmiotowi, a we wszystkich pozostałych przypadkach – w ten sam sposób, w jaki udostępniono pierwotne informacje; oraz
- b) w odpowiednim czasie, aby umożliwić wspomnianym dostawcom zmianę i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do przypadku.

Artykuł 19.10

Przedziały czasu

Informacje ogólne

1. Podmiot zamawiający, zgodnie ze swoimi uzasadnionymi potrzebami, zapewnia dostawcom wystarczająco dużo czasu, by mogli przygotować i złożyć wnioski o udział w procedurze przetargowej oraz dopuszczalne oferty, uwzględniając takie czynniki, jak:

- a) charakter i złożoność zamówienia;
- b) przewidywany zakres udziału podwykonawców; oraz
- c) czas konieczny na dostarczenie ofert drogą nieelektroniczną z punktów za granicą i w kraju, w przypadku gdy środki elektroniczne nie są stosowane.

Wspomniane wyżej terminy, łącznie z ich ewentualnym przedłużeniem, są jednakowe dla wszystkich zainteresowanych lub biorących udział w procedurze dostawców.

Terminy

2. Podmiot zamawiający, który korzysta z procedury przetargu ograniczonego, określa, że termin końcowy składania wniosków o dopuszczenie do udziału nie może być – co do zasady – krótszy niż 25 dni od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia. Gdy odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający stan nagłej potrzeby powoduje, że termin ten jest nierealny, można skrócić ten termin, jednak nie może być on krótszy niż 10 dni.

3. Z wyjątkiem postanowień zawartych w ust. 4, 5, 7 i 8, podmiot zamawiający ustala, że termin końcowy składania ofert nie może być krótszy niż 40 dni od dnia, w którym:

- a) w przypadku przetargu otwartego – opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia; lub
- b) w przypadku przetargu ograniczonego – podmiot zawiadomił dostawców, że zostaną zaproszeni do składania ofert, niezależnie od tego, czy zastosowany zostanie wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania.

4. Podmiot zamawiający może skrócić okres trwania procedury przetargowej określony zgodnie z ust. 3 – z zastrzeżeniem, że nie może być on krótszy niż 10 dni – w przypadku gdy:

- a) podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o planowanych zamówieniach zgodnie z art. 19.6 ust. 5 z wyprzedzeniem nie krótszym niż 40 dni i nie dłuższym niż 12 miesięcy, licząc od dnia publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, zaś ogłoszenie o planowanych zamówieniach obejmuje:
  - (i) opis zamówienia;
  - (ii) przybliżone terminy składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
  - (iii) oświadczenie stwierdzające, że zainteresowani dostawcy powinni wyrazić swoje zainteresowanie uzyskaniem zamówienia od podmiotu zamawiającego;
  - (iv) adres, pod jakim można uzyskać dokumenty dotyczące zamówienia; oraz
  - (v) wszelkie dostępne informacje wymagane zgodnie z art. 19.6 ust. 3 w odniesieniu do ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia;
- b) w odniesieniu do zamówień o powtarzającym się charakterze podmiot zamawiający wskazuje w pierwszym ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia, że w kolejnych ogłoszeniach określony zostanie termin składania ofert w oparciu o niniejszy ustęp; lub
- c) stan nagłej potrzeby odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający powoduje, że termin składania ofert, określony zgodnie z ust. 3, staje się nierealny.

5. Podmiot zamawiający może skrócić termin składania ofert, który został określony zgodnie z ust. 3, o pięć dni w przypadku każdej z podanych poniżej okoliczności:

- a) ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia jest opublikowane za pomocą środków elektronicznych;
- b) wszelka dokumentacja dotycząca ofert jest dostępna za pomocą środków elektronicznych od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz
- c) podmiot przyjmuje oferty drogą elektroniczną.

6. Zastosowanie ust. 5 w związku z ust. 4 w żadnym wypadku nie powoduje skrócenia terminów składania ofert określonych zgodnie z ust. 3 do mniej niż 10 dni, licząc od dnia, w którym opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia.

7. Niezależnie od jakichkolwiek innych postanowień określonych w niniejszym artykule, jeżeli podmiot zamawiający nabywa komercyjne towary lub usługi bądź jakiegokolwiek ich połączenie, może on skrócić termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3 – z zastrzeżeniem, że nie może być on krótszy niż 13 dni – pod warunkiem że dokonuje w tym samym czasie publikacji za pomocą środków elektronicznych zarówno ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, jak i dokumentacji przetargowej. Ponadto, w przypadku gdy podmiot przyjmuje również oferty komercyjnych towarów lub usług składane za pomocą środków elektronicznych może skrócić termin ustalony zgodnie z ust. 3, z zastrzeżeniem, że nie może być on krótszy niż 10 dni.

8. Jeżeli podmiot zamawiający objęty załącznikami 19-2 lub 19-3, wybrał wszystkich kwalifikujących się dostawców lub ich ograniczoną liczbę, termin składania ofert może zostać ustalony w drodze dwustronnej umowy między podmiotem zamawiającym a wybranymi dostawcami. W przypadku niezawarcia umowy termin nie może być krótszy niż 10 dni.

*Artykuł 19.11***Negocjacje**

1. Strona może przewidzieć prowadzenie negocjacji z dostawcami przez jej podmioty zamawiające:
  - a) w przypadku, gdy podmiot wskazał zamiar prowadzenia negocjacji w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia wymagany zgodnie z art. 19.6 ust. 3; lub
  - b) w przypadku, gdy z oceny ofert wynika, że żadna oferta nie jest wyraźnie najlepsza w kontekście szczegółowych kryteriów oceny określonych w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub w dokumentacji przetargowej.
2. Podmiot zamawiający:
  - a) zapewnia, aby każdy przypadek wykluczenia dostawcy uczestniczącego w negocjacjach był zgodny z kryteriami oceny określonymi w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub w dokumentacji przetargowej; oraz
  - b) jeżeli zakończono negocjacje, wyznacza wspólny termin dla pozostałych dopuszczonych dostawców na złożenie nowych lub skorygowanych ofert.

*Artykuł 19.12***Przetarg bezpośredni**

1. Z zastrzeżeniem, że wykorzystanie niniejszego postanowienia nie służy unikaniu konkurencji między dostawcami lub dyskryminowaniu dostawców pochodzących z terytorium drugiej Strony bądź ochronie krajowych dostawców, podmiot zamawiający może skorzystać z procedury przetargu bezpośredniego i może zdecydować o niestosowaniu art. 19.6–19.8, art. 19.9 ust. 7–11, art. 19.10, 19.11, 19.13 i 19.14 wyłącznie w przypadku zaistnienia którejkolwiek z poniższych sytuacji:
  - a) jeżeli:
    - (i) nie złożono żadnej oferty lub żaden dostawca nie zgłosił wniosku o dopuszczenie do udziału;
    - (ii) nie złożono ofert zgodnych z istotnymi wymogami dokumentacji przetargowej;
    - (iii) żaden z dostawców nie spełniał warunków udziału; lub
    - (iv) stwierdzono znowę w przygotowaniu złożonych ofert, pod warunkiem że wymogi dokumentacji przetargowej nie zostały zmienione w istotnym stopniu;
  - b) w przypadku gdy towary lub usługi mogą zostać dostarczone jedynie przez określonego dostawcę i nie istnieją rozsądne rozwiązania alternatywne ani też towary czy usługi zastępcze, z któregośkolwiek z następujących powodów:
    - (i) wymóg dotyczy dzieła sztuki;
    - (ii) ze względu na ochronę wynikającą z patentu, praw autorskich lub innych wyłącznych praw; lub
    - (iii) brak jest konkurencji z przyczyn technicznych;
  - c) w przypadku dodatkowych dostaw zapewnionych przez pierwotnego dostawcę towarów lub usług, które nie zostały uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana dostawcy takich dodatkowych towarów lub usług:
    - (i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące wymienności lub interoperacyjności w połączeniu z istniejącym sprzętem, oprogramowaniem, usługami lub instalacjami zamówionymi w ramach pierwotnego zamówienia; oraz
    - (ii) spowodowałyby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;
  - d) wyłącznie gdy jest to absolutnie niezbędne, jeżeli z powodu nadzwyczajnej pilności wynikającej z zaistnienia okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez podmiot zamawiający towary lub usługi nie mogły zostać uzyskane w terminie w drodze przetargu otwartego lub przetargu ograniczonego;
  - e) w przypadku towarów nabywanych na giełdach towarowych;

- f) jeżeli podmiot zamawiający zamawia prototyp lub pierwszy towar lub też pierwszą usługę opracowane na jego zlecenie w trakcie i do celów danego zamówienia na realizację badań, eksperymentów, analiz lub pierwotnego opracowania. Pierwotne opracowanie pierwszego towaru lub pierwszej usługi może obejmować ograniczony zakres produkcji towaru lub świadczenia usługi w celu włączenia wyników testów praktycznych i wykazania, że towar lub usługa nadaje się do seryjnej produkcji lub seryjnego świadczenia z zachowaniem akceptowalnych norm jakości, jednak nie obejmuje produkcji seryjnej towarów lub seryjnego świadczenia usług mających na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub odzyskanie kosztów badań i rozwoju;
- g) w przypadku zakupów dokonywanych na wyjątkowo korzystnych warunkach pojawiających się tylko w bardzo krótkim czasie i wynikających ze szczególnych okoliczności zbywania towarów, takich jak podczas likwidacji, przejścia pod zarząd komisaryczny lub w stan upadłości, lecz nie w przypadku rutynowych zakupów od regularnych dostawców; lub
- h) w przypadku gdy zamówienie zostaje przyznane zwycięzcy konkursu na projekt, pod warunkiem że:
  - (i) konkurs został zorganizowany w sposób zgodny z zasadami niniejszego rozdziału, w szczególności w odniesieniu do publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz
  - (ii) uczestników ocenia niezależne jury, którego celem jest przyznanie zamówienia na projekt zwycięzcy.

2. Podmiot zamawiający przygotowuje sprawozdanie na piśmie z każdego zamówienia udzielonego na podstawie ust. 1. Sprawozdanie zawiera nazwę podmiotu zamawiającego, wartość oraz rodzaj zamawianych towarów lub usług oraz oświadczenie wskazujące okoliczności i warunki opisane w ust. 1 uzasadniające zastosowanie przetargu bezpośredniego.

Artykuł 19.13

Aukcje elektroniczne

Jeżeli podmiot zamawiający zamierza przeprowadzić procedurę przetargową dotyczącą zamówienia objętego niniejszą Umową za pomocą aukcji elektronicznej, przed rozpoczęciem aukcji elektronicznej podmiot ten udostępni każdemu uczestnikowi:

- a) metodę automatycznej oceny, w tym wzór matematyczny, która została opracowana na podstawie kryteriów oceny określonych w dokumentacji przetargowej i będzie wykorzystywana do utworzenia automatycznego rankingu ofert lub zmiany kolejności ofert w rankingu podczas aukcji;
- b) wyniki wstępnej oceny poszczególnych elementów oferty, jeżeli zamówienie ma zostać udzielone na podstawie najkorzystniejszej oferty; oraz
- c) inne istotne informacje dotyczące sposobu przeprowadzenia aukcji.

Artykuł 19.14

Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień

Rozpatrywanie ofert

1. Podmiot zamawiający przyjmuje, otwiera i rozpatruje wszystkie oferty zgodnie z procedurami gwarantującymi uczciwy i bezstronny przebieg procedury przetargowej oraz poufność ofert.
2. Podmiot zamawiający nie może ukarać dostawcy, którego oferta została otrzymana po terminie składania ofert, jeżeli opóźnienie miało miejsce wyłącznie z winy podmiotu zamawiającego.
3. Jeżeli podmiot zamawiający zapewnia dostawcy możliwość poprawienia niezamierzonych błędów formalnych w okresie między otwarciem ofert a udzieleniem zamówienia, podmiot zamawiający zapewnia taką samą możliwość wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej.

Udzielanie zamówień

4. Do celów udzielenia zamówienia rozpatrywane są jedynie oferty złożone na piśmie, które w momencie otwarcia ofert spełniają istotne wymogi zawarte w ogłoszeniach i w dokumentacji przetargowej, i które zostały złożone przez dostawcę spełniającego warunki udziału.
5. Z wyjątkiem sytuacji, gdy podmiot zamawiający stwierdza, że udzielenie zamówienia nie leży w interesie publicznym, udziela on zamówienia dostawcy, który zgodnie z jego ustaleniami ma możliwość spełnienia warunków zamówienia i który, wyłącznie na podstawie kryteriów oceny określonych w ogłoszeniach i dokumentacji przetargowej:
  - a) przedstawił najkorzystniejszą ofertę; lub
  - b) gdy cena stanowi jedyne kryterium – zaferował najniższą cenę.
6. W przypadku gdy podmiot zamawiający otrzymuje ofertę zawierającą cenę, która jest niewspółmiernie niska w porównaniu z cenami w innych złożonych ofertach, może skonsultować się z dostawcą, aby sprawdzić, czy spełnia on warunki udziału i czy jest zdolny do wypełnienia warunków zamówienia.
7. Podmiot zamawiający nie wykorzystuje opcji, nie unieważnia postępowania ani nie modyfikuje udzielonych już zamówień w sposób stanowiący obejście obowiązków spoczywających na nim zgodnie z niniejszym rozdziałem.

*Artykuł 19.15***Przejrzystość informacji związanych z zamówieniem***Informacje przekazywane dostawcom*

1. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawców biorących udział w procedurze przetargowej o swojej decyzji dotyczącej udzielenia zamówienia, a na wniosek dostawcy udziela takiej informacji na piśmie. Na wniosek, podmiot zamawiający wyjaśnia dostawcom, którym nie udzielono zamówienia, powody, dla których ich oferty nie zostały wybrane, oraz informuje ich o zaletach przemawiających na korzyść oferty wybranego dostawcy, z zastrzeżeniem art. 19.6 ust. 2 i art. 19.6 ust. 3.

Publikowanie informacji o przyznaniu zamówienia

2. W terminie nie dłuższym niż 72 dni po udzieleniu każdego zamówienia objętego niniejszym rozdziałem podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie za pomocą właściwego papierowego lub elektronicznego środka przekazu wskazanego w załączniku 19-8. W przypadku gdy podmiot wykorzystuje wyłącznie elektroniczny środek przekazu, informacje pozostają dostępne przez odpowiednio długi okres. Ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:
  - a) opis zamawianych towarów lub usług;
  - b) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego;
  - c) nazwę oraz adres dostawcy, którego oferta została przyjęta;
  - d) wartość oferty, która została przyjęta, lub najwyższą i najniższą ofertę braną pod uwagę przy udzielaniu zamówienia;
  - e) datę udzielenia zamówienia; oraz
  - f) zastosowany tryb udzielania zamówień, a w przypadku zastosowania procedury przetargu bezpośredniego zgodnie z art. 19.12 – opis okoliczności uzasadniających wybór tej procedury.

Przechowywanie danych i sprawozdań oraz zapewnianie możliwości śledzenia przebiegu procedur prowadzonych drogą elektroniczną

3. Przez co najmniej trzy lata od daty udzielenia zamówienia każdy podmiot zamawiający przechowuje:
  - a) dokumentację i sprawozdania z procedur przetargowych i udzielenia zamówienia związane z zamówieniem objętym niniejszą Umową, w tym sprawozdania wymagane zgodnie z art. 19.12; oraz
  - b) dane zapewniające możliwość prześledzenia przebiegu procedury udzielenia zamówienia objętego niniejszą Umową prowadzonej drogą elektroniczną.

Gromadzenie danych statystycznych i sprawozdawczość w ich zakresie

4. Każda ze Stron gromadzi i zgłasza Komitetowi ds. Zamówień Publicznych dane statystyczne dotyczące swoich zamówień objętych niniejszym rozdziałem. Każde sprawozdanie obejmuje okres jednego roku i przedkłada się je w ciągu dwóch lat od zakończenia okresu sprawozdawczego; każde sprawozdanie zawiera:

- a) w odniesieniu do podmiotów zamawiających ujętych w załączniku 19-1:
  - (i) liczbę i łączną wartość, w przypadku wszystkich takich podmiotów, wszystkich zamówień objętych niniejszym rozdziałem;
  - (ii) liczbę i łączną wartość wszystkich zamówień objętych niniejszym rozdziałem udzielonych przez każdy taki podmiot, z podziałem na kategorie towarów i usług zgodnie z uznanym międzynarodowo jednolitym systemem klasyfikacji; oraz
  - (iii) liczbę i łączną wartość wszystkich zamówień objętych niniejszym rozdziałem udzielonych przez każdy taki podmiot w ramach przetargu bezpośredniego;
- b) w odniesieniu do podmiotów zamawiających ujętych w załącznikach 19-2 i 19-3 – liczbę i łączną wartość wszystkich zamówień objętych niniejszym rozdziałem udzielonych przez każdy taki podmiot, z podziałem według załączników; oraz
- c) szacunki danych wymagane zgodnie z lit. a) i b) wraz z wyjaśnieniem metodyki wykorzystanej do opracowania szacunków, jeżeli dostarczenie danych nie jest wykonalne.

5. Jeżeli Strona publikuje swoje dane statystyczne na oficjalnej stronie internetowej w sposób, który jest zgodny z wymogami ust. 4, Strona może zamiast powiadamiania Komitetu ds. Zamówień Publicznych udostępnić link do tej strony wraz z wszelkimi instrukcjami potrzebnymi do uzyskania dostępu do takich statystyk i korzystania z nich.

6. Jeżeli Strona wymaga, aby zgodnie z ust. 2 ogłoszenia dotyczące udzielonych zamówień były publikowane drogą elektroniczną, i jeżeli takie ogłoszenia są dostępne dla odbiorców za pośrednictwem jednej bazy danych w formie umożliwiającej analizę zamówień objętych niniejszą Umową, Strona może zamiast powiadamiania Komitetu ds. Zamówień Publicznych udostępnić link do tej strony wraz z wszelkimi instrukcjami potrzebnymi do uzyskania dostępu do takich danych i korzystania z nich.

*Artykuł 19.16***Ujawnianie informacji***Przekazywanie informacji Stronom*

1. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie udziela wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia, czy procedura przetargowa została przeprowadzona w sposób sprawiedliwy, bezstronny i zgodnie z niniejszym rozdziałem, w tym informacji na temat cech charakterystycznych oraz zalet przemawiających na korzyść wybranej oferty. W przypadkach gdy ujawnienie informacji mogłoby naruszyć konkurencję w ramach kolejnych przetargów, Strona otrzymująca te informacje nie ujawnia ich jakimkolwiek dostawcom bez zasięgnięcia opinii i uzyskania zgody Strony, która przekazała informacje.

Niejawnianie informacji

2. Niezależnie od innych postanowień niniejszego rozdziału Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie udziela żadnemu dostawcy informacji, które mogłyby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami.

3. Żadnego z postanowień niniejszego rozdziału nie należy interpretować w sposób, który wymagałby od Strony, w tym jej podmiotów zamawiających, władz i organów odwoławczych, ujawnienia informacji poufnych, jeżeli ich ujawnienie:

- a) utrudniłoby egzekwowanie prawa;
- b) mogłoby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami;

- c) naraziłoby na uszczerbek uzasadnione interesy handlowe określonych osób, w tym przysługującą im ochronę praw własności intelektualnej; lub
- d) byłoby sprzeczne z interesem publicznym w innych aspektach.

Artykuł 19.17

Krajowe procedury odwoławcze

1. Każda ze Stron zapewnia sprawną, skuteczną, przejrzystą i niedyskryminującą procedurę odwoławczą na drodze administracyjnej lub sądowej, w ramach której dostawca może wnieść odwołanie w związku z:

- a) naruszeniem postanowień niniejszego rozdziału; lub
- b) w przypadku gdy zgodnie z przepisami prawa krajowego Strony dostawca nie jest uprawniony do wniesienia bezpośredniego odwołania ze względu na naruszenie postanowień niniejszego rozdziału – nieprzestrzeganiem środków prawnych Strony przyjętych w celu wdrożenia niniejszego rozdziału,

do którego doszło w ramach zamówienia objętego niniejszą Umową, stanowiącego przedmiot zainteresowania dostawcy. Zasady proceduralne dotyczące wszystkich odwołań są sporządzane na piśmie i powszechnie udostępniane.

2. W przypadku skargi złożonej przez dostawcę w związku z zamówieniem objętym niniejszą Umową stanowiącym przedmiot zainteresowania dostawcy, która to skarga dotyczy naruszenia lub nieprzestrzegania przepisów określonego w ust. 1, Strona podmiotu zamawiającego udzielającego zamówienia zachęca swój podmiot oraz dostawcę do rozstrzygnięcia przedmiotu skargi w drodze konsultacji. Podmiot w sposób bezstronny i bez zbędnej zwłoki rozpatruje wszelkie tego rodzaju skargi, tak aby nie utrudnić dostawcy udziału w bieżącej lub przyszłej procedurze przetargowej lub aby nie naruszyć jego prawa do ubiegania się o środki naprawcze w ramach procedury odwoławczej na drodze administracyjnej lub sądowej.

3. Każdemu dostawcy zapewnia się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i złożenie odwołania, w każdym wypadku nie mniej niż 10 dni od momentu, kiedy zapoznał się lub powinien się zapoznać z podstawą odwołania.

4. Każda ze Stron powołuje lub wyznacza przynajmniej jeden bezstronny organ administracyjny lub sądowy, niezależny od jego podmiotów zamawiających, który przyjmuje i rozpatruje odwołania złożone przez dostawców w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową.

5. W przypadku gdy odwołanie zostaje wstępnie rozpatrzone przez podmiot inny niż organ, o którym mowa w ust. 4, Strona zapewnia, aby dostawca mógł złożyć odwołanie od pierwotnej decyzji do bezstronnego organu administracyjnego lub sądowego, niezależnego od podmiotu zamawiającego, którego zamówienie stanowi przedmiot odwołania.

6. Każda ze Stron dba o to, by decyzje organu odwoławczego innego niż sąd poddawane były kontroli sądowej bądź by stosował procedury, dzięki którym:

- a) podmiot zamawiający udziela pisemnej odpowiedzi na odwołanie i przekazuje wszystkie istotne dokumenty organowi odwoławczemu;
- b) uczestnicy postępowania („uczestnicy”) mają prawo do bycia wysłuchanymi, zanim organ odwoławczy podejmie decyzję w sprawie odwołania;
- c) uczestnicy mają prawo do reprezentacji i pomocy prawnej;
- d) uczestnicy mają prawo do udziału w całym postępowaniu;
- e) uczestnicy mają prawo do złożenia wniosku o jawność postępowania oraz o dopuszczenie obecności świadków; oraz
- f) organ odwoławczy wydaje swoje decyzje lub zalecenia bez zbędnej zwłoki i na piśmie oraz wyjaśnia podstawę każdej decyzji lub każdego zalecenia.

7. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące:
- szybkich środków tymczasowych służących zapewnieniu dostawcy możliwości udziału w procedurze przetargowej. Tego rodzaju środki tymczasowe mogą skutkować zawieszeniem procedury przetargowej. Jednakże procedury mogą przewidywać, że przy podejmowaniu decyzji o tym, czy środki te powinny zostać zastosowane, można wziąć pod uwagę nadrzędne negatywne skutki dla zainteresowanych stron, w tym dla interesu publicznego. Uzasadnienie braku działań musi być przedstawione na piśmie; oraz
  - działania naprawczego lub odszkodowania za poniesione straty lub szkody, które mogą być ograniczone do kosztów przygotowania oferty albo kosztów odwołania bądź do obu rodzajów kosztów, jeżeli organ odwoławczy stwierdzi, że doszło do naruszenia lub nieprzestrzegania przepisów, o których mowa w ust. 1.
8. Strony – w terminie nie dłuższym niż dziesięć lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy – podejmą negocjacje w celu dalszego opracowania środków odwoławczych, w tym mogą zobowiązać się do wprowadzenia lub utrzymania środków odwoławczych na etapie przed zawarciem umowy.

Artykuł 19.18

Modyfikacje i korekty zakresu stosowania

1. Strona może wprowadzić zmiany lub korekty swoich załączników do niniejszego rozdziału.

Zmiany

2. W przypadku wprowadzenia zmiany w załączniku do niniejszego rozdziału Strona:
- powiadamia o tym drugą Stronę na piśmie; oraz
  - do powiadomienia dołącza wniosek dotyczący odpowiedniego wyrównania na rzecz drugiej Strony, aby zakres pozostał na poziomie porównywalnym z poziomem istniejącym przed wprowadzeniem zmiany.
3. Niezależnie od postanowień ust. 2 lit. b), Strona nie musi zapewniać wyrównania, jeżeli:
- przedmiotowa zmiana jest nieznaczna w skutkach; lub
  - zmiana dotyczy podmiotu, w przypadku którego Strona faktycznie wyeliminowała swoją kontrolę lub wpływ.
4. Jeżeli druga Strona podnosi, że:
- wyrównanie zaproponowane w ust. 2 lit. b) jest odpowiednie do tego, aby utrzymać porównywalny poziom wspólnie uzgodnionego zakresu;
  - zmiana jest jedynie nieznaczna w skutkach; lub
  - zmiana dotyczy podmiotu, w przypadku którego Strona faktycznie wyeliminowała swoją kontrolę lub wpływ zgodnie z ust. 3 lit. b),

wówczas musi ona wnieść sprzeciw na piśmie w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2 lit. a), albo uznać się, że przyjmuje ona to wyrównanie lub tę zmianę, w tym również do celów rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzygnięcie sporów).

Korekty

5. Za korektę uznaje się następujące zmiany w załącznikach Strony, pod warunkiem że nie mają one wpływu na wspólnie uzgodniony zakres przewidziany w niniejszej Umowie:
- zmianę nazwy podmiotu;
  - połączenie co najmniej dwóch podmiotów wymienionych w załączniku; oraz
  - podział podmiotu wymienionego w załączniku na co najmniej dwa podmioty, przy czym każdy z tych podmiotów dodaje się do wykazu podmiotów w tym samym załączniku.

6. W przypadku zaproponowanych korekt do załączników Strony Strona powiadamia drugą Stronę co dwa lata, zgodnie z cyklem powiadomień przewidzianym w Porozumieniu w sprawie zamówień publicznych znajdującym się w załączniku 4 do Porozumienia WTO, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

7. Strona może powiadomić drugą Stronę o sprzeciwie wobec proponowanej korekty w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia. W przypadku złożenia sprzeciwu Strona przedstawia powody, dla których uważa, że proponowana korekta nie jest zmianą, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, oraz opisuje wpływ proponowanej korekty na wspólnie uzgodniony zakres przewidziany w niniejszej Umowie. Jeżeli w ciągu 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia nie złożono żadnego takiego sprzeciwu na piśmie, uznaje się, że Strona zgodziła się na proponowaną korektę.

Artykuł 19.19

Komitet ds. Zamówień Publicznych

1. Komitet ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. e) powinien składać się z przedstawicieli każdej ze Stron, a jego posiedzenia odbywają się w razie konieczności w celu zapewnienia Stronom możliwości konsultacji w każdej kwestii związanej ze stosowaniem niniejszego rozdziału lub z realizacją jego celów; wypełnia on również inne obowiązki, które Strony mogą mu przydzielić.

2. Komitet ds. Zamówień Publicznych zbiera się na wniosek Strony, aby:

- a) uwzględnić kwestie dotyczące zamówień publicznych kierowane do niego przez jedną ze Stron;
- b) dokonać wymiany informacji dotyczących zamówień publicznych oferowanych na terytorium każdej ze Stron;
- c) omówić wszelkie inne sprawy związane ze stosowaniem niniejszego rozdziału, oraz
- d) rozważyć promowanie skoordynowanych działań w celu ułatwienia dostawcom dostępu do oferowanych zamówień publicznych na terytorium każdej ze Stron. Działania te mogą obejmować sesje informacyjne, w szczególności mające na celu zwiększenie dostępu elektronicznego do powszechnie dostępnych informacji w ramach systemu zamówień publicznych każdej ze Stron, oraz podejmować inicjatywy, aby ułatwić dostęp dla małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Każda ze Stron co roku przedkłada Komitetowi ds. Zamówień Publicznych dane statystyczne dotyczące zamówień objętych niniejszym rozdziałem, jak wskazano w art. 19.15.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY

Własność intelektualna

Sekcja A

Postanowienia ogólne

Artykuł 20.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

- a) ułatwianie produkcji i komercjalizacji produktów innowacyjnych i kreatywnych oraz świadczenia usług między Stronami; oraz
- b) osiągnięcie odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej.

Artykuł 20.2

Rodzaj i zakres obowiązków

1. Postanowienia niniejszego rozdziału uzupełniają prawa i obowiązki Stron w ramach Porozumienia TRIPS.
2. Każda ze Stron ma swobodę ustanowienia sposobu wdrażania postanowień niniejszej Umowy w ramach własnego systemu prawnego i własnej praktyki.
3. Niniejsza Umowa nie tworzy żadnego zobowiązania w odniesieniu do podziału zasobów pomiędzy egzekwowaniem praw własności intelektualnej a ogólnym egzekwowaniem prawa.

Artykuł 20.3

Względy zdrowia publicznego

1. Strony uznają znaczenie *Deklaracji w sprawie Porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego z Ad-Dauhy* („Deklaracja z Ad-Dauhy”) przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. Dokonując wykładni praw i obowiązków objętych niniejszym rozdziałem oraz wdrażając je, Strony zapewniają zgodność z tą deklaracją.
2. Strony przyczyniają się do wdrożenia i przestrzegania *decyzji Rady Ogólnej WTO z dnia 30 sierpnia 2003 r. w sprawie ust. 6 Deklaracji z Ad-Dauhy oraz protokołu zmieniającego Porozumienie TRIPS sporządzonego w Genewie w dniu 6 grudnia 2005 r.*

Artykuł 20.4

Wyczerpanie

Niniejszy rozdział pozostaje bez wpływu na swobodę Stron w kwestii ustalenia, czy i w jakich warunkach zastosowanie ma wyczerpanie praw własności intelektualnej.

Artykuł 20.5

Ujawnianie informacji

W niniejszym rozdziale nie wymaga się od Strony, aby ujawniła informacje, których ujawnienie mogłoby być sprzeczne z jej prawem lub wyłączone na mocy prawa Strony w zakresie dostępu do informacji i prywatności.

Sekcja B

Standardy dotyczące praw własności intelektualnej

Artykuł 20.6

Definicja

Do celów niniejszej sekcji:

produkt leczniczy oznacza produkt zawierający lek chemiczny, lek biologiczny, szczepionkę lub produkt radiofarmaceutyczny, który jest produkowany, sprzedawany lub przeznaczony do stosowania do celów:

- a) diagnozowania, leczenia, zapobiegania lub łagodzenia przebiegu chorób, zaburzeń lub nieprawidłowych stanów fizycznych, bądź ich symptomów; lub też
- b) przywrócenia, poprawy lub modyfikacji funkcji fizjologicznych.

Podsekcja A

Prawo autorskie i prawa pokrewne

Artykuł 20.7

Przyznana ochrona

1. Strony stosują się do następujących umów międzynarodowych:
  - a) artykułów 2–20 *Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych* sporządzonej w Paryżu w dniu 24 lipca 1971 r.;
  - b) artykułów 1–14 *Traktatu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o prawie autorskim* sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.;
  - c) artykułów 1–23 *Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach* sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.; oraz
  - d) artykułów 1–22 *Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych* sporządzonej w Rzymie w dniu 26 października 1961 r.
2. W zakresie dozwolonym traktatami, o których mowa w ust. 1, niniejszy rozdział nie ogranicza zdolności żadnej ze Stron do zmniejszenia ochrony praw własności intelektualnej przyznanej przez Stronę wykonaniom utrwalonym na fonogramach.

Artykuł 20.8

Nadawanie i odtwarzanie publiczne

1. Każda ze Stron ustanawia na rzecz wykonawców wyłączne prawo zezwalania lub zakazywania bezprzewodowego nadawania oraz odtwarzania publicznego ich wykonań, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu.
2. Każda ze Stron zapewnia wypłatę jednorazowego godziwego wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach handlowych lub zwielokrotnienie takiego fonogramu zostaną użyte do nadania przez środki bezprzewodowe lub w jakikolwiek sposób odtworzone publicznie, oraz zapewnia jego podział między właściwych wykonawców i producentów fonogramów. W braku porozumienia w tej sprawie między wykonawcami i producentami fonogramów każda ze Stron może określić warunki podziału wynagrodzenia

Artykuł 20.9

Ochrona środków technologicznych

1. Do celów niniejszego artykułu **środki technologiczne** oznaczają wszelkiego rodzaju technologie, urządzenia lub części składowe, które w normalnym trybie funkcjonowania są przeznaczone do zapobiegania działaniom lub ograniczania działań w odniesieniu do utworów, wykonań lub fonogramów, które nie zostały dopuszczone przez autora, wykonawcę lub producenta fonogramów, zgodnie z prawem Strony. Bez uszczerbku dla zakresu praw autorskich lub praw pokrewnych zawartych w prawie krajowym Strony środki technologiczne uznaje się za skuteczne, jeżeli korzystanie z chronionego utworu, wykonania lub fonogramu jest kontrolowane przez autora, wykonawcę lub producenta fonogramów poprzez zastosowanie odpowiedniego kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie lub zakłócanie, lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny.
2. Każda ze Stron zapewnia właściwą ochronę prawną oraz skuteczne środki ochrony prawnej przed obchodzeniem skutecznych środków technologicznych stosowanych przez autorów, wykonawców lub producentów fonogramów w związku z wykonywaniem ich praw, które ograniczają podejmowanie wobec ich utworów, występów i fonogramów działań, które nie zostały dopuszczone przez autorów, wykonawców lub producentów tych fonogramów lub nie są dozwolone przez prawo.

3. W celu zapewnienia właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2, każda ze Stron zapewnia ochronę co najmniej w odniesieniu do:

a) w zakresie przewidzianym w swoim prawie:

- (i) nieupoważnionego obchodzenia skutecznego środka technologicznego dokonanego świadomie lub z dużym prawdopodobieństwem świadomie; oraz
- (ii) oferowania do publicznej sprzedaży urządzenia lub produktu, w tym programów komputerowych, lub usługi jako metody obchodzenia skutecznego środka technologicznego; oraz

b) produkcji, przywozu lub rozpowszechniania urządzeń lub produktów, w tym programów komputerowych, lub świadczenia usług, które:

- (i) są zaprojektowane lub produkowane głównie w celu obchodzenia skutecznego środka technologicznego; lub
- (ii) posiadają tylko ograniczony, mający handlowe znaczenie cel inny niż obchodzenie skutecznego środka technologicznego.

4. Wyrażenie „w zakresie przewidzianym w swoim prawie” w ust. 3 oznacza, że każda ze Stron może w elastyczny sposób wdrażać postanowienia lit. a) ppkt (i)–(ii).

5. Przy wprowadzaniu w życie postanowień ust. 2 i 3 Strona nie musi nakładać wymogu, aby sposób zaprojektowania lub sposób zaprojektowania oraz dobór części i elementów produktów elektroniki użytkowej, telekomunikacyjnych lub komputerowych zapewniał odpowiedź na określony środek technologiczny, o ile produkt ten nie narusza w inny sposób środków tej Strony wprowadzających w życie postanowienia tych ustępów. Cel niniejszego postanowienia sprowadza się do tego, aby niniejszą Umową nie nakładać na Stronę wymogu nakazywania interoperacyjności w swoim prawie: na sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych nie ciąży obowiązek projektowania urządzeń, produktów, elementów lub usług w taki sposób, aby odpowiadały one pewnym środkom technologicznym.

6. Przy zapewnianiu właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków prawnych zgodnie z postanowieniami ust. 2 Strona może przyjąć lub utrzymać stosowne ograniczenia lub wyłączenia środków wdrażających postanowienia ust. 2 i 3. Obowiązki określone w ust. 2 i 3 pozostają bez uszczerbku dla praw, ograniczeń, wyłączeń lub środków ochrony przed naruszeniem prawa autorskiego lub praw pokrewnych przewidzianych w prawie Strony.

Artykuł 20.10

Ochrona informacji o zarządzaniu prawami

1. Dla celów niniejszego artykułu **informacje o zarządzaniu prawami** oznaczają:

- a) informacje, które identyfikują utwór, wykonanie lub fonogram; autora utworu, wykonawcę wykonania lub producenta fonogramu; lub właściciela jakichkolwiek praw do utworu, wykonania lub fonogramu;
- b) informacje o warunkach korzystania z utworu, wykonania lub fonogramu; lub
- c) wszelkie numery lub kody, poprzez które wyrażane są informacje opisane w lit. a) i b) powyżej,

jeżeli którakolwiek z tych informacji dołączona jest do egzemplarza utworu, wykonania lub fonogramu lub występuje w związku z publicznym przekazem lub udostępnianiem utworu, wykonania lub fonogramu.

2. W celu ochrony podanych w formie elektronicznej informacji o zarządzaniu prawami każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną oraz skuteczne środki ochrony prawnej przed każdą osobą, która świadomie i bez zezwolenia dopuszcza się jednego z następujących czynów, wiedząc lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że czyn ten spowoduje, umożliwi, ułatwi lub ukryje naruszenie jakichkolwiek praw autorskich lub pokrewnych.

a) usuwanie lub zmiana jakichkolwiek podanych w formie elektronicznej informacji o zarządzaniu prawami; lub

b) rozpowszechnianie, przywóz w celu rozpowszechniania, nadawanie, przekaz lub publiczne udostępnianie utworów, wykonań lub fonogramów ze świadomością, że podane w formie elektronicznej informacje o zarządzaniu prawami zostały usunięte lub zmienione bez zezwolenia.

3. Przy zapewnianiu właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków prawnych zgodnie z postanowieniami ust. 2 Strona może przyjąć lub utrzymać stosowne ograniczenia lub wyłączenia środków wdrażających postanowienia ust. 2. Obowiązki określone w ust. 2 pozostają bez uszczerbku dla praw, ograniczeń, wyłączeń lub środków ochrony przed naruszeniem prawa autorskiego lub praw pokrewnych przewidzianych w prawie Strony.

Artykuł 20.11

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami

1. Każda ze Stron, z zastrzeżeniem pozostałych ustępów niniejszego artykułu, przewiduje w swoim prawie ograniczenia lub wyłączenia dotyczące odpowiedzialności usługodawców działających jako pośrednicy z tytułu naruszeń praw autorskich lub pokrewnych, do których to naruszeń dochodzi w sieciach łączności lub za pośrednictwem sieci łączności w odniesieniu do świadczenia lub korzystania z ich usług.

2. Ograniczenia lub wyłączenia, o których mowa w ust. 1:

a) obejmują przynajmniej następujące funkcje:

(i) hosting informacji na wniosek użytkownika usług hostingowych;

(ii) zapewnianie pamięci buforowej za pomocą zautomatyzowanego procesu, w przypadku gdy usługodawca:

A) nie modyfikuje informacji z przyczyn innych niż przyczyny techniczne;

B) zapewnia, aby przestrzegano wszelkich instrukcji związanych z wprowadzaniem informacji do pamięci buforowej, które określono w sposób powszechnie uznawany i stosowany w sektorze; oraz

C) nie ingeruje w stosowanie technologii, które są zgodne z prawem oraz powszechnie uznawane i wykorzystywane w sektorze w celu uzyskania danych dotyczących korzystania z informacji; oraz

(iii) zwykły przekaz, który polega na zapewnianiu środków przekazywania informacji dostarczanych przez użytkownika lub środków dostępu do sieci łączności; oraz

b) mogą obejmować również inne funkcje, w tym zapewnianie informatycznych urządzeń lokalizacyjnych, w wyniku zwielokrotnienia materiału objętego prawem autorskim w zautomatyzowany sposób i przekazywania tych zwielokrotnień.

3. Uprawnienia do ograniczeń lub wyłączeń, o których mowa w niniejszym artykule, nie mogą być uzależnione od monitorowania przez usługodawcę jego usług ani aktywnym poszukiwaniem dowodów wskazujących na działalność stanowiącą naruszenie prawa.

4. Każda ze Stron może ustanowić w swoim prawie krajowym warunki dotyczące kwalifikowania się usługodawców do ograniczeń lub wyłączeń w ramach niniejszego artykułu. Bez uszczerbku dla powyższych postanowień każda ze Stron może ustanowić odpowiednie procedury skutecznego powiadomiania o rzekomych naruszeniach i skutecznego dostarczania powiadomień o sprzecznie przez osoby, których materiał został usunięty lub uniemożliwiono do niego dostęp przez pomyłkę lub z powodu niewłaściwej identyfikacji.

5. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla dostępności w prawie Strony innych środków ochrony przed naruszeniem prawa autorskiego lub praw pokrewnych oraz innych ograniczeń i wyłączeń dotyczących naruszania tych praw. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym Strony, aby zaprzestał on naruszenia prawa lub je uniemożliwił.

Artykuł 20.12

Nagrywanie treści cyfrową kamerą wideo

Każda ze Stron może przewidzieć procedury karne i kary stosowane zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi wobec osoby, która bez zezwolenia kierownika kina lub podmiotu prawa autorskiego do utworu kinematograficznego tworzy kopię tego utworu lub jakiegokolwiek jego części, wykorzystując w tym celu odtworzenie tego utworu w publicznie dostępnym obiekcie wyświetlającym filmy.

Podsekcja B

Znaki towarowe

Artykuł 20.13

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby wypełnić postanowienia art. 1–22 *Traktatu singapurskiego dotyczącego prawa znaków towarowych* sporządzonego w Singapurze w dniu 27 marca 2006 r. oraz aby przystąpić do *Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków* sporządzonego w Madrycie w dniu 27 czerwca 1989 r.

Artykuł 20.14

Procedura rejestracji

Każda ze Stron ustanawia system rejestracji znaków towarowych, w ramach którego decyzja o odmowie rejestracji znaku towarowego zostaje przekazana zgłaszającemu na piśmie, a zgłaszający ma możliwość zaskarżenia tej decyzji i odwołania się od ostatecznej decyzji o odmowie do organu sądowego. Każda ze Stron wprowadza możliwość wniesienia sprzeciwu wobec zgłoszenia znaku towarowego lub wobec rejestracji znaku towarowego. Każda ze Stron udostępnia opinii publicznej elektroniczne bazy danych zawierające zgłoszenia znaków towarowych i rejestracje znaków towarowych.

Artykuł 20.15

Wyjątki od praw ze znaków towarowych

Każda ze Stron zapewnia uczciwe używanie wyrażen opisowych, w tym wyrażen opisowych dotyczących pochodzenia geograficznego, w ramach ograniczonego wyjątku od praw ze znaków towarowych. Przy określaniu, co stanowi uczciwe korzystanie, uwzględnia się uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego i osób trzecich. Każda ze Stron może wprowadzać inne ograniczone wyjątki, pod warunkiem że te wyjątki uwzględniają uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego i osób trzecich.

Podsekcja C

Oznaczenia geograficzne

Artykuł 20.16

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

oznaczenie geograficzne to nazwa, którą określa się produkt rolny lub spożywczy jako pochodzący z terytorium Strony lub z regionu bądź miejsca na tym terytorium, w przypadku gdy określona jakość, renoma lub inna cecha charakterystyczna tego produktu wynika w głównej mierze z tego pochodzenia geograficznego. oraz

kategoria produktów oznacza kategorię produktów wskazaną w załączniku 20-C.

Artykuł 20.17

Zakres

Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do oznaczeń geograficznych, którymi określa się produkty wchodzące w zakres jednej z kategorii produktów wskazanych w załączniku 20-C.

Artykuł 20.18

Oznaczenia geograficzne ujęte w wykazie

Do celów niniejszej podsekcji:

- a) oznaczenia wymienione w części A załącznika 20-A są oznaczeniami geograficznymi, którymi określa się produkt jako pochodzący z terytorium Unii Europejskiej lub regionu bądź miejsca na tym terytorium; oraz
- b) oznaczenia wymienione w części B załącznika 20-A są oznaczeniami geograficznymi, którymi określa się produkt jako pochodzący z terytorium Kanady lub regionu bądź miejsca na tym terytorium.

Artykuł 20.19

Ochrona oznaczeń geograficznych wskazanych w załączniku 20-A

1. Po zapoznaniu się z oznaczeniami geograficznymi drugiej Strony każda ze Stron wprowadza system ich ochrony odpowiadający poziomowi ochrony określonego w niniejszej podsekcji.
2. Każda ze Stron tworzy podstawy prawne umożliwiające zainteresowanym stronom zapobieganie:
  - a) stosowaniu oznaczenia geograficznego drugiej Strony wskazanego w załączniku 20-A w odniesieniu do produktu, który jest objęty kategorią produktów przypisaną w załączniku 20-A temu oznaczeniu geograficznemu i który albo:
    - (i) nie pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego w załączniku 20-A temu oznaczeniu geograficznemu; albo
    - (ii) pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego w załączniku 20-A temu oznaczeniu geograficznemu, ale nie został wyprodukowany bądź wytworzony zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi drugiej Strony, które mają zastosowanie w przypadku przeznaczenia tego produktu do spożycia na terytorium drugiej Strony;
  - b) stosowaniu jakichkolwiek środków w oznaczaniu lub przedstawianiu towaru, które w sposób wprowadzający odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego tego towaru wskazują lub sugerują, że towar ten pochodzi z obszaru geograficznego innego niż rzeczywiste miejsce pochodzenia; oraz
  - c) wszelkiemu innemu wykorzystywaniu, które jest aktem nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 10a *Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej* (z 1967 r.) sporządzonej w Sztokholmie w dniu 14 lipca 1967 r.
3. Ochronę, o której mowa w ust. 2 lit. a), zapewnia się nawet w przypadkach, gdy jest wskazane prawdziwe pochodzenie produktu lub oznaczenie geograficzne jest podane w wersji przetłumaczonej, lub towarzyszą mu takie określenia jak „w rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „na wzór” itp.
4. Każda ze Stron zapewnia egzekwowanie tych praw na drodze administracyjnej w zakresie przewidzianym w jej prawie, aby zapobiec produkcji, przygotowywaniu, pakowaniu, etykietowaniu, sprzedawaniu lub przywozowi lub też reklamowaniu produktów żywnościowych w nieprawdziwy, wprowadzający w błąd lub mylący sposób lub też w sposób, który może stwarzać mylne wrażenie co do ich pochodzenia.
5. Zgodnie z ust. 4 każda ze Stron wprowadzi procedury administracyjne w odniesieniu do skarg związanych z etykietowaniem produktów, w tym z ich przedstawieniem w sposób, który jest nieprawdziwy, wprowadzający w błąd lub mylący lub też który może stwarzać mylne wrażenie co do ich pochodzenia.
6. Z urzędu odmawia się rejestracji znaku towarowego lub unieważnia się rejestrację znaku towarowego, który zawiera oznaczenie geograficzne drugiej Strony wskazane w załączniku 20-A albo który składa się z takiego oznaczenia, jeżeli jest to dozwolone na mocy prawodawstwa Strony, lub na wniosek zainteresowanej strony, w odniesieniu do produktu, który jest objęty kategorią produktów przypisaną w załączniku 20-A temu oznaczeniu geograficznemu i który nie pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego w załączniku 20-A temu oznaczeniu geograficznemu.

7. Niniejszą podsekcją nie wprowadza się obowiązku ochrony oznaczeń geograficznych, które nie są lub które przestają być chronione w ich miejscu pochodzenia lub które przestają być stosowane w tym miejscu. Jeżeli oznaczenie geograficzne Strony wskazane w załączniku 20-A przestaje być chronione w jego miejscu pochodzenia lub stosowane w tym miejscu, Strona powiadamia o tym drugą Stronę i składa wniosek o anulowanie rejestracji.

Artykuł 20.20

Homonimiczne oznaczenia geograficzne

1. W przypadku gdy homonimiczne oznaczenia geograficzne Stron wchodzą w zakres tej samej kategorii produktów, każda ze Stron określa praktyczne warunki, na podstawie których dane homonimiczne oznaczenia geograficzne będą rozróżniane, uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia sprawiedliwego traktowania zainteresowanych producentów i uniknięcia sytuacji, w której konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd.

2. Jeżeli Strona w kontekście negocjacji z państwem trzecim zaproponuje wprowadzenie ochrony oznaczenia geograficznego określającego produkt pochodzący z terytorium tego państwa trzeciego, a to oznaczenie ma homonimiczne brzmienie z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony wskazanym w załączniku 20-A i ten produkt jest objęty kategorią produktów przypisaną w załączniku 20-A temu homonimicznemu oznaczeniu geograficznemu drugiej Strony, powiadamia się o tym tę drugą Stronę i umożliwia się jej przedstawienie swoich uwag przed wprowadzeniem ochrony tego oznaczenia geograficznego.

Artykuł 20.21

Wyjątki

1. Niezależnie od postanowień art. 20.19 ust. 2 i art. 20.19 ust. 3 od Kanady nie wymaga się, aby stworzyła podstawy prawne dla zainteresowanych stron w celu zapobieżenia stosowaniu terminów wymienionych w części A załącznika 20-A i opatrzonych jedną gwiazdką ⁽¹⁾, w przypadku gdy przy używaniu takich terminów stosuje się takie określenia jak „w rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „na wzór” itp. i jednocześnie zapewnia się czytelne i wyraźne oznaczenie pochodzenia geograficznego danego produktu.

2. Niezależnie od postanowień art. 20.19 ust. 2 i art. 20.19 ust. 3 ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w części A załącznika 20-A i opatrzonych jedną gwiazdką ⁽²⁾ nie stanowi przeszkody dla stosowania na terytorium Kanady któregośkolwiek z tych oznaczeń przez każdą osobę – w tym przez jej następców prawnych – która wykorzystuje te oznaczenia do celów komercyjnych w odniesieniu do produktów w kategorii „sery” przed dniem 18 października 2013 r.

3. Niezależnie od postanowień art. 20.19 ust. 2 i art. 20.19 ust. 3 ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w części A załącznika 20-A i opatrzonych dwiema gwiazdkami nie stanowi przeszkody dla stosowania tego oznaczenia przez każdą osobę – w tym przez jej następców prawnych – która wykorzystuje to oznaczenie do celów komercyjnych w odniesieniu do produktów w kategorii „świeże, zamrożone i przetworzone mięso” przez co najmniej pięć lat przed dniem 18 października 2013 r. Okres przejściowy pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu, w trakcie którego stosowanie wyżej wymienionego oznaczenia nie jest zakazane, ma zastosowanie do każdej innej osoby – w tym do jej następców prawnych – która wykorzystuje te oznaczenia do celów komercyjnych w odniesieniu do produktów w kategorii „świeże, zamrożone i przetworzone mięso” przez okres krótszy niż pięć lat przed dniem 18 października 2013 r.

4. Niezależnie od postanowień art. 20.19 ust. 2 i art. 20.19 ust. 3 ochrona oznaczeń geograficznych wymienionych w części A załącznika 20-A i opatrzonych trzema gwiazdkami nie stanowi przeszkody dla stosowania tych oznaczeń przez każdą osobę – w tym przez jej następców prawnych – która wykorzystuje te oznaczenia do celów komercyjnych w odniesieniu do produktów w kategoriach, odpowiednio, „mięso peklowane na sucho” i „sery” przez co najmniej dziesięć lat przed dniem 18 października 2013 r. Okres przejściowy pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu, w trakcie którego stosowanie wyżej wymienionych oznaczeń nie jest zakazane, ma zastosowanie do każdej innej osoby – w tym do jej następców prawnych – która wykorzystuje te oznaczenia do celów komercyjnych w odniesieniu do produktów w kategoriach, odpowiednio, „mięso peklowane na sucho” i „sery” przez okres krótszy niż dziesięć lat przed dniem 18 października 2013 r.

⁽¹⁾ Dla większej pewności, niniejszy ustęp ma w równym stopniu zastosowanie do terminu „Feta”.

⁽²⁾ Dla większej pewności, niniejszy ustęp ma w równym stopniu zastosowanie do terminu „Feta”.

5. Jeżeli znak towarowy był stosowany lub został zarejestrowany w dobrej wierze lub jeżeli prawa do znaku towarowego zostały nabyte wskutek jego stosowania w dobrej wierze na terytorium Strony przed odpowiednią datą określoną w ust. 6, środki przyjęte w celu wdrożenia niniejszej podsekcji na terytorium tej Strony nie naruszają prawa do rejestracji ani ważności rejestracji znaku towarowego, ani też prawa do stosowania znaku towarowego, z uwagi na fakt, że taki znak towarowy jest identyczny z oznaczeniem geograficznym lub do niego podobny.
6. Do celów ust. 5 odpowiednią datą jest:
- w odniesieniu do oznaczenia geograficznego wskazanego w załączniku 20-A w dniu podpisania niniejszej Umowy – dzień wejścia w życie niniejszej podsekcji; lub
  - w odniesieniu do oznaczenia geograficznego dodanego do wykazu w załączniku 20-A po dniu podpisania niniejszej Umowy zgodnie z art. 20.22 – dzień, w którym dodano to oznaczenie geograficzne.
7. Jeżeli tłumaczenie oznaczenia geograficznego jest identyczne z terminem zwyczajowo używanym na terytorium Strony w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa produktu bądź tłumaczenie to zawiera w sobie taki termin lub też jeżeli oznaczenie geograficzne nie jest identyczne z takim terminem, ale zawiera go w sobie, wówczas postanowienia niniejszej podsekcji nie naruszają prawa jakiejkolwiek osoby do stosowania tego terminu w odniesieniu do tego produktu na terytorium tej Strony.
8. Nie ma przeszkód, aby na terytorium Strony korzystano w odniesieniu do jakiegokolwiek produktu ze zwyczajowej nazwy odmiany roślin lub rasy zwierząt, które występują na terytorium tej Strony w dniu wejścia w życie niniejszej podsekcji.
9. Strona może postanowić, że każdy wniosek składany w ramach niniejszej podsekcji w związku ze stosowaniem lub rejestracją znaku towarowego musi zostać złożony w ciągu pięciu lat od chwili, kiedy niezgodne z postanowieniami niniejszej podsekcji używanie chronionego oznaczenia stało się powszechnie wiadome na terytorium tej Strony lub po dacie rejestracji znaku towarowego na terytorium tej Strony, pod warunkiem że ten znak towarowy został do tej daty opublikowany, jeżeli data ta jest wcześniejsza od daty, w której to niezgodne z postanowieniami używanie stało się powszechnie wiadome na terytorium tej Strony, pod warunkiem że oznaczenie geograficzne nie jest używane lub nie zostało zarejestrowane w złej wierze.
10. Postanowienia niniejszej podsekcji nie naruszają prawa jakiejkolwiek osoby do stosowania w handlu jej nazwiska lub nazwy albo nazwiska lub nazwy jej poprzedników biznesowych, z wyjątkiem przypadków stosowania takiego nazwiska lub takiej nazwy w sposób wprowadzający opinię publiczną w błąd.
11. a) Postanowienia niniejszej podsekcji nie naruszają prawa jakiejkolwiek osoby do stosowania lub zarejestrowania w Kanadzie znaku towarowego zawierającego którykolwiek z terminów wymienionych w części A załącznika 20-B lub składającego się z któregoś z tych terminów; oraz
- b) Postanowienia lit. a) nie mają zastosowania do terminów wymienionych w części A załącznika 20-B w odniesieniu do jakiegokolwiek zastosowania, które wprowadzałoby opinię publiczną w błąd co do pochodzenia geograficznego towarów.
12. Stosowanie w Kanadzie terminów wymienionych w części B załącznika 20-B nie podlega postanowieniom niniejszej podsekcji.
13. Następstwo prawne, o którym mowa w ust. 2–4, nie obejmuje przeniesienia samego prawa do korzystania z oznaczenia geograficznego.

Artykuł 20.22

Zmiany w załączniku 20-A

- Wspólny Komitet CETA ustanowiony na mocy art. 26.1 (Wspólny Komitet CETA) może – stanowiąc w drodze konsensusu i zgodnie z zaleceniem Komitetu CETA ds. Oznaczeń Geograficznych – zdecydować o zmianie załącznika 20-A poprzez dodanie oznaczeń geograficznych lub poprzez usunięcie oznaczeń geograficznych, które przestały być chronione lub stosowane w miejscu ich pochodzenia.
- Co do zasady, oznaczenia geograficzne nie dodaje się do części A załącznika 20-A, jeżeli stanowi ono nazwę, która w dniu podpisywania niniejszej Umowy znajduje się w odpowiednim rejestrze Unii Europejskiej, mając status „zarejestrowanej” w odniesieniu do państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Oznaczenia geograficznego określającego produkt pochodzący z terytorium danej Strony nie dodaje się do załącznika 20-A:
- jeżeli jest ono identyczne ze znakiem towarowym, który zarejestrowano na terytorium drugiej Strony w odniesieniu do tych samych lub podobnych produktów, albo ze znakiem towarowym, do którego druga Strona nabyła prawa wskutek jego stosowania w dobrej wierze, i jeżeli złożono wniosek w odniesieniu do tych samych lub podobnych produktów;
  - jeżeli jest ono identyczne ze zwyczajową nazwą odmiany roślin lub rasy zwierząt, które występują na terytorium drugiej Strony; lub
  - jeżeli jest ono identyczne ze zwyczajowym terminem stosowanym w języku potocznym jako zwyczajowa nazwa takiego produktu na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 20.23

Inna ochrona

Postanowienia niniejszej podsekcji pozostają bez uszczerbku dla prawa do ubiegania się o uznanie i ochronę oznaczenia geograficznego na podstawie odpowiednich przepisów prawa Strony.

Podsekcja D

Wzory

Artykuł 20.24

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby przystąpić do *Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych* sporządzonego w Genewie w dniu 2 lipca 1999 r.

Artykuł 20.25

Stosunek do prawa autorskiego

Przedmiot prawa do wzoru może być chroniony prawem autorskim, jeżeli spełniono warunki tej ochrony. Każda ze Stron określa zakres, w jakim przyznaje się taką ochronę, oraz warunki przyznania tej ochrony, w tym wymagany poziom oryginalności.

Podsekcja E

Patenty

Artykuł 20.26

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby wypełnić postanowienia art. 1–14 oraz art. 22 *Traktatu o prawie patentowym* sporządzonego w Genewie w dniu 1 czerwca 2000 r.

Artykuł 20.27

Ochrona *sui generis* produktów leczniczych

1. Do celów niniejszego artykułu:

patent podstawowy oznacza patent, który chroni produkt jako taki, sposób otrzymywania produktu lub zastosowanie produktu, i który został wskazany przez właściciela patentu mogącego służyć jako patent podstawowy jako patent podstawowy do celów uzyskania ochrony *sui generis*; oraz

produkt oznacza substancję czynną lub połączenie substancji czynnych produktu leczniczego.

2. Każda ze Stron wprowadza okres ochrony *sui generis* w odniesieniu do produktu, który jest chroniony ważnym patentem podstawowym na wniosek właściciela patentu lub jego następcy prawnego, jeżeli spełniono następujące warunki:

- a) wydano zezwolenie na wprowadzenie produktu do obrotu na rynku tej Strony jako produktu leczniczego (zwane dalej w niniejszym artykule „pozwoleniem na dopuszczenie do obrotu”);
- b) produkt nie był jeszcze objęty okresem ochrony *sui generis*; oraz
- c) pozwolenie na dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w lit. a), jest pierwszym pozwoleniem na wprowadzenie tego produktu do obrotu na rynku danej Strony jako produktu leczniczego.

3. Każda ze Stron może:

- a) wprowadzić okres ochrony *sui generis* jedynie wtedy, gdy pierwszy wniosek o pozwolenie na dopuszczenie do obrotu zostanie złożony w rozsądnym terminie wyznaczonym przez tę Stronę; oraz
- b) wyznaczyć termin nie krótszy niż 60 dni od dnia, w którym wydano pierwsze pozwolenie na dopuszczenie do obrotu, na złożenie wniosku o okres ochrony *sui generis*. Jeśli jednak pierwsze pozwolenie na dopuszczenie do obrotu wydano przed przyznaniem patentu, każda ze Stron wyznaczy okres nie krótszy niż 60 dni, licząc od dnia przyznania patentu, w trakcie którego można złożyć wniosek o okres ochrony na podstawie niniejszego artykułu.

4. Jeżeli produkt jest chroniony jednym patentem podstawowym, okres ochrony *sui generis* rozpoczyna się na koniec przewidzianego prawem czasu trwania patentu.

Jeżeli produkt jest chroniony co najmniej dwoma patentami, które mogą służyć jako patenty podstawowe, Strona może przewidzieć tylko jeden okres ochrony *sui generis*, rozpoczynający się na koniec przewidzianego prawem czasu trwania patentu podstawowego:

- a) wybranego przez osobę składającą wniosek dotyczący okresu ochrony *sui generis* – w przypadku gdy wszystkie patenty, które mogą służyć jako patent podstawowy, należą do tej samej osoby; oraz
- b) wybranego w drodze porozumienia między właścicielami patentów – w przypadku gdy patenty, które mogą służyć jako patent podstawowy, nie należą do tej samej osoby, co skutkuje sprzecznymi wnioskami o ochronę *sui generis*.

5. Każda ze Stron wprowadza okres ochrony *sui generis* równy okresowi, który upłynął od dnia złożenia wniosku o patent podstawowy do dnia pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu, skrócony o okres pięciu lat.

6. Niezależnie od postanowień ust. 5 i bez uszczerbku dla ewentualnego przedłużenia okresu ochrony *sui generis* przez Stronę jako środka zachęty lub nagrody za badania naukowe dotyczące pewnych populacji docelowych, takich jak dzieci, czas trwania ochrony *sui generis* nie może przekraczać okresu wynoszącego od dwóch do pięciu lat, który zostanie określony przez każdą ze Stron.

7. Każda ze Stron może wprowadzić okres ochrony *sui generis*, który wygasa:

- a) jeżeli beneficjent zrezygnuje z ochrony *sui generis*; lub
- b) jeżeli nie uiszczono wyznaczonych opłat administracyjnych.

Każda ze Stron może skrócić okres ochrony *sui generis* proporcjonalnie do wszelkich nieuzasadnionych opóźnień wynikających z beczynności wnioskodawcy po złożeniu wniosku o pozwolenie na dopuszczenie do obrotu, w przypadku gdy właściciel patentu podstawowego jest wnioskodawcą ubiegającym się o pozwolenie na dopuszczenie do obrotu lub podmiotem z nim powiązany.

8. W granicach ochrony przyznanej patentem podstawowym ochrona *sui generis* rozciąga się jedynie na produkt leczniczy objęty pozwoleniem na dopuszczenie do obrotu i na wszelkie korzystanie z tego produktu jako z produktu leczniczego, na który pozwolenia udzielono przed wygaśnięciem ochrony *sui generis*. Z zastrzeżeniem postanowień poprzedniego zdania, w ramach ochrony *sui generis* przyznaje się takie same prawa, jak prawa przyznane w ramach patentu i ochrona ta podlega tym samym ograniczeniom i zobowiązaniom.

9. Niezależnie od postanowień ust. 1–8 każda ze Stron może również ograniczyć zakres ochrony poprzez wprowadzenie wyjątków w zakresie produkowania, stosowania, oferowania na sprzedaż, sprzedawania lub przywozu produktów do celów wywozu w okresie ochrony.

10. Każda ze Stron może cofnąć ochronę *sui generis* z przyczyn związanych z nieważnością patentu podstawowego, w tym w przypadku wygaśnięcia patentu przed upływem przewidzianego prawem terminu jego obowiązywania lub w przypadku jego cofnięcia lub ograniczenia w takim zakresie, że produkt, na który udzielono ochrony, przestał być chroniony zastrzeżeniami patentowymi patentu podstawowego, bądź też z przyczyn związanych z wycofaniem pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwoleń odnoszących się do odpowiedniego rynku, lub w sytuacji, gdy ochrony udzielono w sposób sprzeczny z postanowieniami ust. 2.

Artykuł 20.28

Mechanizmy powiązań patentowych dotyczące produktów leczniczych

Jeżeli Strona opiera się na mechanizmach powiązań patentowych, w ramach których udzielenie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu (lub oświadczeń o zgodności z wymogami itp.) generycznego produktu leczniczego jest powiązane z istnieniem ochrony patentowej, wówczas zapewnia, aby wszystkie strony w procesie otrzymały równe i skuteczne prawa dochodzenia roszczeń.

Podsekcja F

Ochrona danych

Artykuł 20.29

Ochrona nieujawnionych danych związanych z produktami leczniczymi

1. Jeżeli Strona wymaga, aby warunkiem udzielenia pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktów leczniczych, w których wykorzystano nowe chemiczne produkty lecznicze ⁽¹⁾ (w niniejszym artykule zwane dalej „pozwoleniem”), było przedłożenie nieujawnionych wyników badań lub innych danych potrzebnych do ustalenia, czy stosowanie tych produktów jest bezpieczne i skuteczne, wówczas Strona zapewnia ochronę takich danych przed ujawnieniem, jeżeli tworzenie takich danych wiąże się ze znacznym wysiłkiem, z wyjątkiem sytuacji, w których ujawnienie danych jest konieczne do ochrony ogółu społeczeństwa, chyba że podjęto działania mające zapewnić ochronę danych przed nieuczciwym wykorzystaniem do celów komercyjnych.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku danych podlegających postanowieniom ust. 1, które przedkłada się Stronie po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy:

- a) nikt poza osobą, które przedłożyła te dane, nie mógł bez pozwolenia tej osoby powoływać się na nie w celu uzasadnienia wniosku o udzielenie pozwolenia przez okres nie krótszy niż sześć lat od dnia, w którym Strona udzieliła pozwolenia osobie, która przedłożyła dane do celów uzyskania pozwolenia; oraz
- b) Strona nie udzielała pozwolenia nikomu, kto powołuje się na takie dane, przez okres nie krótszy niż osiem lat od dnia, w którym Strona udzieliła pozwolenia osobie, która przedstawiła dane potrzebne do uzyskania pozwolenia, chyba że osoba przedkładająca te dane przedstawi pozwolenie.

Z zastrzeżeniem niniejszego ustępu, nie ma żadnych ograniczeń dotyczących wdrażania przez którąkolwiek Stronę skróconych procedur udzielania pozwoleń na takie produkty na podstawie badań biorównoważności i biodostępności.

Artykuł 20.30

Ochrona danych związanych ze środkami ochrony roślin

1. Każda ze Stron określa wymogi dotyczące bezpieczeństwa i skuteczności przed udzieleniem pozwolenia na wprowadzenie do obrotu środka ochrony roślin (w niniejszym artykule zwanego dalej „pozwoleniem”).

⁽¹⁾ Dla większej pewności, w odniesieniu do ochrony danych „chemiczny produkt leczniczy” w Kanadzie obejmuje biologiczny produkt leczniczy lub produkt radiofarmaceutyczny, który podlega regulacji jako nowy produkt leczniczy na mocy kanadyjskich przepisów o żywności i lekach.

2. Każda ze Stron wprowadza ograniczony okres ochrony danych w odniesieniu do sprawozdań z testów lub badań przedłożonych po raz pierwszy w celu uzyskania pozwolenia. W takim okresie każda ze Stron zapewnia, aby sprawozdanie z testów lub badań nie było wykorzystywane w celu uzyskania korzyści przez jakąkolwiek inną osobę dążącą do uzyskania pozwolenia, z wyjątkiem sytuacji, w których przedstawiono wyraźną zgodę pierwszego posiadacza pozwolenia.
3. Sprawozdanie z testów lub badań powinno być konieczne do uzyskania lub do zmiany pozwolenia, aby umożliwić korzystanie z tych środków na innych uprawach.
4. Na terytorium każdej ze Stron okres ochrony danych wynosi co najmniej dziesięć lat, począwszy od dnia uzyskania pierwszego pozwolenia na terytorium tej Strony w odniesieniu do sprawozdania z testów lub badań będącego podstawą pozwolenia na nową substancję czynną i danych będących podstawą jednoczesnej rejestracji produktu końcowego zawierającego substancję czynną. Czas trwania ochrony można wydłużyć w celu wspierania udzielania pozwoleń na środki ochrony roślin niskiego ryzyka i zastosowania małoobszarowe.
5. Każda ze Stron może również wprowadzić wymogi ochrony danych lub wymogi rekompensaty finansowej w odniesieniu do sprawozdania z testów lub badań będącego podstawą zmiany lub przedłużenia ważności pozwolenia.
6. Każda ze Stron ustanawia przepisy w celu uniknięcia powielania testów na kręgowcach. Każdy wnioskodawca, który zamierza przeprowadzić testy i badania na kręgowcach, powinien być zachęcany do podjęcia niezbędnych środków, aby sprawdzić, czy takie testy i badania nie zostały już przeprowadzone lub rozpoczęte.
7. Każda ze Stron powinna zachęcać każdego nowego wnioskodawcę i każdego posiadacza odpowiednich pozwoleń do podjęcia wszelkich starań w celu udostępnienia wyników testów i badań na kręgowcach. Koszty udostępniania takich sprawozdań z testów i badań określa się w sprawiedliwy, przejrzysty i niedyskryminujący sposób. Od wnioskodawcy wymaga się jedynie, aby uczestniczył w kosztach informacji, które wnioskodawca musi przekazać, aby spełnić warunki uzyskania pozwolenia.
8. Posiadacz lub posiadacze odpowiedniego pozwolenia mają prawo do rekompensaty za sprawiedliwą część kosztów poniesionych przez nich w związku ze sprawozdaniem z testów lub badań przedłożonych jako podstawa takiego pozwolenia przez wnioskodawcę, który opiera się na takich sprawozdaniach z testów lub badań w celu uzyskania pozwolenia na nowy środek ochrony roślin. Każda ze Stron może polecić zaangażowanym stronom, aby rozstrzygały wszelkie kwestie sporne na drodze wiążącego arbitrażu regulowanego prawem tej Strony.

Podsekcja G

Odmiany roślin

Artykuł 20.31

Odmiany roślin

Każda ze Stron współpracuje w celu promowania i wzmocnienia ochrony odmian roślin na podstawie Aktu z 1991 r. o *Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin* sporządzonego w Paryżu w dniu 2 grudnia 1961 r.

Sekcja C

Egzekwowanie praw własności intelektualnej

Artykuł 20.32

Zobowiązania ogólne

1. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury egzekwowania praw własności intelektualnej były sprawiedliwe i słuszne oraz nie były nadmiernie skomplikowane czy kosztowne oraz nie pociągały za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych czy nieuzasadnionych opóźnień. Procedury te stosuje się w taki sposób, aby zapobiec tworzeniu ograniczeń handlu prowadzonego zgodnie z prawem i zapewnić zabezpieczenia przed ich nadużywaniem.

2. Wdrażając postanowienia niniejszej sekcji, każda ze Stron uwzględnia potrzebę zachowania proporcjonalności między powagą naruszenia, interesami osób trzecich oraz stosowanymi środkami prawnymi, naprawczymi i karami.
3. Artykuły 20.33–20.42 mają zastosowanie do egzekwowania praw na drodze cywilnoprawnej.
4. Do celów art. 20.33–20.42 – o ile nie postanowiono inaczej – **prawa własności intelektualnej** oznaczają wszystkie kategorie własności intelektualnej, które objęto sekcjami 1–7 części II Porozumienia TRIPS.

Artykuł 20.33

Uprawnieni wnioskodawcy

Za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie procedur i środków, o których mowa w art. 20.34–20.42, każda ze Stron uznaje:

- a) posiadaczy praw własności intelektualnej, zgodnie z przepisami swojego prawa;
- b) wszystkie inne osoby uprawnione do korzystania z tych praw, jeżeli te osoby są uprawnione do ubiegania się o ochronę tych praw zgodnie z przepisami prawa tej Strony;
- c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej, które są uznane za uprawnione do reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej, jeżeli te organizacje są uprawnione do ubiegania się o ochronę tych praw zgodnie z przepisami prawa tej Strony; oraz
- d) profesjonalne organizacje zrzeszające pełnomocników, uznane za posiadające prawo do reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej, jeżeli organizacje te są uprawnione do ubiegania się o ochronę tych praw zgodnie z przepisami prawa tej Strony.

Artykuł 20.34

Dowody

Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku domniemanego naruszenia prawa własności intelektualnej popełnionego na skalę handlową organy sądowe miały prawo nakazać, w stosownych przypadkach i po otrzymaniu wniosku w tej sprawie, przedłożenie odpowiednich informacji, zgodnie z przepisami prawa tej Strony, w tym dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych będących pod kontrolą strony przeciwnej, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących ochrony informacji poufnych.

Artykuł 20.35

Środki zabezpieczenia dowodów

1. Każda ze Stron zapewnia, aby nawet przed wszczęciem postępowania nad meritem sprawy organy sądowe mogły – na wniosek podmiotu, który przedstawił należyte dostępne dowody uzasadniające jego roszczenie z tytułu naruszenia jego prawa własności intelektualnej lub zagrożenia naruszeniem tego prawa nakazać szybkie i skuteczne środki tymczasowe, zapewniające zachowanie odpowiednich dowodów dotyczących zarzucanego naruszenia, pod warunkiem ochrony tajemnicy informacji poufnych.
2. Każda ze Stron może określić, że środki, o których mowa w ust. 1, obejmują szczegółowy opis, z pobieraniem próbek lub bez, lub fizyczne zajęcie towarów, co do których istnieje domniemanie naruszenia, oraz – w stosownych przypadkach – materiałów i narzędzi użytych do produkcji lub dystrybucji tych towarów i związanych z nimi dokumentów. Organы sądowe mają prawo podjąć te środki, w razie konieczności bez wysłuchania drugiej strony, w szczególności gdy jakkolwiek zwłoka może spowodować szkodę nie do naprawienia dla posiadacza praw lub gdy istnieje wyraźne ryzyko, że dowody zostaną zniszczone.

*Artykuł 20.36***Prawo do informacji**

Nie naruszając przepisów prawa krajowego każdej ze Stron dotyczącego przywileju chroniącego przed obowiązkiem dostarczenia informacji, ochrony poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych, każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym w cywilnych postępowaniach sądowych dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej prawo do nakazania sprawcy naruszenia lub domniemanemu sprawcy naruszenia, na uzasadniony wniosek posiadacza praw, aby przekazał posiadaczowi praw lub organom sądowym, przynajmniej dla celów zgromadzenia dowodów, stosowne informacje – zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony – będące w posiadaniu lub pod kontrolą sprawcy naruszenia lub domniemanego sprawcy naruszenia. Informacje te mogą obejmować informacje dotyczące dowolnej osoby zaangażowanej w jakikolwiek aspekt naruszenia lub domniemanego naruszenia oraz dotyczące środków produkcji lub kanałów dystrybucji towarów lub usług, w przypadku których istnieje naruszenie lub domniemanie naruszenia, w tym informacje umożliwiające identyfikację osób trzecich, co do których istnieje domniemanie, że są zaangażowane w produkcję i dystrybucję takich towarów lub usług, oraz identyfikację kanałów dystrybucji tych towarów lub usług.

*Artykuł 20.37***Środki tymczasowe i zabezpieczające**

1. Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do nakazania wprowadzenia natychmiastowych i skutecznych środków tymczasowych i zabezpieczających, w tym wydania tymczasowego nakazu lub zakazu, wobec strony lub – w stosownych przypadkach – osoby trzeciej podlegającej jurysdykcji właściwego organu sądowego, w celu uniemożliwienia naruszenia prawa własności intelektualnej oraz w szczególności w celu uniemożliwienia wprowadzenia do obrotu handlowego towarów naruszających prawa własności intelektualnej.
2. Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do nakazania zajęcia towarów, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie naruszenia prawa własności intelektualnej, lub poddania tych towarów innemu typowi dozoru, aby zapobiec wprowadzaniu ich do obrotu handlowego lub ich przepływowi w kanałach handlowych.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku domniemanego naruszenia prawa własności intelektualnej popełnionego na skalę handlową organy sądowe mogły nakazać, zgodnie z przepisami prawa tej Strony, zapobiegawcze zajęcie mienia domniemanego sprawcy naruszenia, w tym blokadę jego rachunków bankowych i innych aktywów. W tym celu organy sądowe mogą nakazać, w stosownych przypadkach, przekazanie odpowiednich dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych lub udostępnienie innych istotnych informacji.

*Artykuł 20.38***Inne środki naprawcze**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe mogły nakazać, na wniosek wnioskodawcy i bez uszczerbku dla wszelkich odszkodowań należnych posiadaczowi praw z tytułu naruszenia, oraz bez jakiegokolwiek rekompensaty ostateczne wycofanie z obrotu lub zniszczenie towarów, co do których stwierdzono, że naruszają prawa własności intelektualnej. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe mogły nakazać w stosownych przypadkach zniszczenie materiałów i narzędzi używanych głównie do wytwarzania lub produkcji tych towarów. Przy rozpoznawaniu wniosku o takie środki bierze się pod uwagę potrzebę zachowania proporcjonalności między powagą naruszenia a zarządzonymi środkami naprawczymi, a także interesy osób trzecich.
2. Każda ze Stron zapewnia organom sądowym prawo do nakazania, aby środki naprawcze, o których mowa w ust. 1, były wprowadzane na koszt sprawcy naruszenia, chyba że istnieją szczególne powody przemawiające za niestosowaniem tego rozwiązania.

*Artykuł 20.39***Zakazy**

1. Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym w cywilnych postępowaniach sądowych dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej prawo do wydania nakazu zaniechania naruszenia przez stronę oraz m.in. do wydania wobec tej strony lub – w stosownych przypadkach – osoby trzeciej podlegającej jurysdykcji właściwego organu sądowego nakazu lub zakazu w celu uniemożliwienia wprowadzenia do obrotu handlowego towarów naruszających prawa własności intelektualnej.
2. Niezależnie od pozostałych postanowień niniejszej sekcji Strona może ograniczyć środki naprawcze, które są dostępne w przypadku używania przez rząd lub osoby trzecie uprawnione przez rząd przedmiotu praw bez zgody posiadaczy praw, tylko do wypłaty wynagrodzenia, pod warunkiem że Strona przestrzega postanowień części II Porozumienia TRIPS dotyczących tego rodzaju używania przedmiotu praw. W innych przypadkach zastosowanie mają środki naprawcze przewidziane w niniejszej sekcji lub – jeżeli te środki są niezgodne z prawem Strony – możliwe jest wydawanie wyroków deklaratoryjnych i uzyskanie odpowiedniej rekompensaty.

*Artykuł 20.40***Odszkodowania**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby:
  - a) w cywilnych postępowaniach sądowych organy sądowe miały prawo do nakazania sprawcy naruszenia, który wiedział lub miał wystarczające podstawy, by wiedzieć, że zajmuje się działalnością naruszającą prawa własności intelektualnej, aby zapłacił posiadaczowi praw:
    - (i) odszkodowanie odpowiednie do zrekompensowania szkody, jakiej posiadacz praw doznał w wyniku naruszenia; lub
    - (ii) kwotę zysków uzyskanych przez sprawcę naruszenia w związku z naruszeniem, w przypadku której można przyjąć, że jest równa kwocie odszkodowania, o którym mowa w ppkt (i); oraz
  - b) określając kwotę odszkodowania za naruszenie praw własności intelektualnej, organy sądowe mogą uwzględnić między innymi wszelkie uzasadnione szacunki dotyczące wartości dostarczone przez posiadacza praw, w tym utracone zyski.
2. Alternatywnie do ust. 1, w prawodawstwie Strony można przewidzieć obowiązek zapłaty wynagrodzenia, takiego jak honorarium autorskie lub inna opłata, aby zrekompensować posiadaczowi praw bezprawne użycie jego własności intelektualnej.

*Artykuł 20.41***Koszy sądowe**

Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym, w stosownych przypadkach, prawo do nakazania na koniec cywilnego postępowania sądowego dotyczącego egzekwowania praw własności intelektualnej, aby strona przegrywająca wypłaciła stronie wygrywającej kwotę kosztów sądowych i innych wydatków przewidzianych w prawie danej Strony.

*Artykuł 20.42***Domniemanie autorstwa lub prawa własności**

1. Do celów postępowania cywilnego wiążącego się z prawem autorskim lub prawami pokrewnymi wystarczające jest umieszczenie nazwiska autora utworu literackiego lub artystycznego na utworze w zwykły sposób, aby był on postrzegany jako autor i w rezultacie aby był uprawniony do wszczęcia postępowania z tytułu naruszenia, chyba że istnieje dowód przeciwny. Dowód przeciwny może obejmować rejestrację.
2. Ustęp 1 stosuje się odpowiednio do posiadaczy praw pokrewnych w odniesieniu do chronionego przedmiotu takich praw.

Sekcja D

Środki stosowane przy kontroli granicznej

Artykuł 20.43

Zakres środków stosowanych przy kontroli granicznej

1. Do celów niniejszej sekcji:

towary oznaczone podrobionym oznaczeniem geograficznym oznaczają wszelkie towary określone w art. 20.17 objęte jedną z kategorii produktów wskazanych w załączniku 20-C, w tym opakowania, opatrzone bez zezwolenia oznaczeniem geograficznym, które jest identyczne z oznaczeniem geograficznym prawidłowo zarejestrowanym lub chronionym na innej podstawie w odniesieniu do takich towarów, które naruszają prawa osoby będącej właścicielem danego oznaczenia geograficznego lub posiadaczem praw do tego oznaczenia zgodnie z przepisami Strony, na której terytorium wprowadza się procedury dotyczące środków stosowanych przy kontroli granicznej;

towary oznaczone podrobionym znakiem towarowym oznaczają wszelkie towary, w tym opakowania, opatrzone bez zezwolenia znakiem towarowym, który jest identyczny ze znakiem towarowym prawidłowo zarejestrowanym dla takich towarów lub którego nie można odróżnić – na podstawie jego istotnych cech – od takiego znaku towarowego, które naruszają prawa właściciela przedmiotowego znaku towarowego zgodnie z prawem Strony, na której terytorium wprowadza się procedury dotyczące środków stosowanych przy kontroli granicznej;

przesyłki wywozowe oznaczają przesyłki towarów, które przewozi się z terytorium Strony do miejsca poza tym terytorium, z wyjątkiem przesyłek w ramach tranzytu celnego i przeładunku;

przesyłki przywozowe oznaczają przesyłki towarów, które przywozi się na terytorium Strony z miejsca poza tym terytorium, podczas gdy te towary pozostają pod kontrolą celną, w tym towary przywożone na terytorium do wolnego obszaru celnego lub składu celnego, jednak z wyjątkiem przesyłek w ramach tranzytu celnego i przeładunku;

towary pirackie naruszające prawa autorskie oznaczają wszelkie towary, które są kopiami wykonanymi bez zgody posiadacza praw lub osoby należycie upoważnionej przez niego w państwie, w którym je wyprodukowano, i które są wykonane bezpośrednio lub pośrednio z takiego przedmiotu, że wykonanie kopii stanowiłoby naruszenie praw autorskich lub prawa pokrewnego według prawa Strony, na której terytorium wprowadza się procedury dotyczące środków stosowanych przy kontroli granicznej;

przesyłki w ramach tranzytu celnego oznaczają przesyłki towarów, które wprowadza się na terytorium Strony z miejsca poza tym terytorium i w przypadku których organy celne udzieliły zezwolenia na transport pod stałą kontrolą celną z urzędu wprowadzenia do urzędu wyprowadzenia w celu wyprowadzenia z terytorium. Przesyłki w ramach tranzytu celnego, które otrzymują następnie zgodę na usunięcie spod dozoru celnego bez wyprowadzenia z terytorium, uznaje się za przesyłki przywozowe; oraz

przeładunek oznacza przesyłki towarów, które przenosi się pod kontrolą celną z przywozowych środków transportu na wywozowe środki transportu na terenie jednego urzędu celnego, który jest urzędem zarówno przywozu, jak i wywozu.

2. Odniesienia do naruszenia praw własności intelektualnej w niniejszej sekcji interpretuje się jako odnoszące się do przypadków towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym, pirackich towarów naruszających prawa autorskie lub towarów oznaczonych podrobionym oznaczeniem geograficznym.

3. Strony przyjmują, że nie ma obowiązku stosowania procedur określonych w niniejszej sekcji do towarów wprowadzonych do obrotu w innym państwie przez posiadacza praw lub za jego zgodą.

4. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące przesyłek przywozowych i wywozowych, w ramach których posiadacz praw może zwrócić się do jej właściwych organów o wstrzymanie zwolnienia lub o zatrzymanie towarów podejrzanych o to, że naruszają prawa własności intelektualnej.

5. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące przesyłek przywozowych i wywozowych, w ramach których właściwe organy mogą działać z urzędu w celu tymczasowego wstrzymania zwolnienia lub w celu zatrzymania towarów podejrzanych o to, że naruszają prawa własności intelektualnej, aby zapewnić posiadaczom praw możliwość formalnego zwrócenia się o pomoc na mocy ust. 4.

6. Każda ze Stron może zawrzeć porozumienie z państwem trzecim lub państwami trzecimi, aby ustanowić wspólne procedury bezpieczeństwa odprawy celnej. Uznaje się, że towary, które przeszły odprawę celną zgodnie z warunkami wspólnych procedur celnych w ramach takiego porozumienia, spełniają wymogi ust. 4 i 5, pod warunkiem że dana Strona zachowuje kompetencje prawne do stwierdzenia zgodności z tymi ustępami.
7. Każda ze Stron może przyjąć lub utrzymać procedury, o których mowa w ust. 4 i 5, w odniesieniu do przeładunku i przesyłek w ramach tranzytu celnego.
8. Każda ze Stron może wyłączyć z zakresu stosowania niniejszego artykułu małe ilości towarów niekomercyjnych znajdujących się w bagażu osobistym podróżnych lub małe ilości towarów niekomercyjnych wysyłanych w małych przesyłkach.

Artykuł 20.44

Wniosek posiadacza praw

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy wymagały od posiadacza praw, który składa wniosek o zastosowanie procedur opisanych w art. 20.43, przedstawienia odpowiedniego dowodu, dzięki któremu właściwe organy zyskają pewność, że w świetle prawa Strony wprowadzającej procedury istnieje domniemanie naruszenia prawa własności intelektualnej posiadacza praw, oraz udzielenia wystarczających informacji, co do których można rozsądnie oczekiwać, że są znane posiadaczowi praw, w celu umożliwienia właściwym organom rozpoznania podejrzanych towarów. Wymóg udzielenia wystarczających informacji nie może nadmiernie zniechęcać do korzystania z procedur opisanych w art. 20.43.
2. Każda ze Stron przewiduje możliwość składania wniosków o wstrzymanie zwolnienia lub o zatrzymanie towarów podejrzanych o to, że naruszają prawa własności intelektualnej, wymienionych w art. 20.43, znajdujących się pod kontrolą celną na jej terytorium. Wymóg wprowadzenia możliwości składania takich wniosków jest związany z obowiązkami zapewnienia procedur, o których mowa w art. 20.43 ust. 4 i art. 20.43 ust. 5. Właściwe organy mogą przewidzieć, że takie wnioski będą mieć zastosowanie do przesyłek wielokrotnych. Każda ze Stron może przewidzieć, że na wniosek posiadacza praw wniosek o wstrzymanie zwolnienia lub o zatrzymanie podejrzanych towarów może mieć zastosowanie do wybranych punktów wprowadzenia lub wyprowadzenia pod kontrolą celną.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy poinformowały wnioskodawcę w rozsądnym terminie, czy przyjęły wniosek. W przypadku przyjęcia wniosku przez właściwe organy informują one również wnioskodawcę o okresie ważności wniosku.
4. Każda ze Stron może przewidzieć, że jeżeli wnioskodawca dopuści się nadużycia procedur opisanych w art. 20.43 lub jeżeli zajdzie uzasadniona przyczyna, jej właściwe organy mają prawo odrzucić, zawiesić lub unieważnić wniosek.

Artykuł 20.45

Przekazywanie informacji od posiadacza praw

Każda ze Stron zezwala swoim właściwym organom na wezwanie posiadacza praw do udzielenia wszelkich istotnych informacji, co do których można rozsądnie oczekiwać, że są znane posiadaczowi praw, w celu wsparcia właściwych organów w podejmowaniu środków stosowanych przy kontroli granicznej, o których mowa w niniejszej sekcji. Każda ze Stron może również zezwolić posiadaczowi praw na dostarczenie takich informacji jej właściwym organom.

*Artykuł 20.46***Zabezpieczenie lub równoważna gwarancja**

1. Każda ze Stron zapewnia swoim właściwym organom prawo do wymagania od posiadacza praw, który składa wniosek o zastosowanie procedur opisanych w art. 20.43, aby przekazał odpowiednie zabezpieczenie lub równoważną gwarancję, które są wystarczające do ochrony strony przeciwnej i właściwych organów oraz do zapobieżenia nadużyciom. Każda ze Stron zapewnia, aby takie zabezpieczenie lub równoważna gwarancja nie zniechęcały nadmiernie do korzystania z tych procedur.
2. Każda ze Stron może zapewnić, aby takie zabezpieczenie miało formę kaucji mającej na celu ochronę strony przeciwnej przed stratą lub szkodą wynikającą z wstrzymania zwolnienia lub z zatrzymania towarów, w razie gdyby właściwe organy stwierdziły, że towary te nie naruszają praw własności intelektualnej. W wyjątkowych okolicznościach lub na podstawie nakazu sądowego Strona może zezwolić stronie przeciwnej na objęcie podejrzanych towarów w posiadanie po złożeniu kaucji lub innego zabezpieczenia.

*Artykuł 20.47***Stwierdzenie naruszenia**

Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury, w ramach których jej właściwe organy mogą stwierdzić w rozsądnym terminie po wszczęciu procedur opisanych w art. 20.43, czy podejrzane towary naruszają prawo własności intelektualnej.

*Artykuł 20.48***Środki zaradcze**

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy miały prawo nakazać zniszczenie towarów po stwierdzeniu naruszenia, o którym mowa w art. 20.47. W przypadku gdy takie towary nie ulegają zniszczeniu, każda ze Stron zapewnia, aby – z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności – towary te zostały usunięte z obrotu handlowego w taki sposób, aby uniknąć wyrządzenia jakiegokolwiek szkody posiadaczowi praw.
2. W odniesieniu do towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym zwykle usunięcie bezprawnie umieszczonego znaku towarowego nie jest wystarczające, poza wyjątkowymi przypadkami, aby towary mogły zostać zwolnione i dopuszczone do obrotu handlowego.
3. Każda ze Stron może zapewnić, aby jej właściwe organy miały prawo nałożyć kary administracyjne w następstwie ustalenia naruszenia, o którym mowa w art. 20.47.

*Artykuł 20.49***Szczególna współpraca w zakresie środków stosowanych przy kontroli granicznej**

1. Każda ze Stron zgadza się współpracować z drugą Stroną w celu wyeliminowania międzynarodowego handlu towarami, które naruszają prawa własności intelektualnej. W tym celu każda ze Stron ustanawia punkty kontaktowe w ramach swojej administracji i jest gotowa do wymiany informacji na temat handlu towarami naruszającymi prawa własności intelektualnej. Każda ze Stron wspiera w szczególności wymianę informacji i współpracę między swoimi organami celnymi a organami drugiej Strony w odniesieniu do handlu towarami naruszającymi prawa własności intelektualnej.
2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, może obejmować wymianę informacji w odniesieniu do mechanizmów uzyskiwania informacji przez posiadaczy praw, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie strategii zarządzania ryzykiem, a także informacji ułatwiających wykrywanie przesyłek, w przypadku których istnieje podejrzenie, że zawierają towary naruszające prawa własności intelektualnej.
3. Współpraca w ramach niniejszej sekcji przebiega w sposób zgodny z odpowiednimi umowami międzynarodowymi, które są wiążące dla obu Stron. Wspólny Komitet Współpracy Celnej, o którym mowa w art. 6.14 (Wspólny Komitet Współpracy Celnej), będzie wyznaczał priorytety i wprowadzał odpowiednie procedury współpracy między właściwymi organami Stron prowadzonej na podstawie niniejszej sekcji.

Sekcja E

Współpraca

Artykuł 20.50

Współpraca

1. Każda ze Stron zgadza się współpracować z drugą Stroną w celu wspierania wdrażania zobowiązań i obowiązków podjętych w ramach niniejszego rozdziału. Obszary współpracy obejmują wymianę informacji lub doświadczeń w następującym zakresie:

- a) ochrona i egzekwowanie praw własności intelektualnej, w tym oznaczeń geograficznych; oraz
- b) wprowadzenie porozumień między ich odpowiednimi instytucjami zbiorowego zarządzania.

2. Zgodnie z ust. 1 każda ze Stron zgadza się nawiązać i utrzymywać efektywny dialog dotyczący kwestii własności intelektualnej, aby dyskutować w jego ramach tematy istotne dla ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej ujętych w niniejszym rozdziale oraz wszelkie inne istotne zagadnienia.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY PIERWSZY

Współpraca regulacyjna

Artykuł 21.1

Zakres

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do rozwoju, przeglądu i metodologicznych aspektów środków regulacyjnych organów regulacyjnych Stron, które ujęto między innymi w Porozumieniu TBT, Porozumieniu SPS, GATT 1994 i GATS, w rozdziale czwartym (Bariery techniczne w handlu), piątym (Środki sanitarne i fitosanitarne), dziewiątym (Transgraniczny handel usługami), dwudziestym drugim (Handel i zrównoważony rozwój), dwudziestym trzecim (Handel i praca) i dwudziestym czwartym (Handel i środowisko).

Artykuł 21.2

Zasady

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki dotyczące środków regulacyjnych, określone w Porozumieniu TBT, Porozumieniu SPS, GATT 1994 i GATS.

2. Strony zobowiązują się do zapewnienia wysokich poziomów ochrony życia i zdrowia ludzi, zwierząt oraz roślin, a także ochrony środowiska zgodnie z Porozumieniem TBT, Porozumieniem SPS, GATT 1994, GATS i niniejszą Umową.

3. Strony uznają wartość dwustronnej i wielostronnej współpracy regulacyjnej z ich odpowiednimi partnerami handlowymi. Zawsze, gdy będzie to wykonalne i obustronnie korzystne, Strony będą podejmować współpracę regulacyjną w sposób, który umożliwi udział innych międzynarodowych partnerów handlowych.

4. Bez uszczerbku dla możliwości każdej ze Stron w zakresie prowadzenia jej działalności regulacyjnej, prawodawczej i politycznej Strony zobowiązują się do dalszego rozwijania współpracy regulacyjnej w świetle ich wspólnych interesów w celu:

- a) zapobiegania powstawaniu niepotrzebnych barier handlowych i inwestycyjnych oraz ich eliminowania;
- b) tworzenia warunków sprzyjających konkurencyjności i innowacyjności, w tym poprzez zapewnianie zgodności regulacyjnej, uznawanie równoważności i konwergencję; oraz

- c) wspierania przejrzystego, sprawnego i efektywnego procesu regulacyjnego, w ramach którego wspiera się realizację celów porządku publicznego i wypełnianie zadań przez organy regulacyjne, w tym poprzez propagowanie wymiany informacji i rozpowszechnianie najlepszych praktyk.
5. Niniejszy rozdział zastępuje Zasady ramowe dotyczące współpracy regulacyjnej i przejrzystości między rządem Kanady a Komisją Europejską sporządzone w Brukseli w dniu 21 grudnia 2004 r. i obejmuje działania podjęte wcześniej w kontekście tych zasad ramowych.
6. Strony mogą dobrowolnie podejmować działania w zakresie współpracy regulacyjnej. Dla większej pewności, Strona nie jest zobowiązana do podejmowania jakiegokolwiek konkretnego działania w ramach współpracy regulacyjnej i może odmówić podjęcia współpracy lub może wycofać się ze współpracy. Jeżeli Strona odmawia jednak podjęcia współpracy regulacyjnej lub wycofuje się ze współpracy, powinna być przygotowana do wyjaśnienia powodów swojej decyzji drugiej Stronie.

Artykuł 21.3

Cele współpracy regulacyjnej

Cele współpracy regulacyjnej obejmują:

- a) wkład w ochronę życia, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, życia i zdrowia zwierząt oraz roślin, a także ochronę środowiska poprzez:
- (i) wykorzystanie zasobów międzynarodowych w obszarach takich jak badania naukowe oraz procedury oceny i analizy ryzyka przed wprowadzeniem do obrotu, aby rozwiązywać istotne problemy regulacyjne na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym; oraz
  - (ii) zasilanie bazy danych wykorzystywanej przez departamenty regulacyjne w celu określania i oceny ryzyka oraz zarządzania ryzykiem;
- b) budowanie zaufania, pogłębianie porozumienia w zakresie zarządzania regulacyjnego i uzyskanie wzajemnych korzyści w postaci wiedzy fachowej i innego punktu widzenia w celu:
- (i) usprawniania procesu planowania i opracowywania wniosków regulacyjnych;
  - (ii) promowania przejrzystości i przewidywalności w zakresie opracowywania i ustanawiania regulacji;
  - (iii) zwiększania skuteczności regulacji;
  - (iv) określania instrumentów alternatywnych;
  - (v) określania ubocznego wpływu, jaki mają regulacje;
  - (vi) unikania niepotrzebnych różnic regulacyjnych; oraz
  - (vii) ulepszania procesu wdrażania regulacji i zwiększania poziomu ich przestrzegania;
- c) ułatwianie handlu dwustronnego i inwestycji dwustronnych w sposób, który:
- (i) opiera się na obowiązujących umowach o współpracy;
  - (ii) umożliwia zmniejszenie niepotrzebnych różnic w ramach regulacji; oraz
  - (iii) umożliwia określenie nowych sposobów działań na rzecz współpracy w określonych sektorach;
- d) przyczynianie się do poprawy konkurencyjności i efektywności sektora w sposób, który:
- (i) pozwala na minimalizowanie w miarę możliwości kosztów administracyjnych;
  - (ii) pozwala na ograniczenie w miarę możliwości powielających się wymogów regulacyjnych i związanych z nimi kosztów przestrzegania przepisów; oraz
  - (iii) pozwala na wprowadzenie zgodnych podejść regulacyjnych w tym, w stosownych przypadkach i w miarę możliwości, poprzez:
    - A) stosowanie podejść regulacyjnych, które są neutralne technologicznie; oraz
    - B) uznawanie równoważności regulacji lub działanie na rzecz ich większej zbieżności.

Artykuł 21.4

Działania w zakresie współpracy regulacyjnej

Strony dążą do realizacji celów wskazanych w art. 21.3 poprzez podejmowanie działań w ramach współpracy regulacyjnej, które mogą obejmować:

- a) prowadzenie bieżących dialogów dwustronnych dotyczących zarządzania regulacyjnego, w tym:
  - (i) omawianie reformy regulacyjnej i jej wpływu na stosunki Stron;
  - (ii) wskazywanie uzyskanych doświadczeń;
  - (iii) w stosownych przypadkach – określanie alternatywnych strategii regulacyjnych; oraz
  - (iv) wymianę doświadczeń odnoszących się do narzędzi i instrumentów regulacyjnych, w tym oceny skutków regulacyjnych, oceny ryzyka oraz strategii zapewniania przestrzegania i egzekwowania przepisów;
- b) wzajemne konsultacje, w stosownych przypadkach, i wymianę informacji podczas procesu opracowywania regulacji. Konsultacje i wymiana informacji powinny rozpocząć się na możliwie jak najwcześniejszym etapie tego procesu;
- c) udostępnianie informacji niepublicznych w zakresie, w jakim te informacje można udostępnić rządowi państw trzecich zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa Strony dostarczającej te informacje;
- d) udostępnianie proponowanych regulacji technicznych lub sanitarnych i fitosanitarnych, które mogą mieć wpływ na wymianę handlową z drugą Stroną – możliwie na jak najwcześniejszym etapie, tak aby można było uwzględnić uwagi i propozycje dotyczące zmian;
- e) przekazywanie na wniosek drugiej Strony kopii proponowanych regulacji, z zastrzeżeniem stosownych przepisów dotyczących ochrony prywatności, i zapewnienie zainteresowanym stronom wystarczająco dużo czasu na przedstawienie uwag na piśmie;
- f) wymianę informacji na temat rozważanych działań, środków lub zmian regulacyjnych na możliwie jak najwcześniejszym etapie w celu:
  - (i) zrozumienia powodów stojących za wyborami regulacyjnymi Strony, w tym za wyborem instrumentu regulacyjnego, oraz przeanalizowania możliwości zapewnienia większej zbieżności pomiędzy Stronami w zakresie określania celów regulacji i definiowania ich zakresu. Strony powinny również poruszyć w tym kontekście kwestię wspólnej płaszczyzny pomiędzy regulacjami, normami a ocenami zgodności; oraz
  - (ii) porównania metod i założeń wykorzystanych do analizy wniosków regulacyjnych, w tym – w stosownych przypadkach – analizy wykonalności technicznej lub gospodarczej oraz ewentualnych korzyści z punktu widzenia zakładanego celu związanych z głównymi alternatywnymi wymogami lub podejściami regulacyjnymi będącymi przedmiotem analizy. Ta wymiana informacji może również obejmować strategię zapewniania przestrzegania przepisów i oceny skutków, w tym porównanie potencjalnej opłacalności wniosku regulacyjnego z opłacalnością głównych alternatywnych wymogów lub podejść regulacyjnych będących przedmiotem analizy;
- g) analizę możliwości minimalizowania niepotrzebnych rozbieżności w regulacjach za pomocą środków, takich jak:
  - (i) przeprowadzenie równoczesnej lub wspólnej oceny ryzyka i oceny skutków regulacyjnych, jeżeli jest to możliwe i korzystne dla obu Stron;
  - (ii) opracowanie zharmonizowanego, odpowiedniego lub kompatybilnego rozwiązania; lub
  - (iii) rozważenie zastosowania wzajemnego uznania w konkretnych przypadkach;
- h) współpracę w zakresie zagadnień dotyczących opracowania, przyjęcia, wdrożenia i stosowania norm, wytycznych i zaleceń międzynarodowych;
- i) analizę adekwatności i możliwości gromadzenia tych samych lub podobnych danych dotyczących charakteru, zakresu i częstotliwości występowania problemów, które mogą potencjalnie doprowadzić do podjęcia działania regulacyjnego, w przypadku gdy przyspieszyłoby ono wydawanie istotnych pod kątem statystycznym ocen dotyczących tych problemów;
- j) okresowe porównywanie praktyk w zakresie gromadzenia danych;

- k) analizę adekwatności i możliwości wykorzystywania tych samych lub podobnych założeń i metodyk, które wykorzystuje druga Strona w celu analizy danych i oceny powiązanych problemów, które należy rozwiązać na drodze regulacyjnej w celu:
  - (i) zmniejszenia różnic w określaniu problemów; oraz
  - (ii) przyczynienia się do większej zbieżności wyników;
- l) okresowe porównywanie założeń analitycznych i metodologii;
- m) wymianę informacji na temat stosowania, wdrażania i egzekwowania regulacji oraz środków osiągnięcia i pomiaru zgodności;
- n) realizację wspólnych planów badań w celu:
  - (i) ograniczenia powielających się badań;
  - (ii) generowania większej ilości informacji przy jednoczesnym obniżeniu kosztów;
  - (iii) gromadzenia jak najlepszych danych;
  - (iv) wprowadzenia w stosownych przypadkach wspólnych podstaw naukowych;
  - (v) rozwiązywania najpilniejszych problemów regulacyjnych w bardziej spójny i ukierunkowany na wyniki sposób; oraz
  - (vi) minimalizowania niepotrzebnych różnic pomiędzy nowymi wnioskami regulacyjnymi przy jednoczesnej skutecznej poprawie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska;
- o) przeprowadzanie powdrożeniowych przeglądów regulacji lub polityk;
- p) porównywanie metod i założeń wykorzystywanych w tych powdrożeniowych przeglądach;
- q) w stosownych przypadkach – wzajemne udostępnianie podsumowań wyników tych powdrożeniowych przeglądów;
- r) określanie właściwego podejścia w celu ograniczenia niekorzystnych skutków istniejących różnic regulacyjnych dla dwustronnej wymiany handlowej i dwustronnych inwestycji w sektorach wskazanych przez Stronę, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez zapewnianie większej zbieżności przepisów, wzajemne uznawanie, ograniczenie do minimum stosowania instrumentów regulacyjnych zakłócających wymianę handlową i inwestycje oraz stosowanie norm międzynarodowych, w tym norm i wytycznych dotyczących oceny zgodności; lub
- s) wymianę informacji, wiedzy naukowej i doświadczeń w dziedzinie dobrostanu zwierząt w celu propagowania współpracy w tej dziedzinie między Stronami.

Artykuł 21.5

Zgodność środków regulacyjnych

W celu zwiększenia zbieżności środków regulacyjnych Stron i ich kompatybilności każda ze Stron uwzględnia w stosownych przypadkach środki regulacyjne lub inicjatywy drugiej Strony dotyczących tych samych lub powiązanych kwestii. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby Strona przyjęła odmienne środki regulacyjne lub realizowała inne inicjatywy z przyczyn wiążących się z odmiennymi podejściami, okolicznościami, wartościami lub priorytetami instytucjonalnymi lub legislacyjnymi, które są charakterystyczne dla tej Strony.

Artykuł 21.6

Forum ds. Współpracy Regulacyjnej

1. Na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. h) (Specjalne komitety) ustanawia się Forum ds. Współpracy Regulacyjnej („FWR”), aby ułatwić i promować współpracę regulacyjną między Stronami zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału.
2. FWR wykonuje następujące zadania:
  - a) zapewnia forum do omawiania kwestii leżących we wspólnym interesie Stron w ramach polityki regulacyjnej, które Strony wskazały, między innymi poprzez konsultacje prowadzone zgodnie z art. 21.8;
  - b) wspiera poszczególne organy regulacyjne w określaniu potencjalnych partnerów, z którymi mogą współpracować, i zapewnia im odpowiednie narzędzia do realizacji tego celu takie jak wzory umów o poufności;

- c) prowadzi przegląd inicjatyw regulacyjnych, zarówno już realizowanych, jak i oczekiwanych, które według Strony mogą stwarzać możliwości współpracy. Przeglądy, które zostaną przeprowadzone w porozumieniu z agencjami i wydziałami regulacyjnymi, powinny przyczyniać się do wdrożenia niniejszego rozdziału; oraz
- d) wspiera rozwój działań dwustronnych w ramach współpracy zgodnie z art. 21.4 i na podstawie informacji uzyskanych od wydziałów i agencji regulacyjnych dokonuje przeglądu postępów, osiągnięć i najlepszych praktyk w ramach inicjatyw dotyczących współpracy regulacyjnej w określonych sektorach.

3. Współprzewodniczącymi FWR są starszy przedstawiciel rządu Kanady na szczeblu wiceministra, na równorzędnym stanowisku lub osoba wyznaczona na to stanowisko, oraz starszy przedstawiciel Komisji Europejskiej na szczeblu dyrektora generalnego, na równorzędnym stanowisku lub osoba wyznaczona na to stanowisko; FWR składa się z odpowiednich urzędników każdej ze Stron. Strony mogą za obopólną zgodą zaprosić inne zainteresowane strony do uczestniczenia w posiedzenia FWR.

4. FWR:

- a) przyjmuje swój zakres zadań, procedury i plan pracy na pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszej Umowy;
- b) odbywa pierwsze posiedzenie w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i przynajmniej raz w roku po pierwszym posiedzeniu, chyba że Strony postanowią inaczej; oraz
- c) w stosownych przypadkach przedkłada Wspólnemu Komitetowi CETA sprawozdania z wdrażania postanowień niniejszego rozdziału.

Artykuł 21.7

Dalsza współpraca między Stronami

1. Zgodnie z art. 21.6 ust. 2 lit. c) i w celu umożliwienia monitorowania planowanych projektów regulacyjnych oraz określenia możliwości współpracy regulacyjnej Strony dokonują okresowo wymiany informacji w zakresie bieżących lub planowanych projektów regulacyjnych w obszarach, za które są odpowiedzialne. Te informacje powinny obejmować w stosownych przypadkach nowe przepisy techniczne i zmiany w obowiązujących przepisach technicznych, które prawdopodobnie zostaną zaproponowane lub przyjęte.

2. Strony mogą wprowadzić ułatwienia we współpracy regulacyjnej dzięki wymianie urzędników zgodnie z określonymi porozumieniami.

3. Strony dążą do dobrowolnej współpracy i dobrowolnego udostępniania informacji w obszarze bezpieczeństwa produktów niespożywczych. Ta współpraca lub wymiana informacji może w szczególności odnosić się do:

- a) kwestii naukowych, technicznych i regulacyjnych, aby zwiększyć bezpieczeństwo produktów niespożywczych;
- b) nowych kwestii o szczególnym znaczeniu dla zdrowia i bezpieczeństwa, które wchodzą w zakres kompetencji Strony;
- c) działań związanych z normalizacją;
- d) nadzoru rynku i działań w zakresie egzekwowania prawa;
- e) metod oceny ryzyka i testowania produktów; oraz
- f) skoordynowanego wycofania produktu od użytkowników lub innych podobnych działań.

4. Strony mogą ustanowić wzajemną wymianę informacji na temat bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych i na temat podjętych środków zapobiegawczych, ograniczających i naprawczych. Kanada może w szczególności uzyskać dostęp do wybranych informacji z unijnego systemu RAPEX lub systemu będącego jego następcą w odniesieniu do produktów konsumpcyjnych, o których mowa w dyrektywie 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów. Unia Europejska może otrzymywać wczesne ostrzeżenia dotyczące środków ograniczających i odzyskania produktu z kanadyjskiego systemu zgłaszania zdarzeń dotyczących produktów konsumpcyjnych znanego jako RADAR lub systemu będącego jego następcą w odniesieniu do produktów konsumpcyjnych określonych w kanadyjskim prawie o bezpieczeństwie produktów konsumpcyjnych (*Canada Consumer Product Safety Act*), S.C. 2010, c. 21 i do kosmetyków określonych w prawie o żywności i lekach (*Food and Drugs Act*), R.S.C. 1985, c. F-27. Ta wzajemna wymiana informacji dokonuje się na podstawie porozumienia określającego środki, o których mowa w ust. 5.

5. Przed dokonaniem pierwszej wymiany informacji przez Strony, o której mowa w ust. 4, Strony zapewniają, aby Komitet ds. Handlu Towarami wyraził poparcie dla wprowadzenia środków służących do wdrożenia tych zmian. Strony zapewniają, aby w ramach tych środków określono rodzaj informacji podlegających wymianie, zasady wymiany i stosowanie przepisów dotyczących poufności i ochrony danych osobowych.
6. Komitet ds. Handlu Towarami wyraża poparcie dla wprowadzenia środków na mocy ust. 5 w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, chyba że Strony postanowią o wydłużeniu tego terminu.
7. Strony mogą zmodyfikować środki, o których mowa w ust. 5. Komitet ds. Handlu Towarami musi wyrazić poparcie dla każdej zmiany środków.

Artykuł 21.8

Konsultacje z jednostkami prywatnymi

W celu rozważenia kwestii związanych z wdrożeniem niniejszego rozdziału z perspektywy innej niż rządowa każda ze Stron lub obie Strony mogą skonsultować się w stosownych przypadkach z interesariuszami i zainteresowanymi stronami, w tym z przedstawicielami środowisk akademickich, ośrodków analitycznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, organizacji konsumentów i innych organizacji. Konsultacje te można prowadzić za pomocą wszelkich środków, które Strona lub Strony uznają za stosowne.

Artykuł 21.9

Punkty kontaktowe

1. Punktami kontaktowymi w komunikacji między Stronami w kwestiach wynikających z niniejszego rozdziału są:
  - a) w przypadku Kanady – Wydział ds. Barrier i Regulacji Technicznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Handlu i Rozwoju lub jednostka będąca jego następcą; oraz
  - b) w przypadku Unii Europejskiej – Dział Spraw Międzynarodowych Dyrekcji Generalnej ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP, Komisja Europejska, lub jednostka będąca jego następcą.
2. Każdy punkt kontaktowy odpowiada za konsultacje i koordynację z odpowiednimi wydziałami i agencjami regulacyjnymi, w stosownych przypadkach, w kwestiach wynikających z niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY DRUGI

Handel i zrównoważony rozwój

Artykuł 22.1

Kontekst i cele

1. Strony przywołują Deklarację z Rio de Janeiro w sprawie środowiska i rozwoju z 1992 r., Agendę 21 w sprawie środowiska i rozwoju z 1992 r., Deklarację z Johannesburga w sprawie zrównoważonego rozwoju z 2002 r. i Plan realizacji przyjęty podczas światowego szczytu w sprawie zrównoważonego rozwoju w Johannesburgu w 2002 r., deklarację ministerialną Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ „Tworzenie na poziomie krajowym i międzynarodowym środowiska sprzyjającego generowaniu pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich oraz jego wpływu na zrównoważony rozwój” z 2006 r. oraz deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. Strony przyznają, że rozwój gospodarczy, rozwój społeczny i ochrona środowiska są wzajemnie od siebie zależnymi i wzmacniającymi się elementami zrównoważonego rozwoju oraz potwierdzają swoje zaangażowanie w promowanie rozwoju handlu międzynarodowego w taki sposób, aby przyczynić się do realizacji celu zrównoważonego rozwoju dla zapewnienia dobrobytu obecnych i przyszłych pokoleń.
2. Strony podkreślają korzyści płynące z uwzględnienia kwestii pracy i środowiska związanych z handlem w globalnym podejściu do handlu i zrównoważonego rozwoju. W związku z tym Strony zgadzają się, że prawa i obowiązki wskazane w rozdziale dwudziestym trzecim (Handel i praca) i dwudziestym czwartym (Handel i środowisko) należy uwzględnić w kontekście niniejszej Umowy.

3. W tym względzie, poprzez wdrożenie rozdziału dwudziestego trzeciego (Handel i praca) i dwudziestego czwartego (Handel i środowisko) Strony zmierzają do:
- a) promowania zrównoważonego rozwoju poprzez wzmacnianie koordynacji i integracji ich odpowiednich polityk i środków w zakresie pracy, środowiska i handlu;
  - b) promowania dialogu i współpracy między Stronami w celu rozwijania wzajemnych stosunków handlowych i gospodarczych w taki sposób, aby wspierać ich odpowiednie środki i normy w zakresie ochrony pracy i środowiska, oraz utrzymywania swoich celów dotyczących ochrony środowiska i pracy w kontekście stosunków handlowych, które są wolne, otwarte i przejrzyste;
  - c) zwiększenia poziomu egzekwowania swoich odpowiednich przepisów prawnych w zakresie prawa pracy i ochrony środowiska oraz poziomu przestrzegania umów międzynarodowych dotyczących pracy i środowiska;
  - d) promowania pełnego wykorzystania instrumentów, takich jak ocena skutków i konsultacje z zainteresowanymi stronami, w regulacji kwestii związanych z handlem, pracą i środowiskiem oraz zachęcania przedsiębiorstw, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obywateli, aby rozwijały i wdrażały praktyki przyczyniające się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju; oraz
  - e) promowania konsultacji społecznych i udziału w dyskusji na temat kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem, które wynikają z niniejszej Umowy, i w opracowywaniu odpowiednich przepisów prawnych i polityk.

Artykuł 22.2

Przejrzystość

Strony podkreślają znaczenie, jakie ma zapewnienie przejrzystości jako elementu koniecznego do promowania udziału społecznego i publicznego udostępniania informacji w kontekście niniejszego rozdziału zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału i rozdziału dwudziestego siódmego (Przejrzystość), a także art. 23.6 (Informacje publiczne i świadomość społeczna) i art. 24.7 (Informacje publiczne i świadomość społeczna).

Artykuł 22.3

Współpraca i promowanie handlu wspierającego zrównoważony rozwój

1. Strony uznają znaczenie współpracy międzynarodowej w zakresie realizowania celu zrównoważonego rozwoju i integracji na poziomie międzynarodowym w zakresie inicjatyw, działań i środków dotyczących rozwoju i ochrony w obszarach gospodarczym, społecznym i środowiskowym. W związku z tym Strony zgadzają się podjąć dialog i konsultować się ze sobą w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju związanych z handlem, które stanowią przedmiot wspólnego zainteresowania.
2. Strony potwierdzają, że handel powinien promować zrównoważony rozwój. W związku z tym każda ze Stron dąży do promowania handlu oraz przepływów i praktyk gospodarczych, które przyczyniają się do wzmacniania ochrony godnej pracy i środowiska, w tym poprzez:
  - a) wspieranie opracowywania i korzystania z dobrowolnych programów dotyczących zrównoważonej produkcji towarów i zrównoważonego świadczenia usług, takich jak oznakowanie ekologiczne i programy sprawiedliwego handlu;
  - b) wspieranie opracowywania i korzystania przez przedsiębiorstwa z dobrowolnych najlepszych praktyk w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu, takich jak praktyki przedstawione w Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, w celu zwiększenia spójności celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
  - c) zachęcanie do uwzględniania kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem w decyzjach dotyczących konsumpcji prywatnej i publicznej; oraz
  - d) promowanie opracowywania, ustanawiania, utrzymywania lub ulepszania celów i norm w zakresie efektów działalności środowiskowej.

3. Strony uznają znaczenie, jakie ma rozwiązywanie konkretnych problemów dotyczących zrównoważonego rozwoju poprzez ocenę skutków możliwych działań gospodarczych, społecznych i środowiskowych przy uwzględnieniu opinii zainteresowanych stron. W związku z tym każda ze Stron zobowiązuje się do przeglądu, monitorowania i oceny skutków wdrożenia niniejszej Umowy w zakresie zrównoważonego rozwoju na jej terytorium w celu zidentyfikowania wszelkich koniecznych działań, które mogą wiązać się z niniejszą Umową. Strony mogą przeprowadzać wspólne oceny. Oceny te będą przeprowadzane w sposób dostosowany do praktyk i warunków panujących na terytorium każdej ze Stron poprzez odpowiednie procesy partycypacyjne Stron oraz procesy, które wprowadzono niniejszą Umową.

Artykuł 22.4

Mechanizmy instytucjonalne

1. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju ustanowiony na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. g) (Specjalne komitety) składa się z przedstawicieli wysokiego szczebla Stron odpowiedzialnych za kwestie objęte niniejszym rozdziałem i rozdziałem dwudziestym trzecim (Handel i praca) oraz dwudziestym czwartym (Handel i środowisko). Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju nadzoruje wdrażanie tych rozdziałów, w tym wspólne działania i przegląd skutków niniejszej Umowy w kontekście zrównoważonego rozwoju, oraz zajmuje się kompleksowo wszelkimi kwestiami stanowiącymi przedmiot wspólnego zainteresowania dla Stron w odniesieniu do powiązań między rozwojem gospodarczym, rozwojem społecznym i ochroną środowiska. W odniesieniu do rozdziału dwudziestego trzeciego (Handel i praca) oraz dwudziestego czwartego (Handel i środowisko) Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju może również wykonywać swoje obowiązki w drodze sesji specjalnych, w których uczestniczą członkowie odpowiedzialni za wszelkie kwestie objęte, odpowiednio, tymi rozdziałami.

2. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zbiera się w ciągu pierwszego roku od wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie tak często, jak Strony uznają to za konieczne. Punkty kontaktowe, o których mowa w art. 23.8 (Mechanizmy instytucjonalne) i 24.13 (Mechanizmy instytucjonalne), odpowiadają za komunikację między Stronami w odniesieniu do planowania i organizacji tych posiedzeń lub sesji specjalnych.

3. Każde zwykłe posiedzenie lub sesja specjalna Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju obejmuje sesję publiczną w celu omówienia kwestii wiążących się z wdrożeniem odpowiednich rozdziałów, chyba że Strony postanowią inaczej.

4. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju promuje przejrzystość i udział społeczny. W tym celu:

- a) udostępnia się każdą decyzję lub każde sprawozdanie Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, chyba że Komitet postanowi inaczej;
- b) Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju przedstawia aktualne informacje dotyczące wszelkich kwestii związanych z niniejszym rozdziałem, w tym z jego wdrażaniem oraz z Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, o którym mowa w art. 22.5. Każdy pogląd lub każda opinia Forum Społeczeństwa Obywatelskiego jest przedstawiana Stronom bezpośrednio lub za pomocą mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 23.8 ust. 3 (Mechanizmy instytucjonalne) i art. 24.13 (Mechanizmy instytucjonalne). Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju przedstawia co roku sprawozdanie z działań następczych podjętych w związku z tymi informacjami.
- c) Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju przedstawia co roku sprawozdanie dotyczące wszelkich kwestii, którymi zajmuje się na podstawie art. 24.7 ust. 3 (Informacje publiczne i świadomość społeczna) lub art. 23.8 ust. 4 (Mechanizmy instytucjonalne).

Artykuł 22.5

Forum Społeczeństwa Obywatelskiego

1. W celu prowadzenia dialogu dotyczącego aspektów niniejszej Umowy w zakresie zrównoważonego rozwoju Strony wprowadzają wspólne Forum Społeczeństwa Obywatelskiego złożone z przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego ustanowionych na ich terytoriach, w tym uczestników mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 23.8 ust. 3 (Mechanizmy instytucjonalne) i art. 24.13 (Mechanizmy instytucjonalne).

2. Forum Społeczeństwa Obywatelskiego zwołuje się raz do roku, chyba że Strony postanowią inaczej. Strony promują zrównoważoną reprezentację odpowiednich interesów, w tym przez niezależne organizacje przedstawicielskie pracodawców, związki zawodowe, organizacje pracy i organizacje biznesowe, grupy zajmujące się ochroną środowiska oraz, w stosownych przypadkach, przez inne odpowiednie organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Strony mogą również umożliwić uczestnictwo przy zastosowaniu środków wirtualnych.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY TRZECI

Handel i praca

Artykuł 23.1

Kontekst i cele

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowej współpracy i porozumień w zakresie pracy jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na wyzwania gospodarcze i społeczne oraz te związane z zatrudnieniem, a także na możliwości wynikające z globalizacji. Uznają wpływ, jaki handel międzynarodowy mógłby mieć na zapewnianie pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich, i zobowiązują się do prowadzenia konsultacji i współpracy w stosownych przypadkach w zakresie kwestii pracy i zatrudnienia związanych z handlem, leżących w ich wspólnym interesie.

2. Doceniając wartość, jaką tworzy większa spójność polityki obejmującej podstawowe normy prawa pracy w kontekście zapewniania godnej pracy, a także wartość wysokich poziomów ochrony pracy i ich skutecznego egzekwowania, Strony uznają korzystny wpływ tych obszarów na wydajność gospodarczą, innowacyjność i wydajność, w tym wyniki w zakresie wywozu. W tym kontekście Strony uznają również znaczenie dialogu społecznego w kwestiach dotyczących pracy prowadzonego między pracownikami i pracodawcami oraz ich odpowiednimi organizacjami, a także rządami, i zobowiązują się do wspierania takiego dialogu.

Artykuł 23.2

Prawo do wprowadzania regulacji oraz poziomy ochrony

Uznając prawo każdej ze Stron do ustanawiania własnych priorytetów dotyczących pracy i własnych poziomów ochrony pracy oraz do przyjmowania lub zmiany własnych przepisów prawa oraz polityk w sposób zgodny z jej międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie prawa pracy, w tym zobowiązaniami wynikającymi z niniejszego rozdziału, każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby te przepisy prawa i polityki gwarantowały wysokie poziomy ochrony pracy oraz zachęcały do ich wdrażania, a także dąży do dalszego doskonalenia takich przepisów i polityk w celu zagwarantowania wysokich poziomów ochrony pracy.

Artykuł 23.3

Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przepisy prawa pracy i praktyki w zakresie pracy stanowiły urzeczywistnienie i gwarancję ochrony podstawowych zasad i praw w miejscu pracy, które wymieniono poniżej. Strony potwierdzają swoje zobowiązania w zakresie przestrzegania, promowania i realizowania tych zasad i praw zgodnie z obowiązkami członków Międzynarodowej Organizacji Pracy („MOP”) i zobowiązaniami wynikającymi z Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz działań uzupełniających z 1998 r., przyjętej podczas 86. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy, które obejmują:

- a) wolność zrzeszania się oraz skuteczne uznawanie prawa do rokowań zbiorowych;
- b) eliminację wszystkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;
- c) skuteczną likwidację pracy dzieci; oraz
- d) zniesienie dyskryminacji w odniesieniu do zatrudnienia i zawodu.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby przepisy prawa pracy i praktyki w zakresie pracy wspierały następujące cele zawarte w programie godnej pracy opracowanym przez MOP i zgodne z deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. przyjętą na 97. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy, a także z innymi zobowiązaniami międzynarodowymi:

- a) zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym zapobieganie obrażeniom poniesionym przy pracy lub chorobom zawodowym oraz odszkodowania w przypadku takich obrażeń lub chorób;
- b) ustanowienie akceptowalnych minimalnych norm zatrudnienia dla pracowników, w tym pracowników nieobjętych układem zbiorowym pracy; oraz
- c) niedyskryminacja w zakresie warunków pracy, w tym w odniesieniu do pracowników migrujących.

3. Zgodnie z ust. 2 lit. a) każda ze Stron zapewnia, aby jej przepisy prawa pracy i praktyki w zakresie pracy zapewniały i chroniły warunki pracy zgodne z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym poprzez opracowanie polityk promujących podstawowe zasady zapobiegające wypadkom i obrażeniom, które powstają w wyniku lub podczas wykonywania pracy, i ukierunkowane na rozwój prewencyjnej kultury bezpieczeństwa i zdrowotnej opierającej się na założeniu, że zasadzie prewencji przyznaje się największy priorytet. Każda ze Stron, podczas opracowywania i wdrażania środków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, bierze pod uwagę istniejące odpowiednie informacje naukowe i techniczne oraz powiązane normy międzynarodowe, wytyczne lub zalecenia, jeżeli środki te mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami. Strony uznają, że w przypadku istniejących lub potencjalnych zagrożeń lub warunków, co do których można mieć uzasadnione przypuszczenie, iż prowadzą do powstania obrażeń lub do choroby osoby fizycznej, Strona nie może powołać się na brak całkowitej pewności naukowej jako na powód uzasadniający odroczenie wprowadzenia środków ochronnych, które są racjonalne pod względem kosztów.

4. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania do skutecznego wdrażania w swoim prawie i w ramach swoich praktyk na całym swoim terytorium podstawowych konwencji MOP, które zostały ratyfikowane przez – odpowiednio – Kanadę i państwa członkowskie Unii Europejskiej. Strony podejmują stałe i nieustające wysiłki na rzecz ratyfikowania podstawowych konwencji MOP, jeżeli jeszcze tego nie uczyniły. Strony dokonują wymiany informacji dotyczących sytuacji każdej Strony i jej postępów poczynionych w celu ratyfikacji podstawowych oraz priorytetowych i innych konwencji MOP, które zostały sklasyfikowane przez MOP jako aktualne.

Artykuł 23.4

Utrzymywanie poziomów ochrony

1. Strony uzgadniają, że niewłaściwe jest pobudzanie handlu lub inwestycji poprzez osłabianie lub obniżanie poziomów ochrony przewidzianych w ich przepisach i normach prawa pracy.
2. Strona nie może zwolnić z obowiązku stosowania swoich przepisów i norm prawa pracy lub w inny sposób przyznać odstępstwa od tych przepisów i norm, ani też nie może oferować takiego zwolnienia lub odstępstwa, aby zachęcić do wymiany handlowej lub zakładania, nabywania, rozwoju lub utrzymania inwestycji na jej terytorium.
3. Strona nie może zaprzestać skutecznego egzekwowania swoich przepisów i norm prawa pracy poprzez ciągłe lub powtarzające się działania lub zaniechania, aby zachęcić do wymiany handlowej lub inwestycji.

Artykuł 23.5

Procedury egzekwowania prawa, postępowanie administracyjne i kontrola działań administracyjnych

1. Na mocy art. 23.4 każda ze Stron promuje przestrzeganie przepisów prawa pracy i skutecznie je egzekwuje, w tym poprzez:
  - a) utrzymywanie systemu inspekcji pracy zgodnie z jej międzynarodowymi zobowiązaniami mającymi na celu zabezpieczenie egzekwowania przepisów prawa dotyczących warunków pracy i ochrony pracowników, które są możliwe do wyegzekwowania przez inspektorów pracy; oraz
  - b) zapewnienie dostępności postępowania administracyjnego i sądowego dla każdego, kto ma prawnie uznany interes w danej sprawie i kto utrzymuje, że w świetle przepisów Strony doszło do naruszenia prawa, aby umożliwić podjęcie skutecznego działania przeciw naruszeniu prawa pracy Strony, w tym za pomocą odpowiednich środków zaradczych przeciw naruszeniom tego prawa.

2. Każda ze Stron zapewnia zgodnie ze swoim prawem, aby postępowania, o których mowa w ust. 1 lit. b), nie były nadmiernie skomplikowane lub rażąco kosztowne oraz nie pociągały za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych czy nieuzasadnionych opóźnień oraz aby w stosownych przypadkach zagwarantowano w nich zabezpieczenie roszczeń w drodze nakazu lub zakazu sądowego i aby były one sprawiedliwe i słuszne, w tym poprzez:

- a) zawiadomienie pozwanych z rozsądnym wyprzedzeniem o terminie wszczęcia postępowania, w tym przekazanie opisu charakteru postępowania i podstawy skargi;
- b) zapewnienie stronom postępowania odpowiedniej możliwości potwierdzenia lub obrony ich stanowiska, w tym poprzez przedstawienie informacji lub dowodów, przed wydaniem ostatecznej decyzji lub ostatecznego orzeczenia;
- c) zapewnienie, aby ostateczna decyzja lub ostateczne orzeczenie zostały sporządzone na piśmie i zawierały odpowiednie uzasadnienie dotyczące sprawy, oparte na informacjach lub dowodach, w odniesieniu do których strony postępowania miały możliwość wypowiedzenia się; oraz
- d) zapewnienie stronom postępowania administracyjnego możliwości kontroli decyzji ostatecznych, a w uzasadnionych przypadkach ich zmiany, w rozsądnym terminie, przez organ sądowy ustanowiony na mocy przepisów prawa, posiadający odpowiednie gwarancje niezależności i bezstronności.

Artykuł 23.6

Informacje publiczne i świadomość społeczna

1. Poza wypełnianiem obowiązków, o których mowa w art. 27.1 (Publikacja) każda ze Stron wspiera debatę publiczną z udziałem podmiotów niepaństwowych i między takimi podmiotami w odniesieniu do opracowywania i definiowania polityk, które mogą prowadzić do przyjęcia przepisów i norm prawa pracy przez jej organy publiczne.

2. Każda ze Stron wspiera świadomość społeczną na temat swoich przepisów i norm prawa pracy oraz procedur egzekwowania i przestrzegania tych przepisów, w tym poprzez zapewnienie dostępności informacji i podjęcie działań na rzecz zwiększania wiedzy i zrozumienia wśród pracowników, pracodawców i ich przedstawicieli.

Artykuł 23.7

Wspólne działania

1. Strony zobowiązują się do współpracy w celu wspierania realizacji celów niniejszego rozdziału poprzez podjęcie działań, takich jak:

- a) wymiana informacji na temat najlepszych praktyk w ramach kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania i istotnych wydarzeń, działań i inicjatyw;
- b) współpraca na forach międzynarodowych, które zajmują się kwestiami istotnymi z punktu widzenia handlu i pracy, w tym w szczególności współpraca w ramach WTO i MOP;
- c) międzynarodowe promowanie i skuteczne stosowanie podstawowych zasad i praw w pracy, o których mowa w art. 23.3 ust. 1 oraz w programie godnej pracy opracowanym przez MOP;
- d) dialog i udostępnianie informacji na temat przepisów prawa pracy w kontekście ich odpowiednich umów handlowych i wdrażania tych umów;
- e) badanie możliwości współpracy w ramach inicjatyw dotyczących osób trzecich; oraz
- f) wszelkie inne formy współpracy uznane za odpowiednie.

2. Strony uwzględnią wszelkie opinie przedstawione przez przedstawicieli pracowników, pracodawców i organizacji społeczeństwa obywatelskiego podczas określania obszarów współpracy i podejmowania wspólnych działań.

3. Strony mogą przyjąć umowy o współpracy z MOP i innymi właściwymi organizacjami międzynarodowymi lub regionalnymi, aby móc korzystać z ich wiedzy fachowej i zasobów przy realizacji celów niniejszego rozdziału.

Artykuł 23.8

Mechanizmy instytucjonalne

1. Każda ze Stron wyznacza urząd, który stanowi punkt kontaktowy dla drugiej Strony w związku z wdrażaniem postanowień niniejszego rozdziału, w tym w zakresie:
  - a) wspólnych programów i działań zgodnie z art. 23.7;
  - b) otrzymywania uwag i komunikatów zgodnie z art. 23.9; oraz
  - c) informacji, które mają zostać przekazane drugiej Stronie, zespołom ekspertów i ogółowi społeczeństwa.
2. Każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie informacje w formie pisemnej dotyczące punktów kontaktowych, o których mowa w ust. 1.
3. Poprzez zwykłe posiedzenia lub sesje specjalne z udziałem uczestników odpowiedzialnych za kwestie objęte niniejszym rozdziałem Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju ustanowiony na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. g) (Specjalne komitety):
  - a) nadzoruje realizację postanowień niniejszego rozdziału i dokonuje przeglądu postępów osiągniętych w ramach tego działania, w tym jego funkcjonowanie i skuteczność; oraz
  - b) omawia wszelkie inne sprawy objęte zakresem stosowania niniejszego rozdziału.
4. Każda ze Stron ustanawia nowe krajowe grupy doradcze ds. pracy lub zrównoważonego rozwoju lub konsultuje się z istniejącymi już grupami tego typu, by uzyskać opinie i porady w zakresie kwestii dotyczących niniejszego rozdziału. W skład tych grup wchodzi niezależne organizacje przedstawicielskie społeczeństwa obywatelskiego, zapewniające zrównoważoną reprezentację pracodawców, związków zawodowych, organizacji pracy i organizacji biznesowych oraz, w stosownych przypadkach, innych istotnych interesariuszy. Mogą one z własnej inicjatywy przedkładać opinie i zalecenia dotyczące dowolnej kwestii związanej z niniejszym rozdziałem.
5. Każda ze Stron pozostaje otwarta na uwagi otrzymywane od ogółu społeczeństwa w kwestiach dotyczących niniejszego rozdziału, w tym zgłaszane zastrzeżenia dotyczące wdrażania postanowień niniejszego rozdziału, i należycie je uwzględnia. Każda ze Stron informuje swoje odpowiednie krajowe grupy doradcze ds. pracy lub zrównoważonego rozwoju o tych zgłoszeniach.
6. Strony biorą pod uwagę działania MOP, tak by promować szerszą współpracę i większą spójność między działaniami Stron i MOP.

Artykuł 23.9

Konsultacje

1. Strona może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną dotyczących każdej kwestii wynikającej z niniejszego rozdziału, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony. Strona jasno przedstawia sprawę we wniosku, wskazuje kwestie sporne i przedstawia krótkie podsumowanie wszelkich skarg złożonych na podstawie niniejszego rozdziału. Konsultacje muszą rozpocząć się bezzwłocznie po złożeniu przez Stronę wniosku o konsultacje.
2. Podczas konsultacji każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie będące w jej posiadaniu informacje, wystarczające do pełnego rozpatrzenia spornych kwestii, z zastrzeżeniem przepisów tej Strony dotyczących ochrony poufnych danych osobowych i informacji handlowych.
3. W razie potrzeby i za obopólną zgodą Strony zwracają się o udzielenie informacji lub przekazanie opinii do osoby, organizacji lub organu, w tym do MOP, które mogą wnieść wkład w rozpatrzenie kwestii spornej.
4. Jeżeli jedna ze Stron uważa, że wymagane jest przeprowadzenie dalszej dyskusji w danej kwestii, Strona ta może zwrócić się do Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju o zwołanie posiedzenia w celu rozpatrzenia sprawy, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju niezwłocznie zwołuje posiedzenie i dąży do rozstrzygnięcia danej kwestii. W stosownych przypadkach zwraca się on o poradę do krajowych grup doradczych Stron ds. pracy lub zrównoważonego rozwoju za pośrednictwem mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 23.8.

5. Każda ze Stron upublicznia rozstrzygnięcie lub decyzję dotyczące sprawy omawianej na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 23.10

Zespół ekspertów

1. W odniesieniu do każdej sprawy, która nie zostanie rozpatrzona w sposób satysfakcjonujący w drodze konsultacji na podstawie art. 23.9, 90 dni po otrzymaniu wniosku o konsultacje, o którym mowa w art. 23.9 ust. 1 Strona może zwrócić się o zwołanie zespołu ekspertów w celu zbadania sprawy, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony.
2. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego rozdziału, o ile Strony nie postanowią inaczej, Strony stosują regulamin i kodeks postępowania określone w załącznikach 29-A i 29-B.
3. W skład zespołu ekspertów wchodzi trzech członków.
4. W ciągu 10 dni roboczych od otrzymania przez Stronę odpowiadającą wnioskowi o ustanowienie zespołu ekspertów Strony przeprowadzają konsultacje w celu osiągnięcia porozumienia w zakresie składu zespołu ekspertów. Należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie, by zaproponowani członkowie zespołu ekspertów spełniali wymogi określone w ust. 7 i posiadali wiedzę fachową dotyczącą sprawy.
5. Jeżeli Strony nie są w stanie podjąć decyzji co do składu zespołu ekspertów w terminie określonym w ust. 4, zastosowanie ma procedura wyboru określona w art. 29.7 ust. 3–7 (Skład organu arbitrażowego) w odniesieniu do wykazu ustanowionego w ust. 6.
6. Podczas pierwszego posiedzenia po wejściu w życie niniejszej Umowy Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju sporządza wykaz co najmniej dziewięciu osób, które wybrano z uwagi na ich obiektywność, rzetelność i umiejętność trafnego osądu i które są chętne oraz zdolne do pełnienia roli członka zespołu ekspertów. Każda ze Stron wskazuje co najmniej trzy osoby, które zostaną wpisane do wykazu jako mogące pełnić rolę członków zespołu ekspertów. Strony wskazują również co najmniej trzy osoby, które nie są obywatelami ani stałymi rezydentami żadnej ze Stron i które są chętne i zdolne do pełnienia funkcji przewodniczącego zespołu ekspertów. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zapewnia, by wykaz zawsze zawierał wskazaną liczbę nazwisk.
7. Eksperci zaproponowani na stanowisko członków zespołu ekspertów muszą posiadać specjalistyczną lub fachową wiedzę w zakresie prawa pracy, innych kwestii będących przedmiotem niniejszego rozdziału lub w zakresie rozstrzygania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą oni być niezależni, działać w imieniu własnym i nie mogą przyjmować instrukcji od żadnej organizacji ani żadnego rządu w odniesieniu do kwestii będących przedmiotem sporu. Nie mogą być powiązani z rządem żadnej ze Stron i muszą przestrzegać kodeksu postępowania, o którym mowa w ust. 2.
8. O ile Strony nie postanowią inaczej, w ciągu pięciu dni roboczych od dnia wyboru członków zespołu ekspertów, zakres zadań zespołu ekspertów jest następujący:

„zbadanie, w świetle odpowiednich przepisów określonych w rozdziale dwudziestym trzecim (Handel i praca), kwestii, o której mowa we wniosku o powołanie zespołu ekspertów, oraz przekazanie sprawozdania zgodnie z rozdziałem dwudziestym trzecim (Handel i praca) art. 23.10 (Zespół ekspertów), w którym zawarte są zalecenia dotyczące rozstrzygnięcia tej kwestii”.
9. W odniesieniu do kwestii związanych z wielostronnymi umowami, jak określono w art. 23.3, zespół ekspertów powinien zwracać się do MOP o przedstawienie informacji, w tym o przedstawienie wszelkich dostępnych i mających związek z tematem wytycznych interpretacyjnych, ustaleń lub decyzji przyjętych przez MOP ⁽¹⁾.
10. Zespół może zwrócić się o pisemne uwagi lub jakiegokolwiek inne informacje do osób mających odpowiednie informacje lub wiedzę specjalistyczną i takie uwagi lub informacje od tych osób otrzymać.

⁽¹⁾ Strony stosują niniejsze postanowienie zgodnie z zasadą nr 42 Regulaminu postępowania arbitrażowego określonego w załączniku 29-A.

11. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne i sprawozdanie końcowe, w których określa ustalenia faktyczne, postanowienia związane z daną sprawą, w tym dotyczące tego, czy Strona odpowiadająca wypełniła swoje zobowiązania wynikające z niniejszego rozdziału, oraz uzasadnienie wszelkich ustaleń, postanowień oraz zaleceń. Zespół ekspertów przekazuje Stronom sprawozdanie wstępne w ciągu 120 dni od czasu wyboru ostatniego członka zespołu ekspertów lub zgodnie z inną decyzją podjętą przez Strony. W ciągu 45 dni od otrzymania sprawozdania wstępnego Strony mogą przekazywać zespołowi ekspertów swoje uwagi dotyczące tego sprawozdania. Po rozpatrzeniu tych uwag zespół ekspertów może ponownie rozważyć swoje sprawozdanie lub przeprowadzić dalsze badania, które uzna za stosowne. W ciągu 60 dni od przekazania sprawozdania wstępnego zespół ekspertów przekazuje Stronom sprawozdanie końcowe. Każda ze Stron upublicznia sprawozdanie końcowe w ciągu 30 dni od jego otrzymania.

12. Jeżeli w sprawozdaniu końcowym zespół ekspertów stwierdzi, że Strona nie wywiązała się ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału, Strony podejmują dialog i dążą to tego, by w ciągu trzech miesięcy od otrzymania sprawozdania końcowego wskazać odpowiednie środki lub, w stosownych przypadkach, podjąć decyzję w sprawie planu działania, który będzie satysfakcjonujący dla obu stron. Podczas tych rozmów Strony biorą pod uwagę sprawozdanie końcowe. Strona odpowiadająca informuje w odpowiednim terminie swoje grupy doradcze ds. pracy lub zrównoważonego rozwoju oraz Stronę wnioskującą o swojej decyzji w sprawie jakichkolwiek działań lub środków, które mają zostać wdrożone. Co więcej, Strona wnioskująca informuje w odpowiednim terminie swoje grupy doradcze ds. pracy lub zrównoważonego rozwoju oraz Stronę odpowiadającą o jakimkolwiek działaniu lub środku, który może podjąć jako działanie następcze w związku ze sprawozdaniem końcowym, aby zachęcić do rozwiązania problemu w sposób zgodny z niniejszą Umową. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju monitoruje działania następcze podejmowane w związku ze sprawozdaniem końcowym oraz zaleceniami zespołu ekspertów. Grupy doradcze Stron ds. pracy lub zrównoważonego rozwoju oraz Forum Społeczeństwa Obywatelskiego mogą przekazywać uwagi dotyczące tej kwestii do Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

13. Jeżeli po ustanowieniu zespołu ekspertów Strony wspólnie uzgodnią rozwiązanie danej sprawy, powiadamiają o tym rozwiązaniu Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju oraz zespół ekspertów. Po zgłoszeniu rozwiązania postępowanie panelowe zostaje zakończone.

Artykuł 23.11

Rozstrzygnięcie sporów

1. W odniesieniu do wszelkich sporów wynikających z postanowień niniejszego rozdziału Strony odwołują się wyłącznie do zasad i procedur przewidzianych w niniejszym rozdziale.

2. Strony dokładają wszelkich starań w celu osiągnięcia obustronnie satysfakcjonującego rozstrzygnięcia danej kwestii. Strony mogą w każdej chwili skorzystać z dobrych usług, postępowania pojednawczego lub mediacji w celu rozstrzygnięcia tego sporu.

3. Strony rozumieją, że obowiązki wynikające z niniejszego rozdziału są wiążące i możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej za pomocą procedur rozstrzygnięcia sporów przewidzianych w art. 23.10. W tym kontekście Strony, podczas posiedzeń Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, omawiają skuteczność wdrożenia tego rozdziału, osiągnięcia Stron w zakresie polityki, osiągnięcia w zakresie umów międzynarodowych i opinie przedstawione przez zainteresowane strony, a także ewentualne przeglądy procedur rozstrzygnięcia sporów przewidziane w art. 23.10.

4. W razie sporu odnoszącego się do postanowień ust. 3 Strona może zwrócić się o konsultacje zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 23.9, aby dokonać przeglądu postanowień w zakresie rozstrzygnięcia sporów określonych w art. 23.10 w celu wspólnego uzgodnienia rozwiązania danej kwestii.

5. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju może zalecić Wspólnemu Komitetowi CETA wprowadzenie modyfikacji w odpowiednich postanowieniach niniejszego rozdziału zgodnie z procedurami zmian ustanowionymi na mocy art. 30.2 (Zmiany).

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY CZWARTY

Handel i środowisko

Artykuł 24.1

Definicja

Do celów niniejszego rozdziału:

prawo ochrony środowiska oznacza przepisy prawa, w tym przepisy ustawowe lub wykonawcze, lub inne prawnie wiążące środki przyjęte przez Stronę, których celem jest ochrona środowiska, w tym zapobieganie zagrożeniu życia lub zdrowia człowieka poprzez wpływ na środowisko, w ramach którego dąży się do:

- a) zapobiegania, redukcji lub kontroli przedostawania się, uwalniania lub emisji substancji zanieczyszczających lub zanieczyszczeń środowiskowych;
- b) gospodarowania substancjami chemicznymi i odpadami lub szerzenia informacji z tym związanych; lub
- c) zachowania i ochrony dzikiej fauny lub flory, w tym gatunków zagrożonych i ich siedlisk, a także obszarów chronionych,

ale nie obejmuje środków stosowanych przez Stronę wyłącznie w związku z bezpieczeństwem i higieną pracy, które podlegają postanowieniom rozdziału dwudziestego trzeciego (Handel i praca), ani środków stosowanych przez Stronę, których celem jest zarządzanie utrzymaniem lub zbiorami zasobów naturalnych przez ludność rdzenną.

Artykuł 24.2

Kontekst i cele

Strony uznają, że środowisko stanowi podstawowy filar zrównoważonego rozwoju i uznają wkład, jaki handel może wnieść w zrównoważony rozwój. Strony podkreślają, że zacieśniona współpraca na rzecz ochrony i zachowania środowiska przynosi korzyści, które będą:

- a) służyć promowaniu zrównoważonego rozwoju;
- b) wzmacniać zarządzanie w zakresie środowiska przez Strony;
- c) służyć rozwojowi międzynarodowych umów środowiskowych, których są stronami; oraz
- d) uzupełniać cele niniejszej Umowy.

Artykuł 24.3

Prawo do wprowadzania regulacji oraz poziomy ochrony

Strony uznają prawo każdej ze Stron do ustanawiania własnych priorytetów dotyczących środowiska i własnych poziomów ochrony środowiska oraz do przyjmowania lub zmiany własnych przepisów prawa oraz polityk w sposób zgodny z wielostronnymi umowami środowiskowymi, których jest Stroną, i z niniejszą Umową. Każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby te przepisy prawa i polityki gwarantowały wysokie poziomy ochrony środowiska oraz zachęcały do ich wdrażania, a także dąży do dalszego doskonalenia takich przepisów i polityk oraz zwiększania poziomów ochrony stanowiących ich podstawę.

Artykuł 24.4

Wielostronne umowy środowiskowe

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowego zarządzania i porozumień w zakresie środowiska jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na światowe lub regionalne problemy związane ze środowiskiem oraz podkreślają potrzebę zwiększenia synergii pomiędzy politykami, przepisami i środkami w dziedzinie handlu i środowiska.

2. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania do skutecznego wdrażania w swoim prawie i w ramach swoich praktyk na całym swoim terytorium wielostronnych umów środowiskowych, których jest stroną.
3. Strony zobowiązują się do prowadzenia konsultacji i współpracy w stosownych przypadkach, w odniesieniu do kwestii środowiskowych leżących we wspólnym interesie związanych z wielostronnymi umowami środowiskowymi, a w szczególności kwestii związanych z handlem. To zobowiązanie obejmuje wymianę informacji w zakresie:
  - a) wdrażania wielostronnych umów środowiskowych, których Strona jest stroną;
  - b) bieżących negocjacji dotyczących nowych wielostronnych umów środowiskowych; oraz
  - c) opinii każdej ze Stron w kwestii stania się stroną dodatkowych wielostronnych umów środowiskowych.
4. Strony uznają swoje prawo do zastosowania art. 28.3 (Wyjątki ogólne) w odniesieniu do środków ochrony środowiska, w tym środków podejmowanych na mocy wielostronnych umów środowiskowych, których są stroną.

Artykuł 24.5

Utrzymywanie poziomów ochrony

1. Strony uzgadniają, że niewłaściwe jest pobudzanie handlu lub inwestycji poprzez osłabianie lub obniżanie poziomów ochrony przewidzianych w ich prawie ochrony środowiska.
2. Strona nie może zwolnić z obowiązku stosowania swoich przepisów prawa ochrony środowiska lub w inny sposób przyznać odstępstwa od tych przepisów, ani też nie może oferować takiego zwolnienia lub odstępstwa, aby zachęcić do wymiany handlowej lub zakładania, nabywania, rozwoju lub utrzymania inwestycji na jej terytorium.
3. Strona nie może zaprzestać skutecznego egzekwowania swoich przepisów prawa ochrony środowiska poprzez ciągłe lub powtarzające się działania lub zaniechania, aby zachęcić do wymiany handlowej lub inwestycji.

Artykuł 24.6

Dostęp do środków zaradczych i gwarancji procesowych

1. Zgodnie z obowiązkami wymienionymi w art. 24.5:
  - a) każda ze Stron zapewnia zgodnie ze swoim prawem, aby jej organy właściwe do egzekwowania prawa ochrony środowiska należycie rozpatrywały domniemane naruszenia prawa ochrony środowiska zgłaszane im przez zainteresowane osoby mające miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium tej Strony; oraz
  - b) każda ze Stron zapewnia, aby postępowanie administracyjne i sądowe było dostępne dla każdego, kto ma prawnie uznany interes w danej sprawie lub kto utrzymuje, że w świetle przepisów Strony doszło do naruszenia prawa, w celu umożliwienia podjęcia skutecznego działania przeciw naruszeniom prawa ochrony środowiska Strony, w tym za pomocą odpowiednich środków zaradczych przeciw naruszeniom tego prawa.
2. Każda ze Stron zapewnia zgodnie ze swoim prawem krajowym, aby postępowania, o których mowa w ust. 1 lit. b), nie były nadmiernie skomplikowane lub rażąco kosztowne oraz nie pociągały za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych czy nieuzasadnionych opóźnień oraz aby w stosownych przypadkach zagwarantowano w nich zabezpieczenie roszczeń w drodze nakazu lub zakazu sądowego i aby były one sprawiedliwe, słuszne i przejrzyste, w tym poprzez:
  - a) zawiadomienie pozwanych z rozsądnym wyprzedzeniem o terminie wszczęcia postępowania, w tym przekazanie opisu charakteru postępowania i podstawy skargi;
  - b) zapewnienie stronom postępowania odpowiedniej możliwości potwierdzenia lub obrony ich stanowiska, w tym poprzez przedstawienie informacji lub dowodów, przed wydaniem ostatecznej decyzji lub ostatecznego orzeczenia;

- c) zapewnienie, aby ostateczna decyzja lub ostateczne orzeczenie zostały sporządzone na piśmie i zawierały odpowiednie uzasadnienie dotyczące sprawy, oparte na informacjach lub dowodach, w odniesieniu do których strony postępowania miały możliwość wypowiedzenia się; oraz
- d) zapewnienie stronom postępowania administracyjnego możliwości kontroli decyzji ostatecznych, a w uzasadnionych przypadkach ich zmiany, w rozsądnym terminie, przez organ sądowy ustanowiony na mocy przepisów prawa, posiadający odpowiednie gwarancje niezależności i bezstronności.

Artykuł 24.7

Informacje publiczne i świadomość społeczna

1. Poza wypełnianiem obowiązków, o których mowa w art. 27.1 (Publikacja), każda ze Stron wspiera debatę publiczną z udziałem podmiotów niepaństwowych i między takimi podmiotami w odniesieniu do opracowywania i definiowania polityk, które mogą prowadzić do przyjęcia przepisów prawa ochrony środowiska przez jej organy publiczne.
2. Każda ze Stron wspiera świadomość społeczną na temat swoich przepisów prawa ochrony środowiska oraz procedur egzekwowania i przestrzegania tych przepisów, poprzez zapewnienie dostępności informacji dla zainteresowanych stron.
3. Każda ze Stron pozostaje otwarta na uwagi otrzymywane od ogółu społeczeństwa w kwestiach dotyczących niniejszego rozdziału, w tym zgłaszane zastrzeżenia dotyczące wdrażania postanowień niniejszego rozdziału, i należycie je uwzględnia. Każda ze Stron informuje swoje odpowiednie organizacje społeczeństwa obywatelskiego o tych zgłoszeniach za pośrednictwem mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 24.13 ust. 5.

Artykuł 24.8

Informacje naukowe i techniczne

1. Każda ze Stron, podczas opracowywania i wdrażania środków dotyczących ochrony środowiska, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami, bierze pod uwagę odpowiednie informacje naukowe i techniczne oraz powiązane normy międzynarodowe, wytyczne lub zalecenia.
2. Strony uznają, że w przypadku zagrożenia poważną lub nieodwracalną szkodą nie można powoływać się na brak całkowitej pewności naukowej jako na powód uzasadniający odroczenie wprowadzenia środków zapobiegających degradacji środowiska, które są racjonalne pod względem kosztów.

Artykuł 24.9

Handel sprzyjający ochronie środowiska

1. Strony postanawiają podjąć wysiłki w celu ułatwienia i promowania handlu i inwestycji w towary i usługi środowiskowe, w tym poprzez dążenie do ograniczenia barier pozataryfowych związanych z tymi towarami i usługami.
2. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi Strony zwracają szczególną uwagę na działania ułatwiające usuwanie barier handlowych lub inwestycyjnych w odniesieniu do towarów i usług o szczególnym znaczeniu dla przeciwdziałania zmianom klimatu, w szczególności handlu lub inwestycji w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i powiązanych usług.

Artykuł 24.10

Handel produktami leśnymi

1. Strony uznają znaczenie ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej dla zapewniania funkcji środowiskowych oraz możliwości gospodarczych i społecznych dla obecnych i przyszłych pokoleń, a także znaczenie dostępu do rynku produktów leśnych pozyskiwanych zgodnie z prawem obowiązującym w państwie pozyskania i z lasów, którymi gospodaruje się w zrównoważony sposób.

2. W tym celu oraz w sposób zgodny z ich zobowiązaniami międzynarodowymi Strony zobowiązują się do:
  - a) wspierania handlu produktami leśnymi z lasów, którymi gospodaruje się w zrównoważony sposób, pozyskiwanymi zgodnie z prawem państwa pozyskania;
  - b) wymiany informacji i w stosownych przypadkach współpracy w zakresie inicjatyw mających na celu promowanie zrównoważonej gospodarki leśnej, w tym inicjatyw, których celem jest walka z nielegalnym pozyskiwaniem drewna i powiązanych z nim handlem;
  - c) wspierania skutecznego stosowania *Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem* sporządzonej w Waszyngtonie w dniu 3 marca 1973 r. w odniesieniu do gatunków drewna uznanych za zagrożone; oraz
  - d) współpracy, w stosownych przypadkach na forach międzynarodowych, które zajmują się ochroną lasów i zrównoważoną gospodarką leśną.
3. Strony omawiają kwestie, o których mowa w ust. 2, w ramach Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju lub Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Produktów Leśnych, o którym mowa w rozdziale dwudziestym piątym (Dialog dwustronny i współpraca dwustronna), zgodnie z ich odpowiednim zakresem kompetencji.

Artykuł 24.11

Handel produktami rybołówstwa i akwakultury

1. Strony uznają znaczenie ochrony rybołówstwa i akwakultury oraz zrównoważonej i odpowiedzialnej gospodarki nimi, a także ich wkładu w zapewnianie możliwości środowiskowych, gospodarczych i społecznych dla obecnych i przyszłych pokoleń.
2. W tym celu oraz w sposób zgodny z ich zobowiązaniami międzynarodowymi Strony zobowiązują się do:
  - a) przyjęcia lub utrzymania skutecznych środków w zakresie monitorowania, kontroli i nadzoru, takich jak programy obserwacji, program monitorowania statków, kontrola przeładunków, inspekcje na morzu, kontrola przeprowadzana przez państwo portu i powiązane sankcje mające na celu zachowanie stad rybnych i zapobieganiu przełowieniu;
  - b) przyjęcia lub utrzymania działań służących zwalczaniu nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów („NNN”) i współpracy w tym zakresie, w tym, w stosownych przypadkach, wymiany informacji dotyczących działań w zakresie NNN odbywających się na ich wodach oraz wdrażania strategii politycznych i środków służących do wykluczenia produktów pochodzących z połowów NNN z przepływów handlowych oraz operacji z zakresu chowu i hodowli ryb;
  - c) współpracy z regionalnymi organizacjami ds. zarządzania rybołówstwem, a w stosownych przypadkach w ramach tych organizacji, w których Strony mają status członka, obserwatora albo współpracującego kraju niebędącego umawiającą się stroną, w celu osiągnięcia dobrego zarządzania, w tym poprzez opowiadanie się za decyzjami mającymi podstawy naukowe oraz za przestrzeganiem tych decyzji w tych organizacjach; oraz
  - d) promowania rozwoju ekologicznie odpowiedzialnego i ekonomicznie konkurencyjnego przemysłu akwakultury.

Artykuł 24.12

Współpraca w zakresie kwestii środowiskowych

1. Strony uznają, że zacieśniona współpraca stanowi istotny element służący osiągnięciu celów określonych w niniejszym rozdziale i zobowiązują się do współpracy w zakresie kwestii środowiskowych związanych z wymianą handlową będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarach takich, jak:
  - a) potencjalny wpływ niniejszej Umowy na środowisko i sposoby zwiększenia takiego wpływu, zmniejszenia go lub zapobieżenia mu, z uwzględnieniem ewentualnych ocen skutków przeprowadzonych przez Strony;
  - b) udzielanie się na forach międzynarodowych zajmujących się kwestiami istotnymi dla strategii politycznych z zakresu zarówno handlu, jak i środowiska, w tym w szczególności WTO, OECD, Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska, oraz wielostronne umowy środowiskowe;
  - c) wymiar środowiskowy społecznej odpowiedzialności i rozliczalności przedsiębiorstw, w tym wdrażanie międzynarodowych wytycznych i podejmowanie powiązanych z nimi działań następczych;

- d) wpływ uregulowań i norm w zakresie środowiska na handel oraz wpływ przepisów w zakresie handlu i inwestycji na środowisko, w tym na opracowanie regulacji i strategii politycznych w zakresie środowiska;
  - e) związane z handlem aspekty obecnego i przyszłego międzynarodowego reżimu prawnego w zakresie zmiany klimatu, jak również krajowe polityki i programy w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym kwestie dotyczące rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla, sposobów przeciwdziałania niekorzystnym skutkom wymiany handlowej na klimat oraz sposobów promowania efektywności energetycznej oraz opracowania i wprowadzenia technologii niskoemisyjnej i innych technologii przyjaznych dla klimatu;
  - f) handel i inwestycje w towary i usługi środowiskowe, w tym technologie i praktyki środowiskowe oraz ekologiczne; energia ze źródeł odnawialnych; efektywność energetyczna; oraz wykorzystanie, ochrona i uzdatnianie wody;
  - g) współpraca w zakresie aspektów ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej związanych z wymianą handlową;
  - h) promowanie zarządzania cyklem życia towarów, w tym rachunkowości dotyczącej dwutlenku węgla i zarządzania wycofywaniem z eksploatacji, rozszerzonej odpowiedzialności producentów, recyklingu i zmniejszenia produkcji odpadów oraz innych najlepszych praktyk;
  - i) lepsze zrozumienie wpływu działalności gospodarczej i mechanizmów rynkowych na środowisko; oraz
  - j) wymiana poglądów na temat związku między wielostronnymi umowami środowiskowymi a zasadami handlu międzynarodowego.
2. Współpraca na podstawie ust. 1 odbywa się poprzez działania i instrumenty, które mogą obejmować wymiany w zakresie technologii, wymiany informacji i najlepszych praktyk, projekty badawcze, badania, sprawozdania, konferencje i warsztaty.
3. Strony wezmą pod uwagę poglądy lub wkład społeczeństwa i zainteresowanych stron przy określaniu i realizacji swoich działań w zakresie współpracy, a w stosownych przypadkach mogą bardziej zaangażować takie zainteresowane strony w te działania.

Artykuł 24.13

Mechanizmy instytucjonalne

1. Każda ze Stron wyznacza urząd, który stanowi punkt kontaktowy dla drugiej Strony w związku z wdrażaniem postanowień niniejszego rozdziału, w tym w zakresie:
- a) wspólnych programów i działań zgodnie z art. 24.12;
  - b) otrzymywania uwag i komunikatów zgodnie z art. 24.7 ust. 3; oraz
  - c) informacji, które mają zostać przekazane drugiej Stronie, zespołowi ekspertów i ogółowi społeczeństwa.
2. Każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie informacje w formie pisemnej dotyczące punktów kontaktowych, o których mowa w ust. 1.
3. Poprzez zwykłe posiedzenia lub sesje specjalne z udziałem uczestników odpowiedzialnych za kwestie objęte niniejszym rozdziałem Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju ustanowiony na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. g) (Specjalne komitety):
- a) nadzoruje realizację postanowień niniejszego rozdziału i dokonuje przeglądu postępów osiągniętych w ramach tego działania;
  - b) omawia sprawy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania; oraz
  - c) omawia wszelkie inne sprawy objęte zakresem stosowania niniejszego rozdziału zgodnie ze wspólną decyzją Stron.
4. Strony uwzględniają działania odpowiednich wielostronnych organizacji lub organów ds. ochrony środowiska w celu promowania zintensyfikowanej współpracy i większej spójności w zakresie działań Stron i tych organizacji lub organów.

5. Każda ze Stron korzysta z istniejących mechanizmów konsultacyjnych lub ustanawia nowe, takie jak krajowe grupy doradcze, by uzyskać opinie i porady w zakresie kwestii dotyczących niniejszego rozdziału. Wspomniane mechanizmy konsultacyjne obejmują niezależne organizacje przedstawicielskie społeczeństwa obywatelskiego, zapewniające zrównoważoną reprezentację grup środowiskowych, organizacji biznesowych oraz, w stosownych przypadkach, innych istotnych interesariuszy. Za pomocą takich mechanizmów konsultacyjnych zainteresowane strony mogą z własnej inicjatywy przedkładać opinie i zalecenia dotyczące dowolnej kwestii związanej z niniejszym rozdziałem.

Artykuł 24.14

Konsultacje

1. Strona może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną dotyczących każdej kwestii wynikającej z niniejszego rozdziału, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony. Strona jasno przedstawia sprawę we wniosku, wskazuje kwestie sporne i przedstawia krótkie podsumowanie wszelkich skarg złożonych na podstawie niniejszego rozdziału. Konsultacje muszą rozpocząć się bezzwłocznie po złożeniu przez Stronę wniosku o konsultacje.
2. Podczas konsultacji każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie będące w jej posiadaniu informacje, wystarczające do pełnego rozpatrzenia spornych kwestii, z zastrzeżeniem przepisów tej Strony dotyczących ochrony informacji poufnych lub informacji stanowiących tajemnicę handlową.
3. W razie potrzeby i za obopólną zgodą Strony zwracają się o udzielenie informacji lub przekazanie opinii do osoby, organizacji lub organu, w tym do odpowiedniej organizacji międzynarodowej lub organu międzynarodowego, które mogą wnieść wkład w rozpatrzenie kwestii spornej.
4. Jeżeli jedna ze Stron uważa, że wymagane jest przeprowadzenie dalszej dyskusji w danej kwestii, Strona ta może zwrócić się do Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju o zwołanie posiedzenia w celu rozpatrzenia sprawy, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju niezwłocznie zwołuje posiedzenie i dąży do rozstrzygnięcia danej kwestii. W stosownych przypadkach zwraca się on o poradę do organizacji społeczeństwa obywatelskiego Stron za pośrednictwem mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 24.13 ust. 5.
5. Każda ze Stron upublicznia rozstrzygnięcie lub decyzję dotyczące sprawy omawianej na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 24.15

Zespół ekspertów

1. W odniesieniu do każdej sprawy, która nie zostanie rozpatrzona w sposób satysfakcjonujący w drodze konsultacji na podstawie art. 24.14, 90 dni po otrzymaniu wniosku o konsultacje, o którym mowa w art. 24.14 ust. 1, Strona może zwrócić się o zwołanie zespołu ekspertów w celu zbadania sprawy, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony.
2. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego rozdziału, o ile Strony nie postanowią inaczej, Strony stosują regulamin i kodeks postępowania określone w załącznikach 29-A i 29-B.
3. W skład zespołu ekspertów wchodzi trzech członków.
4. W ciągu 10 dni roboczych od otrzymania przez Stronę odpowiadającą wnioskowi o ustanowienie zespołu ekspertów Strony przeprowadzają konsultacje w celu osiągnięcia porozumienia w zakresie składu zespołu ekspertów. Należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie, by zaproponowani członkowie zespołu ekspertów spełniali wymogi określone w ust. 7 i posiadali wiedzę fachową dotyczącą sprawy.
5. Jeżeli Strony nie są w stanie podjąć decyzji co do składu zespołu ekspertów w terminie określonym w ust. 4, zastosowanie ma procedura wyboru określona w art. 29.7 ust. 3–7 (Skład organu arbitrażowego) w odniesieniu do wykazu ustanowionego w ust. 6.

6. Podczas pierwszego posiedzenia po wejściu w życie niniejszej Umowy Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju sporządza wykaz co najmniej dziewięciu osób, które wybrano z uwagi na ich obiektywność, rzetelność i umiejętność trafnego osądu i które są chętne oraz zdolne do pełnienia roli członka zespołu ekspertów. Każda ze Stron wskazuje co najmniej trzy osoby, które zostaną wpisane do wykazu jako mogące pełnić rolę członków zespołu ekspertów. Strony wskazują również co najmniej trzy osoby, które nie są obywatelami ani stałymi rezydentami żadnej ze Stron i które są chętne i zdolne do pełnienia funkcji przewodniczącego zespołu ekspertów. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zapewnia, by wykaz zawsze zawierał wskazaną liczbę nazwisk.

7. Eksperci zaproponowani na stanowisko członków zespołu ekspertów muszą posiadać specjalistyczną lub fachową wiedzę w zakresie prawa ochrony środowiska, kwestii będących przedmiotem niniejszego rozdziału lub w zakresie rozstrzygnięcia sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą oni być niezależni, działać w imieniu własnym i nie mogą przyjmować instrukcji od żadnej organizacji ani żadnego rządu w odniesieniu do kwestii będących przedmiotem sporu. Nie mogą być powiązani z rządami żadnej ze Stron i muszą przestrzegać kodeksu postępowania, o którym mowa w ust. 2.

8. O ile Strony nie postanowią inaczej, w ciągu pięciu dni roboczych od daty wyboru członków zespołu ekspertów, zakres zadań zespołu ekspertów jest następujący:

„zbadanie, w świetle odpowiednich przepisów określonych w rozdziale dwudziestym czwartym (Handel i środowisko), kwestii, o której mowa we wniosku o powołanie zespołu ekspertów, oraz przekazanie sprawozdania zgodnie z rozdziałem dwudziestym czwartym (Handel i środowisko) art. 24.15 (Zespół ekspertów), w którym zawarte są zalecenia dotyczące rozstrzygnięcia tej kwestii”.

9. W odniesieniu do kwestii związanych z wielostronnymi umowami środowiskowymi, jak określono w art. 24.4, zespół ekspertów powinien zwracać się do odpowiednich organów ustanowionych na podstawie tych umów o przedstawienie poglądów i informacji, w tym o przedstawienie wszelkich dostępnych i mających związek z tematem wytycznych interpretacyjnych, ustaleń lub decyzji przyjętych przez te organy ⁽¹⁾.

10. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne i końcowe, w których określa ustalenia faktyczne, postanowienia związane z daną sprawą, w tym dotyczące tego, czy Strona odpowiadająca wypełniła swoje zobowiązania wynikające z niniejszego rozdziału, oraz uzasadnienie wszelkich ustaleń, postanowień oraz zaleceń. Zespół ekspertów przekazuje Stronom sprawozdanie wstępne w ciągu 120 dni od czasu wyboru ostatniego członka zespołu ekspertów lub zgodnie z inną decyzją podjętą przez Strony. W ciągu 45 dni od otrzymania sprawozdania wstępnego Strony mogą przekazywać zespołowi ekspertów swoje uwagi dotyczące tego sprawozdania. Po rozpatrzeniu tych uwag zespół ekspertów może ponownie rozważyć swoje sprawozdanie lub przeprowadzić dalsze badania, które uzna za stosowne. W ciągu 60 dni od przekazania sprawozdania wstępnego zespół ekspertów przekazuje Stronom sprawozdanie końcowe. Każda ze Stron upublicznia sprawozdanie końcowe w ciągu 30 dni od jego otrzymania.

11. Jeżeli w sprawozdaniu końcowym zespół ekspertów stwierdzi, że Strona nie wywiązała się ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału, Strony podejmują dialog i dążą do tego, by w ciągu trzech miesięcy od otrzymania sprawozdania końcowego wskazać odpowiedni środek lub, w stosownych przypadkach, podjąć decyzję w sprawie planu działania, który będzie satysfakcjonujący dla obu stron. Podczas tych rozmów Strony biorą pod uwagę sprawozdanie końcowe. Strona odpowiadająca informuje w odpowiednim terminie swoje organizacje społeczeństwa obywatelskiego za pośrednictwem mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 24.13 ust. 5, oraz Stronę wnioskującą o swojej decyzji w sprawie jakiegokolwiek działania lub środka, które mają zostać wdrożone. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju monitoruje działania następcze podejmowane w związku ze sprawozdaniem końcowym oraz zaleceniami zespołu ekspertów. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, za pośrednictwem mechanizmów konsultacyjnych, o których mowa w art. 24.13 ust. 5, oraz Forum Społeczeństwa Obywatelskiego mogą przekazywać uwagi dotyczące tej kwestii do Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

12. Jeżeli po ustanowieniu zespołu ekspertów Strony wspólnie uzgodnią rozwiązanie danej sprawy, powiadamiają o tym rozwiązaniu Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju oraz zespół ekspertów. Po zgłoszeniu rozwiązania postępowanie panelowe zostaje zakończone.

Artykuł 24.16

Rozstrzygnięcie sporów

1. W odniesieniu do wszelkich sporów wynikających z postanowień niniejszego rozdziału Strony odwołują się wyłącznie do zasad i procedur przewidzianych w niniejszym rozdziale.

2. Strony dokładają wszelkich starań w celu osiągnięcia obustronnie satysfakcjonującego rozstrzygnięcia danej kwestii. Strony mogą w każdej chwili skorzystać z dobrych usług, postępowania pojednawczego lub mediacji w celu rozstrzygnięcia tego sporu.

⁽¹⁾ Strony stosują niniejsze postanowienie zgodnie z zasadą nr 42 Regulaminu postępowania arbitrażowego określonego w załączniku 29-A.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY PIĄTY

Dialog dwustronny i współpraca dwustronna

Artykuł 25.1

Cele i zasady

1. W oparciu o ugruntowane partnerstwo i wspólne wartości, Strony zgadzają się ułatwić współpracę w zakresie kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, między innymi poprzez:
  - a) wzmocnienie współpracy dwustronnej w zakresie biotechnologii poprzez dialog dotyczący kwestii z zakresu dostępu do rynku biotechnologii;
  - b) wzmocnienie i ułatwienie dialogu dwustronnego i wymiany informacji w zakresie kwestii dotyczących handlu produktami leśnymi za pośrednictwem Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Produktów Leśnych;
  - c) dążenie do ustanowienia i utrzymania skutecznej współpracy w zakresie kwestii dotyczących surowców za pośrednictwem Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Surowców; oraz
  - d) zachęcanie do ściślejszej współpracy w zakresie kwestii dotyczących nauki, technologii, badań i innowacji.
2. O ile postanowienia niniejszej Umowy nie stanowią inaczej, dialogi dwustronne odbywają się, bez zbędnej zwłoki, na wniosek którejkolwiek ze Stron lub na wniosek Wspólnego Komitetu CETA. Dialogom współprzewodniczą przedstawiciele Kanady i Unii Europejskiej. Harmonogramy posiedzeń i porządki obrad są uzgadniane przez współprzewodniczących.
3. Współprzewodniczący dialogu dwustronnego przekazują Wspólnemu Komitetowi CETA informacje dotyczące harmonogramów i porządków obrad dwustronnego dialogu z odpowiednim wyprzedzeniem przed posiedzeniami. Współprzewodniczący dialogu dwustronnego przekazują Wspólnemu Komitetowi CETA sprawozdania dotyczące wyników i wniosków płynących z dialogu w stosownych przypadkach lub na wniosek Wspólnego Komitetu CETA. Ustanowienie lub prowadzenie dialogu nie uniemożliwia żadnej ze Stron przedstawiania dowolnych spraw bezpośrednio Wspólnemu Komitetowi CETA.
4. Wspólny Komitet CETA może zdecydować o zmianie lub podjęciu się zadania powierzonego podmiotom uczestniczącym w dialogu lub o rozwiązaniu dialogu.
5. Za zgodą Wspólnego Komitetu CETA Strony mogą zaangażować się w dwustronną współpracę w innych dziedzinach objętych zakresem niniejszej Umowy.

Artykuł 25.2

Dialog dotyczący kwestii z zakresu dostępu do rynku biotechnologii

1. Strony zgadzają się, że współpraca i wymiana informacji w zakresie kwestii związanych z produktami biotechnologicznymi leżą w wspólnym interesie. Taka współpraca i wymiana informacji odbywają się w ramach dialogu dwustronnego dotyczącego kwestii związanych z dostępem do biotechnologicznego rynku rolnego będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, który ustanowiono w ramach wspólnie uzgodnionego rozwiązania osiągniętego w dniu 15 lipca 2009 r. między Kanadą a Unią Europejską po rozstrzygnięciu sporu prowadzonego w ramach WTO – *Wspólnoty Europejskie – środki dotyczące zatwierdzania i wprowadzania do obrotu produktów biotechnologicznych WT/DS292*. Dialog dwustronny obejmuje wszelkie istotne kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania Stron, w tym:
  - a) zatwierdzenie produktów biotechnologicznych na terytorium Stron oraz, w stosownych przypadkach, przyszłych wniosków o zatwierdzenie produktów, które leżą w interesie handlowym którejkolwiek ze Stron;
  - b) perspektywy handlowe i gospodarcze przyszłych zatwierdzeń produktów biotechnologicznych;
  - c) jakiegokolwiek wpływ na wymianę handlową związany z asynchronicznymi zatwierdzaniami produktów biotechnologicznych lub przypadkowym uwolnieniem niezatwierdzonych produktów oraz wszelkie odpowiednie środki w tym zakresie;

- d) jakiegokolwiek środki związane z biotechnologią, które mogą mieć wpływ na wymianę handlową między Stronami, w tym środki państw członkowskich Unii Europejskiej;
  - e) jakiegokolwiek nowe przepisy w dziedzinie biotechnologii; oraz
  - f) najlepsze praktyki w zakresie wdrażania przepisów w dziedzinie biotechnologii.
2. Strony dostrzegają również znaczenie następujących wspólnych celów odnoszących się do współpracy w dziedzinie biotechnologii:
- a) wymiany informacji w zakresie kwestii politycznych, regulacyjnych i technicznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących produktów biotechnologicznych, a w szczególności informacji na temat ich odpowiednich systemów i procesów oceny ryzyka na potrzeby podejmowania decyzji w sprawie wykorzystywania organizmów zmodyfikowanych genetycznie;
  - b) promowania skutecznych procesów zatwierdzenia produktów biotechnologicznych mających podstawy naukowe;
  - c) międzynarodowej współpracy w zakresie kwestii związanych z biotechnologią, takich jak niewielka obecność organizmów zmodyfikowanych genetycznie; oraz
  - d) uczestnictwa we współpracy regulacyjnej mającej na celu minimalizację niekorzystnego wpływu praktyk regulacyjnych na handel produktami biotechnologicznymi.

Artykuł 25.3

Dialog Dwustronny Dotyczący Produktów Leśnych

1. Strony zgadzają się, że dialog dwustronny, współpraca i wymiana informacji oraz poglądów w zakresie odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych, strategii politycznych oraz kwestii istotnych z punktu widzenia produkcji, wymiany handlowej i konsumpcji produktów leśnych stanowią kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Strony zgadzają się prowadzić wspomniany dialog, współpracę i wymianę informacji w ramach Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Produktów Leśnych, który obejmuje:
- a) opracowanie, przyjęcie i wdrożenie odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych, strategii politycznych i norm oraz wymogów w zakresie badania, certyfikacji i akredytacji oraz ich możliwy wpływ na handel produktami leśnymi między Stronami;
  - b) inicjatywy Stron w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej i zarządzania lasami;
  - c) mechanizmy służące zapewnieniu legalności lub zrównoważonego pochodzenia produktów leśnych;
  - d) dostęp produktów leśnych do rynków Stron lub innych rynków;
  - e) perspektywy dotyczące organizacji procesów wielostronnych i fakultatywnych, w których uczestniczą Strony i których celem jest promowanie zrównoważonej gospodarki leśnej lub walka z nielegalnym pozyskiwaniem drewna;
  - f) kwestie, o których mowa w art. 24.10 (Handel produktami leśnymi); oraz
  - g) każdą inną kwestię związaną z produktami leśnymi ustaloną przez Strony.
2. Uczestnicy Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Produktów Leśnych zbierają się w ciągu pierwszego roku od wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie zgodnie z art. 25.1 ust. 2.
3. Strony zgadzają się, by rozmowy odbywające się w ramach Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Produktów Leśnych mogły wносить wkład w dyskusje Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

Artykuł 25.4

Dialog Dwustronny Dotyczący Surowców

1. Uznając znaczenie otwartego, niedyskryminacyjnego i przejrzystego środowiska wymiany handlowej opartego na zasadach i nauce, Strony dążą do ustanowienia i utrzymania skutecznej współpracy w zakresie surowców. Do celów niniejszej współpracy surowce obejmują między innymi minerały, metale i produkty rolne o zastosowaniu przemysłowym.

2. Zakres Dialogu Dwustronnego Dotyczącego Surowców obejmuje wszelkie istotne kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym:
- ustanowienie forum dyskusji w sprawie współpracy Stron w zakresie surowców w celu ułatwienia dostępu do rynku towarom będącym surowcami i związanym z nimi usługom i inwestycjom oraz w celu zapobiegania barierom pozataryfowym w dziedzinie handlu surowcami;
  - zwiększenie wspólnego zrozumienia w dziedzinie surowców w celu wymiany informacji w zakresie najlepszych praktyk oraz w zakresie polityk regulacyjnych Stron dotyczących surowców;
  - zachęcanie do wykonywania działań wspierających społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw zgodnie z międzynarodowymi standardami, takimi jak Wytoczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych i Wytoczne OECD dotyczące należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów dotkniętych konfliktem i obszarów wysokiego ryzyka; oraz
  - ułatwienie, w stosownych przypadkach, konsultacji w sprawie stanowisk Stron na forach wielostronnych lub fakultatywnych, na których można poruszyć i omówić kwestie dotyczące surowców.

Artykuł 25.5

Zacieśniona współpraca w zakresie nauki, technologii, badań i innowacji

- Strony uznają współzależności między nauką, technologią, badaniami naukowymi i innowacjami oraz handlem międzynarodowym i inwestycjami międzynarodowymi w zwiększaniu konkurencyjności przemysłowej oraz dobrobytu społecznego i ekonomicznego.
- Opierając się na tym wspólnym stanowisku, Strony zgadzają się zacieśnić swoją współpracę w dziedzinach nauki, technologii oraz badań naukowych i innowacji.
- Strony dążą do wspierania, opracowywania i ułatwiania działań w zakresie współpracy na zasadzie wzajemności, pełniących funkcję wspierającą lub uzupełniającą względem *Umowy w sprawie współpracy naukowej i technicznej między Wspólnotą Europejską a Kanadą* sporządzonej w Halifaxie w dniu 17 czerwca 1995 r. Strony zgadzają się prowadzić te działania na podstawie następujących zasad:
  - działania te przynoszą Stronom wspólne korzyści;
  - Strony zgadzają się co do zakresu i parametrów tych działań; oraz
  - działania powinny uwzględniać ważną rolę sektora prywatnego i instytutów badawczych w rozwoju nauki, technologii, badań naukowych i innowacji oraz komercjalizacji ich towarów i usług.
- Strony uznają również znaczenie zacieśnionej współpracy w zakresie nauki, technologii oraz badań naukowych i innowacji, takiej jak działania zapoczątkowane, opracowane lub podjęte przez różne zainteresowane Strony, w tym kanadyjski rząd federalny, prowincje i terytoria kanadyjskie oraz Unię Europejską i jej państwa członkowskie.
- Każda ze Stron zachęca zgodnie ze swoim prawem sektor prywatny, instytucje badawcze i społeczeństwo obywatelskie na swoim terytorium do uczestnictwa w działaniach w celu zacieśniania współpracy.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY SZÓSTY

Postanowienia administracyjne i instytucjonalne

Artykuł 26.1

Wspólny Komitet CETA

- Strony niniejszym ustanawiają Wspólny Komitet CETA składający się z przedstawicieli Unii Europejskiej i z przedstawicieli Kanady. Wspólnemu Komitetowi CETA przewodniczą wspólnie minister handlu międzynarodowego Kanady oraz członek Komisji Europejskiej odpowiedzialny za handel lub ich odpowiedni przedstawiciele.

2. Wspólny Komitet CETA zbiera się raz do roku lub na wniosek Strony. Wspólny Komitet CETA uzgadnia harmonogram posiedzeń i ustala swój porządek obrad.

3. Wspólny Komitet CETA ponosi odpowiedzialność za wszystkie kwestie dotyczące wymiany handlowej i inwestycji dokonywanych między Stronami oraz za wykonanie i stosowanie niniejszej Umowy. Strona może zwrócić się do Wspólnego Komitetu CETA o rozpatrzenie każdej kwestii dotyczącej wykonania i stosowania niniejszej Umowy lub każdej innej kwestii dotyczącej wymiany handlowej i inwestycji dokonywanych między Stronami.

4. Wspólny Komitet CETA:

a) nadzoruje i ułatwia wykonanie i stosowanie niniejszej Umowy oraz wspiera realizację jej ogólnych celów;

b) nadzoruje pracę wszystkich specjalnych komitetów i innych organów powołanych na mocy niniejszej Umowy;

c) nie naruszając postanowień rozdziałów: ósmego (Inwestycje), dwudziestego drugiego (Handel i zrównoważony rozwój), dwudziestego trzeciego (Handel i praca), dwudziestego czwartego (Handel i środowisko) i dwudziestego dziewiątego (Rozstrzyganie sporów) – znajduje odpowiednie sposoby i metody zapobiegania problemom, które mogą pojawić się w obszarach objętych niniejszą Umową, lub rozstrzygania sporów, które mogą wynikać w związku z interpretacją lub stosowaniem niniejszej Umowy;

d) przyjmuje swój regulamin wewnętrzny;

e) podejmuje decyzje, jak określono w art. 26.3; oraz

f) rozpatruje wszelkie sprawy będące przedmiotem zainteresowania dotyczące dziedziny objętej niniejszą Umową.

5. Wspólny Komitet CETA może:

a) przydzielać obowiązki specjalnym komitetom ustanowionym na mocy art. 26.2;

b) pozostawać w kontakcie ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym z organizacjami sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego;

c) rozważać lub uzgadniać zmiany zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy;

d) analizować rozwój handlu między Stronami i rozważać sposoby dalszego zacieśnienia stosunków handlowych między Stronami;

e) przyjmować interpretacje postanowień niniejszej Umowy, które są wiążące dla trybunałów ustanowionych na mocy sekcji F rozdziału ósmego (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami) i rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzyganie sporów);

f) wydać zalecenia sprzyjające rozwojowi handlu i inwestycji, jak przewidziano w niniejszej Umowie;

g) zmieniać lub realizować zadania przypisane specjalnym komitetom ustanowionym na mocy art. 26.2 lub rozwiązać którykolwiek z tych specjalnych komitetów;

h) ustanawiać specjalne komitety i dialogi dwustronne, których zadaniem będzie pomoc w wykonywaniu zadań Komitetu; oraz

i) podejmować inne działania tego rodzaju w ramach pełnionych przez siebie funkcji uzgodnionych przez Strony.

Artykuł 26.2

Specjalne komitety

1. Niniejszym pod auspicjami Wspólnego Komitetu CETA powołuje się następujące specjalne komitety, a w przypadku Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej, o którym mowa w lit. c), niniejszym upoważnia się go do działania pod auspicjami Wspólnego Komitetu CETA:

- a) Komitet ds. Handlu Towarami, który zajmuje się sprawami dotyczącymi handlu towarami, taryf celnych, barier technicznych w handlu, Protokołu w sprawie wzajemnej akceptacji wyników oceny zgodności i praw własności intelektualnej dotyczących towarów. Na wniosek Strony lub po zgłoszeniu przez odpowiedni specjalny komitet lub w trakcie przygotowywania dyskusji w ramach Wspólnego Komitetu CETA Komitet ds. Handlu Towarami może również odnieść się do kwestii pojawiających się w obszarze reguł pochodzenia, procedur pochodzenia, ułatwień celnych i handlowych oraz środków stosowanych przy kontroli granicznej, środków sanitarnych i fitosanitarnych, zamówień publicznych lub współpracy regulacyjnej, jeżeli ułatwia to rozwiązanie kwestii, której specjalny komitet nie może rozwiązać w inny sposób. W ramach Komitetu ds. Handlu Towarami ustanawia się również Komitet ds. Rolnictwa, Komitet ds. Win i Napojów Spirytusowych oraz Wspólną Grupę Sektorową ds. Produktów Leczniczych, które przekazują sprawozdania do Komitetu ds. Handlu Towarami;
- b) Komitet ds. Usług i Inwestycji, który zajmuje się sprawami dotyczącymi transgranicznego handlu usługami, inwestycji, czasowego przyjazdu, handlu elektronicznego i praw własności intelektualnej dotyczących usług. Na wniosek Strony lub po zgłoszeniu przez odpowiedni specjalny komitet lub w trakcie przygotowywania dyskusji w ramach Wspólnego Komitetu CETA Komitet ds. Usług i Inwestycji może również odnieść się do kwestii pojawiających się w obszarze usług finansowych lub zamówień publicznych, jeżeli ułatwia to rozstrzygnięcie sprawy, której specjalny komitet nie może rozwiązać w inny sposób.

W ramach Komitetu ds. Usług i Inwestycji ustanawia się Wspólny Komitet ds. Wzajemnego Uznawania Kwalifikacji Zawodowych, który przekazuje sprawozdania do Komitetu ds. Usług i Inwestycji;

- c) Wspólny Komitet Współpracy Celnej ustanowiony na mocy *Umowy z 1998 r. między Kanadą a Wspólnotą Europejską o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych* sporządzonej w Ottawie w dniu 4 grudnia 1997 r., który zajmuje się sprawami wynikającymi z niniejszej Umowy i dotyczącymi reguł pochodzenia, procedur pochodzenia, ułatwień celnych i handlowych, środków stosowanych przy kontroli granicznej i czasowego zawieszenia preferencyjnego traktowania taryfowego;
- d) Wspólny Komitet Zarządzający ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych, który zajmuje się sprawami dotyczącymi środków sanitarnych i fitosanitarnych;
- e) Komitet ds. Zamówień Publicznych, który zajmuje się sprawami dotyczącymi zamówień publicznych;
- f) Komitet ds. Usług Finansowych, który zajmuje się sprawami dotyczącymi usług finansowych;
- g) Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, który zajmuje się sprawami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju;
- h) Forum ds. Współpracy Regulacyjnej, które zajmuje się sprawami dotyczącymi współpracy regulacyjnej; oraz
- i) Komitet CETA ds. Oznaczeń Geograficznych, który zajmuje się sprawami dotyczącymi oznaczeń geograficznych;

2. Specjalne komitety ustanowione na podstawie ust. 1 działają zgodnie z postanowieniami ust. 3–5.

3. Uprawnienia i zadania specjalnych komitetów ustanowionych na podstawie ust. 1 zostały dokładniej określone w odpowiednich rozdziałach i protokołach niniejszej Umowy.

4. O ile postanowienia niniejszej Umowy nie stanowią inaczej lub jeżeli współprzewodniczący nie zadecydują inaczej, specjalne komitety zбираją się raz do roku. Na wniosek Strony lub Wspólnego Komitetu CETA można zwołać dodatkowe posiedzenia. Przewodniczą im wspólnie przedstawiciele Kanady i Unii Europejskiej. Specjalne komitety za obopólną zgodą uzgadniają harmonogram posiedzeń i ustalają swój porządek obrad. Jeżeli uznają to za właściwe, ustanawiają i modyfikują swój własny regulamin wewnętrzny. Specjalne komitety mogą przedstawiać projekty decyzji do przyjęcia przez Wspólny Komitet CETA lub podejmować decyzje, jeżeli tak przewiduje niniejsza Umowa.

5. Każda ze Stron zapewnia, by podczas posiedzeń specjalnego komitetu reprezentowane były wszystkie właściwe organy zajmujące się każdą kwestią objętą porządkiem obrad, które każda ze Stron uzna za stosowne, oraz zapewnia możliwość omówienia każdej ze spraw na właściwym poziomie wiedzy fachowej.

6. Specjalne komitety informują Wspólny Komitet CETA o swoich harmonogramach i porządku obrad z odpowiednim wyprzedzeniem przed swoimi posiedzeniami i przedkładają Wspólnemu Komitetowi CETA sprawozdania dotyczące wyników i wniosków płynących z każdego posiedzenia. Utworzenie lub istnienie specjalnego komitetu nie uniemożliwia żadnej ze Stron przedstawiania dowolnych spraw bezpośrednio Wspólnemu Komitetowi CETA.

Artykuł 26.3

Podejmowanie decyzji

1. Na potrzeby osiągnięcia celów niniejszej Umowy członkowie Wspólnego Komitetu CETA są upoważnieni do podejmowania decyzji w odniesieniu do wszystkich spraw, jeżeli jest to zgodne z postanowieniami niniejszej Umowy.

2. Decyzje podejmowane przez Wspólny Komitet CETA są wiążące dla Stron, z zastrzeżeniem dopełnienia wszelkich niezbędnych wymogów i procedur wewnętrznych, i Strony muszą je wykonać. Wspólny Komitet CETA może wydawać również odpowiednie zalecenia.

3. Wspólny Komitet CETA wydaje decyzje i zalecenia za obopólną zgodą.

Artykuł 26.4

Wymiana informacji

Jeżeli Strona przedkłada Wspólnemu Komitetowi CETA lub jakimkolwiek specjalnemu komitetowi ustanowionemu na mocy niniejszej Umowy informacje uznane za poufne lub chronione przed ujawnieniem zgodnie z jej przepisami prawa, druga ze Stron traktuje te informacje jako poufne.

Artykuł 26.5

Punkty kontaktowe ds. CETA

1. Każda ze Stron niezwłocznie ustanawia punkt kontaktowy ds. CETA i zawiadamia o nim drugą Stronę w ciągu 60 dni od wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Punkty kontaktowe ds. CETA:

a) monitorują pracę wszystkich organów instytucjonalnych ustanowionych na mocy niniejszej Umowy, w tym wymianę informacji dotyczącą następców prawnych tych organów;

b) koordynują przygotowania do posiedzeń komitetu;

c) w stosownych przypadkach podejmują działania następcze w związku z jakimikolwiek decyzjami podjętymi przez Wspólny Komitet CETA;

d) jeżeli postanowienia niniejszej Umowy nie stanowią inaczej, otrzymują wszystkie zawiadomienia i informacje przekazywane zgodnie z niniejszą Umową i w razie potrzeby ułatwiają wymianę informacji między Stronami w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową;

e) odpowiadają na jakiegokolwiek wnioski o udzielenie informacji zgodnie z art. 27.2 (Przekazywanie informacji); oraz

f) rozpatrują wszelkie inne sprawy mogące mieć wpływ na funkcjonowanie niniejszej Umowy, do czego zostały upoważnione przez Wspólny Komitet CETA.

3. Punkty kontaktowe ds. CETA przekazują informacje zgodnie z wymogami.

*Artykuł 26.6***Posiedzenia**

1. W posiedzeniach, o których mowa w niniejszym rozdziale, należy uczestniczyć osobiście. Strony mogą również zgodzić się, by posiedzenia odbywały się w drodze wideokonferencji lub telekonferencji.
2. Strony dążą do tego, by posiedzenie odbyło się w terminie 30 dni od otrzymania przez Stronę wniosku o spotkanie wystosowanego przez drugą Stronę.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY SIÓDMY

Przejrzystość*Artykuł 27.1***Publikacja**

1. Każda ze Stron zapewnia niezwłoczne publikowanie lub udostępnianie swoich przepisów ustawowych i wykonawczych, a także procedur i zarządzeń administracyjnych o powszechnym zastosowaniu odnoszących się do wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową, w sposób umożliwiający zainteresowanym osobom i drugiej Stronie zapoznanie się z nimi.
2. W miarę możliwości każda ze Stron:
  - a) publikuje z wyprzedzeniem każdy środek, którego przyjęcie proponuje; oraz
  - b) zapewnia zainteresowanym osobom i drugiej Stronie odpowiednią możliwość przedstawienia uwag dotyczących takich proponowanych środków.

*Artykuł 27.2***Przekazywanie informacji**

1. Na wniosek drugiej Strony, Strona dostarcza – w miarę możliwości – niezwłocznie informacje i udziela odpowiedzi na pytania dotyczące istniejącego lub proponowanego środka, który ma istotny wpływ na funkcjonowanie niniejszej Umowy.
2. Informacje przekazane na podstawie niniejszego artykułu pozostają bez wpływu na kwestię zgodności danego środka z niniejszą Umową.

*Artykuł 27.3***Postępowanie administracyjne**

Aby zarządzać środkiem o zastosowaniu ogólnym mającym wpływ na sprawy objęte niniejszą Umową w sposób spójny, bezstronny i rozsądny, każda ze Stron zapewnia, by prowadzone przez Stronę postępowania administracyjne obejmujące środki określone w art. 27.1 i mające zastosowanie do konkretnej osoby, konkretnego towaru lub konkretnej usługi pochodzących z terytorium drugiej Strony w szczególnym przypadku:

- a) pozwalały, w miarę możliwości, powiadamiać osobę pochodzącą z terytorium drugiej Strony, na którą postępowanie ma bezpośredni wpływ, z odpowiednim wyprzedzeniem i zgodnie z procedurami krajowymi o wszczęciu postępowania, wraz z opisem charakteru postępowania, wskazaniem organu wszczynającego postępowanie oraz ogólnym opisem kwestii spornych;
- b) zapewniały osobie, o której mowa w lit. a), odpowiednią możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie jej stanowiska przed ostatecznym etapem czynności administracyjnych, w zakresie, w jakim pozwala na to czas, rodzaj postępowania oraz interes publiczny; oraz
- c) były przeprowadzane zgodnie z prawem Strony.

Artykuł 27.4

Kontrola i odwołanie

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje organy sądowe, quasi-sądowe lub administracyjne lub procedury służące szybkiemu przeprowadzaniu kontroli ostatecznych czynności administracyjnych odnoszących się do kwestii objętych niniejszą Umową, a w uzasadnionych przypadkach również ich zmianie. Każda ze Stron zapewnia bezstronność swoich trybunałów i ich niezależność od urzędu lub organu odpowiedzialnego za egzekucję administracyjną oraz zapewnia, by nie posiadały żadnego istotnego interesu dotyczącego wyniku sprawy.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby w odniesieniu do trybunałów lub procedur, o których mowa w ust. 1, strony postępowania miały zapewnione prawo do:
  - a) otrzymania odpowiedniej możliwości uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz
  - b) decyzji opartej na dowodach i złożonych oświadczeniach lub, gdy wymaga tego prawo danej Strony, do dokumentacji zgromadzonej przez organ administracyjny.
3. Każda ze Stron zapewnia, z zastrzeżeniem odwołania lub późniejszej kontroli zgodnie z jej prawem, aby takie decyzje były wykonane przez urzędy lub organy i regulowały stosowane przez nie praktyki w odniesieniu do spornej czynności administracyjnej.

Artykuł 27.5

Współpraca w zakresie promowania większej przejrzystości

Strony zgadzają się prowadzić współpracę na forach dwustronnych, regionalnych i wielostronnych w zakresie sposobów promowania przejrzystości w zakresie handlu międzynarodowego i inwestycji międzynarodowych.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY ÓSMY

Wyjątki

Artykuł 28.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

rezydencja oznacza rezydencję podatkową;

konwencja podatkowa oznacza konwencję w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub inną umowę międzynarodową lub inne ustalenie międzynarodowe; oraz

podatek i środek podatkowy obejmują akcyzę, lecz nie obejmują:

- a) należności celnych określonych w art. 1.1 (Definicje ogólne), oraz
- b) środka wskazanego w wyjątkach, o których mowa w lit. b) lub c), wymienionych w art. 1.1 (Definicje ogólne) w definicji „należności celnych”.

Artykuł 28.2

Definicje dotyczące poszczególnych Stron

Do celów niniejszego rozdziału:

urząd ds. konkurencji oznacza:

- a) w przypadku Kanady – Komisarza ds. Konkurencji lub następcę prawnego zgłoszonego drugiej Stronie za pośrednictwem punktów kontaktowych ds. CETA; oraz
- b) w przypadku Unii Europejskiej – Komisję Unii Europejskiej w odniesieniu do jej obowiązków wynikających z prawa konkurencji Unii Europejskiej;

prawo konkurencji oznacza:

- a) w przypadku Kanady – *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34; oraz
- b) w przypadku Unii Europejskiej – art. 101, 102 i 106 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* z dnia 13 grudnia 2007 r., rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw oraz rozporządzenia wykonawcze lub zmiany dotyczące tych aktów prawnych; oraz

informacje chronione na mocy prawa konkurencji Strony oznaczają:

- a) w przypadku Kanady – informacje objęte zakresem sekcji 29 *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34; oraz
- b) w przypadku Unii Europejskiej – informacje objęte zakresem stosowania art. 28 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 *Traktatu* lub art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

Artykuł 28.3

Wyjątki ogólne

1. Do celów art. 30.8 ust. 5 (Rozwiązanie, zawieszenie lub włączenie innych istniejących umów), rozdział drugi (Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku), piąty (Środki sanitarne i fitosanitarne) i szósty (Ułatwienia celne i handlowe), Protokół w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia oraz sekcja B (Tworzenie inwestycji) i sekcja C (Niedyskryminujące traktowanie) rozdziału ósmego (Inwestycje), art. XX GATT 1994 zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część. Strony rozumieją, że środki, o których mowa w art. XX lit. b) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994, obejmują środki ochrony środowiska niezbędne do ochrony zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin. Strony rozumieją, że art. XX lit. g) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 ma zastosowanie do środków służących zachowaniu ograniczonych żywych i nieożywionych zasobów naturalnych.

2. Do celów rozdziałów: dziewiątego (Transgraniczny handel usługami), dziesiątego (Czasowy przyjazd i pobyt osób fizycznych odbywających wizyty służbowe), dwunastego (Regulacja krajowa), trzynastego (Usługi finansowe), czternastego (Usługi międzynarodowego transportu morskiego), piętnastego (Telekomunikacja), szesnastego (Handel elektroniczny) oraz sekcji B (Ustanowienie inwestycji) i sekcji C (Niedyskryminujące traktowanie) rozdziału ósmego (Inwestycje), z zastrzeżeniem wymogu, zgodnie z którym środków takich nie stosuje się w taki sposób, że stanowią środek służący arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Stronami, na których terytorium panują podobne warunki, albo ukryte ograniczenie handlu usługami, żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej wprowadzenie lub stosowanie przez którąkolwiek ze Stron środków niezbędnych do:

- a) ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź utrzymania porządku publicznego ⁽¹⁾;
- b) ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin ⁽²⁾; lub
- c) zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszej Umowy, w tym przepisów odnoszących się do:
  - (i) zapobiegania oszukańczym i nieuczciwym działaniom lub do postępowania ze skutkami niewykonania umów;
  - (ii) ochrony życia prywatnego osób w zakresie przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych oraz ochrony poufności ich osobistych akt i rachunków; lub
  - (iii) bezpieczeństwa.

⁽¹⁾ Na wyjątki dotyczące bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego można powołać się jedynie w przypadku wystąpienia faktycznego i wystarczająco poważnego zagrożenia dla podstawowych interesów społecznych.

⁽²⁾ Strony rozumieją, że środki, o których mowa w lit. b), obejmują środki ochrony środowiska niezbędne do ochrony zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin.

Artykuł 28.4

Tymczasowe środki ochronne dotyczące przepływów kapitałowych i wypłat kapitału

1. Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach przepływy kapitałowe i wypłaty kapitału, w tym transfery, powodują lub mogą spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej Unii Europejskiej, Unia Europejska może wprowadzić środki ochronne, które są absolutnie niezbędne do sprostania takim trudnościom, na okres nieprzekraczający 180 dni.
2. Środki wprowadzone przez Unię Europejską na podstawie ust. 1 nie mogą stanowić środków arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji w odniesieniu do Kanady lub jej inwestorów w porównaniu z państwem trzecim lub jego inwestorami. Unia Europejska niezwłocznie informuje Kanadę oraz jak najszybciej przedstawia harmonogram znoszenia tych środków.

Artykuł 28.5

Ograniczenia w przypadku wystąpienia poważnych trudności w zakresie bilansu płatniczego i finansowania zewnętrznego

1. Jeżeli Kanada lub państwo członkowskie Unii Europejskiej, które nie jest członkiem europejskiej unii walutowej, napotka poważne trudności lub będzie zagrożone napotkaniem trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansowania zewnętrznego, może przyjąć lub utrzymać środki ograniczające dotyczące przepływów kapitałowych lub wypłat kapitału, w tym transferów.
2. Środki, o których mowa w ust. 1:
  - a) nie skutkują traktowaniem Strony w sposób mniej korzystny niż traktowanie państwa trzeciego w podobnych sytuacjach;
  - b) w stosownych przypadkach muszą być spójne z postanowieniami *Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym* sporządzonej w Bretton Woods dnia 22 lipca 1944 r.;
  - c) zapobiegają niepotrzebnym szkodom dla interesów handlowych, gospodarczych i finansowych Strony;
  - d) mają tymczasowy charakter i są wycofywane stopniowo w miarę poprawy sytuacji określonej w ust. 1, a czas ich obowiązywania nie przekracza 180 dni. W przypadku wystąpienia szczególnie wyjątkowych okoliczności, które powodują, że Strona zamierza wydłużyć termin obowiązywania takiego środka poza okres 180 dni, Strona z wyprzedzeniem skonsultuje się z drugą Stroną w sprawie proponowanego wydłużenia terminu.
3. W przypadku handlu towarami Strona może przyjąć środki ograniczające służące zabezpieczeniu pozycji bilansu płatniczego lub zewnętrznej pozycji finansowej Strony. Środki takie muszą być zgodne z postanowieniami GATT 1994 i z *Uzgodnieniem w sprawie postanowień dotyczących bilansu płatniczego w Układzie ogólnym w sprawie taryf celnych i handlu* 1994, znajdującym się w załączniku 1A do Porozumienia WTO.
4. W przypadku handlu usługami Strona może przyjąć środki ograniczające służące zabezpieczeniu pozycji bilansu płatniczego lub zewnętrznej pozycji finansowej Strony. Środki takie muszą być zgodne z postanowieniami GATS.
5. Strona przyjmująca lub utrzymująca środek, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia drugą Stronę i najszybciej jak to możliwe zapewnia harmonogram znoszenia tego środka.
6. W przypadku przyjęcia lub utrzymywania ograniczeń na podstawie niniejszego artykułu Strona niezwłocznie odbywają konsultacje w ramach Wspólnego Komitetu CETA, o ile konsultacje takie nie odbywają się już na forum nieobjętym zakresem niniejszej Umowy. W ramach konsultacji prowadzonych na podstawie niniejszego ustępu poddaje się ocenie trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansowania zewnętrznego, które doprowadziły do przyjęcia odpowiednich środków, uwzględniając między innymi czynniki takie, jak:
  - a) charakter i zakres trudności;
  - b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe; lub
  - c) dostępność alternatywnych środków naprawczych.

7. Konsultacje, o których mowa w ust. 6, dotyczą zgodności wszelkich środków ograniczających z postanowieniami ust. 1–4. Strony akceptują wszystkie ustalenia dotyczące statystyk i innych stanów faktycznych przedstawione przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy („MFW”), odnoszące się do walut obcych, rezerw pieniężnych i bilansu płatniczego, a ich wnioski powinny opierać się na ocenie MFW dotyczącej bilansu płatniczego i zewnętrznej sytuacji finansowej danej Strony.

Artykuł 28.6

Bezpieczeństwo narodowe

Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako:

- a) wymagającego od Strony dostarczenia informacji lub umożliwienia do nich dostępu, jeżeli dana Strona ustali, że ujawnienie tych informacji byłoby sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa; lub
- b) uniemożliwiającego Stronie przeprowadzenia działania uznanego przez nią za niezbędne dla ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:
  - (i) związanych z produkcją broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlem nimi bądź związanych z tego rodzaju handlem lub transakcjami obejmującymi inne towary i materiały, świadczone usługi i stosowane technologie lub związanych z działalnością gospodarczą wykonywaną pośrednio lub bezpośrednio w celu zaopatrywania obiektów wojskowych lub innych obiektów bezpieczeństwa⁽¹⁾;
  - (ii) podjętego w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub
  - (iii) odnoszącego się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub
- c) uniemożliwiającego Stronie podjęcie jakiegokolwiek działania służącego wypełnieniu zobowiązań międzynarodowych w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 28.7

Podatki

1. Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej Stronie przyjęcie lub utrzymywanie jakiegokolwiek środka podatkowego, w ramach którego dokonuje się rozróżnienia między osobami nieznajdującymi się w takiej samej sytuacji, w szczególności pod względem ich miejsca rezydencji lub miejsca, gdzie inwestują swój kapitał.
2. Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako przeszkody uniemożliwiającej Stronie przyjęcie lub stosowanie jakiegokolwiek środka podatkowego mającego na celu zapobieganie unikaniu lub uchylaniu się od opodatkowania na podstawie przepisów podatkowych lub konwencji podatkowych Strony.
3. Postanowienia niniejszej Umowy nie mają wpływu na prawa i obowiązki Strony wynikające z konwencji podatkowej. W przypadku wystąpienia rozbieżności między niniejszą Umową a konwencją podatkową, rozstrzygające w zakresie tej rozbieżności są postanowienia konwencji podatkowej.
4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy ani jakiegokolwiek ustalenia przyjęte na podstawie niniejszej Umowy nie mają zastosowania do:
  - a) środka podatkowego Strony zapewniającego korzystniejsze traktowanie podatkowe spółce kapitałowej lub udziałowcowi spółki kapitałowej na tej podstawie, że dana spółka kapitałowa jest w całości lub w części własnością inwestora będącego rezydentem tej Strony lub inwestorów będących rezydentami tej Strony lub jest bezpośrednio lub pośrednio kontrolowana przez takiego inwestora lub inwestorów;
  - b) środka podatkowego Strony zapewniającego korzyść dotyczącą składek wnoszonych lub przychodu uzyskanego z tytułu ustalenia przewidującego odroczenie płatności podatku lub zwolnienie z jego płatności na cele emerytalne, oszczędnościowe, w zakresie kształcenia, zdrowia, niepełnosprawności lub na inne podobne cele, w zależności od spełnienia wymogu, zgodnie z którym dana Strona musi stale zachowywać właściwość do rozpoznania takiego ustalenia;
  - c) środka podatkowego Strony zapewniającego korzyść związaną z nabyciem konkretnej usługi lub korzystaniem z niej, uzależnionej od wymogu świadczenia danej usługi na terytorium tej Strony;

⁽¹⁾ Użyte w niniejszym artykule wyrażenie „handel bronią, amunicją i materiałami wojennymi” jest równoznaczne wyrażeniu „handel bronią, amunicją i materiałami wojskowymi”.

- d) środka podatkowego Strony mającego na celu zapewnienie równego i skutecznego nakładania lub pobierania podatków, w tym środka podjętego przez Stronę w celu zapewnienia zgodności z zasadami systemu podatkowego Strony;
- e) środka podatkowego zapewniającego korzyść rządowi lub części rządu lub podmiotowi, który w sposób bezpośredni lub pośredni należy do rządu, jest przez niego kontrolowany lub został przez niego ustanowiony;
- f) istniejącego środka podatkowego niespełniającego wymogów, który nie jest objęty zakresem stosowania ust. 1, 2 i ust. 4 lit. a)–e), do kontynuacji lub szybkiego przedłużenia takiego środka lub do zmiany takiego środka, pod warunkiem że zmiana ta nie zmniejsza stopnia zgodności danego środka z postanowieniami niniejszej Umowy w stosunku do zgodności istniejącej bezpośrednio przed zmianą.

5. Dla większej pewności, fakt, że środek podatkowy stanowi istotną zmianę istniejącego środka podatkowego, ma skutek natychmiastowy w chwili jego ogłoszenia, wyjaśnia zamierzone stosowanie istniejącego środka podatkowego lub ma nieoczekiwany wpływ na inwestora lub inwestycję objętą niniejszą Umową sam w sobie nie stanowi naruszenia postanowień art. 8.10 (Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową).

6. Artykuły 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie), 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie) i 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie) nie mają zastosowania do korzyści przyznanej przez Stronę na podstawie konwencji podatkowej.

7. a) Jeżeli inwestor przedkłada wniosek o konsultacje na podstawie art. 8.19 (Konsultacje), w którym stwierdza, że środek podatkowy narusza zobowiązanie wynikające z sekcji C (Niedyskryminujące traktowanie) lub D (Ochrona inwestycji) rozdziału ósmego (Inwestycje), pozwany może skierować tę sprawę do konsultacji i wspólnego rozpatrzenia przez Strony w celu stwierdzenia, czy:

- (i) środek ten stanowi środek podatkowy;
- (ii) środek ten, jeżeli zostanie uznany za środek podatkowy, narusza zobowiązanie wynikające z sekcji C (Niedyskryminujące traktowanie) lub D (Ochrona inwestycji) rozdziału ósmego (Inwestycje); lub
- (iii) występuje sprzeczność między zobowiązaniami określonymi w niniejszej Umowie, które zostały rzekomo naruszone, a zobowiązaniami określonymi w konwencji podatkowej.

b) Skierowanie sprawy do konsultacji, o którym mowa w lit. a), nie może mieć miejsca później niż w dniu wyznaczonym przez Trybunał na przedłożenie odpowiedzi pozwanego na zarzuty. W przypadku gdy pozwany skieruje sprawę do konsultacji, bieg terminów lub postępowań określonych w sekcji F (Rozstrzyganie sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami) rozdziału ósmego (Inwestycje) zostają zawieszane. Jeżeli w ciągu 180 dni od daty skierowania sprawy do konsultacji Strony nie zgodzą się na rozpatrzenie tej sprawy lub nie osiągną wspólnego ustalenia, zawieszenie biegu terminów lub postępowań nie ma już zastosowania i inwestor może kontynuować postępowanie dotyczące jego skargi.

c) Wspólne ustalenie Stron na podstawie lit. a) jest wiążące dla Trybunału.

d) Każda ze Stron zapewnia, by w skład jej delegacji na potrzeby konsultacji, które mają zostać przeprowadzone zgodnie z postanowieniami lit. a), wchodziły osoby mające odpowiednią wiedzę fachową w zakresie kwestii objętych niniejszym artykułem, w tym przedstawiciele odpowiednich organów podatkowych każdej ze Stron. W przypadku Kanady oznacza to urzędników z Ministerstwa Finansów Kanady.

8. Dla większej pewności:

- a) **środek podatkowy Strony** oznacza środek podatkowy przyjęty na dowolnym szczeblu instytucji rządowych Strony; oraz
- b) w przypadku środków na szczeblu rządu niższego niż krajowy **rezydent Strony** oznacza rezydenta tej jurysdykcji szczebla niższego niż krajowy albo rezydenta Strony, w skład której terytorium wchodzi ta jurysdykcja.

Artykuł 28.8

Ujawnianie informacji

1. Postanowienia niniejszej Umowy nie nakładają na Stronę wymogu dostarczenia lub umożliwienia dostępu do informacji, które, w przypadku ujawnienia, utrudniłyby egzekwowanie prawa lub których ujawnienie jest zabronione lub ograniczone przez prawo Strony.

2. W trakcie procedury rozstrzygania sporów objętej niniejszą Umową:
  - a) nie wymaga się od strony dostarczenia lub umożliwienia dostępu do informacji chronionych na mocy prawa konkurencji Strony; oraz
  - b) nie wymaga się od urzędu Strony ds. konkurencji dostarczenia informacji objętych tajemnicą zawodową lub w inny sposób chronionych przed ujawnieniem lub umożliwienia dostępu do tych informacji.

Artykuł 28.9

Wyjątki mające zastosowanie do kultury

Strony przywołują wyjątki mające zastosowanie do kultury wskazane w odpowiednich postanowieniach zawartych w rozdziałach siódmym (Subsydia), ósmym (Inwestycje), dziewiątym (Transgraniczny handel usługami), dwunastym (Regulacje krajowe) i dziesiętnastym (Zamówienia publiczne).

Artykuł 28.10

Zwolnienia WTO

Jeżeli prawo lub zobowiązanie zawarte w niniejszej Umowie powiela prawo lub zobowiązanie wynikające z Porozumienia WTO, Strony zgadzają się, że środek zgodny z decyzją o zwolnieniu przyjętą przez WTO na podstawie art. IX Porozumienia WTO uznaje się za zgodny również z powielonym postanowieniem niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY DZIEWIĄTY

Rozstrzyganie sporów

Sekcja A

Postanowienia wstępne

Artykuł 29.1

Współpraca

Strony stale dążą do osiągnięcia porozumienia w zakresie interpretacji i stosowania niniejszej Umowy oraz dokładają wszelkich starań w drodze współpracy i konsultacji, by osiągnąć obustronnie satysfakcjonujące rozstrzygnięcie każdej kwestii, która może mieć wpływ na funkcjonowanie Umowy.

Artykuł 29.2

Zakres

O ile postanowienia niniejszej Umowy nie stanowią inaczej, niniejszy rozdział ma zastosowanie do każdego sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania postanowień niniejszej Umowy.

Artykuł 29.3

Wybór forum

1. Odwołanie do postanowień niniejszego rozdziału dotyczących rozstrzygania sporów pozostaje bez uszczerbku dla rozstrzygania sporów na podstawie Porozumienia WTO lub jakiegokolwiek innej umowy, której stroną są Strony niniejszej Umowy.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1, jeżeli zobowiązanie wynikające z niniejszej Umowy jest w istocie równoważne zobowiązaniu wynikającemu z Porozumienia WTO lub z jakiegokolwiek innej umowy, której stroną są Strony niniejszej Umowy, Strona nie może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia takiego zobowiązania na dwóch forach. W takim przypadku po wszczęciu postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie jednej umowy Strona nie może wnieść skargi w celu dochodzenia roszczenia z tytułu naruszenia zobowiązania równoważnego w swojej istocie zobowiązaniu wynikającemu z innej umowy, chyba że z powodów proceduralnych lub dotyczących właściwości, innych niż rozwiązanie, o którym mowa w załączniku 29-A ust. 20, wybrane forum nie dokona ustaleń dotyczących tej skargi.

3. Do celów ust. 2:

- a) postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie Porozumienia WTO uznaje się za wszczęte w chwili złożenia przez Stronę wniosku o ustanowienie panelu na podstawie art. 6 DSU;
- b) postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie postanowień niniejszego rozdziału uznaje się za wszczęte w chwili złożenia przez Stronę wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego na podstawie art. 29.6; oraz
- c) postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu w ramach jakiegokolwiek innej umowy uznaje się za wszczęte w chwili złożenia przez Stronę wniosku o ustanowienie panelu lub trybunału ds. rozstrzygania sporów zgodnie z postanowieniami tej umowy.

4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyklucza możliwości wprowadzenia zawieszenia zobowiązań przez jedną ze Stron, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów WTO. Strona nie może powołać się na Porozumienie WTO w celu uniemożliwienia drugiej Stronie zawieszenia zobowiązań wynikających z niniejszego rozdziału.

Sekcja B

Konsultacje i mediacja

Artykuł 29.4

Konsultacje

1. Strona może wystąpić z pisemnym wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną dotyczących każdej kwestii, o której mowa w art. 29.2.
2. Strona wnioskująca przekazuje wniosek Stronie odpowiadającej i wskazuje powody wystąpienia z wnioskiem, a także określa środek sporny oraz podstawę prawną skargi.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4 Strony rozpoczynają konsultacje w terminie 30 dni od daty otrzymania wniosku przez Stronę odpowiadającą.
4. W nagłych wypadkach, w tym w sytuacjach dotyczących towarów nietrwałych lub sezonowych lub usług, które gwałtownie tracą swoją wartość handlową, konsultacje rozpoczynają się w terminie 15 dni od daty otrzymania wniosku przez Stronę odpowiadającą.
5. Strony dokładają wszelkich starań w celu osiągnięcia obustronnie satysfakcjonującego rozstrzygnięcia danej kwestii w drodze konsultacji. W tym celu każda ze Stron:
  - a) dostarcza informacje wystarczające do pełnego rozpatrzenia kwestii spornej;
  - b) na wniosek Strony przekazującej informacje chroni wszelkie informacje poufne lub stanowiące tajemnicę handlową, które są wymieniane w trakcie konsultacji; oraz
  - c) udostępni personel swoich agencji rządowych lub innych organów regulacyjnych, który posiada wiedzę fachową w zakresie kwestii będących przedmiotem konsultacji.
6. Konsultacje są tajne i pozostają bez uszczerbku dla praw Stron przysługujących im w postępowaniach na podstawie niniejszego rozdziału.
7. Konsultacje odbywają się na terytorium Strony odpowiadającej, chyba że Strony uzgodnią inaczej. W konsultacjach można uczestniczyć osobiście lub za pomocą jakiegokolwiek innego środka, na który Strony wyrażą zgodę.
8. Środek zaproponowany przez Stronę może stać się przedmiotem konsultacji, o których mowa w niniejszym artykule, ale nie może być przedmiotem mediacji, o której mowa w art. 29.5, ani procedur rozstrzygania sporów, o których mowa w sekcji C.

Artykuł 29.5

Mediacja

Strony mogą wyrazić zgodę na mediację w odniesieniu do środka, jeżeli środek ten ma negatywny wpływ na handel i inwestycje między Stronami. Procedury mediacji określono w załączniku 29-C.

Sekcja C

Procedury rozstrzygania sporów i zastosowanie się do sprawozdania

Podsekcja A

Procedury rozstrzygania sporów

Artykuł 29.6

Wniosek o ustanowienie organu arbitrażowego

1. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, jeżeli sprawa, o której mowa w art. 29.4, nie została rozstrzygnięta w terminie:
  - a) 45 dni od daty otrzymania wniosku o konsultacje; lub
  - b) 25 dni od daty otrzymania wniosku o konsultacje w odniesieniu do spraw, o których mowa w art. 29.4 ust. 4,

Strona wnioskująca może skierować sprawę do organu arbitrażowego, zwracając się do Strony odpowiadającej z pisemną prośbą o ustanowienie organu arbitrażowego.

2. W swoim pisemnym wniosku Strona wnioskująca wskazuje określony środek będący przedmiotem sporu oraz podstawę prawną skargi, w tym wyjaśnienie tego, dlaczego taki środek stanowi naruszenie postanowień, o których mowa w art. 29.2.

Artykuł 29.7

Skład organu arbitrażowego

1. W skład organu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów.
2. W ciągu 10 dni roboczych od dnia otrzymania przez Stronę odpowiadającą wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego Strony przeprowadzają konsultacje w celu osiągnięcia porozumienia w zakresie składu organu arbitrażowego.
3. Jeżeli Strony nie mogą osiągnąć porozumienia w sprawie składu organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2, każda ze Stron może zwrócić się do przewodniczącego Wspólnego Komitetu CETA lub osoby przez niego delegowanej o wylosowanie arbitrów z listy sporządzonej na podstawie art. 29.8. Jednego arbitra losuje się z podlisty Strony wnioskującej, jednego z podlisty Strony odpowiadającej i jednego z podlisty przewodniczących. Jeżeli Strony osiągnęły porozumienie w zakresie wyboru jednego arbitra lub większej ich liczby, pozostałych arbitrów wybiera się w drodze tej samej procedury z obowiązującej podlisty arbitrów. Jeżeli Strony osiągnęły porozumienie w sprawie wyboru jednego arbitra, innego niż przewodniczący, który nie jest obywatelem ani stałym rezydentem żadnej ze Stron, przewodniczącego i drugiego arbitra wybiera się z podlisty przewodniczących.
4. Przewodniczący Wspólnego Komitetu CETA albo osoba przez niego delegowana wybiera arbitrów jak najszybciej i zwykle w terminie pięciu dni roboczych od przedłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, przez jedną ze Stron. Przewodniczący lub osoba przez niego delegowana zapewnia przedstawicielom każdej ze Stron odpowiednią możliwość bycia obecnym podczas losowania. Jeden z przewodniczących może dokonać wyboru w drodze losowania samodzielnie, jeżeli drugi przewodniczący został poinformowany o dniu, godzinie i miejscu wyboru drogą losowania i nie przyjął zaproszenia do uczestnictwa w losowaniu w terminie pięciu dni roboczych od wystosowania wniosku, o którym mowa w ust. 3.

5. Za datę powołania organu arbitrażowego uznaje się dzień wyznaczenia trzech arbitrów.
6. Jeżeli do czasu przedłożenia wniosku zgodnie z ust. 3 lista, o której mowa w art. 29.8, nie została opracowana lub nie zawiera wystarczającej liczby nazwisk, trzech arbitrów wybiera się drogą losowania spośród arbitrów zaproponowanych przez jedną ze Stron lub przez obie Strony zgodnie z art. 29.8 ust. 1.
7. Zmiana arbitrów następuje wyłącznie z powodów określonych w pkt 21–25 załącznika 29-A i zgodnie z ustalonymi tamże procedurami.

Artykuł 29.8

Listy arbitrów

1. Podczas swojego pierwszego posiedzenia po wejściu w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet CETA sporządza listę co najmniej 15 osób, wybranych w oparciu o obiektywność, wiarygodność i umiejętność trafnego osądu, które są chętne oraz zdolne do pełnienia roli arbitrów. Lista ta obejmuje trzy podlisty: jedną podlistę dla każdej ze Stron oraz jedną podlistę osób, które nie są obywatelami ani stałymi rezydentami żadnej ze Stron i mogą pełnić funkcję przewodniczących. Na każdej podliście znajduje się co najmniej pięć osób. Wspólny Komitet CETA może dokonywać przeglądu listy w dowolnym momencie i zapewnia jej zgodność z niniejszym artykułem.
2. Arbitrzy muszą posiadać specjalistyczną wiedzę z zakresu międzynarodowego prawa handlowego. Arbitrzy pełniący funkcję przewodniczących muszą również mieć doświadczenie w roli doradcy lub członka zespołu ekspertów w postępowaniach w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego kwestii objętych zakresem niniejszej Umowy. Arbitrzy są niezależni, działają w imieniu własnym i nie przyjmują instrukcji od żadnej organizacji ani żadnego rządu, nie są też powiązani z rządem żadnej ze Stron i przestrzegają kodeksu postępowania, o którym mowa w załączniku 29-B.

Artykuł 29.9

Sprawozdanie okresowe zespołu ekspertów

1. W ciągu 150 dni od daty powołania organ arbitrażowy przekazuje Stronom sprawozdanie wstępne. Sprawozdanie zawiera:
  - a) ustalenia faktyczne; oraz
  - b) ustalenia dotyczące wywiązania się przez Stronę odpowiadającą z jej zobowiązań wynikających z postanowień niniejszej Umowy.
2. Każda ze Stron może przedłożyć organowi arbitrażowemu pisemne uwagi dotyczące sprawozdania wstępnego, z zastrzeżeniem ewentualnych terminów określonych przez organ arbitrażowy. Po rozważeniu tych uwag, organ arbitrażowy może:
  - a) ponownie rozważyć swoje sprawozdanie; lub
  - b) przeprowadzić wszelkie dalsze badania, które uzna za stosowne.
3. Sprawozdanie wstępne organu arbitrażowego jest poufne.

Artykuł 29.10

Sprawozdanie końcowe organu arbitrażowego

1. Jeżeli Strony nie uzgodnią inaczej, organ arbitrażowy wydaje sprawozdanie zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału. W sprawozdaniu końcowym organu arbitrażowego wskazuje się ustalenia faktyczne, zastosowanie odpowiednich postanowień niniejszej Umowy oraz podstawowe uzasadnienie wszelkich ustaleń i wniosków organu arbitrażowego. Orzeczenie organu arbitrażowego przedstawione w sprawozdaniu końcowym organu arbitrażowego jest wiążące dla Stron.

2. W ciągu 30 dni od wydania sprawozdania wstępnego organ arbitrażowy przedstawia Stronom i Wspólnemu Komitetowi CETA sprawozdanie końcowe.
3. Każda ze Stron upublicznia sprawozdanie końcowe organu arbitrażowego z zastrzeżeniem pkt 39 załącznika 29-A.

Artykuł 29.11

Pilne postępowania

W nagłych wypadkach, w tym w sytuacjach dotyczących towarów nietrwałych lub sezonowych bądź usług, które gwałtownie tracą swoją wartość handlową, organ arbitrażowy i Strony podejmują wszelkie starania, by w jak największym stopniu przyspieszyć postępowanie. Organ arbitrażowy dąży do tego, by przedstawić Stronom sprawozdanie wstępne w ciągu 75 dni od daty powołania organu arbitrażowego i wydać sprawozdanie końcowe w terminie 15 dni od wydania sprawozdania wstępnego. Na wniosek Strony organ arbitrażowy wydaje w terminie 10 dni od złożenia wniosku orzeczenie wstępne w kwestii tego, czy dany przypadek zostaje uznany za pilny.

Podsekcja B

Zastosowanie się do sprawozdania

Artykuł 29.12

Zastosowanie się do sprawozdania końcowego organu arbitrażowego

Strona odpowiadająca podejmuje wszelkie niezbędne środki, by wykonać sprawozdanie końcowe organu arbitrażowego. Strona odpowiadająca powiadamia drugą Stronę i Wspólny Komitet CETA o swoich zamiarach w zakresie zastosowania się do sprawozdania w terminie nie dłuższym niż 20 dni od otrzymania przez Strony sprawozdania końcowego organu arbitrażowego.

Artykuł 29.13

Rozsądny termin na zastosowanie się do sprawozdania

1. Jeżeli natychmiastowe zastosowanie się do sprawozdania nie jest możliwe, w terminie nie dłuższym niż 20 dni od otrzymania przez Strony sprawozdania końcowego organu arbitrażowego Strona odpowiadająca powiadamia Stronę wnioskującą i Wspólny Komitet CETA o okresie potrzebnym na zastosowanie się do sprawozdania.
2. Jeżeli Strony nie mogą się porozumieć co do rozsądnego okresu, w którym należy wykonać sprawozdanie końcowe organu arbitrażowego, w ciągu 20 dni od otrzymania przez Stronę odpowiadającą powiadomienia wystosowanego na podstawie ust. 1 Strona wnioskująca zwraca się z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w celu ustalenia długości rozsądnego okresu czasu. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się jednocześnie drugą Stronę oraz Wspólny Komitet CETA. W ciągu 30 dni od złożenia wniosku organ arbitrażowy wydaje orzeczenie i przedstawia je Stronom i Wspólnemu Komitetowi CETA.
3. Rozsądny termin może zostać przedłużony za zgodą obu Stron.
4. W każdym momencie po upływie połowy okresu rozsądnego terminu i na wniosek Strony wnioskującej Strona odpowiadająca powinna być gotowa do omówienia działań, które podejmuje w celu wykonania sprawozdania końcowego organu arbitrażowego.
5. Strona odpowiadająca powiadamia drugą Stronę oraz Wspólny Komitet CETA przed upływem rozsądnego terminu o wszelkich środkach, które podjęła w celu wykonania sprawozdania końcowego organu arbitrażowego.

Artykuł 29.14

Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niezastosowania się do sprawozdania

1. Jeżeli:
  - a) Strona odpowiadająca nie zgłosiła swojego zamiaru zastosowania się do sprawozdania końcowego organu arbitrażowego zgodnie z art. 29.12 ani okresu, jaki potrzebuje na zastosowanie się do sprawozdania zgodnie z art. 29.13 ust. 1;
  - b) po upływie rozsądnego terminu Strona odpowiadająca nie zgłosiła środka podjętego w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego organu arbitrażowego; lub

- c) organ arbitrażowy zajmujący się kwestią zastosowania się do sprawozdania, o którym mowa w ust. 6, ustalił, że środek podjęty w celu zastosowania się do sprawozdania jest niezgodny z obowiązkami Strony wynikającymi z postanowień, o których mowa w art. 29.2;

Strona wnioskująca jest upoważniona do zawieszenia zobowiązań lub do otrzymania rekompensaty. Stopień zniweczenia i naruszenia korzyści oblicza się, począwszy od dnia powiadomienia Stron o sprawozdaniu końcowym organu arbitrażowego.

2. Przed zawieszeniem zobowiązań Strona wnioskująca powiadamia Stronę odpowiadającą i Wspólny Komitet CETA o swoim zamiarze, w tym o zakresie, w jakim zamierza zawiesić zobowiązania.

3. O ile w niniejszej Umowie nie postanowiono inaczej, zawieszenie zobowiązań może dotyczyć wszelkich postanowień, o których mowa w art. 29.2, i musi ograniczać się do zakresu adekwatnego do stopnia zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem.

4. Strona wnioskująca może wdrożyć zawieszenie w ciągu 10 dni roboczych po dniu otrzymania od Strony odpowiadającej powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, chyba że Strona zwróciła się o arbitraż na podstawie ust. 6 i 7.

5. Spór między Stronami dotyczący istnienia jakiegokolwiek środka podjętego w celu zastosowania się do sprawozdania lub zgodności tego środka z postanowieniami, o których mowa w art. 29.2 („spór dotyczący zastosowania się do sprawozdania”), bądź adekwatności zakresu zawieszenia do stopnia zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem („spór dotyczący adekwatności”) rozpatruje organ arbitrażowy.

6. Strona może ponownie zwołać organ arbitrażowy poprzez złożenie pisemnego wniosku do organu arbitrażowego, drugiej Strony i Wspólnego Komitetu CETA. W razie sporu dotyczącego zastosowania się do sprawozdania organ arbitrażowy zwołuje ponownie Strona wnioskująca. W razie sporu dotyczącego adekwatności organ arbitrażowy zwołuje ponownie Strona odpowiadająca. W razie sporów dotyczących zarówno zastosowania się do sprawozdania, jak i adekwatności organ arbitrażowy rozstrzyga w przedmiocie sporu dotyczącego zastosowania się do sprawozdania przed rozstrzygnięciem w przedmiocie sporu dotyczącego adekwatności.

7. Organ arbitrażowy powiadamia o swojej decyzji Strony i Wspólny Komitet CETA odpowiednio:

- a) w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o ponowne zwołanie organu arbitrażowego w przypadku sporu dotyczącego zastosowania się do sprawozdania;
- b) w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o ponowne zwołanie organu arbitrażowego w przypadku sporu dotyczącego adekwatności;
- c) w terminie 120 dni od dnia złożenia pierwszego wniosku o ponowne zwołanie organu arbitrażowego w przypadku sporu dotyczącego zarówno zastosowania się do sprawozdania, jak i adekwatności.

8. Strona wnioskująca nie zawiesza zobowiązań, dopóki organ arbitrażowy zwołany ponownie na podstawie ust. 6 i 7 nie wyda swojej decyzji. Zawieszenie musi być zgodne z decyzją organu arbitrażowego.

9. Zawieszenie zobowiązań jest tymczasowe i stosuje się je jedynie dopóty, dopóki środek uznany za niezgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 29.2, nie zostanie wycofany lub zmieniony, tak aby zapewnić jego zgodność z tymi postanowieniami, jak ustanowiono w art. 29.15, lub dopóki Strony nie rozwiążą sporu.

10. W każdym momencie Strona wnioskująca może zwrócić się do Strony odpowiadającej o przedstawienie propozycji tymczasowej rekompensaty, a Strona odpowiadająca przedstawia taką propozycję.

Artykuł 29.15

Przegląd środków podjętych w celu wykonania sprawozdania organu arbitrażowego po zawieszeniu zobowiązań

1. W przypadku gdy po zawieszeniu zobowiązań przez Stronę wnioskującą Strona odpowiadająca podejmuje środki w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego organu arbitrażowego, Strona odpowiadająca powiadamia o tym drugą Stronę i Wspólny Komitet CETA oraz zwraca się o zakończenie zawieszenia zobowiązań stosowanego przez Stronę wnioskującą.

2. Jeżeli w ciągu 60 dni od dnia otrzymania takiego powiadomienia Strony nie osiągną porozumienia w sprawie zgodności zgłoszonego środka z postanowieniami, o których mowa w art. 29.2, Strona wnioskująca zwraca się do organu arbitrażowego z pisemnym wnioskiem o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się jednocześnie drugą Stronę oraz Wspólny Komitet CETA. W ciągu 90 dni od daty złożenia wniosku powiadamia się Stronę oraz Wspólny Komitet CETA o sprawozdaniu końcowym organu arbitrażowego. Jeśli organ arbitrażowy uzna, że środek podjęty w celu zastosowania się do sprawozdania jest zgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 29.2, zawieszenie zobowiązań zostaje zakończone.

Sekcja D

Postanowienia ogólne

Artykuł 29.16

Regulamin

Procedura rozstrzygania sporów objęta niniejszym rozdziałem podlega regulaminowi zawartemu w załączniku 29-A, chyba że Strony postanowią inaczej.

Artykuł 29.17

Ogólne reguły interpretacji

Organ arbitrażowy interpretuje postanowienia niniejszej Umowy zgodnie z zasadami wykładni prawa międzynarodowego publicznego, w tym z zasadami określonymi w *Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów*. Organ arbitrażowy uwzględnia również odpowiednie interpretacje zawarte w sprawozdaniach organów i Organu Apelacyjnego przyjęte przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO.

Artykuł 29.18

Decyzje organu arbitrażowego

Decyzje organu arbitrażowego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków przewidzianych w niniejszej Umowie.

Artykuł 29.19

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

Strony mogą w dowolnym momencie wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu na podstawie niniejszego rozdziału. Powiadamiają one o każdym takim rozwiązaniu Wspólny Komitet CETA oraz organ arbitrażowy. Po otrzymaniu powiadomienia o wspólnie uzgodnionym rozwiązaniu organ arbitrażowy kończy swoją pracę, a postępowanie zostaje zakończone.

ROZDZIAŁ TRZYDZIESTY

Postanowienia końcowe

Artykuł 30.1

Integralne elementy niniejszej Umowy

Protokoły, załączniki, deklaracje, wspólne deklaracje, porozumienia i przypisy do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

Artykuł 30.2

Zmiany

1. Strony mogą uzgodnić na piśmie wprowadzenie zmian do niniejszej Umowy. Zmiana wchodzi w życie po wymianie przez Strony pisemnych powiadomień poświadczających, że dopełniły one stosownych wymogów i procedur wewnętrznych niezbędnych do tego, aby zmiana weszła w życie, lub w terminie uzgodnionym przez Strony.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 Wspólny Komitet CETA może postanowić o zmianie protokołów i załączników do niniejszej Umowy. Strony mogą zatwierdzić decyzję Wspólnego Komitetu CETA zgodnie ze swoimi odpowiednimi wymogami i procedurami wewnętrznymi niezbędnymi do tego, aby zmiana weszła w życie. Decyzja wchodzi w życie w terminie uzgodnionym przez Strony. Ta procedura nie ma zastosowania do zmian w załącznikach I, II i III ani do zmian w załącznikach do rozdziału ósmego (Inwestycje), dziewiątego (Transgraniczny handel usługami), dziesiątego (Czasowy przyjazd i pobyt osób fizycznych odbywających wizyty służbowe) i trzynastego (Usługi finansowe), z wyjątkiem załącznika 10-A (Wykaz punktów kontaktowych państw członkowskich Unii Europejskiej).

Artykuł 30.3

Wykorzystanie preferencji

Przez okres 10 lat po wejściu w życie niniejszej Umowy Strony wymieniają między sobą dane kwartalne na poziomie pozycji taryfowych dla rozdziałów 1–97 HS dotyczących przywozu z terytorium drugiej Strony towarów, które podlegają stawkom celnym i preferencjom taryfowym stosowanym na zasadzie najwyższego uprzywilejowania (KNU) na mocy niniejszej Umowy. O ile Strony nie postanowią inaczej, okres ten zostanie przedłużony o pięć lat i może następnie zostać przedłużony przez Strony.

Artykuł 30.4

Rachunek bieżący

Strony zezwalają na dokonywanie – w pełni wymiennej walucie i zgodnie z postanowieniami art. VIII *Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym* sporządzonej w Bretton Woods w dniu 22 lipca 1944 r. – wszelkich płatności i transferów na rachunku bieżącym w ramach bilansu płatniczego między Stronami.

Artykuł 30.5

Przepływ kapitału

Strony konsultują się ze sobą w celu ułatwienia przepływu kapitału między nimi poprzez dalsze wdrażanie polityk odnoszących się do liberalizacji rachunków kapitałowych i finansowych oraz przez wspieranie stabilnych i bezpiecznych ram dla długoterminowych inwestycji.

Artykuł 30.6

Prawa prywatne

1. Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako przyznania praw osobom lub nałożenia na nie obowiązków, innych niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na mocy prawa międzynarodowego publicznego ani jako dopuszczenia bezpośredniego powoływania się na niniejszą Umowę w krajowych systemach prawnych Stron.

2. Strona nie wprowadza w swoim prawie krajowym prawa do wniesienia skargi przeciwko drugiej Stronie na tej podstawie, że środek zastosowany przez drugą Stronę jest niezgodny z niniejszą Umową.

Artykuł 30.7

Wejście w życie i tymczasowe stosowanie

1. Strony zatwierdzają niniejszą Umowę zgodnie z ich odpowiednimi wymogami i procedurami wewnętrznymi.

2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu dokonania przez Strony wymiany pisemnych powiadomień poświadczających, że dopełniły one odpowiednich wymogów i procedur wewnętrznych, lub w innym terminie uzgodnionym przez Strony.

3. a) Strony mogą tymczasowo stosować niniejszą Umowę od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu dokonania przez Strony wzajemnego powiadomienia poświadczającego, że dopełniły one odpowiednich wymogów i procedur wewnętrznych, lub w innym terminie uzgodnionym przez Strony.

- b) Jeżeli Strona zamierza nie stosować tymczasowo niektórych postanowień niniejszej Umowy, powiadamia najpierw drugą Stroną o postanowieniach, których nie będzie stosować tymczasowo, i proponuje bezzwłoczne rozpoczęcie konsultacji. W terminie 30 dni od powiadomienia druga Strona może albo wnieść sprzeciw – w którym to przypadku niniejsza Umowa nie może być stosowana tymczasowo, albo sama powiadomić o równoważnych postanowieniach niniejszej Umowy, jeżeli takie istnieją, których nie zamierza stosować tymczasowo. Jeżeli w terminie 30 dni od drugiego powiadomienia druga Strona wnieśli sprzeciw, niniejsza Umowa nie jest stosowana tymczasowo.

Postanowienia, które nie są objęte powiadomieniem Strony, są stosowane przez tę Stronę tymczasowo od pierwszego dnia miesiąca następującego po późniejszym powiadomieniu lub w innym terminie uzgodnionym przez Strony, pod warunkiem że Strony dokonały wzajemnego powiadomienia zgodnie z lit. a).

- c) Strona może zakończyć tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy w drodze pisemnego powiadomienia drugiej Strony. Zakończenie takie staje się skuteczne w pierwszym dniu drugiego miesiąca następującego po tym powiadomieniu.
- d) Jeżeli niniejszą Umowę lub niektóre jej postanowienia stosuje się tymczasowo, Strony uznają, że wyrażenie „wejście w życie niniejszej Umowy” oznacza dzień rozpoczęcia tymczasowego stosowania. Wspólny Komitet CETA i inne organy ustanowione na mocy niniejszej Umowy mogą sprawować swoje funkcje podczas tymczasowego stosowania niniejszej Umowy. Wszelkie decyzje podjęte w ramach wykonywania ich funkcji przestają być skuteczne, jeżeli zakończono tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy na mocy lit. c).

4. Kanada przedkłada powiadomienia przewidziane w niniejszym artykule Sekretariatowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej lub organowi będącemu jego następcą. Unia Europejska przedkłada powiadomienia na mocy niniejszego artykułu Ministerstwu Spraw Zagranicznych, Handlu i Rozwoju Kanady lub organowi będącemu jego następcą.

Artykuł 30.8

Wygaśnięcie, zawieszenie lub włączenie innych istniejących umów

- Umowy wskazane w załączniku 30-A przestają być skuteczne i zostają zastąpione niniejszą Umową. Wygaśnięciem wskazanym w załączniku 30-A staje się skuteczne od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- Niezależnie od postanowień ust. 1 można wystąpić z roszczeniem na podstawie umowy wskazanej w załączniku 30-A zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w tej umowie:
  - jeżeli traktowanie będące przedmiotem roszczenia przyznano w czasie, kiedy umowa nie wygasła; oraz
  - nie później niż po upływie trzech lat od dnia wygaśnięcia umowy.
- Umowę między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Kanadą dotyczącą obrotu i handlu napojami alkoholowymi* sporządzoną w Brukseli w dniu 28 lutego 1989 r., z jej późniejszymi zmianami („umowa z 1989 r. dotycząca napojów alkoholowych”) i *Umowę między Wspólnotą Europejską a Kanadą w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi* sporządzoną w Niagara-on-the-Lake w dniu 16 września 2003 r. („umowa z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi”) włączono do niniejszej Umowy i stały się one jej częścią, ze zmianami wprowadzonymi załącznikiem 30-B.
- Postanowienia umowy z 1989 r. dotyczącej napojów alkoholowych lub umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi, zmienionych i włączonych do niniejszej Umowy, są nadrzędne w zakresie, w jakim występują rozbieżności między postanowieniami tych umów a jakimkolwiek innym postanowieniem niniejszej Umowy.
- Umowa o wzajemnym uznaniu między Wspólnotą Europejską a Kanadą* („umowa o wzajemnym uznaniu”) sporządzona w Londynie w dniu 14 maja 1998 r. zostaje rozwiązana, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. W przypadku tymczasowego stosowania rozdziału czwartego (Barier techniczne w handlu) zgodnie z art. 30.7 ust. 3 lit. a) umowa o wzajemnym uznaniu oraz prawa i obowiązki z niej wynikające zostają zawieszane wraz z dniem rozpoczęcia tymczasowego stosowania. W przypadku zakończenia tymczasowego stosowania ustaje zawieszenie umowy o wzajemnym uznaniu.

6. Strony uznają osiągnięcia dokonane w ramach *Umowy między Wspólnotą Europejską a rządem Kanady w sprawie środków sanitarnych dla ochrony zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt w odniesieniu do handlu żywymi zwierzętami i produktami zwierzęcymi* sporządzonej w Ottawie w dniu 17 grudnia 1998 r. („umowa weterynaryjna”) i potwierdzają swój zamiar kontynuowania tych działań w ramach niniejszej Umowy. Umowa weterynaryjna zostaje rozwiązana w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. W przypadku tymczasowego stosowania rozdziału piątego (Środki sanitarne i fitosanitarne) zgodnie z art. 30.7 ust. 3 lit. a) umowa weterynaryjna oraz prawa i obowiązki z niej wynikające zostają zawieszane wraz z dniem rozpoczęcia tymczasowego stosowania. W przypadku zakończenia tymczasowego stosowania ustaje zawieszenie umowy weterynaryjnej.

7. Definicja „wejścia w życie niniejszej Umowy” zawarta w art. 30.7 ust. 3 lit. d) nie ma zastosowania do niniejszego artykułu.

Artykuł 30.9

Wygaśnięcie

1. Strona może wypowiedzieć niniejszą Umowę w drodze pisemnego powiadomienia przekazanego Sekretariatowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej oraz Ministerstwu Spraw Zagranicznych, Handlu i Rozwoju Kanady lub organom będącym ich następcami. Umowa wygasa w terminie 180 dni od dnia tego powiadomienia. Strona przekazująca powiadomienie przedkłada jego kopię Wspólnemu Komitetowi CETA.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 w razie wygaśnięcia niniejszej Umowy postanowienia rozdziału ósmego (Inwestycje) pozostają skuteczne przez okres 20 lat od dnia wygaśnięcia niniejszej Umowy w odniesieniu do inwestycji dokonanych przed tą datą.

Artykuł 30.10

Przystąpienie nowych państw członkowskich do Unii Europejskiej

1. Unia Europejska powiadamia Kanadę o każdym wniosku o przystąpienie do Unii Europejskiej złożonym przez państwo.

2. W trakcie negocjacji między Unią Europejską a państwem ubiegającym się o przystąpienie, Unia Europejska:

- a) przekazuje, na wniosek Kanady oraz w możliwym zakresie, informacje dotyczące wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową; oraz
- b) uwzględni wszelkie kwestie zgłoszone przez Kanadę.

3. Unia Europejska powiadamia Kanadę o wejściu w życie każdego traktatu o przystąpieniu do Unii Europejskiej.

4. Wspólny Komitet CETA zbada, z odpowiednim wyprzedzeniem przed dniem przystąpienia państwa do Unii Europejskiej, skutki tego przystąpienia dla niniejszej Umowy i podejmie decyzję w sprawie ewentualnych niezbędnych dostosowań lub środków przejściowych.

5. Każde nowe państwo członkowskie Unii Europejskiej przystępuje do niniejszej Umowy z dniem swojego przystąpienia do Unii Europejskiej na mocy odpowiedniej klauzuli w akcie przystąpienia do Unii Europejskiej. Jeżeli w akcie przystąpienia do Unii Europejskiej nie przewidziano automatycznego przystąpienia państwa członkowskiego Unii Europejskiej do niniejszej Umowy, dane państwo członkowskie Unii Europejskiej przystępuje do niniejszej Umowy poprzez złożenie aktu przystąpienia do niniejszej Umowy Sekretariatowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej oraz Ministerstwu Spraw Zagranicznych, Handlu i Rozwoju Kanady lub organom będącym ich następcami.

Artykuł 30.11

Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym każda z tych wersji jest na równi autentyczna.

Съставено в Брюксел на тридесети октомври през две хиляди и шестнадесета година.
Hecho en Bruselas, el treinta de octubre de dos mil dieciséis.
V Bruselu dne třicátého října dva tisíce šestnáct.
Udfærdiget i Bruxelles den tredivte oktober to tusind og seksten.
Geschehen zu Brüssel am dreißigsten Oktober zweitausendsechzehn.
Kahe tuhande kuueistkümnenda aasta oktoobrikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis.
Έγινε στις Βρυξέλλες, στις τριάντα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαέξι.
Done at Brussels on the thirtieth day of October in the year two thousand and sixteen.
Fait à Bruxelles, le trente octobre deux mille seize.
Sastavljeno u Bruxellesu tridesetog listopada godine dvije tisuće šesnaeste.
Fatto a Bruxelles, addì trenta ottobre duemilasedici.
Briselē, divi tūkstoši sešpadsmitā gada trīsdesmitajā oktobrī.
Priimta du tūkstančiai šešioliktų metų spalio trisdešimtą dieną Bruselyje.
Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizenhatodik év október havának harmincadik napján.
Magħmul fi Brussell, fit-tletin jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sittax.
Gedaan te Brussel, dertig oktober tweeduizend zestien.
Sporządzono w Brukseli dnia trzydziestego października roku dwa tysiące szesnastego.
Feito em Bruxelas, em trinta de outubro de dois mil e dezasseis.
Íntocmit la Bruxelles la treizeci octombrie două mii șaisprezece.
V Bruseli tridsiateho oktobra dvetisícšestnásť.
V Bruslju, dne tridesetega oktobra leta dva tisoč šestnajst.
Tehty Brysselissä kolmantenäkymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakuusitoista.
Som skedde i Bryssel den trettionde oktober år tjugohundrasexton.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

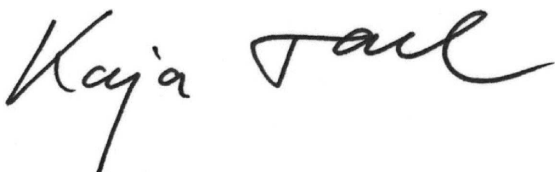
For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. Dastis". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected, wavy lines that do not clearly form a name.

Za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Marko" followed by a large, stylized flourish.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, consisting of two large, stylized, interconnected letters that resemble "M" and "M".

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial letter followed by a series of connected, wavy lines.

Latvijas Republikas vārdā –

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sanita Oslandis". The signature is written in a cursive style.

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

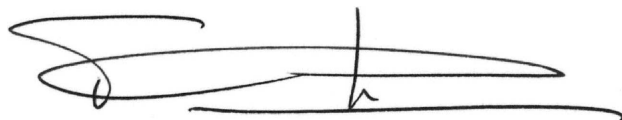
Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

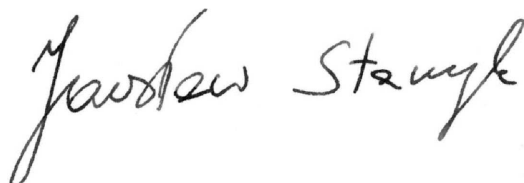
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

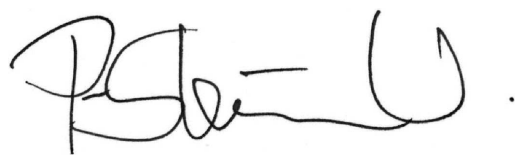

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

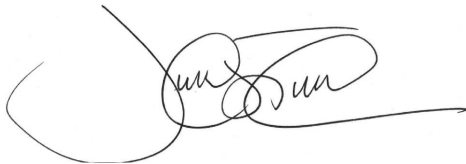
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europejsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Antonio Tavares', written over the list of languages.

For Canada
Pour le Canada

A large, stylized handwritten signature in black ink, written below the text 'Pour le Canada'.

ZAŁĄCZNIK 2-A

ZNOSZENIE CEŁ

1. Do celów niniejszego załącznika obejmującego harmonogram każdej Strony do niniejszego załącznika, rok 1 oznacza okres rozpoczynający się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy oraz kończący się w dniu 31 grudnia tego samego roku kalendarzowego, w którym niniejsza Umowa weszła w życie. Rok 2 rozpoczyna się w dniu 1 stycznia po wejściu w życie niniejszej Umowy; każda kolejna obniżka cła zaczyna obowiązywać począwszy od dnia 1 stycznia każdego kolejnego roku.
2. O ile nie postanowiono inaczej w niniejszym załączniku Strony znoszą wszelkie cła na towary pochodzące, objęte działami od 1 do 97 Systemu Zharmonizowanego, który przewiduje stawkę celną stosowaną względem państwa najbardziej uprzywilejowanego („KNU”), przywożone z terytorium drugiej Strony po wejściu w życie niniejszej Umowy.
3. Dla towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony wskazanych w harmonogramie każdej Strony do niniejszego załącznika, zastosowanie mają następujące kategorie znoszenia ceł przez każdą Stronę zgodnie z art. 2.4:
  - a) cła na towary pochodzące określone w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł A zostają zniesione w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;
  - b) cła na towary pochodzące określone w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł B zostają zniesione w czterech równych etapach począwszy od daty wejścia w życie niniejszej Umowy i towary takie są wolne od cła z dniem 1 stycznia roku 4;
  - c) cła na towary pochodzące określone w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł C zostają zniesione w sześciu równych etapach począwszy od daty wejścia w życie niniejszej Umowy i towary takie są wolne od cła z dniem 1 stycznia roku 6;
  - d) cła na towary pochodzące określone w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł D zostają zniesione w ośmiu równych etapach począwszy od daty wejścia w życie niniejszej Umowy i towary takie są wolne od cła z dniem 1 stycznia roku 8;

Dla większej przejrzystości – jeżeli Unia Europejska stosuje cło dla pozycji 1001 11 00, 1001 19 00, pszenicy zwyczajnej wysokiej jakości z pozycji ex 1001 99 00, 1002 10 00 oraz 1002 90 00, na takim poziomie oraz w taki sposób, aby ocłona cena importowa za takie zboża nie była większa niż efektywna cena interwencyjna (lub, w przypadku zmian obecnego systemu, efektywna cena wsparcia) zwiększona o 55 %, jak wskazano w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 642/2010 z dnia 20 lipca 2010 r. w sprawie zasad stosowania (należności celne przywózowe w sektorze zbóż) rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, Unia Europejska stosuje kategorię znoszenia ceł wobec każdego obliczonego cła, które byłoby stosowane na mocy wymienionego wyżej rozporządzenia, w sposób następujący:

Rok	Obowiązujące cło
1	87,5 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
2	75 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
3	62,5 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
4	50 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
5	37,5 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
6	25 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
7	12,5 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010
8 i każdy kolejny rok	0 % cła obliczonego na mocy rozporządzenia (WE) nr 642/2010 (zwolniony z cła)

⁽¹⁾ Dz.U. UE L 187 z 21.7.2010, s. 5.

- e) cła na towary pochodzące określone w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł S zostają zniesione w trzech równych etapach począwszy od piątej rocznicy wejścia w życie niniejszej Umowy i towary te są wolne od cła z dniem 1 stycznia roku 8;
- f) składnik *ad valorem* ceł na towary pochodzące określonych w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł „AV0+EP” zostaje zniesiony po wejściu w życie niniejszej Umowy; znoszenie ceł ma zastosowanie wyłącznie do cła *ad valorem*; cło specyficzne wynikające z systemu ceny wejścia, które ma zastosowanie do tych towarów pochodzących, zostaje utrzymane; oraz
- g) cła na towary pochodzące określone w harmonogramie Strony w pozycjach w kategorii znoszenia ceł E są wyłączone ze znoszenia ceł.
4. Stawka podstawowa cła służąca ustaleniu przejściowej stawki cła objętej procesem znoszenia ceł dla jakiegokolwiek pozycji to stawka celna KNU obowiązująca w dniu 9 czerwca 2009 r.
5. Do celów znoszenia ceł zgodnie z art. 2.4 przejściowa stawka cła objęta procesem znoszenia ceł jest zaokrąglana w dół, przynajmniej do najbliższej dziesiątej punktu procentowego lub, jeżeli stawka cła jest wyrażona w jednostkach pieniężnych, przynajmniej do najbliższej 0,001 urzędowej jednostki pieniężnej Strony.

Kontyngenty taryfowe

6. Do celów zarządzania w roku 1 każdym kontyngentem taryfowym ustanowionym na mocy niniejszej Umowy, Strony obliczają wielkość tego kontyngentu taryfowego poprzez obniżenie określonej proporcjonalnie wielkości odpowiadającej okresowi od 1 stycznia do daty wejścia w życie niniejszej Umowy. Ta obliczona ilość w ramach kontyngentu zostaje udostępniona w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Przejściowe kontyngenty taryfowe na przetworzone krewetki

7. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Krewetki” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne ⁽¹⁾)
1 do 7	23 000

⁽¹⁾ wyrażona jako waga netto.

b) Unia Europejska:

- (i) zarządza tym kontyngentem taryfowym na zasadzie kolejności zgłoszeń;
- (ii) zarządza tym kontyngentem taryfowym w każdym roku kalendarzowym z pełną ilością w ramach kontyngentu, która zostaje udostępniona w dniu 1 stycznia każdego roku; oraz
- (iii) nie nakłada ograniczeń związanych z końcowym wykorzystaniem przywiezionych towarów jako warunku wystąpienia o ten kontyngent taryfowy lub jego stosowania.
- c) Przetworzone lub konserwowane krewetki wywożone z Kanady, na mocy sekcji B dodatku 1 (Kontyngenty dotyczące pochodzenia) do załącznika 5 (Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów) protokołu w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia, nie są przywożone do Unii Europejskiej w ramach tego kontyngentu taryfowego.
- d) Litery a) i b) dotyczą krewetek przetworzonych sklasyfikowanych w następujących pozycjach taryfowych: 1605 29 00, 1605 21 90, ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 i ex 0306 27 10, z wyłączeniem produktów w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 kg.

Przejsiowe kontyngenty taryfowe na zamrożone dorsze

8. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Dorsze” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. c) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne (!))
1 do 7	1 000

(!) wyrażona jako waga netto.

b) Unia Europejska:

- (i) zarządza tym kontyngentem taryfowym na zasadzie kolejności zgłoszeń;
- (ii) zarządza tym kontyngentem taryfowym w każdym roku kalendarzowym z pełną ilością w ramach kontyngentu, która zostaje udostępniona w dniu 1 stycznia każdego roku; oraz
- (iii) nie nakłada żadnych konkretnych ograniczeń związanych z końcowym wykorzystaniem przywiezionych towarów jako warunku wystąpienia o ten kontyngent taryfowy lub jego stosowania.
- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do zamrożonych dorszy, sklasyfikowanych w pozycjach taryfowych 0304 71 90 i 0304 79 10.

Przejsiowe kontyngenty taryfowe na pszenicę zwyczajną średniej i niskiej jakości

9. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Pszenica zwyczajna” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne)
1 do 7	100 000

- b) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1067/2008 z dnia 30 października 2008 r.
- c) Powyższa łączna ilość wolna od cła obejmuje, począwszy od roku 1, 38 853 ton przydzielonych Kanadzie, jak wskazano w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1067/2008.
- d) Niniejsza litera ma zastosowanie do pszenicy zwyczajnej o jakości innej niż wysoka, sklasyfikowanej w pozycji taryfowej ex 1001 99 00.

Kontyngenty taryfowe na kukurydzę cukrową

10. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Kukurydza cukrowa” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. c) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne (!))
1	1 333
2	2 667
3	4 000
4	5 333

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne ⁽¹⁾)
5	6 667
6 i każdy kolejny rok	8 000

(1) wyrażona jako waga netto.

b) Unia Europejska:

- (i) zarządza tym kontyngentem taryfowym na zasadzie kolejności zgłoszeń; oraz
  - (ii) zarządza tym kontyngentem taryfowym w każdym roku kalendarzowym z pełną ilością w ramach kontyngentu, która zostaje udostępniona w dniu 1 stycznia każdego roku.
- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do następujących pozycji taryfowych: 0710 40 00 (dostępny wyłącznie w okresie prowadzącym do zniesienia ceł dla tych towarów zgodnie z kategorią znoszenia ceł mającą zastosowanie do tej pozycji w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika) oraz 2005 80 00.

Kontyngenty taryfowe na bizony

11. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Bizony 3” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne – ekwiwalent wagi tuszy)
1 i każdy kolejny rok	3 000

- b) Przy obliczaniu przywożonych ilości zastosowanie mają wskaźniki przeliczenia określone w pkt 21, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.

c) Unia Europejska:

- (i) zarządza tym kontyngentem taryfowym na zasadzie kolejności zgłoszeń; oraz
- (ii) zarządza tym kontyngentem taryfowym w każdym roku kalendarzowym z pełną ilością w ramach kontyngentu, która zostaje udostępniona w dniu 1 stycznia każdego roku.

- d) Niniejszy punkt ma zastosowanie do bizonów sklasyfikowanych w następujących pozycjach taryfowych:

ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00,
 ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10,
 ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 10 95, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90,
 ex 0210 99 51, ex 0210 99 59

Kontyngenty taryfowe na świeżą lub schłodzoną wołowinę i cielęcinę

12. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Wołowina i cielęcina 1” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. f) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne – ekwiwalent wagi tuszy)
1	5 140
2	10 280

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne – ekwiwalent wagi tuszy)
3	15 420
4	20 560
5	25 700
6 i każdy kolejny rok	30 840

- b) Wskazana w powyższej tabeli łączna ilość wolna od cła jest powiększana, począwszy od roku 1, o 3 200 ton metrycznych wagi produktu (4 160 ton metrycznych ekwiwalentu wagi tuszy) wynikających ze stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 617/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. otwierającego autonomiczny kontyngent taryfowy na przywóz wołowiny wysokiej jakości.
- c) Przy obliczaniu przywożonych ilości zastosowanie mają wskaźniki przeliczenia określone w pkt 21, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.
- d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym, włącznie z dodatkowymi ilościami, jak wskazano w lit. b), poprzez system licencjonowania przywozu zgodnie z deklaracją w sprawie zarządzania kontyngentem taryfowym, lub w inny sposób uzgodniony przez Strony.
- e) Niezależnie od postanowień lit. d), pkt 19 i 20 mają zastosowanie do niniejszego punktu.
- f) Niniejszy punkt ma zastosowanie do wołowiny i cielęciny sklasyfikowanej w następujących pozycjach taryfowych:
ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00 oraz ex 0206 10 95.

Kontyngenty taryfowe na mrożoną lub inną wołowinę i cielęcinę

13. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Wołowina i cielęcina 2” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. e) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne – ekwiwalent wagi tuszy)
1	2 500
2	5 000
3	7 500
4	10 000
5	12 500
6 i każdy kolejny rok	15 000

- b) Przy obliczaniu przywożonych ilości zastosowanie mają wskaźniki przeliczenia określone w pkt 21, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.
- c) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym poprzez system licencjonowania przywozu zgodnie z deklaracją w sprawie zarządzania kontyngentem taryfowym lub w inny sposób uzgodniony przez Strony.

- d) Niezależnie od postanowień lit. c), pkt 19 i 20 mają zastosowanie do niniejszego punktu.
- e) Niniejszy punkt ma zastosowanie do wołowiny i cielęciny sklasyfikowanej w następujących pozycjach taryfowych:
- ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10, ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90, ex 0210 99 51 oraz ex 0210 99 59.

Kontyngenty taryfowe na świeże, schłodzone i zamrożone mięso z bydła wysokiej jakości

14. Towary pochodzące, które są wywożone z Kanady i przywożone do Unii Europejskiej w ramach istniejących kontyngentów taryfowych UE WTO na świeże, schłodzone i zamrożone mięso z bydła wysokiej jakości objęte pozycjami taryfowymi CN ex 0201 i ex 0202 oraz na produkty objęte pozycjami taryfowymi ex 0206 10 95 i ex 0206 29 91 wynoszących 11 500 ton wagi produktu, jak wskazano w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 593/2013 z dnia 21 czerwca 2013 r., są zwolnione z cła z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

Kontyngenty taryfowe na wieprzowinę

15. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Wieprzowina” w harmonogramie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. f) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne – ekwiwalent wagi tuszy)
1	12 500
2	25 000
3	37 500
4	50 000
5	62 500
6 i każdy kolejny rok	75 000

- b) Wskazana w powyższej tabeli łączna ilość wolna od cła jest powiększana, począwszy od roku 1, o 4 624 tony metryczne wagi produktu (5 549 ton metrycznych ekwiwalentu wagi tuszy) zgodnie z wielkością ustaloną w specjalnym kontyngencie taryfowym UE dla Kanady w ramach WTO na wieprzowinę.
- c) Przy obliczaniu przywożonych ilości zastosowanie mają wskaźniki przeliczenia określone w pkt 21, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy.
- d) Unia Europejska zarządza tym kontyngentem taryfowym, włącznie z dodatkowymi ilościami ze specjalnego kontyngentu taryfowego UE dla Kanady w ramach WTO na wieprzowinę, jak wskazano w lit. b), poprzez system licencjonowania przywozu zgodnie z deklaracją w sprawie zarządzania kontyngentem taryfowym, lub w inny sposób uzgodniony przez Strony.
- e) Niezależnie od postanowień lit. d), pkt 19 i 20 mają zastosowanie do niniejszego punktu.
- f) Niniejszy punkt ma zastosowanie do następujących pozycji taryfowych:
- 0203 12 11, 0203 12 19, 0203 19 11, 0203 19 13, 0203 19 15, 0203 19 55, 0203 19 59, 0203 22 11, 0203 22 19, 0203 29 11, 0203 29 13, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 59, 0210 11 11, 0210 11 19, 0210 11 31 oraz 0210 11 39.

Kontyngenty taryfowe na ser

16. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Ser” w harmonogramie Kanady do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne ⁽¹⁾)
1	2 667
2	5 333
3	8 000
4	10 667
5	13 333
6 i każdy kolejny rok	16 000

⁽¹⁾ wyrażona jako waga netto.

- b) Kanada zarządza tym kontyngentem taryfowym poprzez system licencjonowania przywozu zgodnie z deklaracją w sprawie zarządzania kontyngentem taryfowym lub w inny sposób uzgodniony przez Strony.
- c) Niezależnie od postanowień lit. b), pkt 19 i 20 mają zastosowanie do niniejszego punktu.
- d) Niniejszy punkt ma zastosowanie do następujących pozycji taryfowych:

0406 10 10, 0406 20 11, 0406 20 91, 0406 30 10, 0406 40 10, 0406 90 11, 0406 90 21, 0406 90 31, 0406 90 41, 0406 90 51, 0406 90 61, 0406 90 71, 0406 90 81, 0406 90 91, 0406 90 93, 0406 90 95 oraz 0406 90 98.

Kontyngenty taryfowe na ser przemysłowy

17. a) Towary pochodzące objęte następującymi łącznymi ilościami i przewidziane w pozycjach z adnotacją „KT Ser przemysłowy” w harmonogramie Kanady do niniejszego załącznika oraz wymienione w lit. d) są zwolnione z cła w latach wskazanych poniżej:

Rok	Łączna roczna ilość (tony metryczne ⁽¹⁾)
1	283
2	567
3	850
4	1 133
5	1 417
6 i każdy kolejny rok	1 700

⁽¹⁾ wyrażona jako waga netto.

- b) Kanada zarządza tym kontyngentem taryfowym poprzez system licencjonowania przywozu zgodnie z deklaracją w sprawie zarządzania kontyngentem taryfowym lub w inny sposób uzgodniony przez Strony.
- c) Niezależnie od postanowień lit. b), pkt 19 i 20 mają zastosowanie do niniejszego punktu.
- d) Niniejszy punkt ma zastosowanie do sera przemysłowego, który oznacza ser stosowany jako składnik do dalszego przetwarzania żywności (produkcja wtórna) przywożony luzem (nie do sprzedaży detalicznej), sklasyfikowany w następujących pozycjach taryfowych:

ex 0406 10 10, ex 0406 20 11, ex 0406 20 91, ex 0406 30 10, ex 0406 40 10, ex 0406 90 11, ex 0406 90 21, ex 0406 90 31, ex 0406 90 41, ex 0406 90 51, ex 0406 90 61, ex 0406 90 71, ex 0406 90 81, ex 0406 90 91, ex 0406 90 93, ex 0406 90 95 oraz ex 0406 90 98.

Kontyngenty taryfowe na ser objęty uzgodnieniami WTO

- 18. Kanada rozdziela, począwszy od roku 1 w ramach niniejszej Umowy, 800 ton z 20 411 866 kg kanadyjskich kontyngentów taryfowych WTO na ser na rzecz Unii Europejskiej.

Mechanizm niepełnego wykorzystania

- 19. W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 12, 13, 15, 16 i 17:

- a) Jeżeli kontyngent taryfowy nie jest w pełni wykorzystany, co oznacza przywóz na terytorium Strony poniżej 75 % łącznej rocznej ilości w ramach kontyngentu taryfowego na dany rok, Strony spotykają się, na wniosek jednej ze Stron, na forum Komitetu ds. Rolnictwa ustanowionego w art. 26.2 ust. 1 lit. a) (Specjalne komitety) w celu szybkiego zajęcia się przyczynami niepełnego wykorzystania lub innymi kwestiami mającymi wpływ na sprawne funkcjonowanie kontyngentu taryfowego.
- b) Jeżeli kontyngent taryfowy nie jest w pełni wykorzystany, co oznacza przywóz na terytorium Strony poniżej 75 % łącznej rocznej ilości w ramach kontyngentu taryfowego na dany rok przez okres trzech kolejnych lat oraz jeżeli takie niepełne wykorzystanie nie jest powiązane z ograniczoną podażą danego towaru lub ograniczonym popytem na niego, zarządzanie kontyngentem w kolejnych latach odbywa się na zasadzie kolejności zgłoszeń. Aby wykazać ograniczoną podaż lub ograniczony popyt Strona musi wyraźnie ilościowo wykazać, że w państwie wywozu nie jest dostępna odpowiednia podaż umożliwiająca pełne wykorzystanie kontyngentu taryfowego lub że ilość w ramach kontyngentu taryfowego nie mogła zostać skonsumowana na rynku importowym. Jeżeli Strony nie zgadzają się co do powodów niepełnego wykorzystania, sprawa zostaje skierowana do wiążącego arbitrażu na wniosek jednej ze Stron.
- c) Jeżeli po niepełnym wykorzystaniu, o którym mowa w lit. b), nastąpi pełne wykorzystanie kontyngentu taryfowego, co oznacza przywóz na terytorium Strony przynajmniej 90 % łącznej rocznej ilości w ramach kontyngentu taryfowego na dany rok przez okres dwóch kolejnych lat, Strony mogą rozważyć przywrócenie systemu licencjonowania po wzajemnych konsultacjach w sprawie konieczności i możliwości takiej zmiany oraz w sprawie elementów takiego systemu licencjonowania.

Klauzula przeglądowa

- 20. a) W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 12, 13, 15, 16 i 17, zarówno w średnim terminie jak i na zakończenie etapu wprowadzania tych kontyngentów taryfowych lub w jakimkolwiek innym czasie, na uzasadniony wniosek jednej ze Stron, Strony dokonują przeglądu funkcjonowania systemu zarządzania odpowiednim kontyngentem taryfowym pod kątem jego skuteczności w zakresie wykorzystania kontyngentu, warunków rynkowych i obciążeń administracyjnych związanych z systemem dla podmiotów gospodarczych oraz dla Stron.
- b) W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 16 i 17, przegląd określony w lit. a) obejmuje również metodę podziału umożliwiającą dopuszczenie nowych podmiotów.
- c) W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 12, 13 i 15, przegląd określony w lit. a) obejmuje również wpływ sposobów zarządzania kontyngentami taryfowymi uzgodnionych z państwem trzecim w odniesieniu do tych samych towarów ramach innych negocjacji handlowych angażujących Strony oraz obejmuje zapewnienie Stronie dokonującej wywozu możliwości przejścia do systemu uzgodnionego w ramach innej umowy. Ocena warunków konkurencji w Ameryce Północnej będzie konieczną częścią takiego przeglądu.

Wskaźniki przeliczenia

21. W odniesieniu do kontyngentów taryfowych określonych w pkt 11, 12, 13 i 15 stosuje się następujące wskaźniki przeliczenia, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent wagi tuszy:

a) Kontyngenty taryfowe określone w pkt 11, 12 i 13:

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźniki przeliczenia
0201 10 00	Tusze lub półtusze bydlęce, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 20	Ćwierci „kompensowane” bydlęce z kośćmi, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 30	Nierozdzielone lub rozdzielone ćwierci przednie bydlęce, z kośćmi, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 50	Nierozdzielone lub rozdzielone ćwierci tylne bydlęce, z kośćmi, świeże lub schłodzone	100 %
0201 20 90	Świeże lub schłodzone kawałki mięsa z bydła, z kośćmi (z wyjątkiem tusz lub półtuszy, ćwierci „kompensowanych”, ćwierci przednich i ćwierci tylnych)	100 %
0201 30 00	Świeże lub schłodzone mięso z bydła, bez kości	130 %
0206 10 95	Świeża lub schłodzona przepona gruba i przepona cienka z bydła (z wyłączeniem do produkcji wyrobów farmaceutycznych)	100 %
0202 10 00	Zamrożone tusze i półtusze bydlęce	100 %
0202 20 10	Zamrożone ćwierci „kompensowane” bydlęce, z kośćmi	100 %
0202 20 30	Zamrożone ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone bydlęce, z kośćmi	100 %
0202 20 50	Zamrożone ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone bydlęce, z kośćmi	100 %
0202 20 90	Zamrożone kawałki mięsa z bydła, z kośćmi (z wyjątkiem tusz lub półtuszy, ćwierci „kompensowanych”, ćwierci przednich i ćwierci tylnych)	100 %
0202 30 10	Zamrożone ćwierci przednie bydlęce, bez kości, całe lub pokrojone na maksymalnie pięć części, a każda ćwiartka stanowi pojedynczy blok; ćwierci „kompensowane” w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwiertć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwiertć tylną całą, z wyłączeniem polędwicy, w jednym kawałku	130 %
0202 30 50	Zamrożone elementy mięsa z bydła, bez kości, określane jako „crop”, „chuck-and-blade” i „brisket”	130 %
0202 30 90	Zamrożone mięso z bydła, bez kości (z wyłączeniem ćwierci przednich, całych lub pokrojonych na maksymalnie pięć kawałków, każda ćwiartka w pojedynczym bloku; ćwierci „kompensowanych” w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwiertć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwiertć tylną, z wyłączeniem polędwicy, w jednym kawałku)	130 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźniki przeliczenia
0206 29 91	Zamrożona przepona gruba i przepona cienka z bydła (z wyłączeniem do produkcji wyrobów farmaceutycznych)	100 %
0210 20 10	Mięso z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone, z kośćmi	100 %
0210 20 90	Mięso z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone, bez kości	135 %
0210 99 51	Jadalne przepona gruba i przepona cienka z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone	100 %
0210 99 59	Jadalne podroby z bydła, solone, w solance, suszone lub wędzone (z wyłączeniem przepony grubej i przepony cienkiej)	100 %

b) Kontyngenty taryfowe określone w pkt 15:

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźniki przeliczenia
0203 12 11	Świeże lub schłodzone szynki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	100 %
0203 12 19	Świeże lub schłodzone łopatki i ich kawałki, ze świń domowych, z kośćmi	100 %
0203 19 11	Świeże lub schłodzone przodki i ich kawałki ze świń domowych	100 %
0203 19 13	Świeże lub schłodzone schaby i ich kawałki, ze świń domowych	100 %
0203 19 15	Świeży lub schłodzony boczek i jego kawałki, ze świń domowych	100 %
0203 19 55	Świeże lub schłodzone mięso ze świń domowych, bez kości (z wyjątkiem boczku i jego kawałków)	120 %
0203 19 59	Świeże lub schłodzone mięso ze świń domowych, z kośćmi (z wyjątkiem tusz i półtuszy, szynki, łopatek i ich kawałków, przodków, schabów, boczku i jego kawałków)	100 %
0203 22 11	Zamrożone szynki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	100 %
0203 22 19	Zamrożone łopatki i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	100 %
0203 29 11	Zamrożone przodki i ich kawałki ze świń domowych	100 %
0203 29 13	Zamrożone schaby i ich kawałki ze świń domowych, z kośćmi	100 %
0203 29 15	Zamrożony boczek i jego kawałki ze świń domowych	100 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźniki przeliczenia
0203 29 55	Zamrożone mięso ze świń domowych, bez kości (z wyjątkiem boczku i jego kawałków)	120 %
0203 29 59	Zamrożone mięso ze świń domowych, z kośćmi (z wyjątkiem tusz i półtuszy, szynki, łopatek i ich kawałków, przodków, schabów, boczku i jego kawałków)	100 %
0210 11 11	Szynki i ich kawałki ze świń domowych, solone lub w solance, z kośćmi	100 %
0210 11 19	Łopatki i ich kawałki ze świń domowych, solone lub w solance, z kośćmi	100 %
0210 11 31	Szynki i ich kawałki ze świń domowych, suszone lub wędzone, z kośćmi	120 %
0210 11 39	Łopatki i ich kawałki ze świń domowych, suszone lub wędzone, z kośćmi	120 %

ZAŁĄCZNIK 2-A

Taryfa celna Kanady

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0105 11 22	Brojlery do produkcji krajowej: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %, ale nie mniej niż 30,8¢ za sztukę	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0105 94 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %, ale nie mniej niż 1,25 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0105 99 12	Indyki: Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %, ale nie mniej niż 1,60 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 11 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %, ale nie mniej niż 1,67 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 12 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %, ale nie mniej niż 1,67 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 13 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	249 %, ale nie mniej niż 3,78 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 13 93	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	249 %, ale nie mniej niż 6,74 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 14 22	Wątróbki: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %, ale nie mniej niż 6,45 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 14 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	249 %, ale nie mniej niż 3,78 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 14 93	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	249 %, ale nie mniej niż 6,74 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 24 12	W konserwach Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %, ale nie mniej niż 2,11 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 24 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %, ale nie mniej niż 1,95 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 25 12	W konserwach Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %, ale nie mniej niż 2,11 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 25 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %, ale nie mniej niż 1,95 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 26 20	Ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	165 %, ale nie mniej niż 2,94 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 26 30	Ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	165 %, ale nie mniej niż 4,82 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0207 27 12	Wątróbki: Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %, ale nie mniej niż 4,51 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 27 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	165 %, ale nie mniej niż 2,94 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0207 27 93	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	165 %, ale nie mniej niż 4,82 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0209 90 20	Tłuszcz z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , ponad ilości objęte kontyngentem	249 %, ale nie mniej niż 6,74 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0209 90 40	Tłuszcz z indyków, ponad ilości objęte kontyngentem	165 %, ale nie mniej niż 4,82 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0210 99 12	Mięso drobiowe: Z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	249 %, ale nie mniej niż 5,81 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0210 99 13	Mięso drobiowe: Z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	249 %, ale nie mniej niż 10,36 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0210 99 15	Mięso drobiowe: Z indyków, ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	165 %, ale nie mniej niż 3,67 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0210 99 16	Mięso drobiowe: Z indyków, ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	165 %, ale nie mniej niż 6,03 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0401 10 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	241 %, ale nie mniej niż 34,50 \$/hl	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0401 20 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	241 %, ale nie mniej niż 34,50 \$/hl	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0401 40 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	292,5 %, ale nie mniej niż 2,48 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0401 50 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	292,5 %, ale nie mniej niż 2,48 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0402 10 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	201,5 %, ale nie mniej niż 2,01 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0402 21 12	Mleko: Ponad ilości objęte kontyngentem	243 %, ale nie mniej niż 2,82 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0402 21 22	Śmietana: Ponad ilości objęte kontyngentem	295,5 %, ale nie mniej niż 4,29 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0402 29 12	Mleko: Ponad ilości objęte kontyngentem	243 %, ale nie mniej niż 2,82 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0402 29 22	Śmietana: Ponad ilości objęte kontyngentem	295,5 %, ale nie mniej niż 4,29 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0402 91 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	259 %, ale nie mniej niż 78,9 ¢/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0402 99 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	255 %, ale nie mniej niż 95,1 ¢/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0403 10 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	237,5 %, ale nie mniej niż 46,6 ¢/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0403 90 12	Maślanka w proszku: Ponad ilości objęte kontyngentem	208 %, ale nie mniej niż 2,07 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0403 90 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	216,5 %, ale nie mniej niż 2,15 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0404 10 22	Serwatka w proszku: Ponad ilości objęte kontyngentem	208 %, ale nie mniej niż 2,07 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0404 10 90	Pozostałe	11 %	C	
0404 90 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	270 %, ale nie mniej niż 3,15 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0405 10 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	298,5 %, ale nie mniej niż 4,00 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0405 20 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	274,5 %, ale nie mniej niż 2,88 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0405 90 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	313,5 %, ale nie mniej niż 5,12 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 10 10	W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 10 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 4,52 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 20 11	Cheddar i rodzaje sera Cheddar: W ramach ilości objętych kontyngentem	2,84 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 20 12	Cheddar i rodzaje sera Cheddar: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 3,58 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 20 91	Pozostałe: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0406 20 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,11 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 30 10	W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 30 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 4,34 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 40 10	W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 40 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,33 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 11	Cheddar i rodzaje sera Cheddar: W ramach ilości objętych kontyngentem	2,84 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 12	Cheddar i rodzaje sera Cheddar: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 3,53 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 21	Camembert i rodzaje sera Camembert: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 22	Camembert i rodzaje sera Camembert: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,78 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 31	Brie i rodzaje sera Brie: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 32	Brie i rodzaje sera Brie: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,50 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 41	Gouda i rodzaje sera Gouda: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 42	Gouda i rodzaje sera Gouda: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 4,23 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 51	Provolone i rodzaje sera Provolone: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 52	Provolone i rodzaje sera Provolone: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,08 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 61	Mozzarella i rodzaje sera Mozzarella: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0406 90 62	Mozzarella i rodzaje sera Mozzarella: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 3,53 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 71	Ser typu szwajcarskiego/Emmentaler i rodzaje sera typu szwajcarskiego/Emmentaler W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 72	Ser typu szwajcarskiego/Emmentaler i rodzaje sera typu szwajcarskiego/Emmentaler Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 4,34 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 81	Gruyère i rodzaje sera Gruyère: W ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 82	Gruyère i rodzaje sera Gruyère: Ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,26 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 91	Pozostałe: Havarti i rodzaje sera Havarti, w ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 92	Pozostałe: Havarti i rodzaje sera Havarti, ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 4,34 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 93	Pozostałe: Parmesan i rodzaje sera Parmesan, w ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 94	Pozostałe: Parmesan i rodzaje sera Parmesan, ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,08 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 95	Pozostałe: Romano i rodzaje sera Romano, w ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 96	Pozostałe: Romano i rodzaje sera Romano, ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 5,15 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0406 90 98	Pozostałe: Pozostałe, w ramach ilości objętych kontyngentem	3,32 ¢/kg	A	KT Ser, KT Ser przemysłowy
0406 90 99	Pozostałe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem	245,5 %, ale nie mniej niż 3,53 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0407 11 12	Jaja wylęgowe, do inkubacji brojlerów: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %, ale nie mniej niż 2,91 \$/tuzin	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0407 11 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	163,5 %, ale nie mniej niż 79,9 ¢/tuzin	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0407 21 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	163,5 %, ale nie mniej niż 79,9 ¢/tuzin	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0407 90 12	Z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> : Ponad ilości objęte kontyngentem	163,5 %, ale nie mniej niż 79,9 ¢/tuzin	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0408 11 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	6,12 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0408 19 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	1,52 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0408 91 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	6,12 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0408 99 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	1,52 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
0603 11 00	Róże	10,5 %	B	
0603 13 10	Storczyki z rodzaju <i>Cymbidium</i>	16 %	B	
0603 13 90	Pozostałe	12,5 %	B	
0603 14 00	Chryzantemy	8 %	B	
1003 10 12	Do słodowania: Ponad ilości objęte kontyngentem	94,5 %	C	
1003 90 12	Do słodowania: Ponad ilości objęte kontyngentem	94,5 %	C	
1107 10 12	Cały: Ponad ilości objęte kontyngentem	157,00 \$/tonę	C	
1107 10 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	160,10 \$/tonę	C	
1107 20 12	Cały: Ponad ilości objęte kontyngentem	141,50 \$/tonę	C	
1108 13 00	Skrobia ziemniaczana	10,5 %	C	
1517 10 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	82,28 ¢/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1517 90 22	Substytuty masła: Ponad ilości objęte kontyngentem	218 %, ale nie mniej niż 2,47 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1601 00 22	Z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , inne niż w puszkach lub słoikach: Inne niż kury nioski w wieku przekraczającym 60 tygodni, ponad ilości objęte kontyngentem	238 %	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1601 00 32	Z indyków, inne niż w puszkach lub słoikach: Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
1602 20 22	Pasty, z ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i> , inne niż w puszkach lub słoikach: Ponad ilości objęte kontyngentem	238 %	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 20 32	Pasty, z indyków, inne niż w puszkach lub słoikach: Ponad ilości objęte kontyngentem	154,5 %	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 31 13	Posiłki gotowe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	169,5 %, ale nie mniej niż 3,76 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 31 14	Posiłki gotowe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	169,5 %, ale nie mniej niż 6,18 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 31 94	Pozostałe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	165 %, ale nie mniej niż 3,67 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 31 95	Pozostałe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	165 %, ale nie mniej niż 6,03 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 32 13	Posiłki gotowe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	253 %, ale nie mniej niż 5,91 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 32 14	Posiłki gotowe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	253 %, ale nie mniej niż 10,54 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 32 94	Pozostałe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, z kośćmi	249 %, ale nie mniej niż 5,81 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1602 32 95	Pozostałe: Pozostałe, ponad ilości objęte kontyngentem, bez kości	249 %, ale nie mniej niż 10,36 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1701 91 90	Pozostałe	30,86 \$/tonę	S	
1701 99 90	Pozostałe	30,86 \$/tonę	S	
1806 20 22	Mieszanki lodów czekoladowych lub mieszanki czekoladowego mleka mrożonego: Ponad ilości objęte kontyngentem	265 %, ale nie mniej niż 1,15 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1806 90 12	Mieszanki lodów czekoladowych lub mieszanki czekoladowego mleka mrożonego: Ponad ilości objęte kontyngentem	265 %, ale nie mniej niż 1,15 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1901 20 12	W opakowaniach, których indywidualna masa nie przekracza 11,34 kg: Zawierające w masie ponad 25 % tłuszczu mleka, niepakowane do sprzedaży detalicznej, ponad ilości objęte kontyngentem	246 %, ale nie mniej niż 2,85 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
1901 20 22	Luzem lub w opakowaniach, których indywidualna masa nie przekracza 11,34 kg: Zawierające w masie ponad 25 % tłuszczu mleka, niepakowane do sprzedaży detalicznej, ponad ilości objęte kontyngentem	244 %, ale nie mniej niż 2,83 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1901 90 32	Przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, zawierające więcej niż 10 %, ale mniej niż 50 % suchej masy mlecznej: Mieszanki lodów lub mleka mrożonego, ponad ilości objęte kontyngentem	267,5 %, ale nie mniej niż 1,16 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1901 90 34	Przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, zawierające więcej niż 10 %, ale mniej niż 50 % suchej masy mlecznej: Pozostałe, niepakowane do sprzedaży detalicznej, ponad ilości objęte kontyngentem	250,5 %, ale nie mniej niż 2,91 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1901 90 52	Przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, zawierające co najmniej 50 % suchej masy mlecznej: Mieszanki lodów lub mleka mrożonego, ponad ilości objęte kontyngentem	267,5 %, ale nie mniej niż 1,16 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
1901 90 54	Przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, zawierające co najmniej 50 % suchej masy mlecznej: Pozostałe, niepakowane do sprzedaży detalicznej, ponad ilości objęte kontyngentem	250,5 %, ale nie mniej niż 2,91 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
2105 00 92	Pozostałe: Ponad ilości objęte kontyngentem	277 %, ale nie mniej niż 1,16 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
2106 90 32	Substytuty mleka, śmietany lub masła i przetwory z nich, nadające się do stosowania jako substytuty masła: Substytuty mleka, śmietany lub masła, zawierające w masie co najmniej 50 % produktów mleczarskich, ponad ilości objęte kontyngentem	212 %, ale nie mniej niż 2,11 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
2106 90 34	Substytuty mleka, śmietany lub masła i przetwory z nich, nadające się do stosowania jako substytuty masła: Przetwory, zawierające w masie więcej niż 15 % tłuszczu mleka, ale mniej niż 50 % produktów mleczarskich, nadające się do stosowania jako substytuty masła, ponad ilości objęte kontyngentem	212 %, ale nie mniej niż 2,11 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
2106 90 52	Przetwory z jaj: Ponad ilości objęte kontyngentem	1,45 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
2106 90 94	Pozostałe: Zawierające w masie co najmniej 50 % produktów mleczarskich, ponad ilości objęte kontyngentem	274,5 %, ale nie mniej niż 2,88 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
2202 90 43	Napoje zawierające mleko: Pozostałe, zawierające w masie co najmniej 50 % produktów mleczarskich, niepakowane do sprzedaży detalicznej, ponad ilości objęte kontyngentem	256 %, ale nie mniej niż 36,67 \$/hl	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
2309 90 32	Mieszanki paszowe pełnoporcjowe i suplementy paszowe, włącznie z koncentratami: Zawierające w masie co najmniej 50 % odtuszczonego mleka w stanie suchym, ponad ilości objęte kontyngentem	205,5 %, ale nie mniej niż 1,64 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
3502 11 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	6,12 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
3502 19 20	Ponad ilości objęte kontyngentem	1,52 \$/kg	E	Specjalna Klauzula Ochronna (SSG)
8702 10 10	Do przewozu 16 lub więcej osób razem z kierowcą	6,1 %	C	
8702 10 20	Do przewozu od 10 do 15 osób razem z kierowcą	6,1 %	C	
8702 90 10	Do przewozu 16 lub więcej osób razem z kierowcą	6,1 %	C	
8702 90 20	Do przewozu od 10 do 15 osób razem z kierowcą	6,1 %	C	
8703 21 90	Pozostałe	6,1 %	C	
8703 22 00	O pojemności skokowej przekraczającej 1 000 cm ³ , ale nieprzekraczającej 1 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 23 00	O pojemności skokowej przekraczającej 1 500 cm ³ , ale nieprzekraczającej 3 000 cm ³	6,1 %	D	
8703 24 00	O pojemności skokowej przekraczającej 3 000 cm ³	6,1 %	D	
8703 31 00	O pojemności skokowej nieprzekraczającej 1 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 32 00	O pojemności skokowej przekraczającej 1 500 cm ³ , ale nieprzekraczającej 2 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 33 00	O pojemności skokowej przekraczającej 2 500 cm ³	6,1 %	D	

Pozycja taryfowa	Wyszczególnienie	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
8703 90 00	Pozostałe	6,1 %	C	
8704 21 90	Pozostałe	6,1 %	B	
8704 22 00	O masie całkowitej pojazdu przekraczającej 5 ton, ale nieprzekraczającej 20 ton	6,1 %	B	
8704 23 00	O masie całkowitej pojazdu przekraczającej 20 ton	6,1 %	B	
8704 31 00	O masie całkowitej pojazdu nieprzekraczającej 5 ton	6,1 %	B	
8704 32 00	O masie całkowitej pojazdu przekraczającej 5 ton	6,1 %	B	
8901 10 10	O długości przekraczającej 294,13 m i pokładniku wynoszącym 32,31 m	25 %	D	
8901 10 90	Pozostałe	25 %	D	
8901 30 00	Chłodniowce, inne niż te objęte pozycją 8901 20	25 %	B	
8901 90 10	Pełnomorskie	15 %	B	
8901 90 91	Pozostałe: O długości przekraczającej 294,13 m i pokładniku wynoszącym 32,31 m	25 %	B	
8901 90 99	Pozostałe: Pozostałe	25 %	B	
8904 00 00	Holowniki i pchacze	25 %	D	
8905 20 19	Platformy wiertnicze: Pozostałe	20 %	B	
8905 20 20	Platformy produkcyjne	25 %	B	
8905 90 19	Statki wiertnicze, barki wiertnicze i morskie urządzenia wiertnicze: Pozostałe	20 %	B	
8905 90 90	Pozostałe	25 %	B	
8906 90 19	Pełnomorskie: Pozostałe	15 %	B	
8906 90 91	Pozostałe: O długości przekraczającej 294,13 m i pokładniku wynoszącym 32,31 m	25 %	B	
8906 90 99	Pozostałe: Pozostałe	25 %	B	

Taryfa celna Unii Europejskiej

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0105 11 91	---- Nioski	52 €/1 000 p/st	E	
0105 11 99	---- Pozostałe	52 €/1 000 p/st	E	
0105 94 00	-- Ptactwo z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	20,9 €/100 kg/net	E	
0105 99 30	--- Indyki	23,8 €/100 kg/net	E	
0201 10 00	- Tusze i półtusze	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0201 20 20	-- Ćwierci „kompensowane”	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0201 20 30	-- Ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0201 20 50	-- Ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 212,2 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0201 20 90	-- Pozostałe	12,8 + 265,2 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0201 30 00	- Bez kości	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0202 10 00	- Tusze i półtusze	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0202 20 10	-- Ćwierci „kompensowane”	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0202 20 30	-- Ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0202 20 50	-- Ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0202 20 90	-- Pozostałe	12,8 + 265,3 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0202 30 10	-- Ćwierci przednie całe lub pokrojone na maksymalnie pięć części, a każda ćwiartka stanowi pojedynczy blok; ćwierci „kompensowane” w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwierć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwierć tylną, z wyłączeniem poledwicy, w jednym kawałku	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0202 30 50	-- Elementy określane jako „crop”, „chuck-and-blade” i „brisket”	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0202 30 90	-- Pozostałe	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0203 12 11	----- Szyunki i ich kawałki	77,8 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 12 19	----- Łopatki i ich kawałki	60,1 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 19 11	----- Przodki i ich kawałki	60,1 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 19 13	----- Schaby i ich kawałki, z kośćmi	86,9 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 19 15	----- Boczek i jego kawałki	46,7 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 19 55	----- Bez kości	86,9 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 19 59	----- Pozostałe	86,9 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 22 11	----- Szyunki i ich kawałki	77,8 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 22 19	----- Łopatki i ich kawałki	60,1 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 29 11	----- Przodki i ich kawałki	60,1 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 29 13	----- Schaby i ich kawałki, z kośćmi	86,9 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 29 15	----- Boczek i jego kawałki	46,7 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 29 55	----- Bez kości	86,9 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0203 29 59	----- Pozostałe	86,9 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0205 00 80	- Zamrożone	5,1	B	
0206 10 95	---- Przepona gruba i przepona cienka	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 1, KT Bizony 3
0206 29 91	----- Przepona gruba i przepona cienka	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0206 80 91	---- Z koni, osłów, mułów i osłomułów	6,4	B	
0206 90 91	---- Z koni, osłów, mułów i osłomułów	6,4	B	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0207 11 10	--- Oskubane i bez jelit, z głowami i łapkami, znane jako „kurczaki 83 %”	26,2 €/100 kg/net	E	
0207 11 30	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	29,9 €/100 kg/net	E	
0207 11 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kurczaki 65 %” lub inaczej zgłaszane	32,5 €/100 kg/net	E	
0207 12 10	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	29,9 €/100 kg/net	E	
0207 12 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kurczaki 65 %” lub inaczej zgłaszane	32,5 €/100 kg/net	E	
0207 13 10	----- Bez kości	102,4 €/100 kg/net	E	
0207 13 20	----- Połówki lub ćwiartki	35,8 €/100 kg/net	E	
0207 13 30	----- Całe skrzydła, nawet z końcami	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 13 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 13 50	----- Piersi i ich kawałki	60,2 €/100 kg/net	E	
0207 13 60	----- Nogi i ich kawałki	46,3 €/100 kg/net	E	
0207 13 70	----- Pozostałe	100,8 €/100 kg/net	E	
0207 13 91	----- Wątróbki	6,4	E	
0207 13 99	----- Pozostałe	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 14 10	----- Bez kości	102,4 €/100 kg/net	E	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0207 14 20	----- Połówki lub ćwiartki	35,8 €/100 kg/net	E	
0207 14 30	----- Całe skrzydła, nawet z końcami	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 14 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 14 50	----- Piersi i ich kawałki	60,2 €/100 kg/net	E	
0207 14 60	----- Nogi i ich kawałki	46,3 €/100 kg/net	E	
0207 14 70	----- Pozostałe	100,8 €/100 kg/net	E	
0207 14 91	----- Wątróbki	6,4	E	
0207 14 99	----- Pozostałe	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 24 10	---- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	34 €/100 kg/net	E	
0207 24 90	---- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek i bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „indyki 73 %” lub inaczej zgłaszane	37,3 €/100 kg/net	E	
0207 25 10	---- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	34 €/100 kg/net	E	
0207 25 90	---- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek i bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „indyki 73 %” lub inaczej zgłaszane	37,3 €/100 kg/net	E	
0207 26 10	----- Bez kości	85,1 €/100 kg/net	E	
0207 26 20	----- Połówki lub ćwiartki	41 €/100 kg/net	E	
0207 26 30	----- Całe skrzydła, nawet z końcami	26,9 €/100 kg/net	E	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0207 26 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 26 50	----- Piersi i ich kawałki	67,9 €/100 kg/net	E	
0207 26 60	----- Podudzia i ich kawałki	25,5 €/100 kg/net	E	
0207 26 70	----- Pozostałe	46 €/100 kg/net	E	
0207 26 80	----- Pozostałe	83 €/100 kg/net	E	
0207 26 91	----- Wątróbki	6,4	E	
0207 26 99	----- Pozostałe	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 27 10	----- Bez kości	85,1 €/100 kg/net	E	
0207 27 20	----- Połówki lub ćwiartki	41 €/100 kg/net	E	
0207 27 30	----- Całe skrzydła, nawet z końcami	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 27 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 27 50	----- Piersi i ich kawałki	67,9 €/100 kg/net	E	
0207 27 60	----- Podudzia i ich kawałki	25,5 €/100 kg/net	E	
0207 27 70	----- Pozostałe	46 €/100 kg/net	E	
0207 27 80	----- Pozostałe	83 €/100 kg/net	E	
0207 27 91	----- Wątróbki	6,4	E	
0207 27 99	----- Pozostałe	18,7 €/100 kg/net	E	
0210 11 11	----- Szyunki i ich kawałki	77,8 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0210 11 19	----- Łopatki i ich kawałki	60,1 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0210 11 31	----- Szyunki i ich kawałki	151,2 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0210 11 39	----- Łopatki i ich kawałki	119 €/100 kg/net	E	KT Wieprzowina
0210 20 10	-- Z kośćmi	15,4 + 265,2 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0210 20 90	-- Bez kości	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0210 92 91	----- Mięso	130 €/100 kg/net	B	
0210 92 92	----- Podroby	15,4	B	
0210 92 99	----- Mąki i mączki, jadalne, z mięsa lub podrobów	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	D	
0210 99 10	----- Z koni, solone, w solance lub suszone	6,4	B	
0210 99 21	----- Z kośćmi	222,7 €/100 kg/net	D	
0210 99 29	----- Bez kości	311,8 €/100 kg/net	D	
0210 99 31	----- Z reniferów	15,4	B	
0210 99 39	----- Pozostałe	130 €/100 kg/net	B	
0210 99 51	----- Przepona gruba i przepona cienka	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0210 99 59	----- Pozostałe	12,8	E	KT Wołowina i cielęcina 2, KT Bizony 3
0210 99 79	----- Pozostałe	6,4	B	
0210 99 85	----- Pozostałe	15,4	B	
0210 99 90	---- Mąki i mączki, jadalne, z mięsa lub podrobów	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	D	
0304 71 90	---- Pozostałe	7,5	D	KT Dorsze
0304 79 10	---- Ryby z gatunku <i>Boreogadus saida</i>	7,5	D	KT Dorsze
0305 43 00	-- Pstrągi i trocie (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	14	D	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
ex 0305 72 00 (see note 2)	-- Rybie głowy, ogony i pęcherze pławne	13	D	
ex 0305 79 00 (see note 2)	-- Pozostałe	13	D	
0306 12 05	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0306 12 10	---- Całe	6	B	
0306 12 90	---- Pozostałe	16	B	
0306 14 05	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	8	D	
0306 14 90	---- Pozostałe	7,5	B	
ex 0306 16 10 (see note 3)	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	D	KT Krewetki
ex 0306 17 10 (see note 3)	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	D	KT Krewetki
0306 22 30	---- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0306 24 10	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	8	D	
ex 0306 26 10 (see note 3)	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	D	KT Krewetki

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
ex 0306 27 10 (see note 3)	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	D	KT Krewetki
0307 19 10	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0307 29 05	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0307 39 05	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	D	
0307 49 05	--- Wędzone, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0307 59 05	--- Wędzone, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0307 60 10	-- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0307 79 10	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0307 89 10	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0307 99 10	--- Wędzone, nawet w skorupach, nawet gotowane przed lub w trakcie procesu wędzenia; nieprzygotowane inaczej	20	C	
0407 11 00	-- Ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	35 €/1 000 p/st	E	
0407 19 19	---- Pozostałe	35 €/1 000 p/st	E	
0407 21 00	-- Ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	30,4 €/100 kg/net	E	
0407 29 10	--- Drobiu, innego niż ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	30,4 €/100 kg/net	E	
0407 90 10	-- Drobiu	30,4 €/100 kg/net	E	
0408 11 80	--- Pozostałe	142,3 €/100 kg/net	E	
0408 19 81	---- Ciekłe	62 €/100 kg/net	E	
0408 19 89	---- Pozostałe, włącznie z zamrożonymi	66,3 €/100 kg/net	E	
0408 91 80	--- Pozostałe	137,4 €/100 kg/net	E	
0408 99 80	--- Pozostałe	35,3 €/100 kg/net	E	
0702 00 00	Pomidory, świeże lub schłodzone	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0707 00 05	- Ogórki	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0709 91 00	-- Karczochy	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0709 93 10	--- Cukinia	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0710 40 00	- Kukurydza cukrowa	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	D	KT Kukurydza cukrowa

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0805 10 20	-- Pomarańcze słodkie, świeże	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0805 20 10	-- Klementynki	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0805 20 30	-- Monrealesy i satsumy	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0805 20 50	-- Mandarynki i wilkingi	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0805 20 70	-- Tangeryny	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0805 20 90	-- Pozostałe	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0805 50 10	-- Cytryny (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0806 10 10	-- Winogrona stołowe	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0808 10 80	-- Pozostałe	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0808 30 90	-- Pozostałe	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0809 10 00	- Morele	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0809 21 00	-- Wiśnie (<i>Prunus cerasus</i>)	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0809 29 00	-- Pozostałe	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
0809 30 10	-- Nektaryny	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0809 30 90	-- Pozostałe	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
0809 40 05	-- Śliwki	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
1001 11 00	-- Nasiona	148 €/t	D	
1001 19 00	-- Pozostałe	148 €/t	D	
1001 91 90	---- Pozostałe	95 €/t	D	
1001 99 00	-- Pozostałe	95 €/t	D	KT Pszenica zwy- czajna
1002 10 00	- Nasiona	93 €/t	D	
1002 90 00	- Pozostałe	93 €/t	D	
1003 90 00	- Pozostałe	93 €/t	D	
1004 10 00	- Nasiona	89 €/t	D	
1004 90 00	- Pozostałe	89 €/t	D	
1108 11 00	-- Skrobia pszenna	224 €/t	D	
1108 12 00	-- Skrobia kukurydziana	166 €/t	D	
1108 13 00	-- Skrobia ziemniaczana	166 €/t	D	
1108 14 00	-- Skrobia z manioku (cassava)	166 €/t	D	
1108 19 10	---- Skrobia z ryżu	216 €/t	D	
1108 19 90	---- Pozostałe	166 €/t	D	
1604 14 21	----- W oleju roślinnym	24	D	
1604 14 26	----- Filety znane jako „loins”	24	D	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
1604 14 28	----- Pozostałe	24	D	
1604 14 31	----- W oleju roślinnym	24	D	
1604 14 36	----- Filety znane jako „loins”	24	D	
1604 14 38	----- Pozostałe	24	D	
1604 14 41	----- W oleju roślinnym	24	D	
1604 14 46	----- Filety znane jako „loins”	24	D	
1604 14 48	----- Pozostałe	24	D	
1604 14 90	---- Pelamida (<i>Sarda</i> spp.)	25	D	
1604 20 70	---- Z tuńczyków, latającego bonito lub pozostałych ryb z rodzaju <i>Euthynnus</i>	24	D	
1605 10 00	- Kraby	8	D	
1605 21 90	---- Pozostałe	20	D	KT Krewetki
1605 29 00	-- Pozostałe	20	D	KT Krewetki
1605 30 90	-- Pozostałe	20	C	
1605 51 00	-- Ostrygi	20	C	
1605 52 00	-- Przegrzebki, włącznie z przegrzebkami grzebieniowatymi	20	C	
1605 53 10	---- W hermetycznych pojemnikach	20	D	
1605 53 90	---- Pozostałe	20	D	
1605 54 00	-- Mątwy i kałamarnice	20	C	
1605 55 00	-- Ośmiornice	20	C	
1605 56 00	-- Małże i sercówki	20	C	
1605 57 00	-- Uchowce	20	C	
1605 58 00	-- Ślimaki, inne niż ślimaki morskie	20	C	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
1605 59 00	-- Pozostałe	20	C	
1701 12 10	--- Do rafinacji	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 12 90	--- Pozostałe	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 13 10	--- Do rafinacji	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 13 90	--- Pozostałe	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 14 10	--- Do rafinacji	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 14 90	--- Pozostałe	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 91 00	-- Zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 99 10	--- Cukier biały	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 99 90	--- Pozostałe	41,9 €/100 kg/net	D	
2005 80 00	- Kukurydza cukrowa (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	E	KT Kukurydza cukrowa
2009 61 10	--- O wartości przekraczającej 18 € za 100 kg masy netto	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
2009 69 19	---- Pozostały	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
2009 69 51	----- Zagęszczony	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
2009 69 59	----- Pozostały	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
2204 30 92	---- Zagęszczony	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
2204 30 94	---- Pozostały	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
2204 30 96	---- Zagęszczony	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
2204 30 98	----- Pozostały	Zob. załącznik 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 (s. 679-718)	AV0+EP	
8702 10 11	---- Nowe	16	C	
8702 10 19	---- Używane	16	C	
8702 10 91	---- Nowe	10	C	
8702 10 99	---- Używane	10	C	
8702 90 11	----- Nowe	16	C	
8702 90 19	----- Używane	16	C	
8702 90 31	----- Nowe	10	C	
8702 90 39	----- Używane	10	C	
8702 90 90	-- Wyposażone w silniki innego typu	10	C	
8703 21 10	---- Nowe	10	C	
8703 22 10	---- Nowe	10	D	
8703 22 90	---- Używane	10	D	
8703 23 11	----- Samochody kempingowe	10	D	
8703 23 19	----- Pozostałe	10	D	
8703 23 90	---- Używane	10	D	
8703 24 10	---- Nowe	10	D	
8703 24 90	---- Używane	10	D	
8703 31 10	---- Nowe	10	D	
8703 31 90	---- Używane	10	D	
8703 32 11	----- Samochody kempingowe	10	D	
8703 32 19	----- Pozostałe	10	D	
8703 32 90	---- Używane	10	D	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
8703 33 11	----- Samochody kempingowe	10	D	
8703 33 19	----- Pozostałe	10	D	
8703 33 90	---- Używane	10	D	
8703 90 10	-- Z silnikiem elektrycznym	10	C	
8703 90 90	-- Pozostałe	10	C	
8704 21 10	---- Specjalnie zaprojektowane do przewozu materiałów silnie promieniotwórczych (Euratom)	3,5	B	
8704 21 31	----- Nowe	22	B	
8704 21 39	----- Używane	22	B	
8704 21 91	----- Nowe	10	B	
8704 21 99	----- Używane	10	B	
8704 22 10	---- Specjalnie zaprojektowane do przewozu materiałów silnie promieniotwórczych (Euratom)	3,5	B	
8704 22 91	---- Nowe	22	B	
8704 22 99	---- Używane	22	B	
8704 23 10	---- Specjalnie zaprojektowane do przewozu materiałów silnie promieniotwórczych (Euratom)	3,5	B	
8704 23 91	---- Nowe	22	B	
8704 23 99	---- Używane	22	B	
8704 31 10	---- Specjalnie zaprojektowane do przewozu materiałów silnie promieniotwórczych (Euratom)	3,5	B	
8704 31 31	----- Nowe	22	B	
8704 31 39	----- Używane	22	B	
8704 31 91	----- Nowe	10	B	

Pozycja taryfowa (CN 2015)	Wyszczególnienie CN 2015 (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwaga
8704 31 99	----- Używane	10	B	
8704 32 10	--- Specjalnie zaprojektowane do przewozu materiałów silnie promieniotwórczych (Euratom)	3,5	B	
8704 32 91	----- Nowe	22	B	
8704 32 99	----- Używane	22	B	
Note 1:	zakres produktów wymienionych w niniejszym wykazie jest określony przez kody CN zawarte w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1101/2014			
Note 2:	ex 0305 72 00 i ex 0305 79 00 – wyłącznie z pstrąga, jak wskazano w kodzie CN 0305 43 00			
Note 3:	ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 i ex 0306 27 10 – z wyłączeniem produktów w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 kg			

ZAŁĄCZNIK 2-B

Deklaracja Stron dotycząca zarządzania kontyngentami taryfowymi

SEKCJA A

Deklaracja dotycząca zarządzania przez Unię Europejską kontyngentami taryfowymi dotyczącymi wołowiny i cielęciny oraz wieprzowiny w ramach niniejszej Umowy

1. Zgodnie z ogólną zasadą zarządzanie kontyngentami taryfowymi powinno w jak największym stopniu sprzyjać rozwojowi handlu. W szczególności nie może ono naruszać lub unieważniać zobowiązań dotyczących dostępu do rynku wynegocjowanych przez Strony; musi być przejrzyste, przewidywalne, minimalizować koszty transakcji dla przedsiębiorstw handlowych, maksymalizować stopień wykorzystania oraz unikać ewentualnych spekulacji.

Struktura systemu licencjonowania przywozu

Kwartalne podokresy obejmujące przeniesienie niewykorzystanych ilości kontyngentu taryfowego między okresami

2. W każdym z czterech kwartałów roku gospodarczego udostępnione zostanie 25 % rocznej ilości kontyngentu taryfowego do celów składania wniosków o wydanie pozwolenia.
3. Wszelkie pozostałe ilości dostępne na końcu jednego kwartału będą automatycznie przenoszone na kolejny kwartał do końca roku gospodarczego.

Okres składania wniosków o wydanie pozwolenia na przywóz

4. Wniosek o pozwolenie na przywóz zostanie przyjęty najpóźniej 45 dni kalendarzowych przed początkiem każdego kwartału, a pozwolenie na przywóz zostanie wydane nie później niż 30 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem kwartału.
5. Jeżeli popyt na pozwolenia w okresie składania wniosków przekracza dostępne ilości w danym kwartale, pozwolenia zostaną rozdzielone na zasadzie proporcjonalnej.
6. Jeżeli ilość dostępna w kwartale nie zostanie w pełni rozdzielona w okresie składania wniosków, pozostała ilość zostanie udostępniona kwalifikującym się wnioskodawcom do celów składania wniosków na żądanie w odniesieniu do reszty danego kwartału. Pozwolenia na przywóz będą wydawane automatycznie na żądanie do momentu pełnego wykorzystania ilości dostępnych na dany okres.

Ważność pozwoleń

7. Pozwolenie na przywóz jest ważne:
  - a) od daty wydania lub daty rozpoczęcia kwartału, dla którego wydane zostało pozwolenie na przywóz, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza; oraz
  - b) przez pięć miesięcy od daty wskazanej w lit. a) lub do końca roku gospodarczego, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpi wcześniej.
8. Pozwolenia na przywóz mogą być stosowane w każdym miejscu wprowadzenia na obszar celny Unii Europejskiej i w odniesieniu do wielu przesyłek.

Kryteria kwalifikowalności

9. W wyniku zastosowania kryteriów kwalifikowalności i metod przydziału kontyngenty powinny być przyznawane takim podmiotom, które je najlepiej wykorzystają, oraz nie powinny stwarzać barier w przywozie.

10. W okresie składania wniosków kwalifikujący się wnioskodawcy obejmują tradycyjnych importerów wołowiny, mięsa bizona lub cielęciny w przypadku przywozu wołowiny i cielęciny oraz tradycyjnych importerów wołowiny, mięsa bizona, cielęciny lub wieprzowiny w przypadku przywozu wieprzowiny.
11. W kwartale następującym po okresie składania wniosków, gdy pozwolenia są udostępniane na żądanie, kryteria kwalifikowalności dotyczące wnioskodawców zostaną tak rozszerzone, by objąć hurtowników oraz akredytowanych przetwórców mięsa.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia związane z wnioskami o wydanie pozwolenia na przywóz

12. Zabezpieczenie nieprzekraczające 95 EUR za tonę wołowiny i 65 EUR za tonę wieprzowiny zostanie złożone wraz z wnioskiem o wydanie pozwolenia.

Przekazanie pozwolenia i odpowiadającego mu zabezpieczenia

13. Pozwolenia nie mogą być przekazywane.

Zwrot pozwolenia i odpowiadającego mu zabezpieczenia

14. Niewykorzystane ilości objęte pozwoleniami mogą być zwrócone przed wygaśnięciem pozwolenia i do czterech miesięcy przed końcem roku gospodarczego. Każdy posiadacz pozwolenia może zwrócić maksymalnie 30 % ilości swoich indywidualnych pozwoleń. W przypadku gdy zwracana jest taka ilość, 60 % odpowiadającego jej zabezpieczenia zostaje uwolnione.
15. Wszystkie zwrócone ilości zostaną niezwłocznie udostępnione innym kwalifikującym się wnioskodawcom na żądanie w odniesieniu do pozostałej części danego kwartału oraz zostaną przeniesione na kolejne kwartały, w przypadku braku wniosków.

Zwolnienie zabezpieczenia i zwolnienie pełnego zabezpieczenia, gdy dokonane zostanie 95 % przywozu

16. Zabezpieczenia są zwalniane proporcjonalnie, za każdym razem, gdy następuje faktyczna realizacja przywozu.
17. Gdy faktycznie przywiezione zostanie 95 % ilości objętej indywidualnym pozwoleniem importera, zwolnione zostaje pełne zabezpieczenie.

SEKCJA B

Deklaracja dotycząca zarządzania przez Kanadę kontyngentami taryfowymi dotyczącymi sera w ramach niniejszej Umowy

1. Zgodnie z ogólną zasadą zarządzanie kontyngentami taryfowymi powinno w jak największym stopniu sprzyjać rozwojowi handlu. W szczególności nie powinno ono naruszać lub unieważniać zobowiązań dotyczących dostępu do rynku wynegocjowanych przez Strony; powinno być przejrzyste, przewidywalne, minimalizować koszty transakcji dla przedsiębiorstw handlowych, maksymalizować stopień wykorzystania oraz unikać ewentualnych spekulacji.
2. W wyniku zastosowania kryteriów kwalifikowalności i metod przydziału kontyngenty powinny być przyznawane takim podmiotom, które je najlepiej wykorzystują, oraz nie powinny stwarzać barier w przywozie.

Struktura systemu licencjonowania przywozu

3. Roczna ilość kontyngentu taryfowego zostanie rozdzielona w każdym roku pomiędzy kwalifikujących się wnioskodawców.

4. Metoda podziału kontyngentu taryfowego umożliwi dopuszczenie nowych podmiotów w każdym roku. W okresie stopniowego wprowadzania od roku 1 do roku 5, przynajmniej 30 % kontyngentu taryfowego będzie dostępne dla nowych podmiotów w każdym roku. Z końcem okresu stopniowego wprowadzania od roku 6 i przez kolejne lata, przynajmniej 10 % ilości kontyngentu taryfowego będzie dostępne dla nowych podmiotów.
5. Ilość kontyngentu taryfowego zostanie rozdzielona w każdym roku kalendarzowym. Wnioski od wszystkich zainteresowanych stron zostaną otrzymane i będą rozpatrywane zgodnie z postanowieniami Uzgodnienia w sprawie zasad zarządzania kontyngentami taryfowymi dotyczącymi produktów rolnych, jak wskazano w art. 2 Porozumienia w sprawie rolnictwa, decyzja ministerialna WT/MIN(13)/39 z dnia 7 grudnia 2013 r., a okres na składanie wniosków wynosić będzie od czterech do sześciu tygodni. Przywóz będzie mógł rozpocząć się od pierwszego dnia danego roku.
6. W przypadku gdy kontyngent taryfowy nie zostanie w pełni rozdzielony w następstwie procedury składania wniosków opisanej w pkt 3, dostępne ilości zostaną niezwłocznie zaoferowane kwalifikującym się wnioskodawcom proporcjonalnie do ich przydziału, lub na żądanie, jeżeli po pierwszej ofercie wciąż pozostaną do rozdysponowania ilości kontyngentu taryfowego.

Kryteria kwalifikowalności

7. Aby spełnić wymogi kwalifikowalności, wnioskodawca musi być przynajmniej rezydentem Kanady oraz w danym roku prowadzić regularną działalność w kanadyjskim sektorze sera.
8. W okresie stopniowego wprowadzania od roku 1 do roku 5, nowym podmiotem jest kwalifikujący się wnioskodawca, który nie jest posiadaczem przydziału w ramach kanadyjskiego kontyngentu taryfowego dotyczącego sera na mocy WTO.
9. Z końcem okresu stopniowego wprowadzania od roku 6 i przez kolejne lata, nowym podmiotem jest kwalifikujący się wnioskodawca, który nie jest posiadaczem przydziału w ramach kanadyjskiego kontyngentu taryfowego dotyczącego sera na mocy WTO, lub który w poprzednim roku nie otrzymał przydziału kontyngentu taryfowego w ramach niniejszej Umowy.
10. Nowy podmiot jest uważany za taki przez okres trzech lat.
11. Gdy wnioskodawca nie jest już uważany za nowy podmiot, wnioskodawca jest traktowany tak samo jak wszyscy pozostali wnioskodawcy.
12. Kanada może rozważyć ograniczenie wielkości przydziałów do konkretnej wartości procentowej, jeżeli jest to uważane za konieczne w celu promowania konkurencyjnych, uczciwych i zrównoważonych warunków dla przywozu

Wykorzystanie przydziałów na przywóz i pozwoleń na przywóz

13. Przydział w ramach kontyngentu taryfowego jest ważny przez jeden rok kontyngentowy, lub, jeżeli przydział został wystawiony po rozpoczęciu roku kontyngentowego, przez pozostałą część takiego roku.
14. Aby zapewnić, że przywóz jest dostosowany do warunków rynku krajowego oraz by zminimalizować bariery handlowe, posiadacz przydziału może swobodnie dysponować swoim przydziałem w celu przywozu jakiegokolwiek produktu objętego kontyngentem taryfowym w każdym czasie w danym roku.
15. Na podstawie swojego przydziału importer przedkłada wniosek o wydanie pozwolenia na przywóz dla każdej przesyłki produktu objętego kontyngentem taryfowym, który dany importer zamierza przywieźć do Kanady. Pozwolenia na przywóz są zazwyczaj wystawiane automatycznie po złożeniu wniosku poprzez elektroniczny system pozwoleń rządu Kanady. W ramach obecnej polityki, wnioski o wydanie pozwolenia na przywóz mogą być składane do 30 dnia przed planowaną datą wprowadzenia produktów oraz są ważne przez okres pięciu dni przed datą wprowadzenia i 25 dni po tej dacie.
16. Pozwolenia nie mogą być przekazywane.
17. Pozwolenie na przywóz może zostać zmienione lub unieważnione.

18. Przekazanie przydziałów może być dopuszczone.
  19. Posiadacz przydziału, który wykorzysta mniej niż 95 % swojego przydziału w danym roku może podlegać karze za niepełne wykorzystanie w kolejnym roku, w którym otrzyma przydział odzwierciedlający ilość faktycznie wykorzystaną w poprzednim przydziale. Posiadacz przydziału, na którego nałożono karę za niepełne wykorzystanie zostanie powiadomiony przed ostatecznym przydziałem kontyngentu taryfowego.
  20. Posiadacz przydziału może zwrócić niewykorzystaną ilość swojego przydziału do ustalonego terminu. Zwrócone ilości będą uważane za wykorzystane do celów stosowania kary za niepełne wykorzystanie. Systematyczne zwroty mogą podlegać karze.
  21. Zwrócone ilości będą zazwyczaj udostępniane zainteresowanym posiadaczom przydziałów, którzy nie zwrócili żadnych niewykorzystanych ilości swoich przydziałów w dniu po ustalonym terminie zwrotu. Ilości, które nadal pozostaną po takim udostępnieniu, mogą być oferowane innym zainteresowanym osobom trzecim.
  22. Termin zwrotu będzie ustalany wystarczająco wcześnie, aby zapewnić dostateczną ilość czasu na wykorzystanie zwróconych ilości, a jednocześnie na tyle późno, aby umożliwić posiadaczom przydziałów określenie ich potrzeb w zakresie przywozu do końca roku. Najkorzystniejsze jest ustalenie terminu w połowie roku kontyngentowego.
-

ZAŁĄCZNIK 4-A

WSPÓLPRACA W DZIEDZINIE REGULACJI DOTYCZĄCYCH POJAZDÓW SILNIKOWYCH

Artykuł 1

Cele i założenia

1. Strony biorą pod uwagę współpracę nawiązaną między Kanadą i Komisją Europejską w obszarze nauki i technologii.
2. Strony potwierdzają wspólne dążenie do poprawy bezpieczeństwa pojazdów oraz efektywności środowiskowej, a także do harmonizacji wysiłków podejmowanych w ramach *Porozumienia ogólnego zarządzanego przez Światowe Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów z 1998 r.*(WP.29) („Porozumienie ogólne z 1998 r.”) Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ („EKG ONZ”).
3. Strony odnotowują swoje zobowiązanie do zwiększania wysiłków w obszarze współpracy regulacyjnej w ramach niniejszego rozdziału i rozdziału dwudziestego pierwszego (Współpraca regulacyjna).
4. Strony uznają prawo każdej Strony do określania pożądanego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska i konsumentów.
5. Strony pragną zacieśniać współpracę oraz zwiększać efektywne wykorzystanie zasobów w kwestiach odnoszących się do regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych, w sposób nie naruszający zdolności każdej ze Stron do wypełniania jej obowiązków.
6. Celem niniejszego załącznika jest wzmocnienie współpracy i komunikacji, w tym wymiany informacji, w zakresie działalności badawczej dotyczącej bezpieczeństwa pojazdów i efektywności środowiskowej zmierzającej do opracowania nowych regulacji technicznych lub powiązanych standardów w celu promowania stosowania i uznawania ogólnych przepisów technicznych w ramach Porozumienia ogólnego z 1998 r. oraz ewentualnej przyszłej harmonizacji, przeprowadzonej między Stronami, dotyczącej usprawnień i innych zmian w obszarze regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów.

Artykuł 2

Obszary współpracy

Strony dążą do wymiany informacji i zacieśniają współpracę w zakresie działalności w następujących obszarach:

- a) opracowanie i ustanowienie regulacji technicznych lub powiązanych standardów;
- b) przeglądy przeprowadzane po wdrożeniu dotyczące regulacji technicznych lub powiązanych standardów;
- c) opracowanie i upowszechnienie informacji dla konsumentów na temat regulacji w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów;
- d) wymiana badań, informacji i wyników związanych z opracowaniem nowych regulacji w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów oraz z zaawansowanymi technologiami redukcji emisji i technologiami pojazdów elektrycznych; oraz
- e) wymiana dostępnych informacji na temat identyfikowania wad związanych z bezpieczeństwem lub emisją oraz na temat nieprzestrzegania regulacji technicznych.

Artykuł 3

Formy współpracy

Strony dążą do utrzymania otwartego i stałego dialogu w obszarze regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów. W tym celu Strony starają się:

- a) spotykać, przynajmniej raz w roku (włącznie ze spotkaniami w ramach sesji WP 29), za pośrednictwem wideokonferencji lub, jeżeli spotkania będą bezpośrednie, zamiennie w Kanadzie i w Unii Europejskiej;
- b) wymieniać informacje o krajowych i międzynarodowych programach i agendach, włącznie z planowaniem programów badawczych związanych z opracowywaniem nowych regulacji technicznych lub powiązanych standardów;
- c) wspólnie zachęcać i promować większą międzynarodową harmonizację wymogów technicznych za pośrednictwem wielostronnych forów, takich jak Porozumienie ogólne z 1998 r., włącznie ze współpracą przy planowaniu inicjatyw wspierających takie działania;
- d) dzielić i omawiać plany rozwoju i badania w zakresie bezpieczeństwa pojazdów silnikowych oraz technicznych regulacji środowiskowych lub powiązanych standardów;
- e) prowadzić wspólne analizy oraz opracowywać metodyki i podejścia, które są dla obu Stron korzystne, praktyczne i dogodne, w celu wspierania i ułatwiania opracowywania regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych lub powiązanych standardów; oraz
- f) opracowywać dodatkowe przepisy dotyczące współpracy.

Artykuł 4

Włączenie regulacji Narodów Zjednoczonych do kanadyjskiego porządku prawnego

1. Strony potwierdzają, że Kanada włączyła, z koniecznymi dostosowaniami, regulacje techniczne zawarte w regulaminach Narodów Zjednoczonych do swoich regulacji dotyczących bezpieczeństwa pojazdów (*Motor Vehicle Safety Regulations C.R.C., c. 1038*), jak wskazano w załączniku 4-A-1.
2. Kanada zachowuje prawo do modyfikowania swoich przepisów, w tym poprzez wprowadzanie zmian lub dokonywanie przeglądów włączenia regulaminów Narodów Zjednoczonych do jej przepisów lub poprzez wybór sposobu lub zakresu, w jakim te regulaminy są włączane do jej przepisów. Przed wprowadzeniem takich zmian, Kanada informuje Unię Europejską i, na żądanie, jest gotowa przedłożyć informacje na temat powodów uzasadniających takie zmiany. Kanada kontynuuje uznawanie odpowiednich regulaminów Narodów Zjednoczonych, chyba że takie uznawanie wiązałoby się z obowiązywaniem niższego poziomu bezpieczeństwa niż poziom przewidziany w wymienionych zmianach lub zagrażałoby integracji północnoamerykańskiej.
3. Strony uczestniczą w konsultacjach technicznych mających na celu określenie, nie później niż trzy lata po wejściu w życie niniejszej Umowy, czy regulacje techniczne zawarte w regulaminach Narodów Zjednoczonych, wymienione w załączniku 4-A-2, powinny również zostać włączone do kanadyjskich regulacji dotyczących bezpieczeństwa pojazdów, ze wszelkimi zmianami uznanymi za konieczne przez Kanadę. Wymienione regulacje techniczne powinny zostać włączone, chyba że takie włączenie wiązałoby się z obowiązywaniem niższego poziomu bezpieczeństwa niż poziom przewidziany w kanadyjskich regulacjach lub zagrażałoby integracji północnoamerykańskiej.
4. Strony podejmują dalsze konsultacje techniczne w celu określenia czy inne regulacje techniczne powinny zostać ujęte w załączniku 4-A-2.
5. Kanada tworzy i utrzymuje wykaz regulacji technicznych zawartych w regulaminach Narodów Zjednoczonych, które są włączone do kanadyjskich regulacji dotyczących bezpieczeństwa pojazdów. Kanada udostępnia te wykazy publicznie.
6. W dążeniu do promowania zbieżności regulacyjnej Strony wymieniają informacje, w możliwym zakresie, na temat ich odpowiednich regulacji technicznych odnoszących się do bezpieczeństwa pojazdów silnikowych.

*Artykuł 5***Uwzględnianie regulacji technicznych drugiej Strony**

W przypadku gdy Strona opracowuje nowe regulacje techniczne dotyczące pojazdów silnikowych i ich części lub gdy zmienia obowiązujące regulacje, Strona ta uwzględnia regulacje techniczne drugiej Strony, włącznie z tymi regulacjami, które ustanowiono w ramach Światowego Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów EKG ONZ (WP. 29). Strona przedstawia, na wniosek drugiej Strony, wyjaśnienie zakresu, w jakim uwzględniła regulacje techniczne drugiej Strony przy opracowywaniu swoich nowych regulacji technicznych.

*Artykuł 6***Współpraca ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki**

Strony uznają swój wspólny interes we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w dziedzinie regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych. Jeżeli Unia Europejska i Stany Zjednoczone zawrą umowę lub porozumienie w sprawie harmonizacji swoich odpowiednich regulacji technicznych w zakresie pojazdów silnikowych, Strony współpracują w celu podjęcia decyzji, czy powinny zawrzeć podobną umowę lub porozumienie.

ZAŁĄCZNIK 4-A-1

Wykaz, o którym mowa w art. 4.1 załącznika 4-A

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych	Kanadyjska regulacja, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł kanadyjskiej regulacji, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych
Nr 98	Jednolite przepisy dotyczące homologacji reflektorów samochodowych wyposażonych w gazowo-wyładowcze źródła światła	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 112	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł głównych pojazdów silnikowych emitujących asymetryczne światło mijania lub światło drogowe lub oba te rodzaje świateł i wyposażonych w żarówki lub moduły LED	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 113	Jednolite przepisy dotyczące homologacji reflektorów pojazdów silnikowych z symetrycznymi światłami mijania lub światłami drogowymi i wyposażonych w żarówki, gazowo-wyładowcze źródła światła lub moduły LED	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 51	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów silnikowych mających co najmniej cztery koła w odniesieniu do ich emisji hałasu	CMVSS 1106 (*)	Emisje hałasu
Nr 41	Jednolite przepisy dotyczące homologacji motocykli w zakresie hałasu	CMVSS 1106 (*)	Emisje hałasu
Nr 11	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów samochodowych w zakresie zamków i elementów mocowania drzwi	CMVSS 206 (*)	Zamki i elementy mocowania drzwi
Nr 116 (wyłącznie immobilizery)	Jednolite przepisy dotyczące zabezpieczenia pojazdów samochodowych przed nieuprawnionym użyciem (wyłącznie immobilizery)	CMVSS 114 (*)	Ochrona przed kradzieżą i przed przypadkowym uruchomieniem pojazdu
Nr 42	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w odniesieniu do ich przednich i tylnych urządzeń zabezpieczających (zderzaki itd.)	CMVSS 215 (*)	Zderzaki
Nr 78	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów kategorii L1, L2, L3, L4 i L5 w zakresie hamowania	CMVSS 122 (*)	Układ hamulcowy motocykli

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych	Kanadyjska regulacja, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł kanadyjskiej regulacji, do której włączono, w całości lub częściowo, regulamin Narodów Zjednoczonych
Nr 8	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł głównych pojazdów samochodowych z asymetrycznymi światłami mijania lub drogowymi i żarówkami halogenowymi (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 lub H11)	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 20	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł głównych pojazdów samochodowych z asymetrycznymi światłami mijania lub drogowymi i żarówkami halogenowymi (żarówkami H4)	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 31	Jednolite przepisy dotyczące homologacji samochodowych reflektorów halogenowych typu „sealed beam” (HSB) z europejskimi asymetrycznymi światłami mijania lub drogowymi	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 57	Jednolite przepisy dotyczące homologacji reflektorów dla motocykli oraz pojazdów traktowanych jako takie	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 72	Jednolite przepisy dotyczące homologacji motocyklowych reflektorów o asymetrycznej wiązce światła mijania i światła drogowego, wyposażonych w żarówki halogenowe (HS1)	CMVSS 108 (*)	System świetlny i urządzenia odblaskowe
Nr 13H (wyłącznie elektroniczna kontrola stateczności)	Jednolite przepisy dotyczące homologacji samochodów osobowych w zakresie hamowania (wyłącznie elektroniczna kontrola stateczności)	CMVSS 126	Systemy elektronicznej kontroli stateczności
Nr 60	Jednolite przepisy dotyczące homologacji dwukołowych motocykli i motorowerów w zakresie mechanizmów sterowania obsługiwanych przez kierowcę, z uwzględnieniem oznakowania tych mechanizmów, lampek kontrolnych i wskaźników	CMVSS 123	Lampki kontrolne i wskaźniki motocyklowe
Nr 81	Jednolite wymagania dotyczące homologacji lusterek wstecznych dwukołowych pojazdów silnikowych z wózkiem bocznym lub bez w odniesieniu do montażu lusterek wstecznych na kierownicach	CMVSS 111	Lusterka

(*) Zgodnie z brzmieniem regulaminu w dniu 13 lutego 2013 r.

ZAŁĄCZNIK 4-A-2

Wykaz, o którym mowa w art. 4.3 załącznika 4-A

Regulamin Narodów Zjednoczonych	Tytuł regulaminu Narodów Zjednoczonych
Nr 12	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w zakresie zabezpieczenia kierowcy przed uderzeniem w układ kierowniczy w przypadku zderzenia
Nr 17	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w odniesieniu do siedzeń, ich mocowań i zagłówków
Nr 43	Jednolite przepisy dotyczące homologacji materiałów stanowiących bezpieczne oszklenie i ich montażu w pojazdach
Nr 48	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w odniesieniu do urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej
Nr 87	Jednolite przepisy dotyczące homologacji świateł jazdy dziennej przeznaczonych dla pojazdów o napędzie silnikowym
Nr 53	Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów kategorii L3 w odniesieniu do urządzeń oświetleniowych i sygnalizacji świetlnej
Nr 116	Jednolite przepisy techniczne dotyczące zabezpieczenia pojazdów samochodowych przed nieuprawnionym użyciem
Nr 123	Jednolite przepisy dotyczące homologacji systemów adaptacyjnego oświetlenia głównego (AFS) w pojazdach silnikowych

ZAŁĄCZNIK 5-A

WŁAŚCIWE ORGANY

Właściwe organy Unii Europejskiej

1. Działania kontrolne podzielone są między służby krajowe państw członkowskich i Komisję Europejską. W tym względzie stosuje się następujące postanowienia:
  - a) w odniesieniu do wywozu do Kanady państwa członkowskie są odpowiedzialne za kontrolę warunków i wymagań produkcyjnych, włącznie z inspekcjami lub audytami ustawowymi, oraz za wystawianie świadectw zdrowia poświadczających przestrzeganie uzgodnionych środków i wymogów sanitarnych i fitosanitarnych (środki SPS);
  - b) w odniesieniu do przywozu z Kanady państwa członkowskie są odpowiedzialne za kontrolę zgodności przywozu z warunkami przywozu Unii Europejskiej; oraz
  - c) Komisja Europejska jest odpowiedzialna za całokształt koordynacji, inspekcji lub audytów systemów kontroli oraz niezbędne środki, w tym działania legislacyjne w celu zapewnienia jednolitego stosowania norm i wymogów niniejszej Umowy.

Właściwe organy Kanady

2. Następujące organy są odpowiedzialne za stosowanie środków sanitarnych i fitosanitarnych w odniesieniu do wyprodukowanych w kraju, wywożonych i przywożonych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin i produktów roślinnych, jak również za wydawanie świadectw zdrowia poświadczających uzgodnione środki i wymogi sanitarne i fitosanitarne, o ile nie stwierdzono inaczej:
    - a) Kanadyjska Agencja ds. Kontroli Żywności (CFIA)
    - b) Departament ds. Zdrowia, w stosownych przypadkach; lub
    - c) następcą prawny, notyfikowany drugiej Stronie.
-

ZAŁĄCZNIK 5-B

WARUNKI REGIONALNE

Choroby, w stosunku do których można podjąć decyzje dotyczące regionalizacji:

Choroby

1. Pryszczycza
2. Pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej
3. Choroba pęcherzykowa świń
4. Księgosusz
5. Pomór małych przeżuwaczy
6. Zaraza płucna bydła
7. Choroba guzowatej skóry bydła
8. Gorączka doliny Rift
9. Choroba niebieskiego języka
10. Ospa owiec i kóz
11. Afrykański pomór koni
12. Afrykański pomór świń
13. Klasyczny pomór świń
14. Podlegająca obowiązkowi zgłaszania grypa ptaków
15. Rzekomy pomór drobiu
16. Wenezuelskie zapalenie mózgu i rdzenia koni
17. Krwotoczna choroba zwierzyny płowej

Choroby zwierząt wodnych

Strony mogą omówić wykaz chorób zwierząt wodnych na podstawie Kodeksu zdrowia zwierząt wodnych OIE.

ZAŁĄCZNIK 5-C

PROCES UZNAWANIA WARUNKÓW REGIONALNYCH

Choroby zwierząt

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

Choroby roślin

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

—

ZAŁĄCZNIK 5-D

WYTYCZNE W CELU USTALENIA, UZNANIA I UTRZYMANIA RÓWNOWAŻNOŚCI

Ustalenie i uznanie równoważności

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

Utrzymanie równoważności

1. Jeżeli Strona zamierza wprowadzić, zmienić lub uchylić środek SPS w obszarze, w którym dokonała uznania równoważności, jak wskazano w art. 5.6 ust. 3 lit. a) lub dokonała uznania opisanego w art. 5.6 ust. 3 lit. b), Strona powinna:
    - a) ocenić czy wprowadzenie, zmiana lub uchylenie środka SPS może mieć wpływ na uznanie; oraz
    - b) powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wprowadzenia, zmiany lub uchylecia środka SPS oraz o ocenie przeprowadzonej na podstawie lit. a). Taka notyfikacja powinna być dokonywana na odpowiednio wczesnym etapie, kiedy możliwe jest jeszcze wprowadzenie zmian i uwzględnienie uwag.
  2. Jeżeli Strona wprowadza, zmienia lub uchyla środek SPS w obszarze, w którym dokonała uznania równoważności, Strona dokonująca przywozu nadal odpowiednio przestrzega uznania równoważności, jak wskazano w art. 5.6 ust. 3 lit. a), lub uznania opisanego w art. 5.6 ust. 3 lit. b), w danym obszarze, do momentu powiadomienia Strony dokonującej wywozu o konieczności spełnienia specjalnych warunków, i jeżeli ma to miejsce, do momentu przedstawienia tych specjalnych warunków Stronie dokonującej wywozu. Strona dokonująca przywozu powinna konsultować się ze Stroną dokonującą wywozu w celu opracowania takich specjalnych warunków.
-

UZNANIE ŚRODKÓW SANITARNYCH I FITOSANITARNYCH

Uwagi ogólne

1. Jeżeli Strona zmienia środek SPS wskazany w niniejszym załączniku, zmieniony środek SPS ma zastosowanie do przywozu drugiej Strony, z uwzględnieniem pkt 2 załącznika 5-D. W celu zapoznania się ze zaktualizowanymi środkami SPS, należy odnieść się do publikacji prawnych każdej Strony.
2. Jeżeli Strona dokonująca przywozu ustali, że specjalny warunek wymieniony w niniejszym załączniku nie jest już konieczny, Strona ta powiadamia drugą Stronę zgodnie z art. 26.5, że nie będzie już stosować tego specjalnego warunku do przywozu z terytorium drugiej Strony.
3. Dla większej przejrzystości – środki SPS Strony dokonującej przywozu, które nie są wskazane w niniejszym załączniku, lub środki Strony dokonującej przywozu, które nie są środkami SPS, mają odpowiednio zastosowanie do przywozu z terytorium drugiej Strony.

SEKCJA A

Środki sanitarne

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki

Nasienie

Bydło

Zdrowie zwierząt	Dyrektywa 88/407	<ul style="list-style-type: none"> — Prawo dotyczące zdrowia zwierząt (<i>Health of Animals Act</i>), S.C. 1990, c. 21 — Prawo dotyczące zdrowia zwierząt (<i>Health of Animals Regulations</i>), C.R.C., c. 296 	Centrum pozyskiwania nasienia klinicznie wolne od paratuberkulozy	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> — CFIA, program sztucznej inseminacji 	Dyrektywa 88/407	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enzoootyczna białaczka bydła: (surowica) test immunoenzymatyczny („ELISA”) Ponadto, tam gdzie jest to możliwe, matka biologiczna byka będącego przyszłym dawcą powinna zostać objęta testem ELISA na enzoootyczną białaczkę bydła, po odsadzeniu byka będącego kandydatem na dawcę, z wynikiem negatywnym.
------------------	------------------	--	---	---	------------------	---

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
						<p>Taki test matki biologicznej jest wymagany w celu wywozu nasienia do państw członkowskich Unii Europejskiej, gdy nasienie jest pobierane od byka będącego przyszłym dawcą przed osiągnięciem wieku 24 miesięcy, a negatywny wynik testu ELISA jest wymagany po osiągnięciu takiego wieku. Test ten nie jest wymagany, jeżeli byk będący przyszłym dawcą pochodzi ze stada objętego kanadyjskim programem akredytacji (Canadian Health Accredited Herd (CHAH)) w odniesieniu do enzootycznej białaczki bydła; oraz</p> <p>2. Zakaźne zapalenie nosa i tchawicy: (surowica) ELISA</p> <p>Półroczne badania pod kątem zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła należy przeprowadzać w miejscu, w którym przebywają zwierzęta, zatwierdzonym do wywozu do Unii Europejskiej. Tylko miejsca, w których badania pod kątem zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy bydła dały wyniki ujemne, mogą prowadzić wywóz nasienia do Unii Europejskiej.</p>

Zarodki

Zarodki bydła otrzymane w drodze zapłodnienia in vivo

Zdrowie zwierząt	Dyrektywa 89/556	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>, część XIII 		<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> — program CFIA dotyczący zatwierdzenia zarodków do celów wywozu (Embryo Export Approval Program) 	Dyrektywa 89/556 Decyzje 2006/168 2007/240	<p>1. Dawczynie spędziły w Kanadzie sześć miesięcy bezpośrednio przed pobraniem materiału w nie więcej niż dwóch stadach:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) które w tym czasie, zgodnie z urzędowymi ustaleniami, były wolne od gruźlicy; b) które w tym czasie, zgodnie z urzędowymi ustaleniami, były wolne od brucelozy; c) były wolne od enzootycznej białaczki bydła lub w których żadne zwierzę nie wykazywało objawów klinicznych enzootycznej białaczki bydła w ciągu poprzednich trzech lat; oraz
------------------	------------------	--	--	--	--	---

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
						<p>d) w których żadna sztuka bydła nie wykazywała klinicznych objawów zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy/otrętu w ciągu poprzednich 12 miesięcy;</p> <p>2. W okresie 30 dni od pobrania materiału i w odległości 10 km od miejsca przebywania dawczyny nie odnotowano żadnego ogniska krwotocznej choroby zwierzyny płowej; oraz</p> <p>3. Nasienie jest pobierane i przechowywane w ośrodkach poboru lub w ośrodkach przechowywania zatwierdzonych przez CFIA lub nasienie jest pobierane i przechowywane w ośrodkach poboru lub ośrodkach przechowywania zatwierdzonych przez właściwy organ państwa trzeciego, które jest zatwierdzone do celów wywozu do Unii Europejskiej, lub nasienie jest wywożone z Unii Europejskiej.</p>

Mięso świeże**Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób, jelenie utrzymywane w warunkach fermowych, króliki i ptaki bezgrzebieniowe**

Zdrowie publiczne	<p>Rozporządzenia</p> <p>852/2004</p> <p>853/2004</p> <p>854/2004</p> <p>2073/2005</p> <p>2015/1375</p>	<p>— Prawo dotyczące kontroli mięsa (<i>Meat Inspection Act</i>), R.S.C. 1985, c. 25 (1st Supp.)</p> <p>— Prawo dotyczące kontroli mięsa (<i>Meat Inspection Regulations</i>), 1990, S.O. R./90-288</p> <p>— Prawo dotyczące żywności i leków (<i>Food and Drugs Act</i>), R.S.C., 1985, c. F-27</p> <p>— Prawo dotyczące żywności i leków (<i>Food and Drug Regulations</i>), C.R.C., c. 870</p>	<p>1. Zgodność z kanadyjskimi przepisami w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych;</p> <p>2. Przedłużone zwłoczne patroszenie nie jest dopuszczalne;</p> <p>3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu;</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i></p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations</i>, 1990</p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i></p>	<p>Rozporządzenia</p> <p>852/2004</p> <p>853/2004</p> <p>854/2004</p> <p>2073/2005</p> <p>2015/1375</p>	Zob. dodatek A
-------------------	---	---	---	--	---	----------------

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
			<p>4. Mięso wieprzowe przeznaczone do przetworzenia na gotowe do spożycia produkty jest badane lub mrożone zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375;</p> <p>5. Krew jest pobierana przy zastosowaniu zamkniętego systemu pobierania krwi; oraz</p> <p>6. Mięso pochodzące od zwierząt ubitych w ramach uboju z konieczności nie kwalifikuje się do celów handlowych.</p>			

Produkty mięsne**Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych**

Zdrowie publiczne	<p>Rozporządzenia</p> <p>852/2004</p> <p>853/2004</p> <p>854/2004</p> <p>2073/2005</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i></p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i></p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i></p>	<p>1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 4, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włosni krętych;</p> <p>2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz</p> <p>3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i></p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i></p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i></p>	<p>Rozporządzenia</p> <p>852/2004</p> <p>853/2004</p> <p>854/2004</p> <p>2073/2005</p>	<p>1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 6 (a) w dodatku A, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włosni krętych.</p> <p>2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz</p> <p>3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.</p>
-------------------	--	--	--	--	--	--

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki

Mięso mielone, wyroby mięsne

Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych

Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki; 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz 3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki; 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu; oraz 3. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.
-------------------	---	---	--	---	---	--

Przetworzone białko zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi

Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych

Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 4, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włóśni krętych; oraz	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 6 (a) w dodatku A, gdy gotowy produkt jest poddawany obróbce cieplnej w temperaturze wystarczającej do zniszczenia włóśni krętych. oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.
-------------------	--	---	--	---	--	---

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
			2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.			

Tłuszcz wytopiony przeznaczony do spożycia przez ludzi

Przeżuwacze, koniowate, świnie, drób oraz zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych

Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 4; oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	1. Świeże mięso stosowane do wytwarzania produktów spełnia obowiązujące specjalne warunki, z wyłączeniem warunku specjalnego 6(a) w dodatku A; oraz 2. Zgodność z normami wyrobu Strony dokonującej przywozu.
-------------------	--	---	---	---	--	--

O słonki zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi

Bydło, owce, kozy i świnie

Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Zgodność z kanadyjskimi przepisami w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004	Zgodność z przepisami Unii Europejskiej w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych
-------------------	--	---	--	---	--	---

Obszar SPS	Wydóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wydóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki

Produkty rybołówstwa oraz małże

Ryby i produkty rybołówstwa przeznaczone do spożycia przez ludzi

Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Prawo dotyczące kontroli ryb (Fish Inspection Act), R.S.C. 1985, c. F-12</i> — <i>Prawo dotyczące kontroli ryb (Fish Inspection Regulations), C.R.C., c. 802</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> 	Ryby wędzone zapakowane w hermetycznie zamknięte pojemniki, które nie są mrożone, zawierają poziom nasolenia nie niższy niż 9 % (metoda fazy wodnej). Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> 	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.
-------------------	--	---	---	---	--	--

Wypatroszone ryby bez głów przeznaczone do spożycia przez ludzi

Zdrowie zwierząt	Dyrektywa 2006/88	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations, część XVI</i> — <i>Prawo dotyczące chorób podlegających obowiązkowi zgłaszania (Reportable Disease Regulations), S.O.R./91-2</i> 		<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations, część XVI</i> 	Dyrektywa 2006/88 Rozporządzenie 1251/2008	
------------------	-------------------	---	--	---	---	--

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki

Żywe małże przeznaczone do spożycia przez ludzi, włącznie z szkarłupniami, osłoncami i ślimakami morskimi

Zdrowie publiczne	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2074/2005	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> 	Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — Prawo dotyczące gospodarowania zanieczyszczonymi łowiskami (Management of Contaminated Fisheries Regulations), S.O.R./90-351 — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> 	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2074/2005	<p>Żywe małże są monitorowane w odniesieniu do toksyn powodujących zatrucie z rozwolnieniem spowodowane owocami morza na podstawie poziomu występowania zagrożenia.</p> <p>Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.</p>
-------------------	---	---	--	---	---	---

Ryby złowione w ramach licencji na połowy rekreacyjne wydanej przez władze Kanady

Zdrowie publiczne				<ul style="list-style-type: none"> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> 	Rozporządzenia 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	<p>W przypadku ryb złowionych w ramach licencji na połowy rekreacyjne, wydanej przez władze Kanady z nazwiskiem importera, zastosowanie mają następujące warunki:</p> <p>1. Ryby zostały złowione w wodach kanadyjskich przeznaczonych do połowów w terminie ważności licencji zgodnie z kanadyjskimi przepisami w zakresie rybołówstwa sportowego, przy czym nie przekroczono ustalonych limitów;</p>
-------------------	--	--	--	--	---	--

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
						<p>2. Ryby zostały wypatroszone przy zachowaniu właściwych środków higieny i warunków przechowywania;</p> <p>3. Ryby nie należą do gatunków toksycznych lub gatunków zawierających biotoksyny; oraz</p> <p>4. Ryby są wprowadzane na terytorium Unii Europejskiej w ciągu miesiąca od ostatniego dnia ważności licencji na połowy rekreacyjne i nie są przeznaczone do obrotu. Do dokumentów uzupełniających należy załączyć kopię licencji na połowy rekreacyjne.</p>

Mleko i przetwory mleczne przeznaczone do spożycia przez ludzi

Pasteryzowane lub sery z mleka niepasteryzowanego lub surowego, dojrzewające przynajmniej 60 dni

Zdrowie publiczne	<p>Rozporządzenia</p> <p>852/2004</p> <p>853/2004</p> <p>854/2004</p>	<p>— <i>Health of Animals Act</i></p> <p>— <i>Health of Animals Regulations</i>, s. 34</p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drugs Regulations</i>, część B, rozdział 8</p> <p>— <i>Kanadyjskie prawo dotyczące produktów rolnych (Canada Agricultural Products Act)</i>, R.S.C 1985, c. 20 (4 suplement)</p> <p>— <i>Prawo dotyczące produktów mlecznych (Dairy Products Regulations)</i>, S. O.R./79-840</p>	<p>Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.</p>	<p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i>, część B, rozdział B</p> <p>— <i>Canada Agricultural Products Act</i></p> <p>— <i>Dairy Products Regulations</i></p>	<p>Decyzja 2011/163</p> <p>Rozporządzenia</p> <p>852/2004</p> <p>853/2004</p> <p>854/2004</p> <p>605/2010</p>	<p>1. Kanada powinna ocenić systemy analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli („HACCP”) w przedsiębiorstwach, które nie są uznane w ramach programu zwiększenia bezpieczeństwa żywności („FSEP”)-HACCP, aby zapewnić, że prowadzą one działalność zgodnie z zasadami HACCP; oraz</p> <p>2. Na świadectwie wywozowym wymagane są dwa podpisy: poświadczenia zdrowia zwierząt są podpisane przez urzędowego lekarza weterynarii; a poświadczenia dotyczące zdrowia publicznego są podpisane przez urzędowego inspektora;</p> <p>Uznaje się, że systemy Kanady i Unii Europejskiej zapewniają równoważny poziom ochrony w odniesieniu do wymogów mikrobiologicznych. Jednak kryteria mikrobiologiczne stosowane przez Kanadę i Unię Europejską dla monitorowania produktu gotowego różnią się w pewnych kwestiach. W przypadku produktów wywożonych, eksporter jest odpowiedzialny za zagwarantowanie przestrzegania przez produkty kryteriów bezpieczeństwa żywności obowiązujących w państwie dokonującym przywozu.</p>
-------------------	---	--	---	---	---	--

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki

O słonki zwierzęce nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi

Świnie

Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV				
------------------	--------------------------	---	--	--	--	--

Kości, rogi i kopyta (z wyjątkiem mączek) i ich produkty nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi

Zdrowie zwierząt			— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>	Rozporządzenie 1069/2009	Świadectwo zgodnie z decyzją 97/534	
------------------	--	--	--	--------------------------	-------------------------------------	--

Krew oraz produkty krwiopochodne nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi

Przeżuwacze

Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV i część XIV — <i>Ustawa o paszach (Feeds Act)</i> , R.S.C. 1985, c. F-9 — <i>Prawo dotyczące pasz (Feeds Regulations)</i> , 1983, S.O.R./83-593	Zgodność z kanadyjskimi przepisami w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych			
------------------	--------------------------	---	--	--	--	--

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki

Produkty pszczele nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi

Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , część VI	Produkty podlegające obróbce, np. liofilizacji, napromienianiu lub pakowaniu próżniowemu.	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> — Dyrektywa w sprawie produktów pszczelich TAHD-DSAT-IE-2001-3-6, 5 stycznia 2011 r.	Rozporządzenie 1069/2009	1. Produkty pszczele stosowane w paszy dla zwierząt lub żywności dla ludzi lub do zastosowań przemysłowych nie są ograniczone; oraz 2. Produkty pszczele stosowane w żywieniu pszczół podlegają obróbce.
------------------	--------------------------	---	---	--	--------------------------	---

Wełna, pióra i włosy

Wełna

Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV	Świadectwo pochodzenia	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>	Rozporządzenie 1069/2009	
------------------	--------------------------	---	------------------------	--	--------------------------	--

Szczecina świńska

Zdrowie zwierząt	Rozporządzenie 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , część IV	Świadectwo pochodzenia	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>	Rozporządzenie 1069/2009	
------------------	--------------------------	---	------------------------	--	--------------------------	--

Skorupki jaj i produkty jajeczne przeznaczone do spożycia przez ludzi

Zdrowie zwierząt	Dyrektywy 90/539 2002/99	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , część III i część IV (w przypadku skorupki jaj i produktów jajecznych)	1. Oświadczenie o pochodzeniu; oraz 2. Świadectwo weterynaryjne	Produkty jajeczne – Procedury przywozowe (<i>Egg Products – Import Procedures</i>), AHPD-DSAE-IE-2001-5-3, 20 grudnia 1995 r.	Dyrektywy 90/539 2002/99	
------------------	-----------------------------	---	--	---	-----------------------------	--

Obszar SPS	Wywóz z Unii Europejskiej do Kanady			Wywóz z Kanady do Unii Europejskiej		
	Środki SPS Unii Europejskiej	Środki SPS Kanady	Specjalne warunki	Środki SPS Kanady	Środki SPS Unii Europejskiej	Specjalne warunki
Kwestie horyzontalne						
Wykaz przedsiębiorstw	Rozporządzenia 2004/852 2004/853 2004/854	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i>	Wykaz wymagany dla świeżego mięsa i produktów mięsnych	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i>	Rozporządzenia 2004/852 2004/853 2004/854	Następujące warunki mają zastosowanie do wszystkich zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, które uznano w zakresie zdrowia publicznego, w przypadku gdy wymagany jest wykaz przedsiębiorstw: 1. Kanada wprowadza wykaz kanadyjskich zakładów i przedsiębiorstw do systemu TRACES; oraz 2. Kanada gwarantuje pełne spełnienie warunków ustanowionych w niniejszym rozdziale przez przedsiębiorstwa. Unia Europejska aktualizuje i publikuje wykaz przedsiębiorstw bez zbędnej zwłoki.
Woda	Dyrektywa 98/83	— <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> — <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i>		— <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> — <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i>	Dyrektywa 98/83	

DODATEK A

WARUNKI SPECJALNE DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH RODZAJÓW WYWOZU Z KANADY DO UNII EUROPEJSKIEJ

1. Zgodność z przepisami Unii Europejskiej w sprawie przenośnych encefalopatii gąbczastych;
2. Niestosowanie osłon dla tusz;
3. Zgodność z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi dekontaminacji;
4. Zgodność z badaniami mikrobiologicznymi w przypadku wywozu do Finlandii i Szwecji, jak ustanowiono w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1688/2005.
5. Badanie przedubojowe

Rutynowe procedury badania przedubojowego mają zastosowanie pod warunkiem, że lekarz weterynarii CFIA jest obecny w zakładzie, gdy przeprowadzane jest badanie przedubojowe na zwierzętach przeznaczonych do uboju na wywóz do Unii Europejskiej;
6. Badanie poubojowe
  - a) Mięso wieprzowe:

zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375;

    - (i) mięsień szkieletowy jest badany na obecność włośni za pomocą metody wytrawiania zatwierdzonej przez CFIA w laboratorium CFIA lub w laboratorium certyfikowanym przez CFIA do tego celu; lub
    - (ii) mięsień szkieletowy jest poddany procesowi mrożenia za pomocą obróbki zatwierdzonej przez CFIA;
  - b) Bydło w wieku powyżej 6 tygodni:
    - (i) wątroba: nacięcie powierzchni żołądkowej i podstawy płata czworobocznego, w celu zbadania przewodów żółciowych;
    - (ii) głowa: dwa nacięcia mięśni żwaczy zewnętrznych równoległe do żuchwy;
  - c) Domowe zwierzęta nieparzystokopytne:

zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375, mięsień szkieletowy jest badany na obecność włośni za pomocą metody wytrawiania zatwierdzonej przez CFIA w laboratorium CFIA lub w laboratorium certyfikowanym przez CFIA do tego celu;
  - d) Zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych – dzik:

zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1375, mięsień szkieletowy jest badany na obecność włośni za pomocą metody wytrawiania zatwierdzonej przez CFIA w laboratorium CFIA lub w laboratorium certyfikowanym przez CFIA do tego celu;
7. Regularne kontrole dotyczące ogólnej higieny:

oprócz kanadyjskich operacyjnych i przedoperacyjnych wymogów sanitarnych, obowiązują wymogi badania produktów na obecność bakterii E. Coli i Salmonella dotyczące Stanów Zjednoczonych Ameryki (USA), jak zapisano w załączniku T: Badanie na obecność pałeczki okrężnicy (E.coli) w rzeźniach i załącznik U: Wdrożone zostają standardy USDA dotyczące badań na obecność salmonelli w ramach sekcji rozdziału 11 podręcznika procedur dotyczących higieny mięsa CFIA USA; oraz
8. Zgodność z mikrobiologicznymi kryteriami bezpieczeństwa żywności Strony dokonującej przywozu.

SEKCJA B

Środki fitosanitarne

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

ZAŁĄCZNIK -5-F

ZATWIERDZANIE PRZEDSIĘBIORSTW LUB ZAKŁADÓW

Warunki i procedury do celów art. 5.7 ust. 4 lit. b) są następujące:

- a) właściwy organ Strony dokonującej przywozu udziela zezwolenia na przywóz produktu, jeżeli jest to konieczne;
  - b) właściwy organ Strony dokonującej wywozu zatwierdza zainteresowane przedsiębiorstwo lub zakład;
  - c) właściwy organ Strony dokonującej wywozu posiada uprawnienie do zawieszenia lub wycofania zatwierdzenia dla przedsiębiorstwa lub zakładu; oraz
  - d) Strona dokonująca wywozu przedstawiła odpowiednie informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu.
-

ZAŁĄCZNIK 5-G

PROCEDURY DOTYCZĄCE SZCZEGÓLNYCH WYMOGÓW PRZYWOZOWYCH DLA ZDROWIA ROŚLIN

Głównym celem tej procedury jest jak najskuteczniejsze utworzenie i utrzymanie przez Stronę dokonującą przywozu wykazu objętych przepisami agrofagów dla towarów, w przypadku gdy na terytorium tej Strony istnieją obawy związane z kwestiami fitosanitarnymi.

1. Jeżeli Strony wspólnie określą konkretny towar jako priorytetowy, Strona dokonująca przywozu powinna sporządzić wstępny wykaz agrofagów dla tego towaru, w terminie ustalonym przez Strony, po otrzymaniu od Strony dokonującej wywozu:
  - a) informacji na temat statusu obecności agrofagów na terytorium Strony dokonującej wywozu, który odnosi się do organizmów szkodliwych objętych przepisami przez co najmniej jedną ze Stron; oraz
  - b) informacji na temat statusu obecności innych agrofagów na jej terytorium na podstawie baz danych i innych dostępnych źródeł.
2. Wstępny wykaz agrofagów Strony dokonującej przywozu może objąć organizmy szkodliwe, które są już objęte przepisami na jej terytorium. Może on również obejmować potencjalne organizmy kwarantannowe, dla których Strona dokonująca przywozu może wymagać analizy zagrożenia związanego z agrofagiem, w przypadku gdy dany towar zostanie uznany za priorytet zgodnie z pkt 3.
3. W przypadku towaru:
  - a) dla którego wstępny wykaz agrofagów został utworzony, zgodnie z pkt 2;
  - b) który został potwierdzony przez Stronę jako priorytetowy; oraz
  - c) dla którego Strona dokonująca wywozu przedstawiła wszystkie odpowiednie informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu,

Strona dokonująca przywozu powinna podjąć konieczne kroki w celu sporządzenia wykazu organizmów szkodliwych objętych przepisami, a także szczególnych wymogów przywozowych dotyczących takiego towaru.

4. Jeżeli Strona dokonująca przywozu przewiduje więcej niż jeden środek fitosanitarny w celu spełnienia szczególnych wymogów przywozowych dotyczących konkretnego towaru, właściwy organ Strony dokonującej wywozu powinien wskazać właściwemu organowi Strony dokonującej przywozu środek lub środki, które zastosuje jako podstawę certyfikacji.

ZAŁĄCZNIK 5-H

ZASADY I WYTYCZNE W CELU PRZEPROWADZANIA KONTROLI LUB WERYFIKACJI

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

—

ZAŁĄCZNIK 5-I

ŚWIADECTWO WYWOZOWE

Wzór poświadczenia dotyczący świadectwa zdrowia zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego

1. Urzędowe świadectwa zdrowia obejmują przesyłki produktów będących przedmiotem handlu między Stronami.

Poświadczenia zdrowia

2. Równoważność uzgodniona: Obowiązujący wzór poświadczenia zdrowia (równoważność środków lub systemy certyfikacji) Odniesienie do załącznika 5-E;

„[podać produkt] opisany poniżej jest zgodny z odpowiednimi [unijnymi/kanadyjskimi] (*) środkami SPS i wymogami, które zostały uznane za równoważne [kanadyjskim/unijnym] (*) środkiem SPS i wymogom, jak wskazano w załączniku 5-E kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między Unią Europejską a Kanadą [oraz ze szczególnymi warunkami, jak wskazano w załączniku 5-E] (*).

(*) Niepotrzebne skreślić.”.

3. Do czasu przyjęcia świadectw na podstawie równoważności, stosowane są istniejące świadectwa.

Języki urzędowe do celów certyfikacji

4. a) W przypadku przywozu do Unii Europejskiej, świadectwo musi zostać sporządzone w co najmniej jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, w którym znajduje się punkt kontroli granicznej będący punktem wprowadzenia przesyłki do Unii Europejskiej; oraz

b) w przypadku przywozu do Kanady, świadectwo musi zostać sporządzone w jednym z języków urzędowych Kanady.

Sposób certyfikacji

5. Wymiana oryginałów świadectw może odbywać się przy użyciu systemów papierowych lub zabezpieczonych metod elektronicznego przesyłu danych oferujących równoważne gwarancje certyfikacji. Strona dokonująca wywozu może wybrać elektroniczną certyfikację urzędową, jeżeli Strona dokonująca przywozu ustaliła, że zapewniane są równoważne gwarancje bezpieczeństwa, w tym zastosowanie podpisu cyfrowego i mechanizmu niezaprzeczalności. Zgodę Strony dokonującej przywozu na wyłączne stosowanie certyfikacji elektronicznej można zapisać w formie korespondencji w jednym z załączników do niniejszego rozdziału albo w korespondencji zgodnie z art. 5.14 ust. 8 Umowy.

6. Unia Europejska może ustanowić swoje świadectwa przywozowe dotyczące zwierząt żywych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego z Kanady o statusie równoważności, o którym mowa w załączniku 5-E w zintegrowanym skomputeryzowanym systemie weterynaryjnym („TRACES”).

ZAŁĄCZNIK 5-J

KONTROLE PRZYWOZU I OPŁATY PRZYWOZOWE

SEKCJA A

Częstotliwość kontroli

Strony mogą zmienić każdą z poniższych częstotliwości, w ramach swoich obowiązków, uwzględniając, odpowiednio, charakter kontroli stosowanych przez Stronę dokonującą wywozu przed wywozem, dotychczasowe doświadczenie Strony dokonującej przywozu związane z produktami przywożonymi od Strony dokonującej wywozu, postęp dokonany w uznawaniu równoważności lub też mogą wprowadzić zmiany w wyniku innych działań lub konsultacji przewidzianych w niniejszej Umowie.

Tabela 1

Częstotliwości kontroli granicznych dotyczących przesyłek zwierząt żywych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego

Rodzaj kontroli granicznej	Stawka zwykła, jak określono w art. 5.10 ust. 1
1. Dokumentacja i tożsamość Każda Strona przeprowadza kontrole dokumentacji i tożsamości w odniesieniu do wszystkich przesyłek	
2. Kontrole fizyczne	
<i>Zwierzęta żywe</i>	100 procent
<i>Nasienie, zarodki lub komórki jajowe</i>	10 procent
<i>Produkty pochodzenia zwierzęcego przeznaczone do spożycia przez ludzi</i> Świeże mięso, włączając podroby, produkty wołowe, owcze, kozie, wieprzowe i zwierząt jednokopytnych zdefiniowanych w dyrektywie Rady 92/5/EWG Całe jaja Smalec i wytopione tłuszcze Osłonki zwierzęce Żelatyna Mięso drobiowe i drobiowe produkty mięsne Mięso królicze, dziczyzna (mięso zwierząt łownych/ mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych) i jej produkty Mleko i przetwory mleczne Produkty jajeczne Miód Kości i produkty kostne Przetwory z mięsa i mięso mielone Żabie udka i ślimaki	10 procent
<i>Produkty pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi</i> Smalec i wytopione tłuszcze Osłonki zwierzęce	10 procent

Rodzaj kontroli granicznej	Stawka zwykła, jak określono w art. 5.10 ust. 1
Mleko i przetwory mleczne Żelatyna Kości i produkty kostne Skóry i skórki zwierząt kopytnych Trofea myśliwskie Przetworzona karma dla zwierząt domowych Surowiec do produkcji karmy dla zwierząt domowych Surowiec, krew, produkty z krwi, gruczoły i organy do użytku farmaceutycznego lub technicznego Przetworzone białko zwierzęce (w opakowaniach) Szczeciny, wełna, włosy i pióra Rogi i produkty z rogów, kopyta i produkty z kopyt Produkty pszczelarskie Jaja wylęgowe Obornik Siano i słoma	
<i>Przetworzone białko zwierzęce nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi (luzem)</i>	100 procent dla kolejnych sześciu przesyłek (zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 142/2011 wykonującym rozporządzenie (WE) nr 1069/2009), jeżeli kolejne testy okażą się negatywne, próba losowa jest zmniejszana do 20 procent dla kolejnych przesyłek luzem z tego samego źródła. Jeżeli jedna z tych prób losowych okaże się pozytywna, właściwy organ musi poddać próbie każdą przesyłkę z tego samego źródła, do momentu, gdy sześć kolejnych testów będzie negatywnych.
<i>Żywe mięczaki</i>	15 procent
<i>Ryby i produkty rybołówstwa przeznaczone do spożycia przez ludzi</i> Produkty rybne w hermetycznie zamkniętych pojemnikach mających na celu utrzymanie ich w temperaturze otoczenia, ryby świeże i mrożone, suszone produkty rybołówstwa, solone produkty rybołówstwa lub suszone i solone produkty rybołówstwa Pozostałe produkty rybołówstwa Żywe skorupiaki lub świeże ryby z głowami i wypatroszone bez innej ręcznej obróbki	15 procent 2 procent

Do celów niniejszego załącznika „przesyłka” oznacza ilość produktów tego samego rodzaju, objętą tym samym świadectwem zdrowia lub innym dokumentem, przewożoną tym samym środkiem transportu, wysłaną do tego samego odbiorcy oraz pochodzącą od tej samej Strony dokonującej wywozu lub części tej Strony.

SEKCJA B

Opłaty

Do uzgodnienia w późniejszym terminie.

ZAŁĄCZNIK 8-A

WYWŁASZCZENIE

Strony potwierdzają wspólne rozumienie tego, że

1. Wywłaszczenie może być bezpośrednie lub pośrednie:
  - a) bezpośrednie wywłaszczenie następuje, gdy inwestycja jest znacjonalizowana lub w inny sposób bezpośrednio wywłaszczona poprzez oficjalne przeniesienie tytułu własności lub bezwarunkowe przejęcie; oraz
  - b) pośrednie wywłaszczenie następuje, gdy środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę ma skutek równoważny bezpośredniemu wywłaszczeniu, polegający na pozbawieniu inwestora podstawowych atrybutów prawa własności w zakresie jego inwestycji, takich jak prawo użytkowania inwestycji, korzystania z niej i rozporządzania nią, bez oficjalnego przeniesienia tytułu własności lub bezwarunkowego przejęcia.
2. Ustalenie czy środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę, w specyficznej sytuacji faktycznej, stanowi pośrednie wywłaszczenie wymaga indywidualnego, opartego na faktach badania, które uwzględnią m.in. takie czynniki, jak:
  - a) wpływ gospodarczy środka lub serii środków, chociaż sam fakt, że środek lub seria środków wprowadzonych przez Stronę ma negatywny wpływ na wartość ekonomiczną inwestycji nie oznacza, że nastąpiło pośrednie wywłaszczenie;
  - b) czas obowiązywania środka lub serii środków wprowadzonych przez Stronę;
  - c) zakres, w jakim środek lub seria środków koliduje z odrębnymi, racjonalnymi i związanymi z inwestycją oczekiwaniami; oraz
  - d) cechy środka lub serii środków, zwłaszcza ich przedmiot, kontekst i cel.
3. Dla większej pewności, z wyjątkiem rzadko występujących sytuacji, gdy wpływ środka lub serii środków jest tak poważny w świetle celu takich środków, że wydaje się on wyraźnie nadmierny, środki niedyskryminacyjne wprowadzone przez Stronę, które są zaprojektowane i stosowane, aby chronić uzasadnione cele dobrobytu publicznego, takie jak zdrowie, bezpieczeństwo i środowisko, nie stanowią pośredniego wywłaszczenia.

—

ZAŁĄCZNIK 8-B

DŁUG PUBLICZNY

1. Do celów niniejszego załącznika:

negocjowana restrukturyzacja oznacza restrukturyzację lub odroczenia spłaty długu Strony, które następują poprzez

- a) modyfikację lub zmianę instrumentów dłużnych, jak przewidziano w ich warunkach, włącznie z przepisami je regulującymi, lub
- b) wymianę instrumentów dłużnych lub podobny proces, w ramach którego posiadacze przynajmniej 75 % łącznej kwoty głównej długu pozostającego do spłaty, który podlega restrukturyzacji, zgodzili się na taką wymianę długu lub inny proces; oraz

prawo właściwe dla instrumentu dłużnego oznacza jurysdykcję mającą zastosowanie do takiego instrumentu dłużnego.

2. Nie można wnosić żadnych roszczeń w sprawie naruszenia zobowiązania przez restrukturyzację długu Strony na podstawie sekcji C i D lub jeżeli już takie roszczenie zostało wniesione, jego podstawą jest sekcja F, w przypadku gdy restrukturyzacja stanowi negocjowaną restrukturyzację w momencie wnoszenia roszczenia lub staje się negocjowaną restrukturyzacją po takim wniesieniu, z wyjątkiem roszczeń w sprawie naruszenia przez restrukturyzację art. 8.6 lub 8.7.
3. Niezależnie od postanowień art. 8.22 ust. 1 lit. b) i z zastrzeżeniem ust. 2 inwestor jednej ze Stron nie może wnosić roszczenia na podstawie sekcji F w sprawie naruszenia zobowiązania przez restrukturyzację długu Strony na podstawie sekcji C i D (oprócz naruszeń art. 8.6 lub 8.7) ⁽¹⁾, chyba że upłynęło 270 dni od daty złożenia przez skarżącego pisemnego wniosku o konsultację na podstawie art. 8.19.
4. Dla większej pewności **dług Strony** oznacza instrument dłużny wyemitowany przez jakikolwiek szczebel władzy publicznej jednej ze Stron.

—

⁽¹⁾ Dla większej pewności zwykle różnice w traktowaniu przyznanym przez Stronę niektórym inwestorom lub inwestycjom na podstawie uzasadnionych celów polityki w kontekście kryzysu zadłużenia lub zagrożenia takim kryzysem, włącznie z różnicami w traktowaniu wynikającymi z kwalifikowalności do restrukturyzacji długu, nie stanowią naruszenia art. 8.6 lub 8.7.

ZAŁĄCZNIK 8-C

WYŁĄCZENIE Z ROZSTRZYGANIA SPORÓW

Decyzja podjęta przez Kanadę w następstwie przeglądu na podstawie kanadyjskiej ustawy o inwestycjach (*Investment Canada Act*), R.S.C. 1985, c. 28 (1. suplement), w sprawie wydania lub niewydania zezwolenia na inwestycję będącą przedmiotem przeglądu, nie podlega postanowieniom dotyczącym rozstrzygnięcia sporów na podstawie sekcji F lub postanowieniom rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzygnięcie sporów). Dla większej pewności takie wyłączenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa Strony do odwołania się do rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzygnięcie sporów) w odniesieniu do spójności środka z zastrzeżeniami Strony, jak wskazano w wykazie Strony do załączników I, II lub III.

ZAŁĄCZNIK 8-D

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA ART. 8.12 UST. 6.

Mając na uwadze, że trybunał ds. rozstrzygania sporów inwestycyjnych między inwestorem a państwem ma za zadanie egzekwować zobowiązania określone w art. 8.18 ust. 1 oraz że nie stanowi on mechanizmu odwoławczego dla decyzji sądów krajowych, Strony przypominają, że sądy krajowe każdej ze Stron są odpowiedzialne za ustalenie istnienia i ważności praw własności intelektualnej. Strony uznają również, że każda ze Stron ma swobodę wyboru odpowiedniej metody wykonywania postanowień niniejszej Umowy w zakresie własności intelektualnej w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyki. Strony uzgadniają, że będą dokonywać przeglądu relacji między prawami własności intelektualnej i dziedzinami inwestycji w okresie trzech lat po wejściu w życie niniejszej Umowy lub na wniosek jednej ze Stron. Po takim przeglądzie i w wymaganym zakresie, Strony mogą wydać wiążącą interpretację, aby zapewnić właściwą wykładnię zakresu ochrony inwestycji w ramach niniejszej Umowy zgodnie z postanowieniami art. 8.31 ust. 3.

ZAŁĄCZNIK 8-E

WSPÓLNA DEKLARACJA W SPRAWIE ART. 8.16, 9.8 I 28.6

W odniesieniu do art. 8.16, 9.8 (Odmowa przyznania korzyści) oraz 28.6 (Bezpieczeństwo narodowe), Strony potwierdzają wspólne rozumienie tego, że środki, które są „związane z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa” obejmują ochronę praw człowieka.

ZAŁĄCZNIK 8-F

DEKLARACJA KANADY W SPRAWIE INVESTMENT CANADA ACT

Kanada zwiększy próg dotyczący przeglądu na podstawie kanadyjskiej ustawy o inwestycjach (Investment Canada Act – „ICA”), R.S.C. 1985, c. 28 (1. suplement) do 1,5 mld \$ CAD po wykonaniu postanowień niniejszej Umowy.

Wszelkie kolejne zmiany ICA będą podlegać obowiązkowi nieobniżania przez takie zmiany zgodności ICA ze zobowiązaniami inwestycyjnymi w ramach niniejszej Umowy.

Jak wskazano w zastrzeżeniu Kanady dotyczącym ICA (załącznik I-C-1) wyższy próg będzie miał zastosowanie do nabycia kanadyjskiego przedsiębiorstwa przez inwestora z Unii Europejskiej, który nie jest przedsiębiorstwem państwowym. Ustalenie czy nabywca jest investorem z Unii Europejskiej opiera się na ustaleniu czy obywatel lub stały rezydent Unii Europejskiej kontroluje nabywcę pod względem prawnym, lub w przypadku braku właściciela większościowego, czy obywatele lub stali rezydenci Unii Europejskiej faktycznie kontrolują nabywcę poprzez własność udziałów uprawniających do głosowania lub poprzez wymóg obywatelstwa członków zarządu. Ponadto przedsiębiorstwa Unii Europejskiej, które są kontrolowane przez obywateli lub stałych rezydentów państw będących partnerami Kanady w związku z obowiązującymi umowami o wolnym handlu, w odniesieniu do których Kanada ma zobowiązania inwestycyjne, również będą korzystać z tego wyższego progu.

Kanada zmieni ICA, aby wprowadzić konieczne modyfikacje w zakresie wyższego progu dotyczącego przeglądu, o którym mowa powyżej, po wejściu w życie niniejszej Umowy.

ZAŁĄCZNIK 9-A

UZGODNIENIE W SPRAWIE TRAKTOWANIA NARODOWEGO W ODNIESIENIU DO TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG

1. Strona UE i Kanada zawierają następujące uzgodnienie w odniesieniu do stosowania art. 9.3 do traktowania przyznanego przez rząd prowincji lub terytorium w Kanadzie lub przez rząd państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub rząd w takim państwie, w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług, zgodnie z definicją w art. 9.1, lub świadczenia usług przez osobę fizyczną jednej ze Stron na terytorium drugiej Strony.
2. Zgodnie z art. 9.3 traktowanie „nie mniej korzystne od traktowania zgodnego z klauzulą najwyższego uprzywilejowania przyznanego w podobnych sytuacjach przez taki rząd własnym usługodawcom i usługom” nie ma zastosowania do osoby pochodzącej z terytorium drugiej Strony lub do usługi świadczonej przez taką osobę, jeżeli:
  - a) w przypadku Kanady – rząd prowincji i terytorium Kanady przyznaje bardziej korzystne traktowanie usługodawcy, który jest osobą pochodzącą z innej prowincji lub innego terytorium Kanady, lub usłudze świadczonej przez takiego usługodawcę; oraz
  - b) w przypadku Strony UE:
    - (i) rząd państwa członkowskiego Unii Europejskiej przyznaje bardziej korzystne traktowanie usługodawcy, który jest osobą pochodzącą z innego państwa członkowskiego, lub usłudze świadczonej przez takiego usługodawcę;
    - (ii) rząd regionalny państwa członkowskiego Unii Europejskiej przyznaje bardziej korzystne traktowanie usługodawcy, który jest osobą pochodzącą z innego regionu tego państwa członkowskiego, lub usłudze świadczonej przez takiego usługodawcę; oraz
  - c) bardziej korzystne traktowanie określone w lit. a) i b) jest przyznane na podstawie szczególnych wzajemnych praw i obowiązków mających zastosowanie między takimi rządami.
3. W przypadku Strony UE pkt 2 obejmuje w szczególności traktowanie przyznane na podstawie *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* zawartego w Lizbonie w dniu 13 grudnia 2007 r. w odniesieniu do swobodnego przepływu osób i usług, a także traktowanie przyznane przez jakikolwiek środek wprowadzony na podstawie tego traktatu. Rząd państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub w takim państwie może przyznać bardziej korzystne traktowanie na podstawie *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* osobom fizycznym, które są obywatelami lub stałymi rezydentami innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub przedsiębiorstwom utworzonym zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, posiadającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, oraz usługom świadczonym przez takie osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa.
4. W przypadku Kanady pkt 2 obejmuje w szczególności traktowanie przyznane na podstawie kanadyjskiego porozumienia w sprawie handlu wewnętrznego z dnia 18 lipca 1994 r. między rządem Kanady i rządami prowincji oraz terytoriów Kanady (Canadian Agreement on Internal Trade – „AIT”), a także traktowanie przyznane przez jakikolwiek środek wprowadzony na podstawie AIT oraz na podstawie regionalnych porozumień w sprawie swobodnego przepływu osób i usług. Rząd prowincji lub terytorium w Kanadzie może przyznać bardziej korzystne traktowanie na podstawie AIT i porozumień regionalnych osobom fizycznym, które są rezydentami na terytorium strony AIT lub porozumienia regionalnego lub przedsiębiorstwom, utworzonym zgodnie z prawem strony AIT lub porozumienia regionalnego, które posiadają siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Kanadzie, oraz usługom świadczonym przez takie osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa.

ZAŁĄCZNIK 9-B

**UZGODNIENIE W SPRAWIE NOWYCH USŁUG NIESKLASYFIKOWANYCH W CENTRALNEJ KLASYFIKACJI
PRODUKTÓW ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH (CPC) z 1991 r.**

1. Strony uzgadniają, że rozdział dwunasty (Regulacje krajowe) i art. 9.3, 9.5 i 9.6 nie mają zastosowania do środka odnoszącego się do nowej usługi, która nie może być sklasyfikowana w CPC z 1991 r.
  2. W miarę możliwości, każda Strona powiadamia drugą Stronę przed wprowadzeniem środka niespójnego z rozdziałem dwunastym (Regulacje krajowe) i art. 9.3, 9.5 i 9.6 w odniesieniu do nowej usługi, o którym mowa w pkt 1.
  3. Na wniosek jednej ze Stron, Strony podejmują negocjacje w celu włączenia nowej usługi do zakresu niniejszej Umowy.
  4. Dla większej pewności, pkt 1 nie ma zastosowania do istniejącej usługi, która może być sklasyfikowana w CPC z 1991 r., ale która nie mogła być wcześniej świadczona transgranicznie z powodu braku technicznej wykonalności.
-

ZAŁĄCZNIK 9-C

UZGODNIENIE W SPRAWIE USŁUG KURIERSKICH

1. Strony podzielają uzgodnienie w odniesieniu do stosowania art. 8.2 ust. 2 lit. a) (Zakres) i 9.2 ust. 2 lit. e) (Zakres).
2. Strony potwierdzają, że usługi kurierskie są objęte rozdziałami ósmym (Inwestycje) i dziewiątym (Transgraniczny handel usługami), bez uszczerbku dla obowiązujących zastrzeżeń określonych w wykazach Stron do załączników I i II. Dla większej pewności, traktowanie oferowane usługom kurierskim w ramach rozdziałów ósmego i dziewiątego nie obejmuje przyznawania lotniczych praw przewozowych dla usługodawców świadczących usługi kurierskie. Prawa te podlegają Umowie o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi zawartej w Brukseli w dniu 17 grudnia 2009 r. i w Ottawie w dniu 18 grudnia 2009 r.

ZAŁĄCZNIK 10-A

WYKAZ PUNKTÓW KONTAKTOWYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ

Do celów niniejszego załącznika skróty są zgodne z definicją w pkt 8 załącznika 10-E.

AT

Dla spraw związanych z pobytem i wizą:

Department III/4 – Residence, Civil Status and Citizenship Matters

Federal Ministry of the Interior

Dla spraw związanych z rynkiem pracy:

Przepisy rynku pracy UE oraz przepisy dotyczące międzynarodowych spraw w zakresie rynku pracy

Federal Ministry for Labour, Social Affairs and Consumer Protection

BE

Direction générale Potentiel économique

Politique Commerciale

BG

Director of International labour migration and mediation

Employment Agency

CY

Director of Civil Registry and Migration Department

Ministry of Interior

CZ

Ministry of Industry and Trade

Department of Common Trade Policy and International Economic Organisations

DE

CETA Advisor

Canadian German Chamber of Industry and Commerce Inc.

DK

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Ministry of Employment

EE

Head of Migration- and Border Policy Department

Estonian Ministry of the Interior

EL

Directorate for Justice, Home Affairs & Schengen issues

Ministry of Foreign Affairs

ES

Ministry of Employment and Social Security

Ministry of Economy and Competitiveness – Trade and Investment General-Directorate

FI

Immigration Unit, Section for employed persons

Finnish Immigration Service

FR

Direction générale des étrangers en France (DGEF).

Ministère de l'Intérieur

HR

Head of Trade Policy Department

Ministry of Foreign and European Affairs

HU

Department for Trade Policy

Ministry of Foreign Affairs and Foreign Trade

IE

Immigration and Citizenship Policy Division

Irish Naturalisation & Immigration Service

IT

DG Trade Policy

Ministry for Economic Development

LT

International Economic Organizations Division
External Economic Relations Department
Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania

LU

Bureau des Passeports, Visas et Légalisations
Ministry of Foreign Affairs

LV

Office of Citizenship and Migration Affairs of Latvia

MT

Director Citizenship and Expatriate Affairs
Citizenship and Expatriate Affairs Department
Ministry for Home Affairs & National Security

NL

Directorate General for Foreign Economic Relations
Ministry of Foreign Affairs

PT

Directorate General for Consular Affairs and Portuguese Communities
Ministry of Foreign Affairs

PL

Departament Polityki Handlowej
Ministerstwo Gospodarki

RO

Unit for Residence/Staying UE, SEE Citizens and Third Country – Migration Directorate
General Inspectorate for Immigration (GII)

SE

National Board of trade
Ministry of Justice, Division for Migration and Asylum Policy

SI

Migration Policy and Legislation Division

Migration Office

Internal Administrative Affairs, Migration and Naturalization Directorate

Ministry of the Interior

SK

Aliens Police Department

Bureau of Border and Aliens Police of Presidium of the Police Force

Trade Policy Department

Ministry of Economy

UK

Head of Migration Policy

Immigration and Border Policy Directorate

Home Office

ZAŁĄCZNIK 10-B

ZASTRZEŻENIA I WYJĄTKI OBOWIĄZUJĄCE W KONKRETNÝCH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ DLA PERSONELU KLUCZOWEGO I OSÓB ODBYWAJĄCYCH KRÓTKOTERMINOWE WIZYTY SŁUŻBOWE

1. Artykuły 10.7 i 10.9 nie mają zastosowania do jakichkolwiek niezgodnych środków wymienionych w niniejszym załączniku, w zakresie jaki dotyczy tej niezgodności.
2. Środek wymieniony w niniejszym załączniku może być utrzymany, kontynuowany, niezwłocznie odnowiony lub zmieniony, pod warunkiem, że zmiana ta nie obniża zgodności środka z art. 10.7 lub 10.9, w porównaniu ze stanem bezpośrednio przed wprowadzeniem takiej zmiany. ⁽¹⁾
3. Osoby odbywające wizyty służbowe w celach inwestycyjnych

Wszystkie sektory	<p>AT: osoba odbywająca wizytę służbową musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.</p> <p>CZ: osoba odbywająca wizytę służbową w celach inwestycyjnych musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.</p> <p>SK: osoba odbywająca wizytę służbową w celach inwestycyjnych musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań. Wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.</p> <p>UK: dopuszczalna długość pobytu: do 90 dni w dowolnym dwunastomiesięcznym okresie. osoba odbywająca wizytę służbową musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.</p>
-------------------	---

4. Inwestorzy

Wszystkie sektory	<p>AT: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CZ, SK: zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, wymagane w przypadku inwestorów zatrudnionych przez przedsiębiorstwo.</p> <p>DK: maksymalny pobyt wynosi 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. Jeżeli inwestorzy chcą założyć działalność w Danii jako osoby samozatrudnione, wymagane jest zezwolenie na pracę.</p> <p>FI: inwestorzy muszą być zatrudnieni przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, na stanowisku kierowniczym średniego lub wyższego szczebla.</p> <p>HU: maksymalna długość pobytu wynosi 90 dni, w przypadku gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych wymagane w przypadku, gdy inwestor jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech.</p> <p>IT: spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych wymagane w przypadku, gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo.</p> <p>LT, NL, PL: kategoria inwestorów nie jest uznawana w odniesieniu do osób fizycznych reprezentujących inwestora.</p> <p>LV: na etapie przedinwestycyjnym maksymalna długość pobytu jest ograniczona do 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. Przedłużenie na etapie poinwestycyjnym do jednego roku podlega kryteriom ustanowionym w prawie krajowym, takim jak dziedzina i kwota dokonanej inwestycji.</p> <p>UK: kategoria inwestorów nie jest uznawana: bez zobowiązań.</p>
-------------------	--

5. Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa (specjaliści i osoby zajmujące wyższe stanowiska)

Wszystkie sektory	<p>BG: liczba zagranicznych osób fizycznych zatrudnionych w bułgarskim przedsiębiorstwie nie może przekroczyć dziesięciu procent średniej rocznej liczby obywateli Unii Europejskiej zatrudnionych przez dane bułgarskie przedsiębiorstwo. Jeżeli mniej niż 100 osób jest zatrudnionych, liczba ta może przekroczyć dziesięć procent, pod warunkiem uzyskania zezwolenia.</p>
-------------------	--

⁽¹⁾ Punkt ten nie ma zastosowania do zastrzeżeń UK.

	<p>AT, CZ, SK, UK: osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.</p> <p>FI: osoby zajmujące wyższe stanowiska muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk.</p> <p>HU: osoby fizyczne, które są partnerami w przedsiębiorstwie, nie kwalifikują się do przeniesienia jako osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa.</p>
--	---

6. Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa (absolwenci odbywający staż)

Wszystkie sektory	<p>AT, CZ, FR, DE, ES, HU, SK: Staż, który ma mieć miejsce w wyniku przeniesienia absolwenta odbywającego staż do przedsiębiorstwa, musi być powiązany z wyższym wykształceniem uzyskanym przez tego absolwenta odbywającego staż.</p> <p>BG, HU: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CZ, FI, SK, UK: absolwent odbywający staż musi być zatrudniony przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: bez zobowiązań.</p>
-------------------	---

7. Osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe

Wszystkie rodzaje działalności w załączniku 10-D	<p>DK, HR: zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, wymagane w przypadku, gdy osoba odbywająca krótkoterminową wizytę służbową świadczy usługi na terytorium Danii lub Chorwacji.</p> <p>LV: zezwolenie na pracę wymagane w przypadku operacji/działalności wykonywanych na podstawie umowy.</p> <p>SK: w przypadku świadczenia usługi na terytorium Słowacji wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>UK: kategoria osób odbywających krótkoterminowe wizyty służbowe nie jest uznawana: bez zobowiązań.</p>
Badanie i projekty	<p>AT: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem działalności badawczej osób prowadzących badania naukowe i statystyczne.</p> <p>NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.</p>
Badanie rynku	<p>AT: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych nie jest konieczne w przypadku działalności badawczej i analitycznej trwającej do siedmiu dni w miesiącu lub do 30 dni w roku kalendarzowym. Wymagane wyższe wykształcenie.</p> <p>NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.</p>
Targi i wystawy handlowe	<p>AT: wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.</p>
Usługi posprzedażowe lub poleasingowe	<p>AT: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych nie jest konieczne w przypadku osób fizycznych szkolących pracowników w zakresie świadczenia usług i posiadających szczególną wiedzę.</p> <p>CZ: wymagane jest zezwolenie na pracę, przy przekroczeniu siedmiu dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>FI: w zależności od rodzaju działalności, wymagane może być zezwolenie na pobyt.</p> <p>SE: wymagane jest zezwolenie na pracę, z wyjątkiem (i) osób uczestniczących w szkoleniach, badaniach, przygotowaniach lub kompletowaniu dostaw, albo w podobnych rodzajach działalności w ramach transakcji handlowych lub (ii) instalatorów lub instruktorów technicznych zajmujących się pilnymi instalacjami lub naprawami maszyn, w okresie trwającym do dwóch miesięcy i w sytuacjach wyjątkowych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest przeprowadzany.</p>

Transakcje handlowe	<p>AT: wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>FI: osoba fizyczna powinna świadczyć usługi jako pracownik przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony.</p> <p>NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.</p>
Personel sektora turystyki	<p>NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.</p> <p>FI: osoba fizyczna powinna świadczyć usługi jako pracownik przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony.</p> <p>PL: bez zobowiązań.</p> <p>SE: wymagane jest zezwolenie na pracę, z wyjątkiem kierowców i personelu autobusów turystycznych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest przeprowadzany.</p>
Tłumaczenia i ustne	<p>AT, NL: wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych.</p> <p>PL: bez zobowiązań.</p>

ZAŁĄCZNIK 10-C

RÓWNOWAŻNE KWALIFIKACJE DLA TECHNOLOGÓW INŻYNIERII I TECHNIKÓW NAUKOWYCH

Do celów niniejszej Umowy:

- a) w przypadku technologów inżynierii (CPC 8672 oraz 8673): dyplom ukończenia trzyletniej policealnej szkoły w oficjalnie uznanej instytucji w zakresie technologii inżynierii jest uważany za równoważny dyplomowi ukończenia studiów wyższych; oraz
  - b) w przypadku techników naukowych (CPC 881, 8671, 8674, 8676, 851, 852, 853, 8675 oraz 883): dyplom ukończenia trzyletniej policealnej szkoły w oficjalnie uznanej instytucji w zakresie rolnictwa, architektury, biologii, chemii, fizyki, leśnictwa, geologii, geofizyki, górnictwa i energii jest uważany za równoważny dyplomowi ukończenia studiów wyższych.
-

ZAŁĄCZNIK 10-D

DZIAŁALNOŚĆ OSÓB ODBYWAJĄCYCH KRÓTKOTERMINOWE WIZYTY SŁUŻBOWE

- a) **spotkania i konsultacje:** osoby fizyczne uczestniczące w spotkaniach lub konferencjach lub zaangażowane w konsultacje ze wspólnikami;
- b) **badania i projekty:** osoby prowadzące niezależne badania techniczne, naukowe i statystyczne lub prowadzące tego rodzaju badania dla spółki zlokalizowanej na terytorium drugiej Strony;
- c) **badania marketingowe:** osoby prowadzące badania rynku i analitycy prowadzący badania lub analizy dla spółki zlokalizowanej na terytorium drugiej Strony;
- d) **seminaria szkoleniowe:** personel przedsiębiorstwa wjeżdżający na terytorium drugiej Strony w celu uczestnictwa w szkoleniach w zakresie technik i praktyk związanych z pracą, który to personel jest zatrudniony przez przedsiębiorstwa lub organizacje zlokalizowane na terytorium tej Strony, pod warunkiem, że szkolenie jest ograniczone jedynie do obserwacji, zaznajomienia się i nauczania stacjonarnego;
- e) **targi i wystawy handlowe:** personel uczestniczący w targach handlowych w celu promowania przedsiębiorstwa albo jego produktów lub usług;
- f) **sprzedaż:** przedstawiciele dostawcy usług lub towarów przyjmujący zamówienia lub negocjujący sprzedaż usług lub towarów lub zawierający umowy na sprzedaż usług lub towarów dla tego dostawcy, ale nie dostarczający towarów ani nie świadczący usług. Osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe nie prowadzą sprzedaży bezpośredniej na rzecz ogółu społeczeństwa.
- g) **zakupy:** kupujący nabywający towary lub usługi dla przedsiębiorstwa lub personel zarządzający lub nadzorujący, zaangażowany w transakcje handlowe prowadzone na terytorium drugiej Strony;
- h) **usługi posprzedażowe lub poleasingowe:** instalatorzy, osoby dokonujące napraw i konserwacji oraz nadzorcy, posiadający specjalistyczną wiedzę niezbędną do wypełnienia zobowiązań umownych sprzedawcy, świadczący usługi lub prowadzący szkolenia dla pracowników świadczących usługi, na podstawie gwarancji lub innej umowy o świadczenie usługi związanej ze sprzedażą lub leasingiem wyposażenia lub maszyn handlowych lub przemysłowych, w tym oprogramowania, zakupionych lub będących przedmiotem leasingu od przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium Strony, na które ma odbyć się czasowy wjazd, w całym okresie gwarancji lub umowy o świadczenie usług;
- i) **transakcje handlowe:** personel zarządzający lub nadzorujący oraz personel świadczący usługi finansowe (włącznie z ubezpieczycielami, bankowcami i brokerami inwestycyjnymi) zaangażowany w transakcje handlowe prowadzone na terytorium drugiej Strony;
- j) **personel sektora turystyki:** agenci turystyczni, przewodnicy, piloci wycieczek lub organizatorzy turystyki uczestniczący w kongresach lub prowadzący wycieczkę, która rozpoczęła się na terytorium drugiej Strony; oraz
- k) **tłumaczenie pisemne i ustne:** tłumacze pisemni i ustni świadczący usługi jako pracownicy przedsiębiorstwa zlokalizowanego na terytorium drugiej Strony.

ZAŁĄCZNIK 10-E

ZOBOWIĄZANIA SEKTOROWE DOTYCZĄCE USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH I OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNE ZAWODY

1. Każda Strona zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych lub osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z terytorium drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 10.8, w odniesieniu do sektorów wymienionych w niniejszym załączniku i z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykaz zastrzeżeń składa się z następujących elementów:
  - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie zastrzeżenia; oraz
  - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.
3. W przypadku Kanady zobowiązania sektorowe mają zastosowanie do zawodów wskazanych w kategorii „0” i „A” w kanadyjskim systemie klasyfikacji zawodów („NOC”).
4. Oprócz wykazu zastrzeżeń zawartego w niniejszym załączniku, każda Strona może wprowadzić lub utrzymać środki odnoszące się do wymogów w zakresie kwalifikacji, procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych, wymogów oraz procedur licencyjnych, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu art. 10.8. Środki te, które obejmują konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, nawet jeśli nie są wymienione w niniejszym załączniku, w każdym wypadku mają zastosowanie do usługodawców kontraktowych lub osób wykonujących wolne zawody pochodzących z terytorium Stron.
5. W przypadku Unii Europejskiej w sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
6. Unia Europejska podejmuje zobowiązanie w odniesieniu do art. 10.8 zróżnicowane względem jej państw członkowskich, jak wskazano w wykazie zastrzeżeń zawartym w niniejszym załączniku.
7. Prawa i obowiązki wynikające z niniejszego załącznika nie są samowykonalne i nie przyznają bezpośrednio żadnych praw poszczególnym osobom fizycznym lub prawnym.
8. W wykazie zastrzeżeń zawartym w niniejszym załączniku stosowane są następujące skróty:
  - AT Austria
  - BE Belgia
  - BG Bułgaria
  - CY Cypr
  - CZ Republika Czeska
  - DE Niemcy
  - DK Dania
  - EE Estonia
  - ES Hiszpania
  - UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie
  - FI Finlandia
  - FR Francja
  - EL Grecja
  - HR Chorwacja

HU	Węgry
IE	Irlandia
IT	Włochy
LV	Łotwa
LT	Litwa
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Niderlandy
PL	Polska
PT	Portugalia
RO	Rumunia
SK	Republika Słowacka
SI	Słowenia
SE	Szwecja
UK	Zjednoczone Królestwo
CAN	Kanada

CSS: Usługodawcy kontraktowi

IP: Osoby wykonujące wolne zawody

9. Artykuł 10.8 ust. 1 ma zastosowanie do następujących sektorów lub podsektorów:

- a) Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego ⁽¹⁾
- b) Usługi rachunkowo-księgowe
- c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
- d) Usługi architektoniczne oraz usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
- e) Usługi inżynierskie oraz usługi inżynierskie kompleksowe
- f) Usługi medyczne i stomatologiczne
- g) Usługi weterynaryjne
- h) Usługi położnicze
- i) Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny
- j) Usługi informatyczne
- k) Usługi badawcze i rozwojowe
- l) Usługi reklamowe
- m) Usługi w zakresie badania rynku i opinii publicznej

⁽¹⁾ Zastrzeżenie w zakresie usług prawnych opisane w załącznikach I lub II przez państwo członkowskie dotyczące „prawa krajowego”, jako obejmujące „Prawo UE i państwa członkowskiego” ma zastosowanie do niniejszego załącznika.

- n) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania
  - o) Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania
  - p) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych
  - q) Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego
  - r) Górnictwo
  - s) Konserwacja i naprawa statków
  - t) Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego
  - u) Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego
  - v) Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części
  - w) Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego
  - x) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
  - y) Usługi telekomunikacyjne
  - z) Usługi pocztowe i kurierskie
  - aa) Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie
  - bb) Usługi w zakresie badania terenu pod budowę
  - cc) Usługi szkolnictwa wyższego
  - dd) Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
  - ee) Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego
  - ff) Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
  - gg) Pozostałe finansowe usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
  - hh) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do transportu
  - ii) Usługi agencji turystycznych i biur podróży
  - jj) Usługi przewodników turystycznych
  - kk) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do produkcji
10. Artykuł 10.8 ust. 2 ma zastosowanie do następujących sektorów lub podsektorów:
- a) Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego ⁽¹⁾
  - b) Usługi architektoniczne oraz usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
  - c) Usługi inżynierskie oraz usługi inżynierskie kompleksowe
  - d) Usługi informatyczne
  - e) Usługi badawcze i rozwojowe
  - f) Usługi w zakresie badania rynku i opinii publicznej
  - g) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania

⁽¹⁾ Zastrzeżenie w zakresie usług prawnych opisane w załącznikach I lub II przez państwo członkowskie dotyczące „prawa krajowego”, jako obejmujące „Prawo UE i państwa członkowskiego” ma zastosowanie do niniejszego załącznika.

- h) Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania
- i) Górnictwo
- j) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
- k) Usługi telekomunikacyjne
- l) Usługi pocztowe i kurierskie
- m) Usługi szkolnictwa wyższego
- n) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu związane z ubezpieczeniami
- o) Pozostałe finansowe usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
- p) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do transportu
- q) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do produkcji

11. Wykaz zastrzeżeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
UE – WSZYSTKIE SEKTORY	<p style="text-align: center;"><u>Długość pobytu</u></p> <p>W AT, UK: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP nie przekracza łącznie sześciu miesięcy w każdym dwunastomiesięcznym okresie lub okresu trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy.</p> <p>W LT: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP wynosi sześć miesięcy, z możliwością jednokrotnego przedłużenia na dodatkowy okres sześciu miesięcy, lub jest równa okresowi trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy.</p> <p>W BE, CZ, MT, PT: maksymalna długość pobytu w przypadku CSS i IP nie przekracza 12 kolejnych miesięcy lub okresu trwania umowy, w zależności od tego, który okres jest krótszy.</p> <p style="text-align: center;"><u>Pracownicy naukowo-techniczni</u></p> <p>Załącznik 10-C ma zastosowanie do UE z wyjątkiem: AT, DE, EL, ES, HU, IT, LT, NL, PT, SK, UK.</p> <p>W CY: załącznik 10-C ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do pracowników naukowo-technicznych aktywnych zawodowo w następujących podsektorach CPC 8676, 851, 852, 853 oraz 883.</p> <p>W FI: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W FR: załącznik 10-C ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do pracowników naukowo-technicznych aktywnych zawodowo w podsektorze CPC 86721.</p> <p>W PL: pracownik naukowo-techniczny musi posiadać minimalne wykształcenie równoważne stopniowi licencjata.</p>
CAN – WSZYSTKIE SEKTORY	<p style="text-align: center;"><u>Pracownicy naukowo-techniczni</u></p> <p>CAN: Załącznik 10-C ma zastosowanie.</p>
Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (część CPC 861)	<p>CSS:</p> <p>W AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, UK: bez ograniczeń.</p> <p>W BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CAN: bez ograniczeń.</p> <p>IP:</p> <p>W AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK: bez ograniczeń.</p> <p>W BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CAN: bez ograniczeń.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, 86213, 86219 oraz 86220)</p>	<p><u>CSS:</u> W AT, BE, CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W BG, CZ, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ⁽¹⁾</p>	<p><u>CSS:</u> W AT, BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PT: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi architektoniczne oraz Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i 8674)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania urbanistycznego, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania urbanistycznego, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi inżynieryjne oraz Kompleksowe usługi inżynieryjne (CPC 8672 i 8673)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W BG, CZ, DE, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. W HU: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p>W BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W HU: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 oraz część 85201)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>W SE: bez ograniczeń.</p> <p>W CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W FR: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów, gdzie: bez zobowiązań.</p> <p>W AT: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów oraz usług stomatologicznych, w przypadku których: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK, UK: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>UE: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi weterynaryjne (CPC 932)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>W SE: bez ograniczeń.</p> <p>W CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK, UK: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>UE: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi położnicze (część CPC 93191)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>W SE: bez ograniczeń.</p> <p>W AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>UE: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>W SE: bez ograniczeń.</p> <p>W AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>W BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>UE: bez zobowiązań.</p> <p>CAN: bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi informacyjne (CPC 84)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W FI: bez ograniczeń, z wyjątkiem: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HR: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi badawcze i rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów ⁽²⁾, i 853)</p>	<p><u>CSS:</u> UE, z wyjątkiem SE: wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ⁽³⁾. UE z wyjątkiem CZ, DK, SK: bez ograniczeń W CZ, DK, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> UE, z wyjątkiem SE: wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ⁽⁴⁾. UE z wyjątkiem BE, CZ, DK, IT, SK: bez ograniczeń W BE, CZ, DK, IT, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi reklamowe (CPC 871)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi w zakresie badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PT: bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. W HU, LT: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PT: bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. W HU, LT: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania (CPC 866)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych W HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego (CPC 8675)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W AT, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. W DE : bez ograniczeń, z wyjątkiem geodetów wyznaczanych przez organy publiczne, dla których: bez zobowiązań. W FR : bez ograniczeń, z wyjątkiem świadczenia usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim, dla których: bez zobowiązań. W BG : bez zobowiązań. CAN : bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE : bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.
Górnictwo (CPC 883, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. W DK : test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN : bez ograniczeń. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. CAN : bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK : bez ograniczeń W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. CAN : bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE : bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. CAN : bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> UE : bez zobowiązań. CAN : bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, 6122, część 8867 oraz część 8868)	<u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK : bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK : test potrzeb ekonomicznych. CAN : bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego (?) (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W FI: bez zobowiązań, z wyjątkiem umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej, dla której: długość pobytu jest ograniczona do sześciu miesięcy; w przypadku naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 633): test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników w przedsiębiorstwach użyteczności publicznej, dla których: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HR: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi telekomunikacyjne (CPC 7544, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 751, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p>
<p>Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 oraz 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 oraz 517)</p>	<p><u>CSS:</u> UE: bez zobowiązań w BE, CZ, DK, ES, FR, NL i SE. W BE, DK, ES, NL, SE: bez ograniczeń. W CZ: test potrzeb ekonomicznych. W FR: bez zobowiązań, z wyłączeniem pracowników technicznych, dla których: zezwolenie na pracę zostaje udzielone na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Wymagane jest spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)</p>	<p><u>CSS:</u> UE z wyjątkiem LU, SE: bez zobowiązań. W LU: bez zobowiązań, z wyjątkiem profesorów uniwersyteckich, w przypadku których: bez ograniczeń. W SE: bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa, dla których: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p> <p><u>IP:</u> UE, z wyjątkiem SE: bez zobowiązań. W SE: bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa, dla których: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<p><u>CSS:</u> UE z wyjątkiem BE, DE, DK, ES, FI, HR oraz SE: bez zobowiązań W BE, DE, ES, HR, SE: bez ograniczeń W DK: test potrzeb ekonomicznych. W FI: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszących się do leśnictwa, dla których: bez ograniczeń. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 oraz 9409)	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>
Pozostałe usługi finansowe (wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p> <p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, NL, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W HU: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Transport (CPC 71, 72, 73 i 74, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)</p>	<p><u>CSS:</u> W CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W BE: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań. <u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W PL: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług transportu lotniczego, dla których: bez ograniczeń. W BE: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek ⁽⁶⁾) (CPC 7471)</p>	<p><u>CSS:</u> W AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. W BE, IE: bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek, dla których: bez ograniczeń. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)</p>	<p><u>CSS:</u> W SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, RO, SK, SI: test potrzeb ekonomicznych. W ES, HR, LT, PL, PT: bez zobowiązań. CAN: bez ograniczeń. <u>IP:</u> UE: bez zobowiązań. CAN: bez zobowiązań.</p>
<p>Produkcja (CPC 884 i 885, wyłącznie usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)</p>	<p><u>CSS:</u> W BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. W DK: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	<p><u>IP:</u> W CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń. W AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CAN: bez ograniczeń, z wyjątkiem kierowników, dla których: bez zobowiązań.</p>

- (1) Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją „Usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego”.
- (2) Część CPC 85201, która znajduje się w dziale „Usługi medyczne i stomatologiczne”.
- (3) Dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, z wyjątkiem UK i DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone zgodnie z dyrektywą 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r.
- (4) Dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, z wyjątkiem UK i DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone zgodnie z dyrektywą 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r.
- (5) Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją „Usługi informatyczne”.
- (6) Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób fizycznych, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

ZAŁĄCZNIK 10-F

UZGODNIENIE DOTYCZĄCE WSPÓŁMAŁŻONKÓW PRACOWNIKÓW PRZENOSZONYCH WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA

1. W przypadku państw członkowskich Unii Europejskiej, które są objęte stosowaniem istniejącej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli lub stałych rezydentów państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa („dyrektywa ICT”), Unia Europejska rozszerza na współmałżonków kanadyjskich obywateli, będących pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa do Unii Europejskiej, prawo czasowego wjazdu i pobytu równoważne prawu przyznanemu współmałżonkom pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa na podstawie dyrektywy ICT; oraz
2. Kanada rozszerza na współmałżonków obywateli Unii Europejskiej, będących pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa do Kanady, traktowanie równoważne traktowaniu przyznanemu współmałżonkom obywateli kanadyjskich, będących pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa w państwie członkowskim, z którego pochodzi pracownik Unii Europejskiej przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa.

ZAŁĄCZNIK 11-A

WYTYCZNE DOTYCZĄCE UMÓW O WZAJEMNYM UZNAWANIU („UWU”)

Wprowadzenie

Niniejszy załącznik zawiera praktyczne wytyczne mające na celu ułatwienie negocjacji UWU w odniesieniu do zawodów regulowanych. Te wytyczne nie są wiążące i nie zmieniają ani nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron w ramach niniejszej Umowy.

Definicje

Do celów niniejszego załącznika:

staż adaptacyjny to okres nadzorowanej praktyki zawodu regulowanego, połączonej w miarę możliwości z dalszym szkoleniem, w ramach jurysdykcji państwa przyjmującego pod nadzorem osoby wykwalifikowanej. Powyższy okres nadzorowanej praktyki podlega ocenie. Szczegółowe zasady regulujące staż adaptacyjny, jego ocenę i status zawodowy osoby nadzorowanej są określone, w stosownych przypadkach, przepisami państwa przyjmującego;

test umiejętności to test polegający na sprawdzeniu poziomu wiedzy zawodowej wnioskodawców, przeprowadzony przez właściwe władze jurysdykcji państwa przyjmującego w celu oceny zdolności wnioskodawców do wykonywania zawodu regulowanego w ramach jurysdykcji państwa przyjmującego. oraz

zakres praktyki to działalność lub grupa działalności objętych zawodem regulowanym.

Forma i treść UWU

Niniejsza sekcja określa różne kwestie, które można poruszyć podczas negocjacji oraz, jeżeli tak uzgodniono, uwzględnić w ostatecznych UWU. W sekcji tej wskazano elementy, które mogą być wymagane od zagranicznych pracowników chcących skorzystać z UWU.

1. Uczestnicy

Strony UWU powinny być wyraźnie wskazane.

2. Cel UWU

Cel UWU powinien być wyraźnie wyznaczony.

3. Zakres UWU

W UWU należy jasno określić:

- a) zakres UWU, w odniesieniu do specjalnych tytułów i działalności zawodowych, które taka umowa obejmuje;
- b) kto jest uprawniony do używania danych tytułów zawodowych;
- c) czy mechanizm uznawania jest oparty na kwalifikacjach formalnych, licencji uzyskanej w ramach jurysdykcji państwa pochodzenia lub na innych wymogach; oraz
- d) czy UWU umożliwia czasowy lub stały dostęp do danego zawodu.

4. Postanowienia dotyczące wzajemnego uznawania

UWU powinna jasno wskazywać warunki, które należy spełnić w celu uznania kwalifikacji w ramach każdej jurysdykcji oraz poziom uzgodnionej równoważności.

Poniższy czteroetapowy proces powinien uprościć i ułatwić uznawanie kwalifikacji.

Czteroetapowy proces uznawania kwalifikacji

Etap pierwszy: Weryfikacja równoważności

Podmioty negocjujące powinny sprawdzić ogólną równoważność zakresu praktyki lub kwalifikacji zawodu regulowanego w swoich odpowiednich jurysdykcjach.

Ocena kwalifikacji powinna zawierać wszystkie informacje właściwe do określenia uprawnień dotyczących zakresu praktyki związanych ze zdolnością prawną do wykonywania zawodu lub do określenia kwalifikacji wymaganych dla konkretnego zawodu regulowanego w ramach odpowiednich jurysdykcji.

W konsekwencji podmioty negocjujące powinny:

- a) określić działalność lub grupę działalności objętych uprawnieniami dotyczącymi zakresu praktyki w ramach zawodu regulowanego; oraz
- b) określić kwalifikacje wymagane w każdej jurysdykcji. Mogą one obejmować następujące elementy:
  - (i) minimalny poziom wykształcenia, np. warunki egzaminów wstępnych, długość trwania studiów oraz studiowane przedmioty;
  - (ii) minimalny poziom wymaganego doświadczenia, np. lokalizacja, długość i warunki praktycznego szkolenia lub nadzorowanej praktyki zawodowej przed uzyskaniem licencji lub ramy norm etycznych i dyscyplinarnych;
  - (iii) zdane egzaminy, w szczególności egzaminy z kompetencji zawodowych;
  - (iv) zakres, w jakim kwalifikacje objęte jedną z jurysdykcji są uznawane przez inną jurysdykcję; oraz
  - (v) kwalifikacje, które właściwe władze w każdej z jurysdykcji są gotowe uznać, np. poprzez wskazanie konkretnych dyplomów lub certyfikatów lub poprzez odniesienie do konkretnych wymogów minimalnych, które mają podlegać certyfikacji przez właściwe władze jurysdykcji w państwie pochodzenia, włącznie z określeniem czy posiadanie pewnego poziomu kwalifikacji umożliwi uznanie w przypadku niektórych rodzajów działalności zakresu praktyki (poziom wykształcenia i czas trwania nauki, główne zagadnienia edukacyjne, ogólne przedmioty i dziedziny).

Istnieje ogólna równoważność między uprawnieniami dotyczącymi zakresu praktyki lub kwalifikacjami w zawodzie regulowanym, jeżeli nie ma znaczących różnic w tym względzie między jurysdykcjami.

Etap drugi: Ocena znaczących różnic

Znacząca różnica w zakresie kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego istnieje w przypadku gdy:

- a) występują duże różnice w podstawowym zasobie wiedzy; lub
- b) występują różnice w długości i zawartości merytorycznej szkolenia między jurysdykcjami.

Istnieje znacząca różnica w zakresie praktyki, jeżeli:

- a) co najmniej jedna działalność zawodowa nie stanowi części danego zawodu w jurysdykcji państwa pochodzenia;
- b) te rodzaje działalności są objęte specjalnymi szkoleniami w jurysdykcji państwa przyjmującego; oraz
- c) szkolenie dotyczące tych rodzajów działalności w jurysdykcji państwa przyjmującego znacznie różni się pod względem merytorycznym od szkolenia, w którym uczestniczył wnioskodawca.

Etap trzeci: Środki kompensujące

Jeżeli podmioty negocjujące ustalą, że występują znaczące różnice w uprawnieniach dotyczących zakresu praktyki lub w kwalifikacjach między jurysdykcjami, mogą one wskazać środki kompensujące służące zniwelowaniu tych różnic.

Środek kompensujący może przyjąć formę m.in. stażu adaptacyjnego lub, jeżeli jest to wymagane, testu umiejętności.

Środki kompensujące powinny być proporcjonalne do znaczących różnic, które mają zniwelować. Przed określeniem środka kompensującego, podmioty negocjujące powinny również ocenić wszelkie praktyczne doświadczenie zawodowe uzyskane w jurysdykcji państwa pochodzenia, aby ustalić czy takie doświadczenie jest wystarczające, by zniwelować, w części lub w całości, znaczące różnice występujące w uprawnieniach dotyczących zakresu praktyki lub w kwalifikacjach między jurysdykcjami.

Etap czwarty: Określenie warunków dotyczących uznania

Po ukończeniu oceny ogólnej równoważności uprawnień dotyczących zakresu praktyki lub kwalifikacji w zawodzie regulowanym, podmioty negocjujące powinny określić w UWU:

- a) zdolność prawną do wykonywania zawodu regulowanego;
- b) kwalifikacje dotyczące zawodu regulowanego;
- c) konieczność wprowadzenia środków kompensujących;
- d) zakres, w jakim doświadczenie zawodowe może skompensować znaczące różnice;
- e) opis środka kompensującego, włącznie z zastosowaniem stażu adaptacyjnego lub testu umiejętności.

5. Mechanizm dotyczący wdrożenia

UWU powinna określać:

- a) zasady i procedury stosowane w celu monitorowania i egzekwowania postanowień umowy;
- b) mechanizmy dialogu i współpracy administracyjnej między stronami UWU; oraz
- c) sposoby rozwiązywania przez indywidualnych wnioskodawców wszelkich kwestii wynikających z interpretacji lub wdrażania UWU.

Jako przewodnik dotyczący traktowania indywidualnych wnioskodawców UWU powinna obejmować szczegółowe dane dotyczące:

- a) punktu kontaktowego dysponującego informacjami na temat wszystkich kwestii związanych z wnioskiem, np. nazwa i adres odpowiednich władz, formalności dotyczące uzyskania licencji, informacje na temat dodatkowych wymogów, które należy spełnić w jurysdykcji państwa przyjmującego;
- b) czasu trwania procedur dotyczących rozpatrywania wniosków przez odpowiednie władze w jurysdykcji państwa przyjmującego;
- c) wymaganej od wnioskodawców dokumentacji oraz formy, w jakiej powinna być przedstawiona;
- d) przyjmowania dokumentów i świadectw wystawionych w jurysdykcji państwa przyjmującego w odniesieniu do kwalifikacji i uzyskiwania licencji;
- e) procedur odwoławczych lub przeglądowych stosowanych przez właściwe władze.

UWU powinna także obejmować następujące zobowiązania właściwych władz:

- a) wnioski w sprawie wymogów uzyskania licencji i kwalifikacji oraz dotyczące procedur będą rozpatrywane niezwłocznie;
- b) zagwarantowany zostanie wnioskodawcom odpowiedni czas na spełnienie wymogów procesu składania wniosków oraz odwołania się do właściwych władz lub przeglądu przeprowadzanego przez właściwe władze;
- c) badania lub testy będą organizowane z odpowiednią częstotliwością;

- d) opłaty ponoszone przez wnioskodawców chcących skorzystać z warunków UWU będą proporcjonalne do kosztów ponoszonych przez jurysdykcję państwa przyjmującego; oraz
- e) informacje będą dostarczane na temat wszelkich programów pomocowych w jurysdykcji państwa przyjmującego dotyczących praktycznego szkolenia oraz na temat wszelkich zobowiązań jurysdykcji państwa przyjmującego w tym kontekście.

6. Uzyskanie licencji i inne przepisy w jurysdykcji państwa przyjmującego

W stosownych przypadkach UWU powinna także określić sposoby i warunki uzyskania licencji po ustaleniu kwalifikowalności oraz prawa i zobowiązania wynikające z licencji, np. treść licencji, przynależność do organizacji zawodowych, stosowanie tytułów zawodowych lub akademickich. Wszelkie wymogi uzyskania licencji inne niż kwalifikacje powinny być wyjaśnione, w tym wymogi dotyczące:

- a) posiadania adresu biurowego, utrzymywania siedziby lub bycia rezydentem;
- b) umiejętności językowych;
- c) dokumentu potwierdzającego nieskazitelny charakter;
- d) ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej;
- e) zgodności z wymogami jurysdykcji państwa przyjmującego w zakresie stosowania nazw handlowych lub firmy; oraz
- f) zgodności z zasadami etyki w jurysdykcji państwa przyjmującego, np. niezależności i właściwego postępowania.

Aby zapewnić przejrzystość UWU powinna zawierać następujące dane szczegółowe dotyczące każdej jurysdykcji państwa przyjmującego:

- a) właściwe prawo, które ma być stosowane, np. w zakresie postępowań dyscyplinarnych, odpowiedzialności lub zobowiązań finansowych;
- b) zasady dyscypliny i egzekwowania standardów zawodowych, włącznie z jurysdykcją w sprawach dyscyplinarnych i wszelkim wynikającym z tego wpływem na wykonywanie zawodu;
- c) sposoby przeprowadzanej weryfikacji kompetencji; oraz
- d) kryteria i procedury dotyczące cofnięcia rejestracji.

7. Przeгляд UWU

Jeżeli UWU zawiera warunki przeglądu lub cofnięcia UWU, należy jasno podać szczegółowe informacje na ten temat.

8. Przejrzystość

Strony powinny:

- a) upublicznić tekst UWU, która została zawarta; oraz
- b) wzajemnie powiadomić się o zmianach kwalifikacji, które to zmiany mogą mieć wpływ na stosowanie lub wdrażanie UWU. Jeżeli jest to możliwe Strona powinna mieć możliwość przedstawienia uwag w sprawie zmian wprowadzonych przez drugą Stronę.

ZAŁĄCZNIK 13-A

TRANSGRANICZNY HANDEL USŁUGAMI FINANSOWYMI

Wykaz Kanady

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

1. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych lub handlu tymi usługami, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
  - a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
    - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
    - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
  - b) reasekuracji i retrocesji;
  - c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1; oraz
  - d) pośrednictwa ubezpieczeniowego takiego jak usługi brokerskie i agencyjne, dotyczące ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do usług wymienionych w lit. a) i b).

Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

2. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych lub handlu tymi usługami, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
  - a) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - b) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

Usługi zarządzania portfelem

3. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych lub handlu tymi usługami, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do świadczenia następujących usług przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania zlokalizowanemu na jej terytorium:
  - a) doradztwo inwestycyjne; oraz
  - b) usługi zarządzania portfelem, z wyłączeniem:
    - (i) usługi w zakresie przechowywania;
    - (ii) usługi powiernicze; lub
    - (iii) usługi realizacji zleceń klientów.
4. Do celów niniejszego zobowiązania, zarządzanie portfelem oznacza zarządzanie portfelami zgodnie z mandatem udzielonym przez klientów w oparciu o zasadę uznania klienta, jeżeli pakiety te obejmują jeden lub większą liczbę instrumentów finansowych;

5. Przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania to fundusze lub spółki zarządzające funduszami regulowane lub zarejestrowane zgodnie z właściwymi przepisami i regulacjami dotyczącymi papierów wartościowych. Niezależnie od postanowień ust. 3 Kanada może wymagać, aby przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania zlokalizowane w Kanadzie zachowało ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie przedsiębiorstwem zbiorowego inwestowania lub fundusze, którymi zarządza.
6. Zastrzeżenia dotyczące środków niezgodnych określone przez Kanadę w jej wykazie do załącznika III nie mają zastosowania do ust. 3 – 5.

Wykaz Unii Europejskiej

(mający zastosowanie do wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, o ile nie wskazano inaczej)

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

1. Z wyjątkiem **CY, EE, LV, LT, MT** i **PL** ⁽¹⁾ art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
  - a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
    - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
    - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
  - b) reasekuracji i retrocesji;
  - c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1; oraz
  - d) pośrednictwa ubezpieczeniowego takiego jak usługi brokerskie i agencyjne, dotyczące ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do usług wymienionych w lit. a) i b).
2. Dla **CY** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
  - a) bezpośrednich usług ubezpieczeniowych (włącznie z koasekuracją) dotyczących ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:
    - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
    - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
  - b) pośrednictwa ubezpieczeniowego;
  - c) reasekuracji i retrocesji; oraz
  - d) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.
3. Dla **EE** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
  - a) ubezpieczeń bezpośrednich (w tym koasekuracji):
  - b) reasekuracji i retrocesji;

⁽¹⁾ Skrótly stosowane w niniejszym załączniku są zdefiniowane w pkt 8 uwagi do załącznika I (Zastrzeżenia dotyczące istniejących środków i zobowiązania w zakresie liberalizacji).

- c) pośrednictwa ubezpieczeniowego; oraz
  - d) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.
4. Dla **LV i LT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
    - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
    - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
  - b) reasekuracji i retrocesji; oraz
  - c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.
5. Dla **MT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) ubezpieczenia ryzyka odnoszącego się do:
    - (i) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz
    - (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym;
  - b) reasekuracji i retrocesji; oraz
  - c) usług pomocniczych związanych z ubezpieczeniami, jak opisano w ppkt (iv) definicji usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami zawartej w art. 13.1.
6. Dla **PL** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) ubezpieczenia ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym; oraz
  - b) reasekuracji i retrocesji ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym.

Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami)

7. Z wyjątkiem **BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI i RO** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - b) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

8. Dla **BE** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1.
9. Dla **CY** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) obrotu zbywalnymi papierami wartościowymi na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, bądź w inny sposób;
  - b) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - c) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
10. Dla **EEi LT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) przyjmowania depozytów;
  - b) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
  - c) leasingu finansowego;
  - d) usług dokonywania wszelkich płatności i przekazu pieniędzy;
  - e) gwarancji i zobowiązań;
  - f) operacji przeprowadzanych na własny rachunek lub na rachunek klientów, zarówno na giełdzie, jak i na rynku pozagiełdowym;
  - g) uczestnictwa w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;
  - h) pośrednictwa na rynku pieniężnym;
  - i) zarządzania majątkiem, a szczególnie zarządzania środkami pieniężnymi i portfelem, wszelkich form zarządzania inwestycjami zbiorowymi oraz usług w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;
  - j) usług rozliczeniowych i rozrachunkowych dotyczących aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;
  - k) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - l) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
11. Dla **LV** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) uczestnictwa w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;

- b) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - c) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
12. Dla **MT** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) przyjmowania depozytów;
  - b) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
  - c) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - d) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
13. Dla **RO** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) przyjmowania depozytów;
  - b) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
  - c) gwarancji i zobowiązań;
  - d) pośrednictwa na rynku pieniężnym;
  - e) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - f) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.
14. Dla **SI** art. 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1 w odniesieniu do:
- a) udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
  - b) przyjmowania gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli,
  - c) dostarczania i transferu informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i związanego z tym oprogramowania, jak opisano w ppkt (xi) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1; oraz
  - d) doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych odnoszących się do usług bankowych i pozostałych usług finansowych, jak opisano w ppkt (xii) definicji usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) zawartej w art. 13.1, ale z wyłączeniem pośrednictwa, jak wskazano w tym podpunkcie.

Usługi zarządzania portfelem

15. Artykuł 13.7 ust. 1 ma zastosowanie do transgranicznego świadczenia usług finansowych, jak określono w lit. a) definicji transgranicznego świadczenia usług finansowych zawartej w art. 13.1, w odniesieniu do usług zarządzania portfelem świadczonych dla klientów profesjonalnych z Unii Europejskiej zlokalizowanych w Unii Europejskiej przez kanadyjskie instytucje finansowe regulowane w Kanadzie po okresie przejściowym trwającym cztery lata od daty wejścia w życie niniejszej Umowy. Dla większej przejrzystości, to zobowiązanie podlega systemowi nadzoru ostrożnościowego w Unii Europejskiej, włącznie z oceną równoważności ⁽¹⁾;
16. Do celów niniejszego rozdziału:
- a) zarządzanie portfelem to zarządzanie portfelami zgodnie z mandatem udzielonym przez klientów w oparciu o zasadę uznania klienta, gdzie portfele te obejmują co najmniej jeden instrument finansowy;
  - b) usługi zarządzania portfelem nie obejmują:
    - (i) usług w zakresie przechowywania;
    - (ii) usług powierniczych; lub
    - (iii) usług realizacji zleceń klientów; oraz
  - c) w Unii Europejskiej klienci profesjonalni są zdefiniowani w pkt 1 lit. e) sekcji I załącznika II do dyrektywy 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych.

⁽¹⁾ Oznacza to, że gdy Komisja Europejska przyjmuje decyzję o równoważności odnoszącą się do zarządzania portfelem, a kanadyjska instytucja finansowa spełnia pozostałe wymogi nadzoru ostrożnościowego w Unii Europejskiej, taka instytucja może świadczyć dowolne usługi zarządzania portfelem dla klientów profesjonalnych z Unii Europejskiej bez konieczności posiadania siedziby w Unii Europejskiej. Ponadto środki wprowadzane przez państwa członkowskie Unii Europejskiej ograniczające lub zakazujące transgranicznego zarządzania portfelem, włącznie z zastrzeżeniami zawartymi w jej wykazach do załączników I i II, nie mają już dłużej zastosowania do niniejszego zobowiązania.

ZAŁĄCZNIK 13-B

UZGODNIENIE W SPRAWIE STOSOWANIA ART. 13.16 UST. 1 ORAZ ART. 13.21

Strony uznają, że środki ostrożnościowe wzmacniają krajowe systemy finansowe, wspierają skuteczne, efektywne i solidne instytucje, rynki i infrastruktury oraz promują międzynarodową stabilność finansową poprzez ułatwianie podejmowania bardziej świadomych decyzji kredytowych i inwestycyjnych, poprawę integralności rynków oraz zmniejszanie ryzyka wystąpienia trudnej sytuacji finansowej i jej rozprzestrzenienia się.

W konsekwencji Strony zgadzają się na ujęcie w art. 13.16 ust. 1 ostrożnościowego wydzielenia umożliwiającego Stronom wprowadzenie lub utrzymanie środków z powodów ostrożnościowych oraz zapewniają rolę Komitetowi ds. Usług Finansowych, utworzonemu na podstawie art. 26.2 ust. 1 lit. f), przy ustaleniu czy, i w jakim zakresie, ostrożnościowe wydzielenie ma zastosowanie do sporów inwestycyjnych dotyczących usług finansowych na podstawie art. 13.21.

Proces odnoszący się do art. 13.21

1. Komitet ds. Usług Finansowych, pełniąc swoją rolę w zakresie sporów inwestycyjnych na podstawie art. 13.21, podejmuje decyzję czy, i jeżeli tak, w jakim zakresie, ostrożnościowe wydzielenie stanowi ważny zarzut wobec roszczenia.
2. Strony zobowiązują się do działania w dobrej wierze. Każda Strona przedstawia swoje stanowisko w ramach Komitetu ds. Usług Finansowych w terminie 60 dni od wniesienia sprawy do Komitetu ds. Usług Finansowych.
3. Jeżeli Strona nieuczestnicząca w sporze powiadomi Komitet ds. Usług Finansowych w terminie 60 dni wskazanym w pkt. 2, że wszczęła w danej kwestii proces wewnętrzny ustalania, bieg terminu, o którym mowa w pkt. 2, zostaje zawieszony do momentu powiadomienia Komitetu ds. Usług Finansowych przez tę Stronę o jej stanowisku. Zawieszenie przekraczające sześć miesięcy jest uważane za naruszenie zobowiązania do działania w dobrej wierze.
4. Jeżeli pozwany nie przedstawi swojego stanowiska Komitetowi ds. Usług Finansowych w terminie, o którym mowa w pkt. 2, zawieszenie biegu terminów lub postępowań określone w art. 13.21 ust. 3 nie ma już zastosowania a inwestor może dochodzić swoich roszczeń.
5. Jeżeli Komitet ds. Usług Finansowych nie może przyjąć decyzji w sprawie wspólnego ustalenia w terminie 60 dni w odniesieniu do konkretnego sporu między inwestorem a państwem dotyczącego środka ostrożnościowego, Komitet ds. Usług Finansowych kieruje sprawę do Wspólnego Komitetu CETA (¹). Ten okres 60 dni rozpoczyna swój bieg od momentu otrzymania przez Komitet ds. Usług Finansowych stanowiska Stron, zgodnie z pkt. 2.
6. Wspólne ustalenie dokonane przez Komitet ds. Usług Finansowych lub Wspólny Komitet CEFTA jest wiążące dla trybunału wyłącznie w odniesieniu do danego sporu. Wspólne ustalenie nie stanowi wiążącego precedensu dla Stron w odniesieniu do zakresu i stosowania ostrożnościowego wydzielenia lub innych warunków niniejszej Umowy.
7. O ile Wspólny Komitet CEFTA nie postanowi inaczej, jeżeli Wspólny Komitet CEFTA nie osiągnie porozumienia w terminie trzech miesięcy od skierowania do niego sprawy przez Komitet ds. Usług Finansowych na podstawie pkt. 5, każda Strona udostępnia swoje stanowisko trybunałowi, który orzeka w danym sporze. Trybunał uwzględnia ten zapis przy podejmowaniu decyzji.

Zasady wysokiego szczebla

8. Strony zgadzają się, że stosowanie art. 13.16 ust. 1 przez Strony i trybunały powinno kierować się następującymi zasadami, których lista nie jest wyczerpująca:
  - a) Strony mogą określić swój własny poziom regulacji ostrożnościowych. Strona może ustanowić i egzekwować środki, które przewidują wyższy poziom ochrony ostrożnościowej od poziomu wskazanego we wspólnych międzynarodowych zobowiązaniach dotyczących kwestii ostrożnościowych;

(¹) Każda Strona zapewnia, że jej reprezentacja we Wspólnym Komitecie CEFTA do tego celu obejmuje organy ds. usług finansowych.

- b) stosowne rozważania przy ustalaniu czy środek spełnia wymogi art. 13.16 ust. 1 obejmują zakres, w jakim środek może być konieczny ze względu na pilny charakter sytuacji, oraz informacje dostępne dla Stron w momencie wprowadzania tego środka;
- c) mając na uwadze wysoce specjalistyczny charakter regulacji ostrożnościowych, podmioty stosujące te zasady polegają w najwyższym możliwym stopniu na regulacjach i zasadach ustanowionych w odpowiednich jurysdykcjach Stron oraz na decyzjach i faktycznych ustaleniach, włącznie z oceną ryzyka, dokonanych przez organy regulacyjne w dziedzinie finansów;
- d) (i) z wyjątkiem sytuacji przewidzianej w ppkt (ii), środek jest uważany za spełniający wymogi art. 13.16 ust. 1 jeżeli:
  - A) ma cel ostrożnościowy; oraz
  - B) nie jest tak surowy w świetle swojego celu, że jest wyraźnie nieproporcjonalny do zamierzonego celu; oraz
- (ii) środek, który spełnia wymogi ppkt (i), nie spełnia wymogów art. 13.16 ust. 1 jeżeli stanowi ukryte ograniczenia dotyczące inwestycji zagranicznych lub arbitralną albo nieuzasadnioną dyskryminację między inwestorami w podobnych sytuacjach;
- e) o ile środek nie jest stosowany w sposób stanowiący arbitralną albo nieuzasadnioną dyskryminację między inwestorami w podobnych sytuacjach lub ukryte ograniczenia dotyczące inwestycji zagranicznych, taki środek jest uważany za spełniający wymogi art. 13.16 ust. 1 jeżeli:
  - (i) jest zgodny z międzynarodowymi zobowiązaniami dotyczącymi kwestii ostrożnościowych, które są wspólne dla Stron;
  - (ii) służy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji finansowej, która nie jest już wiarygodna lub może przestać być wiarygodna;
  - (iii) służy poprawie sytuacji instytucji finansowej lub zarządzaniu instytucją finansową w trudnej sytuacji; lub
  - (iv) służy utrzymaniu lub przywróceniu stabilności finansowej, w odpowiedzi na systemowy kryzys finansowy.

Przegląd okresowy

9. Komitet ds. Usług Finansowych może za zgodą obu Stron zmienić niniejsze uzgodnienia w każdym momencie. Komitet ds. Usług Finansowych powinien dokonywać przeglądu niniejszego uzgodnienia przynajmniej co dwa lata.

W tym kontekście Komitet ds. Usług Finansowych może opracować wspólne uzgodnienia w sprawie stosowania art. 13.16 ust. 1 na podstawie dialogu i dyskusji przeprowadzonych w Komitecie w odniesieniu do konkretnych sporów i mając na uwadze międzynarodowe zobowiązania dotyczące kwestii ostrożnościowych, które są wspólne dla Stron.

—

ZAŁĄCZNIK 13-C

UZGODNIENIE W SPRAWIE DIALOGU NA TEMAT REGULACJI SEKTORA USŁUG FINANSOWYCH

Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do umacniania stabilności finansowej. Dialog na temat regulacji sektora usług finansowych w ramach Komitetu ds. Usług Finansowych opiera się na zasadach i standardach ostrożnościowych uzgodnionych na poziomie wielostronnym. Strony zobowiązują się do skoncentrowania dyskusji na kwestiach dotyczących wpływu transgranicznego, takich jak transgraniczny handel papierami wartościowymi (włącznie z możliwością podejmowania dalszych zobowiązań w sprawie zarządzania portfelem), odpowiednie ramy dla obligacji zabezpieczonych oraz dla wymagań w zakresie zabezpieczeń w reasekuracji, a także do omawiania kwestii odnoszących się do działalności oddziałów.

WYKAZ KANADY DOTYCZĄCY DOSTĘPU DO RYNKU

ZAŁĄCZNIK 19-1

Institucje rządowe na szczeblu centralnym

O ile nie określono inaczej, niniejszy rozdział odnosi się do udzielania zamówień przez podmioty wymienione w niniejszym załączniku, pod warunkiem uwzględnienia następujących progów:

Progi:

Towary	130 000 SDR
Usługi	130 000 SDR
Usługi budowlane	5 000 000 SDR

W przypadku udzielania przez podmioty wymienione w niniejszym załączniku zamówień na czynności wymienione w sekcji B załącznika 19-3, zastosowanie mają progi określone w niniejszej sekcji.

Wykaz podmiotów

1. Atlantic Canada Opportunities Agency
2. Canada Border Services Agency
3. Canada Emission Reduction Incentives Agency
4. Canada Employment Insurance Commission
5. Canada Industrial Relations Board
6. Canada Revenue Agency
7. Canada School of Public Service
8. Canadian Centre for Occupational Health and Safety
9. Canadian Environmental Assessment Agency
10. Canadian Food Inspection Agency
11. Canadian Forces Grievance Board
12. Canadian Grain Commission
13. Canadian Human Rights Commission
14. Canadian Human Rights Tribunal
15. Canadian Institutes of Health Research
16. Canadian Intergovernmental Conference Secretariat
17. Canadian International Trade Tribunal

18. Canadian Northern Economic Development Agency
19. Canadian Nuclear Safety Commission
20. Canadian Polar Commission
21. Canadian Radio-television and Telecommunications Commission
22. Canadian Space Agency
23. Canadian Transportation Accident Investigation and Safety Board
24. Canadian Transportation Agency
25. Copyright Board
26. Correctional Service of Canada
27. Courts Administration Service
28. Department of Agriculture and Agri-Food
29. Department of Canadian Heritage
30. Department of Citizenship and Immigration
31. Department of Employment and Social Development
32. Department of Finance
33. Department of Fisheries and Oceans
34. Department of Foreign Affairs, Trade and Development
35. Department of Health
36. Department of Indian Affairs and Northern Development
37. Department of Industry
38. Department of Justice
39. Department of National Defence
40. Department of Natural Resources
41. Department of Public Safety and Emergency Preparedness
42. Department of Public Works and Government Services
43. Department of the Environment
44. Department of Transport
45. Department of Veterans Affairs
46. Department of Western Economic Diversification
47. Director of Soldier Settlement
48. Director, The Veterans' Land Act
49. Economic Development Agency of Canada for the Regions of Quebec

50. Federal Economic Development Agency for Southern Ontario
51. Financial Consumer Agency of Canada
52. Immigration and Refugee Board
53. Indian Residential Schools Truth and Reconciliation Commission
54. Library and Archives of Canada
55. Military Police Complaints Commission
56. National Battlefields Commission
57. National Energy Board
58. National Farm Products Council
59. National Film Board
60. Parole Board of Canada
61. National Research Council of Canada
62. Natural Sciences and Engineering Research Council
63. Northern Pipeline Agency
64. Office of Infrastructure of Canada
65. Office of the Auditor General
66. Office of the Chief Electoral Officer
67. Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs
68. Office of the Commissioner of Lobbying
69. Office of the Commissioner of Official Languages
70. Office of the Communications Security Establishment Commissioner
71. Office of the Co-ordinator, Status of Women
72. Office of the Correctional Investigator of Canada
73. Office of the Director of Public Prosecutions
74. Office of the Governor General's Secretary
75. Office of the Public Sector Integrity Commissioner
76. Office of the Superintendent of Financial Institutions
77. Office of the Information Commissioner of Canada
78. Office of the Privacy Commissioner of Canada
79. Parks Canada Agency
80. Patented Medicine Prices Review Board
81. Privy Council Office

82. Public Health Agency of Canada
83. Public Service Commission
84. Public Service Labour Relations and Employment Board
85. Registrar of the Supreme Court of Canada
86. Registry of the Competition Tribunal
87. Registry of the Public Servants Disclosure Protection Tribunal
88. Registry of the Specific Claims Tribunal
89. Royal Canadian Mounted Police
90. Royal Canadian Mounted Police External Review Committee
91. Royal Canadian Mounted Police Public Complaints Commission
92. Security Intelligence Review Committee
93. Shared Services Canada
94. Social Sciences and Humanities Research Council
95. Statistics Canada
96. Transportation Appeal Tribunal of Canada
97. Treasury Board of Canada Secretariat
98. Veterans Review and Appeal Board

Uwagi do załącznika 19-1 dotyczącego Kanady

1. W przypadku Kanadyjskiej Agencji Kosmicznej (Canadian Space Agency), zamówienia towarów i usług objętych niniejszą Umową są ograniczone do zamówień dotyczących komunikacji satelitarnej, obserwacji ziemi oraz globalnych systemów nawigacji satelitarnej. To zobowiązanie obowiązuje przez okres pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy. Pięcioletni okres obejmuje okres tymczasowego stosowania, o ile został on przewidziany. Przed upływem okresu pięciu lat Kanada może powiadomić Unię Europejską o usunięciu tymczasowego zobowiązania. Powiadomienie staje się skuteczne z końcem tego pięcioletniego okresu. Jeżeli Kanada nie przekaże takiego powiadomienia, tymczasowe zobowiązanie nabierze trwałego charakteru.
  2. Artykuł 19.18 niniejszego rozdziału nie ma zastosowania do ewentualnego usunięcia tymczasowego zobowiązania opisanego w niniejszej uwadze.
-

ZAŁĄCZNIK 19-2

Institucje rządowe poniżej szczebla centralnego

O ile nie określono inaczej, niniejszy rozdział odnosi się do udzielania zamówień przez podmioty wymienione w niniejszym załączniku, pod warunkiem uwzględnienia następujących progów.

Progi:

Towary	200 000 SDR
Usługi	200 000 SDR
Usługi budowlane	5 000 000 SDR

W przypadku udzielania przez podmioty wymienione w niniejszym załączniku zamówień na czynności wymienione w sekcji B załącznika 19-3, zastosowanie mają progi określone w tej sekcji.

Wykaz podmiotów:**1. ALBERTA**

1.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. departamenty, ministerstwa, agencje, rady, komitety, komisje i podobne agencje rządowe;
2. samorządy regionalne, lokalne, obejmujące dystrykty lub inne formy samorządów; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

1.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje następujących organów:

1. Legislative Assembly
2. Legislative Assembly Office
3. Office of the Auditor General
4. Office of the Chief Electoral Officer
5. Office of the Ethics Commissioner
6. Office of the Information and Privacy Commissioner
7. Office of the Ombudsman

2. KOLUMBIA BRYTYJSKA

2.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. ministerstwa, agencje, rady, komitety, komisje i podobne agencje rządowe;
2. samorządy regionalne, lokalne, obejmujące dystrykty lub inne formy samorządów; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

2.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje Legislative Assembly (zgromadzenia ustawodawczego) oraz jego niezależnych urzędów.

3. **MANITOBA**

3.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. departamenty, rady, komitety, komisje i podobne agencje rządowe;
2. gminy, organizacje gminne; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

4. **NOWY BRUNSZWIK**

4.1 Niniejszy załącznik obejmuje następujące departamenty, sekretariaty i agencje:

1. Aboriginal Affairs Secretariat
2. Agriculture, Aquaculture and Fisheries
3. Ambulance New Brunswick Inc.
4. Aquarium and Marine Center of New Brunswick
5. Office of the Attorney General
6. Child and Youth Advocate
7. Education and Early Childhood Development
8. Efficiency New Brunswick
9. Elections New Brunswick
10. Energy and Mines
11. Environment and Local Government
12. Executive Council Office
13. FacilicorpNB Ltd.
14. Farm Products Commission
15. Finance
16. Forest Protection Limited
17. Health
18. Horizon Health Network (Regional Health Authority)
19. Justice
20. Labour and Employment Board
21. Natural Resources
22. New Brunswick Arts Board
23. New Brunswick Emergency Measures Organization

24. New Brunswick Energy & Utilities Board
25. New Brunswick Forest Products Commission
26. New Brunswick Health Council
27. New Brunswick Human Rights Commission
28. New Brunswick Insurance Board
29. New Brunswick Internal Services Agency
30. New Brunswick Lotteries Commission
31. New Brunswick Museum
32. New Brunswick Police Commission
33. New Brunswick Public Libraries
34. Office of Human Resources
35. Office of the Auditor General
36. Office of the Commissioner of Official Languages
37. Office of the Comptroller
38. Office of the Consumer Advocate for Insurance
39. Office of the Leader of the Opposition
40. Office of the Lieutenant-Governor
41. Office of the Premier
42. Office of the Public Trustee
43. Ombudsman
44. Population Growth Secretariat
45. Post-Secondary Education, Training and Labour
46. Premier's Council on the Status of Disabled Persons
47. Public Safety
48. Vitalité (Regional Health Authority)
49. Senior and Healthy Aging Secretariat
50. Social Development
51. Government Services
52. Tourism, Heritage and Culture
53. Transportation
54. Village Historique Acadien
55. Workplace Health, Safety and Compensation Commission

-
- 4.2 District Education Councils (rady szkolnictwa na szczeblu dystryktu)
1. Wszystkie District Education Councils (rady szkolnictwa na szczeblu dystryktu)
- 4.3 Szkoły wyższe
1. Mount Allison University
  2. St. Thomas' University
  3. Université de Moncton
  4. The University of New Brunswick
- 4.4 Community Colleges (szkoły wyższe typu Community College)
1. Collège communautaire du Nouveau-Brunswick (CCNB)
  2. New Brunswick Community College (NBCC)
- 4.5 Regional Solid Waste Commissions (Regionalne komisje ds. odpadów stałych)
1. Commission de gestion déchets de Kent
  2. Commission de gestion des déchets solides de la Péninsule acadienne
  3. Commission des Déchets Solides / Nepisiguit-Chaleur Solid Waste Commission
  4. Fredericton Region Solid Waste Commission
  5. Fundy Region Solid Waste Commission
  6. Kings County Region Solid Waste Commission
  7. La Commission de gestion enviro ressources du Nord-Ouest
  8. Northumberland Solid Waste Commission
  9. Restigouche Solid Waste Corporation
  10. Southwest Solid Waste Commission
  11. Valley Solid Waste Commission
  12. Westmorland-Albert Solid Waste Corporation
- 4.6 Wastewater Commissions (Komisje ds. ścieków)
1. Fredericton Area Pollution Control Commission
  2. Greater Moncton Sewerage Commission
- 4.7 Gminy i organizacje gminne (nie dotyczy gminnych przedsiębiorstw energetycznych)
1. City of Bathurst
  2. City of Campbellton
  3. City of Dieppe

4. City of Edmundston
5. City of Fredericton
6. City of Miramichi
7. City of Moncton
8. City of Saint John

5. NOWA FUNDLANDIA I LABRADOR

5.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. departamenty, rady, komisje;
2. gminy, organizacje gminne; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

5.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje Legislative Assembly (zgromadzenia ustawodawczego).

6. TERYTORIA PÓŁNOCNO-ZACHODNIE

6.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. ministerstwa, agencje;
2. gminy; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

6.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje Legislative Assembly (zgromadzenia ustawodawczego).

7. NOWA SZKOCJA

7.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie podmioty sektora publicznego w rozumieniu prawa o zamówieniach publicznych (*Public Procurement Act*), S.N.S. 2011, c. 12, z wyjątkiem:

1. dowolnej wymienionej międzyrządowej lub sprywatyzowanej jednostki administracji rządowej, jeśli prowincja nie jest jej właścicielem lub nie kontroluje jej większej części;
2. wszystkich podmiotów wymienionych lub opisanych w sekcji A załącznika 19-3, czy to jako włączenia lub wyłączenia;
3. Emergency Health Services (oddział Departamentu Zdrowia) w odniesieniu do zamówień dotyczących pogotowia naziemnego dla celów opieki zdrowotnej w nagłych wypadkach (Emergency Health Care);
4. Sydney Tar Ponds Agency;
5. Nova Scotia Lands Inc.; oraz
6. Harbourside Commercial Park.

8. NUNAVUT

8.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. ministerstwa, agencje;
2. gminy, organizacje gminne; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

8.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje Legislative Assembly (zgromadzenia ustawodawczego).

9. ONTARIO

9.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. regionalne ministerstwa i agencje sklasyfikowane, ale nie obejmuje agencji energii, agencji o charakterze handlowym i przemysłowym ani Ontario Infrastructure and Lands Corporation;
2. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych; oraz
3. gminy, ale nie obejmuje gminnych przedsiębiorstw energetycznych.

9.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje urzędów Legislative Assembly (zgromadzenia ustawodawczego).

10. WYSPA KSIĘCIA EDWARDA

10.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. departamenty, agencje;
2. gminy; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

11. QUÉBEC

11.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. departamenty, agencje rządowe; oraz
2. organizacje parapubliczne.

„**Agencje rządowe**” oznaczają podmioty wymienione w akapitach (2) do (4) punktu pierwszego sekcji 4 *Act Respecting Contracting by Public Bodies* (Prawo o poszanowaniu zawierania umów przez instytucje publiczne), C.Q.L.R. c. C-65.1, włączając Agence du revenu du Québec, oraz osoby wymienione w punkcie drugim tej sekcji, z wyjątkiem podmiotów i osób wskazanych w § 5 ustawy.

„**Organizacje parapubliczne**” oznaczają gminy, organizacje gminne i podmioty określone w akapitach (5) i (6) punktu pierwszego sekcji 4 *Act Respecting Contracting by Public Bodies*, w tym osoby prawne lub inne podmioty posiadane lub kontrolowane przez jedną lub kilka organizacji parapublicznych.

12. SASKATCHEWAN

12.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. ministerstwa, agencje, przedsiębiorstwa federalne Rady Skarbu (Treasury Board Crown corporations), rady, komisje;
2. gminy; oraz
3. rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych.

13. JUKON

13.1 Niniejszy załącznik obejmuje:

Departamenty

1. Department of Community Services
2. Department of Economic Development
3. Department of Education
4. Department of Energy, Mine and Resources

5. Department of Environment
6. Department of Finance
7. Department of Health and Social Services
8. Department of Highways and Public Works
9. Department of Justice
10. Department of Tourism and Culture
11. Executive Council Office
12. Public Service Commission
13. Women's Directorate
14. French Language Services Directorate

Agencje

1. Yukon Worker's Compensation Health & Safety Board
-

ZAŁĄCZNIK 19-3

Pozostałe podmioty**Sekcja A**

O ile nie określono inaczej, niniejszy rozdział odnosi się do udzielania zamówień przez podmioty wymienione w sekcji A niniejszego załącznika, pod warunkiem uwzględnienia następujących progów:

Progi:

Towary	355 000 SDR
Usługi	355 000 SDR
Usługi budowlane	5 000 000 SDR

W przypadku udzielania zamówień na czynności wymienione w sekcji B zastosowanie mają progi określone w tej sekcji.

Wykaz podmiotów**1. PODMIOTY FEDERALNE**

1.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa federalne (Crown corporations) w rozumieniu części X prawa o administracji finansowej (*Financial Administration Act (FAA)*) R.S.C. 1985, c. F-11, które odpowiadają przed Parlamentem na podstawie sekcji 88 FAA.

2. ALBERTA

2.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. Przedsiębiorstwa federalne, przedsiębiorstwa handlowe należące do rządu i inne podmioty będące własnością rządu stanu Alberta poprzez udziały w prawie własności; oraz
2. korporacje lub podmioty posiadane lub kontrolowane przez władze regionalne, lokalne, władze dystryktu lub innego rodzaju samorząd objęty załącznikiem 19-2.

3. KOLUMBIA BRYTYJSKA

3.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie:

1. Przedsiębiorstwa federalne, przedsiębiorstwa handlowe należące do rządu i inne podmioty będące własnością rządu stanu Kolumbia Brytyjska poprzez udziały w prawie własności; oraz
2. korporacje lub podmioty posiadane lub kontrolowane przez jeden lub więcej samorządów gminnych.

4. MANITOBA

4.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa federalne na szczeblu prowincji (provincial Crown Corporations), z wyjątkiem:

1. Manitoba Public Insurance Corporation
2. Venture Manitoba Tours Limited

5. NOWY BRUNSZWIK

5.1 Niniejszy załącznik obejmuje następujące przedsiębiorstwa federalne:

1. Kings Landing Corporation
2. New Brunswick Credit Union Deposit Insurance Corporation
3. New Brunswick Highway Corporation
4. New Brunswick Housing Corporation
5. New Brunswick Investment Management Corporation
6. New Brunswick Liquor Corporation
7. New Brunswick Municipal Finance Corporation
8. New Brunswick Research and Productivity Council
9. Opportunities New Brunswick
10. Financial and Consumer Services Commission
11. Regional Development Corporation
12. Service New Brunswick

6. NOWA FUNDLANDIA I LABRADOR

6.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa federalne na szczeblu prowincji, z wyjątkiem:

1. Nalcor Energy i wszystkich jego obecnych i przyszłych oddziałów i jednostek zależnych, z wyjątkiem Newfoundland and Labrador Hydro.
2. Research & Development Corporation of Newfoundland and Labrador i jej dowolne przedsiębiorstwo zależne.

7. TERYTORIA PÓŁNOCNO-ZACHODNIE

7.1 Niniejszy załącznik obejmuje terytorialne przedsiębiorstwa federalne:

8. NOWA SZKOCJA

8.1 Niniejszy załącznik obejmuje każdy podmiot wskazany jako rządowe przedsiębiorstwo handlowe na podstawie prawa o finansach (*Finance Act*), S.N.S. 2010, c. 2 oraz prawa o zamówieniach publicznych (*Public Procurement Act*), z wyjątkiem wymienionych międzyrządowych lub sprywatyzowanych jednostek administracji rządowej na podstawie prawa o finansach na szczeblu prowincji (*Provincial Finance Act*), jeżeli prowincja nie jest jego właścicielem lub nie kontroluje jego większej części.

9. NUNAVUT

9.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie terytorialne przedsiębiorstwa federalne:

10. ONTARIO

10.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie należące do rządu podmioty na szczeblu prowincji i gminy o charakterze handlowym lub przemysłowym.

10.2 Niniejszy załącznik nie obejmuje przedsiębiorstw energetycznych, z wyjątkiem Hydro One i Ontario Power Generation.

11. WYSPA KSIĘCIA EDWARDA

11.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa federalne na szczeblu prowincji, z wyjątkiem: Innovation PEI

12. QUÉBEC

12.1 Niniejszy załącznik obejmuje przedsiębiorstwa rządowe i osoby prawne lub inne podmioty posiadane lub kontrolowane przez jedno lub kilka z tych przedsiębiorstw, które nie konkurują z sektorem prywatnym.

12.2 Przedsiębiorstwo rządowe oznacza podmiot określony w sekcji 7 *Act Respecting Contracting by Public Bodies*.

13. SASKATCHEWAN

13.1 Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa federalne na szczeblu prowincji, korporacje posiadane lub kontrolowane przez jeden lub więcej samorządów gminnych oraz Saskatchewan Liquor and Gaming Authority.

14. JUKON

Niniejszy załącznik obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa rządowe w rozumieniu *Corporate Governance Act*, R.S.Y. 2002, c. 45, z wyjątkiem:

a) Yukon Development Corporation

Uwagi do sekcji A załącznika 19-3 dotyczącego Kanady

1. Niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień związanych z działaniami interwencyjnymi Canada Deposit Insurance Corporation lub jej jednostek zależnych lub zamówień składanych przez jakąkolwiek jednostkę zależną stworzoną w związku z takimi działaniami interwencyjnymi.
2. Niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień udzielanych przez Canada Lands Company Limited lub jej jednostki zależne dla celów działalności deweloperskiej związanej z nieruchomościami przeznaczonymi do komercyjnej sprzedaży lub odsprzedaży.
3. Ontario Power Generation zastrzega sobie prawo do przyznawania preferencji ofertom, które zapewniają korzyści prowincji, takich jak faworyzowanie lokalnego podwykonawstwa, w odniesieniu do zamówień dotyczących budowy lub utrzymania obiektów jądrowych lub usług powiązanych. Kryterium kwalifikacji związane z korzyściami dla prowincji przy ocenie ofert nie przekracza 20 procent wszystkich punktów.
4. Niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień na produkcję, przesył i dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych, inne niż energia elektryczna wytworzona przez elektrownie wodne, udzielanych przez prowincję Ontario, jak określono w *Green Energy Act*, S.O. 2009, c. 12, Sch. A.

Sekcja B

Następujące progi mają zastosowanie do udzielania zamówień przez podmioty zamawiające w załącznikach 19-1 i 19-2 oraz sekcji A załącznika 19-3, które w ramach swojej podstawowej działalności prowadzą jeden z wymienionych poniżej rodzajów działalności lub dowolne ich kombinacje:

1. udostępnianie portów lotniczych lub innych urządzeń infrastruktury portów lotniczych przewoźnikom lotniczym;
2. udostępnianie lub eksploatacja sieci świadczących usługi publiczne w zakresie transportu kolejami, systemami automatycznymi, tramwajami, trolejbusami, autobusami lub linowego;
3. udostępnianie portów morskich lub śródlądowych lub innych urządzeń infrastruktury portów przewoźnikom morskim lub śródlądowym;
4. udostępnianie lub eksploatacja sieci stacjonarnych w celu świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej i oczyszczaniem ścieków lub dostawą wody pitnej do takich sieci;

5. udostępnianie lub eksploatacja stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej lub dostawy energii elektrycznej do takich sieci; lub
6. udostępnianie lub eksploatacja stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją gazu lub energii cieplnej, bądź też dostarczanie gazu lub energii cieplnej do takich sieci.

Progi:

Towary	400 000 SDR
Usługi	400 000 SDR
Usługi budowlane	5 000 000 SDR

Uwagi do sekcji B załącznika 19-3 dotyczącego Kanady

1. Niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające w odniesieniu do form działalności wymienionych w sekcji B powyżej, które są poddane na danym rynku działaniu sił konkurencji.
  2. Niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień składanych przez podmioty zamawiające w odniesieniu do form działalności wymienionych w sekcji B:
    - a) na zakup wody, energii lub paliw do produkcji energii;
    - b) na prowadzenie takiej działalności poza Kanadą; lub
    - c) w celu odsprzedaży lub wynajmowania stronom trzecim, zakładając, że podmiot zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmowania przedmiotu takich umów, a pozostałe podmioty mają swobodę sprzedaży lub wynajmu na tych samych warunkach, co podmiot zamawiający.
  3. Niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające z myślą o eksploatacji obszaru geograficznego do celów poszukiwania lub wydobywania ropy naftowej, gazu, węgla lub innych paliw stałych.
-

ZAŁĄCZNIK 19-4

Towary

1. O ile nie określono inaczej, niniejszy rozdział obejmuje wszystkie towary.
2. Z zastrzeżeniem zastosowania art. 19.3.1 w odniesieniu do zamówień udzielanych przez Departament obrony narodowej, Kanadyjską królewską policję konną, Departament rybołówstwa i oceanów dla Kanadyjskiej straży przybrzeżnej, Kanadyjski organ ds. bezpieczeństwa transportu lotniczego oraz siły policyjne na szczeblu prowincji i gminy, niniejszy dział obejmuje jedynie towary opisane w dowolnej federalnej klasyfikacji dostaw (FSC), wymienione poniżej:

FSC	22.	Urządzenia kolejowe
FSC	23.	Pojazdy silnikowe, przyczepy i pojazdy jednośladowe (z wyjątkiem autobusów w pozycji 2310; oraz, z wyjątkiem samochodów ciężarowych i przyczep wojskowych w pozycjach 2320 i 2330 oraz gąsienicowych pojazdów bojowych, szturmowych i taktycznych w pozycji 2350 i gąsienicowych pojazdów bojowych, szturmowych i taktycznych w pozycji 2355 klasyfikowanych wcześniej w pozycji 2320)
FSC	24.	Ciągniki
FSC	25.	Elementy składowe wyposażenia pojazdów
FSC	26.	Opony i dętki
FSC	29.	Osprzęt silnika
FSC	30.	Układy przeniesienia napędu mechanicznego
FSC	32.	Maszyny i sprzęt do obróbki drewna
FSC	34.	Maszyny do obróbki metalu
FSC	35.	Wyposażenie usługowe i handlowe
FSC	36.	Maszyny przemysłowe specjalistyczne
FSC	37.	Maszyny i urządzenia rolnicze
FSC	38.	Sprzęt stosowany w budownictwie, górnictwie, przemyśle wydobywczym i drogownictwie
FSC	39.	Sprzęt do przeladunku materiałów
FSC	40.	Liny, powrozy, łańcuchy i osprzęt
FSC	41.	Urządzenia chłodnicze i klimatyzacyjne
FSC	42.	Sprzęt przeciwpożarowy, ratowniczy i zabezpieczający (z wyjątkiem pozycji 4220: morski sprzęt ratowniczy i sprzęt do nurkowania; oraz pozycji 4230: sprzęt do odkażania i impregnowania)
FSC	43.	Pompy i sprężarki
FSC	44.	Piece, wytwornice pary, wyposażenie osuszające oraz reaktory jądrowe
FSC	45.	Urządzenia wodociągowo-kanalizacyjne, ciepłownicze i do usuwania odpadków
FSC	46.	Sprzęt do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków
FSC	47.	Rury, przewody rurowe, węże i armatura
FSC	48.	Zawory
FSC	49.	Wyposażenie warsztatu używane do konserwacji i napraw

FSC	52.	Narzędzia pomiarowe
FSC	53.	Wyroby metalowe i materiały ściernie
FSC	54.	Konstrukcje i rusztowania z prefabrykatów
FSC	55.	Tarcica, wyroby stolarskie, sklejka i płyty okleinowe
FSC	56.	Materiały konstrukcyjne i budowlane
FSC	61.	Przewody elektryczne oraz sprzęt do wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej
FSC	62.	Osprzęt oświetleniowy i lampy
FSC	63.	Systemy alarmowe i systemy sygnalizacji (z wyjątkiem pozycji 6350: Systemy wykrywania problemów związanych z bezpieczeństwem stosowane w kontroli bezpieczeństwa)
FSC	65.	Sprzęt i środki zaopatrzenia medycznego, stomatologicznego i weterynaryjnego
FSC	66.	Przyrządy i wyposażenie laboratoryjne (z wyjątkiem pozycji 6615: mechanizmy automatycznych pilotów i elementy żyroskopów obiektów latających; pozycji 6635: badania i kontrole właściwości fizycznych związane z kontrolami bezpieczeństwa; oraz pozycji 6665: przyrządy i aparatura do wykrywania zagrożeń)
FSC	67.	Sprzęt fotograficzny
FSC	68.	Chemikalia i wyroby chemiczne
FSC	69.	Pomoce i artykuły szkoleniowe
FSC	70.	Ogólnego przeznaczenia sprzęt do automatycznego przetwarzania danych, oprogramowanie użytkowe, środki zaopatrzenia i sprzęt wspierający (z wyjątkiem pozycji 7010: konfiguracje urządzeń do automatycznego przetwarzania danych (ADPE))
FSC	71.	Meble
FSC	72.	Wyposażenie oraz sprzęt użytku domowego do pomieszczeń mieszkalnych i handlowych
FSC	73.	Sprzęt do przygotowywania i podawania posiłków
FSC	74.	Maszyny biurowe, urządzenia do przetwarzania tekstu i sprzęt do rejestracji obrazu
FSC	75.	Urządzenia i artykuły biurowe
FSC	76.	Książki, mapy i inne wydawnictwa (z wyjątkiem pozycji 7650: rysunki i specyfikacje)
FSC	77.	Instrumenty muzyczne, gramofony i radia
FSC	78.	Sprzęt rekreacyjny i sportowy
FSC	79.	Sprzęt i środki czyszczące
FSC	80.	Pędzle, farby, środki do gruntowania i kleje
FSC	81.	Pojemniki, opakowania i środki do pakowania
FSC	85.	Środki toaletowe
FSC	87.	Produkty rolne
FSC	88.	Zwierzęta żywe
FSC	91.	Paliwa, smary, oleje i woski
FSC	93.	Materiały przetworzone niemetalowe
FSC	94.	Surowce niemetaliczne

FSC	96.	Ruda, minerały i ich produkty pierwotne
FSC	99.	Różne

Uwagi do załącznika 19-4 dotyczącego Kanady

1. W przypadku prowincji Ontario i Québec, niniejsza uwaga ma zastosowanie do zamówień na pojazdy transportu zbiorowego. Pojazd transportu zbiorowego oznacza samochód osobowy, autobus, trolejbus, wagon metra, pasażerski wagon kolejowy lub lokomotywę kolei podziemnej (metra) lub naziemnej, wykorzystywane dla potrzeb transportu publicznego.
  - a) Podmioty zamawiające w prowincji Ontario i Québec, przy zakupie pojazdów transportu zbiorowego, mogą, zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozdziale, wymagać, aby zwycięski oferent zamówień zrealizował do 25 procent wartości zamówienia w Kanadzie.
  - b) Ewentualne obniżenie tej wartości procentowej wartości zamówienia, o którym decyzję podjął rząd Kanady lub prowincji Ontario lub prowincji Québec, na skutek umowy międzynarodowej lub przepisów prawa krajowego, regulacji lub odpowiedniej polityki, na stałe zastąpi powyższy odsetek wynoszący 25 procent na mocy niniejszego rozdziału w tej prowincji i dla kategorii pojazdów transportu zbiorowego, do której stosuje się taką nową wartość procentową. W przypadku stosowania niniejszej uwagi prowincje Ontario i Québec muszą traktować oferentów z Unii Europejskiej w sposób nie mniej korzystny niż oferentów kanadyjskich lub innych oferentów z państw trzecich.
  - c) Pojęcie „wartości” odnosi się do kosztów kwalifikowalnych przy zakupie pojazdów transportu zbiorowego w odniesieniu do elementów składowych, podzespołów i surowców produkowanych w Kanadzie, w tym pracy lub innych powiązanych usług, takich jak usługi posprzedażowe i konserwacyjne, określone w ofercie. Obejmuje ono również wszystkie koszty związane z montażem końcowym pojazdów transportu zbiorowego w Kanadzie. Oferent będzie odpowiedzialny za określenie, która część wartości zamówienia zostanie zrealizowana z wykorzystaniem wartości uzyskanej w Kanadzie. Prowincja Québec może jednak wymagać, by montaż końcowy odbywał się w Kanadzie.
  - d) Montaż końcowy:
    - (i) montaż końcowy autobusu obejmuje:
      - A) montaż i podłączenie silnika, skrzyni biegów, osi, w tym układu hamulcowego;
      - B) montaż i podłączenie układów ogrzewania i klimatyzacji;
      - C) montaż układów pneumatycznych i elektrycznych oraz drzwi;
      - D) montaż siedzeń dla pasażerów i uchwytów;
      - E) montaż tablicy z nazwą celu podróży;
      - F) montaż rampy dla wózków inwalidzkich; oraz
      - G) kontrolę końcową, testy drogowe i przygotowanie do dostawy.
    - (ii) montaż końcowy pociągu obejmuje:
      - A) montaż i podłączenie układów wentylacji, ogrzewania i klimatyzacji;
      - B) montaż i podłączenie ram wózków, zawieszenia, osi i mechanizmu różnicowego;
      - C) montaż i podłączenie silników napędowych, układu sterowania napędu i zasilania pomocniczego;
      - D) montaż i podłączenie urządzenia sterowania hamowaniem, urządzeń hamulcowych oraz sprzężarek hamulca pneumatycznego;
      - E) montaż i podłączenie układu komunikacji, systemu informacji pokładowej i zdalnego systemu monitorowania; oraz
      - F) inspekcję, weryfikację wszystkich prac montażowych i połączeniowych oraz badania punktów zamocowania w celu sprawdzenia wszystkich funkcji.

- e) Koszty kwalifikowalne muszą zapewnić zwycięskiemu oferentowi wystarczającą elastyczność, by mógł zrealizować wartość zamówienia u kanadyjskich dostawców na konkurencyjnych warunkach, wliczając w to cenę i jakość. Umowy nie mogą być dzielone w celu ograniczenia wyboru kosztów kwalifikowalnych przez oferenta.
  - f) Podmioty zamawiające muszą wskazać istnienie takich warunków w sposób jasny i obiektywny zarówno w ogłoszeniach o przetargu, jak i w dokumentacji przetargowej.
  - g) Stosowanie niniejszego punktu zostanie poddane przeglądowi pięć lat po wejściu w życie niniejszej Umowy.
  - h) Stosowanie niniejszego punktu zostanie poddane przeglądowi z myślą o ograniczeniu jego niezgodności z postanowieniami niniejszego rozdziału w przypadku, gdy Stany Zjednoczone Ameryki na stałe obniżą swoje lokalne ograniczenia dotyczące zawartości stosowane wobec pojazdów w transzycie (tabor szynowy) poniżej 25 procent dla lokalnych i państwowych instytucji zamawiających.
2. W odniesieniu do prowincji Wyspa Księcia Edwarda, niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień na materiały budowlane, które są wykorzystywane do budowy i utrzymania autostrad.
3. W odniesieniu do prowincji Québec niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień następujących towarów przez Hydro-Québec (zgodnie z HS): HS 7308.20; HS 8406; HS 8410; HS 8426; HS 8504; HS 8535; HS 8536; HS 8537; HS 8544; HS 8705.10; HS 8705.20; HS 8705.90; HS 8707; HS 8708; HS 8716.39; lub HS 8716.40.
4. W odniesieniu do prowincji Manitoba niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień następujących towarów przez Manitoba Hydro Electric Board:
- a) tekstylia – odzież ognioodporna i inna odzież robocza;
  - b) budynki prefabrykowane;
  - c) mosty i części mostów, wieże i maszty kratowe, z żelaza lub stali;
  - d) turbiny na parę wodną i turbiny na inne rodzaje pary; turbiny hydrauliczne i koła wodne; turbiny gazowe, z wyłączeniem silników turboodrzutowych i turbośmigłowych;
  - e) transformatory elektryczne, przekształtniki i wzbudniki;
  - f) aparatura do przesyłu lub eksploatacji energii elektrycznej;
  - g) części do aparatury do przesyłu lub eksploatacji energii elektrycznej;
  - h) kabel koncentryczny i inne współosiowe przewody elektryczne;
  - i) Pozostałe przewody elektryczne, do napięć przekraczających 1000 V;
  - j) rozwiązania typu „gate”;
  - k) słupy drewniane i poprzeczniki; albo
  - l) prądnice.
-

ZAŁĄCZNIK 19-5

Usługi

1. O ile nie określono inaczej, niniejszy rozdział odnosi się do usług określonych w pkt 2 i 3. Kwestię usług budowlanych ujęto w załączniku 19-6. Usługi wymienione w niniejszym załączniku i w załączniku 19-6 są określone zgodnie z CPC.
2. Niniejszy załącznik obejmuje zamówienia następujących usług przez podmioty centralne określone w załączniku 19-1 oraz w sekcji A załącznika 19-3:

861 Usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego

862 Usługi rachunkowo-księgowe i audytorskie

3. Niniejszy załącznik obejmuje zamówienia następujących usług przez podmioty określone w załącznikach 19-1 i 19-2 oraz w sekcji A załącznika 19-3:

<u>Nr referencyjny CPC</u>	<u>Opis</u>
633	Usługi naprawy artykułów użytku osobistego i domowego
7512	Komercyjne usługi kurierskie (w tym wielomodalne)
7523	Usługi w zakresie elektronicznej wymiany danych (EDI)
7523	Poczta elektroniczna
7523	Zaawansowane/związane z wartością dodaną usługi świadczone za pośrednictwem faksu, łącznie z przechowywaniem i przesyłaniem, przechowywaniem i wyszukiwaniem
—	Usługi w zakresie konwersji kodu i protokołu
7523	Usługi informacji on-line i odzyskiwania baz danych
7523	Usługi poczty głosowej
822	Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy
841	Usługi doradztwa w zakresie instalacji sprzętu komputerowego
842	Usługi w zakresie implementacji oprogramowania, w tym usługi konsultingowe dotyczące systemów i oprogramowania, analizy systemów, projektowanie, programowanie i usługi konserwacji
843	Usługi w zakresie przetwarzania danych, w tym usługi przetwarzania, zestawiania i zarządzania obiektami
843	Usługi w zakresie przetwarzania informacji lub danych on-line (łącznie z przetwarzaniem transakcji)
844	Usługi baz danych
845	Usługi konserwacji i naprawy urządzeń biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami
849	Pozostałe usługi informatyczne
86501	Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem ogólnym
86503	Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem rynkiem

<u>Nr referencyjny CPC</u>	<u>Opis</u>
86504	Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi
86505	Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem produkcją
866	Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (z wyjątkiem pozycji 86602 Usługi arbitrażowe i concyliacyjne)
8671	Usługi architektoniczne
8672	Usługi inżynieryjne
8673	Usługi inżynieryjne kompleksowe (wyłączając 86731 Usługi inżynieryjne kompleksowe w zakresie infrastruktury transportowej realizowanej „pod klucz”)
8674	Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
8676	Usługi w zakresie badań i analiz technicznych, w tym kontroli i inspekcji jakości (z wyjątkiem w odniesieniu do FSC 58 i środków transportu)
874	Usługi sprzątania budynków
8861 do 8864 oraz 8866	Usługi naprawy metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń
94	Unieszkodliwianie ścieków i odpadków, prace sanitarne i podobne usługi

Uwagi do załącznika 19-5 dotyczącego Kanady:

- Niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień dotyczących następujących pozycji:
  - wszystkich usług, w odniesieniu do tych towarów zakupionych przez Departament obrony narodowej, Kanadyjską królewską policję konną, Departament rybołówstwa i oceanów dla Kanadyjskiej straży przybrzeżnej, Kanadyjski organ ds. bezpieczeństwa transportu lotniczego oraz siły policyjne na szczeblu prowincji i gminy, które nie są objęte załącznikiem 19-4; oraz
  - usług zamówionych w ramach wsparcia sił zbrojnych zlokalizowanych zagranicą.
- Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do instrumentów polityki pieniężnej, kursów wymiany, długu publicznego, zarządzania rezerwami ani innych polityk obejmujących transakcje papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi, w szczególności transakcje zawierane przez instytucje zamawiające celem uzyskania funduszy lub kapitału. Niniejszy rozdział nie ma zatem zastosowania do zamówień związanych z emisją, zakupem, sprzedażą lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych. Wyłączenie dotyczy także usług banków centralnych.
- W przypadku podmiotów zamawiających objętych załącznikiem 19-2, progi będą wynosić 355 000 SDR, gdy podmiot zamawia usługi konsultingowe dotyczące spraw o charakterze poufnym, co do których można w uzasadniony sposób oczekiwać, że ich ujawnienie naruszyłoby tajemnice rządowe, spowodowało zakłócenia gospodarcze lub w podobny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym.
- W odniesieniu do prowincji Québec niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień udzielanych przez organizację o charakterze niekomercyjnym w odniesieniu do planowania urbanistycznego, a także wynikających z niego planów i przygotowania specyfikacji oraz zarządzania robotami, pod warunkiem że organizacja o charakterze niekomercyjnym przestrzega, przy udzielaniu zamówienia, zobowiązań podmiotu zamawiającego określonych w niniejszym rozdziale.
- W odniesieniu do prowincji Québec niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień następujących usług przez Hydro-Québec (zgodnie z CPC):
  - 84 – Usługi informatyczne
  - 86724 – Usługi inżynierii projektowej w zakresie inżynierii lądowej i wodnej
  - 86729 – Pozostałe usługi inżynieryjne.
- W odniesieniu do prowincji Manitoba niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień usług przez Manitoba Hydro Electric Board:

ZAŁĄCZNIK 19-6

Usługi budowlane

1. O ile nie określono inaczej, niniejszy rozdział odnosi się do wszystkich usług budowlanych określonych w dziale 51 CPC.
2. Zamówienia na usługi budowlane udzielone przez podmioty wymienione w załącznikach 19-1 i 19-2 oraz sekcji A załącznika 19-3, które obejmują, w całości lub częściowo, jakiekolwiek przyznanie dostawcy usług budowlanych, na określony czas, tymczasowego prawa własności lub prawa do kontrolowania i prowadzenia prac cywilnych lub budowlanych wynikających z takiego zamówienia oraz prawa do żądania zapłaty za wykorzystywanie takich prac przez okres realizacji zamówienia, podlegają jedynie następującym postanowieniom: Artykuły 19.1, 19.2, 19.4, 19.5, 19.6 (z wyjątkiem ust. 3 lit. e) i l)), art. 19.15 (z wyjątkiem ust. 3 i 4) oraz 19.17.
3. Niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień na usługi budowlane, jak opisano w ust. 2, które są przyznawane przez podmioty zamawiające przy prowadzeniu rodzajów działalności wymienionych w sekcji B załącznika 19-3.

Uwagi do załącznika 19-6 dotyczącego Kanady

1. W odniesieniu do instytucji rządowych na szczeblu centralnym wymienionych w załączniku 19-1, niniejszy załącznik obejmuje usługi pogłębiania oraz usługi pogłębiania, które są związane z umowami na usługi budowlane, pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:
  - a) statek lub inne urządzenia pływające wykorzystywane w świadczeniu usług pogłębiania:
    - (i) są marki lub produkcji kanadyjskiej lub unijnej; albo
    - (ii) zostały zasadniczo zmodyfikowane w Kanadzie lub w Unii Europejskiej i są własnością osoby mającej siedzibę w Kanadzie lub w Unii Europejskiej przez co najmniej rok poprzedzający złożenie oferty przez oferenta; oraz
  - b) statek musi być zarejestrowany w:
    - (i) Kanadzie; albo
    - (ii) państwie członkowskim Unii Europejskiej i przyznano mu tymczasowe zezwolenie na podstawie *Coasting Trade Act*, S.C. 1992, c. 31. Tymczasowe zezwolenie zostanie przyznane jednostce Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem mających zastosowanie nieuznaniowych wymogów⁽¹⁾. Wymóg, zgodnie z którym tymczasowe zezwolenia będą wydawane jedynie w przypadku niedostępności kanadyjskiego statku, za który opłacono cło, lub kanadyjskiego statku, za który nie opłacono cła, nie będzie stosowany do wniosków o wydanie takiego tymczasowego zezwolenia.
2. Prowincja Québec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania dowolnych środków faworyzujących podzlecenie lokalnym przedsiębiorcom w przypadku zamówień udzielanych przez Hydro-Québec. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że środek ten nie będzie w żadnym wypadku warunkiem udziału lub kwalifikacji dostawców.
3. W odniesieniu do prowincji Manitoba niniejszy załącznik nie obejmuje zamówień usług budowlanych przez Manitoba Hydro Electric Board.

⁽¹⁾ Dla większej pewności należy zaznaczyć, że *Coasting Trade Act* nie nakłada wymogu obywatelstwa dla członków załogi.

ZAŁĄCZNIK 19-7

Uwagi ogólne

1. Niniejszy rozdział nie obejmuje udzielania zamówień:

- a) na budowę i remonty statków, w tym powiązanych usług architektonicznych i inżynierskich, dla podmiotów na szczeblu centralnym wymienionych w załączniku 19-1 i sekcji A załącznika 19-3; oraz dla podmiotów na szczeblu regionalnym i lokalnym w Kolumbii Brytyjskiej, Manitobie, Nowej Fundlandii i Labradorze, Nowym Brunswiku, Nowej Szkocji, Québecu oraz na Wyspie Księcia Edwarda, objętych załącznikiem 19-2 i sekcją A załącznika 19-3;
- b) na produkty rolne, mające na celu realizację rolniczych programów wsparcia i programów żywienia ludności;
- c) na usługi transportu, które stanowią część umowy w sprawie zamówienia publicznego lub mają charakter incydentalny;
- d) w odniesieniu do międzynarodowych przejść granicznych pomiędzy Kanadą a innym państwem, w tym projektowania, budowy, eksploatacji lub utrzymania takich przejść oraz powiązanej infrastruktury;
- e) pomiędzy jednostkami zależnymi lub powiązanimi tego samego podmiotu lub pomiędzy podmiotem a jego jednostkami zależnymi lub powiązanimi lub pomiędzy podmiotem a ogólną, ograniczoną lub specjalną spółką osobową, w której podmiot posiada większość lub udziały kontrolne; oraz
- f) na towary zakupione do celów reprezentacyjnych lub promocyjnych lub na usługi lub roboty budowlane zakupione do celów reprezentacyjnych lub promocyjnych poza granicami prowincji, w odniesieniu do prowincji Alberta, Kolumbia Brytyjska, Nowa Fundlandia i Labrador, Nowa Szkocja, Wyspa Księcia Edwarda, Québec i Saskatchewan;
- g) na zamówienia publiczne na usługi, z wyłączeniem zamówień na usługi budowlane, które przyznają usługodawcy prawo do świadczenia usługi publicznej i korzystania z niej w interesie ogólnym, w całości lub częściowo, na dostarczenie usługi na podstawie umowy w sprawie zamówienia;
- h) mających na celu przejęcie, rozbudowę, produkcję lub współprodukcję materiału programowego przez nadawców oraz kontrakty dotyczące czasu nadawania;
- i) udzielanych przez podmioty z Québecu na dzieła sztuki lokalnych artystów lub zamówień udzielanych przez jakiegokolwiek gminy, rady szkoły lub instytucje akademickie z innych prowincji i terytoriów w odniesieniu do sektorów kultury. Do celów niniejszego punktu dzieła sztuki obejmują konkretne prace artystyczne, które mają zostać umieszczone w budynku publicznym lub w miejscu publicznym;
- j) udzielanych przez podmioty zamawiające objęte załącznikami 19-1 i 19-2 oraz sekcją A załącznika 19-3 w związku z prowadzeniem działalności w sektorach wody pitnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, o ile takie zamówienia nie są objęte sekcją B załącznika 19-3;
- k) podlegających polityce zachęt Northwest Territories Business Incentive Policy; oraz
- l) podlegających polityce Nunavummi Nangminiaqtunik Ikajuuti (polityka NNI).

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

- a) żadnego środka przedsięwziętego lub utrzymywanego w odniesieniu do ludności rdzennej, ani do odstępstw dla przedsiębiorstw należących do ludności rdzennej; niniejszy rozdział nie dotyczy istniejących praw przyznanych ludności rdzennej lub praw traktatowych jakiegokolwiek z ludów należących do ludności rdzennej Kanady chronionych sekcją 35 Konstytucji z 1982 r.; oraz
- b) żadnych środków przedsięwziętych lub utrzymywanych przez Québec w odniesieniu do sektorów kultury.

3. Dla większej pewności, niniejszy rozdział należy interpretować zgodnie z następującymi zasadami:

- a) zamówienie, w zakresie, w jakim udzielane jest ono przez Kanadę, jest definiowane jako transakcje umowne, mające na celu nabycie towarów lub usług z bezpośrednią korzyścią dla rządu lub do bezpośredniego wykorzystania przez rząd. Udzielanie zamówień jest procesem, który rozpoczyna się po określeniu przez podmiot jego wymogów i trwa do chwili udzielenia zamówienia włącznie;

- b) w przypadku gdy zamówienie, które ma być udzielone przez podmiot, nie jest objęte niniejszym rozdziałem, załączników Kanady do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku nie należy rozumieć jako obejmujących jakiegokolwiek składniki towarowe lub usługowe tego zamówienia;
  - c) wszelkie wyłączenia, które są związane szczegółowo albo ogólnie z podmiotami lub przedsiębiorstwami na szczeblu poniżej centralnego, objętymi załącznikami 19-1 lub 19-2 lub sekcją A załącznika 19-3 stosuje się również do podmiotu lub podmiotów i przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw będących ich następcami, w taki sposób, aby utrzymać wartość zakresu stosowania załączników Kanady do jej wykazu dotyczącego dostępu do rynku dla niniejszego rozdziału;
  - d) usługi objęte niniejszym rozdziałem podlegają wyłączeniom Kanady od rozdziału ósmego (Inwestycje), dziewiątego (Transgraniczny handel usługami) i trzynastego (Usługi finansowe) i zastrzeżeniom do nich;
  - e) niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień udzielanych przez podmiot zamawiający w imieniu innego podmiotu, jeżeli zamówienie nie byłoby objęte niniejszym rozdziałem, gdyby zostało udzielone bezpośrednio przez ten podmiot; oraz
  - f) niniejszy rozdział nie obejmuje zamówień udzielanych przez podmiot zamawiający podmiotowi rządowemu.
4. Regionalny rozwój gospodarczy
- a) Prowincje i terytoria: Manitoba, Nowa Fundlandia i Labrador, Nowy Brunszwik, Nowa Szkocja, Terytoria Północno-Zachodnie, Nunavut, Wyspa Księcia Edwarda lub Yukon mogą odstąpić od stosowania niniejszego rozdziału w celu wsparcia regionalnego rozwoju gospodarczego, bez udzielania nienależnego wsparcia działalności monopolistycznej.
  - b) Wszelkie zamówienia kwalifikujące się do objęcia odstępstwem zgodnie z niniejszą uwagą:
    - (i) muszą mieć szacowaną łączną wartość wynoszącą nie więcej niż 1 mln CAD; oraz
    - (ii) muszą wspierać małe firmy lub możliwości zatrudnienia na obszarach wiejskich.
  - c) Jeżeli zamówienie spełnia wymogi lit. b) ppkt (ii), ale jego całkowita wartość przekracza kwotę 1 mln CAD, wartość części zamówienia, które zostałyby objęta odstępstwem, nie może przekroczyć 1 mln CAD.
  - d) Żadna prowincja ani terytorium wymienione w lit. a) nie mogą udzielić odstępstwa na mocy niniejszej uwagi więcej niż dziesięć razy rocznie.
  - e) Zamówienie nie kwalifikuje się do zastosowania odstępstwa na mocy niniejszej uwagi, jeżeli jest ono finansowane przez rząd federalny.
  - f) Zamówienie kwalifikujące się do zastosowania odstępstwa na mocy niniejszej uwagi należy zgłosić co najmniej 30 dni przed podpisaniem umowy w sprawie zamówienia, podając:
    - (i) szczegółowy opis okoliczności uzasadniających odstępstwo na mocy niniejszej uwagi;
    - (ii) informacje dotyczące obszaru, na którym zamówienie powinno zapewnić regionalne korzyści gospodarcze oraz, jeśli jest dostępna, nazwę dostawcy; oraz
    - (iii) wyjaśnienia dotyczące zgodności zamówienia z wymogami niniejszej uwagi.
-

ZAŁĄCZNIK 19-8

Środki publikacji**Sekcja A:**

Media elektroniczne lub papierowe wykorzystywane do publikowania aktów prawnych, regulacji, orzeczeń sądowych, powszechnie stosowanych zarządzeń administracyjnych, standardowych klauzul umownych oraz procedur dotyczących zamówień publicznych objętych niniejszym rozdziałem zgodnie z art. 19.5

1. KANADA**1.1 Podmioty rządowe i przedsiębiorstwa federalne (Crown Corporations):****1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:****a) Statutes of Canada:**

<http://laws.justice.gc.ca/>

b) Canada Gazette:

<http://www.gazette.gc.ca>

2. Orzeczenia sądowe:**a) Orzeczenia sądu najwyższego:**

http://scc.lexum.org/decisia-scc-csc/scc-csc/scc-csc/en/2013/nav_date.do

b) Sprawozdania trybunału federalnego:

<http://reports.fja-cmf.gc.ca/eng/index.html>

c) Federalny trybunał apelacyjny:

<http://www.fca-caf.gc.ca>

d) Kanadyjski trybunał ds. handlu międzynarodowego (Canadian International Trade Tribunal):

<http://www.citt-tcce.gc.ca>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:**a) Government Electronic Tendering System (GETS):**

<https://buyandsell.gc.ca/>

b) Canada Gazette:

<http://www.gazette.gc.ca>

c) Contracting Policy:

<http://www.tbs-sct.gc.ca/pol/doc-eng.aspx?id=14494&section=text>

2. PROWINCJE I TERYTORIA**2.1 Alberta****1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:****a) Alberta Acts, Regulations and Codes:**

http://www.qp.alberta.ca/Laws_Online.cfm

b) Alberta Gazette:

http://www.qp.alberta.ca/Alberta_Gazette.cfm

2. Orzeczenia sądowe:

a) Alberta Justice – Alberta Courts:

<http://www.albertacourts.ab.ca/index.php?p=169>

3. Decyzje administracyjne:

a) <http://www.canlii.org/en/ab/>

2.2 Kolumbia Brytyjska

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) <http://www.bclaws.ca/>

2. Orzeczenia sądowe:

a) <http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

a) <http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx>

2.3 Manitoba

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) Manitoba Gazette:

<http://web2.gov.mb.ca/laws/index.php>

2. Orzeczenia sądowe:

a) <http://www.manitobacourts.mb.ca/>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

a) <http://www.gov.mb.ca/tenders>

4. Gminy, organizacje gminne:

a) City of Winnipeg:

<http://www.winnipeg.ca/matmgt/info.stm>

b) City of Brandon:

<https://purchasing.brandon.ca/>

c) City of Thompson:

<http://www.thompson.ca/index.aspx?page=96>

d) City of Steinbach:

<http://www.steinbach.ca/home>

e) City of Portage La Prairie:

<http://www.city.portage-la-prairie.mb.ca>

5. Finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych:
- a) Red River College:
<http://www.rrc.ca/>
  - b) Regional Health Authorities of Manitoba:
<http://www.rham.mb.ca/rhampp.html>
  - c) University of Brandon:
[https://www.brandonu.ca/finance/faculty-staff-resources/purchasing-department/;](https://www.brandonu.ca/finance/faculty-staff-resources/purchasing-department/)
i <https://www.brandonu.ca/vp-finance/files/Purchasing-Manual-revised-October-2012.pdf>
  - d) University College of the North:
<https://www.ucn.ca/defaulted.aspx>
  - e) University of Manitoba:
http://www.umanitoba.ca/admin/governance/governing_documents/financial/392.html
  - f) University of Winnipeg:
<http://www.uwinnipeg.ca/index/cms-filesystem-action/pdfs/admin/policies/purchasing%20procedures%2004-01-13.pdf>
  - g) Winnipeg Regional Health Authority:
<http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/contracting.php>
6. Rady szkolne:
- a) Beautiful Plains:
<http://www.beautifulplainssd.ca/>
  - b) Border Land:
<http://www.blbsd.ca/Board/boardpolicies/Pages/default.aspx>
  - c) Division scolaire franco-manitobaine:
https://www.dsfm.mb.ca/SiteWeb2010/documents/La%20CSFM/Directives%202012/ADM%20-%20administration/ADM%2019%20Appel%20d_offres.pdf
  - d) Evergreen:
<http://www.esd.ca/Parents-and-Community/Documents/Administration%20Manual/5%20-%20Business%20Administration/5.130%20Purchasing%20Procedure.pdf>
  - e) Flin Flon:
<http://www.ffsd.mb.ca/division/policies>
  - f) Fort La Bosse:
<http://www.flbsd.mb.ca/division-info/policies#sectiond>
  - g) Frontier:
<http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/SitePages/Section%20D%20-%20Business%20Administration.aspx>; oraz
[http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20\(Policy%20and%20Regulation\).pdf](http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20(Policy%20and%20Regulation).pdf)

- h) Garden Valley:
http://www.gvnsd.ca/images/PDF/Policies/POLICY_MANUAL_1.pdf
- i) Hanover:
<http://hsd.ca/board/division-policies/>
- j) Interlake:
<http://www.isd21.mb.ca/>
- k) Kelsey:
<http://www.ksd.mb.ca>
- l) Lakeshore:
<http://www.lakeshoresd.mb.ca/regulations-and-procedures>
- m) Lord Selkirk:
http://www.lssd.ca/division/policy_documents/pdfs/B-16%20Purchasing.pdf
- n) Louis Riel:
<https://www.lrsd.net/leadership/administrative-guidelines/>
- o) Manitoba Institute of Trade and Technology (dawniej Winnipeg Tech. College):
www.mitt.ca
- p) Mountain View:
<http://www.mvnsd.ca/governance.cfm?subpage=435>
- q) Mystery Lake:
<http://www.mysterynet.mb.ca/documents/general/5.130-purchasing-procedure.pdf>
- r) Park West:
<http://www.pwsd.ca/Policies/Section%205/Section%205.html>
- s) Pembina Trails:
http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html
- t) Pine Creek:
<http://www.pinecreeksd.mb.ca/section-d-fiscal-management.html>
- u) Portage la Prairie:
<http://www.plpsd.mb.ca/board-and-governance/policies/d>
- v) Prairie Rose:
<http://www.prsdmb.ca/policies-d/>
- w) Prairie Spirit:
<https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/division/policy-manual>
- x) Public Schools Finance Board:
<http://www.edu.gov.mb.ca/k12/finance/>

- y) Red River Valley:
<http://rrvsc.ca/wp-content/uploads/2015/09/DJB-Purchasing-Procedures.pdf>
  - z) River East Transcona:
<http://www.retsd.mb.ca/yourretsd/Policies/Documents/DJB.pdf>
  - aa) Rolling River:
<http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx>
  - bb) Seine River:
http://www.srsd.mb.ca/PolMan/DJ_REG.pdf
  - cc) Seven Oaks:
<http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx>
  - dd) Southwest Horizon:
<http://www.shmb.ca/images/stories/Administrative-Manual/Section2/purchasing%20procedures.pdf>
  - ee) St. James-Assiniboia:
<http://polmanual.sjsd.net/?p=Section D-Fiscal Management/>
  - ff) Sunrise:
<http://www.sunrisemd.ca/OperationalDepartments/Pages/default.aspx>
  - gg) Swan Valley:
<http://www.svsd.ca/svsd/policiesnum.htm>
  - hh) Turtle Mountain:
<http://www.tmsd.mb.ca/procedures/D/D-10.pdf>
  - ii) Turtle River:
<http://trsd32.mb.ca/TRSD/PDFs/TRSDPolicies/Administration.pdf>
  - jj) Western:
http://www.westernsd.mb.ca/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=61:section-d-fiscal-management&Itemid=73#
  - kk) Whiteshell:
<http://www.sdwhiteshell.mb.ca/>
  - ll) Winnipeg:
<https://www.winnipegsc.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx>
7. Przedsiębiorstwa federalne (Crown corporations):
- a) Manitoba Hydro:
https://www.hydro.mb.ca/selling_to_mh/selling_index.shtml?WT.mc_id=2030
  - b) Manitoba Liquor and Lotteries:
<http://www.mbl.ca/>

2.4 Nowy Brunszwik

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) New Brunswick Acts and Regulations:

http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/acts_regulations.html

b) The Royal Gazette:

http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/royal_gazette/content/

2. Orzeczenia sądowe:

a) The New Brunswick Reports:

<http://www.mlb.nb.ca/html/canadian-case-law-search.php>; oraz

<https://www.canlii.org/en/nb/>

b) Dominion Law Reports:

<http://www.carswell.com/product-detail/dominion-law-reports-4th-series/>

c) Supreme Court Reports:

<http://www.scc-csc.gc.ca/>

d) National Reporter:

<http://www.mlb.nb.ca/site/catalog/nr.htm>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

a) New Brunswick Opportunities Network:

<http://www.gnb.ca/tenders>

b) Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:

<http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5 Nowa Fundlandia i Labrador

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2. Orzeczenia sądowe:

a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2.6 Terytoria Północno-Zachodnie

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2. Orzeczenia sądowe:

a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

- a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7 Nowa Szkocja

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- a) Office of the Legislative Counsel:

<http://nslegislature.ca>

- b) The Registry of Regulations:

<http://www.gov.ns.ca/just/regulations/>

2. Orzeczenia sądowe:

- a) The Courts of Nova Scotia:

<http://www.courts.ns.ca/>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

- a) <http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8 Nunavut

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- a) <http://www.justice.gov.nu.ca/apps/authoring/dspPage.aspx?page=STATUTES+AND+REGULATIONS+PAGE>

2. Orzeczenia sądowe:

- a) <http://www.canlii.org/en/nu/>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

- a) NNI Contracting Appeals Board Annual Report:

<http://nni.gov.nu.ca/documents>

- b) Polityki i procedury dotyczące zamówień publicznych rządu Nunavut są dostępne na stronie:

<http://www.gov.nu.ca/sites/default/files/files/Procurement%20Procedures.pdf>

2.9 Ontario

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- a) Statutes and Regulations of Ontario:

<http://www.ontario.ca/laws>

- b) The Ontario Gazette:

<http://www.ontario.ca/ontario-gazette>

2. Orzeczenia sądowe:

- a) http://www.ontariocourts.ca/decisions_index/en/

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

- a) <http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/>

4. Rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych; gminy; i wszystkie należące do rządu podmioty na szczeblu prowincji i gminy o charakterze handlowym lub przemysłowym:

- a) <http://www.marcan.net/en/on/index.php>

5. Hydro One:

- a) <http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx>

6. Ontario Power Generation:

- a) <http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx>

2.10 Wyspa Księcia Edwarda

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- a) <http://www.gov.pe.ca/law/regulations/index.php3>

- b) The Royal Gazette of Prince Edward Island

2. Orzeczenia sądowe:

- a) <http://www.gov.pe.ca/courts/supreme/index.php3?number=1000150&lang=E>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

- a) <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11 Québec

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- a) Publications du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html>

- b) Gazette officielle du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.en.html>

2. Orzeczenia sądowe:

- a) Annuaire de jurisprudence et de doctrine du Québec

- b) Jurisprudence Express (J.E.)

- c) Jugements.qc.ca:

- a) <http://www.jugements.qc.ca/>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

- a) Publications du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html>

- b) Gazette officielle du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.fr.html>

- c) Site internet du Secrétariat du Conseil du trésor:

- a) <http://www.tresor.gouv.qc.ca/fr/faire-affaire-avec-letat/les-marches-publics/>

2.12 Saskatchewan

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) Queen's Printer:

<http://www.publications.gov.sk.ca>

2. Orzeczenia sądowe:

a) Queen's Bench:

<http://www.sasklawcourts.ca>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

a) SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

a) <http://www.gov.yk.ca/legislation/index.html>

2. Orzeczenia sądowe:

a) <http://www.yukoncourts.ca/>

3. Wyroki i postępowania administracyjne:

a) <http://www.hpw.gov.yk.ca/selling/bidchallenge.html>

Sekcja B:

Elektroniczne lub papierowe media wykorzystywane do publikacji powiadomień wymaganych w art. 19.6, 19.8.7 i 19.15.2 zgodnie z art. 19.5

1. KANADA

1.1 Podmioty rządowe i przedsiębiorstwa federalne (Crown Corporations):

1. Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/procurement-data/tenders>

2. MERX, Cebra Inc.:

<http://www.merx.ca>

2. PROWINCJE I TERYTORIA

2.1 Alberta

1. Alberta Purchasing Connection:

<http://www.purchasingconnection.ca>

2.2 Kolumbia Brytyjska

1. BC Bid:

<http://www.bcbid.gov.bc.ca>

2.3 Manitoba

1. Na szczeblu prowincji:

a) <http://www.gov.mb.ca/tenders>

2. Gminy, organizacje gminne:

a) City of Winnipeg:

<http://www.winnipeg.ca/matmgt/bidopp.asp>

b) City of Brandon:

<http://brandon.ca/purchasing-a-tenders>

c) City of Steinbach:

http://www.steinbach.ca/city_services/tender_opportunities/

d) City of Portage La Prairie:

<http://www.city-plap.com/main/category/opportunities/>; oraz

<http://www.rfp.ca/organization/City-of-Portage-la-Prairie>

e) City of Thompson:

<http://www.thompson.ca/index.aspx?page=229>

3. Finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych:

a) University of Manitoba:

http://umanitoba.ca/admin/financial_services/purch/bid_opportunities.html; oraz

<https://www.biddingo.com/>

b) University of Winnipeg:

<https://www.merx.com/>

c) University of Brandon:

<http://www.rfp.ca/organization/Brandon-University>

d) Red River College:

www.merx.com

e) University College of the North:

www.merx.com

f) Winnipeg Regional Health Authority:

<http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/bids.php>

g) Regional Health Authorities of Manitoba:

www.healthprocanada.com; and www.biddingo.com

4. Rady szkolne:

a) Beautiful Plains:

<http://www.beautifulplainssd.ca/>

b) Border Land:

<http://www.blsd.ca/About/tenders/Pages/default.aspx>

c) Brandon:

<https://www.bsd.ca/Division/tenders/Pages/default.aspx>

d) Division scolaire franco-manitobaine:

www.MERX.com

e) Evergreen:

<http://www.esd.ca/Programs/Pages/Maintenance-and-Transportation.aspx>

f) Flin Flon:

<http://www.ffsd.mb.ca>

g) Fort La Bosse:

<http://www.flbsd.mb.ca/>

h) Frontier:

<http://www.frontiersd.mb.ca/resources/Pages/bidopportunities.aspx>

i) Garden Valley:

<http://www.gvsd.ca>

j) Hanover:

www.merx.com

k) Interlake:

http://www.isd21.mb.ca/request_for_proposals.html

l) Kelsey:

<http://www.ksd.mb.ca>

m) Lord Selkirk:

<http://www.lssd.ca/>

n) Lakeshore:

www.merx.com

o) Louis Riel:

www.merx.com

p) Mountain View:

<http://www.mvsd.ca/index.cfm>

- q) Mystery Lake:
<http://www.mysterynet.mb.ca>
- r) Park West:
<http://www.pwsd.ca/home.html>
- s) Pembina Trails:
http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html
- t) Pine Creek:
<http://www.pinecreeksd.mb.ca>
- u) Portage la Prairie:
<http://www.plpsd.mb.ca/>
- v) Prairie Rose:
<http://www.prsdmb.ca/>
- w) Prairie Spirit:
<https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/employment/tenders-and-rfp>
- x) Red River Valley:
<http://rrvsd.ca/>
- y) River East Transcona:
www.merx.com
- z) Rolling River:
<http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx>
- aa) Seine River:
<http://www.srsd.mb.ca/>
- bb) Seven Oaks:
<http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx>; oraz www.merx.com
- cc) Southwest Horizon:
<http://www.shmb.ca/>
- dd) St. James-Assiniboia:
www.merx.com
- ee) Sunrise:
<http://www.sunrisesd.ca/OperationalDepartments/Purchasing/Proposals%20and%20Tenders/Pages/default.aspx>
- ff) Swan Valley:
<http://www.svsd.ca/>

- gg) Turtle Mountain:
<http://www.tmsd.mb.ca>
  - hh) Turtle River:
<http://trsd32.mb.ca>
  - ii) Western:
<http://www.westernsd.mb.ca/>
  - jj) Whiteshell:
<http://www.sdwhiteshell.mb.ca/>
  - kk) Winnipeg:
<https://www.winnipegsd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx>
  - ll) Manitoba Institute of Trade and Technology (dawniej Winnipeg Tech. College):
www.mitt.ca
  - mm) Public Schools Finance Board:
<http://www.plansource.ca/Portals/61984/spr/wca.htm>
5. Przedsiębiorstwa federalne (Crown corporations):
- a) Manitoba Hydro:
<http://www.merx.com/English/Nonmember.asp?WCE=Show&TAB=3&PORTAL=MERX&State=1&hcode=ZnHb9N%2fyhQhquB6o2pU2g%3d%3d>
  - b) Manitoba Liquor and Lotteries:
www.merx.com; oraz
www.winnipegconstruction.ca (tylko budownictwo)

2.4 Nowy Brunszwik

- 1. New Brunswick Opportunities Network:
<https://nbon-rpanb.gnb.ca/welcome?language=En>
- 2. Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:
<http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5 Nowa Fundlandia i Labrador

- 1. Informacje dostępne na głównej stronie internetowej, agencja zamówień publicznych:
<http://www.gpa.gov.nl.ca/index.html>

2.6 Terytoria Północno-Zachodnie

- 1. Rejestr umów:
<http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7 Nowa Szkocja

1. Usługi zaopatrzeniowe:

<http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8 Nunavut

1. <http://www.nunavuttenders.ca/>

2.9 Ontario

1. <https://ontariotenders.bravosolution.com/esop/nac-host/public/web/login.html>

2. Rady szkolne oraz finansowane ze środków publicznych ośrodki akademickie, ośrodki zdrowia i podmioty zajmujące się świadczeniem usług socjalnych; Gminy; i wszystkie należące do rządu podmioty na szczeblu prowincji i gminy o charakterze handlowym lub przemysłowym:

a) <http://www.marcan.net/en/on/index.php>

3. Hydro One:

<http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx>

4. Ontario Power Generation:

<http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx>

2.10 Wyspa Księcia Edwarda

1. <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php?number=1041973>

2.11 Québec

1. Ogłoszenia o zamówieniach publicznych (art. 19.6), wnioski o zakwalifikowanie, nazwy wybranych dostawców w kontekście zamówienia na dostawę lub zamówienia na wykonanie zadania, oraz informacje dotyczące udzielonych zamówień (art. 19.15.2) są publikowane przez SEAO, elektroniczny system przetargowy zatwierdzony przez rząd Québecu (<http://www.seao.ca>).

2. W Québecu, zgodnie z rozporządzeniami, wykaz uniwersalny może być stosowany jedynie w ramach procedury kwalifikowania dostawcy (art. 19.8.7).

2.12 Saskatchewan

1. SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. <http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html>

2. <http://www.hpw.gov.yk.ca/tenders/index.html>

Sekcja C:

Adres lub adresy stron internetowych, na których strony publikują statystyki dotyczące zamówień zgodnie z art. 19.15.5 oraz ogłoszenia dotyczące udzielonych zamówień zgodnie z art. 19.15.6

1. KANADA**1.1 Podmioty rządowe i przedsiębiorstwa federalne (Crown Corporations):****1. Purchasing Activity Report:**

http://www.tbs-sct.gc.ca/pubs_pol/dcgpubs/con_data/siglist-eng.asp

2. Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/>

2. PROWINCJE I TERYTORIA**2.1 Alberta**

1. <http://www.purchasingconnection.ca>

2.2 Kolumbia Brytyjska

1. <http://www.bcbid.gov.bc.ca>

2.3 Manitoba

1. <http://www.gov.mb.ca/tenders>

2. <http://www.merx.com>

2.4 Nowy Brunszwik

1. <http://www.gnb.ca/tenders>

2. <http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5 Nowa Fundlandia i Labrador

1. <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2.6 Terytoria Północno-Zachodnie

1. <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7 Nowa Szkocja

1. <http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8 Nunavut

1. <http://www.nunavuttenders.ca/>
2. <http://www.gov.nu.ca/eia/programs-services/information-businesses>

2.9 Ontario

1. <http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/>

2.10 Wyspa Księcia Edwarda

1. <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11 Québec

1. Statistiques sur les acquisitions gouvernementales:

<http://www.tresor.gouv.qc.ca/faire-affaire-avec-letat/publications/statistiques-sur-les-acquisitions-gouvernementales/>

2. Avis concernant les marchés adjugés Système électronique d'appel d'offres approuvé par le gouvernement du Québec SEAO (<http://www.seao.ca>)

2.12 Saskatchewan

1. www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. <http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html>
  2. <http://www.hpw.gov.yk.ca/registry/>
-

WYKAZ UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCY DOSTĘPU DO RYNKU

ZAŁĄCZNIK 19-1

Institucje rządowe na szczeblu centralnym zamawiające zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału

Towary	1 30 000 SDR
Wyszczególnione w załączniku 19-4	
Progi	
Usługi	1 30 000 SDR
Wyszczególnione w załączniku 19-5	
Progi	
Usługi budowlane oraz koncesje na roboty budowlane	5 000 000 SDR
Wyszczególnione w załączniku 19-6	
Progi	

Sekcja A: Podmioty Unii Europejskiej

1. Rada Unii Europejskiej
2. Komisja Europejska
3. Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)

Sekcja B: Instytucje zamawiające instytucji rządowych państw członkowskich Unii Europejskiej

(Uwaga: niniejszy wykaz jest wyczerpujący)

BELGIA**1. Services publics fédéraux:**

SPF Chancellerie du Premier Ministre
SPF Personnel et Organisation
SPF Budget et Contrôle de la Gestion
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict)
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement
SPF Intérieur
SPF Finances
SPF Mobilité et Transports
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement
SPF Justice

1. Federale Overheidsdiensten:

FOD Kanselarij van de Eerste Minister
FOD Kanselarij Personeel en Organisatie
FOD Budget en Beheerscontrole
FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)
FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
FOD Binnenlandse Zaken
FOD Financiën
FOD Mobiliteit en Vervoer
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
FOD Justitie

SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Ministère de la Défense	Ministerie van Landsverdediging
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie
Service public fédéral de Programmation Développement durable	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid
2. Régie des Bâtiments:	2. Regie der Gebouwen:
Office national de Sécurité sociale	Rijksdienst voor sociale Zekerheid
Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité; Office national des Pensions	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering; Rijksdienst voor Pensioenen
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering
Fond des Maladies professionnelles	Fonds voor Beroepsziekten
Office national de l'Emploi	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
La Poste (1)	De Post (1)

BULGARIA

1. Администрация на Народното събрание (Administracja Rady Narodowej)
2. Администрация на Президента (Administracja Prezydenta)
3. Администрация на Министерския съвет (Administracja Rady Ministrów)
4. Конституционен съд (Trybunał Konstytucyjny)
5. Българска народна банка (Narodowy Bank Bułgarii)
6. Министерство на външните работи (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
7. Министерство на вътрешните работи (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
8. Министерство на извънредните ситуации (Ministerstwo ds. Sytuacji Nadzwyczajnych)
9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministerstwo Administracji Państwowej i Reformy Administracyjnej)
10. Министерство на земеделието и храните (Ministerstwo Rolnictwa i Żywności)
11. Министерство на здравеопазването (Ministerstwo Zdrowia)
12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministerstwo Gospodarki i Energii)
13. Министерство на културата (Ministerstwo Kultury)
14. Министерство на образованието и науката (Ministerstwo Edukacji i Nauki)
15. Министерство на околната среда и водите (Ministerstwo Środowiska i Wody)

(1) Działalność pocztowa na podstawie ustawy z dnia 24 grudnia 1993 r.

16. Министерство на отбраната (Ministerstwo Obrony)
17. Министерство на правосъдието (Ministerstwo Sprawiedliwości)
18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Robót Publicznych)
19. Министерство на транспорта (Ministerstwo Transportu)
20. Министерство на труда и социалната политика (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej)
21. Министерство на финансите (Ministerstwo Finansów)
22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (agencje państwowe, komisje państwowe, agencje wykonawcze i inne organy państwowe utworzone na podstawie ustawy lub rozporządzenia Rady Ministrów, których zadania są związane ze sprawowaniem władzy wykonawczej)
23. Агенция за ядрено регулиране (Agencja Nadzoru Nuklearnego)
24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Komisja Nadzoru nad Zasobami Energetycznymi i Wodnymi)
25. Държавна комисия по сигурността на информацията (Państwowa Komisja ds. Bezpieczeństwa Informacji)
26. Комисия за защита на конкуренцията (Komisja ds. Ochrony Konkurencji)
27. Комисия за защита на личните данни (Komisja ds. Ochrony Danych Osobowych)
28. Комисия за защита от дискриминация (Komisja ds. Ochrony przed Dyskryminacją)
29. Комисия за регулиране на съобщенията (Komisja Regulacji Łączności)
30. Комисия за финансов надзор (Komisja Nadzoru Finansowego)
31. Патентно ведомство на Република България (Urząd Patentowy Republiki Bułgarii)
32. Сметна палата на Република България (Trybunał Obrachunkowy Republiki Bułgarii)
33. Агенция за приватизация (Agencja Prywatyzacyjna)
34. Агенция за следприватизационен контрол (Agencja ds. Kontroli Poprywatyzacyjnej)
35. Български институт по метрология (Bułgarski Instytut Meteorologiczny)
36. Държавна агенция „Архиви” (Państwowa Agencja „Archiwa”)
37. Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси” (Państwowa Agencja „Rezerwa państwowa i zapasy na wypadek wojny”)
38. Държавна агенция за бежанците (Państwowa Agencja ds. Uchodźców)
39. Държавна агенция за българите в чужбина (Państwowa Agencja ds. Bułgarów Przebywających Za Granicą)
40. Държавна агенция за закрила на детето (Państwowa Agencja ds. Ochrony Dzieci)
41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (Państwowa Agencja ds. Technologii Informatycznych i Komunikacji)
42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (Państwowa Agencja ds. Nadzoru Metrologicznego i Technicznego)
43. Държавна агенция за младежта и спорта (Państwowa Agencja ds. Młodzieży i Sportu)
44. Държавна агенция по туризма (Państwowa Agencja ds. Turystyki)
45. Държавна комисия по стоковите борси и тържища (Państwowa Komisja ds. Wymiany Towarowej i Rynków Towarowych)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Instytut Administracji Publicznej i Integracji Europejskiej)
47. Национален статистически институт (Narodowy Instytut Statystyczny)
48. Агенция „Митници” (Agencja Celna)
49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Agencja ds. Kontroli Finansów Publicznych)
50. Агенция за държавни вземания (Agencja ds. Ściągania Należności Państwa)
51. Агенция за социално подпомагане (Agencja ds. Pomocy Socjalnej)
52. Държавна агенция „Национална сигурност” (Państwowa Agencja „Bezpieczeństwo Narodowe”)
53. Агенция за хората с увреждания (Agencja ds. Osób Niepełnosprawnych)
54. Агенция по вписванията (Agencja Rejestrowa)
55. Агенция по енергийна ефективност (Agencja ds. Efektywności Energetycznej)
56. Агенция по заетостта (Agencja ds. Zatrudnienia)
57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Agencja ds. Geodezji, Kartografii i Katastru)
58. Агенция по обществени поръчки (Agencja ds. Zamówień Publicznych)
59. Българска агенция за инвестиции (Bułgarska Agencja Inwestycyjna)
60. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация” (Dyrekcja Generalna „Administracji Lotnictwa cywilnego”)
61. Дирекция за национален строителен контрол (Dyrekcja ds. Krajowego Nadzoru Budownictwa)
62. Държавна комисия по хазарта (Państwowa Komisja Hazardowa)
63. Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja ds. Pojazdów”)
64. Изпълнителна агенция „Борба с градушките” (Agencja Wykonawcza „Ochrona przed Gradem”)
65. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация” (Agencja Wykonawcza „Bułgarski Urząd Akredytacyjny”)
66. Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда” (Agencja Wykonawcza „Generalna Inspekcja Pracy”)
67. Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Kolei”)
68. Изпълнителна агенция „Морска администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Morska”)
69. Изпълнителна агенция „Национален филмов център” (Agencja Wykonawcza „Krajowe Centrum Filmowe”)
70. Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Portów”)
71. Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав” (Agencja Wykonawcza „Eksploracja i Utrzymanie Rzeki Dunaj”)
72. Фонд „Републиканска пътна инфраструктура” (Krajowy Fundusz Infrastruktury)
73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Agencja Wykonawcza ds. Analiz i Prognoz Gospodarczych)
74. Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия (Agencja Wykonawcza ds. Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw)
75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Agencja Wykonawcza ds. Leków)

76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Agencja Wykonawcza ds. Winorośli i Wina)
77. Изпълнителна агенция по околна среда (Agencja Wykonawcza ds. Środowiska)
78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Agencja Wykonawcza ds. Zasobów Gleby)
79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Agencja Wykonawcza ds. Rybołówstwa i Akwakultury)
80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Agencja Wykonawcza ds. Selekcji i Reprodukcyj w ramach Hodowli Zwierząt)
81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Agencja Wykonawcza ds. Badania Odmian Roślin, Inspekcji Polowej i Kontroli Materiału Siewnego)
82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Agencja Wykonawcza ds. Transplantacji)
83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Agencja Wykonawcza ds. Hydromelioracji)
84. Комисията за защита на потребителите (Komisja Ochrony Konsumentów)
85. Контролно-техническата инспекция (Inspektorat Nadzoru Technicznego)
86. Национална агенция за приходите (Krajowa Agencja ds. Dochodów)
87. Национална ветеринарномедицинска служба (Krajowa Służba Weterynaryjna)
88. Национална служба за растителна защита (Krajowa Służba Ochrony Roślin)
89. Национална служба по зърното и фуражите (Krajowa Służba ds. Zbóż i Pasz)
90. Държавна агенция по горите (Agencja Lasów Państwowych)
91. Висшата атестационна комисия (Wyższa Komisja Atestacyjna)
92. Национална агенция за оценяване и акредитация (Krajowa Agencja ds. Oceny i Akredytacji)
93. Националната агенция за професионално образование и обучение (Krajowa Agencja ds. Edukacji i Szkolenia Zawodowego)
94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bułgarska Krajowa Komisja ds. zwalczania handlu ludźmi)
95. Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване” на Министерство на вътрешните работи (Dyrekcja „Zabezpieczenie materiałowo-techniczne i służby opieki społecznej” przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych)
96. Дирекция „Оперативно издирване” на Министерство на вътрешните работи (Dyrekcja „Dochodzenia operacyjne” przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych)
97. Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване” на Министерство на вътрешните работи (Dyrekcja „Zabezpieczenie finansowe i zabezpieczenie w zasoby” przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych)
98. Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация” (Agencja Wykonawcza „Kluby Wojskowe i Informacja”)
99. Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната” (Agencja Wykonawcza „Własność Państwowa w Ministerstwie Obrony”)
100. Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества”(Agencja Wykonawcza „Środki Testowania i Kontroli Broni, Sprzętu i Własności”)
101. Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната” (Agencja Wykonawcza „Działalność Socjalna w Ministerstwie Obrony”)
102. Национален център за информация и документация (Krajowe Centrum Informacji i Dokumentacji)
103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (Krajowe Centrum Radiobiologii i Ochrony przed Promieniowaniem)

104. Национална служба „Полиция” (Krajowy urząd „Policja”)
105. Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението” (Krajowy urząd „Bezpieczeństwo pożarowe i ochrona ludności”)
106. Национална служба за съвети в земеделието (Krajowa służba doradztwa rolniczego)
107. Служба „Военна информация” (Służba informacji wojskowej)
108. Служба „Военна полиция” (Policja Wojskowa)
109. Авиоотряд 28 (Eskadra powietrzna nr 28)

REPUBLIKA CZESKA

1. Ministerstvo dopravy (Ministerstwo Transportu)
2. Ministerstvo financí (Ministerstwo Finansów)
3. Ministerstvo kultury (Ministerstwo Kultury)
4. Ministerstvo obrany (Ministerstwo Obrony)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministerstwo Przemysłu i Handlu)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministerstwo Sprawiedliwości)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu)
10. Ministerstvo vnitra (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministerstwo Zdrowia)
13. Ministerstvo zemědělství (Ministerstwo Rolnictwa)
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministerstwo Środowiska)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Izba Deputowanych Parlamentu Republiki Czeskiej)
16. Senát PČR (Senat Parlamentu Republiki Czeskiej)
17. Kancelář prezidenta (Kancelaria Prezydenta)
18. Český statistický úřad (Czeski Urząd Statystyczny)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Czeski Urząd Nadzoru Kartograficznego i Kataster)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Urząd Własności Przemysłowej)
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Urząd Ochrony Danych Osobowych)
22. Bezpečnostní informační služba (Służby Ochrony Informacji)
23. Národní bezpečnostní úřad (Narodowy Urząd Bezpieczeństwa)
24. Česká akademie věd (Akademia Nauk Republiki Czeskiej)
25. Vězeňská služba (Służba Więziennictwa)
26. Český báňský úřad (Czeski Urząd ds. Górnictwa)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Urząd Ochrony Konkurencji)
28. Správa státních hmotných rezerv (Administracja Krajowymi Rezerwami Materialnymi)
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Krajowy Urząd Bezpieczeństwa Jądrowego)
30. Energetický regulační úřad (Urząd Regulacji Energetyki)
31. Úřad vlády České republiky (Kancelaria Rządu Republiki Czeskiej)
32. Ústavní soud (Sąd Konstytucyjny)
33. Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy)
34. Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny)
35. Nejvyšší státní zastupitelství (Biuro Oskarżyciela Publicznego)
36. Nejvyšší kontrolní úřad (Najwyższa Izba Kontroli)
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Biuro Obroncy Praw Publicznych)
38. Grantová agentura České republiky (Urząd Subsydiów Republiki Czeskiej)
39. Státní úřad inspekce práce (Państwowy Urząd Inspekcji Pracy)
40. Český telekomunikační úřad (Czeski Urząd Telekomunikacji)
41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Dyrekcja Dróg i Autostrad Republiki Czeskiej)

DANIA

1. Folketinget — The Danish Parliament Rigsrevisionen — The National Audit Office
2. Statsministeriet — The Prime Minister's Office
3. Udenrigsministeriet — Ministry of Foreign Affairs
4. Beskæftigelsesministeriet — Ministry of Employment
5 styrelser og institutioner — 5 agencji i instytucji
5. Domstolsstyrelsen — The Court Administration
6. Finansministeriet — Ministry of Finance
5 styrelser og institutioner — 5 agencji i instytucji
7. Forsvarsministeriet — Ministry of Defence
5 styrelser og institutioner — 5 agencji i instytucji
8. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse — Ministry of the Interior and Health
Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut — Kilka agencji i instytucji, w tym Statens Serum Institut
9. Justitsministeriet — Ministry of Justice
Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser — Commissioner of Police, 1 dyrekcja i kilka agencji
10. Kirkeministeriet — Ministry of Ecclesiastical Affairs
10 stiftsøvrigheder — 10 organów diecezjalnych

11. Kulturministeriet — Ministry of Culture
4 styrelser samt et antal statsinstitutioner — Departament i kilka instytucji
12. Miljøministeriet — Ministry of the Environment
5 styrelser — 5 agencji
13. Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration — Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs
1 styrelse — 1 agencja
14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri — Ministry of Food, Agriculture and Fisheries
4 direktorater og institutioner — 4 dyrekcje i instytucje
15. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling — Ministry of Science, Technology and Innovation
Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger — Kilka agencji i instytucji, w tym Risoe National Laboratory i Danish National Research i budynki edukacyjne
16. Skatteministeriet — Ministry of Taxation
1 styrelse og institutioner — 1 agencja i kilka instytucji
17. Velfærdsministeriet — Ministry of Welfare
3 styrelser og institutioner — 3 agencje i kilka instytucji
18. Transportministeriet — Ministry of Transport
7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet — 7 agencji i instytucji, w tym Øresundsbrokonsortiet
19. Undervisningsministeriet — Ministry of Education
3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner — 3 agencje, 4 placówki edukacyjne, 5 innych instytucji
20. Økonomi- og Erhvervsministeriet — Ministry of Economic and Business Affairs
Adskillige styrelser og institutioner — Kilka agencji i instytucji
21. Klima- og Energiministeriet — Ministry for Climate and Energy
3 styrelser og institutioner — 3 agencje i instytucje

NIEMCY

1.	Federal Foreign Office	Auswärtiges Amt
2.	Federal Chancellery	Bundeskanzleramt
3.	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4.	Federal Ministry of Education and Research	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5.	Federal Ministry for Food, Agriculture and Consumer Protection	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6.	Federal Ministry of Finance	Bundesministerium der Finanzen
7.	Federal Ministry of the Interior (tylko towary do zastosowań cywilnych)	Bundesministerium des Innern
8.	Federal Ministry of Health	Bundesministerium für Gesundheit

9.	Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Federal Ministry of Justice	Bundesministerium der Justiz
11.	Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Federal Ministry of Economic Affairs and Technology	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Federal Ministry for Economic Co-operation and Development	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Federal Ministry of Defence	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Federal Ministry of Environment, Nature Conservation and Reactor Safety	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTONIA

1. Vabariigi Presidendi Kantslei (Urząd Prezydenta Republiki Estońskiej)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parlament Republiki Estońskiej)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Sąd Najwyższy Republiki Estońskiej)
4. Riigikontroll (Państwowy Urząd Nadzoru Republiki Estonii)
5. Õiguskantsler (Kancelarz Praw)
6. Riigikantslei (Kancelaria Stanu)
7. Rahvusarhiiv (Państwowe Archiwum Estońskie)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministerstwo Edukacji i Badań)
9. Justiitsministeerium (Ministerstwo Sprawiedliwości)
10. Kaitseministeerium (Ministerstwo Obrony)
11. Keskkonnaministeerium (Ministerstwo Środowiska)
12. Kultuuriministeerium (Ministerstwo Kultury)
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministerstwo Gospodarki i Komunikacji)
14. Põllumajandusministeerium (Ministerstwo Rolnictwa)
15. Rahandusministeerium (Ministerstwo Finansów)
16. Siseministeerium (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
17. Sotsiaalministeerium (Ministerstwo Spraw Społecznych)
18. Välisministeerium (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
19. Keeleinspeksioon (Inspektorat Języka)
20. Riigiprokuratuur (Urząd Prokuratora)
21. Teabeamet (Komisja Informacji)

22. Maa-amet (Estońska Komisja Gruntów)
23. Keskkonnainspeksioon (Inspektorat Środowiska)
24. Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus (Centrum Ochrony Lasów i Gospodarki Leśnej)
25. Muinsuskaitseamet (Komisja ds. Dziedzictwa)
26. Patendiamet (Urząd Patentowy)
27. Tehnilise Järelevalve Amet (Estoński Urząd Nadzoru Technicznego)
28. Tarbijakaitseamet (Komisja Ochrony Konsumenta)
29. Riigihangete Amet (Urząd Zamówień Publicznych)
30. Taimetoodangu Inspeksioon (Inspektorat Hodowli Roślin)
31. Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (Komisja Rejestrów Rolnych i Informacji)
32. Veterinaar- ja Toiduamet (Komisja Weterynaryjna i Żywności)
33. Konkurentsiamet (Estoński Urząd ds. Konkurencji)
34. Maksuamet (Urząd Podatkowy i Celny)
35. Statistikaamet (Estoński Urząd Statystyczny)
36. Tolliamet (Komisja Policji Bezpieczeństwa)
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Komisja Obywatelstwa i Migracji)
38. Piirivalveamet (Krajowa Komisja Straży Granicznej)
39. Politseiamet (Komisja Policji Krajowej)
40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (Centrum Medycyny Sądowej)
41. Keskkriminaalpolitsei (Centralna Policja Kryminalna)
42. Päästeamet (Komisja Ratownictwa)
43. Andmekaitse Inspeksioon (Estoński Inspektorat Ochrony Danych Osobowych)
44. Ravimiamet (Państwowa Agencja ds. Leków)
45. Sotsiaalkindlustusamet (Zakład Ubezpieczeń Społecznych)
46. Tööturuamet (Komisja Rynku Pracy)
47. Tervishoiuamet (Komisja Ochrony Zdrowia)
48. Tervisekaitseinspeksioon (Inspektorat Ochrony Zdrowia)
49. Tööinspeksioon (Inspektorat Pracy)
50. Lennuamet (Estońska Administracja Lotnictwa Cywilnego)
51. Maanteeamet (Estońska Administracja Dróg)
52. Veeteede Amet (Administracja Morska)
53. Julgestuspolitsei (Centralne Organy Ścigania)
54. Kaitseressursside Amet (Agencja Zasobów Obronnych)
55. Kaitseväe Logistikakeskus (Centrum Logistyczne Sił Obrony)

GRECJA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministerstwo Gospodarki i Finansów)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministerstwo Rozwoju)
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministerstwo Sprawiedliwości)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministerstwo Edukacji i Religii)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministerstwo Kultury)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministerstwo Zdrowia i Solidarności Społecznej)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego i Robót Publicznych)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministerstwo Zatrudnienia i Ochrony Socjalnej)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministerstwo Transportu i Komunikacji)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministerstwo Rozwoju Wsi i ds. Żywności)
13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministerstwo Floty Handlowej oraz Polityki Morza Egejskiego i Wysp Egejskich)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministerstwo Macedonii i Tracji)
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (Sekretariat Generalny ds. Komunikacji)
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (Sekretariat Generalny ds. Informacji)
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Sekretariat Generalny ds. Młodzieży)
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (Sekretariat Generalny ds. Równości)
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Sekretariat Generalny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego)
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Sekretariat Generalny ds. Greków mieszkających za granicą)
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Sekretariat Generalny ds. Przemysłu)
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Sekretariat Generalny ds. Badań i Technologii)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Sekretariat Generalny ds. Sportu)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Sekretariat Generalny ds. Robót Publicznych)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Krajowa Służba Statystyczna)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (Krajowa Rada Opieki Społecznej)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Organizacja Budownictwa dla Robotników)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (Krajowy Urząd Publikacji)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (Główne Laboratorium Państwowe)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Grecki Fundusz Drogowy)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Uniwersytet Ateński)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Uniwersytet w Salonikach)

33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Uniwersytet Tracji)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Uniwersytet Egejski)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Uniwersytet w Janinie)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Uniwersytet w Patras)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Uniwersytet Macedoński)
38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Politechnika Kretańska)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών (Szkoła Techniczna Sivitanidios)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Szpital Eginition)
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Szpital Areteio)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Krajowe Centrum Administracji Publicznej)
43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. Organizacja ds. zarządzania materiałami publicznymi)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Organizacja rolniczych ubezpieczeń)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Organizacja ds. budynków szkolnych)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Sztab generalny wojsk lądowych)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Sztab generalny marynarki wojennej)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Sztab generalny lotnictwa)
49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Grecka Komisja Energii Atomowej)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Sekretariat Generalny ds. Dalszej Edukacji)
51. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Ministerstwo Obrony Narodowej)
52. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Sekretariat Generalny ds. Handlu)
53. Ελληνικά Ταχυδρομεία Poczta Grecka (EL. TA)

HISZPANIA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

FRANCJA

1. **Ministères**

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. **Établissements publics nationaux**

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence pour la garantie du droit des mineurs

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National des Appellations d'origine
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Paris

Institut national des jeunes sourds — Bordeaux

Institut national des jeunes sourds — Chambéry

Institut national des jeunes sourds — Metz

Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Education Physique

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée du Louvre

Musée du Quai Branly

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée national de la Légion d'honneur

Musée de la Poste

Muséum National d'Histoire Naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Paris

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage
Office National de l'eau et des milieux aquatiques
Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
Palais de la découverte
Parcs nationaux
Universités

3. Institutions, autorités et juridictions indépendantes

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

4. Autre organisme public national

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

CHORWACJA

Hrvatski sabor (Parlament Chorwacji)

Predsjednik Republike Hrvatske (Prezydent Republiki Chorwacji)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Urząd Prezydenta Republiki Chorwacji)

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti (Urząd Prezydenta Republiki Chorwacji po zakończeniu kadencji)

Vlada Republike Hrvatske (Rząd Republiki Chorwacji)

uredi Vlade Republike Hrvatske (Urzędy Rządu Republiki Chorwacji)

Ministarstvo gospodarstva (Ministerstwo Gospodarki)

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE)

Ministarstvo financija (Ministerstwo Finansów)

Ministarstvo obrane (Ministerstwo Obrony)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich)

Ministarstvo unutarnjih poslova (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

Ministarstvo pravosuđa (Ministerstwo Sprawiedliwości)

Ministarstvo uprave (Ministerstwo Administracji Publicznej)

Ministarstvo poduzetništva i obrta (Ministerstwo Przedsiębiorczości i Rzemiosła)

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (Ministerstwo Pracy i Systemu Emerytalnego)

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (Ministerstwo Spraw Morskich, Transportu i Infrastruktury)

Ministarstvo poljoprivrede (Ministerstwo Rolnictwa)

Ministarstvo turizma (Ministerstwo Turystyki)

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (Ministerstwo Ochrony Środowiska)

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (Ministerstwo Budownictwa i Planowania Przestrzennego)

Ministarstvo branitelja (Ministerstwo ds. Weteranów)

Ministarstvo socijalne politike i mladih (Ministerstwo Polityki Społecznej i Młodzieży)

Ministarstvo zdravlja (Ministerstwo Zdrowia)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (Ministerstwo Nauki, Edukacji i Sportu)

Ministarstvo kulture (Ministerstwo Kultury)

državne upravne organizacije (Państwowe organizacje administracyjne)

uredi državne uprave u županijama (Urzędy administracji państwowej na szczeblu powiatów)

Ustavni sud Republike Hrvatske (Trybunał Konstytucyjny Republiki Chorwacji)

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Sąd Najwyższy Republiki Chorwacji)

sudovi (Sądy)

Državno sudbeno vijeće (Krajowa Rada Sądownictwa)

državna odvjetništva (Urząd prokuratora generalnego)

Državnoodvjetničko vijeće (Urząd prokuratora krajowego)

pravobraniteljstva (Urzędy rzecznika praw obywatelskich)

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (Państwowa Komisja ds. Nadzoru nad Procedurami Zamówień Publicznych)

Hrvatska narodna banka (Narodowy Bank Chorwacji)

državne agencije i uredi (Państwowe agencje i urzędy)

Državni ured za reviziju (Państwowy Urząd Kontroli)

IRLANDIA

1. President's Establishment
2. Houses of the Oireachtas — [Parliament]
3. Department of the Taoiseach — [Prime Minister]
4. Central Statistics Office
5. Department of Finance
6. Office of the Comptroller and Auditor General
7. Office of the Revenue Commissioners

8. Office of Public Works
9. State Laboratory
10. Office of the Attorney General
11. Office of the Director of Public Prosecutions
12. Valuation Office
13. Commission for Public Service Appointments
14. Office of the Ombudsman
15. Chief State Solicitor's Office
16. Department of Justice, Equality and Law Reform
17. Courts Service
18. Prisons Service
19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government
21. Department of Education and Science
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food
24. Department of Transport
25. Department of Health and Children
26. Department of Enterprise, Trade and Employment
27. Department of Arts, Sports and Tourism
28. Department of Defence
29. Department of Foreign Affairs
30. Department of Social and Family Affairs
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht — [Gaelic speaking regions] Affairs
32. Arts Council
33. National Gallery

WŁOCHY

I. Podmioty dokonujące zakupów:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Urząd Rady Ministrów)
2. Ministero degli Affari Esteri (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
3. Ministero dell'Interno (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) (Ministerstwo Sprawiedliwości i urzędy sądowe (inne niż *giudici di pace*))
5. Ministero della Difesa (Ministerstwo Obrony)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministerstwo Gospodarki i Finansów)
7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego)
8. Ministero del Commercio internazionale (Ministerstwo Handlu Zagranicznego)
9. Ministero delle Comunicazioni (Ministerstwo Komunikacji)
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministerstwo Polityki Rolnej i Leśnej)
11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministerstwo Środowiska, Gruntów i Morza)
12. Ministero delle Infrastrutture (Ministerstwo Infrastruktury)
13. Ministero dei Trasporti (Ministerstwo Transportu)
14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministerstwo Pracy, Polityki Społecznej i Bezpieczeństwa Socjalnego)
15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministerstwo Solidarności Społecznej)
16. Ministero della Salute (Ministerstwo Zdrowia)
17. Ministero dell'Istruzione dell' università e della ricerca (Ministerstwo Edukacji, Szkolnictwa Wyższego i Badań)
18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (Ministerstwo Dziedzictwa i Kultury, w tym jego podmioty podporządkowane)

II. Inne krajowe organy publiczne:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ⁽¹⁾

CYPR

1. a) Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Urząd i Pałac Prezydencki)
b) Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Urząd Koordynatora ds. harmonizacji)
2. Υπουργικό Συμβούλιο (Rada Ministrów)
3. Βουλή των Αντιπροσώπων (Izba Reprezentantów)
4. Δικαστική Υπηρεσία (Służba Sądowa)
5. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Biuro Prawne Republiki)
6. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Urząd Nadzoru Republiki)
7. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Komisja Służb Publicznych)
8. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Komisja Służb Edukacji)
9. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Urząd Komisarza Administracji (Rzecznik Praw Obywatelskich))
10. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Komisja Ochrony Konkurencji)
11. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Służba Nadzoru Wewnętrzznego)
12. Γραφείο Προγραμματισμού (Biuro Planowania)
13. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Ministerstwo Skarbu)

⁽¹⁾ Dla większej pewności należy zaznaczyć, że Coasting Trade Act nie nakłada wymogu obywatelstwa dla członków załogi.

14. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Komisarz Urzędu Ochrony Danych Osobowych)
15. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Urząd Komisarza Pomocy Publicznej)
16. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Organ ds. Kontroli Przetargów)
17. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Organ ds. Nadzoru i Rozwoju Spółdzielni)
18. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Organ ds. Kontroli Uchodźców)
19. Υπουργείο Άμυνας (Ministerstwo Obrony)
20. a) Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministerstwo Rolnictwa, Zasobów Naturalnych i Środowiska)
  - b) Τμήμα Γεωργίας (Departament Rolnictwa)
  - c) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Służby Weterynaryjne)
  - d) Τμήμα Δασών (Departament Leśnictwa)
  - e) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Departament Rozwoju Zasobów Wodnych)
  - f) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Departament Nadzoru Geologicznego)
  - g) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Służby Meteorologiczne)
  - h) Τμήμα Αναδασμού (Departament Konsolidacji Gruntów)
  - i) Υπηρεσία Μεταλλείων (Służba Kopalń)
  - j) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Instytut Badań Rolnictwa)
  - k) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Departament Rybołówstwa i Badań Morskich)
21. a) Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministerstwo Sprawiedliwości i Porządku Publicznego)
  - b) Αστυνομία (Policja)
  - c) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Straż Pożarna Cypru)
  - d) Τμήμα Φυλακών (Departament Więziennictwa)
22. a) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Turystyki)
  - b) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Departament Rejestru Spółek i Syndyków Mas Upadłościowych)
23. a) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministerstwo Pracy i Ubezpieczeń Społecznych)
  - b) Τμήμα Εργασίας (Departament Pracy)
  - c) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Departament Ubezpieczeń Społecznych)
  - d) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Departament Służb Ochrony Socjalnej)
  - e) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Centrum Produkcyjności Cypru)
  - f) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Wyższy Instytut Hotelarstwa Cypru)
  - g) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Wyższy Instytut Techniczny)
  - h) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Departament Inspekcji Pracy)
  - i) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Departament Spraw Pracowniczych)

24. a) Υπουργείο Εσωτερικών (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
- b) Επαρχιακές Διοικήσεις (Administracje Okręgów)
- c) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Departament Zagospodarowania Przestrzennego Miast i Mieszkalnictwa)
- d) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Departament Rejestru Cywilnego i Departament Migracji)
- e) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Departament Gruntów i Pomiarów)
- f) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Urząd Prasy i Informacji)
- g) Πολιτική Άμυνα (Obrona Cywilna)
- h) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Służba opieki i rehabilitacji osób wysiedlonych)
- i) Υπηρεσία Ασύλου (Służba azylowa)
25. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
26. a) Υπουργείο Οικονομικών (Ministerstwo Finansów)
- b) Τελωνεία (Cło i akcyza)
- c) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Departament Urzędu Podatkowego)
- d) Στατιστική Υπηρεσία (Urząd Statystyczny)
- e) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Departament Zamówień i Dostaw Rządowych)
- f) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Departament Administracji Publicznej i Personelu)
- g) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Urząd Publikacji Rządowych)
- h) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Departament Służb Informatycznych)
27. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministerstwo Edukacji i Kultury)
28. a) Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministerstwo Komunikacji i Robót)
- b) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Departament Robót Publicznych)
- c) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Departament Przedmiotów Antycznych)
- d) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Departament Lotnictwa Cywilnego)
- e) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Departament Marynarki Handlowej)
- f) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Departament Służb Pocztowych)
- g) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Departament Transportu Drogowego)
- h) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Departament Służb Mechanicznych i Elektryczności)
- i) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Departament Łączności Elektronicznej)
29. a) Υπουργείο Υγείας (Ministerstwo Zdrowia)
- b) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Służby Farmaceutyczne)
- c) Γενικό Χημείο (Główne Laboratorium)
- d) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Służby Medyczne i Zdrowia Publicznego)
- e) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Służby Dentystyczne)
- f) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Służby Zdrowia Psychicznego)

ŁOTWA

A) Ministrijas, ģpašu uzdevumu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministerstwa, sekretariaty ministrów ds. zadań specjalnych i podległe im instytucje):

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Obrony i podległe mu instytucje)
2. Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i podległe mu instytucje)
3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Gospodarki i podległe mu instytucje)
4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Finansów i podległe mu instytucje)
5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i podległe mu instytucje)
6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Edukacji i Nauki i podległe mu instytucje)
7. Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Kultury i podległe mu instytucje)
8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Opieki Społecznej i podległe mu instytucje)
9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Transportu i podległe mu instytucje)
10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Sprawiedliwości i podległe mu instytucje)
11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Zdrowia i podległe mu instytucje)
12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Ochrony Środowiska i Rozwoju Regionalnego i podległe mu instytucje)
13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Rolnictwa i podległe mu instytucje)
14. Ģpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministerstwa do zadań specjalnych i podległe im instytucje)

B) Citas valsts iestādes (Inne instytucje państwowe):

1. Augstākā tiesa (Sąd Najwyższy)
2. Centrālā vēlēšanu komisija (Centralna Komisja Wyborcza)
3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Komisja Rynków Finansowych i Kapitałowych)
4. Latvijas Banka (Bank Łotwy)
5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Urząd Prokuratora oraz instytucje pod jego nadzorem)
6. Saeima un tās padotībā esošās iestādes (Parlament i podległe mu instytucje)
7. Satversmes tiesa (Trybunał Konstytucyjny)
8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (Kancelaria Stanu oraz instytucje będące pod jej nadzorem)
9. Valsts kontrole (Państwowy Urząd Kontroli)
10. Valsts prezidenta kanceleja (Kancelaria Prezydenta Państwa)
11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Inne instytucje państwowe, niepodlegające ministerstwom):
  - Tiesībsarga birojs (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich)
  - Nacionālā radio un televīzijas padome (Narodowa Rada Radiofonii i Telewizji)

Inne instytucje państwowe

LITWA

Prezidentūros kanceliarija (Urząd Prezydenta)

Seimo kanceliarija (Kancelaria Seimas (Parlamentu))

Seimui atskaitingos institucijos: (Instytucje podległe Seimas (Parlamentowi))

Lietuvos mokslo taryba (Rada Nauki)

Seimo kontrolierių įstaiga (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich przy Sejmie)

Valstybės kontrolė (Państwowy Urząd Kontroli)

Specialiųjų tyrimų tarnyba (Specjalne Służby Wywiadowcze)

Valstybės saugumo departamentas (Departament Bezpieczeństwa Stanu)

Konkurencijos taryba (Rada Konkurencji)

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Centrum Badań nad Eksterminacją Ludności i Ruchem Oporu)

Vertybinių popierių komisija (Litewska Komisja Papierów Wartościowych)

Ryšių reguliavimo tarnyba (Urząd Regulacji Łączności)

Nacionalinė sveikatos taryba (Narodowa Komisja Zdrowia)

Etninės kultūros globos taryba (Rada Ochrony Folkloru)

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Urząd Rzecznika Równouprawnienia)

Valstybinė kultūros paveldo komisija (Krajowa Komisja Dziedzictwa Kulturowego)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Instytucja Rzecznika Praw Dziecka)

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (Państwowa Komisja Regulacji Cen Zasobów Energii)

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Komisja Państwowa Języka Litewskiego)

Vyriausioji rinkimų komisija (Centralny Komitet Wyborczy)

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Główna Komisja ds. etyki urzędowej)

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba (Urząd Inspektora Etyki Dziennikarskiej)

Vyriausybės kanceliarija (Kancelaria Rządu)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (Instytucje podległe rządowi)

Ginklų fondas (Fundusz Uzbrojenia)

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Komitet Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego)

Kūno kultūros ir sporto departamentas (Departament Edukacji Fizycznej i Sportu)

Lietuvos archyvų departamentas (Departament Archiwów Litewskich)

Mokestinių ginčų komisija (Komisja Sporów Podatkowych)

Statistikos departamentas (Departament Statystyki)

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Departament Mniejszości Narodowych oraz Litwinów Poza Granicami Kraju)

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (Państwowa Służba Kontroli Tytoniu i Alkoholu)

Vešėjū pirkimū tarnyba (Urząd Zamówień Publicznych)

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (Państwowy Inspektorat Bezpieczeństwa Energii Jądrowego)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (Państwowy Inspektorat Ochrony Danych)

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (Państwowa Komisja Kontroli Gier Losowych)

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (Państwowe Służby Żywności i Weterynaryjne)

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Główna Komisja Sporów Administracyjnych)

Draudimo priežiūros komisija (Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego)

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Litewska Państwowa Fundacja Nauki i Kształcenia)

Konstitucinis Teismas (Trybunał Konstytucyjny)

Lietuvos bankas (Bank Litwy)

Aplinkos ministerija (Ministerstwo Środowiska)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Środowiska)

Generalinė miškų urėdija (Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych)

Lietuvos geologijos tarnyba (Litewski Urząd Pomiarów Geologicznych)

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Litewska Służba Hydrometeorologiczna)

Lietuvos standartizacijos departamentas (Litewska Rada ds. Normalizacji)

Nacionalinis akreditacijos biuras (Litewskie Krajowe Biuro Akredytacyjne)

Valstybinė metrologijos tarnyba (Państwowa Służba ds. Metrologii)

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (Państwowa Służba ds. Obszarów Chronionych)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (Państwowy Inspektorat Planowania Terytorialnego i Budownictwa)

Finansų ministerija (Ministerstwo Finansów)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Finansów)

Muitinės departamentas (Litewska Służba Celna)

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Służba Bezpieczeństwa Technologicznego Dokumentów Państwowych)

Valstybinė mokesčių inspekcija (Państwowa Inspekcja Podatkowa)

Finansų ministerijos mokymo centras (Centrum Szkoleniowe Ministerstwa Finansów)

Krašto apsaugos ministerija (Ministerstwo Obrony Narodowej)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (Instytucje Podległe Ministerstwu Obrony Narodowej)

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Drugi Departament Dochodzeniowy)

Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Scentralizowana Służba ds. Finansów i Własności)

Karo prievolės administravimo tarnyba (Służba Administracyjna ds. Poboru Wojskowego)

Krašto apsaugos archyvas (Krajowa Służba Archiwów Obrony)

Krizių valdymo centras (Centrum Zarządzania Kryzysowego)

Mobilizacijos departamentas (Departament ds. Mobilizacji)

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Służba ds. Systemów Komunikacji i Informacji)

Infrastruktūros plėtros departamentas (Departament Rozwoju Infrastruktury)

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Centrum Obrony Cywilnej)

Lietuvos kariuomenė (Litewskie Siły Zbrojne)

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (Jednostki i służby wojskowe systemu obrony narodowej)

Kultūros ministerija (Ministerstwo Kultury)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Kultury)

Kultūros paveldo departamentas (Departament Litewskiego Dziedzictwa Kulturowego)

Valstybinė kalbos inspekcija (Państwowa Komisja ds. Języka)

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministerstwo Zabezpieczenia Społecznego i Pracy)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Zabezpieczenia Społecznego i Pracy)

Garantinio fondo administracija (Administracja Funduszu Gwarancyjnego)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (Państwowa Służba ds. Ochrony Praw Dziecka i Adopcji)

Lietuvos darbo birža (Litewska Giełda Pracy)

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Litewski Urząd ds. Szkoleń na Rynku Pracy)

Trišalės tarybos sekretoriatas (Sekretariat Komisji Trójstronnej)

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Departament ds. Monitorowania Służb Socjalnych)

Darbo inspekcija (Inspekcja Pracy)

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (Państwowy Fundusz Ubezpieczeń Społecznych)

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Służby ds. orzekania o niepełnosprawności i zdolności do pracy)

Ginčų komisija (Komisja ds. Sporów)

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (Państwowe centrum ds. urządzeń wspomagających dla osób niepełnosprawnych)

Neįgaliųjų reikalų departamentas (Departament Spraw Osób Niepełnosprawnych)

Susisiekimo ministerija (Ministerstwo Transportu i Komunikacji)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Transportu i Komunikacji)

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Litewska Administracja Dróg)

Valstybinė geležinkelio inspekcija (Państwowa Inspekcja Kolejowa)

Valstybinė kelių transporto inspekcija (Państwowa Inspekcja Transportu Drogowego)

Pasienio kontrolės punktų direkcija (Dyrekcja ds. Granicznych Punktów Kontroli)

Sveikatos apsaugos ministerija (Ministerstwo Zdrowia)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Zdrowia)

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (Państwowa Agencja ds. Akredytacji Ośrodki Opieki Zdrowotnej)

Valstybinė ligonių kasa (Państwowy Fundusz Pacjentów)

Valstybinė medicininio audito inspekcija (Państwowa Inspekcja Kontroli Medycznej)

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (Państwowa Agencja Kontroli Leków)

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Litewska Służba Psychiatrii Sądowej i Badania Uzależnień)

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (Państwowa Służba Zdrowia Publicznego)

Farmacijos departamentas (Departament Farmacji)

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Centrum opieki zdrowotnej w nagłych wypadkach przy Ministerstwie Zdrowia)

Lietuvos bioetikos komitetas (Litewski Komitet Bioetyczny)

Radiacinės saugos centras (Centrum Ochrony przed Promieniowaniem)

Švietimo ir mokslo ministerija (Ministerstwo Edukacji i Nauki)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (Instytucje Podległe Ministerstwu Edukacji i Nauki)

Nacionalinis egzaminų centras (Krajowe Centrum Egzaminacyjne)

Studijų kokybės vertinimo centras (Centrum Oceny Jakości Placówek Szkolnictwa Wyższego)

Teisingumo ministerija (Ministerstwo Sprawiedliwości)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Sprawiedliwości)

Kalėjimų departamentas (Departament Placówek Więziennictwa)

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (Krajowa Rada Ochrony Praw Konsumentów)

Europos teisės departamentas (Departament Prawa Europejskiego)

Ūkio ministerija (Ministerstwo Gospodarki)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (Instytucje podległe Ministerstwu Gospodarki)

Įmonių bankroto valdymo departamentas (Departament Zarządzania Upadłością Przedsiębiorstw)

Valstybinė energetikos inspekcija (Państwowa Inspekcja Energetyczna)

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (Państwowa Inspekcja Produktów Nieżywnościowych)

Valstybinis turizmo departamentas (Litewski Państwowy Departament Turystyki)

Užsienio reikalų ministerija (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Misje dyplomatyczne i konsulaty oraz przedstawicielstwa przy organizacjach międzynarodowych)

Vidaus reikalų ministerija (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (Instytucje Podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych)

Asmens dokumentų išrašymo centras (Centrum Personalizacji Dokumentów Poświadczających Tożsamość)

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Służby Śledcze ds. Przestępczości Finansowej)

Gyventojų registro tarnyba (Urząd Rejestracji Mieszkańców)

Policijos departamentas (Departament Policji)

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Departament Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Pożarowego)

Turto valdymo ir ūkio departamentas (Departament Zarządzania Własnością i Gospodarki)

Vadovybės apsaugos departamentas (Departament Ochrony Osób Ważnych (VIP))

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Państwowy Departament Służby Granicznej)

Valstybės tarnybos departamentas (Departament Służby Cywilnej)

Informatikos ir ryšių departamentas (Departament Informatyki i Komunikacji)

Migracijos departamentas (Departament Migracji)

Sveikatos priežiūros tarnyba (Departament Opieki Zdrowotnej)
Bendrasis pagalbos centras (Centrum Zarządzania Kryzysowego)
Žemės ūkio ministerija (Ministerstwo Rolnictwa)
Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (Instytucje Podległe Ministerstwu Rolnictwa)
Nacionalinė mokėjimo agentūra (Krajowa agencja płatnicza)
Nacionalinė žemės tarnyba (Krajowa Służba ds. Gruntów)
Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (Państwowa Służba Ochrony Roślin)
Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (Państwowa Służba Nadzoru Hodowli Zwierząt)
Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (Państwowa Służba ds. Nasion)
Žuvininkystės departamentas (Departament Rybołówstwa)
Teismai (Sądy)
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Sąd Najwyższy Litwy)
Lietuvos apeliacinis teismas (Sąd Apelacyjny Litwy)
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Naczelny Sąd Administracyjny Litwy)
Apygardų teismai (Sądy Powiatowe)
Apygardų administraciniai teismai (Administracyjne Sądy Powiatowe)
Apylinkių teismai (Sądy Okręgowe)
Nacionalinė teismų administracija (Krajowa Administracja Sądów)
Generalinė prokuratūra (Urząd Prokuratora)
Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai (institucijos, įstaigos, tarnybos) (Inne podmioty centralnej administracji publicznej (instytucje, placówki, agencje)
— Muitinės kriminalinė tarnyba (Służba ds. Przestępczości Celnej)
— Muitinės informacinių sistemų centras (Centrum Systemów Informacji Celnej)
— Muitinės laboratorija (Laboratorium Celne)
— Muitinės mokymo centras (Centrum Szkolenia Urzędników Celnych)

LUKSEMBURG

1. Ministère d'Etat
2. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration
Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)
3. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural:
Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture
4. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement
5. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche
6. Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

7. Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

8. Ministère de l'Egalité des chances

9. Ministère de l'Environnement

Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

10. Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

11. Ministère des Finances

12. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'Etat – Centre des Technologies de l'informatique de l'Etat

13. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police

14. Ministère de la Justice

Ministère de la Justice: Etablissements Pénitentiaires

15. Ministère de la Santé

Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

16. Ministère de la Sécurité sociale

17. Ministère des Transports

18. Ministère du Travail et de l'Emploi

19. Ministère des Travaux publics

Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

WĘGRY

Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministry of National Resources)

Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministry of Rural Development)

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministry of National Development)

Honvédelmi Minisztérium (Ministry of Defence)

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministry of Public Administration and Justice)

Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministry for National Economy)

Külügyminisztérium (Ministry of Foreign Affairs)

Miniszterelnöki Hivatal (Prime Minister's Office)

Belügyminisztérium (Ministry of Internal Affairs)

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Central Services Directorate)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Kancelaria Premiera)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministerstwo Rodziny i Solidarności Społecznej)
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Zatrudnienia)
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministerstwo Finansów)
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministerstwo Zasobów i Infrastruktury)
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministerstwo Turystyki i Kultury)
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministerstwo Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministerstwo Spraw Wiejskich i Środowiska)
9. Ministeru għal Ghawdex (Ministerstwo ds. Gozo)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministerstwo Zdrowia, Osób Starszych i Opieki Społecznej)
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministerstwo Inwestycji, Przemysłu i Technologii Informacyjnych)
13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministerstwo ds. Konkurencji i Komunikacji)
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministerstwo Rozwoju Obszarów Miejskich i Dróg)
15. L-Uffiċċju tal-President (Urząd Prezydenta)
16. Uffiċċju ta' l-Iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Urząd Kancelarii Izby Przedstawicieli)

NIDERLANDY

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN — (MINISTERSTWO SPRAW OGÓLNYCH)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid — (Rada Doradcza ds. Polityki Rządu)
- Rijksvoorlichtingsdienst: — (Służby Informacyjne Rządu Niderlandów)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES — (MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) — (Centralna Służba Selekcji Archiwów)
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) — (Służba Ogólna ds. Wywiadu i Bezpieczeństwa)
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) — (Agencja ds. Danych Osobowych i Dokumentów Podróży)
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten — (Krajowa Agencja Służb Policji)

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN — (MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH)

- Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) — (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Spraw Konsularnych)
- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) — (Dyrekcja Generalna do spraw Politycznych)
- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) — (Dyrekcja generalna ds. Współpracy Międzynarodowej)

- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) — (Dyrekcja generalna ds. Współpracy Europejskiej)
- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) — (Centrum Promocji Importu z Państw Rozwijających się)
- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS — (Służby pomocnicze podlegające sekretarzowi generalnemu i jego zastępcy)
- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) — (różne Misje Zagraniczne)

MINISTERIE VAN DEFENSIE — (MINISTERSTWO OBRONY)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Commando Diensten Centra (CDC) — (Wojskowe Służby Pomocnicze)
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) — (Organizacja ds. Telematyki w Służbach Obrony)
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst — (Dyrekcja Centralna Służb ds. Nieruchomości Sił Obrony)
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst — (Dyrekcje Regionalne Służb ds. Nieruchomości Sił Obrony)
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) — (Organizacja ds. Materiałów służących do obrony)
- Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Krajowa Agencja Zaopatrzeniowa Organizacji ds. Materiałów służących do obrony)
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie — (Centrum Logistyczne Organizacji ds. Materiałów służących do obrony)
- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Placówki Utrzymania Sprzętu Organizacji ds. Materiałów służących do obrony)
- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) — (Organizacja na rzecz Bezpieczeństwa Rurociągów)

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN — (MINISTERSTWO SPRAW GOSPODARCZYCH)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Centraal Planbureau (CPB) — (Biuro Analiz Polityki Gospodarczej)
- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) — (Urząd Własności Przemysłowej)
- SenterNovem — (SenterNovem – Agencja na rzecz zrównoważonych innowacji)
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) — (Państwowy Nadzór nad Kopalniami)
- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) — (Niderlandzki Urząd ds. Konkurencji)
- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) — (Niderlandzka Agencja Handlu Zagranicznego)
- Agentschap Telecom — (Agencja ds. Radiokomunikacji)
- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) — (Profesjonalne i innowacyjne zamówienia, sieć instytucji zamawiających)
- Regiebureau Inkoop Rijksoverheid — (Biuro ds. Koordynacji Zakupów Instytucji Rządowych)
- Octrooicentrum Nederland — (Niderlandzki Urząd Patentowy)
- Consumentenautoriteit — (Urząd Konsumentów)

MINISTERIE VAN FINANCIËN — (MINISTERSTWO FINANSÓW)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Belastingdienst Automatiseringscentrum — (Centrum Informatyczne Administracji Podatkowej i Celnej)

- Belastingdienst — (Administracja Podatkowa i Celna)
- De afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen — (różne oddziały Administracji Podatkowej i Celnej na terenie Niderlandów)
- Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD)) — (Służba Informacji Podatkowej i Dochodzeń Podatkowych (w tym Służba Kontroli Gospodarczej))
- Belastingdienst Opleidingen — (Centrum Szkoleniowe Służb Podatkowych i Celnych)
- Dienst der Domeinen — (Służba ds. Własności Państwowej)

MINISTERIE VAN JUSTITIE — (MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Dienst Justitiële Inrichtingen — (Agencja ds. Zakładów Poprawczych)
- Raad voor de Kinderbescherming — (Agencja ds. opieki nad dziećmi i ochrony dzieci)
- Centraal Justitie Incasso Bureau — (Centralna Agencja ds. Poboru Kar)
- Openbaar Ministerie — (Urząd Prokuratora Generalnego)
- Immigratie en Naturalisatiedienst — (Służby ds. Imigracji i Naturalizacji)
- Nederlands Forensisch Instituut — (Niderlandzki Instytut Medycyny Sądowej)
- Dienst Terugkeer & Vertrek — (Agencja ds. Repatriacji i Wyjazdów)

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit — (MINISTERSTWO ROLNICTWA, ŚRODOWISKA I JAKOŚCI ŻYWNOSCI)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Dienst Regelingen (DR) — (Krajowa Służba Wdrażania Regulacji Prawnych (Agencja))
- Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) — (Służba Ochrony Roślin (Agencja))
- Algemene Inspectiedienst (AID) — (Ogólna Służba Kontroli)
- Dienst Landelijk Gebied (DLG) — (Służba Rządowa ds. Zrównoważonego Rozwoju Wsi)
- Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) — (Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Produktów Konsumenckich)

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN — (MINISTERSTWO EDUKACJI, KULTURY I NAUKI)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Inspectie van het Onderwijs — (Inspektorat ds. Edukacji)
- Erfgoedinspectie — (Inspektorat ds. Dziedzictwa)
- Centrale Financiën Instellingen — (Agencja ds. Centralnego Finansowania Instytucji)
- Nationaal Archief — (Archiwa Państwowe)
- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid — (Komitet Doradczy ds. Polityki Naukowej i Technologicznej)
- Onderwijsraad — (Rada ds. Edukacji)
- Raad voor Cultuur — (Rada ds. Kultury)

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID — (MINISTERSTWO SPRAW SPOŁECZNYCH I ZATRUDNIENIA)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)

— Inspectie Werk en Inkomen — (Inspekcja Pracy i Dochodów)

— Agentschap SZW- (Agencja SZW)

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT — (MINISTERSTWO TRANSPORTU, ROBÓT PUBLICZNYCH I GOSPODARKI WODNEJ)

— Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)

— Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart — (Dyrekcja Generalna ds. Transportu i Lotnictwa Cywilnego)

— Directoraat-generaal Personenvervoer — Dyrekcja Generalna ds. Transportu Pasażerskiego)

— Directoraat-generaal Water — (Dyrekcja Generalna ds. Zagadnień związanych z wodą)

— Centrale diensten — (Służby Centralne)

— Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat — (Wspólne służby Organizacji Transportu Wodnego i Gospodarki Wodnej) (nowa organizacja)

— Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut KNMISwedish — (Królewski Niderlandzki Instytut Meteorologiczny)

— Rijkswaterstaat, Bestuur — (Roboty Publiczne i Gospodarka Wodna, Zarząd)

— De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat — (Każda oddzielna służba regionalna Dyrekcji Generalnej ds. Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej)

— De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat — (Każda oddzielna wyspecjalizowana służba Dyrekcji Generalnej ds. Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej)

— Adviesdienst Geo-Informatie en ICT — (Komitet Doradczy ds. Geoinformacji i technologii informacyjno-komunikacyjnych)

— Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) – (Komitet Doradczy ds. Ruchu Drogowego i Transportu)

— Bouwdienst – (Służba Budownictwa)

— Corporate Dienst — (Obsługa administracyjna)

— Data ICT Dienst — (Służba ds. Danych i Informatyki)

— Dienst Verkeer en Scheepvaart — (Służba ds. Ruchu Statków i Transportu Drogą Wodną)

— Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) — (Służba Inżynierii Drogowej i Wodnej)

— Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) — (Krajowy Instytut Zarządzania Strefami Morskimi i Przybrzeżnymi)

— Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) — (Krajowy Instytut Zarządzania Zasobami Wody Pitnej i Oczyszczania Wody)

— Waterdienst — (Służby Wodne)

— Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie — (Inspektorat Transportu Wodnego i Gospodarki Wodnej, Dyrekcja Główna)

— Kontrola państwowa portu

— Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) — (Dyrekcja Rozwoju i Nadzoru Komunikacji i Badań)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht — (Jednostka zarządzająca „Powietrze”)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Water — (Jednostka zarządzająca „Woda”)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Land — (Jednostka zarządzająca „Ziemia”)

MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER — (MINISTERSTWO BUDOWNICTWA, PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO I ŚRODOWISKA)

— Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)

- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie — (Dyrekcja Generalna ds. Budownictwa, Wspólnot i Integracji)
- Directoraat-generaal Ruimte — (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Przestrzennej)
- Directoraat-generaal Milieubeheer — (Dyrekcja Generalna ds. Ochrony Środowiska)
- Rijksgebouwendienst — (Agencja ds. Budynków Rządowych)
- VROM Inspectie — (Inspektorat VROM)

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT — (MINISTERSTWO ZDROWIA, OPIEKI SPOŁECZNEJ I SPORTU)

- Bestuursdepartement — (Centralne departamenty policji i personelu)
- Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken — (Inspekcja Ochrony Zdrowia i Zdrowia Zwierząt)
- Inspectie Gezondheidszorg — (Inspekcja ds. Opieki Zdrowotnej)
- Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming — (Służby ds. Młodzieży i Inspekcja Ochrony Młodzieży)
- Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) — (Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska)
- Sociaal en Cultureel Planbureau — (Urząd Planowania Społecznego i Kulturalnego)
- Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen — (Agencja – Rada Oceny Leków)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (DRUGA IZBA STANÓW GENERALNYCH)

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (PIERWSZA IZBA STANÓW GENERALNYCH)

RAAD VAN STATE — (RADA PAŃSTWA)

ALGEMENE REKENKAMER — (NIDERLANDZKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY)

NATIONALE OMBUDSMAN — (KRAJOWY RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH)

KANSELARIJ DER NEDERLANDSE ORDEN — (KAPITUŁA ORDERÓW NIDERLANDZKICH)

KABINET DER KONINGIN — (GABINET KRÓLOWEJ)

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK EN DE RECHTBANKEN — (ORGANY KIEROWNICZE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I KOMITET DORADCZY I SĄDY POWSZECHNE)

AUSTRIA

A/ Aktualny zakres podmiotów

1. Bundeskanzleramt (Urząd Kanclerza Federalnego)
2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Federalne Ministerstwo Spraw Europejskich i Międzynarodowych)
3. Bundesministerium für Finanzen (Federalne Ministerstwo Finansów)
4. Bundesministerium für Gesundheit (Federalne Ministerstwo Zdrowia)
5. Bundesministerium für Inneres (Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
6. Bundesministerium für Justiz (Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości)
7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Federalne Ministerstwo Obrony i Sportu)
8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Federalne Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa, Środowiska i Zarządzania Wodami)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Federalne Ministerstwo Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Ochrony Konsumentów)
10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Federalne Ministerstwo Edukacji, Sztuki i Kultury)
11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Federalne Ministerstwo Transportu, Innowacji i Technologii)
12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Federalne Ministerstwo Spraw Gospodarczych, Rodziny i Młodzieży)
13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Federalne Ministerstwo Nauki i Badań)
14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Federalny Urząd Kalibracji i Miar)
15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austriackie Centrum Badań i testów Arsenal Sp. z o.o.)
16. Bundesanstalt für Verkehr (Federalny Instytut Ruchu Drogowego)
17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Zamówienia Federalne Sp. z o.o.)
18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Federalne Centrum Przetwarzania Danych Sp. z o.o.)

B/ **Wszystkie inne centralne instytucje publiczne, w tym ich regionalne i lokalne pododdziały, pod warunkiem że nie mają one charakteru przemysłowego lub handlowego.**

POLSKA

1. Kancelaria Prezydenta RP
2. Kancelaria Sejmu RP
3. Kancelaria Senatu RP
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
5. Sąd Najwyższy
6. Naczelny Sąd Administracyjny
7. Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne
8. Trybunał Konstytucyjny
9. Najwyższa Izba Kontroli
10. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
11. Biuro Rzecznika Praw Dziecka
12. Biuro Ochrony Rządu
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
14. Centralne Biuro Antykorupcyjne
15. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
16. Ministerstwo Finansów
17. Ministerstwo Gospodarki
18. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
19. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

20. Ministerstwo Edukacji Narodowej
21. Ministerstwo Obrony Narodowej
22. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
23. Ministerstwo Skarbu Państwa
24. Ministerstwo Sprawiedliwości
25. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
26. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
27. Ministerstwo Środowiska
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
29. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
30. Ministerstwo Spraw Zagranicznych
31. Ministerstwo Zdrowia
32. Ministerstwo Sportu i Turystyki
33. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
34. Urząd Regulacji Energetyki
35. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
36. Urząd Transportu Kolejowego
37. Urząd Dozoru Technicznego
38. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
39. Urząd do Spraw Cudzoziemców
40. Urząd Zamówień Publicznych
41. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
42. Urząd Lotnictwa Cywilnego
43. Urząd Komunikacji Elektronicznej
44. Wyższy Urząd Górniczy
45. Główny Urząd Miar
46. Główny Urząd Geodezji i Kartografii
47. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
48. Główny Urząd Statystyczny
49. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
50. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
51. Państwowa Komisja Wyborcza
52. Państwowa Inspekcja Pracy

53. Rządowe Centrum Legislacji
54. Narodowy Fundusz Zdrowia
55. Polska Akademia Nauk
56. Polskie Centrum Akredytacji
57. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
58. Polska Organizacja Turystyczna
59. Polski Komitet Normalizacyjny
60. Zakład Ubezpieczeń Społecznych
61. Komisja Nadzoru Finansowego
62. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
63. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
64. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
65. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
66. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
67. Komenda Główna Policji
68. Komenda Główna Straży Granicznej
69. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
70. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
71. Główny Inspektorat Transportu Drogowego
72. Główny Inspektorat Farmaceutyczny
73. Główny Inspektorat Sanitarny
74. Główny Inspektorat Weterynarii
75. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
76. Agencja Wywiadu
77. Agencja Mienia Wojskowego
78. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
79. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
80. Agencja Rynku Rolnego
81. Agencja Nieruchomości Rolnych
82. Państwowa Agencja Atomistyki
83. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
84. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
85. Agencja Rezerw Materiałowych

86. Narodowy Bank Polski
87. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
88. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
89. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu
90. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
91. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej
92. Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”
93. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
94. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda.

PORTUGALIA

1. Presidência do Conselho de Ministros (Prezydencja Rady Ministrów)
2. Ministério das Finanças (Ministerstwo Finansów)
3. Ministério da Defesa Nacional (Ministerstwo Obrony)
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Społeczności Portugalskich)
5. Ministério da Administração Interna (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
6. Ministério da Justiça (Ministerstwo Sprawiedliwości)
7. Ministério da Economia (Ministerstwo Gospodarki)
8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministerstwo Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Rybołówstwa)
9. Ministério da Educação (Ministerstwo Edukacji)
10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego)
11. Ministério da Cultura (Ministerstwo Kultury)
12. Ministério da Saúde (Ministerstwo Zdrowia)
13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministerstwo Pracy i Solidarności Społecznej)
14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministerstwo Robót Publicznych, Transportu i Mieszkalnictwa)
15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministerstwo ds. Miast, Zarządzania Gruntami i Środowiska)
16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministerstwo Kwalifikacji i Zatrudnienia)
17. Presidência da República (Prezydencja Republiki)
18. Tribunal Constitucional (Trybunał Konstytucyjny)
19. Tribunal de Contas (Trybunał Obrachunkowy)
20. Provedoria de Justiça (Rzecznik Praw Obywatelskich)

RUMUNIA

Administrația Prezidențială (Administracja Prezydencka)

Senatul României (Rumuński Senat)

Camera Deputaților (Izba Deputowanych)

Înalta Curte de Casație și Justiție (Sąd Najwyższy)

Curtea Constituțională (Trybunał Konstytucyjny)

Consiliul Legislativ (Rada Legislacyjna)

Curtea de Conturi (Trybunał Obrachunkowy)

Consiliul Superior al Magistraturii (Najwyższa Rada Sędziów)

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (Urząd Prokuratora Generalnego przy Sądzie Najwyższym)

Secretariatul General al Guvernului (Sekretariat Generalny Rządu)

Cancelaria Primului Ministru (Kancelaria Premiera)

Ministerul Afacerilor Externe (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministerstwo Gospodarki i Finansów)

Ministerul Justiției (Ministerstwo Sprawiedliwości)

Ministerul Apărării (Ministerstwo Obrony)

Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Reformy Administracyjnej)

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Sanse (Ministerstwo Pracy i Równości Szans)

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministerstwo ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Handlu, Turystyki i Wolnych Zawodów)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministerstwo Rozwoju Rolnictwa i Wsi)

Ministerul Transporturilor (Ministerstwo Transportu)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministerstwo Rozwoju, Robót Publicznych i Mieszkalnictwa)

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Ministerstwo Edukacji, Badań i Młodzieży)

Ministerul Sănătății Publice (Ministerstwo Zdrowia Publicznego)

Ministerul Culturii și Cultelor (Ministerstwo Kultury i Wyznań)

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministerstwo Łączności i Technologii Informatycznych)

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministerstwo Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju)

Serviciul Român de Informații (Rumuńska Służba Bezpieczeństwa Wewnętrznego)

Serviciul Român de Informații Externe (Rumuńska Służba Wywiadu Zagranicznego)

Serviciul de Protecție și Pază (Służba Ochrony)

Serviciul de Telecomunicații Speciale (Specjalna Służba Telekomunikacyjna)

Consiliul Național al Audiovizualului (Krajowa Rada ds. Audiowizualnych Środków Przekazu)

Consiliul Concurenței (CC) (Rada ds. Konkurencji)

Direcția Națională Anticorupție (Krajowa Dyrekcja ds. Przeciwdziałania Korupcji)

Inspectoratul General de Poliție (Główny Inspektorat Policji)

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Krajowy Organ ds. Regulacji i Monitorowania Zamówień Publicznych)

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (Krajowa Rada Rozpatrywania Skarg)

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Krajowy Urząd ds. Regulacji Usług Użyteczności Publicznej)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Krajowy Urząd ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego i Weterynaryjnego oraz Bezpieczeństwa Żywności)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Krajowy Urząd Ochrony Konsumentów)

Autoritatea Navală Română (Rumuński Urząd Morski)

Autoritatea Feroviară Română (Rumuński Urząd Kolejnictwa)

Autoritatea Rutieră Română (Rumuński Urząd Drogownictwa)

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-și Adopție (Krajowy Urząd ds. Ochrony Praw Dziecka i Adopcji)

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Krajowy Urząd ds. Osób Niepełnosprawnych)

Autoritatea Națională pentru Tineret (Krajowy Urząd ds. Młodzieży)

Autoritatea Națională pentru Cercetare Stiințifică (Krajowy Urząd ds. Badań Naukowych)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (Krajowy Urząd ds. Komunikacji)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Krajowy Urząd ds. Usług dla Społeczeństwa Informacyjnego)

Autoritatea Electorală Permanente (Rada Stała ds. Wyborów)

Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Agencja ds. Strategii Rządowych)

Agenția Națională a Medicamentului (Krajowa Agencja Leków)

Agenția Națională pentru Sport (Krajowa Agencja Sportu)

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Krajowa Agencja Zatrudnienia)

Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Krajowa Agencja Regulacji Energetyki)

Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Rumuńska Agencja Poszanowania Energii)

Agenția Națională pentru Resurse Minerale (Krajowa Agencja Bogactw Naturalnych)

Agenția Română pentru Investiții Străine (Rumuńska Agencja Inwestycji Zagranicznych)

Agenția Națională a Funcționarilor Publici (Krajowa Agencja Służby Cywilnej)

Agenția Națională de Administrare Fiscală (Krajowa Agencja Administracji Fiskalnej)

Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Agencja ds. kompensacji w przypadku zamówień dotyczących techniki specjalistycznej)

Agenția Națională Anti-doping (Krajowa Agencja Antydopingowa)

Agenția Nucleară (Agencja Jądrowa)

Agenția Națională pentru Protecția Familiei (Krajowa Agencja Ochrony Rodziny)

Agenția Națională pentru Egalitatea de Sanse între Bărbați și Femei (Krajowy Urząd ds. Równości Płci)

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (Krajowa Agencja Ochrony Środowiska)

Agenția Națională Antidrog (Krajowa Agencja Antynarkotykowa)

SŁOWENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (Prezydent Republiki Słowenii)
2. Državni zbor (Zgromadzenie Narodowe)
3. Državni svet (Rada Narodowa)
4. Varuh človekovih pravic (Rzecznik Praw Obywatelskich)
5. Ustavno sodišče (Trybunał Konstytucyjny)
6. Računsko sodišče (Trybunał Obrachunkowy)
7. Državna revizijska komisja (Krajowa Komisja Rewizyjna)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Słoweńska Akademia Nauki i Sztuki)
9. Vlado službe (Służby Rządowe)
10. Ministrstvo za finance (Ministerstwo Finansów)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
13. Ministrstvo za obrambo (Ministerstwo Obrony)
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministerstwo Sprawiedliwości)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministerstwo Gospodarki)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Żywności)
17. Ministrstvo za promet (Ministerstwo Transportu)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego oraz Energii)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministerstwo Pracy, Rodziny i Spraw Społecznych).
20. Ministrstvo za zdravje (Ministerstwo Zdrowia)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Technologii)
22. Ministrstvo za kulturo (Ministerstwo Kultury)
23. Ministrstvo za javno upravo (Ministerstwo Administracji Publicznej)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Sąd Najwyższy Republiki Słowenii)
25. Višja sodišča (Sądy wyższe)
26. Okrožna sodišča (Sądy okręgowe)
27. Okrajna sodišča (Sądy powiatowe)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Naczelny Prokurator Republiki Słowenii)
29. Okrožna državna tožilstva (Okręgowi Prokuratorzy Krajowi)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Pełnomocnik ds. społecznych Republiki Słowenii)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Pełnomocnik ds. krajowych Republiki Słowenii)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Sąd Administracyjny Republiki Słowenii)

33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat Wykroczeń Republiki Słowenii)
34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Wyższy Sąd Pracy i Społeczny)
35. Delovna sodišča (Sądy pracy)
36. Upravne enote (Lokalne jednostki administracyjne)

SŁOWACJA

Ministerstwa i inne organy rządowe na szczeblu centralnym, o których mowa w ustawie nr 575/2001 Biuletyn ustaw w sprawie struktury i działań organów rządowych i organów administracji państwowej na szczeblu centralnym, w brzmieniu określonym w późniejszych zmianach:

Ministerstwo gospodárstwa Slovenskej republiky (Ministerstwo Gospodarki Republiki Słowackiej)

Ministerstwo finansí Slovenskej republiky (Ministerstwo Finansów Republiki Słowackiej)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Republiki Słowackiej)

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej)

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Ministerstwo Obrony Republiki Słowackiej)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Słowackiej)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministerstwo Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Republiki Słowackiej)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministerstwo Edukacji, Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Ministerstwo Kultury Republiki Słowackiej)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Ministerstwo Służby Zdrowia Republiki Słowackiej)

Úrad vlády Slovenskej republiky (Biuro rządu Republiki Słowackiej)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Urząd Antymonopolowy Republiki Słowackiej)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Urząd Statystyczny Republiki Słowackiej)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Urząd Pomiaru Gruntów, Kartografii i Katastru Republiki Słowackiej)

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Urząd Regulacji Energii Jądrowej Republiki Słowackiej)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Słowacki Urząd Norm, Metrologii i Badań)

Úrad pre verejné obstarávanie (Urząd Zamówień Publicznych)

Úrad priemerného vlastníctva Slovenskej republiky (Urząd Własności Przemysłowej Republiki Słowackiej)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (Administracja Państwowych Rezerw Materiałowych Republiki Słowackiej)

Národný bezpečnostný úrad (Urząd Bezpieczeństwa Narodowego)

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Kancelaria Prezydenta Republiki Słowackiej)

Národná rada Slovenskej republiky (Rada Narodowa Republiki Słowackiej)
Ústavný súd Slovenskej republiky (Trybunał Konstytucyjny Republiki Słowackiej)
Najvyšší súd Slovenskej republiky (Sąd Najwyższy Republiki Słowackiej)
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Urząd Prokuratora Generalnego Republiki Słowackiej)
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej)
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Urząd Telekomunikacji Republiki Słowackiej)
Poštový úrad (Urząd Regulacji Poczty)
Úrad na ochranu osobných údajov (Urząd Ochrony Danych Osobowych)
Kancelária verejného ochrancu práv (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich)
Úrad pre finančný trh (Urząd Rynku Finansowego)

FINLANDIA

OIKEUSKANSLERINVIRASTO – JUSTITIEKANSLERSÄMBETET (URZĄD KANCLERZA SPRAWIEDLIWOŚCI)

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ – KOMMUNIKATIONSMINISTERIET (MINISTERSTWO TRANSPORTU I KOMUNIKACJI)
Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Fiński Urząd Regulacji Komunikacji)
Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Fińska Administracja ds. Pojazdów)
Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Fiński Urząd Lotnictwa Cywilnego)
Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Fiński Instytut Meteorologiczny)
Merenkululaitos – Sjöfartsverket (Fińska Administracja Morska)
Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Fiński Instytut Badań Morskich)
Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Administracja Kolejowa)
Rautatievirasto – Järnvägsverket (Fińska Agencja Kolejowa)
Tiehallinto – Vägförvaltningen (Administracja Dróg)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ – JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET (MINISTERSTWO ROLNICTWA I LEŚNICTWA)
Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Fiński Urząd Bezpieczeństwa Żywności)
Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (Państwowy urząd Pomiarów Gruntów Finlandii)
Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (Agencja ds. Wsi)

OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET (MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI)
Tietosuojavaltutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Urząd Rzecznika Ochrony Danych)
Tuomioistuimet – domstolar (Sądy Powszechne)
Korkein oikeus – Högsta domstolen (Sąd Najwyższy)
Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Najwyższy Sąd Administracyjny)
Hovioikeudet – hovrätter (Sądy apelacyjne)
Käräjäoikeudet – tingsrätter (Sądy Rejonowe)

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (Sądy Administracyjne)

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Sąd ds. Rynku)

Työtuomioistuim – Arbetsdomstolen (Sąd Pracy)

Vakuutuslaitos – Försäkringsdomstolen (Sąd ds. Ubezpieczeń)

Kuluttajavirasto – Konsumenttvistnämnden (Komisja ds. Skarg Konsumentów)

Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet (Służba Więziennictwa)

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (Europejski Instytut Zapobiegania Przemocności i jej Kontroli)

Konkursasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Urząd rzecznika osób ogłaszających upadłość)

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Służba Prawna)

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Centrum Obliczeniowe Administracji Prawnej)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Instytut Polityki Prawnej)

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Centrum Rejestru Prawnego)

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Komisja Badania Wypadków)

Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket (Agencja ds. Sankcji Karnych)

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (Instytut Szkoleniowy dla Służb Więziennictwa i Służb ds. Zwolnień Warunkowych)

Riksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (Krajowa Rada Zapobiegania Przemocności)

Saamelaiskäräjät – Sametinget (Parlament Saamów)

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (Urząd Prokuratora Generalnego)

OPETUSMINISTERIÖ – UNDERVISNINGSMINISTERIET (MINISTERSTWO EDUKACJI)

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (Krajowa Rada ds. Edukacji)

Valtion elokuvataarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Fińska Rada Klasyfikacji Filmów)

PUOLUSTUSMINISTERIÖ – FÖRSVARSMINISTERIET (MINISTERSTWO OBRONY)

Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Siły Obrony)

SISÄASIAINMINISTERIÖ – INRIKESMINISTERIET (MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH)

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (Centralna Policja Kryminalna)

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (Krajowa Policja Drogowa)

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Straż Graniczna)

Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Policja Ochronna)

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Szkoła Policyjna)

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral (Centrala Techniczna Policji)

Pelastusopisto – Räddningsverket (Służby Zarządzania Kryzysowego)

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket (Centrum Zarządzania Kryzysowego)

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Urząd Imigracyjny)

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Służby Zarządzania Wewnętrznego)

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisnrättningen i Helsingfors (Departament Policji w Helsinkach)

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Centra przyjęć dla osób starających się o azyl)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ – SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET (MINISTERSTWO SPRAW SPOŁECZNYCH I ZDROWIA)

Työttömyysturvalautakunta – Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden (Rada Apelacyjna ds. Osób Bezrobotnych)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnämnden för socialtrygghet (Trybunał Apelacyjny)

Lääkelaitos – Läkemedelsverket (Krajowa Agencja Leków)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (Krajowy Urząd ds. Prawa Medycznego)

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Fińskie Centrum ds. Radiacji i Bezpieczeństwa Atomowego)

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego)

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling (Centrum Rozwoju Farmakoterapii ROHTO)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produktill-synscentral (Krajowa Agencja Kontroli Produktów dla Opieki Społecznej i Zdrowia)

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Krajowe Centrum Badań i Rozwoju Opieki Społecznej i Zdrowia STAKES)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ – ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET (MINISTERSTWO ZATRUDNIENIA I GOSPODARKI)

Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Fińska Agencja ds. Konsumentów)

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket (Fiński Urząd ds. Konkurencji)

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (Krajowa Rada ds. Patentów i Rejestracji)

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (Krajowe Biuro Arbitrów)

Työneuvosto – Arbetsrådet (Rada ds. pracy)

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Urząd ds. Rynku Energetycznego)

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Służba geodezyjna Finlandii)

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (Krajowa Agencja ds. zaopatrzenia awaryjnego)

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (Krajowe Centrum Badań Konsumentekich)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande (Fińska Izba Turystyki)

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen (Centrum Metrologii i Akredytacji)

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Fińska Agencja ds. Funduszy na rzecz Technologii i Innowacji)

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen (Urząd ds. technologii z zakresu bezpieczeństwa)

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral (Fińskie Centrum Badań Technicznych VTT)

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Trybunał ds. dyskryminacji)

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (Urząd Rzecznika Praw Mniejszości)

ULKOASIAINMINISTERIÖ – UTRIKESMINISTERIET (MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH)

VALTIONEUUVOSTON KANSLIA – STATSRÅDETS KANSLI (KANCELARIA PREMIERA)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ – FINANSMINISTERIET (MINISTERSTWO FINANSÓW)

Valtiokonttori – Statskontoret (Skarb Państwa)

Verohallinto – Skatteförvaltningen (Administracja Podatkowa)

Tullilaitos – Tullverket (Cła)

Tilastokeskus – Statistikcentralen (Urząd Statystyczny Finlandii)

Valtionaloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Rządowy Instytut Badań Gospodarczych)

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Centralny Rejestr Ludności)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ – MILJÖMINISTERIET (MINISTERSTWO ŚRODOWISKA)

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral (Fiński Instytut Środowiska)

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (Fińskie Centrum Finansowania i Rozwoju Budownictwa)

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO – STATENS REVISIONSVERK (KRAJOWY URZĄD KONTROLI)

SZWECJA

Royal Academy of Fine Arts	Akademien för de fria konsterna
National Board for Consumer Complaints	Allmänna reklamationsnämnden
Labour Court	Arbetsdomstolen
Swedish Employment Services	Arbetsförmedlingen
National Agency for Government Employers	Arbetsgivarverk, statens
National Institute for Working Life	Arbetslivsinstitutet
Swedish Work Environment Authority	Arbetsmiljöverket
Swedish Inheritance Fund Commission	Arvsfondsdelegationen
Museum of Architecture	Arkitekturmuseet
National Archive of Recorded Sound and Moving Images	Ljud och bildarkiv, statens
The Office of the Childrens' Ombudsman	Barnombudsmannen
Swedish Council on Technology Assessment in Health Care	Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Royal Library	Kungliga Biblioteket
National Board of Film Censors	Biografbyrå, statens
Dictionary of Swedish Biography	Biografiskt lexikon, svenskt
Swedish Accounting Standards Board	Bokföringsnämnden

Swedish Companies Registration Office	Bolagsverket
National Housing Credit Guarantee Board	Bostadskreditnämnd, statens (BKN)
National Housing Board	Boverket
National Council for Crime Prevention	Brottsförebyggande rådet
Criminal Victim Compensation and Support Authority	Brottsoffermyndigheten
National Board of Student Aid	Centrala studiestödsnämnden
Data Inspection Board	Datainspektionen
Ministries (Government Departments)	Departementen
National Courts Administration	Domstolsverket
National Electrical Safety Board	Elsäkerhetsverket
Swedish Energy Markets Inspectorate	Energimarknadsinspektionen
Export Credits Guarantee Board	Exportkreditnämnden
Swedish Fiscal Policy Council	Finanspolitiska rådet
Financial Supervisory Authority	Finansinspektionen
National Board of Fisheries	Fiskeriverket
National Institute of Public Health	Folkhälsoinstitut, statens
Swedish Research Council for Environment	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
National Fortifications Administration	Fortifikationsverket
National Mediation Office	Medlingsinstitutet
Defence Material Administration	Försvarets materielverk
National Defence Radio Institute	Försvarets radioanstalt
Swedish Museums of Military History	Försvarshistoriska museer, statens
National Defence College	Försvarshögskolan
The Swedish Armed Forces	Försvarsmakten
Social Insurance Office	Försäkringskassan
Geological Survey of Sweden	Geologiska undersökning, Sveriges
Geotechnical Institute	Geotekniska institut, statens
The National Rural Development Agency	Glesbygdsverket
Graphic Institute and the Graduate School of Communications	Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning
The Swedish Broadcasting Commission	Granskningsnämnden för Radio och TV
Swedish Government Seamen's Service	Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Ombudsman for the Disabled	Handikappombudsmannen
Board of Accident Investigation	Haverikommission, statens

Courts of Appeal (6)	Hovrätterna (6)
Regional Rent and Tenancies Tribunals (12)	Hyres- och arendenämnder (12)
Committee on Medical Responsibility	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
National Agency for Higher Education	Högskoleverket
Supreme Court	Högsta domstolen
National Institute for Psycho-Social Factors and Health	Institut för psykosocial miljömedicin, statens
National Institute for Regional Studies	Institut för tillväxtpolitiska studier
Swedish Institute of Space Physics	Institutet för rymdfysik
International Programme Office for Education and Training	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
Swedish Migration Board	Migrationsverket
Swedish Board of Agriculture	Jordbruksverk, statens
Office of the Chancellor of Justice	Justitiekanslern
Office of the Equal Opportunities Ombudsman	Jämställdhetsombudsmannen
National Judicial Board of Public Lands and Funds	Kammarkollegiet
Administrative Courts of Appeal (4)	Kammarrätterna (4)
National Chemicals Inspectorate	Kemikalieinspektionen
National Board of Trade	Kommerskollegium
Swedish Agency for Innovation Systems	Verket för innovationssystem (VINNOVA)
National Institute of Economic Research	Konjunkturinstitutet
Swedish Competition Authority	Konkurrensverket
College of Arts, Crafts and Design	Konstfack
College of Fine Arts	Konsthögskolan
National Museum of Fine Arts	Nationalmuseum
Arts Grants Committee	Konstnärnsnämnden
National Art Council	Konstråd, statens
National Board for Consumer Policies	Konsumentverket
National Laboratory of Forensic Science	Kriminaltekniska laboratorium, statens
Prison and Probation Service	Kriminalvården
National Paroles Board	Kriminalvårdsnämnden
Swedish Enforcement Authority	Kronofogdemyndigheten
National Council for Cultural Affairs	Kulturråd, statens
Swedish Coast Guard	Kustbevakningen
National Land Survey	Lantmäteriverket
Royal Armoury	Livruskammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet
National Food Administration	Livsmedelsverk, statens

The National Gaming Board	Lotteriinspektionen
Medical Products Agency	Läkemedelsverket
County Administrative Courts (24)	Länsrätterna (24)
County Administrative Boards (24)	Länsstyrelserna (24)
National Government Employee and Pensions Board	Pensionsverk, statens
Market Court	Marknadsdomstolen
Swedish Meteorological and Hydrological Institute	Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Modern Museum	Moderna museet
Swedish National Collections of Music	Musiksamlingar, statens
Swedish Agency for Disability Policy Coordination	Myndigheten för handikappolitisk samordning
Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Commission for State Grants to Religious Communities	Nämnden för statligt stöd till trossamfun
Museum of Natural History	Naturhistoriska riksmuseet
National Environmental Protection Agency	Naturvårdsverket
Scandinavian Institute of African Studies	Nordiska Afrikainstitutet
Nordic School of Public Health	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap
Recorders Committee	Notariennämnden
Swedish National Board for Intra Country Adoptions	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Swedish Agency for Economic and Regional Growth	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Office of the Ethnic Discrimination Ombudsman	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Court of Patent Appeals	Patentbesvärsrätten
Patents and Registration Office	Patent- och registreringsverket
Swedish Population Address Register Board	Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden
Swedish Polar Research Secretariat	Polarforskningssekretariatet
Press Subsidies Council	Presstödsnämnden
The Council of the European Social Fund in Sweden	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
The Swedish Radio and TV Authority	Radio- och TV-verket
Government Offices	Regeringskansliet
Supreme Administrative Court	Regeringsrätten
Central Board of National Antiquities	Riksantikvarieämbetet
National Archives	Riksarkivet
Bank of Sweden	Riksbanken
Parliamentary Administrative Office	Riksdagsförvaltningen
The Parliamentary Ombudsmen	Riksdagens ombudsmän, JO
The Parliamentary Auditors	Riksdagens revisorer
National Debt Office	Riksgäldskontoret

National Police Board	Rikspolisstyrelsen
National Audit Bureau	Riksrevisionen
Travelling Exhibitions Service	Riksutställningar, Stiftelsen
National Space Board	Rymdstyrelsen
Swedish Council for Working Life and Social Research	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
National Rescue Services Board	Räddningsverk, statens
Regional Legal-aid Authority	Rättshjälpsmyndigheten
National Board of Forensic Medicine	Rättsmedicinalverket
Sami (Lapp) School Board	Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sami (Lapp) Schools	
National Maritime Administration	Sjöfartsverket
National Maritime Museums	Maritima museer, statens
Swedish Commission on Security and Integrity Protection	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Swedish Tax Agency	Skatteverket
National Board of Forestry	Skogsstyrelsen
National Agency for Education	Skolverk, statens
Swedish Institute for Infectious Disease Control	Smittskyddsinstitutet
National Board of Health and Welfare	Socialstyrelsen
National Inspectorate of Explosives and Flammables	Sprängämnesinspektionen
Statistics Sweden	Statistiska centralbyrån
Agency for Administrative Development	Statskontoret
Swedish Radiation Safety Authority	Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish International Development Cooperation Authority	Styrelsen för internationellt utvecklings- samarbete, SIDA
National Board of Psychological Defence and Conformity Assessment	Styrelsen för psykologiskt försvar
Swedish Board for Accreditation	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Swedish Institute	Svenska Institutet, stiftelsen
Library of Talking Books and Braille Publications	Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Sądy rejonowe i miejskie (97)	Tingsrätterna (97)
Judges Nomination Proposal Committee	Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Armed Forces' Enrolment Board	Totalförsvarets pliktverk
Swedish Defence Research Agency	Totalförsvarets forskningsinstitut
Swedish Board of Customs	Tullverket
Swedish Tourist Authority	Turistdelegationen
The National Board of Youth Affairs	Ungdomsstyrelsen
Universities and University Colleges	Universitet och högskolor

Aliens Appeals Board	Utlänningsnämnden
National Seed Testing and Certification Institute	Utsädeskontroll, statens
Swedish National Road Administration	Vägverket
National Water Supply and Sewage Tribunal	Vatten- och avloppsnämnd, statens
National Agency for Higher Education	Verket för högskoleservice (VHS)
Swedish Agency for Economic and Regional Development	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Swedish Research Council	Vetenskapsrådet
National Veterinary Institute	Veterinärmedicinska anstalt, statens
Swedish National Road and Transport Research Institute	Väg- och transportforskningsinstitut, statens
National Plant Variety Board	Växsortnämnd, statens
Swedish Prosecution Authority	Åklagarmyndigheten
Swedish Emergency Management Agency	Krisberedskapsmyndigheten
Board of Appeals of the Manna Mission	Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal – Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

Coroners Courts

County Courts

Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

Crown Court

Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session
HM Inspectorate of Constabulary
Parole Board for Scotland
Pensions Appeal Tribunals
Scottish Land Court
Sheriff Courts
Scottish Police Services Authority
Office of the Social Security Commissioners
The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees
Keeper of the Records of Scotland
The Scottish Parliamentary Body Corporate
HM Treasury
Office of Government Commerce
United Kingdom Debt Management Office
The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)
The Welsh Ministers
Higher Education Funding Council for Wales
Local Government Boundary Commission for Wales
The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales
Valuation Tribunals (Wales)
Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards
Welsh Rent Assessment Panels

Uwagi do załącznika 19-1 dotyczącego Unii Europejskiej

1. Zamówień na składniki towarowe lub usługowe zamówień, które nie są same w sobie objęte niniejszym rozdziałem, udzielonych przez podmioty zamawiające objęte niniejszym załącznikiem, nie uznaje się za zamówienia objęte niniejszym załącznikiem.
  2. „Instytucje zamawiające państw członkowskich Unii Europejskiej” obejmują wszelkie podporządkowane podmioty jakiegokolwiek instytucji zamawiającej państwa członkowskiego Unii Europejskiej pod warunkiem, że nie mają one odrębnej osobowości prawnej.
  3. Co się tyczy zamówień udzielanych przez podmioty działające w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, uwzględnia się wyłącznie materiały niewrażliwe i niezwiązane z działaniami wojennymi, wymienione w wykazie dołączonym do załącznika 19-4.
-

ZAŁĄCZNIK 19-2

Instytucje rządowe na szczeblu regionalnym i lokalnym zamawiające zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału**Sekcja A: Wszystkie regionalne lub lokalne instytucje zamawiające**

1. Wszystkie instytucje zamawiające jednostek administracyjnych określonych rozporządzeniem 1059/2003 – rozporządzenie NUTS.
2. Do celów niniejszego rozdziału przez „regionalne instytucje zamawiające” rozumie się instytucje zamawiające jednostek administracyjnych poziomu NUTS 1 i 2, o których mowa w rozporządzeniu 1059/2003 – rozporządzeniu NUTS.
3. Do celów niniejszego rozdziału przez „lokalne instytucje zamawiające” rozumie się instytucje zamawiające jednostek administracyjnych poziomu NUTS 3 i mniejszych jednostek administracyjnych, o których mowa w rozporządzeniu 1059/2003 – rozporządzeniu NUTS.

Towary

Wyszczególnione w załączniku 19-4

Progi 200 000 SDR

Usługi

Wyszczególnione w załączniku 19-5

Progi 200 000 SDR

Usługi budowlane oraz koncesje na roboty budowlane

Wyszczególnione w załączniku 19-6

Progi 5 000 000 SDR

Sekcja B: Wszystkie instytucje zamawiające są podmiotami prawa publicznego zgodnie z definicją zawartą w dyrektywach Unii Europejskiej dotyczących zamówień publicznych

Towary

Wyszczególnione w załączniku 19-4

Progi – dla szpitali, szkół, uniwersytetów oraz podmiotów świadczących usługi socjalne (lokale, ubezpieczenia społeczne, opieka dzienna), które są podmiotami prawa publicznego: 200 000 SDR

w przypadku innych podmiotów: 355 000 SDR

Usługi

Wyszczególnione w załączniku 19-5

Progi – dla szpitali, szkół, uniwersytetów oraz podmiotów świadczących usługi socjalne (lokale, ubezpieczenia społeczne, opieka dzienna), które są podmiotami prawa publicznego: 200 000 SDR

w przypadku innych podmiotów: 355 000 SDR

Usługi budowlane oraz koncesje na roboty budowlane

Wyszczególnione w załączniku 19-6

Progi 5 000 000 SDR

„Podmiot prawa publicznego” oznacza każdy podmiot:

- a) ustanowiony w szczególnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;

- b) posiadający osobowość prawną; oraz
- c) finansowany w przeważającej części przez organy państwowe, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; albo taki, którego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych podmiotów, albo posiadający radę administracyjną, zarządzającą lub nadzorczą; w którym ponad połowę składu takiego organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego stanowią osoby mianowane przez organy państwowe, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego.

Uwagi do załącznika 19-2 dotyczącego Unii Europejskiej

1. Zamówień na składniki towarowe lub usługowe zamówień, które nie są same w sobie objęte niniejszym rozdziałem, udzielonych przez podmioty zamawiające objęte niniejszym załącznikiem, nie uznaje się za zamówienia objęte niniejszym załącznikiem.
  2. Unia Europejska jest gotowa objąć łatwo identyfikowalne kategorie podmiotów prawa publicznego wymienionych w załączniku 19-2 (działających w takich obszarach, jak usługi socjalne lub biblioteki) niższym progiem (200 000 SDR), jeśli Kanada wykaże, że ten sam próg jest stosowany wobec tych samych rodzajów podmiotów w Kanadzie.
-

ZAŁĄCZNIK 19-3

Służby użyteczności publicznej, które dokonują zamówień zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału

Towary

Wyszczególnione w załączniku 19-4

Progi 400 000 SDR

Usługi

Wyszczególnione w załączniku 19-5

Progi 400 000 SDR

Usługi budowlane oraz koncesje na roboty budowlane

Wyszczególnione w załączniku 19-6

Progi 5 000 000 SDR

Wszystkie podmioty zamawiające, których zamówienia są objęte dyrektywą Unii Europejskiej dotyczącą zamówień publicznych w sektorach użyteczności publicznej, które są instytucjami zamawiającymi (na przykład instytucje określone w załącznikach 19-1 i 19-2) lub przedsiębiorstwami publicznymi ⁽¹⁾ i które prowadzą jedną z opisanych poniżej działalności lub kombinację tych działalności:

- a) zapewnianie lub obsługa stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej lub dostawy wody pitnej do takich sieci ⁽²⁾;
- b) zapewnianie lub obsługa sieci stałych przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, przesyłem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu i energii cieplnej, bądź też dostarczanie energii elektrycznej, gazu i energii cieplnej do takich sieci;
- c) zapewnianie lub obsługa sieci ⁽³⁾ świadczących usługi publiczne w zakresie transportu kolejami miejskimi, systemami automatycznymi, tramwajami, trolejbusami, autobusami lub kolejami linowymi ⁽⁴⁾;
- d) zapewnianie lub obsługa sieci świadczących usługi publiczne w zakresie transportu kolejowego.

Uwagi do załącznika 19-3 dotyczącego Unii Europejskiej

1. Nie są objęte niniejszą Umową zamówienia udzielane w celu wykonywania jednego z rodzajów działalności wymienionych powyżej, które są poddane na danym rynku działaniu sił konkurencji.
2. Niniejszy rozdział nie dotyczy zamówień udzielonych przez instytucje zamawiające wymienionych w niniejszym załączniku:
  - a) na zakup wody i na dostawy energii lub paliw w celu wytwarzania energii;
  - b) w celu innym niż prowadzenie przez nich działalności wymienionych w niniejszym załączniku lub prowadzenie takiej działalności w państwie nienależącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

⁽¹⁾ Zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej w sprawie zakładów użyteczności publicznej przedsiębiorstwo publiczne jest to każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ z tytułu własności, zaangażowania finansowego lub przepisów określających jego działalność.

Domniemywa się istnienie dominującego wpływu instytucji zamawiających, gdy instytucje te, bezpośrednio lub pośrednio:

- a) posiadają większość subskrybowanego kapitału przedsiębiorstwa;
  - b) kontrolują większość głosów przypadających na akcje emitowane przez przedsiębiorstwo; albo
  - c) mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.
- ⁽²⁾ Dla większej pewności należy zaznaczyć, że jeśli takie sieci obejmują usuwanie i oczyszczanie ścieków, ta część czynności jest również objęta.
- ⁽³⁾ Odnośnie do usług transportowych stwierdza się istnienie sieci, jeżeli usługi są świadczone zgodnie z warunkami określonymi przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, takimi jak warunki na obsługiwanych trasach, wymagana zdolność przewozowa lub częstotliwość usług.
- ⁽⁴⁾ W przypadku zamówienia na pojazdy transportu zbiorowego kanadyjscy oferenci muszą być traktowani w sposób nie mniej korzystny niż oferenci z Unii Europejskiej lub inni oferenci z państw trzecich. Pojazd transportu zbiorowego oznacza samochód osobowy, autobus, trolejbus, wagon metra, pasażerski wagon kolejowy lub lokomotywę kolei podziemnej (metra) lub naziemnej, wykorzystywane dla potrzeb transportu publicznego.

- c) w celu odsprzedaży lub wynajmowania stronom trzecim, zakładając, że podmiot zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmowania przedmiotu takich umów, a pozostałe podmioty mają swobodę sprzedaży lub wynajmu na tych samych warunkach, co podmiot zamawiający.
3. Dostawy wody pitnej lub energii elektrycznej do sieci, które świadczą usługi publiczne, przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca nie są uważane za jeden z rodzajów działalności w rozumieniu lit. a) lub b) niniejszego załącznika, jeżeli:
- a) produkcja wody pitnej lub energii elektrycznej przez dany podmiot ma miejsce, ponieważ jej zużycie jest konieczne do prowadzenia innych rodzajów działalności niż wymienione w lit. a)–d) niniejszego załącznika; oraz
- b) dostawy do sieci publicznej uzależnione są jedynie od konsumpcji własnej podmiotu oraz nie przekraczają 30 % łącznej produkcji wody pitnej lub energii elektrycznej przez podmiot w odniesieniu do średniego poziomu w trzech ostatnich latach, łącznie z rokiem bieżącym.
4. Dostawy gazu lub energii cieplnej do sieci zapewniających usługi publiczne przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu lit. b) niniejszego załącznika, jeżeli:
- a) produkcja gazu lub energii cieplnej przez dany podmiot stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia innych rodzajów działalności, niż wymienione w lit. a)–d) niniejszego załącznika; oraz
- b) dostawy do publicznej sieci mają na celu wyłącznie ekonomiczną eksploatację wspomnianej produkcji i obejmują nie więcej niż 20 % obrotów podmiotu w odniesieniu do średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.
5. a) Pod warunkiem że spełnione zostały warunki określone w lit. b), niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zamówień udzielonych:
- (i) przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu ⁽¹⁾; albo
- (ii) przez spółkę joint venture, utworzoną wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu lit. a)–d) niniejszego załącznika, na rzecz przedsiębiorstwa powiązane z jednym z tych podmiotów zamawiających.
- b) lit. a) ma zastosowanie do zamówień na usługi lub dostawy, pod warunkiem że co najmniej 80 % średnich obrotów przedsiębiorstwa powiązane dotyczących usług lub dostaw za poprzednie trzy lata pochodzi odpowiednio ze świadczenia takich usług lub dostaw przedsiębiorstwom, z którymi jest ono powiązane ⁽²⁾.
6. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zamówień udzielonych:
- a) przez spółkę joint venture utworzoną wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu lit. a)–d) niniejszego załącznika na rzecz jednego z tych podmiotów zamawiających; lub
- b) przez podmiot zamawiający takiej spółce joint venture, której jest członkiem, pod warunkiem że spółka joint venture została utworzona w celu wykonywania określonej działalności przez okres co najmniej trzech lat oraz dokument powołujący spółkę joint venture stanowi, że podmioty zamawiające, które tworzą spółkę, pozostaną jej członkami co najmniej przez ten sam okres.
7. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające objęte niniejszym załącznikiem, związanych z działalnością w zakresie eksploatacji obszaru geograficznego do celów poszukiwania lub wydobywania ropy naftowej, gazu, węgla lub innych paliw stałych.

⁽¹⁾ „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, którego sprawozdanie roczne jest skonsolidowane ze sprawozdaniem podmiotu zamawiającego zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań, albo – w przypadku podmiotów niepodlegających wspomnianej dyrektywie – każde przedsiębiorstwo, w stosunku do którego podmiot zamawiający może wywierać, bezpośrednio lub pośrednio, dominujący wpływ, lub które może wywierać dominujący wpływ w stosunku do podmiotu zamawiającego, lub które, wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa na podstawie prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących go przepisów.

⁽²⁾ Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązane lub rozpoczęcia jego działalności, nie są dostępne obroty za poprzednie trzy lata, wystarczy, że przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w tym punkcie, są wiarygodne, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

ZAŁĄCZNIK 19-4

Towary

1. O ile nie określono inaczej w niniejszym rozdziale, stosuje się on do zamówień wszystkich towarów zamawianych przez podmioty wymienione w załącznikach 19-1 do 19-3.
2. Niniejszy dział obejmuje jedynie dostawy i wyposażenie, które zostały opisane w działach Nomenklatury scalonej (CN), określone poniżej i kupowane przez ministerstwa obrony Belgii, Bułgarii, Republiki Czeskiej, Danii, Niemiec, Estonii, Grecji, Chorwacji, Hiszpanii, Francji, Irlandii, Włoch, Cypru, Łotwy, Litwy, Luksemburga, Węgier, Malty, Niderlandów, Austrii, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Słowacji, Finlandii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa, objęte Umową:

Dział 25: Sól, siarka, ziemie i kamienie, materiały gipsowe, wapno i cement

Dział 26: Rudy metali, żużel i popiół

Dział 27: Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji, substancje bitumiczne, woski mineralne z wyjątkiem:
ex 27.10: benzyny specjalnej

Dział 28: Chemikalia nieorganiczne, organiczne i nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych i izotopów z wyjątkiem:
ex 28.09: materiałów wybuchowych
ex 28.13: materiałów wybuchowych
ex 28.14: gazu łzawiącego
ex 28.28: materiałów wybuchowych
ex 28.32: materiałów wybuchowych
ex 28.39: materiałów wybuchowych
ex 28.50: produktów toksycznych
ex 28.51: produktów toksycznych
ex 28.54: materiałów wybuchowych

Dział 29: Chemikalia organiczne z wyjątkiem:
ex 29.03: materiałów wybuchowych
ex 29.04: materiałów wybuchowych
ex 29.07: materiałów wybuchowych
ex 29.08: materiałów wybuchowych
ex 29.11: materiałów wybuchowych
ex 29.12: materiałów wybuchowych
ex 29.13: produktów toksycznych
ex 29.14: produktów toksycznych
ex 29.15: produktów toksycznych
ex 29.21: produktów toksycznych
ex 29.22: produktów toksycznych
ex 29.23: produktów toksycznych
ex 29.26: materiałów wybuchowych
ex 29.27: produktów toksycznych
ex 29.29: materiałów wybuchowych

- Dział 30: Produkty farmaceutyczne
- Dział 31: Nawozy
- Dział 32: Ekstrakty garbników i środków barwiących, garbniki i ich pochodne, barwniki, pigmenty, farby i lakiery, kit i pozostałe masy uszczelniające, atramenty
- Dział 33: Olejki eteryczne i rezinoidy, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe
- Dział 34: Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia i szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie i „woski dentystyczne”
- Dział 35: Substancje białkowe, kleje, enzymy
- Dział 37: Materiały fotograficzne i kinematograficzne
- Dział 38: Produkty chemiczne różne
z wyjątkiem:
ex 38.19: produktów toksycznych
- Dział 39: Tworzywa sztuczne, żywice syntetyczne, estry celulozowe i etery, artykuły z nich
- Dział 40: Kauczuk, kauczuk syntetyczny, faktysa i artykuły z kauczuku
z wyjątkiem:
ex 40.11: opon kuloodpornych
- Dział 41: Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione
- Dział 42: Artykuły ze skóry wyprawionej, wyroby siodlarskie i rymarskie, artykuły podróżne, torby ręczne i podobne pojemniki, artykuły z wnętrzości zwierzęcych (z wyjątkiem wnętrzości jedwabników)
- Dział 43: Skóry futerkowe i sztuczne futra, wyroby z nich
- Dział 44: Drewno i artykuły z drewna, węgiel drzewny
- Dział 45: Korek i artykuły z korka
- Dział 46: Wyroby ze słomy, z esparto i pozostałych materiałów do wyplatania, wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny
- Dział 47: Materiały do produkcji papieru
- Dział 48: Papier i tektura, artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury
- Dział 49: Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, rękopisy, maszynopisy i plany
- Dział 65: Nakrycia głowy i ich części
- Dział 66: Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, bicze, szpicruty i ich części
- Dział 67: Pióra i puch, preparowane oraz artykuły z piór lub puchu, kwiaty sztuczne, artykuły z włosów ludzkich
- Dział 68: Artykuły z kamieni, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów
- Dział 69: Wyroby ceramiczne
- Dział 70: Szkło i wyroby ze szkła

- Dział 71: Perły, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria
- Dział 73: Żelazo i stal i artykuły z nich
- Dział 74: Miedź i artykuły z miedzi
- Dział 75: Nikiel i artykuły z niklu
- Dział 76: Aluminium i artykuły z aluminium
- Dział 77: Magnez i beryl i artykuły z nich
- Dział 78: Ołów i artykuły z ołowiu
- Dział 79: Cynk i artykuły z cynku
- Dział 80: Cyna i artykuły z cyny
- Dział 81: Pozostałe metale nieszlachetne wykorzystywane w przemyśle hutniczym i artykuły z nich
- Dział 82: Narzędzia, przybory, noże, łyżki i widelce i inne sztucce z metali nieszlachetnych, ich części z metali nieszlachetnych
z wyjątkiem:
ex 82.05: narzędzi
ex 82.07: narzędzi, części
- Dział 83: Artykuły różne z metali nieszlachetnych
- Dział 84: Kotły grzewcze, maszyny i urządzenia mechaniczne, części do nich
z wyjątkiem:
ex 84.06: silników
ex 84.08: innych silników
ex 84.45: maszyn
ex 84.53: maszyn automatycznie przetwarzających dane
ex 84.55: części do maszyn wymienionych w pozycji nr 84.53
ex 84.59: reaktorów jądrowych
- Dział 85: Maszyny i urządzenia elektryczne, ich części
z wyjątkiem:
ex 85.13: urządzeń telekomunikacyjnych
ex 85.15: aparatury nadawczej
- Dział 86: Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych i ich części, komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów (mechaniczne)
z wyjątkiem:
ex 86.02: lokomotyw opancerzonych zasilanych energią elektryczną
ex 86.03: pozostałych lokomotyw opancerzonych
ex 86.05: wagonów opancerzonych
ex 86.06: wagonów warsztatowych
ex 86.07: wagonów

- Dział 87: Pojazdy nieszynowe i ich części
z wyjątkiem:
ex 87.08: czołgów i innych pojazdów opancerzonych
ex 87.01: ciągników
ex 87.02: pojazdów wojskowych
ex 87.03: ciężarówek ratunkowych
ex 87.09: motocykli
ex 87.14: przyczep
- Dział 89: Statki, łodzie i konstrukcje pływające
z wyjątkiem:
ex 89.01 A: okrętów wojennych
- Dział 90: Przyrządy, narzędzia i aparaty optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne i chirurgiczne, ich części
z wyjątkiem:
ex 90.05: lornetek
ex 90.13: różnorodnych przyrządów, laserów
ex 90.14: dalmierzy
ex 90.28: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych
ex 90.11: mikroskopów
ex 90.17: narzędzi i przyrządów medycznych
ex 90.18: sprzętu do mechanoterapii
ex 90.19: sprzętu ortopedycznego
ex 90.20: aparaty wykorzystującej promieniowanie rentgenowskie
- Dział 91: Zegary i zegarki
- Dział 92: Instrumenty muzyczne, urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne do rejestracji i odtwarzania obrazu i dźwięków, części i wyposażenie dodatkowe do tych urządzeń
- Dział 94: Meble i ich części, pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypchane artykuły wyposażeniowe
z wyjątkiem:
ex 94.01 A: foteli lotniczych
- Dział 95: Obrobione materiały rzeźbiarskie i formowane oraz artykuły z tych materiałów
- Dział 96: Miotły, szczotki, pędzle do nakładania kosmetyków i sita
- Dział 98: Artykuły przemysłowe różne
-

ZAŁĄCZNIK 19-5

Usługi

Z Uniwersalnej Listy Usług, znajdującej się w dokumencie MTN.GNS/W/120, uwzględnione zostały następujące usługi:

<i>Usługa</i>	<i>Nr referencyjny CPC</i>
Usługi naprawy artykułów użytku osobistego i domowego	633
Komercyjne usługi kurierskie (w tym wielomodalne)	7512
Usługi w zakresie elektronicznej wymiany danych (EDI) Poczta elektroniczna Zaawansowane/związane z wartością dodaną usługi świadczone za pośrednictwem faksu, łącznie z przechowywaniem i przesyłaniem, przechowywaniem i wyszukiwaniem Usługi w zakresie konwersji kodu i protokołu Usługi informacji on-line i odzyskiwania baz danych Usługi poczty głosowej	7523
Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy	822
Usługi doradztwa w zakresie instalacji sprzętu komputerowego	841
Usługi w zakresie implementacji oprogramowania, w tym usługi konsultingowe dotyczące systemów i oprogramowania, analizy systemów, projektowanie, programowanie i usługi konserwacji	842
Usługi w zakresie przetwarzania danych, w tym usługi przetwarzania, zestawiania i zarządzania obiektami Usługi w zakresie przetwarzania informacji lub danych on-line (łącznie z przetwarzaniem transakcji)	843
Usługi baz danych	844
Usługi konserwacji i naprawy urządzeń biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami	845
Pozostałe usługi informatyczne	849
Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem ogólnym	86501
Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem rynkiem	86503
Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi	86504
Usługi konsultingowe związane z zarządzaniem produkcją	86505
Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (z wyjątkiem usług arbitrażowych i concyliacyjnych)	866
Usługi architektoniczne	8671
Usługi inżynierskie	8672

<i>Usługa</i>	<i>Nr referencyjny CPC</i>
Usługi inżynierskie kompleksowe (wyłączając 86731 Usługi inżynierskie kompleksowe w zakresie infrastruktury transportowej realizowanej „pod klucz”)	8673
Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu	8674
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych, w tym kontroli i inspekcji jakości (z wyjątkiem w odniesieniu do FSC 58 i środków transportu)	8676
Usługi sprzątnięcia budynków	874
Usługi naprawy metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń	8861 do 8864 oraz 8866
Unieszkodliwianie ścieków i odpadków, prace sanitarne i podobne usługi	94

Uwagi do załącznika 19-5 dotyczącego Unii Europejskiej

1. W przypadku podmiotów zamawiających objętych załącznikiem 19-2, progi będą wynosić 355 000 SDR, gdy podmiot zamawia usługi konsultingowe dotyczące spraw o charakterze poufnym, co do których można w uzasadniony sposób oczekiwać, że ich ujawnienie naruszyłoby tajemnice rządowe, spowodowało zakłócenia gospodarcze lub w podobny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do usług, na które podmioty muszą udzielać zamówień u innych podmiotów na podstawie prawa wyłącznego ustanowionego opublikowanymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.
3. W przypadku gdyby trwający przegląd unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych doprowadził do rozszerzenia zakresu usług oraz koncesji na usługi objętych tymi przepisami, Unia Europejska jest gotowa do podjęcia negocjacji z Kanadą w celu rozszerzenia wzajemnych zakresów usług oraz koncesji na usługi określonych w niniejszym rozdziale.

ZAŁĄCZNIK 19-6

Usługi budowlane oraz koncesje na roboty budowlane**Sekcja A: Usługi budowlane***Definicja:*

Zamówienie na usługi budowlane to zamówienie, którego celem jest realizacja, przy użyciu dowolnych środków, prac cywilnych lub budowlanych, w znaczeniu Działu 51 Centralnej Klasyfikacji Produktów (CPC).

Wykaz działu 51, CPC:

Wszystkie usługi wymienione w dziale 51.

Sekcja B: Koncesje na roboty budowlane

Zamówienia na roboty budowlane, które są udzielane przez podmioty wymienione w załącznikach 19-1 i 19-2, podlegają jedynie art. 19.1, 19.2, 19.4, 19.5, 19.6 (z wyjątkiem ust. 3 lit. e) i l)), art. 19.15 (z wyjątkiem ust. 3 i 4) oraz art. 19.17 rozdziału.

ZAŁĄCZNIK 19-7

Uwagi ogólne

1. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:
    - a) (i) zamówień na produkty rolne, mających na celu realizację rolniczych programów wsparcia i programów żywienia ludności (np. pomocy żywnościowej, w tym pomocy doraźnej); oraz
    - (ii) zamówień udzielanych przez nadawców na potrzeby nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych oraz zamówień dotyczących czasu antenowego;
    - b) kontraktów przyznawanych przez podmioty zamawiające objęte załącznikami 19-1 i 19-2 w związku z prowadzeniem działalności w sektorach wody pitnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, o ile nie są objęte załącznikiem 19-3;
    - c) zamówień związanych z budową statków i utrzymaniem przez
      - (i) podmioty zamawiające objęte załącznikiem 19-3;
      - (ii) podmioty prawa publicznego objęte załącznikiem 19-2; oraz
      - (iii) lokalne instytucje zamawiające objęte sekcją B załącznika 19-2 (wskazane tam jako jednostki administracyjne na poziomie NUTS 3 i mniejsze); albo
    - d) towary i usługi, które są zamawiane wewnętrznie przez podmiot objęty lub które są dostarczane przez jeden podmiot objęty innemu takiemu podmiotowi.
  2. W odniesieniu do Wysp Alandzkich zastosowanie mają specjalne warunki protokołu nr 2 dotyczącego Wysp Alandzkich do Traktatu o Przystąpieniu Finlandii do Unii Europejskiej.
  3. Unia Europejska zapewni kanadyjskim dostawcom możliwość zastosowania środków odwoławczych przed zawarciem umowy na mocy art. 19.17 niniejszego rozdziału przez pierwsze dziesięć lat po wejściu w życie niniejszej Umowy. Po tym okresie możliwość zastosowania środków odwoławczych przed zawarciem umowy przez kanadyjskich dostawców będzie uzależniona od wyników negocjacji przewidzianych na mocy art. 19.17.8.
-

ZAŁĄCZNIK 19-8

Środki publikacji**Sekcja A:**

Media elektroniczne lub papierowe wykorzystywane do publikowania aktów prawnych, regulacji, orzeczeń sądowych, powszechnie stosowanych zarządzeń administracyjnych, standardowych klauzul umownych oraz procedur dotyczących zamówień publicznych objętych niniejszą Umową zgodnie z art. 19.5:

1. BELGIA

1.1 Akty, przepisy królewskie, regulacje ministerialne, okólniki ministerialne:

1. le Moniteur Belge

1.2 Orzecznictwo:

1. Pasicrisie

2. BUŁGARIA

2.1 Przepisy ustawowe i wykonawcze:

1. Държавен вестник (Monitor Państwowy)

2.2 Orzeczenia sądowe:

1. <http://www.sac.government.bg>

2.3 Decyzje administracyjne ogólnego zastosowania oraz procedury:

1. <http://www.aop.bg>2. <http://www.cpc.bg>.**3. REPUBLIKA CZESKA**

3.1 Przepisy ustawowe i wykonawcze:

1. Zbiór Prawa Republiki Czeskiej

3.2 Orzeczenia Urzędu Ochrony Konkurencji:

1. Zbiór Orzeczeń Urzędu Ochrony Konkurencji

4. DANIA

4.1 Przepisy ustawowe i wykonawcze:

1. Lovtidende

4.2 Orzeczenia sądowe:

1. Ugeskrift for Retsvaesen

4.3 Wyroki i postępowania administracyjne:

1. Ministerialtidende

4.4 Decyzje Duńskiej Rady Odwoławczej ds. Zamówień Publicznych:

1. Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

5. NIEMCY

5.1 Ustawodawstwo i przepisy wykonawcze:

1. Bundesgesetzblatt
2. Bundesanzeiger

5.2 Orzeczenia sądowe:

1. Entscheidungssammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

6. ESTONIA

6.1 Przepisy ustawowe i wykonawcze oraz decyzje administracyjne ogólnego zastosowania:

1. Riigi Teataja – <http://www.riigiteataja.ee>

6.2 Procedury dotyczące zamówień publicznych:

1. <https://riigihanked.riik.ee>

7. IRLANDIA

7.1 Ustawodawstwo i przepisy wykonawcze:

1. Iris Oifigiuil (Dziennik Urzędowy Rządu Irlandii).

8. GRECJA

8.1 Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothtwn (Monitor Rządowy Grecji)

9. HISZPANIA

9.1 Ustawodawstwo:

1. Boletín Oficial del Estado

9.2 Orzeczenia sądowe:

1. Brak publikacji urzędowych

10. FRANCJA

10.1 Ustawodawstwo:

1. Journal Officiel de la République française

10.2 Orzecznictwo:

1. Recueil des arrêts du Conseil d'État

10.3 Revue des marchés publics

11. CHORWACJA11.1 Narodne novine – <http://www.nn.hr>**12. WŁOCHY**

12.1 Ustawodawstwo:

1. Gazzetta Ufficiale

12.2 Orzecznictwo:

1. Brak publikacji urzędowych

13. CYPR

13.1 Ustawodawstwo:

1. Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Dziennik Urzędowy Republiki)

13.2 Orzeczenia sądowe:

1. Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Decyzje Sądu Najwyższego – Biuro Publikacji)

14. ΛΟΤΩΑ

14.1 Ustawodawstwo:

1. Latvijas vēstnesis (Gazeta urzędowa)

15. LITWA

15.1 Przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne:

1. Teisės aktų registras (Rejestr aktów prawnych)

15.2 Orzeczenia sądowe, orzecznictwo:

1. Biuletyn Sądu Najwyższego Litwy „Teismų praktika”
2. Biuletyn Najwyższego Sądu Administracyjnego Litwy „Administracinių teismų praktika”

16. LUKSEMBURG

16.1 Ustawodawstwo:

1. Memorial

16.2 Orzecznictwo:

1. Pasicrisie

17. WĘGRY

17.1 Ustawodawstwo:

1. Magyar Közlöny (Dziennik Urzędowy Republiki Węgierskiej)

17.2 Orzecznictwo:

1. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Biuletyn Zamówień Publicznych – Dziennik Urzędowy Rady Zamówień Publicznych)

18. MALTA

18.1 Ustawodawstwo:

1. Government Gazette

19. NIDERLANDY

19.1 Ustawodawstwo:

1. Nederlandse Staatscourant lub Staatsblad

19.2 Orzecznictwo:

1. Brak publikacji urzędowych

20. **AUSTRIA**

20.1 Ustawodawstwo:

1. Österreichisches Bundesgesetzblatt
2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

20.2 Orzeczenia sądowe:

1. Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – <http://ris.bka.gv.at/Judikatur/>

21. **POLSKA**

21.1 Ustawodawstwo:

1. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej

21.2 Orzeczenia sądowe, orzecznictwo:

1. „Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie”

22. **PORTUGALIA**

22.1 Ustawodawstwo:

1. Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

22.2 Publikacje sądowe:

1. Boletim do Ministério da Justiça
2. Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo
3. Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

23. **RUMUNIA**

23.1 Przepisy ustawowe i wykonawcze:

1. Monitorul Oficial al României (Dziennik Urzędowy Rumunii)

23.2 Orzeczenia sądowe, decyzje administracyjne ogólnego zastosowania i dowolnej procedury:

1. <http://www.anrmap.ro>

24. **SŁOWENIA**

24.1 Ustawodawstwo:

1. Monitor Urzędowy Republiki Słowenii

24.2 Orzeczenia sądowe:

1. Brak publikacji urzędowych

25. **SŁOWACJA**

25.1 Ustawodawstwo:

1. Zbierka zákonov (Zbiór Ustaw)

25.2 Orzeczenia sądowe:

1. Brak publikacji urzędowych

26. FINLANDIA

26.1 Suomen Säädoskokoelma – Finlands Författningssamling (Zbiór Prawa Finlandii)

27. SZWECJA

27.1 Svensk Författningssamling (Szwedzki Kodeks Prawa)

28. ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

28.1 Ustawodawstwo:

1. HM Stationery Office

28.2 Orzecznictwo:

1. Law Reports.

28.3 Instytucje publiczne:

1. HM Stationery Office

Sekcja B:

Elektroniczne lub papierowe media wykorzystywane do publikacji powiadomień wymaganych w art. 19.6, 19.8.7 i 19.15.2 zgodnie z art. 19.5:

1. BELGIA

- 1.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
- 1.2 Le Bulletin des Adjudications
- 1.3 Inne publikacje w prasie specjalistycznej

2. BUŁGARIA

- 2.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
- 2.2 Държавен вестник (Monitor Państwowy) – <http://dv.parliament.bg>
- 2.3 Rejestr Zamówień Publicznych – <http://www.aop.bg>

3. REPUBLIKA CZESKA

- 3.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

4. DANIA

- 4.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

5. NIEMCY

- 5.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

6. ESTONIA

6.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

7. IRLANDIA

7.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

7.2 Prasa codzienna: Irish Independent, Irish Times, Irish Press, Cork Examiner

8. GRECJA

8.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

8.2 Publikacja w prasie codziennej, finansowej, regionalnej i specjalistycznej

9. HISZPANIA

9.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

10. FRANCJA

10.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

10.2 Bulletin officiel des annonces des marchés publics

11. CHORWACJA

11.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

11.2 Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Elektroniczny system zamówień publicznych Republiki Chorwacji)

12. WŁOCHY

12.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

13. CYPR

13.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

13.2 Monitor Urzędowy Republiki

13.3 Lokalna prasa codzienna

14. ŁOTWA

14.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

14.2 Latvijas vēstnesis (Gazeta urzędowa)

15. LITWA

15.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

15.2 Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Centralny portal zamówień publicznych)

15.3 Dodatek informacyjny „Informaciniai pranešimai” do Dziennika Urzędowego („Valstybės žinios”) Republiki Litewskiej

16. LUKSEMBURG

16.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

16.2 Prasa codzienna

17. WĘGRY

17.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

17.2 Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Biuletyn Zamówień Publicznych – Dziennik Urzędowy Rady Zamówień Publicznych)

18. MALTA

18.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

18.2 Government Gazette

19. NIDERLANDY

19.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

20. AUSTRIA

20.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

20.2 Amtsblatt zur Wiener Zeitung

21. POLSKA

21.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

21.2 Biuletyn Zamówień Publicznych

22. PORTUGALIA

22.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

23. RUMUNIA

23.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

23.2 Monitorul Oficial al României (Dziennik Urzędowy Rumunii)

23.3 Elektroniczny system zamówień publicznych – <http://www.e-licitatie.ro>

24. SŁOWENIA

24.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

24.2 Portal javnih naročil – <http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal>

25. SŁOWACJA

25.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

25.2 Vestník verejného obstarávania (Biuletyn Zamówień Publicznych)

26. FINLANDIA

26.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

26.2 Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (Zamówienia publiczne w Finlandii i na obszarze EOG, Dodatek do Monitora Urzędowego Finlandii)

27. SZWECJA

27.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

28. ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

28.1 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

Sekcja C:

Adres lub adresy stron internetowych, na których Strony publikują statystyki dotyczące zamówień zgodnie z art. 19.15.5 oraz ogłoszenia dotyczące udzielonych zamówień zgodnie z art. 19.15.6:

1. Zawiadomienia dotyczące zamówień udzielonych przez podmioty wymienione w załącznikach 19-1 do 19-3 Wykazu Unii Europejskiej dotyczącego dostępu do rynku są publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w wersji internetowej, TED (<http://ted.europa.eu>).

ZAŁĄCZNIK 20-A

CZĘŚĆ A

Oznaczenia geograficzne określające produkt pochodzący z Unii Europejskiej

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
České pivo		piwo	Republika Czeska
Žatecký Chmel		chmiel	Republika Czeska
Hopfen aus der Hallertau		chmiel	Niemcy
Nürnberger Bratwürste**		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Niemcy
Nürnberger Rostbratwürste		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Niemcy
Schwarzwälder Schinken		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Niemcy
Aachener Printen		wyroby cukiernicze i piekarskie	Niemcy
Nürnberger Lebkuchen		wyroby cukiernicze i piekarskie	Niemcy
Lübecker Marzipan		wyroby cukiernicze i piekarskie	Niemcy
Bremer Klaben		wyroby cukiernicze i piekarskie	Niemcy
Hessischer Handkäse		sery	Niemcy
Hessischer Handkäs		sery	Niemcy
Tettnanger Hopfen		chmiel	Niemcy
Spreewälder Gurken		produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Niemcy
Danablu		sery	Dania
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	oliwki stołowe i przetworzone	Grecja
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	naturalne gumy i żywice – gumy do żucia	Grecja
Φέτα*	Feta	sery	Grecja

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	oliwa z oliwek Kalamata	oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Grecja
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	oliwa z oliwek Kolymvari Chanion Kritis	oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Grecja
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	oliwa z oliwek Sitia Lasi-thiou Kritis	oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Grecja
Ελαιόλαδο Λακωνία	oliwa z oliwek Lakonia	oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Grecja
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	przyprawy	Grecja
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	sery	Grecja
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	sery	Grecja
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	sery	Grecja
Μανούρι	Manouri	sery	Grecja
Κασέρι	Kasseri	sery	Grecja
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantas Kastorias	produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Grecja
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας	Fassolia Gigantes Elefantas Prespon Florinas	produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Grecja
Κονσερβολιά Αμφίσσης	Konservolia Amfissis	oliwki stołowe i przetworzone	Grecja
Λουκούμι Γεροσκίπου	Loukoumi Geroskipou	wyroby cukiernicze i piekarskie	Cypr
Baena		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Sierra Mágina		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Aceite del Baix Ebre-Montsía		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Oli del Baix Ebre-Montsía		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Aceite del Bajo Aragón		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Antequera		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Priego de Córdoba		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Sierra de Cádiz		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Sierra de Segura		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Sierra de Cazorla		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Siurana		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Aceite de Terra Alta		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Oli de Terra Alta		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Les Garrigues		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Estepa		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Hiszpania
Guijuelo		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Hiszpania
Jamón de Huelva		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Hiszpania
Jamón de Teruel		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Hiszpania
Salchichón de Vic		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Hiszpania
Llonganissa de Vic		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Hiszpania
Mahón-Menorca		sery	Hiszpania
Queso Manchego		sery	Hiszpania
Cítricos Valencianos		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Hiszpania
Cítrics Valencians		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Hiszpania
Jijona		wyroby cukiernicze i piekarskie	Hiszpania
Turrón de Alicante		wyroby cukiernicze i piekarskie	Hiszpania
Azafrán de la Mancha		przyprawy	Hiszpania

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Comté		sery	Francja
Reblochon		sery	Francja
Reblochon de Savoie		sery	Francja
Roquefort		sery	Francja
Camembert de Normandie		sery	Francja
Brie de Meaux		sery	Francja
Emmental de Savoie		sery	Francja
Pruneaux d'Agen		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Francja
Pruneaux d'Agen mi-cuits		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Francja
Huitres de Marennes-Oléron		świeże, zamrożone i przetworzone produkty rybne	Francja
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Chalosse		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Francja
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Francja
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Francja
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Francja
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Francja
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Francja
Jambon de Bayonne***		mięso peklowane na sucho	Francja
Huile d'olive de Haute-Provence		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Francja
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		olejki eteryczne	Francja

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Morbier		sery	Francja
Epoisses		sery	Francja
Beaufort***		sery	Francja
Maroilles		sery	Francja
Marolles		sery	Francja
Munster *		sery	Francja
Munster Géromé		sery	Francja
Fourme d'Ambert		sery	Francja
Abondance		sery	Francja
Bleu d'Auvergne		sery	Francja
Livarot		sery	Francja
Cantal		sery	Francja
Fourme de Cantal		sery	Francja
Cantalet		sery	Francja
Petit Cantal		sery	Francja
Tomme de Savoie		sery	Francja
Pont – L'Evêque		sery	Francja
Neufchâtel		sery	Francja
Chabichou du Poitou		sery	Francja
Crottin de Chavignol		sery	Francja
Saint-Nectaire		sery	Francja
Piment d'Espelette		przyprawy	Francja
Lentille verte du Puy		produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Francja

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		ocet	Włochy
Aceto balsamico di Modena		ocet	Włochy
Cotechino Modena		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Zampone Modena		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Bresaola della Valtellina		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Mortadella Bologna		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Prosciutto di Parma		mięso peklowane na sucho	Włochy
Prosciutto di S. Daniele		mięso peklowane na sucho	Włochy
Prosciutto Toscano		mięso peklowane na sucho	Włochy
Prosciutto di Modena		mięso peklowane na sucho	Włochy
Provolone Valpadana		sery	Włochy
Taleggio		sery	Włochy
Asiago*		sery	Włochy
Fontina*		sery	Włochy
Gorgonzola*		sery	Włochy
Grana Padano		sery	Włochy
Mozzarella di Bufala Campana		sery	Włochy
Parmigiano Reggiano		sery	Włochy
Pecorino Romano		sery	Włochy
Pecorino Sardo		sery	Włochy

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Pecorino Toscano		sery	Włochy
Arancia Rossa di Sicilia		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Włochy
Cappero di Pantelleria		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Włochy
Kiwi Latina		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Włochy
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Włochy
Mela Alto Adige		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Włochy
Südtiroler Apfel		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Włochy
Pesca e nettarina di Romagna		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Włochy
Pomodoro di Pachino		produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Włochy
Radicchio Rosso di Treviso		produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Włochy
Ricciarelli di Siena		wyroby cukiernicze i piekarskie	Włochy
Riso Nano Vialone Veronese		zboża	Włochy
Speck Alto Adige		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Südtiroler Markenspeck		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Südtiroler Speck		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Veneto Valpolicella		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Włochy
Veneto Euganei e Berici		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Włochy
Veneto del Grappa		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Włochy

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Culatello di Zibello		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Garda		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Lardo di Colonnata		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Włochy
Szegedi téliszalámi		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Węgry
Szegedi szalámi		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Węgry
Tiroler Speck		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Austria
Steirischer Kren		produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw	Austria
Steirisches Kürbiskernöl		nasiona oleiste	Austria
Queijo S. Jorge		sery	Portugalia
Azeite de Moura		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Portugalia
Azeites de Trás-os-Montes		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Portugalia
Azeite do Alentejo Interior		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Portugalia
Azeites da Beira Interior		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Portugalia
Azeites do Norte Alentejano		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Portugalia
Azeites do Ribatejo		oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego	Portugalia
Pêra Rocha do Oeste		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Portugalia
Ameixa d'Elvas		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Portugalia
Ananás dos Açores / S. Miguel		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Portugalia

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)
Chouriça de carne de Vinhais		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Portugalia
Linguíça de Vinhais		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Portugalia
Chouriço de Portalegre		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Portugalia
Presunto de Barrancos		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Portugalia
Queijo Serra da Estrela		sery	Portugalia
Queijos da Beira Baixa		sery	Portugalia
Queijo de Castelo Branco		sery	Portugalia
Queijo Amarelo da Beira Baixa		sery	Portugalia
Queijo Picante da Beira Baixa		sery	Portugalia
Salpicão de Vinhais		świeże, zamrożone i przetworzone mięso	Portugalia
Gouda Holland		sery	Niderlandy
Edam Holland		sery	Niderlandy
Kalix Löjrom		świeże, zamrożone i przetworzone produkty rybne	Szwecja
Magiun de prune Topoloveni		świeże i przetworzone owoce i orzechy	Rumunia

CZĘŚĆ B

Oznaczenia geograficzne określające produkt pochodzący z Kanady

Oznaczenie	Transliteracja (wyłącznie do celów informacyjnych)	Kategoria produktów	Miejsce pochodzenia (terytorium, region lub miejscowość)

ZAŁĄCZNIK 20-B

TERMINY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 20.21.11 I 20.21.12

CZĘŚĆ A

Valencia Orange

Orange Valencia

Valencia

Black Forest Ham

Jambon Forêt Noire

Tiroler Bacon ⁽¹⁾

Bacon Tiroler ⁽¹⁾

Parmesan

St. George Cheese

Fromage St-George[s]

CZĘŚĆ B

Termin „comté” w związku z produktami spożywczymi stosowany jako odniesienie do hrabstwa (np. „Comté du Prince-Edouard”; „Prince Edward County”; „Comté de Prescott-Russell”; „Prescott-Russell County”).

Termin „Beaufort” w związku z produktami serowymi wytwarzanymi w okolicy obszaru geograficznego Beaufort Range, wyspa Vancouver, Kolumbia Brytyjska.

⁽¹⁾ Dozwolone jest stosowanie różnych wariantów pisowni w języku angielskim lub francuskim, w tym „Tyrol”, „Tiroler”, „Tyroler”, i „Tirolien”.

ZAŁĄCZNIK 20-C

KATEGORIE PRODUKTÓW

1. **świeże, zamrożone i przetworzone mięso** oznacza produkty objęte działem 2 i pozycją 16.01 lub 16.02 Systemu Zharmonizowanego;
2. **mięso peklowane na sucho** oznacza produkty mięsne peklowane na sucho objęte działem 2 i pozycją 16.01 lub 16.02 Systemu Zharmonizowanego;
3. **chmiel** oznacza produkty objęte pozycją 12.10 Systemu Zharmonizowanego;
4. **świeże, zamrożone i przetworzone produkty rybne** oznaczają produkty objęte działem 3 i pozycją 16.03, 16.04 lub 16.05 Systemu Zharmonizowanego;
5. **masło** oznacza produkty objęte pozycją 04.05 Systemu Zharmonizowanego;
6. **sery** oznaczają produkty objęte pozycją 04.06 Systemu Zharmonizowanego;
7. **produkty ze świeżych i przetworzonych warzyw** oznaczają produkty objęte działem 7 Systemu Zharmonizowanego i produkty zawierające warzywa objęte działem 20 Systemu Zharmonizowanego;
8. **świeże i przetworzone owoce i orzechy** oznaczają produkty objęte działem 8 Systemu Zharmonizowanego i produkty zawierające owoce lub orzechy objęte działem 20 Systemu Zharmonizowanego;
9. **przyprawy** oznaczają produkty objęte działem 9 Systemu Zharmonizowanego;
10. **zboża** oznaczają produkty objęte działem 10 Systemu Zharmonizowanego;
11. **produkty przemysłu młynarskiego** oznaczają produkty objęte działem 11 Systemu Zharmonizowanego;
12. **nasiona oleiste** oznaczają produkty objęte działem 12 Systemu Zharmonizowanego;
13. **napoje z ekstraktów roślinnych** oznaczają produkty objęte pozycją 13.02 Systemu Zharmonizowanego;
14. **oleje i tłuszcze pochodzenia zwierzęcego** oznaczają produkty objęte działem 15 Systemu Zharmonizowanego;
15. **wyroby cukiernicze i piekarskie** oznaczają produkty objęte pozycją 17.04, 18.06, 19.04 lub 19.05 Systemu Zharmonizowanego;
16. **makaron** oznacza produkty objęte pozycją 19.02 Systemu Zharmonizowanego;
17. **oliwki stołowe i przetworzone** oznaczają produkty objęte pozycją 20.01 lub 20.05 Systemu Zharmonizowanego;
18. **pasta musztardowa** oznacza produkty objęte podpozycją 2103.30 Systemu Zharmonizowanego;
19. **piwo** oznacza produkty objęte pozycją 22.03 Systemu Zharmonizowanego;
20. **ocet** oznacza produkty objęte pozycją 22.09 Systemu Zharmonizowanego;
21. **olejki eteryczne** oznaczają produkty objęte pozycją 33.01 Systemu Zharmonizowanego;
22. **naturalne gummy i żywice – gummy do żucia** oznaczają produkty objęte pozycją 17.04 Systemu Zharmonizowanego.

ZAŁĄCZNIK 29-A

REGULAMIN POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO

Definicje i postanowienia ogólne

1. W odniesieniu do niniejszego rozdziału i regulaminu:

doradca oznacza osobę fizyczną wyznaczoną przez Stronę w celu doradztwa lub pomocy tej Stronie w związku z postępowaniem arbitrażowym;

organ arbitrażowy oznacza organ utworzony na mocy art. 29.7;

arbiter oznacza członka organu arbitrażowego utworzonego na mocy art. 29.7;

asystent oznacza osobę fizyczną, która zgodnie z zasadami powołania arbitra prowadzi badania dla tego arbitra lub pomaga temu arbitrowi;

dzień oznacza dzień kalendarzowy, o ile nie określono inaczej;

dzień ustawowo wolny od pracy oznacza każdą sobotę i niedzielę i każdy inny dzień wyznaczony przez Stronę jako dzień wolny od pracy do celów niniejszego regulaminu;

przedstawiciel Strony oznacza pracownika lub inną osobę fizyczną powołaną przez departament rządowy lub agencję rządową lub jakikolwiek inny podmiot publiczny Strony, która to osoba reprezentuje Stronę podczas sporu rozstrzyganego na podstawie niniejszej Umowy;

Strona odpowiadająca oznacza Stronę, w stosunku do której istnieje domniemanie, że dopuściła się naruszenia postanowień, o których mowa w art. 29.2; oraz

Strona wnioskująca oznacza Stronę, która składa wniosek o powołanie organu arbitrażowego na mocy art. 29.6 niniejszej Umowy.

2. Strona odpowiadająca odpowiada za logistyczne zarządzanie postępowaniem arbitrażowym, w szczególności za organizację przesłuchań, chyba że uzgodniono inaczej. Strony w równym stopniu ponoszą jednak wydatki administracyjne związane z postępowaniem arbitrażowym, a także wypłacają wynagrodzenia i ponoszą wszelkie wydatki związane z kosztami podróży, zakwaterowaniem oraz wydatki ogólne arbitrów i ich asystentów.

Powiadomienia

3. O ile nie uzgodniono inaczej, Strony i organ arbitrażowy przekazują wnioski, zawiadomienia, oświadczenia pisemne lub inne dokumenty pocztą elektroniczną, przesyłając w tym samym dniu kopię faksem, listem poleconym, kurierem, za potwierdzeniem odbioru lub przy pomocy innego rodzaju środka komunikacji, który zapewnia rejestrację wysłania przesyłki. Uznaje się, że wiadomość przesłana pocztą elektroniczną otrzymana jest w dniu jej wysłania, o ile nie dowiedziono, że było inaczej.

4. W przypadku korzystania z komunikacji na piśmie Strona przekazuje drugiej Stronie oraz każdemu z arbitrów kopię korespondencji w formie elektronicznej.

5. Niewielkie błędy pisarskie występujące we wniosku, zawiadomieniu, oświadczeniu pisemnym lub innym dokumencie związanym z postępowaniem arbitrażowym można poprawić, dostarczając nowy dokument, w którym wyraźnie zaznaczono te zmiany.

6. Jeśli ostatni dzień na dostarczenie dokumentu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub dzień odpoczynku w Kanadzie lub w Unii Europejskiej, dokument ten można dostarczyć w następnym dniu roboczym. Nie można uznać, że jakiegokolwiek dokumenty, powiadomienia lub wnioski otrzymano w dniu ustawowo wolnym od pracy.

7. W zależności od postanowień, których dotyczy spór, kopie wszystkich wniosków i powiadomień skierowanych do Wspólnego Komitetu CETA zgodnie z niniejszym rozdziałem przekazuje się także innym stosownym organom instytucjonalnym.

Rozpoczęcie postępowania arbitrażowego

8. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, spotykają się one z organem arbitrażowym w ciągu siedmiu dni roboczych od daty jego utworzenia w celu ustalenia tych kwestii, które Strony lub organ arbitrażowy uznają za stosowne, włącznie z wynagrodzeniem i zwrotami wydatków wypłacanymi arbitrom, które są zgodne ze standardami WTO. Wynagrodzenie asystenta arbitra nie przekracza 50 % całkowitego wynagrodzenia tego arbitra. Arbitrzy i przedstawiciele Stron mogą brać udział w tym spotkaniu za pośrednictwem telefonu lub wideokonferencji.
9. a) O ile Strony nie uzgodnią inaczej, w ciągu pięciu dni roboczych od daty utworzenia organu arbitrażowego, zakres zadań organu arbitrażowego obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień Umowy, kwestii, o której mowa we wniosku o utworzenie organu arbitrażowego, wydanie decyzji w sprawie zgodności danego środka z postanowieniami, o których mowa w art. 29.2, oraz wydanie decyzji zgodnie z art. 29.10, 29.17 i 29.18”.
- b) Strony przekazują organowi arbitrażowemu uzgodniony zakres zadań w ciągu trzech dni roboczych od dokonania uzgodnień.
- c) Organ arbitrażowy może wydać decyzję w sprawie swojej własnej jurysdykcji.

Oświadczenia początkowe

10. Strona wnioskująca składa początkowe oświadczenie pisemne nie później niż 10 dni od daty utworzenia organu arbitrażowego. Strona odpowiadająca dostarcza pisemne oświadczenie przeciwne nie później niż 21 dni od daty dostarczenia początkowego oświadczenia pisemnego.

Działanie organów arbitrażowych

11. Wszystkie posiedzenia organu arbitrażowego prowadzi jego przewodniczący. Organ arbitrażowy może przekazać przewodniczącemu prawo podejmowania decyzji administracyjnych i proceduralnych.
12. Uczestnicy biorą udział w przesłuchaniach osobiście. O ile w niniejszym rozdziale nie ustalono inaczej i nie naruszając postanowień pkt 30, organ arbitrażowy może wykonywać swoje działania przy użyciu wszelkich środków, włącznie z telefonem, faksem lub łączami komputerowymi.
13. W obradach organu arbitrażowego mogą brać udział wyłącznie arbitrzy, lecz organ arbitrażowy może zezwolić na obecność asystentów podczas obrad.
14. Za przygotowanie decyzji odpowiada wyłącznie organ arbitrażowy; przygotowanie decyzji nie może być delegowane.
15. Ustalenia, postanowienia i zalecenia organu arbitrażowego na podstawie art. 29.9 i 29.10 powinny być podejmowane w drodze konsensusu, a jeśli osiągnięcie konsensusu nie jest możliwe – większością głosów członków organu.
16. Arbitrzy nie mogą wydawać oddzielnych opinii w sprawach, w których nie osiągnięto jednogłośnego porozumienia.
17. W przypadku pojawienia się kwestii proceduralnych, których nie regulują postanowienia rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzygnięcie sporów), organ arbitrażowy po konsultacji ze Stronami może przyjąć odpowiednią procedurę, która jest zgodna z przedmiotowymi postanowieniami i która zapewnia równe traktowanie Stron.
18. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że istnieje potrzeba zmodyfikowania terminów mających zastosowanie do postępowań lub wprowadzenia wszelkich innych dostosowań proceduralnych lub administracyjnych, które mogą być wymagane z uwagi na rzetelność lub skuteczność postępowania, informuje on Strony na piśmie o uzasadnieniu modyfikacji lub dostosowania, wskazując na niezbędny okres lub dostosowanie. Organ arbitrażowy może przyjąć taką modyfikację lub dostosowanie po konsultacji ze Stronami.

19. Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale i w niniejszym załączniku, można zmienić za obopólnym porozumieniem Stron. Na wniosek Strony organ arbitrażowy może zmienić terminy mające zastosowanie do postępowania.
20. Organ arbitrażowy zawiesza swoją działalność:
  - a) na wniosek Strony wnioskującej na okres określony we wniosku, ale nie dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy, i wznawia swoje prace na wniosek Strony wnioskującej; lub
  - b) po wydaniu sprawozdania okresowego lub, w przypadku sporu dotyczącego adekwatności na podstawie art. 29.14 lub postępowania na podstawie art. 29.15, tylko na wniosek obu Stron na okres określony we wniosku, i wznawia swoje prace na wniosek którejkolwiek ze Stron.

Jeżeli we wniosku o zawieszenie działalności nie zwrócono się o wznowienie prac organu arbitrażowego przed końcem okresu określonego we wniosku o zawieszenie, postępowanie zostaje zakończone. Zakończenie działalności organu arbitrażowego odbywa się bez uszczerbku dla praw Stron w innych postępowaniach dotyczących tej samej kwestii w ramach rozdziału dwudziestego dziewiątego (Rozstrzygnięcie sporów).

Zastąpienie

21. Jeżeli arbiter nie może uczestniczyć w postępowaniu, wycofuje się lub musi zostać zastąpiony, w jego zastępstwie wybrana zostaje osoba zgodnie z art. 29.7 ust. 3.
22. Jeśli jedna ze Stron uzna, że arbiter nie spełnia wymogów kodeksu postępowania zawartego w załączniku 29-B („kodeks postępowania”) i w związku z tym powinien zostać zastąpiony, Strona ta powiadamia drugą Stronę w ciągu 15 dni od daty poznania okoliczności niespełniania wymogów kodeksu postępowania przez tego arbitra.
23. Jeśli jedna ze Stron uzna, że arbiter inny niż przewodniczący nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, Strony konsultują się i za obopólnym porozumieniem zastępują takiego arbitra innym; wyboru nowego arbitra dokonuje się zgodnie z procedurą określoną w art. 29.7 ust. 3.

Jeśli Strony nie dojdą do porozumienia co do potrzeby zastąpienia arbitra, każda ze Stron może wnioskować o przekazanie sprawy przewodniczącemu organu arbitrażowego, którego decyzja jest ostateczna.

Jeśli, w wyniku złożenia takiego wniosku, przewodniczący uzna, że arbiter nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, przewodniczący wybiera nowego arbitra w drodze losowania z listy nazwisk, o której mowa w art. 29.8 ust. 1 i na której uwzględniony był poprzedni arbiter. Jeśli poprzedni arbiter został wybrany przez Strony zgodnie z art. 29.7, jego zastępca zostaje wylosowany z grona osób zaproponowanych przez Stronę wnioskującą i Stronę odpowiadającą zgodnie z art. 29.8 ust. 1. Wyboru nowego arbitra dokonuje się w ciągu pięciu dni roboczych od daty złożenia wniosku przewodniczącemu organu arbitrażowego.

24. Jeśli Strona uzna, że przewodniczący organu arbitrażowego nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, Strony konsultują się i za obopólnym porozumieniem odwołują przewodniczącego i wyznaczają jego zastępcę zgodnie z procedurą określoną w art. 29.7 ust. 3.

Jeżeli Stronom nie uda się poczynić uzgodnień dotyczących potrzeby zastąpienia przewodniczącego, każda Strona może wnieść o skierowanie tej kwestii do dwóch pozostałych arbitrów. Decyzja arbitrów dotycząca potrzeby zastąpienia przewodniczącego jest ostateczna.

Jeśli arbitrzy zdecydują, że przewodniczący nie spełnia wymogów kodeksu postępowania, w drodze losowania wybierają nowego przewodniczącego z grona osób obejmującego osoby pozostałe na liście, o której mowa w art. 29.8 ust. 1. Wyboru nowego przewodniczącego dokonuje się w ciągu pięciu dni roboczych od daty złożenia wniosku, o którym mowa w niniejszym punkcie.

Jeśli arbitrom nie uda się podjąć decyzji w ciągu 10 dni od daty przedstawienia im przedmiotowej kwestii, zastosowanie ma procedura określona w art. 29.7.

25. Postępowania arbitrażowe zawieszają się na okres potrzebny do przeprowadzenia procedury przewidzianej w pkt 21 do 24.

Przesłuchania

26. Przewodniczący wyznacza dzień i godzinę przesłuchania w porozumieniu ze Stronami i innymi arbitrami oraz przekazuje Stronom pisemne potwierdzenie. Informacje te udostępnia również publicznie Strona odpowiedzialna za logistyczne zarządzanie postępowaniem, z zastrzeżeniem pkt 39.
27. O ile Strony nie postanowią inaczej, przesłuchanie odbywa się w Brukseli, gdy Stroną wnioskującą jest Kanada, i w Ottawie, gdy Stroną wnioskującą jest Unia Europejska.
28. Zasadniczo powinno się organizować tylko jedno przesłuchanie. Organ arbitrażowy może z własnej inicjatywy lub na wniosek Strony zwołać jedno dodatkowe przesłuchanie, w przypadku gdy spór dotyczy wyjątkowo złożonych kwestii, w odniesieniu do procedur ustanowionych zgodnie z art. 29.14 i 29.15 nie zwołuje się dodatkowych przesłuchań, z wyjątkiem sporu dotyczącego zgodności i adekwatności.
29. Wszyscy arbitrzy uczestniczą w całości przesłuchania.
30. W przesłuchaniu mogą brać udział następujące osoby, niezależnie od tego, czy postępowanie ma charakter otwarty, czy nie:
- a) przedstawiciele Stron;
  - b) doradcy Stron;
  - c) personel administracyjny, tłumacze ustni i pisemni, sprawozdawcy sądowi; oraz
  - d) asystenci arbitrów.

Do organu arbitrażowego zwracać się mogą wyłącznie przedstawiciele i doradcy Stron.

31. Każda ze Stron, nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych przed datą przesłuchania, dostarcza organowi arbitrażowemu i drugiej Stronie listę nazwisk osób fizycznych przedstawiających na przesłuchaniu argumenty ustne lub oświadczenia w imieniu danej Strony i innych przedstawicieli lub doradców, którzy wezmą udział w przesłuchaniu.
32. Organ arbitrażowy prowadzi przesłuchanie w następujący sposób, zapewniając, że Stronie wnioskującej oraz Stronie odpowiadającej przyznano równą ilość czasu:

Argumenty

- a) argument Strony wnioskującej
- b) argument Strony odpowiadającej

Kontrargumenty

- a) odpowiedź Strony wnioskującej
- b) odpowiedź Strony odpowiadającej

33. Organ arbitrażowy może kierować pytania do każdej ze Stron w dowolnym momencie przesłuchania.
34. Po otrzymaniu uwag Stron organ arbitrażowy przekazuje Stronom ostateczny protokół każdego przesłuchania.
35. W terminie dziesięciu dni roboczych od daty przesłuchania każda ze Stron może przedstawić arbitrom i drugiej Stronie dodatkowe oświadczenie pisemne dotyczące wszelkich kwestii, które pojawiły się w trakcie przesłuchania.

Pytania pisemne

36. Organ arbitrażowy może w każdym momencie postępowania zwracać się z pytaniami pisemnymi do jednej lub obu Stron. Każda ze Stron otrzymuje kopię wszystkich pytań organu arbitrażowego.
37. Każda Strona dostarcza również drugiej Stronie kopię swoich pisemnych odpowiedzi na pytania organu arbitrażowego. Każdej stronie umożliwia się przedstawienie pisemnych uwag do odpowiedzi drugiej Strony w ciągu pięciu dni roboczych od daty otrzymania odpowiedzi.

Przejrzystość i poufność

38. Każda Strona udostępnia publicznie swoje oświadczenia, z zastrzeżeniem pkt 39, a przesłuchania organu arbitrażowego mają charakter otwarty, o ile Strony nie zadecydują inaczej.
39. Organ arbitrażowy spotyka się na zamkniętej sesji, gdy oświadczenia i argumenty danej Strony zawierają poufne informacje handlowe. Strony zapewniają poufność przesłuchań organu arbitrażowego, jeżeli odbywają się one w formie sesji zamkniętej. Każda ze Stron i jej doradcy traktują jako poufne wszelkie informacje uznane za poufne przez drugą Stronę, która przedstawiła je organowi arbitrażowemu. Jeśli oświadczenie Strony złożone organowi arbitrażowemu zawiera informacje poufne, dana Strona przekazuje także, w terminie 15 dni, wersję oświadczenia nieopatrzoną klauzulą poufności, która może zostać publicznie udostępniona.

Kontakty *ex parte*

40. Organ arbitrażowy nie spotyka się ani nie kontaktuje ze Stroną pod nieobecność drugiej Strony.
41. Żaden z arbitrów nie może omawiać jakichkolwiek aspektów przedmiotu postępowania ze Stroną lub Stronami w przypadku nieobecności pozostałych arbitrów.

Informacje i doradztwo techniczne

42. Na wniosek Strony sporu lub z własnej inicjatywy organ arbitrażowy może zwrócić się o informacje lub doradztwo techniczne do każdej osoby lub podmiotu, które uzna za odpowiednie, z zastrzeżeniem spełnienia wszelkich warunków uzgodnionych przez Strony. Wszelkie uzyskane w ten sposób informacje należy ujawnić każdej Stronie, umożliwiając jej zgłoszenie uwag.

Oświadczenia *amicus curiae*

43. Podmioty pozarządowe mające siedzibę na terytorium Strony mogą przekazywać organowi arbitrażowemu pisma *amicus curiae* zgodnie z postanowieniami punktów poniżej.
44. W przypadku braku innych ustaleń Stron w ciągu pięciu dni od daty utworzenia organu arbitrażowego organ ten może otrzymywać niezamówione oświadczenia pisemne, pod warunkiem że zostały one złożone w ciągu 10 dni od daty utworzenia organu arbitrażowego, wraz z załącznikami nie przekraczając w żadnym wypadku 15 stron maszynopisu i mają bezpośredni związek z kwestią rozpatrywaną przez organ arbitrażowy.
45. Oświadczenie takie zawiera opis osoby je składającej, niezależnie od tego, czy jest to osoba fizyczna czy prawna, w tym opis charakteru jej działalności i źródła finansowania, oraz określa, jaki interes ma dana osoba w danym postępowaniu arbitrażowym. Oświadczenie sporządza się w językach wybranych przez Strony zgodnie z pkt 48 i 49.
46. Organ arbitrażowy wymienia w swojej decyzji wszystkie otrzymane oświadczenia, które są zgodne z niniejszym regulaminem. Organ arbitrażowy nie jest zobowiązany do odnoszenia się w swojej decyzji do argumentów przedstawionych w takich oświadczeniach. Organ arbitrażowy przekazuje Stronom wszystkie otrzymane oświadczenia, aby przedstawiły swoje uwagi.

Sprawy pilne

47. W sprawach pilnych, o których mowa w art. 29.11, organ arbitrażowy po konsultacji ze Stronami odpowiednio dostosowuje terminy, o których mowa w niniejszym regulaminie i powiadamia Strony o tych dostosowaniach.

Język roboczy postępowań, tłumaczenia pisemne i ustne

48. Podczas konsultacji, o których mowa w art. 29.7 ust. 2, a najpóźniej na posiedzeniu, o którym mowa w pkt 8, Strony dokładają wszelkich starań, by uzgodnić wspólny język roboczy postępowania przed organem arbitrażowym.
49. Jeżeli Strony nie są w stanie uzgodnić wspólnego języka roboczego, każda Strona organizuje tłumaczenie swoich oświadczeń pisemnych na język, który wybrała druga Strona, i ponosi jego koszty. Organizacją tłumaczenia ustnego oświadczeń ustnych na języki wybrane przez Strony zajmuje się Strona odpowiadająca.
50. Decyzje organu arbitrażowego są wydawane w języku lub językach wybranych przez Strony.
51. Strony ponoszą w równym stopniu wszelkie koszty związane z tłumaczeniem pisemnym decyzji organu arbitrażowego na język lub języki wybrane przez Strony.
52. Strona może przedstawić uwagi dotyczące poprawności dowolnej przetłumaczonej wersji dokumentu przygotowanej zgodnie z niniejszym regulaminem.

Obliczanie terminów

53. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale i w niniejszym załączniku, łącznie z terminami dotyczącymi przekazywania decyzji przez organ arbitrażowy, liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po wykonaniu czynności lub wystąpieniu zdarzenia, do którego się odnoszą, o ile nie postanowiono inaczej.
54. Jeśli w wyniku zastosowania pkt 6 Strona otrzyma dokument w dniu innym niż dzień, w którym otrzyma go druga Strona, czas obliczany na podstawie daty otrzymania przedmiotowego dokumentu liczy się od późniejszej z tych dwóch dat otrzymania takiego dokumentu.

Pozostałe procedury

55. Terminy określone w niniejszym regulaminie dostosowuje się do specjalnych terminów przewidzianych przy wydawaniu decyzji przez organ arbitrażowy w ramach postępowań na podst. art. 29.14 i 29.15.
56. W przypadku gdy ponowne zebranie się pierwotnego panelu arbitrażowego lub niektórych z jego arbitrów w sprawie postępowania zgodnie z art. 29.14 lub 29.15 jest niemożliwe, stosuje się procedurę określoną w art. 29.7. Termin przekazania decyzji zostaje w takim przypadku przedłużony o 20 dni.

—

ZAŁĄCZNIK 29-B

KODEKS POSTĘPOWANIA ARBITRÓW I MEDIATORÓW

Definicje

1. W odniesieniu do niniejszego rozdziału i w ramach niniejszego kodeksu postępowania:

arbitr oznacza członka organu arbitrażowego utworzonego zgodnie z art. 29.7;

asystent oznacza osobę fizyczną, która zgodnie z zasadami powołania arbitra prowadzi badania lub pomaga temu arbitrowi;

kandydat oznacza osobę, której nazwisko znajduje się na liście arbitrów, o której mowa w art. 29.8, i którą bierze się pod uwagę przy wyborze arbitrów na podstawie art. 29.7;

mediator oznacza osobę fizyczną, która prowadzi mediację zgodnie z art. 29.5;

postępowanie oznacza postępowanie arbitrażowe, o ile nie określono inaczej;

personel, w odniesieniu do arbitra, oznacza osoby fizyczne, którymi kieruje i które kontroluje arbitr, inne niż asystenci.

Obowiązki kandydatów i arbitrów

2. Każdy kandydat i arbitr unika niestosownych zachowań lub ich pozorów, jest niezależny i bezstronny, unika bezpośrednich lub pośrednich konfliktów interesów i przestrzega wysokich standardów postępowania, tak aby zachować uczciwość i bezstronność mechanizmu rozstrzygania sporów. Byli arbitrzy muszą spełniać zobowiązania określone w pkt 16–19.

Obowiązek ujawnienia informacji

3. Przed potwierdzeniem, że kandydat został wybrany na arbitra na mocy niniejszego rozdziału, kandydat ten ujawnia wszelkie interesy, związki lub kwestie, które mogą mieć wpływ na jego niezależność lub bezstronność, lub które w normalnych okolicznościach mogą wywoływać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości w trakcie postępowania. w tym celu kandydat podejmuje wszelkie niezbędne wysiłki, aby rozpoznać takie interesy, związki i kwestie.
4. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu kandydaci ujawniają następujące interesy, związki i kwestie:
  - 1) wszelkie interesy finansowe kandydata:
    - a) w postępowaniu albo jego wyniku, i
    - b) w postępowaniu administracyjnym, postępowaniu w sądzie krajowym lub postępowaniu innego organu lub komisji dotyczącym kwestii, które mogą być rozstrzygane w postępowaniu, w odniesieniu do którego kandydata bierze się pod uwagę;
  - 2) wszelkie interesy finansowe pracodawcy, partnera, współnika lub członka rodziny kandydata:
    - a) w postępowaniu albo jego wyniku, i
    - b) w postępowaniu administracyjnym, postępowaniu w sądzie krajowym lub postępowaniu innego organu lub komisji dotyczącym kwestii, które mogą być rozstrzygane w postępowaniu, w odniesieniu do którego kandydata bierze się pod uwagę;
  - 3) wszelkie przeszłe lub bieżące finansowe, handlowe, zawodowe, rodzinne lub społeczne związki ze stronami zainteresowanymi w danym postępowaniu, lub ich doradcą, lub związki tego rodzaju dotyczące pracodawcy, partnera, współnika lub członka rodziny kandydata; oraz
  - 4) wszelkie doradztwo publiczne lub prawne lub innego rodzaju reprezentowanie dotyczące kwestii będącej przedmiotem postępowania lub obejmujące te same kwestie.

5. Kandydat lub arbiter informuje Wspólny Komitet CETA o kwestiach dotyczących faktycznego lub potencjalnego naruszenia niniejszego kodeksu postępowania celem ich rozważenia przez Strony.
6. Po wyborze arbiter nadal podejmuje wszelkie niezbędne starania, aby rozpoznać wszelkie interesy, związki lub kwestie, o których mowa w pkt 3, oraz ujawnia je. Obowiązek ujawnienia informacji ma charakter ciągły, co oznacza, że arbiter ma ujawniać takie interesy, związki lub kwestie, które mogą wyniknąć na dowolnym etapie postępowania. Arbiter ujawnia takie interesy, związki lub kwestie, niezwłocznie informując o nich na piśmie Wspólny Komitet CETA, w celu ich rozważenia przez Strony.

Obowiązki arbitrów

7. Po wyborze arbiter jest dostępny, by wykonywać należące do niego obowiązki, i wykonuje je w trakcie całego postępowania w sposób dokładny i sprawny, przestrzegając przy tym zasad uczciwości i staranności.
8. Arbiter bierze pod uwagę jedynie kwestie poruszane w trakcie postępowania i konieczne dla wydania decyzji i nie zleca wykonania tego obowiązku żadnej innej osobie.
9. Arbiter podejmuje wszystkie właściwe kroki w celu zapewnienia, aby jego asystenci i pracownicy znali postanowienia pkt 2–6 i 17–19 oraz ich przestrzegali.
10. Arbiter nie bierze udziału w kontaktach *ex parte* dotyczących postępowania.

Niezależność i bezstronność arbitrów

11. Arbiter unika stwarzania wrażenia stronniczości i nie działa pod wpływem własnych interesów, nacisków z zewnątrz, względów politycznych, żądań społecznych, lojalności w stosunku do jednej ze Stron lub obawy przed krytyką.
12. Arbiter nie podejmuje w sposób bezpośredni lub pośredni jakichkolwiek zobowiązań ani nie przyjmuje korzyści mogących w jakikolwiek sposób zakłócić właściwe wykonywanie jego obowiązków lub stworzyć wrażenie zakłócenia ich właściwego wykonywania.
13. Arbiter nie może wykorzystywać swojego stanowiska w organie arbitrażowym do realizacji jakichkolwiek osobistych lub prywatnych interesów i unika zachowania, które może sprawiać wrażenie, że inne osoby znajdują się w szczególnej sytuacji i mogą wywierać na niego wpływ.
14. Arbiter nie może pozwolić na to, aby związki lub zobowiązania finansowe, handlowe, zawodowe, rodzinne lub społeczne miały wpływ na jego postępowanie lub sądy.
15. Arbiter jest zobowiązany unikać nawiązywania kontaktów lub uzyskiwania korzyści finansowych, które mogą mieć wpływ na jego bezstronność lub które w normalnych okolicznościach mogą stwarzać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości.

Obowiązki byłych arbitrów

16. Wszyscy byli arbitrzy są zobowiązani unikać działań mogących stwarzać wrażenie, że wykonując swoje obowiązki, byli stronniczy lub odnosili jakiegokolwiek korzyści z decyzji organu arbitrażowego.

Poufność

17. Żaden arbiter ani były arbiter w żadnym momencie nie ujawnia ani nie wykorzystuje jakichkolwiek niedostępnych publicznie informacji dotyczących postępowania lub uzyskanych w trakcie postępowania, z wyjątkiem ich ujawnienia lub wykorzystania do celów tego postępowania, i w żadnym przypadku nie ujawnia ani nie wykorzystuje takich informacji do uzyskania osobistych korzyści lub korzyści dla innych lub aby zaszkodzić interesom innych.
18. Arbiter nie ujawnia decyzji organu arbitrażowego ani jej części przed jej opublikowaniem zgodnie z niniejszym rozdziałem.

19. Arbiter ani były arbiter w żadnym momencie nie ujawnia treści obrad organu arbitrażowego ani poglądów innego członka organu.

Koszty

20. Każdy arbiter rejestruje czas poświęcony procedurze i sporządza końcowe rozliczenie czasu oraz poniesionych wydatków, a także czasu i wydatków jego asystenta.

Mediatorzy

21. Niniejszy kodeks postępowania stosuje się *mutatis mutandis* do mediatorów.
-

ZAŁĄCZNIK 29-C

REGULAMIN POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

Artykuł 1

Cel

W uzupełnieniu do art. 29.5 celem niniejszego załącznika jest ułatwienie znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w drodze kompleksowej i szybkiej procedury przy pomocy mediatora.

SEKCJA A

Postępowanie mediacyjne

Artykuł 2

Wszczęcie postępowania

1. Strona może w każdym momencie zwrócić się o wszczęcie postępowania mediacyjnego między Stronami. Wniosek o wszczęcie postępowania przekazuje się drugiej Stronie w formie pisemnej. Wniosek jest wystarczająco szczegółowy, by jasno przedstawić zastrzeżenia Strony wnioskującej, oraz:

- a) określa konkretny środek, którego dotyczą zastrzeżenia;
- b) przedstawia zestawienie domniemanych negatywnych skutków, które według Strony wnioskującej taki środek powoduje lub będzie powodował w odniesieniu do handlu lub inwestycji między Stronami; oraz
- c) wyjaśnia, w jaki sposób według Strony wnioskującej przedstawione skutki są związane z danym środkiem.

2. Postępowanie mediacyjne można wszcząć wyłącznie za obopólnym porozumieniem Stron. Jeśli Strona zwraca się o mediację zgodnie z ust. 1, druga Strona w dobrej wierze rozważy taki wniosek i udzieli odpowiedzi na piśmie w ciągu 10 dni od otrzymania wniosku.

Artykuł 3

Wybór mediatora

1. Po rozpoczęciu postępowania mediacyjnego Strony uzgodnią wybór mediatora, jeśli to możliwe, nie później niż w ciągu 15 dni po otrzymaniu odpowiedzi na wniosek o mediację.
2. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, mediator nie może być obywatelem żadnej ze Stron.
3. Mediator w bezstronny i przejrzysty sposób pomaga Stronom w osiągnięciu jasności w odniesieniu do środka i jego możliwych skutków dla handlu oraz w opracowaniu wspólnie uzgodnionego rozwiązania. w uzupełnieniu do pkt 21 załącznika 29-B kodeks postępowania arbitrów i mediatorów ma zastosowanie do mediatorów. Pkt 3–7 i 48–54 regulaminu postępowania arbitrażowego w załączniku 29-A również mają zastosowanie *mutatis mutandis*.

Artykuł 4

Regulamin postępowania mediacyjnego

1. W ciągu 10 dni od wyznaczenia mediatora Strona wnioskująca o wszczęcie procedury mediacyjnej przedstawia mediatorowi i drugiej Stronie w formie pisemnej szczegółowy opis problemu, a zwłaszcza opis stosowania problematycznego środka i jego skutków dla handlu. w ciągu 20 dni od daty dostarczenia takiego opisu druga Strona może w formie pisemnej przedstawić swoje uwagi do niego. w opisie lub w uwagach każda ze Stron może zawrzeć wszelkie informacje, które uzna za istotne.

2. Mediator może podjąć decyzję w sprawie najwłaściwszego sposobu osiągnięcia jasności w odniesieniu do środka i jego możliwych skutków dla handlu. Mediator może w szczególności organizować spotkania między Stronami, konsultować się ze Stronami wspólnie lub indywidualnie, zwrócić się o pomoc do odpowiednich ekspertów ⁽¹⁾ i zainteresowanych stron lub konsultować się z nimi oraz zapewnić dodatkowe wsparcie, o które wystąpią Strony. Zanim jednak mediator zwróci się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub skonsultuje się z nimi, przeprowadzi konsultacje ze Stronami.
3. Mediator może zaoferować doradztwo i zaproponować rozwiązanie do rozważenia przez Strony, które mogą zaakceptować lub odrzucić proponowane rozwiązanie lub porozumieć się co do innego rozwiązania. Mediator nie doradza jednak i nie przedstawia uwag w sprawie zgodności przedmiotowego środka z niniejszą Umową.
4. Procedurę przeprowadza się na terytorium Strony, do której skierowany był wniosek, lub w innym miejscu wspólnie uzgodnionym przez Strony lub w każdy inny sposób.
5. Strony dokładają starań, by osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w ciągu 60 dni od daty wyznaczenia mediatora. w oczekiwaniu na ostateczne porozumienie Strony mogą rozważyć potencjalne rozwiązania tymczasowe, zwłaszcza w sytuacji, gdy środek dotyczy łatwo psujących się towarów.
6. Rozwiązanie może zostać przyjęte w drodze decyzji Wspólnego Komitetu CETA. Wspólnie uzgodnione rozwiązania są udostępniane publicznie. Wersja dostępna publicznie nie może jednak zawierać żadnych informacji uznanych za poufne przez Stronę.
7. Na wniosek Stron mediator przedstawia im w formie pisemnej projekt sprawozdania merytorycznego, zawierający krótki opis środka stanowiącego przedmiot postępowania, przeprowadzonej procedury oraz wszelkich wspólnie uzgodnionych rozwiązań stanowiących ostateczny rezultat tego postępowania, w tym potencjalnych rozwiązań tymczasowych. Mediator daje Stronom 15 dni na przedstawienie uwag do projektu sprawozdania. Po rozpatrzeniu uwag przedstawionych przez Strony w wyznaczonym terminie mediator przekazuje Stronom w ciągu 15 dni w formie pisemnej ostateczne sprawozdanie merytoryczne. Sprawozdanie merytoryczne nie zawiera interpretacji postanowień niniejszej Umowy.
8. Postępowanie zostaje zakończone:
  - a) poprzez przyjęcie przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania, w dniu jego przyjęcia;
  - b) poprzez wydanie przez mediatora po konsultacji ze Stronami pisemnego oświadczenia stwierdzającego, że dalsze próby mediacji byłyby bezskuteczne;
  - c) poprzez wydanie przez Stronę pisemnego oświadczenia po przeanalizowaniu wspólnie uzgodnionych rozwiązań w ramach postępowania mediacyjnego oraz po rozważeniu przez mediatora wszelkich opinii doradczych i proponowanych rozwiązań. Takie oświadczenie nie może zostać opublikowane przed upływem terminu określonego w art. 4 ust. 5; lub
  - d) na każdym etapie procedury za zgodą obu Stron.

SEKCJA B

Wdrożenie

Artykuł 5

Wdrożenie wspólnie uzgodnionego rozwiązania

1. Jeżeli Strony uzgodniły rozwiązanie, każda Strona podejmuje działania niezbędne do wdrożenia takiego wspólnie uzgodnionego rozwiązania w uzgodnionym terminie.
2. Wdrażająca Strona informuje drugą Stronę na piśmie o wszelkich krokach lub działaniach podjętych w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

⁽¹⁾ Strona nie może sprzeciwić się konsultacji z ekspertem w postępowaniu w sprawie rozstrzygnięcia sporu na mocy niniejszego rozdziału lub Porozumienia WTO wyłącznie na podstawie tego, że konsultacji z ekspertem dokonano na mocy niniejszego ustępu.

SEKCJA C

Postanowienia ogólne

Artykuł 6

Poufność i związek z rozstrzygnięciem sporów

1. O ile Strony nie postanowią inaczej i bez uszczerbku dla art. 4 ust. 6, wszystkie etapy postępowania, w tym doradztwo lub zaproponowane rozwiązanie, są poufne. Każda Strona może jednak podać do wiadomości publicznej informację o toczącej się mediacji. Obowiązek zachowania poufności nie dotyczy informacji faktycznych, które już są publicznie dostępne.
2. Postępowanie mediacyjne pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z postanowień dotyczących rozstrzygnięcia sporów w niniejszej Umowie lub innym porozumieniu.
3. Przed wszczęciem postępowania mediacyjnego nie są wymagane konsultacje. Przed wszczęciem postępowania mediacyjnego Strona z reguły powinna jednak skorzystać z innych stosownych postanowień dotyczących współpracy lub konsultacji zawartych w niniejszej Umowie.
4. W ramach innych postępowań w sprawie rozstrzygnięcia sporu na mocy niniejszej Umowy lub innego porozumienia organ arbitrażowy nie bierze pod uwagę, a Strona nie przedstawia jako dowodu ani nie opiera się na żadnej z następujących kwestii:
  - a) stanowiska zajęte przez drugą Stronę w czasie postępowania mediacyjnego lub informacje zgromadzone na mocy art. 4 ust. 2;
  - b) fakt, że druga Strona wykazała gotowość do akceptacji rozwiązania w stosunku do środka objętego mediacją; lub
  - c) rady udzielone lub propozycje złożone przez mediatora.
5. Mediator nie może pełnić roli członka zespołu w postępowaniu w sprawie rozstrzygnięcia sporu na mocy niniejszej Umowy lub Porozumienia WTO dotyczącym tego samego przedmiotu sporu, w przypadku którego był on mediatorem.

Artykuł 7

Terminy

Każdy termin, o którym mowa w niniejszym załączniku, można zmienić za obopólnym porozumieniem Stron.

Artykuł 8

Koszty

1. Każda Strona ponosi koszty swojego uczestnictwa w postępowaniu mediacyjnym.
2. Strony równo dzielą między siebie koszty wynikające z kwestii organizacyjnych, w tym koszty wynagrodzenia i wydatki mediatora. Wynagrodzenie mediatora jest zgodne z wynagrodzeniem przewodniczącego organu arbitrażowego określonym w pkt 8 załącznika 29-A.

*Artykuł 9***Przegląd**

Pięć lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, w świetle zdobytego doświadczenia i rozwoju odpowiedniego mechanizmu w ramach WTO, Strony skonsultują się w sprawie potrzeby wprowadzenia zmian do mechanizmu mediacji.

ZAŁĄCZNIK 30-A

WYKAZ DWUSTRONNYCH TRAKTATÓW INWESTYCYJNYCH POMIĘDZY KANADĄ I PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Umowa pomiędzy Rządem Republiki Chorwacji i Rządem Kanady w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Ottawie w dniu 3 lutego 1997 r.

Umowa pomiędzy Republiką Czeską i Kanadą w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Pradze w dniu 6 maja 2009 r.

Umowa pomiędzy Rządem Republiki Węgierskiej i Rządem Kanady w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Ottawie w dniu 3 października 1991 r.

Umowa pomiędzy Rządem Republiki Łotewskiej i Rządem Kanady w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Rydze w dniu 5 maja 2009 r.

Wymiana not pomiędzy Rządem Kanady i Rządem Republiki Malty stanowiąca umowę w sprawie gwarancji dotyczących inwestycji zagranicznych, podpisana w Valletcie w dniu 24 maja 1982 r.

Umowa pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Kanady w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisana w Warszawie w dniu 6 kwietnia 1990 r.

Umowa pomiędzy Rządem Rumunii i Rządem Kanady w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Bukareszcie w dniu 8 maja 2009 r.

Umowa pomiędzy Republiką Słowacką i Kanadą w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, podpisana w Bratysławie w dniu 20 lipca 2010 r.

ZAŁĄCZNIK 30-B

ZMIANY W UMOWIE Z 1989 R. DOTYCZĄCEJ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH I UMOWIE Z 2003 R.
W SPRAWIE HANDLU WINAMI I NAPOJAMI SPIRYTUSOWYMI

SEKCJA A

W art. 1 umowy z 1989 r. dotyczącej napojów alkoholowych, zmienionej załącznikiem VIII do umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi dodaje się definicję w następującym brzmieniu:

„właściwy organ« oznacza rząd lub komisję, zarząd lub inną agencję rządową Strony, która jest upoważniona z mocy prawa do kontrolowania sprzedaży wina i destylowanych wyrobów spirytusowych.”.

SEKCJA B

Art. 2 ust. 2 lit. b) umowy z 1989 r. dotyczącej napojów alkoholowych zmienionej załącznikiem VIII do umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi otrzymuje brzmienie:

„b) wymaganie od zewnętrznych prywatnych magazynów wina w Ontario i Kolumbii Brytyjskiej, aby sprzedawały tylko wina produkowane przez kanadyjskie winnice. Liczba tych zewnętrznych prywatnych magazynów wina upoważnionych do sprzedawania jedynie win produkowanych przez kanadyjskie winnice we wspomnianych prowincjach nie przekracza 292 w Ontario i 60 w Kolumbii Brytyjskiej;”.

SEKCJA C

Art. 4 umowy z 1989 r. dotyczącej napojów alkoholowych zmienionej załącznikiem VIII do umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 4

Traktowanie w zakresie handlu

1. Podczas wykonywania swoich funkcji zakupowych, dystrybucyjnych lub sprzedaży detalicznej produktów drugiej Strony właściwe organy stosują się do postanowień art. XVII GATT dotyczącego państwowych przedsiębiorstw handlowych, a zwłaszcza będą podejmować wszelkie takie decyzje, biorąc pod uwagę wyłącznie aspekty handlowe, i przyznają przedsiębiorstwom drugiej Strony odpowiednie możliwości, zgodnie ze zwyczajowymi praktykami handlowymi, konkurowania o udział w takich zakupach.

2. Każda Strona podejmuje wszelkie możliwe działania, by zapewnić, że przedsiębiorstwo, któremu przyznano monopol w handlu winami i napojami spirytusowymi oraz ich sprzedaży na jego terytorium, nie wykorzystuje monopolistycznej pozycji, by prowadzić, bezpośrednio lub pośrednio, w tym za pośrednictwem transakcji ze swoją jednostką dominującą, jednostkami zależnymi lub innymi przedsiębiorstwami powiązanymi wspólną własnością, sprzedaż wina i napojów spirytusowych na rynku poza terytorium, na którym przedsiębiorstwo to ma pozycję monopolistyczną, która to sprzedaż wywołuje antykonkurencyjny skutek i powoduje znaczące ograniczenie konkurencji na tym rynku.”.

SEKCJA D

Art. 4a umowy z 1989 r. dotyczącej napojów alkoholowych zmienionej załącznikiem VIII do umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi otrzymuje brzmienie:

„4a – Ustalanie ceny

1. Właściwe organy Stron zapewnią, że jakakolwiek marża, koszt usług lub inne środki cenowe nie są dyskryminujące, są stosowane wobec całej sprzedaży detalicznej i są zgodne z art. 2.

2. Różnica kosztu usług może być stosowana wobec produktów drugiej Strony tylko, jeśli nie jest wyższa od dodatkowych kosztów niezbędnie związanych z wprowadzeniem do obrotu produktów drugiej Strony, z uwzględnieniem dodatkowych kosztów wynikających między innymi z metod i częstotliwości dostaw.

3. Każda Strona zapewnia, że kosztu usług nie stosuje się do produktu drugiej Strony na podstawie wartości produktu.

4. Różnica kosztu usług powinna być uzasadniana zgodnie ze standardowymi praktykami księgowymi przez niezależnych audytorów na podstawie audytu przeprowadzonego na wniosek drugiej Strony w ciągu jednego roku od daty wejścia w życie umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi, a następnie przeprowadzanego na wniosek danej Strony w odstępach co najmniej czterech lat. Audyty będą dostępne dla każdej ze Stron w przeciągu jednego roku od daty złożenia wniosku.
5. Właściwe organy uaktualnią opłaty związane z różnicą kosztu usług, zgodnie z wymaganiami, aby uwzględnić zobowiązanie podjęte w 4a ust. 2.
6. Właściwe organy udostępnią mające zastosowanie opłaty związane z różnicą kosztu usług za pomocą publicznie dostępnych kanałów, np. swojej oficjalnej strony internetowej.
7. Właściwe organy stworzą punkt kontaktowy ds. pytań i zastrzeżeń formułowanych przez drugą Stronę, dotyczących opłat związanych z różnicą kosztu usług. Strona odpowiada na wniosek drugiej Strony na piśmie w ciągu 60 dni od daty otrzymania wniosku.”.

SEKCJA E

W umowie z 1989 r. dotyczącej napojów alkoholowych zmienionej załącznikiem VIII do umowy z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi dodaje się art. 4b w brzmieniu:

„Artykuł 4b

Wymogi dotyczące mieszania

Żadna ze Stron nie może przyjmować ani stosować środków, na mocy których wymaga się, by destylowane wyroby spirytusowe przywiezione z terytorium drugiej Strony w celu butelkowania były mieszane z jakimikolwiek destylowanymi wyrobami spirytusowymi Strony dokonującej przywozu.”.

SEKCJA F

W umowie z 2003 r. w sprawie handlu winami i napojami spirytusowymi wprowadza się następujące zmiany:

- a) art. 27 ust. 3 (Wspólny Komitet) tiret pierwsze otrzymuje brzmienie: „przyjmowanie zmian do załączników niniejszej Umowy w drodze decyzji Wspólnego Komitetu,”;
- b) usuwa się tytuł VIII (Rozwiązywanie sporów);
- c) ostatnie dwa zdania art. 8 ust. 1 (Procedura sprzeciwu) otrzymują brzmienie: „Umawiająca się Strona może zwrócić się o przeprowadzenie konsultacji przewidzianych w art. 29.4 (Konsultacje) kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między Unią Europejską a Kanadą (CETA). Jeżeli kwestia nie zostanie rozwiązana w drodze konsultacji, Umawiająca się Strona może pisemnie powiadomić drugą Umawiającą się Stronę o swojej decyzji o skierowaniu sporu do arbitrażu zgodnie z art. 29.6–29.10 CETA.”;
- d) formuła wprowadzająca (*chapeau*) w art. 9 ust. 2 (Modyfikacja załącznika I) otrzymuje brzmienie: „W drodze odstępstwa od ustępu 1, gdy Umawiająca się Strona odwołała się do procedury sprzeciwu określonej w artykule 8 (Procedura sprzeciwu), Umawiające się Strony będą działać zgodnie z wynikiem konsultacji, chyba że dana kwestia zostanie skierowana do procedury arbitrażu na podstawie art. 29.6–29.10 CETA, w którym to przypadku.”;
- e) w art. 9 (Modyfikacja załącznika I) dodaje się ust. 3 w brzmieniu: „3. Jeżeli w trakcie procedury, o której mowa w ust. 2, stosuje się art. 29.6–29.10 CETA, wówczas mają one zastosowanie *mutatis mutandis*.”.

ZAŁĄCZNIK 30-C

WSPÓLNA DEKLARACJA W SPRAWIE WIN I NAPOJÓW SPIRYTUSOWYCH

Strony uznają wysiłki i postępy, których dokonano w odniesieniu do win i napojów spirytusowych w kontekście negocjacji niniejszej Umowy. Podjęte starania doprowadziły do wspólnego uzgodnienia rozwiązań wielu niezwykle istotnych kwestii.

Strony zgadzają się omówić za pośrednictwem odpowiednich mechanizmów, niezwłocznie i w celu uzyskania wspólnie uzgodnionych rozwiązań, wszelkie pozostałe problematyczne kwestie dotyczące win i napojów spirytusowych, a w szczególności życzenie Unii Europejskiej dotyczące zniesienia zróżnicowania regionalnych marży nakładanych na wina krajowe i wina butelkowane w Kanadzie w prywatnych punktach sprzedaży wina.

Pod koniec piątego roku, licząc od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, Strony zgadzają się dokonać przeglądu postępów w zakresie znoszenia zróżnicowania, o którym mowa w poprzednim akapicie, na podstawie analizy wszystkich zmian w sektorze, w tym konsekwencji przyznania państwom trzecim bardziej uprzywilejowanego traktowania w ramach innych negocjacji handlowych z udziałem Kanady.

ZAŁĄCZNIK 30- D

WSPÓLNA DEKLARACJA STRON W SPRAWIE PAŃSTW, KTÓRE USTANOWIŁY UNIĘ CELNĄ Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

1. Unia Europejska przypomina zobowiązania państw, które ustanowiły unię celną z Unią Europejską, do dostosowania swoich systemów handlowych do systemu handlowego UE, a w przypadku niektórych państw – do zawarcia umów preferencyjnych z państwami, które podpisały umowy preferencyjne z UE.
2. W tym kontekście Kanada dokłada starań, by rozpocząć negocjacje z państwami:
  - a) które ustanowiły unię celną z Unią Europejską, oraz
  - b) których towary nie korzystają z koncesji taryfowych na mocy niniejszej Umowy,

w celu zawarcia kompleksowej umowy dwustronnej ustanawiającej strefę wolnego handlu zgodnie ze stosownymi postanowieniami Porozumienia WTO dotyczącymi towarów i usług, pod warunkiem że państwa te zgodzą się na negocjacje w sprawie ambitnej i kompleksowej umowy, porównywalnej pod względem zakresu i poziomu ambicji z niniejszą Umową. Kanada niezwłocznie rozpocznie negocjacje w celu wprowadzenia w życie wyżej wymienionej umowy niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej Umowy.

Protokół w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia

SEKCJA A

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

akwakultura oznacza hodowlę organizmów wodnych obejmującą ryby, mięczaki, skorupiaki, inne bezkręgowce wodne oraz rośliny wodne, z materiału takiego jak jaja, narybek, palczaki oraz larwy, w drodze ingerencji w procesy hodowli lub wzrostu, w celu zwiększenia produkcji, np. przez regularne zarybianie, karmienie lub ochronę przed drapieżnikami;

sklasyfikowany oznacza zaklasyfikowanie danego produktu do określonej pozycji lub podpozycji HS;

organ celny oznacza jakikolwiek organ rządowy, który jest odpowiedzialny na mocy prawa jednej ze Stron za wdrażanie i stosowanie prawa celnego lub, w odniesieniu do UE i w przypadkach, w których zostało to przewidziane, właściwe służby Komisji Europejskiej;

wartość celna oznacza wartość określoną zgodnie z Porozumieniem w sprawie ustalania wartości celnej;

określenie pochodzenia oznacza ustalenie, czy dany produkt można zakwalifikować jako produkt pochodzący zgodnie z niniejszym Protokołem;

eksporter oznacza eksportera mającego siedzibę na terytorium Strony;

identyczne produkty pochodzące oznaczają produkty, które są takie same pod każdym względem, włączając cechy fizyczne, jakość i renomę, ale bez względu na niewielkie różnice w wyglądzie, które nie są istotne dla określenia pochodzenia tych produktów zgodnie z niniejszym Protokołem;

importer oznacza importera mającego siedzibę na terytorium Strony;

materiał oznacza każdy składnik, element, część składową albo produkt używany do produkcji innego produktu;

masa netto materiału niepochodzącego oznacza masę materiału wykorzystanego do produkcji produktu, nie wliczając masy opakowania materiału;

masa netto produktu oznacza masę produktu, nie wliczając masy opakowania. Ponadto jeżeli produkcja obejmuje czynności ogrzewania lub suszenia, masa netto produktu może być masą netto wszystkich materiałów użytych do jego produkcji, z wyłączeniem wody objętej pozycją 22.01, dodanej podczas produkcji produktu;

producent oznacza osobę, która przeprowadza jakikolwiek proces obróbki lub przetwarzania, w tym takie czynności jak uprawa, wydobycie, hodowla, zbieranie, poławianie, chwytanie, łowiectwo, wytwarzanie, montaż lub demontaż produktu;

produkt oznacza wynik produkcji, nawet jeżeli jest on przeznaczony do użycia jako materiał w procesie produkcji innego produktu;

produkcja oznacza jakikolwiek proces obróbki lub przetwarzania, w tym takie czynności jak uprawa, wydobycie, hodowla, zbieranie, poławianie, chwytanie, łowiectwo, wytwarzanie, montaż lub demontaż produktu;

wartość transakcyjna lub cena ex-works produktu oznacza cenę zapłaconą lub należną producentowi produktu w miejscu, w którym przeprowadzono ostatni etap procesu produkcji; musi ona obejmować wartość wszystkich użytych materiałów. W przypadkach, w których nie istnieje cena zapłacona lub należna lub jeżeli nie obejmuje ona wartości wszystkich użytych materiałów, wartość transakcyjna lub cena ex-works produktu:

- a) musi obejmować wartość wszystkich materiałów użytych do produkcji produktu oraz koszty produkcji, obliczone zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości; oraz
- b) może obejmować kwoty kosztów ogólnych oraz zysku producenta, które można racjonalnie przypisać do produkcji tego produktu.

Nie uwzględnia się żadnych podatków wewnętrznych, które zostały lub mogą zostać zwrócone, w przypadku wywozu uzyskanego produktu. Jeżeli wartość transakcyjna lub cena ex-works produktu obejmuje koszty poniesione po opuszczeniu miejsca produkcji, takie jak koszty transportu, załadunku, rozładunku, obsługi lub ubezpieczenia, koszty te należy wykluczyć; oraz

wartość materiałów niepochodzących oznacza wartość celną materiałów w momencie ich przywozu na terytorium danej Strony, określoną zgodnie z Porozumieniem w sprawie ustalania wartości celnej. Wartość materiałów niepochodzących musi zawierać wszelkie koszty związane z transportem materiałów do miejsca przywozu, takie jak koszty transportu, załadunku, rozładunku, obsługi lub ubezpieczenia. Jeżeli wartość celna nie jest znana lub nie może być ustalona, to wartość materiałów niepochodzących będzie oznaczać pierwszą możliwą do ustalenia ceną zapłaconą za te materiały w Unii Europejskiej lub w Kanadzie.

SEKCJA B

REGUŁY POCHODZENIA

Artykuł 2

Wymogi ogólne

1. Do celów niniejszej Umowy produkt uznaje się za pochodzący ze Strony, na terytorium której miał miejsce ostatni etap procesu produkcji, jeżeli na terytorium jednej ze Stron lub obu Stron, zgodnie z art. 3, produkt:
  - a) został całkowicie uzyskany w rozumieniu art. 4;
  - b) został wyprodukowany wyłącznie z materiałów pochodzących; lub
  - c) został poddany wystarczającej produkcji w rozumieniu art. 5.
2. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 3 ust. 8 i 9 warunki określone w niniejszym Protokole dotyczące nabywania statusu pochodzenia muszą być nieprzerwanie spełniane na terytorium jednej lub obu Stron.

Artykuł 3

Kumulacja pochodzenia

1. Produkt, który pochodzi z jednej Strony, uważa się za pochodzący z drugiej Strony, jeżeli zostaje on użyty jako materiał do produkcji produktu przez tę drugą Stronę.
2. Do celów określenia statusu pochodzenia danego produktu eksporter może wziąć pod uwagę proces produkcji przeprowadzony na terytorium drugiej Strony wykorzystujący materiały niepochodzące.
3. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli proces produkcji produktu nie wykracza poza czynności, o których mowa w art. 7, a celem tej produkcji (wykazany w oparciu o przeważające dowody) jest obejście przepisów podatkowych lub finansowych Stron.
4. Jeśli eksporter wypełnił deklarację pochodzenia produktu, o którym mowa w ust. 2, musi on być w posiadaniu wypełnionego i podpisanego oświadczenia dostawcy uzyskanego od dostawcy materiałów niepochodzących wykorzystanych w procesie produkcji.
5. Oświadczenie dostawcy może być oświadczeniem określonym w załączniku 3 lub równoważnym dokumentem, który zawiera takie same informacje opisujące odnośnie materiały niepochodzące w sposób wystarczająco szczegółowy, by umożliwić ich identyfikację.
6. Jeżeli oświadczenie dostawcy, o którym mowa w ust. 4 sporządzone jest w formie elektronicznej, nie musi być podpisane, pod warunkiem że dostawca został zidentyfikowany w sposób zadowalający organy celne w państwie, w którym oświadczenie to zostało wypełnione.
7. Oświadczenie dostawcy odnosi się do jednej lub wielu faktur dla tego samego materiału, który jest dostarczany w okresie nieprzekraczającym 12 miesięcy od daty określonej w oświadczeniu dostawcy.
8. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 9, jeśli, zgodnie z Porozumieniem WTO, każda Strona zawarła umowę o wolnym handlu z tym samym państwem trzecim, to materiał pochodzący z tego państwa może być uwzględniony przez eksportera przy określaniu, czy produkt jest pochodzący na mocy niniejszej Umowy.

9. Strony stosują ust. 8 wyłącznie wtedy, gdy równoważne przepisy obowiązują między każdą ze Stron a państwem trzecim oraz po uzgodnieniu przez Strony mających zastosowanie warunków.

10. Niezależnie od postanowień ust. 9, jeżeli każda ze Stron zawarła umowę o wolnym handlu ze Stanami Zjednoczonymi, oraz po uzgodnieniu przez obie Strony mających zastosowanie warunków, każda Strona stosuje ust. 8 przy ustalaniu, czy dany produkt z działu 2 lub 11, pozycji 16.01-16.03, działu 19, pozycji 20.02 lub 20.03 lub podpozycji 3505.10 jest pochodzący zgodnie z niniejszą Umową.

Artykuł 4

Produkty całkowicie uzyskane

1. Następujące produkty są uważane za całkowicie uzyskane na terytorium Strony:
  - a) produkty mineralne oraz inne nieożywione zasoby naturalne stamtąd wydobyte lub pobrane;
  - b) warzywa, rośliny i produkty roślinne tam zebrane;
  - c) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;
  - d) produkty uzyskane z żywych zwierząt tam wyhodowanych;
  - e) produkty pochodzące z ubitych zwierząt tam urodzonych i wyhodowanych;
  - f) produkty uzyskane przez łowiectwo, chwytnie lub poławianie tam przeprowadzone, jednak nie poza zewnętrznymi granicami wód terytorialnych danej Strony;
  - g) produkty akwakultury tam wyhodowane;
  - h) ryby, skorupiaki i inne organizmy morskie poławiane ze statku poza zewnętrznymi granicami wszelkich wód terytorialnych;
  - i) produkty wytworzone na pokładzie statków-przetworni wyłącznie z produktów określonych w lit. h);
  - j) produkty mineralne oraz inne nieożywione zasoby naturalne wydobyte z dna morskiego, podłoża lub dna oceanu:
    - (i) w wyłącznej strefie ekonomicznej Kanady lub państw członkowskich Unii Europejskiej, jak określono w przepisach krajowych, zgodnie z częścią V *Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza* sporządzonej w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r. („UNCLOS”);
    - (ii) na szelfie kontynentalnym Kanady lub państw członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z prawem krajowym oraz zgodnie z częścią VI konwencji UNCLOS; lub
    - (iii) na obszarze określonym w art. 1 ust. 1 konwencji UNCLOS, przez Stronę lub osobę pochodzącą z terytorium Strony, pod warunkiem że ta Strona lub osoba posiada prawa do eksploatacji tego dna morskiego, podłoża lub dna oceanu;
  - k) surowce odzyskane ze zużytych produktów tam zebranych, pod warunkiem że produkty te nadają się wyłącznie do takiego odzyskiwania;
  - l) części składowe odzyskane ze zużytych produktów tam zebranych, pod warunkiem że produkty te nadają się wyłącznie do takiego odzyskiwania, a dana część składowa jest:
    - (i) włączona do innego produktu; lub
    - (ii) dalej przetworzona, w wyniku czego powstaje produkt o właściwościach użytkowych i trwałości równoważnych lub podobnych do właściwości i trwałości nowego produktu tego samego typu;
  - m) produkty, na każdym etapie produkcji, tam wyprodukowane wyłącznie z produktów wymienionych w lit. a) – j).

2. Do celów ust. 1 lit. h) i i) zastosowanie mają następujące warunki w odniesieniu do statków lub statków-przetwórnici:
- a) statek lub statek-przetwórnica musi być:
- (i) zarejestrowany w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Kanadzie; lub
  - (ii) uwzględniony w wykazie statków w Kanadzie, jeżeli taki statek:
    - A) bezpośrednio przed jego umieszczeniem w wykazie w Kanadzie jest uprawniony do pływania pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej i musi pływać pod tą banderą; oraz
    - B) spełnia warunki przewidziane w ust. 2 lit. b) ppkt (i) lub ust. 2 lit. b) ppkt (ii);
  - (iii) jest uprawniony do pływania pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Kanady i musi pływać pod tą banderą; oraz
- b) w odniesieniu do Unii Europejskiej statek lub statek-przetwórnica musi być:
- (i) w co najmniej 50 % własnością obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego Unii Europejskiej; lub
  - (ii) własnością przedsiębiorstw, których główna siedziba lub główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w państwie członkowskim Unii Europejskiej, i które są w co najmniej 50 % własnością państwa członkowskiego Unii Europejskiej, podmiotów publicznych lub obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego Unii Europejskiej; lub
- c) w odniesieniu do Kanady statek lub statek-przetwórnica musi poławiać ryby, skorupiaki lub inne organizmy morskie w oparciu o kanadyjską licencję połowową. Kanadyjskie licencje połowowe obejmują kanadyjskie licencje na połowy przemysłowe oraz kanadyjskie licencje na połowy dla ludności rdzennej wydawane organizacjom ludności rdzennej. Posiadaczem kanadyjskiej licencji połowowej musi być:
- (i) obywatel lub stały rezydent Kanady;
  - (ii) przedsiębiorstwo, którego nie więcej niż 49 % kapitału jest w posiadaniu podmiotów zagranicznych oraz które posiada obecność handlową na terytorium Kanady;
  - (iii) statek rybacki będący własnością osoby określonej w ppkt (i) lub (ii), który jest zarejestrowany w Kanadzie, uprawniony do pływania pod banderą Kanady i który musi pływać pod tą banderą; lub
  - (iv) organizacja ludności rdzennej z siedzibą na terytorium Kanady. Osoba dokonująca połowów w oparciu o kanadyjską licencję połowową dla ludności rdzennej musi być obywatelem lub stałym rezydentem Kanady.

Artykuł 5

Wystarczająca produkcja

1. Do celów art. 2 produkty, które nie są całkowicie uzyskane, uważa się za poddane wystarczającej produkcji, gdy spełnione są warunki określone w załączniku 5.
2. Jeżeli materiał nie pochodzący został poddany wystarczającej produkcji, otrzymany produkt uważa się za pochodzący i nie bierze się pod uwagę zawartego w nim materiału nie pochodzącego, jeśli produkt ten jest wykorzystywany następnie do wytwarzania innego produktu.

Artykuł 6

Tolerancja

1. Niezależnie od postanowień art. 5 ust. 1 oraz z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 3, jeżeli materiały nie pochodzące wykorzystane w produkcji produktu nie spełniają warunków określonych w załączniku 5, produkt uznaje się za produkt pochodzący, pod warunkiem że:
  - a) całkowita wartość tych materiałów nie pochodzących nie przekracza 10 % wartości transakcji lub ceny ex-works produktu;
  - b) żadna z wartości procentowych określonych w załączniku 5 jako maksymalna wartość lub masa materiałów nie pochodzących nie została przekroczona wskutek zastosowania postanowień niniejszego ustępu; oraz
  - c) produkt spełnia wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego Protokołu.

2. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do produktów całkowicie uzyskanych na terytorium Strony w rozumieniu art. 4. Jeżeli reguła pochodzenia określona w załączniku 5 wymaga, by materiały wykorzystane w produkcji produktu były całkowicie uzyskane, tolerancja przewidziana w ust. 1 ma zastosowanie do sumy tych materiałów.
3. Tolerancję dla produktów włókienniczych i odzieżowych objętych działem 50-63 Systemu Zharmonizowanego (HS) określa się zgodnie z załącznikiem 1.
4. Postanowienia ust. 1-3 pozostają objęte postanowieniami art. 8 lit. c).

Artykuł 7

Niewystarczająca produkcja

1. Nie naruszając postanowień ust. 2, następujące czynności są niewystarczające dla nadania produktowi statusu pochodzenia, nawet jeżeli spełnione zostały wymogi określone w art. 5 lub 6:
  - a) czynności mające na celu wyłącznie zachowanie produktów w dobrym stanie podczas składowania i transportu ⁽¹⁾;
  - b) rozłączanie i łączenie opakowań;
  - c) mycie, czyszczenie, odkurzanie, usuwanie z produktu rdzy, oleju, farby lub innych powłok;
  - d) prasowanie materiałów lub artykułów włókienniczych objętych działem 50-63 HS;
  - e) proste czynności związane z malowaniem lub polerowaniem;
  - f) łuskanie, częściowe lub całkowite bielenie, polerowanie i glazurowanie zbóż lub ryżu objętego działem 10, w wyniku których produkt pozostaje sklasyfikowany w ramach tego samego działu;
  - g) czynności polegające na barwieniu lub aromatyzowaniu cukru objętego pozycją 17.01 lub 17.02; czynności polegające na formowaniu kostek cukru objętego pozycją 17.01; częściowe lub całkowite mielenie cukru krystalicznego objętego pozycją 17.01;
  - h) obieranie, drylowanie lub łuskanie warzyw z działu 7, owoców z działu 8, orzechów objętych pozycją 08.01 lub 08.02, lub orzechów ziemnych objętych pozycją 12.02, jeśli te warzywa, owoce, orzechy lub orzechy ziemne pozostają sklasyfikowane w ramach tego samego działu;
  - i) ostrzenie, zwykle szlifowanie lub przycinanie;
  - j) proste przesiewanie, przeglądanie, sortowanie, klasyfikowanie, ocenianie lub dobieranie;
  - k) proste czynności związane z pakowaniem, takie jak umieszczanie w butelkach, puszkach, flakonach, torbach, skrzynkach, pudełkach lub mocowanie na kartonach lub deskach itp.;
  - l) umieszczanie lub drukowanie na produktach lub ich opakowaniach znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków odróżniających;
  - m) mieszanie cukru objętego pozycją 17.01 lub 17.02 z dowolnym materiałem;
  - n) proste mieszanie materiałów, nawet różnych rodzajów; proste mieszanie nie obejmuje czynności wywołujących reakcję chemiczną zdefiniowaną w uwagach do działu 28 lub 29 załącznika 5;
  - o) prosty montaż części artykułów w celu otrzymania kompletnego artykułu objętego działem 61, 62 lub 82-97 HS, lub demontaż kompletnych artykułów objętych działem 61, 62 lub 82-97 na części;
  - p) połączenie dwóch lub więcej czynności wymienionych w literach a)–o); oraz
  - q) ubój zwierząt.
2. Zgodnie z art. 3 w celu określenia, czy produkcja przeprowadzona dla danego produktu ma charakter niewystarczający w rozumieniu ust. 1, pod uwagę bierze się cały proces jego produkcji przeprowadzony w Unii Europejskiej i w Kanadzie.

⁽¹⁾ Czynności konserwujące takie jak chłodzenie, zamrażanie lub wentylacja uznaje się za niewystarczające w rozumieniu lit. a), natomiast czynności takich jak marynowanie, suszenie lub wędzenie, które mają nadać produktowi szczególne lub odmienne właściwości, nie uznaje się za niewystarczające.

3. Do celów ust. 1 czynność uznaje się za prostą w przypadku, gdy nie są niezbędne specjalne umiejętności, maszyny, urządzenia, ani narzędzia wykonane lub zainstalowane w celu przeprowadzenia danej czynności, albo gdy te umiejętności, maszyny, urządzenia lub narzędzia nie przyczyniają się do zasadniczych cech lub właściwości produktu.

Artykuł 8

Jednostka klasyfikacyjna

Do celów niniejszego Protokołu:

- a) klasyfikację taryfową danego produktu lub materiału ustala się zgodnie z HS;
- b) jeżeli produkt składający się z grupy lub zestawu artykułów sklasyfikowany jest na warunkach przewidzianych w HS w obrębie jednej pozycji lub podpozycji, to za dany produkt uważa się wszystkie te artykuły łącznie; oraz
- c) jeżeli przesyłka składa się z szeregu identycznych produktów sklasyfikowanych w tej samej pozycji lub podpozycji HS, to każdy produkt traktuje się oddzielnie.

Artykuł 9

Opakowania oraz pojemniki i materiały opakowaniowe

1. Jeżeli, zgodnie z regułą ogólną 5 Systemu Zharmonizowanego, opakowanie jest traktowane łącznie z produktem do celów klasyfikacji, to opakowanie bierze się pod uwagę przy ustalaniu, czy wszystkie materiały nie pochodzące użyte do wyprodukowania produktu spełniają wymogi określone w załączniku 5.
2. Materiałów i pojemników opakowaniowych, w które produkt jest pakowany do wysyłki, nie uwzględnia się przy określaniu jego pochodzenia.

Artykuł 10

Rozdzielność księgową materiałów lub produktów zamiennych

1. a) Jeżeli w procesie produkcji danego produktu użyto pochodzących i nie pochodzących materiałów zamiennych, określenie pochodzenia materiałów zamiennych nie musi odbywać się poprzez fizyczne oddzielenie i identyfikację konkretnych materiałów zamiennych, ale może zostać przeprowadzone na podstawie systemu zarządzania zapasami; lub
  - b) jeżeli pochodzące i nie pochodzące produkty zamienne objęte działami 10, 15, 27, 28, 29, pozycjami 32.01-32.07 lub pozycjami 39.01-39.14 HS są fizycznie połączone lub zmieszane w zapasach na terytorium jednej Strony przed wywozem do drugiej Strony, określenie pochodzenia produktów zamiennych nie musi odbywać się poprzez fizyczne oddzielenie i identyfikację konkretnych produktów zamiennych, ale może zostać przeprowadzone na podstawie systemu zarządzania zapasami.
2. System zarządzania zapasami musi:
    - a) zapewniać, by w żadnym momencie statusu produktu pochodzącego nie mogła otrzymać większa ilość produktów, niż miałyby to miejsce w przypadku, gdyby materiały lub produkty zamienne były fizycznie rozdzielone;
    - b) określać ilość materiałów lub produktów pochodzących i nie pochodzących, łącznie z datami, od których te materiały lub produkty zostały włączone do zapasów oraz, jeżeli wymaga tego mająca zastosowanie reguła pochodzenia, wartość tych materiałów lub produktów;
    - c) określać ilość produktów wyprodukowanych przy użyciu materiałów zamiennych lub ilość produktów zamiennych dostarczanych klientom, którzy wymagają dowodu pochodzenia na terytorium Strony w celu uzyskania preferencyjnego traktowania na mocy niniejszej Umowy, a także klientom, którzy nie wymagają takiego dowodu pochodzenia; oraz
    - d) wskazywać, czy produkty pochodzące były dostępne w wystarczającej ilości, by stanowić podstawę dla deklaracji statusu pochodzenia.

3. Strona może zażądać, aby eksporter lub producent na jej terytorium, który pragnie korzystać z systemu zarządzania zapasami na mocy niniejszego artykułu, uzyskał uprzednią zgodę tej Strony na korzystanie z tego systemu. Strona może cofnąć zezwolenie na korzystanie z systemu zarządzania zapasami, jeżeli eksporter lub producent wykorzystuje ten system niewłaściwie.

4. Do celów ust. 1 „materiały zamiennie” lub „produkty zamiennie” oznaczają materiały lub produkty tego samego rodzaju i jakości handlowej, charakteryzujące się identycznymi cechami technicznymi i fizycznymi, oraz niemożliwe do rozróżnienia jedno od drugich w celu ustalenia ich pochodzenia.

Artykuł 11

Akcesoria, części zamienne i narzędzia

Akcesoria, części zamienne i narzędzia dostarczane z produktem, które stanowią część jego standardowego wyposażenia, części zamienne lub narzędzia, które nie są fakturowane oddzielnie oraz których ilość i wartość są zwyczajowe dla produktu:

- a) uwzględnia się przy obliczaniu wartości istotnych materiałów niepochodzących, w przypadkach gdy reguła pochodzenia z załącznika 5 mająca zastosowanie do tego produktu określa odsetek maksymalnej wartości materiałów niepochodzących; oraz
- b) pomija się przy ustalaniu, czy wszystkie materiały niepochodzące użyte do produkcji produktu objęte są zmianą klasyfikacji taryfowej lub innymi wymogami określonymi w załączniku 5.

Artykuł 12

Zestawy

1. Z wyjątkiem przypadków określonych w załączniku 5, zestaw, o którym mowa w regule ogólnej 3 HS, jest pochodzący, pod warunkiem że:

- a) wszystkie produkty składowe zestawu są produktami pochodzącymi; lub
- b) w przypadku, gdy zestaw zawiera niepochodzący produkt składowy, co najmniej jeden produkt składowy lub wszystkie materiały i pojemniki opakowaniowe zestawu są produktami lub materiałami pochodzącymi; oraz
  - (i) wartość niepochodzących produktów składowych objętych działem 1-24 Systemu Zharmonizowanego nie przekracza 15 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu;
  - (ii) wartość niepochodzących produktów składowych objętych działem 25-97 Systemu Zharmonizowanego nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu; oraz
  - (iii) wartość wszystkich niepochodzących produktów składowych zestawu nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu;

2. Wartość niepochodzących produktów składowych oblicza się w taki sam sposób jak wartość materiałów niepochodzących.

3. Wartość transakcyjną lub cenę ex-works zestawu oblicza się w taki sam sposób jak wartość transakcyjną lub cenę ex-works produktu.

Artykuł 13

Składniki neutralne

Aby ustalić, czy produkt jest pochodzący, nie jest niezbędne ustalenie pochodzenia następujących składników, które mogły zostać użyte w procesie jego produkcji:

- a) energii i paliwa;
- b) instalacji i wyposażenia;

- c) maszyn i narzędzi; lub
- d) materiałów, które nie wchodzi (i nie są przeznaczone do wejścia) w końcowy skład produktu.

Artykuł 14

Transport przez terytorium państwa trzeciego

1. Produkt, który został poddany procesowi produkcji, który spełnia wymogi art. 2, uznaje się za pochodzący tylko wtedy, gdy po tej produkcji produkt:
  - a) nie jest poddawany poza terytorium Stron dalszej produkcji lub jakimkolwiek czynnościom innym niż rozładunek, ponowny załadunek lub czynności niezbędne dla zachowania go w dobrym stanie lub przetransportowania go na terytorium jednej ze Stron; oraz
  - b) pozostaje pod kontrolą celną kiedy znajduje się poza terytorium Stron.
2. Składowanie produktów i przesyłek lub podział przesyłek może mieć miejsce pod nadzorem eksportera lub następnego posiadacza produktów, przy czym produkty muszą pozostawać pod kontrolą celną w państwie lub państwach tranzytu.

Artykuł 15

Powracające produkty pochodzące

Jeżeli produkty pochodzące wywożone z terytorium Strony do państwa trzeciego powracają na terytorium tej Strony, uznaje się je za niepochodzące, chyba że można wykazać, zgodnie z wymogami właściwych organów celnych, że powracający produkt:

- a) jest tym samym produktem, co produkt wywieziony; oraz
- b) nie został poddany żadnym czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne dla zachowania go w dobrym stanie.

Artykuł 16

Cukier

1. Jeżeli reguła pochodzenia wymaga, by masa netto cukru niepochodzącego wykorzystanego w produkcji nie przekraczała określonego progu, produkt spełnia ten warunek, jeżeli całkowita masa netto wszystkich monosacharydów i disacharydów zawartych w produkcie lub w materiałach wykorzystanych w produkcji nie przekracza tego progu.
2. Produkt spełnia również warunek określony w ust. 1, jeżeli próg ten nie został przekroczony w przypadku masy netto cukru niepochodzącego sklasyfikowanego w pozycji 17.01 lub podpozycjach 1702.30-1702.60 lub 1702.90, innego niż maltodekstryna, chemicznie czysta maltoza lub „karmel barwiący”, zgodnie z opisem w notcie wyjaśniającej do pozycji 17.02, wykorzystanego jako taki w procesie produkcji:
  - a) produktu; oraz
  - b) niepochodzącego cukru zawierającego materiały sklasyfikowane w podpozycji 1302.20, 1704.90, 1806.10, 1806.20, 1901.90, 2101.12, 2101.20, 2106.90, i 3302.10, które zostały wykorzystane jako takie w procesie produkcji. Alternatywnie można również wykorzystać masę netto wszystkich monosacharydów i disacharydów zawartych w każdym z tych materiałów zawierających cukier. Jeżeli nie jest znana masa netto cukru niepochodzącego wykorzystanego w produkcji tych materiałów zawierających cukier lub masa netto monosacharydów i disacharydów zawartych w każdym z tych materiałów zawierających cukier, należy wykorzystać całkowitą masę netto tych materiałów wykorzystanych jako takie w procesie produkcji.
3. Masę netto każdego cukru niepochodzącego, o którym mowa w ust. 2, można obliczyć w przeliczeniu na suchą masę.
4. Do celów stosowania reguł pochodzenia w odniesieniu do pozycji 17.04 i 18.06 wartość cukru niepochodzącego odnosi się do wartości materiałów niepochodzących, o których mowa w ust. 2, wykorzystanych w procesie produkcji produktu.

Artykuł 17

Koszt netto

1. Do celów niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje, oprócz definicji zawartych w art. 1:

pojazd silnikowy oznacza produkt objęty podpozycją 8703.21-8703.90;

koszt netto oznacza całkowity koszt pomniejszony o koszty promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej, koszty opłat licencyjnych, koszty pakowania i transportu, a także niedopuszczalne koszty odsetek, które są włączone do kosztu całkowitego;

niedopuszczalne koszty odsetek oznacza koszty odsetek ponoszone przez producenta, które przekraczają o co najmniej 700 punktów bazowych obowiązującą stopę procentową określoną przez rząd danego państwa dla porównywalnych terminów wymagalności;

opłaty licencyjne oznaczają wszelkiego rodzaju płatności, w tym płatności w ramach pomocy technicznej lub podobnych umów, dokonane jako wynagrodzenie za wykorzystywanie lub prawo do wykorzystywania wszelkich praw autorskich, utworów literackich, artystycznych lub prac naukowych, patentów, znaków towarowych, projektów, modeli, planów, poufnych receptur lub procedur, z wyłączeniem płatności w ramach pomocy technicznej lub podobnych umów, które mogą odnosić się do konkretnych usług, takich jak:

- a) szkolenia personelu, bez względu na to, gdzie są przeprowadzane; oraz
- b) usługi inżynierskie, związane z oprzyrządowaniem, nastawianiem matryc, projektowaniem oprogramowania i podobnymi usługami informatycznymi oraz inne usługi (jeżeli wykonywane są na terytorium jednej lub obu Stron);

koszty promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej oznaczają następujące koszty związane z promocją sprzedaży, marketingiem i obsługą posprzedażną:

- a) promocja sprzedaży i marketing; reklama w mediach; reklama i badanie rynku; materiały promocyjne i demonstracyjne; ekspozycje; konferencje związane ze sprzedażą, targi i konwencje; bannery reklamowe; wyświetlacze do celów marketingowych; bezpłatne próbki; literatura związana ze sprzedażą, marketingiem i obsługą posprzedażną (broszury dotyczące produktów, katalogi, literatura techniczna, cenniki, instrukcje obsługi oraz informacje do celów wspierania sprzedaży); tworzenie i ochrona logo i znaków towarowych; sponsoring; opłaty hurtowe i detaliczne związane z uzupełnianiem zapasów; rozrywka;
- b) zachęty związane ze sprzedażą i marketingiem; rabaty dla konsumentów, detalistów lub hurtowników; zachęty związane z towarami;
- c) wynagrodzenia; prowizje od sprzedaży; premie; świadczenia (np. ubezpieczenie medyczne, ubezpieczenie i program emerytalny); koszty podróży i utrzymania; oraz koszty członkostwa i honoraria związane z promocją sprzedaży, marketingiem i obsługą posprzedażną;
- d) rekrutacja i szkolenia personelu zajmującego się promocją sprzedaży, marketingiem i obsługą posprzedażną; szkolenia posprzedażne pracowników klienta, jeżeli koszty te są określone oddzielnie dla promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej produktów w sprawozdaniach finansowych producenta lub jego rachunkach dotyczących kosztów;
- e) ubezpieczenia związane z odpowiedzialnością za produkt
- f) materiały biurowe do promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej produktów, jeżeli koszty te są określone oddzielnie dla promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej produktów w sprawozdaniach finansowych producenta lub jego rachunkach dotyczących kosztów;
- g) koszty związane z połączeniami telefonicznymi, usługami pocztowymi i innymi usługami komunikacyjnymi, jeżeli koszty te są określone oddzielnie dla promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej produktów w sprawozdaniach finansowych producenta lub jego rachunkach dotyczących kosztów;
- h) wynajem i amortyzacja biur i centrów dystrybucji do celów promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej;
- i) składki ubezpieczeniowe, podatki, koszty infrastruktury oraz napraw i konserwacji biur i centrów dystrybucji do celów promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej, jeżeli koszty te są określone oddzielnie dla promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej produktów w sprawozdaniach finansowych producenta lub jego rachunkach dotyczących kosztów; oraz
- j) płatności dokonywane przez producenta na rzecz innych osób w związku z naprawami gwarancyjnymi;

koszty pakowania i transportu oznaczają koszty poniesione na zapakowanie produktu do wysyłki oraz transport produktu z punktu bezpośredniej wysyłki do nabywcy, z wyłączeniem kosztów przygotowania i pakowania produktu do sprzedaży detalicznej; oraz

koszt całkowity oznacza wszystkie koszty związane z produktem, koszty poniesione w danym okresie i inne koszty poniesione w związku z produkcją produktu w Kanadzie, przy czym:

- a) **koszty związane z produktem** oznaczają koszty związane z wytwarzaniem produktu i obejmują wartość materiałów, bezpośrednie koszty pracy oraz bezpośrednie koszty ogólne.
- b) **koszty poniesione w danym okresie** oznaczają koszty inne niż koszty związane z produktem, które ponoszone są w okresie, w którym powstały, w tym koszty sprzedaży oraz koszty ogólne i administracyjne.
- c) **inne koszty** oznaczają wszelkie koszty zapisane w księgach rachunkowych producenta, inne niż koszty związane z produktem i koszty poniesione w danym okresie.

2. Do celów obliczenia kosztów netto danego produktu w tabeli D.1 (Przydział rocznego kontyngentu dla pojazdów wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej) w załączniku 5-A producent tego produktu może:

- a) obliczyć koszt całkowity poniesiony w odniesieniu do wszystkich wytwarzanych przez siebie produktów, odjąć koszty promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej, koszty opłat licencyjnych, koszty pakowania i transportu, a także niedopuszczalne koszty odsetek, które są włączone do kosztu całkowitego tych produktów, a następnie rozsądnie przypisać wynikające koszty netto wszystkich produktów do danego produktu;
- b) obliczyć koszt całkowity poniesiony w odniesieniu do wszystkich wytwarzanych przez siebie produktów, rozsądnie przypisać koszt całkowity do danego produktu, a następnie odjąć koszty promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej, koszty opłat licencyjnych, koszty pakowania i transportu, a także niedopuszczalne koszty odsetek, które są włączone do kosztu częściowego przypisanego do tego produktu; lub
- c) rozsądnie przypisać każdy koszt, który jest częścią całkowitego kosztu poniesionego przez producenta w związku z wytwarzaniem produktu, tak aby suma tych kosztów nie obejmowała kosztów promocji sprzedaży, marketingu i obsługi posprzedażnej, kosztów opłat licencyjnych, kosztów pakowania i transportu, ani niedopuszczalnych kosztów odsetek.

3. Do celów obliczenia kosztów netto produktu zgodnie z ust. 1 producent może uśrednić obliczenia w danym roku budżetowym przy użyciu jednej z następujących kategorii, albo w odniesieniu do wszystkich pojazdów silnikowych przez siebie produkowanych w danej kategorii, albo tylko w odniesieniu do pojazdów silnikowych w danej kategorii przez siebie produkowanych i wywożonych na terytorium drugiej Strony:

- a) tej samej linii modeli pojazdów silnikowych w tej samej klasie pojazdów wyprodukowanych w tym samym zakładzie na terytorium Strony;
- b) tej samej linii modeli pojazdów silnikowych wyprodukowanych w tym samym zakładzie na terytorium Strony;
- c) tej samej linii modeli pojazdów silnikowych wyprodukowanych na terytorium Strony;
- d) tej samej klasy pojazdów silnikowych wyprodukowanych w tym samym zakładzie na terytorium Strony; lub
- e) jakiegokolwiek innej kategorii pojazdów, o której Strony mogą zdecydować.

SEKCJA C

PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

Artykuł 18

Dowód pochodzenia

1. Produkty pochodzące z Unii Europejskiej przy przywozie do Kanady oraz produkty pochodzące z Kanady przy przywozie do Unii Europejskiej korzystają z preferencyjnego traktowania taryfowego w ramach niniejszej Umowy na podstawie deklaracji („deklaracja pochodzenia”).
2. Deklaracja pochodzenia znajduje się na fakturze lub dowolnym innym dokumencie handlowym, który opisuje pochodzący produkt wystarczająco szczegółowo, by umożliwić jego identyfikację.
3. Poszczególne wersje językowe tekstu deklaracji pochodzenia zamieszczono w załączniku 2.

Artykuł 19

Obowiązki związane z wywozem

1. Deklaracja pochodzenia, o której mowa w art. 18 ust. 1, musi zostać sporządzona:
  - a) w Unii Europejskiej przez eksportera zgodnie z odpowiednim prawodawstwem Unii Europejskiej; oraz
  - b) w Kanadzie przez eksportera zgodnie z częścią V ustawy prawo celne (ang. *Customs Act*), R.S.C., 1985, c. 1 (2. suplement).
2. Eksporter wypełniający deklarację pochodzenia musi dostarczyć na wniosek organu celnego Strony wywozu kopię deklaracji pochodzenia oraz wszystkie stosowne dokumenty potwierdzające status pochodzenia przedmiotowych produktów, w tym dokumenty uzupełniające lub oświadczenia pisemne od producentów lub dostawców, oraz spełniać pozostałe wymogi niniejszego Protokołu.
3. O ile nie postanowiono inaczej, deklarację pochodzenia wypełnia i podpisuje eksporter.
4. Strona może zezwolić na wypełnienie deklaracji pochodzenia przez eksportera w momencie wywozu lub po dokonaniu wywozu produktów, których ta deklaracja dotyczy, jeżeli deklaracja pochodzenia zostanie przedstawiona na terytorium Strony dokonującej przywozu najpóźniej dwa lata po dokonaniu przywozu produktów, do których się odnosi, lub w terminie późniejszym, jeżeli przewidują to przepisy Strony dokonującej przywozu.
5. Organ celny Strony dokonującej przywozu może zezwolić na stosowanie deklaracji pochodzenia w przypadku wielokrotnego wywozu identycznych produktów pochodzących, który – zgodnie z informacjami przedstawionymi przez eksportera w deklaracji – ma miejsce w okresie nieprzekraczającym 12 miesięcy.
6. Eksporter, który wypełnił deklarację pochodzenia i dowiadyuje się lub ma powody sądzić, że deklaracja pochodzenia zawiera nieprawdziwe informacje, natychmiast informuje importera na piśmie o wszelkich zmianach mających wpływ na status pochodzenia każdego produktu, do którego odnosi się deklaracja pochodzenia.
7. Strony mogą zezwolić na ustanowienie systemu, który umożliwi przesyłanie deklaracji pochodzenia drogą elektroniczną i bezpośrednio od eksportera na terytorium jednej ze Stron do importera na terytorium drugiej Strony, w tym zastąpienie podpisu eksportera na deklaracji pochodzenia podpisem elektronicznym lub kodem identyfikacyjnym.

Artykuł 20

Okres ważności deklaracji pochodzenia

1. Deklaracja pochodzenia pozostaje ważna przez 12 miesięcy od dnia jej wypełnienia przez eksportera lub przez dłuższy okres określony przez Stronę dokonującą przywozu. W ciągu tego okresu ważności można zwracać się do organu celnego Strony dokonującej przywozu o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego.
2. Strona dokonująca przywozu może, zgodnie ze swoim prawodawstwem, zaakceptować deklarację pochodzenia przedłożoną jej organowi celnemu po upływie terminu ważności, o którym mowa w ust. 1, dla celów preferencyjnego traktowania taryfowego.

Artykuł 21

Obowiązki związane z przywozem

1. Składając wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego, importer musi:
  - a) przedstawić deklarację pochodzenia organowi celnemu Strony przywozu, zgodnie z wymogami i procedurami obowiązującymi na terytorium tej Strony;
  - b) przedłożyć, na wniosek organu celnego Strony dokonującej przywozu, tłumaczenie deklaracji pochodzenia; oraz
  - c) dostarczyć, na wniosek organu celnego Strony dokonującej przywozu, oświadczenie towarzyszące deklaracji przywozowej (lub stanowiące jej część) potwierdzające, że produkty spełniają warunki wymagane dla stosowania niniejszej Umowy.

2. Importer, który dowiaduje się lub ma powody sądzić, że deklaracja pochodzenia produktu, dla którego przyznano preferencyjne traktowanie taryfowe, zawiera nieprawdziwe informacje, natychmiast powiadamia na piśmie organ celny Strony dokonującej przywozu o wszelkich zmianach mających wpływ na status pochodzenia tego produktu i uiszcza wszelkie należne opłaty celne.
3. Jeżeli importer ubiega się o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego dla towaru przywożonego z terytorium drugiej Strony, Strona dokonująca przywozu może odmówić przyznania tego traktowania, jeżeli importer nie spełni jakiegokolwiek z wymogów określonych w niniejszym Protokole.
4. Strona, zgodnie ze swoim prawodawstwem, postanawia, że jeżeli produkt kwalifikował się do uznania jako produkt pochodzący w momencie przywozu na terytorium tej Strony, ale importer nie posiadał wówczas deklaracji pochodzenia, to importer ten może, w terminie nie krótszym niż trzy lata od daty przywozu, ubiegać się o zwrot opłat celnych uiszczonych w wyniku braku przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego dla odnośnego produktu.

Artykuł 22

Dowód dotyczący transportu przez terytorium państwa trzeciego

Każda ze Stron, za pośrednictwem swojego organu celnego, może wymagać od importera wykazania, że produkt, dla którego wnioskuje on o preferencyjne traktowanie taryfowe, został wysłany zgodnie z postanowieniami art. 14; w tym celu importer musi dostarczyć:

- a) dokumenty przewozowe, w tym także konosamenty lub listy przewozowe, wskazujące trasę przewozu oraz wszystkie punkty załadunku i przeładunku przed przywozem danego produktu; oraz
- b) jeżeli produkt jest wysyłany przez terytorium państwa trzeciego lub tam przeładowywany, kopie dokumentów kontroli celnej wskazującej wymienionemu organowi celnemu, że produkt pozostawał pod kontrolą celną, podczas gdy znajdował się poza terytorium Stron.

Artykuł 23

Przywóz partiami

Każda ze Stron zapewnia, że jeżeli produkty zdemontowane lub niezmontowane, w rozumieniu reguły ogólnej 2 lit. a) systemu zharmonizowanego, objęte sekcją XVI i XVII lub pozycją 7308 i 9406 systemu zharmonizowanego, przywożone są partiami na wniosek importera i na warunkach określonych przez organ celny Strony dokonującej przywozu, to dla produktów tych przedkłada się temu organowi celnemu, na jego żądanie, pojedynczą deklarację pochodzenia przy przywozie pierwszej partii.

Artykuł 24

Zwolnienia z wymogu przedkładania deklaracji pochodzenia

1. Strona może, zgodnie ze swoim prawodawstwem, odstąpić od wymogu przedstawiania deklaracji pochodzenia, o którym mowa w art. 21, w przypadku przesyłek wysyłanych z drugiej Strony o niskiej wartości, zawierających produkty pochodzące, oraz w przypadku produktów pochodzących stanowiących część bagażu osobistego podróżnych przybywających z drugiej Strony.
2. Strona może wyłączyć z postanowień ust. 1 jakikolwiek przywóz, jeżeli jest on częścią serii transakcji przywozu, które w sposób uzasadniony mogą być uznane jako przeprowadzane lub zaplanowane w celu ominięcia wymogów niniejszego Protokołu dotyczących deklaracji pochodzenia.
3. Strony mogą ustalić wartości graniczne dla produktów, o których mowa w ust. 1, i wówczas wymieniają się informacjami na temat tych wartości.

*Artykuł 25***Dokumenty uzupełniające**

Dokumenty, o których mowa w art. 19 ust. 2, mogą obejmować dokumenty odnoszące się do:

- a) procesu produkcji przeprowadzanego na produkcie pochodzącym albo na materiałach wykorzystanych do produkcji tego produktu;
- b) zakupu produktu, jego kosztów, wartości oraz płatności za produkt;
- c) pochodzenia, zakupu, kosztów, wartości i płatności w odniesieniu do wszystkich materiałów, w tym składników neutralnych, użytych do produkcji produktu; oraz
- d) wysyłki produktu.

*Artykuł 26***Przechowywanie dokumentacji**

1. Eksporter, który wypełnił deklarację pochodzenia, przechowuje kopię tej deklaracji, jak również dokumenty uzupełniające, o których mowa w art. 25, przez okres trzech lat po wypełnieniu deklaracji pochodzenia lub przez dłuższy okres, który Strona dokonująca wywozu może określić.
2. Jeżeli eksporter oparł deklarację pochodzenia na pisemnym oświadczeniu producenta, producent ten jest zobowiązany do przechowywania stosownej dokumentacji zgodnie z ust. 1.
3. W przypadkach przewidzianych w prawodawstwie Strony dokonującej przywozu, importer, któremu przyznano preferencyjne traktowanie taryfowe, przechowuje dokumentację związaną z przywozem produktu, w tym kopię deklaracji pochodzenia, przez okres trzech lat od dnia, w którym przyznano preferencyjne traktowanie, lub przez dłuższy okres, określony przez tą Stronę.
4. Każda ze Stron zezwala, zgodnie ze swoim prawodawstwem, by importerzy, eksporterzy i producenci na jej terytorium przechowywali dokumentację lub akta na dowolnych nośnikach, pod warunkiem że tą dokumentację lub akta można odzyskać i wydrukować.
5. Strona może odmówić preferencyjnego traktowania taryfowego dla produktu, który jest przedmiotem weryfikacji pochodzenia, w przypadku gdy importer, eksporter lub producent produktu, który jest zobowiązany do przechowywania dokumentacji lub akt zgodnie z niniejszym artykułem:
  - a) nie przechowuje dokumentacji lub akt istotnych dla określenia pochodzenia produktu zgodnie z wymogami niniejszego Protokołu; lub
  - b) odmawia dostępu do tych akt lub dokumentacji.

*Artykuł 27***Niezgodności i błędy formalne**

1. Stwierdzenie drobnych niezgodności między oświadczeniami zawartymi w deklaracji pochodzenia a oświadczeniami w dokumentach przedłożonych organom celnym w celu dopełnienia formalności związanych z przywozem produktów nie unieważnia samo w sobie deklaracji pochodzenia, jeżeli zostanie dowiedzione, że dokument ten odpowiada przedstawionym produktom.
2. Oczywiste błędy formalne, takie jak błędy pisarskie w deklaracji pochodzenia, nie powodują odrzucenia tego dokumentu, jeśli błędy te nie wzbudzają wątpliwości co do poprawności oświadczeń złożonych w dokumencie.

Artykuł 28

Współpraca

1. Strony współpracują w zakresie jednolitego zarządzania i jednolitej interpretacji postanowień niniejszego Protokołu oraz, poprzez swoje organy celne, udzielają sobie wzajemnie pomocy przy weryfikacji statusu pochodzenia produktów, dla których sporządzono deklarację pochodzenia.
2. W celu ułatwienia weryfikacji lub pomocy, o której mowa w ust. 1, organy celne Stron udostępniają sobie wzajemnie, za pośrednictwem Komisji Europejskiej, adresy odpowiedzialnych organów celnych.
3. Przyjmuje się, że organ celny Strony dokonującej wywozu ponosi wszelkie koszty związane z wykonywaniem postanowień ust. 1.
4. Ponadto przyjmuje się, że organy celne Stron omówią kwestie związane z ogólnym funkcjonowaniem procesu weryfikacji i zarządzaniem nim, w tym prognozowaniem obciążenia pracą i określaniem priorytetów. W przypadku nadzwyczajnego wzrostu liczby wniosków organy celne Stron przeprowadzą konsultacje w celu określenia priorytetów oraz rozważą kroki w celu poradzenia sobie z obciążeniem pracą przy uwzględnieniu wymogów operacyjnych.
5. W odniesieniu do produktów uznanych, zgodnie z art. 3, za pochodzące Strony mogą współpracować z państwem trzecim w celu opracowania procedur celnych opartych na zasadach niniejszego Protokołu.

Artykuł 29

Weryfikacja pochodzenia

1. W celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszego Protokołu Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy poprzez swoje organy celne przy sprawdzaniu, czy produkty są produktami pochodzącymi oraz przy zapewnianiu poprawności wniosków o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego.
2. Wniosek Strony o dokonanie weryfikacji pochodzenia, dotyczący tego, czy dany produkt jest pochodzący lub tego, czy wszystkie pozostałe wymogi zawarte w niniejszym Protokole zostały spełnione, jest:
  - a) oparty na metodach oceny ryzyka stosowanych przez organ celny Strony dokonującej przywozu, które mogą obejmować wybór losowy; lub
  - b) składany, jeżeli Strona dokonująca przywozu ma uzasadnione wątpliwości dotyczące tego, czy produkt jest pochodzący lub czy wszystkie pozostałe wymogi zawarte w niniejszym Protokole zostały spełnione.
3. Organ celny Strony dokonującej przywozu może sprawdzić, czy produkt jest pochodzący, kierując pisemny wniosek do organu celnego Strony dokonującej wywozu o zweryfikowanie, czy produkt jest pochodzący. Przy składaniu wniosku o weryfikację organ celny Strony dokonującej przywozu dostarcza organowi celnemu Strony dokonującej wywozu następujące dane i dokumenty:
  - a) nazwa organu celnego składającego wniosek;
  - b) nazwa eksportera lub producenta, który ma być poddany weryfikacji;
  - c) przedmiot i zakres weryfikacji; oraz
  - d) kopia deklaracji pochodzenia i, w stosownych przypadkach, inne stosowne dokumenty.
4. W stosownych przypadkach, zgodnie z postanowieniami ust. 3, organ celny Strony dokonującej przywozu może zażądać od organu celnego Strony dokonującej wywozu przedstawienia szczegółowej dokumentacji oraz informacji.
5. Wniosek złożony przez organ celny Strony dokonującej przywozu zgodnie z ust. 3 dostarcza się organowi celnemu Strony dokonującej wywozu za pośrednictwem listu certyfikowanego lub poleconego albo jakiegokolwiek innej metody, która umożliwi potwierdzenie odbioru przez ten organ celny.

6. Organ celny Strony dokonującej wywozu przystępuje do weryfikacji pochodzenia. W tym celu organ ten może, zgodnie z obowiązującym go prawodawstwem, zażądać dokumentów i wszelkich dowodów lub złożyć wizytę w siedzibie eksportera lub producenta w celu dokonania przeglądu dokumentacji, o której mowa w art. 25, oraz dokonania inspekcji obiektów wykorzystywanych w procesie produkcji przedmiotowego produktu.

7. Jeżeli eksporter oparł deklarację pochodzenia na pisemnym oświadczeniu producenta lub dostawcy, eksporter może zwrócić się do producenta lub dostawcy z wnioskiem o dostarczenie dokumentacji lub informacji bezpośrednio organowi celnemu Strony dokonującej wywozu na wniosek tej Strony.

8. W najkrótszym możliwym terminie, a w każdym razie nie później niż 12 miesięcy od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 4, organ celny Strony dokonującej wywozu kończy weryfikację dotyczącą tego, czy produkt jest pochodzący oraz tego, czy spełnia on pozostałe wymogi niniejszego Protokołu, a także:

a) dostarcza organowi celnemu strony dokonującej przywozu, za pośrednictwem listu certyfikowanego lub poleconego albo jakiegokolwiek innej metody, która umożliwi potwierdzenie odbioru przez ten organ celny, pisemne sprawozdanie umożliwiające określenie, czy produkt jest pochodzący, które zawiera:

i) wyniki weryfikacji;

(ii) opis produktu podlegającego weryfikacji oraz klasyfikację taryfową istotną dla stosowania reguły pochodzenia;

(iii) opis oraz wyjaśnienie procesu produkcji wystarczające do uzasadnienia statusu pochodzenia produktu;

(iv) informacje o sposobie, w jaki przeprowadzono weryfikację; oraz

(v) w stosownych przypadkach, dokumenty uzupełniające; oraz

b) zgodnie z obowiązującym go prawodawstwem powiadamia eksportera o swojej decyzji dotyczącej statusu pochodzenia produktu.

9. Termin, o którym mowa w ust. 8, może zostać przedłużony za obopólną zgodą organów celnych, których to dotyczy.

10. W oczekiwaniu na wyniki weryfikacji pochodzenia przeprowadzanej zgodnie z ust. 8 lub konsultacji zgodnie z ust. 13, organ celny Strony dokonującej przywozu, z zastrzeżeniem wszelkich środków ostrożności, które uzna za niezbędne, oferuje możliwość zwolnienia produktu i przekazania go importerowi.

11. Jeżeli wynik weryfikacji pochodzenia nie został dostarczony zgodnie z ust. 8, organ celny Strony dokonującej przywozu może odmówić preferencyjnego traktowania taryfowego dla danego produktu, jeżeli ma uzasadnione wątpliwości, lub gdy nie jest w stanie określić, czy produkt jest pochodzący.

12. Jeżeli istnieją różnice odnośnie procedur weryfikacyjnych, o których mowa w niniejszym artykule, lub w interpretacji reguł pochodzenia przy ustalaniu, czy dany produkt kwalifikuje się jako produkt pochodzący, a różnice te nie mogły zostać rozwiązane w drodze konsultacji między organem celnym występującym z wnioskiem o weryfikację a organem celnym odpowiedzialnym za przeprowadzenie weryfikacji, oraz jeśli organ celny Strony dokonującej przywozu ma zamiar dokonać określenia pochodzenia, które nie jest zgodne z pisemnym sprawozdaniem dostarczonym zgodnie z ust. 8 lit. a) przez organ celny Strony dokonującej wywozu, to Strona dokonująca przywozu powiadamia o tym fakcie Stronę dokonującą wywozu w ciągu 60 dni od momentu otrzymania pisemnego sprawozdania.

13. Na wniosek jednej ze Stron Strony przeprowadzają i finalizują konsultacje w ciągu 90 dni od daty powiadomienia, o którym mowa w ust. 12, w celu zniwelowania utrzymujących się rozbieżności. Termin przewidziany na zakończenie konsultacji może zostać przedłużony w indywidualnych przypadkach za obopólną pisemną zgodą Stron. Po zakończeniu tych konsultacji organ celny Strony dokonującej przywozu może dokonać określenia pochodzenia. Strony mogą również starać się rozwiązać te rozbieżności w ramach Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej, o którym mowa w art. 34.

14. We wszystkich przypadkach rozstrzygnięcie rozbieżności istniejących pomiędzy importerem a organem celnym Strony dokonującej przywozu podlega prawodawstwu tej Strony.

15. Niniejszy Protokół nie uniemożliwia organowi celnemu Strony wydania decyzji w sprawie określenia pochodzenia lub wcześniejszej interpretacji dotyczącej wszelkich spraw rozpatrywanych przez Wspólny Komitet Współpracy Celnej lub Komitet ds. Handlu Towarami ustanowiony zgodnie z art. 26.2 lit. a) (Specjalne komitety), ani podjęcia jakichkolwiek innych kroków, które uzna za konieczne, do czasu rozwiązania tej kwestii w ramach niniejszej Umowy.

*Artykuł 30***Kontrola i odwołanie**

1. Każda ze Stron przyznaje zasadniczo takie samo prawo do kontroli i odwołania od decyzji w sprawie określenia pochodzenia oraz od wcześniejszych interpretacji wydawanych przez jej organy celne, jak prawo które przyznaje importerom na swoim terytorium, każdej osobie, która:

- a) otrzymała decyzję w sprawie określenia pochodzenia zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu; lub
- b) otrzymała wcześniejszą interpretację zgodnie z art. 33.1.

2. W związku z art. 27.3 (Postępowanie administracyjne) i 27.4 (Kontrola i odwołanie) każda ze Stron zapewnia, by prawa do kontroli i odwołania, o których mowa w ust. 1, obejmowały dostęp do co najmniej dwóch poziomów odwołania lub kontroli, w tym przynajmniej jednego poziomu odwołania lub kontroli zapewnianego przez organ sądowy lub quasi-sądowy.

*Artykuł 31***Sankcje**

Każda ze Stron utrzymuje w mocy środki nakładające sankcje karne, cywilne lub administracyjne w przypadku nieprzestrzegania jej przepisów odnoszących się do niniejszego Protokołu.

*Artykuł 32***Poufność**

1. Niniejszy Protokół nie nakłada na żadną ze Stron obowiązku dostarczania lub umożliwiania dostępu do informacji handlowych lub informacji dotyczących zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej, jeżeli ujawnienie takich informacji mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub byłoby sprzeczne z prawodawstwem danej Strony w zakresie ochrony informacji handlowych oraz ochrony danych osobowych i prywatności.

2. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoim prawodawstwem, poufność informacji zebranych na mocy niniejszego Protokołu i obejmuje te informacje ochroną przed ujawnieniem, które mogłoby zagrozić pozycji konkurencyjnej osoby dostarczającej informacje. Jeżeli Strona otrzymująca lub uzyskująca informacje jest zobowiązana przez obowiązujące na jej terytorium prawodawstwo do ujawnienia tych informacji, Strona ta powiadamia o tym Stronę lub osobę, która dostarczyła te informacje.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje poufne zgromadzone zgodnie z niniejszym Protokołem nie były wykorzystywane do celów innych niż administracja i egzekwowanie przepisów związanych z określeniem pochodzenia i kwestiami celnymi, chyba że Strona lub osoba, która dostarczyła te poufne informacje, wyrażą na to zgodę.

4. Niezależnie od ust. 3 Strona może zezwolić na wykorzystanie informacji zgromadzonych na podstawie niniejszego Protokołu w postępowaniu administracyjnym, sądowym lub quasi-sądowym wszczętym w związku z nieprzestrzeganiem przepisów celnych wdrażających postanowienia niniejszego Protokołu. Strona z wyprzedzeniem powiadamia o takim wykorzystaniu informacji Stronę lub osobę, która je dostarczyła.

5. W celu ułatwienia stosowania ust. 2 Strony wymieniają informacje o swoich odpowiednich przepisach dotyczących ochrony danych.

*Artykuł 33***Wcześniejsze interpretacje w sprawie pochodzenia**

1. Przed przywozem danego produktu na jej terytorium każda ze Stron, za pośrednictwem swoich organów celnych, zapewnia niezwłoczne wydawanie wcześniejszych interpretacji na piśmie zgodnie ze swoim prawodawstwem krajowym, dotyczących tego, czy produkt kwalifikuje się jako produkt pochodzący zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje w mocy procedury wydawania wcześniejszych interpretacji, w tym szczegółowy opis informacji, których wymagane jest zasadne w celu rozpatrzenia wniosku o wydanie takiej interpretacji.

3. Każda ze Stron zapewnia, by jej organ celny:

- a) mógł, w każdym momencie procesu oceny wniosku o wydanie wcześniejszej interpretacji, zażądać dodatkowych informacji od osoby wnioskującej o wydanie interpretacji;

- b) wydawał interpretację w terminie 120 dni od dnia, w którym otrzymał wszelkie niezbędne informacje od osoby wnioskującej o wydanie wcześniejszej interpretacji; oraz
- c) przekazywał osobie wnioskującej o wydanie wcześniejszej interpretacji pełne uzasadnienie tej interpretacji.
4. W przypadku gdy wniosek o wydanie wcześniejszej interpretacji obejmuje kwestię, która jest przedmiotem:
- a) weryfikacji pochodzenia;
- b) kontroli ze strony organu celnego lub odwołania do organu celnego; lub
- c) postępowania sądowego lub quasi-sądowego na terytorium podlegającym jurysdykcji urzędu celnego,
- to organ celny, zgodnie ze swoim prawodawstwem, może odroczyć wydanie interpretacji lub odmówić jej wydania.
5. Z zastrzeżeniem ustępu 7, każda ze Stron stosuje wcześniejszą interpretację wobec przywozu na swoje terytorium produktów, dla których wystąpiono o taką interpretację w dniu jej wydania lub w późniejszym terminie, jeżeli został on określony w interpretacji.
6. Każda ze Stron zapewnia osobom wnioskującym o wcześniejszą interpretację takie samo traktowanie jak w przypadku wszelkich innych osób, którym wydała wcześniejszą interpretację, pod warunkiem, że fakty i okoliczności są identyczne we wszystkich istotnych aspektach.
7. Strona wydająca wcześniejszą interpretację może ją zmienić lub cofnąć w następujących przypadkach:
- a) jeżeli interpretację oparto na błędnej ocenie stanu faktycznego;
- b) jeżeli nastąpiła zmiana stanu faktycznego lub okoliczności, na których oparto interpretację;
- c) w celu zapewnienia zgodności ze zmianami do rozdziału drugiego niniejszej Umowy (Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku) lub do niniejszego Protokołu; lub
- d) w celu zapewnienia zgodności z decyzją sądową lub zmianą w prawodawstwie tej Strony.
8. Każda Strona zapewnia, by zmiana lub cofnięcie wcześniejszej interpretacji były skuteczne od dnia, w którym zmieniono lub cofnięto tą decyzję lub w późniejszym terminie, jeżeli został on określony w tej interpretacji, i nie były stosowane w odniesieniu do przywozu produktu, który miał miejsce przed tą datą, chyba że osoba, której wydana została wcześniejsza interpretacja, nie działała zgodnie z określonymi w niej warunkami.
9. Nie naruszając postanowień ust. 8, Strona wydająca wcześniejszą interpretację może, zgodnie ze swoim prawodawstwem, odroczyć datę wejścia w życie zmiany lub cofnięcia interpretacji na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy.
10. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 7, każda ze Stron zapewnia, by wydane wcześniejsze interpretacje pozostawały w mocy i były przestrzegane.

Artykuł 34

Komitet

Wspólny Komitet Współpracy Celnej („JCCC”), któremu przyznano uprawnienia do działania w ramach Wspólnego Komitetu CETA jako komitet specjalny zgodnie z art. 26.2 ust. 1 (Specjalne komitety), może dokonywać przeglądu niniejszego Protokołu i proponować Wspólnemu Komitetowi CETA wprowadzenie zmian do jego postanowień. Wspólny Komitet Współpracy Celnej dąży do podejmowania decyzji w następujących sprawach:

- a) jednolite stosowanie reguł pochodzenia, w tym klasyfikacji taryfowej oraz kwestii związanych z wyceną, związanych z niniejszym Protokołem;
- b) kwestie techniczne, administracyjne i interpretacyjne związane z niniejszym Protokołem; lub
- c) priorytety dotyczące weryfikacji pochodzenia i innych kwestii wynikających z weryfikacji pochodzenia.

ZAŁĄCZNIK I

TOLERANCJA DLA WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH I ODZIEŻOWYCH

1. Do celów niniejszego załącznika stosuje się następujące definicje:

włókna naturalne oznaczają włókna inne niż włókna sztuczne lub syntetyczne, nieprzędzone. Włókna naturalne obejmują odpady oraz, o ile nie wskazano inaczej, włókna zgrzeblone, czesane lub inaczej przetworzone, jednak nie przędzone. „włókna naturalne” obejmują włosie końskie objęte pozycją 05.11, jedwab objęty pozycjami 50.02 i 50.03, włókna wełniane oraz cienką i grubą sierść zwierzęcą objęte pozycjami 51.01-51.05, włókna bawełniane objęte pozycjami 52.01-52.03 oraz inne włókna roślinne objęte pozycjami 53.01-53.05.

pulpa włókiennicza, materiały chemiczne oraz materiały do produkcji papieru oznaczają materiały nieklasyfikowane w działach 50-63, które mogą być użyte do produkcji sztucznych, syntetycznych lub papierowych włókien lub przędz; oraz

włókna odcinkowe chemiczne oznaczają włókna ciągłe syntetyczne lub sztuczne, włókna odcinkowe lub odpady, objęte pozycjami 55.01-55.07.

2. Dla większej pewności nie pochodzące materiały objęte działami 1-49 lub 64-97, w tym materiały obejmujące wyroby włókiennicze, mogą nie być brane pod uwagę w celu ustalenia, czy wszystkie materiały nie pochodzące wykorzystane w produkcji produktów objętych działem 50-63 spełniają obowiązujące reguły pochodzenia określone w załączniku 5.
3. Z zastrzeżeniem postanowień pkt 7, jeżeli materiały nie pochodzące wykorzystane w produkcji produktów objętych działem 50-63 nie spełniają warunków określonych w załączniku 5, produkt jest mimo tego produktem pochodzącym, pod warunkiem że:
  - a) produkt jest produkowany przy użyciu dwóch lub większej ilości podstawowych materiałów włókienniczych wymienionych w tabeli 1;
  - b) masa netto nie pochodzących podstawowych materiałów włókienniczych wymienionych w tabeli 1 nie przekracza 10 % masy netto produktu; oraz
  - c) produkt spełnia wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego Protokołu.
4. Z zastrzeżeniem postanowień pkt 7, w przypadku produktu objętego działem 50-63 wyprodukowanego przy zastosowaniu jednego lub kilku podstawowych materiałów włókienniczych wymienionych w tabeli 1 oraz nie pochodzącej przędzy wykonanej z poliuretanu dzielonej na elastyczne segmenty z polieteru, produkt ten jest jednak produktem pochodzącym, pod warunkiem że:
  - a) masa nie pochodzącej przędzy wykonanej z poliuretanu dzielonej na elastyczne segmenty z polieteru nie przekracza 20 % masy produktu; oraz
  - b) produkt spełnia wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego Protokołu.
5. Z zastrzeżeniem postanowień pkt 7, w przypadku produktu objętego działem 50-63 wyprodukowanego przy zastosowaniu jednego lub kilku podstawowych materiałów włókienniczych wymienionych w tabeli 1 oraz nie pochodzącej taśmy składającej się z rdzenia z folii aluminiowej lub rdzenia z folii z tworzywa sztucznego, nawet pokrytej proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, i przełożonej przezroczystym lub kolorowym spoiwem umieszczonym pomiędzy dwoma warstwami folii z tworzywa sztucznego, produkt ten jest jednak produktem pochodzącym, pod warunkiem że:
  - a) masa nie pochodzącej taśmy składającej się z rdzenia z folii aluminiowej lub rdzenia z folii z tworzywa sztucznego, nawet pokrytej proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, i przełożonej przezroczystym lub kolorowym spoiwem umieszczonym pomiędzy dwoma warstwami folii z tworzywa sztucznego, nie przekracza 30 % masy produktu; oraz
  - b) produkt spełnia wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego Protokołu.
6. Z zastrzeżeniem postanowień pkt 7, jeżeli materiały nie pochodzące wykorzystane w produkcji produktów objętych działem 61-63 nie spełniają warunków określonych w załączniku 5, produkt jest mimo tego produktem pochodzącym, pod warunkiem że:
  - a) materiały nie pochodzące są objęte inną pozycją niż produkt;

- b) wartość materiałów nie pochodzących nie przekracza 8 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu; oraz
- c) produkt spełnia wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego Protokołu.

Postanowienia niniejszego punktu nie mają zastosowania do materiałów nie pochodzących użytych w produkcji podszewek lub międzypodszewek stanowiących część produktu objętego działem 61-63.

- 7. Tolerancja przewidziana w pkt 2-6 nie ma zastosowania do materiałów nie pochodzących użytych w procesie wytwarzania produktu, jeśli materiały te podlegają regule pochodzenia, która określa odsetek ich maksymalnej wartości lub masy.

Tabela 1 – Podstawowe materiały włókiennicze

1. jedwab
2. wełna
3. gruba sierść zwierzęca
4. cienka sierść zwierzęca
5. włosie końskie
6. bawełna
7. materiały do produkcji papieru i papier
8. len
9. konopie siewne
10. juta i pozostałe włókna tekstylne łykowe
11. szał i pozostałe włókna tekstylne z rodzaju <i>Agave</i>
12. włókno kokosowe, manila, ramia i pozostałe włókna tekstylne roślinne
13. syntetyczne włókna ciągłe chemiczne
14. sztuczne włókna ciągłe chemiczne
15. włókna przewodzące prąd
16. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z polipropylenu
17. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliestru
18. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliamidu
19. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliakrylonitrylu
20. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliimidu
21. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(tetrafluoroetyleny)
22. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(siarczku fenylu)
23. syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(chloroku winylu)
24. pozostałe syntetyczne chemiczne włókna odcinkowe
25. sztuczne chemiczne włókna odcinkowe z wiskozy
26. pozostałe sztuczne chemiczne włókna odcinkowe

27. przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniowa
28. przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z poliestru, nawet rdzeniowa
29. materiał objęty pozycją 56.05 (przędza metalizowana) zawierający taśmę składającą się z rdzenia z folii aluminiowej lub rdzenia z folii z tworzywa sztucznego, nawet pokrytej proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, i przełożoną przezroczystym lub kolorowym spoiwem umieszczonym pomiędzy dwoma warstwami folii z tworzywa sztucznego
30. dowolny inny materiał objęty pozycją 56.05

ZAŁĄCZNIK 2

TEKST DEKLARACJI POCHODZENIA

Deklaracja pochodzenia, której tekst podano poniżej, musi być sporządzona zgodnie z przypisami. Nie jest jednak konieczne zamieszczanie tych przypisów.

(Okres: od _____ do _____ (1))

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (2)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (3) preferencyjne pochodzenie.

..... (4)
(Miejscowość i data)

..... (5)
(Podpis oraz wydrukowana nazwa / imię i nazwisko eksportera)

- (1) Jeżeli deklarację pochodzenia wypełniono dla wielokrotnego wywozu identycznych produktów pochodzących w rozumieniu art. 19.5, należy wskazać okres, dla którego deklaracja pochodzenia będzie miała zastosowanie. Okres ten nie może przekraczać 12 miesięcy. Cały przywóz produktu musi odbywać się we wskazanym okresie. Jeżeli okres nie ma zastosowania, można zostawić puste miejsce.
- (2) W przypadku unijnych eksporterów: Jeżeli deklaracja pochodzenia jest sporządzona przez upoważnionego lub zarejestrowanego eksportera, należy załączyć numer upoważnienia celnego lub numer rejestracji eksportera. Numer upoważnienia celnego wymagany jest wyłącznie w przypadku, gdy eksporter jest upoważnionym eksporterem. Jeżeli deklaracja pochodzenia nie jest sporządzona przez upoważnionego lub zarejestrowanego eksportera, należy pominąć wyrazy w nawiasach lub zostawić puste miejsce.
W przypadku kanadyjskich eksporterów: Należy podać numer przedsiębiorstwa nadany eksporterowi przez rząd Kanady. Jeżeli eksporterowi nie nadano numeru przedsiębiorstwa, pole może pozostać puste.
- (3) Adnotacja „Kanada/UE” oznacza produkty kwalifikujące się jako pochodzące zgodnie z regułami pochodzenia kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między Unią Europejską a Kanadą. W przypadku, gdy deklaracja pochodzenia odnosi się w całości lub w części do produktów pochodzących z Ceuty i Melilli, eksporter musi wyraźnie wskazać to, wstawiając symbol „CM”.
- (4) Wskazania te mogą zostać pominięte, jeżeli odpowiednie informacje są zawarte w samym dokumencie.
- (5) Art. 19.3 przewiduje wyjątek od wymogu złożenia podpisu przez eksportera. W przypadkach gdy podpis eksportera nie jest wymagany, zwolnienie z obowiązku złożenia podpisu oznacza również zwolnienie z obowiązku podania nazwiska podpisującego.

Wersja w języku bułgarskim

(Период: от _____ до _____ (1))

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... (2)), декларира, че освен когато е отбелязано друго, тези продукти са с/със ... преференциален произход (3).

Wersja w języku hiszpańskim

(Período comprendido entre el _____ y el _____ (1))

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ... (2)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial. ... (3).

Wersja w języku czeskim

(Období: od _____ do _____ (1))

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... (2)) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... (3).

Wersja w języku duńskim

(Periode: fra _____ til _____ (1))

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... (2)), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... (3).

Wersja w języku niemieckim

(Zeitraum: von _____ bis _____ (1))

Der Ausführer (ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... (2)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... (3) Ursprungswaren sind.

Wersja w języku estońskim

(Ajavahemik: alates _____ kuni _____ (1))

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli luba nr. ... (2)) deklareerib, et need tooted on ... (3) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Wersja w języku greckim

(Περίοδος: από _____ έως _____ (1))

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... (2)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... (3).

Wersja w języku angielskim

(Period: from _____ to _____ (1))

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No... (2)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (3) preferential origin.

Wersja w języku francuskim

(Période: du _____ au _____ (1))

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... (2)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... (3).

Wersja w języku chorwackim

(Razdoblje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... (2)) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi ... (3) preferencijalnog podrijetla.

Wersja w języku włoskim

(Periodo: dal _____ al _____ (1))

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... (2)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... (3).

Wersja w języku łotewskim

(Laikposms: no _____ līdz _____ (1))

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... (2)) deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme... (3).

Wersja w języku litewskim

(Laikotarpis: nuo _____ iki _____ (1))

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... (2)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... (3) preferencinės kilmės prekės..

Wersja w języku węgierskim

(Időszak: _____ -tól _____ -ig (1))

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (2)) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... (3) származásúak.

Wersja w języku maltańskim

(Perjodu: minn _____ sa _____ (1))

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana Nru. ... (2)) jiddikjara li, flief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... (3).

Wersja w języku niderlandzkim

(Periode: van _____ tot en met _____ (1))

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (2)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële oorsprong zijn uit ... (3).

Wersja w języku polskim

(Okres: od _____ do _____ (1))

Eksporтер produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (2)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (3) preferencyjne pochodzenie.

Wersja w języku portugalskim

(Período: de _____ a _____ (1))

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ... (2)), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (3).

Wersja w języku rumuńskim

(Perioada: de la _____ până la _____ (1))

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ... (2)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (3).

Wersja w języku słoweńskim

(Obdobje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ... (2)), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... (3) poreklo.

Wersja w języku słowackim

(Obdobie: od _____ do _____ (1))

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo colného povolenia ... (2)) vyhlasuje, že pokiaľ nie je jasne uvedené inak, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... (3).

Wersja w języku fińskim

(_____ ja _____ välinen aika (1))

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o ... (2)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (3).

Wersja w języku szwedzkim

(Period: från _____ till _____ (1))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr ... (2)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i ... (3).

_____

ZAŁĄCZNIK 3

**OŚWIADCZENIE DOSTAWCY DLA MATERIAŁÓW NIEPOCHODZĄCYCH
WYKORZYSTYWANYCH DO PRODUKCJI PRODUKTÓW NIEPOCHODZĄCYCH**

Oświadczenie:

Ja, niżej podpisany dostawca produktów wymienionych w załączonym dokumencie, oświadczam, że:

- a) Wymienione poniżej materiały, które nie pochodzą z Unii Europejskiej / z Kanady ⁽¹⁾ zostały wykorzystane w Unii Europejskiej / Kanadzie do produkcji następujących dostarczonych produktów nie pochodzących.
- b) Wszelkie inne materiały wykorzystane w Unii Europejskiej / Kanadzie do wytworzenia tych produktów pochodzą stamtąd.

1	2	3	4	5	6
Opis dostarczonych produktów nie pochodzących	Klasyfikacja taryfowa HS dostarczonych produktów nie pochodzących	Wartość dostarczonych produktów nie pochodzących ⁽²⁾	Opis wykorzystanych materiałów nie pochodzących	Klasyfikacja taryfowa HS wykorzystanych materiałów nie pochodzących	Wartość wykorzystanych materiałów nie pochodzących ⁽²⁾

Ogółem:

Ogółem:

Zobowiązuję się do udostępnienia wszelkich dalszych wymaganych dokumentów uzupełniających.

.....
(Miejscowość i data).....
(Imię i nazwisko i stanowisko w przedsiębiorstwie, nazwa i adres przedsiębiorstwa).....
(Podpis)⁽¹⁾ Należy skreślić Stronę, której to nie dotyczy.⁽²⁾ Dla każdego dostarczonego produktu nie pochodzącego oraz wykorzystanego materiałów nie pochodzącego należy określić wartość jednostkową produktów i materiałów wyszczególnionych odpowiednio w kolumnach 3 i 6.

ZAŁĄCZNIK 4

KWESTIE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO CEUTY I MELILLI

1. Do celów niniejszego Protokołu, w odniesieniu do Unii Europejskiej, termin „Strona” nie obejmuje Ceuty i Melilli.
2. Produkty pochodzące z Kanady przy przywozie do Ceuty i Melilli korzystają pod wszystkimi względami z takiego samego systemu celnego, w tym z preferencyjnego traktowania taryfowego, jaki jest stosowany wobec produktów pochodzących z obszaru celnego Unii Europejskiej na podstawie *Protokołu 2 do Aktu przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Wspólnot Europejskich*. Kanada stosuje wobec przywozu produktów objętych niniejszą Umową oraz pochodzących z Ceuty i Melilli taki sam system celny, w tym preferencyjne traktowanie taryfowe, jak w przypadku produktów przywożonych oraz pochodzących z UE.
3. Reguły pochodzenia mające zastosowanie do Kanady na mocy niniejszego Protokołu stosuje się przy określaniu pochodzenia produktów wywożonych z Kanady do Ceuty i Melilli. Reguły pochodzenia mające zastosowanie do Unii Europejskiej na mocy niniejszego Protokołu stosuje się przy określaniu pochodzenia produktów wywożonych z Ceuty i Melilli do Kanady.
4. Postanowienia niniejszego Protokołu dotyczące nadawania, stosowania i późniejszej weryfikacji pochodzenia mają zastosowanie do produktów wywożonych z Kanady do Ceuty i Melilli oraz do produktów wywożonych z Ceuty i Melilli do Kanady.
5. Postanowienia niniejszego Protokołu dotyczące kumulacji pochodzenia stosuje się do przywozu i wywozu produktów pomiędzy Unią Europejską, Kanadą oraz Ceutą i Melillą.
6. Do celów określonych w pkt 2, 3, 4 i 5 Ceutę i Melillę uznaje się za jedno terytorium.
7. Hiszpańskie organy celne są odpowiedzialne za stosowanie postanowień niniejszego załącznika w Ceucie i Melilli.

ZAŁĄCZNIK 5

REGUŁY POCHODZENIA DOTYCZĄCE KONKRETNÝCH PRODUKTÓW

Uwagi wprowadzające do załącznika 5

1. Niniejszy załącznik określa warunki, które muszą spełniać produkty, by zostały uznane za pochodzące w rozumieniu art. 5 (Wystarczająca produkcja).
2. Stosuje się następujące definicje:

dział oznacza dział Systemu Zharmonizowanego;

pozycja oznacza czterocyfrowy numer lub pierwsze cztery cyfry numeru, stosowane w Systemie Zharmonizowanym;

sekcja oznacza sekcję Systemu Zharmonizowanego;

podpozycja oznacza sześciocyfrowy numer lub pierwsze sześć cyfr numeru, stosowane w Systemie Zharmonizowanym, a

jednostka taryfowa oznacza dział, pozycję lub podpozycję Systemu Zharmonizowanego.
3. Regułę pochodzenia dotyczącą konkretnego produktu (lub zbioru reguł pochodzenia) mającą zastosowanie do produktu sklasyfikowanego w konkretnej pozycji, podpozycji lub grupie pozycji lub podpozycji zamieszcza się tuż obok danej pozycji, podpozycji, grupy pozycji lub podpozycji.
4. O ile nie określono inaczej, wymóg zmiany w klasyfikacji taryfowej lub zmiany jakiegokolwiek innego warunku określonego w regule pochodzenia dotyczącej konkretnego produktu stosuje się wyłącznie do materiałów niepochodzących.
5. Uwagi do sekcji, działów, pozycji lub podpozycji znajdują się w stosownych przypadkach na początku każdej nowej sekcji, działu, pozycji lub podpozycji. Uwagi te należy interpretować w powiązaniu z regułą pochodzenia dotyczącą konkretnego produktu dla mającej zastosowanie sekcji, działu, pozycji lub podpozycji i mogą one określać dodatkowe warunki w stosunku do (lub stanowić alternatywę dla) reguł pochodzenia dotyczących konkretnego produktu.
6. O ile nie wskazano inaczej, odniesienie do masy w regule pochodzenia dotyczącej konkretnego produktu oznacza masę netto, która jest masą materiału lub produktu, nie wliczając masy opakowania, jak określono w definicjach „masy netto materiału niepochodzącego” i „masy netto produktu” w art. 1 (Definicje) niniejszego Protokołu.
7. Odniesienie do cukru niepochodzącego w regule pochodzenia dotyczącej konkretnego produktu oznacza materiał niepochodzący, o którym mowa w art. 16 (Cukier) niniejszego Protokołu.
8. Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu wymaga:
  - a) zmiany z dowolnego innego działu, pozycji lub podpozycji, lub zmiany dla produktu x ⁽¹⁾ z dowolnego innego działu, pozycji lub podpozycji, to jedynie materiał niepochodzący sklasyfikowany w dziale, pozycji lub podpozycji innych niż dział, pozycja lub podpozycja produktu może być wykorzystany do produkcji produktu;
  - b) zmiany w obrębie pozycji lub podpozycji, lub zmiany w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji lub podpozycji, to do produkcji produktu może zostać wykorzystany materiał niepochodzący sklasyfikowany w danej pozycji lub podpozycji, a także materiał niepochodzący sklasyfikowany w dziale, pozycji lub podpozycji innych niż dział, pozycja lub podpozycja produktu;
  - c) zmiany z jakiegokolwiek pozycji lub podpozycji poza daną grupą, to do produkcji produktu może zostać wykorzystany jedynie niepochodzący materiał sklasyfikowany poza tą grupą pozycji lub podpozycji;
  - d) by produkt był całkowicie uzyskany, to produkt musi być całkowicie uzyskany w rozumieniu art. 4 (Produkty całkowicie uzyskane). Jeżeli przesyłka składa się z szeregu identycznych produktów sklasyfikowanych w tej samej jednostce taryfowej x, to każdy produkt traktuje się oddzielnie;

(¹) We wspomnianych uwagach produkt x lub jednostka taryfowa x oznaczają konkretny produkt lub jednostkę taryfową, a x % oznacza konkretną wartość procentową.

- e) produkcji, w której wszystkie materiały z wykorzystanej jednostki taryfowej x są całkowicie uzyskane, to wszystkie materiały z jednostki taryfowej x wykorzystywane w produkcji produktu muszą być całkowicie uzyskane w rozumieniu art. 4 (Produkty całkowicie uzyskane);
- f) zmiany z jednostki taryfowej x , nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnego innego działu, pozycji lub podpozycji, to wartość jakiegokolwiek materiału nie pochodzącego, który jest zgodny ze zmianą w klasyfikacji taryfowej określoną we frazie rozpoczynającej się od słowa „nawet”, pomija się przy obliczaniu wartości materiałów nie pochodzących. Jeżeli w odniesieniu do danej pozycji lub podpozycji lub grupy pozycji lub podpozycji zastosowanie mają co najmniej dwie reguły pochodzenia dotyczące konkretnego produktu, to zmiana klasyfikacji taryfowej określona w tej frazie odzwierciedla zmianę określoną w pierwszej regule pochodzenia;
- g) by wartość materiałów nie pochodzących objętych jednostką taryfową x nie przekraczała x % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu, to przy obliczaniu wartości materiałów nie pochodzących uwzględnia się jedynie wartość materiału nie pochodzącego wskazanego w tej regule pochodzenia. Udział procentowy maksymalnej wartości materiałów nie pochodzących, określony w tej regule pochodzenia nie może zostać przekroczony w wyniku zastosowania art. 6 (Tolerancja);
- h) by wartość materiałów nie pochodzących objętych tą samą jednostką taryfową co produkt końcowy nie przekraczała x % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu, to w produkcji produktu może być wykorzystany materiał nie pochodzący sklasyfikowany w jednostce taryfowej innej niż jednostka taryfowa produktu. Przy obliczaniu wartości materiałów nie pochodzących uwzględnia się jedynie wartość materiału nie pochodzącego sklasyfikowanego w tej samej jednostce taryfowej co produkt końcowy. Udział procentowy maksymalnej wartości materiałów nie pochodzących, określony w tej regule pochodzenia nie może zostać przekroczony w wyniku zastosowania art. 6 (Tolerancja);
- i) by wartość wszystkich materiałów nie pochodzących x nie przekraczała x % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu, to przy obliczaniu wartości materiałów nie pochodzących uwzględnia się wartość wszystkich materiałów nie pochodzących. Udział procentowy maksymalnej wartości materiałów nie pochodzących, określony w tej regule pochodzenia nie może zostać przekroczony w wyniku zastosowania art. 6 (Tolerancja); oraz
- j) by masa netto wykorzystanego w produkcji materiału nie pochodzącego objętego jednostką taryfową x nie przekraczała x % masy netto produktu, to określone materiały nie pochodzące mogą być wykorzystywane do produkcji danego produktu, pod warunkiem, że nie przekraczają określonej wartości procentowej masy netto produktu zgodnie z definicją „masy netto produktu” zawartą w art. 1. Udział procentowy maksymalnej masy materiału nie pochodzącego, określony w tej regule pochodzenia nie może zostać przekroczony w wyniku zastosowania art. 6 (Tolerancja).
9. Reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu określa minimalną ilość produkcji, która musi być dokonana na materiale nie pochodzącym, tak by produkt końcowy uzyskał status pochodzenia. Większa ilość produkcji dokonana w odniesieniu do tego produktu niż ilość wymagana przez regułę pochodzenia dotyczącą konkretnego produktu również nadaje status pochodzenia.
10. Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu stanowi, że określony materiał nie pochodzący nie może być wykorzystywany, lub że wartość lub masa określonych materiałów nie pochodzących nie może przekraczać określonego progu, warunki te nie mają zastosowania do materiału nie pochodzącego sklasyfikowanego gdzie indziej w Systemie Zharmonizowanym.
11. Zgodnie z art. 5 (Wystarczająca produkcja), jeżeli dany materiał uzyskuje status pochodzenia na terytorium jednej ze stron, a następnie jest on wykorzystywany do produkcji produktu, dla którego ustala się status pochodzenia, to nie uwzględnia się żadnych materiałów nie pochodzących wykorzystanych w produkcji tego materiału. Zasada ta ma zastosowanie bez względu na to, czy materiał ten uzyskał status pochodzenia na terenie tego samego zakładu, w którym produkt jest wytwarzany.
12. Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów określone w niniejszym załączniku mają również zastosowanie do używanych produktów.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Sekcja I	Zwierzęta żywe; produkty pochodzenia zwierzęcego
Dział 1	Zwierzęta żywe
01.01-01.06	Wszystkie zwierzęta objęte działem 1 są całkowicie uzyskane.
Dział 2	Mięso i podroby jadalne
02.01-02.10	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 1 lub 2 są całkowicie uzyskane.
Dział 3	Ryby i skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne
	Uwaga: <i>Produkty akwakultury objęte działem 3 będą uznawane za pochodzące z jednej ze Stron wyłącznie, jeżeli zostały one wyhodowane na terytorium tej Strony z pochodzącego lub nie pochodzącego materiału takiego jak jaja, narybek, palczaki lub larwy.</i>
03.01-03.08	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane.
Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
04.01	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem przetworów mlecznych objętych podpozycją 1901.90 zawierających ponad 10 % suchej masy mlecznej, pod warunkiem, że wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane.
0402.10	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem przetworów mlecznych objętych podpozycją 1901.90 zawierających ponad 10 % suchej masy mlecznej, pod warunkiem, że: a) wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.
0402.21-0402.99	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem przetworów mlecznych objętych podpozycją 1901.90 zawierających ponad 10 % suchej masy mlecznej, pod warunkiem, że: a) wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
04.03-04.06	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem przetworów mlecznych objętych podpozycją 1901.90 zawierających ponad 10 % suchej masy mlecznej, pod warunkiem, że: a) wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
04.07-04.10	Produkcja, w której: a) wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane; oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Dział 5	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
0501.00-0511.99	Zmiany w obrębie jakiejkolwiek z tych podpozycji lub jakiejkolwiek innej podpozycji.
Sekcja II	Produkty pochodzenia roślinnego
	Uwaga: <i>Produkty rolne i ogrodnicze uprawiane na terytorium Strony traktuje się jako pochodzące z terytorium tej Strony, nawet jeśli otrzymuje się je z nasion, bulw, korzeni, sadzonek, zrazów, szczepów, pędów, pąków lub innych żywych części roślin przywożonych z terytorium państwa trzeciego.</i>
Dział 6	Drzewa żywe i pozostałe rośliny; bulwy, korzenie i podobne; kwiaty cięte i liście ozdobne
06.01-06.04	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 6 są całkowicie uzyskane.
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy, jadalne
07.01-07.09	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
0710.10-0710.80	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
0710.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem, że: <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto niepochodzących szparagów, fasoli, brokułów, kapusty, marchwi, kalfiorów, cukinii, ogórków, korniszonów, karczochów, grzybów, cebuli, groszków, ziemniaków, kukurydzy cukrowej, słodkiej papryki i pomidorów, objętych działem 7 i użytych w produkcji, nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto niepochodzących warzyw objętych działem 7 użytych w produkcji nie przekracza 50 % masy netto produktu.
07.11	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
0712.20-0712.39	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
0712.90	Zmiana na mieszanki suszonych warzyw z pojedynczych suszonych warzyw objętych tą podpozycją lub jakąkolwiek inną podpozycją, pod warunkiem, że: <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto niepochodzącej kapusty, marchwi, cukinii, ogórków, korniszonów, karczochów, grzybów, ziemniaków, kukurydzy cukrowej, słodkiej papryki, pomidorów i rzepy, objętych działem 7 i użytych w produkcji, nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto niepochodzących warzyw objętych działem 7 użytych w produkcji nie przekracza 50 % masy netto produktu; lub W przypadku wszelkich innych produktów objętych podpozycją 0712.90, produkcja, w której wszystkie użyte materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
07.13-07.14	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów
08.01-08.10	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane.
08.11	Produkcja, w której: a) wszystkie użyte materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.
08.12	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane.
0813.10-0813.40	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane.
0813.50	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzących migdałów, jabłek, moreli, bananów, wiśni, kasztanów, owoców cytrusowych, fig, winogron, orzechów laskowych, nektaryn, brzoskwiń, gruszek, śliwek i orzechów włoskich, objętych działem 8 i użytych w produkcji, nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto użytych w produkcji nie pochodzących owoców i orzechów, innych niż migdały, jabłka, morele, banany, orzechy brazylijskie, owoce oskomanu (carambola), jabłka nerkowca, orzechy nerkowca, wiśnie, kasztany, owoce cytrusowe, orzechy kokosowe, figi, winogrona, guajawy, orzechy laskowe, owoce chlebowca (jackfruit), liczi (śliwki chińskie), orzechy makadamia, mango, smaczeliny, nektaryny, papaje, owoce męczennicy, brzoskwinie, gruszki, orzechy pistacjowe, pitahaya, śliwki, owoce tamaryndy lub orzechy włoskie, objętych działem 8, nie przekracza 50 % masy netto produktu, oraz c) masa netto nie pochodzących owoców i orzechów, objętych działem 8 i użytych w produkcji nie przekracza 80 % masy netto produktu.
08.14	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane.
Dział 9	Kawa, herbata, maté (herbata paragwajska) i przyprawy
0901.11-0901.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
0902.10-0910.99	Zmiany w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
Dział 10	Zboża
10.01-10.08	Wszystkie zboża objęte działem 10 są całkowicie uzyskane.
Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sód; skrobię; inulina; gluten pszeniczny
11.01-11.09	Produkcja, w której wszystkie użyte materiały objęte pozycją 07.01, podpozycją 0710.10, działem 10 lub 11 lub pozycją 23.02 lub 23.03 są całkowicie uzyskane.
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe lub lecznicze; słoma i pasza
12.01-12.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
12.08	Zmiana z dowolnego innego działu.
12.09-12.14	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Dział 13	Szelak; gumy, żywice oraz pozostałe soki i ekstrakty roślinne
1301.20-1301.90	Zmiany w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
1302.11-1302.39	Zmiany w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, pod warunkiem, że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
Dział 14	Materiały roślinne do wyplatania; produkty pochodzenia roślinnego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
1401.10-1404.90	Zmiany w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
Sekcja III	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego
Dział 15	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego
15.01-15.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
15.05	Zmiany w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
15.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
15.07-15.08	Zmiana z dowolnego innego działu.
15.09-15.10	Produkcja, w której cała oliwa z oliwek objęta pozycją 15.09 lub 15.10 jest całkowicie uzyskana.
15.11-15.15	Zmiana z dowolnego innego działu.
1516.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
1516.20	Zmiana z dowolnego innego działu.
15.17	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 15.07-15.15, podpozycji 1516.20 lub pozycji 15.18.
	Uwaga: <i>Do celów stosowania reguły pochodzenia dla pozycji 15.18, która odnosi się do zawartości zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, zawartość tą mierzy się przy użyciu metody American Oil Chemists' Society Ca 3a- 46.</i>
15.18	Zmiana na tłuszcze lub oleje roślinne z pojedynczej rośliny lub ich frakcje objęte dowolnym innym działem; lub Zmiana na niejadalne mieszaniny tłuszczów lub olejów zwierzęcych lub roślinnych, lub ich frakcji, lub ich preparatów, zawierające 0,15 % masy netto lub mniej nierozpuszczalnych zanieczyszczeń w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że w procesie produkcji ogranicza się zawartość nierozpuszczalnych zanieczyszczeń; lub Zmiana na dowolny inny produkt objęty pozycją 15.18 z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
15.20	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
15.21-15.22	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja IV	Gotowe artykuły spożywcze; napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych
16.01-16.02	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem działu 2.
16.03	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem działu 2 lub 3.
16.04-16.05	Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem działu 3.
Dział 17	Cukry i wyroby cukiernicze
17.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
17.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91 lub 1701.99, pod warunkiem, że masa netto materiałów nie pochodzących objętych pozycją 11.01-11.08, podpozycją 1701.11 lub 1701.12 lub pozycją 17.03, użytych w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
17.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
17.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) i) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu; lub (ii) wartość cukru nie pochodzącego użytego w produkcji nie przekracza 30 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu; oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
Dział 18	Kakao i przetwory z kakao
18.01-18.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
1803.10-1803.20	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
18.04-18.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
18.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) i) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu; lub (ii) wartość cukru nie pochodzącego użytego w produkcji nie przekracza 30 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Dział 19	Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywa cukiernicze
19.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08, użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 30 % masy netto produktu, c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz d) masa netto nie pochodzącego cukru oraz nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytych w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.
1902.11-1902.19	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
1902.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 2, 3 lub 16, użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08, użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, c) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz d) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4, użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
1902.30-1902.40	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
19.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08, użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu,

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
1904.10-1904.20	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 30 % masy netto produktu, c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz d) masa netto nie pochodzącego cukru oraz nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytych w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.
1904.30	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08, użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu,
1904.90	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 30 % masy netto produktu, c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz d) masa netto nie pochodzącego cukru oraz nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytych w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.
19.05	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 10.06 lub 11.01-11.08 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu, c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz d) masa netto nie pochodzącego cukru oraz nie pochodzącego materiału objętego działem 4, użytych w produkcji nie przekracza 50 % masy netto produktu.
Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub pozostałych części roślin
20.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
20.02-20.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji, w której wszystkie użyte materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
20.04-20.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
20.06	<p>Zmiana na przetwory z borówek, wiśni, żurawin, owoców mieszańców malin z jeżynami, malin, owoców świdośliwy lub truskawek z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu; lub</p> <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty pozycją 20.06 z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2007.10-2007.91	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2007.99	<p>Zmiana na dżemy, galaretki owocowe, owocowe produkty do smarowania lub masła owocowe z dowolnej pozycji, pod warunkiem, że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu; lub</p> <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty pozycją 2007.99 z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem, że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2008.11-2008.19	<p>Uwaga:</p> <p><i>Do celów stosowania reguł pochodzenia dla przetworów z borówek, wiśni, żurawin, owoców mieszańców malin z jeżynami, malin, owoców świdośliwy lub truskawek, objętych pozycją 20.08, za masę netto produktu można przyjąć masę netto wszystkich materiałów wykorzystywanych w produkcji produktu, wyłączając masę netto wody objętej pozycją 22.01, którą dodano w procesie produkcji. Za masę netto każdego z owoców wykorzystywanych do produkcji można przyjąć masę netto owocu, nawet zamrożonego lub pociętego, ale dalej nie przetworzonego.</i></p> <p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.</p>
2008.20-2008.50	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2008.60	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu.</p>
2008.70	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2008.80	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu.</p>
2008.91	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2008.93	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
2008.97	<p>Zmiana na mieszaniny zawierające borówki, wiśnie, żurawiny, owoce mieszańców malin z jeżynami, maliny, owoce świdosiwy lub truskawki z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu; lub</p> <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 2008.97 z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.</p>
2008.99	<p>Zmiana na przetwory z borówek, żurawin, owoców mieszańców malin z jeżynami, malin, owoców świdosiwy lub truskawek z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 60 % masy netto produktu; lub</p> <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 2008.99 z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
2009.11-2009.79	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2009.81	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu.
2009.89	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2009.90	<p>Zmiana na mieszanki zawierające sok z borówek, sok żurawinowy, sok z czarnego bzu, sok z owoców świdosiwy lub sok z owoców mieszańców malin z jeżynami z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem nie pochodzącego soku z borówek, soku żurawinowego, soku z czarnego bzu, soku z owoców mieszańców malin z jeżynami lub soku z owoców świdosiwy, objętych pozycją 20.09, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego soku z pozycji 20.09 użytego w produkcji o jednym stężeniu nie przekracza 40 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu; lub <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 2009.90 z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.</p>
Dział 21	Różne przetwory spożywcze
2101.11-2101.30	<p>Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2102.10-2102.30	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
2103.10	<p>Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07-04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
2103.20	<p>Zmiana na ketchup pomidorowy lub sos barbecue z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07, 04.08 lub 04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz c) masa netto nie pochodzącego cukru oraz nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07, 04.08 lub 04.10 użytych w produkcji nie przekracza 50 % masy netto produktu; lub <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 2103.20 z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07-04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2103.30	<p>Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07-04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu. <p>Uwaga:</p> <p><i>Do celów stosowania reguły pochodzenia w odniesieniu do podpozycji 2103.90, zmieszane przyprawy i zmieszane przyprawy korzenne uznaje się za przetwory spożywcze, które mogą być dodawane do żywności w celu wzmocnienia smaku lub nadania środkom spożywczym aromatu podczas procesu produkcji lub przygotowania środka spożywczego przed podaniem danej żywności lub po jej podaniu.</i></p>
2103.90	<p>Zmiana na sos barbecue, sosy na bazie owoców, zmieszane przyprawy lub zmieszane przyprawy korzenne z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu, b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07, 04.08 lub 04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz <p>masa netto nie pochodzącego cukru oraz nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07, 04.08 lub 04.10 użytych w produkcji nie przekracza 50 % masy netto produktu; lub</p> <p>Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 2103.90 z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07-04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2104.10-2105.00	<p>Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
21.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że: a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 40 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
Dział 22	Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet
22.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
2202.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że: a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2202.90	Zmiana na napoje zawierające mleko z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 04.01-04.06 oraz przetworów mlecznych objętych podpozycją 1901.90 i zawierających ponad 10 % suchej masy mlecznej, pod warunkiem, że: a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego pozycją 04.07-04.10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu; lub zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 2202.90 z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że: a) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz b) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
22.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
22.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 0806.10, 2009.61 lub 2009.69 oraz pozycji 22.07 lub 22.08.
22.05-22.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
22.07-22.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji spoza tej grupy, z wyjątkiem pozycji 22.04.
Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa karma dla zwierząt
23.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
23.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2303.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 10 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
2303.20-2303.30	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
23.04-23.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
23.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem działu 2 lub 3, pod warunkiem że: <ul style="list-style-type: none"> a) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 10 lub 11 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu. b) masa netto nie pochodzącego cukru użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu, oraz c) masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 4 użytego w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
Dział 24	Tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu Uwaga: <i>Produkty rolne i ogrodnicze uprawiane na terytorium Strony traktuje się jako pochodzące z terytorium tej Strony, nawet jeśli otrzymuje się je z nasion, bulw, korzeni, sadzonek, zrazów, szczepów, pędów, pąków lub innych żywych części roślin przywożonych z terytorium państwa trzeciego.</i>
24.01	Produkcja, w której wszystkie użyte materiały objęte pozycją 24.01 są całkowicie uzyskane.
2402.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 24 użytego w produkcji nie przekracza 30 % masy netto wszystkich materiałów objętych działem 24 użytych w produkcji produktu.
2402.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 2403.10, pod warunkiem że masa netto materiału objętego pozycją 24.01, który jest całkowicie uzyskany, stanowi przynajmniej 10 % masy netto wszystkich materiałów objętych działem 24 użytych w produkcji produktu.
2402.90	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 24 użytego w produkcji nie przekracza 30 % masy netto wszystkich materiałów objętych działem 24 użytych w produkcji produktu.
24.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego materiału objętego działem 24 użytego w produkcji nie przekracza 30 % masy netto wszystkich materiałów objętych działem 24 użytych w produkcji produktu.
Sekcja V	Produkty mineralne
Dział 25	Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe; wapno i cement
25.01-25.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
2504.10-2504.90	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
25.05-25.14	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
2515.11-2516.90	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
25.17	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
2518.10-2520.20	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
25.21-25.23	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
2524.10-2525.30	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
25.26-25.29	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
2530.10-2530.90	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
Dział 26	Rudy metali, żużel i popiół
26.01-26.21	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne
27.01-27.09	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji lub jakiegokolwiek innej pozycji.
27.10	Zmiana w obrębie tej pozycji lub jakiegokolwiek innej pozycji, z wyjątkiem biodiesla objętego podpozycją 3824.90 lub pozycją 38.26.
27.11-27.16	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji lub jakiegokolwiek innej pozycji.
Sekcja VI	Produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych
Dział 28	<p>Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów</p> <p>Uwaga 1: Produkt z niniejszego działu jest produktem pochodzącym, jeżeli jest wynikiem któregośkolwiek z poniższych procesów:</p> <ol style="list-style-type: none"> mającej zastosowanie zmiany klasyfikacji taryfowej określonej w regułach pochodzenia dotyczących niniejszego działu; reakcji chemicznej opisanej w uwadze 2 poniżej; lub procesu oczyszczania opisanego w uwadze 3 poniżej. <p>Uwaga 2: Reakcja chemiczna i zmiana numeru CAS Produkt z niniejszego działu należy traktować jako produkt pochodzący, jeżeli jest wynikiem reakcji chemicznej, a reakcja ta powoduje zmianę numeru Chemical Abstracts Service (CAS). Do celów niniejszego działu „reakcja chemiczna” oznacza proces, w tym proces biochemiczny, którego skutkiem jest cząsteczka o nowej strukturze, powstała w wyniku zerwania wiązań międzycząsteczkowych i utworzenia nowych wiązań międzycząsteczkowych lub w wyniku zmiany przestrzennego rozmieszczenia atomów w cząsteczce. Następujących reakcji nie uznaje się za reakcje chemiczne do celów określenia statusu pochodzenia danego produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> rozpuszczenie w wodzie lub innym rozpuszczalniku; usuwanie rozpuszczalników, w tym wody; lub dodawanie lub usuwanie wody krystalizacyjnej.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
2801.10-2853.00	<p>Uwaga 3: Oczyszczanie</p> <p>Produkt z niniejszego działu, który jest przedmiotem procesu oczyszczania, uznaje się za produkt pochodzący, pod warunkiem, że oczyszczanie to odbywa się na terytorium jednej lub obu ze Stron i prowadzi do usunięcia przynajmniej 80 % zanieczyszczeń.</p> <p>Uwaga 4: Zakaz oddzielania</p> <p>Produkt, który spełnia mające zastosowanie zmiany w klasyfikacji taryfowej na terytorium jednej lub obu ze Stron w wyniku oddzielenia jednego lub więcej materiałów z mieszaniny wytworzonej przez człowieka, nie może być traktowany jako produkt pochodzący, chyba że wyizolowany materiał poddany został reakcji chemicznej na terytorium jednej lub obu ze Stron.</p> <p>Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub</p> <p>Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość niepochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
Dział 29	<p>Chemikalia organiczne</p> <p>Uwaga 1:</p> <p>Produkt z niniejszego działu jest produktem pochodzącym, jeżeli jest wynikiem któregośkolwiek z poniższych procesów:</p> <ol style="list-style-type: none"> mającej zastosowanie zmiany klasyfikacji taryfowej określonej w regułach pochodzenia dotyczących niniejszego działu; reakcji chemicznej opisanej w uwadze 2 poniżej; lub procesu oczyszczania opisanego w uwadze 3 poniżej. <p>Uwaga 2: Reakcja chemiczna i zmiana numeru CAS</p> <p>Produkt z niniejszego działu należy traktować jako produkt pochodzący, jeżeli jest wynikiem reakcji chemicznej, a reakcja ta powoduje zmianę numeru Chemical Abstract Service (CAS).</p> <p>Do celów niniejszego działu „reakcja chemiczna” oznacza proces, w tym proces biochemiczny, którego skutkiem jest cząsteczka o nowej strukturze, powstała w wyniku zerwania wiązań międzycząsteczkowych i utworzenia nowych wiązań międzycząsteczkowych lub w wyniku zmiany przestrzennego rozmieszczenia atomów w cząsteczce.</p> <p>Następujących reakcji nie uznaje się za reakcje chemiczne do celów określenia statusu pochodzenia danego produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> rozpuszczenie w wodzie lub innym rozpuszczalniku; usuwanie rozpuszczalników, w tym wody; lub dodawanie lub usuwanie wody krystalizacyjnej. <p>Uwaga 3: Oczyszczanie</p> <p>Produkt z niniejszego działu, który jest przedmiotem procesu oczyszczania, uznaje się za produkt pochodzący, pod warunkiem, że oczyszczanie to odbywa się na terytorium jednej lub obu ze Stron i prowadzi do usunięcia przynajmniej 80 % zanieczyszczeń.</p> <p>Uwaga 4: Zakaz oddzielania</p> <p>Produkt, który spełnia mające zastosowanie zmiany w klasyfikacji taryfowej na terytorium jednej lub obu ze Stron w wyniku oddzielenia jednego lub więcej materiałów z mieszaniny wytworzonej przez człowieka, nie może być traktowany jako produkt pochodzący, chyba że odizolowany materiał poddany został reakcji chemicznej na terytorium jednej lub obu ze Stron.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
2901.10-2942.00	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 30	Produkty farmaceutyczne
3001.20-3005.90	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
3006.10-3006.60	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
3006.70-3006.92	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
Dział 31	Nawozy
31.01	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
31.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3103.10-3104.90	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
31.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 32	Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe środki barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty
3201.10-3210.00	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
32.11-32.12	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3213.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3213.90	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
32.14-32.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 33	Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe
3301.12-3301.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3302.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa nie pochodzącego materiału objętego pozycją 17.01 lub 17.02 nie przekracza 20 % masy netto produktu.
3302.90	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
33.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
33.04-33.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 34	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia lub szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie, „woski dentystyczne” oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu
3401.11-3401.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3401.30	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 3402.90; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 3402.90, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3402.11-3402.19	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
3402.20	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 3402.90.
3402.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie tej podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą podpozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3403.11-3405.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
34.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
34.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że: a) co najmniej jeden produkt składowy zestawu jest produktem pochodzącym; oraz b) wartość nie pochodzących produktów składowych objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.
Dział 35	Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy
35.01-35.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem działu 2-4; lub Zmiana z działu 2-4, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych działem 2-4 nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
35.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem działu 2 (poza skórą świń) lub działu 3 (poza skórą ryb); lub Zmiana z produktu objętego działem 2 (innego niż skóra świń) lub objętego działem 3 (innego niż skóra ryb), nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, ze skóry świń objętej działem 2 lub ze skóry ryb objętej działem 3, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych działem 2 innych niż skóra świń lub objętych działem 3 innych niż skóra ryb nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
35.04	Zmiana na substancje zawierające białka mleka z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem działu 4 lub przetworów mlecznych objętych podpozycją 1901.90, zawierających ponad 10 % suchej masy mlecznej; Zmiana na dowolny inny produkt objęty pozycją 35.04 z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem z materiału nie pochodzącego objętego działem 2-4 lub pozycją 11.08; lub Zmiana na dowolny inny produkt objęty pozycją 35.04 z działu 2-4 lub pozycji 11.08, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych działem 2-4 lub pozycją 11.08 nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
35.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 11.08; lub Zmiana z pozycji 11.08, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 11.08 nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
35.06-35.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 36	Materiały wybuchowe; wyroby pirotechniczne; zapalki; stopy piroforyczne; niektóre materiały łatwo palne
36.01-36.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 37	Materiały fotograficzne lub kinematograficzne
37.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
37.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 37.01.
37.03-37.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3707.10-3707.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
Dział 38	Produkty chemiczne różne
38.01-38.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
38.03	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
38.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
3805.10	Zmiana na oczyszczoną terpentynę siarczanową z dowolnej innej podpozycji lub z surowego olejku terpentyny siarczanowej w wyniku oczyszczania przez destylację; lub Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 3805.10 z dowolnej innej podpozycji.
3805.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
3806.10-3806.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
38.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3808.50-3808.99	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
3809.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 10.06 lub 11.01-11.08; lub Zmiana z pozycji 10.06 lub 11.01-11.08, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa nie pochodzących materiałów objętych pozycją 10.06 lub 11.01-11.08 użytych w produkcji nie przekracza 20 % masy netto produktu.
3809.91-3809.93	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
38.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3811.11-3811.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
38.12	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
38.13-38.14	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
3815.11-3815.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
38.16-38.19	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
38.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 2905.31 lub 2905.49; lub Zmiana z pozycji 2905.31 lub 2905.49, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 2905.31 lub 2905.49 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
38.21-38.22	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
3823.11-3823.70	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
3824.10-3824.50	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 20 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
3824.60	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem pozycji 11.01-11.08, 17.01, 17.02 lub podpozycji 2905.44; lub Zmiana z pozycji 11.01-11.08, 17.01, 17.02 lub podpozycji 2905.44, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa nie pochodzących materiałów objętych pozycją 11.01-11.08, 17.01, 17.02 lub podpozycją 2905.44 nie przekracza 20 % masy netto produktu.
3824.71-3824.83	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
3824.90	Zmiana na biodiesel z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że biodiesel jest transestryfikowany na terytorium Strony; Zmiana na produkty zawierające etanol z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem etanolu objętego pozycją 22.07 lub podpozycją 2208.90; lub Zmiana na dowolny inny produkt objęty podpozycją 3824.90 z dowolnej innej pozycji.
38.25	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
38.26	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że biodiesel jest transestryfikowany na terytorium Strony.
Sekcja VII	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich; kauczuk i artykuły z kauczuku
Dział 39	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich
39.01-39.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa netto nie pochodzącego materiału sklasyfikowanego w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % masy netto produktu.
39.16-39.26	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 40	Kauczuk i artykuły z kauczuku
40.01-40.11	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4012.11-4012.19	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
4012.20-4012.90	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
40.13-40.16	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
40.17	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
Sekcja VIII	Skóry i skórki surowe, skóry wyprawione, skóry futerkowe i artykuły z nich; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż z jelit jedwabników)
Dział 41	Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione
41.01-41.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4104.11-4104.19	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4104.41-4104.49	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
4105.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4105.30	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
4106.21	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4106.22	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
4106.31	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4106.32	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
4106.40	Zmiana w obrębie tej podpozycji lub dowolnej innej podpozycji.
4106.91	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4106.92	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
41.07-41.13	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 lub 4106.92; lub Zmiana z podpozycji 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 lub 4106.92, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że materiały objęte podpozycją 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 lub 4106.92 są poddane operacji dogarbowania na terytorium Strony.
41.14-41.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 42	Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż jelita jedwabników)
42.01-42.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 43	Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich
43.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
4302.11-4302.30	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
43.03-43.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja IX	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny; korek i artykuły z korka; wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny
Dział 44	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny
44.01-44.21	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 45	Korek i artykuły z korka
45.01-45.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 46	Wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny
46.01-46.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja X	Masa włóknista z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady); papier i tektura oraz artykuły z nich
Dział 47	Masa włóknista z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)
47.01-47.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 48	Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury
48.01-48.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
4810.13-4811.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
48.12-48.23	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 49	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany
49.01-49.11	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja XI	Materiały i artykuły włókiennicze
Dział 50	Jedwab
50.01-50.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
50.03	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
50.04-50.06	Przędzenie włókien naturalnych lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub skręcaniem.
50.07	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych, wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych lub skręcanie, w każdym przypadku połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; lub drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 51	Wełna, cienka lub gruba sierść zwierzęca; przędza i tkanina z włosa końskiego
51.01-51.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
51.06-51.10	Przędzenie włókien naturalnych lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem.
51.11-51.13	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; lub drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 52	Bawełna
52.01-52.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
52.04-52.07	Przędzenie włókien naturalnych lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem.
52.08-52.12	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami; barwienie przędzy połączone z tkaniem; lub drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 53	Pozostałe włókna roślinne; przędza papierowa i tkaniny z przędzy papierowej
53.01-53.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
53.06-53.08	Przędzenie włókien naturalnych lub wyłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem.
53.09-53.11	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkanieniem; tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami; barwienie przędzy połączone z tkanieniem; lub drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 54	Włókna ciągłe chemiczne
54.01-54.06	Wyłaczanie włókien chemicznych połączone, w stosownych przypadkach z przędzeniem lub przędzeniem włókien naturalnych.
54.07-54.08	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkanieniem; tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami; skręcanie lub teksturowanie połączone z tkanieniem, pod warunkiem że wartość użytej przędzy przed skręcaniem lub teksturowaniem nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu; lub drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 55	Włókna odcinkowe chemiczne
55.01-55.07	Wyłaczanie włókien chemicznych.
55.08-55.11	Przędzenie włókien naturalnych lub wyłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem.
55.12-55.16	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkanieniem; tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami; barwienie przędzy połączone z tkanieniem; lub drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 56	Wata, filc i włókniny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich
56.01	Zmiana z dowolnego innego działu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
5602.10	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z formowaniem tkaniny; można jednak wykorzystać włókna polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 54.02, włókna polipropylenowe objęte pozycją 55.03 lub 55.06, lub włókna polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 55.01, o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteków, pod warunkiem że ich wartość całkowita nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu; lub Samo formowanie tkaniny w przypadku filcu z włókien naturalnych.
5602.21-5602.90	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z formowaniem tkaniny; lub Samo formowanie tkaniny w przypadku innego filcu z włókien naturalnych.
56.03	Wytłaczanie włókien chemicznych lub używanie włókien naturalnych połączone z technikami włókninowymi, w tym igłowaniem.
5604.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
5604.90	
– Nić gumowa (pokryta materiałem włókienniczym)	Produkcja z nici gumowej lub sznurka, niepokrytych materiałem włókienniczym.
– Inne	Przędzenie włókien naturalnych lub wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem.
56.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem przędzy objętej pozycją 50.04-50.06, 51.06-51.10, 52.04-52.07, 53.06-53.08, 54.01-54.06 lub 55.09-55.11; Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych lub włókien odcinkowych chemicznych.
56.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem przędzy objętej pozycją 50.04-50.06, 51.06-51.10, 52.04-52.07, 53.06-53.08, 54.01-54.06 lub 55.09-55.11; Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych lub włókien odcinkowych chemicznych; Przędzenie połączone z flokowaniem; lub Flokowanie połączone z barwieniem.
56.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem przędzy objętej pozycją 50.04-50.06, 51.06-51.10, 52.04-52.07, 53.06-53.08, 54.01-54.06 lub 55.09-55.11; Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych; lub Flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem.
56.08	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych; lub Flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem.
56.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem przędzy objętej pozycją 50.04-50.06, 51.06-51.10, 52.04-52.07, 54.01-54.06 lub 55.09-55.11; Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych; lub Flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
<p>Dział 57</p> <p>57.01-57.05</p>	<p>Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe włókiennicze</p> <p>Uwaga: W przypadku produktów objętych tym działem tkanina z juty może zostać użyta jako podkład.</p> <p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem;</p> <p>Wytwarzanie z przędzy z włókna kokosowego, sizalu lub przędzy jutowej;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>pikowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem; lub</p> <p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z technikami włókninowymi, w tym igłowaniem, można jednak wykorzystać włókna polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 54.02, włókna polipropylenowe objęte pozycją 55.03 lub 55.06, lub włókna polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 55.01, o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteków, pod warunkiem że ich wartość całkowita nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu;</p>
<p>Dział 58</p> <p>58.01-58.04</p> <p>58.05</p> <p>58.06-58.09</p> <p>58.10</p>	<p>Tkaniny specjalne; materiały włókiennicze igłowe; koronki; tkaniny obciowe; pasmanteria; hafty</p> <p>Uwaga: W przypadku produktów objętych pozycją 58.11 materiały wykorzystywane do produkcji waty muszą być wytłaczane na terytorium jednej lub obu Stron.</p> <p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem; lub</p> <p>drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p> <p>Zmiana z dowolnej innej pozycji.</p> <p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem lub formowaniem tkaniny;</p> <p>tkanie lub formowanie tkaniny połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem lub formowaniem tkaniny; lub</p> <p>drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p> <p>Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
58.11	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włókien;</p> <p>tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniem;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włókien; lub</p> <p>drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
Dział 59	Tekstylia impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane; artykuły włókiennicze w rodzaju nadających się do użytku przemysłowego
59.01	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniem; lub</p> <p>Flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem.</p>
59.02	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien.</p>
– Zawierające nie więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych	
– Pozostałe	<p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włókien.</p>
59.03	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniem; lub</p> <p>drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
59.04	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniem.</p>
59.05	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniem.</p>
– Impregnowane, powlekane, pokryte lub laminowane gumą, tworzywami sztucznymi lub innymi materiałami	

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
– Pozostałe 59.06	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włókien;</p> <p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniami; lub</p> <p>drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Dzianiny	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z dzianiem; dzianie połączone z barwieniem lub powlekaniami; lub</p> <p>barwienie przędzy włókien naturalnych połączone z dzianiem.</p>
– Pozostałe tkaniny wykonane z przędzy z syntetycznego włókna ciągłego, zawierające więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych	<p>Wyłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włókien.</p>
– Inne	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniami; lub</p> <p>Barwienie przędzy z włókien naturalnych połączone z tkaniem, dzianiem lub formowaniem.</p>
59.07	<p>Zmiana z dowolnego innego działu, z wyjątkiem tkaniny objętej pozycją 50.07, 51.11-51.13, 52.08-52.12, 53.10, 53.11, 54.07, 54.08, 55.12-55.16, 56.02, 56.03, działem 57 i pozycją 58.03, 58.06, 58.08 lub 60.02-60.06;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem; lub</p> <p>drukowanie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
59.08 – Koszulki żarowe, impregnowane	<p>Produkcja z dzianin workowych</p>
– Inne	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji.</p>
59.09-59.11 – Tarcze lub pierścienie pierskie inne niż z filcu objętego pozycją 59.11	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
<p>– Tkaniny, w rodzaju używanych w maszynach papierniczych lub do innych zastosowań technicznych, nawet sfilcowane, impregnowane lub powleczone, cylindryczne lub ciągłe, z pojedynczą lub wielowątkową osnową lub tkaniny tkane na płasko z wieloma wątkami lub osnowami objęte pozycją 59.11</p> <p>– Inne</p>	<p>Przędzenie naturalnych lub chemicznych włókien odcinkowych, w każdym przypadku połączone z tkaniem lub dzianiem; lub</p> <p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniem, pod warunkiem, że wykorzystuje się wyłącznie jeden lub więcej następujących materiałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przędza z włókna kokosowego, — przędza z politetrafluoroetyleny, — przędza wieloskładowa z poliamidu, powleczone, impregnowana lub pokryta żywicą fenolową, — przędza z włókien syntetycznych z poliamidów aromatycznych uzyskanych poprzez polikondensację m-fenylendiaminy i kwasu izoftalowego, — włókna pojedyncze politetrafluoroetyleny, — przędza z syntetycznych włókien przędnych z poli(parafenylene tereftalamidu), — przędza z włókna szklanego, pokryta żywicą fenolową i wzbogacana przędzą akrylową, — włókna kopoliestru z poliestru, żywicy kwasu tereftalowego, 1,4-cykloheksandynktanolu i kwasu izoftalowego. <p>Wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych lub przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włókien; lub</p> <p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włókien, w każdym przypadku połączone z barwieniem lub powlekaniem.</p>
<p>Dział 60</p> <p>60.01-60.06</p>	<p>Dzianiny</p> <p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z dzianiem; dzianie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniem; flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem; barwienie przędzy włókien naturalnych połączone z dzianiem; lub skręcanie lub teksturowanie połączone z dzianiem, pod warunkiem że wartość użytej przędzy przed skręcaniem lub teksturowaniem nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
<p>Dział 61</p> <p>61.01-61.17</p> <p>– Otrzymywane przez zszycie lub połączenie w inny sposób dwóch kawałków dzianin lub ich większej liczby, które zostały albo pocięte do kształtu, albo wykonane bezpośrednio do kształtu</p> <p>– Pozostałe (produkty dziane do kształtu)</p>	<p>Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, dziane</p> <p>Dzianie i wykańczanie (włączając przycinanie).</p> <p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z dzianiem; lub barwienie przędzy z włókien naturalnych połączone z dzianiem.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Dział 62	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, niedziane
62.01	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.02	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Odzież damska lub dziecięca, haftowana	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Inne	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.03	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.04	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Odzież damska lub dziecięca, haftowana	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Inne	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.05	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
62.06	
– Odzież damska lub dziecięca, haftowana	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
– Inne	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
62.07-62.08	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
62.09	
– Odzież damska lub dziecięca, haftowana	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
– Inne	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
62.10	
– Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowego poliestru	Produkcja z przędzy; lub Produkcja z tkanin niepowlekanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niepowlekanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
– Inne	Tkanie lub formowanie tkaniny połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
62.11	
– Odzież damska lub dziecięca, haftowana	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Inne	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.12	<p>Dzianie lub tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.13-62.14	
– Haftowane	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie);</p> <p>Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu;</p> <p>lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
– Inne	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
62.15	<p>Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub</p> <p>wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
62.16 – Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru – Inne	Produkcja z przędzy; lub Produkcja z tkanin niepowlekanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niepowlekanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub wykańczanie poprzedzone drukowaniem, połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
62.17 – Haftowane – Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru – Wycięte wkładki do kołnierzy i mankietów – Inne	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Powlekanie, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niepowleczonej nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie). Produkcja z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, jeśli wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie).
Dział 63 63.01-63.04 – Z filcu, z włóknin – Inne, haftowane – Inne, niehaftowane 63.05	Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty Wytłaczanie włókien chemicznych lub używanie włókien naturalnych, w każdym przypadku połączone z procesem wytwarzania włóknin, w tym igłowaniem i wykańczaniem (włączając przycinanie). Tkanie lub dzianie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Produkcja z tkanin niehaftowanych, pod warunkiem że wartość użytych tkanin niehaftowanych nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. Tkanie lub dzianie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie). Wytłaczanie włókien chemicznych lub przędzenie włókien naturalnych lub włókien odcinkowych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem, dzianiem lub wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Wytłaczanie włókien chemicznych lub używanie włókien naturalnych, w każdym przypadku połączone z dowolną techniką włókninową, w tym igłowaniem i wykańczaniem (włączając przycinanie).

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
63.06	
– Z włóknin	Wytłaczanie włókien chemicznych lub używanie włókien naturalnych, w każdym przypadku połączone z dowolną techniką włókninową, w tym igłowaniem.
– Inne	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub Powlekanie, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niepowleczonej nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie).
63.07	Produkcja, w której wartość użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
63.08	Zmiana z dowolnego innego działu, pod warunkiem że tkanina albo przędza spełnia warunki reguły pochodzenia, która miałaby zastosowanie, gdyby tkanina lub przędza były klasyfikowane indywidualnie.
63.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
63.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja XII	Obuwie, nakrycia głowy, parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części; pióra preparowane i artykuły z nich; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich
Dział 64	Obuwie, getry i tym podobne; części tych artykułów
64.01-64.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji, wyłączając komplety cholewek przymocowanych do podpodeszew (wkładek) lub do innych części składowych podeszwy objęte pozycją 64.06
64.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 65	Nakrycia głowy i ich części
65.01-65.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 66	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części
66.01-66.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 67	Pióra i puch, preparowane oraz artykuły wykonane z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich
67.01	Zmiana na artykuły z piór lub puchu w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji; lub Zmiana na dowolny inny produkt objęty pozycją 67.01 z dowolnej innej pozycji.
67.02-67.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Sekcja XIII	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów; wyroby ceramiczne; szkło i wyroby ze szkła
Dział 68	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów
68.01-68.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
68.03	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
68.04-68.11	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
6812.80-6812.99	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
68.13	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
6814.10-6814.90	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
68.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 69	Wyroby ceramiczne
69.01-69.14	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 70	Szkło i wyroby ze szkła
70.01-70.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
70.06	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
70.07-70.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7009.10	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
7009.91-7009.92	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
70.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana na szkło cięte ze szkła nieciętego objętego pozycją 70.10, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzącego nieciętego szkła nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
70.11	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
70.13	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana na szkło cięte ze szkła nieciętego objętego pozycją 70.13, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzącego nieciętego szkła nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
70.14-70.18	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
7019.11-7019.40	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7019.51	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 7019.52-7019.59.
7019.52-7019.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
70.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja XIV	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety
Dział 71	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety
71.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7102.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7102.21-7102.39	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 7102.10.
7103.10-7104.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
71.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7106.10-7106.92	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z innej podpozycji, pod warunkiem że nie pochodzące materiały sklasyfikowane w tej samej podpozycji co produkt końcowy poddano oddzieleniu elektrolitycznemu, termicznemu lub chemicznemu, lub wytwarzaniu stopów.
71.07	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
7108.11-7108.20	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z innej podpozycji, pod warunkiem że nie pochodzące materiały sklasyfikowane w tej samej podpozycji co produkt końcowy poddano oddzieleniu elektrolitycznemu, termicznemu lub chemicznemu, lub wytwarzaniu stopów.
71.09	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
7110.11-7110.49	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z innej podpozycji, pod warunkiem że nie pochodzące materiały sklasyfikowane w tej samej podpozycji co produkt końcowy poddano oddzieleniu elektrolitycznemu, termicznemu lub chemicznemu, lub wytwarzaniu stopów.
71.11	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
71.12-71.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
71.16-71.17	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
71.18	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja XV	Metale nieszlachetne i artykuły z metali nieszlachetnych
Dział 72	Żeliwo i stal
72.01-72.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
72.08-72.17	Zmiana z dowolnej pozycji spoza tej grupy.
72.18	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
72.19-72.23	Zmiana z dowolnej pozycji spoza tej grupy.
72.24	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
72.25-72.29	Zmiana z dowolnej pozycji spoza tej grupy.
Dział 73	Artykuły z żeliwa lub stali
73.01-73.03	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7304.11-7304.39	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7304.41	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
7304.49-7304.90	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
73.05-73.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7307.11-7307.19	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7307.21-7307.29	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem przedkuwek objętych pozycją 72.07; lub Zmiana z przedkuwek objętych pozycją 72.07, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących przedkuwek objętych pozycją 72.07 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
7307.91-7307.99	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
73.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem podpozycji 7301.20; lub Zmiana z podpozycji 7301.20, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 7301.20 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
73.09-73.14	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
73.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
73.16-73.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
73.21	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
73.22-73.23	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
73.24	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
73.25-73.26	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 74	Miedź i artykuły z miedzi
74.01-74.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
7403.11-7403.29	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
74.04-74.19	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 75	Nikiel i artykuły z niklu
75.01-75.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 76	Aluminium i artykuły z aluminium
7601.10-7601.20	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
76.02-76.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
76.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
76.08-76.16	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 78	Ołów i artykuły z ołowiu
7801.10	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
7801.91-7801.99	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
78.02-78.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 79	Cynk i artykuły z cynku
79.01-79.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 80	Cyna i artykuły z cyny
80.01-80.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 81	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów
8101.10-8113.00	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
Dział 82	Narzędzia, przybory, noże, łyżki, widelce i pozostałe sztucce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych
	<i>Uwaga: Rękojeści z metali nieszlachetnych, wykorzystywane w produkcji produktów objętych niniejszym działem, należy pominąć przy określaniu pochodzenia produktu.</i>
82.01-82.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8205.10-8205.70	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, z wyjątkiem z podpozycji 8205.90, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją, innych niż objęte podpozycją 8205.90, nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
8205.90	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji;</p> <p>Zmiana na kowadła; przenośne ogniska kowalskie; ściernice z ramami obsługiwane ręcznie lub nożnie, w obrębie tej pozycji, z wyjątkiem z zestawów objętych podpozycją 8205.90, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją, innych niż zestawy objęte podpozycją 8205.90, nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. lub</p> <p>Zmiana na zestaw z dowolnego innego produktu objętego tą pozycją, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych objętych tą pozycją nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.</p>
82.06	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 82.02-82.05; lub</p> <p>Zmiana z działu 82.02-82.05, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych objętych działem 82.02-82.05 nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.</p>
8207.13	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 82.09; lub</p> <p>Zmiana z podpozycji 8207.19 lub pozycji 82.09, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 8207.19 lub pozycją 82.09 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
8207.19-8207.90	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub</p> <p>Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
82.08-82.10	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji.</p>
8211.10	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub</p> <p>Zmiana z podpozycji 8211.91-8211.95, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych objętych podpozycją 8211.91-8211.93 nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.</p>
8211.91-8211.93	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub</p> <p>Zmiana z podpozycji 8211.94 lub 8211.95, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 8211.94 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.</p>
8211.94-8211.95	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji.</p>
82.12-82.13	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji.</p>
8214.10	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji.</p>
8214.20	<p>Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub</p> <p>Zmiana na zestaw objęty podpozycją 8214.20 w obrębie tej podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych objętych podpozycją 8214.20 nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.</p>

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
8214.90	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
8215.10-8215.20	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana z podpozycji 8215.91-8215.99, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych objętych podpozycją 8215.91-8215.99 nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8215.91-8215.99	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 83	Artykuły różne z metali nieszlachetnych
8301.10-8301.50	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana z podpozycji 8301.60, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 8301.60 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8301.60-8301.70	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
8302.10-8302.30	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
8302.41	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8302.42-8302.50	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
8302.60	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
83.03-83.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
83.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana z podpozycji 8305.90, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 8305.90 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
83.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
83.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
83.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana z podpozycji 8308.90, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 8308.90 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
83.09-83.10	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
83.11	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Sekcja XVI	Maszyny i urządzenia mechaniczne; sprzęt elektryczny; ich części; urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne do rejestracji i odtwarzania obrazu i dźwięku oraz części i wyposażenie dodatkowe do tych artykułów
Dział 84	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części
84.01-84.12	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8413.11-8413.82	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
8413.91-8413.92	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
84.14-84.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8416.10-8417.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.18-84.22	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8423.10-8426.99	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.27	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 84.31; lub Zmiana z pozycji 84.31, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 84.31 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
8428.10-8430.69	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.31	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8432.10-8442.50	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.43	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8444.00-8449.00	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.50-84.52	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8453.10-8454.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.55	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
84.56-84.65	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 84.66; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji lub z pozycji 84.66, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy lub w pozycji 84.66 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
84.66	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
84.67-84.68	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8469.00-8472.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.73	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
8474.10-8479.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
84.80-84.83	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8484.10-8484.20	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
8484.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość wszystkich nie pochodzących produktów składowych nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.
84.86	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8487.10-8487.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
Dział 85	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów
85.01-85.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 85.03; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji lub z pozycji 85.03, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy lub w pozycji 85.03 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.03-85.16	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8517.11-8517.62	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
8517.69-8517.70	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie pozycji 85.17, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 85.17 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.18	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
85.19-85.21	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 85.22; lub Zmiana z pozycji 85.22, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w pozycji 85.22 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.22	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.23	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
85.25	Zmiana w obrębie tej pozycji lub z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość wszystkich nie pochodzących materiałów nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.26-85.28	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 85.29; lub Zmiana z pozycji 85.29, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 85.29 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.29	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8530.10-8530.90	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
85.31	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
8532.10-8534.00	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.
85.35-85.37	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 85.38; lub Zmiana z pozycji 85.38, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w pozycji 85.38 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
85.38-85.48	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Sekcja XVII	Pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające oraz współdziałające urządzenia transportowe
Dział 86	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów, mechaniczne (włączając elektromechaniczne)
86.01-86.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 86.07; lub Zmiana z pozycji 86.07, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 86.07 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
86.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
86.08-86.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 87	Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria
87.01	Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 45 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. ⁽¹⁾
87.02	Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 45 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu ⁽²⁾ .
87.03	Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu ⁽³⁾ .
87.04	Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 45 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu ⁽⁴⁾ .
87.05	Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 45 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu. ⁽⁵⁾
87.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 84.07, 84.08 lub 87.08; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, pozycji 84.07, 84.08 lub 87.08, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją, pozycją 84.07, 84.08 lub 87.08 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
87.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 87.08; lub Zmiana w obrębie tej pozycji lub pozycji 87.08, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją lub pozycją 87.08 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
87.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
87.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
87.10-87.11	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
87.12	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 87.14; lub Zmiana z pozycji 87.14, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 87.14 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
87.13	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
87.14-87.16	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 88	Statki powietrzne, statki kosmiczne i ich części
88.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
88.02-88.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 89	Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające
89.01-89.06	Zmiana z dowolnego innego działu; lub Zmiana w obrębie tego działu, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnego innego działu, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych działem 89 nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
89.07-89.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Sekcja XVIII	Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; zegary i zegarki; instrumenty muzyczne; ich części i akcesoria
Dział 90	Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria
90.01	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
90.02	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 90.01; lub Zmiana w obrębie tej pozycji lub pozycji 90.01, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją lub pozycją 90.01 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
90.03-90.33	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 91	Zegary i zegarki oraz ich części
91.01-91.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 91.08-91.14; lub Zmiana z pozycji 91.08-91.14, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 91.08-91.14 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
91.08-91.14	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 92	Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów
92.01-92.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 92.09; lub Zmiana z pozycji 92.09, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 92.09 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
92.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
Sekcja XIX	Broń i amunicja; ich części i akcesoria
Dział 93	Broń i amunicja; ich części i akcesoria
93.01-93.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 93.05; lub Zmiana z pozycji 93.05, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych pozycją 93.05 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
93.05-93.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Sekcja XX	Artykuły przemysłowe różne
Dział 94	Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypchane artykuły wyposażeniowe; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane
94.01-94.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Dział 95	Zabawki, gry i przybory sportowe; ich części i akcesoria
95.03-95.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
9506.11-9506.29	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
9506.31	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana z podpozycji 9506.39, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych podpozycją 9506.39 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
9506.32-9506.99	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej podpozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
95.07-95.08	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Dział 96	Artykuły przemysłowe różne
9601.10-9602.00	Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji.
96.03-96.04	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
96.05	Zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.
96.06-96.07	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie jakiegokolwiek z tych pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów sklasyfikowanych w tej samej pozycji co produkt końcowy nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
9608.10-9608.40	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, z wyjątkiem z podpozycji 9608.50, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją, innych niż objęte podpozycją 9608.50, nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
9608.50	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana z podpozycji 9608.10-9608.40 lub 9608.60-9608.99, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących produktów składowych objętych podpozycją 9608.10-9608.40 lub 9608.60-9608.99 nie przekracza 25 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works zestawu.
9608.60-9608.99	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, z wyjątkiem z podpozycji 9608.50, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją, innych niż objęte podpozycją 9608.50, nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
96.09	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
96.10-96.12	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Reguła dotycząca konkretnego produktu zapewniająca wystarczającą produkcję zgodnie z art. 5
96.13	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
96.14	Zmiana w obrębie tej pozycji lub dowolnej innej pozycji.
96.15	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
96.16-96.18	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
96.19	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
Sekcja XXI	Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki
Dział 97	Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki
97.01-97.06	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

- (¹) Strony postanawiają stosować kumulację ze Stanami Zjednoczonymi zgodnie z następującymi przepisami:
Pod warunkiem że między każdą ze Stron a Stanami Zjednoczonymi obowiązują umowy o wolnym handlu zgodne ze zobowiązaniami Stron w ramach WTO, oraz że Strony osiągnęły porozumienie w sprawie wszystkich mających zastosowanie wymogów, wszystkie materiały objęte działami 84, 85, 87 i 94 Systemu Zharmonizowanego pochodzące ze Stanów Zjednoczonych i wykorzystywane w produkcji tego produktu przeprowadzanej w Kanadzie lub Unii Europejskiej będą uznawane za pochodzące. Bez uszczerbku dla wyniku negocjacji w sprawie wolnego handlu między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi, dyskusje na temat mających zastosowanie wymogów obejmą konsultacje mające na celu zapewnienie spójności między metodą obliczeń uzgodnioną między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi, a metodą stosowaną na mocy niniejszej Umowy w odniesieniu do tego produktu, jeżeli okaże się to konieczne.
W związku z tym powyższa reguła pochodzenia przestanie obowiązywać rok po rozpoczęciu stosowania takiej kumulacji, a zamiast niej stosowana będzie następująca reguła pochodzenia:
Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Informacja o rozpoczęciu stosowania kumulacji oraz nowej reguły pochodzenia zostanie opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w celach informacyjnych.
- (²) Zob. przypis 3.
- (³) Niniejsza reguła pochodzenia przestanie obowiązywać siedem lat po wejściu w życie niniejszej Umowy. Zamiast niej obowiązywać będzie następująca reguła pochodzenia:
Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 45 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
Niezależnie od powyższego oraz z zastrzeżeniem wszelkich mających zastosowanie wymogów uzgodnionych przez Strony, poniższą regułę pochodzenia stosuje się od momentu, gdy zaczyna obowiązywać kumulacja przewidziana w załączniku 5-A: Sekcja D – Pojazdy, uwaga 1:
Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 40 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
- (⁴) Zob. przypis 3.
- (⁵) Zob. przypis 3.

ZAŁĄCZNIK 5-A

**KONTYNGENTY POCHODZENIA I ALTERNATYWY DLA REGUŁ POCHODZENIA DOTYCZĄCYCH
KONKRETNÝCH PRODUKTÓW OKREŚLONYCH W ZAŁĄCZNIKU 5****Przepisy wspólne**

1. Załącznik 5-A ma zastosowanie do produktów wymienionych w następujących sekcjach:
  - a) Sekcja A: produkty rolne
  - b) Sekcja B: ryby i owoce morza
  - c) Sekcja C: wyroby włókiennicze i odzieżowe
  - d) sekcja D: pojazdy
2. W odniesieniu do produktów wymienionych w tabelach w ramach każdej sekcji, odpowiednie reguły pochodzenia stanowią alternatywę do reguł określonych w załączniku 5 – Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów, w granicach obowiązującego kontyngentu rocznego.
3. Strona dokonująca przywozu zarządza kontyngentami pochodzenia na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy” i oblicza ilość produktów wprowadzonych w ramach tych kontyngentów pochodzenia na podstawie danych dotyczących przywozu tej Strony.
4. Cały wywóz w ramach kontyngentów pochodzenia musi zawierać odniesienie do załącznika 5-A. Strony nie odliczają jakichkolwiek produktów z puli rocznego kontyngentu pochodzenia bez takiego odniesienia.
5. Kanada powiadamia Unię Europejską czy jakiegokolwiek ustanowione przez Kanadę wymogi w zakresie dokumentacji dotyczą:
  - a) produktów wywożonych z Kanady w ramach obowiązującego kontyngentu pochodzenia; lub
  - b) produktów przywożonych do Kanady w ramach obowiązującego kontyngentu pochodzenia.
6. Jeżeli Unia Europejska otrzyma powiadomienie zgodnie z ust. 5 lit. a), dopuszcza wnioski o preferencyjne traktowanie taryfowe w oparciu o alternatywne reguły pochodzenia określone w załączniku 5-A jedynie w przypadku produktów, do których dołączono wymaganą dokumentację.
7. Strony zarządzają kontyngentami pochodzenia w oparciu o rok kalendarzowy, a pełne kontyngenty udostępniane są 1 stycznia każdego roku. Do celów zarządzania tymi kontyngentami pochodzenia w roku 1 Strony dokonują obliczeń wielkości kontyngentów, odliczając ilości odpowiadające okresowi, który minął od dnia 1 stycznia do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
8. W przypadku Unii Europejskiej wszelkimi ilościami, o których mowa w niniejszym załączniku, zarządza Komisja Europejska, która podejmuje wszelkie działania administracyjne, które uzna za wskazane dla skutecznego nimi zarządzania zgodnie z obowiązującym prawodawstwem Unii Europejskiej.
9. Strony konsultują się w celu zapewnienia skutecznego wykonania postanowień załącznika 5-A i współpracują w ramach tego wykonania. Strony konsultują się w celu omówienia ewentualnych zmian do załącznika 5-A.
10. Przepisy dodatkowe dotyczące przeglądu lub wzrostu kontyngentów pochodzenia zostały podane oddzielnie dla każdej sekcji.

Sekcja A – rolnictwo

Tabela A.1

Przydział rocznego kontyngentu dla produktów o wysokiej zawartości cukru ⁽¹⁾ wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej ⁽²⁾

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)
ex 1302.20	Substancje pektynowe, pektyniany i pektany, zawierające dodany cukier objęty podpozycją 1701.91-1701.99	Zmiana w obrębie tej podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91-1701.99.	30 000
ex 1806.10	Proszek kakaowy zawierający dodatek cukru objętego podpozycją 1701.91-1701.99	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91-1701.99.	
ex 1806.20	Preparaty zawierające dodatek cukru objętego podpozycją 1701.91-1701.99 stosowane do przygotowania napojów czekoladowych	Zmiana w obrębie tej podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91-1701.99.	
ex 2101.12	Przetwory na bazie ekstraktów, esencji lub koncentratów kawy, lub na bazie kawy, zawierające dodatek cukru objęty podpozycją 1701.91-1701.99 .	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91-1701.99.	
ex 2101.20	Przetwory na bazie ekstraktów, esencji lub koncentratów herbaty lub maté (herbaty paragwajskiej), lub na bazie herbaty lub maté, zawierające dodatek cukru objęty podpozycją 1701.91-1701.99.	Zmiana w obrębie tej podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91-1701.99.	
ex 2106.90	przetwory spożywcze zawierające dodatek cukru objęty podpozycją 1701.91-1701.99	Zmiana w obrębie tej podpozycji lub jakiegokolwiek innej podpozycji, z wyjątkiem podpozycji 1701.91-1701.99.	

⁽¹⁾ Produkty, do których zastosowanie ma tabela A.1, muszą zawierać co najmniej 65 % masy netto dodanego cukru trzcinowego lub buraczanego objętego podpozycją 1701.91-1701.99. Rafinacja całego cukru trzcinowego lub buraczanego musi mieć miejsce w Kanadzie.

⁽²⁾ W odniesieniu do produktów, do których zastosowanie ma tabela A.1, przyjmuje się, że wystarczająca produkcja, o której mowa w tej kolumnie, stanowi produkcję wykraczającą poza niewystarczającą produkcję, o której mowa w art. 7.

Przepisy dotyczące przeglądu i wzrostu w odniesieniu do tabeli A.1

1. Strony dokonują przeglądu poziomemu kontyngentowi pochodzenia określonego w tabeli A.1 na koniec każdego pięcioletniego okresu dla pierwszych trzech kolejnych pięcioletnich okresów po wejściu w życie niniejszej Umowy.

2. Na koniec każdego pięcioletniego okresu, dla pierwszych trzech kolejnych pięcioletnich okresów po wejściu w życie niniejszej Umowy, wielkość kontyngentu pochodzenia w tabeli A.1 zostanie zwiększona o 20 % w stosunku do poprzedniego okresu, pod warunkiem że:
  - a) w każdym roku w ciągu pierwszego pięcioletniego okresu poziom wykorzystania wyniesie co najmniej 60 %;
  - b) w każdym roku w ciągu drugiego pięcioletniego okresu poziom wykorzystania wyniesie co najmniej 70 %; oraz
  - c) w każdym roku w ciągu trzeciego pięcioletniego okresu poziom wykorzystania wyniesie co najmniej 80 %.
3. Jakikolwiek zwiększenie kontyngentu pochodzenia zostanie wprowadzone w pierwszym kwartale następnego roku kalendarzowego.
4. Przegląd ten zostanie przeprowadzony przez Komitet ds. Rolnictwa. Po zakończeniu przeglądu, w stosownych przypadkach, Strony informują się wzajemnie na piśmie o zwiększeniu kontyngentu pochodzenia zgodnie z ust. 2 oraz o dacie, od której zwiększenie to staje się skuteczne zgodnie z ust. 3. Strony gwarantują, by informacja o zwiększeniu kontyngentu pochodzenia oraz dacie, od której staje się ono skuteczne, była publicznie dostępna.

Tabela A.2

**Przydział rocznego kontyngentu dla wyrobów cukierniczych i przetworów czekoladowych
wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej**

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)
17.04	Wyroby cukiernicze (włącznie z białą czekoladą), niezawierające kakao	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	10 000
1806.31	Czekolada i pozostałe przetwory spożywcze zawierające kakao, w blokach, tabliczkach lub batonach, nadziewane, o masie nieprzekraczającej 2 kg	Zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że zmiana nie jest jedynie wynikiem pakowania.	
1806.32	Czekolada i pozostałe przetwory spożywcze zawierające kakao, w blokach, tabliczkach lub batonach, nienadziewane, o masie nieprzekraczającej 2 kg		
1806.90	Czekolada i pozostałe przetwory spożywcze zawierające kakao, inne niż te objęte podpozycją 1806.10-1806.32		

Przepisy dotyczące przeglądu i wzrostu w odniesieniu do tabeli A.2

1. Strony dokonują przeglądu poziomu kontyngentu pochodzenia ujętego w tabeli A.2. na koniec każdego pięcioletniego okresu po wejściu w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem że w każdym roku w ciągu poprzedzającego okresu 5 lat poziom wykorzystania kontyngentu wyniesie co najmniej 60 %.
2. Przegląd zostanie przeprowadzony w celu zwiększenia wielkości kontyngentu w oparciu o analizę wszystkich istotnych czynników, w szczególności poziomu wykorzystania, wzrostu wywozu z Kanady, wzrostu całkowitego przywozu do Unii Europejskiej oraz wszelkich innych istotnych tendencji w handlu produktami, do których ma zastosowanie kontyngent pochodzenia.

3. Stopa wzrostu kontyngentu pochodzenia zostanie ustalona na kolejny okres pięciu lat, ale nie będzie wyższa niż 10 % wielkości kontyngentu określonej w poprzednim okresie.
4. Przegląd ten zostanie przeprowadzony przez Komitet ds. Rolnictwa. Wszelkie zalecenia Komitetu ds. Rolnictwa dotyczące zwiększenia wielkości kontyngentu pochodzenia przedkłada się Wspólnemu Komitetowi CETA, który podejmuje decyzję zgodnie z art. 30.2 ust. 2.

Tabela A.3

Przydział rocznego kontyngentu dla przetworów spożywczych wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)
19.01	Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, kasz, mączki, skrobi lub z ekstraktu słodowego, niezawierające kakao lub zawierające mniej niż 40 % masy kakao, obliczone w stosunku do całkowitej odtłuszczonej bazy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; przetwory spożywcze z towarów objętych pozycją 04.01-04.04, niezawierające kakao lub zawierające w masie mniej niż 5 % kakao, obliczone w stosunku do całkowitej odtłuszczonej bazy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	35 000
ex 1902.11	Makarony niepoddane obróbce cieplnej, nienadziewane ani nieprzygotowane inaczej, zawierające jaja i ryż	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	
ex 1902.19	Makarony niepoddane obróbce cieplnej, nienadziewane ani nieprzygotowane inaczej, inne, zawierające ryż		
ex 1902.20	Makarony nadziewane, nawet poddane obróbce cieplnej lub inaczej przygotowane, zawierające ryż		
ex 1902.30	Inne makarony, zawierające ryż		
1904.10	Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznianie lub prażenie zbóż, lub produktów zbożowych (na przykład płatków kukurydzianych)	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub Zmiana w obrębie tej pozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że masa nie pochodzących materiałów objętych tą pozycją nie przekracza 30 % masy netto produktu, ani masy netto wszystkich materiałów użytych w produkcji produktu.	
1904.20	Przetwory spożywcze otrzymane z nieprażonych płatków zbożowych lub z mieszaniny nieprażonych płatków zbożowych i prażonych płatków zbożowych lub zbóż spęcznionych		

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)
1904.90	Przetwory spożywcze, inne niż te objęte podpozycją 1904.10-1904.30	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	
19.05	Chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i pozostałe wyroby piekarnicze, nawet zawierające kakao; opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	
2009.81	Sok żurawinowy	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	
ex 2009.89	Sok z borówek	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	
2103.90	Inne sosy i preparaty do nich; inne zmieszane przyprawy i zmieszane przyprawy korzenne	Zmiana z dowolnej innej pozycji.	
ex 2106.10	Koncentraty białkowe i teksturowane substancje białkowe, niezawierające dodatku cukru objętego podpozycją 1701.91-1701.99 lub zawierające mniej niż 65 % masy netto dodatku cukru objętego podpozycją 1701.91-1701.99	Zmiana z dowolnej innej podpozycji; lub Zmiana w obrębie tej podpozycji, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej podpozycji, pod warunkiem że masa nie pochodzącego materiału objętego tą podpozycją nie przekracza 30 % masy netto produktu, ani masy netto wszystkich materiałów użytych w procesie produkcji.	
ex 2106.90	Pozostałe przetwory spożywcze, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, niezawierające dodatku cukru objętego podpozycją 1701.91-1701.99 lub zawierające mniej niż 65 % masy netto dodatku cukru objętego podpozycją 1701.91-1701.99		

Przepisy dotyczące przeglądu i wzrostu w odniesieniu do tabeli A.3

1. Strony dokonują przeglądu poziomu kontyngentu pochodzenia ujętego w tabeli A.3. na koniec każdego pięcioletniego okresu po wejściu w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem że w każdym roku w ciągu poprzedzającego okresu 5 lat poziom wykorzystania kontyngentu wyniesie co najmniej 60 %.
2. Przegląd zostanie przeprowadzony w celu zwiększenia wielkości kontyngentu w oparciu o analizę wszystkich istotnych czynników, w szczególności poziomu wykorzystania, wzrostu wywozu z Kanady, wzrostu całkowitego przywozu do Unii Europejskiej oraz wszelkich innych istotnych tendencji w handlu produktami, do których ma zastosowanie kontyngent pochodzenia.
3. Stopa wzrostu kontyngentu pochodzenia zostanie ustalona na kolejny okres pięciu lat, ale nie będzie wyższa niż 10 % wielkości kontyngentu określonej w poprzednim okresie.

4. Przegląd ten zostanie przeprowadzony przez Komitet ds. Rolnictwa. Wszelkie zalecenia Komitetu ds. Rolnictwa dotyczące zwiększenia wielkości kontyngentu pochodzenia przedkłada się Wspólnemu Komitetowi CETA, który podejmuje decyzję zgodnie z art. 30.2 ust. 2.

Tabela A.4

Przydział rocznego kontyngentu dla karmy dla psów i kotów wywożonej z Kanady do Unii Europejskiej

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)
2309.10	Karma dla psów lub kotów, pakowana do sprzedaży detalicznej	Zmiana z podpozycji 2309.90 lub dowolnej innej pozycji, oprócz karmy dla psów lub kotów objętej podpozycją 2309.90.	60 000
ex 2309.90	Karma dla psów lub kotów, niepakowana do sprzedaży detalicznej	Zmiana w obrębie tej podpozycji lub dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem karmy dla psów lub kotów w obrębie tej podpozycji.	

Przepisy dotyczące przeglądu i wzrostu w odniesieniu do tabeli A.4

1. Strony dokonują przeglądu poziomu kontyngentu pochodzenia ujętego w tabeli A.4. na koniec każdego pięcioletniego okresu po wejściu w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem że w każdym roku w ciągu poprzedzającego okresu 5 lat poziom wykorzystania kontyngentu wyniesie co najmniej 60 %.
2. Przegląd zostanie przeprowadzony w celu zwiększenia wielkości kontyngentu w oparciu o analizę wszystkich istotnych czynników, w szczególności poziomu wykorzystania, wzrostu wywozu z Kanady, wzrostu całkowitego przywozu do Unii Europejskiej oraz wszelkich innych istotnych tendencji w handlu produktami, do których ma zastosowanie kontyngent pochodzenia.
3. Stopa wzrostu kontyngentu pochodzenia zostanie ustalona na kolejny okres pięciu lat, ale nie będzie wyższa niż 10 % wielkości kontyngentu określonej w poprzednim okresie.
4. Przegląd ten zostanie przeprowadzony przez Komitet ds. Rolnictwa. Wszelkie zalecenia Komitetu ds. Rolnictwa dotyczące zwiększenia wielkości kontyngentu pochodzenia przedkłada się Wspólnemu Komitetowi CETA, który podejmuje decyzję zgodnie z art. 30.2 ust. 2.

Sekcja B – Ryby i owoce morza

Tabela B.1

Przydział rocznego kontyngentu dla ryb i owoców morza wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)	Wystarczająca produkcja
ex 0304.83	Zamrożone filety z halibuta, inne niż z gatunku <i>Reinhardtius hippoglossoides</i>	10	Zmiana z dowolnej innej pozycji (1).
ex 0306.12	Gotowane i zamrożone homary	2 000	Zmiana z dowolnej innej podpozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w tonach metrycznych, masa netto)	Wystarczająca produkcja
1604.11	Łosoś przetworzony lub zakonserwowany	3 000	Zmiana z dowolnego innego działu.
1604.12	Śledź przetworzony lub zakonserwowany	50	
ex 1604.13	Przetworzone lub zakonserwowane sardynki, sardynele i brisling lub szproty, z wyłączeniem <i>Sardina pilchardus</i>	200	
ex 1605.10	Przetworzone lub zakonserwowane kraby, inne niż z gatunku <i>Cancer pagurus</i>	44	
1605.21-1605.29	Przetworzone lub zakonserwowane krewetki	5 000	
1605.30	Przetworzone lub zakonserwowane homary	240	

(¹) W odniesieniu do reguły pochodzenia dla produktów objętych podpozycją 0304.83, uznaje się, że produkcja stanowi produkcję wykraczającą poza niewystarczającą produkcję, o której mowa w art. 7.

Przepisy dotyczące wzrostu w odniesieniu do tabeli B.1

- Dla każdego z produktów wymienionych w tabeli B. 1, jeżeli więcej niż 80 % kontyngentu pochodzenia przypisanego produktowi zostanie wykorzystane w trakcie roku kalendarzowego, to kontyngent zostanie powiększony w następnym roku kalendarzowym. Kontyngent zostanie zwiększony o 10 % w stosunku do poprzedniego roku kalendarzowego. Przepis dotyczący zwiększenia kontyngentu stosuje się po raz pierwszy po upływie pierwszego pełnego roku kalendarzowego następującego po wejściu w życie niniejszej Umowy i będzie stosowany przez cztery kolejne lata.
- Jakiegokolwiek zwiększenie kontyngentu pochodzenia zostanie wprowadzone w pierwszym kwartale następnego roku kalendarzowego. Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu na piśmie, czy warunek określony w ust. 1 został spełniony, a jeśli tak – informuje o zwiększeniu kontyngentu pochodzenia oraz o dacie, od której zwiększenie to obowiązuje. Strony gwarantują, by informacja o zwiększeniu kontyngentu pochodzenia oraz dacie, od której ono obowiązuje, była publicznie dostępna.

Przepis dotyczący przeglądu w odniesieniu do tabeli B.1

Po zakończeniu trzeciego roku kalendarzowego następującego po wejściu w życie niniejszej Umowy, na wniosek jednej ze Stron Strony przeprowadzą dialog na temat możliwości wprowadzenia zmian do niniejszej sekcji.

Sekcja C – Wyroby włókiennicze i odzieżowe

Tabela C.1

Przydział rocznego kontyngentu dla materiałów włókienniczych wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (masa netto w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
5107.20	Przędza z wełny chesanej, niepakowana do sprzedaży detalicznej, zawierająca mniej niż 85 % masy wełny	192 000	Zmiana z dowolnej innej pozycji.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (masa netto w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
5205.12	Przędza bawełniana, gdzie indziej niewymieniona ani niewłęczona, zawierająca 85 % lub więcej masy bawełny, niepakowana do sprzedaży detalicznej, o grubości pojedynczej nitki nieczesanej przekraczającej 14 nm, ale nieprzekraczającej 43 nm	1 176 000	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
5208.59	Tkaniny bawełniane, zawierające 85 % lub więcej masy bawełny, drukowane, inne niż o splocie płóciennym, gdzie indziej niewymienione ani niewłęczone, o masie nieprzekraczającej 200 g/ m ²	60 000 m ²	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
5209.59	Tkaniny bawełniane, zawierające 85 % lub więcej masy bawełny, drukowane, inne niż o splocie płóciennym, gdzie indziej niewymienione ani niewłęczone, o masie przekraczającej 200 g/ m ²	79 000 m ²	
54.02	Przędza z włókna ciągłego syntetycznego (inna niż nici do szycia), niepakowana do sprzedaży detalicznej, włącznie z przędzą jednowłóknową (monofilamentem) syntetyczną o masie liniowej mniejszej niż 67 decytekstów	4 002 000	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
5404.19	Przędza jednowłóknowa (monofilament) syntetyczna, o masie liniowej 67 decytekstów lub większej i której żaden wymiar przekroju poprzecznego nie przekracza 1 mm, gdzie indziej niewymieniona ani niewłęczona	21 000	
54.07	Tkaniny z przędzy z włókna ciągłego syntetycznego, włącznie z tkaninami wykonanymi z materiałów objętych pozycją 54.04	4 838 000 m ²	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub drukowanie lub barwienie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej nie pochodzącej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (masa netto w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
5505.10	Odpady (włącznie z wyczeskami, odpadami przędzy oraz szarpanką rozwłóknioną), włókien syntetycznych	1 025 000	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
5513.11	Tkaniny z włókien odcinkowych poliestrowych, o zawartości poniżej 85 % takich włókien, nawet bielone, o splocie płóciennym, zmieszane głównie lub wyłącznie z bawełną, o masie nieprzekraczającej 170 g/m ²	6 259 000 m ²	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
56.02	Filc, nawet impregnowany, powleczony, pokryty lub laminowany	583 000	
56.03	Włókniny (z materiałów włókienniczych), nawet impregnowane, powlezione, pokryte lub laminowane	621 000	Zmiana z dowolnego innego działu.
57.03	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe włókiennicze, igłowe, nawet gotowe	196 000 m ²	
58.06	Taśmy tkane, inne niż towary objęte pozycją 58.07 (inne niż etykiety, odznaki i podobne artykuły, w kawałkach itp.); taśmy składające się z osnowy bez wątku, połączone za pomocą kleju	169 000	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
5811.00	Wyroby włókiennicze pikowane w sztukach (złożone z jednej lub większej ilości warstw materiałów włókienniczych połączonych z wyściółką przez zszycie lub w inny sposób), inne niż hafty objęte pozycją 58.10	12 000 m ²	Zmiana z dowolnej innej pozycji.
59.03	Tekstylia impregnowane, powlezione, pokryte lub laminowane tworzywami sztucznymi, inne niż te objęte pozycją 59.02	1 754 000 m ²	Zmiana z dowolnego innego działu, pod warunkiem że wartość niepodlegających tekstyliów nie przekracza 60 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (masa netto w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
5904.90	Pokrycia podłogowe składające się z powłoki lub pokrycia nałożonego na podkład włókienniczy, nawet cięte do kształtu, z wyłączeniem linoleum	24 000 m ²	
59.06	Tekstylia gumowane, inne niż te objęte pozycją 59.02	450 000	
5907.00	Tekstylia w inny sposób impregnowane, powleczone lub pokryte; płótna pomalowane będące dekoracjami teatralnymi, tłami studyjnymi lub temu podobnymi	2 969 000 m ²	
59.11	Produkty i artykuły tekstylne, do zastosowań technicznych	173 000	
60.04	Dzianiny o szerokości przekraczającej 30 cm, zawierające 5 % masy lub więcej przędzy elastomerowej lub nitki gumowej, inne niż te objęte pozycją 60.01	25 000	Zmiana z dowolnej innej pozycji; lub drukowanie lub barwienie połączone z przynajmniej dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej nie pochodzącej tkaniny nie przekracza 47,5 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.
60.05	Dzianiny osnowowe (włączając te wykonane na dziewiarce obszywającej galonem), inne niż te objęte pozycją 60.01-60.04	16 000	
60.06	Dzianiny, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	24 000	
63.06	Brezenty, markizy i zasłony przeciwsłoneczne, namioty, żagle do łodzi, desek windsurfingowych lub pojazdów lądowych oraz wyposażenie kempingowe, z materiałów włókienniczych	124 000	
63.07	Artykuły gotowe z materiałów włókienniczych, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	503 000	Zmiana z dowolnego innego działu.

m² = metry kwadratowe

Tabela C.2

Przydział rocznego kontyngentu dla wyrobów odzieżowych wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w sztukach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja ⁽¹⁾
6101.30	Palta, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny, anoraki, kurtki narciarskie i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, z włókien chemicznych, dziane	10 000	Zmiana z dowolnego innego działu, pod warunkiem że produkt jest zarówno cięty (lub dziany do kształtu) i zszywany, lub inaczej połączony, na terytorium Strony; lub Zmiana na artykuł dziany do kształtu, dla którego nie wymaga się zszywania ani innego łączenia, z dowolnego innego działu.
6102.30	Palta, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny, anoraki, kurtki narciarskie i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane	17 000	
61.04	Kostiumy, komplety, żakiety, suknie, spódnice, spódnico-spodnie, spodnie itd. (inne niż strój kąpielowy), damskie lub dziewczęce, dziane	535 000	
6106.20	Błuzki i koszule, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane	44 000	
6108.22	Majtki i figi, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych, dziane	129 000	
6108.92	Peniary, płaszcze kąpielowe, szlafroki i podobne artykuły z włókien chemicznych, damskie lub dziewczęce, dziane	39 000	
6109.10	T-shirts, koszulki i pozostałe podkoszulki, z bawełny, dziane	342 000	
6109.90	T-shirts, koszulki i pozostałe podkoszulki, z materiałów włókienniczych, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, dziane	181 000	
61.10	Błuzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, dziane	478 000	

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w sztukach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja (!)
6112.41	Stroje kąpielowe damskie lub dziecięce, z włókien syntetycznych, dziane	73 000	
61.14	Odzież gdzie indziej niewymieniona ani niewłączona, z dzianin	90 000 kilogramów	
61.15	Rajstopy, trykoty, pończochy, skarpety i pozostałe wyroby pończosznicze, włącznie z wyrobami pończoszniczymi o stopniowanym ucisku (na przykład pończochy przeciwżylakowe) i obuwem bez nakładanych podeszew, dziane	98 000 kilogramów	
62.01	Palta, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny, anoraki (włącznie z kurtkami narciarskimi), wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, męskie lub chłopięce, niedziane, inne niż te objęte pozycją 6203	96 000	
62.02	Palta, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny, anoraki (włącznie z kurtkami narciarskimi), wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, niedziane, inne niż te objęte pozycją 6204	99 000	
62.03	Garnitury, komplety, marynarki, spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty (inne niż strój kąpielowy), męskie lub chłopięce, niedziane	95 000	
62.04	Kostiumy, komplety, żakiety, suknie, spódnice, spódnico-spodnie, spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty (inne niż strój kąpielowy), damskie lub dziewczęce, niedziane	506 000	

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w sztukach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja ⁽¹⁾
62.05	Koszule męskie lub chłopięce, niedziane	15 000	
62.06	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, niedziane	64 000	
6210.40	Odzież męska lub chłopięca, wykonana z tkanin objętych pozycją 59.03, 59.06 lub 59.07, gdzie indziej niewymieniona ani niewłączona, niedziana	68 000 kilogramów	
6210.50	Odzież damska lub dziewczęca wykonana z tkanin objętych pozycją 59.03, 59.06 lub 59.07, gdzie indziej niewymieniona ani niewłączona, niedziana	30 000 kilogramów	
62.11	Dresy, ubiory narciarskie i stroje kąpielowe, inna odzież gdzie indziej niewymieniona ani niewłączona, niedziana	52 000 kilogramów	
6212.10	Biustonosze, nawet dziane	297 000	
6212.20	Pasy i pasomajtki, nawet dziane	32 000	
6212.30	Gorsety, nawet dziane	40 000	
6212.90	Szelki, pasy do pończoch, podwiązki i podobne artykuły oraz części tych artykułów, nawet dziane	16 000 kilogramów	

⁽¹⁾ W odniesieniu do produktów, do których zastosowanie ma tabela C.2, przyjmuje się, że wystarczająca produkcja, o której mowa w tej kolumnie, stanowi produkcję wykraczającą poza niewystarczającą produkcję, o której mowa w art. 7.

Tabela C.3

Przydział rocznego kontyngentu dla materiałów włókienniczych wywożonych z Unii Europejskiej do Kanady

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Unii Europejskiej do Kanady (w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
5007.20	Tkaniny z przędzy, zawierające 85 % masy lub więcej jedwabiu lub odpadów jedwabiu, innych niż bu-reta	83 000 m ²	Tkanie.
5111.30	Tkaniny zawierające głównie, ale nie więcej niż 85 % masy wełny zgrzebnej lub zgrzebnej cienkiej sierści zwierzęcej, zmieszanej głównie lub wyłącznie z włóknami od-cinkowymi chemicznymi	205 000 m ²	Tkanie.
51.12	Tkaniny z wełny czesankowej lub czesankowej cienkiej sierści zwierzęcej	200000	Tkanie.
5208.39	Tkaniny bawełniane, zawierające 85 % lub więcej masy bawełny, o masie nieprzekraczającej 200 g/m ² , barwione, inne niż o splocie diagonalnym 3-nitkowym lub 4-nitkowym, włącznie z tkaninami o splocie diagonalnym krzyżowym i tkaninami gładkimi	116 000 m ²	Tkanie.
5401.10	Nici do szycia z włókien ciągłych syntetycznych, nawet pakowane do sprzedaży detalicznej	18 000	Wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, nawet połączone z przędzeniem; lub przędzenie.
5402.11	Przędza z włókna syntetycznego, niepakowana do sprzedaży detalicznej, przędza o dużej wytrzymałości na rozciąganie z poliamidów aromatycznych	504 000	Wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, nawet połączone z przędzeniem; lub przędzenie.
54.04	Przędza jednowłóknowa (monofilament) syntetyczna, o masie liniowej 67 decyteków lub większej i o przekroju poprzecznym nieprzekraczającym 1 mm; pasek i tym podobne (np. sztuczna słoma), z materiału włókienniczego syntetycznego, o widocznej szerokości nieprzekraczającej 5 mm	275 000	Wyłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, nawet połączone z przędzeniem; lub przędzenie.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Unii Europejskiej do Kanady (w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
54.07	Tkaniny z przędzy z włókna ciągłego syntetycznego, włącznie z tkaninami wykonanymi z materiałów objętych pozycją 54.04	636 000	Tkanie.
56.03	Włókniny, nawet impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	1 629 000	Wszelkie procesy wytwarzania włóknin, włącznie z igłowaniem
5607.41	Szpagat do wiązania lub belowania, z polietylenu lub polipropylenu	813 000	Wszelkie procesy wytwarzania włóknin, włącznie z igłowaniem
5607.49	Szpagat, powróż, linki i liny, z polietylenu lub polipropylenu, nawet plecione lub oplatanie i nawet impregnowane, powleczone, pokryte lub otulane gumą, lub tworzywami sztucznymi (z wyjątkiem szpagat do wiązania lub belowania)	347 000	Wszelkie procesy wytwarzania włóknin, włącznie z igłowaniem
5702.42	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z materiałów włókienniczych chemicznych, tkane, nieigłowe ani nieflokowane, z okrywą, gotowe (z wyłączeniem Kelem, Schumacks, Karamanie i podobnych ręcznie tkanych dywaników)	187 000 m ²	Tkanie; lub wszelkie procesy wytwarzania włóknin, włącznie z igłowaniem.
5703.20	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z nylonu lub pozostałych poliamidów, igłowe, nawet gotowe	413 000 m ²	Tkanie; lub wszelkie procesy wytwarzania włóknin, włącznie z igłowaniem.
5704.90	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe, z filcu, nieigłowe ani nieflokowane, nawet gotowe (z wyłączeniem płyt podłogowych o powierzchni nieprzekraczającej 0,3 m ²)	1 830 000	Tkanie; lub wszelkie procesy wytwarzania włóknin, włącznie z igłowaniem.
59.03	Tekstylia impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane tworzywami sztucznymi (z wyłączeniem materiałów na kord oponowy z przędzy o wysokiej wytrzymałości na rozciąganie, z nylonu lub pozostałych poliamidów, poliestrów lub włókien wiskozowych)	209 000	Tkanie; lub flokowanie, powlekanie, laminowanie lub metalizacja, w każdym przypadku połączone z przynajmniej dwoma innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie i uodparnianie na kurczliwość) nadaje status pochodzenia, pod warunkiem że dodano w ten sposób co najmniej 52,5 % wartości w stosunku do wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Unii Europejskiej do Kanady (w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
5904.10	Linoleum, nawet cięte do kształtu	61 000 m ²	Tkanie; lub flokowanie, powlekanie, laminowanie lub metalizacja, w każdym przypadku połączone z przynajmniej dwoma innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie i uodparnianie na kurczliwość) nadaje status pochodzenia, pod warunkiem że dodano w ten sposób co najmniej 52,5 % wartości w stosunku do ceny ex-works produktu.
5910.00	Pasy lub taśmy, przenośnikowe lub napędowe, z materiałów włókienniczych, nawet impregnowane, pokryte, powleczone lub laminowane tworzywami sztucznymi, lub wzmacniane metalem, lub innym materiałem	298 000	Wytwarzanie z przędzy, odpadów tkanin lub szmat objętych pozycją 63.10; Tkanie; lub flokowanie, powlekanie, laminowanie lub metalizacja, w każdym przypadku połączone z przynajmniej dwoma innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie i uodparnianie na kurczliwość) nadaje status pochodzenia, pod warunkiem że dodano w ten sposób co najmniej 52,5 % wartości w stosunku do ceny ex-works produktu.
59.11	Produkty i artykuły tekstylne, do zastosowań technicznych, wymienione w uwadze 7 do działu 59	160 000	Wytwarzanie z przędzy, odpadów tkanin lub szmat objętych pozycją 63.10; Tkanie; lub flokowanie, powlekanie, laminowanie lub metalizacja, w każdym przypadku połączone z przynajmniej dwoma innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie i uodparnianie na kurczliwość) nadaje status pochodzenia, pod warunkiem że dodano w ten sposób co najmniej 52,5 % wartości w stosunku do ceny ex-works produktu.
6302.21	Bielizna pościelowa, zadrukowana, z bawełny, niedziana	176 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie; lub stosowanie wszelkich procesów wytwarzania włókien, włącznie z igłowaniem, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie)
6302.31	Bielizna pościelowa (inna niż zadrukowana), z bawełny, niedziana	216 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie; stosowanie wszelkich procesów wytwarzania włókien, włącznie z igłowaniem, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); lub wykańczanie poprzedzone drukowaniem.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Unii Europejskiej do Kanady (w kilogramach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja
6302.91	Bielizna toaletowa i bielizna kuchenna (z wyłączeniem bielizny z tkanin ręcznikowych петельkowych (frotte) lub podobnych), z bawełny, ścierki do podłogi, ścierki do polerowania, zmywaki i ścierki do kuru	20 000	stosowanie wszelkich procesów wytwarzania włókien, włącznie z igłowaniem, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie); Przycinanie tkanin i wykańczanie; lub wykańczanie poprzedzone drukowaniem.

Tabela C.4

Przydział rocznego kontyngentu dla wyrobów odzieżowych wywożonych z Unii Europejskiej do Kanady

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Unii Europejskiej do Kanady (w sztukach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja (!)
6105.10	Koszule męskie lub chłopięce, z bawełny, dziane (z wyłączeniem koszul nocnych, T-shirts, koszulek i pozostałych podkoszulek)	46 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
61.06	Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, dziane (z wyłączeniem T-shirts i podkoszulek)	126 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
61.09	T-shirts, koszulki i pozostałe podkoszulki, dziane	722 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
61.10	Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, dziane (z wyłączeniem kamizelek wywatowanych)	537 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie; lub dzianie do kształtu dla wyrobów, dla których nie wymaga się zszywania ani innego łączenia.
61.14	Pozostała odzież gdzie indziej niewymieniona ani niewłączona, z dzianin	58 000 kilogramów	Przycinanie tkanin i wykańczanie; lub dzianie do kształtu dla wyrobów, dla których nie wymaga się zszywania ani innego łączenia.
61.15	Rajstopy, trykoty, pończochy, skarpety i pozostałe wyroby pończosznicze, włącznie z wyrobami pończoszniczymi o stopniowanym ucisku (na przykład pończochy przeciwzylakowe) i obuwiem bez nakładanych podeszew, dziane (z wyłączeniem artykułów dla niemowląt)	1 691 000 (par)	Przycinanie tkanin i wykańczanie; lub dzianie do kształtu dla wyrobów, dla których nie wymaga się zszywania ani innego łączenia.

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Roczny kontyngent na wywóz z Unii Europejskiej do Kanady (w sztukach, o ile nie wskazano inaczej)	Wystarczająca produkcja ⁽¹⁾
6202.11	Palta, płaszcze przeciwdeszczowe, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej, niedziane	15 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
6202.93	Anoraki, wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych (niedziane)	16 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
6203.11	Garnitury z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej, męskie lub chłopięce	39 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
6203.12-6203.49	Garnitury (z wyłączeniem z wełny lub cienkiej sierści zwierzęcej), komplety, marynarki, spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty (z wyłączeniem dzianych i inne niż stroje kąpielowe), męskie lub chłopięce	281 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
62.04	Kostiumy, komplety, żakiety, suknie, spódnice, spódnico-spodnie, spodnie, spodnie na szelkach i z karczkiem typu ogrodniczki, bryczesy i szorty (z wyłączeniem dzianych i strojów kąpielowych), damskie lub dziewczęce	537 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
6205.20	Koszule męskie lub chłopięce, z bawełny, niedziane	182 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
62.10	Odzież wykonana z materiałów włókienniczych objętych pozycją 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 lub 59.07 (z wyłączeniem dzianej oraz odzieży dla niemowląt)	19 000	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
62.11	Dresy, ubiory narciarskie, stroje kąpielowe i pozostała odzież, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone (z wyłączeniem dzianych)	85 000 kilogramów	Przycinanie tkanin i wykańczanie.
62.12	Biustonosze, pasy, gorsety, szelki, pasy do pończoch, podwiązki i podobne artykuły oraz ich części, z materiałów włókienniczych wszelkiego rodzaju, nawet uelastycznione, włącznie z dzianymi (z wyłączeniem pasów i półgorsetów wykonanych w całości z gumy)	26 000 tuzinów	Przycinanie tkanin i wykańczanie.

⁽¹⁾ W odniesieniu do produktów, do których zastosowanie ma tabela C.4, przyjmuje się, że wystarczająca produkcja, o której mowa w tej kolumnie, stanowi produkcję wykraczającą poza niewystarczającą produkcję, o której mowa w art. 7.

Przepisy dotyczące wzrostu w odniesieniu do tabel C.1, C.2, C.3 i C.4

1. Dla każdego z produktów wymienionych w tabelach C.1, C.2, C.3 i C.4, jeżeli więcej niż 80 % kontyngentu pochodzenia przypisanego produktowi zostanie wykorzystane w trakcie roku kalendarzowego, to kontyngent zostanie powiększony w następnym roku kalendarzowym. Kontyngent zostanie zwiększony o 3 % w stosunku do poprzedniego roku kalendarzowego. Przepis dotyczący zwiększenia kontyngentu stosuje się po raz pierwszy po upływie pierwszego pełnego roku kalendarzowego następującego po wejściu w życie niniejszej Umowy. Roczne przydziały kontyngentu pochodzenia mogą zostać zwiększone przez okres do dziesięciu lat.
2. Jakikolwiek zwiększenie kontyngentu pochodzenia zostanie wprowadzone w pierwszym kwartale następnego roku kalendarzowego. Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu na piśmie, czy warunek określony w ust. 1 został spełniony, a jeśli tak – informuje o zwiększeniu kontyngentu pochodzenia oraz o dacie, od której zwiększenie to obowiązuje. Strony gwarantują, by informacja o zwiększeniu kontyngentu pochodzenia oraz dacie, od której ono obowiązuje, była publicznie dostępna.

Przepisy dotyczące przeglądu w odniesieniu do tabel C.1, C.2, C.3 i C.4

Na wniosek jednej ze Stron Strony spotykają się w celu dokonania przeglądu zakresu produktów przydziału kontyngentów, w oparciu o zmiany sytuacji odpowiednich rynków i sektorów. Strony mogą zalecić wprowadzenie zmian Komitetowi ds. Handlu Towarami.

Sekcja D – Pojazdy

Tabela D.1

Przydział rocznego kontyngentu dla pojazdów wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w sztukach)
8703.21	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym: o pojemności skokowej nieprzekraczającej 1 000 cm ³	Produkcja, w której wartość wszystkich użytych materiałów niepocho- dzających nie przekracza: a) 70 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu; lub b) 80 % kosztów netto produktu.	100 000
8703.22	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym: o pojemności skokowej przekraczającej 1 000 cm ³ , ale nieprzekraczającej 1 500 cm ³		
8703.23	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym: o pojemności skokowej przekraczającej 1 500 cm ³ , ale nieprzekraczającej 3 000 cm ³		
8703.24	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem iskrowym: o pojemności skokowej przekraczającej 3 000 cm ³		

Klasyfikacja w Systemie Zharmonizowanym	Opis produktu	Wystarczająca produkcja	Roczny kontyngent na wywóz z Kanady do Unii Europejskiej (w sztukach)
8703.31	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne): o pojemności skokowej nieprzekraczającej 1 500 cm ³		
8703.32	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne): o pojemności skokowej przekraczającej 1 500 cm ³ , ale nieprzekraczającej 2 500 cm ³		
8703.33	Pozostałe pojazdy, z silnikiem tłokowym wewnętrznego spalania z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne): o pojemności skokowej przekraczającej 2 500 cm ³		
8703.90	Inne		

Uwaga 1

Strony postanawiają stosować kumulację ze Stanami Zjednoczonymi zgodnie z następującymi przepisami:

Pod warunkiem że między każdą ze Stron a Stanami Zjednoczonymi obowiązują umowy o wolnym handlu zgodne ze zobowiązaniami Stron w ramach WTO, oraz że Strony osiągnęły porozumienie w sprawie wszystkich mających zastosowanie wymogów, wszystkie materiały objęte działami 84, 85, 87 i 94 Systemu Zharmonizowanego pochodzące ze Stanów Zjednoczonych i wykorzystywane w produkcji produktu objętego podpozycją 8703.21-8703.90 Systemu Zharmonizowanego przeprowadzanej w Kanadzie lub Unii Europejskiej zostaną uznane za pochodzące. Bez uszczerbku dla wyniku negocjacji w sprawie wolnego handlu między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi, dyskusje na temat mających zastosowanie wymogów obejmą konsultacje mające na celu zapewnienie spójności między metodą obliczeń uzgodnioną między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi, a metodą stosowaną na mocy niniejszej Umowy w odniesieniu do produktów objętych działem 87, jeżeli okaże się to konieczne.

W związku z tym tabela D.1 przestanie obowiązywać rok po rozpoczęciu stosowania takiej kumulacji.

Informacja o rozpoczęciu stosowania kumulacji oraz usunięciu uwagi 1 zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w celach informacyjnych.

Postanowienie dotyczące przeglądów

Jeżeli siedem lat po wejściu w życie niniejszej Umowy kumulacja ze Stanami Zjednoczonymi nie weszła jeszcze w życie, na wniosek jednej ze Stron obie Strony spotkają się w celu dokonania przeglądu tych postanowień.

Alternatywne reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów dla produktów objętych pozycją 87.02

W odniesieniu do produktów objętych pozycją 87.02, wywożonych z Kanady do Unii Europejskiej, zastosowanie ma poniższa reguła pochodzenia jako alternatywna do reguły pochodzenia zawartej w załączniku 5:

Zmiana z dowolnej innej pozycji, z wyjątkiem pozycji 87.06-87.08; lub

Zmiana w obrębie tej pozycji lub pozycji 87.06-87.08, nawet jeżeli występuje także zmiana z dowolnej innej pozycji, pod warunkiem że wartość niepochodzących materiałów objętych tą pozycją lub pozycją 87.06-87.08 nie przekracza 50 % wartości transakcyjnej lub ceny ex-works produktu.

Ta reguła pochodzenia będzie miała zastosowanie do przedsiębiorstw zlokalizowanych w Kanadzie i ich następców, i dotyczy produkcji produktów objętych pozycją 87.02 w Kanadzie od momentu zakończenia negocjacji w dniu 1 sierpnia 2014 r.

Uwaga 2

Strony postanawiają stosować kumulację ze Stanami Zjednoczonymi zgodnie z następującymi przepisami:

Pod warunkiem że między każdą ze Stron a Stanami Zjednoczonymi obowiązują umowy o wolnym handlu zgodne ze zobowiązaniami Stron w ramach WTO, oraz że Strony osiągnęły porozumienie w sprawie wszystkich mających zastosowanie wymogów, wszystkie materiały objęte działami 84, 85, 87 i 94 Systemu Zharmonizowanego pochodzące ze Stanów Zjednoczonych i wykorzystywane w produkcji produktu objętego pozycją 87.02 Systemu Zharmonizowanego przeprowadzanej w Kanadzie lub Unii Europejskiej zostaną uznane za pochodzące.

W związku z tym alternatywna reguła pochodzenia dotycząca konkretnych produktów dla produktów objętych pozycją 87.02 przestanie obowiązywać rok po rozpoczęciu stosowania takiej kumulacji.

Informacja o rozpoczęciu stosowania kumulacji oraz usunięciu uwagi 2 zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w celach informacyjnych.

ZAŁĄCZNIK 6

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA REGUŁ POCHODZENIA DLA WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH I ODZIEŻOWYCH

1. W ramach niniejszej Umowy wymiana handlowa wyrobami włókienniczymi i odzieżowymi między Stronami opiera się na zasadzie, zgodnie z którą podwójna obróbka nadaje pochodzenie, co znajduje odzwierciedlenie w załączniku 5 (Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów) Protokołu w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia.
  2. Niemniej jednak z kilku powodów, w tym braku negatywnego skumulowanego wpływu na producentów z UE, Strony postanawiają odstąpić od postanowień ust. 1 poprzez wprowadzenie ograniczonych i wzajemnych kontyngentów pochodzenia dla wyrobów włókienniczych i odzieży. Kontyngenty te wyrażane są w kategoriach ilości, klasyfikowane według kategorii produktu i uznają barwienie za równorzędne z drukowaniem dla ograniczonych i wyraźnie określonych kategorii produktów.
  3. Strony potwierdzają, że te kontyngenty pochodzenia, które mają wyjątkowy charakter, będą stosowane w ścisłej zgodności z Protokołem w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia.
-

ZAŁĄCZNIK 7

WSPÓLNE DEKLARACJE DOTYCZĄCE KSIĘSTWA ANDORY ORAZ REPUBLIKI SAN MARINO**WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA KSIĘSTWA ANDORY**

1. Produkty pochodzące z Księstwa Andory objęte działami 25-97 Systemu Zharmonizowanego są przyjmowane przez Kanadę jako pochodzące z Unii Europejskiej w rozumieniu niniejszej Umowy, pod warunkiem że pozostanie w mocy unia celna ustanowiona decyzją Rady 90/680/EWG z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie zawarcia Porozumienia w formie wymiany listów między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Księstwem Andory.
2. Protokół w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia stosuje się odpowiednio dla celów określenia statusu pochodzenia produktów, o których mowa w ust. 1 niniejszej wspólnej deklaracji.

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA REPUBLIKI SAN MARINO

1. Produkty pochodzące z Republiki San Marino są przyjmowane przez Kanadę jako pochodzące z Unii Europejskiej w rozumieniu niniejszej Umowy, pod warunkiem że produkty te są objęte Umową w sprawie współpracy i unii celnej między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Republiką San Marino, podpisaną w Brukseli w dniu 16 grudnia 1991 r., i że umowa ta pozostanie w mocy.
  2. Protokół w sprawie reguł pochodzenia i procedur dotyczących pochodzenia stosuje się odpowiednio dla celów określenia statusu pochodzenia produktów, o których mowa w ust. 1 niniejszej wspólnej deklaracji.
-

Protokół w sprawie wzajemnej akceptacji wyników oceny zgodności

Artykuł 1

Definicje

W niniejszym Protokole stosuje się definicje zawarte w załączniku 1 do Porozumienia TBT, o ile nie stwierdzono inaczej. Definicje zawarte w szóstym wydaniu przewodnika ISO/IEC dotyczącego ogólnych terminów i ich definicji w odniesieniu do standaryzacji i powiązanych działań (*ISO/IEC Guide 2: 1991 General Terms and Their Definitions Concerning Standardization and Related Activities*) nie mają jednak zastosowania do niniejszego Protokołu. Obowiązują również następujące definicje dodatkowe:

„akredytacja” oznacza poświadczenie dotyczące jednostki oceniającej zgodność, złożone przez stronę trzecią, w którym oficjalnie wykazuje się kompetencje tej jednostki do realizacji określonych zadań związanych z oceną zgodności;

„jednostka akredytująca” oznacza organ dokonujący akredytacji⁽¹⁾;

„poświadczenie” oznacza wydanie oświadczenia na podstawie decyzji wynikającej z przeglądu, w którym stwierdza się, że wykazano spełnienie określonych wymogów technicznych;

„kanadyjska regulacja techniczna” oznacza regulację techniczną wydaną przez rząd krajowy lub przez co najmniej jedną z prowincji lub jedno z terytoriów w Kanadzie;

„ocena zgodności” oznacza proces służący ustaleniu, czy spełniono odpowiednie wymogi w zakresie regulacji technicznych. Do celów niniejszego Protokołu ocena zgodności nie obejmuje akredytacji;

„jednostka oceniająca zgodność” oznacza jednostkę, która wykonuje czynności z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, badania, certyfikację i inspekcję;

„decyzja 768/2008/WE” oznacza decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylającą decyzję Rady 93/465/EWG;

„regulacja techniczna Unii Europejskiej” oznacza regulację techniczną wydaną przez Unię Europejską oraz każdy środek przyjęty przez państwo członkowskie w celu wykonania dyrektywy Unii Europejskiej;

„jednostka własna” oznacza jednostkę oceniającą zgodność, która wykonuje czynności z zakresu oceny zgodności na rzecz podmiotu, którego jest częścią – przykładowo w odniesieniu do Unii Europejskiej i jej państw członkowskich jest to akredytowana jednostka własna spełniająca wymogi określone w art. R21 załącznika I do decyzji 768/2008/WE lub odpowiednie wymogi instrumentu prawnego będącego następcą tej decyzji;

„uzasadniony cel” oznacza cel, który opisano w art. 2.2 Porozumienia TBT;

„umowa o wzajemnym uznawaniu” oznacza *Umowę o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Kanadą*, zawartą w Londynie w dniu 14 maja 1998 r.;

„ocena zgodności dokonana przez stronę trzecią” oznacza ocenę zgodności wykonaną przez osobę lub jednostkę niezależną od osoby lub organizacji zapewniającej produkt oraz interesów użytkowników w odniesieniu do tego produktu;

„jednostka oceniająca zgodność będąca stroną trzecią” oznacza jednostkę oceniającą zgodność, która dokonuje ocen zgodności w charakterze strony trzeciej.

Artykuł 2

Zakres stosowania i wyjątki

1. Niniejszy Protokół ma zastosowanie wobec tych kategorii towarów wymienionych w załączniku 1, w odniesieniu do których Strona uznaje organy pozarządowe do celów dokonywania oceny zgodności towarów z regulacjami technicznymi tej Strony.

2. W ciągu trzech lat od wejścia w życie niniejszej Umowy Strony przeprowadzą konsultacje w celu zwiększenia zakresu stosowania niniejszego Protokołu poprzez zmianę załącznika 1, tak aby włączyć dodatkowe kategorie towarów, w odniesieniu do których Strona uznała organy pozarządowe do celów dokonywania oceny zgodności przedmiotowych towarów z regulacjami technicznymi tej Strony najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Priorytetowe kategorie towarów do rozważenia przedstawiono w załączniku 2.

⁽¹⁾ Autorytet jednostki akredytującej pochodzi zasadniczo od rządu.

3. Strony zgadzają się na stosowanie niniejszego Protokołu w odniesieniu do dodatkowych kategorii towarów, które mogą zostać objęte oceną zgodności dokonaną przez stronę trzecią – uznane organy pozarządowe – zgodnie z regulacjami technicznymi przyjętymi przez Stronę po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. W tym celu Strona niezwłocznie informuje na piśmie drugą Stronę o każdej takiej regulacji technicznej przyjętej po wejściu w życie niniejszej Umowy. Jeśli druga Strona wyrazi zainteresowanie włączeniem nowej kategorii produktów do załącznika 1, ale Strona powiadamiająca nie wyrazi na to zgody, Strona powiadamiająca przedstawi drugiej Stronie, na jej wniosek, powody odmowy zwiększenia zakresu stosowania Protokołu.
4. Jeśli Strony zdecydują się na włączenie dodatkowych kategorii towarów do załącznika 1, zgodnie z ust. 2 lub 3, zwrócą się z wnioskiem do Komitetu ds. Handlu Towarami, zgodnie z art. 18 lit. c), o przedłożenie zaleceń Wspólnemu Komitetowi CETA w celu zmiany załącznika 1.
5. Niniejszy Protokół nie ma zastosowania:
- do środków sanitarnych i fitosanitarnych określonych w załączniku A Porozumienia SPS;
  - do specyfikacji zakupów opracowanych przez organ rządowy i dotyczących jego wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji;
  - do działań wykonywanych przez organ pozarządowy w imieniu organu odpowiedzialnego za nadzór rynku i egzekwowanie przepisów w przypadku nadzoru po wprowadzeniu do obrotu i egzekwowania przepisów, z wyjątkiem postanowień zawartych w art. 11;
  - jeśli Strona przekazała wyłączne kompetencje do oceny zgodności towarów z regulacjami technicznymi tej Strony konkretnemu organowi pozarządowemu;
  - do produktów rolnych;
  - do oceny bezpieczeństwa lotniczego, nawet jeśli została ona uwzględniona w umowie dotyczącej bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego pomiędzy Wspólnotą Europejską i Kanadą zawartej w Pradze w dniu 6 maja 2009 r.; oraz
  - do ustawowych inspekcji i certyfikacji statków innych niż rekreacyjne jednostki pływające.
6. W niniejszym Protokole nie wymaga się od Strony uznania ani akceptacji tego, że regulacje techniczne drugiej Strony są równoważne z jej regulacjami.
7. Niniejszy Protokół nie ogranicza zdolności Strony do przygotowywania, przyjmowania, stosowania lub zmieniania procedur oceny zgodności na podstawie art. 5 Porozumienia TBT.
8. Niniejszy Protokół nie wpływa na prawa lub zobowiązania stosowane w przypadku odpowiedzialności cywilnej na terytorium Strony ani ich nie zmienia.

Artykuł 3

Uznawanie jednostek oceniających zgodność

1. Kanada uznaje jednostkę oceniającą zgodność mającą siedzibę w Unii Europejskiej za właściwą do dokonania oceny zgodności z konkretnymi kanadyjskimi regulacjami technicznymi, na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące przy uznawaniu jednostek oceniających zgodność mających siedzibę w Kanadzie, jeżeli spełniono następujące warunki:
- jednostka oceniająca zgodność jest akredytowana przez uznaną przez Kanadę jednostkę akredytującą jako właściwa do dokonania oceny zgodności z przedmiotowymi określonymi kanadyjskimi regulacjami technicznymi; lub
  - (i) jednostka oceniająca zgodność mająca siedzibę w Unii Europejskiej jest akredytowana przez uznaną zgodnie z art. 12 lub art. 15 jednostkę akredytującą jako właściwa do dokonania oceny zgodności z przedmiotowymi określonymi kanadyjskimi regulacjami technicznymi;
  - (ii) jednostka oceniająca zgodność mająca siedzibę w Unii Europejskiej zostaje wyznaczona przez państwo członkowskie Unii Europejskiej zgodnie z procedurami określonymi w art. 5;

- (iii) wyeliminowano wszystkie zastrzeżenia sformułowane zgodnie z art. 6;
  - (iv) państwo członkowskie Unii Europejskiej nie odwołało wyznaczenia, którego dokonano zgodnie z procedurami określonymi w art. 5; oraz
  - (v) po wygaśnięciu 30-dniowego okresu czasu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lub 2, jednostka oceniająca zgodność mająca siedzibę w Unii Europejskiej nadal spełnia wszystkie warunki określone w art. 5 ust. 5.
2. Unia Europejska uznaje jednostkę oceniającą zgodność będącą stroną trzecią mającą siedzibę w Kanadzie za właściwą do dokonania oceny zgodności z określonymi unijnymi regulacjami technicznymi, na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące przy uznawaniu jednostek oceniających zgodność będących stroną trzecią mających siedzibę w Unii Europejskiej, jeżeli spełniono następujące warunki:
- a) (i) jednostka oceniająca zgodność jest akredytowana przez powołaną przez jedno z państw członkowskich Unii Europejskiej jednostkę akredytującą jako właściwą do dokonania oceny zgodności z przedmiotowymi określonymi regulacjami technicznymi Unii Europejskiej;
  - (ii) jednostka oceniająca zgodność będąca stroną trzecią mająca siedzibę w Kanadzie zostaje wyznaczona przez Kanadę zgodnie z procedurami określonymi w art. 5;
  - (iii) wyeliminowano wszystkie zastrzeżenia sformułowane zgodnie z art. 6;
  - (iv) Kanada nie odwołała wyznaczenia, którego dokonano zgodnie z procedurami określonymi w art. 5; oraz
  - (v) po wygaśnięciu 30-dniowego okresu czasu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lub 2, jednostka oceniająca zgodność będąca stroną trzecią mająca siedzibę w Kanadzie nadal spełnia wszystkie warunki określone w art. 5 ust. 2; lub
  - b) (i) jednostka oceniająca zgodność będąca stroną trzecią mająca siedzibę w Kanadzie jest akredytowana przez uznaną zgodnie z art. 12 lub art. 15 jednostkę akredytującą jako właściwą do dokonania oceny zgodności z przedmiotowymi określonymi regulacjami technicznymi Unii Europejskiej;
  - (ii) jednostka oceniająca zgodność będąca stroną trzecią mająca siedzibę w Kanadzie zostaje wyznaczona przez Kanadę zgodnie z procedurami określonymi w art. 5;
  - (iii) wyeliminowano wszystkie zastrzeżenia sformułowane zgodnie z art. 6;
  - (iv) Kanada nie odwołała wyznaczenia, którego dokonano zgodnie z procedurami określonymi w art. 5; oraz
  - (v) po wygaśnięciu 30-dniowego okresu czasu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lub 2, jednostka oceniająca zgodność będąca stroną trzecią mająca siedzibę w Kanadzie nadal spełnia wszystkie warunki określone w art. 5 ust. 2.
3. Każda Strona prowadzi i publikuje wykaz uznanych jednostek oceniających zgodność, w którym uwzględnia zakres uznania w odniesieniu do każdej jednostki. Unia Europejska przypisuje jednostkom oceniającym zgodność mającym siedzibę w Kanadzie, które zostają uznane w ramach niniejszego Protokołu, numer identyfikacyjny i tworzy wykaz tych jednostek oceniających zgodność w systemie informacyjnym Unii Europejskiej, czyli systemie informacyjnym NANDO lub w systemie, który go zastąpi.

Artykuł 4

Akredytacja jednostek oceniających zgodność

Strony uznają, że jednostka oceniająca zgodność powinna starać się uzyskać akredytację od jednostki akredytującej znajdującej się na terytorium, na którym jednostka oceniająca zgodność ma siedzibę, pod warunkiem że uznano zgodnie z art. 12 lub 15, iż dana jednostka akredytująca może przyznać konkretną akredytację, którą chce uzyskać jednostka oceniająca zgodność. Jeżeli na terytorium Strony nie istnieje jednostka akredytująca, w odniesieniu do której uznano, że zgodnie z art. 12 lub 15 może przyznać konkretną akredytację, którą chce uzyskać jednostka oceniająca zgodność mająca siedzibę na terytorium danej Strony, wówczas:

- a) każda Strona podejmuje takie uzasadnione środki, dostępne w miarę możliwości, aby zapewnić, że jednostki akredytujące na jej terytorium przyznają akredytację jednostkom oceniającym zgodność mającym siedzibę na terytorium drugiej Strony na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące względem jednostek oceniających zgodność mających siedzibę na jej terytorium;

- b) Strona nie przyjmuje ani nie stosuje środków, które ograniczają zdolność jednostek akredytujących na jej terytorium do przyznawania akredytacji lub które zniechęcają te jednostki akredytacyjne do przyznawania akredytacji, na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące przy akredytacji jednostek oceniających zgodność mających siedzibę na terytorium Strony uznającej, jednostkom oceniającym zgodność mającym siedzibę na terytorium drugiej Strony;
- c) Strona nie przyjmuje ani nie stosuje środków, które od jednostek akredytujących na jej terytorium wymagają stosowania warunków akredytacji jednostek oceniających zgodność na terytorium drugiej Strony mniej korzystnych niż warunki obowiązujące przy akredytacji jednostek oceniających zgodność na jej terytorium, lub zachęcają jednostki akredytujące do stosowania takich warunków.

Artykuł 5

Wyznaczenie jednostek oceniających zgodność

1. Strona wyznacza jednostkę oceniającą zgodność poprzez powiadomienie punktu kontaktowego drugiej Strony i przekazanie mu informacji określonych w załączniku 3. Unia Europejska umożliwi w tym celu Kanadzie korzystanie z unijnego systemu powiadomień elektronicznych.
2. Kanada wyznacza tylko taką jednostkę oceniającą zgodność, która spełnia poniższe warunki, i podejmuje uzasadnione środki, aby zapewnić, że warunki te będą stale spełniane:
  - a) jednostka oceniająca zgodność spełnia wymagania określone w art. R17 załącznika I do decyzji 768/2008/WE lub odpowiadające im wymagania zawarte w instrumentach zastępujących tę decyzję, z wyjątkiem tego, iż przez powołanie na podstawie prawa krajowego rozumie się do celów niniejszego Protokołu powołanie na podstawie prawa kanadyjskiego; oraz
  - b) (i) jednostka oceniająca zgodność jest akredytowana przez powołaną przez państwo członkowskie Unii Europejskiej jednostkę akredytującą jako właściwa do dokonania oceny zgodności z regulacjami technicznymi Unii Europejskiej, do której dana jednostka została wyznaczona; lub
(ii) jednostka oceniająca zgodność jest akredytowana przez uznaną zgodnie z art. 12 lub 15 jednostkę akredytującą mającą siedzibę w Kanadzie jako właściwa do dokonania oceny zgodności z regulacjami technicznymi Unii Europejskiej, do której dana jednostka została wyznaczona.
3. Strony uznają, że mające zastosowanie wymagania zawarte w art. R17 załącznika I do decyzji 768/2008/WE są spełnione, jeśli jednostka oceniająca zgodność zostanie akredytowana zgodnie z jedną z procedur opisanych w akapicie drugim lit. b) i jeśli jednostka akredytująca będzie wymagać, w celu przyznania akredytacji, by jednostka oceniająca zgodność spełniała warunki równoważne obowiązującym wymaganiom art. R17 załącznika I do decyzji 768/2008/WE lub odpowiadającym im wymaganiom zawartym w zastępujących tę decyzję instrumentach prawnych.
4. Jeśli Unia Europejska rozważy przegląd wymagań określonych w art. R17 załącznika I do decyzji 768/2008/WE, skonsultuje się na najwcześniejszym etapie procesu przeglądu ze stroną kanadyjską, i będzie się z nią konsultować w trakcie tego procesu, w celu zapewnienia, że jednostki oceniające zgodność na terytorium Kanady będą w dalszym ciągu spełniać wszelkie zmienione wymagania na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące jednostki oceniające zgodność na terytorium Unii Europejskiej.
5. Państwo członkowskie Unii Europejskiej wyznacza tylko taką jednostkę oceniającą zgodność, która spełnia poniższe warunki, i podejmuje uzasadnione środki, aby zapewnić, że warunki te będą stale spełniane:
  - a) jednostka oceniająca zgodność ma siedzibę na terytorium danego państwa członkowskiego; oraz
  - b) (i) jednostka oceniająca zgodność jest akredytowana przez uznaną przez Kanadę jednostkę akredytującą jako właściwa do dokonania oceny zgodności z kanadyjskimi regulacjami technicznymi, do której dana jednostka została wyznaczona; lub
(ii) jednostka oceniająca zgodność jest akredytowana przez uznaną zgodnie z art. 12 lub 15 jednostkę akredytującą mającą siedzibę w Unii Europejskiej jako właściwa do dokonania oceny zgodności z kanadyjskimi regulacjami technicznymi, do której dana jednostka została wyznaczona.
6. W zależności od przypadku Strona może odmówić uznania jednostki oceniającej zgodność, która nie spełnia warunków określonych w ust. 2 lub 5.

Artykuł 6

Zastrzeżenia związane z wyznaczaniem jednostek oceniających zgodność

1. Strona może wyrazić zastrzeżenie co do wyznaczenia jednostki oceniającej zgodność w ciągu 30 dni od powiadomienia przez drugą Stronę zgodnie z art. 5 ust. 1, jeśli:
  - a) Strona, która wyznaczyła jednostkę oceniającą zgodność, nie przekazała informacji określonych w załączniku 3; lub
  - b) Strona ma powody, by sądzić, że wyznaczona jednostka oceniająca zgodność nie spełnia warunków określonych w art. 5 ust. 2 lub 5;
2. W następstwie przekazania wszelkich dalszych informacji przez drugą Stronę, Strona może w ciągu 30 dni od otrzymania tych informacji wyrazić zastrzeżenie, jeśli informacje te będą nadal niewystarczające do wykazania, że wyznaczona jednostka oceniająca zgodność spełnia warunki określone w art. 5 ust. 2 lub 5.

Artykuł 7

Kwestionowanie wyznaczania jednostek oceniających zgodność

1. Strona, która uznała jednostkę oceniającą zgodność na podstawie niniejszego Protokołu, może zakwestionować kompetencje tej jednostki oceniającej zgodność, jeśli:
  - a) Strona, która wyznaczyła jednostkę oceniającą zgodność, nie podjęła działań wymaganych na podstawie art. 11 ust. 3 po otrzymaniu powiadomienia od drugiej Strony o braku zgodności z obowiązującymi regulacjami technicznymi dotyczącymi produktu, który dana jednostka oceniająca zgodność oceniała pod względem zgodności z tymi regulacjami; lub
  - b) Strona ma powody, by sądzić, że wyniki działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez daną jednostkę oceniającą zgodność nie są wystarczającą gwarancją, iż produkty oceniane przez tę jednostkę pod kątem zgodności z obowiązującymi regulacjami technicznymi są w rzeczywistości zgodne z tymi regulacjami technicznymi.
2. Strona, która kwestionuje kompetencje uznanej jednostki oceniającej zgodność na podstawie niniejszego Protokołu, niezwłocznie informuje o tym Stronę, która wyznaczyła jednostkę oceniającą zgodność, i uzasadnia takie zakwestionowanie kompetencji.
3. Strona, która
  - a) zakwestionowała kompetencje uznanej jednostki oceniającej zgodność na podstawie niniejszego Protokołu; oraz
  - b) ma uzasadnione powody, by sądzić, że produkty oceniane przez tę jednostkę oceniającą zgodność pod kątem zgodności z obowiązującymi regulacjami technicznymi mogą nie być zgodne z tymi regulacjami technicznymi,może odmówić zaakceptowania wyników działań podejmowanych przez daną jednostkę oceniającą zgodność w ramach oceny zgodności do czasu gdy kwestia kompetencji tej jednostki nie zostanie rozstrzygnięta lub gdy Strona uznająca przestanie uznawać daną jednostkę oceniającą zgodność na podstawie ust. 5.
4. Strony współpracują ze sobą i dokładają należytych starań, by szybko rozstrzygnąć kwestię kompetencji.
5. Nie naruszając ust. 3, Strona uznająca może przestać uznawać jednostkę oceniającą zgodność, której kompetencje zostały zakwestionowane, jeśli:
  - a) Strony rozstrzygną kwestię kompetencji, stwierdzając, że Strona uznająca wyraziła uzasadnione obawy odnośnie do kompetencji jednostki oceniającej zgodność;
  - b) Strona, która wyznaczyła jednostkę oceniającą zgodność, nie wypełniła czynności wymaganych na podstawie art. 11 ust. 3 w ciągu 60 dni od otrzymania powiadomienia zgodnie z akapitem pierwszym lit. a); lub

- c) Strona uznająca w obiektywny sposób przedstawiła drugiej Stronie, że wyniki działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez daną jednostkę oceniającą zgodność nie są wystarczającym zapewnieniem, iż produkty ocenione przez tę jednostkę jako zgodne z obowiązującymi regulacjami technicznymi są w rzeczywistości zgodne z tymi regulacjami; oraz
- d) kwestii kompetencji nie rozstrzygnięto w ciągu 120 dni od dnia, w którym poinformowano Stronę, która wyznaczyła jednostkę oceniającą zgodność, o zakwestionowaniu kompetencji zgodnie z ust. 1.

Artykuł 8

Wycofanie wyznaczenia jednostek oceniających zgodność

1. Strona wycofuje wyznaczenie jednostki oceniającej zgodność, którą wyznaczyła, lub zmienia zakres tego wyznaczenia, w zależności od przypadku, jeżeli Strona ta uzyska informacje, iż:
  - a) ograniczono zakres akredytacji jednostki oceniającej zgodność;
  - b) akredytacja jednostki oceniającej zgodność wygasa;
  - c) jednostka oceniająca zgodność przestała spełniać pozostałe warunki określone w art. 5 ust. 2 lub 5; lub
  - d) jednostka oceniająca zgodność nie chce już dokonywać ocen zgodności w zakresie, w jakim została do tego wyznaczona, nie jest w stanie dokonywać tych ocen lub też nie posiada już odpowiednich kompetencji.
2. Strona powiadamia drugą Stronę na piśmie o wycofaniu wyznaczenia lub o zmianie zakresu wyznaczenia zgodnie z ust. 1.
3. Gdy Strona wycofuje wyznaczenie lub zmienia zakres wyznaczenia jednostki oceniającej zgodność w wyniku obaw dotyczących kompetencji lub nieprzerwanego wypełniania przez tę jednostkę oceniającą zgodność wymogów i zobowiązań, którym podlega na podstawie art. 5, Strona ta powiadamia na piśmie drugą Stronę o powodach takiej decyzji.
4. Powiadamiając drugą Stronę, Strona wskaże datę, od której według niej jakiegokolwiek warunki lub obawy wymienione w ust. 1 lub 3 mogły dotyczyć danej jednostki oceniającej zgodność.
5. Nie naruszając art. 7 ust. 5, Strona uznająca może przestać uznawać jednostkę oceniającą zgodność za właściwą z skutkiem natychmiastowym, jeśli:
  - a) akredytacja jednostki oceniającej zgodność wygasa;
  - b) jednostka oceniająca zgodność dobrowolnie wycofuje swoje uznanie;
  - c) wyznaczenie jednostki oceniającej zgodność zostaje wycofane zgodnie z niniejszym artykułem;
  - d) jednostka oceniająca zgodność nie spełnia już warunku posiadania siedziby na terytorium drugiej Strony; lub
  - e) Strona uznająca przestaje uznawać jednostkę akredytującą, która przyznała akredytację jednostce oceniającej zgodność na podstawie art. 13 lub 14.

Artykuł 9

Akceptacja wyników oceny zgodności przeprowadzonej przez uznane jednostki oceniające zgodność

1. Strona akceptuje wyniki działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez jednostki oceniające zgodność mające siedzibę na terytorium drugiej Strony, które Strona uznaje zgodnie z art. 3 na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące względem wyników działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez uznane jednostki oceniające zgodność na jej terytorium. Strona akceptuje przedmiotowe wyniki bez względu na obywatelstwo i siedzibę dostawcy lub producenta lub państwo pochodzenia produktu, w odniesieniu do którego podejmowano działania w ramach oceny zgodności.

2. Jeśli Strona przestała uznawać jednostkę oceniającą zgodność mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony, może przestać przyjmować wyniki działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez daną jednostkę oceniającą zgodność od dnia, w którym przestała uznawać daną jednostkę oceniającą zgodność. O ile Strona nie posiada powodów, by sądzić, że jednostka oceniająca zgodność mająca siedzibę na terytorium drugiej Strony nie była właściwa do dokonania oceny zgodności produktów z regulacjami technicznymi Strony przed dniem, w którym Strona przestała uznawać daną jednostkę oceniającą zgodność, Strona nadal akceptuje wyniki działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez daną jednostkę oceniającą zgodność przed dniem, w którym Strona przestała uznawać daną jednostkę oceniającą zgodność, nawet jeśli produkty mogły zostać wprowadzone na rynek tej Strony po tym dniu.

Artykuł 10

Akceptacja wyników oceny zgodności dokonanej przez jednostki własne mające siedzibę w Kanadzie

1. Unia Europejska przyjmuje wyniki działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez akredytowaną jednostkę własną mającą siedzibę w Kanadzie na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące względem wyników działań podejmowanych w ramach oceny zgodności przez akredytowaną jednostkę własną mającą siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, pod warunkiem że:

- a) jednostka własna mająca siedzibę w Kanadzie jest akredytowana przez powołaną przez jedno z państw członkowskich Unii Europejskiej jednostkę akredytującą jako właściwą do dokonania oceny zgodności z przedmiotowymi regulacjami technicznymi; lub
- b) jednostka własna mająca siedzibę w Kanadzie jest akredytowana przez uznaną zgodnie z art. 12 lub art. 15 jednostkę akredytującą jako właściwą do dokonania oceny zgodności z przedmiotowymi regulacjami technicznymi.

2. Jeśli w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy w Kanadzie nie obowiązuje procedura umożliwiająca podjęcie działań w ramach oceny zgodności przez jednostki własne, a po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy Kanada rozważyć będzie wprowadzenie procedur umożliwiających podjęcie działań w ramach oceny zgodności przez jednostki własne, skonsultuje się z Unią Europejską na najwcześniejszym etapie procesu tworzenia procedury i będzie się z nią konsultować w trakcie tego procesu w celu zapewnienia, że jednostki własne mające siedzibę w Unii Europejskiej będą mogły spełniać wszelkie wymagania określone w ramach tej procedury na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące jednostki własne mające siedzibę w Kanadzie.

3. Wyniki uzyskane zgodnie z ust. 1 i 2 zostaną przyjęte bez względu na państwo pochodzenia produktu, w odniesieniu do którego podjęto działania w ramach oceny zgodności.

Artykuł 11

Nadzór rynku, egzekwowanie przepisów i środki ochronne

1. Z wyjątkiem procedur celnych Strona zapewnia, że działania podejmowane przez organy nadzoru rynku lub egzekwowania przepisów dotyczące kontroli lub weryfikacji zgodności z obowiązującymi regulacjami technicznymi w odniesieniu do produktów ocenianych przez uznaną jednostkę oceniającą zgodność mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony lub jednostkę własną, która spełnia warunki określone w art. 10, są przeprowadzane na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki działań podejmowanych w przypadku produktów ocenianych przez jednostki oceniające zgodność na terytorium Strony uznającej. Strony współpracują ze sobą w miarę potrzeb w podejmowaniu przedmiotowych działań.

2. Jeśli wprowadzenie produktu na rynek lub jego stosowanie zagrażałoby realizacji uzasadnionego celu, Strona może przyjąć lub utrzymać środki w odniesieniu do tego produktu, pod warunkiem że są one zgodne z niniejszą Umową. Przedmiotowe środki mogą obejmować wycofanie produktu z rynku, zakaz jego wprowadzania na rynek lub jego stosowania lub ograniczenie przepływu tego produktu na rynku. Strona, która przyjmuje lub utrzymuje wspomniane środki, niezwłocznie informuje o tym drugą Stronę i, na wniosek drugiej Strony, przedstawia uzasadnienie przyjęcia lub utrzymania tych środków.

3. Po otrzymaniu pisemnej skargi drugiej Strony, która musi być poparta dowodami na to, że produkty ocenione przez jednostkę oceniającą zgodność wyznaczoną przez Stronę nie spełniają obowiązujących regulacji technicznych, Strona:

- a) niezwłocznie zwraca się do wyznaczonej jednostki oceniającej zgodność, jej jednostki akredytującej i odpowiednich podmiotów o przekazanie dodatkowych informacji, w stosownych przypadkach;
- b) bada skargę; oraz

- c) przekazuje drugiej Stronie pisemną odpowiedź na skargę.
4. Strona może przeprowadzić działania opisane w ust. 3 za pośrednictwem jednostki akredytującej.

Artykuł 12

Uznawanie jednostek akredytujących

1. Strona („Strona uznająca”) może, zgodnie z procedurą opisaną w ust. 2 i 3, uznać jednostkę akredytującą mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony („Strona nominująca”) za właściwą do przyznania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność jako właściwym do dokonania oceny zgodności z odpowiednimi regulacjami technicznymi Strony uznającej.
2. Strona nominująca może zwrócić się do drugiej Strony z wnioskiem o uznanie jednostki akredytującej mającej siedzibę na jej terytorium jako właściwej poprzez przekazanie Stronie uznającej powiadomienia, w którym zawarto poniższe informacje dotyczące przedmiotowej jednostki akredytującej („nominowana jednostka akredytująca”):
- a) nazwę, adres i dane kontaktowe;
  - b) potwierdzenie tego, że jej autorytet pochodzi od rządu;
  - c) informacje, czy działa na zasadach niekomercyjnych i niekonkurencyjnych;
  - d) potwierdzenie niezależności tej jednostki od jednostek oceniających zgodność, którym przyznaje akredytację, oraz od presji handlowej, w celu zapewnienia, że nie istnieją konflikty interesów z jednostkami oceniającymi zgodność;
  - e) potwierdzenie tego, że dana jednostka została zorganizowana i funkcjonuje w taki sposób, by zapewniać obiektywność i bezstronność swoich działań oraz zachowanie poufności informacji, które otrzymuje;
  - f) potwierdzenie tego, że każda decyzja dotycząca poświadczenia kompetencji jednostek oceniających zgodność jest podejmowana przez upoważnioną do tego osobę, inną niż osoba, która dokonuje oceny;
  - g) zakres uznania, w odniesieniu do którego składany jest wniosek;
  - h) potwierdzenie jej kompetencji do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność w zakresie uznania, w odniesieniu do którego składany jest wniosek, uwzględniające obowiązujące normy międzynarodowe, wytyczne i zalecenia, a także obowiązujące europejskie lub kanadyjskie normy, regulacje techniczne i procedury oceny zgodności;
  - i) potwierdzenie istnienia wewnętrznych procedur jednostki, gwarantujących skuteczne zarządzanie i odpowiednie kontrole wewnętrzne, w tym obowiązujących procedur w zakresie dokumentacji zadań, obowiązków i upoważnień personelu, który może wpływać na jakość oceny, a także poświadczenie kompetencji;
  - j) potwierdzenie liczby dostępnych kompetentnych pracowników – liczba ta powinna być wystarczająca do należytego wykonania zadań jednostki – a także potwierdzenie istnienia procedur w zakresie monitorowania wyników działalności i kompetencji personelu zaangażowanego w proces akredytacji;
  - k) informacje, czy została wyznaczona w odniesieniu do zakresu uznania na terytorium Strony nominującej, który uwzględniono we wniosku;
  - l) potwierdzenie jej statusu jako sygnatariusza wielostronnych porozumień dotyczących uznawania w ramach Międzynarodowej Współpracy w dziedzinie Akredytacji Laboratoriów („ILAC”) lub Międzynarodowego Forum Akredytacji („IAF”) lub wszelkich powiązanych regionalnych porozumień w zakresie uznawania; oraz
  - m) wszelkie inne informacje, które Strony mogą uznać za niezbędne.

3. Strony uznają, że pomiędzy ich odpowiednimi normami, regulacjami technicznymi i procedurami oceny zgodności mogą istnieć różnice. W przypadku istnienia takich różnic Strona uznająca może sprawdzić, czy nominowana jednostka akredytująca posiada kompetencje do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność jako właściwym do dokonania oceny zgodności ze stosownymi regulacjami technicznymi Strony uznającej. Strona uznająca może upewnić się o powyższym na podstawie:

a) porozumienia ustanawiającego współpracę pomiędzy europejskim i kanadyjskim systemem akredytacji;

lub, w przypadku braku takiego porozumienia,

b) porozumienia dotyczącego współpracy nominowanej jednostki akredytującej i jednostki akredytującej uznanej za właściwą przez Stronę uznającą.

4. Zgodnie z wnioskiem złożonym na mocy ust. 2, i z zastrzeżeniem postanowień ust. 3, Strona uznaje właściwą jednostkę akredytującą mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony na warunkach nie mniej korzystnych niż warunki obowiązujące przy uznawaniu jednostek akredytujących mających siedzibę na jej terytorium.

5. Strona uznająca odpowiada na piśmie w ciągu 60 dni na wniosek złożony na mocy ust. 2 i w swojej odpowiedzi przekazuje informacje o tym, że:

a) uznaje jednostkę akredytującą Strony nominującej za właściwą do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność w proponowanym zakresie;

b) uznaje jednostkę akredytującą Strony nominującej za właściwą do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność w proponowanym zakresie po uwzględnieniu koniecznych zmian legislacyjnych lub regulacyjnych. Taka odpowiedź musi zawierać wyjaśnienie dotyczące wymaganych zmian i szacowany okres czasu niezbędnego na wdrożenie tych zmian;

c) Strona nominująca nie przedstawiła informacji określonych w ust. 2. Taka odpowiedź musi zawierać stwierdzenie, których informacji brakuje we wniosku; lub

d) nie uznaje nominowanej jednostki akredytującej za właściwą do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność w proponowanym zakresie. Takie stwierdzenie należy uzasadnić w obiektywny i umotywowany sposób oraz wyraźnie określić warunki, na jakich uznanie zostałoby przyznane.

6. Każda Strona publikuje wykaz nazw jednostek akredytujących drugiej Strony, które uznaje, i w przypadku każdej jednostki akredytującej – zakres regulacji technicznych, w odniesieniu do których uznaje daną jednostkę akredytującą.

Artykuł 13

Zaprzestanie uznawania jednostek akredytujących

Jeśli jednostka akredytująca, która została uznana przez Stronę zgodnie z art. 12, przestaje być sygnatariuszem wielostronnego lub regionalnego porozumienia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 lit. l), lub porozumienia dotyczącego współpracy typu określonego w art. 12 ust. 3, Strona uznająca może przestać uznawać daną jednostkę akredytującą za właściwą, a także wszystkie jednostki oceniające zgodność uznane na podstawie akredytacji uzyskanej wyłącznie od danej jednostki akredytującej.

Artykuł 14

Kwestionowanie uznawania jednostek akredytujących

1. Nie naruszając postanowień art. 13, Strona uznająca może zakwestionować kompetencje jednostki akredytującej, która została uznana zgodnie z art. 12 ust. 5 lit. a) lub b), w związku z tym, że jednostka akredytująca nie posiada już kompetencji do przyznawania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność jako właściwym do oceny zgodności z odpowiednimi regulacjami technicznymi Strony uznającej. Strona uznająca niezwłocznie powiadamia Stronę nominującą o takim zakwestionowaniu kompetencji i przedstawia obiektywne i umotywowane uzasadnienie takiego działania.

2. Strony współpracują ze sobą i dokładają należytych starań, by szybko rozstrzygnąć kwestię kompetencji. Jeśli istnieje porozumienie dotyczące współpracy, o którym mowa w art. 12 ust. 3, Strony zapewniają, że europejskie i kanadyjskie systemy lub organy akredytacji, o których mowa w art. 12 ust. 3, będą dążyć do rozwiązania kwestii kompetencji w imieniu Stron.
3. Strona uznająca może przestać uznawać nominowaną jednostkę akredytującą, której kompetencje zakwestionowano, oraz wszystkie jednostki oceniające zgodność uznane na podstawie akredytacji uzyskanej wyłącznie od danej jednostki akredytującej, jeśli:
  - a) Strony rozstrzygną kwestię kompetencji, w tym poprzez zastosowanie europejskich i kanadyjskich systemów akredytacji, stwierdzając, że Strona uznająca wyraziła uzasadnione obawy odnośnie do kompetencji nominowanej jednostki akredytującej; lub
  - b) Strona uznająca w obiektywny sposób wykaże drugiej Stronie, że jednostka akredytująca nie posiada już kompetencji do przyznania akredytacji jednostkom oceniającym zgodność jako właściwym do dokonania oceny zgodności ze stosownymi regulacjami technicznymi Strony uznającej; oraz
  - c) kwestii kompetencji nie rozstrzygnięto w ciągu 120 dni od dnia, w którym poinformowano Stronę nominującą o zakwestionowaniu kompetencji.

Artykuł 15

Uznawanie jednostek akredytujących w obszarze telekomunikacji i kompatybilności elektromagnetycznej

W przypadku regulacji technicznych dotyczących końcowych urządzeń telekomunikacyjnych, sprzętu informatycznego, urządzeń stosowanych w radiokomunikacji i kompatybilności elektromagnetycznej od dnia wejścia w życie niniejszego Protokołu jednostki akredytujące uznawane przez:

- a) Kanadę obejmującą:
  - (i) w przypadku testów laboratoryjnych, każdą krajową jednostkę akredytującą państwa członkowskiego Unii Europejskiej, która jest sygnatariuszem wielostronnego porozumienia dotyczącego uznawania w ramach ILAC; oraz
  - (ii) w przypadku jednostek certyfikujących, każdą krajową jednostkę akredytującą państwa członkowskiego Unii Europejskiej, która jest sygnatariuszem wielostronnego porozumienia dotyczącego uznawania w ramach IAF;
- b) Unię Europejską obejmującą kanadyjską radę ds. norm (*Standards Council of Canada*) lub organ będący jej następcą.

Artykuł 16

Przejście od umowy o wzajemnym uznawaniu

Strony wyrażają zgodę, by jednostka oceniająca zgodność, która została wyznaczona w ramach umowy o wzajemnym uznawaniu, automatycznie stawała się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy uznaną jednostką oceniającą zgodność w ramach niniejszego Protokołu.

Artykuł 17

Komunikacja

1. Każda Strona wyznaczy punkty kontaktowe odpowiedzialne za komunikację z drugą Stroną we wszystkich kwestiach dotyczących niniejszego Protokołu.
2. Komunikacja w ramach punktów kontaktowych może odbywać się za pośrednictwem poczty elektronicznej, wideokonferencji lub innych środków, o których zadecydują punkty kontaktowe.

*Artykuł 18***Zarządzanie niniejszym Protokołem**

Do celów niniejszego Protokołu funkcje Komitetu ds. Handlu Towarami ustanowionego na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. a) (Specjalne komitety) obejmują:

- a) zarządzanie wdrażaniem niniejszego Protokołu;
  - b) rozwiązywanie każdej kwestii zgłoszonej przez Stronę, dotyczącej niniejszego Protokołu;
  - c) opracowywanie zaleceń dotyczących zmian do niniejszego Protokołu celem rozważenia przez Wspólny Komitet CETA;
  - d) podejmowanie wszelkich innych działań, które Strony uznają za przydatne we wdrażaniu niniejszego Protokołu; oraz
  - e) w stosownych przypadkach, przedkładanie Wspólnemu Komitetowi CETA sprawozdania z wdrażania niniejszego Protokołu.
-

ZAŁĄCZNIK I

WYKAZ PRODUKTÓW

- a) Sprzęt elektryczny i elektroniczny, w tym instalacje i urządzenia elektryczne, oraz powiązane elementy;
  - b) Urządzenia radiowe i końcowe urządzenia telekomunikacyjne;
  - c) Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC);
  - d) Zabawki;
  - e) Produkty budowlane;
  - f) Maszyny, w tym części, elementy, włącznie z elementami systemów bezpieczeństwa, wyposażeniem wymiennym oraz zespołami maszyn;
  - g) Przyrządy pomiarowe;
  - h) Kotły wody gorącej, włącznie z powiązаныmi urządzeniami;
  - i) Wyposażenie, maszyny, sprzęt, urządzenia, elementy systemów kontroli, systemy ochronne, urządzenia systemu bezpieczeństwa, urządzenia kontrolne i regulujące oraz powiązane instrumenty oraz systemy zapobiegania i wykrywania do stosowania w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (sprzęt ATEX);
  - j) Sprzęt do stosowania na zewnątrz pomieszczeń związany z emisją hałasu do środowiska; oraz
  - k) Rekreacyjne jednostki pływające, w tym ich elementy.
-

ZAŁĄCZNIK 2

**PRIORYTETOWE KATEGORIE PRODUKTÓW W CELU ROZWAŻENIA ICH WŁĄCZENIA DO ZAŁĄCZNIKA
1 ZGODNIE Z ART. 2 UST. 2**

- a) Wyroby medyczne, w tym akcesoria;
  - b) Urządzenia ciśnieniowe, w tym zbiorniki, rury, akcesoria i zespoły;
  - c) Urządzenia spalające paliwa gazowe, w tym łączniki;
  - d) Środki ochrony indywidualnej;
  - e) Systemy kolei, podsystemy i składniki interoperacyjności; oraz
  - f) Sprzęt umieszczany na pokładzie statku
-

ZAŁĄCZNIK 3

INFORMACJE, KTÓRE NALEŻY PODAĆ W RAMACH WYZNACZENIA

Informacje, które Strona musi przekazać, wyznaczając jednostkę oceniającą zgodność, to:

- a) we wszystkich przypadkach:
  - (i) zakres wyznaczenia (który nie może wykraczać poza zakres akredytacji przyznanej jednostce);
  - (ii) certyfikat akredytacji i odpowiedni zakres akredytacji;
  - (iii) adres i informacje kontaktowe jednostki, a także
- b) jeśli państwo członkowskie Unii Europejskiej wyznaczy jednostkę certyfikującą, z wyjątkiem w odniesieniu do regulacji technicznych określonych w art. 15:
  - (i) zarejestrowany znak certyfikacyjny jednostki certyfikującej, włącznie z kwalifikującym oświadczeniem ⁽¹⁾; oraz
- c) jeśli państwo członkowskie Unii Europejskiej wyznaczy jednostkę oceniającą zgodność w odniesieniu do regulacji technicznych określonych w art. 15:
  - (i) w przypadku jednostki certyfikującej:
    - A) niepowtarzalny identyfikator jednostki ⁽²⁾;
    - B) wniosek o uznanie podpisany przez daną jednostkę zgodnie z CB-01 (dokument dotyczący wymogów dla jednostek certyfikujących, *Requirements for Certification Bodies*) lub dokumentem go zastępującym; oraz
    - C) wykaz odniesień przygotowany przez daną jednostkę, który poświadcza, że spełnia ona obowiązujące kryteria uznawania zgodnie z CB-02 (dokument dotyczący kryteriów uznawania oraz administracyjnych i operacyjnych wymogów obowiązujących jednostki certyfikujące w przypadku certyfikacji aparatury radiowej w ramach norm i specyfikacji departamentu rządu kanadyjskiego odpowiedzialnego za przemysł, *Recognition Criteria, and Administrative and Operational Requirements Applicable to Certification Bodies (CB) for the Certification of Radio Apparatus to Industry Canada's Standards and Specifications*) lub dokumentem go zastępującym; oraz
  - (ii) w przypadku laboratorium badawczego:
    - A) jego niepowtarzalny identyfikator; oraz
    - B) wniosek o uznanie podpisany przez daną jednostkę zgodnie z REC-LAB (dokument dotyczący procedury uznawania wyznaczonych zagranicznych laboratoriów badawczych przez departament rządu kanadyjskiego odpowiedzialny za przemysł, *Procedure for the Recognition of Designated Foreign Testing Laboratories by Industry Canada*) lub dokumentem go zastępującym; oraz
- d) wszelkie pozostałe informacje, o których Strony wspólnie zdecydują.

⁽¹⁾ Kwalifikujące oświadczenie zwyczajowo przyjmuje formę małej litery „c” umieszczonej przed zarejestrowanym znakiem certyfikacyjnym jednostki certyfikującej w celu wskazania, że produkt jest zgodny z obowiązującymi kanadyjskimi regulacjami technicznymi.

⁽²⁾ Niepowtarzalny identyfikator składa się z sześciu znaków, z których dwa pierwsze to litery (zazwyczaj kod państwa ISO 3166), a cztery kolejne – cyfry.

Protokół w sprawie wzajemnego uznawania programu zgodności i egzekwowania w zakresie dobrej praktyki wytwarzania w odniesieniu do produktów leczniczych

Artykuł 1

Definicje

1. Do celów niniejszego protokołu:

certyfi­kat zgodności z dobrą praktyką wytwarzania oznacza certyfi­kat wydany przez organ regulacyjny potwierdzający zgodność zakładu produkcyjnego z dobrą praktyką wytwarzania (GMP);

równoważny organ oznacza organ regulacyjny strony uznany za równoważny organ przez drugą stronę;

produkcja obejmuje wytwarzanie, pakowanie, ponowne pakowanie, etykietowanie, testowanie i składowanie;

produkt leczniczy lub lek oznacza jakikolwiek produkt kwalifiku­jący się jako lek zgodnie z prawem dotyczącym żywności i leków (*Food and Drugs Act*, R.S.C., 1985, c. F-27) lub kwalifiku­jący się jako produkt leczniczy niezależnie od tego, czy jest produktem gotowym, półproduktem lub produktem w fazie badań lub substancją czynną zgodnie z obowiązującym prawodawstwem Unii Europejskiej;

ocena na miejscu oznacza ocenę konkretnego produktu w miejscu jego wytwarzania w kontekście wniosku o dopuszczenie produktu leczniczego lub leku do obrotu w celu oceny zgodności pomieszczeń, w których dany produkt leczniczy lub lek jest produkowany, zgodności tego procesu, warunków i kontroli produkcji z przedłożonymi informacjami, a także w celu rozpatrzenia wszelkich nierozstrzygniętych kwestii wynikających z oceny wniosku o dopuszczenie do obrotu; oraz

organ regulacyjny oznacza podmiot na terytorium Strony, który zgodnie z prawem strony jest uprawniony do nadzoru i kontroli produktów leczniczych lub leków na terytorium tej Strony.

2. O ile nie określono inaczej, w przypadku gdy niniejszy Protokół odnosi się do inspekcji, odniesienia te nie obejmują ocen na miejscu.

Artykuł 2

Cel

Celem niniejszego Protokołu jest wzmocnienie współpracy między organami Stron obejmującej zapewnienie, aby produkty lecznicze i leki spełniały stosowne normy jakości poprzez wzajemne uznawanie certyfi­katów zgodności z dobrą praktyką wytwarzania.

Artykuł 3

Zakres produktów

Niniejszy Protokół ma zastosowanie do wszelkich produktów leczniczych lub leków określonych w załączniku 1, do których na terytorium obu Stron mają zastosowanie wymogi dobrej praktyki wytwarzania.

Artykuł 4

Uznawanie organów regulacyjnych

1. Procedurę oceny równoważności nowego organu regulacyjnego wymienionego w załączniku 2 przeprowadza się zgodnie z art. 12.

2. Każda ze Stron zapewnia, by wykaz organów regulacyjnych, które uznaje za równoważne, wraz z wszelkimi zmianami, był publicznie dostępny.

Artykuł 5

Wzajemne uznawanie certyfikatów zgodności z dobrą praktyką wytwarzania

1. Strona uznaje certyfikat zgodności z dobrą praktyką wytwarzania wydany przez równoważny organ regulacyjny drugiej Strony zgodnie z ust. 3, jako potwierdzający, że zakład produkcyjny, który jest objęty tym certyfikatem, położony na terytorium jednej ze stron, jest zgodny z dobrą praktyką wytwarzania określoną w tym certyfikacie.
2. Strona może zaakceptować certyfikat zgodności z dobrą praktyką wytwarzania wydany przez równoważny organ regulacyjny drugiej Strony zgodnie z ust. 3 w odniesieniu do zakładu produkcyjnego poza terytorium stron. Strona może określić warunki, na podstawie których podejmuje decyzję o akceptacji certyfikatu.
3. Certyfikat zgodności z dobrą praktyką wytwarzania musi określać:
  - a) nazwę i adres zakładu produkcyjnego;
  - b) datę ostatniej inspekcji zakładu produkcyjnego przez równoważny organ regulacyjny, który wydał świadectwo;
  - c) procesy wytwarzania i w stosownych przypadkach produkty lecznicze lub leki i postaci farmaceutyczne, w odniesieniu do których zakład produkcyjny przestrzega dobrej praktyki wytwarzania; oraz
  - d) okres ważności certyfikatu zgodności z dobrą praktyką wytwarzania.
4. Jeśli importer, eksporter lub organ regulacyjny jednej ze stron zażąda certyfikatu zgodności z dobrą praktyką wytwarzania dla zakładu produkcyjnego, który uzyskał certyfikat od równoważnego organu drugiej strony, druga strona zapewnia wydanie przez równoważny organ regulacyjny certyfikatu zgodności z dobrą praktyką wytwarzania:
  - a) w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia, w którym instytucja certyfikująca otrzymała wniosek o wydanie certyfikatu, jeśli nie jest konieczne przeprowadzenie nowej inspekcji; oraz
  - b) w terminie 90 dni kalendarzowych od dnia, w którym instytucja certyfikująca otrzymała wniosek o wydanie certyfikatu, jeśli konieczne jest przeprowadzenie nowej inspekcji, a dany zakład produkcyjny przejdzie pomyślnie tę inspekcję.

Artykuł 6

Inne przypadki uznawania certyfikatów zgodności z dobrą praktyką wytwarzania

1. Strona może akceptować certyfikat zgodności z dobrą praktyką wytwarzania w odniesieniu do produktu leczniczego lub leku, który nie został wymieniony w pkt 2 załącznika 1.
2. Strona, która akceptuje certyfikat na podstawie ust. 1, może określić warunki, na jakich go zaakceptuje.

Artykuł 7

Akceptacja certyfikatów dla partii produktów

1. Strona akceptuje certyfikat dla partii produktów wydany przez producenta bez ponownej kontroli tej partii przy przywozie, pod warunkiem że:
  - a) produkty znajdujące się w tej partii zostały wyprodukowane w zakładzie produkcyjnym, który uzyskał certyfikat zgodności od równoważnego organu regulacyjnego;
  - b) certyfikat dla partii produktów jest zgodny z treścią certyfikatu dla partii produktów leczniczych określoną w zharmonizowanych międzynarodowych wymogach certyfikacji partii (*Internationally Harmonized Requirements for Batch Certification*); oraz
  - c) certyfikat dla partii został podpisany przez osobę odpowiedzialną za dopuszczenie partii do sprzedaży lub dostawy.
2. Ustęp 1 nie narusza prawa Strony do przeprowadzenia oficjalnej procedury dopuszczenia partii.

3. Osoba odpowiedzialna za dopuszczenie partii:
  - a) gotowego produktu leczniczego do sprzedaży lub dostawy do zakładów produkcyjnych w Unii Europejskiej musi być „wykwalifikowaną osobą” w rozumieniu art. 48 dyrektywy 2001/83/WE i art. 52 dyrektywy 2001/82/WE; lub
  - b) w przypadku sprzedaży lub dostawy leku do zakładów produkcyjnych w Kanadzie to osoba odpowiedzialna za dział kontroli jakości, o której mowa w przepisach o żywności i lekach (*Food and Drugs Regulations*, C.R.C., c. 870, Part C, Division 2, section C.02.014).

Artykuł 8

Ocena na miejscu

1. Strona ma prawo do przeprowadzenia własnej oceny na miejscu w zakładzie produkcyjnym, który uzyskał certyfikat zgodności od równoważnego organu regulacyjnego drugiej Strony.
2. Przed przeprowadzeniem oceny na miejscu zgodnie z ust. 1 Strona powiadamia na piśmie drugą Stronę i informuje ją o zakresie oceny na miejscu. Strona dokłada starań, by powiadomić drugą Stronę na piśmie co najmniej 30 dni przed planowaną oceną na miejscu, jednak w pilnych sytuacjach termin ten może być krótszy. W ocenie na miejscu przeprowadzanej przez Stronę ma prawo uczestniczyć druga Strona.

Artykuł 9

Inspekcje i oceny na miejscu na wniosek jednej ze Stron

1. Na wniosek jednej ze Stron druga Strona przeprowadza inspekcję zakładu uczestniczącego w procesie wytwarzania produktu leczniczego lub leku, który jest przedmiotem przywozu na terytorium Strony składającej wniosek, aby sprawdzić, czy zakład ten przestrzega dobrej praktyki wytwarzania.
2. Na wniosek jednej ze Stron druga Strona może przeprowadzić ocenę na miejscu na podstawie oceny danych zawartych w przedłożonej dokumentacji produktu. Strony mogą wymieniać się odpowiednimi informacjami o produkcie w odniesieniu do wniosku o przeprowadzenie oceny na miejscu zgodnie z art. 14.

Artykuł 10

Zabezpieczenia

1. Strona ma prawo do przeprowadzenia własnej inspekcji w zakładzie produkcyjnym, który uzyskał certyfikat zgodności od równoważnego organu regulacyjnego drugiej Strony. Korzystanie z tego prawa powinno stanowić wyjątek od zwykłej praktyki Strony.
2. Przed przeprowadzeniem inspekcji zgodnie z ust. 1 Strona powiadamia na piśmie drugą Stronę i informuje ją o przyczynach przeprowadzenia własnej inspekcji. Strona dokłada starań, by powiadomić drugą Stronę na piśmie co najmniej 30 dni przed planowaną inspekcją, jednak w pilnych sytuacjach termin ten może być krótszy. W inspekcji przeprowadzanej przez Stronę ma prawo uczestniczyć druga Strona.

Artykuł 11

Programu wzajemnego ostrzegania i wymiany informacji

1. Zgodnie z programem wzajemnego ostrzegania w ramach uzgodnień administracyjnych dotyczących dobrej praktyki wytwarzania, o których mowa w art. 15 ust. 3, Strona:
  - a) zapewnia, by informacje dotyczące ograniczenia, zawieszenia lub cofnięcia pozwolenia na produkcję, które mogłyby mieć wpływ na ochronę zdrowia publicznego, były przekazywane przez właściwy organ regulacyjny na jej terytorium właściwemu organowi regulacyjnemu na terytorium drugiej Strony; oraz

- b) w stosownych przypadkach aktywnie powiadamia drugą Stronę na piśmie o potwierdzonym zgłoszeniu poważnego problemu związanego z zakładem produkcyjnym na jej terytorium, lub o problemie stwierdzonym w wyniku oceny na miejscu lub inspekcji na terytorium drugiej Strony, w tym o problemie związanym z wadami jakościowymi, wycofaniem partii, podrabianymi lub sfałszowanymi produktami leczniczymi lub lekami bądź o potencjalnych poważnych niedociągnięciach.
2. W kontekście elementów procedury wymiany informacji w ramach uzgodnień administracyjnych dotyczących dobrej praktyki wytwarzania, o których mowa w art. 15 ust. 3, Strona:
- a) odpowiada na specjalny wniosek o udzielenie informacji, w tym uzasadniony wniosek o sprawozdanie z inspekcji lub sprawozdanie z oceny na miejscu; oraz
- b) zapewnia, aby na wniosek drugiej Strony lub równoważnego organu drugiej Strony równoważny organ na jej terytorium przekazał odpowiednie informacje.
3. Strona przekazuje drugiej stronie, w drodze pisemnego powiadomienia, informacje o punktach kontaktowych dla poszczególnych równoważnych organów na swoim terytorium.

Artykuł 12

Równoważność nowych organów regulacyjnych

1. Strona („strona wnioskująca”) może zażądać, by organ regulacyjny na jej terytorium, który nie są uznawany za równoważny względem organów regulacyjnych na terytorium drugiej Strony („strona oceniająca”), został poddany ocenie w celu stwierdzenia, czy powinien być uznawany za równoważny. Po otrzymaniu wniosku strona oceniająca przeprowadza ocenę zgodnie z procedurą oceny nowych organów regulacyjnych w ramach uzgodnień administracyjnych dotyczących dobrej praktyki wytwarzania, o których mowa w art. 15 ust. 3.
2. Strona oceniająca przeprowadza ocenę nowego organu regulacyjnego z zastosowaniem elementów programu zgodności z dobrą praktyką wytwarzania w ramach uzgodnień administracyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 3. Elementy programu zgodności z dobrą praktyką wytwarzania muszą obejmować takie elementy jak wymogi ustawowe i wykonawcze, normy inspekcji, systemy nadzoru i system zarządzania jakością.
3. Jeśli po zakończeniu oceny strona oceniająca stwierdzi, że nowy organ regulacyjny jest równoważny, powiadamia stronę wnioskującą na piśmie, że uznaje nowy organ regulacyjny za równoważny.
4. Jeśli po zakończeniu oceny strona oceniająca stwierdzi, że nowy organ regulacyjny nie jest równoważny, przedstawia stronie wnioskującej pisemne uzasadnienie, w którym podaje należycie uzasadnione przyczyny nieuznania odnośnego nowego organu regulacyjnego za równoważny. Na żądanie strony wnioskującej wspólna grupa sektorowa ds. produktów leczniczych („wspólna grupa sektorowa”), o której mowa w art. 15, rozpatruje odmowę uznania przez stronę oceniającą nowego organu regulacyjnego za równoważny oraz może wydać zalecenia w celu ułatwienia obu stronom rozstrzygnięcia tej kwestii.
5. Jeśli po zakończeniu oceny strona oceniająca stwierdzi, że nowy organ regulacyjny jest równoważny jedynie w bardziej ograniczonym zakresie niż zaproponowała strona wnioskująca, strona oceniająca przedstawia stronie wnioskującej pisemne uzasadnienie, w którym wskazuje, że istnieją należycie uzasadnione przyczyny uznania odnośnego nowego organu regulacyjnego za równoważny jedynie we wspomnianym bardziej ograniczonym zakresie. Na żądanie strony wnioskującej wspólna grupa sektorowa rozpatruje odmowę uznania przez stronę oceniającą nowego organu regulacyjnego za równoważny oraz może wydać zalecenia w celu ułatwienia obu stronom rozstrzygnięcia tej kwestii.
6. Organ regulacyjny uznany za równoważny na mocy Umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Kanadą, sporządzonej w Londynie w dniu 14 maja 1998 r., uznaje się za równoważny na mocy niniejszej umowy od dnia jej wejścia w życie.

Artykuł 13

Program utrzymania równoważności

1. Wspólna grupa sektorowa opracowuje program utrzymania równoważności zgodnie z uzgodnieniami administracyjnymi dotyczącymi dobrej praktyki wytwarzania, o których mowa w art. 15 ust. 3, w celu utrzymania równoważności organów regulacyjnych. Przy podejmowaniu decyzji, czy należy zmienić status równoważności danego organu regulacyjnego, Strony postępują zgodnie z tym programem.

2. Jeśli status równoważności organu regulacyjnego ulegnie zmianie, Strona może dokonać ponownej oceny tego organu regulacyjnego. Ponowną ocenę przeprowadza się zgodnie z procedurą określoną w art. 12. Zakres ponownej oceny jest ograniczony do kwestii, które były przyczyną zmiany statusu równoważności.
3. Strony wymieniają się wszystkimi informacjami niezbędnymi do utrzymania pewności obu Stron, że odnośne równoważne organy regulacyjne są faktycznie równoważne.
4. Strona informuje drugą stronę przed przyjęciem zmian w wytycznych technicznych lub przepisach dotyczących dobrej praktyki wytwarzania.
5. Strona informuje drugą stronę o wszelkich nowych wytycznych technicznych, procedurach inspekcji lub przepisach dotyczących dobrej praktyki wytwarzania.

Artykuł 14

Poufność

1. Strona nie ujawnia publicznie nieprzeznaczonych do wiadomości publicznej i poufnych informacji technicznych, handlowych lub naukowych, w tym tajemnic handlowych i informacji zastrzeżonych, które otrzymała od drugiej Strony.
2. Strona może ujawnić informacje, o których mowa w ust. 1, jeśli uzna, że jest to konieczne w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego. Przed ujawnieniem informacji Strona ta konsultuje się z drugą Stroną.

Artykuł 15

Zarządzanie protokołem

1. W skład wspólnej grupy sektorowej ustanowionej na mocy art. 26.2 ust. 1 lit. a) (Specjalne komitety) wchodzi przedstawiciele obu Stron.
2. Wspólna grupa sektorowa ustala swój skład oraz swoje zasady i procedury.
3. Wspólna grupa sektorowa przyjmuje uzgodnienia administracyjne dotyczące dobrej praktyki wytwarzania w celu ułatwienia skutecznego wdrażania niniejszego Protokołu. Uzgodnienia administracyjne dotyczące dobrej praktyki wytwarzania obejmują:
  - a) zakres zadań wspólnej grupy sektorowej;
  - b) program wzajemnego ostrzegania;
  - c) wykaz punktów kontaktowych odpowiedzialnych za kwestie wynikające ze stosowania niniejszego Protokołu;
  - d) elementy procesu wymiany informacji;
  - e) elementy programu zgodności z dobrą praktyką wytwarzania;
  - f) procedurę oceny nowych organów regulacyjnych; oraz
  - g) program utrzymania równoważności.
4. Wspólna grupa sektorowa może wprowadzić zmiany w uzgodnieniach administracyjnych dotyczących dobrej praktyki wytwarzania, jeśli uzna to za konieczne.
5. Na wniosek Stron wspólna grupa sektorowa dokonuje przeglądu załączników do niniejszego Protokołu i opracowuje zalecenia dotyczące zmian w tych załącznikach do rozpatrzenia przez Wspólny Komitet CETA.
6. Na podstawie ust. 5 wspólna grupa sektorowa dokonuje przeglądu zakresu operacyjnego produktów leczniczych lub leków zgodnie z pkt 2 załącznika 1 w celu włączenia tych produktów leczniczych lub leków wymienionych w pkt 1 załącznika 1.
7. Strony przyjmują uzgodnienia administracyjne dotyczące dobrej praktyki wytwarzania z chwilą wejścia w życie Umowy. Uzgodnienia te nie podlegają postanowieniom rozdziału dwadzieścia dziewięć (Rozstrzygnięcie sporów).

*Artykuł 16***Opłaty**

1. Do celów niniejszego artykułu opłata obejmuje środek służący pokryciu kosztów, taki jak opłata od użytkownika, opłata ustawowa lub kwota określona w umowie.
  2. Strona ma prawo do określenia opłat mających zastosowanie do zakładów produkcyjnych znajdujących się na jej terytorium, w tym opłat za wystawianie certyfikatów zgodności z dobrą praktyką wytwarzania i opłat związanych z inspekcjami lub ocenami na miejscu.
  3. Opłaty pobierane od zakładu produkcyjnego w przypadku inspekcji lub oceny na miejscu przeprowadzonej przez stronę na wniosek drugiej Strony muszą być zgodne z ust. 2.
-

ZAŁĄCZNIK 1

PRODUKTY LECZNICZE LUB LEKI**Zakres produktów leczniczych lub leków**

1. Niniejszy Protokół ma zastosowanie do następujących produktów leczniczych lub leków określonych w prawodawstwie Stron, o którym mowa w załączniku 3, pod warunkiem że wymogi dotyczące dobrej praktyki wytwarzania i programy zgodności obu Stron w odniesieniu do tych produktów leczniczych lub leków są równoważne:
- a) produktów leczniczych stosowanych u ludzi, w tym produktów leczniczych lub leków wydawanych na receptę i bez recepty oraz gazów medycznych;
  - b) środków biologicznych stosowanych u ludzi, w tym środków immunologicznych, trwałych produktów leczniczych otrzymanych z ludzkiej krwi lub ludzkiej plazmy, a także środków bioterapeutycznych;
  - c) produktów radiofarmakologicznych stosowanych u ludzi,
  - d) weterynaryjnych środków leczniczych, w tym środków leczniczych lub leków wydawanych na receptę i bez recepty, oraz premiksów do przygotowania weterynaryjnych karm leczniczych;
  - e) weterynaryjnych środków biologicznych;
  - f) w stosownych przypadkach – witamin, minerałów, ziół leczniczych i homeopatycznych produktów leczniczych;
  - g) czynnych składników leczniczych;
  - h) produktów pośrednich i produktów leczniczych w stanie sypkim (na przykład tabletek w stanie sypkim);
  - i) produktów przeznaczonych do użytku w badaniach klinicznych lub produktów leczniczych w fazie badań; oraz
  - j) produktów leczniczych terapii zaawansowanej.

Zakres operacyjny produktów leczniczych lub leków

2. W nawiązaniu do ust. 1 wymogi dotyczące dobrej praktyki wytwarzania i programów zgodności obu Stron są równoważne w odniesieniu do następujących produktów leczniczych lub leków:
- a) produktów leczniczych stosowanych u ludzi, w tym produktów leczniczych lub leków wydawanych na receptę i bez recepty oraz gazów medycznych;
  - b) środków biologicznych stosowanych u ludzi, w tym środków immunologicznych i bioterapeutycznych;
  - c) produktów radiofarmakologicznych stosowanych u ludzi,
  - d) weterynaryjnych środków leczniczych, w tym środków leczniczych lub leków wydawanych na receptę i bez recepty, oraz premiksów do przygotowania weterynaryjnych karm leczniczych;
  - e) produktów pośrednich i produktów leczniczych w stanie sypkim;
  - f) produktów przeznaczonych do użytku w badaniach klinicznych lub produktów leczniczych w fazie badań; wytwarzanych przez producentów posiadających pozwolenie na wytwarzanie lub licencję dla danego zakładu; oraz
  - g) witamin, minerałów, ziół leczniczych, homeopatycznych produktów leczniczych (znanych w Kanadzie jako naturalne produkty zdrowotne) wytwarzanych przez producentów posiadających pozwolenie na wytwarzanie lub licencję dla danego zakładu, w przypadku Kanady.

ZAŁĄCZNIK 2

ORGANY REGULACYJNE

Strony uznają następujące podmioty lub ich następców prawnych zgłoszonych przez Stronę wspólnej grupie sektorowej za swoje odnośne organy regulacyjne:

W przypadku Unii Europejskiej:

Państwo	W przypadku produktów leczniczych stosowanych u ludzi:	W przypadku weterynaryjnych produktów leczniczych
Belgia	Federalna Agencja Leków i Produktów Zdrowotnych/Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten/ Agence fédérale des médicaments et produits de santé	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Republika Czeska	Państwowy Instytut Kontroli Leków/Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)	Państwowy Instytut ds. Kontroli Weterynaryjnych Środków Biologicznych i Leków/Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)
Chorwacja	Agencja ds. Produktów Leczniczych i Wyrobów Medycznych/Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED)	Ministerstwo Rolnictwa, Dyrekcja ds. Weterynarii i Bezpieczeństwa Żywności/Ministarstvo Poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Dania	Duński Urząd ds. Zdrowia i Leków Laegemiddelstyrelsen	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Niemcy	Federalny Instytut ds. Leków i Wyrobów Medycznych/Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM) Instytut Paula-Ehrlicha (PEI), Federalny Instytut ds. Szczepionek i Leków Biomedycznych/Paul-Ehrlich-Institut (PEI) Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel Federalne Ministerstwo Zdrowia/Bundesministerium für Gesundheit (BMG)	Federalny Urząd ds. Ochrony Konsumentów i Bezpieczeństwa Żywności/Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL) Federalne Ministerstwo Żywności i Rolnictwa/Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft
Estonia	Państwowa Agencja Leków/Ravimiamet	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Grecja	Krajowa Organizacja ds. Leków/Ethnikos Organismos Farmakon (EOF) – (ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ))	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Hiszpania	Hiszpańska Agencja ds. Leków i Wyrobów Medycznych/Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Francja	Francuska Krajowa Agencja ds. Bezpieczeństwa Leków i Produktów Zdrowotnych/Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (ANSM)	Francuska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego Żywności, Środowiska i Pracy – Krajowa Agencja ds. Weterynaryjnych Produktów Leczniczych/Agence Nationale de Sécurité Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail-Agence Nationale du Médicament Vétérinaire (Anses-ANMV)

Państwo	W przypadku produktów leczniczych stosowanych u ludzi:	W przypadku weterynaryjnych produktów leczniczych
Irlandia	Urząd Regulacji Produktów Zdrowotnych/ Health Products Regulatory Authority (HPRA)	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Włochy	Włoska Agencja Leków/Agenzia Italiana del Farmaco	Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia Zwierząt i Weterynaryjnych Produktów Leczniczych/ Ministero della Salute, Direzione Generale della Sanità Animale e dei Farmaci Veterinari
Cypr	Ministerstwo zdrowia – Służby Farmaceutyczne/Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας	Ministerstwo Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rybołówstwa – Służby Weterynaryjne /Κτηνιατρικές Υπηρεσίες- Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Łotwa	Państwowa Agencja Leków/Zāļu valsts aģentūra	Departament Oceny i Rejestracji Służby ds. Żywności i Weterynarii/Pārtikas un veterināriā dienesta Novērtēšanas un reģistrācijas departaments
Litwa	Państwowa Agencja Kontroli Leków/Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Państwowa Służba ds. Żywności i Weterynarii/Valstybinės maisto ir veterinarijo tarnyba
Luksemburg	Ministerstwo Zdrowia, Wydział ds. Farmacji i Leków/Ministère de la Santé, Division de la Pharmacie et des Médicaments	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Węgry	Krajowy Instytut Farmacji/Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI)	Krajowe Biuro ds. Bezpieczeństwa Łańcucha Żywnościowego, Dyrekcja ds. Weterynaryjnych Produktów Leczniczych/Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága (ÁTI)
Malta	Urząd Regulacji Leków/Medicines Regulatory Authority	Sekcja ds. Leków Weterynaryjnych i Żywnienia Zwierząt (Dyrekcja ds. Regulacji Weterynarii) w Departamencie Regulacji Weterynaryjnej i Fitosanitarnej/Veterinary Medicines and Animal Nutrition section (VMANS) (Veterinary Regulation Directorate (VRD) within The Veterinary and Phytosanitary Regulation Department (VPRD)
Niderlandy	Inspektorat Opieki Zdrowotnej/Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)	Rada ds. Oceny Leków/Bureau Diergeneesmiddelen, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)/
Austria	Austriacka Agencja ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności/Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Polska	Główny Inspektorat Farmaceutyczny (GIF)	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Portugalia	Krajowy Urząd ds. Leków i Produktów Zdrowotnych/INFARMED, I.P Autoridade Nacional do Medicamento e Produtos de Saúde, I.P	Dyrekcja Generalna ds. Żywności i Weterynarii/DGAV – Direção Geral de Alimentação e Veterinária (PT)

Państwo	W przypadku produktów leczniczych stosowanych u ludzi:	W przypadku weterynaryjnych produktów leczniczych
Słowenia	Agencja ds. Produktów Leczniczych i Wyrobów Medycznych Republiki Słowenii/Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Republika Słowacka (Słowacja)	Państwowy Instytut Kontroli Leków/Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL)	Państwowy Instytut ds. Kontroli Weterynaryjnych Środków Biologicznych i Leków/Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (USKVBL)
Finlandia	Fińska Agencja Leków/Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (FIMEA)	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Szwecja	Agencja ds. Produktów Medycznych/Läkemedelsverket	Zob. organ odpowiedzialny za produkty lecznicze stosowane u ludzi
Zjednoczone Królestwo	Agencja Regulacji Leków i Produktów Zdrowotnych/Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency	Dyrekcja Leków Weterynaryjnych/Veterinary Medicines Directorate
Bułgaria	Bułgarska Agencja Leków/ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЛЕКАРСТВАТА	Bułgarska Agencja Bezpieczeństwa Żywności/Българска агенция по безопасност на храните
Rumunia	Krajowa Agencja ds. Leków i Wyrobów Medycznych/Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale	Krajowy Urząd ds. Sanitarno-Weterynaryjnych i Bezpieczeństwa Żywności/Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

W przypadku Kanady:

	Kanadyjski Federalny Departament Zdrowia / Health Canada	Kanadyjski Federalny Departament Zdrowia / Health Canada
--	--	--

ZAŁĄCZNIK 3

OBOWIĄZUJĄCE PRAWODAWSTWO

W przypadku Unii Europejskiej:

dyrektywa 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi;

dyrektywa 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych;

dyrektywa 2001/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, odnoszących się do wdrożenia zasady dobrej praktyki klinicznej w prowadzeniu badań klinicznych produktów leczniczych, przeznaczonych do stosowania przez człowieka;

rozporządzenie (UE) nr 536/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie badań klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi oraz uchylenia dyrektywy 2001/20/WE;

dyrektywa Komisji 2003/94/WE z dnia 8 października 2003 r. ustanawiająca zasady i wytyczne dobrej praktyki wytwarzania w odniesieniu do produktów leczniczych przeznaczonych dla ludzi oraz produktów leczniczych stosowanych u ludzi, znajdujących się w fazie badań;

dyrektywa Komisji 91/412/EWG z dnia 23 lipca 1991 roku ustanawiająca zasady i wytyczne dobrej praktyki wytwarzania weterynaryjnych produktów leczniczych;

rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1252/2014 z dnia 28 maja 2014 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zasad i wytycznych dobrej praktyki wytwarzania substancji czynnych wykorzystywanych w produktach leczniczych stosowanych u ludzi;

obecna wersja wytycznych dotyczących dobrej praktyki wytwarzania, zawarta w tomie IV Zasad dotyczących produktów leczniczych w Unii Europejskiej („The rules governing medicinal products in the European Union”) i w zestawieniu procedur wspólnotowych dotyczących kontroli i wymiany informacji.

W przypadku Kanady:

Food and Drugs Act, R.S.C., 1985, c. F-27.

ZAŁĄCZNIK I

Uwaga

Zastrzeżenia dotyczące istniejących środków i zobowiązań w zakresie liberalizacji

1. W wykazie Strony do niniejszego załącznika określono, w art. 8.15 (Zastrzeżenia i wyjątki), art. 9.7 (Zastrzeżenia), art. 14.4 (Zastrzeżenia), a w przypadku Unii Europejskiej w art. 13.10 (Zastrzeżenia i wyjątki) zastrzeżenia przyjęte przez daną Stronę w odniesieniu do istniejących środków, które nie spełniają zobowiązań wynikających z:
  - a) art. 8.6 (Traktowanie narodowe), art. 9.3 (Traktowanie narodowe) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.3 (Traktowanie narodowe);
  - b) art. 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie), art. 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie);
  - c) art. 8.4 (Dostęp do rynku), art. 9.6 (Dostęp do rynku) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.6 (Dostęp do rynku);
  - d) art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji);
  - e) art. 8.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd);
  - f) w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych); lub
  - g) art. 14.3 (Zobowiązania);a w niektórych przypadkach określono zobowiązania dotyczące natychmiastowej lub przyszłej liberalizacji.
2. Zastrzeżenia Strony nie naruszają praw i zobowiązań Stron na mocy GATS.
3. Każde zastrzeżenie określa następujące elementy:
  - a) **sektor** odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano zastrzeżenia;
  - b) **podsektor** odnosi się do konkretnego sektora, w którym dokonano zastrzeżenia;
  - c) **klasyfikacja gospodarcza** odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej zastrzeżeniem zgodnie z CPC, ISIC rev 3.1, lub inaczej jak wyraźnie opisano w zastrzeżeniu Strony;
  - d) **rodzaj zastrzeżenia** określa obowiązek, o którym mowa w ust. 1, w przypadku którego dokonano zastrzeżenia;
  - e) **szczebel władzy** wskazuje na szczebel władzy utrzymujący środek, w przypadku którego dokonano zastrzeżenia;
  - f) **środki** określają ustawy lub inne środki, zgodnie z kwalifikacją, gdzie wskazane, za pomocą elementu „**Opis**”, w przypadku których dokonano zastrzeżenia. Środek wymieniony w elemencie „**Środki**”:
    - (i) oznacza środki zmienione, kontynuowane lub wznowione od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;
    - (ii) obejmuje wszelkie podrzędne środki przyjęte lub utrzymane na mocy środka i spójne z nim; oraz
    - (iii) obejmuje:
      - A) w przypadku dyrektywy Unii Europejskiej, wszelkie ustawy lub inne środki, które wdrażają dyrektywę na szczeblu państw członkowskich; oraz
      - B) w przypadku Kanady, wszelkie ustawy lub inne środki na szczeblu krajowym lub niższym od krajowego, które wdrażają umowy między rządem federalnym a prowincjami i terytoriami; oraz
  - g) **opis** określa niezgodne z wymogami aspekty istniejącego środka, w przypadku którego dokonano zastrzeżenia. Może także określać zobowiązania w przypadku liberalizacji.

4. W przypadku interpretacji zastrzeżenia uwzględnia się wszystkie jego elementy. Zastrzeżenie interpretuje się w świetle stosownych zobowiązań zawartych w rozdziałach, w stosunku do których dokonuje się zastrzeżenia. W zakresie w jakim:
  - a) element „**Środki**” jest kwalifikowany zobowiązaniem dotyczącym liberalizacji zamieszczonym w elemencie „**Opis**”, kwalifikowany tak element „**Środki**” przeważa nad innymi elementami; oraz
  - b) element „**Środki**” nie jest kwalifikowany w ten sposób, element „**Środki**” przeważa nad innymi elementami, chyba że rozbieżność między elementem „**Środki**” i pozostałymi elementami rozpatrywanymi łącznie jest tak istotna i znaczna, że stwierdzenie, że element „**Środki**” przeważa, byłoby nieuzasadnione, w związku z czym w zakresie danej rozbieżności przeważają pozostałe elementy.
5. W przypadku gdy Strona utrzymuje środek nakładający wymóg, zgodnie z którym, aby móc świadczyć usługi na jej terytorium, usługodawca powinien być osobą fizyczną, obywatelem, stałym mieszkańcem lub mieszkańcem na jej terytorium, zastrzeżenie w sprawie danego środka dotyczącego transgranicznego handlu usługami funkcjonuje, w zakresie danego środka, jako zastrzeżenie w odniesieniu do inwestycji.
6. Zastrzeżenie dotyczące środka, zgodnie z którym usługodawca musi być osobą fizyczną, obywatelem, stałym mieszkańcem lub mieszkańcem na jej terytorium, aby móc świadczyć usługi finansowe w Kanadzie, wyrażone w odniesieniu do art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych), funkcjonuje jako zastrzeżenie w odniesieniu do art. 13.3 (Traktowanie narodowe), 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie), 13.6 (Dostęp do rynku), oraz art. 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd) w zakresie dotyczącym tego środka.
7. Do celów niniejszego załącznika obejmującego wykaz każdej ze Stron do niniejszego załącznika:

ISIC rev 3.1 oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC rev 3.1, 2002.

8. W wykazie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika stosuje się następujące skróty:

AT Austria
BE Belgia
BG Bułgaria
CY Cypr
CZ Republika Czeska
DE Niemcy
DK Dania
UE Unia Europejska
ES Hiszpania
EE Estonia
FI Finlandia
FR Francja
EL Grecja
HR Chorwacja
HU Węgry
IE Irlandia
IT Włochy

LV Łotwa
LT Litwa
LU Luksemburg
MT Malta
NL Niderlandy
PL Polska
PT Portugalia
RO Rumunia
SK Słowacja
SI Słowenia
SE Szwecja
UK Zjednoczone Królestwo

Wykaz Kanady – szczebel federalny

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kanadzie

(mające zastosowanie we wszystkich prowincjach i terytoriach)

Zastrzeżenie I-C-1

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (suplement 1)
Investment Canada Regulations, S.O.R./85-611

Opis: **Inwestycje**

- Oprócz tego, jak wskazano w ust. 3 i 7, jeżeli wartość – dostosowana zgodnie z mającą zastosowanie metodologią w styczniu każdego kolejnego roku, jako określono w *Investment Canada Act* – kanadyjskiego przedsiębiorstwa jest nie mniejsza niż 1,5 mld CAD, dyrektor inwestycji dokona przeglądu bezpośredniego „nabycia kontroli”, określonego w *Investment Canada Act*, kanadyjskiego przedsiębiorstwa przez inwestora z Unii Europejskiej.
- Niezależnie od definicji „inwestora” w art. 8.1 (Definicje), jedynie inwestorzy będący obywatelami lub stałymi rezydentami państw członkowskich Unii Europejskiej lub podmioty kontrolowane przez obywateli lub stałych rezydentów państw członkowskich Unii Europejskiej, jak przewidziano w *Investment Canada Act*, mogą korzystać z wyższego progu przeglądu.

3. Wyższy próg w ust. 1 nie ma zastosowania do bezpośredniego nabycia kontroli nad kanadyjskim przedsiębiorstwem przez przedsiębiorstwo państwowe. Takie przypadki nabycia podlegają przeglądowi przez dyrektora inwestycji, jeżeli wartość – dostosowana zgodnie z mającą zastosowanie metodologią w styczeniu każdego kolejnego roku, jako określono w *Investment Canada Act* – kanadyjskiego przedsiębiorstwa jest nie mniejsza niż 369 mln CAD w 2015.
4. Inwestycji podlegającej przeglądowi na podstawie *Investment Canada Act* nie można wdrożyć, dopóki minister odpowiedzialny za *Investment Canada Act* nie poinformuje wnioskodawcy, iż inwestycja prawdopodobnie przyniesie korzyści dla Kanady. Ustalenia tego dokonuje się zgodnie z sześcioma elementami opisanymi w *Investment Canada Act*, podsumowanymi jak następuje:
  - a) wpływ inwestycji na poziom i charakter działalności gospodarczej w Kanadzie, w tym wpływ na zatrudnienie, na wykorzystanie części, komponentów i usług wytworzonych w Kanadzie i na wywóz z Kanady;
  - b) stopień i znaczenie udziału obywateli Kanady w inwestycji;
  - c) wpływ inwestycji na produktywność, wydajność przemysłową, rozwój technologiczny i innowacyjność produktów w Kanadzie;
  - d) wpływ inwestycji na konkurencję w ramach danej branży w Kanadzie;
  - e) zgodność inwestycji z krajową polityką przemysłową, gospodarczą i kulturalną, przy uwzględnieniu celów polityki przemysłowej, gospodarczej i kulturalnej formułowanych przez rząd lub ustawodawstwo prowincji, która prawdopodobnie poważnie odczuje skutki inwestycji; oraz
  - f) wkład inwestycji w zdolność Kanady do konkurowania na rynkach światowych.
5. Przy określaniu korzyści netto, minister, za pośrednictwem dyrektora inwestycji, może dokonać przeglądu planów, na podstawie których wnioskodawca wykazuje korzyści netto planowanego nabycia dla Kanady. Wnioskodawca może również przedstawić ministrowi zobowiązania w związku z proponowanym nabyciem będącym przedmiotem przeglądu. W przypadku gdy wnioskodawca postępuje niezgodnie z zobowiązaniem, minister może ubiegać się o nakaz sądowy zarządzający zapewnienie zgodności lub wszelkie inne środki zaradcze dozwolonych na podstawie *Investment Canada Act*.
6. Osoba niebędąca Kanadyjczykiem lub podmiot spoza Kanady, którzy zakładają przedsiębiorstwo lub nabywają przedsiębiorstwo kanadyjskie, inne niż te, które są przedmiotem przeglądu, jak opisano powyżej, muszą powiadomić dyrektora inwestycji.
7. Progi przeglądu określone w ust. 1 i 3 nie mają zastosowania do nabycia działalności kulturalnej.
8. Ponadto konkretne nabycie lub założenie nowego przedsiębiorstwa we wskazanych rodzajach działalności gospodarczej związanych z dziedzictwem kulturowym lub tożsamością narodową Kanady, które to rodzaje normalnie podlegają zgłoszeniu, może zostać poddane przeglądowi, jeżeli Przewodniczący Rady zezwała na przegląd w interesie publicznym.
9. Pośredniego „przejęcia kontroli” przez inwestora z Unii Europejskiej nad kanadyjskim przedsiębiorstwem innym niż prowadzącym działalność kulturalną nie można poddać przeglądowi.

10. Niezależnie od postanowień art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji), Kanada może nałożyć wymóg albo wyegzekwować zobowiązanie w ramach zakładania, nabywania, rozszerzania lub prowadzenia jakiejkolwiek inwestycji lub zarządzania inwestycją inwestora z Unii Europejskiej lub państwa trzeciego w celu transferu technologii, procesów produkcyjnych lub innych informacji objętych prawem własności intelektualnej na rzecz obywatela lub stałego rezydenta lub przedsiębiorstwa, powiązanego z podmiotem przenoszącym, w Kanadzie w związku z przeglądem nabycia inwestycji na podstawie *Investment Canada Act*.
11. Z wyjątkiem wymogów lub zobowiązań związanych z transferem technologii, jak określono w ust. 10 niniejszego zastrzeżenia, art. 8. 5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji) stosuje się do wymogów lub zobowiązań nakładanych lub egzekwowanych na podstawie *Investment Canada Act*.
12. Do celów niniejszego zastrzeżenia, „osoba niebędąca Kanadyjczykiem lub podmiot spoza Kanady” oznacza osobę fizyczną, organ rządowy lub jego agencję albo podmiot, które nie są kanadyjskie; „osoba będąca Kanadyjczykiem lub podmiot kanadyjski” oznacza obywatela lub stałego mieszkańca Kanady, organ rządowy w Kanadzie lub jego oddział lub podmiot kontrolowany przez Kanadyjczyka lub podmiot kanadyjski, jak opisano w *Investment Canada Act*.

Zastrzeżenie I-C-2

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Jak określono w elemencie „Opis”.

Opis:

Inwestycje

1. Sprzedając lub zbywając swoje udziały kapitałowe lub aktywa w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym, Kanada lub prowincja lub terytorium może nałożyć zakazy lub ograniczenia dotyczące własności takich udziałów lub aktywów oraz możliwości właścicieli takich udziałów lub aktywów w zakresie kontroli powstałego w rezultacie przedsiębiorstwa przez inwestorów z Unii Europejskiej lub z państwa trzeciego lub ich inwestycji. W odniesieniu do takiej sprzedaży lub zbycia w inny sposób Kanada prowincja lub terytorium może przyjąć lub utrzymać środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla lub członków zarządu.
2. Do celów niniejszego zastrzeżenia:
  - a) **środek** utrzymany lub przyjęty po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, który w momencie sprzedaży lub zbycia w inny sposób nakłada zakazy lub ograniczenia dotyczące własności udziałów kapitałowych lub aktywów lub wymogi dotyczące obywatelstwa opisane w niniejszym zastrzeżeniu, uznaje się za istniejący środek; oraz

- b) **przedsiębiorstwo państwowe** oznacza przedsiębiorstwo będące własnością Kanady lub prowincji lub terytorium lub kontrolowane poprzez udziały własnościowe przez Kanadę lub prowincję lub terytorium oraz obejmuje przedsiębiorstwa założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie rządowym.

Zastrzeżenie I-C-3

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: *Canada Business Corporations Act*, R.S.C. 1985, c. C-44
Canada Business Corporations Regulations, 2001, S.O.R./2001-512
Canada Cooperatives Act, S.C. 1998, c. 1
Canada Cooperatives Regulations, S.O.R./99-256

Opis: **Inwestycje**

1. Spółka może nałożyć ograniczenia na wydawanie, przekazywanie i własność udziałów w spółce zarejestrowanej zgodnie z prawem federalnym. Celem tych ograniczeń jest umożliwienie przedsiębiorstwu spełnienia kanadyjskich wymogów dotyczących własności lub kontroli, zgodnie z niektórymi przepisami określonymi w *Canada Business Corporations Regulations, 2001*, w sektorach, w których kanadyjska własność lub kontrola przez osobę będącą Kanadyjczykiem lub podmiot kanadyjski są wymagane jako warunek uzyskania licencji, zezwoleń, dotacji, wypłat lub innych świadczeń. Celem utrzymania niektórych poziomów kanadyjskiej własności, przedsiębiorstwo może sprzedać udziały akcjonariuszy bez ich zgody, a także nabywać swoje akcje na otwartym rynku.
2. *Canada Cooperatives Act* przewiduje nakładanie ograniczeń dotyczących emisji lub przekazywania udziałów inwestycyjnych w spółdzielni na rzecz osób niemających miejsca zamieszkania w Kanadzie, aby umożliwić spółdzielniom spełnienie wymogów dotyczących kanadyjskiej własności w celu uzyskania licencji na prowadzenie działalności handlowej, aby stać się wydawcą kanadyjskiej gazety lub czasopisma, lub nabycie udziałów inwestycyjnych pośrednika finansowego oraz w sektorach, w których prawo własności lub kontroli stanowi niezbędny warunek uzyskania licencji, zezwoleń, dotacji, płatności i innych korzyści. W przypadku jeżeli własność lub kontrola akcji inwestycyjnych mogłyby negatywnie wpłynąć na zdolność spółdzielni do utrzymania poziomu kanadyjskiej własności lub kontroli, *Canada Cooperatives Act* przewiduje ograniczenie liczby akcji, które mogą być własnością danej osoby lub podmiotu, lub zakaz posiadania udziałów inwestycyjnych.
3. Do celów niniejszego zastrzeżenia przymiotnik **kanadyjski** oznacza „kanadyjski” w rozumieniu *Canada Business Corporations Regulations, 2001* lub w *Canada Cooperatives Regulations*.

Zastrzeżenie I-C-4

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Canada Business Corporations Act</i> , R.S.C. 1985, c. C-44 <i>Canada Business Corporations Regulations, 2001</i> , S.O.R./2001-512 <i>Canada Cooperatives Act</i> , S.C. 1998, c. 1 <i>Canada Cooperatives Regulations</i> , S.O.R./99-256 <i>Canada Corporations Act</i> , R.S.C. 1970, c. C-32 Szczególne akty Parlamentu dotyczące rejestracji konkretnych przedsiębiorstw
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Canada Business Corporations Act</i> wymaga, w przypadku większości przedsiębiorstw zarejestrowanych zgodnie z prawem federalnym, aby 25 procent członków zarządu było mieszkańcami Kanady; jeżeli takie przedsiębiorstwa mają mniej niż czterech członków zarządu, co najmniej jeden dyrektor musi być mieszkańcem Kanady. Zgodnie z <i>Canada Business Corporations Regulations, 2001</i> zwykła większość dyrektorów będących mieszkańcami Kanady jest wymagana w przypadku spółek w następujących sektorach: wydobywanie uranu; wydawanie lub dystrybucja książek; sprzedaż książek, jeśli sprzedaż książek jest główną częścią działalności przedsiębiorstwa; i dystrybucja filmów lub wideo. Podobnie przedsiębiorstwa, które – na mocy ustawy Parlamentu lub rozporządzenia – są poddane wymogom minimalnej własności kanadyjskiej, są zobowiązane, aby większość ich dyrektorów była mieszkańcami Kanady. 2. Do celów <i>Canada Business Corporations Act</i> mieszkaniec Kanady oznacza osobę, która jest obywatelem Kanady stale zamieszkującym w Kanadzie, obywatelem Kanady, który nie zamieszkuje na stałe w Kanadzie, należącym do kategorii określonej w <i>Canada Business Corporations Regulations, 2001</i>, lub „stałym mieszkańcem” w rozumieniu <i>Immigration and Refugee Protection Act</i>, S.C. 2001, c. 27 innym niż stały mieszkaniec, który miał zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie przez ponad rok po uzyskaniu prawa do ubiegania się o obywatelstwo Kanady. 3. W przypadku spółki holdingowej, w której zyski w Kanadzie jednostki dominującej i jej jednostek zależnych wynoszą poniżej pięć procent dochodów brutto jednostki dominującej i jej jednostek zależnych, nie więcej niż jedna trzecia członków zarządu musi być mieszkańcami Kanady. 4. <i>Canada Cooperatives Act</i> wymaga, aby nie mniej niż dwie trzecie dyrektorów było członkami spółdzielni. Przynajmniej 25 procent dyrektorów spółdzielni musi mieć miejsce zamieszkania w Kanadzie; jeżeli spółdzielnia ma tylko trzech dyrektorów, co najmniej jeden dyrektor musi mieć miejsce zamieszkania w Kanadzie.

5. Do celów *Canada Cooperatives Act* **mieszkaniec Kanady** jest zdefiniowany w *Canada Cooperatives Regulations* jako osoba, która jest obywatelem Kanady i która ma zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie; obywatel Kanady, który nie ma zwykłego miejsca zamieszkania w Kanadzie i który należy do kategorii określonej w *Canada Cooperatives Regulations*, lub „stały mieszkaniec” w rozumieniu *Immigration and Refugee Protection Act* inny niż stały mieszkaniec, który miał zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie przez ponad rok po uzyskaniu prawa do ubiegania się o obywatelstwo Kanady.

Zastrzeżenie I-C-5

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: *Citizenship Act*, R.S.C. 1985, c. C-29
Foreign Ownership of Land Regulations, S.O.R./79-416

Opis: **Inwestycje**

1. *Foreign Ownership of Land Regulations* sporządzono na podstawie *Citizenship Act* oraz *Agricultural and Recreational Land Ownership Act*, R.S.A. 1980, c. A-9. W Albercie osoba niekwalifikująca się lub przedsiębiorstwo będące własnością kapitału zagranicznego lub kontrolowane przez taki kapitał może posiadać jedynie udział w terenach kontrolowanych składający się maksymalnie z dwóch działek ewidencyjnych wynoszących łącznie maksymalnie 20 akrów.
2. Do celów niniejszego zastrzeżenia:
osoba niekwalifikująca się oznacza:
  - a) osobę fizyczną niebędącą obywatelem ani stałym mieszkańcem Kanady;
  - b) zagraniczny organ rządowy lub zagraniczną agencją rządową; lub
  - c) przedsiębiorstwo zarejestrowane w kraju innym niż Kanada; oraz**tereny kontrolowane** oznaczają tereny w Albercie, które nie obejmują:
  - a) terenów państwowych Alberta;
  - b) terenu miasta, miejscowości, nowego miasta, wioski lub wioski letniskowej; oraz
  - c) kopalni lub minerałów.

Zastrzeżenie I-C-6

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

- Szczebel władzy:** Szczebel krajowy
- Środki:** *Air Canada Public Participation Act*, R.S.C. 1985, c. 35 (suplement 4)
Canadian Arsenal Limited Divestiture Authorization Act, S.C. 1986, c. 20
Eldorado Nuclear Limited Reorganization and Divestiture Act, S.C. 1988, c. 41
Nordion and Theratronics Divestiture Authorization Act, S.C. 1990, c. 4
- Opis:** **Inwestycje**
1. „Osoba niebędąca mieszkańcem” lub „osoby niebędące mieszkańcami” nie mogą posiadać więcej niż określony procent udziałów/akcji z prawem głosu w przedsiębiorstwie, do którego ma zastosowanie ustawa. W przypadku niektórych przedsiębiorstw ograniczenia mają zastosowanie do poszczególnych akcjonariuszy, a w przypadku innych – ograniczenia mogą być stosowane łącznie. Jeżeli istnieją limity dotyczące udziału posiadanego przez indywidualnego inwestora kanadyjskiego, limity te stosuje się również do osób niebędących mieszkańcami. Wymienione ograniczenia są następujące:
Air Canada: 25 procent łącznie;
Cameco Limited (uprzednio Eldorado Nuclear Limited): 15 procent na osobę fizyczną niebędącą mieszkańcem, 25 procent łącznie;
Nordion International Inc.: 25 procent łącznie;
Theratronics International Limited: 49 procent łącznie; oraz
Canadian Arsenal Limited: 25 procent łącznie.
  2. Do celów niniejszego zastrzeżenia do **osób niebędących mieszkańcami** zalicza się:
    - a) osobę fizyczną niebędącą obywatelem Kanady i niemającą zwykłego miejsca zamieszkania w Kanadzie;
    - b) przedsiębiorstwo zarejestrowane, utworzone lub w inny sposób założoną poza Kanadą;
    - c) rząd innego państwa lub jednostki terytorialnej rządu innego państwa lub osobę upoważnioną do sprawowania funkcji lub pełnienia obowiązków w imieniu tego rządu;
    - d) przedsiębiorstwo, które jest kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez osobę lub podmiot, o których mowa w lit. a)–c);
    - e) zarząd powierniczy:
      - (i) ustanowiony przez osobę lub podmiot, o których mowa w lit. b)–d), inny niż zarząd powierniczy do celów administrowania funduszem emerytalnym na rzecz osób fizycznych, z których większość ma miejsce zamieszkania w Kanadzie; lub
      - (ii) w którym osoba lub podmiot, o których mowa w lit. a)–d), posiada więcej niż 50 procent udziału; oraz
    - f) przedsiębiorstwo, które jest bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez zarząd powierniczy, o którym mowa w lit. e).

Zastrzeżenie I-C-7

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Export and Import Permits Act</i> , R.S.C. 1985, c. E-19
Opis:	Transgraniczny handel usługami Tylko osoba fizyczna mająca zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie, przedsiębiorstwo z siedzibą główną w Kanadzie lub oddział zagranicznego przedsiębiorstwa w Kanadzie mogą ubiegać się i otrzymać pozwolenie na przywóz lub wywóz lub świadectwo zezwolenia na tranzyt na towar lub powiązaną usługę podlegające kontroli na podstawie <i>Export and Import Permits Act</i> .

Zastrzeżenie I-C-8

Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zastrzega sobie prawo do utrzymania środków dotyczących świadczenia usług społecznych, niezastrzeżonych w inny sposób na podstawie zastrzeżenia II-C-9 w odniesieniu do usług społecznych. 2. Niniejsze zastrzeżenie wobec najwyższego uprzywilejowania nie ma zastosowania do świadczenia usług prywatnego nauczania.

Zastrzeżenie I-C-9

Sektor:	Usługi komunikacyjne
Podsektor:	Sieci przekazu telekomunikacyjnego i usługi telekomunikacyjne Radiokomunikacja
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 752
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Telecommunications Act, S.C. 1993, c. 38</i> <i>Canadian Telecommunications Common Carrier Ownership and Control Regulations, S.O.R./94-667</i> <i>Radiocommunications Act, R.S.C. 1985, c. R-2</i> <i>Radiocommunication Regulations, S.O.R./96-484</i>
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagraniczne inwestycje w usługodawców telekomunikacyjnych opartych na infrastrukturze są ograniczone do maksymalnie łącznie 46,7 procent udziałów uprawniających do głosowania, w oparciu o 20 procent inwestycji bezpośrednich oraz 33,3 procent inwestycji pośrednich. 2. Usługodawcy telekomunikacyjni oparci na infrastrukturze muszą być faktycznie kontrolowani przez Kanadyjczyków. 3. Co najmniej 80 procent członków zarządu usługodawców telekomunikacyjnych opartych na infrastrukturze musi być Kanadyjczykami. 4. Niezależnie od ograniczeń opisanych powyżej:<ol style="list-style-type: none"> a) zagraniczne inwestycje są dozwolone do 100 procent w przypadku dostawców działających na mocy międzynarodowej licencji dotyczącej kabli podmorskich; b) systemy satelitarnej łączności ruchomej zagranicznego usługodawcy mogą być wykorzystywane przez kanadyjskich usługodawców do świadczenia usług w Kanadzie; c) stałe systemy łączności satelitarnej zagranicznego usługodawcy mogą być wykorzystywane do świadczenia usług pomiędzy punktami w Kanadzie oraz wszystkimi punktami poza Kanadą; d) zagraniczne inwestycje dozwolone są do 100 procent w przypadku dostawców prowadzących działalność na podstawie upoważnienia satelitarne; oraz e) zagraniczne inwestycje dozwolone są do 100 procent w przypadku usługodawców telekomunikacyjnych opartych na infrastrukturze, których dochody – w tym dochody ich podmiotów zależnych – z tytułu świadczenia usług telekomunikacyjnych w Kanadzie wynoszą poniżej 10 procent łącznych dochodów z usług telekomunikacyjnych w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-C-10

Sektor:	Usługi transportowe
Podsektor:	Pośrednicy celni Pozostałe wspierające i pomocnicze usługi transportowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 749
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Customs Act, R.S.C. 1985, c. 1 (suplement 2)</i> <i>Customs Brokers Licensing Regulations, S.O.R./86-1067</i>

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Aby być licencjonowanym pośrednikiem celnym w Kanadzie:
- osoba fizyczna musi być obywatelem lub stałym rezydentem Kanady;
  - przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane w Kanadzie, a większość członków jego zarządu musi być obywatelami lub stałymi rezydentami Kanady; oraz
  - spółka musi składać się z osób będących obywatelami lub stałymi rezydentami Kanady lub przedsiębiorstw zarejestrowanych w Kanadzie, których większość członków zarządu jest obywatelami lub stałymi rezydentami Kanady.

Zastrzeżenie I-C-11

- Sektor:** Usługi w zakresie dystrybucji
- Podsektor:** Sklepy wolnocłowe
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 632, 631 (ograniczone do sklepów wolnocłowych)
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
- Szczebel władzy:** Szczebel krajowy
- Środki:** *Customs Act*, R.S.C. 1985, c. 1 (suplement 2)
Duty Free Shop Regulations, S.O.R./86-1072

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
- Aby być operatorem koncesjonowanego sklepu wolnocłowego na lądowym przejściu granicznym w Kanadzie, osoba fizyczna musi:
    - obywatelem lub stałym rezydentem Kanady;
    - mieć nieskazitelną charakter;
    - mieć głównie miejsce zamieszkania w Kanadzie; oraz
    - przebywać w Kanadzie przez co najmniej 183 dni w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o licencję.
  - Aby być operatorem koncesjonowanego sklepu wolnocłowego na lądowym przejściu granicznym w Kanadzie, przedsiębiorstwo:
    - musi być zarejestrowane w Kanadzie; oraz
    - wszystkie udziały w jego kapitale muszą być własnością obywateli lub stałych rezydentów Kanady, którzy spełniają wymagania określone w ust. 1.

Zastrzeżenie I-C-12

- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi oceny w zakresie wywozu i przywozu dóbr kultury
Usługi świadczone przez muzea z wyjątkiem miejsc i budynków historycznych (ograniczone do usług oceny dóbr kultury)

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96321, 87909 (ograniczone do usług oceny dóbr kultury)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Cultural Property Export and Import Act</i> , R.S.C. 1985, c. C-51
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami 1. Tylko osoba mająca miejsce zamieszkania w Kanadzie lub instytucja w Kanadzie może być wyznaczona jako rzeczoznawca dóbr kultury do celów <i>Cultural Property Export and Import Act</i> . 2. Do celów niniejszego zastrzeżenia: a) instytucja oznacza podmiot, który jest własnością publiczną i jest utrzymywany wyłącznie dla dobra społeczeństwa, który jest utworzony dla celów edukacyjnych lub kulturalnych, który przechowuje przedmioty i wystawia je; oraz b) mieszkaniec Kanady oznacza osobę fizyczną, która ma zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie, lub przedsiębiorstwo, którego siedziba znajduje się w Kanadzie lub które posiada placówkę w Kanadzie stanowiącą zwykle miejsce pracy pracowników zatrudnionych w związku z działalnością przedsiębiorstwa.

Zastrzeżenie I-C-13

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Rzecznicy patentowi Rzecznicy patentowi świadczący usługi doradztwa i przedstawicielstwa prawnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8921
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Patent Act</i> , R.S.C. 1985, c. P-4 <i>Patent Rules</i> , S.O.R./96-423
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby reprezentować osobę w postępowaniu w sprawie zgłoszenia patentowego lub innej sprawie przed Urzędem Patentowym, rzecznik patentowy musi mieć miejsce zamieszkania w Kanadzie i być zarejestrowany przez Urząd Patentowy.

Zastrzeżenie I-C-14

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Agenci ds. znaków towarowych Agenci ds. znaków towarowych świadczący usługi doradztwa i przedstawicielstwa prawnego w procedurach ustawowych

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8922
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Trade-marks Act</i> , R.S.C. 1985, c. T-13 <i>Trade-marks Regulations</i> , S.O.R./96-195
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby reprezentować osobę w postępowaniu w sprawie znaku towarowego lub innej sprawie przed Urzędem Znaków Towarowych, agent ds. znaków towarowych musi mieć miejsce zamieszkania w Kanadzie i być zarejestrowany przez Urząd Znaków Towarowych.

Zastrzeżenie I-C-15

Sektor:	Energia (ropa i gaz)
Podsektor:	Branża ropy naftowej i gazu ziemnego Usługi związane z górnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 883
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Canada Petroleum Resources Act</i> , R.S.C. 1985, c. 36 (suplement 2) <i>Territorial Lands Act</i> , R.S.C. 1985, c. T-7 <i>Federal Real Property and Federal Immovables Act</i> , S.C. 1991, c. 50 <i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i> , S.C. 1987, c. 3 <i>Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act</i> , S.C. 1988, c. 28
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do licencji wydawanych w odniesieniu do „terenów granicznych” i „obszarów morskich” (obszary niepodlegające jurysdykcji prowincji) określonych w obowiązujących środkach. Osoba posiadająca licencję na produkcję ropy naftowej i gazu ziemnego lub udziały w niej musi być przedsiębiorstwem zarejestrowanym w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-C-16

Sektor:	Energia (ropa i gaz)
Podsektor:	Branża ropy naftowej i gazu ziemnego Usługi związane z górnictwem

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 883
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<p><i>Canada Oil and Gas Production and Conservation Act</i>, R.S.C. 1985, c. O-7, zmieniona przez <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i>, S.C. 1992, c. 35</p> <p><i>Canada – Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act</i>, S.C. 1988, c. 28</p> <p><i>Canada – Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i>, S.C. 1987, c. 3</p> <p>Środki wdrażające porozumienie dotyczące ropy i gazu między Kanadą a Yukonem, obejmujące <i>Canada-Yukon Oil and Gas Accord Implementation Act</i>, 1998, c.5, s. 20 oraz <i>Oil and Gas Act</i>, RSY 2002, c. 162</p> <p>Środki wdrażające porozumienie Terytoriów Północno-Zachodnich dotyczące ropy i gazu, w tym środki wdrażające, które mają zastosowanie do Nunavut lub są przyjmowane przez Nunavut jako następcę byłych Terytoriów Północno-Zachodnich</p> <p>Środki wdrażające porozumienie między Kanadą a Quebeciem dotyczące zasobów ropy naftowej znajdujących się w Zatoce św. Wawrzyńca</p>
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na mocy <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> w celu wydania zezwolenia na realizację projektu dotyczącego ropy i gazu, minister musi zatwierdzić „plan korzyści”. 2. Plan korzyści oznacza plan zatrudnienia Kanadyjczyków i udzielenia kanadyjskim producentom, konsultantom, podwykonawcom i przedsiębiorstwom usługowym pełnej i uczciwej możliwości uczestnictwa – na zasadach konkurencyjnych – w dostawie towarów i usług wykorzystywanych w proponowanych pracach lub działaniach określonych w planie korzyści. 3. Plan korzyści przewidziany w <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> umożliwia ministrowi nałożenie na wnioskodawcę dodatkowego wymogu polegającego na zapewnieniu, że osoby lub grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji będą miały dostęp do szkoleń i możliwości zatrudnienia i będą mogły uczestniczyć w dostawie towarów i usług wykorzystywanych w proponowanych pracach określonych w planie korzyści. 4. Dalsze przepisy do <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> są zawarte w przepisach wdrażających porozumienie dotyczące ropy i gazu między Kanadą a Yukonem. 5. Dalsze przepisy do <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> zostaną włączone do przepisów ustawowych lub wykonawczych celem realizacji porozumień z różnymi prowincjami i terytoriami (np. porozumienie Terytoriów Północno-Zachodnich dotyczące ropy i gazu, porozumienie między Kanadą a Quebeciem dotyczące zasobów ropy naftowej znajdujących się w Zatoce św. Wawrzyńca, porozumienie Nowego Brunswiku dotyczące ropy i gazu). Do celów niniejszego zastrzeżenia wspomniane porozumienia i przepisy wykonawcze uważa się, po ich zawarciu, za istniejące środki.

6. *Canada – Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act* oraz *Canada – Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act* zawierają ten sam wymóg planu korzyści, wymagają jednak także, aby plan korzyści zapewniał, iż:
  - a) przedsiębiorstwo lub inny podmiot przedkładające plan otwierają we właściwej prowincji biuro, gdzie – przed rozpoczęciem prac lub działalności na obszarach morskich – podejmowane są decyzje na właściwym szczeblu;
  - b) dokonywane są wydatki na badania i rozwój, jakie mają być prowadzone w prowincji, oraz na edukację i szkolenia, jakie mają być zapewnione w prowincji; oraz
  - c) dokonanie pierwszej analizy wyrobów produkowanych lub usług świadczonych na terytorium prowincji, gdzie towary i usługi te są konkurencyjne pod względem uczciwej ceny rynkowej, jakości i rezultatów.
7. Zarządy administrujące planem korzyści na mocy wspomnianych ustaw mogą również wymagać, aby plan zawierał przepisy zapewniające, że osoby lub grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji lub przedsiębiorstwa będące ich własnością lub spółdzielnie przez nie prowadzone uczestniczą w dostawie towarów i usług wykorzystywanych w proponowanych pracach lub działaniach określonych w planie.
8. Kanada może ponadto nałożyć wymóg lub egzekwować zobowiązanie lub przedsięwzięcie dotyczące transferu technologii, procesu produkcyjnego lub innych informacji objętych prawem własności intelektualnej na rzecz osoby z Kanady w związku z zatwierdzaniem projektów rozwojowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zastrzeżenie I-C-17

Sektor:	Energia (ropa i gaz)
Podsektor:	Branża ropy naftowej i gazu ziemnego Usługi związane z górnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 883
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i> , S.C. 1987, c. 3 <i>Hibernia Development Project Act</i> , S.C. 1990, c. 41
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Na podstawie <i>Hibernia Development Project Act</i> Kanada i właściciele projektu Hibernia mogą zawierać porozumienia. Porozumienia te mogą zawierać wymóg, aby właściciele projektu przedsięwzięli przeprowadzenie pewnych prac w Kanadzie i Nowej Funlandii i dołożyli wszelkich starań, aby osiągnąć określone w Kanadzie i Nowej Funlandii poziomy docelowe w odniesieniu do postanowień „planu korzyści” wymaganego na podstawie <i>Canada – Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i>. „Plan korzyści” opisano bardziej szczegółowo w zastrzeżeniu Kanady I-C-16. 2. W ramach projektu Hibernia Kanada może ponadto nałożyć wymóg lub egzekwować zobowiązanie lub przedsięwzięcie dotyczące transferu technologii, procesu produkcyjnego lub innych informacji objętych prawem własności intelektualnej na rzecz obywatela lub stałego rezydenta Kanady lub przedsiębiorstwa w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-C-18

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Kopalnie uranu Usługi związane z górnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 883
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Investment Canada Act</i> , R.S.C. 1985, c. 28 (suplement 1) <i>Investment Canada Regulations</i> , S.O.R./85-611 <i>Non-Resident Ownership Policy in the Uranium Mining Sector</i> , 1987

Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Udział własnościowy „osoby niebędącej Kanadyjczykiem lub podmiotu spoza Kanady”, zdefiniowanych w <i>Investment Canada Act</i>, w nieruchomości związanej wydobyciem uranu jest na etapie pierwszej produkcji ograniczony do 49 procent. Dopuszcza się wyjątki od tego ograniczenia, jeżeli zostanie ustalone, że nieruchomość jest w rzeczywistości „kontrolowana przez Kanadyjczyków lub podmioty kanadyjskie”, jak określono w <i>Investment Canada Act</i>. 2. Z zastrzeżeniem zatwierdzenia Przewodniczącego Rady, wyjątki od <i>Non-Resident Ownership Policy in the Uranium Mining Sector</i> są dozwolone jedynie w przypadkach, gdy kanadyjscy udziałowcy we własności nie są dostępni. Inwestycje w nieruchomości, które zostały dokonane przez „osoby niebędące Kanadyjczykiem lub podmiotu spoza Kanady” przed dniem 23 grudnia 1987 r. i które przekraczają dozwolony poziom udziału własności, mogą pozostać. Nie dozwolony jest żaden wzrost w udziale własnościowym przez „osoby niebędące Kanadyjczykiem lub podmiot spoza Kanady”. 3. Rozpatrując wniosek inwestora z Unii Europejskiej o zwolnienie z polityki własności, Kanada nie będzie żądać wykazania, że nie można znaleźć kanadyjskiego partnera.
--------------	---

Zastrzeżenie I-C-19

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Audyt
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Bank Act</i> , S.C. 1991, c. 46 <i>Insurance Companies Act</i> , S.C. 1991, c. 47 <i>Cooperative Credit Associations Act</i> , S.C. 1991, c. 48 <i>Trust and Loan Companies Act</i> , S.C. 1991, c. 45

- Opis:** **Transgraniczny handel usługami**
1. Banki są zobowiązane do zatrudnienia biura księgowego do prowadzenia audytu banku. Biuro księgowe musi posiadać kwalifikacje określone w *Bank Act*. Do warunków kwalifikacji należy to, że stałym miejscem zamieszkania dwóch lub więcej wspólników spółki musi być Kanada i że stałym miejscem zamieszkania członka spółki wspólnie wyznaczonego przez spółkę i bank do przeprowadzenia audytu musi być Kanada.
  2. Zakład ubezpieczeń, spółdzielcze stowarzyszenie kredytowe, spółka lub przedsiębiorstwo pożyczkowe muszą mieć audytora, który może być osobą fizyczną lub biurem księgowym. Audytor takiej instytucji musi posiadać kwalifikacje określone w *Insurance Companies Act*, *Cooperative Credit Associations Act* lub *Trust and Loan Companies Act*. Jeżeli na audytora takiej instytucji finansowej zostaje powołana osoba fizyczna, do warunków kwalifikacji należy to, że jej stałym miejscem zamieszkania musi być Kanada. Jeżeli na audytora takiej instytucji finansowej zostaje powołane biuro księgowe, stałym miejscem zamieszkania członka spółki wspólnie wyznaczonego przez spółkę i bank do przeprowadzenia audytu musi być Kanada.

Zastrzeżenie I-C-20

- Sektor:** Transport
- Podsektor:** Usługi transportu lotniczego (pasażerskiego i towarowego)
„Specjalistyczne usługi lotnicze” (określone w elemencie „Opis” poniżej)
Usługi kurierskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 73, 7512, „specjalistyczne usługi lotnicze” (określone w elemencie „Opis” poniżej)
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Szczebel władzy:** Szczebel krajowy
- Środki:** *Canada Transportation Act*, S.C. 1996, c. 10
Aeronautics Act, R.S.C. 1985, c. A-2
Canadian Aviation Regulations, S.O.R./96-433:
część II, podczęść 2 – „Oznakowanie i rejestracja statków powietrznych”;
część IV „Licencjonowanie i szkolenie personelu”; oraz
część VII „Komercyjne usługi lotnicze”
- Opis:** **Inwestycje**
1. W sekcji 55 *Canada Transportation Act* „kanadyjski” zdefiniowany jest w następujący sposób:

2. „(...) przymiotnik »kanadyjski« odnosi się do obywatela Kanady lub stałego mieszkańca w rozumieniu podsekcji 2 ust. 1 *Immigration and Refugee Protection Act*, organu rządowego Kanady lub agenta takiego organu lub przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, które utworzono lub zarejestrowano zgodnie z prawem Kanady lub jej prowincji i który jest faktycznie kontrolowany przez Kanadyjczyków i w którym przynajmniej siedemdziesiąt pięć procent – lub niższy udział określony ewentualnie przez Przewodniczącą Rady w drodze rozporządzenia – udziałów uprawniających do głosowania jest posiadane i kontrolowane przez Kanadyjczyków (...)”.
3. Rozporządzenia sporządzone na podstawie *Aeronautics Act* włączają – przez odniesienie – definicję przymiotnika „kanadyjski” zamieszczoną w *Canada Transportation Act*. Rozporządzenia te zawierają wymóg, aby statki powietrzne zarejestrowane w Kanadzie były obsługiwane przez kanadyjskich operatorów komercyjnych usług lotniczych. Rozporządzenia te zawierają wymóg, aby – w celu uzyskania certyfikatu kanadyjskiego przewoźnika lotniczego i kwalifikowania się do zarejestrowania statku powietrznego jako „kanadyjskiego” – operator był podmiotem kanadyjskim.
4. Jedynie Kanadyjczycy lub podmioty kanadyjskie mogą świadczyć następujące komercyjne usługi przewozu lotniczego:
  - a) przewozy krajowe (połączenia lotnicze między punktami, lub tam i z powrotem do tego samego punktu, na terytorium Kanady lub między punktem na terytorium Kanady a punktem niebędącym na terytorium innego kraju);
  - b) regularne przewozy międzynarodowe (regularne połączenia lotnicze między punktem na terytorium Kanady a punktem na terytorium innego kraju), jeżeli połączenia te są zastrzeżone dla przewoźników kanadyjskich na podstawie istniejących lub przyszłych umów o komunikacji lotniczej;
  - c) nieregularne przewozy międzynarodowe (nieregularne połączenia lotnicze między punktem na terytorium Kanady a punktem na terytorium innego kraju), jeżeli połączenia te są zastrzeżone dla przewoźników kanadyjskich na podstawie *Canada Transportation Act*; oraz
  - d) specjalistyczne usługi lotnicze obejmujące fotogrametrię lotniczą, pomiary aerofotogrametryczne, zdjęcia lotnicze, zarządzanie ryzykiem pożarów lasów, gaszenie pożarów, reklamę samolotem, holowanie szybowców, skoki spadochronowe, budownictwo lotnicze, wyrąb drzew z helikoptera, kontrolę z powietrza, nadzór powietrzny, loty szkoleniowe, loty widowiskowe i opryski z powietrza.
5. Żadna osoba fizyczna z zagranicy nie kwalifikuje się do bycia zarejestrowanym właścicielem statku powietrznego zarejestrowanego w Kanadzie.
6. Na podstawie *Canadian Aviation Regulations* przedsiębiorstwo zarejestrowane w Kanadzie, które nie spełnia jednak wymogów dotyczących kanadyjskiej własności i kontroli, może zarejestrować statek powietrzny jedynie do użytku prywatnego, jeżeli znaczna większość użytkownika statku powietrznego (co najmniej 60 procent) ma miejsce w Kanadzie.
7. *Canadian Aviation Regulations* ograniczają również do maksymalnie 90 dni w dwunastomiesięcznym okresie obecność w Kanadzie prywatnych statków powietrznych zarejestrowanych za granicą w niekanadyjskich przedsiębiorstwach. Użytkowanie prywatnego statku powietrznego zarejestrowanego za granicą ma być ograniczone do celów prywatnych, podobnie jak w przypadku statku powietrznego zarejestrowanego w Kanadzie, dla którego wymagany jest certyfikat prywatnego przewoźnika lotniczego.

Zastrzeżenie I-C-21

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi naprawcze i konserwacyjne statków powietrznych Obsługa naziemna (tylko obsługa liniowa) określona w rozdziałach dotyczących transgranicznego handlu usługami i inwestycji
Klasyfikacja gospodarcza:	„Usługi naprawcze i konserwacyjne statków powietrznych” i „obsługa naziemna” (tylko obsługa liniowa) określona w art. 8.1 (Definicje) i art. 9.1 (Definicje)
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Środki:	<i>Aeronautics Act</i> , R.S.C. 1985, c. A-2 <i>Canadian Aviation Regulations</i> , S.O.R./96-433: część IV „Licencjonowanie i szkolenie personelu”; część V „Zdatność do lotu”; część VI „Ogólne zasady eksploatacji i wykonania lotu”; oraz część VII „Komercyjne usługi lotnicze”
Opis:	Transgraniczny handel usługami Naprawa statków powietrznych i innych wyrobów lotniczych, remonty lub czynności obsługowe (w tym obsługa liniowa) wymagane do utrzymania zdatności do lotu statków powietrznych zarejestrowanych w Kanadzie i innych wyrobów lotniczych muszą być wykonywane przez osoby spełniające wymogi regulacyjne lotnictwa kanadyjskiego (tj. być zatwierdzoną organizacją obsługi technicznej oraz inżynierami obsługi technicznej statków powietrznych). Certyfikatów nie wystawia się osobom zlokalizowanym poza Kanadą, z wyjątkiem jednostek podrzędnych zatwierdzonych organizacji obsługi technicznej zlokalizowanych w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-C-22

Sektor:	Transport
Podsektor:	Regularny i nieregularny drogowy transport pasażerski i towarowy, w tym usługi kurierskie.
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121, 7122, 7123, 7512
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Środki:	<i>Motor Vehicle Transport Act</i> , R.S.C. 1985, c. 29 (suplement 3), zmieniony przez S.C. 2001, c. 13. <i>Canada Transportation Act</i> , S.C. 1996, c. 10 <i>Customs Tariff</i> , S.C. 1997, c. 36

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Tylko osoby z Kanady, używające samochodów ciężarowych lub autobusów zarejestrowanych w Kanadzie oraz skonstruowanych w Kanadzie albo od których pobrano podatek akcyzowy w Kanadzie, mogą świadczyć usługi transportu ciężarowego lub autobusowego między punktami na terytorium Kanady.

Zastrzeżenie I-C-23

Sektor: Transport

Podsektor: Usługi transportu wodnego (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie i śródlądowe
Usługi wspierające i inne dla transportu wodnego
Budowa dróg wodnych, portów, tam i innych robót wodnych
Każda inna komercyjna działalność na morzu podejmowana ze statku

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 721, 722, 745, 5133, 5223 oraz każda inna komercyjna działalność na morzu podejmowana ze statku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Zobowiązania

Środki: *Canada Shipping Act, 2001, S.C. 2001, c. 26*

Opis: **Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego**

- Aby zarejestrować statek w Kanadzie, właściciel tego statku lub osoba, która ma do niego wyłączne prawo, musi być:
  - obywatelem Kanady lub stałym mieszkańcem w rozumieniu podsekcji 2 ust. 1 *Immigration and Refugee Protection Act*,
  - przedsiębiorstwem zarejestrowanym zgodnie z prawem Kanady, jej prowincji lub terytorium; lub
  - jeżeli statek nie jest już zarejestrowany w innym kraju, przedsiębiorstwem zarejestrowanym zgodnie z prawem innego kraju niż Kanada, jeżeli jedna z następujących osób działa w odniesieniu do wszystkich kwestii dotyczących się do statku, a mianowicie:
    - spółka zależna przedsiębiorstwa, które zostało zarejestrowane zgodnie z prawem Kanady, jej prowincji lub terytorium;
    - pracownik lub dyrektor w Kanadzie jakiegokolwiek oddziału przedsiębiorstwa, które prowadzi działalność w Kanadzie; lub
    - spółka zarządzająca statkami zarejestrowana zgodnie z prawem Kanady, jej prowincji lub terytorium.
- Statek zarejestrowany za granicą, który czarterowano bez załogi, może być ewidencjonowany w Kanadzie przez okres czarteru, podczas gdy rejestracja statku zostaje zawieszona w jego kraju rejestracji, jeżeli czarterujący jest:
  - obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady, zgodnie z definicją zawartą w podsekcji 2 ust. 1 *Immigration and Refugee Protection Act*; lub
  - przedsiębiorstwem zarejestrowanym według prawa Kanady, jej prowincji lub terytorium.

Zastrzeżenie I-C-24

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu wodnego (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie i śródlądowe Usługi wspierające i inne dla transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i innych robót wodnych Każda inna komercyjna działalność na morzu podejmowana ze statku
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 721, 722, 745, 5133, 5223 oraz każda inna komercyjna działalność na morzu podejmowana ze statku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Środki:	<i>Canada Shipping Act, 2001, S.C. 2001, c. 26</i> <i>Marine Personnel Regulations, S.O.R./2007-115</i>
Opis:	Transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskigo Kapitanowie, oficerowie, mechanicy i niektórzy inni marynarze muszą posiadać zaświadczenie wydawane przez ministra transportu jako wymóg związany ze służbą na statkach zarejestrowanych w Kanadzie. Zaświadczenia takie mogą być wydawane jedynie obywatelom lub stałym mieszkańcom Kanady.

Zastrzeżenie I-C-25

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi pilotażowe i usługi cumownicze
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 74520
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Środki:	<i>Pilotage Act, R.S.C. 1985, c. P-14</i> <i>General Pilotage Regulations, S.O.R./2000-132</i> <i>Atlantic Pilotage Authority Regulations, C.R.C. c. 1264</i> <i>Laurentian Pilotage Authority Regulations, C.R.C. c. 1268</i> <i>Great Lakes Pilotage Regulations, C.R.C. c. 1266</i> <i>Pacific Pilotage Regulations, C.R.C. c. 1270</i>

Opis: **Transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskigo**

Zgodnie z zastrzeżeniem Kanady II-C-15 posiadacz licencji lub świadectwa pilotażu wydanego przez właściwy regionalny organ do spraw pilotażu jest zobowiązany do świadczenia usług pilotażowych na wodach terytorialnych Kanady objętych obowiązkowym pilotażem. Licencję lub świadectwo pilotażu może uzyskać jedynie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady. Stały mieszkaniec Kanady, któremu wydano licencję pilota lub świadectwo pilotażu, aby móc zachować tę licencję lub to świadectwo musi zostać obywatelem Kanady w ciągu pięciu lat od otrzymania takiej licencji lub świadectwa pilotażu.

Zastrzeżenie I-C-26

Sektor: Transport

Podsektor: Usługi transportu świadczone przez statki morskie i śródlądowe

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 721, 722

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie
Zobowiązania

Środki: *Coasting Trade Act*, S.C. 1992, c. 31

Opis: **Transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskigo**

Zakazy na podstawie *Coasting Trade Act* przedstawione w zastrzeżeniu Kanady II-C-14 nie stosują się do żadnego statku będącego własnością rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki, stosowanego wyłącznie do celów transportu towarów będących własnością rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki z terytorium Kanady celem zaopatrywania stacji należących do sieci Distant Early Warning.

Zastrzeżenie I-C-27

Sektor: Transport

Podsektor: Regularny lub nieregularny pasażerski transport drogowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7121, 7122

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Środki: *Motor Vehicle Transport Act*, R.S.C. 1985, c. 29 (suplement 3), zmieniony S.C. 2001, c. 13

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Agencje na szczeblu prowincji są organem delegowanym do wydawania zezwoleń osobom na świadczenie również poza prowincją (wewnątrz prowincji i transgranicznie) usług autobusowych w swoich poszczególnych prowincjach i na swoich terytoriach na tej samej zasadzie jak lokalne przewozy autobusowe. Większość agencji na szczeblu prowincji wydaje zezwolenia na świadczenie usług lokalnego transportu autobusowego na podstawie testu publicznej wygody i konieczności.

Zastrzeżenie I-C-28

Sektor:	Transport
Podsektor:	Wszystkie podsektory transportu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Środki:	<i>Canada Transportation Act</i> , S.C. 1996, c. 10

Opis:**Inwestycje**

Zgodnie z *Canada Transportation Act* każda proponowana transakcja obejmująca przedsięwzięcie transportowe, która budzi wątpliwości co do interesu publicznego w zakresie transportu krajowego, określonego przez ministra, wymaga zatwierdzenia przez Przewodniczącą Rady.

Zastrzeżenie I-C-29

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi pocztowe, transport poczty jakimkolwiek środkiem transportu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71124, 71235, 7321, 7511
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Środki:	<i>Canada Post Corporation Act</i> , R.S.C. 1985, c. C-10 <i>Letter Definition Regulations</i> , S.O.R./83-481

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Jedyny i wyłączny przywilej przyjmowania, przekazywania i doręczania „przesyłek pocztowych” w Kanadzie, jak określono w *Letter Definition Regulations*, jest zarezerwowany dla monopolu pocztowego.

Czynności dotyczące jedynego i wyłącznego przywileju – takie jak emisja znaczków pocztowych oraz montaż, wznoszenie lub przenoszenie w miejscu publicznym pojemnika na przesyłki pocztowe lub urządzenia używanego do przyjmowania, doręczania lub przechowywania przesyłek pocztowych – mogą, dla większej pewności, również zostać ograniczone.

Wykaz Kanady – prowincji i terytoriów**Zastrzeżenia mające zastosowanie w Albercie****Zastrzeżenie I-PT-1**

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Rachunkowość Usługi rachunkowo-księgowo i audytorskie

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Regulated Accounting Profession Act</i> , R.S.A. 2000, c. R-12 <i>Certified General Accountants Regulation</i> , Alta. Reg. 176/2001 <i>Certified Management Accountants Regulation</i> , Alta. Reg. 177/2001 <i>Chartered Accountants Regulation</i> , Alta. Reg. 178/2001

Opis:	Transgraniczny handel usługami Osoba ubiegająca się o wpisanie do rejestru jako regulowany członek musi przedstawić dowód obywatelstwa Kanady lub dowód, że została zgodnie z prawem dopuszczona i uprawniona do pracy w Kanadzie. W Albercie każde biuro członka wpisanego do rejestru, które publicznie świadczy usługi rachunkowe, jest objęte jego osobistą odpowiedzialnością i zarządzane przez niego; członek ma być zwykle dostępny do dyspozycji klientów w godzinach otwarcia biura.
--------------	--

Zastrzeżenie I-PT-2

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Veterinary Profession Act</i> , R.S.A. 2000, c. V-2 <i>General Regulation</i> , Alta. Reg. 44/86

Opis:	Transgraniczny handel usługami Jedynie obywatele Kanady lub osoby zgodnie z prawem dopuszczone i uprawnione do pracy w Kanadzie mogą – po przedstawieniu wystarczających dokumentów potwierdzających w tej sprawie – zostać dopuszczone do rejestracji przez komisję rejestracyjną.
--------------	---

Zastrzeżenie I-PT-3

Sektor:	Rynek nieruchomości
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi lub na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, 822, 81331
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Real Estate Act , R.S.A. 2000, c. R-5
Opis:	Transgraniczny handel usługami Usługodawcy są zatwierdzani przez pośrednika, który musi posiadać zarejestrowane biuro w prowincji. zarejestrowane biuro musi być: miejscem, z którego osoba ta prowadzi działalność; kontrolowane przez usługodawcę; oraz miejscem rejestrów, które muszą być przechowywane zgodnie z powyższym prawem.

Zastrzeżenie I-PT-4

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Pomiary geodezyjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8675
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Land Surveyors Act</i> , R.S.A. 2000, c. L-3
Opis:	Inwestycje W przypadku usług świadczonych przez przedsiębiorstwo obecność handlowa musi mieć formę spółki geodezyjnej.

Zastrzeżenie I-PT-5

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem) Wytwarzanie napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Gaming and Liquor Act</i> , R.S.A. 2000, c. G-1 <i>Gaming and Liquor Regulation</i> , Alta. Reg. 143/96 Alberta Gaming and Liquor Commission Board Policies

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Powyższe środki pozwalają Albercie na kontrolowanie wytwarzania, przywozu, sprzedaży, nabywania, posiadania, przechowywania, transportu, użytkowania i spożywania alkoholi, w tym poprzez pozwolenia i licencje, które mogą obejmować ograniczenia dotyczące obywatelstwa, miejsca zamieszkania oraz inne ograniczenia dotyczące miejsca siedziby, funkcjonowania i świadczenia tych usług.

Zastrzeżenie I-PT-6

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Grunty
Usługi związane z rolnictwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 531

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Provincial Parks Act, R.S.A. 2000, c. P-35*
Provincial Parks (Dispositions) Regulations, Alta. Reg. 241/77
Provincial Parks (General) Regulation, Alta. Reg. 102/85
Dispositions and Fees Regulation, Alta. Reg. 54/2000
Special Areas Disposition Regulation, Alta. Reg. 137/2001
Declaration Regulation, Alta. Reg. 195/2001
Forest Reserves Regulation, Alta. Reg. 42/2005

Opis: **Inwestycje**
Dysponowanie gruntami publicznymi, w tym w ramach parków prowincji, jest ograniczone do mieszkańców Alberta, którzy są obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady w rozumieniu *Immigration and Refugee Protection Act, S.C. 2001, c. 27*.

Zastrzeżenie I-PT-7

Sektor: Łowiectwo

Podsektor: Usługi związane z łowiectwem
Działający na własny rachunek przewodnicy myśliwscy
Pozostałe usługi związane z kulturą

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 0297, 8813, 96419, 9633

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Wildlife Act*, R.S.A. 2000, c. W-10
Wildlife Regulation, Alta. Reg. 143/97

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Warunkiem w przypadku oznaczeń, pozwoleń lub licencji dotyczących przewodników myśliwskich oraz wyposażania na polowania na dzikie zwierzęta może być spełnienie wymogów w zakresie stałego miejsca zamieszkania lub obywatelstwa. Warunkiem w przypadku pozwoleń lub licencji na posiadanie ogrodu zoologicznego, taksydermię, garbowanie skór, handel futrami lub zarządzanie futrami także może być spełnienie wymogów w zakresie miejsca zamieszkania lub obywatelstwa.

Zastrzeżenie I-PT-8

Sektor: Transport

Podsektor: Usługi w zakresie transportu drogowego
Transport pasażerski

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7121, 7122

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Motor Transport Act*, R.S.A. 2000, c. M-21
Motor Vehicle Administration Act, R.S.A. 2000, M-23

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Przed zatwierdzeniem licencji na świadczenie usług międzymiastowego transportu autobusowego oraz usług rozkładowych i nieregularnych może zostać nałożony wymóg przeprowadzenia testów wygody i potrzeb użytkowników, obejmujących zastosowanie niektórych lub wszystkich poniższych kryteriów: odpowiedniość obecnego poziomu usług; warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług; wpływ nowych podmiotów na wygodę użytkowników, w tym ciągłość i jakość usług, a także odpowiedniość, gotowość i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi.

Zastrzeżenie I-PT-9

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: Polityka korzyści przemysłowych

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Na wnioskodawców mogą zostać nałożone wymogi dotyczące wyników inwestycji (takie jak rozpatrywanie w pierwszej kolejności ofert usługodawców z Alberty lub Kanady, jeśli są konkurencyjne pod względem ceny i jakości) w przypadku wszystkich dużych projektów wymagających pozwolenia dotyczącego rozwoju przemysłowego, gospodarki leśnej, piasków roponośnych, elektrowni lub elektrowni gazowych i rozwoju węgelnictwa.

Zastrzeżenie I-PT-10

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Business Corporations Act*, R.S.A. 2000, c. B-9
Business Corporations Regulation, Alta. Reg. 118/2000
Companies Act, R.S.A. 2000, c. C-21
Cooperatives Act, S.A. 2001, c. C-28.1
Partnership Amendment Act, R.S.A. 2000 (Supp.), c. P-25
Societies Act, R.S.A. 2000, c. S-14

Opis: **Inwestycje**

- Przynajmniej 25 procent dyrektorów przedsiębiorstwa z Alberty musi być mieszkańcami Kanady.
- Do celów omawianych środków „mieszkaniec Kanady” oznacza osobę, która jest:
  - obywatelem Kanady mającym miejsce zwykłego pobytu w Kanadzie;
  - obywatelem Kanady niemającym miejsca zwykłego pobytu w Kanadzie, który jest członkiem określonej kategorii osób; lub
  - stałym mieszkańcem w rozumieniu *Immigration and Refugee Protection Act*, S.C. 2001, c. 27 mającym miejsce zwykłego pobytu w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-PT-11

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Land Titles Act*, R.S.A. 2000, c. L-4
Agricultural and Recreational Land Ownership Act, R.S.A. 2000, c. A-9
Regulations Respecting the Ownership of Agricultural and Recreational Land in Alberta, Alta. Reg. 160/79
Public Lands Act, R.S.A. 2000, c. P-40

Opis: **Inwestycje**
Grunty państwowe nie mogą być sprzedane:

- osobie niebędącej obywatelem Kanady ani stałym mieszkańcem w rozumieniu *Immigration and Refugee Protection Act*, S.C. 2001, c. 27;
- przedsiębiorstwu, które nie jest przedsiębiorstwem kanadyjskim; ani
- osobie lub przedsiębiorstwu działającym w charakterze pełnomocnika osoby, która nie jest obywatelem ani stałym mieszkańcem Kanady w rozumieniu *Immigration and Refugee Protection Act*, lub przedsiębiorstwa, które nie jest przedsiębiorstwem kanadyjskim.

Zastrzeżenie I-PT-12

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Gaming and Liquor Act*, R.S.A. 2000, c. G-1
Horse Racing Alberta Act, RSA 2000, c. H-11.3
Gaming and Liquor Regulation, Alta. Reg. 143/1996
Alberta Gaming and Liquor Commission Board Policies

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Powyższe środki pozwalają Albercie na regulowanie i wydawanie zezwoleń dotyczących usług, usługodawców, wytwarzania, dostawców materiałów, eksploatacji i napraw dotyczących loterii, terminali do gry, gier losowych, wyścigów, bingo i kasyn oraz podobnej działalności, między innymi na drodze pozwoleń i licencji, które mogą obejmować ograniczenia dotyczące obywatelstwa, miejsca zamieszkania i inne ograniczenia dotyczące miejsca siedziby, funkcjonowania i prowadzenia tych usług.

Zastrzeżenie I-PT-13

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi związane z hodowlą zwierząt

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8812
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Stray Animals Act</i> , R.S.A. 2000, c. S-20 <i>Horse Capture Regulation</i> , Alta. Reg. 59/94
Opis:	Transgraniczny handel usługami Jedynie obywatel Kanady lub osoba zgodnie z prawem przyjęta w Kanadzie w celu stałego pobytu może ubiegać się o, uzyskać lub posiadać zezwolenie na chwywanie, przynęcanie, ściganie, gonienie, podążanie tropem lub tropienie koni lub podążanie za nimi na gruntach państwowych w Albercie wyznaczonych do licencjonowanego chwywania koni.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kolumbii Brytyjskiej

Zastrzeżenie I-PT-14

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Forest Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 157
Opis:	Inwestycje Całe drewno pozyskiwane z gruntów prowincji musi być spożytkowane w prowincji lub przetworzone w prowincji na inne towary. Władze prowincji mogą jednak zezwolić na zwolnienie z tego wymogu, jeżeli ilość drewna przekracza możliwości urządzeń przetwórczych w prowincji, jeżeli ze względów ekonomicznych nie może ono być przetworzone w pobliżu obszaru pozyskania ani przetransportowane do innego zakładu w prowincji lub jeżeli wyłączenie pozwoli na uniknięcie strat lub poprawi wykorzystanie drewna.

Zastrzeżenie I-PT-15

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8611
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Evidence Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 124

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Aby zostać powołanym na urzędnika odpowiedzialnego za przyjmowanie oświadczeń z mocą przysięgi, trzeba być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-16

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Rachunkowość, audyt i księgowość

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 862

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: *Accountants (Certified General) Act*, R.S.B.C. 1996, c. 2
Accountants (Chartered) Act, R.S.B.C. 1996, c. 3
Accountants (Management) Act, R.S.B.C. 1996, c. 4

Opis: **Inwestycje**
Biura rachunkowe muszą być zarządzane przez mieszkańca Kolumbii Brytyjskiej.

Zastrzeżenie I-PT-17

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: *Cooperative Association Act*, S.B.C. 1999, c. 28
Society Act, R.S.B.C. 1996, c. 433

Opis: **Inwestycje**

1. Zgodnie z *Cooperative Association Act* większość dyrektorów stowarzyszenia zarejestrowanego na jego podstawie musi być mieszkańcami Kanady, a co najmniej jeden dyrektor musi mieć miejsce pobytu w prowincji.
2. Zgodnie z *Society Act* co najmniej jeden członek zarządu spółki zarejestrowanej na jego podstawie musi mieć miejsce pobytu w tej prowincji.

Zastrzeżenie I-PT-18

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Adwokaci i notariusze

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Notaries Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 334
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Jedynie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady może być certyfikowany jako notariusz w Kolumbii Brytyjskiej. <i>Notaries Act</i> nakłada ograniczenia na możliwości notariuszy w zakresie świadczenia usług notarialnych za pośrednictwem kancelarii notarialnych. Fundusze powiernicze muszą być przechowywane w regulowanych instytucjach finansowych na szczeblu prowincji lub federalnych instytucjach finansowych.

Zastrzeżenie I-PT-19

Sektor:	Turystyka
Podsektor:	Usługi związane z łowiectwem (przewodnicy myśliwscy; dostawcy wyposażenia; przewodnicy wędkarscy) Usługi związane z rybołówstwem Biura podróży, organizatorzy wycieczek i przewodnicy turystyczni
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8813, 882, 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 488
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Jedynie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady kwalifikuje się do uzyskania licencji przewodnika dostarczającego wyposażenie i przewodnika wędkarskiego.

Zastrzeżenie I-PT-20

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Inne usługi świadczone w ramach wolnych zawodów Produkty leśne i pozyskiwania drewna Usługi związane z leśnictwem i pozyskiwaniem drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 8814
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: *Foresters Act, S.B.C. 2003, c. 19*

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W celu uzyskania rejestracji jako zawodowy leśnik konieczne jest uprzednie zdobycie co najmniej 24-miesięcznego odpowiedniego doświadczenia zawodowego w Kolumbii Brytyjskiej. W niektórych przypadkach zawodowi leśnicy już zarejestrowani w innych jurysdykcjach Kanady są zwolnieni z tego wymogu.

Zastrzeżenie I-PT-21

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Usługi związane z produkcją
Pozwolenia na choinki bożonarodzeniowe
Pozwolenia na pozyskiwanie drewna z terenów objętych zjawiskami katastrofalnymi
Licencje na eksploatację działek leśnych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03, 8814

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: *Forest Act, R.S.B.C. 1996, c. 157*

Opis: **Inwestycje**

1. Pozwolenie na choinki bożonarodzeniowe może otrzymać jedynie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady lub przedsiębiorstwo kontrolowane przez osoby będące obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady.
2. O pozwolenie na pozyskiwanie drewna z terenów objętych zjawiskami katastrofalnymi mogą ubiegać się jedynie obywatele lub stali mieszkańcy Kanady.
3. O pozwolenie na eksploatację działek leśnych może ubiegać się jedynie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady lub przedsiębiorstwo kontrolowane przez osoby będące obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady.
4. Dwoma kryteriami stosowanymi przy udzielaniu licencji są: odległość miejsca zamieszkania od proponowanej działki leśnej oraz odległość i rozmiar prywatnej działki, jaka ma być włączona do proponowanej działki.

Zastrzeżenie I-PT-22

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Leśnictwo i pozyskiwanie drewna

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: Forest Act, R.S.B.C. 1996, c. 157

Opis:

Inwestycje

1. Jedynie następujące podmioty mogą zawierać umowy dotyczące lasów komunalnych:
  - a) przedsiębiorstwo zarejestrowane na podstawie *Society Act*, R.S.B.C. 1996, c. 433;
  - b) stowarzyszenie określone w *Cooperative Association Act*, S.B.C. 1999, c. 28;
  - c) przedsiębiorstwo, jeżeli dane przedsiębiorstwo zostało ustanowione ustawą lub na podstawie ustawy lub zarejestrowane jako ponadprovincialna działalność na podstawie ustawy *Business Corporations Act*, S.B.C. 2002, c. 57;
  - d) spółka osobowa, jeśli spółka osobowa obejmuje gminy lub regionalne dystrykty, stowarzyszenia, związki, spółki lub spółki ponadprovincialne, lub kombinacje powyższych; lub
  - e) gmina lub regionalny dystrykt.
2. Umowy dotyczące lasów komunalnych mogą być udzielane bezpośrednio.

Zastrzeżenie I-PT-23

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Produkty rolnictwa
Ogrodnictwo i ogrodnictwo towarowe
Usługi związane z rolnictwem (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem)
Usługi związane z hodowlą zwierząt

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 01, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 8812

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: Range Act, S.B.C. 2004, c. 71

Opis:

Inwestycje

Wnioskodawca, który może wykazać obecność na miejscu, uzyskuje pierwszeństwo w przyznawaniu licencji i pozwoleń na wypas.

Zastrzeżenie I-PT-24

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Leśnictwo i pozyskiwanie drewna

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03

Rodzaj zastrzeżenia: Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: Forest Act, R.S.B.C. 1996, c. 157

Opis: **Inwestycje**
Aby wnioskodawca mógł się zakwalifikować do otrzymania licencji leśnych, może się od niego wymagać zobowiązania do utworzenia zakładu produkcyjnego.

Zastrzeżenie I-PT-25

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Leśnictwo i pozyskiwanie drewna

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: Forest Act, R.S.B.C. 1996, c. 157

Opis: **Inwestycje**
Udzielanie komunalnych licencji na pozyskiwanie drewna z terenów objętych zjawiskami katastrofalnymi ogranicza się do konkretnych grup, w szczególności stowarzyszeń i związków spółdzielczych, do celów takich jak zapewnienie korzyści społecznych i gospodarczych w Kolumbii Brytyjskiej, wnoszenie wkładu do dochodów rządowych, stwarzanie możliwości osiągnięcia różnych celów komunalnych, takich jak zatrudnienie i inne korzyści społeczne, ekologiczne i gospodarcze, wspieranie współpracy wewnątrzkomunalnej oraz między zainteresowanymi stronami, zapewnianie zastosowania dla kwalifikującego się drewna oraz inne czynniki, które minister lub osoba upoważniona przez ministra określa w zaproszeniu lub ogłoszeniu.

Zastrzeżenie I-PT-26

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Leśnictwo i pozyskiwanie drewna

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: Forest Act, R.S.B.C. 1996, c. 157

Opis: **Inwestycje**
Przyznaje się jedynie niewielką liczbę ograniczonych licencji leśnych. Przyznanie takich licencji może być uwarunkowane spełnieniem wymogów dotyczących wyników inwestycji, takich jak posiadanie lub dzierżawa urządzeń przetwórczych w prowincji.

Zastrzeżenie I-PT-27

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Land Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 245 Ministry of Forest and Range Policy – Grazing Lease Policy z 15 listopada 2004 r.
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Na podstawie <i>Land Act</i> dotacje publiczne ograniczone są do obywateli i stałych mieszkańców Kanady. W pewnych okolicznościach grunty publiczne mogą być również przyznane przedsiębiorstwu państwowemu, gminie, dystryktowi regionalnemu, zarządowi szpitala, uniwersytetowi, szkole wyższej, komisji edukacji, organowi edukacji francuskojęzycznej określone w <i>School Act</i>, R.S.B.C. 1996, c. 412, innemu podmiotowi powiązanemu lub urzędowi transportu południowego wybrzeża Kolumbii Brytyjskiej określone w <i>South Coast British Columbia Transportation Authority Act</i>, S.B.C. 1998, c. 30, lub któremukolwiek z jego podmiotów zależnych. 2. Tytuły dzierżawy pastwisk mogą posiadać jedynie obywatele Kanady. Warunkiem przyznawania tytułów dzierżawy pastwisk nakładanym na przedsiębiorstwa są wymogi dotyczące wyników inwestycji.

Zastrzeżenie I-PT-28

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa Usługi związane z rybołówstwem Grunty
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 531, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 149 <i>Land Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 245
Opis:	Inwestycje Do otrzymania dotacji publicznej w sektorze akwakultury uprawniony jest wyłącznie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady, chyba że zgody na wniosek danej osoby dotyczący dysponowania ziemią publiczną udzielono przed dniem 1 maja 1970 r.

Zastrzeżenie I-PT-29

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Usługi związane z rybołówstwem Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 62112, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 149 Commercial Fisheries and Mariculture: A Policy for the 1980s
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Warunkiem udzielania licencji uprawniającej do pozyskiwania ryb, roślin morskich lub ostryg lub do przetwórstwa lub nabywania ryb lub pośrednictwa w handlu rybami może być spełnienie wymogów w zakresie miejsca zamieszkania, obywatelstwa i wyników inwestycji. Prawo do przetwarzania na morzu jest ograniczone do rybaków, którzy przetwarzają własne połowy, oraz do przypadków, w których przetwarzanie danych gatunków ryb nie jest ekonomicznie możliwe w istniejących zakładach nabrzeżnych.

Zastrzeżenie I-PT-30

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi w zakresie transportu drogowego Transport pasażerski
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121, 7122
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Passenger Transportation Act</i> , S.B.C. 2004, c. 39 <i>Motor Vehicle Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 318
Opis:	Inwestycje 1. Zganie z <i>Passenger Transportation Act</i> , aby świadczyć usługi taksówkarskie lub usługi międzymiastowego transportu autobusowego w Kolumbii Brytyjskiej, należy uzyskać licencję na transport pasażerski w radzie transportu pasażerskiego (<i>Passenger Transportation Board</i>). Rada ta może zatwierdzić wniosek o licencję, jeśli uzna, że: a) istnieje zapotrzebowanie na dane usługi; b) wnioskodawca spełnia wymogi dotyczące kompetencji i reputacji i jest zdolny do świadczenia danych usług; oraz c) wniosek, o ile zostanie zatwierdzony, będzie sprzyjał właściwym warunkom gospodarczym w branży transportu pasażerskiego w Kolumbii Brytyjskiej.

2. Rada transportu pasażerskiego ma prawo obłożyć licencją warunkami. Jeżeli licencja ma obejmować zezwolenie na eksploatację pojazdów silnikowych w między-miastowym transporcie autobusowym, warunki licencji obejmują, na potrzeby tej operacji, trasy i minimalne częstotliwości połączeń. Jeżeli licencja ma obejmować zezwolenie na eksploatację pojazdów silnikowych jako pojazdów wykorzystywanych do transportu indywidualnego (takich jak taksówki i limuzyny) zasady licencji obejmują wielkość floty, opłaty i geograficzny obszar działania.

Zastrzeżenie I-PT-31

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi w zakresie transportu drogowego: transport publiczny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121, 7122
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>British Columbia Transit Act, R.S.B.C. 1996, c. 38</i> <i>South Coast British Columbia Transportation Authority Act, S.B.C. 1998, c. 30</i>
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. British Columbia Transit jest przedsiębiorstwem publicznym posiadającym wyłączone kompetencje w zakresie planowania, nabywania i budowania publicznych systemów transportu pasażerskiego wspierających regionalne strategie wzrostu, oficjalne plany komunalne i gospodarczy rozwój obszarów usług transportu na wszystkich obszarach Kolumbii Brytyjskiej, z wyjątkiem regionu usług transportowych wspieranego przez South Coast British Columbia Transportation Authority. 2. South Coast British Columbia Transportation Authority posiada wyłączne kompetencje w zakresie zapewniania systemu transportu regionalnego we wszystkich miastach i na obszarach wiejskich należących do wielkiego regionalnego dystryktu Vancouver, który to system obejmuje przemieszczanie osób i towarów oraz wspiera regionalną strategię wzrostu i środowiskowe cele regionalne na szczeblu prowincji i regionu (w tym jakość powietrza i cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych) oraz rozwój gospodarczy regionu usług transportowych.

Zastrzeżenie I-PT-32

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 171, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: BC Hydro Public Power Legacy and Heritage Contract Act, S.B.C. 2003. c. 86
Clean Energy Act, S.B.C. 2010, c. 22
Utilities Commission Act, R.S.B.C. 1996, c. 473
Hydro and Power Authority Act, R.S.B.C. 1996, c. 212

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. W Kolumbii Brytyjskiej zakłady energetyczne działają w zakresie obsługiwanego obszaru na zasadzie dystrybutorów energii elektrycznej w ramach uregulowanego monopolu.
2. British Columbia Hydro and Power Authority („BC Hydro”) jest przedsiębiorstwem publicznym będącym właścicielem większości infrastruktury do wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii w Kolumbii Brytyjskiej. BC Hydro przysługuje zróżnicowane traktowanie na mocy prawa prowincji i w niektórych wypadkach jest wyłączone z przeglądu dokonywanego przez British Columbia Utilities Commission. BC Hydro ma zakaz zbywania (w tym w drodze sprzedaży) jakichkolwiek swoich aktywów będących jej dziedzictwem, chyba że nie są już stosowane ani przydatne.
3. Z zastrzeżeniem zaleceń zastępcy przewodniczącego Rady, ceny sprzedaży energii elektrycznej w prowincji reguluje British Columbia Utilities Commission.

Zastrzeżenie I-PT-33

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Górnictwo działające na własny rachunek (ang. *free miner*)

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8675

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Kolumbia Brytyjska

Środki: *Mineral Tenure Act*, R.S.B.C. 1996, c. 292

Opis: **Transgraniczny handel usługami**

Aby uzyskać świadectwo górnika działającego na własny rachunek (ang. *free miner certificate*), należy mieszkać w Kanadzie przez co najmniej 183 dni w roku kalendarzowym lub posiadać zezwolenie na pracę w Kanadzie lub być kanadyjskim przedsiębiorstwem lub spółką osobową, w skład której wchodzi wykwalifikowane osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa kanadyjskie.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Manitobie

Zastrzeżenie I-PT-34

Sektor: Usługi komunalne i osobiste

Podsektor: Pogrzebowe
Krematoria i zakłady pogrzebowe

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9703

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Prearranged Funeral Services Act</i> , C.C.S.M. c. F-200
Opis:	Transgraniczny handel usługami Każdy, kto proponuje zaplanowane usługi pogrzebowe na zasadach zarobkowych, musi posiadać licencję. O taką licencję może ubiegać się tylko osoba, która prowadzi regularną działalność w zakresie usług pogrzebowych i posiada w tym celu zakład w Manitobie. Zaplanowane usługi pogrzebowe mogą być oferowane wyłącznie przez zakład posiadający licencję.

Zastrzeżenie I-PT-35

Sektor:	Usługi organizacji członkowskich
Podsektor:	Dokumentacja prawna i zaświadczenia
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8613, 95910
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Marriage Act</i> , C.C.S.M. c. M-50 Polityka dotycząca miejsca zamieszkania lub obywatelstwa osób mianowanych
Opis:	Transgraniczny handel usługami Na podstawie <i>The Marriage Act</i> właściwy minister może mianować osobę na stanowisko urzędnika ds. małżeństw w danej prowincji lub jakiegokolwiek części prowincji określonej przez ministra i zgodnie z treścią mianowania osoba ta może udzielać ślubów. Minister może przyznać preferencyjne traktowanie obywatelom Kanady lub mieszkańcom Manitoby.

Zastrzeżenie I-PT-36

Sektor:	Edukacja
Podsektor:	Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9290
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Manitoba Registered Music Teachers' Association Incorporation Act</i> , R.S.M. 1990, c. 100

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Nie można być dopuszczonym jako członek stowarzyszenia zarejestrowanych nauczycieli muzyki w Manitobie, a tym samym stosować tytułu „zarejestrowanego nauczyciela muzyki”, o ile nie udowodni się uprzedniego zamieszkania przez sześć miesięcy w Manitobie.

Zastrzeżenie I-PT-37

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Community Development Bonds Act*, C.C.S.M. c. C-160

Opis: **Inwestycje**

1. Wszyscy dyrektorzy przedsiębiorstwa zajmującego się obligacjami rozwoju komunalnego muszą być mieszkańcami Manitoby. Założyciele przedsiębiorstwa muszą mieć miejsce zamieszkania w gminie, w której znajduje się siedziba przedsiębiorstwa, lub w gminie pobliskiej.
2. Jeżeli rząd Manitoby dostarczył gwarancję na obligacje, uruchomić gwarancje mogą wyłącznie kwalifikujący się właściciele obligacji. Kwalifikującymi się właścicielami obligacji są ci, którzy w momencie nabywania obligacji mieli związek z Manitobą lub Kanadą: np. osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w Manitobie, przedsiębiorstwo z Manitoby założone na podstawie *Canada Business Corporations Act*, R.S.C., 1985, c. C-44, przedsiębiorstwo z siedzibą główną w Manitobie, powiernictwo, jeżeli większość powierników lub beneficjentów jest mieszkańcami Manitoby, lub gmina położona w Manitobie.
3. Dochody uzyskane z tytułu wystawiania obligacji rozwoju komunalnego muszą być inwestowane w „kwalifikujące się przedsiębiorstwa”. Są nimi przedsiębiorstwa lub spółdzielnie:
  - a) zarejestrowane – w zależności od przypadku – na podstawie *The Corporations Act*, C.C.S.M., c. C225 lub *Canada Business Corporations Act* lub *The Co-operatives Act*, C.C.S.M., c. C223;
  - b) które prowadzą lub zamierzają prowadzić działalność nastawioną na zysk w Manitobie; oraz
  - c) aktywa znajdujące się w Manitobie, które są (lub będą, jeżeli podmiot rozpoczyna działalność) kontrolowane przez mieszkańców Manitoby (m.in. testy nieobejmujące obecności w Manitobie ani kontroli lub posiadania na własność przez mieszkańców Manitoby).

Zastrzeżenie I-PT-38

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Grunty rolne
Lasy i inne grunty zalesione

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 531
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Farm Lands Ownership Act</i> , C.C.S.M. c. F-35
Opis:	Inwestycje Jedynie osoby fizyczne będące obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady, w rozumieniu <i>Immigration and Refugee Protection Act</i> , S.C. 2001, c. 27 („kwalifikujące się osoby fizyczne”), przedsiębiorstwa, powiernictwa, spółki osobowe lub inne podmioty gospodarcze będące w pełni własnością aktywnych zawodowo lub emerytowanych rolników lub kwalifikujących się osób fizycznych lub ich kombinacji, organów władzy (miejskich i prowincji) lub agencji rządowych, bądź wykwalifikowanych imigrantów, którzy mają prawo i w ciągu dwóch lat od nabycia gruntów rolnych zamierzają stać się kwalifikującymi się osobami fizycznymi, mogą posiadać więcej niż 40 akrów ziemi uprawnej w Manitobie.

Zastrzeżenie I-PT-39

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Act</i> , C.C.S.M. c. L-12 <i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M. c. C-225
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Spółki pracownicze <i>venture capital</i> muszą inwestować w aktywne przedsiębiorstwa (których aktywa wycenione są poniżej 50 mln CAD), w których co najmniej 50 procent pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy jest pracownikami zatrudnionymi w Manitobie, lub jeżeli co najmniej 50 procent wynagrodzenia i płac pracowników jest związane z usługami świadczonymi przez pracowników w Manitobie. 2. Spółki muszą być zarejestrowane na podstawie wspomnianego prawa, a o rejestrację mogą ubiegać się tylko spółki, które zostały zarejestrowane na podstawie <i>The Corporations Act</i>. Zgodnie z <i>The Corporations Act</i> oznacza to, że co najmniej 25 procent dyrektorów spółki musi być mieszkańcami Kanady (lub co najmniej jeden, w przypadku gdy dyrektorów jest trzech lub mniej).

Zastrzeżenie I-PT-40

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe**Szczebel władzy:** Prowincja – Manitoba**Środki:** *The Cooperatives Act, C.C.S.M. c. C-223***Opis:****Inwestycje**

Miejscem zamieszkania większości dyrektorów spółdzielni musi być Kanada. Aby posiedzenie dyrektorów spółdzielni było prawidłowo ustanowione, większość dyrektorów obecnych na posiedzeniu musi mieć miejsce zamieszkania w Kanadzie. Dyrektor, który jest mieszkańcem Kanady, ale nie jest obecny na posiedzeniu, może zatwierdzić transakcję dokonaną na spotkaniu, jeżeli wymagana większość istniałaby, gdyby dyrektor był obecny. Miejscem zamieszkania dyrektora zarządzającego spółdzielni musi być Kanada.

Zastrzeżenie I-PT-41**Sektor:** Rolnictwo**Podsektor:** Grunty rolne
Lasy i inne grunty zalesione
Dzierżawa gruntów publicznych i pozwolenia na grunty publiczne
Usługi związane z rolnictwem
Usługi związane z hodowlą zwierząt**Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 531, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 8812**Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe**Szczebel władzy:** Prowincja – Manitoba**Środki:** *The Crown Lands Act, C.C.S.M. c. C-340*
Agricultural Crown Land Leases Regulation, 168/2001
*Agricultural Crown Land Grazing and Hay Permits Regulation, 288/88***Opis:****Inwestycje**

1. Aby kwalifikować się do uzyskania dzierżawy pastewnej publicznych gruntów rolnych, dzierżawca musi być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady oraz być mieszkańcem Manitoby. Jeżeli dzierżawca jest spółką osobową lub spółdzielnią paszową, każdy wspólnik lub członek, w zależności od przypadku, musi być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady oraz być mieszkańcem Manitoby. Jeżeli dzierżawca jest przedsiębiorstwem, każdy udziałowiec musi być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady oraz być mieszkańcem Manitoby, a przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane w Manitobie do celów prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Pozwolenie na wypas lub pozwolenie na koszenie na publicznych gruntach rolnych może być przyznane tylko osobie, której miejsce zwykłego pobytu znajduje się w miejscu lub w pobliżu miejsca, gdzie znajduje się grunt opisany w pozwoleniu.

Zastrzeżenie I-PT-42

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	Grunty rolne Lasy i inne grunty zalesione Tereny rekreacyjne i inne tereny wolne od zabudowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 531, 533
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Crown Lands Act</i> , C.C.S.M. c. C-340 Polityka dotycząca przydziału, sprzedaży i dzierżawy działek budowlanych i rozwoju przedsiębiorstw handlowych w parkach prowincji i na innych gruntach publicznych
Opis:	Inwestycje W przypadku przydziału, sprzedaży i dzierżawy działek budowlanych i rozwoju przedsiębiorstw handlowych w parkach prowincji i na innych gruntach publicznych minister może przyznać preferencyjne traktowanie mieszkańcom Manitoby w odniesieniu do osób niebędących mieszkańcami.

Zastrzeżenie I-PT-43

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Usługi związane z rybołówstwem Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Fisheries Act</i> , C.C.S.M. c. F-90 <i>Fishing Licensing Regulation</i> , Man. Reg. 124/97 Polityka dotycząca przydziału licencji na połowy przemysłowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami 1. O ile nie jest to dozwolone w inny sposób przez rozporządzenie lub przez Freshwater Fish Marketing Corporation („przedsiębiorstwo”) lub w pewnych ograniczonych okolicznościach, nikt nie jest uprawniony do sprzedaży ani kupna ryb złowionych w Manitobie celem dostaw w Manitobie, chyba że za pośrednictwem przedsiębiorstwa.

2. Minister ma pełną swobodę co do wydawania licencji na połowy przemysłowe i ustanawiania warunków dotyczących licencji. Obecna polityka handlowa stanowi, że licencje na połowy przemysłowe mają być przyznawane, przenoszone i odnawiane według wartości generowanych korzyści, w kolejności, gospodarkom:
- lokalnym;
  - regionalnym; oraz
  - provincji.

Zastrzeżenie I-PT-44

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Geodeci gruntowi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8675
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Land Surveyors Act</i> , C.C.S.M. c. L-60

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

- „Geodeta gruntowy z Manitoby” musi być osobą fizyczną. Geodeta gruntowy z Manitoby nie może świadczyć usług geodezyjnych za pośrednictwem przedsiębiorstwa. Obecność handlowa geodety gruntowego z Manitoby musi mieć formę spółki jednoosobowej lub spółki osobowej.
- Geodeta, który wykonywał pomiary geodezyjne w Manitobie, a następnie stał się obywatelem innego państwa, musi przed wznowieniem praktyki w Manitobie zostać ponownie naturalizowany zgodnie z przepisami *Citizenship Act R.S.C.*, 1985, c. C-29.

Zastrzeżenie I-PT-45

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie doradztwa prawnego i reprezentacji prawnej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8612
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Legal Profession Act</i> , C.C.S.M. c. L-107

Opis:**Transgraniczny handel usługami**

Świadczenie usług prawnych dotyczących prawa Manitoby na rzecz obywateli w Manitobie przez międzyjurysdykcyjne kancelarie prawne jest dozwolone jedynie w przypadku, jeżeli – między innymi – dana kancelaria posiada biuro w Manitobie i co najmniej w jednej innej kanadyjskiej lub zagranicznej jurysdykcji oraz jeżeli co najmniej jeden ze współników kancelarii ma prawo wykonywać i wykonuje zawód prawnika głównie w Manitobie.

Zastrzeżenie I-PT-46

Sektor:	Handel hurtowy
Podsektor:	Wyroby farmaceutyczne i medyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 62251
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Hearing Aid Act</i> , C.C.S.M. c. H-38

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Hearing Aid Board posiada uprawnienia do certyfikacji pośredników sprzedaży aparatów słuchowych i ustanawiania preferencyjnego dostępu i preferencyjnych warunków dla osób ubiegających się o certyfikację mających miejsce pobytu w Manitobie lub Kanadzie.

Zastrzeżenie I-PT-47

Sektor:	Transport
Podsektor:	Systemy transportu pasażerów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71213, 71223
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Highway Traffic Act</i> , C.C.S.M. c. H-60

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Manitoba Transport Board może ograniczyć liczbę certyfikatów wydawanych przewoźnikom publicznego pasażerskiego transportu samochodowego na drogach publicznych w Manitobie. Zarząd może ograniczyć wejście na rynek publicznych usług samochodowych przewoźnikom publicznego pasażerskiego transportu samochodowego lub zobowiązać ich do obsługi mniej rentownych tras, jeżeli uważa, że dostępność usług publicznych ma zasadnicze znaczenie.

Zastrzeżenie I-PT-48

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowe, audytorskie i księgowość
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Chartered Accountants Act</i> ; C.C.S.M. c. C-70 <i>The Certified General Accountants Act</i> , C.C.S.M. c. C-46 <i>The Certified Management Accountants Act</i> , C.C.S.M. c. C-46.1 <i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M. c. C-225

Opis: **Inwestycje**
Z pierwszych trzech wyżej wspomnianych praw wynika, że – aby otrzymać pozwolenie na prowadzenie działalności obejmującej świadczenie usług w Manitobie – biuro rachunkowe, audytorskie i księgowość musi być zarejestrowane na podstawie *The Corporations Act*. Oznacza to, że co najmniej 25 procent dyrektorów przedsiębiorstwa musi być mieszkańcami Kanady (lub co najmniej jeden, w przypadku jeżeli dyrektorów jest trzech lub mniej).

Zastrzeżenie I-PT-49

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi audytu

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8621

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Chartered Accountants Act*, C.C.S.M. c. C-70
The Certified General Accountants Act, C.C.S.M. c. C-46
The Certified Management Accountants Act, C.C.S.M. c. C-46.1
The Addictions Foundation Act, C.C.S.M. c. A-60
The Convention Centre Act, S.M. 1988-89 c. 39 ze zmianami
The Crown Corporations Public Review and Accountability Act, C.C.S.M. c. C-336 ze zmianami
The Insurance Act, C.C.S.M. c. 140
The Municipal Act, C.C.S.M. c. M-225
The Northern Affairs Act, C.C.S.M. c. N-100 ze zmianami
The Public Schools Act, C.C.S.M. c. P-250 ze zmianami
The Trustee Act, C.C.S.M. c. T-160 ze zmianami
The City of Winnipeg Charter, S.M. 2002, c. 39 ze zmianami
The Concordia Hospital Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 39
The Hudson Bay Mining Employees' Health Association Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 68
The Investors Syndicate Limited Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 77
The Mount Carmel Clinic Act, R.S.M. 1990, c. 120
L'Œuvre des bourses du Collège de Saint-Boniface Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 132
The Seven Oaks General Hospital Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 180
The United Health Services Corporation Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 201
The Winnipeg Art Gallery Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 216
The Winnipeg Clinic Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 220

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Zgodnie z wyżej wymienionymi prawami usługi audytu muszą być świadczone przez osobę uprawnioną do wykonywania zawodu biegłego rewidenta na podstawie *The Chartered Accountants Act*, *The Certified General Accountants Act* albo *The Certified Management Accountants Act*.

Zastrzeżenie I-PT-50

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M. c. C-225
Opis:	Inwestycje

Co najmniej 25 procent dyrektorów spółki musi być mieszkańcami Kanady (lub co najmniej jeden, w przypadku jeżeli dyrektorów jest trzech lub mniej). Dyrektorzy mogą dokonywać transakcji handlowych na posiedzeniu dyrektorów tylko wtedy, gdy co najmniej 25 procent obecnych dyrektorów jest mieszkańcami Kanady (lub, jeżeli dyrektorów jest trzech lub mniej, co najmniej jeden z obecnych dyrektorów jest mieszkańcem Kanady). Jeżeli dyrektorzy przekazują którekolwiek ze swoich uprawnień dyrektorowi zarządzającemu lub komitetowi, dyrektor zarządzający lub większość członków komitetu, w zależności od przypadku, muszą być mieszkańcami Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-51

Sektor:	Łowiectwo
Podsektor:	Usługi związane z łowiectwem Sektor łowiecki, rybołówstwa i traperski Agencje przewodników turystycznych Prowadzenie polowań na własny rachunek
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472, 8813, 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Wildlife Act</i> , C.C.S.M. c. W-130 <i>Allocation of Hunting Licences Regulation</i> , Man. Reg. 77/2006 <i>Captive Wild Animal Regulation</i> , Man. Reg. 23/98 <i>Exotic Wildlife Regulation</i> , Man. Reg. 78/99 <i>General Hunting Regulation</i> , Man. Reg. 351/87 <i>Hunting Dogs Regulation</i> , Man. Reg. 79/95 <i>Hunting Seasons and Bag Limits Regulation</i> , Man. Reg. 165/91 <i>Miscellaneous Licences and Permits Regulation</i> , Man. Reg. 53/2007 <i>Trapping Areas and Zones Regulation</i> , Man. Reg. 149/2001 <i>Hunting Guides Regulation</i> , Man. Reg. 110/93 <i>Manitoba Trapping Guide 2011/2012</i> <i>The Resource Tourism Operators Act</i> , C.C.S.M. c. R119.5

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Na podstawie powyższych praw i rozporządzeń minister – i administrator wyznaczony przez ministra – mają prawo decydowania o wydawaniu osobom pozwoleń lub licencji wymaganych na podstawie ustaw, na warunkach, jakie minister lub administrator uznają za wskazane, oraz wydawania przepisów uzupełniających do powyższych aktów. Rozporządzenia mogą określać preferencyjny dostęp do pozwoleń i licencji oraz preferencyjne warunki dotyczące takich pozwoleń i licencji dla mieszkańców Manitoby lub Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-52

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Produkty rolnictwa
Usługi związane z rolnictwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 01, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem)

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Wild Rice Act*, C.C.S.M. c. W-140

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Jedynie osoby, które przez co najmniej jeden rok miały miejsce pobytu w Manitobie, są upoważnione do ubiegania się o licencję, pozwolenie, list przewozowy lub świadectwo wywozowe na podstawie wspomnianego prawa.

Zastrzeżenie I-PT-53

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Usługi związane z produkcją

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 0311, 0312, 8843

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Forest Act*, C.C.S.M. c. F-150
Forest Use and Management Regulation, Man. Reg. 227/88R

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Na podstawie powyższego prawa i rozporządzenia minister jest odpowiedzialny za regulowanie wszelkich kwestii w dziedzinie leśnictwa zgodnie z tym prawem i rozporządzeniem i ma prawo decydowania o przyznawaniu osobom dotacji lub wydawaniu osobom pozwoleń lub licencji wymaganych na podstawie tego prawa, na warunkach, jakie minister uzna za wskazane. Prawo do wycinki drzew musi być przyznawane w sposób, który według ministra zapewnia maksymalne korzyści dla przemysłu leśnego Manitoby. Mieszkańcy Manitoby lub obywatele Kanady mogą mieć pierwszeństwo w przypadku przyznawania takich dotacji lub wydawania pozwoleń lub licencji.

Zastrzeżenie I-PT-54

Sektor:	Transport
Podsektor:	Pasażerski transport drogowy (taksówki)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71221
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Taxicab Act</i> , C.C.S.M. c. T-10 <i>The Highway Traffic Act</i> , C.C.S.M. c. H-60

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Zgodnie z *The Taxicab Act* wszystkie osoby, które zamierzają prowadzić taksówkę lub świadczyć usługi taksówkarskie, muszą wystąpić do Taxicab Board (rady ds. taksówek) o licencję na usługi taksówkarskie i uzyskać ją. Rada ds. taksówek ma prawo obłożyć wydawaną przez siebie licencję na usługi taksówkarskie warunkami. Przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym wydaniu licencji rada ds. taksówek musi przeprowadzić testy wygody użytkowników i konieczności w odniesieniu do liczby taksówek potrzebnych w Winnipeg.
2. Zgodnie z *The Highway Traffic Act* wszystkie osoby, które zamierzają świadczyć usługi taksówkarskie ponad granicami gmin miejskich, muszą wystąpić do Motor Transport Board (rady ds. transportu samochodowego) o certyfikat i uzyskać go. Rada ds. transportu samochodowego ma prawo obłożyć wydawany przez siebie certyfikat warunkami. Przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym przyznaniu certyfikatu rada ds. transportu samochodowego musi rozważyć, czy istniejąca struktura transportu publicznego jest niewystarczająca lub czy poprzez promowanie tworzenia lub utrzymywanie z roku na rok istniejących usług transportowych zwiększy się wygoda użytkowników.

Zastrzeżenie I-PT-55

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	Produkty rolnictwa Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Mięso i przetwory mleczne Inne produkty spożywcze, gdzie indziej niesklasyfikowane Usługi związane z rolnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 01, 02, 21, 22, 239, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem)
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Farm Products Marketing Act</i> , C.C.S.M. c. F-47 <i>Dairy Farmers of Manitoba Marketing Plan Regulation</i> , Man. Reg. 89/2004

Manitoba Egg and Pullet Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 70/2005
Manitoba Chicken Broiler Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 246/2004
Manitoba Turkey Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 38/2004
Manitoba Vegetable Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 117/2009
The Milk Prices Review Act, C.C.S.M. c. M-1 30

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Zarządy i komisje mogą na podstawie powyższych środków przyznać preferencje stałym mieszkańcom Manitoby lub obywatelom Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-56**Sektor:**

Energia

Podsektor:

Energia elektryczna

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 17, 887

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:

Prowincja – Manitoba

Środki:

The Manitoba Hydro Act, C.C.S.M. c. H-190
The Public Utilities Board Act, C.C.S.M. c. P-280
The Water Power Act, C.C.S.M. c. W-60
The Environment Act, C.C.S.M. c. E-125
The Crown Corporations Public Review and Accountability Act, C.C.S.M. c. C336

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Między innymi na podstawie powyższych środków rząd Manitoby lub Manitoba Hydro może:
  - a) regulować i wydawać różne licencje, zezwolenia lub zatwierdzenia dotyczące wytwarzania, przesyłu, dystrybucji, przywozu, wywozu oraz dostaw i sprzedaży energii elektrycznej, jeżeli wytwarzana jest ona z odnawialnych źródeł energii lub z innych towarów, sił lub źródeł, z których można wytwarzać energię elektryczną;
  - b) regulować rozwój, budowę i konserwację elektrowni, zakładów wytwórczych, ich podjednostek, linii przesyłowych, słupów przesyłowych oraz innych urządzeń lub obiektów lub wyposażenia koniecznego w związku z jakąkolwiek działalnością określoną w lit. a); oraz
  - c) przenosić lub przyznawać nieruchomości lub udziały w nieruchomości w Manitobie, lub przenosić majątek osobisty lub udziały w majątku osobistym, w związku z którymkolwiek z działań określonych w lit. a) lub b).
2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu wspomniane środki mogą powodować dyskryminację na korzyść mieszkańców Manitoby lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady (i których siedziba mieści się w Manitobie).

Zastrzeżenie I-PT-57

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem) Wytwarzanie napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Liquor and Gaming Control Act</i> , C.C.S.M. c. L-160 <i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M. c. C-225
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Liquor and Gaming Control Authority w Manitobie posiada swobodę udzielania licencji na sprzedaż napojów alkoholowych. Jeżeli wnioskodawca jest osobą fizyczną, licencja może zostać wydana wyłącznie na dorosłą osobę fizyczną będącą obywatelem Kanady lub mającą status stałego mieszkańca i miejsce pobytu w Kanadzie. Jeżeli wnioskodawca jest spółką osobową, wszyscy jej członkowie muszą spełniać ten wymóg. Jeżeli wnioskodawca jest przedsiębiorstwem, musi być ono zarejestrowane w celu prowadzenia działalności w Manitobie lub posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w Manitobie zgodnie z prawem Manitoby. Jeżeli wnioskodawca jest przedsiębiorstwem zarejestrowanym na podstawie prawa Manitoby, 25 procent dyrektorów przedsiębiorstwa musi być mieszkańcami Kanady (lub co najmniej jeden, jeżeli dyrektorów jest trzech lub mniej).

Zastrzeżenie I-PT-58

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Liquor and Gaming Control Act</i> , C.C.S.M. c. G-5 <i>The Manitoba Liquor and Lotteries Corporation Act</i> , C.C.S.M. c. L-210 <i>The Manitoba Horse Racing Commission Act</i> , C.C.S.M. c. H-90 <i>Rules of Thoroughbred Racing and Commission Directives</i> , 2011 <i>Rules of Standardbred Racing and Commission Directives</i> , 2010 <i>Commission Quarterhorse Directives</i> , 2011 <i>Pari-Mutuel Betting Supervision Regulations</i> , SOR 91-365

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Gry losowe prowadzone przez organizacje charytatywne i organizacje religijne, targi i wystawy oraz podmioty prowadzące koncesje i parki rozrywki

1. Organizacje charytatywne i religijne, targi i wystawy oraz podmioty prowadzące koncesje i parki rozrywki nie mogą prowadzić gier losowych w Manitobie bez posiadania licencji na taką działalność wydanej przez Liquor and Gaming Control Authority of Manitoba bądź inny podmiot upoważniony przez Manitobę. Liquor and Gaming Control Authority of Manitoba ma prawo decydowania o wydawaniu tych licencji na warunkach, jakie uzna za wskazane, i może przyznać preferencyjne traktowanie wnioskodawcom obecnym w Manitobie.
2. Jeżeli gra losowa odbywa się w celu świadczenia usług w zakresie gier losowych, nikt nie może być zatrudniony przez Manitoba Liquor and Lotteries Corporation ani podmiot prowadzący gry losowe w Manitobie ani regularnie przebywać w pomieszczeniach w Manitobie, jeżeli nie został zarejestrowany w tym celu przez Liquor and Gaming Control Authority. Liquor and Gaming Control Authority of Manitoba ma prawo decydowania o zarejestrowaniu osoby na warunkach, jakie uzna za wskazane, i może przyznać preferencyjne traktowanie obywatelom Kanady lub stałym mieszkańcom Manitoby.
3. Żaden właściciel, jednostka gospodarcza ani stowarzyszenie nie może stać się podmiotem prowadzącym gry losowe w Manitobie, właścicielem lokalu z terminalami do wiedeoloterii w Manitobie, sprzedawcą detalicznym biletów loterii w Manitobie ani dostawcą wyposażenia lub usług w zakresie gier losowych w Manitobie, jeżeli nie zostali zarejestrowani w tym celu przez Liquor and Gaming Control Authority. Liquor and Gaming Control Authority of Manitoba ma prawo decydowania o zarejestrowaniu właściciela, jednostki gospodarczej lub stowarzyszenia na warunkach, jakie uzna za wskazane, i może przyznać preferencyjne traktowanie obywatelom Kanady lub stałym mieszkańcom Manitoby lub właścicielom, jednostkom gospodarczym lub stowarzyszeniom obecnym w Manitobie.

Gry losowe – loterie

4. Jedynie rząd Manitoby może prowadzić loterie i zarządzać loteriami w Manitobie, jeżeli systemy te nie są objęte zwierzchnictwem Liquor and Gaming Control Authority lub innych podmiotów upoważnionych do wydawania licencji na prowadzenie loterii i zarządzanie loteriami w Manitobie. Manitoba prowadzi loterie i zarządza nimi w Manitobie za pośrednictwem Manitoba Liquor and Lotteries Corporation, działającego jako przedstawiciel Manitoby. Manitoba prowadzi ponadto loterie i zarządza nimi w Manitobie oraz jednej innej lub większej liczbie innych jurysdykcji kanadyjskich we współpracy z rządami tych innych jurysdykcji za pośrednictwem Western Canada Lottery Corporation i Interprovincial Lottery Corporation. Manitoba Liquor and Lotteries Corporation, Western Canada Lottery Corporation and Interprovincial Lottery Corporation określa się wspólnie jako „przedsiębiorstwa”.
5. Manitoba i przedsiębiorstwa mogą przyznać preferencyjne traktowanie obywatelom Kanady lub stałym mieszkańcom Manitoby lub jednostkom gospodarczym obecnym w Manitobie w związku z którymkolwiek z wyżej wymienionych działań.

Wyścigi konne i zakłady

6. Nikt nie może eksploatować toru wyścigów ani sali zakładów wzajemnych ani działać jako koncesjonariusz na torze wyścigów ani w sali zakładów w Manitobie, jeżeli nie posiada licencji wydanej przez Horse Racing Commission („komisja”). Komisja ma prawo decydowania o wydaniu licencji każdej osobie lub jednostce gospodarczej na warunkach, jakie uzna za wskazane, i może przyznać preferencyjne traktowanie obywatelom Kanady lub stałym mieszkańcom Manitoby lub jednostkom gospodarczym posiadającym biuro w Manitobie.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowym Brunszwiku

Zastrzeżenie I-PT-59

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Grunty rolne, lasy i inne grunty zalesione Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 531
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	<i>Crown Lands and Forest Act</i> , S.N.B. 1980, c. C-38.1
Opis:	Inwestycje Każda licencja lub pozwolenie zezwalające na cięcie drewna w lasach publicznych, z zastrzeżeniem niektórych wyjątków, przyznawane są pod warunkiem, że całe drewno ścięte na ich podstawie musi być przetworzone na tarcicę, miazgę lub inne produkty drzewne w Nowym Brunszwiku.

Zastrzeżenie I-PT-60

Sektor:	Górnictwo
Podsektor:	Górnictwo Przemysł kopalniczy i wydobywanie ropy naftowej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 11, 12, 13, 14, 15, 16
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	<i>Mining Act</i> , S.N.B. 1985, c. M-14.1
Opis:	Inwestycje Jeżeli wymaga tego minister w chwili przyznania licencji na wydobywanie lub w dowolnym późniejszym terminie, wszelkie minerały wydobyte na podstawie licencji na wydobywanie licencjobiorca przetwarza lub dalej przetwarza w prowincji.

Zastrzeżenie I-PT-61

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem) Wytwarzanie napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	<i>Liquor Control Act</i> , R.S.N.B. 1973, c. L-10
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. New Brunswick Liquor Commission („ANBL”) jest publiczną agencją rządową Nowego Brunszwiku, która jest jedynym importerem, sprzedawcą hurtowym i detalicznym oraz dystrybutorem napojów alkoholowych w Nowym Brunszwiku. Powyższe środki pozwalają Nowemu Brunszwikowi na regulowanie i zezwalanie na przywóz, zakup, produkcję, dystrybucję, zaopatrzenie, wprowadzanie do obrotu i sprzedaż napojów alkoholowych w Nowym Brunszwiku. ANBL określa, według własnego uznania, wymogi dotyczące wyników inwestycji, które dany dostawca krajowy czy międzynarodowy musi spełniać lub przekraczać, aby kontynuowano z nim stosunki handlowe w zakresie przywozu, dystrybucji lub sprzedaży detalicznej. 2. ANBL zastrzega sobie prawo do promowania i wprowadzania na rynek na zasadach preferencyjnych napojów alkoholowych produkowanych lokalnie.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Nowej Fundlandii i Labradorze**Zastrzeżenie I-PT-62**

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i gaz ziemny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 7112, 71232, 7131, 7422, 8675, 883, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku (tylko CPC 71232 i 7422) Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Canada-Newfoundland and Labrador Atlantic Accord Implementation Newfoundland and Labrador Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. C-2 <i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord – February 11, 1985</i> <i>Energy Corporation Act</i> , S.N.L. 2007, c. E-11.01 <i>Petroleum and Natural Gas Act</i> , RSNL 1990, c. P-10

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Powyższe środki pozwalają rządowi Nowej Fundlandii i Labradoru na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących eksploracji, produkcji, wydobywania, rozwoju i transportu węglowodorów, przyznania wyłącznych praw do eksploatacji systemów dystrybucji węglowodorów i instalacji magazynowych obejmujących powiązane gazociągi węglowodoru, dystrybucji morskiej, urządzeń przeładunkowych i usług transportowych. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-63

Sektor: Energia

Podsektor: Energia elektryczna
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 171, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Electric Power Control Act, 1994, S.N.L. 1994, c. E-5.1*
Energy Corporation Act, S.N.L. 2007, c. E-11.01
Energy Corporation of Newfoundland and Labrador Water Rights Act, S.N.L. 2008, c. E-11.02
Hydro Corporation Act, 2007, SNL 2007, c. H-17
Lower Churchill Development Act, RSNL 1990, c. L-27
Lands Act, SNL 1991, c. 36
Water Resources Act, SNL 2002, c. W-401

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Między innymi na podstawie powyższych środków rząd Nowej Fundlandii i Labradoru może:

- regulować i wydawać różne zezwolenia dotyczące wytwarzania, generowania, rozwoju, przesyłu (w tym kontroli systemu), dystrybucji, dostaw, zaopatrzenia i wywozu energii elektrycznej oraz zapewniania budowy i konserwacji powiązanej infrastruktury;
- zapewniać przyznanie terenów lub wód na obszarze prowincji na towar, źródło lub siłę, z których można wytwarzać energię elektryczną, w tym instalację turbin wiatrowych i hydroelektrycznych; oraz
- ustalać i zmieniać stawki za energię elektryczną.

2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-64

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Drewno nieobrobione Wyroby z drewna, korka, słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania Produkty leśne i pozyskiwania drewna Masa celulozowa, papier i towary z papieru Produkcja drewna i wyrobów z drewna i korka, z wyłączeniem mebli Produkcja artykułów ze słomy i materiałów do wyplatania, na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 031, 31, 321, 88430
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku (tylko CPC 31) Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Forestry Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. F-23 <i>Forest Protection Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. F-22 <i>Plant Protection Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. P-16
Opis:	Inwestycje Powyższe środki umożliwiają rządowi Nowej Fundlandii i Labradoru regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji, pozyskiwania i rozwoju zasobów leśnych i powiązanych produktów w prowincji. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-65

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	Produkty rolnictwa Leśnictwo i rybołówstwo Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej surowców rolnych i żywych zwierząt Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 6221, 62224, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Farm Products Corporation Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. F-5 <i>Natural Products Marketing Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. N-2 <i>Poultry and Poultry Products Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. P-18
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Powyższe środki umożliwiają rządowi Nowej Fundlandii i Labradoru regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu w prowincji produktów rolnych i spożywczych oraz wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i futer dzikich zwierząt, obejmujących środki związane z zarządzaniem podażą produktów mlecznych, jaj i produktów drobiowych. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-66

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa Ryby przetworzone i konserwowane Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej produktów rybołówstwa Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 212, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Fisheries Act</i> , S.N.L. 1995, c. F-12,1 <i>Aquaculture Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. A-13 <i>Fish Inspection Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. F-12 <i>Fishing Industry Collective Bargaining Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. F-18 <i>Fish Processing Licensing Board Act</i> , S.N.L. 2004, c. F-12,01 <i>Professional Fish Harvesters Act</i> , S.N.L. 1996, c. P-26,1 <i>Lands Act</i> , S.N.L. 1991, c. 36 <i>Water Resources Act</i> , S.N.L. 2002 c. W-4.01

Opis: **Inwestycje**
Powyższe środki umożliwiają rządowi Nowej Fundlandii i Labradoru regulowanie oraz wydawania różnych zezwoleń dotyczących produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, w tym transferu, dostawy lub przesyłania produktów morskich przez odławiaczy ryb, rolników zajmujących się akwakulturą i późniejszych nabywców. Środki te przewidują możliwość nakładania w pewnych okolicznościach wymogów dotyczących wyników inwestycji.

Zastrzeżenie I-PT-67

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Corporations Act*, R.S.N.L 1990, c. C-36

Opis: **Inwestycje**

- Co najmniej 25 procent dyrektorów wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych na podstawie *Corporations Act* musi być mieszkańcami Kanady oprócz:
  - osoby prawnej, która została utworzona na podstawie *The Companies Act* i była prowadzona na podstawie *Corporation Act*, i po dniu 1 stycznia 1987 r. utrzymuje ten sam odsetek dyrektorów niebędących mieszkańcami, jak przed dniem 1 stycznia 1987 r.; lub
  - przedsiębiorstwa, które nie uzyskuje dochodu w Kanadzie.
- Dyrektorzy przedsiębiorstwa zarejestrowanego na podstawie *Corporations Act* mogą dokonywać transakcji handlowych na posiedzeniu dyrektorów tylko wtedy, gdy co najmniej 25 procent dyrektorów jest mieszkańcami Kanady, z wyjątkiem przypadków, gdy dyrektor, który jest mieszkańcem Kanady, ale nie może być obecny na posiedzeniu, zatwierdzi – na piśmie lub telefonicznie lub innym kanałem komunikacyjnym – transakcję oraz gdy wymagany minimalny poziom 25 procent dyrektorów obecnych na posiedzeniu będących mieszkańcami Kanady zostałby spełniony, gdyby dyrektor ten był obecny.

Zastrzeżenie I-PT-68

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi pomiarów geodezyjnych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 86753

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Land Surveyors Act, 1991, S.N.L. 1991, c. C-37*

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Do wydania świadectwa zezwolenia dla przedsiębiorstwa, spółki osobowej lub osoby prawnej w celu świadczenia usług geodezyjnych na terenie prowincji wymagane jest, aby jej miejscem zwykłego pobytu była Kanada.

Zastrzeżenie I-PT-69

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Prywatne usługi detektywistyczne i ochroniarskie

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 873

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Private Investigation and Security Services Act, R.S.N.L. 1990, c. P-24*

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Posiadacz licencji na prowadzenie prywatnej agencji detektywistycznej lub usług ochroniarskich musi być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady, a kierownik takiego przedsiębiorstwa musi mieć miejsce zwykłego pobytu w Kanadzie.
2. Większość członków zarządu musi być stałymi mieszkańcami Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-70

Sektor: Turystyka

Podsektor: Usługi związane z łowiectwem, agencje przewodników turystycznych
Prowadzenie polowań na własny rachunek

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7472, 8813, 96419

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Wild Life Act, R.S.N.L. 1990, c. W-8*

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Do podejmowania pewnych licencjonowanych rodzajów działalności łowieckiej osoby niebędące mieszkańcami prowincji muszą zatrudniać koncesjonowanych przewodników.

2. Osoby niebędące mieszkańcami prowincji nie są uprawnione do otrzymywania pewnych rodzajów licencji i są zobowiązane uzyskać licencje dla osób niebędących mieszkańcami, aby móc podejmować pewne rodzaje działalności poławowej na obszarach prowincji.
3. Aby uzyskać rejestrację jako przewodnik trzeba być mieszkańcem Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-71

Sektor:	Grunty
Podsektor:	Tereny rekreacyjne i inne tereny wolne od zabudowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 5330
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Lands Act</i> , S.N.L. 1991, c. 36 Policy Directive FT. 004 (Amendment 1), 2001
Opis:	Inwestycje Do otrzymania licencji na nieruchomości mieszkalne na terenach publicznych kwalifikują się tylko stali mieszkańcy prowincji.

Zastrzeżenie I-PT-72

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu kolejowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 711
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Rail Service Act</i> , 2009, S.N.L. 2009, c. R-1.2
Opis:	Inwestycje Osoba pragnąca nabyć, eksploatować lub utworzyć usługi kolejowe na terenie prowincji musi najpierw uzyskać zgodę prowincji. Niniejsze zezwolenie może być udzielone na warunkach, jakie prowincja uzna za odpowiednie. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu zgoda ta może obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach obejmujących nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji.

Zastrzeżenie I-PT-73

Sektor:	Transport
Podsektor:	Pozostałe usługi transportu lądowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Aquaculture Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. A-13 <i>Fisheries Act</i> , S.N.L. 1995, c. F-12,1 <i>Fish Inspection Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. F-12 <i>Liquor Corporation Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. L-19 <i>Liquor Control Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. L-18 <i>Motor Carrier Act</i> , R.S.N. 1990, c. M-19 <i>Professional Fish Harvesters Act</i> , S.N.L. 1996, c. P-26,1
Opis:	Inwestycje W odniesieniu do usług transportu pasażerskiego i niektórych podsektorów transportu towarowego w prowincji przeprowadza się testy wygody i potrzeb użytkowników. Kryteria warunkujące uzyskanie zgody obejmują: odpowiedniość obecnego poziomu usług, warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług, wpływ nowych podmiotów na wygodę użytkowników oraz odpowiedniość, gotowość i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi. Mogą zostać nałożone wymogi wyników inwestycji.

Zastrzeżenie I-PT-74

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Labour Relations Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. L-1
Opis:	Inwestycje Wyżej wymieniony środek umożliwia zastępcy przewodniczącego Rady Nowej Fundlandii i Labradoru wydawanie nakazów dotyczące specjalnych projektów. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu nakazy te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach i ograniczenia lub powiązania co do inwestycji lub w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-75

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury, sportu i powiązane
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne Usługi związane z produkcją wyrobów metalowych, maszyn i urządzeń

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8844, 885, 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku (tylko CPC 8844 i 885) Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Lotteries Act</i> , S.N.L. 1991, c. 53
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> Wyżej wymieniony środek pozwala rządowi Nowej Fundlandii i Labradoru na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących usług, usługodawców, produkcji, dostawców materiałów, czynności i napraw związanych z loteriami, loterii, urzędzeń rozrywkowych, maszyn wideoloterii, gier losowych, wyścigów, sali zakładów wzajemnych, kasyn bingo i konkursów promocyjnych. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-76

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem) Wytwarzanie napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 643 i 88411
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Liquor Corporation Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. L-19 <i>Liquor Control Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. L-18
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> Powyższe środki pozwalają rządowi Nowej Fundlandii i Labradoru na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji, dystrybucji, dostaw, sprzedaży i wprowadzania do obrotu napojów alkoholowych.

2. Newfoundland Liquor Corporation działa na zasadzie monopolisty odpowiedzialnego za dystrybucję, dostawę, przewóz, sprzedaż i wprowadzanie do obrotu napojów alkoholowych.
3. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Fundlandii i Labradoru lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności znajduje się na Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie I-PT-77

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne (notariusze)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Notaries Public Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. N-5
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Jedynie obywatel Kanady, który jest ma miejsce pobytu w prowincji, kwalifikuje się, aby stać się notariuszem w prowincji.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Terytoriach Północno-Zachodnich

Zastrzeżenie I-PT-78

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne (notariusze)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie
Środki:	<i>Evidence Act</i> , R.S.N.W.T. 1988, c. E-8, s. 79
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Osoba, która ubiega się o powołanie na notariusza, musi mieszkać na Terytoriach Północno-Zachodnich oraz być obywatelem Kanady lub osobą posiadającą status stałego mieszkańca Kanady.

Zastrzeżenie mające zastosowanie w Nowej Szkocji**Zastrzeżenie I-PT-79**

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Certified General Accountants Act</i> , S. N.S. 1998, c. 10 <i>Certified Management and Accountants of Nova Scotia Act</i> , S.N.S. 2005, c. 35 <i>Public Accountants Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 369 <i>Chartered Accountants Act</i> , S.N.S. 1994, c. 14
Opis:	Transgraniczny handel usługami Tylko mieszkańcy Kanady kwalifikują się, aby uzyskać licencję na wykonywanie zawodu biegłego rewidenta w Nowej Szkocji i na stosowanie nazwy „biegły rewident”.

Zastrzeżenie I-PT-80

Sektor:	Usługi związane z turystyką i rekreacją
Podsektor:	Usługi związane z łowiectwem Agencje przewodników wycieczek Prowadzenie polowań na własny rachunek
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472, 8813, 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 504
Opis:	Transgraniczny handel usługami Jedynie mieszkańcy Nowej Szkocji kwalifikują się do otrzymania licencji na pozyskiwanie futer lub polowanie na łosie. Podczas polowań lub połowów na wyznaczonych rzekach osoby niebędące mieszkańcami mogą podlegać nadzorowi ze strony wykwalifikowanego przewodnika.

Zastrzeżenie I-PT-81

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport towarowy na drogach szybkiego ruchu

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7123
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>The Public Utilities Act, R.S., c. 380, s. 1</i>
Opis:	Inwestycje W odniesieniu do niektórych podsektorów transportu towarowego w prowincji przeprowadza się testy wygody i potrzeb użytkowników. Kryteria dotyczące zgody obejmują odpowiedność obecnego poziomu usług, warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług, wpływ nowych podmiotów na wygodę użytkowników oraz odpowiedność, gotowość i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi. Mogą zostać nałożone wymogi wyników inwestycji.

Zastrzeżenie I-PT-82

Sektor:	Transport
Podsektor:	Międzymiastowy transport autobusowy oraz usługi rozkładowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Public Utilities Act, R.S.N.S. 1989, c. 380</i>
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Przyznawanie licencji nowym podmiotom podlega testom wygody i potrzeb użytkowników, które obejmują: analizę odpowiedności obecnego poziomu usług; warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług; wpływ nowych podmiotów na wygodę użytkowników, w tym ciągłość i jakość usług; a także odpowiedność, gotowość i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi. Mogą zostać nałożone wymogi wyników inwestycji.

Zastrzeżenie I-PT-83

Sektor:	Grunty
Podsektor:	Pozostałe grunty
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 539
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Land Titles Clarification Act*, R.S.N.S. 1989, c. 250

Opis: **Inwestycje**
Wnioskodawca, który wnosi o prawo do gruntu na obszarze objętym procedurą wyjaśniania tytułów prawnych do gruntów z tytułu historycznego zasiedzenia, musi być mieszkańcem Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-84

Sektor: Usługi kredytowe i inkaso

Podsektor: Usługi świadczone przez biura kredytowe i agencje inkasa
Agencje sporządzające sprawozdania dotyczące konsumentów

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87901, 87902, 87909

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Consumer Creditors' Conduct Act*, R.S.N.S., c. 91
Consumer Protection Act, R.S.N.S., c. 92
Consumer Reporting Act, R.S.N.S., c. 93
Consumer Services Act, R.S.N.S., c. 94
Direct Sellers Licensing and Regulation Act, R.S.N.S. 1989, c. 129

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Osoba – niezależnie od tego, czy występuje jako osobą fizyczną, czy spółką osobową – ubiegająca się o rejestrację jako agencja sporządzająca sprawozdania dotyczące konsumentów musi być obywatelem Kanady lub być przyjęta zgodnie z prawem w Kanadzie i mieć tam miejsce zwykłego pobytu. Wnioskodawca występujący jako spółka musi być zarejestrowany w Kanadzie oraz zarejestrowany w celu prowadzenia działalności gospodarczej w Nowej Szkocji. Agencja sporządzająca sprawozdania dotyczące konsumentów, niezależnie od tego czy jest osobą fizyczną, spółką osobową czy przedsiębiorstwem, prowadzi działalność ze stałej siedziby w Nowej Szkocji, otwartej dla klientów w normalnych godzinach urzędowania.
2. Usługi biur kredytowych i agencji inkasa muszą być świadczone poprzez obecność handlową.
3. W celu świadczenia konsumentom usług agencyjnych wymagane jest posiadanie miejsca stałego pobytu.
4. Wniosek dotyczący licencji wymaga wskazania adresu do doręczeń w Nowej Szkocji, gdzie bezpośredni sprzedawcy prowadziliby stałą siedzibę w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-85

Sektor: Napoje alkoholowe

Podsektor: Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje
Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Liquor Control Act*, R.S.N.S. 1989, c. 260

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Powyższy środek pozwala prowincji, za pośrednictwem monopolu Nova Scotia Liquor License Corporation, na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących zakupu, przywozu, posiadania, dostarczania i sprzedaży alkoholi i towarów.
2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środek ten może obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-86

Sektor: Usługi komunalne i osobiste

Podsektor: Organizacje religijne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 95910

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Solemnization of Marriage Act*, R.S.N.S. 1989, c. 436

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Jedynie mieszkańcy Nowej Szkocji mogą być zarejestrowani jako osoby upoważnione do udzielania ślubów.

Zastrzeżenie I-PT-87

Sektor: Górnictwo

Podsektor: Przemysł górniczy, kopalniczy i wydobywanie ropy naftowej

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 11, 12, 13, 14, 15, 16, 883

Rodzaj zastrzeżenia: Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Mineral Resources Act*, S.N.S. 1990, c. 18

- Opis:** **Inwestycje**
1. Bez uprzedniej zgody ministra nie wolno usuwać z prowincji do miejsca znajdującego się poza Kanadą produktów wydobywanych z kopalni znajdującej się w prowincji w celu przetworzenia; nie dotyczy to produktów pobieranych do badania.
  2. W przeciwnym wypadku może zostać nałożona kara w wysokości trzykrotnej opłaty licencyjnej, jaką podmiot byłby zobowiązany normalnie uiścić.
  3. Do produktów kopalni przetwarzanych poza Nową Szkocją odnoszą się również różne opłaty licencyjne.

Zastrzeżenie I-PT-88

- Sektor:** Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
- Podsektor:** Gry losowe i zakłady wzajemne
Usługi związane z produkcją
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 8844, 885, 96492
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku (wyłącznie dla CPC 8844 i 885)
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Szczebel władzy:** Prowincja – Nowa Szkocja
- Środki:** *Gaming Control Act*, S.N.S. 1994-95, c. 4

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Wyżej wymieniony środek pozwala prowincji na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących usług, usługodawców, produkcji, dostawców materiałów, czynności i napraw związanych z loteriami, loterii, urządzeń rozrywkowych, maszyn wideloterii, gier losowych, wyścigów, sali zakładów wzajemnych, kasyn bingo i konkursów promocyjnych.
  2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środek ten może obejmować decyzję uznaniową opartą na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-89

- Sektor:** Usługi komunalne i osobiste
- Podsektor:** Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 9703
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Embalms and Funeral Directors Act</i> , R.S.N.S., c. 144
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Z jakiegokolwiek uzasadnionego powodu minister ma prawo odmówić wydania lub ponownego wydania licencji na prowadzenie domu pogrzebowego. 2. Rozporządzenie stanowi, że osoba ubiegająca się o licencję praktykanta balsamisty musi mieć ukończony jeden z dwóch kierunków studiów w Nowej Szkocji. Jeśli dana osoba ukończyła kierunek studiów w innej jurysdykcji niż Nowa Szkocja, zarząd posiada swobodę zatwierdzenia lub odrzucenia takiego kierunku studiów.

Zastrzeżenie I-PT-90

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i gaz ziemny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 7112, 71232, 7131, 7422, 8675, 883, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku (tylko CPC 71232 i 7422) Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation (Nova Scotia) Act</i> , S.N.S. 1987, c. 3 <i>Crown Lands Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 114 <i>Gas Distribution Act</i> , S.N.S. 1997, c. 4 <i>Offshore Petroleum Royalty Act</i> , S.N.S. 1987, c. 9 <i>Petroleum Resources Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 342 <i>Petroleum Resources Removal Permit Act</i> , S.N.S. 1999, c. 7 <i>Pipeline Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 345 <i>Public Utilities Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 380
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Rząd Nowej Szkocji reguluje i wydaje różne zezwolenia dotyczące eksploracji, produkcji, wydobywania, przetwarzania, rozwoju i transportu węglowodorów, przyznania wyłącznych praw do eksploatacji systemów dystrybucji węglowodorów i instalacji magazynowych obejmujących powiązane gazociągi węglowodoru, dystrybucję morską, urządzenia przeladunkowe i usługi transportowe. 2. Przyznawanie zezwoleń mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-91

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa Ryby przetworzone i konserwowane Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej produktów rybołówstwa Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 212, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Fisheries and Coastal Resources Act</i> , R.S.N.S. 1996, c. 25 <i>Fisheries Organizations Support Act</i> , S.N.S., 1995-96, c. 6
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Powyższe środki umożliwiają prowincji regulowanie oraz wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, w tym transferu, dostawy lub przesyłania produktów morskich przez odławiaczy ryb, rolników zajmujących się akwakulturą i późniejszych nabywców. 2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-92

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Wyroby z drewna, korka, słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania Produkty leśne i pozyskiwania drewna Masa celulozowa, papier i towary z papieru Produkcja drewna i wyrobów z drewna i korka, z wyłączeniem mebli Produkcja artykułów ze słomy i materiałów do wyplatania, na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 031, 31, 321, 88430
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku (tylko CPC 31) Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Crown Lands Act*, R.S.N.S. 1989, c. 114
Forests Act, R.S.N.S. 1989, c. 179
Primary Forests Products Marketing Act, R.S.N.S. 1989, c. 355

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Powyższe środki umożliwiają prowincji regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji, pozyskiwania i rozwoju zasobów leśnych i powiązanych produktów w prowincji.
2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, ograniczenia w dostępie do rynku, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-93

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Produkty rolnictwa
Leśnictwo i rybołówstwo
Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej surowców rolnych i żywych zwierząt
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 6221, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Natural Products Act*, R.S.N.S. 1989, c. 308
Dairy Industry Act, S.N.S. 2000, c. 24
Agriculture and Rural Credit Act, R.S.N.S. 1989, c. 7
Agriculture and Marketing Act, R.S.N.S., c. 6

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Powyższe środki umożliwiają rządowi prowincji regulowanie wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu produktów rolnych i spożywczych oraz produktów rybołówstwa w prowincji, obejmujących środki związane z zarządzaniem podażą produktów mlecznych, jaj i produktów drobiowych.
2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie I-PT-94

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 17, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Crown Lands Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 114 <i>Electricity Act</i> , S.N.S. 2004, c. 25 <i>Nova Scotia Power Privatization Act</i> , S.N.S. 1992, c. 8 <i>Nova Scotia Power Reorganization (1998) Act</i> , S.N.S. 1998, c. 19 <i>Public Utilities Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 380 <i>Renewable Electricity Regulations</i> , O.I.C. 2010-381 (October 12, 2010), N.S. Reg. 155/2010
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami 1. Między innymi na podstawie powyższych środków rząd Nowej Szkocji może: a) regulować i wydawać różne zezwolenia dotyczące wytwarzania, rozwoju, eksploatacji i konserwacji w zakresie generowania, przesyłu (w tym kontroli systemu), dystrybucji, dostaw, przywozu, wywozu energii elektrycznej, w tym energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, i zaopatrzenia w nią; b) zapewniać przyznanie terenów lub wód na obszarze prowincji na wszelki towar, źródło lub siłę, z których można wytwarzać energię elektryczną, w tym instalację turbin wiatrowych i hydroelektrycznych; oraz c) ustalać i zmieniać stawki za energię elektryczną, w tym taryfy gwarantowane. 2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Nowej Szkocji lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nunavucie**Zastrzeżenie I-PT-95**

Sektor:	Turystyka, rolnictwo
Podsektor:	Inne – usługi związane z łowiectwem Sektor łowiecki, rybołówstwa i traperski Agencje przewodników turystycznych (turystyka na obszarach dzikiej przyrody)

	Prowadzenie polowań na własny rachunek Zwierzęta żywe Skóry, skórki i skóry futerkowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 021, 0297, 7472, 8813, 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Terytorium – Nunavut
Środki:	<i>Wildlife Act</i> , S. Nu. 2003, c. 26, s. 113
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Przy przyznaniu licencji handlowej, licencji przewodnika, licencji na hodowlę zwierząt futerkowych, licencji na hodowlę zwierząt dzikich, licencji na garbowanie lub licencji na taksydermię pierwszeństwo przyznaje się wnioskodawcy, którego główne miejsce pobytu przez co najmniej 18 kolejnych miesięcy przed złożeniem wniosku znajdowało się w Nunavut Settlement Area. Pierwszeństwo będą miały wnioski, z których prawdopodobnie wynikną bezpośrednie korzyści dla gospodarki Nunavut, zwłaszcza dzięki zatrudnieniu lokalnych zasobów ludzkich i gospodarczych.

Zastrzeżenie I-PT-96

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne (notariusze)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Nunavut
Środki:	<i>Evidence Act</i> , R.S.N.W.T. 1988, c. E-8, s. 79
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Każda osoba, która ubiega się o powołanie na notariusza, musi mieszkać w Nunavut oraz być obywatelem Kanady lub osobą posiadającą status stałego mieszkańca Kanady.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Ontario

Zastrzeżenie I-PT-97

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.O. 1990, c. B.16, ss. 118(3), 126(2) oraz 45(1)(b) Specjalne akty prawodawcze dotyczące tworzenia konkretnych przedsiębiorstw
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Przynajmniej 25 procent dyrektorów przedsiębiorstwa (innych niż spółka nieposiadająca siedziby w Kanadzie) musi być mieszkańcami Kanady. W sytuacji, gdy dyrektorów jest mniej niż czterech, przynajmniej jeden musi być mieszkańcem Kanady. Większość posiedzeń dyrektorów musi się co roku odbywać w Kanadzie. 2. Przenoszenie i posiadanie udziałów w przedsiębiorstwach może być obłożone ograniczeniami. Przedsiębiorstwa mogą sprzedawać udziały wspólników bez ich zgody oraz nabywać udziały kwalifikujące do pewnych korzyści związanych z kanadyjskimi minimalnymi wymogami dotyczącymi własności.

Zastrzeżenie I-PT-98

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z produkcją
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 884, 885
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Technical Standards and Safety Act</i> , 2000, S.O. 2000, c. 16 <i>Upholstered and Stuffed Articles</i> , O. Reg. 218/01 ss. 8 oraz 17
Opis:	Transgraniczny handel usługami <p>Z wyjątkiem artykułów używanych, nie wolno sprzedawać ani oferować na sprzedaż tapicerowanych lub wypchanych artykułów, które nie zostały wyprodukowane przez producenta posiadającego licencję w Ontario lub wyprodukowane w wyznaczonej jurysdykcji.</p>

Zastrzeżenie I-PT-99

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Gaming Control Act</i> , 1992, S.O. 1992, c. 24 General O. Reg. 78/12 Order in Council 1413/08, ss. 3(b) oraz 16(i)

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Ontario reguluje kwestie w zakresie personelu obsługującego gry losowe i dostawców usług i urzędzeń związanych z loteriami, które to kwestie obejmują gry losowe, zakłady wzajemne, bingo, kasyna i konkursy promocyjne, w tym te prowadzone przez monopole prowincji. Wpływy muszą być wykorzystane w sposób zapewniający bezpośrednie korzyści mieszkańcom Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-100

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Agenci inkasa

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87902

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Collection and Debt Settlement Services Act*, R.S.O. 1990, c. C-14
General, R.R.O. 1990, Reg. 74, ss. 12(2)(a), oraz 19.1

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Do rejestracji jako agenci inkasa oraz do prowadzenia działalności agencji inkasa w Ontario kwalifikują się jedynie obywatele kanadyjscy lub osoby mające miejsce zwykłego pobytu w Kanadzie.
2. W celu prowadzenia działalności agencji inkasa w Ontario przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane na mocy prawa kanadyjskiego (federalnego lub prowincji). Na podstawie powyższego prawa i rozporządzenia przewidziane są wyłączenia w odniesieniu do niekomercyjnych usług doradczych.

Zastrzeżenie I-PT-101

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Usługi w zakresie nieruchomości związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 821, 822

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Real Estate and Business Brokers Act*, 2002, S.O. 2002, c. 30, Sched. C
General, O. Reg. 567/05 para.2 of ss. 4(1) oraz ss. 24(1)

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Usługi w zakresie nieruchomości muszą być świadczone poprzez obecność handlową w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-102

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Wyroby winiarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 242
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Wine Content and Labelling Act</i> , S.O 2000, c. 26, Sched. P <i>Content of Wine</i> , O. Reg. 659/00
Opis:	Inwestycje Wytwórnia wina w Ontario może sprzedawać wino produkowane z mieszanki winogron importowanych i miejscowych, w którym proporcja winogron z Ontario na butelkę musi wynosić minimalnie 25 procent.

Zastrzeżenie I-PT-103

Sektor:	Turystyka
Podsektor:	Usługi biur podróży, organizatorów wycieczek i przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7471
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Travel Industry Act</i> , 2002, S.O. 2002, c. 30, Sched. D, s. 4(1) <i>General</i> , O. Reg. 26/05, para.1, s. 5, oraz ss. 10(1)
Opis:	Transgraniczny handel usługami 1. W celu zarejestrowania jako biuro podróży i organizator turystyki w Ontario osoba fizyczna musi być mieszkańcem Kanady. 2. Zarejestrowani mogą prowadzić działalność tylko w przypadku, gdy ich stała siedziba znajduje się w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-104

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	Produkty rolnictwa Usługi związane z rolnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 01, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem)
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Wild Rice Harvesting Act</i> , R.S.O., 1990, c. W. 7, ss. 1 oraz 3(2)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Osoba pragnąca zbierać dziki ryż na terenach publicznych musi uzyskać licencję. Do uzyskania licencji kwalifikują się jedynie osoby, które mieszkały w Ontario przez 12 kolejnych miesięcy bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku.

Zastrzeżenie I-PT-105

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Pomiary geodezyjne (pomiary katastralne)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86753
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Surveyors Act</i> , R.S.O. 1990, c. S.29, ss. 3(6), 5(1), 12(1), 14(2) oraz (3) <i>General</i> , O. Reg. 1026, s. 23
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami 1. Licencję na prowadzenie pomiarów katastralnych może uzyskać jedynie osoba będąca mieszkańcem Kanady. Radnymi Association of Ontario Land Surveyors („AOLS”) mogą być jedynie obywatele Kanady. 2. Aby uzyskać świadectwo zezwolenia na świadczenie usług pomiarów katastralnych, przedsiębiorstwo musi świadczyć głównie profesjonalne usługi katastralne, a 50 procent członków zarządu musi być członkami AOLS. Jeżeli spółka oferuje usługi pomiarów katastralnych, co najmniej jeden dyrektor lub pracownik zatrudniony na pełny etat musi być licencjonowany przez AOLS.

Zastrzeżenie I-PT-106

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z łowiectwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8813
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Fish and Wildlife Conservation Act</i> , S.O. 1997, c. 41, s. 1(1) <i>Hunting</i> , O.Reg. 665/98, s. 37

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Licencję na prowadzenie sprzedaży lub handlu wymiennego żabami ryczącymi może uzyskać jedynie mieszkaniec prowincji. Mieszkańcem jest stały mieszkaniec lub osoba, która ma miejsce głównego pobytu w Ontario i mieszka w Ontario od 12 miesięcy.

Zastrzeżenie I-PT-107

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi związane z łowiectwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8813

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997, c. 41, s. 1(1)
Trapping, O. Reg. 667/98, s. 11(1)

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Licencję na polowanie na zwierzęta futerkowe i na chwytanie ich w pułapkę może uzyskać jedynie obywatel Kanady lub mieszkaniec Ontario. Mieszkańca Ontario definiuje się jako osobę, która ma miejsce głównego pobytu w Ontario i mieszkała w Ontario przez sześć z 12 miesięcy poprzedzających wniosek o wydanie licencji.

Zastrzeżenie I-PT-108

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Usługi związane ze sportem
Usługi związane z łowiectwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9641, 8813

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997, c. 41
Hunting, O. Reg. 665/98, s. 12
Ontario Hunter Education Program Standards, Wildlife Policy Section, 2014

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Do prowadzenia kursów polowania kwalifikują się jedynie mieszkańcy Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-109

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z łowiectwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8813
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Fish and Wildlife Conservation Act</i> , S.O. 1997, c. 41, ss. 1(1), oraz 32 <i>Hunting</i> , O. Reg. 665/98, ss. 94 oraz 95
Opis:	Transgraniczny handel usługami

Aby kwalifikować się do uzyskania licencji na pełnienie roli przewodnika na polowania w okręgu terytorialnym Rainy River oraz na polowania na ptaki wędrowne na jeziorze St. Clair, wnioskodawca musi być mieszkańcem Ontario lub Kanady. Mieszkańcem jest osoba, która mieszkała w Ontario przez sześć kolejnych miesięcy bezpośrednio poprzedzających wniosek o wydanie licencji.

Zastrzeżenie I-PT-110

Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej produktów rybołówstwa
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 62224
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Freshwater Fish Marketing Act</i> , R.S.O. 1990, c. F.33
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Kontrolować kupno lub sprzedaż ryb w Ontario może poza tylko osoba upoważniona zgodnie z odpowiednim prawem.

Zastrzeżenie I-PT-111

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Drewno okrągłe z drzew iglastych Drewno okrągłe z drzew liściastych Produkcja drewna i wyrobów z drewna i korka, z wyłączeniem mebli Produkcja artykułów ze słomy i materiałów do wyplatania, na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 0311, 0312, 8843

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Crown Forest Sustainability Act</i> , S.O. 1994, c. 25, ss. 30 oraz 34 <i>General</i> , O. Reg. 167/95
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Licencje dotyczące eksploatacji zasobów leśnych zezwalające na pozyskiwanie drewna obarczone są warunkiem, że całe pozyskane drewno musi zostać przetworzone na tarcicę, pulpę lub inne produkty na terenie Kanady. 2. Licencje dotyczące eksploatacji zasobów leśnych są wydawane w odniesieniu do konkretnych obszarów. W związku z tym istnieją ograniczenia co do liczby wydanych licencji. 3. Minister może zmienić licencję dotyczącą eksploatacji zasobów leśnych zgodnie z rozporządzeniem 167/95, które wymaga przedłożenia planu urządzenia lasu dotyczącego celów społecznych i gospodarczych. Przy planowaniu i określaniu celów potrzeby i korzyści lokalnych społeczności uwzględnia się w pierwszej kolejności i należy je osiągnąć przed wzięciem pod uwagę szerszej, pozamiejscowej społeczności.

Zastrzeżenie I-PT-112

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Veterinarians Act</i> , R.S.O. 1990, c. V. 3 <i>General</i> , O. Reg. 1093/90
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Jedynie obywatel lub stały mieszkaniec Kanady lub osoba posiadająca inny status na mocy <i>Immigration and Refugee Protection Act</i> , S.C. 2001, c. 27, stosownie do rodzaju licencji, o którą złożono wniosek, kwalifikuje się, aby uzyskać licencję na praktykę weterynaryjną w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-113

Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Livestock Medicines Act</i> , R.S.O. 1990, c. L-23 <i>General</i> , O. Reg. 730/90
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do uzyskania licencji na sprzedaż leków weterynaryjnych w Ontario kwalifikują się jedynie osoby posiadające siedzibę w Ontario. Licencje mogą być wydawane sprzedawcom, którzy założyli tymczasową siedzibę z okazji imprez takich jak wyścigi i targi lub pokazy rolnicze.

Zastrzeżenie I-PT-114

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne (usługi w zakresie dokumentacji i poświadczania)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86130
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Notaries Act</i> , R.S.O. 1990, c. N.6, s. 2(1)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Obywatelstwo kanadyjskie jest wymagane w przypadku osoby, która ma być powołana na notariusza w Ontario, a która nie jest adwokatem ani przedstawicielem prawnym.

Zastrzeżenie I-PT-115

Sektor:	Rudy i minerały, energia elektryczna, gaz i woda
Podsektor:	Gaz ziemny Energia elektryczna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 17, 334, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario

Środki: Ontario Energy Board Act, S.O. 1998, c. 15, Sched. B
Electricity Act, S.O. 1998, c. 15, Sched. A
Green Energy Act, S.O. 2009, c. 12, Sched. A
Green Energy and Green Economy Act, 2009, S.O. 2009, c. 12
Municipal Franchises Act, R.S.O. 1990, c. M-55

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Rząd Ontario i jego organy ds. energii, podmioty, organy i agencje, w tym Independent Electricity System Operator, Ontario Power Generation Inc., Hydro One Inc. oraz Ontario Energy Board oraz ich następcy lub cesjonariusze mogą pozwolić jednej lub większej liczbie osób lub podmiotów na założenie lub rozbudowę gazociągów i infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej lub na produkcję, przesył, dystrybucję, konserwację, zarządzanie (popytem i obciążeniem), magazynowanie, sprzedaż, sprzedaż detaliczną lub wprowadzanie na rynek energii (w tym energii elektrycznej, gazu ziemnego lub energii odnawialnej) w którymkolwiek regionie Ontario, w tym na obszarach stanowiących korytarze. Rząd Ontario lub jeden z jego organów ds. energii, Ontario Energy Board, lub jego następcy lub cesjonariusze mogą regulować stawki, magazynowanie, normy lub usługi świadczone przez producentów, dystrybutorów, przedsiębiorstwa zajmujących się przesyłem, sprzedawców, detalistów i przedsiębiorstwa zajmujących się magazynowaniem energii elektrycznej w Ontario.
2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki i działania podejmowane przez Ontario i organy ds. energii, podmioty i agencje określone powyżej oraz ich następców lub cesjonariuszy mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na czynnikach mogących przyznawać preferencyjne traktowanie na korzyść:
  - a) mieszkańców Ontario; lub
  - b) podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba znajduje się w Ontario.
3. Wszelkie przedsiębiorstwa założone zgodnie z prawem Ontario i posiadające miejsce prowadzenia działalności w Ontario traktowane są, dla większej pewności, w taki sam sposób, jak przedsiębiorstwa mające siedzibę w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-116

Sektor: Górnictwo

Podsektor: Rudy metali, pozostałe minerały
Produkcja metali na podstawie wynagrodzenia lub umowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 14, 16, 8851

Rodzaj zastrzeżenia: Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: Mining Act, R.S.O. 1990, c. M.14, 1990, s. 91

Opis:**Inwestycje**

Wszystkie rudy i minerały wydobyte lub usunięte z terenów, działek górniczych lub miejsc objętych zezwoleniem na wydobycie w Ontario muszą być przetwarzane i rafinowane w Kanadzie w celu otrzymania rafinowanych metali lub innych produktów nadających się do bezpośredniego wykorzystania w przemyśle bez dalszej obróbki, chyba że zastępca przewodniczącego Rady wyłączy teren, działkę górniczą lub miejsce objęte zezwoleniem na wydobycie z tego wymogu.

Zastrzeżenie I-PT-117

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport międzymiastowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71213
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Public Vehicles Act</i> , R.S.O 1990, c. P-54
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Wydanie licencji na eksploatację na publiczne pojazdy podlega testowi potrzeb i analizie zapotrzebowania, których przeprowadzenie zarządza Ontario Transport Highway Board (rada transportu na drogach szybkiego ruchu Ontario).

Zastrzeżenie I-PT-118

Sektor:	Usługi edukacyjne
Podsektor:	Usługi poświadczania kierowców
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9290
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Highway Traffic Act</i> , R.S.O. 1990, c. H.8, s. 32 (5) wydawanie prawa jazdy, uprawnień <i>Drivers' Licences</i> , O. Reg. 340/94 <i>Licences for Driving Instructors and Driving School</i> , O. Reg. 473/07 Polityka programu poświadczania kierowców Program kształcenia początkujących kierowców Kurs doskonalenia kierowców autobusów szkolnych
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby kwalifikować się do uzyskania licencji na prowadzenie programów kształcenia i szkolenia kierowców w Ontario, w tym programu poświadczania kierowców, kursu doskonalenia kierowców autobusów szkolnych i programu kształcenia początkujących kierowców, wnioskodawca musi posiadać lub wynajmować pomieszczenia w Ontario, które służą jako biuro i klasy szkoły nauki jazdy.

Zastrzeżenie I-PT-119

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:**

Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy:

Prowincja – Ontario

Środki:

Co-operative Corporations Act, R.S.O. 1990, c. C. 35, ss. 14(1) oraz 85 (3)

Opis:**Inwestycje**

- Większość dyrektorów każdej spółdzielni być mieszkańcami Kanady.
- Spółki spółdzielcze muszą mieć główną siedzibę w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-120**Sektor:**

Napoje alkoholowe

Podsektor:

Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje
Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia:

Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:

Prowincja – Ontario

Środki:

Liquor Control Act, R.S.O. 1990, c. L. 18
General, O. Reg. 717/90
Alcohol and Gaming Regulation and Public Protection Act, R.S.O. 1996, c. 26, Sched.
Assignment of Powers and Duties, O. Reg. 141/01
Polityka i działalność sekretarza komisji ds. alkoholu i gier losowych Ontario (Alcohol and Gaming Commission of Ontario)

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

- Powyższe środki pozwalają Ontario na regulowanie i wydawanie zezwoleń na przywóz, zakup, produkcję, dystrybucję, zaopatrzenie, wprowadzanie do obrotu i sprzedaż napojów alkoholowych w Ontario oraz na prowadzenie tych rodzajów działalności poprzez między innymi monopole prowincji. Piwo może być sprzedawane wyłącznie w sklepach posiadających oficjalne pozwolenie na jego sprzedaż.
- Sekretarz ds. alkoholu i gier losowych wydaje zezwolenia producentom wina, napojów spirytusowych i piwa z Ontario na prowadzenie sklepów ze sprzedażą, odpowiednio, swojego wina, napojów spirytusowych i piwa. Komisja ds. alkoholu i gier losowych Ontario upoważnia także jedynie The Beer Store do sprzedaży krajowego i importowanego piwa.

Zastrzeżenie I-PT-121

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	Grunty rolne, lasy i inne grunty zalesione
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 5310
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Municipal Act</i> , S.O 2001, c. 25, s. 308.1 <i>Assessment Act</i> , R.S.O. 1990, c. A.31, s. 7 <i>General</i> , O. Reg. 282/98

Opis: **Inwestycje**
Zmniejszeniu podatków od nieruchomości podlegają grunty rolne i zarządzane obszary leśne będące własnością obywatela Kanady lub osoby przyjętej zgodnie z prawem w Kanadzie w celu stałego pobytu, lub przedsiębiorstwa, którego prawa głosu są w ponad 50 procentach kontrolowane przez obywateli Kanady lub osoby przyjęte zgodnie z prawem w Kanadzie w celu stałego pobytu.

Zastrzeżenie I-PT-122

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Credit Unions and Caisses Populaires Act</i> , S.O 1994, c. 11, s. 160

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Księgowy lub firma księgowa kwalifikują się do bycia audytorem spółdzielczej kasy pożyczkowej, jeżeli dany księgowy lub – w przypadku firmy księgowej – wspólnik lub pracownik firmy ma miejsce zwykłego pobytu w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-PT-123

Sektor:	Usługi organizacji członkowskich
Podsektor:	Dokumentacja prawna i zaświadczenia
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8613, 95910
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *The Marriage Act*, R.S.O 1990, c. M.3, ss. 11 oraz 20

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Ontario zastrzega sobie prawo do ograniczania kategorii osób uprawnionych do wydawania zezwoleń na zawarcie małżeństwa, w tym ze względu na miejsce pobytu, oraz ustanowienia wymogu, aby osoba zarejestrowana na podstawie powyższego prawa do celów udzielania ślubów była mieszkańcem Ontario lub pełniła całość lub część funkcji parafialnych lub duszpasterskich w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-124

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Produkty rolnictwa
Leśnictwo i rybołówstwo
Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej surowców rolnych i żywych zwierząt
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Farm Products Marketing Act*, R.S.O., c. F-9
Milk Act, R.S.O. 1990, c. M. 12

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Powyższe środki umożliwiają rządowi prowincji regulowanie wydawanie różnych zezwoleń dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu produktów rolnych i spożywczych w prowincji, obejmujących środki związane z zarządzaniem podażą produktów mlecznych, jaj i produktów drobiowych.
2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki i działania podejmowane przez Ontario i podmioty i agencje określone powyżej mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na czynnikach mogących przyznawać preferencyjne traktowanie na korzyść:
  - a) mieszkańców Ontario; lub
  - b) podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba znajduje się w Ontario.

Zastrzeżenie I-PT-125

Sektor: Usługi handlowe

Podsektor: Usługi sprzedaży, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 611, 612
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Motor Vehicle Dealers Act</i> , S.O. 2002, c. 30, Sched. B
Opis:	Transgraniczny handel usługami Sprzedawca pojazdów silnikowych musi być zarejestrowany i prowadzić działalność wyłącznie w miejscu, na które zezwolono w rejestracji sprzedawcy. Miejsce, na które udzielono zezwolenia, musi znajdować się w Ontario.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Wyspie Księcia Edwarda

Zastrzeżenie I-PT-126

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Architects Acts</i> , R.S.P.E.I. 1988, c. A-18,1 <i>Architects Association of Prince Edward Island By-laws</i>
Opis:	Inwestycje W przypadku spółek osobowych lub przedsiębiorstw nieposiadających siedziby w prowincji występujących o świadectwo praktyki w celu wykonywania zawodu architekta na Wyspie Księcia Edwarda co najmniej dwie trzecie wspólników, kierowników lub dyrektorów spółek osobowych lub przedsiębiorstw musi być architektami; nie mniej niż większość wyemitowanych udziałów każdej kategorii udziałów z prawem głosu spółki musi być w posiadaniu architektów i być zarejestrowana na ich nazwisko.

Zastrzeżenie I-PT-127

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Agenci ubezpieczeń i pośrednicy w obrocie nieruchomościami
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda

Środki: *Real Estate Trading Act, R.S.P.E.I. 1988, R -2*

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Aby sprzedawać nieruchomości, osoba fizyczna musi posiadać licencję na obrót nieruchomościami na Wyspie Księcia Edwarda. Sekretarz nie może wydać licencji, jeżeli dana osoba nie jest obywatelem Kanady lub nie posiada statusu stałego mieszkańca Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-128

Sektor: Usługi w zakresie dystrybucji

Podsektor: Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliw do pojazdów silnikowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 613

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda

Środki: *Petroleum Products Act, R.S.P.E.I. 1988, P-5.1*

Opis: **Inwestycje**
Wydając licencję dotyczącą eksploatacji punktu sprzedaży eksploatowanego przez sprzedawcę detalicznego, komisja – kiedy uzna to za wskazane – bierze pod uwagę kryteria interesu publicznego, zapotrzebowania i konieczności.

Zastrzeżenie I-PT-129

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda

Środki: *Prince Edward Island Lands Protection Act, R.S.P.E.I. 1988, L-5*
Fees Regulations and Lands Identification Regulations

Opis: **Inwestycje**

1. Osoby niebędące stałymi mieszkańcami chcące nabyć ponad pięć akrów ziemi lub grunty nabrzeżne o powierzchni powyżej 165 stóp muszą wystąpić z wnioskiem i otrzymać zezwolenie od zastępcy przewodniczącego Rady. Grunty nabrzeżne obejmują, choć nie wyłącznie, grunty graniczące z oceanami, rzekami, jeziorami, stawami i bagnami.
2. Rząd Wyspy Księcia Edwarda wydaje pozwolenia osobom niebędącym mieszkańcami na podstawie powyższego prawa i może nałożyć bardziej rygorystyczne wymogi, w tym to, aby w ramach programu identyfikacji gruntów grunty zostały określone do celów rolniczych lub zastosowań innych niż gospodarcze.
3. Do otrzymania ulgi od podatku od nieruchomości w stosunku do nieruchomości o charakterze niehandlowym kwalifikują się jedynie mieszkańcy Wyspy Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie I-PT-130

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87901
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Consumer Reporting Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, C-20
Opis:	Transgraniczny handel usługami Każda agencja sporządzająca sprawozdania dotyczące konsumentów zarejestrowana na podstawie powyższego prawa działa ze stałej siedziby na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie I-PT-131

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Legal Profession Act</i> , 1992 c. 39, R.S.P.E.I. 1988, L-6.1
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Aby kwalifikować się do przyjęcia do stowarzyszenia prawników Wyspa Księcia Edwarda i wykonywać zawód prawnika, osoba fizyczna musi być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-132

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	Produkty rolnictwa Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Mięso Przetwory mleczne Wyroby żywnościowe, gdzie indziej niesklasyfikowane
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 01, 02, 21, 22, 239, 6221, 62112

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Natural Products Marketing Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, N-3 <i>Dairy Industry Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, D-1 <i>Agricultural Products Standards Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, A-9 <i>Dairy Producers Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, D-2 <i>Agricultural Insurance Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, A-8,2 <i>Animal Health and Protection Act</i> , R.S.P.E.I., A-11.1 <i>Grain Elevators Corporation Act</i> , R.S.P.E.I. 1993, c. 8 <i>Plant Health Act</i> , R.S.P.E.I. 1990, c. 45

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Powyższe środki umożliwiają Wyspie Księcia Edwarda regulowanie i wydawanie zezwoleń w dziedzinie wprowadzania do obrotu, w tym nabywania, sprzedaży, pakowania, sortowania, przechowywania, przetwarzania, transportu do sprzedaży lub magazynowania, promocji, prowadzenia badań i oferowania na sprzedaż, w odniesieniu między innymi do: drobiu, jaj, produktów mleczarskich, świń, bydła, ziemniaków i indyków, w tym produkcji i transportu w celu wykonywania przedmiotów wspomnianych praw. 2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Wyspy Księcia Edwarda lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się na Wyspie Księcia Edwarda.
--------------	---

Zastrzeżenie I-PT-133

Sektor:	Rybołówstwo i akwakultura
Podsektor:	Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, F-13.01 <i>Fish Inspection Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, F-13 <i>Certified Fisheries Organizations Support Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, C-2,1 <i>Natural Products Marketing Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, N-3

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Powyższe środki umożliwiają Wyspie Księcia Edwarda regulowanie i wydawanie zezwoleń w dziedzinie dotyczącej zasobów i produktów rybołówstwa, w tym: zachowania i rozwoju zasobów rybołówstwa; skupu i przetwórstwa ryb; oraz wszelkich innych kwestii w celu zapewnienia pełnej skuteczności celów wspomnianych aktów prawnych.
  2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Wyspy Księcia Edwarda lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie I-PT-134

- Sektor:** Energia
- Podsektor:** Energia elektryczna, ropa naftowa i gaz ziemny
Usługi związane z dystrybucją energii
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 17, 120, 887
- Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Szczebel władzy:** Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
- Środki:** *Energy Corporation Act*, R.S.P.E.I. 1988, E-7
Renewable Energy Act, R.S.P.E.I. 2004, C-16
Oil and Natural Gas Act, R.S.P.E.I. 1988, O-5
Electric Power Act, R.S.P.E.I. 1988, E-4

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Powyższe środki umożliwiają Wyspie Księcia Edwarda regulowanie i wydawanie zezwoleń w dziedzinie energii i systemów energetycznych, ropy naftowej i gazu ziemnego oraz odnawialnych źródeł energii, w tym: generowania, magazynowania, przesyłu, dystrybucji, dostaw, zakupu, wykorzystania i usunięcia energii; odwierć oraz produkcji i ochrony zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego; oraz ogólnie realizacji któregokolwiek z celów lub przepisów tych aktów prawnych.
  2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Wyspy Księcia Edwarda lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie I-PT-135

Sektor:	Produkty rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa
Podsektor:	Produkty leśne i pozyskiwania drewna Usługi związane z leśnictwem i pozyskiwaniem drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 8814
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Forest Management Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, F-14 <i>Public Forest Council Act</i> , R.S.P.E.I. 2001, C-48

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Powyższe środki umożliwiają Wyspie Księcia Edwarda regulowanie i wydawanie zezwoleń w dziedzinie produktów leśnych, w tym: zachowania, ochrony, pozyskiwania, wydobywania i sprzedaży produktów leśnych; wydawania licencji, poświadczania producentów leśnych; przywozu roślin lub materiałów roślinnych; opłat i innych należności; oraz ogólnie realizacji przepisów wspomnianych aktów prawnych. 2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Wyspy Księcia Edwarda lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajdują się na Wyspie Księcia Edwarda.
--------------	---

Zastrzeżenie I-PT-136

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem) Wytwarzanie napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Liquor Control Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, L-14

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Prince Edward Island Liquor Control Commission („PEILCC”) jest królewską agencją rządową Wyspy Księcia Edwarda, która jest wyłącznym importerem napojów alkoholowych oraz kontroluje ich zakup, dystrybucję i sprzedaż na Wyspie Księcia Edwarda. PEILCC prowadzi magazyn, pomieszczenia biurowe i centrum dystrybucyjne dla licencjobiorców. Komisja PEILCC prowadzi dostawy do sklepów detalicznych i centrum dystrybucyjnego dla licencjobiorców oraz zarządza ich działalnością.
  2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Wyspy Księcia Edwarda lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie I-PT-137

- Sektor:** Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
- Podsektor:** Gry losowe i zakłady wzajemne
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 96492
- Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Szczebel władzy:** Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
- Środki:** *Lotteries Commission Act, R.S.P.E.I. 1988, L-17*

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Komisja ds. loterii Wyspy Księcia Edwarda (Prince Edward Island Lotteries Commission) jest, na podstawie powyższego prawa, upoważniona do przygotowywania, organizowania, podejmowania, prowadzenia loterii, zakładów wzajemnych, systemów zakładów wzajemnych i internetowych gier losowych oraz zarządzania nimi w imieniu rządu prowincji lub rządów innych prowincji, które mają jakąkolwiek umowę z daną prowincją w odniesieniu do jakichkolwiek takich loterii lub systemów zakładów wzajemnych.
  2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Wyspy Księcia Edwarda lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba i miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajduje się na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Quebecu

Zastrzeżenie I-PT-138

- Sektor:** Wszystkie sektory
- Podsektor:**

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: *An Act respecting the acquisition of farm land by non-residents, C.Q.L.R., c. A-4.1*
Regulation respecting the declaration of non-resident status in the application for registration of the acquisition of farm land; C.Q.L.R., c. A-4.1, r.1
Regulation respecting an application for authorization and the information and documents required for the application, C.Q.L.R., chapter A-4.1, r.2
Regulation respecting the tariff of duties, fees, costs made under the Act respecting the acquisition of farm land by non-residents, C.Q.L.R., c. A-4.1, r.3
An Act respecting the preservation of agricultural land and agricultural activities, C.Q.L.R., c. P-41.1, oraz rozporządzenia
An Act respecting the lands in the domain of the State, C.Q.L.R., c. T-8.1
Regulation respecting the sale, lease and granting of immovable rights on lands in the domain of the State, C.Q.L.R., c. T-8.1, r.7

Opis:**Inwestycje**

1. Bezpośrednie i pośrednie nabywanie gruntów rolnych przez osoby niebędące mieszkańcami Quebecu musi zostać zatwierdzone przez Commission de protection du territoire agricole du Québec. Po otrzymaniu wniosku o zezwolenie od osób niebędących mieszkańcami Quebecu komisja bierze pod uwagę możliwe sposoby wykorzystania gruntów do celów rolniczych i ich gospodarcze następstwa.
2. Nikt nie może w wyznaczonym regionie rolniczym użytkować działki do innego celu niż rolnictwo bez zezwolenia Komisji, która przy podejmowaniu decyzji uwzględnia szczególne czynniki społeczno-ekonomiczne.
3. Mieszkańcy Quebecu mają pierwszeństwo przy nabywaniu lub dzierżawieniu gruntów będących w gestii państwa.

Zastrzeżenie I-PT-139

Sektor: Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo

Podsektor: Produkty rolnictwa
Ogrodnictwo i ogrodnictwo towarowe
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego
Drewno nieobrobione
Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa
Mięso, ryby, owoce, warzywa, oleje i tłuszcze
Przetwory mleczne
Produkty przemiału zbóż
Skrobia i wyroby skrobiowe
Inne produkty spożywcze
Usługi związane z rolnictwem
Usługi związane z hodowlą zwierząt
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 01, 02, 031, 04, 21, 22, 23, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 8812, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Professional Syndicates Act</i> , C.Q.L.R., c. S-40 <i>An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products</i> , C.Q.L.R., c. M-35.1 <i>Règlement des producteurs d'œufs d'incubation sur le contingentement</i> , C.Q.L.R., c. M-35.1, r.223 <i>Règlement sur les quotas des producteurs d'œufs de consommation du Québec</i> , C.Q.L.R., c. M-35.1, r.239
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólne plany produkcji i wprowadzania do obrotu produktów rolnych oraz producenckie organizacje sprzedaży mogą być zarządzane przez związki zawodowe. Jedynie obywatele Kanady mogą zwrócić się o utworzenie związku zawodowego i być członkami jego rady administracyjnej. 2. Jedynie obywatele Kanady mogą mieć dostęp do rezerwy dla nowych producentów jaj wylęgowych, są uprawnieni do niektórych programów i mogą korzystać z transferów kontyngentów jaj poza systemem scentralizowanym.

Zastrzeżenie I-PT-140

Sektor:	Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo
Podsektor:	Produkty rybne Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Marine Products Processing Act</i> , C.Q.L.R., c. T-11.01
Opis:	Inwestycje Minister może, w drodze rozporządzenia, określić minimalne normy przetwarzania, do których podmiot musi się stosować w odniesieniu do produkcji lub przetwórstwa produktów morskich. W zależności od produktów morskich normy te mogą się różnić.

Zastrzeżenie I-PT-141

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Dobra kultury

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 963
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Cultural Heritage Act</i> , C.Q.L.R., c. P-9.002

Opis:**Inwestycje**

1. Własność dziedzictwa kulturowego może obejmować dokument, nieruchomość, przedmiot lub miejsce, które stanowią dziedzictwo. Po uzyskaniu opinii *Conseil du patrimoine culturel* minister kultury i komunikacji może sklasyfikować całość lub część jakiegokolwiek własności dziedzictwa, której znajomość, ochrona, poprawa lub przekazywanie leży w interesie publicznym.
2. Zezwolenie ministra konieczne jest w przypadku, gdy osoba fizyczna lub prawna pragnie sprzedać lub przekazać sklasyfikowany dokument lub przedmiot dziedzictwa rządowi lub departamentowi rządowemu lub agencji rządowej innym niż rząd Quebecu, osobie fizycznej niebędącej obywatelem ani stałym mieszkańcem Kanady lub osobie prawnej, która nie ma głównej siedziby w Quebecu. Sklasyfikowanej własności dziedzictwa będącej w gestii państwa nie można sprzedać, przekazywać w drodze dzierżawy wieczystej ani zbywać bez zezwolenia ministra. W innych przypadkach odebrania wymaga się uprzedniego pisemnego zawiadomienia.

Zastrzeżenie I-PT-142

Sektor:	Usługi komunalne, socjalne i osobiste
Podsektor:	Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9703
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting medical laboratories, organ and tissue conservation and the disposal of human bodies</i> , C.Q.L.R., c. L-0.2 <i>Regulation respecting the application of the Act respecting medical laboratories, organ and tissue conservation and the disposal of human bodies</i> , C.Q.L.R., c. L-0.2, r.1 <i>An Act respecting prearranged funeral services and sepultures</i> , C.Q.L.R., c. A-23.001

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Osoba fizyczna pragnąca uzyskać pozwolenie na działalność w charakterze przedsiębiorcy pogrzebowego w imieniu swoim lub osoby prawnej, spółki osobowej lub stowarzyszenia posiadającego siedzibę w Quebecu musi mieszkać w Quebecu przez co najmniej 12 miesięcy poprzedzających wniosek.
2. Osoba pragnąca uzyskać pozwolenie na wykonywanie balsamowania, kremacji lub tanatopraksji nie podlega wymogowi posiadania miejsca zamieszkania w Quebecu, pod warunkiem że mieszka w Kanadzie.

Zastrzeżenie I-PT-143

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi taksówek
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71221
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting transportation services by taxi</i> , C.Q.L.R., c. S-6.01 <i>Taxi Transportation Regulation</i> , C.Q.L.R., c. S-6.01, r.3, <i>Highway Safety Code</i> , C.Q.L.R., c. C-24.2 <i>Regulation respecting road vehicle registration</i> , C.Q.L.R., c. C-24.2, r.29
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Aby pozwolenie na posiadanie taksówki zostało wydane, nadane lub przeniesione przez komisję transportu Quebecu na rzecz osoby fizycznej, musi być ona obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady. Aby uzyskać pozwolenie kierowcy taksówki wydawane przez <i>Société de l'assurance automobile du Québec</i>, osoba fizyczna musi być obywatelem lub stałym mieszkańcem Kanady. 2. Istnieje ograniczenie 20 pozwoleń na posiadanie taksówki na osobę.

Zastrzeżenie I-PT-144

Sektor:	Transport
Podsektor:	Międzymiastowy transport specjalny Transport innych towarów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71214, 71239
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Highway Safety Code</i> , C.Q.L.R., c. C-24.2 <i>Regulation respecting road vehicle registration</i> , C.Q.L.R., c. C-24.2, r.29
Opis:	Transgraniczny handel usługami Zgodnie z międzynarodowym planem rejestracji („IRP”) przewoźnicy wnoszą opłaty rejestracyjne tylko raz, w podstawowej jurysdykcji, co z kolei zapewnia podróżowanie należycie koncesjonowanym pojazdom w innych jurysdykcjach. Ten system dzielonych opłat funkcjonuje w oparciu o odległości pokonane w ramach każdej jurysdykcji. Świadectwo rejestracji IRP jest uznawane przez prowincje Kanady i stany Stanów Zjednoczonych Ameryki. Dzielona rejestracja będzie przyznawana jedynie osobie posiadającej siedzibę w Quebecu i tam, gdzie jeździ przynajmniej jeden z jej pojazdów.

Zastrzeżenie I-PT-145

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport autobusowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71211, 71212, 71213, 71214, 71222
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Transport Act, C.Q.L.R., c. T-12</i> <i>Bus Transportation Regulation, C.Q.L.R., c. T-12, r.16</i>

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Przy wydawaniu pozwoleń na transport autobusowy komisja transportu Quebecu (Commission des Transports du Québec) może stosować kryterium zapotrzebowania społecznego na terytorium, które ma być obsługiwane. Może ona również brać pod uwagę, czy wydanie pozwolenia, o które wystąpił wnioskodawca, nie pociągnie za sobą zaprzestania jakichkolwiek innych usług transportu autobusowego lub czy nie wpłynie znacznie na ich jakość.

Zastrzeżenie I-PT-146

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71231, 71232, 71233, 71234
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting the Ministère des Transports, C.Q.L.R., c. M-28</i> <i>Transport Act, C.Q.L.R., c. T-12</i> <i>Regulation respecting the brokerage of bulk trucking services, C.Q.L.R., c. T-12, r.4</i> <i>An Act respecting owners, operators and drivers of heavy vehicles, C.Q.L.R., c. P-30.3</i>

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Minister transportu określa warunki, jakie musi spełniać operator samochodów ciężarowych spoza Quebecu, ale z terytorium państwa będącego stroną porozumienia w sprawie handlu wewnętrznego, aby zostać zarejestrowany w rejestrze śledzenia ładunków. Całkowita liczba dozwolonych rejestracji jest ograniczona. Użytkownik samochodów ciężarowych mający zakład poza Quebeciem musi utrzymać swoją główny zakład poza Quebeciem, a jego rejestracja nie może być przeniesiona.

2. Udział w realizacji zamówienia na budowę, naprawę lub konserwację drogi udzielonego przez ministra transportu ogranicza się do małych przedsiębiorstw zajmujących się śledzeniem ładunków, które podpisały umowę na usługi pośrednictwa ze stowarzyszeniem posiadającym pozwolenie na pośrednictwo, na co najmniej 50 procent wymaganego transportu, który musi być zaoferowany posiadaczowi pozwolenia na pośrednictwo. Przedsiębiorstwa zajmujące się śledzeniem ładunków, które nie są zarejestrowane w rejestrze, będą miały dostęp jedynie do pozostałych 50 procent transportu koniecznego, jeśli posiadacz pozwolenia na pośrednictwo przyjmuje ofertę polegającą na transportowaniu 50 procent wymaganego transportu.
3. Aby uzyskać pozwolenie na pośrednictwo niekomercyjna osoba prawną lub spółdzielnia wykazuje, że reprezentuje co najmniej 35 procent operatorów samochodów ciężarowych, które są zarejestrowane w rejestrze śledzenia ładunków i które mają swoją główny zakład w strefie, w stosunku do której złożono wniosek o pozwolenie. Operator podpisuje umowę o usługi pośrednictwa w strefie objętej pośrednictwem, gdzie posiada on swoją główny zakład, lub w strefie określonej rozporządzeniem.

Zastrzeżenie I-PT-147

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport morski
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 72211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting the Société des Traversiers du Québec</i> , C.Q.L.R., c. S-14 <i>Transport Act</i> , C.Q.L.R., c. T-12
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Komisja transportu Quebecu wydaje lub przekazuje pozwolenie na przewóz pasażerów drogą wodną osobie, która wnosi o to przy zastosowaniu formularza stosowanego przez komisję, jeżeli uzna, że dana osoba dowiodła, że występuje rzeczywiste i pilne zapotrzebowanie na dodatkową usługę w odniesieniu do każdego ze statków, które w stosownych przypadkach mają być wykorzystane, w sytuacji gdy osoba ta oferuje pasażerom usługę promową konkurującą z inną usługą promową. 2. Nikt nie może być członkiem zarządu, jeżeli nie ma miejsca zamieszkania w Quebecu.

Zastrzeżenie I-PT-148

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Usługi związane ze sportem i pozostałe usługi w zakresie rekreacji
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 964
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec

Środki: *An Act respecting safety in sports, C.Q.L.R., c. S-3.1*
Regulation respecting combat sports, C.Q.L.R., c. S-3.1, r.11
Regulation respecting combat sports licensing, C.Q.L.R., c. S-3.1, r.7

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
W odniesieniu do zawodowego sportu walki osoba, która nie ma miejsca zamieszkania w Kanadzie, nie może uzyskać rocznego pozwolenia arbitra lub sędziego, lecz może uzyskać pozwolenie ważne podczas konkretnej imprezy sportowej.

Zastrzeżenie I-PT-149

Sektor: Usługi biur podróży, organizatorów wycieczek i przewodników turystycznych

Podsektor: Biura podróży
Usługi operatorów turystycznych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7471

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: *Travel Agents Act, C.Q.L.R., c. A-10*
Regulation respecting travel agents, C.Q.L.R., c. A-10, r.1

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Osoba fizyczna wnosząca o licencję na prowadzenie biura podróży na własny rachunek musi założyć i prowadzić główny zakład w Quebecu. Stowarzyszenie, spółka partnerska lub osoba, w imieniu której złożono wniosek o licencję, musi założyć i prowadzić główny zakład w Quebecu. Główny zakład jest zakładem, w którym prowadzona jest główna część działalności licencjobiorcy.

Zastrzeżenie I-PT-150

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: *Cooperatives Act, C.Q.L.R., c. C-67.2*
Regulation under the Cooperatives Act, C.Q.L.R., c. C-67.2, r.1

- Opis:** **Inwestycje**
1. Na podstawie *Cooperatives Act* nakładane są ograniczenia w związku z wydawaniem, przenoszeniem i posiadaniem udziałów. Członkostwo w spółdzielni jest zależne od faktycznego korzystania z usług oferowanych przez spółdzielnię oraz od zdolności spółdzielni do oferowania tych usług członkowi. *Cooperatives Act* stanowi także, że dyrektorem może być każdy członek spółdzielni lub przedstawiciel osoby prawnej lub spółki osobowej, który jest członkiem. Siedziba główna spółdzielni, federacji lub konfederacji musi zawsze znajdować się w Quebecu.
  2. Spółdzielnia, federacja lub konfederacja musi część swojej całkowitej działalności prowadzić ze swoimi członkami zgodnie z udziałem ustalonym rozporządzeniem rządu. W przypadku kooperatywy solidarnościowej część tę oblicza się osobno dla użytkowników, którzy są użytkownikami spółdzielni, i dla tych, którzy są jej pracownikami.

Zastrzeżenie I-PT-151

- Sektor:** Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo
- Podsektor:** Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Wyroby z drewna, korka, słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Masa celulozowa, papier i towary z papieru
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 031, 31, 32
- Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
- Szczebel władzy:** Prowincja – Quebec
- Środki:** *An Act respecting the Ministère des Ressources Naturelles et de la Faune*, C.Q.L.R., c. M-25.2
Sustainable Forest Development Act, C.Q.L.R., c. A-18.1

- Opis:** **Inwestycje**
1. Całe drewno, w tym biomasa, pozyskane na terenach państwowych musi być całkowicie przetwarzane w Quebecu. Na ustalonych przez siebie warunkach rząd może jednak zezwolić na wywiezienie poza Quebec nieprzetworzonego całkowicie drewna z terenów państwowych, jeśli okaże się, że inne postępowanie byłoby sprzeczne z interesem publicznym.
  2. Minister może podjąć środki na rzecz rozwoju zasobów gruntowych i leśnych na terenach państwowych, które są w jego gestii, w celu wspierania rozwoju regionalnego lub wdrożenia jakiegokolwiek innej powiązanej strategii politycznej.

Zastrzeżenie I-PT-152

- Sektor:** Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
- Podsektor:** Wyścigi konne
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 02113, 96492

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting racing</i> , C.Q.L.R., c. C-72.1 <i>Rules respecting the breeding of Quebec Standardbred race horses</i> , C.Q.L.R., c. C-72.1, r.6 <i>Rules respecting Certification</i> , C.Q.L.R., c. C-72.1, r.1 <i>Rules respecting betting houses</i> , CQLR, c. C-72.1, r.8 <i>Rules respecting Standardbred horse racing</i> , C.Q.L.R., c. C-72.1, r.3 <i>Regulation respecting betting horses</i> , C.Q.L.R., c. C-72.1, r.7
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Jedynie obywatel Kanady może ubiegać się o licencję na eksploatację toru wyścigowego, licencję na prowadzenie wyścigów lub licencję na prowadzenie domu do urządzania zakładów wzajemnych. 2. Osoba ubiegająca się o rejestrację ogiera rasy Standardbred w <i>Régie des alcools, des courses et des jeux</i> („RACJ”) musi być mieszkańcem Quebecu od co najmniej 183 dni. 3. Przywileje lub korzyści przysługują jedynie w odniesieniu do konia wyścigowego z Quebecu, jak określono w zasadach dotyczących hodowli koni wyścigowych rasy Standardbred z Quebecu (<i>Rules respecting the breeding of Québec Standardbred race horses</i>).

Zastrzeżenie I-PT-153

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting the Société des loteries du Quebec</i> , C.Q.L.R., c. S-13.1 <i>An Act respecting the Régie des alcools des courses et des jeux</i> , C.Q.L.R. chapter R-6.1 <i>An Act respecting lotteries, publicity contests and amusement machines</i> , C.Q.L.R., c. L-6 <i>Lottery Scheme Rules</i> , C.Q.L.R., c. L-6, r.12 <i>Rules respecting amusement machines</i> , C.Q.L.R., c. L-6, r.2 <i>Rules respecting publicity contests</i> , C.Q.L.R., c. L-6, r.6 <i>Rules respecting video lottery machines</i> , C.Q.L.R., c. L-6, r.3 <i>Bingo Rules</i> , C.Q.L.R., c. L-6, r.5
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Osoba ubiegająca się o licencję na prowadzenie loterii musi być obywatelem Kanady lub, w przypadku przedsiębiorstwa lub spółki, posiadać biuro w Quebecu.

2. Osoba, która pragnie otrzymać licencję podmiotu eksploatującego automaty rozrywkowe lub licencję handlową na automaty rozrywkowe musi być obywatelem Kanady, a w przypadku przedsiębiorstwa – posiadać siedzibę główną lub główny zakład w Kanadzie i posiadać biuro w Quebecu.
3. Jeżeli chodzi o maszyny wideoloterii obsługiwane w miejscu innym niż kasyno rządowe, przy ustanawianiu przepisów określających warunki otrzymywania określonych licencji oraz standardów eksploatacji, ograniczeń lub zakazów *Régie des alcools, des courses et des jeux* („RACJ”) może brać pod uwagę kanadyjskie obywatelstwo lub miejsca zamieszkania. RACJ może określić warunki uczestnictwa zawodników lub normy, ograniczenia lub zakazy dotyczące promocji, reklamy i programów edukacyjnych odnoszących się do maszyn wideoloterii, które mogą stosować się w całości lub w części do pewnych kategorii osób.
4. W odniesieniu do bingo, projekty, w ramach których organizacje dobroczynne lub religijne ubiegają się wydanie licencji na bingo prowadzone w sali, w mediach lub bingo prowadzone dla rekreacji, muszą odbywać się w całości w Quebecu. Osoby lub przedsiębiorstwa, które ubiegają się o licencję dostawcy bingo, muszą posiadać zakład w Quebecu.
5. Nikt nie może być członkiem zarządu, jeżeli nie ma miejsca zamieszkania w Quebecu.

Zastrzeżenie I-PT-154

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej Napoje
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting the Société des alcools du Quebec</i> , C.Q.L.R., c. S-13 <i>Regulation respecting cider and other apple-based alcoholic beverages</i> , C.Q.L.R., c. S-13, r.4 <i>Regulation respecting wine and other alcoholic beverages made or bottled by holders of a wine maker's permit</i> , C.Q.L.R., c. S-13, r.7 <i>Regulation respecting alcoholic beverages made and bottled by holders of a distiller's permit</i> , C.Q.L.R., c. S-13, r.3 <i>Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit</i> , C.Q.L.R., c. S-13, r.6 <i>An Act respecting offences relating to alcoholic beverages</i> , C.Q.L.R., c. I-8.1 <i>An Act respecting liquor permits</i> , C.Q.L.R., c. P-9.1 <i>Regulation respecting liquor permits</i> , C.Q.L.R., c. P-9.1, r.5
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami 1. <i>Société des alcools du Quebec</i> działa na zasadzie monopolisty odpowiedzialnego za przywóz, dystrybucję, dostawę, przewóz, sprzedaż, wprowadzanie do obrotu napojów alkoholowych i handel nimi. 2. Nikt nie może być członkiem zarządu, jeżeli nie ma miejsca zamieszkania w Quebecu.

Zastrzeżenie I-PT-155

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej Napoje
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>An Act respecting the Société des alcools du Quebec, C.Q.L.R., c. S-13</i> <i>Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C. Q.L.R., c. S-13, r.6</i> <i>An Act respecting offences relating to alcoholic beverages, C.Q.L.R., c. I-8.1</i>
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozwolenie na dystrybucję piwa, browar, gorzelnię, wytwarzanie wina, wytwarzanie cydru, magazyn, produkcję na małą skalę lub produkcję piwa na małą skalę mogą uzyskać tylko ci, którzy posiadają zakład w Quebecu. 2. Wytworzone lub butelkowane przez siebie produkty posiadacz pozwolenia na gorzelnię może sprzedawać tylko na rzecz <i>Société des alcools du Quebec</i> („SAQ”), chyba że produkty te wysyła poza Quebec. 3. Posiadacz pozwolenia na produkcję na małą skalę może sprzedawać wytwarzane przez siebie napoje alkoholowe tylko w swoich pomieszczeniach produkcyjnych.

Zastrzeżenie I-PT-156

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej Napoje Usługi hotelowe i restauracyjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 641, 642, 643
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec

Środki: *An Act respecting liquor permits*, C.Q.L.R., c. P-9.1
Regulation respecting liquor permits, C.Q.L.R., c. P-9.1, r.5
Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C.Q.L.R., c. S-13, r.6

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Aby uzyskać pozwolenie na alkohol podstawie prawa *Act respecting liquor permits*, osoba niebędąca obywatelem Kanady musi mieszkać w Quebecu jako stały mieszkaniec Kanady, chyba że wystąpi o pozwolenie na zgromadzenia lub pozwolenie dotyczące wystawy „Man and His World” jako upoważniony przedstawiciel rządu, kraju, prowincji lub państwa.
2. Przedsiębiorstwa lub spółki nienotowane na giełdzie kanadyjskiej mogą uzyskać pozwolenie na sprzedaż alkoholu jedynie wtedy, jeśli wszyscy wspólnicy lub dyrektorzy i udziałowcy, którzy posiadają dziesięć procent lub więcej udziałów z pełnym prawem głosu, są obywatelami Kanady lub mieszkają w Quebecu jako stali mieszkańcy Kanady.
3. W przypadku niektórych kategorii produktów handel prowadzony jest przez posiadaczy licencji na artykuły spożywcze wydawanej przez *Régie des alcools, des courses et des jeux* („RACJ”). Sprzedawca artykułów spożywczych musi kupować napoje alkoholowe u autoryzowanego dystrybutora.
4. Osoby ubiegające się o pozwolenie na alkohol, które nie są obywatelami Kanady, muszą dowieść, że mieszkają w Quebecu od co najmniej jednego roku. Jeżeli wnioskodawca jest przedsiębiorstwem lub spółką nienotowaną na giełdzie kanadyjskiej, musi udowodnić, w odniesieniu do każdego ze swoich wspólników lub dyrektorów i udziałowców, którzy posiadają dziesięć procent lub więcej udziałów z pełnym prawem głosu i którzy nie są obywatelami Kanady, że mieszkali w Quebecu przez co najmniej jeden rok.
5. Osoba, której powierzono zarządzanie zakładem w imieniu posiadacza pozwolenia uprawniającego do sprzedaży lub wydawania napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w obiekcie, musi posiadać kanadyjski numer ubezpieczenia społecznego.
6. W odniesieniu do sprzedaży alkoholu w związku z pozwoleniem na zgromadzenia, jeżeli dochody z wydarzenia mają zostać wykorzystane do celów spółki o charakterze niekomercyjnym, innej niż wnioskodawca występujący o pozwolenie, spółka o charakterze niekomercyjnym musi posiadać zakład w Quebecu.

Zastrzeżenie I-PT-157

Sektor: Energia

Podsektor: Energia elektryczna
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 171, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: *An Act Respecting the Régie de l'énergie*, C.Q.L.R., c. R-6.01
Hydro-Quebec Act, C.Q.L.R., c. H-5

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Quebec (w tym poprzez *Régie de l'énergie* i Hydro-Quebec) może ustalać, określać i zmieniać stawki, taryfy, ceny i inne warunki dotyczące wytwarzania, zakupu, transportu, przesyłu, dostaw, dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej.
  2. Bez uszczerbku dla ogólnej wymowy powyższego przepisu środki te mogą obejmować decyzje uznaniowe oparte na różnych czynnikach, nakładanie wymogów dotyczących wyników inwestycji lub dyskryminację na korzyść mieszkańców Quebecu lub podmiotów utworzonych zgodnie z przepisami Kanady lub jej prowincji lub terytoriów, których siedziba lub miejsce prowadzenia istotnej działalności gospodarczej znajdują się w Quebecu.

Zastrzeżenie I-PT-158

- Sektor:** Energia
- Podsektor:** Energia elektryczna
Usługi związane z dystrybucją energii
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 171, 887
- Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
- Szczebel władzy:** Prowincja – Quebec
- Środki:** *An Act respecting the exportation of electric power, C.Q.L.R., c. E-23*
An Act Respecting the Régie de l'énergie, C.Q.L.R., c. R-6.01

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Hydro-Quebec, miejskie systemy energetyczne i prywatne systemy energetyczne są posiadaczami wyłącznych praw na dystrybucję energii elektrycznej.
  2. Zabroniony jest wywóz energii elektrycznej z Quebecu. Rząd Quebecu może jednak zezwolić, zarządzeniem, na warunkach i w przypadkach, które postanowi, na umowę na wywóz energii elektrycznej z Quebecu.
  3. Umowy dotyczące wywozu energii elektrycznej przez Hydro-Quebec, w tym „kołowania” w ramach umowy na usługi transportowe, muszą być – w przypadkach ustalonych przez rząd – kierowane do rządu celem uzyskania zezwolenia i podlegają warunkom, jakie rząd może następnie określić.

Zastrzeżenie I-PT-159

- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi w zakresie nieruchomości związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi
Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 821, 822
- Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Real Estate Brokerage Act</i> , C.Q.L.R., c. C-73.2
Opis:	Transgraniczny handel usługami <i>Real Estate Brokerage Act</i> nakłada na pośredników i agencje wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Dlatego pośrednik musi posiadać zakład w Quebecu. W przypadku pośrednika działającego w imieniu agencji zakład pośrednika jest zakładem agencji. Agencja musi posiadać zakład w Quebecu.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Saskatchewan

Zastrzeżenie I-PT-160

Sektor:	Sprzedaż, konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych i motocykli
Podsektor:	Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Sprzedaż detaliczna pojazdów silnikowych, w tym samochodów i innych pojazdów drogowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 61111, 61112
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>The Motor Dealers Act</i> , R.S.S. 1978, c. M-22 <i>The Motor Dealers Regulations</i> , R.R.S. c. M-22 Reg. 1
Opis:	Transgraniczny handel usługami Wnioskodawca nie może otrzymać licencji dealera pojazdów silnikowych, jeżeli nie posiada w prowincji siedziby, którą sekretarz uznałby za zadowalającą, z którego to miejsca prowadzi działalność gospodarczą lub część działalności gospodarczej jako dealer.

Zastrzeżenie I-PT-161

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Fisheries Act (Saskatchewan), 1994, c. F-16.1*
The Fisheries Regulations, c. F-16.1 Reg. 1
Commercial Fishing Licensee Eligibility Requirements, Policy Number 3420.02
Commercial Fishing Co-operatives, Policy Number F & W 2003.2
Commercial Net Fishing Licence Eligibility Requirements Guidelines

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Jedynie mieszkaniec Saskatchewan kwalifikuje się do uzyskania licencji na połowy przemysłowe. Licencje mogą być ograniczone do mieszkańców regionu lokalnego rybołówstwa.

Zastrzeżenie I-PT-162

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Legal Profession Act, 1990, S.S. 1990-91, c. L-10.1*
Rules of the Law Society of Saskatchewan

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Jedynie obywatele lub stali mieszkańcy Kanady kwalifikują się do członkostwa w stowarzyszeniu prawniczym Saskatchewan jako studenci prawa lub prawnicy. Tylko członkowie stowarzyszenia prawniczego Saskatchewan posiadający ważne świadectwo praktyki mogą wykonywać zawód prawnika w Saskatchewan.
2. Po spełnieniu pewnych warunków osoba, która aktywnie wykonuje zawód prawnika w innej jurysdykcji Kanady, może zostać przyjęta jako członek bez spełnienia normalnych wymogów. Członkostwo na zasadzie okazjonalnego stawiennictwa udostępniane jest wyłącznie osobom będącym obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady, którzy posiadają kwalifikacje do świadczenia usług prawnych w innej jurysdykcji Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-163

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>The Notaries Public Act</i> , R.S.S. 1978, c. N-8 <i>The Commissioners for Oaths Act</i> , R.S.S. 1978, c. C-16
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami 1. Tylko obywatel Kanady mieszkający w Saskatchewan może zostać mianowany na notariusza w Saskatchewan. 2. Tylko obywatel Kanady może zostać prawnikiem upoważnionym do przyjmowania zeznań pod przysięgą w Saskatchewan i dla Saskatchewan.

Zastrzeżenie I-PT-164

Sektor:	Turystyka
Podsektor:	Inne – usługi związane z łowiectwem Usługi związane z rybołówstwem Agencje przewodników turystycznych Prowadzenie polowań na własny rachunek
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472, 8813, 8820, 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>The Wildlife Act</i> , 1998, S.S. c. W-13.12 <i>The Wildlife Regulations</i> , c. W13.1 Reg. 1 <i>The Outfitter and Guide Regulations</i> , 2004, c. N-3.1 Reg. 3
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Osoba pragnąca posiadać licencję na dostarczanie wyposażenia musi być mieszkańcem Saskatchewan oraz posiadać siedzibę w Saskatchewan.

Zastrzeżenie I-PT-165

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8210, 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Real Estate Act, S.S. 1995, c. R-1.3*
Przepisy i akty wykonawcze komisji nieruchomości

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Pośrednik i osoba wymieniona w świadectwie rejestracji jako pośrednik musi posiadać biuro w Saskatchewan i jest zobowiązana do utrzymywania rachunków powierniczych w instytucji finansowej w Saskatchewan celem deponowania wszystkich dochodów uzyskanych w związku z transakcjami na rynku nieruchomości.

Zastrzeżenie I-PT-166

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi związane z łowiectwem
Agencje przewodników turystycznych
Prowadzenie polowań na własny rachunek

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7472, 8813, 96419

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Wildlife Act, 1998, S.S. c. W-13.12*
The Wildlife Regulations, c. W13.1 Reg. 1

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Posiadacz licencji na futra musi być mieszkańcem Saskatchewan.
2. Mieszkańcem Saskatchewan jest mieszkaniec Kanady, który ma miejsce głównego pobytu w Saskatchewan i mieszka w prowincji przez trzy miesiące poprzedzające wniosek o wydanie licencji.

Zastrzeżenie I-PT-167

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Alcohol and Gaming Regulation Act, S.S. 1997, c. A-18,011*
Saskatchewan Liquor and Gaming Authority Policy
The Slot Machine Act, R.S.S. 1978, c. S-50
The Saskatchewan Gaming Corporation Act, S.S. 1994, c. S-18,2
The Interprovincial Lotteries Act, 1984, S.S. 1983-84, c. I-12.01

Opis: **Inwestycje**
Tylko sprzęt do gier losowych, w tym terminale do wiedeoloterii i automaty wrzutowe, będący własnością rządu Saskatchewan lub dzierżawione przez ten rząd, może być eksploatowany w Saskatchewan.

Zastrzeżenie I-PT-168

Sektor: Transport

Podsektor: Transport pasażerski
Międziamiastowy rozkładowy autobusowy transport pasażerski
Nieregularne przewozy autokarowe, autobusy czarterowane oraz autokary wycieczkowe i krajoznawcze

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 71213, 71222, 71223

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Traffic Safety Act, S.S. 2004, c. T-18.1*
The Operating Authority Regulations, 1990, c. M-21.2 Reg. 1
Przepisy rady bezpieczeństwa na drogach szybkiego ruchu

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. W przypadku osób prowadzących działalność handlową lub gospodarczą w celu przewozu pasażerów na zasadzie wynajmu w prowincji lub poza nią konieczne jest posiadanie świadectwa organu operacyjnego.
2. Przy rozpatrywaniu wniosku o wydanie lub zmianę świadectwa organu operacyjnego rada bezpieczeństwa na drogach szybkiego ruchu (Highway Safety Board) może rozważyć, czy proponowane przedsięwzięcie będzie sprzyjać gospodarce publicznej.
3. Gospodarka publiczna może być mierzona za pomocą testów wygody i potrzeb użytkowników, które obejmują:
  - a) analizę odpowiedniości obecnego poziomu usług;
  - b) warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług;
  - c) wpływ nowych podmiotów na wygodę użytkowników, w tym ciągłość i jakość usług; oraz
  - d) odpowiedniość, gotowość i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi.

Zastrzeżenie I-PT-169

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Business Corporations Act, R.S.S. 1978, c. B-10*
Akty zarządzania prawodawcy Saskatchewan ustanawiające podmioty posiadające osobowość prawną

Opis: **Inwestycje**

1. Przynajmniej 25 procent dyrektorów przedsiębiorstwa musi być mieszkańcami Kanady (takimi jak obywatele lub stali mieszkańcy Kanady), ale jeśli przedsiębiorstwo ma mniej niż czterech dyrektorów, mieszkańcem Kanady musi być co najmniej jeden dyrektor.
2. Jeżeli żaden z dyrektorów przedsiębiorstwa nie mieszka w Saskatchewan, w celu zastosowania się do wspomnianego prawa przedsiębiorstwo wyznacza adwokata, tak jak gdyby przedsiębiorstwo była przedsiębiorstwem spoza prowincji.
3. Dyrektorzy przedsiębiorstwa mogą mianować spośród siebie dyrektora zarządzającego, który jest mieszkańcem Kanady, lub komitet dyrektorów i przekazać takiemu dyrektorowi zarządzającemu lub komitetowi którekolwiek z uprawnień dyrektorów.
4. Jeśli dyrektorzy spółki powołują komitet dyrektorów, przynajmniej 25 procent członków komitetu musi być mieszkańcami Kanady.
5. Przenoszenie i posiadanie udziałów w przedsiębiorstwach może być obłożone ograniczeniami. Celem jest umożliwienie przedsiębiorstwom spełnienia kanadyjskich wymogów dotyczących własności, na mocy pewnych praw federalnych i prowincji, w sektorach, w których własność jest warunkiem prowadzenia działalności lub otrzymania licencji, pozwolenia, dotacji, płatności lub innych świadczeń. Aby utrzymać niektóre poziomy kanadyjskiej własności, przedsiębiorstwo może sprzedawać udziały wspólników bez ich zgody oraz nabywać własne udziały na otwartym rynku.

Zastrzeżenie I-PT-170

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Interprovincial Lotteries Act, 1996, S.S. 1998, c. C-37.3*
Akty zarządzania prawodawcy Saskatchewan ustanawiające podmioty posiadające osobowość prawną
Polityka i działalność sekretarza spółdzielni

Opis: **Inwestycje**

1. Spółdzielnia musi posiadać siedzibę statutową w Saskatchewan.
2. Członkostwo może być ograniczone do Kanadyjczyków mających miejsce pobytu w Saskatchewan.

3. Dyrektorów musi być co najmniej pięciu; większość dyrektorów musi być mieszkańcami Kanady. Dyrektorzy są powoływani spośród członków spółdzielni.
4. Sekretarz może wprowadzić ograniczenia do działalności, jaką spółdzielnia może prowadzić w prowincji.

Zastrzeżenie I-PT-171

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>The Non-profit Corporations Act</i> , S.S. 1995, c. N-4,2 Akty zarządzania prawodawcy Saskatchewan ustanawiające podmioty posiadające osobowość prawną
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Przynajmniej jeden dyrektor spółki musi mieszkać w Saskatchewan. 2. Przynajmniej 25 procent dyrektorów przedsiębiorstwa musi być mieszkańcami Kanady (takimi jak obywatele Kanady), ale jeśli przedsiębiorstwo ma mniej niż czterech dyrektorów, mieszkańcem Kanady musi być co najmniej jeden dyrektor. 3. Dyrektorzy spółek charytatywnych nie mogą dokonywać transakcji handlowych na spotkaniu dyrektorów, chyba że większość obecnych dyrektorów jest obywatelami Kanady. 4. Dyrektorzy spółki mogą mianować spośród siebie dyrektora zarządzającego, który jest mieszkańcem Kanady, lub Komitet Dyrektorów i przekazać dyrektorowi zarządzającemu lub komitetowi jakiegokolwiek uprawnienia dyrektorów. Jeśli dyrektorzy spółki powołują komitet dyrektorów, większość członków komitetu musi być mieszkańcami Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-172

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Act, S.S. 1986, c. L-0,2*
The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Regulations, R.R.S. c. L-0.2 Reg 1

Opis: **Inwestycje**

1. Spółka pracownicza *venture capital* jest zobowiązana inwestować wpływy z emisji udziałów głównie w udziały kapitałowe kwalifikujących się przedsiębiorstw. Aby być przedsiębiorstwem kwalifikującym się, musi ono zatrudniać nie więcej niż 500 pracowników w Saskatchewan i płacić co najmniej 25 procent wynagrodzeń i płac na rzecz mieszkańców Saskatchewan.
2. Ulgi podatkowe są ograniczone do osób płacących podatek dochodowy prowincji i federalny obowiązujący w Saskatchewan.

Zastrzeżenie I-PT-173

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Community Bonds Act, S.S. 1990-91, c. C-16.1*

Opis: **Inwestycje**
Wszyscy dyrektorzy proponowanej spółki zajmującej się obligacjami komunalnymi muszą być mieszkańcami Saskatchewan.

Zastrzeżenie I-PT-174

Sektor: Rolnictwo

Podsektor: Grunty rolne
Produkty rolnictwa
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 01, 02, 531

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Saskatchewan Farm Security Act, S.S. 1988-89, c. S-17.1*
Crown Land Lease Policy (93-10-01)
Community Pasture Policy (93-12-01)

- Opis:**
- Inwestycje**
1. Jedynie mieszkańcy Kanady i zarejestrowane spółki rolnicze mają nieograniczone prawa w dysponowaniu użytkami rolnymi, które mogą posiadać, kontrolować pośrednio lub bezpośrednio, lub którymi mogą dysponować w inny sposób.
  2. „Osoba będąca mieszkańcem” oznacza osobę, która:
    - a) mieszka w Kanadzie przez co najmniej 183 dni w każdym roku; lub
    - b) jest obywatelem Kanady.
  3. Osoby niebędące mieszkańcami Kanady i przedsiębiorstwa nierolnicze nie mogą posiadać ani nabywać użytków rolnych o łącznej powierzchni przekraczającej dziesięć akrów, a posiadanie przez te osoby, kontrolowanie bezpośrednie lub pośrednie, lub dysponowanie w inny sposób użytkami rolnymi w Saskatchewan odbywa się na warunkach ograniczonych.
  4. Osoby niebędące mieszkańcami nie mogą nabywać udziałów w gruntach poprzez udział w spółkach komandytowych.
  5. Aby dzierżawić pastwiska, hodowcy zwierząt gospodarskich muszą być obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady oraz aktywnie prowadzić gospodarstwo lub zarządzać nim oraz kontrolować zaplecze w postaci gruntów w Saskatchewan.

Zastrzeżenie I-PT-175

- Sektor:** Rolnictwo
- Podsektor:** Rolnictwo, górnictwo i produkcja
Usługi związane z rolnictwem
Usługi związane z produkcją i dystrybucją
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 0291, 0292, 02122, 22, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem)
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
- Szczebel władzy:** Prowincja – Saskatchewan
- Środki:** *The Agri-Food Act, S.S. 2004, c. A-15,21*
The Broiler Hatching Egg Marketing Plan Regulations, 1985, c. N-3, Reg. 1
The Commercial Egg Marketing Plan Regulations, 2006, c. A-15.21, Reg. 2
The Milk Marketing Plan Regulations, 2010, c. A-15.21, Reg. 12
The Saskatchewan Chicken Marketing Plan, 1978, S.R. 387/78
The Saskatchewan Turkey Producers' Marketing Plan, 1975, S.R. 275/75
- Opis:**
- Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
- Producenci są zobowiązani do posiadania licencji, aby produkować lub sprzedawać: jaja wylęgowe kurczaków mięsnych; kurczęta, jaja przemysłowe, mleko; i indyki. Jedynie licencjonowani producenci mogą posiadać i produkować towary związane z poszczególnymi rodzajami kontyngentów. Produkty wytworzone w ramach kontyngentu muszą być wytwarzane w Saskatchewan.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Yukonie**Zastrzeżenie I-PT-176**

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Income Tax Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 118
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Na podstawie <i>Yukon Income Tax Act</i> mieszkańcy Yukonu, którzy inwestują w kwalifikujące się spółki, mogą skorzystać z oferowanej w Yukonie ulgi podatkowej od inwestycji w małe przedsiębiorstwa (Yukon Small Business Investment Tax Credit) wynoszącej 25 procent ceny zakupionego udziału. Yukon przyznaje rocznie kwotę 1 mln CAD, rozdzielaną na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”. 2. Kwalifikujące się małe przedsiębiorstwa muszą spełniać określone kryteria, w tym dotyczące utrzymywania stałego zakładu w Yukonie, posiadania co najmniej 50 procent aktywów w Yukonie oraz płacenia co najmniej 50 procent płac w Yukonie.

Zastrzeżenie I-PT-177

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Legal Profession Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 134
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>O przyjęcie do stowarzyszenia prawniczego Yukonu i zapisania jako członek celem stosowania prawa krajowego mogą ubiegać się następujące osoby:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) osoba, która została należycie wezwana palestry w prowincji lub została dopuszczona do wykonywania zawodu prokuratora, adwokata, przedstawiciela prawnego lub adwokata uprawnionego do występowania przed sądem w prowincji; lub b) osoba, która odbyła 12 miesięczny staż jako student prawa zatwierdzony przez radę wykonawczą.

Zastrzeżenie I-PT-178

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Notariusze
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Notaries Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 158
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Każda osoba, która ubiega się o zapisanie jako notariusz, musi być obywatelem Kanady lub osobą posiadającą status stałego mieszkańca Kanady.

Zastrzeżenie I-PT-179

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi Usługi w zakresie nieruchomości świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Real Estate Agents Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 188 <i>Regulation</i> , O.I.C., 1977/158, 1981/14, oraz 1990/136
Opis:	Transgraniczny handel usługami Osoby ubiegające się o wykonywanie zawodu agenta nieruchomości muszą: a) być mieszkańcami Yukonu przez okres co najmniej trzech miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku; oraz b) posiadać licencję agenta w Yukonie przez co najmniej jeden rok poprzedzający złożenie wniosku.

Zastrzeżenie I-PT-180

Sektor:	Usługi biur podróży, organizatorów wycieczek i przewodników turystycznych
Podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Wilderness Tourism Licensing Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 228 <i>General Regulation</i> , O.I.C. 1999/69
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Istnieje ograniczona liczba licencji przyznawanych w odniesieniu do obszaru Parku Narodowego Glacier Bay (Glacier Bay National Park and Preserve). Licencje przydzielone Yukonowi rozdzielane są przede wszystkim mieszkańcom Yukonu. 2. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń związanych z turystyką na obszarach dzikiej przyrody. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:<ol style="list-style-type: none"> a) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; b) polegających na ograniczeniu dostępu do rynku; oraz c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług.

Zastrzeżenie I-PT-181

Sektor:	Turystyka
Podsektor:	Usługi związane z łowiectwem, traperstwem, wyposażaniem i przewodnikami turystycznymi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8813, 7472, 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 229 <i>Wildlife Regulations</i> , O.I.C. 2012/84 <i>Trapping Regulation</i> , O.I.C. 1982/283 <i>Parks and Land Certainty Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 165 <i>Hershel Island Park Regulation</i> , O.I.C. 1990/038
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Osoby ubiegające się o koncesje na wyposażanie, koncesje na traperstwo i licencje związane z turystyką na obszarach dzikiej przyrody muszą być obywatelami Kanady lub stałymi mieszkańcami, których zwykle miejsce pobytu jest w Kanadzie. Dostawcy wyposażenia muszą być obecni w Yukonie w okresie, w którym na ich koncesji odbywają się polowania. 2. Świadczenie dostawcy wyposażenia jest rocznym zezwoleniem, które umożliwia jego posiadaczowi prowadzenie działalności związanej z wyposażaniem w obrębie konkretnej koncesji. Świadczenie dostawcy wyposażenia wydaje się osobie, która jest posiadaczem koncesji, lub na wniosek kwalifikującemu się przedsiębiorstwu wskazanemu przez dostawcę wyposażenia. Przedsiębiorstwo może wtedy oferować myśliwym usługi przewodnika. Licencje pomocnika trapera i koncesje traperskie wydawane są wyłącznie mieszkańcom Yukonu.

3. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących turystyki, w tym usług powiązanych z łowiectwem, traperstwem, wyposażaniem i przewodnikami turystycznymi. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:
- ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;
  - ograniczeniu dostępu do rynku; oraz
  - polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług.

Zastrzeżenie I-PT-182

Sektor:	Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
Podsektor:	Skóry, skórki i skóry futerkowe, surowe Usługi związane z hodowlą zwierząt Usługi związane z łowiectwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 0297, 8812, 8813
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 229 <i>Wildlife Regulations</i> , O.I.C. 2012/84 <i>Trapping Regulations</i> , O.I.C. 1982/283 <i>Game Farm Regulations</i> , O.I.C. 1995/15 <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act</i> , S.C. 2003, c. 7
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> Do prowadzenia hodowli zwierząt futerkowych w Yukonie wymagana jest licencja. Do uzyskania licencji kwalifikują się tylko mieszkańcy Yukonu. Zgodnie z <i>Wildlife Act</i> prawa stałego miejsca zamieszkania w Yukonie nabywa się po jednym roku zamieszkania. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących hodowli, w tym dotyczących skór, skórek i skórek futerkowych, usług związanych z produkcją zwierzęcą i usług związanych z łowiectwem. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:<ol style="list-style-type: none"> ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; ograniczeniu dostępu do rynku; oraz polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług.

Zastrzeżenie I-PT-183

Sektor:	Grunty
Podsektor:	Grunty rolne, lasy i inne grunty zalesione

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 531, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu wraz z operatorem), 8812

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Terytorium – Yukon

Środki: *Lands Titles Act*, R.S.Y. 2002, c. 130
Lands Act, R.S.Y. 2002, c. 132
Lands Regulation, O.I.C. 1983/192
Lands Act – Regulation to Amend the Lands Regulation, O.I.C. 2012/159
Polityka rolna Yukonu
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Wnioskodawca będący przedsiębiorstwem ubiegający się o wykorzystanie gruntów rolnych musi być zarejestrowany w Kanadzie lub Yukonie, a większość udziałowców musi być obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady, którzy mieszkają w Yukonie nieprzerwanie przez okres jednego roku.
2. Aby kwalifikować się do ubiegania się o wykorzystanie gruntów rolnych, spółka musi być zarejestrowana w Yukonie, a jej kierujący muszą być obywatelami lub stałymi mieszkańcami Kanady i mieszkać w Yukonie nieprzerwanie przez okres jednego roku.
3. Większość członków stowarzyszenia rolnego lub spółdzielni rolnej, które są wnioskodawcami, musi być mieszkańcami Yukonu.
4. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących rolnictwa, w tym dotyczących terenów rolnych, lasów i innych zalesionych gruntów. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:
  - a) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;
  - b) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji;
  - c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
  - d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kadry kierowniczej wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-184

Sektor: Grunty

Podsektor: Grunty rolne, lasy i inne grunty zalesione

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 8812, 531

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Terytorium – Yukon

Środki: *Land Titles Act*, R.S.Y. 2002, c. 130
Lands Act, R.S.Y. 2002, c. 132
Lands Regulation, O.I.C. 1983/192
Lands Act – Regulation to Amend the Lands Regulation, O.I.C. 2012/159
Grazing Regulations, O.I.C. 1988/171
Polityka wypasowa Yukonu
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Aby ubiegać się o umowę na wypas:
  - a) wnioskodawcy indywidualni muszą posiadać status obywatela lub stałego mieszkańca Kanady; oraz mieszkać w Yukonie przez co najmniej jeden rok poprzedzający złożenie wniosku;
  - b) wnioskodawca będący przedsiębiorstwem musi mieć większość udziałów w posiadaniu mieszkańców Yukonu; lub
  - c) większość członków stowarzyszenia rolnego lub spółdzielni rolnej, które są wnioskodawcami, musi być mieszkańcami Yukonu.
2. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących rolnictwa, w tym usług związanych z rolnictwem i hodowlą zwierząt, dotyczących gruntów rolnych, lasów i innych gruntów zalesionych oraz dzierżawy gruntów publicznych i odnoszących się do nich pozwoleń. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:
  - a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji;
  - b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;
  - c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
  - d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-185

Sektor: Produkty rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa

Podsektor: Produkcja, przetwarzanie i transport produktów rolnych
Produkty spożywcze i morskie
Usługi związane z rybołówstwem
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 01, 02, 04, 531, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Terytorium – Yukon

Środki: *Agricultural Products Act*, R.S.Y. 2002, c. 3
Meat Inspection and Abattoir Regulations, O.I.C. 1988/104

Polityka rolna Yukonu

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących rolnictwa, w tym produkcji, wprowadzania do obrotu, przetwarzania i transportu produktów rolnych, spożywczych i morskich oraz usług związanych z połowami. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:

- a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji;
- b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;
- c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
- d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-186

Sektor:

Produkty rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa

Podsektor:

Grunty rolne, lasy i inne grunty zalesione
Produkty leśne i pozyskiwania drewna

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 03, 531

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy:

Terytorium – Yukon

Środki:

Forest Resources Act, S.Y. 2008, c. 15
Forest Resources Regulation, O.I.C. 2010/171
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących leśnictwa, w tym terenów leśnych, rolnych, lasów i innych zalesionych gruntów oraz produktów leśnych i pozyskiwania drewna. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:

- a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji;
- b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;
- c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
- d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-187

Sektor:

Energia

Podsektor:

Energia elektryczna
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 171, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Waters Act</i> , S.Y. 2003, c. 19 <i>Waters Regulation</i> , O.I.C. 2003/58 <i>Environment Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 76 <i>Quartz Mining Act</i> , S.Y. 2003, c. 14 <i>Quartz Mining Land Use Regulation</i> , O.I.C. 2003/64 <i>Security Regulation</i> , O.I.C. 2007/77 <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act</i> , S.C. 2003, c. 7

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Yukon zastrzega sobie prawo ustalania lub zmiany stawek za energię elektryczną. 2. Yukon może udostępnić spółce Yukon Development Corporation (lub któremukolwiek z jej podmiotów zależnych lub spółce będącej jej następcą) do celów eksploatacji jakiegokolwiek zakładu lub jakiegokolwiek instalację energii wodnej będącej własnością Yukonu lub pod jego kontrolą. 3. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących energetyki, w tym energii elektrycznej i usług związanych z dystrybucją energii. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:<ol style="list-style-type: none"> a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji; b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.
--------------	--

Zastrzeżenie I-PT-188

Sektor:	Energia
Podsektor:	Wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej Gaz, pary wodna i gorąca woda Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 171, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon

Środki: *Corporate Governance Act*, R.S.Y. 2002, c. 45
Public Utilities Act, R.S.Y. 2002, c. 186
Yukon Power Corporation Regulations, O.I.C. 1987/71
Yukon Development Corporation Act, R.S.Y. 2002, c. 236
Energy Conservation Fund, O.I.C. 1997/91
Energy Conservation Fund Use Regulation, O.I.C. 1998/204
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie rozmaitych zezwoleń dotyczących energii, w tym wytwarzania, przesyłu, dystrybucji energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody oraz usług związanych z dystrybucją energii. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:
a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji;
b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na lub miejsce pobytu;
c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-189

Sektor: Transport

Podsektor: Transport rurociągowy
Transport paliwa
Transport innych towarów
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 17, 713, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Terytorium – Yukon

Środki: *Public Utilities Act*, R.S.Y. 2002, c. 186
Yukon Power Corporation Regulations, O.I.C. 1987/71
Oil and Gas Act, R.S.Y. 2002, c. 162
Oil and Gas Pipeline Regulations
Oil and Gas Disposition Regulations, O.I.C. 1999/147
Oil and Gas Licence Administration Regulations, O.I.C. 2004/157
Oil and Gas Drilling and Production Regulations, O.I.C. 2004/158
Oil and Gas Geoscience and Exploration Regulations, O.I.C. 2004/156

Oil and Gas Royalty Regulations, O.I.C. 2008/25

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Komisarz z Rady Wykonawczej może wskazać dowolny „projekt energetyczny” (określony w taki sposób, aby obejmował wszelkie rurociągi ropy naftowej lub gazociągi) jako „projekt regulowany”, co pozwala ministrowi na obłożenie danego projektu warunkami. Komisarz z Rady Wykonawczej może wydać radzie ds. mediów Yukonu (Yukon Utilities Board) zalecenia dotyczące, między innymi, ceny mediów i funkcjonowania mediów użyteczności publicznej.
2. Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie rozmaitych zezwoleń dotyczących transportu, w tym transportu rurociągowego, transportu paliw i transportu innych towarów, oraz usług związanych z dystrybucją energii. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków:
  - a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji;
  - b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;
  - c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
  - d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-190

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i gaz Usługi związane z dystrybucją energii Ropa naftowa i gaz ziemny Transport rurociągowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Canada-Yukon Oil and Gas Accord</i> <i>Oil and Gas Act, R.S.Y. 2002, c. 162</i> <i>Oil and Gas Pipeline Regulation</i> <i>Oil and Gas Disposition Regulations, O.I.C. 1999/147</i> <i>Oil and Gas Licence Administration Regulations, O.I.C. 2004/157</i> <i>Oil and Gas Drilling and Production Regulations, O.I.C. 2004/158</i> <i>Oil and Gas Geoscience and Exploration Regulations, O.I.C. 2004/156</i> <i>Oil and Gas Royalty Regulations, O.I.C. 2008/25</i> <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7</i>

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących energii, w tym ropy naftowej i gazu, usług związanych z dystrybucją energii, ropy naftowej i gazu ziemnego oraz usług transportu rurociągowego. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków: a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji; b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.
--------------	---

Zastrzeżenie I-PT-191

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem wysokoprocentowym, winem i piwem, winami likierowymi i piwem) Produkcja i transport napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 7123 (inne niż 71231, 71232, 71233, 71234), 8841
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Liquor Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 140 <i>Liquor Regulations</i> , O.I.C. 1977/37 <i>Regulations to Amend the Liquor Regulations</i> , O.I.C. 2010/157, O.I.C. 2012/96 <i>Yukon Act</i> , S.C. 2002, c. 7

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących napojów alkoholowych, w tym usług handlu hurtowego, usług w zakresie sprzedaży detalicznej żywności, sklepów prowadzących sprzedaż alkoholu, wina i piwa, a także alkoholu, wina i piwa, usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje, produkcji, wytwarzania i transportu napojów alkoholowych oraz usług w zakresie sprzedaży detalicznej. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków: a) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; b) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz c) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.
--------------	---

Zastrzeżenie I-PT-192

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Public Lotteries Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 179 <i>Lottery Licensing Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 143 <i>Lotteries and Games of Chance Regulations and the Diamond Tooth Gerties Regulations</i> , O.I.C. 1987/180 <i>Lottery Licensing Act – Regulation to Amend the Lottery and Games of Chance Regulations</i> , O.I.C. 2012/102 <i>Slot Machine Management Regulations</i> , O.I.C. 2205/32
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Powyższe środki pozwalają rządowi Jukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących gier losowych i zakładów wzajemnych obejmujących usługi regulacyjne, usługodawców, produkcję, dostawców materiałów, czynności i naprawy związane z loteriami, urządzeniami rozrywkowymi, terminalami wideoloterii, grami losowymi, wyścigami, salami zakładów wzajemnych, kasynami bingo i konkursami promocyjnymi, oraz na prowadzenie tych rodzajów działalności poprzez między innymi monopole prowincji. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków: a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji; b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Zastrzeżenie I-PT-193

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi weterynaryjne dla zwierząt domowych Pozostałe usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon

Środki:	<i>Animal Protection Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 6 <i>Animal Health Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 5 <i>Occupational Training Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 160
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących usług weterynaryjnych dla zwierząt domowych oraz innych usług weterynaryjnych. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków polegających na: a) ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu; oraz b) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług.

Zastrzeżenie I-PT-194

Sektor:	Usługi badawcze i rozwojowe
Podsektor:	Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i inżynierii Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk dyscyplinarnych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 851, 852 (tylko językoznawstwo i języki), 853
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Scientists and Explorers Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 200 <i>Historic Resources Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 109 <i>Archaeological Sites Regulation</i> , O.I.C. 2003/73 <i>Wildlife Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 229 <i>Wildlife Regulations</i> , O.I.C. 2012/84 <i>Languages Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 133 <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act</i> , S.C. 2003, c. 7
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Powyższe środki pozwalają rządowi Yukonu na regulowanie i wydawanie różnych zezwoleń dotyczących usług w zakresie badań i rozwoju w dziedzinie nauk przyrodniczych i inżynierii, nauk społecznych i humanistycznych, usług w zakresie interdyscyplinarnych badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych. Może się to wiązać, między innymi, z podjęciem środków: a) polegających na nałożeniu wymogów dotyczących wyników inwestycji; b) polegających na ograniczeniu własności ze względu na obywatelstwo lub miejsce pobytu;

- c) polegających na przyznawaniu pierwszeństwa kanadyjskim osobom i kanadyjskim dostawcom usług; oraz
- d) dotyczących obywatelstwa lub miejsca zamieszkania członków kierownictwa wyższego szczebla i zarządu.

Wykaz Strony UE

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Unii Europejskiej

(mające zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich UE, chyba że wskazano inaczej)

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy
Środki:	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Opis:	<p>Inwestycje</p> <p>Wszystkie spółki założone zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego UE i mające swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne przedsiębiorstwo wewnątrz UE, w tym te założone w państwach członkowskich UE przez kanadyjskich inwestorów, mają prawo do traktowania przyznanego na mocy art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Traktowania takiego nie przyznaje się oddziałom lub agencjom spółek, których siedziba znajduje się poza UE.</p> <p>Traktowanie przyznawane spółkom założonym przez kanadyjskich inwestorów zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego UE i mającym swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne przedsiębiorstwo wewnątrz UE pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków zgodnych z rozdziałem ósmym (Inwestycje), które mogły zostać nałożone na takie spółki podczas zakładania działalności w UE i które nadal mają zastosowanie.</p>
Sektor:	Usługi badawcze i rozwojowe
Podsektor:	Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych, usługi w zakresie interdyscyplinarnych badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 851, CPC 853
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy – regionalny
Środki:	Wszystkie obecnie istniejące i wszystkie przyszłe programy ramowe UE w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym wszystkie zasady uczestnictwa w 7PR oraz przepisy dotyczące wspólnych inicjatyw technologicznych, decyzje wydane na podstawie art. 185, Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji, Europejski Instytut Innowacji i Technologii oraz istniejące i przyszłe krajowe, regionalne i lokalne programy badawcze

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>W odniesieniu do finansowanych ze środków publicznych usług badawczo-rozwojowych korzystających z funduszy zapewnianych przez UE na szczeblu UE wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone wyłącznie obywatelom lub stałym rezydentom państw członkowskich UE oraz osobom prawnym z UE mającym swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności wewnątrz UE.</p> <p>W odniesieniu do finansowanych ze środków publicznych usług badawczo-rozwojowych korzystających z funduszy zapewnianych przez państwo członkowskie wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone wyłącznie obywatelom lub stałym rezydentom danego państwa członkowskiego UE oraz osobom prawnym z danego państwa członkowskiego UE, których główna siedziba znajduje się w tym państwie członkowskim.</p> <p>Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wykluczenia udziału w procedurach udzielania zamówień przez Stronę, dotacji lub rządowego wsparcia na rzecz handlu usługami zgodnie z odpowiednio art. 8.15 ust. 5 lit. a) i b) oraz art. 9.2 ust. 2 lit. f) i g).</p>
Sektor:	Usługi w zakresie świadczeń zdrowotnych, usługi społeczne oraz usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 92, CPC 93
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy – regionalny
Środki:	jak określono w elemencie „Opis”
Opis:	Inwestycje <p>Sprzedając lub zbywając swoje udziały kapitałowe lub aktywa w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym świadczącym usługi w zakresie świadczeń zdrowotnych i społecznych oraz edukacji, państwo członkowskie UE może nałożyć zakazy lub ograniczenia dotyczące własności takich udziałów lub aktywów oraz możliwości właścicieli takich udziałów lub aktywów w zakresie kontroli wszelkich powstałych w rezultacie przedsiębiorstw przez inwestorów z Kanady lub z państwa trzeciego lub ich inwestycji. W odniesieniu do takiej sprzedaży lub zbycia w inny sposób państwo członkowskie UE może przyjąć lub utrzymać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla lub członków rady dyrektorów oraz dowolny środek ograniczający liczbę dostawców.</p> <p>Do celów niniejszego zastrzeżenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> każdy środek utrzymany lub przyjęty po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, który w momencie sprzedaży lub zbycia w inny sposób nakłada zakazy lub ograniczenia dotyczące własności udziałów kapitałowych lub aktywów lub nakłada wymogi dotyczące obywatelstwa lub ograniczenia dotyczące liczby dostawców opisane w niniejszym zastrzeżeniu, uznaje się za istniejący środek; oraz „przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane poprzez udziały własnościowe przez dowolne państwo członkowskie UE oraz obejmuje przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie rządowym.
Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:** Wymogi dotyczące wyników inwestycji**Szczebel władzy:** Szczebel UE**Środki:** Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku)**Opis:** **Inwestycje**
Agencje interwencyjne wyznaczone przez państwa członkowskie UE skupują zboża zebrane w UE.
Refundacji wywozowych nie przyznaje się na ryż przywożony z Kanady ani żadnego państwa trzeciego ani ponownie wywożony do Kanady ani żadnego państwa trzeciego. O płatności wyrównawcze mogą ubiegać się wyłącznie producenci ryżu z UE.**Sektor:** Usługi biznesowe**Podsektor:** Usługi rachunkowe i w zakresie audytu**Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 8621**Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe**Szczebel władzy:** Szczebel UE – krajowy – regionalny**Środki:** Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG**Opis:** **Transgraniczny handel usługami**
Właściwe organy państwa członkowskiego UE mogą uznać równoważność kwalifikacji audytora będącego obywatelem lub stałym rezydentem Kanady lub państwa trzeciego w celu zezwolenia mu na działalność w charakterze biegłego rewidenta na terenie UE z zastrzeżeniem wzajemności.**Sektor:** Usługi komunikacyjne**Podsektor:** Usługi pocztowe**Klasyfikacja gospodarcza:** Część CPC 71235, część CPC 73210, część 751**Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku**Szczebel władzy:** Szczebel UE – krajowy – regionalny**Środki:** Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług, zmieniona dyrektywą 2002/39/WE i dyrektywą 2008/06/WE

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>W UE organizacja umieszczania skrzynek pocztowych na publicznych drogach, emitowania znaczków pocztowych i świadczenia usługi przesyłek poleconych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych może zostać ograniczona zgodnie z ustawodawstwem krajowym.</p> <p>Systemy licencjonowania mogą być ustanawiane dla usług, dla których istnieje ogólny obowiązek świadczenia usługi powszechnej. Licencje te mogą być przedmiotem szczególnego obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub wkładu finansowego na fundusz kompensacyjny.</p>
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu lotniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	Wynajem statków powietrznych
Rodzaj zastrzeżenia:	CPC 7461, CPC 7469, CPC 83104 Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy – regionalny
Środki:	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty Dyrektywa Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>Statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych UE muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim UE wydającym licencję przewoźnikowi lub – jeżeli państwo członkowskie UE wydające licencję na to pozwala – w innym miejscu w UE. Rejestracja może podlegać wymogowi, by statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa albo przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału.</p> <p>W drodze wyjątku kanadyjski przewoźnik lotniczy może, w określonych okolicznościach, oddać w dzierżawę przewoźnikowi w UE statek powietrzny zarejestrowany w Kanadzie w celu zaspokojenia wyjątkowych potrzeb przewoźnika w UE, potrzeb związanych ze zwiększonym zapotrzebowaniem sezonowym lub potrzeby pokonania trudności operacyjnych, które nie mogą być zaspokojone w racjonalny sposób przez dzierżawę statków powietrznych zarejestrowanych w UE, pod warunkiem uzyskania tymczasowego zezwolenia państwa członkowskiego UE, które wydało licencję danemu przewoźnikowi w UE.</p> <p>W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagane może być posiadanie siedziby na terytorium UE. Poziom otwarcia usług obsługi naziemnej jest uzależniony od rozmiarów portu lotniczego. Liczba dostawców w poszczególnych portach lotniczych może być ograniczona. W przypadku „dużych portów lotniczych” nie może wynosić mniej niż dwóch dostawców. Dla większej pewności pozostaje to bez wpływu na prawa i obowiązki UE wynikające z Umowy o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi.</p>

W odniesieniu do eksploatacji portu lotniczego wymagane jest posiadanie siedziby na terytorium UE. Świadczenie usług w zakresie eksploatacji portu lotniczego może podlegać obowiązkowi uzyskania od organów publicznych konkretnej koncesji lub licencji. Aby całkowicie lub częściowo przekazać licencję lub koncesję na eksploatację portu lotniczego stronie trzeciej, posiadacz licencji lub koncesji może potrzebować specjalnej zgody właściwego organu.

W przypadku usług komputerowego systemu rezerwacji (KSR), jeżeli dostawcy usług KSR prowadzący działalność poza UE nie zapewniają przewoźnikom lotniczym z UE traktowania równoważnego (tj. niedyskryminacyjnego) temu, jakie zapewnia się w UE, lub jeżeli przewoźnicy lotniczy spoza UE nie zapewniają dostawcom usług KSR z UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w UE, to można przyjąć środki mające na celu zapewnienie równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza UE ze strony dostawców usług KSR prowadzących działalność w UE lub wobec dostawców usług KSR spoza UE ze strony przewoźników lotniczych z UE.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport śródlądowymi drogami wodnymi Usługi wspierające dla transportu śródlądowymi drogami wodnymi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 722, część CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel UE
Środki:	Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3921/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. ustanawiające warunki, zgodnie z którymi przewoźnicy niemający stałej siedziby w państwie członkowskim mogą dokonywać transportu rzeczy lub osób żeglugą śródlądową w państwie członkowskim Rozporządzenie Rady (WE) nr 1356/96 z dnia 8 lipca 1996 r. w sprawie wspólnych zasad mających zastosowanie do transportu towarów lub pasażerów w żegludze śródlądowej między państwami członkowskimi w celu wprowadzenia swobody świadczenia takich usług transportowych Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2919/85 z dnia 17 października 1985 r. ustanawiające warunki przystąpienia do ustaleń rewidowanej Konwencji dotyczącej żeglugi na Renie w odniesieniu do statków należących do Żeglugi Reńskiej
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Usługi transportu towarowego lub pasażerskiego śródlądowymi drogami wodnymi mogą być świadczone przez podmiot, który spełnia następujące warunki: a) posiada siedzibę w państwie członkowskim UE; b) jest w tym państwie upoważniony do prowadzenia (międzynarodowego) transportu towarowego lub pasażerskiego śródlądowymi drogami wodnymi; oraz c) używa statków zarejestrowanych w państwie członkowskim UE lub posiadających certyfikat członkostwa we flocie państwa członkowskiego UE. Właścicielami statków muszą być ponadto osoby fizyczne posiadające miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim UE, które są obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE, lub osoby prawne zarejestrowane w państwie członkowskim UE, w których większość udziałowców jest obywatelami lub stałymi rezydentami państw członkowskich UE. W drodze wyjątku można zezwolić na odstępstwo od wymogu dotyczącego większościowego udziału. W Hiszpanii, Szwecji i Finlandii nie ma prawnego rozróżnienia na wody morskie i śródlądowe drogi wodne. Do śródlądowych dróg wodnych zastosowanie mają przepisy dotyczące transportu morskiego.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport kolejowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 711
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy – regionalny
Środki:	<p>Dyrektywa Rady 95/18/WE z dnia 19 czerwca 1995 r. w sprawie wydawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym</p> <p>Dyrektywa 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa kolei wspólnotowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 95/18/WE w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym, oraz dyrektywę 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz certyfikację w zakresie bezpieczeństwa (dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa kolei)</p> <p>Dyrektywa Rady 2006/103/WE z dnia 20 listopada 2006 r. dostosowująca niektóre dyrektywy w dziedzinie polityki transportowej, w związku z przystąpieniem Bułgarii i Rumunii</p> <p>Dyrektywa 2007/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 91/440/EWG w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych oraz dyrektywę 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej</p>
Opis:	<p>Transgraniczny handel usługami</p> <p>Do świadczenia usług w zakresie transportu kolejowego konieczna jest licencja, którą uzyskać mogą wyłącznie przedsiębiorstwa kolejowe z siedzibą w państwie członkowskim UE.</p>
Sektor:	Transport
Podsektor:	Inne usługi transportowe (świadczenie usług w zakresie transportu kombinowanego)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 711, CPC 712, CPC 7212, CPC 7222, CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 748, CPC 749
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy – regionalny
Środki:	Dyrektywa 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych przepisów dla niektórych rodzajów transportu kombinowanego towarów pomiędzy państwami członkowskimi
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Z wyjątkiem Finlandii, wyłącznie przewoźnicy z siedzibą w państwie członkowskim UE, którzy spełniają warunki dostępu do zawodu i dostępu do rynku transportu towarów między państwami członkowskimi UE, mogą, w kontekście operacji transportu kombinowanego pomiędzy państwami członkowskimi UE, wykonywać początkowe lub końcowe odcinki transportu drogowego, stanowiące integralną część operacji transportu kombinowanego, obejmujące przekroczenie granicy lub nieobejmujące przekroczenia granicy.</p> <p>Zastosowanie mają ograniczenia dotyczące danego rodzaju transportu.</p> <p>Można przyjąć niezbędne środki w celu zapewnienia, by podatki od środków transportowych mające zastosowanie do pojazdów drogowych wykorzystywanych w transporcie kombinowanym były obniżane lub zwracane.</p>

Sektor:	Usługi wspierające we wszystkich rodzajach transportu
Podsektor:	Usługi w zakresie odprawy celnej
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 748
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel UE – krajowy – regionalny
Środki:	Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy kodeks celny, ze zmianami
Opis:	Transgraniczny handel usługami Usługi w zakresie odprawy celnej mogą być świadczone wyłącznie przez rezydentów UE.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Austrii

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie, zakup, wynajem lub dzierżawa nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel regionalny (niższy od krajowego)
Środki:	Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 25/2007 Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2004 NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800 OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 88/1994 Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2002 Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 134/1993 Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 61/1996 Vorarlberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 42/2004 Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 11/1998
Opis:	Inwestycje Nabywanie, zakup, wynajem lub dzierżawa nieruchomości przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa spoza UE wymaga zezwolenia właściwych organów regionalnych (krajów związkowych). Zezwolenie wydaje się wyłącznie pod warunkiem, że nabycie uznaje się za leżące w interesie publicznym (w szczególności gospodarczym, społecznym i kulturalnym).

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Aktiengesetz, BGBL. Nr. 98/1965, § 254 (2) GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, § 107 (2) Gewerbeordnung, BGBL. Nr. 194/1994, § 39 (2a)
Opis:	Inwestycje W przypadku prowadzenia oddziału korporacji spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) muszą wyznaczyć przynajmniej jedną osobę zamieszkałą w Austrii odpowiedzialną za reprezentowanie korporacji. Osoby wchodzące w skład kadry zarządzającej (dyrektorzy zarządzający, osoby fizyczne) odpowiedzialne za przestrzeganie austriackiej ustawy o handlu (Gewerbeordnung) muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w Austrii.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Rechtsanwaltsordnung (ustawa o zawodach prawniczych) – RAO, RGBL. Nr. 96/1868, art. 1 oraz 21c
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry. Zgodnie z ustawą o zawodach prawniczych wyłącznie prawnicy z EOG lub prawnicy z Konfederacji Szwajcarskiej mogą świadczyć usługi prawne poprzez obecność handlową. Transgraniczne świadczenie usług prawnych przez kanadyjskich prawników (którzy muszą posiadać pełne kwalifikacje w Kanadzie) jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do prawa międzynarodowego i prawa kanadyjskiego. Pełne członkostwo w palestrze, wymagane do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, podlega wymogowi posiadania obywatelstwa państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Udział kanadyjskich prawników (którzy muszą posiadać pełne kwalifikacje w Kanadzie) w kapitale oraz w wynikach działalności operacyjnej kancelarii prawnej może wynosić do 25 %; pozostała część musi przypadać pełnoprawnym prawnikom z EOG lub prawnikom z Konfederacji Szwajcarskiej. Wyłącznie pełnoprawni prawnicy z EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej mogą wywierać decydujący wpływ na decyzje kancelarii prawnej, która – zgodnie z art. 1a ustawy o zawodach prawniczych – zasadniczo jest w Austrii ograniczona do niektórych form spółki.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe Usługi audytu Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862, CPC 863
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4 Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG, BGBl. I Nr. 11/2008, § 7, § 11, § 56 oraz § 59 (1) 4
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych biegłych rewidentów, księgowych, audytorów i doradców podatkowych, posiadających kwalifikacje zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia, nie mogą przekraczać 25 %. Zgodnie z austriackim prawem aby świadczyć usługi księgowe oraz móc prowadzić działalność jako audytor lub doradca podatkowy, usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG. Jeżeli pracodawca zagranicznego audytora nie jest obywatelem ani stałym rezydentem państwa członkowskiego UE, musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w swoim kraju pochodzenia, o ile taka istnieje.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Tierärztegesetz (ustawa o zawodzie lekarza weterynarii), BGBl. Nr. 16/, §3 (3) 1
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Usługi weterynaryjne mogą być świadczone wyłącznie przez obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego EOG. Z wymogu obywatelstwa zwolnieni są obywatele oraz stali rezydenci państwa niebędącego członkiem EOG, jeżeli istnieje umowa z tym państwem zapewniająca traktowanie narodowe w odniesieniu do inwestycji i handlu transgranicznego w zakresie usług weterynaryjnych.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi medyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 9312

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa medyczna, BGBl. I Nr. 169/1998, §4 (2) oraz §5 (b), §§ 8(5), 32, 33 oraz 35 Ustawa federalna regulująca usługi medyczno-techniczne wyższego szczebla, BGBl. Nr. 460/1992 Ustawa federalna regulująca zawód fizjoterapeuty niższego i wyższego szczebla, BGBl. Nr. 169/2002
Opis:	Inwestycje Do świadczenia usług medycznych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. W odniesieniu do usług medycznych osoby niebędące obywatelami ani stałymi rezydentami państwa członkowskiego EOG mogą ubiegać się o następujące zezwolenia: kształcenie podyplomowe, prowadzenie praktyki lekarskiej jako lekarz medycyny ogólnej lub specjalista w szpitalach i zakładach karnych, prowadzenie praktyki lekarskiej jako lekarz medycyny ogólnej na własny rachunek oraz działalność medyczna do celów edukacyjnych. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług stomatologicznych ani usług świadczonych przez psychologów i psychoterapeutów.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63108
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o monopolu tytoniowym z 1996 r., § 5 oraz § 27
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami O zezwolenie na prowadzenie działalności jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą ubiegać się wyłącznie osoby fizyczne. Pierwszeństwo mają obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG.
Sektor:	Dystrybucja i usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych Inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Apothekengesetz (ustawa farmaceutyczna), RGrBl.No. 5/1907, §3 Arzneimittelgesetz (ustawa o lekach) BGBl. Nr. 185/1983, § 57–63

Opis:	Inwestycje Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach. Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Dzierżawcy i osoby zarządzające apteką muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o kształceniu w wyższych szkołach kształcenia technicznego, BGBl I Nr. 340/1993, § 2 Ustawa o akredytacji szkół wyższych, BGBl. I Nr. 168/1999, § 2
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Świadczenie usług kształcenia na poziomie wyższym finansowanych ze środków prywatnych w dziedzinie nauk stosowanych wymaga zezwolenia właściwego organu, tj. Rady Szkolnictwa Wyższego (Fachhochschulrat). Inwestor chcący oferować studia w dziedzinie nauk stosowanych musi prowadzić działalność, której podstawowym przedmiotem jest oferowanie studiów tego typu, oraz przedstawić ocenę potrzeb i badanie rynku w celu zatwierdzenia proponowanego programu studiów. Właściwe ministerstwo może odmówić wydania zezwolenia, jeżeli program zostanie uznany za niezgodny z interesem edukacyjnym kraju. Osoba starająca się o otwarcie prywatnej szkoły wyższej musi uzyskać zezwolenie właściwego organu (Austriackiej Rady Akredytacji). Właściwe ministerstwo może odmówić wydania zgody, jeżeli decyzja organu ds. akredytacji jest niezgodna z interesem edukacyjnym kraju.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Austriacka ustawa o nadzorze ubezpieczeń, § 5 (1) 3 (VAG)
Opis:	Usługi finansowe Aby otrzymać licencję na otwarcie oddziału, zagraniczni ubezpieczyciele muszą posiadać w swoim kraju pochodzenia formę prawną odpowiadającą spółce akcyjnej albo towarzystwu ubezpieczeń wzajemnych lub porównywalną do spółki akcyjnej albo towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Zarząd oddziału musi składać się z co najmniej dwóch osób fizycznych zamieszkałych w Austrii.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o nadzorze ubezpieczeń (VAG), BGBl. Nr. 569/1978, § 1 (2)
Opis:	Usługi finansowe Działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej niemającej siedziby w UE lub oddziału niemającego siedziby w Austrii (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji) są zabronione.
Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Usługi szkół narciarskich Usługi przewodników górskich
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 96419
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel regionalny (niższy od krajowego)
Środki:	Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr. 53/97 Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 25/98 NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 5710 OÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 93/1997 Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr. 83/89 Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 76/81 Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr. 58/97 Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 53/76 Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr. 15/95 Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr. 7/98 Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr. 55/02 §4 (2)a Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 54/02 Wiedeń: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr. 37/02
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Działalność szkół narciarskich i usługi przewodników górskich regulowane są ustawodawstwem krajów związkowych. Świadczenie tych usług może wymagać obywatelstwa państwa członkowskiego EOG. Przedsiębiorstwa mogą być zobowiązane do powołania dyrektora zarządzającego będącego obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego EOG.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7221, CPC 7222, CPC 7223, CPC 7224, część CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i rada dyrektorów Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Schiffahrtsgesetz, BGBl. I Nr. 62/1997, §75f
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego W odniesieniu do transportu śródlądowymi drogami wodnymi osoby fizyczne, które chcą założyć przedsiębiorstwo żeglugowe, muszą być obywatelami państwa członkowskiego EOG. Obywatelstwo państwa będącego członkiem EOG musi również posiadać większość zarządu przedsiębiorstwa. Wymagana jest rejestracja spółki lub stałe miejsce prowadzenia działalności w Austrii. Własnością obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego EOG musi być ponad 50 % udziałów i kapitału obrotowego.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Güterbeförderungsgesetz (ustawa o przewozie towarów), BGBl. Nr. 593/1995; § 5 Gelegenheitsverkehrsgesetz (ustawa o przewozie okazjonalnym), BGBl. Nr. 112/1996; § 6
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie obywatelom lub stałym rezydentom państwa członkowskiego UE i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się na terenie UE.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport rurociągami
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 713

Rodzaj zastrzeżenia:	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Rohrleitungsgesetz (ustawa o transporcie rurociągami), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) oraz (2), §§ 5 (1) oraz (3), 15, 16 Gaswirtschaftsgesetz (ustawa gazowa), BGBl. I Nr. 121/2000, § 14, 15 oraz 16
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W odniesieniu do osób fizycznych zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom lub stałym rezydentom państwa członkowskiego EOG posiadającym miejsce stałego zamieszkania w EOG. Przedsiębiorstwa i spółki muszą mieć siedzibę na terenie EOG. Operator sieci musi powołać dyrektora zarządzającego i dyrektora technicznego, odpowiedzialnego za techniczną kontrolę działania sieci, będących obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące obywatelstwa, miejsca stałego zamieszkania i siedziby, jeżeli działanie sieci uznaje się za leżące w interesie publicznym. W odniesieniu do transportu towarów innych niż gaz i woda zastosowanie mają następujące zasady: <ol style="list-style-type: none"> 1. w odniesieniu do osób fizycznych zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom lub stałym rezydentom EOG zamieszkałym w Austrii; oraz 2. przedsiębiorstwa i spółki muszą mieć siedzibę w Austrii. Stosuje się test potrzeb ekonomicznych lub badanie interesu. Rurociągi transgraniczne nie mogą naruszać interesów związanych z bezpieczeństwem Austrii oraz jej statusu jako państwa neutralnego. Przedsiębiorstwa i spółki muszą powołać dyrektora zarządzającego będącego obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące obywatelstwa, miejsca stałego zamieszkania i siedziby, jeżeli działanie rurociągu uznaje się za leżące w krajowym interesie gospodarczym.
Sektor:	Energia
Podsektor:	Przesył i dystrybucja energii elektrycznej
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 40, CPC 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel regionalny
Środki:	Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ElWOG), LGBl. Nr. 70/2005; Kärntner Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ElWOG), LGBl. Nr. 24/2006
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W odniesieniu do osób fizycznych zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom lub stałym rezydentom państwa członkowskiego EOG posiadającym miejsce stałego zamieszkania w EOG. Jeżeli operator wyznacza dyrektora zarządzającego lub dzierżawcę, wymóg miejsca zamieszkania uchyla się. Osoby prawne (przedsiębiorstwa) i spółki muszą mieć siedzibę na terenie EOG. Muszą powołać dyrektora zarządzającego lub dzierżawcę będących obywatelami państwa członkowskiego EOG zamieszkałymi na terenie EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące miejsca zamieszkania, siedziby i obywatelstwa, jeżeli działanie sieci uznaje się za leżące w interesie publicznym.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Belgii

Do celów zastrzeżeń Belgii instytucje rządowe na szczeblu krajowym obejmują rząd federalny i rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze.

Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Pozostałe usługi górnictwa i kopalnictwa
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 14
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)
Środki:	Arrêt Royal du 1 ^{er} septembre 2004 relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental
Opis:	Inwestycje Poszukiwanie i wydobycie zasobów mineralnych i innych zasobów nieożywionych na wodach terytorialnych oraz szelfie kontynentalnym wymaga koncesji. Koncesjonariusz musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w Belgii.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)
Środki:	Belgijski kodeks sądowy (art. 428–508); dekret królewski z dnia 24 sierpnia 1970 r.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa belgijskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla zagranicznego prawnika wynosi co najmniej sześć lat od daty wniosku o rejestrację, trzy lata przy spełnieniu określonych warunków. Konieczne jest posiadanie wydanego przez belgijskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych świadectwa, na mocy którego prawo krajowe lub konwencja międzynarodowa umożliwiają wzajemność (warunek wzajemności). Występowanie w roli przedstawiciela prawnego przed sądem kasacyjnym (<i>Cour de cassation</i>) podlega kontyngentom.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)
Środki:	Ustawa z dnia 22 lipca 1953 r. w sprawie powołania Instytutu Biegłych Rewidentów i organizacji nadzoru publicznego nad zawodem audytora, skoordynowana dnia 30 kwietnia 2007 r.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby być uprawnionym do oficjalnego występowania w charakterze biegłego rewidenta, trzeba posiadać w Belgii siedzibę, w której prowadzona będzie działalność zawodowa oraz w której przechowywane będą akta, dokumenty i związana z nimi korespondencja, oraz mieć przynajmniej jednego administratora lub menedżera będącego biegłym rewidentem i zarządzającego siedzibą w Belgii.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671, CPC 8674
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)
Środki:	Ustawa z dnia 20 lutego 1939 r. w sprawie ochrony tytułu i zawodu architekta Ustawa z dnia 26 czerwca 1963 r. w sprawie utworzenia Izby Architektów Zasady etyki zawodowej z dnia 16 grudnia 1983 r. ustanowione przez radę krajową Izby Architektów (zatwierdzone art. 1 dekretu królewskiego z dnia 18 kwietnia 1985 r., M.B. z dnia 8 maja 1985 r.)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Świadczenie usług architektonicznych w Belgii jest objęte kontrolą wykonania zadań. Zagraniczni architekci posiadający zezwolenie w swoim państwie przyjmującym i pragnący okazjonalnie wykonywać swój zawód w Belgii są zobowiązani do uzyskania uprzedniego zezwolenia rady Izby na obszarze geograficznym, na którym zamierzają wykonywać swoją działalność.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi pośrednictwa pracy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87202
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (regiony)

Środki:	<p>Region Flamandzki: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling</p> <p>Region Waloński: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (dekret z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie rejestracji agencji pośrednictwa pracy), art. 7; Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (decyzja rządu Walonii z dnia 10 grudnia 2009 r. wdrażająca dekret z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie rejestracji agencji pośrednictwa pracy), art. 4</p> <p>Wspólnota Niemieckojęzyczna: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, art. 6</p>
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Region Flamandzki: Spółka, której siedziba główna znajduje się poza EOG, musi udowodnić, że świadczy usługi pośrednictwa pracy w swoim państwie pochodzenia.</p> <p>Region Waloński: Aby świadczyć usługi pośrednictwa pracy, osoba prawna musi mieć określoną formę prawną (<i>régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique</i>). Spółka, której siedziba główna znajduje się poza EOG, musi wykazać, że spełnia warunki określone w dekrete (np. dotyczące rodzaju osoby prawnej), oraz udowodnić, że świadczy usługi pośrednictwa pracy w swoim państwie pochodzenia.</p> <p>Wspólnota Niemieckojęzyczna: Spółka, której siedziba główna znajduje się poza EOG, musi udowodnić, że świadczy usługi pośrednictwa pracy w swoim państwie pochodzenia, oraz spełniać kryteria dopuszczenia określone w ww. dekrete.</p>
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	<p>Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem</p> <p>Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie</p> <p>Usługi pilotażowe i usługi cumownicze</p> <p>Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn</p> <p>Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego</p> <p>Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne</p>
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	<p>Traktowanie narodowe</p> <p>Dostęp do rynku</p> <p>Zobowiązania</p>
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)
Środki:	<p>La Loi du 21 décembre 1990 relative à l'enregistrement des navires, telle que modifiée par la loi du 3 mai 1999</p> <p>L'Arrêté royal du 4 avril 1996 relatif à l'enregistrement des navires et l'entrée en vigueur de la loi du 21 décembre 1990 relative à l'enregistrement des navires, tel que modifié</p>

Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego <p>Zgodnie z belgijską ustawą w sprawie rejestracji statków oraz przepisami dekretu właściciel lub operator statku musi być:</p> <ol style="list-style-type: none"> osobą fizyczną będącą obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego UE; osobą fizyczną, która posiada miejsca zamieszkania lub pobytu w Belgii; lub osobą prawną mającą swoje rzeczywiste miejsce prowadzenia działalności w jednym z państw członkowskich UE, <p>aby móc zarejestrować statek w rejestrze krajowym.</p> <p>Aby zarejestrować statek w krajowym rejestrze statków, inwestorzy zagraniczni muszą posiadać siedzibę główną w Belgii.</p> <p>Statki muszą być obsługiwane z Belgii, tj. obsługujący statek właściciel lub operator (jeżeli inny niż właściciel) zobowiązany jest posiadać belgijski numer przedsiębiorstwa.</p> <p>Statek będący własnością cudzoziemca może zostać zarejestrowany na wniosek belgijskiego operatora, za zgodą właściciela oraz organów belgijskich (Dyrekcji Generalnej ds. Transportu Morskiego w Brukseli).</p> <p>Statek będący własnością cudzoziemca może również zostać zarejestrowany jako czarter bez załogi (druga rejestracja w Belgii), z zastrzeżeniem uzyskania zgody organu odpowiedzialnego za pierwotną rejestrację, właściciela i odpowiednich organów belgijskich.</p>
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu lotniczego Wynajem statków powietrznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 83104
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)
Środki:	Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>Prywatne (cywilne) statki powietrzne należące do osób fizycznych, które nie są obywatelami ani stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE lub EOG, mogą zostać zarejestrowane jedynie pod warunkiem, że osoby te posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu w Belgii nieprzerwanie przez co najmniej jeden rok.</p> <p>Prywatne (cywilne) statki powietrzne należące do zagranicznych osób prawnych, nie utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego UE lub EOG, mogą zostać zarejestrowane jedynie pod warunkiem, że osoby te posiadają siedzibę operacyjną, agencję lub oddział w Belgii nieprzerwanie przez co najmniej jeden rok.</p>
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu lotniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 73
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy (państwo federalne)

Środki: Arrêté ministériel du 3 août 1994 fixant les conditions de délivrance des licences d'exploitation aux transporteurs aériens

Opis: **Inwestycje**
Wymagana jest licencja na świadczenie usług transportu lotniczego. Aby uzyskać licencję, przewoźnik lotniczy musi mieć do swojej dyspozycji przynajmniej jeden statek powietrzny, którego jest właścicielem lub którym dysponuje na podstawie umowy najmu w dowolnej formie, zarejestrowany na jego rzecz w belgijskim rejestrze.

Sektor: Transport

Podsektor: Usługi wspierające w branży transportu lotniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7461, CPC 7469, CPC 83104

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Szczebel władzy: Szczebel krajowy (państwo federalne i regiony)

Środki: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (art. 18)
Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (art. 14)
Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (art. 14)

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagana jest wzajemność.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Bułgarii

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Prawo handlowe, art. 17a
Ustawa o wspieraniu inwestycji, art. 24

Opis: **Inwestycje**
Zagraniczne osoby prawne, z wyjątkiem osób prawnych założonych na podstawie ustawodawstwa państwa członkowskiego UE lub EOG, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą pod warunkiem, że zostały zarejestrowane w Republice Bułgarii w formie spółki wpisanej do rejestru handlowego. Tworzenie oddziałów wymaga zezwolenia.
Przedstawicielstwa zagranicznych przedsiębiorstw muszą zostać zarejestrowane w Bułgarskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej; nie mogą prowadzić działalności gospodarczej – mają jedynie prawo do reklamowania swojego właściciela i działania jako jego przedstawiciel lub pełnomocnik.

Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Wszystkie sektory inne niż wydobycie rud uranu i toru
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.110, ISIC rev 3.111, ISIC rev 3.112, ISIC rev 3.113, ISIC rev 3.114
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	
Środki:	Ustawa o podziemnych zasobach naturalnych Ustawa o koncesjach Ustawa o prywatyzacji i kontroli poprywatyzacyjnej
Opis:	<p>Inwestycje</p> <p>Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej uwarunkowane są uzyskaniem koncesji przyznawanej na mocy przepisów ustawy o koncesjach lub innych szczególnych przepisów o koncesjach.</p> <p>Działalność w zakresie poszukiwania albo rozpoznawania podziemnych zasobów naturalnych na terytorium Republiki Bułgarii, na szelfie kontynentalnym i w wyłącznej strefie ekonomicznej na Morzu Czarnym wymaga uzyskania zezwolenia, a działalność w zakresie wydobycia i eksploatacji jest przedmiotem koncesji przyznawanej na mocy ustawy o podziemnych zasobach naturalnych.</p> <p>Spółki zarejestrowane w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym (tj. w strefach <i>off-shore</i>) lub bezpośrednio lub pośrednio powiązane z takimi spółkami nie mogą uczestniczyć w procedurach otwartych dotyczących wydania pozwoleń lub koncesji na poszukiwanie, eksploatację lub wydobycie zasobów naturalnych, w tym rud uranu i toru, ani korzystać z istniejących pozwoleń lub koncesji, które zostały już wydane, gdyż takie działania, w tym możliwość zarejestrowania geologicznego lub komercyjnego odkrycia złóż w wyniku działań poszukiwawczych, nie są dozwolone.</p> <p>Przedsiębiorstwa handlowe, w których państwo członkowskie lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, nie mogą realizować żadnych transakcji dotyczących rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierać żadnych umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wiarygodności ani ponosić jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, chyba że pozwala na to Agencja Prywatyzacji lub rada gminy, zależnie od tego, który organ jest właściwy.</p> <p>Nie naruszając art. 8.4, ust. 1 i 2, zgodnie z decyzją Zgromadzenia Narodowego Republiki Bułgarii z dnia 18 stycznia 2012 r. wszelkie wykorzystanie technologii szczelinowania hydraulicznego obejmujące intensywne szczelinowanie hydrauliczne do działań związanych z poszukiwaniem, eksploracją lub wydobyciem ropy i gazu jest zabronione decyzją Parlamentu. Poszukiwanie i wydobycie gazu łupkowego jest zabronione.</p>
Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Górnictwo rud uranu i toru
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.112
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki:	Ustawa o bezpiecznym wykorzystaniu energii jądrowej; ustawa o stosunkach gospodarczych i finansowych ze spółkami zarejestrowanymi w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym, stronami powiązanymi z takimi spółkami i ich właścicielami; ustawa o podziemnych zasobach naturalnych
Opis:	Inwestycje Górnictwo rud uranu jest zabronione na mocy dekretu Rady Ministrów nr 163 z dnia 20 sierpnia 1992 r. W odniesieniu do górnictwa rud toru zastosowanie ma ogólny system koncesji górniczych. Aby brać udział w systemie koncesji na górnictwo rud toru, kanadyjska spółka musi być zarejestrowana zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym i wpisana do rejestru handlowego. Decyzje zezwalające na górnictwo rud toru są podejmowane indywidualnie w sposób niedyskryminacyjny. Zakaz udziału spółek zarejestrowanych w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym (tj. w strefach <i>off-shore</i>) lub bezpośrednio lub pośrednio powiązanych z takimi spółkami w procedurach otwartych dotyczących wydania koncesji na górnictwo zasobów naturalnych dotyczy również rud uranu i toru.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o adwokaturze Ustawa o mediacji Ustawa o notariacie i działalności notarialnej
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry. W zakresie, w jakim Kanada oraz jej terytoria i prowincje pozwalają bułgarskim prawnikom na reprezentowanie obywateli lub stałych rezydentów Bułgarii na mocy prawa krajowego, Bułgaria umożliwi kanadyjskim prawnikom reprezentowanie obywateli lub stałych rezydentów Kanady na mocy prawa krajowego na takich samych warunkach i we współpracy z bułgarskim prawnikiem. W tym celu zagraniczni prawnicy muszą być dopuszczeni do działania w charakterze adwokata decyzją Naczelnej Rady Adwokackiej i zarejestrowani w ujednoliconym rejestrze prawników zagranicznych. Przedsiębiorstwa muszą być zarejestrowane w Bułgarii jako adwokackie spółki partnerskie („advokatsko sadrujcie”) lub kancelarie prawne („advokatsko drujestvo”). Nazwa kancelarii prawnej może zawierać jedynie nazwiska partnerów, więc zagraniczna kancelaria nie może używać swojej nazwy, chyba że wymienieni w nazwie partnerzy również zostali zarejestrowani w Bułgarii.

Pełne członkostwo w palestrze jest możliwe jedynie dla obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE lub cudzoziemców, którzy są wykwalifikowanymi prawnikami i uzyskali dyplom potwierdzający możliwość wykonywania zawodu w państwie członkowskim UE. Podczas reprezentacji przed sądem musi im towarzyszyć prawnik bułgarski.

W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o niezależnym audycie finansowym

Opis:**Inwestycje**

„Wyspecjalizowana jednostka audytorska” jest to spółka zarejestrowana na mocy bułgarskiej ustawy o prawie handlowym lub na mocy przepisów innego państwa członkowskiego UE lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, której głównym przedmiotem działalności jest niezależny audyt finansowy sprawozdań finansowych przedsiębiorstw, a 3/4 wspólników tej spółki jest biegłymi rewidentami, audytorami lub jednostkami audytorskimi z państwa członkowskiego UE, cieszącymi się nieposzlakowaną opinią, oraz która to spółka jest:

- spółką jawną, w której ponad połowa wspólników jest biegłymi rewidentami, audytorami lub jednostkami audytorskimi z innego państwa członkowskiego UE;
- spółką komandytową, w której ponad połowa wspólników z nieograniczoną odpowiedzialnością jest biegłymi rewidentami, audytorami lub jednostkami audytorskimi z innego państwa członkowskiego UE; lub
- spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, w której ponad połowa głosów na walnym zgromadzeniu wspólników oraz kapitału należy do biegłych rewidentów, audytorów lub jednostek audytorskich z innego państwa członkowskiego UE.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 863
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o rachunkowości Ustawa o niezależnym audycie finansowym Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych

Opis:	Transgraniczny handel usługami Od doradców podatkowych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu Usługi inżynierskie Kompleksowe usługi inżynierskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, 8674
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, art. 230
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Jeżeli dany projekt ma istotne znaczenie na poziomie krajowym lub regionalnym, kanadyjscy inwestorzy muszą działać w ramach spółki z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy. Zagraniczni specjaliści muszą posiadać co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa; nie jest to wymagane w przypadku specjalistów krajowych. Wymóg posiadania obywatelstwa bułgarskiego obowiązuje w przypadku usług w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8675
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o katastrze i rejestrze nieruchomości Ustawa geodezyjna i kartograficzna
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Odpowiednio wykwalifikowaną jednostką jest osoba (fizyczna lub prawna), która może wykonywać zadania związane z pomiarami katastralnymi, geodezją i kartografią. Osoba fizyczna prowadząca działalność w zakresie geodezji, pomiarów katastralnych oraz kartografii związanej z badaniem ruchów skorupy ziemskiej musi mieć siedzibę w Bułgarii oraz posiadać obywatelstwo bułgarskie.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87905
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Rozporządzenie dotyczące legalizacji, poświadczania i tłumaczenia dokumentów
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W przypadku oficjalnych tłumaczeń dostarczanych przez biura tłumaczeń wymagana jest umowa z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Badania i analizy techniczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8676
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o produktowych wymagach technicznych Ustawa pomiarowa Ustawa w sprawie akredytacji krajowej organów ds. zgodności Ustawa w sprawie czystego powietrza atmosferycznego Ustawa wodna, zarządzenie N-32 dotyczące okresowej kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby świadczyć usługi w zakresie badań i analiz, obywatel lub stały rezydent Kanady musi posiadać w Bułgarii siedzibę zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym i musi być wpisany do rejestru handlowego. W przypadku okresowych kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego osoba jest zarejestrowana zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym lub ustawą w sprawie niekomercyjnych osób prawnych albo zarejestrowana w innym państwie członkowskim UE lub państwie EOG. Badanie i analiza składu i czystości powietrza i wody mogą być prowadzone wyłącznie przez bułgarskie Ministerstwo Środowiska i Wody lub jego agencje we współpracy z Bułgarską Akademią Nauk.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje Usługi w zakresie handlu hurtowego i detalicznego

Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, część CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, część CPC 6329
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa weterynaryjna, art. 343, 363, 373 Ustawa o zakazie broni chemicznej i o kontroli nad toksycznymi substancjami chemicznymi i ich prekursorami, art. 6 Ustawa o kontroli wywozu broni i produktów i technologii podwójnego zastosowania, art. 46 Ustawa w sprawie tytoniu i wyrobów tytoniowych, art. 21, 27, 30
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Dystrybucja (hurtowa i detaliczna) ropy naftowej i produktów ropopochodnych, gazu, metali szlachetnych, tytoniu i wyrobów tytoniowych podlega zezwoleniu i może być prowadzona dopiero po wpisaniu do rejestru handlowego. Zezwolenie mogą uzyskać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państw członkowskich EOG lub cudzoziemcy posiadający miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. Duże sklepy mogą podlegać testowi potrzeb ekonomicznych w zależności od zasad obowiązujących w danej gminie.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o medycznych produktach leczniczych, art. 146, 161, 195, 222, 228
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych jest zabroniona. Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach. Kierownikami aptek muszą być wykwalifikowani farmaceuci; farmaceuta może kierować tylko jedną apteką, w której sam pracuje. Istnieje wymóg w zakresie miejsca zamieszkania farmaceutów. Liczba aptek, które może posiadać jedna osoba, jest ograniczona.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa podstawowego i średniego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o edukacji publicznej, art. 12 Ustawa o szkolnictwie wyższym, pkt 4 przepisów uzupełniających
Opis:	Inwestycje Niniejsze zastrzeżenie dotyczy świadczenia usług szkolnictwa podstawowego i średniego finansowanych ze środków prywatnych, które mogą być świadczone wyłącznie przez uprawnione bułgarskie przedsiębiorstwa (wymagana jest obecność handlowa). Bułgarskie przedszkola i szkoły posiadające udział zagraniczny mogą zostać założone lub przekształcone na wniosek stowarzyszeń lub korporacji lub przedsiębiorstw bułgarskich i zagranicznych osób fizycznych lub prawnych, należycie zarejestrowanych w Bułgarii, decyzją Rady Ministrów na wniosek ministra edukacji, młodzieży i nauki. Przedszkola i szkoły będące własnością kapitału zagranicznego mogą zostać założone lub przekształcone na wniosek zagranicznych podmiotów prawnych zgodnie z międzynarodowymi umowami i konwencjami i na mocy powyższych przepisów. Zagraniczne szkoły średnie nie mogą otwierać swoich oddziałów na terytorium Bułgarii. Zagraniczne szkoły średnie mogą otwierać wydziały, departamenty, instytuty i kolegia w Bułgarii wyłącznie w ramach struktury bułgarskich szkół średnich oraz we współpracy z nimi.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks ubezpieczeń, art. 8, 41, 47b
Opis:	Usługi finansowe Przed założeniem oddziału lub agencji w Bułgarii w celu świadczenia usług ubezpieczeniowych zagraniczny ubezpieczyciel lub reasekurator musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w państwie pochodzenia w tych samych grupach ubezpieczeń, w których chce prowadzić działalność w Bułgarii. Pośrednicy ubezpieczeniowi muszą zarejestrować przedsiębiorstwo (nie jest dozwolona forma oddziału). Wymóg w zakresie miejsca stałego zamieszkania obowiązuje członków personelu zarządzającego oraz organu nadzorczego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji i wszystkie osoby uprawnione do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub reasekuracji lub reprezentowania zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o instytucjach kredytowych, art. 2, 17 Kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121e Ustawa walutowa, art. 3
Opis:	<p>Usługi finansowe</p> <p>Bank musi mieć formę spółki akcyjnej.</p> <p>Bank jest zarządzany i reprezentowany wspólnie przez co najmniej dwie osoby, z których co najmniej jedna biegle zna język bułgarski.</p> <p>Osoby, które zarządzają bankiem i go reprezentują, pracują w siedzibie zarządu banku.</p> <p>Aby prowadzić publiczną działalność w zakresie depozytów i innych zasobów odnawialnych oraz świadczyć inne usługi, bank z siedzibą w państwie niebędącym członkiem UE musi uzyskać licencję Narodowego Banku Bułgarii umożliwiającą podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w Bułgarii za pośrednictwem oddziału.</p> <p>Instytucja finansowa musi mieć formę spółki akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki komandytowej oraz siedzibę główną na terytorium Bułgarii.</p> <p>Działalność na terytorium Bułgarii mogą prowadzić tylko instytucje finansowe zarejestrowane w Bułgarii i zagraniczne instytucje finansowe mające siedzibę w państwie członkowskim UE.</p> <p>Działalność w zakresie ubezpieczeń emerytalnych musi być prowadzona w ramach spółki akcyjnej posiadającej licencję zgodnie z kodeksem ubezpieczeń społecznych i zarejestrowanej zgodnie z ustawą o prawie handlowym lub ustawodawstwem innego państwa członkowskiego UE (nie jest dozwolona forma oddziału).</p> <p>Osoby prawne niebędące rezydentami, zarejestrowane jako zakłady ubezpieczeń społecznych, komercyjne zakłady ubezpieczeń lub inne instytucje finansowe zgodnie ze swoim prawem krajowym, mogą być założycielami i udziałowcami zakładów ubezpieczeń emerytalnych, jeżeli okażą referencje bankowe od banków zagranicznych pierwszej klasy potwierdzone przez Narodowy Bank Bułgarii. Osoby fizyczne niebędące rezydentami nie mogą być założycielami ani udziałowcami zakładów ubezpieczeń emerytalnych.</p> <p>Dochód z dodatkowych, dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz podobne przychody bezpośrednio związane z dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym prowadzonym przez osoby zarejestrowane na podstawie ustawodawstwa innego państwa członkowskiego UE, które mogą, zgodnie z odnośnym ustawodawstwem, prowadzić działania w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych, nie podlegają opodatkowaniu zgodnie z procedurą ustanowioną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.</p> <p>Prezysi zarządu, przewodniczący rady dyrektorów, dyrektorzy wykonawczy i personel zarządzający muszą mieć stały adres lub pozwolenie na pobyt stały w Bułgarii.</p>
Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Hotele, restauracje i catering Usługi biur podróży i organizatorów turystyki Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471, CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa turystyczna, art. 17, 45
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Konieczna jest rejestracja przedsiębiorstwa (nie jest dozwolona forma oddziału).</p> <p>Usługi organizatorów turystyki lub usługi biur podróży mogą być świadczone przez osobę mającą siedzibę w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG, jeżeli przy zakładaniu przedsiębiorstwa na terytorium Bułgarii dana osoba przedstawi kopię dokumentu poświadczającego jej prawo do prowadzenia takiej działalności i zaświadczenie lub inny dokument wydany przez instytucję kredytową lub ubezpieczyciela, zawierające dane o istnieniu ubezpieczenia obejmującego odpowiedzialność tej osoby za szkody, które mogą wynikać wskutek zwinionego niewykonania obowiązków zawodowych.</p> <p>Liczba zagranicznych członków personelu zarządzającego nie może być większa niż liczba członków personelu zarządzającego będących obywatelami lub stałymi rezydentami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %.</p> <p>Wymóg obywatelstwa dla przewodników turystycznych.</p>
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowaną przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1: 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5233, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks żeglugi handlowej, art. 6, 27, 28 Ustawa o wodach morskich, śródlądowych drogach wodnych i portach Republiki Bułgarii, art. 116, 116a, 117, 117a Zarządzenie nr 17/22.01.2013 dotyczące transportu towarów śródlądowymi drogami wodnymi
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Statek morski może pływać pod banderą Bułgarii, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> jest własnością państwa; stanowi własność bułgarskiej osoby fizycznej lub prawnej;

- c) w ponad połowie stanowi własność bułgarskich osób fizycznych lub prawnych; lub
- d) jest własnością osoby fizycznej lub prawnej z państwa członkowskiego UE, pod warunkiem że, w odniesieniu do parametrów technicznych, administracyjnych i innych wymogów ustawodawstwa bułgarskiego dotyczących statków morskich, bułgarskie osoby fizyczne lub prawne lub osoby fizyczne lub prawne z państwa członkowskiego UE posiadające miejsce zamieszkania lub siedzibę w Bułgarii posiadają zezwolenie właściciela statku i są odpowiedzialne za wykonywanie tych działań w jego imieniu.

W przypadku usług wspierających dla transportu publicznego świadczonych w bułgarskich portach o znaczeniu krajowym prawo do świadczenia czynności wspierających przyznawane jest na podstawie umowy koncesyjnej. W portach o znaczeniu regionalnym prawo to jest przyznane na podstawie umowy z właścicielem portu.

Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki inne niż morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks żegluga handlowej Ustawa o wodach morskich, śródlądowych drogach wodnych i portach Republiki Bułgarii Zarządzenie w sprawie warunków i kolejności wyboru bułgarskich przewoźników do przewozu pasażerów i ładunków na mocy traktatów międzynarodowych Zarządzenie 3 dotyczące serwisowania bezzałogowych statków
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Działalność przewozowa oraz wszelka działalność związana z inżynierią wodną i podwodnymi pracami technicznymi, poszukiwaniem i wydobywaniem zasobów mineralnych i innych zasobów nieorganicznych, usługami pilotażowymi, bunkrowaniem, odbiorem odpadów, mieszaninami wodno-olejowymi itp., prowadzona przez statki na wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym i śródlądowych drogach wodnych Bułgarii, może być wykonywana jedynie przez statki pływające pod banderą Bułgarii lub banderą innego państwa członkowskiego UE.

Usługi świadczone na rzecz bezzałogowych statków w bułgarskich portach i magazynach na Dunaju są świadczone jedynie przez przedsiębiorstwa bułgarskie (wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa).

Liczba usługodawców w danym porcie może być ograniczona w zależności od przepustowości portu, określanej przez komisję ekspercką powoływaną przez ministra transportu, technologii informacyjnych i łączności.

Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług wspierających. Kapitan i starszy mechanik statku muszą być obywatelami państwa członkowskiego UE lub EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Nie mniej niż 25 % stanowisk na szczeblu kierowniczym i operacyjnym oraz nie mniej niż 25 % stanowisk na szczeblu podwładnych musi być obsadzone przez obywateli lub stałych rezydentów Bułgarii.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport kolejowy Usługi wspierające w branży transportu kolejowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 711
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o transporcie kolejowym, art. 37, 48
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Usługi transportu kolejowego lub usługi wspierające transport kolejowy w Bułgarii mogą świadczyć jedynie obywatele lub stali rezydenci państw członkowskich UE. Licencję na wykonywanie przewozów pasażerskich lub transportu towarowego koleją wydaje minister transportu przewoźnikom kolejowym zarejestrowanym jako przedsiębiorstwa handlowe.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Chorwacji

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o własności i innych prawach materialnych (OG 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09) Ustawa o gruntach rolnych (OG 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 oraz 63/11), art. 2

Opis:	Inwestycje Zagraniczne spółki mogą nabywać nieruchomości w celu świadczenia usług jedynie pod warunkiem, że mają siedzibę i są zarejestrowane w Chorwacji jako osoby prawne. Zakup nieruchomości koniecznej do świadczenia usług przez oddziały wymaga zatwierdzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Grunty rolne nie mogą być nabyte przez cudzoziemców.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o zawodach prawniczych (OG 9/94, 51/01, 117/08, 75/09, 18/11)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Reprezentować strony przed sądem mogą jedynie członkowie chorwackiej Rady Adwokackiej (<i>odvjetnici</i>). Wymóg obywatelstwa w zakresie członkostwa w Radzie Adwokackiej. W postępowaniach, w których występuje element międzynarodowy, strony mogą być reprezentowane przed sądami polubownymi – sądami <i>ad hoc</i> – jedynie przez prawników należących do palestry w innych państwach. Pełne członkostwo w palestrze, wymagane do świadczenia usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego, podlega wymogowi obywatelstwa (tj. obywatelstwa państwa członkowskiego UE).
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowe, audytorskie i księgowość
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 862
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o audycie (OG 146/05, 139/08, 144/12), art. 3
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Zagraniczne firmy audytorskie mogą świadczyć usługi w zakresie audytu na terytorium Chorwacji, jeśli założyły oddział. Audyt może być prowadzony jedynie przez osoby prawne z siedzibą w Chorwacji lub przez osoby fizyczne zamieszkałe w Chorwacji.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne i inżynierskie

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o działalności w zakresie architektury i inżynierii w ramach planowania przestrzennego i budownictwa (OG 152/08, 49/11, 25/13)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Projekt lub plan opracowany przez zagranicznego architekta lub inżyniera musi zostać zatwierdzony przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z chorwackim prawem.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa weterynaryjna (OG 41/07, 55/11), art. 89, 106
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Jedynie osoby prawne i fizyczne, które założyły działalność w celu prowadzenia działalności weterynaryjnej w państwie członkowskim UE, mogą świadczyć transgraniczne usługi weterynaryjne w Chorwacji (ustawa weterynaryjna, OG 41/07, 55/11, art. 89). Praktykę weterynaryjną w Chorwacji mogą otworzyć jedynie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego UE (ustawa weterynaryjna, OG 41/07, 55/11, art. 106).
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o ochronie zdrowia (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12)
Opis:	Inwestycje Zezwolenie uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących aptek.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, CPC 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o pośrednictwie nieruchomości (OG 107/07 oraz 144/12), art. 2
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług w zakresie nieruchomości wymagana jest obecność handlowa.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8675
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Zarządzenie w sprawie wymogów dotyczących wydawania osobom prawnym pozwoleń na działalność w zakresie ochrony środowiska (OG 57/10), art. 32-35)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Podstawowe usługi w zakresie konsultingu geologicznego, geodezyjnego i górniczego oraz usługi powiązane z konsultingiem w zakresie ochrony środowiska na terytorium Chorwacji mogą być świadczone wyłącznie wspólnie z krajowymi osobami prawnymi lub za ich pośrednictwem.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne
Podsektor:	Usługi szpitalne Usługi pogotowia ratunkowego Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193, CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o ochronie zdrowia (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12)
Opis:	Inwestycje Zakładanie niektórych finansowanych ze źródeł prywatnych placówek opieki społecznej może być przedmiotem ograniczeń zależnych od zapotrzebowania na danym obszarze geograficznym.

Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Hotele i restauracje Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471, CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o usługach hotelowych i gastronomicznych (OG 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 oraz 50/12) Ustawa o świadczeniu usług turystycznych (OG 68/07 oraz 88/10)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Wymóg obywatelstwa dla usług hotelowych i gastronomicznych w gospodarstwach domowych i gospodarstwach wiejskich.
Sektor:	Rybołówstwo, transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa morską (<i>Pomorski zakonik</i>), art. 187
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Statek morski będący własnością osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce stałego zamieszkania lub siedzibę poza UE może zostać zarejestrowany w chorwackim rejestrze krajowym i pływać pod banderą Chorwacji, jeżeli armator/spółka, którzy chcą zarejestrować statek, posiadają obecność handlową w Chorwacji.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu morskiego: usługi holowania i pchania Usługi wspierające dla transportu morskiego Usługi pomocnicze dla wszystkich sposobów dostaw Usługi przeładunku towarów Usługi składowania i magazynowania Usługi agencji transportu towarowego Pozostałe wspierające i pomocnicze usługi transportowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7214, CPC 741, CPC 742, 745, CPC 741, CPC 742, CPC 748, CPC 749
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie obszarów i portów morskich, OG 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09 (Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama). (NN 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09)
Opis:	Inwestycje Zagraniczna osoba prawna musi założyć spółkę w Chorwacji i uzyskać koncesję od organów zarządzających portem w wyniku publicznego postępowania o udzielenie zamówienia.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Cyprze

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o nabywaniu nieruchomości (przez cudzoziemców) (rozdział 109), zmieniona ustawami nr 52 z 1969 r., 55 z 1972 r., 50 z 1990 r. i 54(I) z 2003 r.
Opis:	Inwestycje Cypryjczycy lub osoby cypryjskiego pochodzenia oraz obywatele lub stali rezydenci państw członkowskich UE mogą nabywać nieruchomości na Cyprze bez ograniczeń. Cudzoziemiec nie może nabyć nieruchomości bez pozwolenia Rady Ministrów inaczej niż w wyniku czynności prawnej <i>mortis causa</i> . W przypadku cudzoziemców, jeżeli nabywana nieruchomość wykracza poza zakres niezbędny do budowy lokalu przeznaczonego na dom lub na działalność gospodarczą, bądź też w inny sposób przekracza dwa donumy (2676 m ²), to pozwolenie udzielone przez Radę Ministrów podlega warunkom, ograniczeniom i kryteriom określonym w rozporządzeniach wydanych przez Radę Ministrów i zatwierdzonych przez Izbę Reprezentantów. Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie jest obywatelem Republiki Cypryjskiej, w tym spółki kontrolowane przez podmioty z zagranicy. Pojęcie to nie obejmuje cudzoziemców cypryjskiego pochodzenia ani niecypryjskich współmałżonków obywateli Republiki Cypryjskiej.

Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 1110
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o węglowodorach (ustawa w sprawie poszukiwania, eksploatacji i wydobycia węglowodorów) z 2007 r., (ustawa 4(l)/2007), zmieniona ustawami nr 126(l) z 2013 r. oraz 29(l) z 2014 r.
Opis:	<p>Inwestycje</p> <p>Rada Ministrów może, ze względów bezpieczeństwa energetycznego, odmówić wydania zezwolenia na dostęp i prowadzenie działalności w zakresie poszukiwania, eksploatacji i wydobycia węglowodorów wszelkim podmiotom faktycznie kontrolowanym przez Kanadę lub obywateli lub stałych rezydentów Kanady.</p> <p>Żaden podmiot nie może, po przyznaniu zezwolenia na poszukiwanie, eksploatację i produkcję węglowodorów, znaleźć się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą Kanady lub obywateli lub stałych rezydentów Kanady bez wcześniej zgody Rady Ministrów.</p> <p>Rada Ministrów może odmówić udzielenia zezwolenia na poszukiwanie, eksploatację i produkcję węglowodorów podmiotowi, który jest faktycznie kontrolowany przez Kanadę lub państwo trzecie lub obywatela lub stałego rezydenta Kanady lub państwa trzeciego, jeżeli w odniesieniu do dostępu oraz prowadzenia działalności w zakresie poszukiwania, eksploatacji i wydobycia węglowodorów Kanada lub dane państwo trzecie nie przyznają podmiotom z Republiki Cypryjskiej lub podmiotom z państw członkowskich UE traktowania porównywalnego do tego, jakie Republika Cypryjska lub państwo członkowskie UE przyznają podmiotom z Kanady lub danego państwa trzeciego.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o adwokaturze (rozdział 2), zmieniona ustawami nr 42 z 1961 r., 20 z 1963 r., 46 z 1970 r., 40 z 1975 r., 55 z 1978 r., 71 z 1981 r., 92 z 1983 r., 98 z 1984 r., 17 z 1985 r., 52 z 1985 r., 9 z 1989 r., 175 z 1991 r., 212 z 1991 r., 9(l) z 1993 r., 56(l) z 1993 r., 83(l) z 1994 r., 76(l) z 1995 r., 103(l) z 1996 r., 79(l) z 2000 r., 31(l) z 2001 r., 41(l) z 2002 r., 180(l) z 2002 r., 117(l) z 2003 r., 130(l) z 2003 r., 199(l) z 2004 r., 264(l) z 2004 r., 21(l) z 2005 r., 65(l) z 2005 r., 124(l) z 2005 r., 158(l) z 2005 r., 175(l) z 2006 r., 117(l) z 2007 r., 103(l) z 2008 r., 109(l) z 2008 r., 11(l) z 2009 r., 130(l) z 2009 r., 4(l) z 2010 r., 65(l) z 2010 r., 14(l) z 2011 r., 144(l) z 2011 r., 116(l) z 2012 r. oraz 18(l) z 2013 r.

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. W celu uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne są miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa) oraz obywatelstwo państwa członkowskiego UE. Wspólnikami lub udziałowcami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do palestry. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe Usługi w zakresie audytu, usługi w zakresie doradztwa podatkowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o audytorach i obowiązkowym badaniu rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych z 2009 r. (ustawa 42(I)/2009), zmieniona ustawą nr 163(I) z 2013 r.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych. Kanadyjscy audytorzy muszą uzyskać specjalną licencję Ministra Finansów, podlegającą zasadzie wzajemności. Zezwolenie uwarunkowane jest też testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja zatrudnienia w danym podsektorze. Stowarzyszenia zawodowe (spółki osobowe) między osobami fizycznymi są dozwolone. Tworzenie innego rodzaju spółek jest niedozwolone.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Badania i analizy techniczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8676
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o rejestracji chemików z 1988 r. (ustawa 157/1988), zmieniona ustawami nr 24(I) z 1992 r. i 20(I) z 2004 r.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Usługi chemików i biologów mogą być świadczone jedynie przez osoby posiadające obywatelstwo państw członkowskich UE.

Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7471, CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie biur podróży i przewodników turystycznych 1995–2004 (N.41(I)/1995-2004)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Licencje na założenie i prowadzenie biura podróży oraz przedłużenie koncesji istniejącej spółki przyznaje się wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym z UE. Spółka z siedzibą poza Republiką Cypryjską, z wyjątkiem spółek z siedzibą w innym państwie członkowskim UE, nie może prowadzić w Republice Cypryjskiej w sposób zorganizowany lub stały działalności, o której mowa w art. 3 wyżej wymienionej ustawy, o ile nie jest reprezentowana przez spółkę z siedzibą w Republice Cypryjskiej. Usługi przewodników turystycznych mogą być świadczone jedynie przez osoby posiadające obywatelstwo państw członkowskich UE.
Sektor:	Rybołówstwo, transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawy o żegludze handlowej (rejestracji, sprzedaży i zastawie statków) z lat 1963–2005 (ustawa 45/1963), zmienione ustawami nr 138(I) z 2003 r., 169(I) z 2004 r. oraz 108(I) z 2005 r.

Opis:**Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego**

Statek może zostać zarejestrowany w cypryjskim rejestrze statków wyłącznie pod warunkiem, że:

- a) ponad 50 % udziałów w statku jest własnością obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE, którzy, o ile nie są stałymi rezydentami Republiki Cypryjskiej, wyznaczyli upoważnionego przedstawiciela w Republice Cypryjskiej; lub
- b) całość (100 %) udziałów w statku jest własnością przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw, które założono i które działają:
  - (i) zgodnie z prawem Republiki Cypryjskiej i które mają statutową siedzibę w Republice Cypryjskiej;
  - (ii) zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego UE i które mają swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terenie EOG oraz które wyznaczyły upoważnionego przedstawiciela w Republice Cypryjskiej albo zarządzanie statkiem w pełni powierzono cypryjskiej lub unijnej spółce zajmującej się zarządzaniem statkami prowadzącej działalność w Republice Cypryjskiej; lub
  - (iii) poza Republiką Cypryjską lub poza państwami członkowskimi UE, ale które są kontrolowane przez obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE oraz które wyznaczyły upoważnionego przedstawiciela w Republice Cypryjskiej albo zarządzanie statkiem w pełni powierzono cypryjskiej lub unijnej spółce zajmującej się zarządzaniem statkami prowadzącej działalność w Republice Cypryjskiej. Przedsiębiorstwo uznaje się za kontrolowane przez obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE, jeżeli ponad 50 % jego udziałów należy do obywateli państwa członkowskiego UE lub jeżeli większość dyrektorów przedsiębiorstwa jest obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Republice Czeskiej**Sektor:**

Wszystkie sektory

Podsektor:

Nabywanie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:**

Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy

Środki:

Ustawa nr 95/1999 Coll. (w sprawie warunków dotyczących przekazywania przez państwo własności gruntów rolnych i leśnych na rzecz innych podmiotów)
Ustawa nr 503/2012, Coll. w sprawie Urzędu Gruntów Państwowych

Opis:**Inwestycje**

Grunty rolne i leśne mogą być nabywane przez zagraniczne osoby fizyczne posiadające miejsce stałego zamieszkania w Republice Czeskiej oraz przedsiębiorstwa mające siedzibę w Republice Czeskiej.

Zasady szczególnie mają zastosowanie do gruntów rolnych i leśnych będących własnością państwa. Grunty rolne będące własnością państwa mogą być nabywane wyłącznie przez obywateli lub stałych rezydentów Republiki Czeskiej, przez gminy i przez publiczne szkoły wyższe (do celów kształcenia i badań). Osoby prawne (bez względu na formę rejestracji lub miejsce siedziby) mogą nabywać państwowe grunty rolne od państwa tylko jeśli budynek, który już do nich należy, znajduje się na danym gruncie lub jeśli grunt ten jest niezbędny do celów korzystania z takiego budynku. Lasy państwowe mogą być nabywane wyłącznie przez gminy i publiczne szkoły wyższe.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa nr 85/1996 Coll., ustawa o zawodach prawniczych
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Zagraniczni prawnicy dopuszczeniu do czeskiej Rady Adwokackiej na mocy sekcji 5a podsekcja 1 ustawy o zawodach prawniczych mogą świadczyć usługi prawne dotyczące prawa kraju, w którym uzyskali uprawnienia do świadczenia usług prawnych, oraz prawa międzynarodowego.</p> <p>Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze.</p> <p>Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.</p>
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne
Podsektor:	Usługi biznesowe i związane z produkcją Usługi weterynaryjne Personel paramedyczny Konserwator zabytków Fizjoterapeuci
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 93191, CPC 932, CPC 96322
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<p>Ustawa nr 166/1999 Coll. (ustawa weterynaryjna), §58-63, 39</p> <p>Ustawa nr 381/1991 Coll. (w sprawie czeskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej), pkt 4</p> <p>Ustawa 20/1987 Coll. o ochronie zabytków</p> <p>Ustawa 96/2004 Coll. w sprawie warunków uzyskiwania i uznawania kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodów niemedycznych w służbie zdrowia i należytego wykonywania czynności związanych ze świadczeniem opieki zdrowotnej</p>
Opis:	<p>Transgraniczny handel usługami</p> <p>Dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych.</p>

Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 92390
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa nr 111/1998, Coll. (ustawa o szkolnictwie wyższym), § 39 USTAWA NR 561/2004 Coll. w sprawie edukacji przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego i zawodowego oraz pozostałych form kształcenia (ustawa edukacyjna)
Opis:	Inwestycje Do wystąpienia o zgodę właściwych organów państwowych na prowadzenie instytucji szkolnictwa wyższego finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest założenie działalności w UE. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług szkolnictwa technicznego i zawodowego na poziomie średnim.
Sektor:	Usługi komunalne, socjalne i osobiste
Podsektor:	Usługi w zakresie ochrony środowiska Usługi w zakresie recyklingu Pakowanie
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 477/2001 Coll. (ustawa opakowaniowa), pkt 16
Opis:	Inwestycje Upoważnione przedsiębiorstwo zajmujące się opakowaniami może świadczyć wyłącznie usługi związane ze zwrotem i odzyskiem opakowań; musi być osobą prawną zarejestrowaną w formie spółki akcyjnej.
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągnięcia z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Zobowiązania

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa 61/2000 w sprawie żeglugi morskiej (§5, §6 oraz §28)

Opis: **Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Eksploatacja statku pływającego pod banderą krajową jest zarezerwowana dla obywateli lub stałych rezydentów państw członkowskich UE lub osób prawnych mających siedzibę w państwie członkowskim UE lub EOG.

Sektor: Transport

Podsektor: Transport kolejowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 711

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa nr 266/1994 Coll. w sprawie transportu kolejowego

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W odniesieniu do przewozów pasażerskich i transportu towarowego oraz usług pchania i holowania koleją konieczna jest rejestracja przedsiębiorstwa (nie jest dozwolona forma oddziału).

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Danii

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor: Nabywanie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Duńska ustawa w sprawie nabycia nieruchomości
Lovbekendtgørelse nr. 566 af 28. august 1986 om erhvervelse af fast ejendom (ustawa Ministerstwa Sprawiedliwości nr 566 z dnia 28 sierpnia 1985 r.), zmieniona ustawą nr 1102 z dnia 21 grudnia 1994 r. i zarządzeniem nr 764 z dnia 18 września 1995 r.
Duńska ustawa w sprawie nieruchomości rolnych (lov om landbrugsejendomme)

Opis:**Inwestycje**

Duńska ustawa w sprawie nabycia nieruchomości ma zastosowanie do gruntów rolnych, ponieważ termin „nieruchomość” odnosi się do wszystkich nieruchomości i tym samym obejmuje grunty rolne i wiejskie.

Jedynie osoby posiadające miejsce stałego zamieszkania w Danii lub osoby, które wcześniej mieszkały na stałe w Danii przez co najmniej pięć lat mogą nabyć nieruchomości w Danii. Wymóg ten ma również zastosowanie do przedsiębiorstw, stowarzyszeń i innych podmiotów, instytucji prywatnych lub publicznych, fundacji i organizacji charytatywnych, które nie mają w Danii siedziby statutowej, oraz do zagranicznych organów publicznych.

Inne osoby muszą złożyć do Ministerstwa Sprawiedliwości wniosek o pozwolenie na zakup nieruchomości; pozwolenie zostanie wydane, jeżeli wnioskodawca zamierza używać nieruchomości jako głównego miejsca zamieszkania podczas pobytu w Danii lub do pracy na własny rachunek w Danii.

Pozwolenie na zakup nieruchomości, która będzie używana jako drugie miejsce zamieszkania lub dom letni wnioskodawcy, zostanie wydane jedynie pod warunkiem, że dana osoba posiada szczególnie bliskie stosunki lub związki z Danią.

Pozwolenie na zakup nieruchomości przez przedsiębiorstwa, stowarzyszenia i inne podmioty, instytucje prywatne i publiczne, fundacje i organizacje charytatywne, które nie mają w Danii siedziby statutowej, zostanie wydane pod warunkiem, że dany zakup jest warunkiem niezbędnym do prowadzenia działalności gospodarczej przez nabywcę.

Nabywanie gruntów rolnych przez osoby fizyczne lub prawne regulowane jest również przez duńską ustawę w sprawie nieruchomości rolnych (lov om landbrugsejendomme), która nakłada ograniczenia dotyczące wszystkich osób – zarówno Duńczyków, jak i cudzoziemców – nabywających nieruchomości rolne. Każda osoba fizyczna lub prawna, która pragnie nabyć nieruchomość rolną, musi więc spełniać wymogi określone w obu ustawach.

Gospodarstwo rolne może nabyć osoba fizyczna pod warunkiem, że nabywca lub inna osoba zamieszka w tym gospodarstwie na stałe nie później niż sześć miesięcy po jego nabyciu. Nie ma ograniczeń dotyczących obywatelstwa.

Jeżeli nabywca nie jest obywatelem ani stałym rezydentem państwa członkowskiego UE lub EOG, to musi posiadać pozwolenie Ministerstwa Sprawiedliwości, chyba że mieszka w Danii lub poprzednio mieszkał w Danii przez co najmniej pięć lat.

Sektor:

Usługi biznesowe

Podsektor:

Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza:

Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku**Szczebel władzy:**

Szczebel krajowy

Środki:

Lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. Oktober 2009 (ustawa nr 1053 z dnia 29 października 2009 r. w sprawie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości)

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze.

Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.

90 % udziałów w duńskiej kancelarii prawnej musi należeć do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu lub kancelarii prawnych zarejestrowanych w Danii. W radzie nadzorczej lub zarządzie duńskich kancelarii prawnych mogą zasiadać wyłącznie prawnicy z duńską licencją na wykonywanie zawodu. Pozostałe 10 % może należeć do innych pracowników kancelarii prawnych, którzy mogą też zasiadać w radzie nadzorczej lub zarządzie kancelarii.

Wykonywanie działalności związanej z doradztwem prawnym ograniczone jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Revisorloven (duńska ustawa o zatwierdzonych audytorach i firmach audytorskich), ustawa nr 468 z dnia 17 czerwca 2008 r.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług audytu wymagane jest miejsce stałego zamieszkania lub siedziba w Danii. Zagraniczni księgowi mogą wchodzić w spółki osobowe z duńskimi uprawnionymi księgowymi wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia od Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa nr 433 z dnia 9 czerwca 2004 w sprawie lekarzy weterynarii
Opis:	Transgraniczny handel usługami Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości (świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy)

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lov om omsætning af fast ejendom (ustawa o sprzedaży nieruchomości)
Opis:	<p>Transgraniczny handel usługami</p> <p>Do celów świadczenia usług w zakresie nieruchomości przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Danii, jedynie uprawnieni pośrednicy w obrocie nieruchomościami będący osobami fizycznymi, którzy zostali wpisani do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami, mogą używać tytułu „pośrednika w obrocie nieruchomościami” zgodnie z sekcją 25 ust. 2 ustawy o sprzedaży nieruchomości określającej wymogi wpisu do rejestru. Zgodnie z ustawą osoba ubiegająca się o wpis musi posiadać miejsce zamieszkania w Danii lub UE, EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej. Duński Urząd ds. Działalności Gospodarczej może zwolnić z wymogu w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>Ustawa o sprzedaży nieruchomości ma zastosowanie jedynie do świadczenia usług w zakresie nieruchomości na rzecz duńskich konsumentów.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87905
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lov om translatorer og tolke (ustawa o tłumaczach), ustawa nr 181 z dnia 25 marca 1988 r., ss. 1 oraz 1a
Opis:	<p>Transgraniczny handel usługami</p> <p>Do świadczenia usług tłumaczenia przysięgłego pisemnego i ustnego przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Danii wymagane jest zezwolenie Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej.</p> <p>Zwolnienie z wymogu uzyskania zezwolenia na okazjonalne i tymczasowe świadczenie tych usług może zostać udzielone osobom, które posiadają uprawnienia zawodowe równorzędne statusowi tłumacza przysięgłego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w państwie EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lov om vagtvirksomhed LBK nr 227 af 03/03/2010
Opis:	<p>Inwestycje</p> <p>Członków zarządu obejmuje wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p>

Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Apotekerloven (duńska ustawa farmaceutyczna) LBK nr 855 z 4.8.2008
Opis:	Transgraniczny handel usługami Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów leczniczych i szczególnych produktów medycznych.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lov om Dansk Internationalt Skibsregister (ustawa w sprawie Duńskiego Międzynarodowego Rejestru Statków), pkt 1 ust. 2 Søloven (duńska ustawa o żegludze handlowej), pkt 1 ust. 2 Lov om Havne (ustawa portowa), ss. 9 (6-7) oraz 10 (4-5)
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Osoby niebędące rezydentami UE nie mogą być właścicielami statków pływających pod duńską banderą, chyba że: a) za pośrednictwem przedsiębiorstwa zarejestrowanego w Danii, tj. agencji, oddziału lub spółki zależnej. Ponadto statki muszą być faktycznie zarządzane, kontrolowane i obsługiwane w ramach przedsiębiorstwa przez obywatela lub stałego rezydenta państwa członkowskiego UE lub EOG lub osobę posiadającą miejsce stałego zamieszkania w Danii; lub

- b) za pośrednictwem spółki zależnej w innym państwie członkowskim UE lub EOG oraz przekazania własności statku tej spółce z UE lub EOG. Spółka z UE lub EOG nie jest zobowiązana do zakładania agencji, oddziału lub jednostki zależnej, ale musi wyznaczyć przedstawiciela w Danii, a statek musi być faktycznie zarządzany, kontrolowany i obsługiwany z Danii.

Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 741, CPC 742, CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lov om Dansk Internationalt Skibsregister (ustawa w sprawie Duńskiego Międzynarodowego Rejestru Statków), pkt 1 ust. 2 Søloven (duńska ustawa o żegludze handlowej), pkt 1 ust. 2 Lov om Havne (ustawa portowa), ss. 9 (6-7) oraz 10 (4-5)
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Jeżeli prywatny zagraniczny operator portu świadczy usługi sztauerskie i inne usługi związane ze statkami w duńskim porcie we współpracy z duńskim portem miejskim, wymagane jest zezwolenie Ministra Transportu zgodnie z ustawą portową. Porty miejskie muszą posiadać zezwolenie Ministra Transportu, aby móc świadczyć usługi sztauerskie i inne usługi związane ze statkami, np. usługi pilotażowe, holowanie itp. Porty państwowe mają zakaz świadczenia takich usług. Ustawa portowa nie nakłada ograniczeń na prywatnych operatorów portów; zagranicznym <i>prywatnym</i> operatorom portów nie zakazuje się więc świadczenia usług sztauerskich i innych usług związanych ze statkami w duńskich portach. Zagraniczni państwowi i miejscy operatorzy portów podlegają jednak ograniczeniom określonym w ustawie portowej.
Sektor:	Energia
Podsektor:	Transport paliwa rurociągami
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7131
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsyrtemer og pipelines (zarządzenie w sprawie planowania, zakładania i eksploatacji zbiorników ropy naftowej, instalacji rurociągowych i rurociągów), nr 724 z dnia 1 lipca 2008 r.

Opis: **Inwestycje**
Przed rozpoczęciem prac właściciel lub użytkownik zamierzający wybudować rurociąg do transportu surowej lub rafinowanej ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazu ziemnego musi uzyskać pozwolenie władz lokalnych. Liczba wydawanych pozwoleń może być ograniczona.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Estonii

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ärisedustik (kodeks handlowy) § 63¹ (2), § 385 (1)

Opis: **Inwestycje**
Zagraniczne przedsiębiorstwo wyznacza dyrektora lub dyrektorów oddziału. Dyrektor oddziału musi być osobą fizyczną mającą zdolność do czynności prawnych. Miejsce zamieszkania przynajmniej jednego dyrektora oddziału musi znajdować się w Estonii, w jednym z państw członkowskich EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej.

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza: Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Advokatuuriseadus (ustawa o adwokaturze), RT I 2001, 36, 201
Notariaadiseadus (ustawa o notariacie), RT I 2000, 104, 684 Kohtutäituri seadus (ustawa komornicza), RT I 2009, 68, 463

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa estońskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa).

Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.

W przypadku usług prawnych innych niż usługi w zakresie doradztwa dotyczące praw i obowiązków klientów oraz udzielanie im informacji w sprawach prawnych obecność handlowa ograniczona jest do spółek jednoosobowych lub kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością, w których to przypadkach konieczne jest zezwolenie Rady Adwokackiej (Advokatuur).

Sektor:	Usługi prawne
Podsektor:	Rzecznicy patentowi Tłumacze przysięgli
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Patendivoliniku seadus (ustawa o rzecznikach patentowych) § 14 (1) Vandetõlgi seadus (ustawa o tłumaczach przysięgłych) § 3 (2)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Rzecznik patentowy musi być obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego UE z miejscem stałego zamieszkania w Estonii. Tłumacz przysięgły musi być obywatelem państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ravimiseadus (ustawa o produktach leczniczych), RT I 2005, 2, 4; § 25 (3), §30, § 42 ¹
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych oraz wysyłanie pocztą lub przesyłką kurierską produktów leczniczych zamówionych przez internet są zabronione. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze.
Sektor:	Rybołówstwo, transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520
CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Dostęp do rynku
Zobowiązania

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa w sprawie bandery statku i w sprawie rejestru statków

Opis: **Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Prawo do pływania pod banderą Republiki Estonii przysługuje statkom morskim będącym własnością obywateli Estonii oraz statkom morskim będącym współwłasnością, jeżeli większościowy udział w statku należy do estońskich współwłaścicieli. Większościowy udział w statku pływającym pod banderą Estonii może należeć do obywateli lub stałych rezydentów i osób prawnych z państw członkowskich UE, pod warunkiem że dana osoba z innego państwa członkowskiego UE:

- posiada miejsce zamieszkania lub stałą siedzibę w Estonii, a sam statek nie jest uważany za zakład; lub
- posiada stałego przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Estonii, który jest odpowiedzialny za przestrzeganie wymogów technicznych, społecznych i administracyjnych ustanowionych w odniesieniu do statków morskich w Estonii i który bezpośrednio kontroluje i monitoruje wykorzystanie statku.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Finlandii

Do celów zastrzeżeń UE i jej państw członkowskich regionalny szczebel władzy w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie.

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ustawa w sprawie prawa do prowadzenia działalności handlowej) (122/1919), s. 1
Osuuskuntalaki (ustawa o spółdzielniach) 1488/2001
Osakeyhtiölaki (ustawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością) (624/2006),
Laki luottolaitostoiminnasta (ustawa o instytucjach kredytowych) (121/2007)

Opis: **Inwestycje**
Co najmniej jeden ze wspólników w spółce jawnej lub jeden ze wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG lub – jeżeli wspólnik jest osobą prawną – posiadać siedzibę (nie jest dozwolona forma oddziału) w EOG. Wyłączenia mogą być przyznawane przez organ rejestrujący.

Do prowadzenia działalności gospodarczej jako przedsiębiorca prywatny wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w EOG.

Jeżeli zagraniczna organizacja z państwa niebędącego członkiem EOG zamierza prowadzić działalność gospodarczą lub handlową poprzez założenie oddziału w Finlandii, musi posiadać pozwolenie na prowadzenie działalności handlowej.

Przynajmniej jeden zwyczajny członek i jeden zastępca członka rady dyrektorów oraz dyrektor zarządzający muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG. Wyłączenia mogą być przyznawane spółkom przez organ rejestrujący.

Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Górnictwo Usługi związane z górnictwem Usługi inżynierskie w zakresie doradztwa naukowego i technicznego Górnictwo rud metali
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 120, CPC 5115, CPC 883, CPC 8675
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kaivoslaki (ustawa górnicza) (621/2011) Ydinenergiälaki (ustawa o energii jądrowej) (990/1987)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Poszukiwanie i wydobycie zasobów mineralnych wymaga uzyskania licencji wydawanej przez rząd w odniesieniu do górnictwa materiałów jądrowych. Przed rozpoczęciem prac górniczych wymagane jest pozwolenie rządu. Pozwolenie może zostać udzielone osobie fizycznej mającej miejsce stałego zamieszkania w EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w EOG. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych.
Sektor:	Hodowla zwierząt
Podsektor:	Hodowla reniferów
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 014
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Poronhoitolaki (ustawa o hodowli reniferów) (848/1990), rozdział 1, s. 4 Protokół 3 do traktatu o przystąpieniu Finlandii
Opis:	Inwestycje Tylko obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG zamieszkali na obszarze chowu reniferów mogą być właścicielami hodowli reniferów i mogą się tą hodowlą zajmować. Mogą zostać przyznane prawa wyłączne.

Sektor:	Usługi prawne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Tavaramerkkilaki (ustawa o znakach handlowych) (7/1964) Laki patenttiasiamiehistä (ustawa o rzecznikach patentowych) (552/1967) Laki kasvinjalostajanoikeudesta (ustawa w sprawie prawa do ochrony odmian roślin) 1279/2009 Mallioikeuslaki (ustawa o zarejestrowanych wzorach) 221/1971
Opis:	Transgraniczny handel usługami Rzecznik patentowy musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG, aby zostać wpisanym do Rejestru Rzeczników Patentowych, co jest warunkiem wykonywania zawodu.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Laki asianajajista (ustawa o adwokaturze) (496/1958), ss. 1 oraz 3, Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (kodeks postępowania sądowego)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do członkostwa w palestrze, będącego warunkiem stosowania fińskiego tytułu „asianajaja”, wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w EOG. Usługi prawne, w tym dotyczące prawa krajowego, mogą też być świadczone przez osoby niebędące członkami palestry.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Tilintarkastuslaki (ustawa o audycie) (459/2007) Ustawy sektorowe wymagające korzystania z usług audytorów posiadających licencje lokalne

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W fińskiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w spółkach, które są zobowiązane do przeprowadzenia audytu, przynajmniej jeden audytor musi posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Audytorem może być wyłącznie audytor posiadający licencję lokalną lub firma audytorska posiadająca licencję lokalną.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi tłumaczeń pisemnych
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 87905
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Laki auktorisoiduista kääntäjistä (ustawa o tłumaczach przysięgłych) (1231/2007), s. 2(1))
Opis:	Transgraniczny handel usługami Tłumacze przysięgli muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania na terenie EOG.
Sektor:	Inne usługi
Podsektor:	Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 9703
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Hautautoimilaki (ustawa o usługach pogrzebowych) (457/2003)
Opis:	Inwestycje Usługi kremacji oraz prowadzenia/utrzymania cmentarzy i miejsc pochówku mogą być świadczone wyłącznie przez państwo, gminy, parafie, wspólnoty wyznaniowe lub fundacje lub stowarzyszenia niekomercyjne.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Merilaki (ustawa morską) 674/1994
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Aby zarejestrować statek w krajowym rejestrze statków, inwestorzy zagraniczni muszą posiadać siedzibę główną w Finlandii. Statek może zostać uznany za fiński i uzyskać prawo do pływania pod banderą fińską jedynie pod warunkiem, że ponad 60 % statku należy do obywatela lub stałego rezydenta Finlandii lub fińskiego przedsiębiorstwa.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Merilaki (ustawa morską) (674/1994) Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ustawa w sprawie prawa do prowadzenia działalności handlowej) (122/1919), s. 4
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Usługi wspierające dla transportu morskiego na fińskich wodach morskich lub śródlądowych drogach wodnych są zarezerwowane dla flot pływających pod banderą krajową, unijną lub norweską.

Zastrzeżenia mające zastosowanie we Francji

Sektor:	Rolnictwo i łowiectwo
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code rural et de la pêche maritime: art. R331-1 w sprawie instalacji oraz art. L529-2 w sprawie spółdzielni rolniczych
Opis:	Inwestycje Zakładanie gospodarstw i spółdzielni rolniczych przez inwestorów spoza UE podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia. Upřednie zezwolenie jest też wymagane, aby zostać członkiem lub pełnić funkcję dyrektora spółdzielni rolniczej.
Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Rybołówstwo i akwakultura Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 050, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code rural et de la pêche maritime: art. L921-3
Opis:	Inwestycje Francuski statek pływający pod francuską banderą może uzyskać upoważnienie do połowów lub może być upoważniony do prowadzenia połowów na podstawie kwot krajowych jedynie pod warunkiem stwierdzenia, że występuje rzeczywisty ekonomiczny związek na terytorium Francji, a statek jest zarządzany i kontrolowany ze stałej siedziby znajdującej się na terytorium Francji.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Loi du 31 décembre 1971, art. 56 Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990, art. 7
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa francuskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa francuskiego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.

Występowanie w roli przedstawiciela prawnego przed sądem kasacyjnym (*Cour de cassation*) i Radą Stanu (*Conseil d'Etat*) podlega kontyngentom. W kancelarii prawnej świadczącej usługi dotyczące prawa francuskiego lub prawa UE przynajmniej 75 % wspólników posiadających 75 % udziałów musi być prawnikami będącymi pełnymi członkami palestry we Francji.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe Usługi audytu Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945, art. 3, 7, 26, 27

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Świadczenie usług w dziedzinie rachunkowości i księgowości przez zagranicznego usługodawcę jest uzależnione od decyzji Ministra Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych. Świadczenie usług rachunkowo-księgowych: wyłącznie przez SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>), AGC (<i>Association de gestion et comptabilité</i>) lub SCP (<i>Société civile professionnelle</i>). Świadczenie usług w zakresie doradztwa podatkowego: wyłącznie przez SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) lub SCP (<i>Société civile professionnelle</i>). Świadczenie usług w zakresie audytu ustawowego: poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC (<i>Société en nom collectif</i>) lub SCS (<i>Société en commandite simple</i>).
--------------	--

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation

Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA

Loi 77-2 du 3 janvier 1977, art. 12, 13, 14

Opis:**Inwestycje**

Architekt może otworzyć działalność we Francji tylko w celu świadczenia usług architektonicznych w jednej z następujących form prawnych (w sposób niedyskryminacyjny):

SA et SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*), EURL (*Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCA (*en commandite par actions*), SCOP (*Société coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral par actions simplifiée*) lub SAS (*Société par actions simplifiée*), albo indywidualnie bądź jako wspólnik w firmie architektonicznej.

Sektor:

Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor:

Usługi weterynaryjne

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 932

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy

Środki:

Code rural et de la pêche maritime arts. L241-1; L241-2; L241-2-1

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Wymóg obywatelstwa ograniczony do obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE i EOG. W zakresie, w jakim Kanada umożliwia świadczenie usług weterynaryjnych obywatelom Francji, Francja umożliwia kanadyjskim usługodawcom świadczenie usług weterynaryjnych na takich samych warunkach.

Formy prawne dostępne dla przedsiębiorstwa świadczącego usługi weterynaryjne są ograniczone do trzech rodzajów spółek: SEP (*Société en participation*), SCP (*Société Civile Professionnelle*) oraz SEL (*Société d'exercice libéral*).

Sektor:

Usługi biznesowe

Podsektor:

Powiązane usługi doradztwa naukowego i technicznego

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 8675

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy

Środki:

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Świadczenie usług kartograficznych: wyłącznie przez SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>), SCP (<i>Société civile professionnelle</i>), SA oraz SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>). W przypadku inwestorów zagranicznych wymagane jest specjalne zezwolenie na świadczenie usług w zakresie eksploatacji i poszukiwań złóż.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Handel detaliczny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 631, CPC 632
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Art. L752-1 à L752-6 du code de commerce
Opis:	Inwestycje Zezwolenie na prowadzenie dużych sklepów uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących sklepów i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Dystrybucja wyrobów tytoniowych
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 6222, część CPC 6310
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code général des impôts, art. 568 et articles 276-279 de l'annexe 2 de ce code
Opis:	Inwestycje Monopol państwa na hurtową i detaliczną sprzedaż wyrobów tytoniowych. Wymóg obywatelstwa dla dystrybutorów tytoniu (<i>buraliste</i>).
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code de la santé publique, art. L4221-1, L4221-13, L5125-10 Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (ustawa 90-1258 w sprawie wykonywania wolnych zawodów w ramach spółki)
Opis:	Inwestycje Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Zagraniczni farmaceuci mogą uzyskać pozwolenie na założenie działalności w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. Istnieje wymóg, by obecność handlowa miała jedną z następujących form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący: <i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i> (SEL), <i>société en nom collectif</i> (SNC), <i>société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d'officine</i> oraz SARL.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Finansowane ze środków prywatnych usługi szkolnictwa podstawowego, średniego i wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code de l'éducation, art. L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8, L 731-1 to 8
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby móc uczyć w finansowanej ze środków prywatnych instytucji edukacyjnej, wymagane jest posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego UE. Jednak obywatele lub stali rezydenci Kanady mogą uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa podstawowego, średniego lub wyższego. Obywatele lub stali rezydenci Kanady mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa podstawowego, średniego lub wyższego. Zezwoleń tego typu udziela się według uznania.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 931, CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki:	Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libéraux, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP) Code de la santé publique, art. L6122-1, L6122-2 (Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Inne rodzaje form prawnych są dostępne dla inwestorów z UE, inwestorzy zagraniczni mogą natomiast zakładać spółki wyłącznie w formie <i>société d'exercice liberal</i> i <i>société civile professionnelle</i> . Obywatelstwo francuskie jest wymagane w przypadku usług medycznych, dentystycznych i położniczych. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. Świadczenie usług medycznych, dentystycznych, położniczych i pielęgnarskich: wyłącznie przez SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) lub SCP. W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (innych niż usługi szpitalne) oraz usług społecznych do pełnienia funkcji zarządczych wymagane jest zezwolenie. W procedurze udzielania zezwoleń bierze się pod uwagę dostępność kierowników miejscowych.
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code des douanes, art. 219
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Inwestorzy zagraniczni, którzy nie są obywatelami ani stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE, nie są zarejestrowani ani nie posiadają siedziby głównej w UE lub EOG, nie mogą posiadać 50 % lub więcej statku morskiego pływającego pod francuską banderą.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do statków, które będą spełniać wymogi dotyczące własności niezbędne do pływania pod francuską banderą po transakcji leasingowej. Nie ma ono także zastosowania do statku czarterowanego bezałogowo czarterującemu, który spełniałby wymogi dotyczące własności oraz który faktycznie wykorzystuje statek.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Niemczech

Sektor:	Produkcja
Podsektor:	Gazety, dzienniki i czasopisma ukazujące się przynajmniej cztery razy w tygodniu i gazety, dzienniki i czasopisma ukazujące się rzadziej niż cztery razy w tygodniu
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1223, ISIC rev 3.1 224
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy – regionalny (niższy od federalnego)
Środki:	<p>§ 10 Abs. 1 Nr. 4 Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz v. 4. Februar 2005, GVBl. S. 23 in der Fassung vom 20. Dezember 2011, GVBl. S. 427</p> <p>§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW) v. 14 Jan. 1964, GBl. S.11, geändert durch Gesetz v. 17. Dez. 2009, GBl. S. 809</p> <p>§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW) v. 24. Mai 1966 (GV. NRW. S. 340), zuletzt geändert durch Artikel 7 des Gesetzes vom 18. November 2008 (GV. NRW. S. 706)</p> <p>§ 8 Abs. 1 Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH) vom 25.1.2012, GVOBL. SH S. 266</p> <p>§ 7 Abs. 2 Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V) v. 6 Juni 1993, GVOBL. M-V 1993, S. 541</p> <p>§ 8 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013 (GVBl. LSA S. 198)</p> <p>§ 7 Abs. 2 Berliner Pressegesetz (BlnPrG) v. 15 Juni 1965, GVBl. S. 744 zuletzt geändert durch Gesetz v. 18. Nov. 2009, GVBl. S. 674</p> <p>§ 10 Abs. 1 Nr. 1 Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG) v. 13. Mai 1993, GVBl. I/93, S. 162, zuletzt geändert durch Gesetz v. 21. Juni 2012, GVBl. I/12, S. 1</p> <p>§ 9 Abs. 1 Nr.1 Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG), Brem. GBl. 1965, S. 63; zuletzt geändert durch Nr. 2.1 i.V.m. Anl.1 ÄndBek vom 24.1.2012 (Brem.GBl. S. 24)</p> <p>§ 7 Abs. 3 Nr. 1 Hessisches Pressegesetz (HPresseG) v. 12. Dezember 2004, GVBl. 2004 I S.2, zuletzt geändert durch Gesetz vom 13. Dezember 2012, GVBl. S. 622</p> <p>§ 7 Abs. 2 i.V.m § 9 Abs.1 Ziffer 1 Thüringer Pressegesetz (TPG) v. 31. Juli 1991, GVBl. 1991 S. 271 in der Fassung v. 16. Juli 2008, GvBl. S. 243</p> <p>§ 9 Abs. 1 Nr. 1Hamburgisches Pressegesetz v. 29. Januar 1965, HmbGVBl., S. 15, in der Fassung v. 15. Dez. 2009, HmbGVBl. S. 444, 447</p> <p>§ 6 Abs. 2 Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG) v. 3. April 1992, SächsGVBl. S. 125 zuletzt geändert durch Gesetz v. 13. August 2009, SächsGVBl. S. 438</p> <p>§ 8 Abs. 2 Niedersächsisches Pressegesetz v. 22. März 1965, GVbl. S.9 zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes vom 11.10.2010 (Nds. GVBl. S. 480)</p> <p>§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Saarländisches Mediengesetz (SMG) vom 27. Februar 2002 (Amtsbl. S. 498), zuletzt geändert durch Art. 1 ÄndG vom 22. 4. 2013 (Amtsbl. I S. 111)</p> <p>Art. 5 Abs. 2 Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19. April 2000 (GVBl, S. 340), zuletzt geändert durch Gesetz v. 22.12.2009 (GVBl. S. 630)</p>

Opis:	Inwestycje <p>Wszystkie publicznie rozpowszechniane lub drukowane gazety, dzienniki lub czasopiśma muszą wyraźnie wskazywać „odpowiedzialnego za nie edytora” (pełne imię i nazwisko i adres osoby fizycznej).</p> <p>Odpowiedzialny za nie edytor musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w Niemczech, UE lub kraju EOG. Wyjątki mogą być dopuszczone przez federalnego Ministra Spraw Wewnętrznych.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	§ 59e, § 59f, § 206 Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; federalne zarządzenie o zawodach prawniczych) Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa niemieckiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa niemieckiego, mogą zostać wyłącznie prawnicy z EOG lub Szwajcarii (EuRAG).</p> <p>Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa).</p> <p>Zgodnie z federalnym zarządzeniem o zawodach prawniczych (§§ 59e, 59f BRAO) wyłącznie prawnicy niemieccy, prawnicy z EOG, prawnicy z UE lub prawnicy z Konfederacji Szwajcarskiej mogą świadczyć usługi prawne poprzez obecność handlową w formie Anwalts-GmbH lub Anwalt-AG. Prawnicy z innych państw (§ 206 BRAO) mogą uzyskać obecność handlową w formie Anwalts-GmbH lub Anwalt-AG wyłącznie poprzez nabycie udziału mniejszościowego.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne: rzecznicy patentowi
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	§ 52e, § 52 f, § 154a und § 154 b Patentanwaltsordnung (PAO)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>Rzecznicy patentowi z państw trzecich (spoza UE, państw członkowskich EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej) nie mogą prowadzić działalności jako rzecznicy patentowi (§ 154a PAO) w Niemczech.</p>

Zgodnie z ustawą Patentanwaltsordnung (§§ 52e, 52f PAO) wyłącznie niemieccy rzecznicy patentowi, rzecznicy patentowi z EOG, rzecznicy patentowi z UE lub rzecznicy patentowi z Konfederacji Szwajcarskiej mogą świadczyć usługi prawne poprzez obecność handlową w formie Patentanwalts-GmbH lub Patentanwalt-AG. Rzecznicy patentowi z innych państw (§ 154a PAO) mogą uzyskać obecność handlową w formie Patentanwalts-GmbH lub Patentanwalt-AG wyłącznie poprzez nabycie udziału mniejszościowego.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowe Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 (inne niż usługi w zakresie rachunkowości), CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Handelsgesetzbuch, HGB (kodeks handlowy) Wirtschaftsprüferordnung, WPO (zarządzenie o biegłych rewidentach)
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Firmy audytorskie („Wirtschaftsprüfungsgesellschaften”) mogą przyjąć tylko niektóre z niemieckich form prawnych. Za „Wirtschaftsprüfungsgesellschaften” można uznać spółki akcyjne, spółki komandytowo-akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawne, spółki komandytowe, spółki partnerskie oraz spółki europejskie (SE). Spółki jawne i spółki komandytowe można uznać za „Wirtschaftsprüfungsgesellschaften”, jeżeli wpisano je do rejestru handlowego jako spółki handlowe ze względu na ich działalność powierniczą, art. 27 WPO. Spółka „GmbH & Co. Kommanditgesellschaft” może świadczyć usługi księgowo i audytorskie.</p> <p>Do świadczenia usług audytu wymagana jest siedziba w UE. Biegli rewidenci z Kanady zarejestrowani zgodnie z art. 134 WPO mogą jednak prowadzić ustawowe badanie rocznych sprawozdań finansowych lub przygotowywać skonsolidowane sprawozdania finansowe spółki z siedzibą poza UE, której zbywalne papiery wartościowe znajdują się w obrocie na rynku regulowanym.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi medyczne i stomatologiczne Usługi położnicze Usługi świadczone przez pielęgniarki
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, CPC 93191
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy – regionalny (niższy od federalnego)

Środki:

- Bundesärzteordnung (federalne rozporządzenie lekarskie)
- Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde,
- Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (ustawa w sprawie świadczenia usług psychoterapii z 16.7.1998)
- Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung
- Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspfleger
- Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege
- § 7 Absatz 3 Musterberufordnung fuer Aerzte (model niemieckiego kodeksu zawodowego lekarzy)
- § 95, § 99 i kolejne, SGB V (kodeks socjalny nr V), ustawowe ubezpieczenie zdrowotne
- § 1 Absatz 2 oraz Absatz 5 Hebbammengesetz (kodeks położnych),
- § 291b SGB V (kodeks socjalny nr V) w sprawie świadczenia usług e-zdrowia
- Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg in der Fassung vom 16.03.1995 (GBl. BW of 17.05.1995 S. 314), zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes zur Änderung des Landespflegegesetzes und anderer berufsrechtlicher Vorschriften vom 15.06.2010 (GBl. BW vom 22.06.2010, s. 427, 431)
- Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern vom 06.02.2002 (BAY GVBl 2002, s. 42)
- Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) vom 04.09.1978 (Berliner GVBl. s. 1937, rev. s. 1980), zuletzt geändert durch Artikel I Elfes Änderungsgesetz vom 17.03.2010 (Berliner GVBl. s. 135)
- § 31 Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG) vom 28.04.2003, zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes vom 11.06.2008 (GVBl. I s. 134, 139)
- Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG) vom 12.05.2005, zuletzt geändert durch Artikel 2 Gesetz zur Umsetzung der EU-Dienstleistungsrichtlinie im Land Bremen und Novellierung weiterer Rechtsnormen vom 24.11.2009 (Brem.GBl. s. 535)
- § 29 Heilberufsgesetz (HeilBG NRW) of 09.05.2000 in der Fassung vom 17.12.2009 (GV. NRW 2009, s. 865),
- § 20 Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz) of 07.02.2003 in der Fassung vom 15.09.2011 (GV. R-Pf 2011, s. 425)
- Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) vom 24.05.1994 (SächsGVBl. s. 935), zuletzt geändert durch Artikel 2 Absatz 5 des Gesetzes vom 19.05.2010 (SächsGVBl. s. 142 oraz 143),
- Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/-psychotherapeutinnen,

Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) vom 19.11.2007, zuletzt geändert durch Gesetz vom 19.11.2008 (ABl. s. 1930)

Thüringer Heilberufegesetz vom 29. Januar 2002 (GVBl 2002, 125) zuletzt geändert durch Artikel 14 des Gesetzes vom 8. Juli 2009 (GVBl 2009, 592)

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Rejestracja zawodowa może zostać objęta ograniczeniami geograficznymi, obowiązującymi zarówno obywateli lub stałych rezydentów, jak i cudzoziemców. Lekarze (w tym psychologowie, psychoterapeuci i dentyści) muszą zarejestrować się w regionalnych stowarzyszeniach lekarzy lub lekarzy dentyistów (*kassenärztliche or zahnärztliche Vereinigungen*), jeżeli chcą leczyć pacjentów objętych ustawowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Rejestracja ta może podlegać ograniczeniom ilościowym opartym na regionalnym podziale lekarzy. Ograniczenie to nie ma zastosowania do dentyistów. Rejestracja jest konieczna tylko dla lekarzy uczestniczących w publicznym systemie ubezpieczeń zdrowotnych. Możliwe jest nałożenie niedyskryminacyjnych ograniczeń dotyczących formy prawnej wymaganej do świadczenia przedmiotowych usług (§ 95 SGB V).

W przypadku usług medycznych, dentystrycznych i położniczych dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych.

Zastosowanie mogą mieć wymogi dotyczące siedziby.

Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z lekarzem.

Liczba usługodawców w dziedzinie ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne) może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa. Ograniczenie to stosuje się w sposób niedyskryminujący.

Sektor:

Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Podsektor:

Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej

Szpitala

Usługi pogotowia ratunkowego

Służby ratownicze

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 931, CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia:

Dostęp do rynku

Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy – regionalny (niższy od federalnego)

Środki:

Bundesärzteordnung (federalne rozporządzenie lekarskie)

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichentherapeuten (ustawa w sprawie świadczenia usług psychoterapii z 16.7.1998)

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers

Gesetz über den Beruf der Rettungsassistentin und des Rettungsassistenten

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege

Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie

Gesetz über den Beruf des Logopäden

Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin

Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen
Gesetz über den Beruf der Diätassistentin und des Diätassistenten
Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten
Bundesapothekerordnung
Gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten
Gesetz über technische Assistenten in der Medizin, Personenbeförderungsgesetz (ustawa w sprawie transportu publicznego)
Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz – RDG) in Baden-Württemberg vom 08.02.2010 (GBl. 2010, s. 285)
Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG) vom 22.07.2008 (GVBl 2008, s. 429)
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz) vom 08.07.1993 (GVBl. s. 313) geändert durch Anlage Nr. 33 des 7. Aufhebungsgesetzes vom 04.03.2005 (GVBl. s. 125)
Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG) in der Fassung vom 18.05.2005,
Gesetz über den Rettungsdienst im Lande Bremen (BremRettDG) vom 22.09.1992, zuletzt geändert durch das Gesetz vom 26.05.1998
Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG) vom 09.06.1992, zuletzt geändert am 27.09.1995
Gesetz zur Neuordnung des Rettungsdienstes in Hessen (HRDG) vom 24.11.1998
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V) vom 01.07.1993, geändert durch Erstes Gesetz zur Änderung des RDGM-V vom 29.05.1998
Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG) vom 02.10.2007 (GVBl, s. 473, zuletzt geändert am 22.02.2012 (GVBl. s. 18)
Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (RettG NRW) vom 09.11.1992, zuletzt geändert am 06.07.2004
Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG) vom 22.04.1991
Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG) vom 09.02.1994, zuletzt geändert am 27.11.1996
Gesetz zur Neuordnung des Brandschutzes, Rettungsdienstes und Katastrophenschutzes im Freistaat Sachsen vom 24.06.2004
Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA) vom 07.11.1993
Gesetz über die Notfallrettung und den Krankentransport im Land Schleswig-Holstein (RDG) vom 29.11.1991
Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG) vom 22.12.1992
§ 8 Krankenhausfinanzierungsgesetz (ustawa w sprawie finansowania szpitali)
§§ 14, 30 Gewerbeordnung (niemiecka ustawa w sprawie handlu i przemysłu)
§ 108 Sozialgesetzbuch V (kodeks socjalny nr V), ustawowe ubezpieczenie zdrowotne
§ 291b SGB V (kodeks socjalny nr V) w sprawie świadczenia usług e-zdrowia
§ 15 Sozialgesetzbuch VI (SGB VI, kodeks socjalny nr VI)
§ 34 Sozialgesetzbuch VII (SGB VII, kodeks socjalny nr VII), Unfallversicherung
§ 21 Sozialgesetzbuch IX (SGB IX, kodeks socjalny nr IX) Rehabilitation und Teilhabe behinderter Menschen)
§ 72 Sozialgesetzbuch XI (SGB XI, kodeks socjalny nr XI), ubezpieczenie w zakresie opieki społecznej Landespflegegesetz

Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (Landespflegegesetz – LPfVG) vom 11. September 1995, zuletzt geändert sowie Abschnitt 7 neu gefasst durch Artikel 1 des Gesetzes vom 15. Juni 2010 (GBl. S. 427)

Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG) vom 8. Dezember 2006, zuletzt geändert durch § 3 des Gesetzes vom 20. Dezember 2011 (GVBl. S. 689)

Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (Landespflegeeinrichtungsgesetz – LPflegEG) vom 19. Juli 2002, zuletzt geändert durch Gesetz vom 19. Dezember 2005 (GVBl. S. 792)

Gesetz zur Umsetzung des Elften Buches Sozialgesetzbuch

(Landespflegegesetz – LPflegeG) Vom 29. Juni 2004, zuletzt geändert durch Artikel 1 des Gesetzes vom 12. Juli 2011 (GVBl. I S. 15)

Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des Bremischen Ausführungsgesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG) vom 26. März 1996, zuletzt geändert durch Gesetz vom 28. Februar 2012 (GBl. S. 149)

Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG) vom 18. September 2007, zuletzt geändert durch Gesetz vom 22. Juni 2010 (GVBl. S. 440)

Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz vom 19. Dezember 1994, zuletzt geändert durch Gesetz vom 30. April 1997 (GVBl. I S. 74)

Landespflegegesetz (LPflegeG M-V) vom 16. Dezember 2003, zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetzes vom 29. September 2010 (GVBl. S. 534)

Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch Sozialgesetzbuch (Niedersächsisches Pflegegesetz – NPflegeG) vom 26. Mai 2004, zuletzt geändert durch Art. 1 des Haushaltsbegleitgesetzes vom 17. Dezember 2010 (Nds. GVBl. S. 631)

Gesetz zur Umsetzung des Pflege-Versicherungsgesetzes (Landespflegegesetz Nordrhein-Westfalen – PFG NW) vom 19. März 1996, zuletzt geändert durch Teil I Artikel 17 des Gesetzes vom 3. Mai 2005 (GVBl. S. 498)

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur (LPflegeASG) vom 25. Juli 2005 (GVBl 2005, S. 299) – (Rheinland-Pfalz)

Saarländisches Gesetz Nr. 1355 zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen vom 21. Juni 1995, zuletzt geändert durch Gesetzes vom 1. Juli 2009 (ABl. S. 1217)

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG) vom 25. März 1996 ist zum 31.12.2002 außer Kraft getreten)

Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (PflegeV-AG) vom 7. August 1996, zuletzt geändert durch Art. 1 des Gesetzes vom 10. August 2007 (GVBl. S. 306)

Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (Landespflegegesetz – LPflegeG) vom 10. Februar 1996, zuletzt geändert durch Art. 63 LVO vom 15. September 2010 (GVOBl. S. 575)

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes (ThürAGPflegeVG) vom 20. Juli 2005, zuletzt geändert durch Gesetz vom 8. Juni 2010 (GVBl. S. 206)

Personenbeförderungsgesetz (ustawa w sprawie transportu publicznego),

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg vom 29.11.2007, geändert durch Universitätsmedizinengesetz vom 07.02.2011

Bawarska ustawa o szpitalach (Bayerisches Krankenhausgesetzes – BayKrG) vom 28.03.2007, geändert durch das Nachtragshaus-halts-gesetz 2008 vom 23.04.2008, s. 2 oraz 3

§§ 12, 13, 14 Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG) vom 08.07.2009 (GVBl. I/09, s. 310),

Berliner Gesetz zur Neuregelung des Krankenhausrechts vom 18.09.2011 (GVBl. page 483)

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG) vom 12.04.2011 (Gesetzblatt Bremen vom 29.04.2011)

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG) vom 17.04.1991 (HmbGVBl. s. 127), geändert durch zweites ÄndG vom 06.10.2006 (HmbGVBl. s. 510)

§§ 17-19 Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011) vom 21.12.2010 (GVBl. I 2010, s. 587)

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V) vom 20.05.2011 (GVOBl. M-V 2011, s. 327),

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG) vom 19.01.2012 (Nds. GVBl. Nr. 1 vom 26.01.2012, s. 2)

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW) vom 11.12.2007 (GV. NRW s. 702), geändert am 16.03.2010 (GV. NRW s. 184)

§ 6 Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf) in der Fassung vom 01.12.2010 (GVBl. s. 433)

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG) vom 13.07.2005, zuletzt geändert durch Gesetz vom 18.11.2010 (Saarl. Amtsbl. I s. 1420)

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinanzierungsgesetzes (AG-KHG) in Schleswig-Holstein vom 12.12.1986 (GVOBl. Schl.-H. s. 302), zuletzt geändert am 12.10.2005

§ 3 Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA) vom 14.04.2005 (GVBl. LSA 2005, s. 202)

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz – SächsKHG) vom 19.08.1993 (Sächs GVBl. s. 675), zuletzt geändert durch Sächsisches Standortgesetz vom 27.01.2012 (SächsGVBl. s. 130)

§ 4 Thüringischer Krankenhausgesetz (Thür KHG) in der Fassung der Neubekanntmachung 30.04.2003 (GVBl. s. 262)

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz – SächsKHG) vom 19. August 1993 (SächsGVBl. s. 675), zuletzt geändert durch Artikel 50 des Gesetzes vom 27. Januar 2012 (SächsGVBl. s. 130, 147)

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Służby ratownicze i usługi specjalistycznego transportu chorych są organizowane i regulowane przez kraje związkowe. Większość krajów związkowych deleguje kompetencje w dziedzinie ratownictwa do gmin. Gminy mogą przyznać pierwszeństwo podmiotom niekomercyjnym. Odnosi się to w równym stopniu do usługodawców krajowych i zagranicznych. Usługi ratunkowe wymagają planowania, zezwoleń i akredytacji.

Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z lekarzem.

Liczba usługodawców w dziedzinie ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne) może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa. Ograniczenie to stosuje się w sposób niedyskryminujący.

Sektor:

Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor:

Usługi weterynaryjne

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 932

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy – regionalny (niższy od federalnego)
Środki:	<p>Federalny kodeks w sprawie zawodu lekarza weterynarii (Bundes- Tierärzteordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 20. November 1981 (BGBl. I S. 1193), die zuletzt durch Artikel 22 des Gesetzes vom 06.12.2011 (BGBl. I S. 2515) geändert worden ist, § 4 Abs. 2)</p> <p>Na szczeblu niższym niż centralny:</p> <p>Ustawy w sprawie izb lekarskich krajów związkowych (Heilberufs- und Kammergesetze der Länder) oraz (oparte na nich) Badenia-Wirtembergia-₂, Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HBKG) in der Fassung vom 16.03.1995</p> <p>Bawaria, Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 06.02.2002</p> <p>Berlin, Gesetz über die Kammern und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) in der Fassung vom 04.09.1978 (GVBl. S. 1937), zuletzt geändert durch Gesetz vom 17.03.2010 (GVBl. S. 135)</p> <p>Brandenburgia, Heilberufsgesetz (HeilBerG) Vom 28.04.2003 (GVBl.I/03, [Nr. 07], S. 126), zuletzt geändert durch Artikel 18 des Gesetzes vom 13.03.2012 (GVBl.I/12, [Nr. 16])</p> <p>Brema, Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG) vom 12.05.2005, (Brem.GBl. S. 149) Zuletzt geändert durch Nr. 2.1 i.V.m. Anl. 1 ÄndBek vom 24.01.2012 (Brem.GBl. S. 24)</p> <p>Hamburg, Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKKGH) Vom 14.12.2005 Zum Ausgangs- oder Titeldokument (HmbGVBl. 2005, S. 495) zuletzt geändert durch Gesetz vom 02.03.2010 (HmbGVBl. S. 247)</p> <p>Hesja, Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufsgesetz) in der Fassung vom 07.02.2003, zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetzes vom 14.05.2012 (GVBl. S. 126)</p> <p>Meklemburgia-Pomorze Przednie, Heilberufsgesetz (HeilBerG) Vom 22.01.1993 (GVOBl. M-V 1993, S. 62) zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetz zur Ergänzung und Änderung von Gesundheitsrecht und zur Änderung des Aufgabenzuordnungsgesetzes vom 06.07.2011</p> <p>Dolna Saksonia, Kammergesetz für die Heilberufe (HKG) in der Fassung vom 08.12.2000 zuletzt geändert durch Gesetz vom 09.05.2012 (Nds. GVBl. S. 100)</p> <p>Nadrenia Północna-Westfalia, Heilberufsgesetz NRW (HeilBerg) vom 9. Mai 2000 (GV. NRW. 2000 S. 403ff.) zuletzt geändert durch Gesetz vom 17. Dezember 2009 (GV. NRW 2009 S. 865f)</p> <p>Nadrenia-Palatynat, Heilberufsgesetz (HeilBG) vom 20.10.1978, zuletzt geändert durch Artikel 4 des Gesetzes vom 27.10.2009 (GVBl. S. 358)</p> <p>Saara, Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) vom 11.03.1998 in der Fassung der Bekanntmachung vom 19.11.2007 (Amtsbl. S. 2190) geändert durch das Gesetz vom 19.11.2008 (Amtsbl. S. 1930)</p>

Saksonia, Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) vom 24.05.1994, Rechtsbereinigt mit Stand vom 5. Juni 2010

Saksonia-Anhalt, Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt (KGHB-LSA) vom 13.07.1994 (GVBl. LSA 1994, S. 832) zuletzt geändert durch Artikel 4 des Gesetzes vom 02.02.2011 (GVBl. LSA S. 58)

Szlezwik-Holsztyn, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz – HBKG) vom 29. Februar 1996, zuletzt geändert durch Gesetz vom 13.07.2011 (GVOBl. S. 221)

Turyngia, Thüringer Heilberufegesetz (ThürHeilBG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 29.01.2002 (GVBl 2002, S. 125) zuletzt geändert durch Artikel 14 des Gesetzes vom 08.07.2009 (GVBl. S. 592)

Kodeksy etyki zawodowej Izb Lekarsko-Weterynaryjnych (*Berufsordnungen der Kammern*)

Opis:**Transgraniczny handel usługami**

Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych.

Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z lekarzem.

Sektor:

Usługi biznesowe

Podsektor:

Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy

Środki:

§ 1 oraz 3 Abs 5 Arbeitnehmerüberlassungsgesetz – AÜG, § 292 SGB III, § 42 Beschäftigungsverordnung

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Aby uzyskać licencję na prowadzenie działalności jako agencja pracy tymczasowej, niezbędne jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE lub obecność handlowa w UE (zgodnie z § 2 i 3 s. 3 ustawy).

Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie w sprawie rekrutacji i pozyskiwania personelu spoza UE i spoza EOG w określonych zawodach.

Sektor:

Dystrybucja

Podsektor:

Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 63211

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe

Dostęp do rynku

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy

Środki:	<p>§ 2 para 2, § 11a Apothekengesetz (niemiecka ustawa farmaceutyczna), §§ 43 para. 1, 73 para. 1 Nr. 1a</p> <p>Arzneimittelgesetz (niemiecka ustawa o lekach),</p> <p>§ 11 Abs. 3a Medizinproduktegesetz</p> <p>Verordnung über Vertriebswege für Medizinprodukte</p>
Opis:	<p>Inwestycje</p> <p>Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów leczniczych i szczególnych produktów medycznych.</p> <p>Do otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki prowadzącej sprzedaż detaliczną produktów leczniczych i niektórych produktów medycznych wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Niemczech.</p> <p>Obywatele lub stali rezydenci innych państw i osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę, mogą otrzymać tylko licencję umożliwiającą przejęcie apteki, która funkcjonuje od co najmniej trzech lat.</p> <p>Całkowita liczba aptek na osobę jest ograniczona do jednej apteki oraz najwyżej trzech oddziałów.</p>
Sektor:	<p>Rybołówstwo</p> <p>Transport</p>
Podsektor:	<p>Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem</p> <p>Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie</p> <p>Usługi pilotażowe i usługi cumownicze</p> <p>Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn</p> <p>Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego</p> <p>Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne</p>
Klasyfikacja gospodarcza:	<p>ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882</p>
Rodzaj zastrzeżenia:	<p>Traktowanie narodowe</p> <p>Dostęp do rynku</p> <p>Zobowiązania</p>
Szczebel władzy:	<p>Szczebel krajowy</p>
Środki:	<p>§ 1 und § 2 Flaggenrechtsgesetz vom 8. Februar 1951 (BGBl. I S. 79), das durch Artikel 561 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist.</p> <p>§ 3 Abs. 2 Schiffsregisterordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 26. Mai 1994 (BGBl. I S. 1133), die zuletzt durch Artikel 156 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist</p>
Opis:	<p>Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego</p> <p>Aby zarejestrować statek morski w krajowym rejestrze statków, większość udziałów w statku musi być własnością obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE lub spółek założonych zgodnie z przepisami UE, których główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w państwie członkowskim UE. Używanie statku musi być nadzorowane i kontrolowane przez osoby mieszkające w Niemczech.</p>

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny Usługi wspierające w branży transportu wodnego Wynajem statków Usługi dzierżawy lub wynajmu dotyczące statków bez obsługi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 72, CPC 745, CPC 83103, CPC 86751, CPC 86754, CPC 8730
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy – regionalny (niższy od federalnego)
Środki:	§§ 1, 2 Flaggenrechtsgesetz (ustawa o ochronie bandery), § 2 Verordnung über die Küstenschifffahrt vom 05.07.2002, §§ 1, 2 Binnenschifffahrtsgesetz (BinSchAufgG) Vorschriften aus der (Schifffahrts-) Patentverordnung in der Fassung vom 08.04.2008 § 9 Abs. 2 Nr. 1 Seelotsgesetz vom 08.12. 2010 (BGBl. I S. 1864) § 1 Nr. 9, 10, 11 und 13 Seeaufgabengesetz (SeeAufgG), See-Eigensicherungsverordnung vom 19.09.2005 (BGBl. I S. 2787), geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006 (BGBl. I S. 2407)
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Statek, który nie należy do obywatela ani do stałego rezydenta państwa członkowskiego UE, może być wykorzystywany na niemieckich federalnych drogach wodnych dopiero po uzyskaniu specjalnego zezwolenia. Przewozy kabotażowe mogą być wykonywane wyłącznie przez statki pływające pod banderą niemiecką lub banderą innego państwa członkowskiego UE. Zwolnienia dla statków spoza UE mogą zostać przyznane jedynie pod warunkiem, że żadne statki z UE nie są dostępne lub są dostępne na bardzo niekorzystnych warunkach, lub na zasadzie wzajemności. Zwolnienia dla statków pływających pod banderą Kanady mogą zostać przyznane na zasadzie wzajemności (§ 2 ust. 3 KüSchVO) Wszystkie działania wchodzące w zakres ustawy w sprawie pilotażu są regulowane, a akredytacja jest ograniczona do obywateli lub stałych rezydentów państw członkowskich UE, państw członkowskich EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. W odniesieniu do wynajmu lub dzierżawy statków z obsługą lub bez obsługi zawieranie umów dotyczących transportu towarowego przez statki pływające pod banderą innego państwa lub czarterowanie takich statków może zostać ograniczone w zależności od dostępności statków pływających pod banderą niemiecką lub pod banderą innego państwa członkowskiego UE. Transakcje pomiędzy rezydentami i nierezydentami dotyczące: a) wynajmu statków pływających po śródlądowych drogach wodnych, które to statki nie są zarejestrowane na obszarze gospodarczym; b) transportu towarów takimi statkami pływającymi po śródlądowych drogach wodnych; lub c) usług holowania przez takie statki pływające po śródlądowych drogach wodnych na obszarze gospodarczym mogą być ograniczone.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Grecji

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa nr 1892/90
Opis:	Inwestycje Zagraniczne osoby fizyczne lub prawne muszą posiadać uznaniowe zezwolenie Ministra Obrony, aby nabyć nieruchomość w regionach przygranicznych, bezpośrednio lub poprzez przejęcie udziału kapitałowego w spółce, która nie jest notowana na greckiej giełdzie papierów wartościowych i która posiada nieruchomości w tych regionach, lub poprzez zmianę osób udziałowców takiej spółki.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks zawodów prawniczych (ustawa 3026/1954), zmieniony dekretem prezydenckim 172/1989
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa krajowego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret prezydencki 226/1992 Ustawa 3693/2008 w sprawie standardów audytu (wdrażająca dyrektywę 2006/43/WE) Ustawa 3386/2005 w sprawie wjazdu, pobytu i integracji cudzoziemców w Grecji Ustawa 3844/2010 w sprawie usług (wdrażająca dyrektywę 2006/123/WE)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do uzyskania licencji biegłego rewidenta wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE. Zgodnie z ustawą regulacyjną ELTE (Epitropi Logistikis Typopoiisis Kai Elenchon) (grecki organ nadzorczy) może wydać licencję audytorowi będącemu obywatelem lub stałym rezydentem Kanady lub innego państwa trzeciego, jeżeli zdaniem tego organu spełnione są warunki określone w art. 4 oraz 6 do 11 ustawy 3693/2008.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret prezydencki 38/2010, decyzja ministerialna 165261/IA/2010 (Dziennik Ustaw 2157/B)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi biznesowe oraz świadczenia zdrowotne i usługi społeczne
Podsektor:	Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 93123, CPC 93191
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 1666/1986
Opis:	Transgraniczny handel usługami Technicy dentyści muszą posiadać obywatelstwo greckie.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 5607/1932, zmieniona ustawami 1963/1991 oraz 3918/2011
Opis:	Inwestycje Tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami oraz spółki założone przez osoby będące licencjonowanymi farmaceutami mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów leczniczych i szczególnych produktów medycznych. Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa podstawowego Usługi szkolnictwa średniego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawy 682/1977, 284/1968, 2545/1940 oraz dekret prezydencki 211/1994, zmieniony dekretem prezydenckim 394/1997
Opis:	Inwestycje Właściciele i większość członków rady dyrektorów w szkołach podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych oraz nauczyciele szkół podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych muszą posiadać obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Konstytucja Grecji, art. 16 ust. 5, oraz ustawa 3549/2007
Opis:	Inwestycje Kształcenie na poziomie wyższym może być prowadzone wyłącznie przez samorządne instytucje będące osobami prawnymi prawa publicznego. Ustawa 3696/2008 umożliwia jednak mieszkańcom i podmiotom z siedzibą w UE (osobom fizycznym lub prawnym) zakładanie prywatnych instytucji szkolnictwa wyższego wydających certyfikaty, które nie są uznawane za równoważne wyższemu wykształceniu.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret ustawodawczy 400/1970
Opis:	Usługi finansowe Prawo przedsiębiorczości nie obejmuje tworzenia przedstawicielstw i innych stałych obecności zakładów ubezpieczeń, poza przypadkami, w których przedstawicielstwa te zakładane są jako agencje, oddziały lub siedziby główne.
Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret prezydencki 38/2010, decyzja ministerialna 165261/IA/2010 (Dziennik Ustaw 2157/B)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług przewodnika turystycznego wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks publicznego prawa morskiego (dekret nr 187/1973), zmieniony dekretem prezydenckim nr 11/2000, art. 5
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Aby zostać wpisanym do rejestru w Grecji, ponad 50 % udziałów w statku morskim musi należeć do obywateli lub stałych rezydentów UE lub państwa członkowskiego EOG lub do spółek z UE lub EOG. Statek musi być zarządzany z Grecji.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks publicznego prawa morskiego (dekret ustawodawczy 187/1973)
Opis:	Inwestycje Na obszarach portowych obowiązuje monopol państwa na usługi obsługi ładunków.
Sektor:	Transport drogowy
Podsektor:	Operatorzy usług drogowego transportu towarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7123
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Licencje dla operatorów usług drogowego transportu towarowego: grecka ustawa 3887/2010 (Dziennik Ustaw A' 174), zmieniona art. 5 ustawy 4038/2012 (Dziennik Ustaw A' 14) – rozporządzenia (WE) 1071/2009 oraz 1072/2009
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do prowadzenia działalności w zakresie drogowego transportu towarowego wymagana jest grecka licencja. Licencje są przyznawane w sposób niedyskryminacyjny, z zastrzeżeniem wzajemności. Przedsiębiorstwa zajmujące się drogowym transportem towarowym z siedzibą w Grecji mogą korzystać wyłącznie z pojazdów zarejestrowanych w Grecji.
	Zastrzeżenia mające zastosowanie na Węgrzech
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret rządowy nr 251/2014 (X. 2.)
Opis:	Inwestycje Zakup nieruchomości przez nierezydentów wymaga uzyskania zezwolenia odpowiedniego organu administracyjnego odpowiedzialnego za obszar geograficzny, na którym położona jest dana nieruchomość.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa XI z 1998 r. o adwokaturze
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa węgierskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Pełne członkostwo w palestrze podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa krajowego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG. Obecność handlowa powinna przyjąć formę spółki z węgierskim adwokatem (<i>ügyvéd</i>) lub kancelarią adwokacką (<i>ügyvédi iroda</i>). W przypadku prawników zagranicznych zakres wykonywanej działalności prawnej jest ograniczony do doradztwa prawnego dotyczącego prawa kraju pochodzenia i prawa międzynarodowego, prowadzonego w oparciu o umowę o współpracy zawartą z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną.
Sektor:	Usługi prawne
Podsektor:	Rzecznicy patentowi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC8613
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa XXXII z 1995 r. o rzecznikach patentowych

Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby świadczyć usługi rzeczników patentowych, osoby niebędące obywatelami państwa członkowskiego EOG muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania na Węgrzech.
Sektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów
Podsektor:	Usługi w zakresie doradztwa podatkowego Usługi architektoniczne Usługi inżynieryjne Kompleksowe usługi inżynieryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 863, CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa LVIII z 1996 r. w sprawie izb zawodowych architektów i inżynierów Ustawa XCII z 2003 r. w sprawie zasad opodatkowania, dekret Ministerstwa Finansów nr 26/2008 w sprawie licencjonowania i rejestracji działalności w zakresie doradztwa podatkowego
Opis:	Transgraniczny handel usługami Jeżeli następujące usługi są świadczone przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Węgier, to ich świadczenie wymaga miejsca stałego zamieszkania na Węgrzech: a) usługi w zakresie doradztwa podatkowego; b) usługi architektoniczne; c) usługi inżynieryjne (jedynie w przypadku absolwentów odbywających staż); oraz d) kompleksowe usługi inżynieryjne.
Sektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów
Podsektor:	Usługi architektonicznego kształtowania krajobrazu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8674
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa LVIII z 1996 r. w sprawie izb zawodowych architektów i inżynierów
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby świadczyć usługi architektury krajobrazu, osoby niebędące obywatelami państwa członkowskiego EOG muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania na Węgrzech. Świadczyć usługi architektury krajobrazu mogą w związku z tym wyłącznie usługodawcy mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w EOG.

Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa CXXVII z 2012 r. w sprawie węgierskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej oraz w sprawie warunków świadczenia usług weterynaryjnych
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest członkostwo w węgierskiej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej. Członkami Izby mogą być wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja na rynku pracy w sektorze.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania – usługi arbitrażowe i pojednawcze
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86602
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa LV z 2002 r. o mediacji
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do prowadzenia działalności w zakresie mediacji (np. arbitrażu i postępowań pojednawczych) wymagane jest zezwolenie ministra odpowiedzialnego za wymiar sprawiedliwości; zezwolenie polega na wpisie do rejestru i może być udzielane wyłącznie osobom prawnym lub fizycznym posiadającym siedzibę lub miejsce stałego zamieszkania na Węgrzech.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi tłumaczeń pisemnych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87905
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret Rady Ministrów nr 24/1986 w sprawie urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Oficjalne tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez węgierskie Krajowe Biuro Tłumaczeń i Uwierzytelniania (OFFI).
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa XCVIII z 2006 r. w sprawie przepisów ogólnych dotyczących niezawodnych i wykonalnych z gospodarczego punktu widzenia dostaw produktów leczniczych i pomocy medycznej oraz w sprawie dystrybucji produktów leczniczych
Opis:	Inwestycje Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 811, CPC 813
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych
Opis:	Usługi finansowe Spółki spoza EOG mogą świadczyć usługi finansowe lub prowadzić działalność pomocniczą wobec usług finansowych wyłącznie za pośrednictwem węgierskiego oddziału.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 811, CPC 813
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki:	Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych Ustawa CXX z 2001 r. o rynkach kapitałowych
Opis:	Usługi finansowe Rada dyrektorów instytucji kredytowej musi mieć co najmniej dwóch członków uznawanych za rezydentów zgodnie z przepisami dotyczącymi rynków walutowych i posiadających wcześniej stałe miejsce zamieszkania na Węgrzech przez co najmniej jeden rok. Oddziały spółek spoza EOG zarządzających funduszami inwestycyjnymi nie mogą brać udziału w zarządzaniu europejskimi funduszami inwestycyjnymi i nie mogą świadczyć usług zarządzania aktywami na rzecz prywatnych funduszy emerytalno-rentowych.
Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi biur podróży i organizatorów turystyki Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7471, CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa CLXIV z 2005 r. o handlu, dekret rządowy nr 213/1996 (XII.23.) w sprawie organizacji turystyki i działalności biur podróży
Opis:	Transgraniczny handel usługami Transgraniczne świadczenie usług biur podróży, usług organizatorów turystyki oraz usług przewodników turystycznych wymaga uzyskania licencji wydawanej przez węgierski urząd ds. pozwoleń handlowych. Licencje są wydawane wyłącznie obywatelom lub stałym rezydentom państwa członkowskiego EOG oraz osobom prawnym posiadającym siedzibę w państwie członkowskim EOG.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągnięcia z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa XLII z 2000 r. w sprawie statków
Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego Aby zarejestrować statek na Węgrzech w celu pływania pod węgierską banderą, większość statku musi należeć do osób lub podmiotów z EOG. Kapitan i pierwszy oficer statku muszą posiadać obywatelstwo państwa należącego do EOG.
	Zastrzeżenia mające zastosowanie w Irlandii
Sektor:	Rolnictwo i łowiectwo
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 1531
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Agriculture Produce (Cereals) Act, 1933
Opis:	Inwestycje Aby założyć działalność w sektorze młynarstwa, mieszkańcy Kanady potrzebują zezwolenia.
Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego Wydobycie torfu Górnictwo rud metali Pozostałe usługi górnictwa i kopalnictwa Usługi związane z górnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	ISICrev 3.1 10, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 883
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy i regionalny
Środki:	Minerals Development Acts 1940 – 1999, Planning Acts and Environmental Regulations
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Koncesja na poszukiwanie złóż kopalni daje posiadaczowi prawo do prowadzenia poszukiwań dotyczących określonych minerałów. Wyłącznie posiadacze aktualnej koncesji na poszukiwanie złóż kopalni mogą ubiegać się o państwowe pozwolenia lub licencje na wydobywanie lub pozwolenia lub licencje na dalsze prace po odkryciu minerałów na obszarze objętym pozwoleniem lub licencją, niezależnie od tego, czy minerały są własnością państwa, czy własnością prywatną.

Spółki prowadzące poszukiwania złóż i spółki górnicze prowadzące działalność w Irlandii muszą być obecne w tym kraju. W przypadku poszukiwania minerałów istnieje wymóg, by podczas trwania prac spółki (zarówno irlandzkie, jak i zagraniczne) albo korzystały z usług agenta, albo miejscowego kierownika poszukiwań w Irlandii. W przypadku górnictwa istnieje wymóg, by państwowe pozwolenie lub licencja na wydobycie należały do spółki zarejestrowanej w Irlandii, która to spółka zgodnie ze swoim statutem spółki jest w stanie zapewnić zgodność z różnymi warunkami określonymi w pozwoleniu lub licencji.

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza: Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Solicitors Acts 1954-2011

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa irlandzkiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa).

Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.

Prawnicy w Irlandii dzielą się na dwie odrębne kategorie: radców prawnych (*solicitors*) i adwokatów (*barristers*). Law Society of Ireland jest ustawowym organem zawodowym prawników, który reguluje dostęp do zawodu radcy prawnego w Irlandii. Honorable Society of King's Inns reguluje z kolei dopuszczanie do wykonywania zawodu adwokata w Irlandii.

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor: Usługi weterynaryjne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 932

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Veterinary Practice Act 2005

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami
Dostęp wyłącznie przez spółki osobowe lub osoby fizyczne.

Sektor: Rybołówstwo, transport

Podsektor: Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem
Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie

Usługi pilotażowe i usługi cumownicze
Usługi ratownictwa wodnego i ściągnięcia z mielizn
Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego
Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Zobowiązania

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Mercantile Marine Act 1955, zmieniony przez Merchant Shipping (Miscellaneous Provisions) Act 1998

Opis: **Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Zagraniczni inwestorzy inwestujący w osobę prawną założoną na mocy prawa państwa członkowskiego UE i zgodnie z tym prawem, której siedziba znajduje się w Irlandii lub innym państwie członkowskim UE, mogą zarejestrować statek w irlandzkim rejestrze statków.

Zastrzeżenia mające zastosowanie we Włoszech

Sektor: Usługi poligraficzne i wydawnicze

Podsektor: ISIC rev 3.1 221, ISIC rev 3.1 222

Klasyfikacja gospodarcza: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa 416/1981, art. 1 (ze zmianami)

Opis: **Inwestycje**
W zakresie, w jakim Kanada oraz jej prowincje i terytoria umożliwiają włoskim obywatelom lub stałym rezydentom i przedsiębiorstwom prowadzenie ww. działalności, Włochy umożliwiają kanadyjskim obywatelom lub stałym rezydentom i przedsiębiorstwom prowadzenie ww. działalności na takich samych warunkach.
W zakresie, w jakim Kanada oraz jej prowincje i terytoria umożliwiają włoskim inwestorom posiadanie ponad 49 % kapitału i praw głosu w kanadyjskim wydawnictwie, Włochy umożliwiają kanadyjskim inwestorom posiadanie ponad 49 % kapitału i praw głosu we włoskim wydawnictwie na takich samych warunkach.

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret królewski 1578/1933, art. 17 ustawy o zawodach prawniczych
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa włoskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa włoskiego miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe Usługi audytu Usługi w zakresie doradztwa podatkowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Audyt:dekret ustawodawczy 58/1998, art. 155, 158 oraz 161 Dekret prezydenta Republiki 99/1998 Dekret ustawodawczy 39/2010, art. 2 Rachunkowość, księgowość i podatki: dekret ustawodawczy 139/2005, ustawa 248/2006
Opis:	Transgraniczny handel usługami W przypadku usług audytu lub usług w zakresie doradztwa podatkowego od audytorów lub doradców podatkowych wymagane jest miejsce stałego zamieszkania we Włoszech. Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do świadczenia usług rachunkowo-księgowych, wymagane jest miejsce stałego zamieszkania lub prowadzenia działalności.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne Usługi inżynierskie Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret królewski 2537/1925 w sprawie zawodu architekta i inżyniera Ustawa 1395/1923 Dekret prezydenta Republiki (D.P.R.) 328/2001
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do wykonywania zawodu, konieczne jest posiadanie miejsca stałego zamieszkania we Włoszech.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret ustawodawczy C.P.S. 233/1946, art. 7–9 Dekret prezydenta Republiki (DPR) 221/1950, pkt 7
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do wykonywania zawodu, konieczne jest posiadanie miejsca stałego zamieszkania we Włoszech.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi badawcze i eksperymentalne prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych – psycholodzy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 852
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 56/1989 w sprawie zawodu psychologa
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do wykonywania zawodu, konieczne jest posiadanie miejsca stałego zamieszkania we Włoszech. Do wykonywania zawodu wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jednak zagraniczni specjaliści mogą zostać dopuszczeni do wykonywania zawodu na zasadzie wzajemności.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi inżynieryjne w zakresie doradztwa naukowego i technicznego Usługi w zakresie badań i analiz technicznych Usługi związane z rolnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8675, CPC 8676, część CPC 881
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Geolodzy: ustawa 112/1963, art. 2 i 5; D.P.R. 1403/1965, art. 1 Biolodzy, analitycy chemiczni: ustawa 396/1967 w sprawie zawodu biologa; dekret królewski 842/1928 w sprawie zawodu analityka chemicznego Agronomowie: ustawa 3/1976 w sprawie zawodu agronoma <i>Periti agrari</i> ; ustawa 434/1968, zmieniona ustawą 54/1991
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do wpisu do rejestru geologów wymagane jest miejsce stałego zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności we Włoszech; wpis do tego rejestru jest niezbędny do wykonywania zawodów geodety lub geologa w celu świadczenia usług związanych z poszukiwaniem i eksploatacją kopalni itp. Wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jednak cudzoziemcy mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności. W przypadku biologów, analityków chemicznych, agronomów i „periti agrari” wymagane jest miejsca zamieszkania i wpis do rejestru zawodowego. Obywatele lub stali rezydenci państw trzecich mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.
Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego Wydobycie torfu Wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego Górnictwo rud metali Pozostałe usługi górnictwa i kopalnictwa Usługi inżynieryjne w zakresie doradztwa naukowego i technicznego Usługi związane z górnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	ISICrev 3.1 10, ISICrev 3.1 11, ISICrev 3.1 12, ISICrev 3.1 13, ISICrev 3.1 14, CPC 8675, CPC 883
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy i regionalny (w odniesieniu do poszukiwania złóż)
Środki:	Usług w zakresie poszukiwania złóż: dekret królewski 1443/1927; Dekret ustawodawczy 112/1998, art. 34

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Kopalnie należące do państwa podlegają szczególnym przepisom w sprawie poszukiwania i wydobycia złóż. Przed podjęciem wszelkiej działalności poszukiwawczej należy uzyskać koncesję na rozpoznawanie złóż kopalin („permesso di ricerca”, art. 4 dekretu królewskiego 1443/1927). Koncesja ma ograniczony czas trwania i dokładnie określa zakres gruntów objętych rozpoznaniem. Można wydać więcej niż jedną koncesję na rozpoznawanie złóż kopalin na tym samym obszarze różnym osobom lub spółkom (koncesje tego typu nie zawsze zakładają wyłączność). Do wydobycia minerałów wymagane jest zezwolenie („concessione”, art. 14) organów regionalnych.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o bezpieczeństwie publicznym (TULPS) 773/1931, art. 133–141 Dekret Królewski 635/1940, art. 257
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do uzyskania zezwolenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE oraz miejsce stałego zamieszkania w UE.
Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Dystrybucja wyrobów tytoniowych
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 6222, część CPC 6310
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret ustawodawczy 184/2003 Ustawa 165/1962 Ustawa 3/2003 Ustawa 1293/1957 Ustawa 907/1942 Dekret prezydenta Republiki (D.P.R.) 1074/1958
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do dystrybucji i sprzedaży wyrobów tytoniowych konieczna jest licencja. Licencji udziela się w drodze procedury publicznej. Wydawanie licencji uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących punktów sprzedaży. Od pośredników pomiędzy hurtownikami i detalistami, właścicieli sklepów (<i>magazzini</i>), wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.

Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 362/1991, art. 1, 4, 7 oraz 9 Dekret ustawodawczy CPS 233/1946, art. 7–9 Dekret prezydenta Republiki (D.P.R.) 221/1950, pkt 3 i 7
Opis:	Inwestycje Do otwarcia apteki niezbędne jest zezwolenie, uwarunkowane testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących aptek. Otwarcie lub ponowne otwarcie apteki jest dozwolone po przeprowadzeniu publicznego postępowania konkursowego. W postępowaniu tym mogą uczestniczyć jedynie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego UE wpisani do rejestru farmaceutów („albo”). Wykonywać zawód mogą jedynie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek, pod warunkiem że wszyscy współnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru. Wpis do rejestru zawodowego farmaceutów wymaga obywatelstwa państwa członkowskiego UE lub miejsca stałego zamieszkania i wykonywania zawodu we Włoszech. Cudzoziemcy posiadający odpowiednie kwalifikacje mogą zostać wpisani do rejestru, jeżeli są obywatelami jednego z państw, z którymi Włochy zawarły specjalne porozumienie umożliwiające im wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności (D. Lgs. CPS 233/1946 art. 7–9 oraz D.P.R. 221/1950 pkt 3 oraz 7).
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 92
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret królewski 1592/1933 (ustawa o kształceniu średnim) Ustawa 243/1991 (okazjonalne dotacje publiczne dla prywatnych szkół wyższych) Rezolucja 20/2003 CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) Dekret prezydenta Republiki (DPR) 25/1998
Opis:	Inwestycje Test potrzeb ekonomicznych stosuje się w przypadku otwarcia finansowanych ze środków prywatnych szkół wyższych upoważnionych do wydawania uznawanych dyplomów lub przyznawania uznawanych stopni naukowych na podstawie trzyletniego programu. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek. Zezwolenie na wydawanie dyplomów uznawanych przez państwo mogą uzyskać wyłącznie włoskie osoby prawne.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 194/1942, art. 4 Ustawa 4/1999 w sprawie rejestru
Opis:	Usługi finansowe Do wpisu do rejestru zawodowego aktuariusza, niezbędnego do wykonywania zawodu aktuariusza, konieczne jest posiadanie miejsca stałego zamieszkania we Włoszech.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret ustawodawczy 58/1998, art. 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 oraz 80 Wspólne rozporządzenie Banku Włoch i Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) z 22.2.1998, art. 3 oraz 41 Rozporządzenie Banku Włoch z 25.1.2005, tytuł V, rozdział VII, sekcja II Rozporządzenie Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) 16190 z 29.10.2007, art. 17–21, 78–81, 91–111
Opis:	Usługi finansowe W celu uzyskania zezwolenia na zarządzanie systemem rozrachunku papierów wartościowych lub centralnym depozytem papierów wartościowych z siedzibą we Włoszech spółka musi być zarejestrowana we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku instytucji zbiorowego inwestowania innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe („UCITS”) zharmonizowane w prawodawstwie UE wymaga się, aby powiernik lub depozytariusz był zarejestrowany we Włoszech lub w innym państwie członkowskim UE i posiadał oddział we Włoszech. Spółki zarządzające UCITS niezharmonizowane w prawodawstwie UE również muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i zharmonizowane w prawodawstwie UE spółki zarządzające UCITS mające główną siedzibę w UE oraz UCITS zarejestrowane we Włoszech mogą prowadzić działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego. Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z uprawnionych sprzedawców usług finansowych, posiadających miejsce stałego zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE. Przedstawiciele pośredników spoza UE nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych, w tym transakcji z użyciem środków własnych i na zlecenie klientów, emisji i gwarantowania emisji instrumentów finansowych (wymagana jest forma oddziału).

Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel regionalny
Środki:	Ustawa 135/2001 art. 7.5 oraz 6 Ustawa 40/2007 (DL 7/2007)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Przewodnicy turystyczni z państw niebędących członkami UE muszą uzyskać specjalną licencję danego regionu, aby wykonywać zawód zawodowego przewodnika turystycznego. Przewodnicy turystyczni z państw członkowskich UE mogą pracować swobodnie bez konieczności uzyskania takiej licencji. Licencję wydaje się przewodnikom turystycznym, którzy wykazują się odpowiednimi kompetencjami i wiedzą.
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągnięcia z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Podstawa prawna – dekret królewski 327/1942 (zmieniony ustawą 222/2007), art. 143 i 221 (kodeks nawigacyjny)
Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego Cudzoziemcy inni niż osoby posiadające miejsce stałego zamieszkania w UE nie mogą posiadać większościowego udziału w statkach pływających pod włoską banderą lub pakietu kontrolnego w mających główną siedzibę we Włoszech przedsiębiorstwach posiadających statki.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks żeglugowy Ustawa 84/1994 Dekret ministerialny 585/1995
Opis:	Inwestycje W odniesieniu do usług w zakresie obsługi ładunku przewożonego drogą morską stosuje się test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Łotwie

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o reformie gruntów w miastach Republiki Łotewskiej, s. 20, 21 Ustawa o prywatyzacji gruntów na obszarach wiejskich, s. 28
Opis:	Inwestycje Nabywanie gruntów miejskich przez obywateli lub stałych rezydentów Kanady lub państwa trzeciego jest dozwolone przez spółki zarejestrowane na Łotwie lub w innych państwach członkowskich UE: a) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do obywateli lub stałych rezydentów państw członkowskich UE, rządu łotewskiego lub gminy, oddzielnie lub łącznie; b) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób fizycznych i spółek z państw trzecich, z którymi Łotwa zawarła dwustronne umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zatwierdzone przez łotewski parlament przed dniem 31 grudnia 1996 r.;c) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób fizycznych i spółek z państw trzecich, z którymi Łotwa zawarła dwustronne umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji po dniu 31 grudnia 1996 r., jeżeli w umowach tych określono prawo łotewskich osób fizycznych i spółek do nabywania gruntów w danym państwie trzecim;

d) jeżeli łącznie ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób, o których mowa w lit. od a) do c);

e) będące publicznymi spółkami akcyjnymi, jeżeli ich akcje są notowane na giełdzie.

W przypadkach gdy Kanada oraz jej prowincje i terytoria umożliwiają łotewskim obywatelom lub stałym rezydentom i przedsiębiorstwom nabywanie nieruchomości miejskich na ich terytorium, Łotwa umożliwi kanadyjskim obywatelom i przedsiębiorstwom nabywanie nieruchomości miejskich na Łotwie na takich samych warunkach jak w przypadku obywateli lub stałych rezydentów Łotwy.

Sektor:	Dystrybucja i usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych Inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa farmaceutyczna, s. 38
Opis:	Inwestycje W celu rozpoczęcia niezależnej praktyki w aptece zagraniczny farmaceuta lub asystent farmaceuty, wykształcony w państwie, które nie jest państwem członkowskim UE lub państwem członkowskim EOG, musi przepracować co najmniej rok w aptece pod nadzorem farmaceuty.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks postępowania karnego, s. 79 Łotewska ustawa o adwokaturze, s. 4
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W celu uzyskania pełnego członkostwa w palestrze, wymaganego do wykonywania zawodu adwokata lub asystenta adwokata, konieczne jest obywatelstwo łotewskie. Adwokaci, którzy są obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE i którzy zarejestrowali się w łotewskiej Radzie Adwokackiej, mają prawo do udziału w walnym zgromadzeniu i głosowaniach adwokatów.

Usługi prawne dotyczące prawa krajowego (usługi adwokata oraz reprezentacji prawnej w sprawach karnych) na Łotwie zgodnie z łotewskim prawem może świadczyć wyłącznie:

- a) adwokat lub asystent adwokata posiadający obywatelstwo łotewskie; lub
- b) obywatel lub stały rezydent państwa członkowskiego UE, który został mianowany adwokatem w państwie członkowskim UE; lub
- c) adwokat zagraniczny, w ramach umowy o wzajemnej pomocy prawnej zawartej między Łotwą a danym państwem trzecim.

Adwokatów z państw członkowskich UE lub adwokatów zagranicznych obowiązują szczególne wymogi. Na przykład udział w postępowaniu sądowym w sprawach karnych jest dozwolony jedynie we współpracy z adwokatem należącym do Łotewskiego Kolegium Adwokackiego.

Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi audytu

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa o audytorach

Opis: **Inwestycje**

W spółce handlowej audytorów inwestor zagraniczny może posiadać ponad 50 % udziału dającego prawo do głosowania jedynie pod warunkiem, że kwalifikuje się jako audytor lub spółka handlowa audytorów albo audytor lub spółka handlowa audytorów z państw członkowskich UE lub państw członkowskich EOG, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego UE lub państwa członkowskiego EOG mają prawo do prowadzenia działalności zawodowej jako audytor lub spółka handlowa audytorów w rozumieniu łotewskich przepisów.

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi poligraficzne i wydawnicze

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 88442

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa o prasie i innych środkach masowego przekazu, s. 8

Opis:	Inwestycje Jedynie osoby prawne zarejestrowane na Łotwie oraz osoby fizyczne z Łotwy mają prawo do zakładania środków masowego przekazu i publikowania w nich. Nie jest dozwolona forma oddziału.
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks morski
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Pod łotewską banderą pływać mogą wyłącznie statki zarejestrowane w łotewskim rejestrze statków. Statki te muszą być zarządzane przez podmiot zarejestrowany w UE. Właściciele zagraniczni niezarejestrowani w UE mogą rejestrować statki w rejestrze statków pod warunkiem, że techniczne zarządzanie statkiem jest prowadzone przez osobę prawną zarejestrowaną na Łotwie na podstawie umowy o zarządzanie statkiem.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Litwie

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki:	<p>Ustawa o adwokaturze Republiki Litewskiej z dnia 18 marca 2004 r. – nr IX-2066, ostatnio zmieniona w dniu 17 listopada 2011 r. (nr XI-1688)</p> <p>Ustawa o notariacie Republiki Litewskiej z dnia 15 września 1992 r. – nr I-2882, ostatnio zmieniona w dniu 19 kwietnia 2012 – nr X-1979)</p>
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze.</p> <p>Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.</p> <p>Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa krajowego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.</p> <p>Prawnicy z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie dwustronnych umów dotyczących pomocy prawnej.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o audycie z dnia 15 czerwca 1999 r. – nr VIII -1227 (nowa wersja z dnia 3 lipca 2008 r. – nr X-1676)
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Nie mniej niż 75 % udziałów musi należeć do audytorów lub firm audytorskich z UE lub EOG.</p> <p>Sprawozdanie audytora musi zostać opracowane wspólnie z audytorem posiadającym uprawnienia do wykonywania zawodu na Litwie.</p> <p>Nie jest dozwolone zakładanie działalności w formie publicznej spółki akcyjnej (AB).</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Rzecznicy patentowi
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 879
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki:	Ustawa o znakach handlowych z dnia 10 października 2000 r. – nr VIII-1981 Ustawa o wzorach z dnia 7 listopada 2002 r. – nr IX-1181 Ustawa patentowa z dnia 18 stycznia 1994 r. – nr I-372 Ustawa w sprawie ochrony prawnej topografii produktów półprzewodnikowych z dnia 16 czerwca 1998 r. Rozporządzenie o rzecznikach patentowych, zatwierdzone zarządzeniem rządu Republiki Litewskiej w dniu 20 maja 1992 r. – nr 362 (ostatnio zmienione w dniu 8 listopada 2004 r. – nr 1410)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Obywatele lub stali rezydenci państw trzecich (niebędących państwami członkowskimi UE) nie mogą zostać zarejestrowani jako rzecznicy patentowi. Tylko rzecznicy patentowi mogą świadczyć usługi rzeczników patentowych na Litwie.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Dystrybucja materiałów pirotechnicznych
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o nadzorze nad cywilnym obrotem materiałami pirotechnicznymi (z dnia 23 marca 2004 r. nr IX-2074)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Dystrybucja materiałów pirotechnicznych podlega wymogowi uzyskania licencji. Licencję mogą uzyskać wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w UE.
Sektor:	Energia
Podsektor:	Transport paliwa rurociągami Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 713, CPC 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie gazu ziemnego Republiki Litewskiej z dnia 10 października 2000 r. – nr VIII-1973
Opis:	Transgraniczny handel usługami Wymagane jest posiadanie siedziby. Zezwolenia na przesył i dystrybucję paliw można wydawać jedynie litewskim osobom prawnym lub oddziałom zagranicznych osób prawnych lub innych organizacji (jednostkom zależnym) z siedzibą na Litwie. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług konsultingowych dotyczących przesyłu i dystrybucji paliw świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy.

Sektor:	Energia
Podsektor:	Przesył i dystrybucja energii elektrycznej
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 401, CPC 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie energii elektrycznej Republiki Litewskiej z dnia 20 lipca 2000 r. – nr VIII-1881
Opis:	Transgraniczny handel usługami Zezwolenia na przesył, dystrybucję i dostarczanie energii elektrycznej oraz organizację obrotu energią elektryczną można wydawać jedynie litewskim osobom prawnym lub oddziałom zagranicznych osób prawnych lub innych organizacji z siedzibą na Litwie. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do usług konsultingowych dotyczących przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowaną przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągnięcia z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev. 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie żeglugi handlowej Republiki Litewskiej z dnia 12 września 1996 r. – nr I-1513
Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego Pod litewską banderą pływać mogą wyłącznie statki zarejestrowane w litewskim rejestrze statków morskich, należące do obywatela Litwy lub spółki z siedzibą (zarejestrowanej) na Litwie albo czarterowane (bez załogi) przez obywatela Litwy lub spółkę z siedzibą (zarejestrowaną) na Litwie.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu kolejowego

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 711
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Kodeks transportu kolejowego Republiki Litewskiej z dnia 22 kwietnia 2004 r. – nr IX-2152, zmieniony w dniu 8 czerwca 2006 r. – nr X-653
Opis:	Inwestycje Prawa wyłączne do świadczenia usług tranzytu przyznaje się przedsiębiorstwom kolejowym, które znajdują się w posiadaniu państwa lub których 100 % udziałów jest własnością państwa.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Luksemburgu

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa luksemburskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE oraz miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Zarząd palestry może, na zasadzie wzajemności, odstąpić od wymogu obywatelstwa dla cudzoziemca. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa luksemburskiego miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043)
Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041)
Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017)

Opis: **Inwestycje**
Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów leczniczych i szczególnych produktów medycznych.

Sektor: Rybołówstwo
Transport

Podsektor: Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem
Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie
Usługi pilotażowe i usługi cumownicze
Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn
Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego
Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Zobowiązania

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa z dnia 9 listopada 1990 r.

Opis: **Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Inwestorzy zagraniczni, którzy nie są obywatelami ani stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE, nie są zarejestrowani w UE ani nie posiadają siedziby głównej w UE, nie mogą posiadać 50 % lub więcej statku morskiego pływającego pod luksemburską banderą.
Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do statku, który jest czarterowany bezzałogowo czarterującemu, które spełniałby powyższe wymogi dotyczące własności oraz który faktycznie wykorzystuje statek.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Malcie

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor: Nabywanie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Immoveable Property (Acquisition By Non-Residents) Act (Cap. 246) Protokół nr 6 traktatu o przystąpieniu do UE w sprawie nabywania „drugich domów” na Malcie
Opis:	Inwestycje Osoby niebędące obywatelami ani stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE nie mogą nabywać nieruchomości co celów handlowych. Spółki, w których 25 % (lub więcej) udziałów należy do podmiotów spoza UE, muszą uzyskać zezwolenie właściwego organu (ministra właściwego do spraw finansów), aby móc nabyć nieruchomość do celów handlowych lub komercyjnych. Właściwy organ ustala, czy przedmiotowe nabycie stanowi dla maltańskiej gospodarki korzyść netto.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Code of Organisation and Civil Procedure (Cap. 12)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa maltańskiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa maltańskiego miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry. Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa maltańskiego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Rozporządzenia Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) wydane na mocy ustawy Medicines Act (Cap. 458)

Opis:	Inwestycje Wydawanie zezwoleń na prowadzenie apteki podlega określonym ograniczeniom. Jedna osoba nie może posiadać więcej niż jednego zezwolenia wydanego na jej nazwisko w żadnej miejscowości (rozporządzenie 5(1) w ramach rozporządzeń Pharmacy Licence Regulations (LN279/07)), z wyjątkiem przypadku, gdy w odniesieniu do danej miejscowości nie złożono innych wniosków (rozporządzenie 5(2) w ramach rozporządzeń Pharmacy Licence Regulations (LN279/07)).
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego Usługi kształcenia dorosłych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 923, CPC 924
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Informacja prawna 296 z 2012 r.
Opis:	Transgraniczny handel usługami Usługodawcy, którzy chcą świadczyć usługi szkolnictwa wyższego lub kształcenia dorosłych finansowane ze środków prywatnych, muszą uzyskać zezwolenie Ministerstwa Edukacji i Zatrudnienia. Decyzja o wydaniu zezwolenia może być uznaniowa.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 721, część 742, CPC 745, część CPC 749
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa Gozo Passenger and Goods Service (Fares) Regulations (SL499.31) Wyłączne prawa przyznaje się w drodze postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie umów.
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Do wynajmu statków z załogą w przypadku statków prowadzących działalność wyłącznie na wodach lokalnych wymagana jest licencja maltańskiego urzędu transportowego Transport Malta. Określone zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych dotyczą żeglugi handlowej wyłącznie w obrębie maltańskich wód wewnętrznych.

Jeżeli chodzi o ograniczenia dotyczące kabotażu między Maltą a Gozo, wyłączne prawa przyznaje się na podstawie koncesji wydawanej przez rząd. Wyłączenie dotyczy tylko trasy Malta – Gozo między portami Ċirkewwa i Marsamxetto (Malta) a portem Mgarr (Gozo) w transporcie pasażerów, pojazdów i towarów. Stawki za takie usługi są regulowane ustawą Gozo Passenger and Goods Service (Fares) Regulations (SL499.31).

Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług wspierających.

Sektor: Usługi transportowe

Podsektor: Inne usługi transportowe

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 712

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Rozporządzenia Taxi Services Regulations (SL499.59)

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Taksówki: obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji.

Karozzini (bryczki konne): obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji.

Sektor: Energia

Podsektor: Energia elektryczna

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: EneMalta Act (Cap. 272)

Opis: **Inwestycje**

EneMalta plc ma monopol na dostawy energii elektrycznej.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Niderlandach

Sektor: Usługi wspierające we wszystkich rodzajach transportu

Podsektor: Usługi w zakresie odprawy celnej

Klasyfikacja gospodarcza: Część CPC 748

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Ustawa o cłach (Algemene Douanewet)

Opis:	Transgraniczny handel usługami Dopuszczenie osób fizycznych lub prawnych do działania jako przedstawiciele celni uwarunkowane jest decyzją inspektora zgodnie z art. 1 ust. 3 i art. 1 ust. 9 ustawy o cłach (Algemene Douanewet). Przedstawiciele celni, którzy nie mają miejsca stałego zamieszkania lub siedziby w Niderlandach, są zobowiązani przyjąć miejsce stałego zamieszkania lub założyć stałą siedzibę w Niderlandach zanim będą mogli wykonywać działalność dopuszczonego przedstawiciela celnego.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Advocatenwet (ustawa o adwokaturze)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Wyłącznie prawnicy posiadający licencję lokalną mogą posługiwać się tytułem „Advocaat” zgodnie z art. 2 lit. c) oraz art. 16 lit. b), c) oraz d) Advocatenwet (ustawy o adwokaturze). Wyłącznie prawnicy wpisani do niderlandzkiego rejestru mogą posługiwać się tytułem „advocaat”. Zamiast posługiwania się tytułem „advocaat” do celów działalności w Niderlandach prawnicy zagraniczni (niewpisani do rejestru) zobowiązani są podawać nazwę swojej krajowej organizacji zawodowej.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi cechowania
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 893
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Waarborgwet 1986
Opis:	Inwestycje Do świadczenia usług cechowania wymagana jest obecność handlowa w Niderlandach. Cechowanie wyrobów z metali szlachetnych jest obecnie objęte monopolem państwowym dwóch podmiotów niderlandzkich.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 (WUD)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Dostęp jest ograniczony do osób fizycznych.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Art. 311, ust. 1.b kodeksu handlowego (Wetboek van Koophandel)
Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego Właścicielami statku morskiego zarejestrowanego w Niderlandach mogą być wyłącznie: a) osoby fizyczne posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego UE, EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej; b) spółki lub osoby prawne zgodnie z prawem państwa członkowskiego UE, jednego z krajów, wysp lub obszarów, o których mowa w art. 349 i art. 355 ust. 1–4 i ust. 5 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej; oraz c) osoby fizyczne lub spółki lub osoby prawne inne niż wyżej wymienione, które mogą korzystać z europejskiego prawa swobodnego wyboru miejsca zamieszkania lub siedziby na mocy umowy między UE a państwem trzecim. Właściciel musi posiadać siedzibę główną lub spółkę zależną w Niderlandach. Co najmniej jedna osoba fizyczna zamieszkała w Niderlandach musi ponosić odpowiedzialność za statek, kapitana, załogę i powiązane kwestie oraz być uprawniona do podejmowania decyzji w imieniu właściciela i reprezentowania go. Nie ma możliwości rejestracji statku morskiego, który jest już wpisany do publicznego rejestru jako statek morski lub statek żeglugi śródlądowej lub do innych podobnych rejestrów zagranicznych. Przy składaniu wniosku o rejestrację wnioskodawca powinien podać miejsce zamieszkania w Niderlandach.

Sektor:	Energia
Podsektor:	Przesył energii elektrycznej Przesył gazu ziemnego
Klasyfikacja gospodarcza:	ISICrev 3.1 040,CPC 71310
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Elektriciteitswet 1998 Gaswet
Opis:	Inwestycje Sieć elektryczna oraz sieć gazociągów należą w całości do niderlandzkiego rządu (system przesyłowy) i innych organów publicznych (system dystrybucyjny).
Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	Wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Mijnbouwwet (ustawa o górnictwie)
Opis:	Inwestycje Poszukiwanie i wydobycie węglowodorów w Niderlandach zawsze jest prowadzone wspólnie przez spółkę prywatną i spółkę państwową (z ograniczoną odpowiedzialnością) wyznaczoną przez Ministra Gospodarki. Zgodnie z art. 81 i 82 ustawy o górnictwie wszystkie udziały w tej wyznaczonej spółce należą bezpośrednio lub pośrednio do Niderlandów.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Polsce

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. 2004 nr 167 poz. 1758 ze zmianami)

Opis:	Inwestycje Nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, bezpośrednio i pośrednio, wymaga zezwolenia. Zezwolenie jest wydawane, w drodze decyzji administracyjnej, przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jeżeli sprzeciwu nie wniesie Minister Obrony Narodowej, a w przypadku nieruchomości rolnych, jeżeli sprzeciwu również nie wniesie minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi.
Sektor:	Usługi poligraficzne i wydawnicze
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 221, ISIC rev 3.1 222
Rodzaj zastrzeżenia:	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. 1984 nr 5 poz. 24 ze zmianami
Opis:	Inwestycje Wymóg obywatelstwa wobec redaktorów naczelnych gazet i czasopism.
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Rodzaje przedsiębiorstw
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, art. 13 ust. 3 i art. 95 ust. 1
Opis:	Inwestycje Zakres działań przedstawicielstwa może obejmować wyłącznie reklamę i promocję zagranicznej spółki dominującej reprezentowanej przez to przedstawicielstwo. We wszystkich sektorach z wyjątkiem usług prawnych i usług świadczonych przez jednostki służby zdrowia inwestorzy spoza UE mają prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej; spółki z EOG mają dostęp również do formy spółek prawa cywilnego (spółki jawnej i spółki z nieograniczoną odpowiedzialnością).
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, art. 19
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Zagraniczni prawnicy mogą prowadzić działalność wyłącznie w formie spółki jawnej, spółki komandytowej lub spółki komandytowo-akcyjnej; spółki z EOG mają oprócz tego możliwość prowadzenia działalności w formie spółki cywilnej i spółki partnerskiej.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, Dz. U. 2009 nr 77 poz. 649 ze zmianami
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych może być wyłącznie jednostka prowadząca działalność w jednej z określonych polskich form prawnych.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych
Opis:	Inwestycje Osoba fizyczna pragnąca świadczyć usługi weterynaryjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej musi być obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego UE. Cudzoziemcy mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87905
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, Dz.U. 2004 nr 273 poz. 2702, art. 2 ust. 1
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Tłumaczem przysięgłym może być wyłącznie osoba fizyczna.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, Dz.U. 2003 nr 124 poz. 1151 Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, Dz.U. 2003 nr 124 poz. 1154, art. 16 i 31
Opis:	Usługi finansowe Pośrednicy ubezpieczeniowi muszą zarejestrować przedsiębiorstwo (nie jest dozwolona forma oddziału).
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu lotniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 742
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, art. 174 ust. 2 oraz art. 174 ust. 3
Opis:	Inwestycje W przypadku usług przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych oraz usług przechowywania luzem płynów lub gazów w portach lotniczych możliwość świadczenia pewnych kategorii usług zależy od wielkości portu lotniczego. Liczba usługodawców w poszczególnych portach lotniczych może zostać ograniczona z uwagi na brak miejsca, a z innych przyczyn – do minimum dwóch usługodawców. W odniesieniu do usług w zakresie eksploatacji portu lotniczego udział zagraniczny jest ograniczony do 49 %.

Sektor:	Energia
Podsektor:	Produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej Usługi przechowywania luzem płynów lub gazów Usługi związane z dystrybucją energii Sprzedaż hurtowa lub detaliczna energii elektrycznej
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 040,CPC 63297, CPC 74220, CPC 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, art. 32 i 33

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Na mocy ustawy Prawo energetyczne uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:

- a) wytwarzania paliw lub energii, z wyłączeniem wytwarzania: paliw stałych lub paliw gazowych, energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii, kogeneracji energii elektrycznej i ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej nieprzekraczającej 5 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii, ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW;
- b) magazynowania paliw gazowych w instalacjach magazynowych, skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego, jak również magazynowania paliw ciekłych, z wyłączeniem: lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz magazynowania paliw ciekłych w obrocie detalicznym;
- c) przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, z wyłączeniem: dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW;
- d) obrotu paliwami lub energią, z wyłączeniem: obrotu paliwami stałymi, obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy, obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100 000 euro, obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10 000 euro oraz obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną dokonywanego na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych przez domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi oraz obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW. Ograniczenia dotyczące obrotu nie mają zastosowania do usług w zakresie obrotu hurtowego paliwami gazowymi lub gazem płynnym lub do usług detalicznych w odniesieniu do gazu w butlach.

Właściwy organ może udzielić koncesji wyłącznie wnioskodawcy, który ma główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE, państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Portugalii

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 15/2005, art. 203,194 Statut portugalskiej Izby Adwokackiej (Estatuto da Ordem dos Advogados) oraz dekret z mocą ustawy 229/2004, art. 5, 7–9 Dekret z mocą ustawy 88/2003 art. 77 oraz 102 Statut Izby Radców Prawnych (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), zmieniony ustawą 49/2004, ustawą 14/2006 oraz dekretem z mocą ustawy nr 226/2008 Ustawa 78/2001, art. 31, 4. Rozporządzenie w sprawie mediacji rodzinnej i mediacji z zakresu prawa pracy (zarządzenie 282/2010) Ustawa 21/2007 w sprawie mediacji z zakresu prawa karnego, art. 12 Ustawa 32/2004 (zmieniona dekretem z mocą ustawy 282/2007 i ustawą 34/2009) o syndykach masy upadłości, art. 3, art. 5 i in. Dekret z mocą ustawy 54/2004, art. 1 (Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do wykonywania zawodu prawnika w zakresie prawa portugalskiego konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodu prawnika w zakresie prawa portugalskiego odbywa się na zasadzie wzajemności. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry. Usługi prawne w Portugalii mogą świadczyć wyłącznie kancelarie prawne, w których udziały należą wyłącznie do prawników przyjętych do portugalskiej palestry; dostęp do zawodu radcy prawnego („solicitadores”) jest uwarunkowany posiadaniem obywatelstwa państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowe Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 452/99, zmieniony i ponownie ogłoszony dekretem z mocą ustawy 310/2009 – Statut portugalskiej Izby Księgowych (Estatuto da Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas), art. 85, 87

Dekret z mocą ustawy 487/99, zmieniony i ponownie ogłoszony dekretem z mocą ustawy 224/2008 – Statut portugalskiej Izby Biegłych Rewidentów (Estatuto da Ordem dos Revisores Oficiais de Contas), art. 95–97

Opis:	Inwestycje Usługi rachunkowe: Właścicielami przedsiębiorstw księgowych mogą być wyłącznie księgowi posiadający licencję lokalną. Jednak usługi księgowe mogą być świadczone również przez osoby prawne zarejestrowane na mocy portugalskiego kodeksu spółek bez tego typu ograniczeń dotyczących własności w zakresie, w jakim same usługi księgowe są świadczone przez księgowych posiadających licencję lokalną.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez agencje inkasa Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87901, CPC 87902
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 49/2004
Opis:	Inwestycje Do świadczenia usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Rzecznicy patentowi
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 15/95, zmieniony ustawą 17/2010, w sprawie rzeczników patentowych, art. 2 Portaria 1200/2010, art. 5
Opis:	Transgraniczny handel usługami Rzecznicy patentowi muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego EOG.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 368/91 (statut Izby Lekarsko-Weterynaryjnej)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Portugalii.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, CPC 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 211/2004 (art. 3 i 25), zmieniony i ponownie ogłoszony dekretem z mocą ustawy 69/2011
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Osoby fizyczne muszą posiadać miejsce pobytu w państwie członkowskim EOG. Osoby prawne muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim EOG.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z rolnictwem
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 88
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 119/92 Ustawa 47/2011 Dekret z mocą ustawy 183/98
Opis:	Transgraniczny handel usługami Zawody: biologa, analityka chemicznego i agronoma mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 34/2013 Zarządzenie 273/2013
Opis:	Transgraniczny handel usługami Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznych usługodawców nie jest dozwolone. W odniesieniu do pracowników wyspecjalizowanych istnieje wymóg obywatelstwa.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC631, CPC 632 inne niż CPC 6321, CPC 63297
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy nr 21/2009 z dnia 19 stycznia Zarządzenia nr 417/2009 i 418/2009 z dnia 16 kwietnia
Opis:	Inwestycje Istnieje specjalny system zezwoleń dotyczących zakładania niektórych placówek handlu detalicznego. Dotyczy to placówek, w których powierzchnia sprzedaży przekracza 2 000 m ² , placówek należących do spółki lub grupy handlowej, której łączna powierzchnia sprzedaży wynosi lub przekracza 30 000 m ² , lub punktów handlowych, których całkowita powierzchnia użytkowa wynosi lub przekracza 8 000 m ² . Wyłączone są mikroprzedsiębiorstwa. Główne kryteria: wkład do różnorodności ofert handlowych; ocena usług oferowanych konsumentom; jakość zatrudnienia oraz społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw; integracja w środowisku miejskim; oraz wkład w rozwijanie efektywności.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 307/2007, art. 9, 14, 15. Zarządzenie 1430/2007

Opis:	Inwestycje Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze. W spółkach handlowych, w których kapitał jest reprezentowany przez udziały, udziały te powinny być imienne. Jedna osoba nie może jednocześnie, bezpośrednio lub pośrednio, posiadać ani prowadzić więcej niż czterech aptek ani zarządzać więcej niż czterema aptekami.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Rozdział I, sekcja VI dekretu z mocą ustawy 94-B/98, art. 34, nr 6, 7
Opis:	Usługi finansowe W celu założenia oddziału w Portugalii zagraniczne zakłady ubezpieczeń muszą wykazać wcześniejsze doświadczenie operacyjne wynoszące co najmniej pięć lat. Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 12/2006, zmieniony dekretem z mocą ustawy 180/2007; dekret z mocą ustawy 357-A/2007; rozporządzenie 7/2007-R, zmienione rozporządzeniem 2/2008-R Rozporządzenie 19/2008-R Rozporządzenie 8/2009
Opis:	Usługi finansowe Usługi w zakresie zarządzania funduszami emerytalnymi mogą być świadczone wyłącznie przez przedsiębiorstwa zarejestrowane w Portugalii i wyspecjalizowane w tym celu oraz przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Portugalii i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszami emerytalnymi w innych państwach członkowskich UE. Tworzenie oddziałów bezpośrednich z państw niebędących członkami UE nie jest dozwolone.

Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5122, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 194/98 Dekret z mocą ustawy 197/98 Dekret z mocą ustawy 331/99
Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego Aby zarejestrować statek w krajowym rejestrze statków, inwestor zagraniczny musi posiadać siedzibę główną w Portugalii.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71222
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret z mocą ustawy 41/80 z dnia 21 sierpnia
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do usług przewozu limuzynami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.
	Zastrzeżenia mające zastosowanie w Rumunii
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Traktowanie uprzywilejowane
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 312/2005 w sprawie nabywania prawa własności gruntów przez cudzoziemców, bezpieczeństwa i zagranicznych osób prawne
Opis:	Inwestycje Cudzoziemcy, bezpieczeństwa i osoby prawne (inne niż obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego UE i obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG) mogą nabyć prawo własności gruntów na warunkach określonych w traktatach międzynarodowych na zasadzie wzajemności. Cudzoziemcy, bezpieczeństwa i osoby prawne nie mogą nabyć prawa własności gruntów na warunkach bardziej korzystnych niż warunki mające zastosowanie do obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE i osób prawnych utworzonych zgodnie z prawodawstwem państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o adwokaturze Ustawa o mediacji Ustawa o notariuszach i notariacie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Zagraniczny prawnik może wykonywać zawód prawnika w formie wybranej spośród form dozwolonych na mocy prawa krajowego, w sposób niedyskryminujący. Te formy prawne opisano w art. 5 ust. 1 ustawy 51/1995 (kancelarie prawne prowadzone przez pojedynczych prawników, kancelarie prawne prowadzone przez wspólników, zawodowe spółki cywilne lub zawodowe spółki cywilne z ograniczoną odpowiedzialnością). Zagraniczny prawnik nie może przedstawiać pisemnych ani ustnych wniosków przed sądem ani innymi organami wymiaru sprawiedliwości, z wyjątkiem arbitrażu międzynarodowego.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Nadzwyczajne zarządzenie rządu nr 90/2008, ze zmianami, transponujące przepisy dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Ustawowe badanie sprawozdań finansowych mogą przeprowadzać wyłącznie biegli rewidenci lub firmy audytorskie zatwierdzone na warunkach przewidzianych w zarządzeniu nadzwyczajnym nr 90/2008.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa nr 297/2004 o rynkach kapitałowych Rozporządzenie CNVM (Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare) nr 2/2006 o rynkach regulowanych i alternatywnych systemach obrotu
Opis:	Usługi finansowe Uczestnikami rynku są rumuńskie osoby prawne utworzone jako spółki akcyjne zgodnie z przepisami prawa spółek. Alternatywnymi systemami obrotu może zarządzać operator systemu ustanowiony zgodnie z warunkami opisanymi powyżej lub firma inwestycyjna zatwierdzona przez CNVM.
Sektor:	Rybołówstwo,transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5122, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Zarządzenie rządu nr 42 z dnia 28 sierpnia 1997 r. Zarządzenie ministerialne nr 1627/2006
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Pływać pod rumuńską banderą mogą: a) statki należące do rumuńskich osób fizycznych lub prawnych; b) statki morskie należące do osób fizycznych posiadających obywatelstwo państwa członkowskiego UE lub państwa członkowskiego Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub do osób prawnych założonych (mających siedzibę) w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG; c) statki należące do zagranicznych osób fizycznych posiadających miejsce zamieszkania lub pobytu w Rumunii lub do rumuńskich oddziałów zagranicznych osób prawnych innych niż te określone w lit. b); oraz d) statki należące do zagranicznych osób fizycznych lub prawnych i najmowane na zasadzie czarteru bez załogi lub leasingu na okres dłuższy niż rok przez rumuńskie lub zagraniczne osoby fizyczne lub prawne. Nie można przyznać prawa do pływania pod rumuńską banderą statkom mającym 20 lat lub starszym.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Pozostały transport pasażerski rozkładowy Operatorzy usług drogowego transportu towarowego Pozostały transport pasażerski nierozkładowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC7121, CPC 7122, CPC 7123
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Rumuńska ustawa o transporcie drogowym (zarządzenie rządu nr 27/2011)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Przewoźnicy drogowi przewożący towary i pasażerów mogą używać wyłącznie pojazdów zarejestrowanych w Rumunii, posiadanych i używanych zgodnie z przepisami zarządzenia rządu.
Zastrzeżenia mające zastosowanie na Słowacji	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 586/2003 o adwokaturze, art. 2, 12
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa słowackiego, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Do uzyskania pełnego członkostwa w palestrze konieczne jest miejsce stałego zamieszkania (obecność handlowa). Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa słowackiego miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry. Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa słowackiego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.
Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 7131
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 51/1988 w sprawie górnictwa, art. 4a Ustawa 313/1999 w sprawie działalności geologicznej, art. 5
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W odniesieniu do górnictwa, działań związanych z górnictwem i działalności geologicznej wymagana jest rejestracja w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG (nie jest dozwolona forma oddziału).
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Środki:	Ustawa nr 540/2007 o audytorach, art. 3, 4, 5
Opis:	Inwestycje Jedynie przedsiębiorstwo, w którym przynajmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw głosu zarezerwowane jest dla obywateli lub stałych rezydentów Słowacji lub państwa członkowskiego UE, może zostać upoważnione do przeprowadzania audytów w Republice Słowackiej.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi architektoniczne Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu Usługi inżynieryjne Kompleksowe usługi inżynieryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 138/1992 o architektach i inżynierach, art. 3, 15, 15a, 17a, 18a
Opis:	Transgraniczny handel usługami Aby świadczyć te usługi, osoba fizyczna przebywająca na terytorium Republiki Słowackiej musi być członkiem Słowackiej Izby Architektów lub Słowackiej Izby Inżynierów. Do uzyskania członkostwa konieczne jest miejsce stałego zamieszkania na Słowacji.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 442/2004 w sprawie prywatnych lekarzy weterynarii, art. 2
Opis:	Transgraniczny handel usługami Obowiązkowe członkostwo w Słowackiej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej. Do uzyskania członkostwa konieczne jest miejsce stałego zamieszkania na Słowacji. Dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 140/1998 w sprawie produktów leczniczych i wyrobów medycznych, art. 35a Ustawa 578/2004 o dostawcach usług opieki zdrowotnej, pracownikach medycznych, organizacjach zawodowych
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki prowadzącej sprzedaż detaliczną produktów leczniczych i niektórych produktów medycznych wymagane jest miejsce stałego zamieszkania na Słowacji.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 92
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa nr 131 z dnia 21 lutego 2002 r. w sprawie szkolnictwa wyższego oraz zmian i uzupełnień do niektórych ustaw
Opis:	Inwestycje Do wystąpienia o zgodę właściwych organów na prowadzenie instytucji szkolnictwa wyższego finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest posiadanie siedziby w państwie członkowskim UE. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług szkolnictwa technicznego i zawodowego na poziomie średnim.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego
Podsektor:	Przetwarzanie i recykling zużytych baterii i akumulatorów, olei odpadowych, starych samochodów i odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 9402
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 223/2001 w sprawie odpadów
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, olei odpadowych, starych samochodów i odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych wymagana jest rejestracja w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG (wymóg miejsca siedziby).
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi medyczne, stomatologiczne, położnicze, pielęgniarskie, fizjoterapeutyczne i paramedyczne

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, CPC 9319
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Szczebel krajowy
Szczebel władzy:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Środki:	Ustawa 576/2004 w sprawie opieki zdrowotnej Ustawa 578/2004 o dostawach usług opieki zdrowotnej, pracownikach medycznych, organizacjach zawodowych
Opis:	Transgraniczny handel usługami Usługi te mogą być świadczone wyłącznie przez osoby fizyczne.
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa 435/2000 w sprawie żeglugi morskiej, art. 10
Opis:	Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego W Republice Słowackiej w celu zarejestrowania statku w krajowym rejestrze statków osoby prawne muszą posiadać siedzibę w Republice Słowackiej, a osoby fizyczne muszą być obywatelami lub stałymi rezydentami Republiki Słowackiej oraz posiadać miejsce stałego zamieszkania w Republice Słowackiej.
	Zastrzeżenia mające zastosowanie w Słowenii
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Zakon o odvetništvu (Neuradno prečišćeno besedilo-ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009 (ustawa o adwokaturze), nieurzędowa wersja skonsolidowana przygotowana przez słoweński parlament z dnia 21.5.2009)
Opis:	Inwestycje Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską Radę Adwokacką jest ograniczona do spółek jednoosobowych, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie prawnicy.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Zakon o revidiranju (Zrev-2 Uradni list RS,št.65/2008),(ustawa o audycie – Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 65/2008)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Wymagana obecność handlowa.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, CPC 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami
Opis:	Transgraniczny handel usługami W zakresie, w jakim Kanada oraz jej prowincje i terytoria umożliwiają słoweńskim obywatelom lub stałym rezydentom i przedsiębiorstwom świadczenie usług pośredników w obrocie nieruchomościami, Słowenia umożliwi kanadyjskim obywatelom lub stałym rezydentom i przedsiębiorstwom świadczenie usług pośredników w obrocie nieruchomościami na takich samych warunkach, jeżeli spełniają następujące wymogi: posiadają uprawnienia do prowadzenia działalności jako pośrednik w obrocie nieruchomościami w państwie pochodzenia, przedłożą odpowiednie dokumenty w sprawie niekaralności oraz są wpisane do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami w odpowiednim (słoweńskim) ministerstwie.

Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa farmaceutyczna (Dziennik Ustaw nr 36/2004), art. 2, 6–8, 13–14 Ustawa o produktach leczniczych (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 31/06, 45/08), art. 17, 21, 74, 79, 81
Opis:	Inwestycje Aptekę może prowadzić osoba fizyczna na podstawie koncesji wydawanej przez właściwy organ administracyjny gminy w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia po zasięgnięciu opinii Izby Farmacji oraz Instytutu Ubezpieczeń Zdrowotnych Słowenii.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa podstawowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie organizacji i finansowania edukacji (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 12/1996), ze zmianami, art. 40
Opis:	Inwestycje Szkoły podstawowe finansowane ze środków prywatnych mogą być zakładane wyłącznie przez słoweńskie osoby fizyczne lub prawne. Usługodawca musi ustanowić siedzibę statutową lub oddział.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne
Podsektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 931
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o świadczeniach zdrowotnych, Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 23/2005, art. 1,3, 62–64 Ustawa w sprawie leczenia niepłodności i technik wspomaganego rozrodu, Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 70/00, art. 15 i 16

Opis:	Inwestycje Monopol państwowy na następujące usługi: zaopatrzenia w krew, preparaty z krwi, pobieranie i przechowywanie organów ludzkich do przeszczepu, usługi socjomedyczne, higieniczne, epidemiologiczne i ekozdrowotne, usługi patoanatomiczne oraz techniki wspomaganego rozrodu.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o ubezpieczeniach emerytalno-rentowych (Dziennik Ustaw nr 109/2006), art. 306
Opis:	Usługi finansowe Plany emerytalne mogą być oferowane przez wspólny fundusz emerytalny (który nie jest osobą prawną i w związku z tym jest zarządzany przez zakład ubezpieczeń, bank lub towarzystwo emerytalne), towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń. Ponadto plany emerytalne mogą być oferowane przez podmioty oferujące plany emerytalne założone zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w państwie członkowskim UE.
Sektor:	Usługi w zakresie energii
Podsektor:	Transport paliwa rurociągami Przechowywanie i magazynowanie paliw transportowanych rurociągami
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7131, część CPC 742
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Energetski zakon (ustawa energetyczna), Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 27/07 – wersja skonsolidowana, 70/80, 22/2010
Opis:	Transgraniczny handel usługami Licencja jest wymagana do prowadzenia produkcji i dystrybucji paliw płynnych, obrotu paliwami płynnymi, przetwarzania ropy naftowej i produktów ropopochodnych, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej i paliw poprzez sieci, magazynowania paliw gazowych, płynnych i stałych, dostaw energii elektrycznej, gazu lub energii cieplnej, prowadzenia rynku energii elektrycznej lub gazu ziemnego oraz występowania jako przedstawiciel lub pośrednik rynkach energii elektrycznej i gazu ziemnego. Działalność ta podlega rejestracji, uwarunkowanej posiadaniem siedziby w Słowenii.
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem

	Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągnięcia z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Zobowiązania
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Art. 210 kodeksu morskiego
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Niehandlowe statki morskie mogą zostać zarejestrowane i pływać pod banderą Słowenii, jeżeli: a) ponad połowa statku należy do obywateli Republiki Słowenii, obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE lub osób prawnych, których siedziba znajduje się w Słowenii lub państwie członkowskim UE; lub b) ponad połowa statku należy do osób niebędących obywatelami ani stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE, ale operator statku jest jedną z osób, o których mowa w poprzednim akapicie, za zgodą właściciela statku. Jeżeli właściciel lub współwłaściciel nie jest obywatelem Słowenii ani osobą prawną z siedzibą w Słowenii, przed rejestracją statku należy wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela do odbioru pism sądowych i administracyjnych. O upoważnieniu należy powiadomić właściwy organ odpowiedzialny za prowadzenie rejestru. Nie ma możliwości rejestracji okrętów atomowych.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Hiszpanii

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Dekret królewski 664/1999 z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie inwestycji zagranicznych
Opis:	Inwestycje Inwestycje zagraniczne w branżach bezpośrednio związanych z inwestycjami w nieruchomości dla placówek dyplomatycznych państw niebędących członkami UE wymagają zezwolenia administracyjnego wydawanego przez hiszpańską Radę Ministrów, chyba że istnieje wzajemna umowa w sprawie liberalizacji.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, art. 13.1 ^a
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w palestrze. Członkami palestry, uprawnionymi do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa krajowego, mogą zostać wyłącznie obywatele lub stali rezydenci państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Real Decreto Legislativo 1/2011 de 1 de julio por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Auditoria de Cuentas, art. 8.1, 8.2.c, 9.2, 9.3,10.1
Opis:	Transgraniczny handel usługami Biegli rewidenci muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego UE. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do audytu spółek spoza UE notowanych na hiszpańskim rynku regulowanym.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Prawnicy specjalizujący się w prawie własności intelektualnej
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, art. 155–157
Opis:	Transgraniczny handel usługami Prawnicy specjalizujący się w prawie własności przemysłowej muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Real Decreto 1840/2000. Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española (statut hiszpańskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej), art. 62, 64
Opis:	Transgraniczny handel usługami Członkostwo w stowarzyszeniu zawodowym jest obowiązkowe; posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego UE jest warunkiem członkostwa, jednak warunek ten może zostać uchylony na mocy dwustronnego porozumienia zawodowego.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63108
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ley 13/1998 de 4 de Mayo de Ordenación del Mercado de Tabacos y Normativa Tributaria, art. 4
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Monopol państwa na sprzedaż detaliczną wyrobów tytoniowych. Do założenia działalności wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
Sektor:	Dystrybucja
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (ustawa 16/1997 z dnia 25 kwietnia w sprawie usług świadczonych przez apteki), art. 2, 3.1 Ley 29/2006, de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios, art. 2(5) (Ustawa 29/2006 z dnia 26 lipca, regulująca bezpieczeństwo i racjonalne używanie produktów farmaceutycznych i medycznych)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów leczniczych i szczególnych produktów medycznych. Każdy farmaceuta nie może otrzymać więcej niż jedną licencję. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze. Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych jest zabroniona.
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ley Orgánica 6/2001, de 21 de Diciembre, de Universidades. (ustawa 6 / 2001 z dnia 21 grudnia o szkołach wyższych), art. 4
Opis:	Inwestycje Aby otworzyć szkołę wyższą finansowaną ze środków prywatnych, która wydaje uznawane dyplomy lub przyznaje uznane stopnie naukowe, wymagane jest zezwolenie. Procedura obejmuje uzyskanie opinii Parlamentu. Stosowany jest test potrzeb ekonomicznych; główne kryteria to liczebność populacji i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Real Decreto Legislativo 6/2004, de 29 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de ordenación y supervisión de los seguros privados (ustawa o regulacji i nadzorze ubezpieczeń prywatnych)
Opis:	Usługi finansowe Przed założeniem oddziału lub agencji w Hiszpanii w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia od przynajmniej pięciu lat.

Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel regionalny (niższy od krajowego)
Środki:	<p>Andaluzja Decreto 80/2010, de 30 de marzo, de simplificación de trámites administrativos y de modificación de diversos Decretos para su adaptación al Decreto-ley 3/2009, de 22 de diciembre, por el que se modifican diversas Leyes para la transposición en Andalucía de la Directiva relativa a los Servicios en el Mercado Interior, art. 3.5</p> <p>Aragonia <u>Decreto 264/2007</u>, de 23 de octubre, del Gobierno de Aragón, por el que se aprueba el Reglamento de Guías de Turismo, art. 13</p> <p>Kantabria <u>Decreto 51/2001</u>, de 24 de julio, art. 4, por el que se modifica el <u>Decreto 32/1997</u>, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas</p> <p>Kastylia i León <u>Decreto 25/2000</u>, de 10 de febrero, por el que se modifica el <u>Decreto 101/1995</u>, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León.</p> <p>Kastylia-La Mancha <u>Decreto 96/2006</u>, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas.</p> <p>Katalonia Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, art. 88.</p> <p>Wspólnota Madrytu <u>Decreto 84/2006</u>, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de Marzo.</p> <p>Wspólnota Walencka <u>Decreto 90/2010</u>, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell.</p> <p>Estremadura <u>Decreto 43/2000</u>, de 22 de febrero, por el que se modifica el <u>Decreto 12/1996</u>, de 6 de febrero, por el que se aprueba el reglamento de la actividad profesional de Guía Turístico</p> <p>Galicja <u>Decreto 42/2001</u>, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo.</p> <p>Baleary <u>Decreto 136/2000</u>, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el <u>Decreto 112/1996</u>, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares.</p>

Wyspy Kanaryjskie

Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, art. 5

La Rioja

Decreto 20/2000, de 28 de abril, de modificación del Decreto 27/1997, de 30 de abril, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guías de Turismo.

Navarra

Decreto 125/95, de 20 de mayo, por el que se regula la profesión de guías de turismo en Navarra.

Księżstwo Asturii

Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias.

Region Murcji

Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas)

Opis:**Transgraniczny handel usługami**

Do świadczenia usług przewodnika turystycznego wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.

Sektor:

Rybołówstwo,transport

Podsektor:

Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem
Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie
Usługi pilotażowe i usługi cumownicze
Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn
Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego
Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne

Klasyfikacja gospodarcza:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia:

Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Zobowiązania

Szczebel władzy:

Szczebel krajowy

Środki:

Ustawa w sprawie portów i żeglugi morskiej (królewski dekret ustawodawczy 2/2011), art. 251, 252, 253 oraz zasada dodatkowa 16 tiret 4.a, oraz art. 6 dekretu królewskiego 1516/2007 w sprawie systemu prawnego dotyczącego kabotażu i żeglugi morskiej w interesie publicznym

Opis: **Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego**

W celu rejestracji statku w hiszpańskim rejestrze krajowym i pływania pod banderą hiszpańską właściciel statku lub osoba, która jest w posiadaniu tego statku, musi być obywatelem Hiszpanii lub posiadać miejsce zamieszkania w Hiszpanii lub być przedsiębiorstwem hiszpańskim lub z siedzibą w Hiszpanii lub zarejestrowanym w innym państwie członkowskim UE.

Aby zarejestrować statek w Rejestrze Specjalnym, spółka będąca właścicielem statku musi posiadać siedzibę na Wyspach Kanaryjskich.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Szwecji

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Lag om utländska filialer m.m (ustawa w sprawie zagranicznych oddziałów) (1992:160)
Aktiebolagslagen (ustawa o spółkach) (2005:551),
Ustawa o spółdzielczych stowarzyszeniach gospodarczych (1987:667)
Ustawa o europejskich ugrupowaniach interesów gospodarczych (1994:1927)

Opis: **Inwestycje**

Spółka zagraniczna, która nie została założona jako osoba prawna w Szwecji lub która prowadzi działalność za pośrednictwem przedstawiciela handlowego, prowadzi działalność handlową za pośrednictwem oddziału, zarejestrowanego w Szwecji, z niezależnym zarządem i oddzielną rachunkowością. Dyrektor zarządzający oddziału oraz wicedyrektor zarządzający, jeśli został wyznaczony, muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG. Osoba fizyczna niemająca miejsca zamieszkania w EOG, prowadząca działalność gospodarczą w Szwecji, wyznacza i rejestruje przedstawiciela mającego miejsce stałego zamieszkania w Szwecji, odpowiedzialnego za tę działalność. Dla działalności prowadzonej w Szwecji musi być prowadzona oddzielna rachunkowość. Właściwy organ może w indywidualnych przypadkach przyznać zwolnienia z wymogów dotyczących oddziału i miejsca stałego zamieszkania. Projekty budowlane, których okres realizacji jest krótszy niż rok, realizowane przez przedsiębiorstwo z siedzibą poza EOG lub przez osobę fizyczną zamieszkałą poza EOG, są zwolnione z wymogów zakładania oddziału lub wyznaczenia przedstawiciela mającego miejsce stałego zamieszkania w Szwecji.

Szwedzka spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może zostać założona przez osobę fizyczną posiadającą miejsce stałego zamieszkania w EOG, przez szwedzką osobę prawną lub przez osobę prawną utworzoną zgodnie z prawodawstwem w państwie EOG i posiadającą siedzibę statutową, siedzibę główną lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG. Spółka może być założycielem tylko jeżeli wszyscy właściciele z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą mają miejsce stałego zamieszkania w EOG. Założyciele spoza EOG mogą złożyć do właściwego organu wnioski o pozwolenie.

W przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych co najmniej 50 % członków rady dyrektorów, co najmniej 50 % zastępców członków rady dyrektorów, dyrektor zarządzający, wicedyrektor zarządzający i co najmniej jedna z osób upoważnionych do składania podpisów w imieniu spółki, o ile została wyznaczona, musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. Jeżeli żaden z przedstawicieli spółki/stowarzyszenia nie ma miejsca stałego zamieszkania w Szwecji, zarząd musi wyznaczyć i zarejestrować osobę mającą miejsce stałego zamieszkania w Szwecji, która została upoważniona do otrzymywania pism w imieniu spółki/stowarzyszenia. Odpowiednie warunki obowiązują dla ustanawiania wszystkich pozostałych rodzajów podmiotów prawnych.

Sektor:	Hodowla zwierząt
Podsektor:	Hodowla reniferów
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 014
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o hodowli reniferów (1971:437), pkt 1
Opis:	Inwestycje Właścicielami i operatorami hodowli reniferów mogą być tylko Lapończycy.
Sektor:	Rybołówstwo i akwakultura
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Prawo morskie (1994:1009) Ustawa rybna (1993:787) Zarządzenie w sprawie rybołówstwa, akwakultury i branży rybackiej (1994:1716) Rozporządzenia rybne Krajowej Rady ds. Rybołówstwa (2004:25) Rozporządzenie w sprawie ochrony statków (2003:438)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Połowy komercyjne oznaczają połowy z profesjonalną licencją połowową lub połowy prowadzone przez zagranicznych rybaków posiadających specjalne pozwolenie na połowy komercyjne na szwedzkich wodach terytorialnych lub w szwedzkiej strefie ekonomicznej.

Profesjonalna licencja połowowa może zostać wydana rybakowi, dla którego rybołówstwo ma podstawowe znaczenie w kontekście utrzymania się, oraz jeżeli jego działalność jest powiązana ze szwedzką branżą rybną. Związek ze szwedzką branżą rybacką można wykazać np. jeżeli w trakcie roku kalendarzowego rybak dokonuje połowy swoich połowów (pod względem wartości) w Szwecji, jeżeli połowa rejsów połowowych rozpoczyna się w szwedzkim porcie lub połowa rybaków we flocie posiada miejsca stałego zamieszkania w Szwecji.

W przypadku statków o długości przekraczającej pięć metrów wraz z profesjonalną licencją połowową wymagane jest pozwolenie na działalność statku rybackiego. Pozwolenie jest wydawane, jeżeli m.in. statek jest zarejestrowany w rejestrze krajowym, statek ma rzeczywiste związki gospodarcze ze Szwecją, posiadaczem pozwolenia jest rybak z profesjonalną licencją połowową oraz dowódcą statku jest rybak z profesjonalną licencją połowową.

Dowódca statku rybackiego o pojemności brutto powyżej 20 musi być obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego EOG. Wyłączenia mogą być przyznawane przez szwedzką agencję ds. transportu.

Statek uznaje się za szwedzki i mogący pływać pod szwedzką banderą, jeśli w ponad połowie należy do szwedzkich obywateli lub osób prawnych. Rząd może pozwolić zagranicznym statkom na pływanie pod szwedzką banderą, jeżeli ich działania pozostają pod kontrolą Szwecji albo ich właściciel jest w stanie wykazać, że posiada miejsce stałego zamieszkania w Szwecji. Statki, które w 50 % należą do obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego EOG lub spółek posiadających statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG i których działania są kontrolowane ze Szwecji, również mogą zostać zarejestrowane w szwedzkim rejestrze.

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza: Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Środki: Rättegångsbalken (szwedzki kodeks postępowania sądowego) (1942:740)
Kodeks postępowania szwedzkiej Rady Adwokackiej przyjęty w dniu 29 sierpnia 2008 r.

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Do członkostwa w palestrze, będącego warunkiem stosowania szwedzkiego tytułu „advokat”, wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w UE, EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Wyłączenia mogą być przyznawane przez zarząd szwedzkiej Rady Adwokackiej. Członkostwo w palestrze nie jest niezbędne do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa krajowego.

Członek szwedzkiej palestry może być zatrudniony wyłącznie przez innego członka palestry lub spółkę prowadzącą działalność członka palestry. Członek palestry może być jednak zatrudniony przez zagraniczną spółkę prowadzącą działalność adwokacką, pod warunkiem że spółka ta ma siedzibę w państwie członkowskim UE lub EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Członkowie palestry prowadzący działalność w ramach kancelarii lub spółki osobowej nie mogą realizować celów innych niż wykonywanie zawodu adwokata ani prowadzić działalności innej niż wykonywanie zawodu adwokata. Współpraca z innymi kancelariami adwokackimi jest dozwolona, ale współpraca z zagranicznymi kancelariami wymaga zgody zarządu Rady Adwokackiej.

Wykonywać zawód adwokata, posiadać udziały w kancelarii prawnej lub być wspólnikiem w kancelarii prawnej, bezpośrednio lub pośrednio, lub poprzez kancelarię, może jedynie członek palestry. Członkiem lub zastępcą członka zarządu lub zastępcą dyrektora zarządzającego lub osobą upoważnioną do składania podpisów lub sekretarzem kancelarii lub spółki osobowej może być wyłącznie członek palestry.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Revisorslagen (ustawa o audytorach) (2001:883) Revisionslag (ustawa o audycie) (1999:1079) Aktiebolagslagen (ustawa o spółkach) (2005:551) Lag om ekonomiska föreningar (ustawa o spółdzielczych stowarzyszeniach gospodarczych) (1987:667) Pozostałe, określające wymogi dotyczące korzystania z usług zatwierdzonych audytorów
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji, upoważnieni audytorzy i zarejestrowane firmy audytorskie mogą świadczyć usługi ustawowego badania sprawozdań finansowych niektórych podmiotów prawnych, w tym wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, i na rzecz osób fizycznych.</p> <p>Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji i zarejestrowane publiczne przedsiębiorstwa rachunkowe mogą być udziałowcami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych).</p> <p>Do zatwierdzenia wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.</p> <p>Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji.</p> <p>Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są certyfikowanymi lub zatwierdzonymi księgowymi, muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG, chyba że rząd lub organ rządowy wyznaczony przez rząd w danej sprawie zdecyduje inaczej.</p>
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wynajmu lub leasingu pojazdów bez obsługi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 831
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe

Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lag (1998:424) om biluthyrning (ustawa o wynajmie i leasingu samochodów)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Podmioty świadczące usługi wynajmu lub leasingu samochodów osobowych i niektórych pojazdów terenowych (<i>terrängmotorfordon</i>) bez kierowcy, będących przedmiotem wynajmu lub leasingu przez okres krótszy niż jeden rok, są zobowiązane do wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za zapewnienie m.in. prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa drogowego. Taka osoba musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w Szwecji.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi Wynajem lub leasing statków
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 83103
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Sjölagen (prawo morskie) (1994:1009), rozdział 1, § 1
Opis:	Inwestycje W celu pływania pod szwedzką banderą w przypadku udziału podmiotów zagranicznych we własności statku konieczne jest wykazanie przewagi szwedzkich podmiotów gospodarczych. Przewaga szwedzkich podmiotów gospodarczych oznacza proporcjonalnie duży udział szwedzkiej własności w statku oraz to, że statek jest obsługiwany w Szwecji. Zagraniczne statki mogą uzyskać zwolnienie od tej zasady, jeśli są najmowane lub dzierżawione przez szwedzką osobę prawną w drodze umów czarteru bez załogi. Aby uzyskać zwolnienie, umowę czarteru bez załogi należy przedłożyć do szwedzkiej administracji morskiej oraz wykazać, że czarterujący ponosi pełną odpowiedzialność za eksploatację i załogę najmowanego lub dzierżawionego statku. Czas trwania umowy powinien wynosić co najmniej od jednego roku do dwóch lat.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Pozostałe usługi biznesowe
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87909
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o spółdzielniach budowlanych (1991:614)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Plan gospodarczy spółki budowlanej musi zostać poświadczony przez przynajmniej dwie osoby. Osoby te muszą być publicznie zatwierdzone przez odpowiednie organy w EOG.

Sektor:	Pozostałe usługi biznesowe, gdzie indziej niesklasyfikowane
Podsektor:	Lombardy
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 87909
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	USTAWA LOMBARDOWA (1995:1000)
Opis:	Inwestycje Lombardy muszą mieć formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub oddziału.
Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 631, część CPC 6322
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa alkoholowa (2010:1622)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Systembolaget AB ma państwowy monopol na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wina i piwa (z wyjątkiem piwa bezalkoholowego). Napoje alkoholowe są to napoje o objętościowej zawartości alkoholu powyżej 2,25 %. W przypadku piwa limit objętościowej zawartości alkoholu wynosi 3,5 %.
Sektor:	Usługi poligraficzne i wydawnicze
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 22, CPC 88442
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o wolności prasy (1949:105) Ustawa podstawowa o wolności wypowiedzi (1991:1469) Ustawa w sprawie zarządzeń dotyczących ustawy o wolności prasy oraz ustawa podstawowa o wolności wypowiedzi (1991:1559)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Osoby fizyczne będące właścicielami czasopism, które są drukowane i wydawane w Szwecji, muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w Szwecji lub być obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego EOG. Właściciele takich czasopism będący osobami prawnymi muszą mieć siedzibę w EOG. Czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne muszą posiadać odpowiedzialnego za nie edytora, który musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w Szwecji.

Sektor:	Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego
Podsektor:	Ochrona powietrza i klimatu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9404
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa o pojazdach (2002:574)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Jedynie podmioty posiadające w Szwecji siedzibę lub siedzibę główną kwalifikują się do uzyskania akredytacji do przeprowadzania kontroli gazów spalinowych.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Lag om försäkringsförmedling (ustawa w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego) (2005:405), rozdział 3, § 2
Opis:	Usługi finansowe Przedsiębiorstwa prowadzące usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego, które to przedsiębiorstwa nie zostały zarejestrowane w Szwecji, mogą być zakładane wyłącznie w formie oddziału.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Ustawa w sprawie ubezpieczycieli zagranicznych w Szwecji (1998:293)
Opis:	Usługi finansowe Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich jest dopuszczalne wyłącznie poprzez usługodawcę świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w Szwecji i pod warunkiem, że zagraniczny usługodawca i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy przedsiębiorstw lub zawarły umowę o współpracy.
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku**Szczebel władzy:** Szczebel krajowy**Środki:** Sparbankslagen (ustawa w sprawie banków oszczędnościowych) (1987:619), rozdział 2, § 1, część 2**Opis:** **Usługi finansowe**
Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną posiadającą miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim EOG.**Sektor:** Transport**Podsektor:** Wszelka handlowa działalność morską podejmowana przez statek morski, inna niż rybołówstwo i akwakultura, ale obejmująca usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie
Usługi pilotażowe i usługi cumownicze
Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn
Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego
Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne**Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590**Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Zobowiązania**Szczebel władzy:** Szczebel krajowy**Środki:** Ustawa morską (1994:1009), zarządzenie w sprawie bezpieczeństwa statków (1994:1009)
Rozporządzenie w sprawie ochrony statków (2003:438)**Opis:** **Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Statek uznaje się za szwedzki i mogący pływać pod szwedzką banderą, jeśli ponad połowa kapitału należy do szwedzkich obywateli lub osób prawnych. Rząd może pozwolić zagranicznym statkom na pływanie pod szwedzką banderą, jeżeli ich działania pozostają pod kontrolą Szwecji albo ich właściciel jest w stanie wykazać, że posiada miejsce stałego zamieszkania w Szwecji.
Statki, które w 50 % lub więcej należą do obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego EOG lub spółek posiadających statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG i których działania są kontrolowane ze Szwecji, mogą również zostać zarejestrowane w szwedzkim rejestrze.
Dowódca statku handlowego lub statku tradycyjnego musi być obywatelem lub stałym rezydentem państwa członkowskiego EOG. Wyłączenia mogą być przyznawane przez szwedzką agencję ds. transportu.
Osobne szwedzkie zastrzeżenie dotyczy statków wykorzystywanych do rybołówstwa i akwakultury.**Sektor:** Transport**Podsektor:** Usługi transportu kolejowego

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7111
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Järnvägslagen (ustawa kolejowa) (2004:519), rozdział 5, sekcja 2c
Opis:	Inwestycje Tylko jeden przewoźnik może zabierać lub dowozić pasażerów na trasie między Sztokholmem i portem lotniczym Arlanda (w przypadkach gdy Arlanda jest miejscem rozpoczęcia lub przeznaczenia podróży). Przewoźnik obsługujący trasę między Sztokholmem i portem lotniczym Arlanda może umożliwić korzystanie z przedmiotowej linii innym przewoźnikom. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do transportu pasażerów między portem lotniczym Arlanda i miejscami przeznaczenia innymi niż Sztokholm.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi przewozu drogowego towarów i pasażerów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Yrkestrafiklag (2012:210) (ustawa o transporcie zarobkowym) Lag om vägtrafikregister (2001:558) (ustawa o rejestrze ruchu drogowego) Yrkestrafikförordning (2012:237) (rozporządzenie rządu o transporcie zarobkowym) Taxitrafiklag (2012:211) (ustawa taksówkowa) Taxitrafikförordning (2012:238) (rozporządzenie rządu w sprawie taksówek)
Opis:	Transgraniczny handel usługami Do prowadzenia działalności jako przewoźnik w zakresie transportu drogowego wymagana jest szwedzka licencja. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez spółkę osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (czyli <i>de facto</i> jest to wymóg w zakresie miejsca zamieszkania – zob. szwedzkie zastrzeżenia dotyczące rodzajów przedsiębiorstw). Zgodnie z kryteriami otrzymania licencji dla innych przewoźników drogowych wymaga się, by spółka posiadała siedzibę w UE, posiadała miejsce prowadzenia działalności w Szwecji i wyznaczyła osobę fizyczną działającą jako kierownik ds. transportu, która musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w UE. Licencje są przyznawane w sposób niedyskryminacyjny z tym wyjątkiem, że przewoźnicy oferujący usługi przewozu drogowego towarów i pasażerów mogą co do zasady wykorzystywać wyłącznie pojazdy zarejestrowane w krajowym rejestrze ruchu drogowego. Jeśli pojazd jest zarejestrowany za granicą, należy do osoby fizycznej lub prawnej, której główne miejsce zamieszkania znajduje się za granicą, i został sprowadzony do Szwecji do tymczasowego użytku, może być tymczasowo wykorzystywany w Szwecji. Użytek tymczasowy jest zwyczajowo definiowany przez szwedzką agencję ds. transportu jako nieprzekraczający jednego roku.

Przewoźnicy oferujący transgraniczne usługi przewozu drogowego towarów i pasażerów za granicą muszą posiadać licencję na prowadzenie takiej działalności wydaną przez właściwy organ w państwie, w którym mają siedzibę. Dodatkowe wymagania dotyczące handlu transgranicznego mogą zostać określone w dwustronnych umowach o transporcie drogowym. W przypadku pojazdów, do których taka dwustronna umowa nie ma zastosowania, konieczna jest licencja szwedzkiej agencji ds. transportu.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel regionalny
Środki:	W odniesieniu do Anglii i Walii, Solicitors Act 1974, Administration of Justice Act 1985 i Legal Services Act 2007 W odniesieniu do Szkocji, Solicitors (Scotland) Act 1980 oraz Legal Services (Scotland) Act 2010 W odniesieniu do Irlandii Północnej, Solicitors (Northern Ireland) Order 1976 Ponadto środki stosowane w każdej jurysdykcji obejmują wszelkie wymogi określone przez organy zawodowe i regulacyjne.
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia niektórych usług prawnych dotyczących prawa krajowego Zjednoczonego Królestwa odpowiedni organ regulacyjny lub zawodowy może określić wymogi w zakresie miejsca zamieszkania (obecności handlowej). Może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państw członkowskich UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Ponadto prawo krajowe może obejmować niedyskryminujące wymogi dotyczące organizacji dozwolonych form prawnych.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi weterynaryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Veterinary Surgeons Act (1966)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Dostęp wyłącznie przez spółki osobowe lub osoby fizyczne.

Do przeprowadzania zabiegów weterynaryjnych wymagana jest fizyczna obecność. Zgodnie z ustawą Veterinary Surgeons Act przeprowadzenie w Zjednoczonym Królestwie zabiegów weterynaryjnych przez osobę, która nie jest lekarzem weterynarii (a zatem również członkiem izby lekarsko-weterynaryjnej Royal College of Veterinary Surgeons (RCVS)), jest przestępstwem.

Sektor:	Energia
Podsektor:	Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego, usługi związane z górnictwem, powiązane usługi w zakresie doradztwa naukowego i technicznego
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 11,CPC 883,CPC 8675
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Petroleum Act 1988
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Do podjęcia działalności poszukiwawczej i wydobywczej na szelfie kontynentalnym Zjednoczonego Królestwa (UK Continental Shelf – UKCS) oraz świadczenia usług wymagających bezpośredniego dostępu do zasobów naturalnych lub ich eksploatacji niezbędna jest licencja.</p> <p>Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do licencji wydanych w odniesieniu do działalności wydobywczej na szelfie kontynentalnym Zjednoczonego Królestwa. Aby uzyskać licencję, spółka musi posiadać miejsce prowadzenia działalności w Zjednoczonym Królestwie. Oznacza to: a) posiadanie w Zjednoczonym Królestwie personelu; b) rejestrację w Companies House spółki w Zjednoczonym Królestwie; lub c) rejestrację w Companies House oddziału spółki zagranicznej w Zjednoczonym Królestwie. Wymóg ten dotyczy każdego przedsiębiorstwa, które ubiega się o nową licencję, oraz każdego przedsiębiorstwa, które chce przystąpić do istniejącej licencji poprzez przeniesienie. Ma on zastosowanie do wszystkich licencji oraz do wszystkich przedsiębiorstw, bez względu na to, czy dane przedsiębiorstwo prowadzi działalność operacyjną.</p> <p>Aby być stroną licencji obejmującej obszar wydobycia, spółka musi: a) być zarejestrowana w Companies House jako spółka ze Zjednoczonego Królestwa; lub b) prowadzić działalność za pośrednictwem stałego miejsca prowadzenia działalności w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z sekcją 148 ustawy Finance Act 2003 (co zazwyczaj wymaga posiadania w Zjednoczonym Królestwie personelu).</p>
Sektor:	Rybołówstwo Transport
Podsektor:	Wszelka handlowa działalność morska podejmowana przez statek morski, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem Usługi transportu (pasażerów i ładunków) świadczone przez statki morskie Usługi pilotażowe i usługi cumownicze Usługi ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn Inne usługi wspierające w branży transportu wodnego Budowa dróg wodnych, portów, tam i inne roboty wodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku

- Szczebel władzy:** Szczebel krajowy
- Środki:** Merchant Shipping (Registration of Ships) Regulations 1993 oraz Merchant Shipping Act 1995
- Opis:** **Inwestycje i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Aby móc zarejestrować statek pod banderą Zjednoczonego Królestwa, większościowy udział w statku musi należeć do osób spełniających określone warunki. Do osób spełniających te warunki mogą należeć m.in. następujące osoby: obywatele brytyjscy mieszkający w Zjednoczonym Królestwie; obywatele brytyjscy niemieszkający w Zjednoczonym Królestwie, jeżeli wyznaczyli przedstawiciela mieszkającego / posiadającego siedzibę w Zjednoczonym Królestwie; spółki zarejestrowane w Zjednoczonym Królestwie i EOG posiadające miejsce prowadzenia działalności lub wyznaczonego przedstawiciela w Zjednoczonym Królestwie.
-

ZAŁĄCZNIK II

Uwaga

Zastrzeżenia dotyczące przyszłych środków

1. W wykazie Strony do niniejszego załącznika określono, w art. 8.15 (Zastrzeżenia i wyjątki), art. 9.7 (Zastrzeżenia), art. 14.4 (Zastrzeżenia), a w przypadku Unii Europejskiej w art. 13.10 (Zastrzeżenia i wyjątki), zastrzeżenia przyjęte przez daną Stronę w odniesieniu do konkretnych sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności, dla których Strona może utrzymać obowiązujące środki lub przyjąć nowe lub bardziej ograniczające środki, które nie wypełniają zobowiązań wynikających z:
  - a) art. 8.6 (Traktowanie narodowe), art. 9.3 (Traktowanie narodowe) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.3 (Traktowanie narodowe);
  - b) art. 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie), art. 9.5 (Najwyższe uprzywilejowanie) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie);
  - c) art. 8.4 (Dostęp do rynku), art. 9.6 (Dostęp do rynku) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.6 (Dostęp do rynku);
  - d) art. 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji);
  - e) art. 8.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i rada dyrektorów) lub, w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i rada dyrektorów);
  - f) w przypadku Unii Europejskiej, art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych); lub
  - g) art. 14.3 (Zobowiązania).
2. Zastrzeżenia Strony nie naruszają praw i zobowiązań Stron na mocy GATS.
3. Każde zastrzeżenie określa następujące elementy:
  - a) **sektor** odnosi się do ogólnego sektora, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
  - b) **podsektor** odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
  - c) **klasyfikacja gospodarcza** odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej zastrzeżeniem zgodnie z CPC, ISIC rev 3.1, lub inaczej jak wyraźnie opisano w zastrzeżeniu Strony;
  - d) **rodzaj zastrzeżenia** określa zobowiązanie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku którego dokonano zastrzeżenia;
  - e) **opis** określa zakres sektorów, podsektorów lub działalności objętych zastrzeżeniem; oraz
  - f) **obowiązujące środki** oznaczają, dla celów przejrzystości, obowiązujące środki mające zastosowanie do sektora, podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem.
4. Przy interpretacji zastrzeżenia uwzględnia się wszystkie jego elementy. Kategoria **Opis** ma pierwszeństwo przed wszystkimi innymi kategoriami.
5. Zastrzeżenie przyjęte na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środka przyjętego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej na szczeblu krajowym, jak również do środka o charakterze rządowym w państwie członkowskim Unii Europejskiej, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie Unii Europejskiej. Zastrzeżenie wprowadzone przez Kanadę na szczeblu rządu krajowego lub przez państwo członkowskie Unii Europejskiej ma zastosowanie do środka rządu na szczeblu regionalnym, prowincjonalnym, terytorialnym lub lokalnym w tym kraju.
6. W przypadku gdy Strona utrzymuje środek nakładający wymóg, zgodnie z którym usługodawca powinien być osobą fizyczną, jej obywatelem, stałym mieszkańcem lub mieszkańcem na jej terytorium jako warunek świadczenia usług na jej terytorium, zastrzeżenie odnośnie do danego środka dotyczącego transgranicznego handlu usługami funkcjonuje, w zakresie danego środka, jako zastrzeżenie w odniesieniu do inwestycji.

7. Zastrzeżenie dotyczące środka, który nakłada wymóg, zgodnie z którym usługodawca powinien być osobą fizyczną, obywatelem, stałym mieszkańcem lub mieszkańcem na jej terytorium jako warunek świadczenia usług finansowych w Kanadzie, wyrażone w odniesieniu do art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych) funkcjonuje jako zastrzeżenie w odniesieniu do art. 13.3 (Traktowanie narodowe), 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie), 13.6 (Dostęp do rynku) oraz art. 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i rada dyrektorów) w zakresie dotyczącym tego środka.

8. Do celów niniejszego załącznika obejmującego wykaz każdej ze Stron do niniejszego załącznika:

ISIC rev 3.1 oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC rev 3.1, 2002.

9. W wykazie Unii Europejskiej do niniejszego załącznika stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Republika Czeska

DE Niemcy

DK Dania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

ES Hiszpania

EE Estonia

FI Finlandia

FR Francja

EL Grecja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LV Łotwa

LT Litwa

LU Luksemburg

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SK Słowacja

SI Słowenia

SE Szwecja

UK Zjednoczone Królestwo

Wykaz Kanady**Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kanadzie****(obowiązujące we wszystkich prowincjach i terytoriach)****Zastrzeżenie II-C-1**

Sektor:	Sprawy ludności rdzennej
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka nieprzyznającego inwestorom z Unii Europejskiej i ich inwestycjom lub usługodawcom z Unii Europejskiej, praw lub preferencji przyznawanych ludności rdzennej.
Obowiązujące środki:	<i>Constitution Act, 1982, stanowiący Schedule B do Canada Act 1982 (U.K.), 1982, c. 11</i>

Zastrzeżenie II-C-2

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego zbiorowych porozumień marketingowych w odniesieniu do produktów rolnych, obejmującego takie rodzaje działalności jak produkcja, wycena, zakup, sprzedaż lub wszelka inna działalność zmierzająca do przygotowania produktu w odpowiedniej formie lub udostępnienia go w odpowiednim miejscu lub czasie, w celu kupna do konsumpcji lub użycia.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-3

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:**

Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:**Inwestycje**

1. Kolumbia Brytyjska, Nowy Brunswik, Nowa Szkocja, Nunavut, Wyspa Księcia Edwarda, Quebec, Terytoria Północno-Zachodnie i Yukon zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka odnoszącego się do przedsiębiorstwa z Kanady, które jest inwestycją objętą niniejszą Umową, określającego wymóg, by 25 procent lub mniej członków zarządu, lub jakiegokolwiek komitetu w ramach tego przedsiębiorstwa, posiadało określone obywatelstwo. Zmiana środka, o którym mowa powyżej, nie może zmniejszać zgodności tego środka, istniejącej bezpośrednio przed zmianą, ze zobowiązaniami określonymi w rozdziale ósmym (Inwestycje).
2. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka określającego wymóg, by do 50 procent członków zarządu przedsiębiorstwa będącego inwestycją objętą niniejszą Umową posiadało zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie. Przyznanie prawa pobytu obywatelowi lub stałemu rezydentowi Unii Europejskiej, który został powołany do zarządu przedsiębiorstwa będącego inwestycją objętą niniejszą Umową, nastąpi zgodnie z kanadyjskim prawem odnoszącym się do wjazdu cudzoziemców. Jednakże obywatel lub stały rezydent Unii Europejskiej nie podlega testowi potrzeb ekonomicznych wyłącznie w celu powołania go na członka zarządu.

Obowiązujące środki:**Zastrzeżenie II-C-4****Sektor:**

Wszystkie sektory

Podsektor:**Klasyfikacja gospodarcza:****Rodzaj zastrzeżenia:**

Dostęp do rynku

Traktowanie narodowe

Opis:**Inwestycje**

Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego wymogów w zakresie miejsca zamieszkania w odniesieniu do własności gruntów położonych nad samym oceanem przez inwestorów z Unii Europejskiej lub przez ich inwestycje.

Obowiązujące środki:**Zastrzeżenie II-C-5****Sektor:**

Rybołówstwo

Podsektor:

Rybołówstwo i usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 04, 882

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do zbiorowych porozumień marketingowych i handlowych dotyczących ryb i owoców morza, a także licencjonowania połowów lub działań związanych z połowami, w tym wejście zagranicznych statków rybackich do wyłącznej strefy ekonomicznej Kanady, na morze terytorialne, wody wewnętrzne lub do portów, oraz korzystania z wszelkich usług w tych miejscach. 2. Kanada dołoży wszelkich starań, aby przyznać statkom uprawnionym do pływania pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej traktowanie nie mniej korzystne niż to, jakie przyznaje w podobnych sytuacjach statkom uprawnionym do pływania pod banderą któregośkolwiek innego państwa obcego.
Obowiązujące środki:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.C. 1985, c. F-14 <i>Coastal Fisheries Protection Act</i> , R.S.C. 1985, c. C-33 <i>Coastal Fisheries Protection Regulations</i> , C.R.C. 1978, c. 413 Polityka wydawania pozwoleń na połowy przemysłowe (Commercial Fisheries Licensing Policy) Polityka w zakresie inwestycji zagranicznych w kanadyjskim sektorze rybołówstwa (<i>Policy on Foreign Investment in the Canadian Fisheries Sector</i>), 1985 <i>Freshwater Fish Marketing Act</i> , R.S.C. 1985, c. F-13

Zastrzeżenie II-C-6

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi związane z rynkami papierów wartościowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8132
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka odnoszącego się do nabycia, sprzedaży lub innego rodzaju dysponowania przez obywateli lub stałych rezydentów Unii Europejskiej obligacjami, bonami skarbowymi lub innymi rodzajami dłużnych papierów wartościowych, emitowanych przez rząd Kanady lub jakiegokolwiek rząd kanadyjski poniżej szczebla krajowego.
Obowiązujące środki:	<i>Financial Administration Act</i> , R.S.C. 1985, c. F-11

Zastrzeżenie II-C-7

Sektor:	Przemysł żywności, napojów i leków
Podsektor:	Sklepy sprzedające napoje alkoholowe, wino i piwo
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 241, 242, 243, 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Ustawa o przywozie odurzających napojów alkoholowych (<i>Importation of Intoxicating Liquors Act</i>) nadaje każdemu rządowi prowincji monopol w zakresie przywozu odurzających napojów alkoholowych wwożonych na jej terytorium.
Obowiązujące środki:	<i>Importation of Intoxicating Liquors Act</i> , R.S.C. 1985, c. I-3

Zastrzeżenie II-C-8

Sektor:	Sprawy mniejszości
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje mniejszości w niekorzystnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-9

Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług publicznych w zakresie egzekwowania prawa i więzienia oraz następujących usług w zakresie, w jakim stanowią one usługi społeczne stworzone lub utrzymywane dla celów publicznych: bezpieczeństwa lub ubezpieczenia dochodów, zabezpieczenia lub ubezpieczenia społecznego, opieki socjalnej, edukacji publicznej, publicznych szkoleń, ochrony zdrowia i opieki nad dziećmi.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-10

Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego świadczenia usług społecznych, nie zastrzeżonych w inny sposób na podstawie zastrzeżenia II-C-9 w odniesieniu do usług społecznych.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie obejmuje przyjęcia nowego środka nakładającego ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w świadczeniu takich usług społecznych.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenie II-C-11

Sektor: Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do poboru, uzdatniania i dystrybucji wody.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenie II-C-12

Sektor: Transport

Podsektor: Usługi transportu rurociągami

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 713

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wydawania świadectw dotyczących transportu paliw rurociągami.

Obowiązujące środki: *National Energy Board Act, R.S.C. 1985, c. N-7*

Zastrzeżenie II-C-13

Sektor: Transport

Podsektor: Sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego, zgodnie z definicją w art. 8.1 (Definicje) i 9.1 (Definicje)

Klasyfikacja gospodarcza: Zdefiniowane w art. 8.1 (Definicje) i 9.1 (Definicje)

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do sprzedaży i marketingu usług transportu lotniczego.
2. Dla większej pewności zaznacza się, że zastrzeżenie to nie ma wpływu na prawa i zobowiązania Kanady wynikające z *Umowy o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi* sporządzonej w Brukseli dnia 17 grudnia 2009 r. i w Ottawie dnia 18 grudnia 2009 r.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenie II-C-14

Sektor: Transport

Podsektor: Roboty budowlane związane z drogami wodnymi, portami, tamami i inne roboty wodne
Usługi transportu świadczone przez statki morskie lub śródlądowe
Usługi wspierające i inne usługi w branży transportu wodnego
Wszelka inna działalność morską o charakterze handlowym realizowana przez statek lub ze statku zgodnie z opisem poniżej.

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 5133, 5223, 721, 722, 745, wszelka pozostała działalność morską o charakterze handlowym realizowana przez statek lub ze statku

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Zobowiązania

Opis:**Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego**

1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka mającego wpływ na inwestycje w usługi kabotażu morskiego lub świadczenie tych usług, w tym:
  - a) transportu towarów lub pasażerów statkiem między portami na terytorium Kanady lub nad szelfem kontynentalnym Kanady, bezpośrednio lub poprzez miejsce położone poza Kanadą; jednak w odniesieniu do wód nad szelfem kontynentalnym Kanady, transportu towarów lub pasażerów jedynie w odniesieniu do poszukiwania, eksploatacji lub transportowania minerałów lub nieożywionych zasobów naturalnych szelfu kontynentalnego Kanady; oraz
  - b) prowadzenia przez statek jakiegokolwiek innej działalności morskiej o charakterze handlowym na terytorium Kanady oraz, w odniesieniu do wód nad szelfem kontynentalnym, tego rodzaju innej działalności morskiej o charakterze handlowym, związanej z poszukiwaniem, eksploatacją lub transportowaniem minerałów lub nieożywionych zasobów naturalnych szelfu kontynentalnego Kanady.
2. Niniejsze zastrzeżenie dotyczy między innymi ograniczeń i warunków dla usługodawców uprawnionych do udziału w tej działalności, do kryteriów wydania tymczasowego pozwolenia na kabotaż dla zagranicznych statków oraz do ograniczeń co do liczby pozwoleń na kabotaż wydawanych statkom pod obcą banderą.
3. Dla większej pewności zaznacza się, że niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie między innymi do działalności morskiej o charakterze handlowym prowadzonej przez statek lub ze statku, w tym usług dowozowych i przemieszczania pustych kontenerów.
4. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do środka dotyczącego inwestycji w następujące usługi kabotażu morskiego lub świadczenia tych usług, prowadzonych ze statku eksploatowanego przez przedsiębiorstwo z Unii Europejskiej, lub ze statku eksploatowanego przez przedsiębiorstwo z państwa trzeciego⁽¹⁾, będącego własnością lub kontrolowanego przez obywatela lub stałego rezydenta Unii Europejskiej, jeśli statek ten jest zarejestrowany zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej i pływa pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej:
  - a) przemieszczania własnych lub dzierżawionych pustych kontenerów na zasadach niedochodowych;
  - b) (i) ciągłego wstępnego lub dalszego transportu ładunku międzynarodowego między portem w Halifaksie a portem w Montrealu, oraz między portem w Montrealu a portem w Halifaksie, z wykorzystaniem statków zarejestrowanych w pierwszych (krajowych) rejestrach, o których mowa w pkt 1 załącznika do komunikatu Komisji C (2004) 43 – Wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy publicznej dla transportu morskiego; oraz
(ii) wstępnego lub dalszego transportu międzynarodowych przesyłek kontenerowych między portem w Halifaksie a portem w Montrealu, oraz między portem w Montrealu a portem w Halifaksie, będącego pojedynczą podróżą zbieżną z odcinkiem międzynarodowym, z wykorzystaniem statków zarejestrowanych w pierwszych (krajowych) lub drugich (międzynarodowych) rejestrach, o których mowa w pkt 1, 2 i 4 załącznika do komunikatu Komisji C (2004) 43 – Wytyczne wspólnotowe w sprawie pomocy publicznej dla transportu morskiego; lub
  - c) pogłębiania.

Obowiązujące środki:

Coasting Trade Act, S.C. 1992, c. 31

Canada Shipping Act, 2001, S.C. 2001, c. 26

Customs Act, R.S.C. 1985 (2d Supp.), c. 1

Customs and Excise Offshore Application Act, R.S.C. 1985, c. C-53

⁽¹⁾ Kanada zastrzega sobie prawo do nieprzyznawania poniższych korzyści przedsiębiorstwom ze Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Zastrzeżenie II-C-15

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu świadczone przez statki morskie lub śródlądowe Usługi wspierające w branży transportu wodnego Wszelka inna działalność morska o charakterze handlowym realizowana ze statku na wodach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Stron.
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 721, 722, 745, wszelka pozostała działalność morska o charakterze handlowym realizowana ze statku
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie Zobowiązania
Opis:	Transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego wdrażania umów, uzgodnień i innych formalnych lub nieformalnych porozumień z innymi państwami w zakresie działalności morskiej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w takich dziedzinach jak kontrola zanieczyszczenia (w tym wymogów dotyczących podwójnego kadłuba zbiornikowców do przewozu ropy naftowej), bezpieczna nawigacja, standardy inspekcji barek, jakość wody, pilotaż, działania ratunkowe, kontrola nadużywania narkotyków i komunikacja morska.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-16

Sektor:	Transport
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 07
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka odnoszących się do liczby lub rodzaju podmiotów prawnych, które prowadzą lub obsługują infrastrukturę transportową posiadaną lub kontrolowaną przez Kanadę.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-17

Sektor:	Transport
Podsektor:	Wszystkie podsektory transportu, oprócz następujących podsektorów: usług morskich w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania

usług agencji morskich
usług spedycji morskiej
usług naprawczych i konserwacyjnych statków powietrznych
komputerowych systemów rezerwacji
kolejowego transportu pasażerskiego i towarowego
konserwacji i naprawy sprzętu transportu kolejowego
gdzie indziej niesklasyfikowanych usług naprawy pojazdów samochodowych, przy-
czep i naczep, świadczonych na zlecenie
usług konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych
usług konserwacji i naprawy motocykli i skuterów śnieżnych
usług przeładunku towarów w transporcie lądowym
usług w zakresie przechowywania i magazynowania w transporcie lądowym
usług agencji transportu towarowego w transporcie lądowym
pozostałe usługi wspierające i pomocnicze w dziedzinie transportu lądowego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 07, CPC 51, CPC 61, CPC 886 oraz wszelka pozostała działalność handlowa po-
dejmowana z lub w odniesieniu do statku wodnego, statku powietrznego, pojazdu sa-
mochodowego lub urzędnika transportu kolejowego, inna niż:
CPC 6112
CPC 6122
CPC 7111
CPC 7112
CPC 741 (ograniczona do usług transportu lądowego)
CPC 742 (ograniczona do usług transportu lądowego)
CPC 7480 (ograniczona do usług transportu lądowego)
CPC 7490 (ograniczona do usług transportu lądowego)
CPC 8867
CPC 8868 (ograniczona do usług transportu kolejowego)
Usługi systemu rezerwacji komputerowej zgodnie z definicją w art. 8.1 (Definicje)
i 9.1 (Definicje)
Usługi naprawcze i konserwacyjne statków powietrznych zgodnie z definicją art. 8.1
(Definicje) i art. 9. 1 (Definicje)
Morskie usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, usługi agencji
morskich, usługi w zakresie spedycji frachtu morskiego zgodnie z definicją
w art. 14.1 (Definicje)

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Zobowiązania

Opis: **Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego trans-
portu morskiego**
Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka doty-
czącego wyznaczenia, zakładania, ekspansji lub działania monopoli lub wyłącznych
usługodawców w sektorze transportu.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenie II-C-18

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające i pomocnicze w dziedzinie transportu Usługi obsługi naziemnej zgodnie z definicją w art. 8.1 (Definicje) i 9.1 (Definicje)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 74, usługi obsługi naziemnej zgodnie z definicją w art. 8.1 (Definicje) i 9.1 (Definicje)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka ograniczającego liczbę podmiotów świadczących niektóre usługi wspierające i pomocnicze w dziedzinie transportu, związane z: obsługą pasażerów, frachtu, ładunków (w tym poczty) i środków transportu, wspierających przewoźników, w portach lotniczych, w których ograniczenia fizyczne lub operacyjne wynikają głównie ze względów bezpieczeństwa. 2. Dla większej pewności zaznacza się, że w przypadku usług obsługi naziemnej niniejsze zastrzeżenie nie ma wpływu na prawa i zobowiązania Kanady wynikające z <i>Umowy o transporcie lotniczym między Kanadą a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi</i>, podpisanej w Brukseli dnia 17 grudnia 2009 r. oraz w Ottawie w dniu 18 grudnia 2009 r.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-19

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie badań i analiz technicznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 8676
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka mającego wpływ na ustawowe inspekcje statków i wydawanie świadectw statkom w imieniu Kanady. 2. Dla większej pewności zaznacza się, że jedynie osoba, instytucja klasyfikacyjna lub inny podmiot upoważniony przez Kanadę mogą w imieniu Kanady przeprowadzać ustawowe inspekcje i wydawać kanadyjskie dokumenty morskie statkom zarejestrowanym w Kanadzie i ich wyposażeniu.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenie II-C-20

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:** Najwyższe uprzywilejowanie**Opis:****Inwestycje**

1. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego zróżnicowane traktowanie na podstawie dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych obowiązujących lub podpisanych przed dniem 1 stycznia 1994 r.
2. Kanada zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego zróżnicowane traktowanie na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych lub wielostronnych dotyczących:
  - a) lotnictwa,
  - b) rybołówstwa; lub
  - c) spraw morskich, w tym ratownictwa morskiego.

Obowiązujące środki:**Wykaz Kanady****Zastrzeżenia mające zastosowanie w Albercie****Zastrzeżenie II-PT-1****Sektor:** Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu**Podsektor:** Gry losowe i zakłady wzajemne**Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 96492**Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie**Opis:****Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Alberta zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do programów loterii, terminali do gier, gier losowych, wyścigów, bingo, kasyn lub podobnej działalności, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.

2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Alberty do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-2**

- Sektor:** Napoje alkoholowe
- Podsektor:** Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Alberta zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższego sektora, które:
    - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
    - b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
    - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
    - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
    - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
  2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Alberty do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-3**

- Sektor:** Produkty rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa
- Podsektor:** Zasoby leśne i przetwarzanie
Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Usługi związane z leśnictwem i pozyskiwaniem drewna

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03, 8814

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Alberta zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do produkcji, przetwarzania, marketingu, pozyskiwania oraz rozwoju zasobów leśnych oraz produktów z nich otrzymanych, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Alberty do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-4

Sektor: Rybołówstwo

Podsektor: Rybołówstwo
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 04, 62224, 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Alberta zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do produkcji, przetwarzania i zbiorowego wprowadzania do obrotu produktów akwakultury, morskich i rybnych, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

- b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Alberty do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-5

Sektor:	Energia
Podsektor:	Usługi związane z dystrybucją energii Transport rurociągowy Wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody Ropa naftowa i gaz ziemny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 17, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>1. Alberta zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków dotyczących: (i) eksploracji, produkcji i wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rozwoju tego sektora; (ii) przyznawania wyłącznych praw obsługi systemu dystrybucji lub transportu, w tym powiązanej dystrybucji rurociągami i drogą morską oraz usług transportowych; oraz (iii) produkcji, transportu, dystrybucji, dostarczania oraz przywozu i wywozu energii elektrycznej, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

- d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Alberty do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kolumbii Brytyjskiej

Zastrzeżenie II-PT-6

Sektor:	Energia
Podsektor:	Wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody Ropa naftowa i gaz ziemny Gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe Transport rurociągowy Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 17, 120, 334, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Kolumbia Brytyjska zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków dotyczących: (i) eksploracji, produkcji i wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rozwoju tego sektora; (ii) praw do obsługi powiązanych systemów dystrybucji lub transportu ropy naftowej lub gazu ziemnego, w tym powiązanej dystrybucji rurociągami i drogą morską oraz usług transportowych; lub (iii) produkcji, transportu, dystrybucji, dostarczania oraz przywozu i wywozu energii elektrycznej, które:<ol style="list-style-type: none"> a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

- d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Kolumbii Brytyjskiej do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-7

Sektor:	Produkty rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa
Podsektor:	Produkty leśne i pozyskiwania drewna Usługi związane z leśnictwem i pozyskiwaniem drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 8814
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Kolumbia Brytyjska zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do produkcji, przetwarzania, marketingu, pozyskiwania oraz rozwoju zasobów leśnych oraz produktów z nich otrzymanych, w tym przyznawania licencji, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Kolumbii Brytyjskiej do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-8

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Rybołówstwo Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Kolumbia Brytyjska zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do produkcji, przetwarzania i zbiorowego wprowadzania do obrotu produktów akwakultury, morskich lub innych produktów rybnych, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Kolumbii Brytyjskiej do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-9**

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Kolumbia Brytyjska zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do prowadzenia działalności hazardowej i administrowania nią w prowincji, w tym programów loterii, gier losowych lub gier łączących w sobie czynnik przypadku i umiejętności, a także bezpośrednio powiązanych przedsiębiorstw, które to środki:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Kolumbii Brytyjskiej do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-10****Sektor:**

Napoje alkoholowe

Podsektor:

Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)

Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia:

Dostęp do rynku

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Kolumbia Brytyjska zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do przywozu, wprowadzania do obrotu, udzielania licencji, sprzedaży i dystrybucji napojów alkoholowych w prowincji, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców mogących prowadzić konkretną działalność gospodarczą, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

- b) ograniczają całkowitą wartość transakcji albo aktywów w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - c) ograniczają całkowitą liczbę transakcji lub całkowitą wielkość produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentu lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
  - d) ograniczają całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w podsektorze, lub które mogą być zatrudnione w ramach inwestycji objętej niniejszą Umową, i które są niezbędne i bezpośrednio związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, w formie kontyngentu określonego liczbowo lub w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - e) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Kolumbii Brytyjskiej do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Manitobie

Zastrzeżenie II-PT-11

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 62224, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Manitoba zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Zastrzeżenie to nie narusza prawa Manitoby do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-12

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport rurociągowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 713

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Manitoba zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Manitoby do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-13

Sektor: Napoje alkoholowe

Podsektor: Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Manitoba zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Manitoby do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-14

Sektor: Energia

Podsektor: Ropa naftowa i gaz ziemny
Energia elektryczna
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 120, 171, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Manitoba zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Manitoby do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-15

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Przetwarzanie zasobów leśnych
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
Produkcja papieru i wyrobów z papieru, na podstawie wynagrodzenia lub umowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 031, 321, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814) 88430, 88441

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Manitoba zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Manitoby do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-16

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Manitoba zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Manitoby do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowym Brunszwiku

Zastrzeżenie II-PT-17

Sektor: Energia

Podsektor: Energia elektryczna
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 17, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowy Brunszwik zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie przekazywania energii hydraulicznej powierzonej w zarządzanie prowincji, produkcji, transportu, dystrybucji i wywozu energii elektrycznej, a także utrzymania infrastruktury energetycznej, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowego Brunszwiku do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-18

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowy Brunzswik zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania monopolu w wyżej wymienionych podsektorach. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowego Brunzswiku do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
Obowiązujące środki	Prawo dotyczące nadzoru nad grami (<i>Gaming Control Act</i>), S.N.B. 2008, c. G-1.5

Zastrzeżenie II-PT-19

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem) Produkcja napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowy Brunzswik zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowego Brunzswiku do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
Obowiązujące środki	Prawo dotyczące New Brunswick Liquor Corporation (<i>New Brunswick Liquor Corporation Act</i>), S.N.B. 1974, c. N-6.1

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowej Fundlandii i Labradorze

Zastrzeżenie II-PT-20

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Produkty leśne i pozyskiwania drewna Przetwarzanie zasobów leśnych Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem Produkcja papieru i wyrobów z papieru, na podstawie wynagrodzenia lub umowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 031, 321, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 88430, 88441

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowa Fundlandia i Labrador zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższych podsektorów, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Fundlandii i Labradoru do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-21

Sektor: Rybołówstwo i łowiectwo

Podsektor: Produkty jadalne pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niesklasyfikowane
Skóry surowe innych zwierząt, gdzie indziej niesklasyfikowane (świeże lub zakonserwowane, ale dalej nieprzetwarzane)
Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa
Pozostałe mięso i podroby jadalne świeże, schłodzone lub zamrożone (włączając mięso królicze), z wyłączeniem żabich udek
Oleje i tłuszcze zwierzęce, surowe i rafinowane
Skóry futerkowe wyprawione i garbowane
Ryby przetworzone i konserwowane
Sprzedaż na podstawie wynagrodzenia lub umowy produktów żywnościowych, napojów i wyrobów tytoniowych
Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 0295, 02974, 04, 21129, 212, 2162, 2831, 62112, 62224, 8813, 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowa Fundlandia i Labrador zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższych podsektorów, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo

- b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Fundlandii i Labradoru do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-22**

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 171, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowa Fundlandia i Labrador zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższych podsektorów, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Fundlandii i Labradoru do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-23**

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie

- Opis:**
- Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Nowa Fundlandia i Labrador zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższych podsektorów, które:
    - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
    - b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
  2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Fundlandii i Labradoru do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-24

- Sektor:** Transport
- Podsektor:** Transport rurociągowy
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 7131
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku

- Opis:**
- Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
1. Nowa Fundlandia i Labrador zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższego podsektora, które:
    - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
    - b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
  2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Fundlandii i Labradoru do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-25

- Sektor:** Energia
- Podsektor:** Ropa naftowa i gaz ziemny
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 120, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Nowa Fundlandia i Labrador zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do powyższych podsektorów, które:
  - a) ograniczają liczbę inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych usługodawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; albo
  - b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Fundlandii i Labradoru do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Terytoriach Północno-Zachodnich

Zastrzeżenie II-PT-26

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi związane z hodowlą zwierząt
Usługi związane z łowiectwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8812, 8813

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-27

Sektor: Napoje alkoholowe

Podsektor: Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-28

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Masa papiernicza i karton
Przetwarzanie zasobów leśnych
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
Produkcja papieru i wyrobów z papieru, na podstawie wynagrodzenia lub umowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 03, 321, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 88430, 88441

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-29

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-30

Sektor: Energia

Podsektor: Energia elektryczna
Transport rurociągowy
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 171, 713, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-31

Sektor: Ropa naftowa i gaz ziemny

Podsektor: Ropa naftowa i gaz ziemny
Transport rurociągami
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 120

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie eksploracji, produkcji i wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rozwoju tego sektora, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego progu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków przyznających wyłączne prawa obsługi systemu dystrybucji lub transportu, w tym powiązanej dystrybucji rurociągami i drogą morską oraz usług transportowych.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-32

Sektor: Rybołówstwo

Podsektor: Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa
Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 04, 62224, 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Terytoriów Północno-Zachodnich do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-33

Sektor: Transport

Podsektor: Pozostałe usługi transportu lądowego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7121, 71222

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Terytoria Północno-Zachodnie zastrzegają sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania testu potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do świadczenia usług miejskiego i międzymiastowego transportu autobusowego. Główne kryteria obejmują analizę adekwatności obecnego poziomu usług; warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług; oraz wpływ nowych podmiotów na wygodę pasażerów, w tym ciągłość i jakość usług, a także dostosowanie, chęć i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowej Szkocji

Zastrzeżenie II-PT-34

Sektor: Leśnictwo

Podsektor: Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Przetwarzanie zasobów leśnych
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem
Produkcja papieru i wyrobów z papieru, na podstawie wynagrodzenia lub umowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 031, 321, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 88430, 88441

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-35

Sektor: Rybołówstwo i łowiectwo

Podsektor: Produkty jadalne pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niesklasyfikowane
Skóry surowe innych zwierząt, gdzie indziej niesklasyfikowane (świeże lub zakonserwowane, ale dalej nieprzetwarzane)

	Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa Pozostałe mięso i podroby jadalne świeże, schłodzone lub zamrożone (włączając mięso królicze), z wyłączeniem żabich udek Oleje i tłuszcze zwierzęce, surowe i rafinowane Skóry futerkowe wyprawione i garbowane Ryby przetworzone i konserwowane Sprzedaż na podstawie wynagrodzenia lub umowy produktów żywnościowych, napojów i wyrobów tytoniowych Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa Transport towarów zamrożonych lub schłodzonych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 0295, 02974, 04, 21129, 212, 2162, 2831, 62112, 62224, część 71231, 8813, 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-36

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 17, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-37

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i gaz ziemny Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
--------------	---

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-38**

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
--------------	---

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-39

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem) Produkcja napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-40**

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport rurociągowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 713
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowa Szkocja zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionym podsektorze, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nowej Szkocji do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nunavut**Zastrzeżenie II-PT-41**

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi związane z hodowlą zwierząt
Usługi związane z łowiectwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 8812, 8813

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-42

Sektor: Napoje alkoholowe

Podsektor: Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Nunavut posiada uprawnienia na mocy ustawy *Liquor Act* do przywozu, nabywania, wytwarzania, dystrybucji, zaopatrywania, wprowadzania do obrotu i sprzedaży napojów alkoholowych w Nunavut oraz do prowadzenia tej działalności za pośrednictwem monopolu terytorialnego.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki Prawo o alkoholu (*Liquor Act*), R.S.N.W.T. 1988, c. L-9

Zastrzeżenie II-PT-43

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionym podsektorze, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-44

Sektor: Rybołówstwo

Podsektor: Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa
Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 04, 62224, 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-45

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna Aparatura do przesyłu lub eksploatacji energii elektrycznej Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 171, 4621, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Nunavut utrzymuje monopol w zakresie wytwarzania, generowania, rozwoju, przesyłu, dystrybucji, dostaw, zaopatrywania i wywozu energii elektrycznej oraz usług pokrewnych, zgodnie z sekcją 5.1 prawa dotyczącego Qulliq Energy Corporation. 3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
Obowiązujące środki	Prawo dotyczące Qulliq Energy Corporation (<i>Qulliq Energy Corporation Act</i>), R.S.N.W.T. 1988, c. N-2

Zastrzeżenie II-PT-46

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i gaz ziemny Transport Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Nunavut zastrzega sobie również prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w odniesieniu do rozwoju sektora naftowego i gazowego. 3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-47**

Sektor:	Transport
Podsektor:	Towarowy transport morski
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7212
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Nunavut zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionym podsektorze, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Nunavut do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-48**

Sektor:	Transport
Podsektor:	Pozostałe usługi transportu lądowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121, 71222
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Nunavut zastrzega sobie prawo do wprowadzania lub utrzymywania testu potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do świadczenia usług miejskiego i międzymiastowego transportu autobusowego. Główne kryteria obejmują analizę adekwatności obecnego poziomu usług; warunki rynkowe będące powodem konieczności rozszerzenia usług; oraz wpływ nowych podmiotów na wygodę pasażerów, w tym ciągłość i jakość usług, a także dostosowanie, chęć i zdolność wnioskodawcy do zapewnienia odpowiedniej obsługi.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenia mające zastosowanie w Ontario****Zastrzeżenie II-PT-49**

Sektor:	Energia
Podsektor:	Wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody Ropa naftowa i gaz ziemny

Gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe
Transport rurociągowy
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 17, 120, 334, 713, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Ontario zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie eksploracji, produkcji, wytwarzania, wydobycia, przywozu, wywozu, transportu, przesyłu, dystrybucji, przechowywania, sprzedaży, sprzedaży detalicznej, wprowadzania na rynek, zabezpieczania, zarządzania popytem/podażą energii oraz rozwijania związanych z tym instalacji (w tym energii elektrycznej, gazu ziemnego i energii odnawialnej), z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Ontario zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie przyznawania wyłącznego prawa do posiadania lub eksploatacji systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego lub do produkcji, wytwarzania, przechowywania, sprzedaży, sprzedaży detalicznej lub wprowadzania na rynek energii (w tym energii elektrycznej, gazu ziemnego lub energii odnawialnej).
3. W celu zapewnienia większej pewności, zastrzeżenie to nie narusza prawa Ontario do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Wyspie Księcia Edwarda

Zastrzeżenie II-PT-50

Sektor: Rybołówstwo i akwakultura

Podsektor: Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa
Sprzedaż hurtowa produktów rybołówstwa
Usługi związane z rybołówstwem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 04, 62224, 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Wyspa Księcia Edwarda zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Wyspy Księcia Edwarda do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-51**

Sektor:	Energia
Podsektor:	Systemy energii odnawialnej Energia elektryczna, ropa naftowa i gaz ziemny Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 17, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyspa Księcia Edwarda zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Wyspy Księcia Edwarda do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-52**

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Produkty leśne i pozyskiwania drewna Przetwarzanie zasobów leśnych Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem Produkcja papieru i wyrobów z papieru, na podstawie wynagrodzenia lub umowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 321, 881 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem oraz 8814), 88430, 88441
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyspa Księcia Edwarda zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.

2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Wyspy Księcia Edwarda do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-53**

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Wyspa Księcia Edwarda zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionym podsektorze, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Wyspy Księcia Edwarda do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-54**

Sektor: Napoje alkoholowe

Podsektor: Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Wyspa Księcia Edwarda zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w wyżej wymienionych podsektorach, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.

2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Wyspy Księcia Edwarda do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Quebecu

Zastrzeżenie II-PT-55

Sektor:	Rolnictwo, rybołówstwo
Podsektor:	<p>Produkty rolnictwa, ogrodnictwa i upraw prowadzonych na małą skalę</p> <p>Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego</p> <p>Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa</p> <p>Mięso, ryby, owoce, warzywa, oleje i tłuszcze</p> <p>Przetwory mleczne</p> <p>Produkty przemiału zbóż, skrobię i produkty skrobiowe; inne produkty spożywcze</p> <p>Usługi związane z rolnictwem</p> <p>Usługi związane z hodowlą zwierząt</p> <p>Usługi związane z rybołówstwem</p>
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 01, 02, 04, 21, 22, 23, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 8812, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie produkcji, przekazywania prawa własności, przetwarzania oraz zbiorowego wprowadzania do obrotu produktów akwakultury, morskich i rybnych, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Quebec zastrzega sobie również prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w związku z wydawaniem pozwoleń na mocy prawa dotyczącego produktów spożywczych (<i>Food Products Act</i>). 3. W ramach tych środków wprowadza się test interesu publicznego oraz uwzględnia się czynniki społeczno-ekonomiczne. 4. W celu zapewnienia większej pewności, niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Quebecu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie rządowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
Obowiązujące środki	<p>Prawo dotyczące produktów żywnościowych (<i>Food Products Act</i>), C.Q.L.R., c. P-29</p> <p>Prawo regulujące i umożliwiający rozwój lokalnych rzeźni (<i>An Act to regularize and provide for the development of local slaughterhouses</i>), C.Q.L.R., c. R-19.1</p>

Prawo dotyczące zasad wprowadzania produktów rolnych, żywnościowych i rybnych na rynek (*An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products*), C.Q.L.R. c. M-35.1

Prawo dotyczące zasad wprowadzania produktów morskich na rynek (*An Act respecting the marketing of marine products*), C.Q.L.R., c. C-32.1

Prawo dotyczące przetwórstwa produktów morskich (*The Marine Products Processing Act*), C.Q.L.R., c. T-11.01

Zastrzeżenie II-PT-56

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 171, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie produkcji, ustalania i zmieniania stawek i warunków, przesyłu, zaopatrywania, dystrybucji i wywozu energii elektrycznej, oraz utrzymania infrastruktury energetycznej, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Quebec zastrzega sobie prawo, do celów działalności określonej w poprzednim ustępie, do przyjmowania lub utrzymywania środków odnoszących się do przekazywania i przyznawania gruntów w domenie publicznej oraz ruchomości i nieruchomości, a także wszelkich środków dotyczących wszystkich uprawnień i źródeł energii, z których można wytwarzać energię elektryczną. 3. Hydro-Québec jest właścicielem wyłącznych praw do produkcji, przesyłu, dystrybucji i wywozu energii elektrycznej. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania uprawnień i praw w stosunku do Hydro-Québec do celów działalności, o której mowa powyżej. 4. W ramach tych środków uwzględnia się czynniki społeczno-ekonomiczne. 5. W celu zapewnienia większej pewności, niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Quebecu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie rządowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
Obowiązujące środki	<p>Prawo o Hydro-Québec (<i>Hydro-Québec Act</i>), C.Q.L.R., c. H-5</p> <p>Prawo dotyczące zasad eksportu energii elektrycznej (<i>An Act respecting the exportation of electric power</i>), C.Q.L.R., c. E-23</p> <p>Prawo dotyczące Régie de l'énergie (<i>An Act respecting the Régie de l'énergie</i>), C.Q.L.R., c. R-6.01</p> <p>Prawo dotyczące miejskich i prywatnych sieci energetycznych (<i>An Act respecting municipal and private electric power systems</i>), C.Q.L.R., c. S-41</p> <p>Prawo dotyczące Ministère des Ressources naturelles et de la Faune (<i>Act respecting the Ministère des Ressources naturelles et de la Faune</i>), C.Q.L.R., c. M-25.2</p> <p>Prawo dotyczące zagrożonych lub wrażliwych gatunków (<i>An Act respecting threatened or vulnerable species</i>), C.Q.L.R., c. E-12.01</p> <p><i>Loi sur la Coopérative régionale d'électricité de Saint-Jean-Baptiste de Rouville et abrogeant la Loi pour favoriser l'électrification rurale par l'entremise de coopératives d'électricité</i>, L.Q. 1986, c. 21</p> <p>Prawo o ciekach wodnych (<i>Watercourses Act</i>), C.Q.L.R., c. R-13</p>

Zastrzeżenie II-PT-57

Sektor:	Energia
Podsektor:	Ropa naftowa i gaz ziemny Transport rurociągowy Usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 120, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie obsługi systemów dystrybucji ropy i gazu oraz transportu rurociągowego, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Quebec zastrzega sobie również prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w odniesieniu do rozwoju sektora naftowego i gazowego. 3. W celu zapewnienia większej pewności, niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Quebecu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie rządowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.
Obowiązujące środki	Prawo dotyczące Régie de l'énergie (<i>An Act respecting the Régie de l'énergie</i>), C.Q.L.R., c. R-6.01 Prawo o górnictwie (<i>Mining Act</i>), C.Q.L.R., c. M-13.1

Zastrzeżenie II-PT-58

Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Gry losowe i zakłady wzajemne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96492
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie loterii, programów loterii, urządzeń rozrywkowych, maszyn do hazardowych gier wideo, gier losowych, wyścigów, salonów zakładów, bingo, kasyn, konkursów reklamowych, usług doradczych i dotyczących wdrażania, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.

2. Société des loteries du Québec ma lub może otrzymać monopol w zakresie działalności, o której mowa powyżej.
3. W celu zapewnienia większej pewności, niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Quebecu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie rządowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Prawo dotyczące Société des loteries du Québec (*An Act respecting the Société des loteries du Québec*), C.Q.L.R., c. S-13.1

Prawo dotyczące loterii, konkursów reklamowych i urządzeń rozrywkowych (*An Act respecting lotteries, publicity contests and amusement machines*), C.Q.L.R., c. L-6

Prawo dotyczące wyścigów (*An Act respecting racing*), C.Q.L.R., c. C-72.1

Zastrzeżenie II-PT-59**Sektor:**

Produkty leśne i pozyskiwania drewna

Podsektor:

Drewno nieobrobione

Wyroby z drewna, korka, słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania

Masa celulozowa, papier i towary z papieru

Druki i artykuły podobne

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 031, 31, 32

Rodzaj zastrzeżenia:

Dostęp do rynku

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w odniesieniu do sektora leśnego, w szczególności środków dotyczących rozwoju lasów, zbierania zasobów lasów oraz pochodzących z nich produktów (w tym biomasy i produktów innych niż drewno), z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Quebec zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie wprowadzania na rynek lub przetwarzania zasobów leśnych i produktów z nich pochodzących, a także wszelkich środków ograniczających dostęp do rynku w odniesieniu do zaopatrywania tartaków, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
3. W ramach tych środków wprowadza się testy interesu publicznego oraz uwzględnia się czynniki społeczno-ekonomiczne.
4. W celu zapewnienia większej pewności, niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Quebecu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie rządowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Prawo dotyczące zasad wprowadzania produktów rolnych, żywnościowych i rybnych na rynek (*An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products*), C.Q.L.R., c. M-35.1

Prawo o lasach (*Forest Act*), C.Q.L.R., c. F-4.1

Prawo dotyczące zrównoważonego rozwoju lasów (*Sustainable Forest Development Act*), C.Q.L.R., c. A-18.1

Prawo dotyczące Ministère des Ressources naturelles et de la Faune (*Act respecting the Ministère des Ressources naturelles et de la Faune*), C.Q.L.R., c. M-25.2

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Saskatchewan**Zastrzeżenie II-PT-60**

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Saskatchewan zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków w celu ograniczenia liczby inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych dostawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
2. Saskatchewan zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków w celu ograniczania lub wymagania szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Saskatchewan do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-61**

Sektor: Napoje alkoholowe

Podsektor: Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem)
Wytwarzanie napojów alkoholowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 643

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Saskatchewan zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków w celu ograniczenia liczby inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych dostawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
2. Saskatchewan zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków w celu ograniczania lub wymagania szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Saskatchewan do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-62**

Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna, gaz miejski, para wodna i gorąca woda Gaz węglowy, gaz wodny, gaz generatorowy i podobne gazy, inne niż gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe Usługi związane z dystrybucją energii Energia elektryczna Gaz generatorowy Transport rurociągowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 17, 713, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Saskatchewan zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków w celu ograniczenia liczby inwestycji objętych niniejszą Umową lub liczbę usługodawców, w formie kontyngentu określonego liczbowo, monopolu, wyłącznych dostawców, lub też w formie wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; 2. Saskatchewan zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków w celu ograniczania lub wymagania szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pomocą którego inwestor może prowadzić działalność gospodarczą. 3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Saskatchewan do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenia mające zastosowanie w Jukonie****Zastrzeżenie II-PT-63**

Sektor:	Napoje alkoholowe
Podsektor:	Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, usługi w zakresie sprzedaży hurtowej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (sklepy z alkoholem, winem i piwem, winem likierowym i piwem) Produkcja i transport napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 24 (inne niż 244), 62112, 62226, 63107, 7123 (inne niż 71231, 71232, 71233, 71234), 8841
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Yukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie reklamowania, przechowywania, produkcji, dystrybucji, transportu i sprzedaży napojów alkoholowych oraz handlu nimi, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Yukon Liquor Corporation jest jedynym komercyjnym importerem napojów alkoholowych do Yukonu. Producenci napojów alkoholowych mający siedzibę na terytorium prowincji mogą prowadzić punkt sprzedaży detalicznej w zakładzie produkcyjnym jako pośrednicy Yukon Liquor Corporation.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Yukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-64****Sektor:**

Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor:

Gry losowe i zakłady wzajemne

Klasyfikacja gospodarcza:

CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Najwyższe uprzywilejowanie**Opis:****Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

1. Yukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie posiadania i prowadzenia obiektów przeznaczonych do prowadzenia gier i gier hazardowych, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Yukon zastrzega sobie prawo do ograniczenia dostępu do rynku w odniesieniu do programów loterii, urządzeń rozrywkowych, maszyn do hazardowych gier wideo, gier losowych, wyścigów, zakładów wzajemnych, gry bingo, kasyn do gry w bingo i konkursów promocyjnych oraz prowadzenia takiej działalności, w tym za pośrednictwem monopolu.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Yukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-65****Sektor:**

Energia

Podsektor: Ropa naftowa i gaz ziemny
Transport rurociągowy
Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 120, 713, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie eksploracji, produkcji i wydobycia ropy i gazu oraz rozwijania związanych z tym instalacji, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków przyznających wyłączne prawo obsługi systemu dystrybucji lub transportu gazu ziemnego lub ropy, w tym działalności powiązanej z dystrybucją rurociągami i drogą morską ropy i gazu ziemnego oraz usług transportowych.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-66

Sektor: Energia

Podsektor: Wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody
Energia elektryczna i usługi z nią związane

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 17, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie energii wodnej, produkcji, transportu, dystrybucji, dostarczania oraz wywozu energii elektrycznej, handlowych i przemysłowych zastosowań wody oraz usług związanych z dystrybucją energii, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Jukon może udostępnić spółce Yukon Development Corporation (lub któremukolwiek z jej podmiotów zależnych lub spółce będącej jej następcą) do celów eksploatacji jakiegokolwiek zakładu lub jakiegokolwiek instalację energii wodnej będącej własnością Jukonu lub pod jego kontrolą.
3. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-67

Sektor:	Leśnictwo
Podsektor:	Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 531
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie produktów leśnych i pozyskiwania drewna, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-68**

Sektor:	Leśnictwo i rolnictwo
Podsektor:	Usługi związane z rolnictwem Usługi związane z hodowlą zwierząt Grunty rolne, lasy i inne grunty zalesione Dzierżawa gruntów publicznych i pozwolenia na grunty publiczne Produkty leśne i pozyskiwania drewna
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 03, 531, 8811 (inne niż wynajmem sprzętu rolniczego wraz z operatorem), 8812
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w zakresie gruntów rolnych, zasobów leśnych oraz umów dotyczących wypasu zwierząt, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Zastrzeżenie II-PT-69

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Ryby i pozostałe produkty rybołówstwa Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 04, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w dziedzinie rybołówstwa, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-70**

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i inżynierii Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych Usługi w zakresie badań naukowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w dziedzinie nauk interdyscyplinarnych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 851, 852 (tylko językoznawstwo i języki), 853
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <ol style="list-style-type: none"> 1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w dziedzinie usług badawczo-rozwojowych, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego. 2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki**Zastrzeżenie II-PT-71**

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Recykling realizowany na podstawie wynagrodzenia lub umowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 88493

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

1. Jukon zastrzega sobie prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków ograniczających dostęp do rynku w odniesieniu do recyklingu, z wyjątkiem środków nakładających ograniczenia na udział kapitału zagranicznego w formie górnego pułapu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego.
2. Niniejsze zastrzeżenie nie narusza prawa Jukonu do nakładania ograniczeń na udział kapitału zagranicznego w przypadku sprzedaży lub zbycia swoich udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie rządowym na mocy zastrzeżenia Kanady I-C-2.

Obowiązujące środki

Wykaz Strony UE

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Unii Europejskiej

(mające zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich UE, chyba że wskazano inaczej)

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje

We wszystkich państwach członkowskich UE usługi uważane za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym mogą być przedmiotem monopoli publicznych lub praw wyłącznych przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym.

Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi związane z badaniami i rozwojem w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego, usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym zobowiązaniom co do świadczenia usług. Mając na uwadze, że usługi użyteczności publicznej często istnieją również poniżej szczebla centralnego, szczegółowe i wyczerpujące harmonogramy dla poszczególnych sektorów nie są uzasadnione z praktycznego punktu widzenia.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych i informatycznych.

Obowiązujące środki:

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:** Najwyższe uprzywilejowanie**Opis:****Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z każdym istniejącym lub przyszłym porozumieniem dwustronnym lub wielostronnym, które:

- a) przewiduje utworzenie wewnętrznego rynku usług i inwestycji;
- b) przyznaje prawo przedsiębiorczości; lub
- c) wymaga zbliżenia przepisów w odniesieniu do co najmniej jednego sektora gospodarki.

Wewnętrzny rynek świadczenia usług i prowadzenia przedsiębiorstw oznacza obszar bez granic wewnętrznych, na którym zagwarantowany jest swobodny przepływ osób, usług i kapitału.

Swoboda przedsiębiorczości oznacza zobowiązanie do zniesienia zasadniczo wszelkich barier dla przedsiębiorczości między stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z chwilą wejścia w życie tego porozumienia. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje prawo obywateli lub stałych rezydentów państw będących stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw na tych samych warunkach przewidzianych dla obywateli lub stałych rezydentów zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym prowadzone jest takie przedsiębiorstwo.

Zbliżenie przepisów prawnych oznacza:

- a) zbliżenie przepisów prawnych co najmniej jednej ze stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z przepisami prawnymi innej strony lub pozostałych stron tego porozumienia; lub
- b) wprowadzenie wspólnych przepisów prawnych do ustawodawstwa stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Takie zbliżenie lub wprowadzenie przepisów prawnych ma miejsce i uznaje się, że miało miejsce tylko wówczas, gdy przepisy prawne zostały wprowadzone do ustawodawstwa strony lub stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Obowiązujące środki:

Europejski Obszar Gospodarczy (EOG)

Układy o stabilizacji

Porozumienia dwustronne między UE i Konfederacją Szwajcarską

Sektor:

Wszystkie sektory

Podsektor:**Klasyfikacja gospodarcza:****Rodzaj zastrzeżenia:**

Najwyższe uprzywilejowanie

Opis:**Inwestycje**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie w odniesieniu do prawa przedsiębiorczości obywatelom lub stałym rezydentom lub przedsiębiorstwom w drodze istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych między następującymi państwami członkowskimi UE: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK a jednym z poniższych państw lub księstw: San Marino, Monako, Andora i Państwo Watykańskie.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Rybołówstwo Akwakultura Usługi związane z rybołówstwem
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, w szczególności w ramach wspólnej polityki rybołówstwa i umów połowowych z państwem trzecim, w odniesieniu do eksploatacji i dostępu do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności albo jurysdykcji państw członkowskich UE. UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który: a) reguluje wyładunek połowów dokonywany w ramach subkontynentów przyznanych statkom należącym do Kanady lub państwa trzeciego w portach UE; b) określa minimalną wielkość przedsiębiorstwa, by mogło zachować statki stosowane w rybołówstwie tradycyjnym i przybrzeżnym; lub c) przyznaje zróżnicowane traktowanie Kanadzie lub państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi w sprawie rybołówstwa. Licencja uprawniająca do połowów przemysłowych na wodach terytorialnych państwa członkowskiego UE może zostać udzielona wyłącznie statkom pływającym pod banderą państwa członkowskiego UE. UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do obywatelstwa załogi statku rybackiego pływającego pod banderą państwa członkowskiego UE. Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w BE, BG, DE, DK, ES, FI, FR, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK i UK.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 41
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do działalności obejmującej między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, i gospodarkę wodną.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne Usługi notarialne Usługi komornicze
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861, część CPC 87902
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami UE, z wyjątkiem SE, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług w zakresie doradztwa prawnego oraz zezwoleń i świadczeń prawnych, świadczonych przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (<i>huissiers de justice</i>) lub inni urzędnicy państwowi (<i>officiers publics et ministériels</i>), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych urzędowym aktem rządu.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Dystrybucja i usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami W przypadku wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem BE, BG, EE i IE zamówienia pocztowe są możliwe wyłącznie z państw członkowskich należących do EOG, dlatego we wszystkich wspomnianych państwach wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa do celów sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i określonych towarów medycznych kierowanych do ogółu społeczeństwa w UE. W BG, DE i EE sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych jest zabroniona. W IE sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych na receptę jest zabroniona. Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w BE, FI, SE i SK.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Dystrybucja i usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:	Inwestycje <p>UE, z wyjątkiem EL, IE, LT, LU, NL i UK, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka ograniczającego liczbę dostawców uprawnionych do świadczenia konkretnej usługi w określonej strefie lokalnej lub określonym obszarze lokalnym z zachowaniem zasady niedyskryminacji, by zapobiec nadwyżkom w obszarach o ograniczonym popycie. W związku z powyższym zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych uwzględniający takie czynniki jak liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia lub rozproszenie geograficzne.</p> <p>Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w AT, DE, ES, FI, FR, IT, LU, LV, MT, PT, SE i SI.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Pozostałe usługi biznesowe (usługi świadczone przez agencje inkasa i biura kredytowe)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87901, CPC 87902
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami <p>UE, z wyjątkiem ES i SE, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez agencje inkasa i biura kredytowe.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personel pielęgniarski i inny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87202, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>UE, z wyjątkiem BE, HU i SE, zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do zakazania transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników.</p> <p>UE, z wyjątkiem HU i SE, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personel pielęgniarski i inny.</p> <p>Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, i SK.</p>

Obowiązujące środki:

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi detektywistyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87301
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
UE, z wyjątkiem AT i SE, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług detektywistycznych. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w LT i PT.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Usługi biznesowe Usługi związane z transportem morskim, śródlądowymi drogami wodnymi, kolejowym i lotniczym
Podsektor:	Obsługa techniczna i naprawa statków, sprzętu transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868,
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
UE, z wyjątkiem DE, EE i HU, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i do zakazu transgranicznego świadczenia usług w zakresie obsługi technicznej i naprawy sprzętu transportu kolejowego spoza jej terytorium.
UE, z wyjątkiem CZ, EE, HU, LU i SK, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i do zakazu transgranicznego świadczenia usług w zakresie obsługi technicznej i naprawy statków służących do transportu śródlądowymi drogami wodnymi spoza jej terytorium.
UE, z wyjątkiem EE, HU i LV, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i do zakazu transgranicznego świadczenia usług w zakresie obsługi technicznej i naprawy statków morskich spoza jej terytorium.
Wyłącznie uznane organizacje upoważnione przez UE mogą prowadzić regulaminowe przeglądy i wydawać świadectwa statkom w imieniu państw członkowskich UE. Może istnieć wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa.
UE, z wyjątkiem AT, EE, HU, LV i PL, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium i do zakazu transgranicznego świadczenia usług w zakresie obsługi technicznej (w tym obsługi liniowej) i naprawy statków powietrznych i ich części spoza jej terytorium.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi komunikacyjne

Podsektor: Usługi telekomunikacyjne

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług transmisji.
Nadawanie oznacza nieprzerwany ciąg transmisji wymagany do rozpowszechniania sygnałów programów telewizyjnych i radiowych wśród ogółu społeczeństwa, ale nie obejmuje łączny współpracy między operatorami.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9619, CPC 963, CPC 964 inne niż CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
UE, z wyjątkiem AT, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez biblioteki, archiwa, muzea i innych usług kulturalnych. LT zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczającego transgraniczne świadczenie tych usług. W AT i LT może istnieć wymóg posiadania licencji lub koncesji, by świadczyć powyższe usługi.
CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług rozrywkowych obejmujących m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.
Ponadto UE, z wyjątkiem AT i SE, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczającego transgraniczne świadczenie usług rozrywkowych obejmujących m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.
BG zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług rozrywkowych takich jak: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe.
EE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych.

LT i LV zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług rozrywkowych innych niż usługi w zakresie prowadzenia kin.

BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO i SK zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług sportowych i innych usług rekreacyjnych.

AT zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług przewodników górskich i szkół narciarskich.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu

Podsektor: Usługi związane z grami hazardowymi i zakładami sportowymi

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 96492

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE, z wyjątkiem MT, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do prowadzenia działalności hazardowej, która obejmuje obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami”, usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo i usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje niekomercyjne i na korzyść tych organizacji.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do gier zręcznościowych, automatów do gier, które nie wydają nagród lub wydają nagrody w postaci bezpłatnych gier, i do gier promocyjnych, których wyłącznym celem jest zwiększenie sprzedaży towarów lub usług nieobjętych tym wyłączeniem.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie edukacji

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 92

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w zakresie edukacji, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci, i dlatego nie uważa się ich za usługi finansowane ze środków prywatnych.

UE, z wyjątkiem CZ, NL, SE i SK, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia pozostałych usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż sklasyfikowane jako usługi w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych.

W przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji.

Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w AT, BG, CY, CZ, FI, FR, IT, MT, RO, SE, SI i SK.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Podsektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego
Usługi społeczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC931 inna niż 9312, część 93191

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: Transgraniczny handel usługami

UE, z wyjątkiem HU, zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium dostawców i ograniczającego transgraniczne świadczenie usług w zakresie ochrony zdrowia spoza jej terytorium.

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na jej terytorium dostawców i ograniczającego transgraniczne świadczenie usług społecznych spoza jej terytorium, a także w odniesieniu do działań lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego.

Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli wolnego zawodu takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarki/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 931 inna niż 9312, część CPC 93191

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje <p>UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w zakresie ochrony zdrowia, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci, i dlatego nie uważa się ich za usługi finansowane ze środków prywatnych.</p> <p>UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w obiektach zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne.</p> <p>Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci świadczeń zdrowotnych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli wolnego zawodu takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarki/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami.</p> <p>Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w AT, BE, BG, CY, CZ, FI, FR, MT, PL, SI, SK i UK.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów związane z opieką zdrowotną: usługi medyczne i stomatologiczne, usługi położnicze, usługi pielęgniarstwa, usługi świadczone przez fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, część CPC 93191
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami <p>W UE, z wyjątkiem BE, FI, NL i SE, by świadczyć wszelkie usługi w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, w tym usługi świadczone przez przedstawicieli wolnego zawodu takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarki/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, należy spełnić wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.</p> <p>Powyższe usługi mogą być świadczone wyłącznie przez osoby fizyczne obecne na terytorium UE.</p> <p>Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w AT, BE, BG, FI, FR, MT, SK i UK.</p>
Obowiązujące środki:	Brak
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje <p>UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci i dlatego nie uważa się ich za usługi finansowane ze środków prywatnych, i w odniesieniu do działań lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego.</p> <p>Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci usług społecznych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w BE, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK, i UK.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Usługi finansowe <p>UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego od instytucji finansowej, innej niż oddział, przybrania określonej formy prawnej, zgodnie z zasadą niedyskryminacji, w chwili zakładania działalności w państwie członkowskim UE.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe <p>Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową w UE mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. W celu wykonywania czynności związanych z zarządzaniem wspólnymi funduszami, w tym funduszami powierniczymi i – o ile zezwalają na to przepisy prawa krajowego – przedsiębiorstwami inwestycyjnymi, wymagane jest założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego posiadającego siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim UE.</p>
Obowiązujące środki:	Dyrektywa Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS)

Sektor: Transport lotniczy

Podsektor: Usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi dotyczącymi następujących usług pomocniczych w branży transportu lotniczego:

- a) sprzedaży i marketingu usług transportu lotniczego;
- b) usług komputerowego systemu rezerwacji (KSR); oraz
- c) innych usług pomocniczych w branży transportu lotniczego takich jak obsługa naziemna i usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego.

W odniesieniu do usług w zakresie naprawy i obsługi technicznej statków powietrznych i ich części UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami handlowymi w myśl art. V GATS.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport lotniczy

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje**
UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze i inne usługi świadczone za pośrednictwem transportu lotniczego inne niż usługi określone w art. 8.2.2 lit. a) pkt (i) – (v), w odniesieniu do zakładania, nabywania lub rozwoju inwestycji objętej niniejszą Umową w stopniu, w jakim takie środki nie są wyłączone z zakresu działu B i C, rozdział ósmy (Inwestycje).

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport

Podsektor: Transport wodny

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do rejestracji statku śródlądowego, by mógł pływać pod banderą narodową państwa członkowskiego UE, i w odniesieniu do utworzenia spółki akcyjnej do celów obsługi floty pod banderą narodową państwa, w którym utworzono spółkę. Niniejsze zastrzeżenie dotyczy m.in. wymogów zarejestrowania lub posiadania głównego miejsca prowadzenia działalności w danym państwie członkowskim UE, a także wymogów dotyczących własności i kontroli kapitału.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 5133 CPC 5223, CPC 721, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590 Wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Zobowiązania
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do obywatelstwa załogi na statku morskim lub śródlądowym.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 72, CPC 745
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Najwyższe uprzywilejowanie Zobowiązania
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie krajowego transportu kabotażowego.

Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za „kabotaż” na podstawie odnośnego ustawodawstwa krajowego, zakłada się, że krajowy transport kabotażowy obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim UE a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim UE, w tym na jego szelfie kontynentalnym zgodnie z Konwencją ONZ o prawie morza, a także obejmuje ruch rozpoczynający się i kończący w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w państwie członkowskim UE.

Dla większej przejrzystości niniejsze zastrzeżenie odnosi się m.in. do usług dowozowych. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do przedsięwzięć żeglugowych z Kanady przemieszczających należące do nich lub dzierżawione przez nie puste kontenery.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport wodny:usługi pilotażowe i usługi cumownicze, usługi związane z pchaniem i holowaniem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7214, CPC 7224, CPC 7452
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług pilotażowych i usług cumowniczych. Dla większej przejrzystości, niezależnie od kryteriów, które mogą mieć zastosowanie do rejestracji statków w państwie członkowskim UE, Unia Europejska zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu, by wyłącznie statki zarejestrowane w krajowych rejestrach państw członkowskich UE mogły świadczyć usługi pilotażowe i usługi cumownicze.

W przypadku UE, z wyjątkiem LT i LV, wyłącznie statki pływające pod banderą państwa członkowskiego UE mogą świadczyć usługi pilotażowe i usługi cumownicze.

W przypadku LT wyłącznie osoby prawne z Litwy lub osoby prawne z państwa członkowskiego UE z oddziałami na Litwie, które mają świadectwo wydane przez Litewski Urząd Bezpieczeństwa Morskiego, mogą świadczyć usługi pilotażowe i usługi cumownicze.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport śródlądowymi drogami wodnymi
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 722
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie

Opis:**Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi umowami dotyczącymi dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj), które zastrzegają niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych krajach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności.

Z zastrzeżeniem rozporządzeń wykonawczych do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie. Ta część zastrzeżenia ma zastosowanie jedynie do następujących państw członkowskich UE: BE, DE, FR i NL.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami UE zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do ograniczenia transgranicznego świadczenia usług transportu drogowego. UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka ograniczającego świadczenie usług kabotażu w państwie członkowskim UE przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim UE. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. W przypadku stosowania testu potrzeb ekonomicznych ustanawia on limit liczby dostawców usług. Główne kryteria: Popyt lokalny zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jeśli chodzi o drogowy przewóz osób i drogowy transport towarowy, z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w AT, BE, BG, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LV, MT, PT, RO, SE i SK.

Obowiązujące środki:

Rozporządzenie (WE) nr 1071/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy i kolejowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7111, CPC 7112, CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi w sprawie międzynarodowych przewozów drogowych (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego) i przewozu osób, zawartych między UE lub państwami członkowskimi UE a państwem trzecim.

Takie traktowanie może:

- zastrzegać lub ograniczać świadczenie odnośnych usług transportowych pomiędzy umawiającymi się stronami lub na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym państwie będącym umawiającą się stroną ⁽¹⁾; lub
- zapewniają zwolnienia podatkowe dla takich pojazdów.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport

Podsektor: Usługi transportu kosmicznego
Wynajem statków kosmicznych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 733, część CPC 734

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie transportu kosmicznego i wynajmu statków powietrznych.

Obowiązujące środki:

Sektor: Energia

Podsektor: Systemy przesyłu energii elektrycznej i gazu
Transport rurociągami ropy i gazu

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 401, 402, CPC 7131, CPC 887 (z wyłączeniem usług w zakresie doradztwa i konsultingu)

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

⁽¹⁾ W odniesieniu do Austrii część wyłączenia z najwyższego uprzywilejowania dotyczącego praw przewozowych obejmuje wszystkie państwa, z którymi zawarto lub mogą zostać zawarte w przyszłości porozumienia dwustronne w sprawie transportu drogowego lub inne porozumienia dotyczące transportu drogowego.

Opis:	Inwestycje <p>W przypadku gdy państwo członkowskie UE zezwala podmiotom zagranicznym na prawo własności do systemu przesyłu gazu lub energii elektrycznej lub systemu transportu rurociągowego ropy i gazu, UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsięwzięcia z Kanady kontrolowanych przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego lub energii elektrycznej do UE, w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii UE jako całości lub poszczególnym państwom członkowskim UE.</p> <p>Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług w zakresie doradztwa i konsultingu świadczonych w ramach usług związanych z dystrybucją energii.</p> <p>Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do HU i LT (w przypadku LT, tylko CPC 7131) w odniesieniu do transportu rurociągowego paliw, ani do LV w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii, ani do SI w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją gazu.</p> <p>Z krajowymi zastrzeżeniami uzupełniającymi można zapoznać się w wykazach zastrzeżeń obowiązujących w BE, BG, CY, FI, FR, HU, LT, NL, PT, SI i SK.</p>
Obowiązujące środki:	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE
	Zastrzeżenia mające zastosowanie w Austrii
Sektor:	Wytwarzanie paliwa jądrowego, energii elektrycznej, dostawa gazu i wody
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej, przetwarzanie materiału i paliwa jądrowego, transport materiału jądrowego i obchodzenie się z nim
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 233, ISIC rev 3.1 40
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>Austria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przetwarzania, dystrybucji lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania energii przy wykorzystaniu energii jądrowej.</p>
Obowiązujące środki:	Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (ustawa zasadnicza w przedmiocie Austrii wolnej od elektrowni jądrowych), BGBl. I Nr. 149/1999
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Austria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego i wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa od dostawców usług wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa wyższego Usługi kształcenia dorosłych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 923, CPC 924
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Austria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych. Austria zastrzega sobie prawo do zakazania transgranicznego świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług kształcenia dorosłych za pomocą przekazu radiowego lub telewizyjnego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi pogotowia ratunkowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 93192
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Austria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Belgii

- Sektor:** Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem
- Podsektor:**
- Klasyfikacja gospodarcza:** ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Licencja połowowa jest obowiązkowa do celów prowadzenia działalności połowowej w Belgii. Właściciel statku, który posiada licencję połowową, jest osobą prawną lub osobą fizyczną. Osoba fizyczna musi być rezydentem Belgii w momencie wnioskowania o licencję połowową. Osoba prawna musi być przedsiębiorstwem krajowym, a kierownicy takiego przedsiębiorstwa muszą działać w rybołówstwie i być rezydentami Belgii w momencie ubiegania się o licencję połowową.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi ochroniarskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę jest niedozwolone.
Wymóg obywatelstwa państwa członkowskiego UE w przypadku członków zarządów przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi ochroniarskie, a także konsultacje i szkolenia dotyczące usług ochroniarskich. Członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa muszą być obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego UE.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Dystrybucja
- Podsektor:** Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 63211
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku

Opis:	Transgraniczny handel usługami Sprzedaż wysyłkowa jest dozwolona wyłącznie w przypadku aptek, co oznacza, że wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w Belgii w przypadku sprzedaży detalicznej produktów leczniczych.
Obowiązujące środki:	Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi pogotowia ratunkowego Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Belgia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów związane z opieką zdrowotną: usługi medyczne i stomatologiczne, usługi położnicze, usługi pielęgniarstwa, usługi świadczone przez fizjoterapeutów, personel paramedyczny, psychologów i weterynarzy
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 85201, część CPC 9312, część CPC 93191, CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Belgia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka związanego z transgranicznym świadczeniem usług medycznych, stomatologicznych i położniczych, świadczonych przez pielęgniarzy/pielęgniarki, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i usług weterynaryjnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Belgia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi przeladunku towarów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 741
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Usługi przeladunku towarów mogą być świadczone wyłącznie przez akredytowanych pracowników uprawnionych do pracy w obszarach portowych wyznaczonych dekretem królewskim.
Obowiązujące środki:	Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire. Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers) Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand) Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge) Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende) Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 71221
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Belgia zastrzega sobie prawo do ograniczenia dostępności licencji na świadczenie usług taksówkarskich. <u>W przypadku Regionu Stołecznego Brukseli:</u> Maksymalna liczba licencji jest regulowana prawem.

W przypadku Regionu Flamandzkiego: Maksymalna liczba taksówek na mieszkańca jest regulowana prawem. Liczba ta może być dostosowywana, wówczas zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: stopień urbanizacji, średni stopień wykorzystania istniejących taksówek.

W przypadku Regionu Walonii: Maksymalna liczba taksówek na mieszkańca jest regulowana prawem. Liczba ta może być dostosowywana, wówczas zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: średni stopień wykorzystania istniejących taksówek.

Obowiązujące środki:

Sektor: Energia

Podsektor: Wytwarzanie energii elektrycznej

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 4010

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje**

Pojedyncze zezwolenie na wytwarzanie energii elektrycznej o mocy 25 MW wymaga prowadzenia przedsiębiorstwa w UE lub w innym kraju, w którym obowiązuje system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą 96/92/WE i w którym przedsiębiorstwo ma skuteczne i trwałe powiązanie z gospodarką.

Wytwarzanie energii elektrycznej na obszarach morskich Belgii podlega wymogowi uzyskania koncesji i obowiązkowi prowadzenia spółki joint venture z przedsiębiorstwem z państwa członkowskiego UE lub zagranicznym przedsiębiorstwem z kraju stosującego system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą 2003/54/WE, w szczególności w odniesieniu do warunków dotyczących zezwolenia i wyboru. Ponadto przedsiębiorstwo ma własną administrację centralną lub siedzibę na terenie państwa członkowskiego UE lub kraju spełniającego powyższe kryteria, w którym ma skuteczne i trwałe powiązanie z gospodarką.

Budowa linii elektrycznych, które łączą produkcję na obszarach morskich z siecią przesyłową Elia wymaga zezwolenia, a przedsiębiorstwo musi spełnić wyżej określone warunki, z wyjątkiem wymogu dotyczącego spółki joint venture.

Obowiązujące środki:

Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer

Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge

Sektor: Energia

Podsektor: Usługi w zakresie przesyłu energii i przechowywania luzem gazów

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 4010, CPC 71310, część CPC 742, CPC 887 (inne niż usługi w zakresie konsultingu)

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Belgia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka związanego z rodzajami podmiotów prawnych i traktowaniem podmiotów publicznych lub prywatnych, którym Belgia nadała prawa wyłączne. Wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa na terenie UE w przypadku usług w zakresie przesyłu energii i przechowywania luzem gazów.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Energia
- Podsektor:** Usługi dystrybucji energii i usługi związane z dystrybucją energii
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 887 (inne niż usługi w zakresie konsultingu)
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Belgia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka związanego z usługami dystrybucji energii i usługami związanymi z dystrybucją energii.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Energia
- Podsektor:** Transport paliwa rurociągami
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 7131
- Rodzaj zastrzeżenia:** Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
- Opis:** **Transgraniczny handel usługami**
Transport rurociągami gazu ziemnego i innych paliw podlega wymogowi uzyskania zezwolenia. Zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym mającym siedzibę w państwie członkowskim UE (zgodnie z art. 3 AR z dnia 14 maja 2002 r.).
W przypadku gdy o zezwolenie wnosi przedsiębiorstwo, wówczas:
- musi być ustanowione zgodnie z prawem belgijskim lub prawem innego państwa członkowskiego UE lub prawem państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego; oraz
  - siedziba administracyjna przedsiębiorstwa, jego główne miejsce prowadzenia działalności lub siedziba musi znajdować się na terenie państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

Obowiązujące środki:	Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations.
Sektor:	Energia
Podsektor:	Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej energii elektrycznej i gazu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 62271
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Opis:	<p>Transgraniczny handel usługami</p> <p>Zezwolenie jest konieczne w przypadku dostaw energii elektrycznej przez pośrednika, którego klienci mają siedzibę w Belgii i są połączeni z krajowym systemem sieci lub z linią bezpośrednią, której napięcie znamionowe przekracza 70 000 woltów. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w EOG.</p> <p>Ogólnie rzecz biorąc, dostawa gazu ziemnego na rzecz klientów (tj. spółek dystrybucyjnych i odbiorców, których ogólny łączny poziom zużycia gazu pochodzącego ze wszystkich punktów dostaw wynosi minimalny poziom jednego miliona metrów sześciennych w skali roku) mających siedzibę w Belgii podlega wymogowi uzyskania pojedynczego zezwolenia od ministra, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawcą jest spółka dystrybucyjna korzystająca z własnej sieci dystrybucji. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w UE.</p>
Obowiązujące środki:	<p>Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci</p> <p>Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel</p>
Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia jądrowa
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 233, ISIC rev 3.1 40
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Belgia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Górnictwo i kopalnictwo, produkcja i energia
Podsektor:	Górnictwo i kopalnictwo, wytwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej i paliwa jądrowego, dostawa energii elektrycznej, gazu i gorącej wody
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.11110, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, ISIC rev 3.1 232, część ISIC rev 3.1 4010, część ISIC rev 3.1 4020, część ISIC rev 3.1 4030

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Z wyjątkiem górnictwa rud metali i pozostałych usług górnictwa i kopalnictwa przedsiębiorstwa w Kanadzie kontrolowane przez osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do UE, mogą mieć zakaz uzyskania kontroli nad działalnością. Wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału).
Obowiązujące środki:	
	Zastrzeżenia mające zastosowanie w Bułgarii
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Zagraniczne osoby fizyczne i prawne (w tym działające poprzez oddziały) nie mogą nabywać praw własności do gruntów w Bułgarii. Bułgarskie osoby prawne z udziałem zagranicznym nie mogą nabywać praw własności gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i obywatele mający miejsce stałego zamieszkania za granicą mogą nabyć budynki i ograniczone prawa rzeczowe (prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności) do nieruchomości. Cudzoziemcy posiadający stałe miejsce zamieszkania za granicą, zagraniczne osoby prawne i spółki, w których udział zagraniczny zapewnia większość w podejmowaniu decyzji lub blokuje podejmowanie decyzji, mogą nabywać prawa własności nieruchomości w określonych regionach geograficznych wskazanych przez Radę Ministrów, pod warunkiem uzyskania zezwolenia.
Obowiązujące środki:	Konstytucja Republiki Bułgarii, art. 22 Ustawa o własności i wykorzystaniu gruntów rolnych, art. 3 Ustawa o lasach, art. 10
Sektor:	Wszystkie sektory inne niż górnictwo i kopalnictwo
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Środki:	Ustawa o własności państwowej Ustawa o koncesjach Ustawa o prywatyzacji i kontroli poprywatyzacyjnej

Opis: **Inwestycje**

Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej uwarunkowane są uzyskaniem zezwolenia na mocy przepisów ustawy o koncesjach.

Przedsiębiorstwa handlowe, w których państwo lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, nie mogą realizować żadnych transakcji dotyczących rozporządzenia aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierać żadnych umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności ani ponosić jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, chyba że zezwala na to Agencja Prywatyzacji lub rada gminy, zależnie od tego, który organ jest właściwy.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do górnictwa i kopalnictwa, które są przedmiotem odrębnego zastrzeżenia w załączniku I.

Obowiązujące środki:

Sektor: Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Przejęcie zasobów mórz i rzek przez statki na wewnętrznych wodach morskich, na morzu terytorialnym i na śródlądowych drogach wodnych Bułgarii dokonywane jest przez statki pływające pod banderą bułgarską. Zagraniczny statek nie może prowadzić połowów przemysłowych w wyłącznej strefie ekonomicznej, chyba że na podstawie porozumienia między Bułgarią i państwem bandery. Przekraczając wyłączną strefę ekonomiczną, zagraniczne statki połowowe nie mogą mieć swoich narzędzi połowowych w trybie operacyjnym.

Obowiązujące środki:

Sektor: Energia

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 40, CPC 71310, część CPC 88

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz do usług związanych z dystrybucją energii, a także transportem rurociągowym, przechowywaniem i magazynowaniem ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesyłem tranzytem.

Obowiązujące środki: Ustawa o energii

Sektor:	Wytwarzanie paliwa jądrowego, dostawa energii elektrycznej, gazu i wody
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej Przetwarzanie materiału i paliwa jądrowego Transport materiału jądrowego lub obchodzenie się z materiałem jądrowym
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 23, ISIC rev 3.1 40
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przetwarzania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których one pochodzą, a także handlu nimi, obsługi technicznej i napraw sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transportu takich materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywania promieniowania jonizującego, a także wszelkich innych usług związanych z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym usług inżynierskich i doradczych oraz usług związanych z oprogramowaniem itp.).

Obowiązujące środki: Ustawa o bezpiecznym wykorzystaniu energii jądrowej

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi prawne

Klasyfikacja gospodarcza: Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W Bułgarii pełne traktowanie narodowe w zakresie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw, a także świadczenia usług może być rozszerzone wyłącznie na przedsiębiorstwa mające siedzibę w państwach, z którymi zostały lub zostaną zawarte porozumienia preferencyjne, i na obywateli tych państw.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi audytu

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 86211 i CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Środki: Ustawa o niezależnym audycie finansowym

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Niezależny audyt finansowy jest wykonywany przez biegłych rewidentów, którzy są członkami instytutu biegłych rewidentów. Z zachowaniem zasady wzajemności instytut biegłych rewidentów rejestruje jednostkę audytorską z Kanady lub państwa trzeciego za okazaniem przez państwo trzecie dowodu na to, że:

- trzy czwarte członków organów zarządzających i biegłych rewidentów wykonujących audyt w imieniu danej jednostki spełnia wymogi odpowiadające wymogom nałożonym na bułgarskich audytorów i pomyślnie przeszło odpowiednie egzaminy;
- jednostka audytorska dokonuje niezależnego audytu finansowego zgodnie z wymogiem niezależności i obiektywizmu; oraz
- jednostka audytorska publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie z przejrzystości lub spełnia inne równorzędne wymogi dotyczące ujawniania informacji w przypadku, gdy prowadzi audyt w jednostkach interesu publicznego.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor: Usługi weterynaryjne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 932

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Środki: Ustawa o gabinetach weterynaryjnych

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W Bułgarii gabinet weterynaryjny ma prawo założyć osoba fizyczna lub osoba prawna.
Warunkiem jest posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego UE lub EOG; w przypadku cudzoziemców wymagane jest zezwolenie na pobyt stały (wymagana jest fizyczna obecność).

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego.
Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi ochroniarskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich.
Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Dystrybucja
- Podsektor:** Dystrybucja produktów chemicznych
Dystrybucja metali i kamieni szlachetnych
Dystrybucja produktów leczniczych, produktów i przedmiotów do użytku medycznego i substancji medycznych
Dystrybucja tytoniu i wyrobów tytoniowych
Dystrybucja napojów alkoholowych
- Klasyfikacja gospodarcza:** Część CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, część CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, część CPC 6329
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Transgraniczny handel usługami**
Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do dystrybucji produktów chemicznych, metali i kamieni szlachetnych, produktów leczniczych, substancji i produktów medycznych oraz przedmiotów do użytku medycznego; tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych.
Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez pośredników w obrocie towarowym.

Obowiązujące środki:	Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka Ustawa o działalności weterynaryjnej Ustawa o zakazie broni chemicznej i o kontroli nad toksycznymi substancjami chemicznymi i ich prekursorami Ustawa o tytoniu i wyrobach tytoniowych
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka ograniczającego transgraniczne świadczenie usług szkolnictwa podstawowego i średniego finansowanych ze środków prywatnych. Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	Ustawa o edukacji publicznej, art. 12 Ustawa o szkolnictwie wyższym, pkt 4 przepisów uzupełniających Ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym, art. 22
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Ubezpieczenie transportowe obejmujące towary, ubezpieczenie pojazdów jako takich oraz ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w Bułgarii nie może być gwarantowane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów związane z opieką zdrowotną: usługi medyczne i stomatologiczne, usługi położnicze, usługi pielęgniarstwa, usługi świadczone przez fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, część 9319
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Bułgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług zdrowotnych świadczonych w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez pielęgniarzy/pięlegniarki, położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów.
Obowiązujące środki:	Ustawa o placówkach medycznych Ustawa o organizacji zawodowej pielęgniarzy i pielęgniarek medycznych, położnych i o stowarzyszeniu specjalistów w dziedzinie medycyny
Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu drogowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 744
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Środki:	Bułgarska ustawa o transporcie drogowym, art. 6
Opis:	Transgraniczny handel usługami Wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport wodny
Podsektor:	Usługi wspierające w branży transportu wodnego
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 741, część CPC 742
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W zakresie, w jakim Kanada, jej prowincje i terytoria zezwalają usługodawcom z Bułgarii na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, Bułgaria zezwoli usługodawcom z Kanady na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach na tych samych warunkach.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport kolejowy
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC7111, CPC 7112
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów regulujących prawa przewozowe i warunki prowadzenia działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium Bułgarii, Republiki Czeskiej i Słowacji oraz pomiędzy tymi państwami.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport drogowy
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC7111, CPC 7112
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Środki podjęte na podstawie istniejących lub przyszłych umów, które zastrzegają lub ograniczają świadczenie tego rodzaju usług transportowych oraz określają zasady i warunki takiej działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, na terytorium Bułgarii lub przez granice Bułgarii.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W przypadku przewozu osób i transportu towarowego prawa wyłączne lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie obywatelom lub stałym rezydentom państw członkowskich UE i osobom prawnym z UE, których siedziba główna znajduje się na terenie UE.
Wymagana jest rejestracja. Osoby fizyczne muszą posiadać obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
- Obowiązujące środki:**
- Zastrzeżenia mające zastosowanie w Chorwacji**
- Sektor:** Rolnictwo, łowiectwo
- Podsektor:**
- Klasyfikacja gospodarcza:** ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015, CPC 8811, CPC 8812, CPC 8813, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
- Opis:** **Inwestycje**
Chorwacja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do działalności rolniczej i łowieckiej.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Planowanie miejskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 8674
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
- Opis:** **Transgraniczny handel usługami**
Chorwacja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług audytu.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi ochroniarskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 87302, CPC 87305
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Chorwacja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa i usług dozoru.

Obowiązujące środki:

Sektor: Pozostałe usługi biznesowe
Podsektor: Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych
Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87905

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Chorwacja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych dokumentów urzędowych.

Obowiązujące środki

Sektor: Usługi transportowe
Podsektor: Usługi transportu drogowego
Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7111 i CPC 7112

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Środki stosowane na podstawie istniejących lub przyszłych umów w sprawie transportu drogowego i zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do usług transportu do i z Chorwacji oraz na jej terenie, dla stron, których to dotyczy.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi transportowe
Podsektor: Usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu
Klasyfikacja gospodarcza: CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 746, CPC 749

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Chorwacja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług pomocniczych w branży transportowej innych niż usługi agencji transportu towarowego, usługi przygotowywania dokumentów transportowych i usługi wspierające w branży transportu drogowego wymagające pozwolenia.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Cyprze

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi ochroniarskie

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie edukacji

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych, finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi szpitalne Usługi pogotowia ratunkowego Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	

Sektor:	Energia
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742 i CPC 887 (inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka ograniczającego transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i składowania paliw transportowanych rurociągami i wymagających prowadzenia przedsiębiorstwa w tym zakresie, a także ograniczającego sprzedaż detaliczną oleju opałowego i gazu w butlach inną niż sprzedaż wysyłkowa. Cypr zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wytwarzania produktów rafinacji ropy naftowej w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną z państwa spoza UE, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do UE, a także w odniesieniu do wytwarzania gazu, samodzielnej dystrybucji paliw gazowych w systemie sieciowym, produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, transportu paliwa rurociągami, usług związanych z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego innych niż usługi doradcze i konsultingowe, usług sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, usług sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego, energii elektrycznej i gazu nie w butlach.
Obowiązujące środki:	Ustawy regulujące rynek energii elektrycznej z lat 2003 – 2008 (art. 34 ust. 2 i art. 37) Ustawy regulujące rynek gazu z lat 2004 – 2007 Ustawa o rurociągach naftowych, rozdział 273 Konstytucji Republiki Cypryjskiej Ustawa o ropie naftowej L.64(I)/1975 Ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z lat 2003-2009

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Republice Czeskiej

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, CPC 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie nieruchomości.
Obowiązujące środki:	

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi aukcyjne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 612, część CPC 621, część CPC 625, część 85990
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Usługi aukcyjne w Republice Czeskiej podlegają wymogowi uzyskania licencji. By uzyskać licencję (na organizowanie dobrowolnych aukcji publicznych), przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane w Republice Czeskiej, a osoba fizyczna musi uzyskać pozwolenie na pobyt, natomiast przedsiębiorstwo lub osoba fizyczna muszą być wpisane do rejestru handlowego w Republice Czeskiej.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr 455/1991 Coll. – ustawa o licencji handlowej Ustaw nr 26/2000 Coll. – ustawa o aukcjach publicznych
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Do prowadzenia audytów w Republice Czeskiej mogą być uprawnione wyłącznie przedsiębiorstwa, w których co najmniej 60 % udziałów kapitałowych i praw głosu jest zarezerwowanych dla obywateli lub stałych rezydentów tego kraju lub obywateli lub stałych rezydentów państw członkowskich UE.
Obowiązujące środki:	Ustawa o audytorach z dnia 14 kwietnia 2009 r., nr 93/2009 Coll.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego.
Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi ochroniarskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich.
Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi w zakresie edukacji
- Podsektor:**
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924
- Rodzaj zastrzeżenia:** Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
W Republice Czeskiej większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego finansowane ze środków prywatnych usługi w zakresie edukacji musi być obywatelami lub stałymi rezydentami Republiki Czeskiej.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi w zakresie ochrony zdrowia
- Podsektor:** Usługi szpitalne
Usługi pogotowia ratunkowego
Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr 372/2011 Sb. o usługach opieki zdrowotnej i warunkach ich świadczenia
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów związane z opieką zdrowotną: usługi medyczne i stomatologiczne, usługi położnicze, usługi pielęgniarstwa, usługi świadczone przez fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów Inne usługi związane z opieką zdrowotną
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, część CPC 9319
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez lekarzy, stomatologów, położne i pielęgniarzy/pielęgniarki, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, a także innych usług związanych z opieką zdrowotną w zakresie pozyskiwania tkanek ludzkich, organów i komórek do zastosowania w leczeniu ludzi.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr 296/2008 Coll. o gwarantowaniu jakości i bezpieczeństwa tkanek i komórek ludzkich do zastosowania w leczeniu ludzi („ustawa o tkankach i komórkach ludzkich”) Ustawa nr 378/2007 Coll. o produktach leczniczych i poprawkach do niektórych odnośnych ustaw (ustawa o produktach leczniczych) Ustawa nr 123/2000 Coll. o wyrobach medycznych Ustawa nr 285/2002 Coll. o dawstwie, pobieraniu i przeszczepianiu tkanek i narządów i o poprawkach do niektórych ustaw (ustawa transplantacyjna)
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Republika Czeska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.

Obowiązujące środki

Sektor: Transport kolejowy

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC7111, CPC 7112

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów regulujących prawa przewozowe i warunki działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium Bułgarii, Republiki Czeskiej i Słowacji oraz pomiędzy tymi państwami.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport drogowy

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów i zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do i z Republiki Czeskiej oraz na jej terenie, dla stron umowy, których to dotyczy.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Danii

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Środki wprowadzane przez Danię, Szwecję i Finlandię w celu promowania współpracy skandynawskiej, takie jak:

- a) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (Nordic Industrial Fund);
- b) finansowanie studiów wykonalności dla projektów międzynarodowych (Nordic Fund for Project Exports); oraz
- c) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw⁽¹⁾ stosujących technologie środowiskowe (Nordic Environment Finance Corporation).

Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wykluczenia strony z udziału w procedurach udzielania zamówień, dotacji lub wsparcia rządowego na rzecz handlu usługami zgodnie odpowiednio z art. 8.15. 5 lit. a) i b) oraz art. 9.2.2 lit. f) i g).

Obowiązujące środki:

Sektor: Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Osoby niebędące rezydentami UE nie mogą posiadać jednej trzeciej lub więcej udziałów w działalności związanej z połowami przemysłowymi w Danii.
Osoby niebędące rezydentami UE nie mogą posiadać statku pływającego pod duńską banderą, chyba że za pośrednictwem przedsiębiorstwa zarejestrowanego w Danii.
By przedsiębiorstwo mogło zarejestrować swój statek jako statek rybacki pływający pod duńską banderą, co najmniej dwie trzecie właścicieli tego przedsiębiorstwa musi być zarejestrowanych jako rybacy posiadający licencję połowową typu „A” lub dwie trzecie udziałów tego przedsiębiorstwa musi należeć do innego przedsiębiorstwa, które w całości należy do rybaków posiadających licencję połowową typu „A”.
By uzyskać licencję połowową typu „A”, osoba fizyczna musi mieszkać w Danii od dwóch lat w chwili ubiegania się o licencję lub obywatelstwo duńskie. Powyższe ograniczenia nie mają zastosowania do osób w UE lub w państwach członkowskich EOG.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi ochroniarskie

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

⁽¹⁾ Stosuje się do przedsiębiorstw wschodnioeuropejskich, które współpracują z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami skandynawskimi.

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Dania zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług dozoru lotnisk. By świadczyć usługi ochroniarskie w Danii, trzeba spełnić wymóg posiadania krajowej osobowości prawnej.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Żadne osoby ani przedsiębiorstwa (włączając zakłady ubezpieczeń) nie mogą w celach handlowych w Danii uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich dla osób mających miejsce zamieszkania w Danii, dla statków duńskich lub dla własności w Danii, innych niż zakłady ubezpieczeń posiadające zezwolenia wydane zgodnie z prawem duńskim lub upoważnione przez właściwe organy duńskie.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Dania zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Estonii

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Wyłącznie osoba fizyczna będąca obywatelem Estonii lub państwa członkowskiego EOG lub osoba prawna, która jest wpisana do odpowiedniego rejestru estońskiego, może nabyć nieruchomość do wykorzystania jako grunt przynoszący dochód, który to grunt jest przeznaczony jako grunt rolny lub leśny, i tylko pod warunkiem uzyskania zezwolenia od gubernatora okręgu. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do nabywania gruntu rolnego lub leśnego do celów świadczenia usługi, która jest objęta liberalizacją w ramach niniejszej umowy.
Obowiązujące środki:	Kinnisajsa omandamise kitsendamise seadus (ustawa o ograniczeniach w nabywaniu nieruchomości) Rozdział 2 i 3
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Estonia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego. Estonia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Estonia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Przy przyjmowaniu depozytów istnieje wymóg uzyskania zezwolenia od Komisji Nadzoru Finansowego w Estonii oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego.
Obowiązujące środki:	Krediiasutuste seadus (ustawa o instytucjach kredytowych) § 20.6.
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport morski Transport drogowy Transport kolejowy
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 711, część CPC 712, część CPC 721
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Estonia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi w sprawie międzynarodowego transportu drogowego (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego), zastrzegając lub ograniczając świadczenie usług transportowych do i z Estonii oraz na jej terenie na rzecz umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym państwie będącym stroną umowy i przewidując zwolnienie z podatku w przypadku takich pojazdów.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Finlandii

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, oraz dla osób prawnych w odniesieniu do prawa nabywania i posiadania nieruchomości na Wyspach Alandzkich bez uzyskania zgody właściwych władz Wysp Alandzkich.
Ograniczenia prawa przedsiębiorczości i prawa prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez przedsiębiorstwa bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich.

Obowiązujące środki: Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o nabywaniu gruntów na Wyspach Alandzkich) (3/1975), s. 2
Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o autonomii Wysp Alandzkich) (1144/1991), s. 11

Sektor: Wszystkie usługi

Podsektor: Usługi identyfikacji elektronicznej

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Finlandia zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa w Finlandii lub na innych terytoriach EOG, by móc świadczyć usługi identyfikacji elektronicznej.

Obowiązujące środki: Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (ustawa o rygorystycznej identyfikacji elektronicznej i podpisach elektronicznych) 617/2009

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Środki wprowadzane przez Danię, Szwecję i Finlandię w celu promowania współpracy skandynawskiej, takie jak: a) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (Nordic Industrial Fund); b) finansowanie studiów wykonalności dla projektów międzynarodowych (Nordic Fund for Project Exports); oraz c) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw ⁽¹⁾ stosujących technologie środowiskowe (Nordic Environment Finance Corporation). Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wykluczenia strony z udziału w procedurach udzielania zamówień, dotacji lub wsparcia rządowego na rzecz handlu usługami zgodnie odpowiednio z art. 8.15.5 lit. a) i b) oraz art. 9.2.2 lit. f) i g).
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Wytwarzanie paliwa jądrowego, energii elektrycznej, dostawa gazu i wody
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej Przetwarzanie materiału i paliwa jądrowego Transport materiału jądrowego lub obchodzenie się z materiałem jądrowym
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1233, ISIC rev 3.1 40
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przetwarzania, dystrybucji lub transportu materiałów jądrowych i produkcji energii przy wykorzystaniu energii jądrowej.
Obowiązujące środki:	Ydinenergiälaki (Ustawa o energii jądrowej) (990/1987)
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

⁽¹⁾ Stosuje się do przedsiębiorstw wschodnioeuropejskich, które współpracują z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami skandynawskimi.

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego. Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników.
Obowiązujące środki:	Lakijulkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (ustawa o publicznych służbach i usługach biznesowych) (916/2012)
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę jest niedozwolone. Licencje na świadczenie usług ochroniarskich mogą być udzielane wyłącznie osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania w EOG lub osobom prawnym mającym siedzibę na terenie w EOG.
Obowiązujące środki:	Laki yksityisistä turvallisuukspalveluista (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich) 282/2002
Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Dystrybucja napojów alkoholowych
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 62112, CPC 62226, CPC 63107, CPC 8929
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do dystrybucji napojów alkoholowych.
Obowiązujące środki:	Alkoholilaki (ustawa o alkoholu) (1143/1994)
Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Dystrybucja produktów leczniczych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 62117, CPC 62251, CPC 63211, CPC 8929

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do dystrybucji produktów leczniczych.
Obowiązujące środki:	Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987)
Sektor:	Energia
Podsektor:	Sieci i systemy przesyłowe i dystrybucyjne. Przywóz, sprzedaż hurtowa i detaliczna energii elektrycznej Produkcja i dystrybucja gazu, pary wodnej i gorącej wody
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 40, CPC 7131, CPC 887 (z wyłączeniem usług w zakresie doradztwa i konsultingu)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji energii, pary i gorącej wody. Z powodów bezpieczeństwa energetycznego Finlandia zastrzega sobie prawo do zapobiegania sprawowaniu kontroli lub posiadaniu na własność terminala skroplonego gazu ziemnego (LNG) (w tym części terminala stosowanych do przechowywania lub ponownego zgazowania LNG) przez zagraniczne osoby lub przedsiębiorstwa. Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przywozu, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej. Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania ograniczeń ilościowych w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego oraz produkcji i dystrybucji pary i gorącej wody. Obecnie istnieją naturalne monopole i prawa wyłączne.
Obowiązujące środki:	Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (508/2000) Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) (386/1995)
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych, finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	Perusopetuslaki (ustawa o edukacji podstawowej) (628/1998) Lukiolaki (ustawa ogólna o szkołach średnich II stopnia) (629/1998) Laki ammatillisesta koulutuksesta (ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym) (630/1998) Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (ustawa o kształceniu zawodowym dorosłych) (631/1998) Ammattikorkeakoululaki (ustawa o politechnikach) (351/2003) Yliopistolaki (ustawa o uczelniach wyższych) (558/2009)
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi szpitalne Usługi pogotowia ratunkowego Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne Pozostałe usługi w zakresie opieki zdrowotnej
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193, CPC 93199
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne, oraz świadczenia innych usług w zakresie opieki zdrowotnej.
Obowiązujące środki:	Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990)
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Wolne zawody związane z opieką zdrowotną: usługi medyczne i stomatologiczne, usługi położnicze, usługi świadczone przez fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9312, CPC 93191

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wszystkich usług świadczonych w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, zarówno finansowanych ze środków publicznych, jak i prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług pielęgniarских.
Obowiązujące środki:	Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990)
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (ustawa o prywatnych usługach społecznych) (922/2011).
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Usługi finansowe Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w UE. Wyłącznie ubezpieczyciele mający siedzibę w UE lub oddział w Finlandii mogą oferować bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe, w tym koasekurację.

Przynajmniej połowa członków zarządu i rady nadzorczej oraz dyrektor zarządzający zakładem ubezpieczeń świadczącego ustawowe ubezpieczenia emerytalne muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia. Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą uzyskać licencji w Finlandii jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

W przypadku innych zakładów ubezpieczeń wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG w stosunku do co najmniej jednego członka zarządu i rady nadzorczej i dyrektora zarządzającego. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

Agent zakładu ubezpieczeń z Kanady musi posiadać miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że zakład ubezpieczeń posiada swoją główną siedzibę w UE.

Obowiązujące środki:

Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (ustawa o zagranicznych zakładach ubezpieczeń) (398/1995)

Vakuutusyhtiölaki (ustawa o zakładach ubezpieczeń) (521/2008)

Laki vakuutuskeskuksesta (ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym) (570/2005)

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (ustawa o zakładach ubezpieczeniowych oferujących ustawowe ubezpieczenie emerytalne) (354/1997)

Sektor:

Usługi finansowe

Podsektor:

Usługi bankowe i inne usługi finansowe

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:**

Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Opis:**Usługi finansowe**

Co najmniej jeden z założycieli, członków zarządu, rady nadzorczej, dyrektor zarządzający dostawców usług bankowych i osoba uprawniona do składania podpisu w imieniu instytucji kredytowej muszą posiadać miejsce stałego zamieszkania w EOG. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

W przypadku usług płatniczych może być wymagane miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu stałego w Finlandii.

Obowiązujące środki:

Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (ustawa o bankach komercyjnych i innych instytucjach kredytowych będących spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością) (1501/2001)

Säästöpankkilaki (1502/2001) (ustawa o bankach oszczędnościowych)

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001) (ustawa o bankach spółdzielczych i innych instytucjach kredytowych będących bankami spółdzielczymi)

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (ustawa o stowarzyszeniach hipotecznych)

Maksulaitoslaki (297/2010) (ustawa o instytucjach płatniczych)

Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (ustawa o działaniu zagranicznej instytucji płatniczej w Finlandii)

Laki luottolaitostoiminnasta (ustawa o instytucjach kredytowych) (121/2007)

Sektor:	Transport
Podsektor:	Kolejowy transport pasażerski lub towarowy
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7111, CPC 7112
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług transportu kolejowego. W odniesieniu do usług kolejowego przewozu osób obecnie obowiązują prawa wyłączne (przyznane spółce VR-Group Ltd, w której 100 % udziałów należy do skarbu państwa) do 2017 r. na obszarze metropolitalnym Helsinek i do 2019 r. na pozostałych obszarach; przy czym istnieje możliwość odnowienia tych praw.
Obowiązujące środki:	Rautatielaki (ustawa o transporcie kolejowym) (304/2011)
Sektor:	Rybołówstwo Akwakultura Usługi związane z rybołówstwem
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Połowy przemysłowe mogą być prowadzone wyłącznie przez statki pływające pod banderą Finlandii. Mogą obowiązywać dodatkowe wymagania, które dotyczą m.in. własności statku i istnienia dostatecznych powiązań z fińskim sektorem rybołówstwa.
Obowiązujące środki:	Merilaki (ustawa morska) 674/1994 Merilaki (ustawa o rybołówstwie) 286/1982 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä (ustawa o rejestracji statków morskich prowadzących działalność połowową i w dziedzinie akwakultury) 690/2010
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Do świadczenia usług transportu drogowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą.
Obowiązujące środki:	Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (ustawa o komercyjnym transporcie drogowym) 693/2006 Ajoneuvolaki (ustawa o pojazdach) 1090/2002
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport morski Transport drogowy Transport kolejowy
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 711, część CPC 712, część CPC 721
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie Zobowiązania
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Finlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi i jednocześnie wyłącza statki zarejestrowane pod zagraniczną banderą określonego innego państwa lub zagraniczne zarejestrowane pojazdy z ogólnego zakazu świadczenia usług kabotażu (w tym transportu kombinowanego: drogowego i kolejowego) w Finlandii na zasadzie wzajemności.
Obowiązujące środki:	
	Zastrzeżenia mające zastosowanie we Francji
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Rodzaje przedsiębiorstw – Zgodnie z art. L151-1 i R153-1 kodeksu finansowego i monetarnego, inwestycje zagraniczne we Francji w sektorach wymienionych w art. R153-2 kodeksu finansowego i walutowego wymagają uprzedniej zgody Ministra Gospodarki.
Obowiązujące środki:	Kodeks finansowy i walutowy, art. L151-1, R153-1

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Środki:

Opis:

Inwestycje

Rodzaje przedsiębiorstw – Francja zastrzega sobie prawo do ograniczania udziału zagranicznego w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalonej przez rząd Francji na podstawie analizy każdego przypadku.

By prowadzić działalność w niektórych branżach handlowych, przemysłowych lub rzemieślniczych, wymagane jest specjalne zezwolenie, jeżeli dyrektor zarządzający nie ma pozwolenia na pobyt stały.

Obowiązujące środki:

Sektor: Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Opis:

Inwestycje

Obywatele lub stali rezydenci państw niebędących członkami UE nie mogą korzystać z morskich terenów należących do państwa francuskiego w celu hodowli ryb, skorupiaków, mięczaków lub alg.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Francja zastrzega sobie prawo do ograniczania liczby dostawców usług wyszukiwania ofert pracy. Powyższe usługi podlegają monopolowi państwa. Francja zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do zakazania transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę jest niedozwolone. Wymóg obywatelstwa w przypadku dyrektorów zarządzających i dyrektorów.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Ubezpieczenie od ryzyka związanego z transportem lądowym może być wystawiane wyłącznie przez towarzystwa ubezpieczeniowe mające siedzibę w UE.
Obowiązujące środki:	Art. L 310-10 du code des assurances
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Analizy i testy laboratoryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 9311
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Francja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie analiz i testów laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	Art. L 6213-1 à 6213-6 du Code de la Santé Publique

Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Francja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Francja zastrzega sobie prawo do wymogu obywatelstwa państwa członkowskiego UE w przypadku świadczenia usług przewodników turystycznych na jej terytorium.
Obowiązujące środki:	Brak
Sektor:	Usługi agencji informacyjnych i prasowych
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 962
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 procent kapitału lub praw do głosowania w przedsiębiorstwie. Prowadzenie agencji prasowych w Kanadzie podlega warunkom określonym w krajowych rozporządzeniach. Prowadzenie agencji prasowych przez inwestorów zagranicznych podlega zasadzie wzajemności.
Obowiązujące środki:	Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant règlementation provisoire des agences de presse Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse

Sektor:	Energia
Podsektor:	Systemy przesyłu energii elektrycznej i gazu Transport rurociągami ropy i gazu
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 401, ISIC rev 3.1 402, CPC 7131,CPC 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Francja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do systemów przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz transportu rurociągowego ropy i gazu. Wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub Europejskiego Funduszu Rozwoju, mogą posiadać na własność i prowadzić przesył energii elektrycznej lub systemy dystrybucji. Wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub GDF-Suez, mogą posiadać na własność i prowadzić transmisję gazu lub systemy dystrybucji z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego.
Obowiązujące środki:	Loi N° 2004-803 du 9 août 2004 relative au service public de l'électricité et du gaz et aux entreprises électriques et gazières Loi N°2005-781 du 13 juillet 2005 Loi N°2000-108 du 10 février 2000
Sektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 4010
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Francja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Wytwarzanie, produkcja, przetwarzanie, generowanie lub transport materiału jądrowego
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej Przetwarzanie materiału i paliwa jądrowego Transport materiału jądrowego lub obchodzenie się z materiałem jądrowym
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.112, ISIC rev 3.1 23, ISIC rev 3.1 40, ISIC rev 3.11200, ISIC rev 3.1 2330, część ISIC rev 3.1 4010

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Inwestycje**
Wytwarzanie, produkcja, przetwarzanie, generowanie lub transport materiału jądrowego muszą odbywać się zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Kanadą.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi

Podsektor: Pozostałe usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 832

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Francja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia pozostałych usług wynajmu lub dzierżawy bez obsługi.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport

Podsektor: Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 712

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Inwestycje**
Zagraniczni inwestorzy nie mogą świadczyć usług autobusowego transportu między-miastowego.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Niemczech

Sektor: Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Większość udziałów musi należeć do obywateli państwa członkowskiego UE lub przedsiębiorstw mających siedzibę zgodnie z przepisami UE, których główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się na terenie państwa członkowskiego UE. Używanie statków musi być nadzorowane i kontrolowane przez osoby mające miejsce zamieszkania w Niemczech. W celu uzyskania licencji połowowej wszystkie statki rybackie muszą zostać zarejestrowane w odpowiednich państwach nadbrzeżnych, w których statki mają swoje porty macierzyste.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego
Podsektor:	Gospodarka odpadami: Usługi kanalizacyjne, usuwania odpadów i sanitarne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9401, CPC 9402, CPC 9403
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka zakazującego transgranicznego świadczenia usług i wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie gospodarowania odpadami, innych niż usługi doradcze. Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego wyznaczenia, zakładania, ekspansji lub działania monopolu lub wyłącznych usługodawców świadczących usługi w zakresie gospodarowania odpadami.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego
Podsektor:	Gospodarowanie glebą
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 94060
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka zakazującego transgranicznego świadczenia usług i wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa w odniesieniu do usług dotyczących ochrony gleby i gospodarowania zanieczyszczoną glebą, innych niż usługi doradcze. Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego wyznaczenia, zakładania, ekspansji lub działania monopolu lub wyłącznych usługodawców świadczących usługi w zakresie gospodarowania glebą i ochrony gleby.
Obowiązujące środki:	

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogą być wystawiane jedynie przez spółkę zależną mającą siedzibę w UE lub przez oddział mający siedzibę w Niemczech.
Obowiązujące środki:	§§ 105 ff „Versicherungsaufsichtsgesetz” (VAG), insbesondere § 105 Abs. 2 VAG: „Versicherungsunternehmen eines Drittstaates, die im Inland das Erst- oder Rückversicherungsgeschäft durch Mittelspersonen betreiben wollen, bedürfen der Erlaubnis.”
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń utworzył oddział w Niemczech, może on zawierać w Niemczech umowy ubezpieczeniowe odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem tego oddziału mającego siedzibę w Niemczech.
Obowiązujące środki:	§ 43 Abs. 2 Luftverkehrsgesetz (LuftVG) und § 105 Abs. 1 Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO)
Sektor:	Pozostałe usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania personelu. Niemcy zastrzegają sobie prawo do ograniczania liczby dostawców usług wyszukiwania ofert pracy. Zezwolenie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja i zmiany na rynku pracy. Niemcy zastrzegają sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania monopolu Federalnej Agencji Pracy (<i>Bundesagentur für Arbeit</i>). Zgodnie z pkt 292 kodeksu społecznego nr III (<i>Drittes Buch Sozialgesetzbuch – SGB III</i>), Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych może wydać rozporządzenie dotyczące pośrednictwa pracy i rekrutacji dodatkowego personelu spoza UE i EOG z myślą o konkretnych zawodach.

Obowiązujące środki: Pkt 292 kodeksu społecznego (Drittes Buch Sozialgesetzbuch))

Sektor: Usługi zdrowotne i społeczne

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 93

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do prowadzenia systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są „usługami świadczonymi wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej”. Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyznania lepszego traktowania w kontekście dwustronnej umowy handlowej w odniesieniu do świadczenia usług zdrowotnych i społecznych.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji „usług świadczonych wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej”.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor: Usługi szpitalne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 93110

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Niemcy zastrzegają sobie prawo do zachowania tytułu własności narodowej do finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne. Niemcy zastrzegają sobie prawo do znacjonalizowania innych kluczowych szpitali finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Usługi rozrywkowe obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo i cyrk Usługi bibliotek, archiwów i muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 96, inna niż CPC 962 i CPC 964 i usługi audiowizualne
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka zakazującego transgranicznego świadczenia usług niezależnie od sposobu produkcji, dystrybucji lub transmisji i wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa w odniesieniu do usług rozrywkowych, z wyjątkiem usług audiowizualnych, które nie podlegają liberalizacji w ramach niniejszej umowy. Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez biblioteki, archiwa, muzea i innych usług kulturalnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Energia
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej Przetwarzanie materiału i paliwa jądrowego Transport materiału jądrowego lub obchodzenie się z materiałem jądrowym
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1120, ISIC rev 3.1 40, CPC 887.
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania energii przy wykorzystaniu energii jądrowej.
Obowiązujące środki:	

Sektor: Wynajem lub leasing statków

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7213, CPC 7223, CPC 83103

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Czarterowanie zagranicznych statków przez konsumentów zamieszkałych w Niemczech może podlegać warunkowi wzajemności.

Obowiązujące środki:

Sektor: Pozostałe usługi gdzie indziej niesklasyfikowane

Podsektor: Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9703

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych. Wyłącznie osoby prawne ustanowione na mocy prawa publicznego mogą prowadzić cmentarz. Zakładanie i prowadzenie cmentarzy oraz świadczenie usług pogrzebowych odbywa się w ramach usług rządowych.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Grecji

Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Grecja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Węgrzech

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla zarząd

Opis: **Inwestycje**
Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa.

Obowiązujące środki:

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor: Osoby prawne

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Środki:

Opis: **Inwestycje**
Przedstawicielstwo handlowe powinno przyjmować formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub przedstawicielstwa. Rozpoczęcie działalności w formie oddziału nie jest dozwolone.

Obowiązujące środki:

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor: Nabywanie gruntów ornych

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje**
Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do nabywania gruntów ornych przez zagraniczne osoby prawne i osoby fizyczne niebędące rezydentami, w tym w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń na nabywanie gruntów ornych.

Obowiązujące środki: Ustawa CXXII z 2013 r. w sprawie handlu gruntami rolnymi i leśnymi
Ustawa CCXII z 2013 r. ustanawiająca niektóre przepisy i przepisy przejściowe w związku z Ustawą CXXII z 2013 r. w sprawie handlu gruntami rolnymi i leśnymi

Sektor:	Rolnictwo
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015 (inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do działalności rolniczej.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi rachunkowo-księgowe i usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86220
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług rachunkowo-księgowych i usług audytu.
Obowiązujące środki:	Ustawa C z 2000 r., Ustawa LXXV z 2007 r.
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi w zakresie nieruchomości
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 821, CPC 822
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie nieruchomości.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi związane z produkcją Usługi związane z dystrybucją energii

Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 884, CPC 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii i transgranicznego świadczenia usług związanych z produkcją, z wyjątkiem usług w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87304, CPC 87305
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług związanych z transportem pojazdami opancerzonymi i usług dozoru.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi powielania
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87904
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa w celu świadczenia usług powielania.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Opis:	Usługi finansowe Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium Węgier przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE dozwolone jest tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na Węgrzech.
Obowiązujące środki:	Ustawa LX z 2003 r.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w obiektach zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego od dostawców prowadzenia przedsiębiorstwa lub fizycznej obecności na ich terenie i ograniczającego transgraniczne świadczenie spoza ich terytorium wszelkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Agencje świadczące usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu
Podsektor:	Usługi agencji informacyjnych i prasowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 962
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis:	Transgraniczny handel usługami Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług agencji informacyjnych i prasowych.
Obowiązujące środki:	Brak
Sektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej, dostawa gazu i wody
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej Przetwarzanie paliw jądrowych
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.12330, część ISIC rev 3.1 4010
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Węgry zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przetwarzania paliwa nuklearnego i wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej.
Obowiązujące środki:	Ustawa CXVI z 1996 r. o energii jądrowej, dekret rządu Nr 72/2000 w sprawie energii jądrowej
Sektor:	Usługi w zakresie energii
Podsektor:	Transport paliwa rurociągami
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7131
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Świadczenie usług w zakresie transportu rurociągami podlega wymogowi prowadzenia przedsiębiorstwa. Usługi można świadczyć na podstawie umowy koncesyjnej wydawanej przez władze państwowe lub lokalne. Świadczenie tych usług reguluje węgierska ustawa o koncesjach.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr XVI z 1991 r. o koncesjach

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Irlandii

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Transgraniczny handel usługami Irlandia zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do zakazania transgranicznego świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze. Irlandia zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do zakazania transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Irlandia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: transport pasażerski
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121, CPC 7122
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, zasięg geograficzny, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.
Obowiązujące środki:	Ustawa o regulacji transportu publicznego z 2009 r.

Zastrzeżenia mające zastosowanie we Włoszech

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis:

Inwestycje

Rząd może korzystać z pewnych specjalnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego i w niektórych obszarach o strategicznym znaczeniu w dziedzinie energetyki, transportu i komunikacji. Dotyczy to wszystkich osób prawnych prowadzących działalność o strategicznym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa narodowego, nie tylko sprywatyzowanych przedsiębiorstw.

W przypadku groźby poważnej szkody dla istotnych interesów obrony i bezpieczeństwa narodowego, rządowi przysługują następujące szczególne uprawnienia do:

- a) nakładania szczególnych warunków zakupu udziałów/akcji;
- b) wetowania przyjęcia uchwał dotyczących specjalnych operacji takich jak transfery, fuzje, podziały i zmiany w działalności; lub
- c) niewyrażania zgody na nabycie udziałów/akcji, w sytuacji gdy nabywca dąży do posiadania wielkości udziałów w kapitale, która może zaszkodzić interesom obrony i bezpieczeństwa narodowego.

Zainteresowane przedsiębiorstwo zobowiązane jest powiadomić urząd premiera o każdej uchwale, działaniu i transakcji (transferach, fuzjach, podziałach, zmianach w działalności, zakończeniu działalności), które dotyczą strategicznych aktywów w obszarze energii, transportu i komunikacji. W szczególności należy zgłaszać transakcje nabycia przez osobę fizyczną lub prawną spoza UE, które dają takiej osobie kontrolę nad przedsiębiorstwem.

Premier może wykonywać następujące szczególne uprawnienia do:

- a) wetowania przyjęcia każdej uchwały, działania i transakcji, które stanowią wyjątkową groźbę poważnej szkody dla interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa i działania sieci i dostaw;
- b) nakładania szczególnych warunków w celu zagwarantowania interesu publicznego; lub
- c) niewyrażania zgody na transakcje nabycia w wyjątkowych przypadkach istnienia groźby dla istotnych interesów państwa.

Kryteria oceny realnej lub wyjątkowej groźby, a także warunków i procedur w odniesieniu do wykonywania szczególnych uprawnień są określone w przepisach prawa.

Obowiązujące środki:

Ustawa nr 56/2012 w sprawie szczególnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w obszarze obrony i bezpieczeństwa narodowego, energii, transportu i komunikacji

Dekret Prezesa Rady Ministrów nr DPCM 253 z dnia 30 listopada 2012 r. określający działania mające strategiczne znaczenie dla obrony i bezpieczeństwa narodowego

Sektor: Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Połowy na włoskich wodach terytorialnych zarezerwowane są dla statków pływających pod włoską banderą.
Obowiązujące środki:	Dekret królewski nr 327/1942 (zmieniony ustawą nr 222/2007), art. 143 i 221 (kodeks żegluga)
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Włochy zastrzegają sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do zakazania transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego. Włochy zastrzegają sobie prawo do ograniczania liczby dostawców usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników oraz usług pozyskiwania biurowego personelu biurowego.
Obowiązujące środki:	Dekret legislacyjny nr 276/2003, art. 4 i 5
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa podstawowego Usługi szkolnictwa średniego Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Włochy zastrzegają sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do ograniczania transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa podstawowego i średniego finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	Dekret królewski nr 1592/1933 (ustawa o szkolnictwie średnim) Ustawa nr 243/1991 (okazjonalnie wkłady ze środków publicznych na rzecz prywatnych uczelni wyższych) Uchwała CNVSU nr 20/2003 (CNVSU – Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) Dekret Prezydenta Republiki nr (DPR) 25/1998

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyjątkiem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Włochy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do działalności „ <i>promotori di servizi finanziari</i> ”.
Obowiązujące środki:	Art. 91-111 rozporządzenia Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) w sprawie pośredników (nr 16190 z dnia 29 października 2007 r.)
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do ryzyka na terytorium Włoch może zostać wystawione wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w UE, z wyjątkiem transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch.
Obowiązujące środki:	Art. 29 kodeksu ubezpieczeń prywatnych (dekret legislacyjny nr 209 z dnia 7 września 2005 r.)
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Włochy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczającego transgraniczne świadczenie usług aktuarialnych.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr 194/1942 o zawodzie aktuarium
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Włochy zastrzegają sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr 833/1978 w sprawie instytucji publicznego systemu opieki zdrowotnej Dekret legislacyjny nr 502/1992 w sprawie organizacji i dyscypliny w dziedzinie zdrowia Ustawa nr 328/2000 o reformie usług społecznych
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Test potrzeb ekonomicznych ma zastosowanie do usług w zakresie przewozu limuzynami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, zasięg geograficzny, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. Test potrzeb ekonomicznych ma zastosowanie do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, zasięg geograficzny, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. Test potrzeb ekonomicznych ma zastosowanie do świadczenia usług transportu towarowego. Główne kryteria: lokalny popyt.
Obowiązujące środki:	Art. 85 dekretu legislacyjnego nr 285/1992 (kodeks drogowy ze zm.) Art. 8 dekretu legislacyjnego nr 395/2000 (drogowy przewóz osób) Ustawa nr 21/1992 (przepisy ramowe w sprawie nieregularnego publicznego transportu drogowego osób) Art. 1 ustawy nr 218/2003 (przewóz osób wynajętymi autobusami z kierowcą) Ustawa nr 151/1981 (przepisy ramowe w sprawie lokalnego transportu publicznego)

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Łotwie

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie gruntów rolnych
Klasyfikacja gospodarcza:	

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Łotwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do nabywania gruntów rolnych przez obywateli lub stałych rezydentów Kanady lub państwa trzeciego, w tym w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń na nabywanie gruntów rolnych.
Obowiązujące środki:	Ustawa o prywatyzacji gruntów na obszarach wiejskich, s. 28 – 30.
Sektor:	Usługi weterynaryjne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Łotwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług weterynaryjnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Łotwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze, usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników oraz usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Łotwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą. Przedsiębiorstwa założone na Łotwie muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w kraju.
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Litwie

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstw o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego, które muszą należeć do skarbu państwa w drodze prawa własności (udział procentowy w kapitale, który może należeć do obywateli lub obcokrajowców, będących osobami fizycznymi, musi być zgodny z interesami bezpieczeństwa narodowego, procedurami i kryteriami ustalania zgodności potencjalnych inwestorów krajowych i potencjalnych uczestniczących przedsiębiorstw itp.).
Obowiązujące środki:	Ustawa nr XI-375 z dnia 21 lipca 2009 r. o przedsiębiorstwach i obiektach o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego i o pozostałych przedsiębiorstwach mających znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego w Republice Litewskiej.
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie gruntów
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który jest zgodny ze zobowiązaniami podjętymi przez UE i obowiązującymi na Litwie w ramach Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS) w odniesieniu do nabywania gruntów. Procedura, warunki i zastrzeżenia dotyczące nabywania działek powinny być określone w prawie konstytucyjnym, ustawie o gruntach i ustawie o nabywaniu gruntów rolnych. Jednakże samorządy terytorialne (gminy) i pozostałe podmioty krajowe członków Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego prowadzące na Litwie działalność gospodarczą określoną w prawie konstytucyjnym zgodnie z kryteriami integracji europejskiej i innej integracji, której podjęła się Litwa, mają prawo nabywać na własność działki nierolnicze potrzebne do budowy i eksploatacji budynków i obiektów niezbędnych do prowadzenia ich bezpośredniej działalności.
Obowiązujące środki:	Konstytucja Republiki Litewskiej Prawo konstytucyjne Republiki Litewskiej w sprawie wdrożenia art. 47 ust. 3 Konstytucji Republiki Litewskiej z dnia 20 czerwca 1996 r. (nr I-1392 ze zm. z dnia 20 marca 2003 r., nr IX-1381) Ustawa o gruntach z dnia 27 stycznia 2004 r., nr IX-1983 Ustawa nr XII-854 z dnia 24 kwietnia 2014 r. o nabywaniu gruntów rolnych
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi prawne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861

Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Prawnicy z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych w sprawie pomocy prawnej.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze, usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników oraz usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi detektywistyczne

Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87301
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Na Litwie państwo posiada monopol na usługi detektywistyczne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi związane z turystyką i podróżami
Podsektor:	Usługi przewodników turystycznych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7472
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W zakresie, w jakim Kanada, jej prowincje i terytoria zezwalają obywatelom lub stałym rezydentom Litwy na świadczenie usług przewodników turystycznych, Litwa zezwoli obywatelom lub stałym rezydentom Kanady na świadczenie usług przewodników turystycznych na tych samych warunkach.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Telekomunikacja
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Przedsiębiorstwo państwowe „Infostruktura” posiada prawa wyłączne do świadczenia następujących usług: transmisji danych przy pomocy bezpiecznych sieci przesyłu danych państwowych, nadawania adresów internetowych zakończonych na „gov.it”, certyfikacji kas elektronicznych.
Obowiązujące środki:	Uchwała rządowa nr 756 z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie zatwierdzania standardowej procedury ustalania cen i taryf towarów i usług o charakterze monopolistycznym, dostarczanych przez przedsiębiorstwa państwowe i instytucje publiczne powołane przez ministerstwa, instytucje rządowe i gubernatorów okręgów, i przypisanych im.
Sektor:	Usługi budowlane
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 51
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Środki:	Ustawa nr I-1240 o prawie budowlanym w Republice Litewskiej z dnia 19 marca 1996 r.

Opis:	Transgraniczny handel usługami Prawo do sporządzania dokumentacji projektowej związanej z pracami budowlanymi o wyjątkowym znaczeniu jest udzielane wyłącznie przedsiębiorstwom projektowym zarejestrowanym na Litwie lub zagranicznym przedsiębiorstwom projektowym, które zostały zatwierdzone przez instytucję upoważnioną przez rząd do prowadzenia tego rodzaju działalności. Prawo do prowadzenia działalności technicznej w głównych obszarach budowlanych może zostać przyznane osobie nieposiadającej litewskiego obywatelstwa, która została zatwierdzona przez instytucję upoważnioną przez rząd litewski.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr I-1240 z dnia 19 marca 1996 r. o prawie budowlanym w Republice Litewskiej
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w dowolnej postaci i dlatego nie uważa się ich za usługi finansowane ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Traktowanie narodowe
Środki:	Ustawa nr IX-2085 z dnia 30 marca 2004 r. o bankach w Republice Litewskiej Ustawa nr IX-1709 z dnia 4 lipca 2003 r. o przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w Republice Litewskiej Ustawa nr VIII-1212 z dnia 3 czerwca 1999 r. o dodatkowym dobrowolnym programie oszczędzania na emeryturę w Republice Litewskiej
Opis:	Usługi finansowe Dla celów zarządzania aktywami wymagane jest zarejestrowanie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie banki posiadające siedzibę statutową lub oddział na Litwie mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszu inwestycyjnego. Wyłącznie banki posiadające siedzibę statutową lub oddział na Litwie i upoważnione do świadczenia usług inwestycyjnych w państwach członkowskich UE lub w państwach EOG mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy emerytalnych. Co najmniej jeden kierownik administracji bankowej musi posiadać znajomość języka litewskiego i mieć miejsce stałego zamieszkania na Litwie.
Obowiązujące środki:	

Sektor:	Usługi w zakresie energii
Podsektor:	Transport paliwa rurociągami
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7131
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transportu paliwa rurociągami.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr VIII-1973 z dnia 10 października 2000 r. o gazie ziemnym w Republice Litewskiej
Sektor:	Energia
Podsektor:	Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 402, CPC 742
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Litwa zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług związanych z transportem rurociągowym towarów innych niż paliwo.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr VIII-1973 (art. 10 ust. 8) z dnia 10 października 2000 r. o gazie ziemnym w Republice Litewskiej
Sektor:	Usługi biznesowe Usługi związane z transportem morskim, śródlądowymi drogami wodnymi, kolejowym i lotniczym
Podsektor:	Obsługa techniczna i naprawa statków, sprzętu transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86764, CPC 86769, część CPC 8868
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Na Litwie państwo posiada monopol na obsługę techniczną i naprawę sprzętu transportu kolejowego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport drogowy
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Środki, które są wprowadzane na podstawie umów dwustronnych i określają przepisy dotyczące usług transportowych i warunków prowadzenia działalności, w tym tranzytu dwustronnego i innych pozwoleń na transport do i z Litwy, na Litwie oraz przez jej terytorium dla stron umowy, których to dotyczy; a także podatków drogowych i innych opłat.
Obowiązujące środki:	Zastrzeżenia mające zastosowanie na Malcie
Sektor:	Rybołówstwo Akwakultura Usługi związane z rybołówstwem
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje Do celów rejestracji i licencji statku rybackiego, właściciel lub kapitan statku rybackiego powinien mieć miejsce zamieszkania na Malcie zgodnie z warunkami określonymi w przepisach ustawy o nieruchomościach (nabywanych przez nierezydentów).
Obowiązujące środki:	Art. 5 przepisów pomocniczych nr 425.07 w sprawie regulacji o statkach rybackich
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Malta zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego. Malta zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Malta zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Malta zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych, finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi szpitalne Usługi pogotowia ratunkowego Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Malta zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor: Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów związane z opieką zdrowotną; usługi medyczne i stomatologiczne, usługi położnicze, usługi pielęgniarstwa, usługi świadczone przez fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9312, część CPC 9319

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do wszystkich usług świadczonych w ramach wolnych zawodów związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez osoby wykonujące wolne zawody takie jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarki/pielęgniarki, fizjoterapeuci, paramedycy i psychologowie. Na Malcie takie usługi mogą być świadczone wyłącznie przez obywateli lub stałych rezydentów państwa członkowskiego UE po uprzednim uzyskaniu zezwolenia i mogą podlegać testowi potrzeb ekonomicznych.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Malta zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi transportowe

Podsektor: Transport drogowy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 712

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Usługi publicznego transportu autobusowego: cała sieć podlega wymogowi uzyskania koncesji, która obejmuje porozumienie dotyczące obowiązku użyteczności publicznej w sprawie świadczenia usług na rzecz określonych grup społecznych (np. studentów i osób starszych).

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport

Podsektor: Transport wodny
Usługi wspierające w branży transportu wodnego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7213, CPC 7214, część 742, CPC 745, część CPC 749

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Zobowiązania

Opis: **Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego**
Prawa wyłączne istnieją dla połączenia morskiego z Europą kontynentalną przez Włochy i Malte.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Niderlandach

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Niderlandy zastrzegają sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do zakazania transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Polsce

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:**Rodzaj zastrzeżenia:** Najwyższe uprzywilejowanie**Opis:****Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Preferencyjne warunki prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, które mogą obejmować zniesienie lub zmianę niektórych zastrzeżeń zawartych w wykazie zastrzeżeń mających zastosowanie w Polsce, mogą zostać przedłużone w drodze porozumień w sprawie handlu i żeglugi.

Obowiązujące środki:**Sektor:**

Rybołówstwo
Akwakultura
Usługi związane z rybołówstwem

Podsektor:**Klasyfikacja gospodarcza:** ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882**Rodzaj zastrzeżenia:** Najwyższe uprzywilejowanie**Opis:****Inwestycje i transgraniczny handel usługami**

Polska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie w odniesieniu do usług i usługodawców danego państwa zgodnie z istniejącymi i przyszłymi porozumieniami dwustronnymi w sprawie połowów w obszarze geograficznym rybołówstwa podlegającym jurysdykcji zainteresowanych państw zgodnie z międzynarodowymi praktykami ochrony zasobów rybołówstwa oraz politykami lub umowami dotyczącymi rybołówstwa, w szczególności w basenie Morza Bałtyckiego.

Obowiązujące środki:**Sektor:**

Usługi biznesowe

Podsektor:

Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203**Rodzaj zastrzeżenia:**

Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Polska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego.
Polska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi biznesowe
- Podsektor:** Usługi ochroniarskie
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Polska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich.
Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi w zakresie ochrony zdrowia
- Podsektor:** Usługi pogotowia ratunkowego
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 93192
- Rodzaj zastrzeżenia:** Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
- Opis:** **Inwestycje**
Polska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego.
- Obowiązujące środki:**
- Sektor:** Usługi społeczne
- Podsektor:**
- Klasyfikacja gospodarcza:** CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Polska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Wszystkie usługi w zakresie przewozu osób i transportu towarowego innych niż transport morski
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 711, część CPC 712, część CPC 722
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W zakresie, w jakim Kanada, jej prowincje i terytoria zezwalają na świadczenie usług transportowych do Kanady i przez jej terytorium przez dostawców przewozu osób i transportu towarowego z Polski, Polska zezwoli na świadczenie usług transportowych do Polski i przez swoje terytorium przez dostawców przewozu osób i transportu towarowego z Kanady na tych samych warunkach.
Obowiązujące środki:	Zastrzeżenia mające zastosowanie w Portugalii
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Portugalia zastrzega sobie prawo do zniesienia wymogu obywatelstwa w przypadku wykonywania określonych rodzajów działalności i zawodów przez osoby fizyczne świadczące usługi na rzecz państw, w których portugalski jest językiem urzędowym (Angola, Brazylia, Republika Zielonego Przylądka, Gwinea-Bissau, Mozambik, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca).
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług audytu.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego. Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Transgraniczny handel usługami Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznych usługodawców jest niedozwolone. Wymóg obywatelstwa w przypadku wyspecjalizowanego personelu.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi detektywistyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87301

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami W Portugalii państwo posiada monopol na usługi detektywistyczne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez firmy mające siedzibę w UE. Jedynie osoby i przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej w Portugalii.
Obowiązujące środki:	Art. 7 dekretu z mocą ustawy nr 94-B/98 i art. 7 dekretu z mocą ustawy nr 144/2006
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Energia
Podsektor:	Energia elektryczna, gaz ziemny, ropa naftowa i produkty ropopochodne
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, CPC 7131, CPC 7422, CPC 887 (inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami <p>Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, wytwarzania gazu, transportu paliwa rurociągami, sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, sprzedaży detalicznej energii elektrycznej i gazu nie w butlach, a także usług związanych z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego.</p> <p>Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (gazu ziemnego).</p> <p>Działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej jest prowadzona na podstawie wyłącznych koncesji na usługi publiczne.</p> <p>Koncesje na przesył, dystrybucję i składowanie podziemne gazu ziemnego oraz odbiór, przechowywanie i prowadzenie terminala regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego są przyznawane na podstawie umów koncesyjnych w wyniku publicznych zaproszeń do składania ofert.</p> <p>Takie koncesje w sektorach energii elektrycznej i gazu są przyznawane wyłącznie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, które mają siedzibę główną i prowadzą skuteczne zarządzanie na terenie Portugalii.</p>
Obowiązujące środki:	<p>Dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października – w sprawie gazu ziemnego</p> <p>Dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października – w sprawie energii elektrycznej</p> <p>Dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego – w sprawie ropy naftowej i produktów ropopochodnych</p>
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje <p>W przypadku przewozu osób test potrzeb ekonomicznych ma zastosowanie do świadczenia usług w zakresie przewozu limuzynami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, zasięg geograficzny, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Inne usługi
Podsektor:	Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC97030
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje <p>Portugalia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych. Prywatne zarządzanie cmentarzami i ich prowadzenie odbywa się na podstawie koncesji publicznej.</p>

Obowiązujące środki: Dekret z mocą ustawy nr 109/2010 z dnia 14 października 2010 r.
Ustawa nr 13/2011 z dnia 29 kwietnia 2011 r.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Rumunii

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi badawcze i rozwojowe

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 851, CPC 852, CPC 853

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Transgraniczny handel usługami**
Rumunia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług badawczych i rozwojowych.

Obowiązujące środki: Rządowe rozporządzenie nr 6 / 2011
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Badań Naukowych nr 3548 / 2006
Decyzja rządu nr 134 / 2011

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Rumunia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego.
Rumunia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi ochroniarskie

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Rumunia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Rumunia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych, finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Rumunia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
	Zastrzeżenia mające zastosowanie na Słowacji
Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	Nabywanie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe

Opis: **Inwestycje**
Spółki zagraniczne lub osoby fizyczne nie mogą nabywać gruntów rolnych i leśnych poza granicami terenu zabudowanego należącego do gminy i niektórych innych rodzajów gruntu (np. zasobów naturalnych, jezior, rzek, dróg publicznych itp.).

Obowiązujące środki: Ustawa nr 202/1995, ustawa o wymianie walutowej, art. 19
Ustawa nr 229/1991 o przepisach w sprawie dostosowania stosunków własności gruntów

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Republika Słowacka zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przedsiębiorstwa prowadzącego usługi wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego.
Republika Słowacka zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi ochroniarskie

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Republika Słowacka zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich.
Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923 inne niż CPC 92310, CPC 924
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w EOG dotyczący dostawców wszystkich usług w zakresie szkolnictwa finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, samorząd terytorialny może ograniczać liczbę zakładanych placówek szkolnych. W Republice Słowackiej większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie edukacji musi być obywatelami lub stałymi rezydentami Republiki Słowackiej.
Obowiązujące środki:	Ustawa 245/2008 o szkolnictwie Ustawa nr 131/2002 o uczelniach wyższych, art. 2, 47 i 49a Ustawa nr 596/2003 o administracji państwowej w szkolnictwie, art. 16
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi szpitalne Usługi pogotowia ratunkowego Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Republika Słowacka zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Republika Słowacka zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Usługi finansowe Cudzoziemcy mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub prowadzić działalność ubezpieczeniową za pośrednictwem oddziału posiadającego siedzibę w Republice Słowackiej. W obu przypadkach zezwolenie podlega ocenie dokonywanej przez organy nadzorcze.
Obowiązujące środki:	Ustawa 8/2008 o ubezpieczeniach
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Środki:	Ustawa 566/2001 o papierach wartościowych Ustawa 483/2001 o bankach
Opis:	Usługi finansowe W Republice Słowackiej usługi inwestycyjne mogą być świadczone przez spółki zarządzające w formie spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym przewidzianym w przepisach prawa (nie jest dozwolona forma oddziału).
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Energia
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, ISIC rev 3.1 4030, CPC 7131

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Zezwolenie wymagane jest w przypadku wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, wytwarzania gazu i dystrybucji paliw gazowych, wytwarzania i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody, transportu paliwa rurociągami, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej, pary wodnej i gorącej wody oraz usług związanych z dystrybucją energii. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku. W odniesieniu do wszystkich tych działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej posiadającej miejsce stałego zamieszkania w państwie członkowskim UE lub EOG bądź osobie prawnej mającej siedzibę w UE lub EOG.
Obowiązujące środki:	Ustawa nr 51/1988 o górnictwie, art. 4a Ustawa nr 569/2007 o działalności geologicznej, art. 5 Ustawa nr 251/2012 o energii, art. 6 i 7 Ustawa nr 657/2004 o energii termalnej, art. 5
Sektor:	Transport Rybołówstwo Akwakultura
Podsektor:	Transport wodny Usługi związane z rybołówstwem
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 722
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami W Republice Słowackiej inwestorzy zagraniczni muszą posiadać swoje główne miejsce prowadzenia działalności na terenie Republiki Słowackiej, by móc wnioskować o licencję na świadczenie usług.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 712
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje**
W przypadku transportu towarowego zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych.
Główne kryteria: lokalny popyt.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport kolejowy

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC7111, CPC 7112

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów regulujących prawa przewozowe i warunki prowadzenia działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium Bułgarii, Republiki Czeskiej i Słowacji oraz pomiędzy tymi państwami.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport drogowy

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów i zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do i ze Słowacji oraz przez jej terytorium, dla stron umowy, których to dotyczy.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Słowenii

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników
Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Słowenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania ofert pracy dla biurowego personelu pomocniczego. Słowenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze i usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Słowenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług ochroniarskich. Może istnieć wymóg uzyskania licencji i zezwolenia. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	Usługi szkolnictwa podstawowego Usługi szkolnictwa średniego Usługi szkolnictwa wyższego
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Słowenia zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i do ograniczania transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa podstawowego finansowanych ze środków prywatnych. Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi szkolnictwa średniego lub wyższego finansowane ze środków prywatnych musi być obywatelami lub stałymi rezydentami Słowenii.
Obowiązujące środki:	

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia

Podsektor: Usługi pogotowia ratunkowego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 93192

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Słowenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych.

Obowiązujące środki:

Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 933

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Traktowanie narodowe
Wymogi dotyczące wyników inwestycji
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Słowenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.

Obowiązujące środki:

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Hiszpanii

Sektor: Usługi biznesowe

Podsektor: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze
Usługi wyszukiwania miejsc pracy i pracowników

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, CPC 87202

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje**
Hiszpania zastrzega sobie prawo do ograniczania liczby dostawców usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze.
Hiszpania zastrzega sobie prawo do ograniczania liczby dostawców usług wyszukiwania ofert pracy.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi ochroniarskie
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę jest niedozwolone. Dostęp wyłącznie za pośrednictwem Sociudades Anonimas, Sociudades de Responsabilidad Limitada, Sociudades Anonimas Laborales oraz Sociudades Cooperativas. Wymóg obywatelstwa w przypadku wyspecjalizowanego personelu.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Ubezpieczenia
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Opis:	Usługi finansowe Wymagane jest miejsce zamieszkania lub dwuletnie doświadczenie w przypadku wykonywania zawodu aktuarusza.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Hiszpania zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	

Sektor: Transport

Podsektor: Transport drogowy: Przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 712

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Opis: **Inwestycje**
W odniesieniu do przewozu osób, test potrzeb ekonomicznych ma zastosowanie do usług świadczonych w ramach klasyfikacji gospodarczej CPC 7122. Główne kryteria: lokalny popyt.
Test potrzeb ekonomicznych ma zastosowanie do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, zasięg geograficzny, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.

Obowiązujące środki:

Sektor: Transport drogowy (ładunek)

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7123

Rodzaj zastrzeżenia: Najwyższe uprzywilejowanie

Opis: **Inwestycje i transgraniczny handel usługami**
Zezwolenie na ustanowienie obecności handlowej w Hiszpanii może nie zostać wydane usługodawcom pochodzącym z państw, które nie przyznają faktycznego dostępu do rynku usługodawcom z Hiszpanii.

Obowiązujące środki: Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Szwecji

Sektor: Wszystkie sektory

Podsektor:

Klasyfikacja gospodarcza:

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: **Inwestycje**
Szwecja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dyskryminacyjnych wymogów w przypadku założycieli, kadry kierowniczej wyższego szczebla i zarządu, gdy do szwedzkiego prawa wprowadzane są nowe formy stowarzyszenia prawnego.

Obowiązujące środki:

Sektor:	Wszystkie sektory
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Środki wprowadzane przez Danię, Szwecję i Finlandię w celu promowania współpracy skandynawskiej, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (Nordic Industrial Fund); b) finansowanie studiów wykonalności dla projektów międzynarodowych (Nordic Fund for Project Exports); oraz c) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw ⁽¹⁾ stosujących technologie środowiskowe (Nordic Environment Finance Corporation). <p>Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wykluczenia strony z udziału w procedurach udzielania zamówień, dotacji lub wsparcia rządowego na rzecz handlu usługami zgodnie odpowiednio z art. 8.15.5 lit. a) i b) oraz art. 9.2.2 lit. f) i g).</p>
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi górnictwa i kopalnictwa, wytwarzanie energii elektrycznej, dostawa gazu i wody
Podsektor:	Wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej Przetwarzanie paliw jądrowych
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 1200., ISIC rev 3.1 2330, część, ISIC rev 3.1 4010
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	<p>Inwestycje</p> <p>Szwecja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do przetwarzania paliwa nuklearnego i wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej.</p>
Obowiązujące środki:	Szwedzki kodeks ochrony środowiska naturalnego (1998:808) Ustawa o działalności w zakresie technologii jądrowej (1984:3)
Sektor:	Usługi w zakresie dystrybucji
Podsektor:	Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, towarów medycznych i ortopedycznych oraz pozostałe usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211

⁽¹⁾ Stosuje się do przedsiębiorstw wschodnioeuropejskich, które współpracują z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami skandynawskimi.

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Szwedzki monopol na sprzedaż detaliczną produktów leczniczych został zniesiony dnia 1 lipca 2009 r. Zważywszy na fakt, że otwarcie rynku nastąpiło niedawno i wymaga nowych rodzajów świadczenia usług, Szwecja zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania wszelkich środków w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów leczniczych i dostaw produktów leczniczych kierowanych do ogółu społeczeństwa.
Obowiązujące środki:	Ustawa o handlu produktami leczniczymi (2009:336) Rozporządzenie o handlu produktami leczniczymi (2009:659) Szwedzka agencja ds. produktów medycznych przyjęła kolejne rozporządzenia. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie (LVFS 2009:9) http://www.lakemedelsverket.se/upload/lvfs/LVFS_2009-9.pdf
Sektor:	Usługi w zakresie edukacji
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 92
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Szwecja zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania wszelkich środków w odniesieniu do dostawców usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, przy pewnej formie wsparcia ze strony państwa, między innymi uznanych przez państwo dostawców usług w zakresie edukacji, dostawców usług w zakresie edukacji będących pod państwowym nadzorem lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Recykling
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC rev 3.1 37
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Szwecja zastrzega sobie prawo do ograniczenia liczby dostawców finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie recyklingu na szczeblu samorządu terytorialnego poprzez ustanawianie lub utrzymywanie monopolu bądź udzielanie koncesji lub praw wyłącznych – z zachowaniem zasady niedyskryminacji – dostawcy lub dostawcom usług. Ograniczanie dostępu do rynku jest zgodne ze stosowaniem zastrzeżenia UE dotyczącego usług użyteczności publicznej.

Obowiązujące środki:	Kodeks ochrony środowiska naturalnego (1998:808) SFS 1994:1205 Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper SFS 2000:208 Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer SFS 2005:209 Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter SFS 1997:185 Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar SFS 1994:1236 Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck SFS 1993:1154 Förordning (1993:1154) om producentansvar för glasförpackningar och förpackningar av wellpapp SFS 2007:185 Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar SFS 2007:193 Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor SFS 2006:1273 Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar SFS 2009:1031 Förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel
Sektor:	Gospodarowanie odpadami
Podsektor:	Gospodarowanie odpadami pochodzącymi z gospodarstw domowych i odpadami związanymi z odpowiedzialnością producenta
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9402
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Szwecja zastrzega sobie prawo do ograniczania liczby dostawców finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie gospodarowania odpadami na szczeblu samorządu terytorialnego poprzez ustanawianie lub utrzymywanie monopoli bądź udzielanie koncesji lub praw wyłącznych – z zachowaniem zasady niedyskryminacji – dostawcy lub dostawcom usług. Ograniczanie dostępu do rynku jest zgodne ze stosowaniem zastrzeżenia UE dotyczącego usług użyteczności publicznej.
Obowiązujące środki:	Kodeks ochrony środowiska naturalnego (1998:808) SFS 1994:1205 Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper SFS 2000:208 Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer SFS 2005:209 Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter SFS 1997:185 Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar SFS 1994:1236 Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck SFS 1993:1154 Förordning (1993:1154) om producentansvar för glasförpackningar och förpackningar av wellpapp SFS 2007:185 Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar SFS 2007:193 Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor SFS 2006:1273 Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar SFS 2009:1031 Förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel

Sektor:	Transport morski
Podsektor:	Kabotaż
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 7211, CPC 7212
Rodzaj zastrzeżenia:	Najwyższe uprzywilejowanie Zobowiązania
Opis:	Inwestycje, transgraniczny handel usługami i usługi międzynarodowego transportu morskiego Środki mogą być podejmowane na zasadzie wzajemności, co oznacza, że statki z Kanady pływające pod banderą Kanady mogą prowadzić transport kabotażowy w Szwecji w zakresie, w jakim Kanada, jej prowincje i terytoria zezwalają statkom zarejestrowanym pod banderą Szwecji na prowadzenie transportu kabotażowego w Kanadzie. Szczegółowy cel niniejszego zastrzeżenia zależy od treści ewentualnych przyszłych porozumień wzajemnie uzgodnionych między Kanadą i Szwecją.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi biznesowe Usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego i lądowego
Podsektor:	Obsługa techniczna i naprawa sprzętu transportu kolejowego i drogowego i jego części
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867, część CPC 8868
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Usługi w zakresie obsługi technicznej i naprawy sprzętu transportu kolejowego i drogowego w Szwecji podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: Ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością.
Obowiązujące środki:	Ustawa o planowaniu i budownictwie (2010:900)
Sektor:	Pozostałe usługi gdzie indziej niesklasyfikowane
Podsektor:	Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 9703
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Transgraniczny handel usługami Szwecja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych
Obowiązujące środki:	

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi audytu
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86211, CPC 86212 inne niż usługi w zakresie rachunkowości
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Transgraniczny handel usługami Zjednoczone Królestwo zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług audytu.
Obowiązujące środki:	Ustawa o spółkach z 2006 r.
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi medyczne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 93121, CPC 93122
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Opis:	Inwestycje Działalność gospodarcza lekarzy w ramach Krajowej Służby Zdrowia (National Health Service) podlega planowaniu w zakresie zasobów ludzkich w zawodzie lekarskim.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi pogotowia ratunkowego Usługi zdrowotne świadczone w obiektach zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 93192, CPC 93193
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis:	Inwestycje Zjednoczone Królestwo zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług zdrowotnych świadczonych w obiektach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi w zakresie ochrony zdrowia
Podsektor:	Usługi świadczone w ramach wolnych zawodów związane z ochroną zdrowia, w tym usługi medyczne i stomatologiczne, a także usługi świadczone przez psychologów; usługi położnicze; usługi świadczone przez personel pielęgniarski, fizjoterapeutów i personel paramedyczny. Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, towarów medycznych i ortopedycznych, inne usługi świadczone przez farmaceutów.
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211, część CPC 85201, CPC 9312, część CPC 93191
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Opis:	Transgraniczny handel usługami Zjednoczone Królestwo zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka wymagającego od dostawców prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczającego transgraniczne świadczenie usług w ramach wolnych zawodów związanych z ochroną zdrowia świadczonych przez usługodawców nieobecnych fizycznie na terytorium Zjednoczonego Królestwa, w tym usług medycznych i stomatologicznych, a także usług świadczonych przez psychologów; usług położniczych; usług świadczonych przez personel pielęgniarski, fizjoterapeutów i personel paramedyczny; sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, towarów medycznych i ortopedycznych oraz pozostałe usługi świadczone przez farmaceutów.
Obowiązujące środki:	
Sektor:	Usługi społeczne
Podsektor:	
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 933
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Traktowanie narodowe Wymogi dotyczące wyników inwestycji Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Opis:	Inwestycje Zjednoczone Królestwo zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.
Obowiązujące środki:	

ZAŁĄCZNIK III

Wykaz Kanady

Noty wyjaśniające

1. Wykaz Kanady do niniejszego załącznika zawiera:

- a) uwagi, które ograniczają lub wyjaśniają zobowiązania Kanady w odniesieniu do obowiązków opisanych w lit. b) i c);
- b) w sekcji A, zastrzeżenia wyrażone przez Kanadę, na podstawie art. 13.10 ust. 1 oraz 13.10 ust. 2 (Zastrzeżenia i wyjątki), w odniesieniu do istniejących środków, które nie są zgodne z obowiązkami nałożonymi w ramach:
  - (i) art. 13.3 (Traktowanie narodowe);
  - (ii) art. 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie);
  - (iii) art. 13.6 (Dostęp do rynku);
  - (iv) art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych); lub
  - (v) art. 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd);
- c) w sekcji B, zastrzeżenia wyrażone przez Kanadę, na podstawie art. 13.10 ust. 3 (Zastrzeżenia i wyjątki), w przypadku środków, które Kanada może wprowadzić lub utrzymać i które nie są zgodne z obowiązkami nałożonymi art. 13.3 (Traktowanie narodowe), art. 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie), art. 13.6 (Dostęp do rynku), art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych) lub art. 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd).

2. Każde zastrzeżenie w sekcji A zawiera następujące kategorie:

- a) **Sektor** odnosi się do ogólnego sektora, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
- b) **Podsektor** odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
- c) **Rodzaj zastrzeżenia** wskazuje na obowiązek określony w pkt 1 lit. b), w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
- d) **Szczebel władzy** wskazuje na szczebel władzy utrzymujący środek, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
- e) **Środki** wskazują przepisy, regulacje lub inne środki, sklasyfikowane, tam gdzie wskazano, przez kategorię **Opis**, w odniesieniu do których wyrażono zastrzeżenie. Środek wskazany w kategorii **Środki**:
  - (i) oznacza środek zmieniony, kontynuowany lub wznowiony od daty wejścia w życie niniejszej Umowy; oraz
  - (ii) obejmuje środek drugorzędny wprowadzony lub utrzymany na mocy i zgodnie z wymienionym środkiem; oraz
- f) **Opis** określa odniesienia, jeżeli takie istnieją, dotyczące liberalizacji w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy na podstawie innych sekcji wykazu Kanady do niniejszego załącznika, oraz pozostałe niezgodne aspekty dotyczące istniejących środków, w odniesieniu do których wyrażono zastrzeżenie.

3. Każde zastrzeżenie w sekcji B zawiera następujące kategorie:

- a) **Sektor** odnosi się do ogólnego sektora, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
- b) **Podsektor** odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;

- c) **Rodzaj zastrzeżenia** wskazuje na obowiązek określony w pkt 1 lit. c), w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie;
- d) **Szczebel władzy** wskazuje na szczebel władzy utrzymujący środek, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie; oraz
- e) **Opis** określa zakres sektorów, podsektorów lub działalności objętych zastrzeżeniem.
4. Przy interpretacji zastrzeżenia w sekcji A, uwzględnia się wszystkie kategorie zastrzeżenia. Zastrzeżenie jest interpretowane w świetle odpowiednich postanowień rozdziału, w odniesieniu do którego wyrażono zastrzeżenie. W następującym zakresie:
- a) kategoria **Środki** jest sklasyfikowana poprzez konkretne odniesienie w kategorii **Opis**, a sklasyfikowana w ten sposób kategoria **Środki** ma pierwszeństwo przed wszystkimi innymi kategoriami; oraz
- b) kategoria **Środki** nie jest w ten sposób sklasyfikowana – kategoria **Środki** ma pierwszeństwo przed wszystkimi innymi kategoriami, chyba że jakkolwiek rozbieżność między kategorią **Środki** i innymi kategoriami uwzględnianymi w całości, jest tak znacząca, że nierozsądne byłoby stwierdzenie, iż kategoria **Środki** powinna mieć pierwszeństwo, w którym to przypadku inne kategorie mają pierwszeństwo w zakresie, w jakim występuje taka rozbieżność.
5. Przy interpretacji zastrzeżenia w sekcji B, uwzględnia się wszystkie kategorie zastrzeżenia. Kategoria **Opis** ma pierwszeństwo przed wszystkimi innymi kategoriami.
6. W sytuacji gdy Kanada utrzymuje środek nakładający na usługodawcę wymóg w zakresie obywatelstwa, bycia stałym rezydentem lub rezydentem na jej terytorium jako warunek świadczenia usług w Kanadzie, zastrzeżenie dotyczące tego środka wyrażone w odniesieniu do art. 13.3 (Traktowanie narodowe), 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie), 13.6 (Dostęp do rynku), 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych) oraz 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd), funkcjonuje jako zastrzeżenie w odniesieniu do art. 8.4 (Dostęp do rynku), 8.5 (Wymogi dotyczące wyników inwestycji), 8.6 (Traktowanie narodowe), 8.7 (Najwyższe uprzywilejowanie) oraz 8.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd) w zakresie dotyczącym tego środka.
7. Zastrzeżenie dotyczące środka, który nakłada na usługodawcę wymóg w zakresie bycia osobą fizyczną, obywatelem, stałym rezydentem lub rezydentem na jej terytorium jako warunek świadczenia usług finansowych w Kanadzie, wyrażone w odniesieniu do art. 13.7 (Transgraniczne świadczenie usług finansowych) funkcjonuje jako zastrzeżenie w odniesieniu do art. 13.3 (Traktowanie narodowe), 13.4 (Najwyższe uprzywilejowanie), 13.6 (Dostęp do rynku) oraz 13.8 (Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd) w zakresie dotyczącym tego środka.

Uwagi

1. Zobowiązania w ramach niniejszej Umowy w podsektorach wskazanych w tym wykazie są podejmowane z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków określonych w tych uwagach oraz w poniższym wykazie.
2. Wymienienie środka jako zastrzeżenia w sekcji A lub B nie oznacza, że nie może on być uzasadniony jako środek wprowadzony ze względów ostrożnościowych na podstawie art. 13.16 (Wyłączenie ze względów ostrożnościowych).
3. W celu wyjaśnienia zobowiązania Kanady w odniesieniu do art. 13.6 (Dostęp do rynku) – osoby prawne świadczące usługi finansowe i utworzone zgodnie z prawem Kanady podlegają ograniczeniom niedyskryminacyjnym dotyczącym formy ⁽¹⁾.
4. Artykuł 13.10 ust. 1 lit. c) (Zastrzeżenia i wyjątki) nie ma zastosowania do niezgodnych środków odnoszących się do art. 13.6 ust. 1 lit. b) (Dostęp do rynku).

⁽¹⁾ Na przykład spółki osobowe i spółki jednoosobowe z ograniczoną lub nieograniczoną odpowiedzialnością z zasady nie są akceptowaną formą prawną instytucji finansowych w Kanadzie. Niniejsza uwaga nie ma na celu ani wywierania wpływu na wybór między oddziałami lub jednostkami zależnymi dokonywany przez inwestora drugiej Strony ani ograniczania takiego wyboru.

Wykaz Kanady

SEKCJA A

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kanadzie**(obowiązujące we wszystkich prowincjach i terytoriach)****Zastrzeżenie IIIA-C-1**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	Prawo bankowe (<i>Bank Act</i>), S.C. 1991, c. 46, s. 159, 749 <i>Insurance Companies Act</i> , S.C. 1991, c. 47, ss. 167, 796 Prawo dotyczące instytucji pożyczkowych i powierniczych (<i>Trust and Loan Companies Act</i>), S.C. 1991, c. 45, s. 163 Prawo dotyczące instytucji zagranicznych podlegających kanadyjskim wymogom w zakresie miejsca zamieszkania (zakłady ubezpieczeń) (<i>Foreign Institutions Subject to the Canadian Residency Requirements Regulations (Insurance Companies)</i>), S.O.R./2003-185 Prawo dotyczące instytucji zagranicznych podlegających kanadyjskim wymogom w zakresie miejsca zamieszkania (instytucje pożyczkowe i powiernicze) (<i>Foreign Institutions Subject to the Canadian Residency Requirements Regulations (Trust and Loan Companies)</i>), S. O.R./2003-186 Prawo dotyczące spółdzielni kredytowych (<i>Cooperative Credit Associations Act</i>), S.C. 1991, c. 48, s. 169

Opis:

Co najmniej połowa dyrektorów w regulowanej na poziomie federalnym instytucji finansowej, która jest jednostką zależną instytucji zagranicznej, oraz większość dyrektorów w innej regulowanej na poziomie federalnym instytucji finansowej musi być obywatelami Kanady mającymi zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie lub stałymi rezydentami mającymi zwykle miejsce zamieszkania w Kanadzie ⁽¹⁾.

Zastrzeżenie IIIA-C-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Bank Act</i> , S.C. 1991, c. 46, s. 524

Opis:

W celu ustanowienia oddziału bankowego, bank zagraniczny musi być bankiem w ramach jurysdykcji, na mocy której jest założony.

Zastrzeżenie IIIA-C-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

⁽¹⁾ Dla większej przejrzystości spółka holdingowa utworzona zgodnie z krajowym prawem federalnym jest instytucją finansową do celów art. 13.1.

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Bank Act, S.C. 1991, c. 46, s. 540</i> Prawo dotyczące sprzedaży i handlu (uprawnione banki zagraniczne) <i>Sales or Trades (Authorized Foreign Banks) Regulations, S.O.R./2000-52</i>

Opis:

Odział bankowy udzielający pożyczek w odniesieniu do swoich przedsiębiorstw w Kanadzie może wyłącznie przyjmować depozyty lub pożyczać pieniądze za pomocą instrumentu finansowego od; albo gwarantować papiery wartościowe lub przyjmować weksle wystawione przez osobę, które są przedmiotem sprzedaży lub wymiany z:

- a) instytucji(-ją) finansowej(-ą) (niebędącej(-ą) bankiem zagranicznym) lub
- b) banku(-iem) zagranicznego(-ym), który:
  - (i) jest bankiem zgodnie z prawem jurysdykcji, na mocy której został założony lub jakiegokolwiek innej jurysdykcji, w ramach której prowadzi działalność;
  - (ii) świadczy usługi finansowe oraz posiada nazwę obejmującą słowa „bank”, „banque”, „banking” lub „bancaire”; oraz
  - (iii) jest regulowany jako bank lub jako instytucja przyjmująca depozyty zgodnie z jurysdykcją, na mocy której został założony lub jakiegokolwiek inną jurysdykcją, w ramach której prowadzi działalność;

jeżeli instrument finansowy, papier wartościowy lub weksel nie może być przedmiotem dalszej sprzedaży lub wymiany.

Zastrzeżenie IIIA-C-4

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Trust and Loan Companies Act, S.C. 1991, c. 45</i> <i>Bank Act, S.C. 1991, c. 46</i> <i>Cooperative Credit Associations Act, S.C. 1991, c. 48</i> <i>Insurance Companies Act, S.C. 1991, c. 47</i>

Opis:

Dla większej przejrzystości spółka holdingowa utworzona zgodnie z krajowym prawem federalnym jest instytucją finansową do celów art. 13.1. Przepisy federalne nie pozwalają na utworzenie instytucji pożyczkowych i powierniczych, unii kredytowych lub społecznych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal benefit society” w Kanadzie poprzez oddziały przedsiębiorstw zorganizowanych na mocy prawa zagranicznego.

Zastrzeżenie IIIA-C-5

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy
Środki:	<i>Bank Act, S.C. 1991, c. 45, s. 510, 522.16, 524</i> <i>Insurance Companies Act, S.C. 1991, c. 47, s. 574, 581</i>

Opis:

1. Oddział banku musi być utworzony bezpośrednio w ramach zatwierdzonego banku zagranicznego założonego w jurysdykcji, w której ten zatwierdzony bank zagraniczny ma główne miejsce prowadzenia działalności.
2. Podmiot zagraniczny posiadający zezwolenie na ubezpieczanie ryzyka w Kanadzie musi być utworzony bezpośrednio w ramach zagranicznego zakładu ubezpieczeń założonego w jurysdykcji, w której ten zagraniczny zakład ubezpieczeń, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednostki zależnej, ma główne miejsce prowadzenia działalności.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Albercie**Zastrzeżenie IIIA-PT-1**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące ubezpieczeń (<i>Insurance Act</i>), R.S.A. 2000, c. I-13

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Albercie mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Alberta;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych;
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies” lub
- g) specjalnych pośredników.

Zastrzeżenie IIIA-PT-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące ubezpieczeń (<i>Insurance Act</i>), R.S.A. 2000, c. I-13

Opis:

Jednostki zależne zagranicznych instytucji ubezpieczeniowych muszą być zatwierdzone na poziomie federalnym.

Zastrzeżenie IIIA-PT-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie Pośrednictwo w umowach ubezpieczeniowych odnoszące się do transportu morskiego i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity) oraz do reasekuracji i retrocesji
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące ubezpieczeń (<i>Insurance Act</i>), R.S.A. 2000, c. I-3
Opis:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opłata należna prowincji w wysokości 50 % zapłaconej premii oraz urzędowe powiadomienie są wymagane w przypadku ubezpieczeń od ryzyka dokonywanych w prowincji przez ubezpieczyciela nieposiadającego licencji, chyba, że takie ubezpieczenie jest dokonywane przez specjalnego pośrednika posiadającego licencję w Albercie. 2. Dla większej przejrzystości specjalny pośrednik posiadający licencję w Albercie nie musi być rezydentem w Albercie, a ubezpieczyciel posiadający licencję nie jest zobowiązany do obecności handlowej w Albercie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-4

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące instytucji pożyczkowych i powierniczych (<i>Loan and Trust Corporations Act</i>), R.S.A. 2000, c. L-20 <i>Loan and Trust Corporations Regulation</i> , Alta. Reg. 171/1992
Opis:	Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Albercie, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma <i>Loan and Trust Corporations Act</i> .

Zastrzeżenie IIIA-PT-5

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące instytucji pożyczkowych i powierniczych (<i>Loan and Trust Corporations Act</i>), R.S.A. 2000, c. L-20 <i>Loan and Trust Corporations Regulation</i> , Alta. Reg. 171/1992

Opis:

Co najmniej trzy czwarte dyrektorów instytucji pożyczkowej i powierniczej w Albercie musi mieć miejsce zwykłego zamieszkania w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-6

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące unii kredytowych (<i>Credit Union Act</i>), R.S.A. 2000, c. C-32 Rozporządzenie dotyczące unii kredytowych (<i>Credit Union Regulation</i>), Alta. Reg. 249/1989

Opis:

Unia kredytowa musi być założona w Albercie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-7

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	Prawo dotyczące unii kredytowych (<i>Credit Union Act</i>), R.S.A. 2000, c. C-32 Rozporządzenie dotyczące unii kredytowych (<i>Credit Union Regulation</i>), Alta. Reg. 249/1989

Opis:

Dyrektorzy unii kredytowych w Albercie muszą być obywatelami Kanady lub stałymi rezydentami w Kanadzie, a trzy czwarte tych osób musi przez cały czas mieć miejsce zwykłego zamieszkania w Albercie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-8

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.A. 2000, c. S-4

Opis:

W przypadku gdy doradca udziela porad w Albercie, tego rodzaju usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Albercie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-9

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.A. 2000, c. S-4, s. 75

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Albercie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-10

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Alberta
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.A. 2000, c. S-4

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kolumbii Brytyjskiej**Zastrzeżenie IIIA-PT-11**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	Prawo dotyczące instytucji finansowych (<i>Financial Institutions Act</i>), R.S.B.C. 1996, c. 141

Opis:

W przypadku instytucji powierniczych, zakładów ubezpieczeń i unii kredytowych założonych w prowincji, większość dyrektorów musi mieć zwykłe miejsce zamieszkania w Kanadzie, a co najmniej jeden dyrektor musi mieć zwykłe miejsce zamieszkania w Kolumbii Brytyjskiej.

Zastrzeżenie IIIA-PT-12

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	Prawo dotyczące instytucji finansowych (<i>Financial Institutions Act</i>), R.S.B.C. 1996, c. 141, s. 75-76

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Kolumbii Brytyjskiej mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Kolumbii Brytyjskiej;
- zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds; lub
- towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Zastrzeżenie IIIA-PT-13

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie, reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	Prawo dotyczące instytucji finansowych (<i>Financial Institutions Act</i>), R.S.B.C. 1996, c. 141, s. 48 do 51 w odniesieniu do instytucji powierniczych, ubezpieczeniowych i spółek holdingowych

Opis:

Jeżeli jakkolwiek osoba kontroluje lub będzie kontrolować co najmniej 10 % głosów przedsiębiorstwa, założenie, nabywanie udziałów lub składanie wniosków o zezwolenie na prowadzenie działalności podlega zatwierdzeniu przez komisję ds. instytucji finansowych.

Zastrzeżenie IIIA-PT-14

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	Prawo dotyczące usług finansowych (<i>Financial Services Act</i>), R.S.B.C. 1996, c. 141

Opis:

Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Kolumbii Brytyjskiej.

Zastrzeżenie IIIA-PT-15

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych – instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	Prawo dotyczące instytucji finansowych (<i>Financial Institutions Act</i>), R.S.B.C. 1996, c. 141, s. 48 do 51

Opis:

Jeżeli jakakolwiek osoba kontroluje lub będzie kontrolować co najmniej 10 % głosów przedsiębiorstwa, założenie, nabywanie udziałów lub składanie wniosków o zezwolenie na prowadzenie działalności podlega zatwierdzeniu przez komisję ds. instytucji finansowych.

Zastrzeżenie IIIA-PT-16

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 418

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami nie są zarejestrowani w Kolumbii Brytyjskiej.

Zastrzeżenie IIIA-PT-17

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 418 Instrument krajowy (<i>National Instrument</i>) 81-102 <i>Fundusze inwestycyjne (Investment Funds)</i> , B.C. Reg. 20/2000, część 6

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Manitobie**Zastrzeżenie IIIA-PT-18**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Insurance Act</i> , C.C.S.M. c. 140

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Manitobie mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Manitoby;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych;
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies” lub
- g) specjalnych pośredników.

Zastrzeżenie IIIA-PT-19

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	Prawo o przedsiębiorstwach (<i>The Corporations Act</i>), C.C.S.M. c. C225

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Manitobie, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma część XXIV *The Corporations Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-20

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba

Środki: Prawo o przedsiębiorstwach (*The Corporations Act*), C.C.S.M. c. C225

Opis:

Nabycie przez nierezydentów, bezpośrednio lub pośrednio, kontrolowanych przez Kanadę przedsiębiorstw jest ograniczone do 10 % na poziomie indywidualnym i 25 % na poziomie zbiorowym.

Zastrzeżenie IIIA-PT-21

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Corporations Act*, C.C.S.M. c. C225, s. 346(1) oraz (2)

Opis:

Udziałowiec niebędący rezydentem nie może głosować lub sprawić by odbyło się głosowanie dotyczące jego udziałów, chyba że ten nierezydent jest zarejestrowanym posiadaczem udziałów.

Zastrzeżenie IIIA-PT-22

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Corporations Act*, C.C.S.M. c. C225, s. 321(6)

Opis:

Większość dyrektorów instytucji pożyczkowych i powierniczych założonych na poziomie prowincji musi być rezydentami w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-23

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: Prawo dotyczące unii kredytowych i instytucji finansowych typu „caisses populaires” (*The Credit Unions and Caisses Populaires Act*), C.C.S.M. c. C301

Opis:

1. Unia kredytowa lub instytucja finansowa typu „caisse populaire” musi być założona w Manitobie.
2. Celem unii kredytowej jest świadczenie swoim członkom usług finansowych w ramach struktur spółdzielczych, a takie usługi są skierowane do rezydentów lub kontrolowane głównie przez rezydentów w Manitobie. Celem instytucji finansowej typu „caisse populaire” jest świadczenie swoim członkom usług finansowych w języku francuskim w ramach struktur spółdzielczych, a takie usługi są skierowane do rezydentów lub kontrolowane głównie przez rezydentów posługujących się językiem francuskim w Manitobie.
3. „Rezydent w Manitobie” jest zdefiniowany jako osoba uprawniona do przebywania w Kanadzie, która zamieszkuje w Manitobie i jest fizycznie obecna w Manitobie przez co najmniej sześć miesięcy w roku. Odesłanie w wersji angielskiej *The Credit Unions and Caisses Populaires Act* do unii kredytowej obejmuje instytucję finansową typu „caisse populaire”, a odesłanie w wersji francuskiej tego aktu prawnego do instytucji finansowej typu „caisse populaire” obejmuje unię kredytową.

Zastrzeżenie IIIA-PT-24

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Credit Unions and Caisses Populaires Act</i> , C.C.S.M. c. C301

Opis:

Dyrektor unii kredytowej lub instytucji finansowej typu „caisse populaire” musi być rezydentem w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-25

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Korporacje zajmujące się obligacjami komunalnymi
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	Prawo dotyczące spółdzielni rolniczych (<i>The Agricultural Societies Act</i>), C.C.S.M. c. A30

Opis:

Dyrektor korporacji zajmującej się obligacjami komunalnymi musi być rezydentem w Manitobie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-26

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba

Środki: *The Securities Act, C.C.S.M. c. S50*

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Manitobie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-27

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future oraz usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe – sprzedawcy, pośrednicy, doradcy

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Securities Act, C.C.S.M. c. S50*

Opis:

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest przedsiębiorstwem, co najmniej jeden urzędnik lub dyrektor musi spełniać „zwyczajowe kwalifikacje w zakresie miejsca zamieszkania”, a jeżeli wnioskodawca jest spółką osobową, co najmniej jeden partner lub członek, który jest osobą fizyczną musi spełniać „zwyczajowe kwalifikacje w zakresie miejsca zamieszkania”.
2. „Zwyczajowe kwalifikacje w zakresie miejsca zamieszkania” nakładają na wnioskodawcę wymóg bycia rezydentem w Manitobie w dniu składania wniosku oraz bycia rezydentem w Kanadzie przez okres co najmniej jednego roku bezpośrednio przed dniem złożenia wniosku lub bycia zarejestrowanym na mocy przepisów dotyczących papierów wartościowych innej jurysdykcji w Kanadzie, w której wnioskodawca przebywał ostatnio oraz bycia zarejestrowanym w ten sposób przez okres co najmniej jednego roku bezpośrednio przed dniem złożenia wniosku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-28

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń); Operacje przeprowadzane na własny rachunek: usługi w zakresie przechowywania; obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby; sprzedawcy i pośrednicy w obrocie papierami wartościowymi; obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future; usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe; sprzedawcy, pośrednicy, doradcy

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Securities Act, C.C.S.M. c. S50*

Opis:

Indywidualny wnioskodawca ubiegający się o rejestrację musi być rezydentem w Kanadzie przez okres co najmniej jednego roku przed złożeniem wniosku oraz rezydentem prowincji, w której zamierza prowadzić działalność w dniu złożenia wniosku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-29

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Manitoba

Środki: *The Securities Act, C.C.S.M. c. S50*

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowym Brunszwiku

Zastrzeżenie IIIA-PT-30

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowy Brunszwik

Środki: *Insurance Act, R.S.N.B. 1973, c. I-12*

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Nowym Brunszwiku mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Nowego Brunszwiku;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds; lub
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Zastrzeżenie IIIA-PT-31

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowy Brunszwik

Środki: *Loan and Trust Companies Act, S.N.B. 1987, c. L-11.2*

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Nowym Brunszwiku, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma *Loan and Trust Companies Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-32

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunzswik
Środki:	<i>Loan and Trust Companies Act</i> , S.N.B. 1987, c. L-11.2
Opis:	Co najmniej dwóch dyrektorów instytucji pożyczkowej i powierniczej musi być rezydentem w Nowym Brunzswiku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-33

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunzswik
Środki:	<i>Loan and Trust Companies Act</i> , S.N.B. 1987, c. L-11.2
Opis:	Założenie lub rejestracja instytucji pożyczkowej i powierniczej w Nowym Brunzswiku będzie przedmiotem odmowy, chyba że władze będą przekonane, iż dodatkowe przedsiębiorstwo przyniesie publiczne korzyści.

Zastrzeżenie IIIA-PT-34

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunzswik
Środki:	Prawo dotyczące papierów wartościowych (<i>Securities Act</i> ,) S.N.B. 2004, c. S-5,5
Opis:	Osoby prywatne lub firmy powinny być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Nowym Brunzswiku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-35

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	Prawo dotyczące unii kredytowych (<i>Credit Unions Act</i>), S.N.B.1994, c. C-32.
Opis:	Unia kredytowa musi być założona w Nowym Brunszwiku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-36

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Korporacje zajmujące się obligacjami komunalnymi
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004, c. S-5,5
Opis:	Dyrektor korporacji zajmującej się obligacjami komunalnymi musi być rezydentem w Nowym Brunszwiku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-37

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004, c. S-5,5
Opis:	Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowej Fundlandii i Labradorze**Zastrzeżenie IIIA-PT-38**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	Prawo dotyczące ekspertów ubezpieczeniowych, agentów i pośredników (<i>Insurance Adjusters, Agents and Brokers Act</i>), R.S.N.L. 1990, c. I-9

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Nowej Fundlandii i Labradorze mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Nowej Fundlandii i Labradoru;
- zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych;
- społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”
- specjalnych pośredników;
- społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „sororal societies”; lub
- instytucje świadczeń wzajemnych.

Zastrzeżenie IIIA-PT-39

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Insurance Companies Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. I-10

Opis:

Zakup usług reasekuracji przez ubezpieczyciela, innego niż ubezpieczyciel oferujący ubezpieczenia na życie lub reasekuratora, od reasekuratora niebędącego rezydentem jest ograniczony do najwyżej 25 % ryzyka przyjętego przez ubezpieczyciela kupującego usługę reasekuracji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-40

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Corporations Act</i> , R.S.N.L. 1990, C-36 <i>Trust and Loan Corporations Act</i> , S.N.L. 2007, c. T-9.1

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Nowej Fundlandii i Labradorze, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma *Trust and Loan Corporations Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-41

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Credit Union Act 2009</i> , S.N.L. 2009, c. C-37,2

Opis:

Unia kredytowa musi być założona w Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie IIIA-PT-42

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. S-13

Opis:

W pewnych szczególnych okolicznościach Główny Nadzorca ds. Papierów Wartościowych („Superintendent of Securities”) może odmówić rejestracji:

- a) osobie fizycznej lub
- b) osobie lub przedsiębiorstwu,

jeżeli osoba prywatnalub dyrektor lub urzędnik zatrudniony przez osobę lub przedsiębiorstwo nie był rezydentem w Kanadzie przez co najmniej jeden rok bezpośrednio przed datą złożenia wniosku o rejestrację.

Zastrzeżenie IIIA-PT-43

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Securities Act*, R.S.N.L. 1990, c. S-13

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Nowej Fundlandii i Labradorze.

Zastrzeżenie IIIA-PT-44

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador

Środki: *Securities Act*, R.S.N.L. 1990, c. S-13

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Terytoriach Północno-Zachodnich

Zastrzeżenie IIIA-PT-45

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie

Środki: *Insurance Act*, R.S.N.W.T. 1988, c. I-4

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe mogą być świadczone na Terytoriach Północno-Zachodnich wyłącznie poprzez:

- przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Terytoriów Północno-Zachodnich;
- zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; lub
- społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”.

Zastrzeżenie IIIA-PT-46

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie
Środki:	Prawo dotyczące korporacji (<i>Business Corporations Act</i>), S.N.W.T. (Nu) 1996, c. 19

Opis:

Założenie instytucji powierniczej na poziomie federalnym lub prowincji jest wymagane na Terytoriach Północno-Zachodnich.

Zastrzeżenie IIIA-PT-47

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie
Środki:	<i>Credit Union Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1988, c. C-23

Opis:

Unia kredytowa musi być założona na Terytoriach Północno-Zachodnich.

Zastrzeżenie IIIA-PT-48

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1988, c. S-5

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani na Terytoriach Północno-Zachodnich.

Zastrzeżenie IIIA-PT-49

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie

Środki: *Securities Act*, S.N.W.T. 2008, c. 10

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowej Szkocji

Zastrzeżenie IIIA-PT-50

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Insurance Act*, R.S.N.S. 1989, c. 231
Prawo dotyczące licencjonowania ubezpieczycieli (*Licensing of Insurers Regulations*, N.S.)
Reg. 142/90 lub wszelkie inne odnośne środki pomocnicze

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Nowej Szkocji mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Nowej Szkocji;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych;
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”
- g) specjalnych pośredników;
- h) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „sororal societies”; lub
- i) instytucje świadczeń wzajemnych.

Zastrzeżenie IIIA-PT-51

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Pośrednictwo w umowach ubezpieczeniowych odnoszące się do transportu morskiego i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity) oraz do reasekuracji i retrocesji

Rodzaj zastrzeżenia: Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Insurance Act*, R.S.N.S. 1989, c. 231

Opis:

Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-52

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991, c. 7 i wszelkie inne odnośne środki pomocnicze

Opis:

Założenie lub rejestracja instytucji pożyczkowej i powierniczej w Nowej Szkocji będzie przedmiotem odmowy, chyba że władze będą przekonane, iż dodatkowe przedsiębiorstwo przyniesie publiczne korzyści.

Zastrzeżenie IIIA-PT-53

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991, c. 7 i wszelkie inne odnośne środki pomocnicze

Opis:

Co najmniej dwóch dyrektorów przedsiębiorstwa w ramach prowincji musi posiadać zwykłe miejsce zamieszkania w Nowej Szkocji, a większość dyrektorów musi posiadać zwykłe miejsce zamieszkania w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-54

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja
Środki: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991, c. 7

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Nowej Szkocji, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma *Trust and Loan Companies Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-55

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Unie kredytowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Credit Union Act*, R.S.N.S. 1994, c. 4

Opis:

Dyrektor unii kredytowej w Nowej Szkocji musi być obywatelem Kanady.

Zastrzeżenie IIIA-PT-56

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Credit Union Act*, R.S.N.S. 1994, c. 4

Opis:

Unia kredytowa musi być założona w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-57

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi hipoteki na nieruchomości mieszkalnej

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: Prawo dotyczące rejestracji pożyczkodawców i pośredników hipotecznych (*Mortgage Brokers and Lenders Registration Act*), R.S.N.S. 1989, c. 291 i wszelkie inne odnośne środki pomocnicze

Opis:

Pośrednik hipoteczny musi być ustanowiony zgodnie z prawem Kanady lub Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-58

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi hipoteki na nieruchomości mieszkalnej
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	Prawo dotyczące rejestracji pożyczkodawców i pośredników hipotecznych (<i>Mortgage Brokers and Lenders Registration Act</i>), R.S.N.S. 1989, c. 291 i wszelkie inne odnośne środki pomocnicze

Opis:

Pośrednik hipoteczny musi być rezydentem w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-59

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 418

Opis:

W pewnych szczególnych okolicznościach Główny Nadzorca ds. Papierów Wartościowych może odmówić rejestracji w Nowej Szkocji:

a) osobie fizycznej lub

b) osobie lub przedsiębiorstwu,

jeżeli osoba fizyczna lub dyrektor lub urzędnik zatrudniony przez osobę lub przedsiębiorstwo nie był rezydentem w Kanadzie przez co najmniej jeden rok bezpośrednio przed datą złożenia wniosku o rejestrację.

Zastrzeżenie IIIA-PT-60

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe oraz zarządzanie aktywami
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 418

Opis:

Przedsiębiorstwo musi być zarządzane przez rezydenta w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-61

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 418

Opis:

W przypadku gdy doradca udziela porad w Nowej Szkocji, tego rodzaju usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Nowej Szkocji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-62

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Szkocja
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989, c. 418

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nunavucie**Zastrzeżenie IIIA-PT-63**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Nunavut
Środki:	Prawo dotyczące ubezpieczeń (<i>Insurance Act</i>), R.S.A. 2000, c. I-3

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Nunavucie mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Nunavutu;
- zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; lub
- społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”.

Zastrzeżenie IIIA-PT-64

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczębel władzy:	Terytorium – Nunavut
Środki:	Prawo dotyczące korporacji (<i>Business Corporations Act</i>), S.N.W.T. 1996, c. 19

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Nunavucie, podmiot musi być korporacją, do której zastosowanie ma *Business Corporations Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-65

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczębel władzy:	Terytorium – Nunavut
Środki:	<i>Credit Union Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1988, c. C-23

Opis:

Unia kredytowa musi być założona w Nunavucie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-66

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczębel władzy:	Terytorium – Nunavut
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1998, c. 10

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Nunavucie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-67

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Terytorium – Nunavut

Środki: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu.) 1988, c. S-5

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Ontario

Zastrzeżenie IIIA-PT-68

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Insurance Act*, R.S.O. 1990, c. I.8, s. 42

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Ontario mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Ontario;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji; lub
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; lub
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”.

Zastrzeżenie IIIA-PT-69

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami – usługi pomocnicze związane z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Najwyższe uprzywilejowanie
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Ontario

Środki: *Insurance Act*, R.S.O. 1990, c. I.8, s. 48 (3), 48 (7), 169(2)

Opis:

Przedsiębiorstwa ubezpieczeń wzajemnych podlegają mniej uciążliwym wymogom kapitałowemu, jeżeli są członkami funduszu gwarancyjnego zwanego *Fire Mutuals Guarantee Fund*. Każde towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych może być członkiem *Fire Mutuals Guarantee Fund*, ale członkostwo podlega zatwierdzeniu przez Głównego Nadzorcę ds. Usług Finansowych (Superintendent of Financial Services),

Zastrzeżenie IIIA-PT-70

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.O. 1990, c. I.8, s. 54
Opis:	Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Ontario.

Zastrzeżenie IIIA-PT-71

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Loan and Trust Corporations Act</i> , R.S.O. 1990, c. L.25, s. 31
Opis:	Tylko przedsiębiorstwo założone zgodnie z federalnym prawem (<i>Trust and Loan Companies Act</i> , S.C. 1991, c. 45) może ubiegać się o wstępną rejestrację w celu prowadzenia działalności jako instytucja pożyczkowa lub powiernicza w Ontario.

Zastrzeżenie IIIA-PT-72

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Credit Unions and Caisses Populaires Act</i> , 1994, S.O. 1994, c. 11, s. 332
Opis:	Unia kredytowa musi być założona w Ontario.

Zastrzeżenie IIIA-PT-73

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Pośrednictwo finansowe, z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych Unie kredytowe i instytucje finansowe typu „caisses populaires”

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i rada dyrektorów
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Credit Unions and Caisses Populaires Act, 1994, S.O. 1994, c. 11, ss. 23, 91, 160, 332</i>
Opis:	Wyłącznie osoba fizyczna będąca członkiem unii kredytowej, mająca co najmniej 18 lat i będąca obywatelem Kanady lub osobą mającą pozwolenie na stałe zamieszkanie w Kanadzie, która ma miejsce zwykłego zamieszkania w Kanadzie, kwalifikuje się do pełnienia funkcji dyrektora w unii kredytowej.

Zastrzeżenie IIIA-PT-74

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usługi pomocnicze związane z pośrednictwem finansowym, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych Pośrednicy hipoteczni
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	Prawo dotyczące zarządców, pożyczkodawców i pośredników hipotecznych (<i>Mortgage Brokerages, Lenders and Administrators Act</i>) z 2006 r., S.O. 2006, c. 29 <i>Pośrednicy i agenci hipoteczni: Licencjonowanie (Licensing), O. Reg. 409/07</i>
Opis:	Pośrednik lub agent hipoteczny (oba rodzaje działalności są wykonywane przez osoby fizyczne) musi być rezydentem w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-75

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usługi pomocnicze związane z pośrednictwem finansowym, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych Pośrednicy hipoteczni
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Mortgage Brokerages, Lenders and Administrators Act, 2006, S.O. 2006, c. 29;</i> <i>Mortgage Brokerages: Licensing, O. Reg. 408/07</i> <i>Zarządcy hipoteczni: Licensing, O. Reg. 411/07</i>
Opis:	Pośrednicy hipoteczni lub administratorzy hipoteczni (podmioty gospodarcze) muszą być przedsiębiorstwami założonymi w ramach jurysdykcji Kanady, spółkami osobowymi utworzonymi zgodnie z prawem jurysdykcji Kanady lub wyłącznymi właścicielami, którzy są rezydentami w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-76

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	Prawo dotyczące towarowych kontraktów terminowych typu future (<i>Commodity Futures Act</i>), R.S.O. 1990, c. C.20, s. 22(1), 65 Instrument krajowy (National Instrument) 31-103 Rejestracja, Zwolnienia i Bieżące Obowiązki Rejestrujących (Registration, Exemptions and Ongoing Registrant) Instrument krajowy (National Instrument) 33-109 Wymogi Rejestracji oraz Kwestie Powiązane (Registration Requirements and Related Matters)

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Ontario.

Zastrzeżenie IIIA-PT-77

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.O. 1990, c. S.5, s. 143 Instrument krajowy (National Instrument) 31-103 Rejestracja, Zwolnienia i Bieżące Obowiązki Rejestrujących (Registration, Exemptions and Ongoing Registrant) Instrument krajowy (National Instrument) 81-102 Fundusze wspólnego inwestowania (Mutual Funds)

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Wyspie Księcia Edwarda**Zastrzeżenie IIIA-PT-78**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, c. I-4, s. 24, 26(5), 324

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe na Wyspie Księcia Edwarda mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Wyspy Księcia Edwarda;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzonego na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; lub
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”.

Zastrzeżenie IIIA-PT-79

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, c. I-4

Opis:

Jednostki zależne zagranicznych instytucji ubezpieczeniowych na Wyspie Księcia Edwarda muszą być zatwierdzone na poziomie federalnym.

Zastrzeżenie IIIA-PT-80

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	Prawo dotyczące instytucji powierniczych (<i>Trust and Fiduciary Companies Act</i>), R.S.P.E.I. 1988, c. T-7.1, s. 26, 27 Prawo dotyczące rejestracji korporacji spoza prowincji (<i>Extra-provincial Corporations Registration Act</i>), R.S.P.E.I. 1988, c. E-14, s. 4

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza na Wyspie Księcia Edwarda, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma *Trust and Fiduciary Companies Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-81

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki: *Credit Unions Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. C-29.1, s. 2, 159

Opis:
Unia kredytowa musi być założona na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie IIIA-PT-82

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy: Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki: *Securities Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. S-3,1

Opis:
Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani na Wyspie Księcia Edwarda.

Zastrzeżenie IIIA-PT-83

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy: Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki: *Securities Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. S-3,1

Opis:
Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Quebecu

Zastrzeżenie IIIA-PT-84

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: Prawo zmieniające prawo odnoszące się do „Québec Health Services” „Les Services de Santé du Québec” oraz odnoszące się do SSQ, „Mutuelle de gestion” i SSQ, Life Insurance Company Inc. (*An Act to amend the Act respecting „Québec Health Services” „Les Services de Santé du Québec” and respecting SSQ, Mutuelle de gestion and SSQ, Life Insurance Company Inc.*), S.Q. 1993, c. 107

Opis:

Podczas przyznawania lub transferu udziałów z prawem głosu w kapitale zakładowym zakładu ubezpieczeń „SSQ, Société d’assurance vie inc” lub spółki holdingowej „Groupe SSQ inc”, minister może, jeżeli transfer przyznaje nierezydentom prawo do kontroli przedsiębiorstwa, wezwać takie przedsiębiorstwa do udowodnienia, że udziały były oferowane w pierwszej kolejności rezydentom Quebecu, a następnie innym rezydentom w Kanadzie, lecz nie otrzymano żadnej oferty lub żadna oferta nie mogła być przyjęta.

Zastrzeżenie IIIA-PT-85

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: Prawo dotyczące kasy oszczędnościowej w Quebecu (*An Act respecting the Caisse de dépôt et placement du Québec*), C.Q.L.R., c. C-2

Opis:

Co najmniej trzy czwarte członków zarządu musi mieć miejsce zamieszkania w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIA-PT-86

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Instytucje pożyczkowe i powiernicze

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: Prawo dotyczące ubezpieczeń (*An Act respecting insurance*), C.Q.L.R., c. A-32
Prawo dotyczące instytucji powierniczych i kas oszczędnościowych (*An Act respecting trust companies and savings companies*), C.Q.L.R., c. S-29.01

Opis:

1. Trzy czwarte dyrektorów instytucji powierniczej i oszczędnościowej musi być obywatelami Kanady.
2. Większość dyrektorów zakładów ubezpieczeń, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, instytucji oszczędnościowych i powierniczych ma miejsce zamieszkania w Quebecu.
3. Nabycie przez nierezydentów, bezpośrednio lub pośrednio, kontrolowanych przez Kanadę instytucji oszczędnościowych lub powierniczych jest ograniczone do 10 % na poziomie indywidualnym i 25 % na poziomie zbiorowym.

Zastrzeżenie IIIA-PT-87

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	Prawo dotyczące ubezpieczeń (<i>An Act respecting insurance</i>), C.Q.L.R., c. A-32

Opis:

1. Każda osoba prawna nieutworzona zgodnie z aktem prawnym Quebecu (*Act of Québec*), która nie posiada siedziby w Quebecu wyznacza, przy składaniu wniosku o licencję, głównego przedstawiciela w Quebecu. Przedstawiciel musi być osobą uprawnioną będącą rezydentem w Quebecu.
2. Każda osoba prawna nieutworzona zgodnie z aktem prawnym Quebecu (*Act of Québec*) ma, w odniesieniu do działalności prowadzonych w Quebecu, prawa i obowiązki zakładu ubezpieczeń lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych utworzonych w zależności od przypadku zgodnie z *Act of Québec*. Jest ona również zobowiązana do przestrzegania aktu konstytucyjnego, jeżeli jest on bardziej restrykcyjny.

Zastrzeżenie IIIA-PT-88

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	Prawo dotyczące ubezpieczeń (<i>An Act respecting insurance</i>), C.Q.L.R., c. A-32

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Quebecu mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Quebecu;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzonego na poziomie federalnym; lub
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;

Zastrzeżenie IIIA-PT-89

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Pośrednictwo w umowach ubezpieczeniowych odnoszące się do transportu morskiego i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity) oraz do reasekuracji i retrocesji
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec

Środki: Prawo dotyczące dystrybucji usług i produktów finansowych (*An Act respecting the distribution of financial products and services*), C.Q.L.R., c. D-9.2

Opis:

Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIA-PT-90

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: Prawo dotyczące spółdzielni usług finansowych (*An Act respecting financial services cooperatives*), C.Q.L.R., c. C-67.3

Opis:

Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy muszą być założone w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIA-PT-91

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Umowy ubezpieczeń bezpośrednich odnoszące się do żeglugi morskiej, zarobkowego transportu lotniczego, lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity) oraz towarów w transzycie międzynarodowym

Rodzaj zastrzeżenia: Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: *An Act respecting Insurance*, C.Q.L.R., c. A-32

Opis:

Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIA-PT-92

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Reasekuracja i retrocesja

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Quebec

Środki: *An Act respecting Insurance*, C.Q.L.R., c. A-32

Opis:

Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIA-PT-93

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	Prawo 31-103 dotyczące Wymogów Rejestracji, Zwolnień i Bieżących Obowiązków Rejestrujących (<i>Regulation 31-103 respecting Registration Requirements, Exceptions and Ongoing Registrant Obligations</i>), C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 10 <i>Securities Act</i> , C.Q.L.R., c. V-1.1
Opis:	Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIA-PT-94

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Securities Act</i> , C.Q.L.R., c. V-1.1 <i>Regulation 31-103 respecting Registration Requirements, Exemptions and Ongoing Registrant Obligations</i> , C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 10 Prawo 81-102 dotyczące funduszy wspólnego inwestowania (<i>Regulation 81-102 respecting Mutual Funds</i>), C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 39
Opis:	Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Saskatchewan**Zastrzeżenie IIIA-PT-95**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	Prawo Saskatchewan dotyczące ubezpieczeń (<i>The Saskatchewan Insurance Act</i>), R.S.S. 1978, c. S-26

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Saskatchewan mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Saskatchewan;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzonego na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; lub
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”.

Zastrzeżenie IIIA-PT-96

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia bezpośrednie
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	Prawo Saskatchewan dotyczące ubezpieczeń (<i>The Saskatchewan Insurance Act</i>), R.S.S. 1978, c. S-26

Opis:

Opłata należna prowincji w wysokości 10 % premii jest wymagana w przypadku ubezpieczeń od ryzyka dokonywanych w prowincji przez ubezpieczyciela nieposiadającego licencji.

Zastrzeżenie IIIA-PT-97

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>Trust and Loan Corporations Act</i> , 1997, S.S. 1997, c. T-22.2

Opis:

Założenie instytucji pożyczkowej i powierniczej na poziomie federalnym lub prowincji jest wymagane w Saskatchewan.

Zastrzeżenie IIIA-PT-98

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan
Środki: *Trust and Loan Corporations Act, 1997, S.S. 1997, c. T-22.2*

Opis:

Indywidualna lub zbiorowa własność finansowa przedsiębiorstw kontrolowanych przez Kanadę i założonych na poziomie prowincji nie może przekraczać 10 % udziałów.

Zastrzeżenie IIIA-PT-99

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan
Środki: *The Credit Union Act, 1985, S.S. 1984-85-86, c. C-45.1*

Opis:

Dyrektor unii kredytowej w Saskatchewan musi być obywatelem Kanady.

Zastrzeżenie IIIA-PT-100

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan
Środki: *The Credit Union Act, 1985, S.S. 1984-85-86, c. C-45.1*

Opis:

Unia kredytowa musi być założona w Saskatchewan.

Zastrzeżenie IIIA-PT-101

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Korporacje zajmujące się obligacjami komunalnymi

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan
Środki: Prawo dotyczące obligacji komunalnych (*The Community Bonds Act*), S.S. 1990-91, c. C-16.1

Opis:

Dyrektor korporacji zajmującej się obligacjami komunalnymi musi być rezydentem w Saskatchewan.

Zastrzeżenie IIIA-PT-102

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>The Securities Act, 1988, S.S. 1988-89, c. S-42.2</i> Regulacje Komisji ds. Papierów Wartościowych (Przyjęcie instrumentów krajowych) (<i>The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations</i>), R.R.S. c. S-42.2 Reg. 3

Opis:

Obowiązuje wymóg rejestracji w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w prowincji, w której dokonywany jest obrót.

Zastrzeżenie IIIA-PT-103

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Saskatchewan
Środki:	<i>The Securities Act, 1988, S.S. 1988-89, c. S-42.2</i>

Opis:

W przypadku gdy doradca udziela porad w Saskatchewan, tego rodzaju usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej, a doradca musi być zarejestrowany w Saskatchewan.

Zastrzeżenie IIIA-PT-104

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Sprzedawcy i pośrednicy w obrocie papierami wartościowymi
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Securities Act, 1988, S.S. 1988-89, c. S-42.2*

Opis:

Sprzedawcy i pośrednicy w obrocie papierami wartościowymi muszą być ustanowieni lub kontynuować działalność na mocy prawa federalnego, prowincji lub terytorialnego.

Zastrzeżenie IIIA-PT-105

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan

Środki: *The Securities Act, 1988, S.S. 1988-89, c. S-42.2*
Regulacje Komisji ds. Papierów Wartościowych (Przyjęcie instrumentów krajowych) (*The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations*), R.R.S. c. S-42.2 Reg. 3

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości conajmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Jukonie

Zastrzeżenie IIIA-PT-106

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Ubezpieczenia bezpośrednie oraz reasekuracja i retrocesja

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Terytorium – Jukon

Środki: *Insurance Act, R.S.Y. 2002, c. 119*

Opis:

Usługi ubezpieczeniowe w Jukonie mogą być świadczone wyłącznie poprzez:

- a) przedsiębiorstwo założone zgodnie z prawem Jukonu;
- b) zakład ubezpieczeń spoza prowincji, który jest ubezpieczycielem założonym w ramach lub na mocy przepisów innej kanadyjskiej jurysdykcji;
- c) oddział zagranicznego przedsiębiorstwa zatwierdzony na poziomie federalnym;
- d) stowarzyszenie utworzone zgodnie z planem znanym jako Lloyds;
- e) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych; lub
- f) społeczne towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych typu „fraternal societies”.

Zastrzeżenie IIIA-PT-107

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Umowy ubezpieczeń bezpośrednich odnoszące się do żeglugi morskiej, zarobkowego transportu lotniczego, lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity) oraz towarów w transzycie międzynarodowym
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 119
Opis:	Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Jukonie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-108

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Reasekuracja i retrocesja
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 119
Opis:	Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Jukonie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-109

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Pośrednictwo w umowach ubezpieczeniowych odnoszące się do transportu morskiego i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity) oraz do reasekuracji i retrocesji
Rodzaj zastrzeżenia:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 119
Opis:	Usługi muszą być świadczone za pośrednictwem obecności handlowej ustanowionej w Jukonie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-110

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Instytucje pożyczkowe i powiernicze
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 20

Opis:

Aby prowadzić działalność jako instytucja pożyczkowa i powiernicza w Jukonie, podmiot musi być osobą prawną, do której zastosowanie ma *Business Corporations Act*.

Zastrzeżenie IIIA-PT-111

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Unie kredytowe, instytucje finansowe typu „caisses populaires” i ich stowarzyszenia lub grupy
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 20

Opis:

Unia kredytowa musi być założona w Jukonie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-112

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Terytorium – Jukon
Środki:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 20

Opis:

Osoby prywatne lub firmy muszą być zarejestrowane w celu prowadzenia obrotu za pośrednictwem sprzedawców i pośredników, którzy nie są rezydentami lub nie są zarejestrowani w Jukonie.

Zastrzeżenie IIIA-PT-113

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Sprzedawcy i pośrednicy w obrocie papierami wartościowymi
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Securities Act</i> , S.Y. 2007, c. 16 <i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 20

Opis:

Sprzedawcy i pośrednicy w obrocie papierami wartościowymi w Yukonie muszą być ustanowieni lub kontynuować działalność na mocy prawa federalnego, prowincji lub terytorialnego.

Zastrzeżenie IIIA-PT-114

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Obrót na własny rachunek i na rachunek klienta: usługi w zakresie przechowywania; obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future – osoby; sprzedawcy i pośrednicy w obrocie papierami wartościowymi; obrót papierami wartościowymi i towarowymi kontraktami terminowymi typu future; usługi doradztwa i inne pomocnicze usługi finansowe; sprzedawcy, pośrednicy, doradcy
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 20

Opis:

Indywidualny wnioskodawca ubiegający się o rejestrację musi być rezydentem w Kanadzie przez okres co najmniej jednego roku przed złożeniem wniosku oraz rezydentem w prowincji, w której zamierza prowadzić działalność w dniu złożenia wniosku.

Zastrzeżenie IIIA-PT-115

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Terytorium – Yukon
Środki:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002, c. 20

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

SEKCJA B

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kanadzie**(obowiązujące we wszystkich prowincjach i terytoriach)****Zastrzeżenie IIIB-C-1**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Opis:

Kanada zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania środka stanowiącego, że instytucje finansowe regulowane na poziomie federalnym i dysponujące kapitałem własnym przekraczającym 1 mld \$ CAD są zobowiązane, w terminie trzech lat od osiągnięcia tego progu, do posiadania 35 % udziałów z prawem głosu charakteryzujących się własnością rozproszoną, notowanych i publikowanych w celu obrotu na giełdzie papierów wartościowych w Kanadzie.

Zastrzeżenie IIIB-C-2

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Szczebel krajowy

Opis:

1. Kanada zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania środka wymagającego ministerialnego zatwierdzenia zakupu przez osobę (obywatela Kanady lub obcokrajowca) udziałów w instytucji finansowej regulowanej na poziomie federalnym utworzonej zgodnie z prawem bankowym (*Bank Act*), S.C. 1991, c. 46, prawem dotyczącym zakładów ubezpieczeniowych (*Insurance Companies Act*), S.C. 1991, c. 47 lub prawem dotyczącym instytucji pożyczkowych i powierniczych (*Trust and Loan Companies Act*), S.C. 1991, c. 45; jeżeli w wyniku takiego zakupu osoba ta weszłaby w posiadanie ponad 10 % jakiegokolwiek rodzaju udziałów w takiej instytucji.
2. Kanada zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania środka, zgodnie z którym żadna osoba (obywatel Kanady lub obcokrajowiec) nie może posiadać ponad 20 % jakiegokolwiek rodzaju udziałów z prawem głosu lub 30 % jakiegokolwiek rodzaju udziałów bez prawa głosu w:
  - a) banku lub holdingu bankowym dysponującym kapitałem własnym w wysokości co najmniej 12 mld \$ CAD; lub
  - b) instytucji finansowej regulowanej na poziomie federalnym utworzonej zgodnie z *Bank Act*, *Insurance Companies Act* lub *Trust and Loan Companies Act*, która, w momencie wejścia w życie niniejszej Umowy, cechuje się własnością rozproszoną⁽¹⁾ w związku z obowiązującymi wymogami, a także z powodu jej charakteru, jako krajowej instytucji finansowej ważnej z punktu widzenia systemu.
3. Niezależnie od postanowień pkt 2 lit. a) instytucja finansowa z Unii Europejskiej, która jest regulowana jako bank w Unii Europejskiej lub jakakolwiek inna instytucja finansowa w Unii Europejskiej, która podlega regulacjom w Unii Europejskiej i cechuje się własnością rozproszoną, może dalej sprawować kontrolę nad bankiem lub holdingiem bankowym, jeżeli kontrolowała bank lub holding bankowy w dniu, w którym kapitał własny banku lub holdingu bankowego osiągnął próg mający zastosowanie do wymogu dotyczącego własności rozproszonej, i nadal kontroluje dany bank od tego dnia.

Zastrzeżenie IIIB-C-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

⁽¹⁾ Do celów pkt 2 lit. b) instytucja finansowa jest uważana za cechującą się własnością rozproszoną w momencie wejścia w życie niniejszej Umowy, jeżeli: (1) zgodnie z wymogami ma cechować się własnością rozproszoną w dniu 17 lipca 2014 r.; lub (2) po dniu 17 lipca 2014 r., ale przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, ustalono, że dana instytucja finansowa ma cechować się własnością rozproszoną, a instytucja nie poczyniła wystarczających starań w tym kierunku do daty wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Opis:

1. Kanada zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania środka wymagającego, by bank zagraniczny ustanowił jednostkę zależną w celu przyjmowania lub utrzymywania depozytów detalicznych o wartości niższej od 150 000 \$ CAD, chyba że suma wszystkich depozytów utrzymywanych przez bank zagraniczny i które są niższe od kwoty 150 000 \$ CAD wynosi mniej niż jeden procent łącznych depozytów lub depozyty są przyjmowane od inwestora profesjonalnego (np. kanadyjskich władz federalnych lub władz na szczeblu prowincji, rządów zagranicznych, międzynarodowych banków rozwoju, których członkiem jest Kanada, instytucji finansowych, niektórych funduszy wspólnego inwestowania i emerytalnych oraz dużych przedsiębiorstw).
2. Kanada zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania środka zakazującego, by oddziały bankowe świadczące wszystkie usługi i oddziały bankowe udzielające kredytów stały się członkami Kanadyjskiej Korporacji Gwarantowania Depozytów (Canada Deposit Insurance Corporation).

Zastrzeżenie IIIB-C-4

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Szczebel krajowy

Opis:

Kanada zastrzega sobie prawo do wprowadzenia lub utrzymania środka zakazującego, by oddziały bankowe udzielające kredytów stały się członkami Kanadyjskiego Stowarzyszenia Płatności (Canadian Payments Association).

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Albercie

Zastrzeżenie IIIB-PT-1

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Alberta

Środki: *Securities Act, R.S.A. 2000, c. S-4*

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Kolumbii Brytyjskiej

Zastrzeżenie IIIB-PT-2

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.B.C. 1996, c. 418

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenie IIIB-PT-3

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Kolumbia Brytyjska
Środki:	Prawo dotyczące zakładów ubezpieczeń (<i>Insurance Corporation Act</i>), R.S.B.C. 1996, c. 228 Regulacje dotyczące wyłączeń (<i>Exclusion Regulation</i> , B.C.) Reg. 153/73

Opis:

Ubezpieczenia pojazdów silnikowych w Kolumbii Brytyjskiej są oferowane przez monopol państwowy.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Manitobie**Zastrzeżenie IIIB-PT-4**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami Ubezpieczenia pojazdów silnikowych
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	Prawo dotyczące publicznych zakładów ubezpieczeń w Manitobie (<i>Manitoba Public Insurance Corporation Act</i>), C.C.S.M. c. P215

Opis:

Ubezpieczenia pojazdów silnikowych w Manitobie są oferowane przez monopol państwowy.

Zastrzeżenie IIIB-PT-5

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Manitoba
Środki:	<i>The Securities Act</i> , C.C.S.M. c. S50

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowym Brunszwiku**Zastrzeżenie IIIB-PT-6**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowy Brunszwik
Środki:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004, c. S-5,5

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowej Fundlandii i Labradorze**Zastrzeżenie IIIB-PT-7**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Nowa Fundlandia i Labrador
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.L. 1990, c. S-13

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Terytoriach Północno-Zachodnich**Zastrzeżenie IIIB-PT-8**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Terytorium – Terytoria Północno-Zachodnie

Środki: *Securities Act*, S.N.W.T. 2008, c. 10

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nowej Szkocji

Zastrzeżenie IIIB-PT-9

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Prowincja – Nowa Szkocja

Środki: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989, c. 418

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Nunavucie

Zastrzeżenie IIIB-PT-10

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku

Szczebel władzy: Terytorium – Nunavut

Środki: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu.) 1988, c. S-5

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Ontario

Zastrzeżenie IIIB-PT-11

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami – usługi pomocnicze związane z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi

Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Najwyższe uprzywilejowanie Dostęp do rynku Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Insurance Act</i> , R.S.O. 1990, c. I.8, ss. 54(1), 386(1), 386(2), 403 <i>Agenci (Agents)</i> , O. Reg. 347/04

Opis:

Dostęp na warunkach preferencyjnych do rynku usług ubezpieczeniowych w Ontario jest oferowany indywidualnym agentom ubezpieczeniowym z USA niebędącym rezydentami (dla wszystkich stanów w USA w oparciu w zasadę wzajemności).

Zastrzeżenie IIIB-PT-12

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Ontario
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.O. 1990, c. S.5, s. 143 Instrument krajowy (National Instrument) 31-103 Rejestracja, Zwolnienia i Bieżące Obowiązki Rejestrujących (Registration, Exemptions and Ongoing Registrant) Instrument krajowy (National Instrument) 81-102 Fundusze wspólnego inwestowania (Mutual Funds)

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie na Wyspie Księcia Edwarda**Zastrzeżenie IIIB-PT-13**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Wyspa Księcia Edwarda
Środki:	<i>Securities Act</i> , R.S.P.E.I. 1988, c. S-3,1

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Quebecu**Zastrzeżenie IIIB-PT-14**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	Prawo dotyczące spółek ubezpieczeń samochodowych w Quebecu (<i>An Act respecting the Société de l'assurance automobile du Québec</i>), C.Q.L.R., c. S-11.011
Opis:	Ubezpieczenia samochodowe, w odniesieniu do śmierci i obrażeń osób, są oferowane przez monopol państwowy w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIB-PT-15

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	
Opis:	Przyjmowanie depozytów instytucji publicznych i parapublicznych oraz zarządzanie funduszami emerytalnymi instytucji publicznych i parapublicznych jest oferowane przez monopol państwowy w Quebecu.

Zastrzeżenie IIIB-PT-16

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia:	Dostęp do rynku
Szczebel władzy:	Prowincja – Quebec
Środki:	<i>Securities Act</i> , C.Q.L.R., c. V-1.1 Prawo 81-102 dotyczące funduszy wspólnego inwestowania (<i>Regulation 81-102 respecting Mutual Funds</i>), C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 39
Opis:	Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Saskatchewan**Zastrzeżenie IIIB-PT-17**

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń) Usług w zakresie przechowywania

Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan
Środki: *The Securities Act, 1988, S.S. 1988-89, c. S-42.2*
Regulacje Komisji ds. Papierów Wartościowych (Przyjęcie instrumentów krajowych) (*The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations*), R.R.S. c. S-42.2 Reg. 3

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.

Zastrzeżenie IIIB-PT-18

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe
Dostęp do rynku
Szczebel władzy: Prowincja – Saskatchewan
Środki: Prawo dotyczące bezpieczeństwa ruchu *The Traffic Safety Act, S.S. 2004, c. T-18.1*
Prawo dotyczące ubezpieczenia od wypadków samochodowych (*The Automobile Accident Insurance Act*), R.S.S. 1978, c. A-35

Opis:

Ubezpieczenia pojazdów silnikowych w Saskatchewan są oferowane przez monopol państwowy.

Zastrzeżenia mające zastosowanie w Yukonie**Zastrzeżenie IIIB-PT-19**

Sektor: Usługi finansowe
Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)
Usług w zakresie przechowywania
Rodzaj zastrzeżenia: Dostęp do rynku
Szczebel władzy: Terytorium – Yukon
Środki: *Business Corporations Act, R.S.Y. 2002, c. 20*

Opis:

Fundusze wspólnego inwestowania oferujące papiery wartościowe w Kanadzie muszą korzystać z usług powiernika będącego rezydentem. Można korzystać z usług subpowiernika niebędącego rezydentem, jeżeli dysponuje on kapitałem własnym w wysokości co najmniej 100 mln \$ CAD.